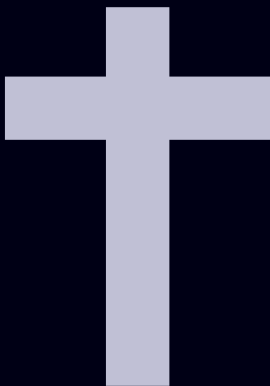

Ley saa ni nacoo
Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec,
Southern Puebla)

Ley saa ni nacoo Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla

(MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Southern Puebla

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

a5d5d5cd-4240-5e2e-8a5d-f08f5c4f964a

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	82
SAN LUCAS	133
SAN JUAN	219
HECHOS	284
ROMANOS	365
1 CORINTIOS	400
2 CORINTIOS	433
GÁLATAS	455
EFESIOS	468
FILIPENSES	480
COLOSENSES	489
1 TESALONICENSES	497
2 TESALONICENSES	504
1 TIMOTEO	508
2 TIMOTEO	518
TITO	525
FILEMÓN	529
HEBREOS	531
SANTIAGO	557
1 PEDRO	566
2 PEDRO	576
1 JUAN	582
2 JUAN	591
3 JUAN	593
JUDAS	595
APOCALIPSIS	598

Ñà-nduá Nì Tiaa San Mateo sàhà Jesucristu

Nansa nìsa nani xii Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham. ² Te Abraham yucán, nì ìa iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè. ³ Te Judá mà, nì cacu ùi dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares ma, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aram. ⁴ Te Aram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salmón. ⁵ Te Salmón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xii Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Isai. ⁶ Te Isai mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchì ñaha nì sanduu ñahàdìhí Urías antes.

⁷ Daaní, nì ìa stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Asa. ⁸ Te Asa mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Uzías. ⁹ Te Uzías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Acáz. Te Acáz mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Ezequías. ¹⁰ Te Ezequías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josías. ¹¹ Te Josías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivì raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuù-te.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì ìa stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Zorobabel. ¹³ Te Zorobabel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Azor. ¹⁴ Te Azor mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliud. ¹⁵ Te Eliud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Jacob. ¹⁶ Te Jacob mà,

nì ìa stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ìi María dihi Jesucristu.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nsidaa xii-yá yucán, ùxìn cùmì ní sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xì dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi David xì dècuèndè quìvì cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, de-spués ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tùinuù Jesucristu ñuhiví yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tùinuù Jesucristu. Sàni ndiadi tnùhu nandàhà dihi-yá María xì José. Doco tãñáha ga coo-ne xì nècuàchìmà, te nì sàcũñuhu mée xi-ne nì quida Espíritu Ìì xí Dios. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nì nacani ini José ñà-chicá vaha tãhndè tnùhu xi-ne cahan-né, doco mà cáchí vate-néa, vachi nècuàchì vaha nduú-né, te có-cùnì-nè cuitnùhu nèhivì María. ²⁰ Doco na nacání ìì ini-nè quida-ne ducán, nì sàní-nè nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor nùù-né, te dohó nì cachi ángel mà xì-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhî-ní nandàhà-ní xì María. Vàtùni cunduu-ne ñahàdìhí-ní, vachi mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espíritu Ìì xí Dios nduú-vé. ²¹ Te icúmí-vè tùinuù-vé, cunduu-vé iin mée tiàa, te Jesús cunani-vé, vachi icúmí-yâ dacácu-ya nèhivì xí-yá nùù cuàchi-ne —nì cachi ángel.

²² Pues divi ducán nì cuu nsidaájàn sàhà-ñá nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya, te nì cachi-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmí coo mée xi iin ñahà chii nduú señorita; te nú sàni tùinuù-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vachi cuní cachà mà ñà-sàni quesaa Dios cutnahá-yá xì-ndà nduá.

²⁴ Daaní, nì nsicũhnú ini José, te nacua nì cachi ángel mà xì-né, divi ducán nì quida-ne, nì nandàhà-né xì María ñà-cunduu nècuàchìmà ñahàdìhí-nè. ²⁵ Doco cóni ía-ne xì nècuàchìmà dècuèndè nì tùinuù mée mà. Te Jesús nì sàcùnani-vé.

2

Nansa nì casaà rey nchichí nùù Jesús, te nì cahvi-néyà

¹ Tiempu xi rey Herodes nì sandua na ní tùinuù Jesús ñuu tii Belén ía ladu Judea. Dandu nì casaà nècuàchì nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá nì quixi-ne. ² Te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Índù ía mée nì tùinuù-xí, divi mée cunduu rey xi nècuàchì Judea? Vachi ndé caná orá sàni xini-nsi sitnúù cachitnùhu sàhà-yá; te vichi vaxi-nsi cahvi-nsiyà —nì cachi-nè.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnùhu-tè ñà-nduá ndácàtnùhù nècuàchìmà, nì ndulocó-te, mii-té xi nsidaa gá stná nèhivì ñuu Jerusalén. ⁴ Ñàyùcànduá, nì cana-tè dùtù chicá xí-idònùù, xì stná nècuàchì dacuahá ley ì, te nì xicàn tnùhù-té nùù-né índù ñuu cuàhàn tùinuù Cristu. ⁵ Te nì naxiconihí-né nùù-té, cachí-nè:

—Divi ñuu tii Belén iá ladu Judea. Vàchi ducán nì tiaa iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sàhana ndé cachí-yà:

⁶ Cunaha mii-nsiá nècuàchì ñuu Belén iá ladu Judea: màdì ñuu chicá có-ndiaá nduú ndé ndoó-nsiá; còó, divi ñà-chicá ndiaá nduá nùù nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsia, vachi divi ñuu mii-nsiá icúmí tùinuù mii-yá ana cusahnú, te icúmí-yá cunuù-yá nèhivì xí, divi nèhivì raza-nsià Israel.

⁷ Daaní, nì cana dèhé Herodes nècuàchì nchichí mà, te nì ndácàtnùhù váha stná-te nùù-né índù tiempu meru nì tùì sitnúù mà. ⁸ Dandu nì techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachí-te xi-né:

—Cuahán-nsià ñuu mà, te ndácàtnùhù váha-nsia nansa ndisa iá sàhà mée mà, dandu nacachitnùhu-nsia xí', vachi yùhù, cuní stnáì cùhìn cahvi stnáì-vè —nì cachí-te.

⁹ Daaní, na ní nsihi nì sàcùnaha nècuàchì nchichí mà nùù-té ñà-jaàn, dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán nì natùì tu sitnúù nì xini-nè antes ladu xínu orá. Te nì sàcòdònùù-sí nùù-né nì sàà-sì nì ndòo-sì dìquì-xí nacua ndé iá mée mà. ¹⁰ Ñàyùcànduá, yáha ga nì cudìì ini-nè na ní xini tu-ne sitnúù mà. ¹¹ Dandu nì caquìhvi-ne vehe, te nì xini-nè mée mà xì dihi-vé nani María. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù-vé, te nì cahvi-névè. Dandu nì nacuna-ne ñà-ñùhú ñà-cuicà-né, te nì dàcútàhvi-néyà, divi oro xì inciensu xì tàtnà nani mirra. ¹² Doco después nì sàní-nè nì cachitnùhu Dios xì-né ñà-íá peligrú: màsà náyaha-ne ndé iá rey Herodes. Ñàyùcànduá, inga ichì nì naquìhin-ne mànuhù-né ñuu-nè.

Nansa nì xinudèhé José xì María xì mée Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sàmànùhù nècuàchì nchichí, nì sàní stná José, nì xini-nè iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor. Te dohó nì cachì ángel mà:

—Ndacuiin-ní, tnii-ní mée, te cundaca-nívè xì mamá xi-ve cuahán-nsià ñuu Egipto cunudèhé-nsià. Te divi ñuu mà icúmí-nsià cundoo-nsia ndé cachì sàì cachitnùhi xi-nsiá. Vachi icúmí Herodes nanducu-tévè ñà-cahni-tévè —nì cachì ángel mà.

¹⁴ Ñàyùcànduá, mate ñuu nduá, doco nì ndacuiin José nì saca-ne mée mà xì dihi-vé, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ñuu Egipto. ¹⁵ Te ñuu mà nì sandoo-ne dècuèndè nì xihì Herodes. Te divi ducán nì cuu sàhà-ñá nì cuú ndísá palabra

yohó nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní cãhàn iin ana cãhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto nì cani Dèhemaní ñà-ndixi-ya”.

Nansa nì dândàcú rey Herodes ñà-cui nsidaa mée tiàa ladu ñuu Belén

¹⁶ Daaní, na ní xini Herodes cóni ndúlócô nècuàchì nchichí sàhà ñà-nduá nì cachì-te, dandu yáha ga nì xidà inì-te. Ñàyùcànduá, nì techuún-te soldadu nì sàhàn nì casahnì xì nsidaa mée tiàa ndoó ñuu Belén xì inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchì cuati xicá ùi cuià cuàhàn tìxi-xì, nì casahnì-tévê, vàchi ñà-jaàn nduú tiempu nì cachi nècuàchì nchichí na ní ndàcàtnùhù Herodes nù-né. ¹⁷ Ñàyùcànduá, quivì jaàn nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jeremías sàhana na ní cãhàn-nè cuenta xi Dios, te dohó nì cachi-nè:

¹⁸ Tiacú tnaná cuàhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchì ñahà, te cána-ne, divi nècuàchì descendencia xi Raquel. Sàhà mée xi-ne sacú-né; nì mà cùì cahnde ini-nè, vàchi còò cá-vè.

¹⁹ Daaní, José, iá va-ne ñuu Egipto. Dandu nì sàà quivì nì xihì rey Herodes. Te nì sàni tu José inga xichi, nì xini-nè iín iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor, ²⁰ te cachí ángel mà xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní mée xì dihi-vé, te naxicocuifn-nsià ñuu Israel, vàchi sàni xihì nèhivì cuní cahni xì-vé.

²¹ Ñàyùcànduá, nì ndacuiin José, nì saca-nevè xì dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel. ²² Doco nì xinitnùhu-ne sàdàndàcú dèhe Herodes mà nani Arquelao, cusáhnù-te lugar xì nsì-yua-té ladu Judea. Ñàyùcànduá, nì yùhí-nè nùhù-nè ladu mà. Daaní, inga xichi nì sàni-nè, nì cachitnùhu Dios ñà-ndisa iá peligrú. Ñàyùcànduá, nì yàha-ne chicá nùù-xì dècuèndè ladu Galilea, ²³ nì sàà-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán nì candòo-ne. Pues, divi ducán nì cuu sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cacachitnùhu profeta xi Dios sàhana ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivì.

3

Nansa nì cãhàn Juan Bautista sàhù ndé nduú yucù

¹ Daaní, después nì quixi Juan Bautista yucù iá ladu Judea. Te nì quesaha-né cãhàn-nè sàhù yucán, ² cachí-nè xì nèhivì ñà-nì nàxícócuifn ini-nè sàhà cuàchi-ne, vàchi sà-ítúú cuni-nè cusahnù mii-yá iá ansivi.

³ Pues divi Juan mà nduú ana nì cachitnùhu Isaías sàhà-xì na ní cãhàn-nè cuenta xi Dios, te nì tiaa-ne dohó:

Tiacú cãhàn fuerte ana cãhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndáà cundua.

(Ducán nì cachi Isaías sànahà.)

⁴ Te Juan mà, dòò idì sìcamellu nì sandixi-ne, te iìn quísi nì cuyucun siuhma tìxi-ne. Te sìca xì ndudi ñũñũ yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁵ Daaní, cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì cuàhà stná nèhivì ladu Judea, xì stná nèhivì ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né nì casaà-nè nùù Juan yucán. ⁶ Te nì cuhiì-né nì quida nècuàchìmà ini yùte mà na ní dātúì-ne cuàchi-ne.

⁷ Doco nì xini Juan ñà-vàxi stná cuàhà nècuàchì fariseu xì cuàhà stná nècuàchì saduceu, cuní-nè cuhiì stná-nè. Ñàyùcànduá nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vaxi-nsia yohó xinúdèhé-nsiá nùù castigu icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá ñà-quida-nsia ducán? ⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá ìcà quida-nda na naxícócuñ ndisa ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ⁹ Nì màsà càhàn cuadú-nsiá cachi-nsiá ini-nì mii-nsiá ñà-divi Abraham nduú yohòtéhè stná-nsiá, te ñàyùcànduá còò nì-ìñàha cuu xi-nsiá. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùù ndoó yohó, vātùni nanduu stná nahi descendencia xi Abraham, nú cuní Dios. ¹⁰ Te vichi sà-íá cuàhàn (cachi-yà índù nèhivì nìhì-xì castigu), na ian cuàhàn-ndà nacàxin-nda yutnù có-càná fruta, te nihi-nda hacha cahnde-ndànú coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi. ¹¹ Vàchi yùhù, tècuí quidá ì' mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchícùn gà vaxi ana chicá cahnú poder-xi nùù yùhù: te nì có-nātùì (cundui nahi mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndisàn-yá. Doco mii-yá, tìxi Espíritu ìì xí Dios icúmí-yâ quida ì-yá anima-nsiá. Te na quidá ñuhu, ducán icúmí-yâ quida stná-yà xì-nsiá (dandáñúhú stná-yà ñà-có-ndiàà). ¹² Te vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na ian quida-nda xi trigu, dandiachi-ndañá xì yutnù chipála dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó nùù ñuhù, dandu nùniá, chivàha-ndañá, doco mihì-ñá, coca. Te divi ducán icúmí-yâ quida stná-yà (xì nèhivì ñuhiví: nèhivì xí mii-yá, càcu-ne; doco nèhivì dava ga), nicanicuahàn icúmí-né coco-ne —nì cachi Juan.

Nansa nì cuhiì Jesús

¹³ Daaní, nì quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yà yùte Jordán ndé íá Juan, vachi cuní-yà quida ì nècuàchìmà-yá. ¹⁴ Doco nècuàchìmà, có-cuní-nè, vachi cachí-nè xì-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhiì' quida mii-ní, màdiá mii-ní quixi-nì nùù yùhù, (te cuhiì-ní).

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ducanicoó vichi, vachi ducán xiñuhu quida-nda sàhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-nduá ndiá ìcà-ndà.

Dandu nì candisá Juan, te nì quida iì-néyà.

¹⁶ Daaní, nì nsihi nì cuhì-yá, te nì quee-ya nùu tècuí, dandu nì nuna ansivi, te nì xini-yà mànuu Espíritu Ìi xí Dios vâxi-ya na iin sî-lomá, meru dìquì Jesús mànuu-ya vâxi-ya. ¹⁷ Dandu nì tiacu nì càhàn iin ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Dèhemanì' nduú ana yohó, te cudî cuáhà inì sàhà-yá.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, nihí Espíritu Ìi Jesús nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná, vâchi yucán cuáhàn ñà-malu quida-sì lucha dacà-síyâ. Ñâyùcàndúá, nì quihin-ya ichì cuáhàn-yà, ² te yucán iá-yà ùi dico quivì ndui te ñuú; te iníhî-yá, iá dòcò-yà. Ñâyùcàndúá, cuáhà doco xíhî-yà. ³ Dandu nì tnàtuu ñà-malu, vâchi cuní-si dacà-síyâ, te nì cachì-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùu jaàn ñà-nì nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Doco nì cachì-yà xì-sí:

—Còò, vâchi dohó cachí nùu tutu ìi: “Màdì cuisì pan cutiacu nèhivì; còò, vâchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìi cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuáhàn-si xi-yá ñuu ìi Jerusalén, te nì chicoo-siyá ndè dìni veheñuhu cahnú, ⁶ te nì cachì-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, vâchi ducán cachí nùu tutu ìi:

Icúmí Dios dandacú-yá nùu ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní. Te cachí stná tutu mà: Icúmí ángel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquhì sàhà-ní ni-iin yùu.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìi: “Màsà quidá cánûú-ndá ñà-có-cunì Stoho-ndà Señor”.

⁸ Daaní, nì saca-siyá cuáhàn-si xi-yá dìni iin yucù ducún sàstnùhù, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì xì nsidaa ñà-vico iá yucán. ⁹ Dandu nì cachì-si xi-yá:

—Yùhù dacútâhvi' mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú ni mácuìn sîsì-ní nùu, te cahvi-ní yùhù.

¹⁰ Doco nì cachì-yà xì-sí:

—Cuahán-nî, Satanás, vâchi dohó cachí stná nùu tutu ìi: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá icà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùu-xí”.

¹¹ Dandu nì nacoò-siyá cuáhàn-si, te nì caquesaa ángel nì nacuahandee ini xì-yá.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ní xinitnùhu Jesús ndiadí Juan (Bautista) vehècàa, dandu mànuhù-yà ñuu-yà Nazaret iá ladu Galilea. ¹³ Doco cóni cuèé-yà yucán. Còó, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Capernaum iá yuhù mar ladu ndé cachí xì-né ladu Zabulón xì Neftalí. ¹⁴ Yucán cuàhàn-yà coo-ya sàhà ñá-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu Isaías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xì Dios, cachí-nè:

¹⁵ Ladu Zabulón xì ladu Neftalí ndé yáha ichì yatni mar, yucán sàni dàtnùú fuerte Dios ini anima nèhivì. Stná inga ladu yùte Jordán, xì inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivì có-ínahá xí-yà, ¹⁶ pues yucán sàni dàtnùú ndiaha stná-yà anima-nè; vèchi nèhivì nsidaa lugar mà, nìsa xìca-ne ichì ñáa, te cuàhàn-nè ndañuhu dahuun-ne nì cùí, doco vichi sàni dàtnùú-yà sàxìnítùnì-nè na ian nì natù nuù-né, nì cachi Isaías.

¹⁷ Dandu divi tiempu mà nì quesaha Jesús càhàn-yà sàhù xì nèhivì, cachí-yà:

—Naxicocuñ inì-nsia sàhà cuèchi-nsia, vèchi sà-itúú tiempu cuni-nsia cusahnú mii-yá iá ansivì.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá xì siaca

¹⁸ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà ùi ñàní nani Simón Pedro xì Andrés, dacaná-né ñunù xì-né mahì tècuì, vèchi nècuàchì tavá siaca nduú-né. ¹⁹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vèchi mà cùndúú gá-nsià nècuàchì tavá xì siaca. Còó, vèchi icúmì dacuahí mii-nsià ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xì nèhivì (ichì malu).

²⁰ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì naco-ne ñunù xì-né, te cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

²¹ Daaní, nì sàà-yà chicá nù-xí, te nì xini-yà inga ùi ñàní nani Jacobo xì Juan; dèhe iin tiàa nani Zebedeo xínduu-ne, te ndoó-né nù lancha xi-ne, cutnáhá-né xì yua-né nácàhmá-nè ñunù xì-né. Te nì cana stná-yà ndúi-nè. ²² Te hora mà nì naco-ne yua-né nù lancha mà, te nì tenchicùn-nèyà cuàhàn-nè.

Cuàhà gá nèhivì nì chinaha Jesús

²³ Daaní, nì xicanuu Jesús inii ladu Galilea, te nì chinaha-yà nèhivì ini iin iin veheñùhu, nì càhàn-yà xì-né ñà-ndùú razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ²⁴ Ñàyùcàndúá, ndè inii ladu Siria nì xitià fama-yà. Sàhà ñà-jaàn cuàhà gá nècuàchì cuhí ndacá nèhivì nì quixi nù-yá, xínduu-ne nèhivì ndohó quidá iin cuèhè, ò iin dolor, te xínduu stná-nè ana ñuhú ñà-malu anima-xì, xì stná nèhivì xíhì ìhí, ò nèhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, nì dándúvaha-yanè.

²⁵ Ñàyùcàndúá, yáha ga cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá,

xínduu-ne nêhivì nì quixi ladu Decápolis, xì stná ñuu Jerusalén, xì stná ladu Judea, xì stná inga ladu yùte Jordán.

5

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní nana-ya yucù, te nì càhàn-ya sàhù

¹ Dandu nì xini Jesús ndoó cuàhà gá nêhivì. Ñàyùcànduá, nì nana-ya iin yucù, te nì sàcòo-ya yucán. Dandu nì tnàtuu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, ² te nì quesaha-yá chináhá-yànè; te dohó nì cachi-yà xì-né:

³ —Nansicáhán nècuàchì ndahvi inì-xi, vàchi sàni nìhìtáhvi-né ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivi.

⁴ Nansicáhán nècuàchì ndoó tnùnsí ini vichi, vàchi contentu icúmí-nê nàcùndoo-ne después.

⁵ Nansicáhán nècuàchì nihnú mánì inì-xi, vàchi ñuhivì ndu-tahvì-né.

⁶ Nansicáhán nècuàchì yáha ga cuní quida vii, vàchi icúmí Dios chindee-yànè ñà-quida vii ndisa-ne.

⁷ Nansicáhán nècuàchì tùha cundehè ndàhvì xì ñanìtnaha-xi, vàchi icúmí Dios cundehè ndàhvì stná-yà mii-né.

⁸ Nansicáhán nècuàchì iá ndoo anima-xi, vàchi icúmí-nê cuni-nê nùù Dios.

⁹ Nansicáhán nècuàchì nachíndóó víi xi ñanìtnaha-xi, vàchi icúmí-nê cunduu ndisa-ne dèhe Dios.

¹⁰ Nansicáhán nècuàchì nú icúmí-nê ndoho-ne sàhà iin chuun vii nì quida-ne, vàchi sàni nìhìtáhvi-né ñuhivì ìì xí Dios.

¹¹ Nansicáhán stná mii-nsiá na cánahá nêhivì xì-nsiá sàhì, te ò quidá quini-ne xì-nsiá, te ò dacuidáiquéi stná-nê mii-nsiá.

¹² Vàchi quivì quida-ne ducán, dandu nì cúdí inì-nsia, te cundoo-nsia contentu, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè ansivi. Vàchi ducán nìsa quida quini stná nêhivì sànahà xi nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios.

Nahi ìin cuhádi ñà-xìxi-ndà, ducán nduú stná chuun quidá nêhivì xí Jesús ñuhivì yohó

¹³ Mii-nsiá, nahi chuun quidá ìin, ducán quidá stná-nsiá ñuhivì yohó. Doco nú sàni ndañuhu ñà-ádì xán, dandu mà cúí nduhadi gá-ñà. Vàchi còò cá chuan, ñàyùcànduá saté uun nêhivì-ñà, te sànihni-neà.

¹⁴ Na quidá stná orá datnúù, ducán quidá stná mii-nsiá ñuhivì yohó. Te ducán nduú stná-nsiá na iin ñuu tuí dìnì iin yucù, vàchi mà cúí coo dèhá` nùù nêhivì. ¹⁵ Stná iin lámpara, có-nàcuícun-ndañá ñà-coo dèhá` tixi iin ìcà; còò. Sácùnùù ducún-ñà sàhà-ñà cutnuà, te cutùì nùù nsidaa nêhivì quíhvi vehe. ¹⁶ Ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia obra vàha sàhà-ñà cundehè nêhivì, dandu naquimani-né

Yuandiáhá-nsiâ íá ansivi, vâchi na ian datnúù-nsiâ nùù nècuàchìmà nduá.

Nansa nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés

17 'Màsà cùcáhàn-nsiâ vâxi dacúxióé ley nì sàha Moisés. Mà dácúxióé ley mà, ni mà dácúxióé stnái palabra nì cachi profeta nì sacahàn cuenta xi Dios. Còó, yùhù vâxi sàhà ñà-nì cùú ndisa nsidaa ñà-nduá cachí palabra mà. 18 Te ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó, mate nsihi ansivi xi ñuhiví, doco mà nunca ndañuhu ni-iin palabra xi ley mà, te ni-iin xaan tii xán dècuèndè cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá'. 19 Ñàyùcànduá, nú cô-quidá iin tiàa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhá-nè nèhiví, pues divi tiàa-ma cunduu ana chicá có-ndiáá na sàà quiví cusahnú mii-yá íá ansivi. Doco nú ni quidá ndisa-ne cumplir ñà-nduá cachí ley xi-ya, te ducán chináhá-nè ñanitnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiáá na sàà quiví cusahnú-yá ñuhiví yohó. 20 Vâchi yùhù cachí xì-nsiá, chicá vîi xiñuhu quida-nsia nùù nècuàchì ley xi veheñùhu, xì nùù stná nècuàchì fariseu, vâchi nú coó, mà nunca sàà-nsiâ cuni-nsiâ ñuhiví ìi xí mii-yá íá ansivi.

Cundoo manì-ndà xì ñanitnaha-nda, nì cachi Jesús

21 'Mii-nsiá, sàni inini-nsia palabra nì cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhni stnaha-nda; doco te nú ni quida-nda ducán, dandu icúmí ndundaà sàhámà. 22 Doco yùhù cachí, mate cuísi ni cuídà ini-nsiâ sàhà ñanitnaha-nsia, doco icúmí ndundaà sàhà stnámà. Te nú ni cachí-nsiâ xì ñanitnaha-nsia neciu-nè, dandu icúmí ndundaà stná sàhájàn nùù juez chicá cusáhnù; doco nú ni cachí-nsiâ xì ñanitnaha-nsia tonto-nè, dandu cuidadu cundoo-nsia, vâchi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiá.

23 'Ni cachí-ndà cuàhàn iin nèhiví veheñùhu, nihí-né promesa nacuahatahví-né Dios lugar ndé cahvi nèhiví mii-yá. Doco te nú sàni sàà-nè yucán, te ni nsinuu ini-nè íá cuàchi-ne nùù ñanitnaha-ne, 24 dandu (màsà cuáha-ne) promesa mà; yucan ni ndóá, te ni cùhùn-nè nùù ñanitnaha-nemà, te cuicahnú stnahá ini-nè sàhà-né. Cuisi nú ducán, dandu vátùni naxicocuñin-nè veheñùhu mà ñà-cuàha-ne promesa mà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-yàchì xiñuhu nàcùndoo vâha stnaha-nda

25 'Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-te mii-nsiá cuàhàn nùù tè-nihí chuun, dandu chicá vâha nacòovâha yachì-nsiâ xì-té na cuàhàn-nsiâ ichì, còtó sàà-te xi-nsiâ nùù juez, te dayáha juez mà-nsiâ ndahá comandante ñà-cundiadi-nsiâ vehecàa. 26 Vâchi ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó, nú ducan ni cuu-xi-nsiâ, dandu mà

quéé-nsiá dècuèndè nú sàni dānāà nsihí-nsiá nsidaa ñà-nduá inihíca-nsiá.

Màsà cóo-ndá xí inga nècuàchì ñahà, cachi ley xi Jesús

²⁷ 'Sà-ìnhá-nsiá nansa nì cachi nècuàchì sàhaha ñà-màsà cāhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, nì cachi-nè. ²⁸ Doco yùhù, (màs gà) cachí xì-nsiá vichi, vāchi nú cuisì indéhe iin tiāa iin nècuàchì ñahà, te xīho-téné, dandu dava-ni queámà na ian sàni quida-tè cuàchi xì nècuàchimà, vāchi iá cuàchi ma anima-te. ²⁹ Ñàyùcānduá, nú nduchinúu-nsiá, cuníà quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vāha tavà-nsiāñā, dacaná-nsiāñā, vāchi chicá vāha nì ndāñúhú iyuhu iin xaan xì-nsiá, te mādíā sàà inii cuerpu xi-nsiā andea. ³⁰ Te nì cachí-ndà nú ndahācuāhā-nsiā cuníà quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vāha nì táhndēā dacaná-nsiāñā, vāchi chicá vāha nì ndāñúhú iyuhu iin xaan xì-nsiá, te mādíā sàà inii iquícúñú-nsiā andea.

Màsà caté stnàhà-ndà, cachí ley xi Jesús

³¹ 'Nisa cachi stná nèhivì (sàhaha): “Nú cuāhàn-nsiā cate stnàhā-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu índù itúámà”, nisa cachi-nè. ³² Doco yùhù cachí, nú nì caté iin tiāa ñahādihí-te, te mādíā nì cāhàn-ña xi inga tiāa nduá, dandu cuàchi cundua nú nì nāndāhà tú-ña, vāchi (còā dīsāhà-xì) cate nècuàchì primeru mà-ñā. Te iin nècuàchì nandāhà xì ñahà nì xitiā mà, divi-ni nsidá cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhà iin chuun

³³ 'Sà-ìnhá stnā-nsiā nì cachi nècuàchì sàhaha: “Nú nì chināhā-ndá Stoho-ndà Dios ñà-quida-nda iñāha, dandu fuerza icúmí-ndá quida ndisa-ndāñā cumplir”. ³⁴ Doco yùhù cachí, màsà nunca chinaha-nsiā Dios sàhà iin chuun: nì màsà ndácùcahan-nsiā ansivi, te chinaha-nsiā mii-yá sàhà ni-iñāha, vāchi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá nùá). ³⁵ Ni màsà ndácùcahan stná-nsiā quivì ñuhivì yohó, vāchi nahi lugar ndé ndetátú sàhà-yá nduá. Ni màsà ndácùcahan stná-nsiā quivì ñuu Jerusalén, vāchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stná-yà. ³⁶ Ni màsà ndácùcahan stná-nsiā dìni-nsiā, vāchi có-dāndacú-nsiā sàhà dìni-nsiā ñā-chicata-nsia idi ndéhí, te ò idi cuxín, (mii-yá cachi-yà). ³⁷ Nú cuní-nsiā cachi-nsiā iin ñà-ndácuisì, dandu jaan, ò á cóo cachi-nsiā, vāchi nú más gà nì cachí-nsiā, dandu ñà-vāxi nùù ñà-malu nduá.

Màsà nāchítacuhā-ndà sàhà ñà-nduá nì quida nèhivì xì-ndà

³⁸ 'Sà-ìnhá stnā-nsiā nisa cachi-nè: “Nú nì tavā nèhivì iin nduchinúu-ndà, dandu xiñuhu quee stná iin nduchinúu mii-né. Te ò nú iin nùhu-nda nì tavā-né, dandu nì queé

stná iin nùhu mii-né". ³⁹ Doco yùhù cachí, màsà dúcun ndahà tnàhà-ndà xì nècuàchì quidá quíni xí-ndá. Vàchi nú ni caní-né nùù-ndà ladu cuàhá-ndà, dandu ni cuáha stná-ndà inga ladu-ndà. ⁴⁰ Te nú sanícuàchi-ne sàhà-ndà, te candiáá-nè dùhnù-ndà, dandu ni cuáha stná-ndané dòò-ndà. ⁴¹ Te nú ni tnií-nèndó ñà-fuerza cunsida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gà ni cúnsidá-ndáñ. ⁴² Te nú xícàn iin nèhivì iñàha nùù-ndà, dandu ni cuáha-ndané; te nú cuní toó-né iñàha, dandu màsà cuídáhán-ndáñ nùù-né.

Ndiá icà-ndà cuu ini-ndà sàhà ana xiní ùhì xì-ndà

⁴³ 'Sà-ínáhá stná-nsià dohó nìsa cachi nèhivì sàna: "Ícúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà nècuàchì cutnàhá vaha xi-nda, doco nèhivì xiní ùhì xì-ndà, ni cuní ùhì stná-ndané", nìsa cachi-nè. ⁴⁴ Doco yùhù cachí, xiñuhu cuu ini-ndà sàhà nèhivì xiní ùhì xì-ndà te casàhú vii-ndà xì nèhivì xícàn chihàn ñiqui-ndà; te obra vaha ni quidá stná-ndà sàhà nèhivì có-xiñùhù xì-ndà; te nú cânàhá-nè xì-ndà, te quidá quini-ne xì-ndà, dandu ni cácan tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-né. ⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú ni quidá-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsia dèhe Yuandiaha-nsiá iá ansivi, vachi mii-yá, dandacú-yá ñà-xinu orá nùù nsidanicuú nèhivì, vaha-ne ò malu-nè. Te dacuún stná-yà dàvì nùù nsidaa nèhivì, a quidá víi-né, ò có-quidá víi-né. ⁴⁶ Vachi nú cuisì nèhivì cuú ini xì sàhà-nsiá cuú stná inì-nsia sàhà-xí, dandu mà nihì-nsiá premiu sàhájàn. Dècuèndè nècuàchì iá cuàchi-xi nahi tè-dàchíyàhvi (ñuu-ndà yohó), quidá stná-nè ducán. ⁴⁷ Te nú cuisì tnaha-nsia cásàhú xì-nsiá, pues màdi obra ndiaha nduájàn, vachi divi ducán quidá stná nèhivì có-ínáhá xí Dios. ⁴⁸ Ñàyùcàndüá, xiñuhu quida vii ndisa-nsia nacua quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

6

Ñà-ndüá ni cachi Jesús sàhà nansa quida-nda obra

¹ 'Màsà quidá-nsiá obra xi-nsia sàhà-ñá cundehè nèhivì, vachi nú sàhà ñà-jaàn ndüá, dandu còò ñà-vàha nihì-nsiá sàhámà nùù Yuandiaha-nsiá iá ansivi. ² Ñàyùcàndüá, nú cuàhàn-nsià dacútàhvi-nsiá nècuàchì ndahví, màsà catétnùhu-nsia ñà-jaàn. Vachi ducán quidá nèhivì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá váté-nè obra xi-ne veheñuhu ò calle sàhà-ñá cuní-nè ndee vaha-ne nùù nèhivì. Te ñà-ndáá ndüá cachí xì-nsiá yohó: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vàha nihì-né. ³⁻⁴ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida dèhé-nsiáñ, dandu coo dèhá` nùù nèhivì. Doco nùù Yua-nda Dios, còò, vachi indéhe-yá, te nùù mii-yá ícúmí-nsiá nihì-nsiá ñà-vàha xi-nsia.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní chinàha-yàndó nansa càcàn tãhvi-ndà nùù Dios

⁵ Na xícàn tãhvi-nsiá nùù Dios, màsà quidá-nsiá na quidá nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha. Vãchi mii-né, cudî ini-nè cuita-ne nacuatu-ne veheñuhu ò esquina sàhà-ñá cundehè nèhivì-né. Doco ñà-ndácuisì nduá yohó cachí: cuisì ñà-cundehè nècuàchìmàné cunduu ñà-vaha xi-ne. ⁶ Doco ndohó, na xícàn tãhvi-ndà nùù Yua-nda Dios, nì nãnsìhvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-ndà yehè; dandu miiní-yá ininí-yá na cáhàn-ndà xì-yá. Te indéhe-yá, mate nèhivì, còó, có-xiní-né ñà-nduá quidà-ndà. Dandísá nihì-ndà iin ñà-vaha xi-nda nùù-yá.

⁷ Na cáhàn-ndà xì-yá, màsà cáchì-ndà iin-ni iñàha cuàhà xichi na quidá nècuàchì có-ínáhá xí Dios, vãchi mà chindéâmà. Mii-né, tuxí ini-nè icúmí Dios cunini-yanè ñà-cuàhà guá cáhàn-nè, doco còó. ⁸ Ñàyùcànduá, màsà quidá-nsiá na quidá mii-né. Vãchi Yuandiaha-nsiá, mate táñàha ga cachi-nsiá xi-yá índù necesidad icúmí-nsiá, doco sà-ínáhá-yâ. ⁹ Ñàyùcànduá, nahi palabra yohó cachi-nsiá na xícàn tãhvi-nsiá nùù-yá:

Yua-nsí Dios íá ansivi, nì ndácùcahan tñùñuhu nèhivì quivì-ní.

¹⁰ Te yàchì nì sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xícàn tãhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducan nì quidá stná nèhivì ñuhivì yohó. ¹¹ Pan xi-nsi iin quivì iin quivì, taxi tahvi-niá nùù-nsí vichi. ¹² Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchì iníhíca-nsí, nacua xicáhnû stná ini nsiùhù sàhà nèhivì iníhíca nùù-nsí. ¹³ Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùù ñà-malu nicanicuahàn. Vãchi cuisì mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusáhnû dandacu inicutu, te cuisì mii-ní ndiaha-ní nicanicuahàn. Amén. (Ducán cachi-nsiá.)

¹⁴ Vãchi nú nì cuicáhnû inì-nsiá sàhà nèhivì nì quida quini xi-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá íá ansivi, cuicahnú stná ini-yà sàhà cuàchì mii-nsiá. ¹⁵ Doco nú màsà cuicáhnû ini-nsiá sàhà nèhivì dava ga, dandu mà cuicáhnû stná ini-yà sàhà cuàchì mii-nsiá.

Nansa quida-nda na iníhî-ndà ndoó dòcò-ndà

¹⁶ Na iníhî-nsiá ndoó dòcò-nsiá, màsà dátiaâ-nsiá cuhúún ini-nsiá. Vãchi ducán xíquida stná nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá cánûú-né ndoó-né tñùnsí ini sàhà-ñá cundaà ini nèhivì iníhî-né. Te ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá vichi: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vaha nihì-né. ¹⁷ Doco mii-nsiá (màsà quidá-nsiá ducán). Na iníhî-nsiá nùù Dios, quisi-nsiá, te nduvì dínì-nsiá ¹⁸ sàhá màsà cùndaà ini nèhivì iníhî-nsiá; cuisì Yua-nda Dios cundaà ini-xi, vãchi indéhe-yá, mate

có-tuì-yá nùù nèhivì; doco indéhe-yá, te cuàhatahvì stná-yànsià ñà-vàha xi-nsia (sàhámà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndà

19 'Màsà dácâyà-nsià ñà-cuicà-nsià ñuhivì yohó, vàchi icúmíá cusiquidi-ñá, te ò nana ditnu-ña, te ò quíhvi tècuìhnà quida cuihna xán. 20 Còó, dècuèndè gloria ni càyà-ñà, vàchi yucán mà nunca cusiquidiá, ni mà náná dítnú-ñá, ni mà quíhvi stná tècuìhnà quida cuihna xán. 21 Ducán quida-nsia, vàchi ndé quida-nda cuenta iá ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuahà ini anima-ndà.

Ejemplu sàhà nduchìnúù nèhivì

22 'Nduchìnúù-ndà nduú ñà-tùnúù iquicúñú-ndà. Ñàyùcànduá, nú iá vaha ma, dandu vátùni cutuì nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñaha. 23 Doco nú cuhiá, dandu inicutu nácuiìn tnùù. Te ducán stná xì anima nèhivì, nú iìn tnúú ndé xiñuhu datnúù mii-yá, dandu jndahví-nè! Vàchi tnùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùi patrón xi-nda

24 'Iin peón, mà cúí cundoo ùi patrón xi-tè, vàchi nú ducán, dandu iin-ne coo manì nùù-té, te inga-nè cundehè ùhi-te. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne cahíchì inì-te, te inga-nèmà coo vaha xi-té. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú cuú inì-nsia sàhà dìhùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsià nùù Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

25 'Ñàyùcànduá, yùhù cachí` xì-nsiá, màsà nácání ini-nsià sàhà vida xi-nsia nansa ñihì-nsiá ñà-cuxi-nsia coho-nsia, te cundixi-nsia. Còó, vàchi màdì cuísi ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá` nùù sìcoto ndixi-nda. 26 Cundehè-nsiá laa ndavá ansivi, có-xitú-sì, ni có-chívaha-sì nùnì, vàchi còó cosecha ndaníhì-sì. Còó, cuisì nùù Yuandiaha-nda iá ansivi níhì-sì ñà-itiácù-sì. Pues náhà xicà, chicá ndiaá mii-nsiá nùù quisi mà. 27 Ñàyùcànduá, mate yáha ga ni cahní-nsiá dìni-nsiá, te nacání ini-nsià, uun-ni queámà, vàchi mà níhì-nsià cuahnu ga-nsià ni-inga dava metro.

28 'Ni màsà nácání stná inì-nsia sàhà ñà-nduá cundixi-nsia. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Có-quidáchúùn-yá, ni có-quidá vaha stná-yà sìcoto. 29 Doco chicá ndiaha náhà ita mà nùù rey Salomón (nìsa ìa sàna), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. 30 Iin ita, yùcù-ni nduá (có-ndiaá ndisa); quivì vitni iá` campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá nì quidavàha Dios ita-ñà. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí-yà cuàhatahvì stná-yà ndohó

(ñà-ndùá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá mii-yá.

³¹ 'Pues yùhù cachí, màsà nácání ini-nsià, te màsà cáchí-nsià: “¿Índù tùi ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?”
³² Vàchi nèhivì nsidaa raza gá ndoó ñuhiví, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nê. Doco mii-nsiá, iá Yuandiaha-nsiá ansivi, te sà-ìnáhá-yâ xiñuhu nsidaájàn nùù-nsiá. ³³ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivàha vii-nsiá ley xi), ñuhiví ì xì-yá, te quida-nsia cumplir ñà-vàha cuní-yà quida-nda, dandísá ñhì stná-nsià nsidaa gá ñà-ndùá quidámànì nùù-nsiá. ³⁴ Te màsà nácání ini-nsia sàhà ñà-ndùá cui yàha-nsia tnaa idá, vàchi nú sàni sàà quivì mà, dandu (nsidaámà icúmíá quee viá), mate ni nácání cuàhà ini-nsià. Nsìquívì iá cuàhà ñà-ndùá yàha-nsia, ñàyùcàndùá có-xiñùhù nacani stná ini-nsià sàhà tnaa idá —nì cachi Jesús.

7

Màsà dácuídâ cuàchi stnaha-nda

¹ (Dandu nì cachi stná Jesús:)

—Màsà dácuídâ cuàchi stnahá-nsiá, dandu mà dácuídâ cuàchi stná Dios mii-nsiá. ² Vàchi nacua quidá mii-nsiá dacuidá cuàchi stnahá-nsiá, divi ducán icúmí stná-yà quida-ya xì-nsiá. Vàchi vara chitácùhá-nsià, divi icúmí stná-nsià cuitacùhá-nsià.

³ 'Iin nèhivì, ¿índù chuun (indéhe-né falta xi ñanìtnaha-ne, te xítñuhu-ne nècuàchìmà)? Vàchi ducán queámà na ian cuní-nè cundehè-né iin mihì tì inácáá ini nduchìnúù nècuàchìmà, te nduchìnúù mii-né, iin yutnù cahnú nduá inácáá. ⁴ Te nú ducán, ¿índù chuun cachí-nè xì ñanìtnaha-nemà: “Nacoo-ní yùhù nì tàví mihì tì inácáá cucuíñ nduchìnúù-ní?”
⁵ Nècuàchì cachí ducán, datiaá úún-né ndiaá ndisa-ne. Vàchi dihna xiñuhu quee yutnù cahnú nduchìnúù mii-né, dandu vátùnì cutùì vii núù-né ñà-tavà-né mihì tì inácáá nduchìnúù ñanìtnaha-nemà.

⁶ '(Mà váha ndatnuhu-nda xi nèhivì nansa ni nì cui sàhà) yà-ì, còtó quida-ne xì-ndà na quidá sìhina cuehé. (Uun-nì queá ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi nèhivì síquini mà), vàchi na quidá cochí quidá stná-nè, vàchi mate sìdiqui yàha ga ndiaá ni chíndóó-ndá nùù-sí, doco cuànihni sàhà-síá.

Nansa cundiatú anima-ndà

⁷ 'Càcàn tàhvì-nsiá, te ñhì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te icúmíá tùia. Càhàn-nsià, te nuna yehè-yá. ⁸ Vàchi nsidaa ana xícàn tàhvì, icúmí-nê ñhìtáhvi ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcú xì ñà-vàha, icúmí-nê ñhì-néá; te nsidaa ana xícàn tàhvì yehè-yá, icúmí-yá nacuna-ya nùù-né.

⁹ 'Nú ni cacán iin dèhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiaña, màdi yúu. ¹⁰ Te nú cuñu siaca xícàn, pues divi cuñu quisi mà cuàha-nsiaña, màdi cóò. ¹¹ Cunaha-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyùcàndùá, vihi gá icúmí Yuandiaha-nsiá íá ansivi cuàha-yansiá ñà-vàha nú ni cacán tàhvi-nsiá nùù-yá.

¹² 'Ñàyùcàndùá, nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán quida stná-nsiá xì mii-né. Vàchi ñà-jaàn nduá cachì nùù nsidaa tutu nduú ley xi Dios, xì nùù stná tutu nì tiaa profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya.

¹³ 'Quìhvi-nsia yehè cuiín sáà (gloria), vèchi xica yehè ichì cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuàhà gá nèhivì quìhvi yucán. ¹⁴ Doco sitníhì yehè, te cuiín ichì cuàhàn ndé cutiacu ndiaha-nda; te sàhà-ñá nduá ichì cuiín, ñàyùcàndùá sacu nèhivì ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndà indù nèhivì cahàn ndisa cuenta xi Dios

¹⁵ 'Cuidadu cundoo-nsia xì nèhivì tñhù dananí úún cahàn cuenta xi Dios, vèchi cutu vaxi-ne (datiaá úún-né màni ini-nè) nahi rii mansu, doco anima-nè, cóò, nahi lobu dana, ducán íá'. ¹⁶ Doco cuisì cundehè-ndà ñà-nduá quidá-né, dandu cundaà ini-ndà nansa ndisa íá anima-nè. Te ducání íá stná xì-né na íá xì yutnú fruta, mà cuáha yutnú iñù ni-iin sì-uva, te mà cuáha stná yùcù iñu ni-iin stná sìhigu. ¹⁷ Mà cúí, vèchi nsidaa yutnú vaha, puru fruta vaha sáha-nù. Te yutnú cóò chuun xi, cutu ñà-chìcuéhè sáha-nù. ¹⁸ Doco iin yutnú vaha, mà cúí cuàha-nù iin fruta chìcuéhè. Ni-iin stná yutnú cóò chuun-xi, mà cuáha-nù ni-iin quisì vídì. ¹⁹ Te nsidaa yutnú có-sáha xi ñà-íá vii, icúmí-nù tàhndè-nu, te quèe-nù ñuhu coco-nù. ²⁰ Ñàyùcàndùá, na quida-nda xi iin yutnú, nacúní-ndànú sàhà fruta-nu, ducán nacúní stná-ndà nèhivì sàhà ñà-nduá quidá-né.

Màdi nsidaa nèhivì càcu-ne, nì cachi Jesús

²¹ 'Cuàhà nèhivì cachì-nè xì': "Stoho-nsì Señor nduu-ní". Doco màdi nsidaa nècuàchì mà sàà-nè cundoo-ne ñuhivì ì xì Yuamáni' íá ansivi; cuisì nèhivì quidá ndisa xi ñà-nduá cuní-yà, divi sàà yucán. ²² Te cunaha-nsiá, na sàà quìvì (xìnu tiempu), dandu icúmí cuàhà nèhivì cachi-nè xì': "Stoho-nsì Señor, sàni cahàn-nsì cuenta xi-ní, te nì ndacùcahan-nsì quìvì-ní; dècuèndè nì tavà stná-nsì ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te cuàhà gá stná milagru nì quida-nsi na ní ndacùcahan-nsì quìvì-ní", cachi-nè. ²³ Dandu yùhù naxiconihí nùù-né, te cachì: "Tàcùnì' nsiohó; cuahán-ndâ iladu, vèchi cuàhà ñà-chìcuéhè sàni quida-ndá".

Nansa nì nacani Jesús ejemplu sàhà ùi vehe

24 'Ñàyucàndùá, nsidaa nèhivì iníní xí ñà-ndùá cachí, te quidá ndisa-neà cumplir, nduú-né na iin tiàa nchichí nì nanducu xi iin xaan ndé íá cavà fuerte, te yucán nì chinduhù-né vehe-ne. 25 Daaní, nì quesaha nì cuun dana dàvì, te nì xinu tēñuhu cuáhà. Dandu nì dàña stná tàchì fuerte, te nì dùcùn nsidaámà ìcà vehe ma. Doco cónì ndùá, vàchi nùù cavà fuerte indúhá.

26 'Doco cunaha-nsiá, nèhivì iníní uun xi ñà-ndùá cachí, te có-quihín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa nì quidavàha xi vehe-xi dìquì ñusì-ní. 27 Vàchi na ní quesaha nì cuun dana dàvì, te nì dàña stná tàchì fuerte, dandu nì xinu tēñuhu cuáhà yucán. Te nì dùcùn nsidaámà ìcà vehe ma. Te nì ndua íá nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

28 Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nèhivì ducán, dandu nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá chináhà-yà. 29 Vàchi na iin nèhivì tùha dandacú, ducán nì chinaha-yànè, màdi nahi modo chináhà nècuàchì ley xi veheñuhu.

8

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

1 Daaní, nì nuu Jesús yucù yucán, te cuáhà gá nèhivì nì tenchicùn xì-yá. 2 Te cunaha-nsiá, yucán nì tnàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te nì tutuyuhu-né ñuhù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vətùni dandúvaha-ní yùhù.

3 Dandu nì chituu Jesús ndahà-yà nùù-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha nì ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu divi hora nì cachi-yà xì-né ducán, nì ndañuhu cuèhè xi-ne. 4 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, màsà cáchì-ní nì-iñàha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nùù dùtù dacúndèhe-nínè ìcà-ní, dandu nacua-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní —nì cachi-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús mozo xi iin capitán nì quixi ladu Roma

5 Daaní, nì nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán nì tnàtuu iin capitán romanu, nì sacundahví-nè nùù-yá, 6 cachí-nè:

—Señor, íá iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàña ñi cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

7 Dandu nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Jaàn másà dandúvahi-nè.

8 Te nì naxiconihí capitán mà nùù-yá, cachí-nè:

—Señor, có-nàtùì yàha-ní vehi. Cuisì dandacu-ní xì palabra xi-ní, te nduvàha mozo xi. 9 Vàchi yùhù, ndoó stná ana dandacu-xi nùù, te mií, dandacú stnáì nùù soldadu xi. Nú nì cachí xì iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú nì cachí xì

ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí stnái xì iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —nì cachi capitán mà.

¹⁰ Nì nsihi nì inini Jesús ñà-jaàn, dandu nì ndulocó-yà, te nì cachi-yà xì nèhivì xínchicùn xì-yá:

—Cunaha-nsiá, tañáha ga cunì ni-iin nèhivì ñuu-ndà Israel yohó ndudává xí capitán yohó, vàchi cuàhà gá xiníndisâ-né.

¹¹ Te cachí stnái xì-nsiá, icúmí nataca cuàhà gá nèhivì quixi incutu ñuhivì dècuèndè ndé xínu orá xì ndé quécahnu-ya, te nat-aca-nè cutnahá-né xì Abraham xì Isaac xì Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñuhivì ìi xí Dios. ¹² Doco nèhivì dava ga cuàhàn cundoo ñuhivì ìi mà nì cùí, icúmí-nê ndiachi-né fuera ndé iín tnúú; te yucán icúmí-nê cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

¹³ Daaní, nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Vàtùni nùhù-ní vichi, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —nì cachi-yà.

Dandu divi hora yucán nì nduvàha mozo xi nècuàchìmà.

Nansa nì dándúvaha Jesús dido Pedro

¹⁴ Daaní, nì sàà Jesús vehe Pedro, te yucán nì xini-yà cuhí dido-ne ñahà; indúhu-né, nácuàha yocá-nè. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì tnii-ya ndahà-né, te nì cuxio cuèhè mà. Dandu nì ndacuiin-nè nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì nduvàha cuàhà gá nèhivì nì quida Jesús

¹⁶ Daaní, nì cuñàà, te yucán nì sàà stná cuàhà gá nèhivì, ndacá-né cuàhà nècuàchì inácaá ñà-malu inì-xi. Te cuisì-ní nì càhàn-yà xì iin iin nècuàchìmà nì dándàcú-yá nùù-sí, te nì quee dahuun-sì nùù-né. Te nsidaa gá stná nècuàchì cuhí nì casaà yucán, nì dándúvaha stná-yànè. ¹⁷ Ducán nì quida-ya sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu nèhivì xí Dios nani Isaías na ní cachi-nè palabra yohó: “Mii-yá nì dàcúxíó-yá cuèhè xi-nda, vàchi nì nacuida-ya ñà-ndùá dandoho xi-nda”.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì cuní cunchicùn xì-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuàhà gá nèhivì nùù-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn-nè xì-yá ndè inga ladu mar. ¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié` cunchicuìn mii-ní ndéni nì cui ni cùhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí; te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

²¹ Daaní, inga nèhivì nduú iin ana dacuahá-yá, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, dihna ni núhì vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndùxin yué (dandu cunchicuìn mii-ní).

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còo. Cunchicuìn dahuun-ní yùhù. Nècuàchì còo vida (ndiaha nùu anima-xi), divi nì cúxin xi nsì xi.

Nansa nì quida Jesús iin milagru, te nì cucuìn tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí mar

²³⁻²⁴ Daaní, nì nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te cuàhàn-yà xì-né nùu mar. Doco nì que-saha caná ndéé tàchì, te nì nacuahnu todò tècuí, te cuàhà gá-te nì quèe stná ini lancha. Doco mii-yá, quídi naà-yá.

²⁵ Ñàyùcàndúá, nì nataca nècuàchì dacuahá-yá ndé indúhu-yá, te nì dànsícuìhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Dacácu-ní nsiùhù, vàchi cuàhàn-ndà càhà-ndà!

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guá-nsià, te có-càhvì-nsiá xì Dios?

Dandu nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùu tàchì xì nùu tècuí mar mà. Te (vichi vichi) nì nàcuìn dàdí uun inicutu.

²⁷ Dandu nì candulocó nècuàchì mà nì cachi-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchì xì mar iníni xì-nê?

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁸ Daaní, nì sàa Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán nì caquee ùi nèhivì mahì cueva ndé xí-indùxin nsii, te nì tnàtuu-ne nùu-yá. Ndúì-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana sàstnùhù-né, mà cùì yáha ni-iin nèhivì ichì yucán ndé ndoó-né. ²⁹ Te nì càna ndee-né, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemanì Dios nduu-ní. ¿Ndìà cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sàa hora ndoho-nsi? —nì cachi-nè.

³⁰ Te xica yucán ndoó cuàhà stná cochi xixáhan-sì.

³¹ Ñàyùcàndúá, nì sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùu-yá, cachá':

—Nú cuàhàn-ní tavà-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuàhà yucán.

³² Dandu nì cachi-yà xán:

—Cuahán-ndâ, cachí'.

Dandu nì caquee nsiha nì sàcùñuha ini cochi yucán. Ñàyùcàndúá, carrera nì canuu nsihi-sì candiaa yucán, te nì còyo-sì ndè mar nì càhà-sì.

³³ Dandu tè-ndiàá xì cochi mà, yáha ga nì yúhí-te; te mànuhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, nì cachitnùhu-tè xì nèhivì ñuu mà ñà-ndúá nì cuu, xì sàhà stná nècuàchì nìsa ñuhu

ñà-malu inì-xi. ³⁴ Ñàyùcàndùá, nì caquee nsihi nèhivì ñuu mà nì casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyà nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ladu xi-ne.

9

Nansa nì dándúvaha Jesús iin nèhivì nì dàñà ù cuerpu-xi

¹ Daaní, nì nana tu Jesús lancha, te nì yàha-ya mar mànuhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yà. ² Te yucán nì tnàtuu nèhivì nsida-xi iin nècuàchì cuhí nì dàñà ù cuerpu-xi, indúhu-né camilla. Ñàyùcàndùá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xíxinindisá nèhivì yucán mii-yá, nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Màsà cúhúún inì-ní, hijo, vèchi yùhù xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

³ Doco cunaha-nsiá, yucán ndoó stná dava maestru xi ley xi veheñùhu, te nacání inì-nè: “¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndùá nì cachi Jesús mà!” ⁴ Doco mii-yá, ináhá-yà nansa nacání inì nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nacání ví inì-nsia? ⁵ Cachi-nsiá xì’: ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda (xì nècuàchì cuhí) ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né nì ndácuíin-nè, te nacaca-ne? ⁶ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha sàhà-ñà cundaà ini-nsiá iá ndisa derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

⁷ Dandu, nì ndacuiin nècuàchìmà, mànuhù-né vehe-ne.

⁸ Na ní xini nèhivì cuàhà itá yucán ñà-ndùá nì cuu, dandu nì yùhí-nè, te nì naquimanì stná-nè Dios; vèchi nì xini-nè iá ndisa ana nì nìhítáhvì cuàhà nùù-yá.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo

⁹ Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yà. Te nì xini-yà yucán iá iin tiàa naní Mateo, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁰ Daaní, después iá-yà iin vehe xixí-yá, te cutnáhà stná-yà xì cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá stná inga nèhivì cachí-nè iá cuàchi-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xì-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. ¹¹ Te nì caxini nècuàchì fariseu nansa quidá-yá (xixí-yà xì nècuàchìmà), te nì càhàn-nè xì nècuàchì dacuahá-yà mà, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnâhá maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dâchíyâhvi, xì dava ga stná nèhivì cuáchi?

¹² Doco nì tiacu Jesús ñà-câchí-nè ducán; ñâyùcândüá nì cachi-yà xì-né:

—Mâdì nècuàchì ndâa vâha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó, nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né.

¹³ Ñâyùcândüá, cuahán-nsiâ dacuahá-nsiá nansa cuní cachi Dios nù tutu ì ndé cachí-yà: “Chicá cudî inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdiá cuàha-nsia yùhù iin promesa”, cachí-yà. Vâchi yùhù, màdì nèhivì nihnú ndâcuisì inì-xi vâxi càhàn xì' ñà-naxicocuîin ini-né. Còó, nèhivì cuáchi vâxi nanduí áma naxicocuîin ini-né sàhà cuàchi-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-ndüá disáhà-xí cónisá ínhî nècuàchì dacuahá Jesús na ía va-ya ñuhiví yohó

¹⁴ Dandu nì catnâtnuu nècuàchì nchícùn xì Juan Bautista, te nì ndâcâtnùhù-né nù-yá, cachí-né:

—Nsiuhù xì stná nècuàchì fariseu, ínhî cuáhà-nsí ndoó dòcò-nsì, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó, có-ínhî-né. ¿Índù chuun?

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì ndoó vícò nándàhà, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí ini na meru ndoó-né cutnâhá-né xì noviu? Còó. Doco vâxi iin quívì mà cóó gá noviu nù-né; dandísá tiempu yucán icúmí-né cunihî-né cundoo dòcò-né.

Ñà-ndüá disáhà-xí icúmí ndañuhu estilu sàhana, divi sàhà estilu saa nì nacoó Jesús

¹⁶ 'Sicoto saa, màsà nâcâhmá-ndâñá nù ñá-tùhú, vâchi nú ducán, dandu dandânsiá ndé nì nacâhmá, te chicá ndatá sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ¹⁷ Stná vinu, nú vinu saa ndüá, dandu mà dáquê nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vâchi nú ducán, dandu ndàtà-ñá, te cuitià vinu, te cuchicuehe stná iin mà. Ñâyùcândüá, nú vinu saa ndüá, dandu itni iin sàà ni quéa, te ducán còò ni-íñàha cuu xán, nì stná iin mà.

Nansa nì dânatíacú Jesús dèhe Jairo, te nì dândúvâha stná-yà iin nècuàchì ñahà ndohó iin cuèhè ùxìn ùi cuìá

¹⁸ Na càhàn va Jesús ducán xì nèhivì, dandu nì sàà stná iin nècuàchì dandacú, te nì tutuyuhu-né ñuhù nù sàhà-yá, cachí-né xì-yá:

—Làcà ní quesaha xihì nihni dèheyoquí; doco nú ni cùhùn-ní, te chitândòò-ní ndahà-ní dìquía, dandu nanihítâhviá ñuhiví —nì cachi-né.

¹⁹ Ñâyùcândüá, nì ndacuiin-yà cuàhàn-yà xì-né. Te cutnâhá stná-né xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. ²⁰ Doco nìsa ía stná iin nècuàchì ñahà cuhí cuèhè nì. Sâcuàhàn-né ùxìn ùi cuìá

ndohó-né ducán. Ñàyùcàndüá, nì quixi-ne ladu yàtà-yá, te nì dácùhùn canúú-nê dìnìndàhá-nè nùù sìcoto xi-ya. ²¹ Vàchi nihnú ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sìcotò-ni xi-ya, dandu nduvàhi”. ²² Dandu mii-yá, nì nacuico-yá yàtà-yá, te nì xini-yà nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cùhúún ini-ní, hija, vàchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà nì nduvàha nècuàchìmà.

²³ Daaní, nì sàà-yà vehe nècuàchì dandacu-ma, te nì xini-yà yucán ndoó cuàhà nèhivì xì stná tè-sivì, sacú ndéé-nê, te tnaná-né. ²⁴ Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—Quee-nsia fuera, vàchi ñahà chii yohó, cóni xihì ndisa-ña, quidi uun ni-ña.

Doco nèhivì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà.

²⁵ Dandu mii-yá, nì dácùhùn-yà nsidaa-né fuera, te nì quihvi-ya ndé indúhu ñahà chii mà. Dandu nì tni-ya ndahà-ña, te nì dándácòo-yàña (vàchi sàni natiacù-ña). ²⁶ Daaní, inicutu ladu yucán nì xitià palabra nansa nì quida-ya milagru mà.

Nansa nì dándúvaha Jesús ùi nècuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán nì tenchicùn stná ùi nècuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ùi xí David, cundehè ndahví-ní nsihù.

²⁸ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te ndè yucán nì casaà stná nècuàchìmà, nchícùn-neyà. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísâ ndisa-nsia ñà-vàtùni dándúvahi mii-nsiá?

—Jaan, Señor —nì cachi-nè.

²⁹ Dandu nì chituu-ya dìnìndàhá-yà nduchinúù-né, te nì cachi-yà:

—Nacua sàni xinindisá-nsiá, divi ducán ni coo-xi-nsiá, cachí.

³⁰ Dandu nì natùì nùù-né. Te nì chinaha-yànè, cachí-yà xì-né ñà-màsà cúnítnùhu nèhivì sàhà ñà-ndüá nì quida-ya.

³¹ Doco mii-né, nì caquee-ne nì nacani-ne sàhà-yá xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa nì nihì iin nècuàchì ihìn nì nacahàn-nè nì quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te nì quesaa stná itni nèhivì ndaca-xi iin nècuàchì ihìn inácaa stná iin ñà-malu inì-xi.

³³ Dandu nì tavà Jesús ñà-malu mà, te nì nihì-né nì nacahàn vii-né. Ñàyùcàndüá, nì ndulocó nèhivì, cachí-nè:

—Cò-xiní-ndà ni-iin ñà-ndiaha jaàn ñuu-ndà Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, nì cacachi-nè sàhà-yá:

—Còó. Sàhà-ña chindéé jefe xi ñà-malu-nè, ñàyùcàndüá vátùni tavà-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhí ini Jesús nêhivì

³⁵ Daaní, chicá más nì xicanuu Jesús ladu yucán nì nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nêhivì sáhàn veheñùhu iin iin ñuu, te cachitnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios. Te nì dandúvaha stná-yà nêhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ³⁶ Te na ní xini-yà yáha ga cuàhà nêhivì ndoó, dandu nì cuhi gà ini-yànè, vâchi ndoó-né nahi riì còò stohò-xi.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndáà nduá (cuàhà nêhivì tàñáha ga cunindisá); te na iin cosecha cahnú ndaníhí-ndá nduú-né, doco sacu nêhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchítóá. ³⁸ Ñâyücandüá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúûn gá-yà nêhivì cùhùn quida xi chuun (ìì xí-yá mà), vâchi na ian ndaníhí-ndá iin cosecha ndiaha nduá —nì cachi Jesús.

10

Nansa nì nacàxin Jesús ùxìn ùì tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹ Dandu nì cana Jesús ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yànè ñà-tavà-né ñà-malu ñuhú ini nêhivì. Te nì nihítáhvi stná-nè dandúvaha-ne nècuàchì cuhí ndohó nsidanuu clase cuèhè. ² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá mà: primeru iá Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, iá stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan. ³ Te iá stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dàchíyàhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quivì Lebeo mà. ⁴ Daaní, iá stná Simón nì sanduu iin nècuàchì partidu cachí-nè nècuàchì Canaán, te nì ia stná Judas Iscariote, divi nècuàchì nì cahin xi-yá nùù tè-xídandacú.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacutià-nè palabra ìì xí-yá

⁵ Pues divi ùxìn ùì nêhivì yucán nì techuún Jesús (cùhùn-nè cacanu-ne). Te dohó nì cachi-yà xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsià ladu ndé ndoó nècuàchì inga raza, ni màsà cùhùn stná-nsià ndé ndoó nècuàchì samaritanu. ⁶ Còó, cuisì-ní ndé ndoó nêhivì raza-ndà Israel ni cùhùn-nsià, vâchi nahi riì nì tùcù xínduu-ne. ⁷ Cuahán-nsià cachitnùhu-nsià xì-né ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú mii-yá iá ansivi. ⁸ Dandúvaha-nsià nècuàchì cuhí, te danátíacú-nsià nècuàchì nsì. Te nècuàchì icúmí cuèhè xíhì cuñù-xi, dacúxíó-nsià cuèhè quini ma, te tavà-nsià ñà-malu nùù nêhivì inacáà-si inì-xi. Te màsà quídá-nsià cobrar nùù nêhivì, vâchi uun-ni sàni nihítáhvi stná-nsià ñà-quida-nsià ducán.

⁹ 'Ni dihùn oro, ni dihùn plata, ni dihùn yahá màsà cúníhí-nsià cùhùn ini itni xi-nsià. ¹⁰ Ni morral màsà

cúníhí-nsiá cùhùn ichì. Cuisì-ní iin-ni dùhnù-nsiá cunihi-nsia, xì ndisàn sà-ínái-nsià, xì stná bastón xi-nsia. Cuisì ñà-jaàn-ní cunihi-nsia cùhùn, vàchi iin nèhivì quidáchúûn, xiñuhu cuàha nèhivì-né raya xi-ne.

11 'Daaní, nú sàni sàà-nsià iin ñuu, ò iin ranchu, dandu nanducu-nsiá vehe iin nècuàchì vaha, te iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. 12 Te nú sàni sàà-nsià vehe iin nèhivì, casàhú vii-nsiá xì-né ñà-nì cundóó cueé-nè. 13 Te nú nduú-né nèhivì vaha, dandísá, ducán icúmí cuu xi-né, doco nú mà váha-ne, dandu ni cúnàhá ñà-nduá nì cachi-nsià xì-né. 14 Te nú có-cùnì-nè dayáha-ne mii-nsiá, te ò có-cùnì-nè cunini-ne palabra nihí-nsiá, dandu quee-nsia vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá ñà-nì cóyo yàcá xi lugar mà. 15 Vàchi cunaha-nsiá, chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nihì-né na sàà quivì juiciu, te chicá menos icúmí nihì nèhivì malu ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra.

Nansa icúmí nèhivì quida quini-ne xì nècuàchì dacuahá-yá

16 'Cunaha-nsiá, dana ga nèhivì ndé techúûn mii-nsiá canuu-nsia, nahi quisì ìhi nduú-né, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi riì. Ñàyùcànduá, xiñuhu ñà-cunchito tùha-nsia, te coo mansu stná-nsià na iin loma. 17 Cuidadu gà cundoo-nsia sàhà nèhivì, vàchi dava-ne icúmí-nè quida-ne mii-nsiá entregar nùù tè-nìhì chuun, te yucán ñàhni cuií-nsià ini veheñuhu xi-nsia. 18 Te sàhà-ñá nchícùn-nsià yùhù, ñàyùcànduá icúmí-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùù gobiernu xì nùù rey, dandu datú-nsia nùù nècuàchìmà ñà-nduá xiníndísá-nsiá, te cunini stná cuàhà gá nèhivì inga raza. 19 Doco na sàà-nsià nùù tè-xídandacu-ma, màsà nácánì inì-nsia índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té, vàchi divi hora mà icúmí-nsiá nihitáhvi-nsiá nansa cachi-nsià xì-té. 20 Vàchi màdi mii-nsiá cunduu ana cuàhàn càhàn; còó, mii Espíritu Ìi xí Yuandi-aha-nsiá cuàhàn dachítñunì xì ini-nsià nansa cachi-nsià.

21 'Te tiempu yucán, dècuèndè tnaha nèhivì icúmí quida xi-né entregar (nùù autoridad) ñà-cui-nè, mate ñánì-nè, ò déhe-ne nduú nècuàchìmà. Ndè stná yuadíhì-nè icúmí-nè nacuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né sàhà-né ñà-cui-nè. Ducán icúmí-nè quida-ne (quivì yucán). 22 Te mii-nsiá, sàhà-ñá ndácùcahan-nsiá yùhù, ñàyùcànduá icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-ní ni cúníhnú vaha inì-nsia dècuèndè cachi sàà xínu tiempu, dandísá icúmí-nsiá càcu-nsia nùù Dios. 23 Te nú quidá quínì nèhivì xì-nsiá iin ñuu, dandu cunudèhé-nsià ndè inga ñuu. Vàchi cunaha-nsiá, tàñáha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndà Israel, te sàni naxic-ocuíñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Nú dandohó nêhivî-ndó, dandu divi nduú nacua nî yàha stná Jesús, te xî ñá-jaàn ni cudû ini-ndà

²⁴ Cuna-ha-nsiá, màdiá chicá tûha iin nècuàchì làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdiá chicá ndiaá-te nù lamú xi-tè. ²⁵ Cuisi nú sàni sàà iin nècuàchì dacuahá cunduu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudû ini-nè sàhájàn. Stná iin peón, nú sàni sàà stná-te cunduu-tè nahi lamú xi-tè, dandu cudû stná inî-te sàhájàn. Doco nú cachí nêhivî sàhà iin nècuàchì sahnú ñà-nduú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà úhì càhàn quini stná-nè sàhà nêhivî vehe-ne.

Màsà yúhî-ndà nêhivî, ni màsà yúhî stná-ndà ñà-malu

²⁶ Ñâyùcànduá, màsà yúhî-nsiá nêhivî. Cuna-ha-nsiá, còò ni-iñàha cui coo dèhé nicanicua-hàn; icúmíâ tûia, te icúmí nêhivî cunitnùhu stná-nè sàhà-ñá. ²⁷ Doco mii-nsiá, ñà-nduá cachí xî-nsiá (na ndoó cuaán-nda) ndé iin tnuú, ñà-jaàn cachitnùhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú nî càhàn cayí xî-nsiá iñàha, dandu mii-nsiá, nana-nsia dìni vèhé, te càhàn vate ndee-nsiá ñà-nduá nî cachì. ²⁸ Te màsà yúhî-nsiá nêhivî cuní cahni xî-nsiá, vâchi cuisì iquicúñú-nsiá cunduu ñà-cui, doco anima-nsiá, mà cúí cahni-néà. Ñâyùcànduá, mii-yá nduú ana xiñuhu yúhî-nsiá, vâchi icúmí ndisa-ya poder daquée-ya nêhivî nùu andea ndé ndañuhu dahuun anima-nè xî stná iquicúñú-nè.

²⁹ Sà-ínáhá-nsiá ñà-ùì chòlìhì dicó-né cùmì tuní, doco mate ducán iyuhu ndiaá-si, ni-iin-si mà sàà cui nú có-chîtnùní ini Yuandiaha-nsiá Dios ducán. ³⁰ Te divi ducán stná mii-nsiá (inúu stná-yà mii-nsiá), dècuèndè ináhá-yà nadaa ididíni iin iin-nsia. ³¹ Ñâyùcànduá, màsà yúhî-nsiá, vâchi chicá ndiaá-nsiá nùu laa cuati ma.

Màsà chidèhé-ndà ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

³² Nú cachí vate nêhivî ñà-nduú-né nêhivî xí, dandu yùhù cachí stnáì xî Yuamáni' iá ansivi ñà-divi nêhivî xí nduú stná-nè. ³³ Doco nú nî chidèhé-nè ñà-nduú-né nêhivî xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnáì mii-né nùu Yuamáni'.

Sàhà Jesús icúmí tàhndè dava nêhivî ñuhiví

³⁴ Màsà cúcáhán-nsiá a váxi yùhù ñuhiví yohó ñà-cucumi nêhivî paz. Còò. Mà cúndóó mánì-né; icúmí-nè cundoo-ne náà stnáhá-né. ³⁵ Vâchi ñà-nî quesai ñuhiví yohó, icúmí cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stná iin ñahà chii dihi-ñá, te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì stná-nè dido-ne. ³⁶ Vâchi dècuèndè tñaha-ne cuni ùhì xî-né.

³⁷ Doco nú chicá cuú ini iin nêhivî sàhà yua-né, ò dihi-né, te màdi yùhù, dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nêhivî xí. Te ò nú chicá cuú ini-nè sàhà dèhe-ne, te màdi yùhù, dandu có-nâtùì stná-nè cunduu-ne nêhivî xí. ³⁸ Te nú màsà cóó-né dispuestu cunchicùn-nè yùhù mate icúmí-nè cunsida stná-nè

cruz xi-ne (te sàà-nè cui stná-nè), dandu có-nâtùi-ne cundu-ne nèhivì xí. ³⁹ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu ñà-dandáñúhú-nêàmà quea. Doco nú sàhà yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñà-sàni càcu ndisa-ne nduá.

⁴⁰ Nú cudî ini nèhivì xì palabra cachí mii-nsiá, dandu davani queá na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú sàni xinindisá-né yùhù, dandu ñà-sàni xinindisá stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí nduú stná. ⁴¹ Te nú quixi iin nècuàchì profeta cáhàn cuenta xi Dios, te cudî ini nèhivì xì palabra cachí-nè, dandu dava-ni nihitáhvi stná nèhivì mà nùu-yá na ian nduú stná-nè iin profeta. Te divi ducaní stná xì ndéni tiàa nì cui vaha inì-xi, nú cudî ini nèhivì xì ñà-nduá cachí-nè, dandu davani nihitáhvi stná-nè nahi nècuàchìmà. ⁴² Dècuèndè, stná nèhivì chicá nduú nèhivì ùún, nú nì cuáha-nsianè chiì tècuí coho-ne sàhà-ñá nchícùn-nè yùhù, dandu seguru nihitáhvi stná-nsià sàhámà nùu Dios —nì cachi Jesús.

11

Nansa nì naxiconihí Jesús nùu nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùu-yá

¹ Nì nsihi nì sàcùnaha nèhivì dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuàhàn mii-yá ñà-cacanuuyá ñuu te ñuu chinaha-yá nèhivì, cáhàn-yá xi-né ñà-nduú razón ndiaha xí Dios.

² Daaní, Juan, iá-nè vehecàa, te nì xinitnùhu-ne ñà-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Ñàyùcànduá, nì techuún-né iin ùi nèhivì dacuahá-né ñà-nì cùhùn-nè nùu-yá. ³ Ñàyùcànduá, nì sàa nècuàchìmà nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá mii-ní nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

⁴ Dandu nì cachi-yá xi nèhivì mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-nduá iníní-nsiá, xì ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ⁵ nansa cuú xi nècuàchì cuaá, níhì-né natùinuù-né, te nèhivì xicá cuéhê, níhì stná-nè nacaca vii-né; te nèhivì nì xihì cuñù-xi, níhì-né nduvàha-ne; te nèhivì dòhò, níhì-né natiacu-nè; te nèhivì nì xihì, ndanchító stná-nè natiácú-nè; te nèhivì ndahví, níhìtáhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ⁶ Ñàyùcànduá, nú cudî ini nèhivì modo xi, dandu contentu icúmí-né cundoo-ne —nì cachi-yà.

⁷ Daaní, na sàmànùhù nèhivì nì quixi ma, dandu nì quesaha Jesús cáhàn-yá xì nèhivì sàhà Juan, te dohó nì cachi-yà:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma ònì-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.)

⁸ Doco nú cóo, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A nduú-né

iin nêhivì ndixí vico? Còó, vâchi nêhivì ndixí vico, vehe rey ndoó-né. ⁹ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa íá nècuàchìmà cahan-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues ñà-ndáà nduá. Doco màdì cuísi profeta nduú-né, vâchi chicá más ndiaá-nè. ¹⁰ Vâchi divi nècuàchìmà nduú ana cáhàn tutu ìi sàhà-xí ndé (cachí Dios palabra yohó):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne cáhàn-nè xì nêhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvii iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nù tutu mà.

¹¹ Te yùhù cachí xì-nsiá, nù nsidaa nêhivì nì tùnuu-xí ñuhiví, còó inga-nè chicá nì quidá ndiaha nù Juan Bautista. Doco cachí stnâi xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusáhnù mii-yá íá ansivi, mate nêhivì ùún nduú-né.

¹² 'Cunaha-nsiá, dècuèndè quivì nì quesaha Juan Bautista cáhàn-nè sàhù xì dècuèndè vichi, cuàhà gá nêhivì sáhandee fuerte ini-nè ñà-nìhi-né cundoo-ne ñuhiví ìi xí mii-yá íá ansivi. Yàha ga sáhandee ini-nè, te vâtùni sàcuàhàn cuàhà-né níhítàhvì-né cundoo-ne yucán. ¹³ Vâchi antes cuàhà nècuàchì profeta nisa cáhàn cuenta xi Dios, nì cachitnùhu-ne (sàhà tiempu dandacú-yá). Stná ley (xi Moisés), nì cachitnùhu stná sàhámà. Te ducán nisa ìa ndè cachi nì quesaa Juan (Bautista). ¹⁴ Te cunaha-nsiá, divi Juan mà nduú Elías (nì cachi nècuàchì sàhana) icúmí naxicocuíñ. Te nú cuní-nsiá, vâtùni mànhì inì-nsiá sàhà ñà-jaàn. ¹⁵ Ni cúníní vâha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì cachi tu-ya:

—Cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quidá nêhivì tiempu vichi. Cunaha-nsiá, dohó quidá-né na ian quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava cána xì tnaa, cachá: “Siví-nsì, doco nsiohó, có-ításáhà-ndâ; daaní, xitó tàsi-nsi, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ¹⁸ Te ducán íá stná xì Juan xì yùhù, vâchi nì quixi nècuàchìmà nisa ìa-ne yohó, cóni sáxíxí-né comida vâha, ni cóni sáxíhí stná-nè (vinu), ñàyùcànduá nì cachi nêhivì sàhà-né: “(Tè-locó nduú-te), sàni cundee ñà-malu nù-té”. ¹⁹ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaa Nêhivì Ñuhiví, te tùha stnâi cuxi comida vâha, te xihí (vinu), doco cachí stná nêhivì xì ñà-yàha ga ndadí, te cachí stná-nè ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè íá vâha stnâi xì tè-dàchíyàhvì, xì stná nsidaa gá nêhivì cuáchi, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchí ndiaha nduá quidà-ndà, dandu icúmí sàà-mà cunahà claruà después.

Nansa icúmí cuu xi nêhivì ñuu cóni cùú arrepentir, icúmí-nè ndoho-ne

²⁰ Daaní, nì quesaha Jesús chináhá-yâ nêhivì ñuu ndé nì quida guá-yâ cuàhà milagru xi-ya, doco cóni nâxícócuïn ini-nè.

²¹ Dohó nì cachi-yà:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu Corazín! Te ¡ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vâchi cuàhà milagru fuerte sàni xini-nè (te cóni ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducánì ni coó stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yàchì nâxícócuïn ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nâcùndixi ndahví-nè, te nâcùndoo stná-nè mahì yàà tutnù, cunduamà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne. ²² Doco yùhù cachì xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nìhì nêhivì ñuu Tiro mà xì nêhivì ñuu Sidón mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xì ñuu Corazín xì ñuu Betsaida. ²³ Daaní, stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còò, ndè andea icúmí-nè nuu-ne. Vâchi cuàhà milagru fuerte nì quida Dios ñuu-nè (te cóni ndúlócô-nè). Doco nú ducán nì quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu iá ì ñuu mà ñuhivì yohó nì cùí. ²⁴ Doco yùhù cachì xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nìhì nècuàchì ñuu Sodoma-mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xì nècuàchì ñuu Capernaum —nì cachi-yà.

Nùu Jesús vâtùni nâcùndoo-nda contentu

²⁵ Daaní, quivì yucán nì (naquimani) Jesús Yua-yá Dios, cachì-yà:

—Yùhù ndeníhì vâhi mii-ní, Yuamáni'; mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhivì, te palabra (ì xì-nì), sàni chitnùnì inì-ní ndòò dèhá' nùu nècuàchì nchichì, doco nùu nècuàchì (nihnú ndáhví inì-xi) nahi ñà-cuati, sàni dàtnùù-ní sâxínítnùnì-nè. ²⁶ Ducán iá, vâchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini mii-ní —nì cachi-yà xì Yuamáni-yá.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà (xì nêhivì):

—Nùu Yuamáni' sàni nìhítáhvi' dandacuí nùu nsidanicuú ñàhà. Te còò ni-ìin nêhivì ináhà ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamáni' Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhì ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xì stná nêhivì cuní cundaà ini-xi sàhà-yá.

²⁸ 'Nahà-nsia nùí, nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuhúún inì-xi, te có-cùndéé gâ inì-xi, dandu nìhì-nsiá ndòò dadí ndiaha inì-nsia quide. ²⁹ (Quida-nsia ñà-nduá cachì xì-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúún-nsiá. Daaní, dacuahá stná-nsiá palabra vâha xi, vâchi yùhù, màni inì, te ndahvi inì, vâtùni ndòò dadí ndiaha anima-nsiá quide. ³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúún-nsiá nùí nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sâhi-nsiá, ñà-mà úhì nduá.

12

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sïcàyòcò trigu quìvì descansu

¹ Daaní, iin quìvì descansu nì quìhvi Jesús iin itu, te nì yàha-ya yucán, cutnáhâ stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Dandu nì xihì-nè doco. Ñàyùcàndùá, nì quesaha-né nì casahnù-nè sïcàyòcò nùnì trigu itá yucán, te nì saxì-neà. ² Doco nècuàchì fariseu, nì xini-nè ñà-nduá quidá nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quìvì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cónì càhvì-nsiá (nùù tutu ì) ndé cachá` nansa nì quida David na ní xihì stná-nè doco xi compañeru-nè? ⁴ Vàchi nì quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dità vídì ì yucán, mate ni mii-né nì compañeru-nè, có-sàha ley mà cuxi-neà, cuisì nècuàchì dùtù. ⁵ Te ò inga casu, ¿a cónì càhvì stná-nsiá nùù ley ì nansa quidá dùtù quìvì descansu, quidá-né (chuun ì) ini veheñùhu, có-chìvàha ndisa-ne quìvì mà, doco màdì cuáchi nduá nùù-né? ⁶ Doco yùhù cachí` xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùù veheñùhu xi Dios. ⁷ (Náhà xicà) cumánì gá cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá cachí Dios nùù tutu ì. Vàchi dohó cachí-yà: “Yùhù chicá cudû ini ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdì ñà-cuàha guá-nsiá yùhù promesa”, cachí-yà. Nú ni sàà-nsiá cundaà ini-nsiá sàhájàn nì cùí, dandu mà dácuídá cuàchi-nsiá nèhivì còò falta xi. ⁸ Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnài sàhà nansa quida nèhivì quìvì descansu —nì cachi-yà.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

⁹ Daaní, nì quihin Jesús ìchì cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quìhvi-ya yucán. ¹⁰ Te yucán iá stná iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. Doco veheñùhu ma ndoó stná nèhivì cuní daquéé cuàchi dìquì-yá, te sàháyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—¿Amádi cuáchi nduá dandúvaha-nda nèhivì nú quìvì descansu nduá?

¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà iá iin riì xí-nsiá, te sàni nacava-sì xìchi, pues ¿amádi cùhùn-nsiá tavà-nsiási xìchi ma, mate quìvì descansu nduá? ¹² Cunaha-nsiá chicá ndiaá iin tiàa nùù iin riì. Ñàyùcàndùá cundaà ini-ndà, vètùni iá ñà-quida-nda chuun viì quìvì descansu.

¹³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te momentu mà nì nduvàha dahuan nahi ñà-inga mà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nì caquee nècuàchì fariseu yucán, nì candatnuhu-né nansa cui dandáñúhú-nêyà.

¹⁵⁻¹⁶ Doco ináhá-yâ ñà-nduá ndatnúhú-nê, ñàyùcàndùá nì quee-ya lugar mà cuàhàn-yà. Te nì tenchicùn stná cuàhà gá nèhivì. Te nì dándúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, doco nì chinaha-yá nècuàchìmà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ana divi nduú-yá. ¹⁷ Ducán nì cachi-yà xì-né sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnúhu Isaías sàhaha na ní nacani-ne palabra yohó nì (cachi Dios sàhà Dèhemanì-yá):

¹⁸ Ana yohó nduú ana xinúcuáchí núí, vàchi sàni nacàxin mii-yá. Cuú íni sàhà-yá, te cudí íni sàhà nansa quidá-yá. Nùu anima-yà cuàhìn caquìn Espíritu Ìì xí, dandu cachitnúhu-ya xì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá modo ndiaha xí. ¹⁹ Mà náâ-yà xì nèhivì, ni mà cácanúú-yá calle ndàhì ndee-yá. ²⁰ Te nèhivì (yáha ndahví) na iin ndòò cuàhàn ndañuhu, mà cúcúú dana-ya xì-né. Còó. (Màni gá) quida-ya xì-né na ian quidá nèhivì ni mà dándàhvà xì ñà-có-tnùu vaha. Te ducán icúmí cunduu modo xi-ya dècuèndè cundee palabra vaha xi-ya, te sàà-yà cundee dahuun-ya. ²¹ Dècuèndè stná nèhivì inga raza, tnùndé ini xi mii stná-nè cunduu-ya, te divi quivì mii-yá icúmí-nê ndacùcahan-né.

Nansa nì dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, te nì cachi-nè màdi Dios chindéé xí-yâ, cachí-nè

²² Daaní, ndacá-né iin tiàa inácaa ñà-malu anima-xi vaxi nùu-yá, te cuaá stná nècuàchìmà, te ihin stná-nè. Dandu nì dándúvaha-ya nècuàchìmà, te nì nihì-né nì nacahàn-nè, te nì natùì stná nùu-né. ²³ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nèhivì cuàhà yucán, te nì ndàcàtnùhù-né nùu-né, cachí-nè:

—¿A víhíní nduú Jesús (nècuàchì ndiaha) descendencia xi David (icúmí ndecunu)?

²⁴ Doco iníní nècuàchì fariseu nansa cachí nèhivì mà, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Còó, vàchi ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhá-yâ nansa nacání ini nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì táhndè dava nècuàchì xídandacú nùu iin ñuu, te náâ stnáhá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùu ñuu mà. Stná nèhivì ndoó ñuu mà, nú nì táhndè dava-ne, mà cóó gá stná ñuu mà. Te ò nèhivì ndoó iin vehe, nú náâ stnáhá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ²⁶ Te nú ducán ni cundúú stná nacua cachí mii-nsiá, ñà-tává stnahá ñà-malu xi Satanás,

dandu ñà-sàni tàhndè dava stná-si cundujàn nì cùí, mà cùí dandacú gá quisi cusáhnû má nùù tnaha-sì, nú ducán.

27 'Mii-nsiá, cachí-nsiá ñà-chìndéé sî-Beelzebú yùhù na tavi ñà-malu. Doco còó, vâchi nèhivì xí mii stná-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu. Te ¿ana dipódèr-xi quidá-neàmà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-né.) Ñâyùcàndùá, vâtùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cóni câchí vîi-nsiá sâhí. 28 Cunaha-nsiá, Espíritu Ìi xí Dios nduú ana chindéé xí tavi-si, ñâyùcàndùá nâhâ xîcâ, vîchi sâni sâà tiempu cuni-nsiá nansa dandacú ndiaha mii-yá.

29 'Tin tiàa ndacuì, mà cùí quìhvi ndevâha nèhivì vehe-tè nansa-ni nì cui ñà-tavà-né ñà-icúmí-tê. Còó, vâchi dihna icúmí-né chicuhni-nète, dandu vâtùni quida-neàmà.

30 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra xi nduú-né. Te nsidaa ana có-chìndéé xí danátáquì nèhivì xí, ducán nduá na ian taxi-né nècuàchìmà.

31 'Ñâyùcàndùá, yùhù cachí` xì-nsiá, vâtùni cuicahnú ini Dios sâhâ nsidanicuú cuâchi nèhivì, xì nsidanicuú modo cáhàn ùhí-nè dìquì-yá; doco nú ni cáhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìi xí-yá, dandu mà níhî-né cuicahnú ini-yà sâhâ-né. 32 Mate ni cáhàn ùhí nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco vâtùni níhî-né cuicahnú ini Dios sâhâ-né. Doco nú dìquì Espíritu Ìi ni cáhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sâà-yà cuicahnú ini-yà sâhâ-né, ni tiempu ndoo-nda ñuhiví yohó, te ni stná tiempu cundoo-nda inga ñuhiví nicanicuahàn.

Na ian nacúní-ndà yutnú fruta, ducán nacuni stná-ndà nèhivì a vâha-ne, ò á coó, cachí Jesús

33 'Nú ni cachí-ndà vâha iin yutnú fruta, dandu cuní cachàmà vâha stná fruta sâha-nù. Te nú ni cachí-ndà còò chuun yutnú fruta mà, dandu cuní cachàmà ñà-còò chuun stná fruta-nu, vâchi sâhâ fruta-nu cundáà ini-ndà a yútnu vâha nduú-nu, ò á coó. 34 Cunaha-nsiá, nahi anima còò, ducán iá anima mii-nsiá (nècuàchì fariseu), vâchi malu sàstnùhù-nsiá. Ñâyùcàndùá, mà cùì cáhàn-nsiá ñà-íá vîi. Vâchi cuisì ñà-ñùhú chítu ini anima-ndà nduá cáhàn-ndà sâhâ-xí. 35 Iin nècuàchì vâha, cuâhâ ñà-vâha ñuhú ini anima-nè, te ñâyùcàndùá divi palabra vâha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuâhâ ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñâyùcàndùá, ñà-chìcuéhè mà nduá cachí stná-nè. 36 Te yùhù cachí` xì-nsiá, na sâà quìvì juiciu, dandu icúmí nsidaa nèhivì nacuahane cuenta índù chuun nì cachi-ne nsidaa palabra chìcuéhè mà. 37 Vâchi nacua nì cachi-nè yuhù-né, divi ducán icúmí ndundaà sâhâ-né (nùù Dios), a cuâhàn-nè càcu-ne, te ò cuâhàn-nè ndañuhu-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì xicàn nèhivì quida Jesús iin milagru cundehè-né, dandu cunindisá-néyà, cachí-nè

³⁸ Daaní, (nì sàà) dava maestru ley xi veheñùhu, xì stná dava nècuàchì fariseu, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsì quida-ní iin milagru fuerte cundehè-nsì.

³⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuisì nèhivì malu te sìquini xicàn coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí yùhù poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nisa cahan cuenta xi Dios. ⁴⁰ Vàchi na ian nì ndòo Jonás mà ini tìxi iin siaca cahnú ùnì ndui te ùnì ñuú, divi ducán icúmí cuu stná xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cunacaa stnáì tìxi ñuhù ùnì ndui te ùnì ñuú.

⁴¹ 'Na quívì cuu juicio, te màcuìta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nù Dios), dandu yucán icúmí màcuìta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi nèhivì ñuu mà, nì naxicocuìn ini-nè na ní càn Jonás xì-né. Doco nèhivì vichi, còó, mate sàni quesaa ana chicá ndiaá nù Jonás mà. ⁴² Daaní, yucán icúmí nàcuìn stná nècuàchì ñahà reina nisa dandacú nù ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi dècuèndè iin ñuu chicá xica ní quixi-ne ñà-cunini-ne càn nchichí rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa ana chicá ndiaá nù Salomón mà, (doco có-ndùlócò nèhivì).

Nansa cuú xi iin nèhivì nú sàni naxicocuìn iin ñà-malu nì quee antes nù-né

⁴³ Nú sàni quee iin ñà-malu ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si yáha-sì lugar ìchí, nandúcú-sì ndé coo dadí-si. Te nú nì cundaà inì-si mà cù, ⁴⁴ dandu cachí-si: “Còó, chicá vaha nùhì ini anima ndé nisa ìe antes, vachi vehi nduá”. Ñàyùcànduá, mànuhù-sì anima nèhivì mà, doco nú nì xini-si còó inga ana inácaá, dandu quidá-sì cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ⁴⁵ Ñàyùcànduá, cuàhàn-si nácuàca-sì inga usà tnaha-sì chicá tùha quini, te quíhvi nsihi-sì ini anima nècuàchìma ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn, chicá pesadu nácòo-ne nù antes. Te cunaha-nsiá, divi ducán icúmí cuu stná xì nèhivì malu tiempu vichi —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

⁴⁶ Càn va Jesús xì nèhivì, te yucán nì sàà dihi-yá xì stná ñani-yà. Itá-né tùvèhé, cuní-nè càn-nè xì-yá. ⁴⁷ Dandu nì cachitnùhu iin nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhècà' iín mamá xi-ní, xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

⁴⁸ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì nì cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xi (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

⁴⁹ Dandu nì chitanini-ya ndahà-yá, nì quida-ya señalar nsi-daa nèhivì dacuahá-yá mà, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani.

⁵⁰ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Yuamánì' iá ansivi, divi mii-né xínduu-ne nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnái.

13

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitù

¹ Daaní, divi quivì yucán, nì quee Jesús vehe ma cuàhàn-ya ndè yuhù mar. ² Te yucán nì nataca cuàhà gá nèhivì nùu-yá: ñàyùcànduá nì quècahnu-ya ini iin lancha, te yucán nì sàcòo-ya. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar nì sàcùndoo-ne.

³ Dandu nì dàcuàhá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, nìsa ìa iin nècuàchì xitù, te nì quee-ne cuàhàn-nè chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña nì còya nùu ichì. Dandu nì quixi laa nì saxì-siá. ⁵ Te dava stná tata mà nì còya nùu cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vàchi có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducàn orá, dandu nì xixàn nì quida cahni, te nì ichà, vàchi cóni níhà' yohá.

⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya; te na ní sahnù iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati yucán. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùu ñuhù váha nì còya, te nì cuàha viá, ùhùn dico gá tantu nì cana, te ò dava ga-ñà, ùnì dico ga tantu, te ò dava gà, òcò ùxin gà tantu nì cuàha. ⁹ Ni cúníní vàha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachi —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá dísàhà-xì nì nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun puru ejemplu nacání-ní xì nèhivì?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nihítàhvì-nsiá cundaà inì-nsia nansa cuní cachi palabra sàhà ñuhivì ìi xí mii-yá iá ansivi, mate antes nìsa ìa dèhé palabra mà. Doco nèhivì dava ga, cóni níhítàhvì-né mànihì ini-nè. ¹² Vàchi nècuàchì sàñùhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nihítàhvì-né sàhà-ñá cucumi-né más gà. Doco nèhivì có-ñùhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, dècuènde iyuhu (ñà-vàha) sàñùhú ini-nè, icúmíâ cuxio dahuan. ¹³ Ñàyùcànduá, puru ejemplu cáhìn xì nèhivì yohó, vàchi mate indéhe

cuàhà-né, doco quidámáxìní-nè; te mate iníni cuàhà stná-nè, doco có-sànìhì ini-nè na ian doho-né. ¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-ndùá nì cachitnùhu Isaías sàna (na ní tiaa-ne palabra yohó nì cachi Dios):

Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiâ cunini-nsia, doco mà sáa-nsiâ mànihì ini-nsia. Te cuàhà gá icúmí-nsiâ cundehè-nsiá, doco mà cúndáà ndisa inì-nsia. ¹⁵ Vâchi nsidaa nèhivì raza-nsiâ yohó, quidámáxìní-nè na ian ùhì tiacú-nè. Te quidá-né na ian danácuáni-nè nùù-né. Vâchi có-cùní-nè cundehè-né (ichì yùhù), nì có-cùní stná-nè cunini-ne, nì có-cùní stná-nè mànihì ini-nè, nì có-cùní stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi Dios.

¹⁶ Doco mii-nsiá, ndiaha gá iá xì-nsiá vichi, vâchi cundáà ini-nsia sàhà ñà-ndùá indéhe-nsiá; sànihì ini-nsia sàhà ñà-ndùá iníni-nsiá. ¹⁷ Vâchi cunaha-nsiá, cuàhà gá nècuàchì profeta sàna, xì cuàhà gá más nèhivì xí Dios, nsidaa-né nìsa cuni sàstnùhù-né cundehè-né ñà-ndiaha ì sàni xinìnùù-nsiá vichi, doco cóni níhítáhvì-né ducán. Yáha ga nìsa cuni-nè cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichi, doco cóni níhítáhvì-né ducán.

Ñà-ndùá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹⁸ Vichi cunini vâha-nsia, vâchi cuàhìn quide explicar nansa cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitù-mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nú sàni xitià ley xi ñuhivì ì xì Dios, te iníni iin nèhivì, doco có-cúndáà vâha ini-nè sàhà-ñá, dandu vâxi ñà-malu, te dacúxíó-si palabra xi Dios iá ini anima nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá nacula nì cuu xi tata nì còyo yuhù íchì, ducán-ní cuú xi stná nècuàchìmà. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníni xí palabra ì, te vichi vichi cudû gá ini-nè sàhà-ñá. ²¹ Doco na ian cuú xi viu còo yohò-xí, ducán cuú stná xì-né; iyuhu gá quidándéé ini-nè. Vâchi nú sàni yâha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini nèhivì xì-né, dandu luegu naxícócuìn ini-nè, te nacóó-né palabra mà. ²² Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníni xí palabra xi Dios, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó; cuàhà gá xího-né coo cuica-né; ñàyùcàndùá, dandahvìàmànè, te sadiàmà nùù palabra xi-ya ini-nè, mà cùì níhìndèè palabra mà chindeá-nè. ²³ Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù vâha nduú nèhivì iníni xí palabra xi-ya, te cundáà ini-nè, te quidá ndisa-neà cumplir; quidá-né na iin viu nì cana vii, a sea cunduu-ne nahi viu nì cana ùhùn dico tantu, te ò viu nì cana ùnì dico tantu, te ò ñá-nì cana òcò ùxìn tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicuéhè nì sahnù mahì viu trigu

²⁴ Daaní, nì nacani Jesús xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì cuu na ní chihi iin tiàa ñà-nduú tata vaha trigu itu-nè. ²⁵ Doco iá iin tè-xiní ùhì xì-né, te na quídi-nè, mii-né xì nsidaa compañeru-nè, dandu nì sàà tèmà nì chihi stná-te tata yùcù chicuéhè mahì itu-nèmà, te cuàhàn-te. ²⁶ Daaní, nì xitià vii cuati ma, nì sahnua, te nì cana sicàyòcò-ñà. Dandu nì natùì stná ñà-nduú yùcù chicuéhè mà. ²⁷ Te na ní caxini peón nansa iá, nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì lamú xi-tè, cachí-te: “Señor, amádi tata vaha nduá nì chihi-ní itù-nímà. Te ¿índù chuun nì xitià guá yùcù chicuéhè?” ²⁸ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “Divi tè-xiní ùhì-xì` nì quida xán”. Dandu nì cachi peón mà xì-né: “¿A cuní-ní cùhùn-nsì tnuhu-nsi yùcù mà?” ²⁹⁻³⁰ “Còó”, cachí-nè, “Còtó tnuhu stná-nsià vii. Chicá vaha ducání ni coá dècuèndè nú sàni sahnua nduúà, te sà-íá ndanchito cosecha. Dandu quívì mà cuàhìn cachì xì-nsià ñà-dihna yùcù chicuéhè datacá-nsià, cunuhnià manojo, te coca. Daaní después, (tàhndè vii) trigu, te nàcòovàha nùniá”.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³¹ Daaní, nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì quida iin tiàa na ní chihi-ne iin tata yutnù mostaza itu-nè. ³² Tata mà nduú tata chicá cuati iá ñuhiví, doco nú sàni sahnua, yutnù nàhnú nduú-nu, dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi stná quidávàha tacà-xi mahì-nú.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ Ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, vachi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàquée-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhivì cuàhà yucán, vachi cuisì-ní ejemplu nì nacani-ya xì-né. ³⁵ Ñàyucànduá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachitnùhu iin profeta sàhana na ní càhàn-nè nì quida Dios, te dohó nì cachi-nè:

(Cachí Dios): cuàhà ejemplu cuàhìn nacani xì nèhivì. Cuàhìn datúì cuàhà iñàha nùù-né, cuàhà palabra nì ìa dèhé dècuèndè nì sàcòo ñuhiví, nì cachi-yà.

Nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè

³⁶ Daaní, nì ndaquindèè Jesús xì nèhivì cuàhà yucán, te nì nansihvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhivì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè iá itu mà.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì nì chihi xi tata vàha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ³⁸ Te itu mà nduú ñuhivì yohó. Te tata vàha ma nduú nèhivì cusáhnû Dios nùù-xí, doco tata chicuéhè mà nduú nèhivì xí ñà-malu. ³⁹ Te tiàa nì chihi tata chicuéhè mà, divi nduú ñà-malu xiní ùhì xì'. Daaní, quivì nì ndanchito cosecha mà, divi quivì xínu tiempu yohó nduá. Te peón nì ndanihi xi cosecha mà, divi nduú ángel xi Dios. ⁴⁰ Te nacua nì cuu xi yùcù chicuéhè mà, nì sàcùnuhnià, te nì xixàn, ducán icúmí cuu stná (xì nèhivì malu) na xínu tiempu yohó. ⁴¹ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana dàtúcù xì ñanìtnaha-xi, xì nsidaa gá stná ana quidà-xì ñà-có-ndiàá, te mà cúndóó gá-nè ñuhivì xi, ⁴² vàchi icúmí-nè ndiachi-né ini xìtnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne. ⁴³ Dandu icúmí sàà meru tiempu xi nèhivì ndàcuisì inì-xi; ndiaha gá icúmí coo xi-né, na ian ndiaha gá orá, ducán ndiaha coo xi-né quivì sàà Yua-nda Dios cusahnú-yá ñuhivì yohó. Nì cúniní vàha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá yohó.

Ejemplu sàhà dìhùn índùxin

⁴⁴ 'Ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivi, ducán iá' nahi dìhùn cuáhà índùxin dèhé nùù iin ñuhù, te nì ndacùhun iin tiàa-ña. Ñàyùcànduá nì nachidèhé-nèà, cudî gá ini-nè. Dandu mànuhù-né nì dicò nsihí-né ñà-icúmí-nè, te nì sàhàn-nè nì xiin-ne ñuhù mà.

Ejemplu sàhà sì-diqui yáha ga ndiáá

⁴⁵ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhivì ì xì-yá nacua nì quida iin nècuàchì dicó te nacuín, nducú-né sì-diqui perla chicá vico cuiin-ne. ⁴⁶ Por fin nì tùi iin sì-diqui chicá nsiaha. Ñàyùcànduá nì sàhàn-nè nì dicò nsihí-né ñà-icúmí-nè, te nì xiin-ne sì-diqui nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ñunù tavá-nda siaca

⁴⁷ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivi na iin ñunù chìcáá-nè mahì mar, te quíhvi nsidanuu clase siaca inià. ⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavá-néà yuhù mar, te nácùndoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca vii, nácòovàha-sì icà sicaté, te siaca chicuéhè, xítia-si. ⁴⁹ Te divi ducán icúmí coo stná quivì xínu tiempu yohó. Icúmí caquesaa ángel xi Dios, te nacàxin-ne nèhivì, cuaán cuita nèhivì malu, te cuaán cuita nèhivì vàha. ⁵⁰ Dandu icúmí nèhivì malu mà ndiachi-né ini xìtnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-ne, te càna nùhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

⁵¹ Dandu nì ndàcàtnùhù Jesús nùù nèhivì yucán:

—¿A sání cundaà ini-nsià sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsi Señor —nì cachi-nè.

⁵² Dandu nì cachi-yà:

—Iin nècuàchì cuàhàn chinaha xì ley ì, nú sàni dàcuahá vaha-ne sàhà ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivi, dandu (cuaha-ni iá, vachi ináhá-nè ley sàhana, te ináhá stná-nè ley saa), te ducán queé stnámà na iin tiàa ndoo vaha cuàhà traste xi, vátùni tavà-né iin ñà-saa, te tavà stná-nè iin ñà-sàhana.

Nansa nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús yucán

⁵³ Nì nsihi nì nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu nì quihin-ya ichì mànuhù-yá. ⁵⁴ Te na sání nasaa-yà ñuu-yà, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì yucán. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nècuàchìmà, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì cunchichí guà nècuàchì yohó, te quidá stná-nè milagru? ⁵⁵ ¿Amádi déhe nècuàchì tùha yàcùn yutnù nduú-né, te dihi-né nduú María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas? ⁵⁶ Te cùha-ne, yohó xíndoo stná-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿índù nì nihitáhvi guá-nè quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá nì cacachi nèhivì, ⁵⁷ vachi nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì-né yucán; doco nú ñuu mii-né, ò vehe-ne, còó, có-quidáñúhú nècuàchìmà-né —nì cachi-yà.

⁵⁸ Ñàyùcàndùá, mànicùi quida-ya milagru fuerte ñuu-yàmà, vachi có-xiníndísà-néyà.

14

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹ Daaní, tiempu yucán nì xinitnùhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús. ² Te nì cachì-te xi nèhivì xì-te:

—Ádi nsì-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni natiacu-nè vichi, te ñàyùcàndùá quidá-né cuàhà milagru —nì cachì-te.

³ Vachi Herodes mà nduú ana nì chicadi xì Juan vehecàa. Ducán nì quida-tè sàhà ñahàdìhí ñani-te Felipe nani Herodías.

⁴ Vachi nì cachi Juan xì-té ñà-có-sàha Dios lugar coo-tè xì ñahà mà. ⁵ Ñàyùcàndùá, cuní-te cahni-téné, doco yúhì-te nèhivì ñuu-te, vachi quidá-né cuenta ñà-iin nèhivì yuhù núu Dios nduú nècuàchìmà.

⁶ Doco nì sàa quivì nì naxìnu-tè cuà, te nì quida-tè vicò. Te vicò mà nì itasaha dèhe Herodías mà nùù nèhivì (nì casaà) yucán, te cuàhà gá nì cudii ini Herodes. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì

chinaha-té Dios dacútâhvi-téñâ ndéni iñàha nì cui nì cãcàn-ñâ.
 8 Dandu (nì sàhàn-ñâ) nùù dihi-ñá, te nì sãcùnaha-ñá (nansa cãcàn-ñâ), te ñâyùcãndüá nì cachi-ñâ xi rey mà:

—Dìni Juan Bautista cuní taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

9 Dandu nì cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ñá sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stná compañeru-te ndoó indéhe yucán, ñâyùcãndüá nì dândácú-te ñà-nì còó nacua nì xicàn ñahà chii mà, 10 nì sàha-tè orden, te nì quendodò díni ndómà vehecàa. 11 Te nihí nèhivì dìni-ndà nì nansihvi ndé iá-te, inácàa ini iin charola. Ñâyùcãndüá, nì tnii ñahà chii mà-ñá nì sàhàn nì sàha-ñâ dihi-ñá. 12 Dandu nì quixi nècuàchì nìsa dacuahá Juan nì ndanihi-ne nsii ma nì sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì Jesús.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

13 Na ní nsihi nì inini Jesús, dandu nì quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá ini-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndòò nèhivì. Doco nì xinitnùhu nèhivì cuàhàn-yà, te ñâyùcãndüá nì caquee stná-nè ñuu-nè nì tenchicùn-nèyà ñuhù íchí. 14 Sàhámà (na ní sàà-yà yucán), te nì quee-ya nùù lancha mà, dandu nì xini-yà ndoó cuàhà gá nèhivì. Te nì cuhi ini-yànè; ñâyùcãndüá nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí xi-ne. 15 Te na ní cuaà, dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. Ñâyùcãndüá ndaquìndèè-ní xì nèhivì nì cùhùn-nè ñuu cuati yatni cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

16 Doco nì cachi-yà xì-né:

—Còò necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

17 Dandu nì cachi-nè:

—Cuisi ùhùn pan nihí-nsí, xì ùì siaca.

18 Te nì cachi-yà:

—Cunihì-nsiàñà quixi.

19 Dandu nì dândácú-yá nì mácùndoo nsidaa nèhivì yucán nùù yùcù cuati. Te nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùì siaca, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquìmanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñâ nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néa nùù nsidaa nèhivì ndoó yucán. 20 Te nsidaa-né nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Te pedazu nì ndòo ga nì chitu ùxin ùì icà. 21 Pues cunaha-nsiá, nsidaa nèhivì nì xixi ma, nahì ùhùn mil tiàa nì sanduu-ne, te cuaán nduú stná nècuàchì ñahà xì ñà-cuati.

Nansa nì xicandodò Jesús nùù tècuì mar

22 Vichi duha nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuèé-nè nùù-xí yàha-ne inga

ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítia-yà nèhivì cuáhà yucán. ²³Te na sání ndaquìndèè-yá xì nsidaa nèhivì mà, dandu nì nana cuaán-yá iin yucù nì càhàn-yà xì Yuamáni-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, íá mindaa-yá yucù yucán. ²⁴Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahì mar, te cuàhà gá sàni nacuahnu todò tècuí. Ñàyùcàndüá ndé ndiàchì nihní-nu, vàchi yáha ga ndee caná tàchì ladu nù-nú. ²⁵Daaní, sinduhá nì sàà-yà yucán xicándódo-yá nù tècuí. ²⁶Doco na ní caxini-nè vaxi-ya, nì cayuhí cuàhà-né, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Duma nduá!

²⁷Doco vichi vichi nì cachi-yà xì-né:

—Nacuàhandee inì-nsia, vàchi yùhù nduí. Màsà yúhí-nsià.

²⁸Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, nú divi nduu-ní, cachì-ní xì' caqui nù tècuí sài ndé vaxi-ní.

²⁹Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñàyùcàndüá, nì nuu Pedro nù lancha mà nì quesaha-né nì xicandodò stná-nè nù tècuí cuàhàn-nè ndé vaxi Jesús.

³⁰Doco na ní xini-nè ñà-ndee guá caná tàchì, dandu nì yuhí-nè, te nì quesaha-né cuàhàn-nè càhà-nè ini tècuí mà nì cuí.

Ñàyùcàndüá, nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor, dacácu-ní yùhù!

³¹Dandu vichi duha nì chitanini-ya ndahà-yá nì tnii-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-ní. Chicá vaha màsà cóo-ní xì duda.

³²Dandu nì nana-ya lancha, mii-yá xì stná Pedro. Te vichi duha nì cucuì n tàchì. ³³Te nì ntaúu nsidaa nècuàchì ñuhú ini lancha mà nì sàcuítasisi-né nù-yá, cachí-nè:

—¡Ndisa, Dèhemanì Dios nduu-ní!

Nansa nì dàndúvaha Jesús cuàhà nècuàchì kuhí ñuu Genesaret

³⁴Daaní, na sání yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchì iin ñuu nani Genesaret. ³⁵Te nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá, te nì cachitnùhu-ne xì nsidaa gá nèhivì ladu yucán.

Ñàyùcàndüá, yucán nì casaà cuàhà-né nù-yá ndacá-né nsidaa nècuàchì kuhí xi-ne. ³⁶Te nì sacundahví-nè nù-yá áma cuàha-ya dùcùn ndahà ún-né siquiera orilla sìcoto xi-ya. Te nsidaa nèhivì nì dùcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

15

Ñà-ndüá dacuidá cuàchi ndisa xi anima-ndà

¹Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu, xì dava stná nècuàchì ley xi veheñùhu vaxi-ne, te nì casaà-nè nù Jesús. Te nì cachi-nè xì-yá:

²—Nècuàchì dacuahá mii-ní, ¿índù chuun có-quidá-né estilu xi xì-ndà? Vàchi na cuáhàn-nè cuxi-ne, có-ndáhá-né (nacua cachí estilu xi-nda).

³ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Te mii-nsiá tu, ¿índù chuun có-quidá stná-nsià ñà-nduá nì dàndàcú Dios? Vàchi iladu nacóó-nsiá ley xi-ya, te chívàha-nsià ñà-nduú estilu xi mii-nsiá. ⁴ Vàchi dohó nì cachi-yà: nì cóo tñùñuhu xi-nda nù yuadíhí-ndá. Te nú nì cáhàn ùhì iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nê, dandu icúmí-nê cui-nè. ⁵ Doco mii-nsiá, tucu quidá-nsiá, vachi cachí-nsià vátùni cachi iin nèhivì xì yuadíhí-nê: “Mà cùì chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmî, vachi sàni cachì sàhà nsidaámà ñà-nduá dìhùn ì”. ⁶ Te nú ducán sàni cachi nècuàchìmà, dandu cóo cá obligaciòn icúmí-nè ñà-chindee-né yuadíhí-nê, cachí-nsià. Ñàyùcànduá, sàhà estilu xi-nsiamà iladu sàni nacoo-nsià ley nì cachi Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chívàha-nsià. ⁷ ¡Ndahví-nsià! ¡Vàha ga-nsià cahan-nsiá, doco dananí úún-nsiá! (Náhà xicà) ñà-ndàcuisì nduá nì cachitñuhu Isaías sàhà-nsiá sànahà na ní tiaa-ne ñà-nduá nì cachi Dios, te dohó nì cachi-yà:

⁸ Nèhivì yohó, yuhù-né quidáñúhú-nê yùhù. Doco ini anima-nè, cóo, vachi xica ié` cahan-né. ⁹ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiàá, vachi nèhivì úún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhá-nè nèhivì.

¹⁰ Dandu nì cana Jesús nèhivì cuáhà mà ñà-tnàtuu-ne nù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsià, te cundaà ini-nsià. ¹¹ Mà cúnsidá cuàchi nèhivì sàhà nì-iin ñà-xixí-né; cóo. Doco palabra queé yuhù-né na cachí-nè iñàha, ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi-né.

¹² Dandu nì nataca nècuàchì dacuahá-yá nù-ya, te nì cachi-nè:

—Cunaha-ní, cudúchí ini nècuàchì fariseu sàhà ñà-nduá nì cachí-ní.

¹³ Dandu nì naxiconihí-yá nù-né, cachí-yà:

—(Có-quidámà), vachi nú iá iñàha ñuhivì yohó có-nduú ñà-nì chitnùnì ini Yuamánì iá ansivì, dandu icúmî ndañuhá na ian ndañuhu yùcù tñuhu-nda itu. ¹⁴ Nacóó-nsiá nècuàchì fariseu mà, vachi quidá-né na ian quidá iin nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nècuàchì cuaá ichì. Te (ináhá-ndá) nú ducán nì quida-nda, cutu sáà-ndà dacóyo nihni stnaha-nda xìchi.

¹⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nacani-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu nì cachí-ní (xì nècuàchìmà).

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-cùndàà stná ini mii-nsiá? ¹⁷ ¿A có-ináhá-nsià nansa cuu-xi comida xixi-nda, queá yuhù-ndà, dandu yáha ndè tixi-nda, te después quea? ¹⁸ Doco palabra queé yuhù-ndà,

divi ñà-ñùhú ini anima-ndà nduá. Te divi ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi anima nèhivi. ¹⁹ Vàchi ini anima-nè ñuhú cuàhà cuàchi, te divi sàhámà nacání quini guá ini-nè, te sahní stnahá-né, te ò cáhàn-nè xì inga nècuàchì có-ndùú nècuàchì vehe-ne, te ò iá-nè xì ndéni nèhivi ní cui mate tà nándàhà-né. Te divi sàhà ñà-nduá ñuhú ini anima-ne, ñàyùcànduá xího stná-nè quida cuihna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-nè, ò cáhàn quini-ne. ²⁰ Divi cuàchi jaàn nduá dacuidá cuàchi xi anima nèhivi, doco ñà-có-ndàhà-ndà na xixi-nda, có-dàcuidá cuàcha-ndó.

Nansa ni xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu

²¹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. ²² Te yucán ni tnàtuu iin nècuàchì ñahà raza cananeu nùu-yá, ndáhì-nè, cachí-nè xì-yá:

—Señor, mii-ní nècuàchì descendencia xi David, cundehè ndahví-ní yùhù, vachi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoquí.

²³ Doco Jesús, cóni naxícónihí-yá nùu nècuàchì-mà. Dandu ni catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—(Quida-ní favor xícàn-nè), dandu taxi-nínè, vachi ndé cuñáñá-nsí ñà-ndáhì guá-nè.

²⁴ Dandu ni cachi-yà (xì nècuàchì dacuahá-yá):

—Cuisì nùu nècuàchì raza-ndà Israel ni techuún Dios yùhù càhàn xì', vachi nahi rii ni tùcù xínduu-ne.

²⁵ Dandu ni tnàtuu nècuàchì ñahà mà ni sàcuìn sìsì-né nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—Chindee-ní yùhù, Señor mío.

²⁶ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—(Ùhì quide ñà-nduá xícàn-ní, vachi) có-nduá ducán dacúxíó-ndá dità nùu dèhe-nda, te cuàha-nda sìhina cuati.

²⁷ Doco ni cachi-nè xì-yá:

—Ñà-ndàà nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina cuati, níhì stná-si iyuhu xèhè dità cóyo tìxi mesa xi stohò-si. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁸ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá xiníndísá-ní. Ñàyùcànduá, ducán ni coó nacua xícàn-ní.

Ñàyùcànduá, divi hora jaàn ni nduvàha dèheyoco-né.

Nansa ni nduvaha cuàhà gá nèhivi

²⁹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichì mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichì mà, ni nana-ya iin yucù ni sàcòo-ya. ³⁰ Te cuàhà ga nèhivi ni nataca nùu-yá yucán, ndacá-né nècuàchì cuhí xi-ne, xínduu-ne nècuàchì xicá cuèhè, xì nècuàchì cuaá, xì nècuàchì ihìn, xì nècuàchì cuhí ndahà-xí, vachi cuàhà gá cuèhè ndohó-né. Te ni chitànduhù-ñáné

nùu-yá, te nì dándúvaha-yanè. ³¹ Ñàyùcàndúá, nì ndulocó nèhivì cuáhà mà na ní xini-nè nansa nì cuu nì nacahàn nècuàchì ihìn, te nì nduvítá ndahà nècuàchì cuhí ndahà-xí; stná nècuàchì xicá cuéhê, nì nacaca viì stná-nè, te nì natùinuù stná nècuàchì cuaá. Te nèhivì nì xini mà, cuáhà gá nì naquimanì-nè Dios ñà-cuáhà guá sàni chindee-yá nèhivì ñuu-nè Israel.

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmi mil nèhivì

³² Daaní, nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te nì cachi-yá xì-né:

—Cuhí inì nèhivì yohó, vàchi vichi sàcuàhàn-ndà ùni quivì ndoó-né cutnàhà-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cùnì nacutià-nè nùhù-nè nú tàñáha ga cuxi-ne, vàchi vihini cuitá-nè ichì nùhù-nè.

³³ Dandu nì cacachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Doco ¿ìndù nihì-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuáhà guá-nè? vàchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te nì ndàcàtnùhù-yá nùu-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà xì iin ùi siaca cuati —cachí-nè.

³⁵ Dandu nì dándàcù-yá nì mácùndoo viì nsidaa nèhivì mà ñuhù. ³⁶ Te nì tniì-ya ùsà pan xì stná siaca ma, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchí-yáñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùu nèhivì cuáhà mà. ³⁷ Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. Dandu después nì dàtácá-nè ùsà canasta nì chitu ñá-nì cuyodó gá. ³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì tiàa nì xixi ma, cùmi mil nì sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchì ñahà xì stná ñà-cuati. ³⁹ Daaní, nì dànácuìtià-yá nèhivì mà, te nì nana tu-ya iin lancha cuàhàn-yá dècuèndè ladu ñuu Magdala.

16

Nansa nì xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹ Dandu nì quixi nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, te nì xicàn-nè ñà-nì quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudíi ndisa ini Dios sàhà-yá. Ducán nì xicàn-nè, áma níhìndèè-né daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. ² Doco mii-yá, nì cachi-yá xì-né:

—Nú nì cuaà, te cuahá laa ansivi, dandu cachí-nsià: “Seña nduá ñà-ìcúmí cuun dàvì”. ³ Daaní, dàtnàà tu, nú color cuahá iá ansivi, te ndiaha gá itá vicò, dandu cachí-nsià: “Vàxi dàvì vitni”. ¡Ndahví-nsià! Dananí uun-nsia nchichí-nsià, vàchi mate vátùni nacuni-nsià seña iá ansivi, doco mà cùì nacuni stná-nsià ìndù tiempu nduá vichi.

⁴ Nèhivì tiempu vichi, malu cuàhà-né, vàchi có-càhvì sàhnú víi gá-nè Dios, cutu milagru-ni xicàn-nè cundehè-né. Doco mà níhì-né cundehè-né milagru cunì-nè, cuisì milagru nì cuu xi Jonás sàhana —nì cachi Jesús.

Dandu nì nacooyané cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-nì cúndóó-né cuidadu sàhà ñà-nduá chináhá nècuàchì fariseu

⁵ Dandu nì caquee nècuàchì dacuahá-yá, cuàhàn-nè (xì-yá) inga ladu mar yucán. Doco nì nandòó-né cunihi-ne pan cùhùn. ⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì saduceu.

⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhú-né, cachí-né:

—Ádi sàhà ñà-còò pan nihi-nda vaxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán.

⁸ Dandu nì cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-né, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísá-nsiá. Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vaxi. ⁹ Yùhù xiní tãñáha ga cundaà ini-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia sàhà ùhùn pan (nì xixi) ùhùn mil tiàa, te nadaa ga icà pedazu pan nì ndòò nì dàtácá-nsià? ¹⁰ Te ¿a có-nsinúú gá stná inì-nsia sàhà ùsà pan nì xixi cùmì mil nèhivì, te nadaa ga icà pedazu pan nì ndòò stná? ¹¹ Xiñuhu cundaà ini-nsià ñà-màdi pan ndisa cáhìn sàhà-xí na ní cachi xì-nsiá ñà-nì càquín-nsià cuidadu sàhà ñà-nsidátáchí xí pan xi nècuàchì mà.

¹² Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, màdi ñá-nsidátáchí xí pan ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí. Còó, sàhà ley chináhá nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, divi nduá cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísá-né Jesús ñà-nduú ndisa-ya Cristu nì quixi nùù Dios

¹³ Daaní, cuàhàn Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ladu ñuu Cesarea de Filipino. Te nì ndàcàtnùhù-yà nùù-né, cachí-yà:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿índù nècuàchì nduí cachi nèhivì?

¹⁴ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachí-nè. Daaní, dava tu-ne cachí-nè ñà-nduú-ní Jeremías, te ò inga profeta sàhana nì sacahàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

¹⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Divi Cristu Dèhemanì Dios iá nicanicuahàn nduu-ní.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Nansicáhán mii-ní, Simón dèhe Jonás! vèchi màdi nèhivì ñuhiví yohó nì dàtnùù ini xì-ní ñà-nì cundaà inì-ní ducán. Còó, divi Yuamání' iá ansivi nduú ana nì dàtnùù xì sàxìnítùnì-ní. ¹⁸ Te yùhù cachì' xì mii-ní, Pedro, ñà-icúmí-ní cunduu-ní na iin cavà fuerte ndé cuàha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivì-xì icúmí danátáquì. Te mate (nì queé) nsihi ñà-malu yehè andea (quixa), doco mà sàà cundeá nùù ana xínduu tàcá nèhivì xí. ¹⁹ Vèchi cuàhìn daníhítàhvì' mii-ní (ñà-sàhà palabra cachí-ní) icúmí yàha nèhivì ndé ñuhiví ìì xí Dios, na ian cucumi-ní ndahà cáa xán. Te nú cachì-ní xì-né ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Te ò nú nì cachí-ní xì-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, dandu divi cundiaa stná mà ndé ansivi —nì cachì-yà.

²⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cáchì-nè xì nèhivì ñà-ndùú-yá Cristu (nì quixi ò quì-xì).

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yà cui-yà

²¹ Daaní, quivì yucán nì quesaha-yá cachítñuhu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá nansa icúmí cuu xi-yá na sàà-yà ñuu Jerusalén. Icúmí-yà ndoho cuahà-yá, nì cachì-yà xì-né, vèchi ducán icúmí quida nècuàchì sahnú dandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu. Te nú sàni xihì-yà, dandu icúmí-yà natiacu-yà tixi ùnì quivì. ²² Dandu nì tavà cuaán Pedro-yà, te nì càhàn duchi ini-nè xì-yá, cachí-nè:

—Cahnú gà Dios, màsà nunca cuu xi-ní ducán.

²³ Doco nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—¡Cuxio-ní nùí, vèchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní, te quidá quínì-ní xì! Cuisì chuun xì nèhivì ñuhiví yohó nduá nihnú ini-ní, màdi chuun xi Dios.

²⁴ Dandu nì cachì-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu nacoo-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnàhà-né xì' ñà-cui stná-nè. ²⁵ Vèchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi, ñà-dandáñuhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco nú nì cui-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ²⁶ Vèchi mate ni níhi iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco nì mà sàà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó, Te ò nú nì cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí.

²⁷ Yùhù ana nduú Taha Nèhivì Ñuhiví, icúmí naxicocuín, cutnahá stnài xì cuàhà ángel xi. Te ndiaha gà icúmí coo tñùñuhu xí, nahi tñùñuhu xí Yuamání'. Dandu nsidandaì sàhà nsidaa nèhivì ñuhiví, según nansa nì quida iin iin-ne. ²⁸ Te cunaha-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, mà cúí-nsiá dècuèndè cuni-nsiá nansa coo quivì naxicocuín yùhù ñuhiví yohó cusahnúí.

17

Nansa ni nadama Jesús mii-yá, ni natnuù nihni ndiaha-yá

¹ Daaní, na ní yàha ìñù quìvì, dandu ni saca Jesús Pedro xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndé dìni iin yucù ducún. ² Te yucán ni nadàma-ya, tucu ni nàcùnahà-yà ni xini nècuàchìmà, vàchi ni natnuù nihni fuerte nùù-yá nahi orá, te ni nanchii cuxín yaa stná sìcoto xi-ya nahi nduà orá. ³ Dandu nanáà ni xini stná-nè jaàn sàni ndecoyo stná nèhivì (sànahà) nani Moisés xì Elías, ndatnúhú-nè xì-yá.

⁴ Dandu ni cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ñansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavaha-nsi ùni siahva, nú cuní-nì; ian coo mii-ní, ingà coo Moisés, te ingà coo stná Elías.

⁵ Meru cáhàn Pedro ducán, te ni dàhvi nsidaa-né mahì iin vico nchií ndiaha. Dandu ni tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahì vico mà, cachí-yá:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudìi inì sàhà-yá. Ñàyùcànduá cunini-nsia ñà-nduá cachí-yá.

⁶ Daaní, na ní inini nècuàchì dacuahá-yá palabra mà, dandu ni tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, vàchi ni yùhí cuáá-nè. ⁷ Dandu ni tnàtuu Jesús nùù-né, te ni chituu-ya ndahà-yá icà-né, cachí-yá:

—Vàtùni ndacuìta-nsia; màsà yùhì gà-nsià.

⁸ Dandu ni ndacoto-ne inicutu, te ni xini-nè, còò cá iin, ndé làcà mii Jesús iá yucán.

⁹ Daaní, ni naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà ni chinaha-yànè, cachí-yá xì-né:

—Màsà nácánì-nsiá xì nèhivì ñà-nduá ni xini-nsià vichi dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

¹⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Nú ducán, dandu ¿ìndù chuun cachí nècuàchì ley xi ve-heñùhu ñà-dihna icúmì naxicocuñ Elías?

¹¹ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmì Elías naxicocuñ-nè, te nsidavii-né nsidaa chuun có-íá vii. ¹² Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nècuàchìmà, doco ni nacuaà nèhivì-né, ni quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua cudìi ini-nè. Te ducán icúmì-nè dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

¹³ Dandu ni sàà nècuàchì dacuahá-yá ni cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Nì nsihi ni nasaa-yá xì-né ndé ndoó cuàhà nèhivì, dandu ndacá nècuàchìmà iin tiàa ni quesaa nùù-yá. Te ni sàcuñ sisi tiàa ma nùù-yá, ¹⁵ cachí-nè:

—Señor, cundehè ndahví sacù-ní dèhi, vèchi cuàhà gá xichi xihì ihí-te. Yáha ga ndohó-te, vèchi cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu xì mahì tècuì. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, ndaquí-te nì quixi nùu nècuàchì dacuahá-ní, doco màni cùì dandúvaha-nète.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá; nì có-sâa-nsia cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmî coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiate quixi nùì.

¹⁸ Dandu (nì saca-nète vèxi nùu-yá), te nì dandàcú-yá nì sadi-yà nùu ñà-malu mà, te nì quea cuàhàn. Te nì nduvàha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na iá cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì catnàtuu-ne nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù chuun mànicùì tavà nsiùhù ñà-malu mà?

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàhà-ñá iyuhu guá xiníndisâ-nsiá, ñàyùcàndùá mànicùì. Vèchi ñà-ndáa nduú palabra cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndisâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata cuati yutnù mostaza, dandu vètuni dandacú-nsiá nùu yucù jaàn, te cachi-nsià xán: “Cuxio iladu”, te seguru icúmí cuu ducán, vèchi nsidanicuú iñàha cui quida-nsia, nú xiníndisâ-nsiá. ²¹ Doco ñà-malu tnaha quisì nìsa inacaa ini tèchii ma, có-queé yáchà, cuisì nú nì càcàn tàhvì-nsiá nùu Dios, te cunihii dócô-nsià.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

²² Na iá va-ya ladu Galilea, nì cachi-yà xì nèhivì xicánúú xí-yá:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vèchi iá iin tiàa cuàhàn cahin xì nùu-né.

²³ Dandu cahni-né yùhù; doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuú —nì cachi-yà.

Te nèhivì dacuahá-yá, cuàhà gá nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini sàhámà.

Nansa nì nihì Jesús dihùn ñà-chiyàhvi-ya cuota xi-ya

²⁴ Daaní, na ní sàa-yà xì-né ñuu Capernaum, dandu nì tnàtuu tè-xicàn xì cuota nùu Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyàhvi maestru xi-nsia cuota xi-ne?

²⁵ —Jaan —cachí Pedro.

Dandu nì quihvi-ne ini vehe (ndé iá-yà). Te dihna-ya nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—¿Nansa tuxí inì-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñuhiví yohó? ¿A nùu nèhivì xì mii-té tavá-te cuota xi-tè, te ò nùu nèhivì tùcù (dandacú-te nùu-xí)?

²⁶ Dandu nì cachí Pedro:

—Divi nùu nèhivì tùcù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nêhivì xínduu nêhivì xí rey, còò obligaciòn icúmí-nê, ¿á ma ndisá? ²⁷ Doco sàhà-ñá có-cùní-ndà cuduchi ini ni-iin nêhivì sàhà-ndà, ñàyùcànduá cuahán-nî mar yucù siaca, te quisì primeru nîhì-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavà-ní dihùn inácaá mà. Dandu cunihi-níà cùhùn chiyàhvi-ní nùù nècuàchìmà, vâchi vâtùnì sàà mà sàhà ndúì-ndà —nì cachi-yà.

18

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

¹ Daaní, hora yucán nì tnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nùù nsidaa nêhivì ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivi?

² Dandu Jesús, nì cana-ya iin tètii, te nì chicani-yàte mahì nsidaa-né, cachi-yà xì-né:

³ —Palabra ndàcuisì nduá cachì xì-nsiá yohó; nú màsà nàxícocuìn ini-nsià, te nàcùnihnu viì inì-nsia na iin ñà-cuati, dandu mà sàà-nsià ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivi. ⁴ Ñàyùcànduá, iin nêhivì, nú nihnú ndáhvì ini-nè nahi tètii yohó, pues divi-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhivì ìì xí Dios. ⁵ Te nú sàhà yuhù quidáñuhú nêhivì iin tètii nahi tètòhó, dandu davani queá na ian yuhù quidáñuhù-nê.

⁶ 'Nú nì datúcù iin nêhivì iin ñà-cuati xiníndísá-xì, ¡ndahví-nè! Vâchi chicá vâha màcùndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar cunú sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè iin ñà-cuati. ⁷ ¡Ndahví nêhivì ñuhivì datúcù xì ñanìtnaha-xì! Vâchi mate fuerza cuahàn tùcù dava-ne, doco yáha ga ndahví tiàa disàhà-xì tùcù-nè.

⁸ Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vâha nì táhndèà, te dacaná-nsiáñà, vâchi chicá nsiaha (sàà-nsià nùù Dios), te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, mate sání ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsihi-nsia, te ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu nicanicuahàn.

⁹ Te nú sàhà nduchìnúù-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vâha tavà-nsiáñà dacaná-nsiá, vâchi chicá nsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì mindaa nduchìnúù-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá xì ndúìà, dandu después icúmí-nsiá ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu andea.

Ejemplu sàhà rii nì tùcù

¹⁰ Màsà nunca cahíchì inì-nsia iin ñà-cuati nahi tètòhó, vâchi cachì ndài xì-nsiá, ndè ansivi ndoó ángel (ndiaá) xán, te nicanicuahàn ndoó tùha-ne nùù Yuamáni'. ¹¹ Vâchi yuhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, nì quesà ñuhivì yohó ñà-dacácuì ana cuahàn ndañuhu ni cuí.

12 ¿Nansa tuxí inì-nsia quida iin tiàa nú ndoó iin cientu riì xí-né, te nì tucù iin-sì? ¿Amádi nácóó-né 99 quisì dava ga mà yucán ndé (xixáhan-sì) yucù yucán, te cùhùn-nè nanducu-né quisì nì ndañuhu ma? 13 Te nú sàni natù-sì, dandu cudî gá ini-nè. Ndè chicá cudî ini-nè sàhà quisì yucán nùu nsidaa gá quisì cóni tucù mà. 14 Pues ducán iá stná xì nèhivì nahi ñà-cuati yohó, có-cùnì Yuandiaha-nsiá iá ansivi ndañuhu ni-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanìtnaha-nda iin cuàchi nùu-ndà

15 Nú ni quidá iin ñanìtnaha-nsia iin cuàchi nùu iin-nsia, dandu nècuàchì nì quida quini-ne nùu-xí, xiñuhu tavà cuaán-ñánê iladu, te ndatnuhu víi-né xi nècuàchìmà. Te nú ni quihín casu nècuàchìmà, dandu ñà-sàni dàcácu tnahá-né nduá. 16 Doco nú có-quihín casu nècuàchìmà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò ùi gá nèhivì sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaa vaha inì-xi nansa ndisa iá chuun. 17 Doco nú ni-xi ñà-jaàn có-cùnì-nè, dandu ni cùhùn-nsià nùu nsidaa nèhivì natácá càhvì xì Dios. Te nú iin-ni có-cùnì-nè quihin casu-nè nsidaa nèhivì mà, dandu ni cùnàhá chuun ma, te quida-nsia cuenta na ian nècuàchì siùmí nduú-né, te ò iin ana nì cuchicuehe dahuun anima-xi.

18 Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó: nú cachí-nsià xì nèhivì ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Stná palabra cachí-nsià xì-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, divi cundiaa stná mà ndè ansivi.

19 Te cachí stnáì xì-nsiá, mate cuísi ùi-nsià ndoó, doco nú iin-ni sàni cachi nduì-nsià cuàhàn-nsià càcàn tàhvì-nsiá iñàha nùu Yuamáni' iá ansivi, dandu icúmí-yá quida-yaña, ndéni chuun nì cui nì cundúá. 20 Vàchi nú sàni nataca-nsià mate ùi ò ùni-nsià iin-ni xaan, te ndácùcahan-nsiá quiví, dandu yucán icúmí coo stnáì cutnahí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà quidá-ndà na ian nì quida peón cóni cùnì cuicahnú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi

21 Dandu nì tnàtuu Pedro nùu-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿nadaa xichi icúmí cuicahnú inì sàhà iin ñanìtnahi nú nì quida-ne cuàchi nùí? ¿A ndé` ùsà xichi, ò nadaa xichi?

22 —Còo —cachí Jesús xì-né— màdi cuísi ùsà xichi, cachí. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn xiñuhu cuicahnú inì-ní sàhà-né, mate 70 tantu gá nùu ùsà xichi ni cundúá.

23 Ñàyùcàndùá, ducán iá stná ñuhivì ìi xí mii-yá iá ansivi nacua nì cuu na ní dànyàha iin rey nsidaa cuenta xi nèhivì nduú peón xi-ne. 24 Nì natavà víi-né cuenta, te nì cana-ne iin peón iníhíca cuàhà millón pesu nùu-né. 25 Doco còo ni-iñàha

icúmí-tê ñà-danáà-té. Ñàyùcàndùá, nì dándàcú rey mà ñà-nì cùyàhvi-tè, mii-té, xì ñahàdìhí-te, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xi-tè sàhà-ñá tùi dìhùn danáà-té. ²⁶ Doco nì tutuyuhu-té ñuhù nùù sàhà rey mà nì sacundahví-te nùù-né, cachí-te: “¡Señor! Quida sacù-ní favor xì’, cundiatu tahví gá-ní yùhù, dandu danáà nsìhí”. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nì cuhi ini rey mà-té, te nì nacoo-nète, nì dándùtù nsìhí-né ñà-ndùá iníhí-cá-tê.

²⁸ ’Doco nì quee cuisì-té nùù rey mà, te nì sàhàn-te nì nanducu-té inga peón nduú compañeru-te, vàchi iníhí-cá stná nècuàchìmà iin cientu dìhùn plata nùù-té. Te nì tnii nihni tnuu tehe-té dùcùn-né nì cachi-te xi-né: “Danáà dahuun ñà-ndùá iníhí-có nùù”. ²⁹ Dandu nì tutuyuhu stná nècuàchìmà ñuhù nùù sàhà-té nì sacundahví-nè nùù-té, cachí-nè: “Quida sacù-ní favor xì’ cundiatu tahví gá-ní yùhù, dandu danáà nsìhí”. ³⁰ Doco còó, cóni cùnì-te. Nì sanicuàchi-tè sàhà-né nì chicadi-tené dècuèndè danáà nsìhí-né ñà-ndùá iníhí-cá-nè. ³¹ Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te, cuàhà gá nì cuduchi ini-nè. Ñàyùcàndùá, nì sàhàn-nè nì nacani-ne xì rey mà ñà-ndùá nì quida-tè. ³² Sàhámà tucutu nì cana rey mà-té nì cachi-nè xì-té: “¡Peón malu ndùù-yó! Vàchi yùhù, nì xicahnú ini sàhù; nì dándùtù nsìhí ñà-ndùá nì iníhí-có, vàchi ducán nì sacundahvú nùù”. ³³ ¿A có-ndiá icà stnáu cuhi inù compañeru nacua nì quide xì miun?” nì cachi rey mà. ³⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga nì xidà ini-nè, ñàyùcàndùá nì dàyáha-nète ndahà tè-dàndòhò-xì nèhivì ñà-coo-tè ndahà-témà ndè cachi danáà nsìhí-te.

³⁵ ’Pues ducán icúmí quida stná Yuamáni’ iá ansivi xi mii-nsiá nú có-cùnì-nsiá cuicahnú ndisa ini-nsiá sàhà ñanítaha-nsiá —nì cachi Jesús.

19

Màsà caté stnàhà-ndà

¹ Daaní, na ní nsìhi nì cachi Jesús ducán, nì quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndè inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea. ² Te cuàhà gá stná nèhivì nì tenchicùn xì-yá nì sàà stná-nè yucán. Ñàyùcàndùá nì dándùvaha-ya nècuàchì cuhí xi-ne.

³ Dandu nì catnàtuu nècuàchì fariseu nùù-yá nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—(¿Nansa cachí-ní?) ¿A vátùni cate-ndà ñahàdìhí-ndà nansa ni nì cuí?

⁴ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ádi sáni cahvi-nsiá nùù tutu ìì ndé cachá’ nansa nì quidayucun Dios nèhivì primeru, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁵ Te nì cachi stná-yà ñà-jaàn nduá dísàhà-xì

nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùu yuadíhí-né. Ñàyùcàndùá, mate díin díin nì sanduu-ne antes, doco vichi na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne. ⁶Sàhámà có-ndúu gá-nè díin díin nèhivì; còó, vàchi quida-nda cuenta na ian imindaa nèhivì nduú-né. Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcátnáhâ Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà caté stnàhá-né.

⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi Moisés íá permisú, vátùni cuàha-nda ñahàdihí-ndà iin tutu cachí cuàhàn-ndà cate-ndàñá, dandu nacoò-ndañá? —nì cachi-nè.

⁸ —Còó —cachí-yà—; sàhà ñà-cò-cùní-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì sàha Moisés permisú cate stnàhá-nsiá. Doco na ní quesaha ñuhiví, còó, màdì dùcàn nìsá ìa. ⁹ Te yùhù cachí stnàì xì-nsiá, cuàchi ndisa nduá nú nì caté iin nècuàchì tiàa ñahàdihí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà. Doco nú sàni càhàn ñahàdihí-nè xì inga tiàa, dandu màdì cuàchi cunduu ñà-cate-nè ñahàdihí-nè. Te nú nì nándàhà stnà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà nì sate stnàhá, divini cuàchi cunduu stnà mà.

¹⁰ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Nú ducán (ùhì) íá chuun sàhà iin ñahàdihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándàhà-ndà.

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì nsidaa nèhivì sàà mànihì inì-xi sàhà ñà-ndùá nì cachì jaàn, cuisì nèhivì sàni nìhítàhvì mànihì inì-xi.

¹² 'Dava nèhivì, có-íá nsihì iquicúñú-nè, vàchi ducán nì cacu-ne, ñàyùcàndùá, có-nándàhà-né. Daaní, dava nèhivì, có-íá nsihì-ne sàhà-ñá ducán nì quida nèhivì xì-né. Daaní, dava stnà-nè cuisì sàhà-ñá (cudî inì-nè quida-ne) chuun xì ñuhivì ìì xí Dios, ñàyùcàndùá có-cùní-nè nandàhà-né. Nú nì sàà-nsià mànihì inì-nsià palabra yohó, vátùni, (te nú còó, pues mà cùndàà inì-nsià).

Nansa nì chitàndòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati ñà-cundiatúa

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati vaxi nùu-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìni-vé, te càcàn tàhvì-yá nùu Dios sàhà-vé. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchìmà.

¹⁴ Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Nacoò-nsià ñà-cuati nì quixá nùí. Màsà cádì-nsià nùá, vàchi nsidaa ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhivì ìì xí mii-yá íá ansivi —nì cachi-yà.

¹⁵ Dandu nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìniá, te cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁶ Daaní, nì sàà iin tèchii nùu-yá, te nì cachì-te xì-yá:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì' índù obra vaha guide, te nihitáhvi' vida ndiaha nicanicuahàn.

17 Dandu nì cachi-yà xì-té:

—¿A ndísá (cuní-ní) càn-ní xì yuhù sàhà índù iñàha nduú ñà-vàha? Vàchi còò ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuisì nú nduì Dios, dandu vaha ndisa inì. Doco nú cuní-ní nihitáhvi-ní vida ndiaha, dandu chivàha-ní ñà-nduá dandacú-yá.

18 Dandu nì cachi tèmà:

—¿Índù ñà-càchí-yà icúmî chivàhi?

Te nì cachi Jesús:

—Divi ñà-màsà cànhi stnaha-nda, ni màsà càn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà cànhi stná-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁹ Te ni cóo tnùñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá; te nacua cuú íní-ndà sàhà mii-nda, divi ducán icúmí-ndá cuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

20 Dandu nì cachi tèchii ma xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíi. ¿Índù iñàha cumàni gá guide?

21 Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Nú ndisa cuní-ní cunduu-ní iin ana vaha ndisa, dandu cuahán-ní dicò nsìhì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùu nècuàchì ndahví; dandísá nihitáhvi-ní cucumi-ní cuàhà ñà-cuicà íá ansivì. Te quixi-ní cunichicùn stná-ní yuhù —nì cachi-yà.

22 Daaní, na ní inini-tè ñà-jaàn, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vachi cuica cuàhà-té. Ñàyùcànduá nì quihin-tè ichì mànuhù-té.

23 Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndácuìsì nduá cànhi xì-nsiá: Ùhì sàstnùhù sàà iin tècuicà ñuhivì ìì xì mii-yá íá ansivì. ²⁴ Te ùhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùu chìcòhò ndúhu íqui, doco ñà-chicá ùhì nduú ñà-yàha iin tècuicà ndè ñuhivì ìì xì Dios —nì cachi-yà.

25 Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán nduá, dandu ùhì ndisa càcu anima iin nèhivì.

26 Dandu nì indehè váha Jesús-nè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhivì, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vachi nsidaa iñàha, mà ùhì quida-yañà.

27 Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsihù, sàni nacoò-nsi nsidaa ñà-nduá icúmí-nsì, te vaxi-nsi nchìcùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Señor. Ñàyùcànduá, ¿índù iin ñà-vàha icúmí-nsì nihì-nsì?

28 Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: na sàà tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhiví, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí nàcòì nùù silla ndiaha xí. Te daa cunduu quivì nihitáhvi stná nsi-úxìn ùì mii-nsiá, màcùndoo stná-nsiá nùù iin iin silla vico ma, te dandacú-nsiá nùù nsidaa descendencia xi nsi-úxìn ùì dèhe Israel. ²⁹ Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoo iin nèhivì iñàha, dandu iin cientu gà tantu ñà-jaàn icúmí-nè nihitáhvi-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, có-quidámà, vàchi iin cientu gà tantu icúmí stná-nè nihitáhvi-né, te nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³⁰ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí quivì yucán. Te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè nàcòdònùù-nè nùù-xí.

20

Ejemplu ni nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xi sù-úvà

¹ Ducán iá ñuhiví ùì xí mii-yá iá ansivi nacua ni quida iin lamú, naha ni quee-ne cuàhàn-nè nducu-né peón caquidachuún nùù-né. ² (Te na ní tùi-tè), dandu ni ndòo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin dihùn plata quivì, ñàyùcàndùá ni techuún-nète ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-nè. ³ Daaní, nahi càhìn ni quee tu-ne cuàhàn-nè yàhvi, te yucán ni xini-nè itá uun itnii gá tiàa. ⁴ Ñàyùcàndùá ni càhàn-nè xì-té áma cùhùn stná-te quidachuún-te itu-nè, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá icà. Ñàyùcàndùá, ni dàndàá stná-te cuàhàn-te. ⁵ Daaní, tucu tu ni quee-ne nahi càxíhúi, te yucán ni nihì tú-né iin ùì gà peón; stná càhùnì ni cuaà, ducán ni quida stná-nè. ⁶ Daaní, nahi càhùhùn tucu tu ni quee-ne ni xini tu-ne itá úún más gà tiàa yucán, ñàyùcàndùá, ni cachi-nè xì-té: “¿Índù chuun ndui yacá itá úún-nsiá?” ⁷ Te ni cacachì-te xi-né: “Divi sàhá còò iin taxi xi chuun quida-nsi”. Dandu ni cachi-nè xì-té: “Pues cuahán stná-nsiá quidachuún stná-nsiá ituì, te quiyàhvi stná-nsiá nacua ndiá icà”.

⁸ Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu ni cachi lamú mà xì tiàa dandacú nùù nsidaa peón mà: “Cana-ní nsidaa-té ni quixí-te quiyàhvi-tè; doco dihna peón ni quihvi último ni cayàha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quihvi-tè dècuèndè stná nùù peón ni quihvi primeru”. ⁹ Ñàyùcàndùá, dihna tiàa ni caquihvi nahi càhùhùn ni yàha, te iin iin-tè ni nihì-té iin iin dihùn plata. ¹⁰ Daaní, ni cayàha stná peón ni quihvi naha, te chicá más cuàhàn-te nihì-té cahan-té, doco còò. Iin-ni ni canihì nsidaa-té. ¹¹ Ñàyùcàndùá ni quesaha-té daquéè cuàchi-tè diquì lamú mà, ¹² cachí-te xi-né: “Cuisì iin hora-ni ni caquidachuún nècuàchì último jaàn, te quida-ní cuenta na

ian dava-ni nì quidachuún-né xì nsiùhù, mate ndui yacá nì quidachuún ndee-nsí nùù cahní”. ¹³ Dandu nì cachi lamú mà xì iin tiàa mahì peón mà: “Còó, amigo, màdì cuáchi nduá quidé. ¿Amádi sání ndòo sahnu-nda ñà-quiyàhvi iin iin-nsia iin-ni dihùn plata? ¹⁴ Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahán-nî, vàchi yùhù cuní ñà-dava-ni quiyàhvi stná nècuàchì último yohó nacua quiyàhvi mii-nsiá. ¹⁵ ¿Á coo derechu xi ñà-quide xì dihùn xì nacua chítnùní inì? ¿ò cumbídiâ inì-ní ñà-nì quide iin ñà-vàha (sàhà nècuàchì mà?”, nì cachi lamú mà). ¹⁶ Sàháyùcàndùá, nècuàchì chicá idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí, te nècuàchì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè nàcòdònùù-né nùù-xí. Vàchi mate cuáhà nèhivì cánà (cundoo nùù Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà

¹⁷ Daaní, meru xicá Jesús ichì mànana-ya cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, te nì tavà cuáán-yá nsi-ùxìn ùi tiàa dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

¹⁸ —Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñuhu, te icúmí-nê cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. ¹⁹ Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te cahní cui-te yùhù, dandu chituu-tè yùhù nchìca cruz, doco tìxi ùni quivì icúmí natiacui.

Ñà-nduá nì xicàn dihi Jacobo xì Juan nùù Jesús

²⁰ Daaní, vaxi ñahàdihí Zebedeo nùù-yá, ndacá-né dèhe-ne, te nì sàcuìn sisi-né nùù-yá, cuní-nè càcàn-nè iin favor nùù-yá. ²¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù iñàha cuní-nî?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní ñihitáhvi ndùì dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quivì sàà-ní cusahnu-ní ñuhiví, iin-tè coo ladu cuahá-nî, te ingà-te ladu itní-nî.

²² Dandu nì cachi-yà xì ndùì tiàa ma:

—Mii-nsiá, có-sânihi ini-nsiá ñà-nduá xicàn tàhvi-nsiá nùì. ¿A vátùni cundee inì-nsia ndoho-nsia nacua icúmí ndohi te yàha stná-nsiá tnùndoho nacua icúmí yàhi?

—Jaan —nì cachi-nè— vátùni stná nsiùhù.

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, icúmí-nsiâ ndoho-nsia nahi yùhù, te icúmí-nsiâ yàha stná-nsiâ tnùndoho nahi yùhù; doco ñà-daníhitáhvi’ mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúì, mà cúì, vàchi có-quidá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamáni’

nduú ana chítnùní inì-xi índù nèhivì nìhìtáhvi cundoo iin iin ladúì.

²⁴ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi gá ini-nè sàhà ùì ñàní mà. ²⁵ Doco nì cana-ya nsidaa-né nì nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ìnáhá-nsiâ nansa xíquida tè-cùsáhnù inga ñuu, fuerte cusáhnù-te nùù nèhivì ñuù-te; vàchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nècuàchì ñuù-te. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quídá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú núù-nsiá, dandu icúmí-nê cunduu-ne ana xinúcuáchí nùù nsidaa-nsiá. ²⁷ Vàchi nècuàchì cuní codònuù nùù-xí, icúmí-nê cunduu-ne nahi peón chindéé xí nècuàchì dava ga. ²⁸ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cónì quésái ñuhiví yohó ñà-cunucuachi nèhivì núì. Còó, sàhà-ñá cunucuachi míí nùù-né nì quesai, dandu después cuàhi vida-xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcundoo cuàhà-né libre.

Nansa nì natùinuù ùì nècuàchì cuaá nì quida Jesús

²⁹ Daaní, mii-yá xì compañeru-yà, nì quihin-ya ichì nì quee-ya ñuu Jericó, te nchícùn cuàhà gá stná nèhivì dava ga. ³⁰ Te yuhù ichí yucán ndoó ùì nècuàchì cuaá. Te na ní tiacu-nè cuàhàn yàha Jesús, dandu nì quesaha-né cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsi Señor! ¡Mii-ní descendencia ùì xí David! ¡Cuhi inì-ní nsiùhù!

³¹ Dandu nèhivì cuàhà yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà:

—Màsà cána ga-nsià —cachí-nè.

Doco nècuàchì mà, chicá ndee ní càna-ne, cachí-nè:

—¡Stoho-nsi Señor! ¡Mii-ní descendencia ùì xí David! ¡Cuhi inì-ní nsiùhù!

³² Dandu nì cucuiin-yà, te nì cana-ya nècuàchì cuaá mà nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíá nduá cuní-nsià quide sàhà-nsiá?

³³ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, cuní-nsi natùinuù-nsí.

³⁴ Ñàyùcànduá nì cuhi ini-yànè, te nì chituu-ya ndahà-yá nùù-né. Te vichi vichi nì natùinuù-né. Dandu nì tenchicùn stná-nè mii-yá cuàhàn-nè.

21

Nansa nì tui iin burru ñà-cuindànùú Jesús quìhvi-ya ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé iá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni ñinì yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùì

nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè nùù-xí. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùù-xí. Te yucán icúmí-nsiá cuni-nsià nuhní iin burru xì dèhe-sì. Quisì yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsia quixi. ³ Te nú càhàn nèhivì xì-nsiá sàhà-sí, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí, doco luegu naxicocuñ-si —nì cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (nì cachi-yà xì-né) sàhà ñà-nì cùù ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè palabra yohó:

⁵ Dohó cachitnùhu-nsia xi nèhivì ñuu Sión, (divi nduú ñuu Jerusalén): “Cundehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsia, ni-hnú ndáhví ínì-yà, te indánuú-yá iin burru chii nduú dèhe iin quisì (sànsidá)”.

(Ducan nì cachitnùhu nècuàchì sàhana ma.)

⁶ Daaní, nì caquihin ùì nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, nì caquida-ne nacua nì dàndàcú Jesús nùù-né. ⁷ Nì saca-ne burru mà vaxi xì dèhe-sì. Dandu nì chitándóó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi.

Nansa nì quidañuhu nèhivì Jesús na ní quihvi-ya ñuu Jerusalén, nì chitánduhù-né dòò-né ichì según estilu xi-ne

⁸ Daaní, dava nècuàchì cuáhà yucán, nì chitánduhù-né dòò-né ichì ndé icúmí-yà yàha-ya, te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì mà, (te ducán nì nducutá). ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ìì xí rey David nduú-né! ¡Ndiaha gá ndeníhí vaha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ansivéhé cahnú mii-yá iá ansivi!

¹⁰ Daaní, na sání quihvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu nì ndulocó gà nsidaa nèhivì ndoó yucán, cachí-nè:

—¿Ana divi nduú nècuàchì yohó?

¹¹ Te nì naxiconihí nèhivì cuáhà mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchì càhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-nè nduú ñuu Nazaret iá ladu Galilea.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñuhu cahnú

¹² Dandu cuàhàn-yà veheñuhu cahnú xí Dios, te nì taxi-yá nsidaa tè-dìcò xi tè-xiín yucán, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi tiàa damá dihùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò loma, ¹³ cachí-yà xì nsidaa témà:

—Dohó cachí (Dios) nùù tutu ìì: “Veheñuhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì càcàn tàhvi-né nùí”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuáhà tècuìhnà —nì cachi Jesús.

Nansa ni cuduchi ini nècuàchì veheñùhu sàhà Jesús

¹⁴ Dandu ni catnàtuu cuàhà nècuàchì cuhí nùu-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhê-nè; te ni dàndúvaha-yanè.

¹⁵ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, ni cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá. Te ni tiacu stná-nè cána ndee ñà-cuati ini veheñùhu, cachá` sàhà-yá: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ìì xí rey David nduú-né!” ¹⁶ Ñàyùcàndùá, ni candudana nècuàchìmà, cachí-nè xì-yá:

—¿A có-íníní-ní nansa cachí ñà-cuati jaàn?

Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Jaan, iníní. Doco mii-nsiá, a táñâha ga cahvi-nsia (ndé cáhàn nèhivì xì Dios, cachí-nè palabra yohó):

Ndè stná ñà-cuati xì mée tíquìn sàni dàtnúu stná-ní sàxínítnúní-xi, te ni ñhì-vé naquimanì ndiaha-vé mii-ní.

(Ducán ni cachi Jesús xì nècuàchìmà.)

¹⁷ Dandu ni nacooyanè, te ni quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà ñuu tii Betania, te yucán ni quidì-yá.

Nansa ni sadi Jesús nùu nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹⁸ Na ní tùinuù, ni quihin-ya ichì màndixi-ya ñuu cahnú, dandu ni xihì-yà doco. ¹⁹ Te ni xini-yà jaàn yatni ichì mà íin iin nù-higu. Ñàyùcàndùá, ni tnàtuu-ya ndé íin-nu, doco còò quisì vídì caá, cutu ndahà cuií-ni-nù iá. Ñàyùcàndùá ni cachi-yà xì-nú:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì yohó.

Dandu luegu ni ichì dahuun-nù. ²⁰ Te na ní xini nècuàchì dacuahá-yá ñà-ndùá ni cuu, ni ndulocó-nè, te ni cachi-nè:

—¿Índù chuun yàchì guá ni ichì nù-higu jaàn?

²¹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà ndùá cachí xì-nsiá yohó; nú ni cúníndísà vaha-nsia, te có-ndòó-nsiá xì duda, dandu vátùni quida stná-nsiá milagru, doco màdì cuisì milagru na ian ni cuu xì nù-higu yohó. Còó, dècuèndè vátùni cachi stná-nsiá xì yucù jaàn ñà-nì cúxíóá, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu. ²² Vàchi nú ni cúníndísà víi-nsiá, dandu ñhítàhvì-nsiá nsidaa ñà-ndùá ni cácan tàhvì-nsiá nùu Dios.

Nansa ni cachi tè-xíandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndùá quidá-yá

²³ Daaní, ni nansihvi-ya veheñùhu cahnú, te ni quesaha-yá chináhá-yà nèhivì. Doco ni catnàtuu stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì xíandacú nùu ñuu mà, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù ni ñhì-ní derechu quida-ní ñà-ndùá quidà-ní? ¿Ana divi ni dàndàcú nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

24 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnái ndàcàtnùhí nùù mii-nsiá, te nú nì nàxícónihí-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnái xì-nsiá ana divi nì dàndàcù-xì nùí'. ²⁵ Cachi-nsiá xì' ana divi nì dàndàcù-xì nùù Juan (Bautista) ñà-quida ìi-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhìvì?

Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—Nú nì cachí-ndà Dios nì dàndàcù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndisâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ²⁶ Doco nú nì cachí-ndà ñà-divi nèhivì ùún nì cachi xì nècuàchìmà, dandu yúhí-ndà ndiá nduá quida nèhivì xì-ndà, vâchi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana nì càhàn cuenta xi Dios nì sanduu ndisa Juan mà.

27 Ñàyùcàndùá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndàà ini-nsi ana divi nì dàndàcù-xì nùù Juan.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáhí stnái xì-nsiá ana divi nì dàndàcù-xì nùí' ñà-quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùì dèhe-xi

28 (Dandu nì cachi Jesús xì-né:)

—¿Nansa tuxí inì-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nisa là iin tiàa ndoó ùì dèhe-xi. Te nì cachi-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá si-uva xi-nda”. ²⁹ Te nì cachi dèhe-ne mà: “Còó, vâchi có-càhín cùhìn”. Doco después nì naxicocuñin inì-te, te nì sàhàn-te nì quidachuún-te. ³⁰ Dandu nì sàhàn yua ma ní càhàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cachí-nè xì-té nacua nì cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-nì cùhùn-te quidachuún-te). Te nì cachi tèchii ùì mà: “Juùn, yohó cùhìn, papá”. Doco cóni sàhàn-te. ³¹ Pues, vichi cachi-nsiá xì' índù tèchii ma nì quida ndisa ñà-nduá nì dàndàcù yua-té.

Te nì cachi nèhivì iníní mà:

—Divi tè-primeru mà.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—(Cachí vâha-nsia.) Te palabra ndàcuìsì nduá cachí' xì-nsiá yohó: chicá mà ùhì càcu tè-dàchíyàhvi (cahíchi guá ini-nsiá), ò iin nècuàchì ñahà quidá ndevàha, te sàà-nè ñuhìvì ìì xí Dios, mientras mii-nsiá, ùhì gà càcu-nsia ducán. ³² Vâchi na ní quixi Juan Bautista cóni xíníndisâ-nsiá (na ní càhàn-nè sàhù) sàhà ichi váha Dios. Doco tè-dàchíyàhvi, xì stná nècuàchì ñahà iá cuàchi xi, nì xinindisá-né nècuàchìmà. Te nú sàni xini-nsiá (nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà), dandu ¿índù chuun cóni nàxícócuñin stná ini-nsiá ñà-cunindisá-nsiá?

Ejemplu sàhà medieru malu

33 'Cunini-nsia, vâchi cuàhìn nacani inga ejemplu. Nì là iin lamú nì dānāndēe nducu yohò si-uva nùù ñuhù xí-né,

te nì quida-ne corra-ñà. Dandu nì quidavàha stnà-nè iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà. Te nì quidavàha stnà-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ³⁴ Daaní, na ní sàà tiempu cùchi quisi vídi mà, dandu nì techuún-né iin ùi peón xi-ne nùhù naquihin xi fruta nùu medieru mà. ³⁵ Doco na ní canasaa nècuàchì mà yucán, nì catnii medieru mà nsidaa-né, te nì sahnì cuì-te iin-ne, inga-nè nì sahnì dahuun-tè, te inga-nè nì cani yuu-té. ³⁶ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà más gà peón xi-ne nùhù tu, te chicá más nduú-né nùu nècuàchì nì nùhù primeru. Doco divi ni ducán nì quida quini medieru mà xì nècuàchì mà. ³⁷ Dandu último nì techuún lamú mà dèhemanì-né nùhù, vàchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne nì cahan-né. ³⁸ Doco na ní xini-te vaxi dèhe lamú mà, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmí ndutahví (xì ñuhù yohó). Vichi cahnì-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, nì cacachì-te. ³⁹ Ñàyucànduá, nì catnii-tè nècuàchì mà nì tavà-ténê iladu nùu ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

⁴⁰ Pues, vichi ¿ndiá nduá icúmí quida stoho itu mà xì medieru mà nú sàni nasaa-né yucán? —nì cachi Jesús.

⁴¹ Dandu nècuàchì iníní, nì cachi-nè xì-yá:

—Ícúmí-né dandáñúhú dahuun-ne tè-malu mà. Ni-iyuhu mà cúhí ini-nète. Dandu después nanducu gá-né medieru tùha quida vù, divi nècuàchì tùha nacuàha xi-né quisi vídi tiempu iá-si.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A táñâha ga cahvi-nsia nùu tutu ìi ndé cachá` palabra yohó?:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ñà, doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùu vícò esquina vehe.

Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán, te ndulócô-nsi ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducan nacání nùu tutu ìi.) ⁴³ Ñàyucànduá, yùhù cachí xì-nsiá, mà níhì gá nèhivì ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhivì ìi xí Dios; còó, nèhivì inga ñuu icúmí nìhítáhvi xán, te mii-né, ndisa, icúmí-né quida vù-né na iin medieru vaha tùha nacuàha vù xì cosecha. ⁴⁴ Te (cunaha-nsiá, yohó iá gà stnà inga ejemplu sàhà cavà mà): nsidaa ana caquìhi sahà-xí cavà ma, icúmí-né nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava mà dìquì-xí, tàdi nchihì-nè quida —nì cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsiá, yucán itá stnà) dùtù xícusahnú, xì nècuàchì fariseu, te iníní stnà-né ejemplu nì nacani-ya, te nì cundaà ini-nè, divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xí. ⁴⁶ Ñàyucànduá, nì cuni-nè tnii-neyà, doco yúhì-nè nèhivì cuàhà ndoó yucán,

vàchi ndeníhí nècuàchìmà mii-yá ñà-nduú-yá iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

22

Ejemplu sàhà vicò nándàhà

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

² —Dohó iá ñuhiví ì xí Dios nacua nì quida iin rey na ní nándàhà dèhe ii-né; nì quida-ne iin vicò cahnú. ³ Te nì techuún-né peón xi-ne ñà-cacanu-u-tè cachitnùhu-tè xì nsidaa nèhivì sàni càna. Doco cóni cùnì nècuàchìmà quixi-ne.

⁴ Ñàyùcàndùá, nì techuún rey mà más gà peón xi-ne cacanu-u-tè cachitnùhu-tè. Te dohó nì cachi-nè xì-té: “Cachì-ndá xì nèhivì càna mà ñà-sà-íá quixi-ne vicò, vàchi sàni cuyucun comida; sàni xihì buey xì nsidaa gà quisi ndatnù. Sà-íá nsidaa ndiatuá-nè”, nì cachi rey mà. ⁵ Doco nèhivì càna mà, cóni quihín casu-nè, nì caquee nsidaa-né cuàhàn-nè nùu chuun xi-ne. Iin-ne cuàhàn-nè nùu itú, inga-nè cuàhàn-nè ndé iá venta xi-ne. ⁶ Te dava ga-nè nì tnii xi peón xi rey mà nì quida quini-ne xì-té, nì sahnì-néte. ⁷ Ñàyùcàndùá na ní inini rey mà, cuàhà gà nì xidà ini-nè, te nì techuún-né soldadu xi-ne nì dàndáñuhú-tè nèhivì mà, te nì sahmi-tè ñuu-nè. ⁸ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Sà-íá listu vicò-xí, doco nèhivì nì cachì quixi primeru, cóni nátù-ne nihítàhvì-né. ⁹ Ñàyùcàndùá, vichi cuahán-ndá ndé ichì nahnú, te quida-ndá invitar nsidanicuú nèhivì ndácùhun stnaha-xi-ndá, te cachì-ndá xì-né ñà-nì quixí-né vicò xí”. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì caquee peón mà inga xichi nì nacàhin-tè calle ñuu mà nì dànatácà-te nsidanicuú ana nì ndacùhun stnaha-xi-té, vàha-ne ò malu-nè, te ducán nì chitu vehe rey mà nèhivì.

¹¹ ’Daaní, nì quihvi rey mà ndé iá vicò, te nì xini-nè jaàn iá iin tiàa có-ndìxí vícò nacua ndiá ìcà-ndà na ndoo-nda vicò nándàhà. ¹² Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì nècuàchìmà: “Amigo, ¿índù chuun nì yàha-ní vicò yohó, te có-ndìxì-ní sìcoto nacua ndiá ìcà-ní?” Doco nècuàchìmà, mànicùì naxiconihí-né nùu rey mà. ¹³ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Chicuhni-ndá ndahásàhà nècuàchì jaàn, te dacana-ndánè fuera ndé iín tnúú; (ndahví-nè), vàchi yucán nduú lugar ndé yáha ga cuacu nèhivì, te càna stná nùhu-ne”, nì cachi rey mà. ¹⁴ Pues sàhà (ejemplu yohó vátùni cundaà ini-nsià) ñà-cuàhà nèhivì càna (cundoo nùu Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndá

¹⁵ Daaní, nì caquee nècuàchì fariseu nì ndatnuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na cáhàn-yà (xì nèhivì). ¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì techuún-né itnii nèhivì nchícùn

xì-né nùù-yá, te cutnâhâ stná iin ùi nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó nì cacachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsî nduu-ní iin nèhivì ndàcuisì inì-xi, te chináhá viì-ní nansa ndisa iá ichì váha Dios. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, te ni có-yûhî stnâ-ní ni-iin-ne. ¹⁷ Ñâyùcàndüá, cuní-nsî cachí-ní xì-nsí nansa tuxí inì-ní, ¿a vátuni sáha Dios lugar chiyâhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á coó?

¹⁸ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xícàn tnùhu sahnú ndisa-ne nùù-yá. Ñâyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

—(Ndahví-nsià, vâchi) dananí uun-nsia váha guá-nsià. ¿Índü chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? ¹⁹ Dacuní-nsià yùhù iin dihùn xí-nsiá chíyâhvi-nsia sàhà renta, cundehí.

Dandu nì sàha-neyà dihùn plata mà. ²⁰ Te na ní indehè-yáñà, dandu nì cachi-yà:

—¿Ana dìnúù-xí, te ana dìquívi-xí itúú ìcà dihùn yohó?

²¹ —Divi rey cahnú César —nì cachi-nè.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuàha-nsia César ñà-ndüá icúmí-nsiá cuàha-nsiâte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndüá ndiá ìcà-nsiá cuàha-nsiayà —nì cachi Jesús.

²² Dandu nèhivì mà, nì ndulocó-nè sàhà palabra jaàn, te nì naco-neyà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

²³ Daaní, quivì yucán nì tnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùù-yá, nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndisâ-né ñà-ìcúmí-ndá natiacu-ndà. Ñâyùcàndüá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

²⁴ —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo (xi ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán nì ndòo ma, áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà.

²⁵ Pues cunaha-ní, nì sandoo usà ñàmí ñuu-ndà yohó, te nì nandàhà nècuàchì primeru, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. Ñâyùcàndüá, nì ndòo ñahàdihí-nè nùù ñani-nè nchícùn gà.

²⁶ Daaní, divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùi, nì xihì stná-nè, te còò stná dèhe-ne, te nì ndòo ñahàdihí-nè nùù inga ñani nchícùn gà; te iin-ni nì quida-ne seguir ducán dècuèndè (nì xihì stná) nècuàchì usà. ²⁷ Dandu por último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ²⁸ Ñâyùcàndüá, na sàa quivì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índü tiàa ma nacuaa xi nècuàchì ñahà mà? vâchi antes nsì-úsà-nè nisa ìa xì-ñá.

²⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còò; có-càchí vii-nsiá, vâchi có-cùndáà inì-nsia nansa cachí tutu ìì xí Dios, ni có-cùndáà stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ³⁰ Cunaha-nsiá, na sáà quivì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vâchi nahi ángel ndoó ansivi (xinúcuáchí) nùù Dios, ducán icúmí nanduu nècuàchì nsii. ³¹ Pues vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa iá ndisa natiacu nsii. Ádi sání cahvi-nsia nansa nì cachi Dios xì-nsiá palabra yohó: ³² “Yùhù nduí Dios cahvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob”, cachí-yà. (Ñàyùcàndüá, itiácú ìì nècuàchì nsii ma), vâchi nècuàchì sàni xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi gá-nè Dios; cuisì ana itiácú càhvì xì-yá ³³ —nì cachi Jesús. Te na ní inini nèhivì cuáhà mà ñà-ndüá nì cachi-yà, dandu yáha ga nì ndulocó-nè.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios nduú ley chicá ndiaá

³⁴ Dandu nì xinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-sàni cundee-yá nùù nècuàchì saduceu, mànicúì nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá. Ñàyùcàndüá nì nataca nècuàchì fariseu mà; ³⁵ te iin-ne nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì tnàtuu-ne nùù-yá nì ndàcàtnùhù-né iñàha nùù-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

³⁶ —Maestro, nùù nsidaa ñà-ndüá nì dándàcú Dios nùù ley xi-ya, ¿índù-ñá chicá ndiaá?

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnínùnì-ndà. ³⁸ Ñà-jaàn ndüá chicá ndiaá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná. ³⁹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùì nì dándàcú-yá, (vâchi dohó cachá`): “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. ⁴⁰ Cunaha-nsiá divi ley jaàn nduú yohò nsidanicuú ley xi Moisés xì nsidaa gá stná palabra nì cachi profeta nìsa càhàn cuenta xi-ya.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Ndoó ìì nècuàchì fariseu yucán, te nì cachi Jesús xì-né:

⁴² —¿Nansa cachí mii-nsiá sàhà ana nduú Cristu? ¿Índù descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Divi David nduú yohòtéhè-yá.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní càhàn-nè sàhà-yá tìxi poder xi Espíritu ìì xí Dios? Vâchi dohó nì cachi nècuàchì mà nùù tutu ìì:

⁴⁴ Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì, (divi Cristu), te nì cachi-yà:

“Yohó coo-ní ladu cuahí` ndè cachi sàà cundeí nùù

nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

45 Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá.) —nì cachi Jesús.

46 Doco còò ni-iin nèhivì nì nánîhì tnùnì gà ini-nè naxi-conihí-né nùù-yá ni-iin palabra. Ñàyùcàndùá, quìvì nùù-xì cónì sáha ga-nè valor dadavátnáhâ-né xì-yá.

23

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì fariseu xì sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu

1 Dandu nì càhàn tu-ya xì nèhivì cuáhà yucán, xínduu-ne nècuàchì dacuahá-yá, xì stná nècuàchì inínì úún. 2 Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì fariseu xi nècuàchì ley xi veheñùhu, iá derechu xi-ne chinaha-nè ley ì xì Moisés. 3 Ñàyùcàndùá, nsidaa ñà-nduá cachí-nè, chivàha-nsiaña. Doco màsà quídá-nsiá nacua quídá mii-né, còó, vàchi díín iñàha chináhà-nè, te díín iñàha quídá-né. Nùù mii-né, mà ùhì cachi-nè xì nèhivì ñà-chivàha-ne cuáhà iñàha, doco mii-né, có-chivàha-neà. 4 Doco nèhivì, mà cùndéé ini-nè chivàha nsihi-ne ñà-nduá cachí nècuàchìmà, vàchi na iin carga vèe nduá nùù-né, te mate ùhì cunsida-neà, doco ndacú nùù-né. Doco nècuàchì ley mà, còó; ni-iyuhu mà ndánihí-neà, nì có-dúcùn ni-iin òmìndàhá-neà.

5 Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quídá nècuàchìmà, cuisì sàhà-ñà cundehe nèhivì-né nduá. Ndahà-né te tnaa-nè nuhní itnì ndé ñuhú tutu ì, doco puru itnì nahnú cuní-nè cundua (na ian vaha guá-nè). Te divi sàhà ñà-yùcán nduá nsidá naní stná-nè ñà-vico iá nùù sàhà sìcoto xi-ne. 6 Te na sàhàn-nè vicò, ò veheñùhu, dandu nandúcú-né lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. 7 Te cudî stná ini-nè ñà-càsàhú tnùñuhu nèhivì xì-né yàhvì, te cachí nèhivì xì-né maestro.

8 Doco mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiá ñà-cachi nèhivì xì-nsiá maestro, vàchi imindaa maestru icúmí-nsiá, divi nduú yùhù Cristu, te iin-ni ñaní nduú nsidaa-nsiá. 9 Ni màsà cáchì-nsiá “padre” xì ni-iin nèhivì ñuhívì yohó, vàchi imindaa ana nduú yua ndisa-nsia, divi nduú mii-yá iá ansivì. 10 Ni màsà cáchì stnáhá stná-nsiá “jefe”, vàchi imindaa jefe icúmí-nsiá, divi nduú yùhù Cristu. 11 Te nècuàchì cuní cunduu ana chicá idónuu, divi icúmí cunduu ana xinúcuáchì. 12 Vàchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-né sàà-nè nducahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhí ndáhví xì mii-xì, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tnùñuhu.

13 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! Te jndahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vâha-nsia, Cutu estorbu quidá-nsiá nùù nèhivì cuní quìhvi ñuhivì ìì xí Dios: ni có-quìhvi mii-nsiá, te nèhivì cuní quìhvi, sadí-nsiá nùù-né.

14 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vâha-nsia. Vâchi túha-nsia (tnii diqui uun-nsia ley, te) xidándiáá-nsiá vehe nècuàchì nì xihì ìì-xí, te después sácuíta-nsia nacuatú cuáhà-nsiá na ian vâha guá-nsiá. Sàháyùcànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nsiá ñihì-nsiá.

15 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Ndè inicutu ñuhivì nácâhin-nsia, te yâha stná-nsiá mar nducu-nsiá ana dayâha-nsia nùù religiòn xi-nsia. Te nú sàni yâha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsia sàà stná-nè nanduu-ne ana malu, ndè ùù tantu gà más malu nanduu-ne nùù mii-nsiá, te sàhájân chicá yàchì sàà-nè andea.

16 'jNdahví-nsiá! vâchi mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsiá dacúndéhe-nsiá nèhivì índù iá ichì. Vâchi cachí-nsiá xì-né ñà-màdi obligaciòn nduá nú ni caquín-ndà compromisu, te chináhá-ndá veheñùhu. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro iá veheñùhu, cachí-nsiá. 17 (jNdahví-nsiá!) ¿Índù chuun có-sâà-nsiá cundaà ini-nsiá, te quidámáxini-nsiá? ¿A có-ínáhá-nsiá ñà-chicá ndiaá veheñùhu nùù oro mà? vâchi cuisì sàhà-ñá iá ini veheñùhu, ñàyùcànduá nduá oro ìì. 18 Daaní, cachí stná-nsiá ñà-màdi obligaciòn ndisa nduá nú ni caquín-ndà iin compromisu, te chináhá-ndá mesa ìì xí Dios. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa iá nùù mesa mà, cachí-nsiá. 19 Pues ¿índù chuun có-sâà-nsiá cundaà ini-nsia, te quidámáxini guâ-nsia? ¿A có-ínáhá-nsiá chicá ndiaá mesa ìì mà nùù nsidaa promesa? Vâchi divi sàhà mesa-mà níhì stná promesa mà ndu-iiá. 20 Ñàyùcànduá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-né mesa ìì, pues davani queámà na ian chináhá stná-nè promesa iá nùù mesa mà. 21 Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-né veheñùhu, pues iin-ni nduú stná na ian chináhá stná-nè mii-yá iá ini veheñùhu ma. 22 Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-né ansivi, davani queé stná mà na ian chináhá stná-nè silla ìì xí Dios, xì stná mii-yá iá nùù silla mà.

23 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia, mate túha-nsia cuâha-nsia diezmu xi (yùcù cuatilúhá nahi) ndua ndòò, xì anís, xì cominu. Doco ñà-nduú ley ìì chicá ndiaá, ni có-quìhín casu-nsiáñà, mate nacáníamà sàhà nansa

cunihnu ndàcuisì ini-ndà, te cundehè ndàhví stnahá stná-ndà, xì stná ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiá icà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñhù nacoo stná-nsià diezmu mà. ²⁴ Doco nahi nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nèhivì índù iá ichì, ducán nduú-nsiá. Mate daxíxin-nsia nsidaa ndutè xihí-nsiá sàhà-ñá màsà cócò-nsiá ni-iin quisi tì, doco iin chuun ndiaá ndisa, ni có-ndúlócò-nsiá sàhámà. Ñàyùcàndüá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiá (iin quisi cahnü) na iin camellu.

²⁵ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues nàhà xicà datiaá uun-nsia vaha-nsia, vachi dohó iá estilu xi-nsia na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá nacaté-ndá, doco (inià, quini iá). Te divi ducán iá stná) anima-nsiá, chitu stná cuàchi ñà-xího-nsiá cuàhà iñàha, te quidá ndévàha-nsia. ²⁶ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxiní-nsiá. Vachi (nú icúmí-ndá) iin pocillu ò iin cóhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vätùni coo ndoo (inià xì) stná yàtà-ñá. (Pues ducáni xiñuhu ndoo stná anima-nsiá.)

²⁷ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia, doco cóò. Nahi monumentu (ndé índùxin nsì), ducán nduú-nsiá; vachi cuaha-ni iámà nú sàni ndanuu cuxán, doco ini-xi ñuhú chitu iquì nsí xi cuàhà ñà-siquini. ²⁸ Ducán iá stná mii-nsiá, indéhe nèhivì mii-nsiá na ian nèhivì vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsia, vachi anima-nsiá, chituá ñà-cò-ndiáá.

²⁹ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Pues mii-nsiá nduú ana quidávàha monumentu nù ñaña xì nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xi Dios sàhana, te nsidácútú stná-nsiá lugar ndé xí-índùxin nsì nì sanduu nèhivì vaha. ³⁰ Dandu cachí-nsiá: “Nú ni cúndóó nsiùhù tiempu sàhana ni cuí, dandu mà cáhni-nsí nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nacua nì quida xì-ndà”. ³¹ Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsiá ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru descendencia xi nècuàchì nì casahnì xi nèhivì xí-yá sàhana. ³² Ñàyùcàndüá, nú yohòtéhè-nsiá nduú nècuàchimà, dandu mà úhì quida stná-nsiá divi nacua nì quida mii-né.

³³ '¡Mii-nsiá, nahi anima cóò nduú anima-nsiá, nacua xì-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichi! Cóò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsia nù andea, vachi icúmí-nsiá ndoho-nsia. ³⁴ Sàháyùcàndüá, icúmí techuín nèhivì cáhàn xì-nsiá, divi nècuàchì profeta, xì stná nècuàchì nchichí, xì cuàhà stná maestru. Doco ináhí mii-nsiá, ñà-icúmí-nsiá quida quini-nsia xi-né. Dava-ne cahni-nsiá; te dava-ne chituu-nsia nchìca cruz, te dava ga-nè cahni cuí-nsiá ini veheñùhu

xi-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu. ³⁵ Ñàyùcàndüá, fuerza icúmí mii-nsiá nacuida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nècuàchì vàha sàni sahnì nèhivì ñuhivì yohó. Dihna Abel nì xihì nùu nsidaa gá nècuàchì vàha, dandu iin-ni vàxi-nda duha dècuèndè nì xihì stná dèhe Berequías nani Zacarías, vàchi divi (nèhivì nihnú inì-xi nahi) mii-nsiá nì sahnì xì nècuàchì mà na iín-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-cámànì-ndà Dios. ³⁶ Ñàyùcàndüá, yùhù cachí` xì nsidaa mii-nsiá nèhivì tiempu vichi, fuerza icúmí-nsiá cunsida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nsii ma.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³⁷ ¿Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vàchi tùha-nsia cahnì-nsiá nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios, vàchi na techúûn-yánè sàà-nè nùu-nsiá, dandu caníyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquí mii-nsiá nùu, na ian danátáca sùn pílù xi-sì ñà-nàcùñuhu quisì mà tìxi ndìxìn-sí; doco còó, cóni cùnì-nsiá. ³⁸ Ñàyùcàndüá, icúmí lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia. ³⁹ Te cachí stnáì xì-nsiá, mà cúnì gá-nsiá yùhù ndè cachì sàà quivì cachi-nsiá xì': "Ndiaha gá mii-ní, vàchi divi ana vàxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní".

24

Ñà-ndüá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú nìsa ìa ñuu Jerusalén tiempu yucán

¹ Daaní, nì quee Jesús veheñùhu cahnù-ma cuàhàn-yá. Te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, cunì-nè dacunì-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoó yatni yucán. ² Doco nì cachi-yà xì-nè:

—¿A xiní-nsiá nsidaa vehe yohó? Yùhù cachí` xì-nsiá, vàxi iin quivì, dandu mà códotnahá gá ni-iin yùu yohó. Vàchi icúmíá caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-ndüá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xìnu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo, te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí ¿Índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-nì jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-itúú naxic-ocuûn-ní, te xìnu tiempu yohó?

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundo-nsia ñà-màsà dándahví ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁵ Vàchi cuàhà ana icúmí quixi dananí uun-tè nduú-te yùhù, te cachi iin iin-tè xì nèhivì ñà-Cristu nduú-te. Te sàhàjàn cuàhà nèhivì nihì-té dandahví-te. ⁶ Daaní, icúmí cunitnùhu stná-nsiá iá cuàhà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhí-nsiá, vàchi fuerza icúmí coo ducán. Doco tàñáha ga sàà xìnu tiempu

yohó cunduumà: iá gà ñà-vàxi cuu. ⁷ Vàchi ñuu xì ñuu icúmíâ nàà stnahá. Te cuàhà rey icúmí-tê dandacú-te ñà-coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí coo stná tnama, te caca cuàhà stná cuèhè dana. Te yohó te yucán ñuhíví icúmí tnàa stná. ⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tnùndoho nduá.

⁹ 'Daaní, tiempu yucán icúmí nèhivì tñii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xi-nsiá. Te dava-nsia icúmí-nê cahni-né. Vàchi sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Ni mà cuiñúhú gá stná-nè ñanitnaha-ne; mà úhì cahin-nè ñanitnaha-ne nùù tè-xídandacú. ¹¹ Daaní, icúmí ndecoyo cuàhà stná tètñuhù. Cuenta xi Dios cáhàn-te, cachì-te, te mà úhì nìhì-té dandahví-te cuàhà nèhivì. ¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchi icúmí coo ñuhíví, ñàyùcànduá mà cúú stnahá gá ini nèhivì sàhà-né. ¹³ Doco nèhivì iin-ni cunihnu vaha inì-xi dècuèndè xìnu tiempu, icúmí-nè càcu-ne. ¹⁴ Te tiempu ma icúmí cuitià stná razón ndiaha sàhà ñuhíví ì xì Dios; inicutu ñuhíví icúmíâ cuitià, te cunitnùhu nèhivì ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sàni sàà quivì xìnu tiempu yohó cundua.

¹⁵ 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsià sàni sàcuiìn figura mà ini lugar chicá ì, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. ¹⁶ Te na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucù. ¹⁷ Te nú ndoó nèhivì quetátú dìnìvèhé-xi, dandu yàchì ni nuú-né, te cunudèhé stná-nè; doco màsà (nànsìhvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-né. Còó. ¹⁸ Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-né. ¹⁹ Te ñndahví stná nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mée-xi quivì yucán! Te ñndahví stná nècuàchì icúmí xì mée chichi! ²⁰ Te càcàn tàhvi stná-nsià nùù Dios ñà-màsà cúvìxin tiempu cunudèhé-nsià mà, te màsà cúndúú stná iin quivì descansu. ²¹ Vàchi quivì yucán yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne. Còò gá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndè quivì nì cuyucun ñuhíví xì ndé` quivì coamà; te ni quivì después, mà sàà coo ga tnùndoho ndudava xì ñà-jaàn. ²² Te nú màsà cúndéhe ndahví Dios, te dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndutu nsihí nèhivì ñuhíví nì cúí. Doco sàhà nèhivì xí-yá sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá chicá yàchì icúmí-yà dacúxíó-yà tnùndoho ma.

²³ 'Quivì yucán màsà cúníndísá-nsiá yuhù nèhivì cachì xì-nsiá: "Cundehè-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu", te ò nú cachì-nè: "Cundehè-nsiá, yucán ía-yà". ²⁴ Vàchi icúmí quixi cuàhà tètñuhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana dananí uun cáhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru fuerte ñà-ndulocó

nèhivì, áma níhì-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té; doco mà cúí. ²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu. ²⁶ Ñàyùcànduá, nú cachí nèhivì xì-nsiá: “Yucán iá-yà yucù”, màsà cùhùn-nsià yucán. Te ò nú nì cachí stnâ-nè: “Ini vehe yohó iá-yà”, màsà cùmíndísâ-nsiá. ²⁷ Vàchi na ian tása, te xiní nèhivì natnúu fuerte ndè iin ladu ansivi xi ndé inga laduá, ducán icúmí (natùì vate) stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì quìvì naxicocuïn. ²⁸ (Doco nèhivì malu, ducán icúmí cuu xi-né nahi dichu cachí:) “Ndé indúhu ñà-nduá nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

Nansa icúmí coo quìvì naxicocuïn Jesús

²⁹ Nú sàni yàha tiempu tnùndoho ma, dandu mà cúnchíí gá ni orá ni yoo. Te sìnsivì itándiaa ansivi, icúmí-sì còyo nihni-sì nùù ñuhivì. Te sìtnùù nahnú, icúmí stnâ-si ndacùchí ndee-sí. ³⁰ Dandu después icúmí natùì seña ansivi (ñà-cundaà ini-nsià sà-íá naxicocuïn) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Dandu nèhivì nsidaa ñuu, icúmí-nè cuacu-ne na cundehè-né mànuì mahì vïcò xì poder cahnú xí, te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ³¹ Dandu icúmí sivi stná corneta, te techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhivì ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhivì nì cùndóó-né.

³² Vichi cuàhìn nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñá cundaà ini-nsià. Nú sàni ndunsidi-nú, te nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yùcàn cùndàà ini-ndà sà-ítuú tiempu ihni. ³³ Te divì ducání stná xì ñà-nduá icúmí cuu; quìvì cuni-nsià cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná inì-nsià ñà-sà-ítuú tiempu naxicocuïn nduá; sà-ítuú nihni. ³⁴ Cunaha-nsiá, mà sáà cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá. ³⁵ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xi ñuhivì ndañuhá, doco palabra nì cachì yùhù, còò, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁶⁻³⁷ Doco ni quìvì, te ni hora naxicocuïn, ni-iin nèhivì có-ínahá-nè. Ni ángel ndoó ansivi, có-ínahá stnâ-nè; ni yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ínahá stnâi, cuisì Yuamánì Dios inahá. Vàchi nacua nì cuu tiempu xi Noé, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quìvì naxicocuïn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ³⁸ Vàchi na táñàha ga cuun dàvì dàhvi ñuhivì, dandu (ndoó cuéyàà nèhivì ñuhivì), xixí-né, xihí-né, nándàhà-né; te ducán nìsa quida-ne dècuèndè nì sàà quìvì nì quihvi Noé ini barcu cahnú. ³⁹ Te ni cóni sàà mànihì tnùmí ini nèhivì mà dècuèndè nì quixi dàvì, te nì càhà nsihi-ne. Te divì ducán icúmí coo stná tiempu naxicocuïn yùhù. ⁴⁰ Ndé ndoó ùì nèhivì nùù itú, icúmí iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndòò. ⁴¹ Te ndé ndoó ùì nècuàchì ñahà cutnàhâ nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòò.

⁴² Ñàyücàndüá, cundoo tùha-nsia, vèchi có-ìnhá-nsiâ ìndù quìvì icúmì naxicocuìn yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ⁴³ Doco nsinuu inì-nsia nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitnùhu-ne ìndù hora quixì tècuìhnà ñuú, dandu cundiatu tùha-ne; mà cuáha-ne quihvi-tè nì cuì. ⁴⁴ Ñàyücàndüá, stná mii-nsiá, nicanicuahàn cundoo tùha-nsia, vèchi iin quìvì có-nìhnú ini-nsià, divi quìvì jaàn icúmì naxicocuìn.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴⁵ ¿Ana tuxí inì-nsia nduú nahi peón nùu ejemplu yohó? Nì ìa iin peón tùha quida vü; nicanicuahàn quidá sahnú-te. Ñàyücàndüá, nì nihì-té chuun nùu lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùu peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quìvì xiñuhá. Dandu cuàhàn xicà lamú mà. ⁴⁶ Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-ni ni quidá víi-té dècuèndè nsiaa lamú xi-tè. ⁴⁷ Vèchi cunaha-nsiá, icúmì nècuàchìmà cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁸ Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacání chicuèhè inì-te, te cachì-te: “Còó, cucueè-va lamú xi, dandu nsiaa-nè”. ⁴⁹ Dandu quesaha-té cahnì cuì-te peón dava ga mà, te cuisì-nì ñà-cuxi-tè, coho-tè, xìni-tè cuni-te. ⁵⁰ Pues nú ducán ni quidá-te, dandu iin quìvì có-nìhnú inì-te nsiaa lamú. ⁵¹ Dandu nihì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, te sàhámà cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vèchi ducán icúmì ndoho nsidaa nèhivì dananí úun vaha inì-xi.

25

Ejemplu sàhà ùxìn ñahà cuàchì nduú nahi madrina

¹ Ducán iá ley xi ñuhivì ìi xí Dios na ian nì cuu xi ùxìn ñahà cuàchì cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xì novia), te iin iàn nihá lámpara xi-ñà. ²⁻⁴ Ùhùn-ña, listu-ña, nihí-ña siquì ndutè xíxìn cuàhàn xì lámpara. Doco inga ùhùn-ña, cóni nacání inìa, ñàyücàndüá còò ndúte xíxìn nìsá nihí-ña cùhùn. ⁵ Daaní, sàhà-ñá nì cuee guá ana nándàhà, ñàyücàndüá nì tnii vahná nsì-ùxìn-ña nì quìdia. ⁶ Te nahi dava ñuu, dandu nì tiacu ndáhì iin nèhivì, cachì-nè: “¡Cunaha-nsiá, sàmàndixi noviu! ¡Naha-nsià casàhú-nsià xì-né!” ⁷ Ñàyücàndüá, nì ndacuìta nsidaa ñahà cuàchì mà nì nacucùn-ñá lámpara xi-ñà. ⁸ Dandu ñahà cuàchì mà-túha nacani inì-xi, nì cachà xi ñahà cuàchì listu mà: “Taxi toó sacu-nsià chiì ndutè xíxìn xi-nsia nùu-nsí, vèchi meru cuàhàn ndàhvà lámpara xi-nsi”. ⁹ Doco nì cachì compañeru-ña ma: “Còó, vèchi vihini mà sàà-té sàhà nsidaa-nda; chicá vaha cuahán-nsià cuiin-nsiàte ndé cùyàhvi-tè, dandu cucumi-nsiàte”. ¹⁰ (Ñàyücàndüá, cuàhàn-ña cuiin-ña.) Te na sàni yàha-ña cuàhàn-ña, dandu nì nsiaa noviu, te nì cayàha nècuàchì ndiatu-ma ndé iá vicò, te nì nandiadi

yehè. ¹¹ Daaní, después nì nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchì nì sàhàn mà, te nì càhàn-ña yehè, cachí-ña: “¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-ní yehè!” ¹² Doco nì naxiconihí nècuàchì nduú noviu mà, cachí-nè: “Yùhù, de plano, có-ínahí ana nduú-nsiá”. ¹³ (Ducán nì cuu xi ñahà cuàchì mà. Ñàyùcànduá cachí stnáì xì mii-nsiá:) nì cúníhnú vaha ini-nsiá, vachi có-ínahá-nsiá índù quivì, te nì índù hora naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Ejemplu sàhà lamú nì dasàn tòó xì dihùn nùu peón-xi, áma ñhì-té nsida cuahà-téá

¹⁴ Ducán iá stná ley xi ñuhivì ìì xí Dios nacua nì quida iin lamú na cuàhàn-nè quee-ne cùhùn-nè inga ñuu; nì cana-ne nsidaa peón xi-ne, te nì dasàn tòó-né ñà-cuicà-né nùu-té. ¹⁵ Iin-tè nì ñhì ùhùn mil dihùn plata; ingà-te nì ñhì ùì mil, te inga stná-te nì ñhì iin mil-ni, según nansa tiacu ini iin iin-tè, ducán nì ñhì-té. Dandu nì quihin lamú mà ichì cuàhàn-nè.

¹⁶ Daaní, peón nì ñhì ùhùn mil mà, nì quesaha-té nì quida-tè negociu xì dihùn mà, te nì ñhì-té nì nandua inga ùhùn mil. ¹⁷ Te ducán nì quida stná peón nì ñhì ùì mil, nì sàà nì nàcùnduu stná inga ùì mil. ¹⁸ Doco tè-nì ñhì iin mil-ni, nì sate-tè tìxi ñuhù, te nì sùxin-téá. ¹⁹ Daaní, na sání yàha caní tiempu, dandu nì nsiaa lamú mà, te nì natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nè nansa nì quida iin iin peón xi-ne. ²⁰ Te nì tnàtuu peón nì ñhì ùhùn mil, nì nacuàha-tènéà xì stná inga ùhùn mil, te nì cachì-te: “Señor, ùhùn mil nì naco-ní nùì, te vichi yohó iá gà stná inga ùhùn mil nì quide ganar”. ²¹ Ñàyùcànduá, nì cachi lamú mà xì peón mà: “Vàtùni nì quida-ní. Peón vaha nduu-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcànduá, icúmì cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùu cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà”.

²² Daaní, nì tnàtuu peón nì ñhì ùì mil, te nì nacuàha-tènéà xì stná inga ùì mil, te nì cachì-te: “Señor, ùì mil nì naco-ní nùì, doco cunaha-ní, yohó iá gà stná inga ùì mil nì quide ganar”. ²³ Dandu nì cachi lamú mà: “Vàtùni nì quida stná mii-ní. Peón vaha nduú stná-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcànduá, icúmì cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùu cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà”.

²⁴ Dandu nì tnàtuu stná peón nì ñhì iin mil-ni ma, te nì cachì-te xi lamú mà: “Yùhù inahí mii-ní ñà-dana gà-ní; mà úhì quihin-ní cosecha ndé có-xitù-ní, te mà úhì quindiaà-ní iñaha mate cóni quidà-niá. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì yùhì, te nì sùxin dihùn xí-ní tìxi ñuhù. Yohó iá; naquihin-niá”. ²⁶ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ínahú ñà-quindiaì cosecha ndé có-xitúí, te xidándiaì iñaha

ndé cô-quidáchúîn, ²⁷ pues, nú ducán, dandu ndiá ìcò cuàhu nècuàchì bancu dihùn xí, dandu quivì nsiaì vātùni nihì stnàì dìquáà nì cùí”, nì cachi lamú mà. ²⁸ Dandu (nì càhàn stná-nè) xì peón itá yucán, cachí-nè: “Quindiaa-nsià mil dihùn jaèn nùù tè-yòhó, te cuàha-nsia nècuàchì sà-ìcúmí ùxìn mil. ²⁹ Vàchi nècuàchì sà-ìcúmí algu vichi, icúmí-nè nihì gá-nè más, dandu vihi gá cucumi-né; doco ana có-ìcúmí vichi, icúmí cuxio nsihi nsidaa iyuhu gá ñà-ìcúmí-nè. ³⁰ Cunaha-nsiá, còò chuun peón yohó. Ñàyùcànduá, dandiachi-nsiáte fuera ndé iín tnúú ndúchí, te yucán icúmí-tè cuacu ndee-té, te càna fuerte stná nùhu-tè”.

Nansa coo juiciu xi nsidaa ñuu ñuhiví

³¹ 'Ndiaha gá coo quivì naxicocuîñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Quivì naxicocuîñ icúmí cutnahá stnàì xì nsidaa ángel ìi xí quixi. Dandu nàcòì nùù silla ndiaha xí (ndé cùsáhnúì), ³² te (cani) nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-nataca-nè nùì. Dandu icúmí tavá cuàñ nèhivì (vàha nùù nèhivì malu) na quidá pastor na nàcàxin-ne quisi xí-né, iladu ndoó riì, te inga ladu ndoó simbee. ³³ Ladu cuahí icúmí màcuíta (nèhivì vaha na ian nduú-né) riì, te ladu itnî icúmí màcuíta (nèhivì malu na ian nduú-né) simbee. ³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnú, icúmí cachì xì nèhivì ladu cuahí: “Naha-nsià, cundoo-nsia ñuhiví ìi xí Yuamáni', vachi dècuèndè tiempu nì cuyucun ñuhiví sàni chitnùnì ini-yà cundiatú anima-nsià ducán. ³⁵ Vachi na ní xihì güé' doco, nì dàcùxí-nsiá yùhù; te na ní xihì stnàì tècuíì, nì dàcútâhvì-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xicanuu ndahví stnàì, dandu nì dáyáha-nsia yùhù vehe-nsia. ³⁶ Còò dúhnúì, doco nì taxi-nsia ñà-nì sàcùndixi. Nì cuhi stnàì, te nì nàcòtò-nsiá yùhù. Te na ní sandiadi vehecàa, nì sàà stná-nsià visita yucán”. ³⁷ Dandu nsidaa nèhivì vaha yucán, icúmí-nè cachi-nè xì': “Stoho-nsi Señor, (còni cùndàà ini-nsi nì chindee-nsi mii-ní ducán). ¿Índù nì xini-nsi mii-ní ñà-xihì-ní doco, te nì dàcùxí-nsi mii-ní, te ò xihì-ní tècuíì, te nì taxi-nsi tècuíì nì xihì-ní? ³⁸ ¿Índù nì xini-nsi xicánúú ndahví-ní, te nì dáyáha-nsi mii-ní vehe? Ni-iin xichi còni xini-nsi ñà-còò dúhnú-ní, te nì sàha-nsi mii-ní ñà-nì sàcùndixi-ní. ³⁹ Ni có-ínáhá stná-nsi nì cuhì-ní, ò ní sandiadi-ní, te nì sàà-nsi visita ndé iá-ní”. ⁴⁰ Dandu yùhù ana cusáhnú, icúmí cachì xì nècuàchìmà: “Cunaha-nsiá, nahi ñani xínduu nèhivì itá yohó. Ñàyùcànduá na cada nì quida-nsia favor sàhà iin-ne, mate nduú-né iin ana chicá cahíchì ini nèhivì, doco davani queámà na ian nì quida stná-nsià favor xì yùhù”.

⁴¹ 'Daaní icúmí càhàn stnàì xì nèhivì itá ladu itnî, te cachì xì-nè: “¡Cuxio-nsia nùì! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsià ndé iá ñuhu xíxìn nicanicuahàn, divi lugar nì quidayucun

Dios ñà-coo ñà-malu xì nsidaa ángel (malu) xi-sì. ⁴² Vàchi yùhù, na ní xìhì doco, nì xidahan-nsiá ñà-cuxi. Nì xìhì stnâi tècuí, te ni-iyuhu-té cóni sáha-nsia yùhù cohi. ⁴³ Xicánúú ndahví stnâi, doco cóni dáyáha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhnúí, doco còò ni-iin sícoto nì sáha-nsia yùhù. Nì cuhi vâhi, te nì sandiadi stnâi, doco cóni sáa-nsiá nàcòtò-nsia yùhù”. ⁴⁴ Dandu nèhivì mà, icúmí-nê cachi-nè xí’: “Señor, mà nunca nì xíní-nsi mii-ní na xìhì-ní doco, ò xìhì-ní tècuí, ò xicánúú ndahví-ní, ò còò sícoto vâha xi-ní, ò cùhí-ní, ò ndiadí-ní. ¿Índù nì xìní-ní nsiùhù nì xidahan-nsi nsidaamá nùù-ní?” ⁴⁵ Dandu yùhù, icúmí cachi xi-né: “Cunaha-nsiá, ñà-cóni chíndéé-nsiá nèhivì ndahví yohó, ñâyùcàndúá davani queámà na ian sàni cahíchì stná inì-nsia yùhù”. (Ñà-jaàn nduá icúmí cachi xì nècuàchì malu mà.) ⁴⁶ Ñâyùcàndúá icúmí nsidaa-né yàha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nèhivì vâha, còò. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nê ñhítáhvi-né —nì cachi Jesús.

26

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì, nandúcú-nê nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, nì nsihi nì nacani Jesús nsidaa ñà-jaàn xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cachi-yà xi-né:

² —Sà-ináhá-nsiá ñà-tìxi ùi quivì icúmí nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà nèhivì, te cahni-né yùhù nchìca cruz.

³ Daaní, nì nataca dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú dandacú ñuu yucán, nì sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnú nani Caifás. ⁴ Te nì ndatnuhu tnahá-né nansa tnii dèhé-nè Jesús, te cahni-néyà.

⁵ Te nì cachi stná-nè:

—Chicá vâha màdì mahì vicò tnii-nda nècuàchì mà, vâchi nú ducán, dandu vihini nacuidà nèhivì.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

⁶ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón. Nècuàchì mà nduú iin nèhivì nì sandoho cuèhè lepra antes.

⁷ Te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn, te ñuhú ndutè tnàmì ndiaá sàstnùhù. Te divi ndutè mà nì sòdò-nè itnu dìni Jesús na iá-yà xixí-yá. ⁸ Doco na ní xini nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi ini-nè, cachí-nè (iin-ne xì inga-nè):

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn? ⁹ Chicá vâha dicò-néte ni cuí, dandu tui cuahà dihùn dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yâ nansa cachí-nè, ñâyùcàndúá nì cachi-yà xi-né:

—¿Índù chuun cánàhá-nsià xì nècuàchì jaàn? Vàchi iin ñà-vàha nduá quidá-né xì'. ¹¹ Vàchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá; doco yùhù, còò, sacù-ni quivì ié' xì-nsiá. ¹² Cunaha-nsiá, ñà-nì sòdò nècuàchì yohó ndutè tnàmì dìní, divi sàhà-ñá cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá. ¹³ Te ñà-ndáa nduá yohó cachítnùhi xì-nsiá: nsidanicuú ñuu ndé icúmí sàa razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàa stná palabra sàhà ñà-vàha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàa nèhivì ñuhiví nandòdó-né nècuàchìmà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùu nècuàchì xídandacú

¹⁴ Nùu ùxìn ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues divi nècuàchìmà nì sàhàn nùu dùtù xícusahnú, ¹⁵ te nì cachi-né xì nècuàchìmà:

—¿Nadaa cuàha-nsia yùhù, te quide Jesús entregar nùu-nsiá?

Dandu nì sàha dùtù mà-né òcò ùxìn dihùn plata. ¹⁶ Ñàyùcànduá, dècuèndè quivì yucán nì quesaha Judas mà nandúcú-nè índù tiempu chicá mà úhì dayáha-ne Jesús nùu ndahà nècuàchìmà.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ìi

¹⁷ Daaní, nì sàa tu quivì primeru xì vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te nì tnàtuu nèhivì dacuahá-yá nùu-yá, cachí-nè:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ini ñuu ndè vehe iin tal nèhivì, te cachi-nsià xì-né ñà-càchí maestru sà-ítúú meru quivì xí-yá, ñàyùcànduá vehe mii-ní icúmí-yâ chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Ducán cachi-nsià xì-né —nì cachi Jesús.

¹⁹ Ñàyùcànduá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yá nacua nì sàcùnaha-né nùu-yá, nì nsidayucun-nè comida pascua. ²⁰⁻²¹ Daaní, na ní cuaà, dandu (nì sàa stná) mii-yá yucán, te nì sàcòo-ya nùu mesa xì nsi-ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá. Te na iá-yà xixí-yá, dandu nì cachi-yà (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì'.

²² Dandu nsidaa nècuàchìmà, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù, Señor mío?

²³ Te nì cachi-yà xì-né:

—Iin mii-nsiá nècuàchì iin-ni xixi-xi-nda nùu còhò yohó nduú ana icúmí cahin xì'. ²⁴ Vàchi ñà-ndáa nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nùu tutu ìi ñà-icúmí cui yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xì', ñndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cui —nì cachi-yà.

²⁵ Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuàhàn quida xi-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a víhíní yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachi-ní.

²⁶ Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì dasàn-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yà:

—Cuxi-nsia, vàchi pan yohó, nahi iquicúñú yùhù nduá.

²⁷ Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì sàha-yanè, cachí-yà:

—Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yòhó. ²⁸ Vàchi nahi nì mí nduí-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nì' icúmí nacoí iin ichì sàà cunchicùn nèhivì, vàchi nú sàni xitià nì, dandu sàhàjàn icúmí ndutu cuàchi cuàhà-né. ²⁹ Te vichi, mà cóhó gué' ndutè sì-uva yohó ndè cachi sàà coho saa-tùì-te xi-nsiá quivì cusahnú Yuamáni' inicutu ñuhivì yohó.

Nansa nì cachi Jesús sà-ínáhá-yâ icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁰ Daaní, na ní nsihi nì xito nsidaa-né iin alabanza, dandu nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo. ³¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi, icúmí nsidaa-nsiá nacoó nihni-nsia yùhù; vàchi ducán cachí nùù tutu ì: “Cuàhìn dacúxíóé pastor, dandu cuitià nihni riì”, cachá'. ³² Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codònú nùù-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

³³ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoó nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³⁵ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàni nacuaì' mii-ní —nì cachi-nè. Te divi ducání nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá.

Nansa nì sàà Jesús huerta nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamáni-yá

³⁶ Dandu nì sàà-yà xì-né ndè iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Yohó ndòo-nsia, vàchi yùhù cuahìn chicá nùù-xí càcàn tàhvì nùù Dios.

³⁷ Dandu nì saca-ya Pedro xì ùi ñàní dèhe Zebedeo, cuàhàn-yà xì-né. Te nì nàcòo cuahà-yá tnùnsí ini; nì que-saha-yá yáha ga nacámí cuáhà ini-yà. ³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cunià cahni dáhúán yùhù. Ñâyùcàndúá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁹ Dandu cuàhàn-yà chicá nùù-xí, nì sàcùnduhù ndéé-yá, te nì xicàn tàhvi-yá nùù Yuamáni-yá, cachí-yá:

—Yuamáni', xicàn tàhvi nùù-ní, áma dácúxíó-ní (tnùndoho icúmí yàhi), vèchi nahi (ñà-ùà ñuhú iin) taza nduá nùí. Doco màdi ñà-nduá cuní yùhù ni cúndúá; còò, ñà-nduá cuní mii-ní.

⁴⁰ Dandu nì naxicocuñn-yà vèxi-ya ndé nì ndòò nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà sàquídi-nè. Ñâyùcàndúá, nì cachi-yà xì Pedro:

—¿Áma cúí cunchito stná-nsià xì yùhù siquiera iin hora-ni? ⁴¹ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvi-nsià nùù Dios sàhá màsà dándáhví ñà-malu mii-nsiá, vèchi mate iá voluntad xì-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsià ñà-quidandee ini-nsia.

⁴² Daaní, tucu tu cuàhàn-yà càcàn tàhvi-yá nùù Dios, te nì cachi-yà:

—Yuamáni', nú icúmí yàhi tnùndoho fuerte, te mà cúí cuxioa, dandu ducanicoó nacua cuní mii-ní.

⁴³ Dandu vèxi tu-ya (ndé ndoó nècuàchìmà), te nì xini-yà tucu tu quídi-nè, vèchi sàdi vahná-nè. ⁴⁴ Dandu nì nacooyané inga tu, te cuàhàn-yà ñà-únì, te davani nì xicàn tàhvi-yá (nahi antes). ⁴⁵ Dandu nì naxicocuñn-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vèchi sà-íá. Sàni sàà meru hora xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴⁶ Ndacuìta-nsia, cúhùn-ndà, vèchi sà-ítúú quesaa ana cuàhàn cahin xì'.

Nansa nì tnii-tè Jesús, te nì suhni-teyá

⁴⁷ Daaní, cáhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, te nì quesaa Judas, divi tiàa nìsa cutnaha-xi ùxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihì xi espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vèxi-tè, xì cuenta xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà. ⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tnii-tè, divi ana chitú-nè cunduu meru ana tnii cúhùn presu. ⁴⁹ Ñâyùcàndúá, nì tnàtuu Judas ndé iín Jesús, te vichi vichi nì casàhú-nè xì-yá, cachí-nè:

—¡Cuñàváva-ní, maestro!

Te nì chitú-nè nùù-yá. ⁵⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Amigo, ¿índù chuun nihi-ní vèxi yohó?

Dandu nì tnàtuu tè-dava ga mà nì tnii-tèyá nì ndòò-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivì xì-yá, nì tavà-né espada xi-ne nì cani-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnú, nì sahnde-nè iin tùtù-té. ⁵² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní doá, vèchi nsidaa ana caní xì espada, divi espada icúmí-nè cui stná-nè. ⁵³ ¿A có-cundáà

inì-ní ñà-vàtùni càcàn tàhví nùù Yuamánì', te vichi duha techuún-yá cuàhà mil ángel chindee xí? ⁵⁴ Doco nú ni cáquìn ducán, dandu mà cúí cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ìì ñà-dùcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daaní, nì cachi stná-yà xì nsidaa nèhivì cuáhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vàxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècuihnà nduí, mate nsiquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, te cóni tnií-nsiá yùhù.

⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-nì cuú ndisa ñà-nduá nì tiaa nèhivì xí Dios sàhana —nì cachi-yà.

Dandu nì nacoò nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivì nì tniì xi-yá, ndacá-néyà cuàhàn nùù dùtù cusáhnù nani Caifás. Te divi vehe nècuàchì mà sàni nataca stná nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà. ⁵⁸ Te Pedro, nchícùn xìcà-níné mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu iá vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcò stná-nè xì policia ndoó yucán, ndiatú-né cundaà ini-nè índù fin cucumi-yá.

⁵⁹ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-xídandacú, xì nsidaa stná nècuàchì Junta Cahnú, nì nducu-né ana daquéè cuàchì dìquì-yá sàhà-ñá cui-yà, mate té-tnùhù nduú-te. ⁶⁰ Doco còò iin ni túi (cunduu testigu nacua cuní-nè), mate cuáhà nèhivì nì càhàn tnùhù dìquì-yá. Doco por fin nì quixi ùi-te, ⁶¹ te nì cachi-te:

—Nì cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né veheñùhu xì Dios, dandu tìxi ùnì quívì naquidavàha saa-néà.

⁶² Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnù, te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Áma nácíconíhí-ní ni-iñàha? ¿Nansa iá ñà-càchí guà nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶³ Doco Jesús, dadí úún nì ndòò-ya. Dandu nì cachi dùtù mà:

—Fuerza icúmí-ní chinaha-ní Dios iá nicanicuaàn, te cachi-ní xì-nsí a dívì Dèhemani-yá nani Cristu nduu-ní, ò á coó.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì mà:

—Nacua nì cachi-ní, ducán nduá. Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, icúmí-nsià cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví na nui quixi mahì vòcò nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xi.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnú-má, (nì xidà ini-nè), ñàyùcànduá nì ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¡Cuní nècuàchì yohó ndudava-ne xì Dios! ¡Cò-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi! Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn-nè. ⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchì Junta Cahnu-ma:

—Icúmí nècuàchì jaàn cui-nè, vàchi iá cuàchi-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchìmà nì sivi dìí-nè nùu-yá, te nì cani-neyà sicátú, te dava ga-nè, cahmá uun nì cani-ne nùu-yá, ⁶⁸ cachí-nè xì-yá:

—¡Cachi cuáá-nî ana nì cani xi-ní, vàchi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tùvehé iá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chii, cachí-ña xi-nè:

—Amádi mii-ní nisa cutnahá stná-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, iníní nsidaa nèhivì yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chii mà:

—Có-ináhí ñà-nduá cachí-ní.

⁷¹ Dandu cuàhàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chii-né, te nì cachà xi nèhivì dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nisa cutnahá stná xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-néyá, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gà nì tnàtuu stná iin ùi nèhivì itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compañeru Jesús nduu-ní, vàchi sàhà modo cáhàn-ní, ducán cundaá ini-nsi.

⁷⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Yùhù chináhí Dios, có-ináhí nècuàchìmà. Te nú tètñùhù ndúí, ni daquixí-yá castigu dìquí.

Dandu momentu mà nì xito lehe. ⁷⁵ Te ñà-yucán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yá xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-néyá ùni xichi. Ñàyùcànduá, nì quee-ne iladu patiu, iá-nè sacú cuáhà-né.

27

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Daaní, na ní tùinuù, dandu nì càhàn dùtù xícusahnú xì tè-dàndàcú nùu ñuu mà, nì candatnuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús. ² Dandu nì nachicuhni-nè ndahà-yá, te cuàhàn-nè xi-yá nùu gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

Nansa nì xihì Judas

³ Daaní, Judas, divi ana nì cahin xi-yá, nì cundaà ini-nè ñà-ndisa icúmí Jesús cui-yá. Ñàyùcànduá, nì naxicocuñi ini-nè, nì sàhàn-nè nì naxiconihí-né òcò ùxìn dihùn plata nùu dùtù xícusahnú, xì nùu stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachí-nè xì nècuàchìmà:

4 —Cuàchi nduá nì quide, vàchi còò falta xi nècuàchì nì dáyáhi ndahà-nsiá.

Doco nì naxiconihí nècuàchìmà, cachí-nè:

—Có-dàndòhàjàn nsiùhù; chuun xi mii-ní nduá.

5 Ñàyùcànduá, nì ducùn Judas nsidaa dìhùn mà pisu ve-heñùhu, te nì quee-ne nì dàcuáhnâ-nè mii-né xì yohó.

6 Daaní, después nì dàtácá dùtù mà dìhùn mà, te nì cachi-nè:

—Có-sàha ley xi-nda permisú daquéé-nda dìhùn yohó alcancía xi Dios, vàchi sàhà ñà-yòhó nì xihì iin nèhivì.

7 Ñàyùcànduá, nì ndatnuhu tnahá-né (nansa quida-ne xì) dìhùn mà, te nì xiin-ne iin ñuhù nani Itu Alfareru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu. ⁸ Ñàyùcànduá

dìsàhà-xí nì sàcùnani ñuhù mà Ñuhù Nî, te dècuèndè vichi ducán cachí-nè xán. ⁹ Pues divi ducán nì cuu nsidaámà sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnuhu iin nècuàchì sànaaha nani Jeremías, vàchi dohó nì tiaa-ne: “Cutu ócò ùxìn dìhùn plata ndiaá-yà, nì cachi nècuàchì raza Israel. Dandu después nì natnii-ne dìhùn mà ¹⁰ nì xiin-ne Itu Alfareru, nacula nì cachi Stoho-ndà Señor xì”.

Nansa nì cachi Jesús na iín-yá nùù gobernador Pilatu

¹¹ Pues (hora yucán sàni sàà-yà) nùù gobernador, te iín-yá nùù-té. Dandu nì ndàcàtnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu nì cachi-yà:

—Nacula cachí-ní, divi ducán nduá.

¹² Dandu dùtù xícusahnú, xì nècuàchì xídandacú, nì càhàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò ni-ìñàha ni cachí-yà. ¹³ Dandu nì cachi Pilatu xi-yá:

—¿A có-tiàcú-ní ñà-cuàhà guá càhàn tnùhù-né dìquì-ní?

¹⁴ Doco mii-yá, còò ni-ìñàha ni nàxícónihî-yá. Ñàyùcànduá, nì ndulocó gobernador mà.

Nansa nì cachi stná Pilatu ñà-icúmí Jesús cui-yá

¹⁵ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí nì cacán nèhivì.

¹⁶ Te quivì yucán ndiadí iin tiàa iá cuàhà fama-xi nani Barrabás. ¹⁷ Ñàyùcànduá, na sàni nataca nèhivì cuàhà mà nùù Pilatu, dandu nì xicàn tnùhù-té nùù-né, cachí-te:

—¿Ana cuní-nsià dañà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachí nduú Cristu?

¹⁸ Ducán nì cachi-te xi-né, vàchi sà-ìnáhá-tê ñà-cuisì sàhà envidia xi dùtù sàni yàha Jesús ndahà-té.

¹⁹ Daaní, iá ì-té nùù silla ndé nsidándáa-te chuun, te nì quesaa iin razón xi ñahàdihí-te, cachí-nè: “Màsà quídá-ní ni-ìñàha xi Jesús, vàchi nècuàchì vàha nduú-né. Cunaha-ní,

cuàhà gá nì sàní ñúú ndùvèhè nì quida nècuàchìmà, te nì nacani cuaá inì”, cachí razón mà.

²⁰ Doco dùtù mà xì nècuàchì xídandacú, nì chiyuhù-né nèhivì cuàhà mà ñà-nì cacán-nè dàñà Barrabás, te cui Jesús.

²¹ Ñàyùcàndúá, nì cànàn gobernador xì nsidaa nèhivì mà, cachí-te:

—Nùù ùì nècuàchì yohó, ¿índù nècuàchì cuní-nsià dàñà?

Dandu nì cachi nèhivì mà:

—¡Divi Barrabás!

²² Dandu nì cachi-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa quide xì Jesús, divi ana cachí nduú Cristu?

Te nì naxiconihí nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ni cui-nè nchìca cruz!

²³ Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì cuàhà mà, cachí-nè:

—¡Ni cui-nè nchìca cruz!

²⁴ Dandu nì xini Pilatu còò ni-iñaha níhìndèè-té, cuisì quesáhá nacuídà fuerte nèhivì mà. Ñàyùcàndúá, nì xicàn-te tècuí, te nì ndaha-tè, indéhe nsidaa nèhivì mà, te nì cachi-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsídá cuàchi nú ni cui nècuàchì yohó, vàchi còò ni-iñaha iníhíca-nè. Chuun xi mii-nsiá nduá.

²⁵ Dandu nì cachi nsidaa nèhivì mà:

—Nsiùhù xì dèhe-nsi ni cúnsídá cuàchi-nsi sàhà nècuàchì jaàn.

²⁶ Dandu nì dàñà Pilatu Barrabás mà nùù nèhivì mà, doco Jesús, còò; nì dàndacú-te ñà-nì ñáhnì cuií-yà, te después cùhùn-yà màcùtuu-ya nchìca cruz cui-yà.

Nansa nì sàcùndiaa soldadu Jesús

²⁷ Dandu soldadu xi gobernador mà, nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá vehechuún. Te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé iá-yà.

²⁸ Dandu nì tavà-té sìcoto xi-ya, te nì chindixi-tèyá iin capa cuahá.

²⁹ Te nì cava stná-te iin corona iñù nì chicaà-te dìni-yá, te nì dàcùníndáha stná-teyá iin nù-iin ndahà cuàhá-yà. Dandu nì sàcùita sisi-té nùù-yá, sàcùndiaà-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vàchi ¡rey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichi)!

³⁰ Te nì casivi dìi-teyá. Dandu nì ditá-te nù-iin ma ndahà-yá nì cani fuerte-te dìni-yá.

³¹ Te na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té capa mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

³² Na ní caquee-tè xì-yá nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchì mà nì catnii-tè nì dàcuìdá-tené cruz xi-ya cuàhàn.

³³ Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nù Iquì Dìnì. ³⁴ Dandu nì cunì-te da-cohó-teyá vinu ia dácà tnahá xì ñà-ùà, doco na ní tuiyáá-yàñà, cónì cunì gà-yà coho-yañà.

³⁵ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te sìcoto xi-ya, nì dasàn-téâ segùn nansa nì nihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. Pues ducán nì quida-tè sàhà ñà-nì cùù ndisa palabra nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè: “Nì dasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te sàhà-ñá”.

³⁶ Daaní, nì sàcùndoo soldadu mà ñà-cundiaà-teyá. ³⁷ Te dìquì-xí dìnì cruz xi-ya nì sàcùtuu iin ñà-càchitnùhu índù-ñá dísàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xi tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtandiaa stná ùi tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁹ Te nèhivì yáha yucán, nì canàhá stná-nè xì-yá, dacuico dìnì-né, cahìchì ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-nì! vàchi cuàhàn-ní dacaá-nì veheñùhu cahnú, te tìxi ùnì quivì nsidavàha saa-niá, cachí-nì. Nú ducán fuerte guá-nì, dandu dacácu-ní mii-ní, nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùù cruz jaàn cundehè-nsí —nì cachi-nè.

⁴¹ Te divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná dùtù xícusahnú, te cutnáhà stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú; nsidaa-né nì sàcùndiaa stná-nè, cachí-nè iin-ne xi inga-nè (sàhà-yá):

⁴² —Nècuàchì jaàn, nisa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni danuú-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandu cunindisa-ndané. ⁴³ Dios cundéé ìní-nè, (cachí-nè): pues nú ducán nduá, dandu ni dacácu-yanè vichi, nú cunì-yà, te nú ndisa Dèhemanì-yá nduú-né nacua cachí-nè —nì cachi tè-xícusahnu-ma. ⁴⁴ Te dècuèndè stná tècuìhnà itándiaa stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xihì Jesús nì dānāà-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁵ Daaní, dècuèndè càxíhùì xì ndé` càhùnì nì nàcuìin tnùù incutu ñuu yucán. ⁴⁶ Te nahi càhùnì nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cunì cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñà-sàni ndòo nihni nduá yohó?

⁴⁷ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Elías caná-né.

48 Ñâyùcàndüá, nì dáyáà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-tèá xì vinu nì xìò, nì chihi-tèá dìni iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvì-yá.
49 Dandu nì cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quíxí Elías dacácu xi-né.

50 Dandu inga xichi nì ndàhì ndee-yá, te nì xìhì-yà. 51 Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú nì quedava ìì cortina cahnú sadí nihni quartu xan; iin-ni nì ndàtà-ñá ndè dìni-xí xì ndé' tìxi-xi. Te nì tnàa stná ñuhìvì, te nì ndàtà cavà nahnú. 52-53 Dècuèndè nì nuna stná cuàhà lugar ndé índùxin nsii. Ñâyùcàndüá na sání natiacu-yà después, dandu nì natiacu stná cuàhà nècuàchì sàhana nduú nèhivì xí-yá, nì caquee-ne ndé índùxin-ne nì caquìhvi-ne ini ñuu ìì (Jerusalén), te nì ndecoyo-ne nùù cuàhà nèhivì ndoo yucán.

54 (Cunaha-nsia, frente ndé iín cruz xi Jesús,) yucán iín stná iin capitán xì compañeru-te, xíndiaà-teyá. Te na ní caxini-te nansa nì cuu ñà-nì tnàa guá, dandu nì yùhì gà-te, cachí-te:

—Ñà-ndáà nduá, Dèhemani Dios nì sanduu nècuàchì jaàn.

55 Daaní, yucán itá xica stná cuàhà nècuàchì ñahà, indéhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnáhâ-né xí-yá nì quixi ndè ñuu mà ñà-chindee stná-nèyà. 56 Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xì José, te inga-nè nduú ñahàdihí Zebedeo.

Nansa nì chinacaa José iquicúñú Jesús ini cueva

57 Daaní, na ní cuaà quivì yucán, dandu nì sàa stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuicà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichì-yá. 58 Te divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè cuerpu-yà. Dandu nì cachi Pilatu xì soldadu ñà-nì cuàha-tè nècuàchì mà iquicúñú-yà. 59 Ñâyùcàndüá, nì sàhàn José nì naquihin-neyà, te nì chidùcùn-nèyà iin dahmá iá ndoo. 60 Te sàhà ñà-làcà nì sate nèhivì xí-né iin cueva nùù cavà, ñâyùcàndüá, divi yucán nì chinacaa-nèyà. Dandu nì dàtùì nihni-ne iin cavà cahnú nì sàcùndiadi yuhù cueva mà, te cuàhàn-nè. 61 Doco yucán nì ndoo María Magdalena xì inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé nì ndùxin-ya.

Nansa nì dándàcú Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xì sepultura xi Jesús

62 Daaní, nì yàha quivì mà, divi quivì nduú vigilia xi quivì descansu. Dandu meru quivì (descansu) mà nì sàhàn itnii dùtù xì iin ùì stná nècuàchì fariseu, nì tnàtuu-ne nùù Pilatu, 63 nì cachi-nè xì-té:

—Señor gobernador, nsiuhù nsinúú ini-nsì nansa nì cachi (Jesús) na xicánúú ìì-né dandahví-nè nèhivì, nì cachi-nè ñà-tìxi

ùnì quivì icúmí-nê natiacu-nè. ⁶⁴ Ñàyùcàndüá, cuní-nsi dandacu-ní ñà-cundiaa vaha soldadu sepultura dècuèndè nì xínu quivì únì, vachi nú coó, vihini nataca nèhivì xí nècuàchìmà ñúú, te tavà-nàné, dandu después cachi-nè xì nèhivì ñà-sàni natiacu nècuàchìmà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iin tnùhu chicá cahnú nùu palabra nìsa cachi nècuàchìmà antes.

⁶⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-né:

—Vàtùni iá cùhùn iin ùi soldadu, nacua xícàn-nsià. Te cuahán stnâ mii-nsiá nùu sepultura, te chicadi vaha-nsiaña nacua cui quida-nsia.

⁶⁶ Ñàyùcàndüá, nì caquihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè ndè sepultura, te chicá fuerte nì chicadi-nè lugar mà. Te nì candò stnâ itnii soldadu xíndiaa.

28

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, nì yàha quivì descansu mà. Te na sácuàhàn tùinuù quivì primeru semana, dandu cuàhàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnâhâ stnâ-nè xì inga María mà. ² Datùha nì quesaha tnâa fuerte, vachi ndè ansivi nì nuu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì dàcúxíó-né cavà cahnú ndiadi yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne dìquiá. ³ Tnúu nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sìcoto xi-ne nahi yùhà. ⁴ Te soldadu ndoó ndiaá yucán, nì cayùhí cuaá-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te, ndè nì xihì nihni-tè. ⁵ Doco nì cachi ángel mà xì nècuàchì ñahà mà:

—Màsà yúhí-nsià. Ináhí nandúcú-nsiâ Jesús, divi ana nì xihì nchìca cruz. ⁶ Doco cunaha-nsiá, còò cá-yà yohó; sàni natiacu-yà nacua nì cachitnùhu-ya antes. Naha-nsià cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Te cuahán-nsià vichi duha ndé ndoó nècuàchì dacuahá-yá, te cachitnùhu-nsia xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te icúmí-yâ codònùu-yá nùu-nsiá nùhù-yà ndè ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cuni-nsiàyà. Pues vichi sàni cachitnùhì xì-nsiá —nì cachi ángel.

⁸ Dandu yàchì nì caquee nsihi nècuàchì ñahà mà cueva mà, te nì dàyáa-nè cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì nècuàchì dacuahá-yá: chii yúhí-nè, te chii cudí stnâ ini-nè. ⁹ Doco ichì ndé cuàhàn-nè yucán nì ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casàhù-yà xì-né. Ñàyùcàndüá nì tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá, te nì tnii-ne sàhà-yà nì cahvi-néyà. ¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhí-nsià. Cuahán-nsià ndé ndoó nèhivì xínduu nahi ñani, te cachi-nsià xì-né ñà-nì nùhù-nè ndè ladu Galilea, vachi yucán icúmí-nè cuni-nè yùhù.

Nansa nì dàndàcú dùtù nùu soldadu nì sandiaa sepultura

¹¹ Daaní, na sámànuhù nècuàchì ñahà mà, dandu nì caquee stná dava soldadu nì sandiaa yucán, mànuhù stná-te ñuu Jerusalén. Te nì nacani-tè xì dùtù xícusahnú nansa nì cuu.

¹² Ñàyùcàndùá, nì nataca dùtù mà xì nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, te nì ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu nì sàha-ne soldadu mà vihi dihùn, ¹³ te nì cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsià xì nèhivì: na hora quidì naà-nsiá ñuu, dandu nì casaà nècuàchì dacuahá Jesús, nì xidacuihna-né cuerpu nsii ma, cachi-nsià. ¹⁴ Te nú ni cunítnùhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsi sàhà-nsiá nùù-té, te còò ni-ñàha cuu xi-nsiá —nì cachi-nè.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì catnii soldadu mà dihùn mà, te nì cachi-te xi nèhivì nacua nì sàcùnaha-té. Te divi sàhà ñà-jaàn nduá ducán xicá cuentu mà nùù nèhivì raza Judea dècuèndè quivì vichi.

Ñà-nduá nì dàndàcú Jesús nùù nèhivì xí-yá ñà-quida-ne na sámànuhù-yá

¹⁶ Daaní, nì quihin nsì-úxin iin nècuàchì dacuahá-yá ichì cuahàn-nè ndè iin xaan nì cachi-yà xì-né, divi nduú iin yucú iá ladu Galilea. ¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda.

¹⁸ Dandu chicá nì cuyatni-ya, te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nì ñihítáhyì' dandacuí sàhà nsidanicuú iñàha iá ñuhivì xì ansivi. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià inicutu ñùhivì, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa iá ichì váha, te quida ì stná-nsiànè, ndacùcahan-nsiá Yuamáni', xì stná yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, xì stná Espíritu ìlì xí-yá. ²⁰ Te chinaha stná-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne nsidanicuú ñà-nduá sàni dàndàcú nùù-nsiá. Te cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmì cutnahí xì-nsiá ndè cachi nsihì ñuhivì.

Yohó nì nsihì historia.

Nà-nduá Nì Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ Nà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemanì-yá Jesucristu.

² Sàhana nìsa cahàn Isaías cuenta xi Dios. Te nì tiaa stná-nè (palabra yohó nì cachi-yà):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu).

³ Tiacú cáhàn fuerte ana cáhàn sàhù yucù, te (cachí-nè xì nèhivì ñà-nsida vii-né anima-nè) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndàa ndé quixi-ya.

(Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Ñàyùcànduá, nì quixi nècuàchìmà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì, nì cachitnùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuín ini-nè sàhà-ñá cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né. ⁵ Ñàyùcànduá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì nsidaa gá stná nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nùu Juan mà, nì dàtúi-ne cuàchi-ne nùu Dios, te nì cuhì stná-nè nùu yùte Jordán nì quida nècuàchìmà.

⁶ Dòò idi sì-camellu nì sandixi nècuàchìmà. Te iin quisì nduú siuhma tìxi-ne. Te sica xi ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁷ Te nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chicá icúmí poder cahnú nùí. Ni có-nàtùì (cundui ni mozo xi-ya) ndaxin correa ndisàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuí quidá ì' mii-nsiá. Doco mii-yá, còò; tìxi Espíritu Ìì xí Dios icúmí-yâ quida ì-yánsià.

Nansa nì cuhì Jesús

⁹ Quivì yucán nì quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te nì quida ì Juan-yà nùu yùte Jordán. ¹⁰ Te na ní quee-ya nùu tècuí mà, dandu nì xini-yà nì nuna ansivi, te nì nuu Espíritu Ìì xí Dios dìquì-yá na iin loma. ¹¹ Te nì tiacu cáhàn iin ana cáhàn ansivi, cachí-yà:

—Mii-ní, Dèhemanì' nduu-ní, te cudí cuàhà inì sàhà-ní.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, nì nsihi nì cuhì-yá, dandu vichi vichi nihí Espíritu Ìì xí Dios-yà nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ¹³ Te yucán nìsa ìa-ya ùì dico quivì ndé ndoó quisì yucù. Te nì sàa Satanás, nì cuni-si dacà-siyâ, (doco mànicuí). Daaní, después nì casaà stná ángel xi Dios nì chindee-néyà.

Nansa ni quesaha Jesús quidá-yá chuun ù ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na ní sàcùndiadi Juan Bautista vehecàa, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te ni quesaha-yá cáhàn-yà xì nèhivì inicutu ñà-ndùú razón ndiaha sàhà ñuhivì ù xì Dios. ¹⁵ Te dohó ni cachi-yà xì-né:

—Sàni sàà hora, sà-itúú tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. Ñàyùcàndùá naxicocuñin inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cunindisá-nsiá ñà-ndùú razón ndiaha xí-yá.

Nansa ni cana Jesús cùmi nècuàchì tavá siaca

¹⁶ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te ni xini-yà Simón xì ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuí, vàchi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne. ¹⁷ Te ni cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsiá yùhù, vàchi mà cùndúú gá-nsiá nècuàchì tavá xì siaca; yùhù icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xì nèhivì (nùù ichì malu).

¹⁸ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi ni nacoo-ne ñunù xí-né yucán, te ni tenchicùn-nè mii-yá cuàhàn.

¹⁹ Dandu ni sàà-yà chicá nùù-xí, te ni xini tu-ya ùi dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùù lancha xi-ne, nácàhmá-nè ñunù xí-né. ²⁰ Te ni cana stná-yà ndùì-nè. Ñàyùcàndùá ni nacoo-ne yua-né ini lancha mà xì tètátú, te ni catenchicùn stná-nèyà cuàhàn.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu iná cáá ini iin tiàa

²¹ Dandu ni casaà-nè xì-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quivì descansu, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te ni dàcuàhá-yá nèhivì yucán. ²² Te ni ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá dàcuàhá-yánè, vàchi ni chinaha-yà nahi ana cusáhnù, màdiá nahi nècuàchì ley xì veheñùhu. ²³ Daaní, ini veheñùhu ma iá stná iin tiàa iná cáá iin ñà-malu inì-xi. Te ni ndàhì-nè, cachì-nè:

²⁴ —Jesús de Nazaret, ¿ndiá cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandáñuhú-ní nsiùhù? Yùhù ináhî mii-ní: ana ùi ni quixi nùù Dios ndùù-ní —cachá`.

²⁵ Doco Jesús, ndee ní dandàcú-yá núa, cachì-yà:

—¡Màsà cáhàn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa jaàn!

²⁶ Dandu ñà-malu mà, ni dàquidí fuerteà nècuàchìmà, te ni ndàhì ndeá, dandu ni quea cuàhàn. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nsi-daa nèhivì yucán, ni ndulocó sàstnùhù-né sàhá yucán, te ni ndàcàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachì-nè:

—¿Ndiá nduá cuú jaàn? ¿Índù ley saa nduá? Vàchi na iin nècuàchì cusáhnù, ducán cáhàn nècuàchì jaàn. Mà úhì dandàcú-né nùù ñà-malu, te iníniá-nè.

²⁸ Dandu ni xitià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa ni dandúvaha Jesús dido Simón Pedro

²⁹ Daaní, na sání caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xì Jacobo xì ñani-nè Juan, nì yàha-ne vehe Simón xì Andrés. ³⁰ Te yucán indúhu dido Simón, nècuàchì ñahà, quidá yòcò xì-né. Te vichi vichi nì cachitnùhu nèhivì vehe ma xi-yá sàhà nècuàchì cuhí mà. ³¹ Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te nì tnii-ya ndahà-né, nì dándácòo-yanè. Dandu vichi duha nì cuxio cuèhè yòcò mà-né, te nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

³² Daaní, nì quècahnu orá, te nì cuñaà. Dandu nì casaca nèhivì nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, xì stná nècuàchì inácaa ñà-malu inì-xi nì quixi nùu-yá. ³³ Te nsidaa-né, nì nataca chitu-né yehè vehe ndé iá-yà. ³⁴ Te nì dándúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidà-xì-né. Te nì tavà stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cóni sàha-ya càhàn gà-si, vachi ináhà-sì ana nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

³⁵ Daaní, itnúú gá dàtnàà nì ndacòo-ya, nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá. ³⁶ Daaní, después, nì caquee stná Simón xì compañeru-nè cuàhàn-nè nanducu-neyá. ³⁷ Te na ní ndacùhun-neyá, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivì, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ni cùhùn-ndà ndè ñuu chicá nùu-xí, cachitnùhu stnáì xì nèhivì yucán ñà-nduú ndudu ì, vachi divi chuun jaàn vaxi —nì cachi-yà.

³⁹ Ñàyùcàndùá, ducán nì xicanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, nì cachitnùhu-ya ndudu ì xì-yá xì nèhivì nsidaa veheñùhu yucán, te nì tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivì.

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu nì sàà stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, nì tnàtuu-ne nùu-yá, nì sàcuilìn sisi-né nùu-yá xicàn tàhvi-né nùu-yá, cachi-nè:

—Nú cuní-ní, vátuni dándúvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu nì cuhi ini Jesús nècuàchimà, te nì chituu-ya ndahà-yá nùu-né, cachi-yà xì-né:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

⁴² Dandu na momentu nì cachi-yà ducán nì quee cuèhè quidà-xì-né, te nì nduvàha-ne. ⁴³ Dandu na cuàhàn-yà techuún-yánè nùhù-né, dandu cuàhà gá nì chinaha-yánè, cachi-yà xì-né:

⁴⁴ —Cunaha-ní, màsà cáchi-ní ni-ñàha xi nèhivì. Cuisi cuahán-ní nùu dùtù ñà-cundehè-né icà-ní (ñà-sàni

nduvàha-ní), te nacuàha-ní promesa xi Dios, vèchi ducán cachí ley xi Moisés, dandu vètuni cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní nduá —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, nì quee-ne nì quesaha-né nacání-né xi cuàhà nèhivì, te sàhámà nì xitià cuentu inicutu. Ñàyùcànduá mànìcùì gá quìhvi vate Jesús ini ni-iin ñuu. Puru campu xicánúú-yá. Doco nsidanicuú xaan nì caquee nèhivì nì nat-aca-nè nùu-yá.

2

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ù cuerpu xi

¹ Nì yàha itnii quìvì, dandu mànùhù Jesús ñuu Capernaum. Te nì xinitnùhu nèhivì iá-yà vehe. ² Ñàyùcànduá luegu nì nat-aca cuàhà-né, nì có-núná gá índu cundoo-ne, nì siquiera nùu yehè. Te nì càhàn-yà xi-né ñà-nduú palabra xi-ya. ³ Dandu yucán nì sàà stná itnii gá nèhivì, cùmì-né nsidà-xi iin nècuàchì cuhí nì dàñà ù cuerpu xi. ⁴ Doco ñà-cuàhà guá nèhivì ndoo yucán, mànìcùì quìhvi-ne dècuèndè ndé iá-yà. Ñàyùcànduá nì nana-ne dìnivèhé nì nacani-nè iyuhu dìniá meru ndé indéhe ndàà iá-yà ini vehe. Te na sàni nacuna-nemà, dandu nì dānùú-né nècuàchì cuhí xi-ne nùu camilla. ⁵ Ñàyùcànduá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá-néyà, dandu nì cachi-yà xi nècuàchì cuhí:

—Hijo, xicáhnû ini sàhà cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoo stná itnii nècuàchì nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì nacani ini-nè: ⁷ “¿Índu chuun càhàn Jesús ducán? ¡Mà ndoo ini Dios sàhà ñà-nduá cachí-nè! Vèchi còo inga ana cui cuicahnú ini-xi sàhà-ndà, cuisì mii-yá”. ⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-nduá nacání guá ini nècuàchìmà. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xi-né:

—¿Índu chuun nacání inì-nsia ducán? ⁹ ¿Índu milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xi nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnû ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xi-né ni ndácuín-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà inì-nsia ñà-ndisa icúmì derechu cuicahnú ini sàhà cuàchi nèhivì ñuhívì.

Dandu nì cachi-yà xi nècuàchì cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachí xì, ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànùhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán. Ñàyùcànduá nsidaa-né, nì ndu-locó-nè, te nì ndenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Ni-iin xichì, có-xìní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yohó.

Nansa ni cana Jesús iin tè-dàchíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, ni quee-ya inga xichi cuàhàn-yà dècuèndè mar. Te ni nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá, te ni dàcuàhá-yánè.

¹⁴ Dandu ni yàha-ya (inga xaan), te ni xini-yà iin dèhe Alfeo nani Leví, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te ni cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu ni ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁵ Daaní, después dohó ni cuu na ní ìa-ya vehe Leví mà. Iá-yà xixí-yá, te ndoó stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá más nècuàchì cachí-nè iá cuàchi-xi, xixí-né xì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá, vàchi cuàhà gá nèhivì nchícùn xì-yá.

¹⁶ Te nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, ni xini-nè nansa quidá-yá xixí-yá xì nèhivì mà. Ñàyùcànduá ni cachi-nè xì nècuàchì dacuahá-yá:

—¿Índù chuun cutnáhâ maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì dava gá stná nèhivì cuáchi?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachí-nè ducán, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Màdi nècuàchì ndáa vàha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Te divi ducání stná yùhù, màdi nèhivì nihnú ndàcusì inì-xi vàxi càhàn xì'. Còó, nèhivì cuáchi vàxi nanduquí, áma naxicocuïn ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndià disáhà-xí cónisá ínhî dócô nècuàchì dacuahá Jesús na iá ìi-yá ñuhivì yohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na ínhî nècuàchì dacuahá Juan Bautista xì stná nècuàchì fariseu, dandu ni tnàtuu itnii nèhivì nùù Jesús, te ni ndàcàtnùhù-né nùù-yá cachí-nè:

—¿Índù chuun ínhî dócô nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xidacuahá ley xi tè-fariseu, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó?

¹⁹ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a vátùni iá ñà-cunihii-né na hora ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còó, vàchi na ndoó-né xì noviu, mà cúí cunihii dócô-nè. ²⁰ Doco vàxi iin quivì, dandu mà cóó gá noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihii dócô-nè.

Ndià disáhà-xí sàni dàma estilu sàhana, te estilu saa nduá ni nacoó Jesús

²¹ Sicoto saa, màsà nàcàhmá-ndàñá nùù ñà-tùhú. Vàchi nú ducán, dandu dandánsiá ndé ni nacàhmá, te chicá icúmí ndàtà sìcoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sìcoto-mà cundua. ²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquèe stná nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vàchi nú ducán, ndàtà-ñá, vàchi cahnsià quida vinu saa ma, te cuitià-ñà, te cuchicuehe stná

iin mà. Ñàyùcàndùá, nú vinu saa nduá, dandu ini itni iin saa covàha.

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè siccàyòcò trigu quìvì descansu

²³ Iin quìvì descansu nì sandua, te yáha Jesús nùu iin itu ndé iá trigu, te cutnáhâ stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nacua yáha-ne ducán sàhnù-nè siccàyòcò trigu mà saxí-né.

²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuaha-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quìvì descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cónì càhví-nsiá (nùu tutu ìì) ndé nacáníá nansa nì quida David sàhana na xicánúú ndahví-nè xì compañeru-nè tiempu xi jefe xi dùtù nani Abiatar, te xíhì-nè doco? Nì quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dìtâ vídì ìì, mate còò permisú cuxi-neà, cuisì-ní dùtù iá permisú cuxi xi ñá-yúcán. Doco David, ndé stná compañeru-nè nì sàha-ne, nì caxixi stná nècuàchìmà.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà xì nèhivì yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi nèhivì, ñàyùcàndùá nì sàcòò iin quìvì descansu, màdiá nì cùyúcún nèhivì sàhà-ñá (chicá nducahnú) quìvì mà. ²⁸ Ñàyùcàndùá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quìvì mà.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

¹ Dandu cuàhàn Jesús veheñùhu. Te na sání quìhvi-ya yucán, (nì xini-yà) jaàn iá iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí.

² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyá, áma dándùvàha-ya nècuàchì cuhí-mà cahan-né, te ducán nihindèe-né daquéè cuàchi-ne dìqui-yá sàhà ñà-ndùá quìvì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa cuhí ndahà-xì mà:

—Ndacuiìn-ní, cuiìn-ní dava mahì nèhivì yohó.

⁴ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì nánì xì-yá yucán, cachí-yà:

—¿Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda quìvì descansu? ¿Amádi chicá iá vàha quida-nda ñà-íá viì, te màdiá ñà-có-ndiáá? ¿Amádi chicá iá vàha dacácu-nda nèhivì quìvì mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

Doco nècuàchì yucán, còò ni-iñàha ni nàxícónihî-né nùu-yá.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì xiconúu-yá nùu nsidaa-né, te nì cuduchi ini-yà sàhà-né, vàchi caxin sàstnùhù anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te nì nduvàha dahuan. ⁶ Ñàyùcàndùá nì caquee nècuàchì fariseu mà nì càhàn-nè xì nècuàchì partidu herodianu, nì ndatnuhu-né nansa cui dandáñhú-néyà.

Nansa nì nataca cuàhà nèhivì nùù mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá nùù mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivì ladu Galilea nì catenchicùn stná xì-yá. Te na ní xitià cuentu ñà-ndiaha guá quidá-yá, dandu más nèhivì nì ndecoyo: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gà nèhivì ladu Judea xì stná nèhivì ladu Idumea, xì nèhivì ladu duha yùte Jordán, xì nèhivì ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vaxi-ne ndé iá-yá. ⁹ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhá màsà ndútnúú guâ-yà mahì nèhivì cuàhà mà. ¹⁰ Vàchi cuàhà-né nì dándúvaha-ya, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuhí, nì nachitu-né nùù-yá, cuní-nè dacácùhun-ne ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne. ¹¹ Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, nì sàcuítasisiá nùù-yá, cachá`:

—Dèhemani Dios nduu-ní.

¹² Doco mii-yá, vihi gá cuàhà nì dándàcú ndee-yá nùà ñà-màsà cáchà ana divi nduú-yá.

Nansa nì nacàxin Jesús ùxin ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹³ Dandu nì nana-ya yucù, te nì cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquíxí-né nùù-yá. ¹⁴ Te nì nacàxin-ya ùxin ùi-nè ñà-cunduu-ne nèhivì cutnahá xi-yá cacanuu, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivì palabra xi-ya. ¹⁵ Te nì sàhatahvì-yànè ñà-dándúvaha-ne nècuàchì cuhí, te tava stná-nè ñà-malu ñuhú anima nèhivì. ¹⁶ Te divi nècuàchì yohó xínduu nècuàchì nì nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne nì dānāni stná-yà Pedro; ¹⁷ daaní, iá stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndúi nècuàchìmà nì dānāni stná-yà Boanerges, te cuní cachāmà na càhàn dāvì càhàn-nè. ¹⁸ Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Tadeo, xì Simón nì sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaan; ¹⁹ te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì icúmí cahin xì-yá.

Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. ²⁰ Te yucán nì nataca cuàhà gá tu nèhivì nùù-yá. Ñàyùcàndùá, cóni cúsáá gá-yà cuxi-ya, ni mii-yá ni nècuàchì dacuahá-yá. ²¹ Dandu nècuàchì xínduu nèhivì vehe-ya, nì xinitnùhu-ne nansa cachí nèhivì sàhá-yá ñà-sàni ndañuhu sàxínitnùní-yá, cachí-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-nè ndé iá-yá ñà-cuní-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, ñà-malu chindée xí-yâ, cachí-nè

22 Daaní, nècuàchì ley xi veheñuhu, ni caquee-ne ñuu Jerusalén, ni casaà-nè ndé iá-yà, te ni càhàn cuàchi-ne dìquì-yá, cachí-nè xì nèhivì:

—Nècuàchì jaàn, icúmí-nê ñà-malu nani Beelzebú ini-nè, divi quisì cusáhnû. Ñàyùcàndüá, vátùni tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivì, vâchi quisì mà chindée xí-nê —ni cachi-ne.

23 Ñàyùcàndüá ni cana Jesús nèhivì, te ni nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-né:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí. 24 Vâchi ducán iá xán na iá xì nèhivì dandacú nùu iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùu ñuu mà. 25 Te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gà-nè. 26 Stná ñà-malu xi Satanás, nú ni táhndè dava, te cuni ùhì stnahá, dandu mà cuéà, te yâchì nsiha, nú ducán.

27 'Vehe iin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì, te tavá-né ñà-icúmí-tê. Còó, vâchi dihna icúmí-nê chicuhni-nète, dandu vátùni quida-ne ducán.

28 Ñà-ndáà ndüá cachí xì-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nèhivì iá nùu Dios, te ò nadaa ga xichi càhàn ùhí-nè dìquì-yá, vátùni cuicahnú ini-yà sàhà-né. 29 Doco nú ni càhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìi xí Dios, dandísá, mà cúí cuicahnú ini-yà, sàhà-né, vâchi nicanicuahàn icúmí-nê cunsida-ne cuàchi ma.

30 Ducán ni cachí-yà xì nèhivì yucán sàhà nècuàchì càhàn tñuhù dìquì-yá, vâchi cachí-nè ñà-inácaa iin ñà-malu ini-yà.

Ñà-ndüá ni cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-nyà

31 Daaní, ni sàà stná dihi-yá xì ñani-yà tùvèhé, te ni techuún-né iin razón caná-nyà. 32 Ñàyùcàndüá, nèhivì ndoó nùu-yá, ni cachí-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iín dihi-ní xì stná ñani-ní, caná-né mii-ní.

33 Dandu ni cachí-yà xì nèhivì mà:

—¿Ana divi nduú mamá xi cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

34 Dandu ni xiconúu-yá ni indehè-yá nsidaa nèhivì ndoó nùu-yá, te ni cachí-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. 35 Vâchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-ndüá cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáí.

4

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yá nèhivì nùu mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùu-yá. Ñàyùcànduá, nì nana-ya iin lancha iín yuhù mar mà, te nì sàcòo-ya inì-nu. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcùndoo-ne. ² Dandu nì dàcuahá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

³ —Cunini-nsia. Nisa ìa iin nècuàchì xitú, nì quee-ne cuàhàn-ne chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùu ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxì-síá. ⁵ Te dava stná mà, nì còya nùu cavà ndé còo cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vàchi có-ndòó cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducán orá, nì ìchà, vàchi cónì níhì yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya. Te na ní sahnù iñù mà, dandu nì dàdáhvia viú cuati ma, ñàyùcànduá cónì cuáha. ⁸ Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùu ñuhù vaha, te nì xitià, nì sahnua, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùnì dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachì.

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhá màsà cùndáà ini nècuàchì cahíchì ini-xi

¹⁰ Na ní ndòo mii Jesús xì ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá xì stná nècuàchì ndoó yatni, dandu nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhà ejemplu mà. ¹¹ Ñàyùcànduá, dohó nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nihitáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xì Dios, mate nisa ìa dèhé palabra sàhámà antes. Doco nècuàchì dava ga, còo. Puru ejemplu icúmí nacani xì-né. ¹² Ducán iá sàhà-ña màsà cúnítnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cùndáà ini-nè, mate iníní-né. Pues ducán icúmí cuu xì-né sàhà-ña màsà ndédúmá ini-nè, te cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹³ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—¿A ñà-cò-cùndáà ini-nsia sàhà ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaà stná inì-nsia sàhà nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴ Pues cunaha-nsia, na ian quidá nècuàchì nì dàndiàchì uun xi tata mà, ducán quidá stná nècuàchì chihì xì Palabra xi Dios ini anima nèhivì. ¹⁵ Tata nì còyo nùu ichì mà nduú nahi nèhivì iníní xì palabra xi Dios, doco yàchì vaxì ñà-malu dacúxíó-si palabra nì ndòo ini anima-nè mà. ¹⁶ Daaní, nahi tata nì còyo nùu cavà nduú nèhivì iníní xì palabra ìi, te luegu cudíi

ini-nè sàhà-ñá. ¹⁷ Doco na ian cùu xì viú còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né. Iyuhu gá quidándéé ini-nè nchícùn viù-né. Daaní, nú ni yáha-ne iin tnündoho, ò nú quidáquíní nèhivì xì-né ñà-nchícùn-nè palabra xi-ya, dandu luegu naxícócuñn ini-nè, te nacóó-néa.

¹⁸ Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníní xí palabra ì, ¹⁹ doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó. Te cudí stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicà-né, vachi xího sàstnùhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñàyúcán nduá sadí xì núu palabra xi Dios ñà-mà cùì nìhìndéá chindeá-nè. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo núu ñuhù vaha nduú nèhivì iníní xí palabra ì, te xiníndísâ-néa. Ñàyúcànduá, queámà ñà-nduú-né na iin viú nì cana viù, a sea nduú-né nahi viú nì cana òcò ùxìn tantu, te ò ñá-nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

Iin ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú xicàn-ndà quixí iin lámpara, dandu mà chícání dèhé-ndañá tìxi iin canasta, ò tìxi iin cama. Còò, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuà inicutu. ²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì là dèhé, icumíá tui vateá. Te nsidaa ñà-nduá quidá dèhé nèhivì, icumíá natui clarúa. ²³ Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia na sáha xi-nsiá (ichì váha). Vachi divi vara chitácùhá-nsiá icumí stná mii-nsiá nacuitacùhá-nsiá. Doco nú iníní vaha-nsia, dandu chicá nìhitáhvi-nsiá cundaà vaha inì-nsia. ²⁵ Vachi nècuàchì sàñuhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icumí-nè nìhitáhvi-né; doco nèhivì có-ñuhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, ndè iyuhu (ñà-vàha) ñuhú ini-nè, icumíá cuxio nsiha.

Iin ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñuhivì ì xí Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahì itù-te. ²⁷ Na túinuù, dandu ndácòò-te (nácòò-teá); daaní sàñaà quídì-te. Doco tata mà, xítià te sahnúa, mate có-cundáà ini-te índù modo sahnúa. ²⁸ Vachi iin itu, miá cuàha. Dihna viú xítià, dandu después caná sicàyòcò-ñà, te nachitu nùniá. ²⁹ Te nú sàni sisa vaha, dandu yàchì icumí ndanchito cosecha, vachi sà-íá`.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñàha cui cachì sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa iá tiempu mà? ³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà. Vachi tata mà, mate

tata chicá cuati iá ñuhívì nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúá. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnúá nùù nsidaa gá ñà-tàtá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi sácuitàndòó casi mahì ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuahà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yánè, según nansa nì sàà-nè cundaà ini-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na ní ndòo mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì dàtúi nsihi-ya sàhámà nùù-né.

Nansa nì dàcúcuïn Jesús tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí mar

³⁵ Na ní cuñaà quivì yucán, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cúhùn-ndà yàha-nda ladu mar.

³⁶ Dandu nì dànácuítì compañeru-yà nèhivì cuahà mà. Te mii-yá, nacua iá-yà ini lancha, ducán nì saca-neyà cuahàn-nè yàha-ne mar. Te cuahàn stná iin ùi gá lancha ndoó stná yucán.

³⁷ Doco después nì dàñà iin tàchì dàná, te nì nacuahnu todò tècuí, nì xìnu-tè ndè ini lancha mà, sàdaaní chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, indúhu-yá quídì-yà cahà-nú, ihí almohada dìni-yá. Dandu nì dànsícuìhnu ini-nèyà, cachì-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndùlócô-nì ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu nì ndacuiin-yà, nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà, te nì cachi-yà xì tècuí mar:

—Ihì-nì ni coó, te nì ndúdádí.

Dandu luego nì cucuiin tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun yúhì guâ-nsià? ¿A có-càhvì-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu nì yùhì sàstnùhù nècuàchìmà, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índù clase nèhivì nduú nècuàchì yohó, te dècuèndè tàchì xì mar inínì xì-né?

5

Nansa nì tavà Jesús ñà-malu ñuhú ini iin nècuàchì ñuu Gadara

¹ Daaní, nì sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùù ñuu nècuàchì Gadareno. ² Te na ní quee-ya nùù lancha, luego nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhú ñà-malu inì-xì, vaxi-ne dècuèndè mahì cueva ndé xí-indùxin nsì. ³ Vachi de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chicuhni xì-né, mate cadena nì cúndúá. ⁴ Cuahà xichi nì sàcùnuhni-nè xì manilla cãa, xì stná cadena. Doco siempre sahdé-nèà, te dacuachì stná-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida vii xì sàxìnítnùnì-nè. ⁵ Nicanicuahàn ndui te ñuú ndáhì loco-nè, xicánúú-né yucú xì mahì cueva mà, danácuèhè-nè mii-né xì yùù. ⁶ Doco na ní xini

xicà-né Jesús, nì dàyáà-nè nì sàà-nè nùù-yá, te nì sàcuìn sìsì-né nùù-yá,⁷ ndáhì ndee-né quidá ñà-malu, te nì cachi-nè:

—Jesús, ¿ndiá cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhî mii-ní), Dèhemanì Dios iá dìquì-xí ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndáhvî nùù-ní, ¡màsà dándóhó-nî yùhù!

⁸ Pues ducán nì cachi nècuàchìmà, vàchi làcà nì cachi-yà xì-ñá:

—¡Cuxio yohó ñà-malu nùù tiàa yohó!

⁹ Dandu nì ndàcàtnùhù stná-yà nùá:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní, vàchi cuàhà nduú-nsí.

¹⁰ Dandu cuàhà gá nì sacundahví tiàa ma nùù-yá ñà-màsà téchúûn-yáñà cùhàn inga ñuu. ¹¹ Te yatni yucù yucán nì sandoo cuàhà cochi, xixáhan-sì. ¹² Ñàyùcàndúá, nì sacundahvíà nùù-yá, cachá`:

—Dayáha-ní nsiùhù nì cùhùn-nsì màcùñuhu-nsi ini cochi yucán.

¹³ Dandu nì dándáà-yáñà. Ñàyùcàndúá nì caquea nùù tiàa ma cuàhàn, nì sàcùñuha ini cochi yucán. Nahi ùì mìl nì sanduu-sì. Daaní, carrera nì nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te nì còyo-sì ini mar nì càhà-sì.

¹⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, nì yùhí-te; carrera mànuhù-té nì cachitnùhu-tè xì nècuàchì ini ñuu mà xì stná nècuàchì ndoó ranchu. Dandu nèhivì ndoó yucán, vaxi-ne cundehè-né ñà-ndúá nì cuu. ¹⁵ Nì quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, te nì caxini-nè nècuàchì nìsa ñuhu cuàhà ñà-malu ini-xi, iá-nè, ndixí-né sícoto, sàni nàcòo nsihi sàxínìtnùnì-nè. Dandu nèhivì yucán, nì cayùhí-nè. ¹⁶ Te nècuàchì nì caxini nansa nì cuu, nì nacani-ne xì nsidaa nèhivì mà sàhà cochi xì sàhà stná tiàa ma. ¹⁷ Dandu nèhivì cuàhà mà, nì quesaha-né nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ñuu-nè.

¹⁸ Daaní, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu nì càhàn nècuàchì nìsa ñuhu ñà-malu ini-xi, nì xicàn-nè áma cui cutnahá stná-nè xì-yá cùhùn. ¹⁹ Doco cóni sàha-ya cùhùn-nè:

—Còo —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ni, te cachitnùhu-ní xì tnaha-ní ñà-cuàhà guá nì quida Stohò-ní Dios xì-ní, te nì cuhi ini-yà mii-ní.

²⁰ Ñàyùcàndúá, nì quee tiàa ma cuàhàn-nè inicutu ladu mà nani Decápolis, nì cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá nì quida Jesús xì-né. Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó-nè.

Nansa nì dånátíacú Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

²¹ Dandu nì nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yà inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì

nùu-yá. ²² Dandu yucán nì sàà stná iin nècuàchì cusáhnù nùu iin veheñuhu, Jairo nani-né. Te nì tnàtuu-ne nùu-yá, nì tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá, ²³ te nì sacundahví cuàhà-né nùu-yá, cachí-né:

—Meru cucáhvì dèheyoquí. Cúhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìquì-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñà, te màsà cùì-ña.

²⁴ Ñàyùcànduá, cuàhàn-yà xì-né. Te cuàhà gá stná nèhivì cutnáhá xí-yá nchícùn stná-né cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-né xì-yá ñà-cuàhà guá-né. ²⁵ Te cunaha-nsiá, mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà cuhí. Ûxìn ùì cuà sàcuàhàn-né ndohó-né cuèhè nìi. ²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne nì quida nècuàchì quidátátná, doco cóni níhì nècuàchì mà chindee-ñáné. Còó, chicá nì quida yaa cuèhè xi-ne, dècuèndè sàni dànsihí-né dèhùn xì-né sàhá. ²⁷ Doco na ní xinìtnùhu-ne sàhá Jesús, nì quixi-ne ladu yàtà-yá mahì nèhivì cuàhà mà, te nì dàcúhùn ndahà-né nùu sícoto xi-ya, ²⁸ vèchi nì nacani ini-né: “Nú nì dúcùn ndahí mate sícoto-ni xi-ya, vètùni nduvàhi”. ²⁹ Te (ñà-ndáà nduá), luegu nì cucuìn nù-né, te nì cuu ini-né sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰ Daaní, momentu mà nì cundaà stná ini-yà sàni dándúvaha iin nèhivì xì poder xi-ya. Ñàyùcànduá, nì naxicocuìn duma-yá yàtà-xí mahì nèhivì cuàhà mà, te nì cachi-yà:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xí icà sícoto xì?

³¹ Dandu nècuàchì dacuahá-yá, nì cachi-né xì-yá:

—¿A có-xìní-ní ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿indù chuun cachí-ní: “¿Ana nì dúcùn ndahà-xí icà sícoto xì?”?

³² Dandu nì xiconúu-yá nì indehè-yá, áma nátùì nècuàchì nì quida mà. ³³ Te nècuàchì ñahà mà, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhì-né, vèchi ináhá-né ñà-nduá nì cuu xi ini-né. Dandu nì tnàtuu-ne, nì sàcuìn sìsì-né nùu-yá, te nì cachi ndàà-né xì-yá nsidaa ñà-nduá nì cuu xi-né. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vètùni nùhù-ní contentu vichi. Iin-ni ni cúxíó cuèhè dana nisa quida xi-ní.

³⁵ Na meru cachí-yà ducán, dandu nì caquesaa nèhivì vèxi vehe presidente xi veheñuhu ma, te nì cacachi-né xì nècuàchì mà:

—Sàni xihì dèhe yoco-ní. Có-xìñhù cuàhachuún gà-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócò-yá sàhà ñà-nduá nì cachi-né, cuisì-ní nì cachi-yà xì presidente mà:

—Màsà yúhì-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachi-yà ñà-màsà cútináhá gá nèhivì xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te nì sàà-yà xì-né ndè vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoó chitu

nèhivì, yáha ga quidácuáhà-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-nè.
 39 Dandu nì nsìhvi-ya vehe, te nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vàchi cóni xihì ñahà chiì yohó. Quidì uun ni-ñà.

40 Doco nècuàchìmà, nì sàcùndiaa uun-neyà. Ñàyùcàndùá, nì tavà nsìhí-yánè fuera, te nì saca-ya yuadíhâ xì nècuàchì cutnáhâ xí-yâ, nì yàha-ne ndé indúhu ñahà chii ma. 41 Dandu nì tnii-ya ndahà-ñà, cachí-yà:

—Talita cumi —te cuní cachàmà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xì', ndacuiin xá.

42 Dandu vichì vichì nì ndacuiin-ñà nì nacacanu-ñà, vàchi nahi ùxin ùi cuà xicá-ñà. Te nècuàchì cutnáhâ xí-yâ, nì candulocó sàstnùhù-né sàhà ñà-ndùá nì cuu. 43 Doco mii-yá, nì chinaha-yánè ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ñà-ndùá nì xini-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né nì dácúxî-nèña.

6

Ñà-ndùá nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

1 Dandu nì quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá, ndacá tnáhâ-né xì-yá cuàhàn. 2 Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, nì sàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì. Te na ní inini-ne ñà-ndùá nì cachi-yà, nì ndulocó-nè, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì nìhìtáhvì guá nècuàchì yòhó? Te ¿índù nì xini-ndà nì cunchichí guá-nè? ¿Te nansa iá stná milagru quidá-né? 3 Vàchi iin ana tùha yàcún yutnù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahàcúha-ne, ¿a có-ndòó stná-nè yohó ndé ndòò-ndà?

Ducání nì cachi-nè ñà-nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. 4 Doco nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu nì cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì ñuu mà-né, doco nèhivì ñuu mii-né, ò tñaha-ne, ò nèhivì vehe-ne, còó, có-quidáñúhú-ñánè —nì cachi-yà.

5 Ñàyùcàndùá, mànicùì quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùi nècuàchì cuhí, nì chitàndòó-yá ndahà-yá diquì-né, te nì nduvàha-ne. 6 Te nì ndulocó-yà ñà-có-cuní nècuàchì ñuu mà cunindisá-né.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ùi

Dandu nì nacàhin-ya vuelta cuàhà ñuu cuati, nì dàcuàhâ-yá nècuàchì ñuu yucán. 7 Dandu nì cana-ya ùxin ùi nècuàchì dàcuàhâ-yá, te nì dándàcú-yá ñà-cutnahá ùi ùi-nè cùhùn. Te

nì sàhatahvì-yánè ñà-tavà-né ñà-malu. ⁸ Te nì cachi stná-yà xì-né ñà-còò ni-ĩñàha cunihi-ne cùhùn ichì mà, cuisì-ní bastón xi-ne; còò morral, còò pan, còò dìhùn cunihi-ne ini siuh-matixi-ne, ⁹ te ndisàn uun ni cúnái-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsia iin vehe, dandu iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cùnì nèhivì quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsia ñuu-nèmà, te catù-nsiá sàhà-nsiá ñà-còyo yàcá ñuu mà. Vàchi ñà-jaàn cunduu testigu dìquì-né quivì coo juiciu xi-ne. Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchi, dandu chicá cuàhà castigu icúmì nècuàchìmà ñihì-né nùù nècuàchì (malu) nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra sàhana.

¹² Dandu nècuàchì dacuahá-yá mà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá icà-né naxicocufìn ini-nè sàhà cuàchi-ne. ¹³ Te nì tavà stná-nè cuàhà ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te nì saquin stná-nè seña xì aceite dìni cuàhà nècuàchì kuhì, te nì dándúvaha-ñané.

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹⁴ Ñà-cuàhà guá nì xitià fama xi Jesús, ñàyùcànduá, nì xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sàhámà nì cachi tèmà:

—Sànì natiacu Juan Bautista, te ñàyùcànduá quidá-né milagru.

¹⁵ Ducán nì cachi tèmà. Doco dava ga nèhivì, nì cacachi-nè sàhà-yá ñà-divi Elías nisa ìa sàhana nduú-yá. Te dava ga-nè, nì cachi-nè ñà-iin nècuàchì càhàn cuenta xì Dios nduú-yá, nahi nècuàchì profeta sàhana.

¹⁶ Doco Herodes mà, dohó nì cachi-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yá:

—Còò, divi Juan nduú-né, vàchi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò dìni-né nì quide.

¹⁷ Ducán nì cachi tèmà, vàchi antes nì chicadi-te Juan, nì dándàcú-te nùù soldadu xi-tè, te nì tniì tèmàné. Ñàyùcànduá nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè vehecàa. Pues nsidaa ñà-jaàn nì quida Herodes mà sàhà-ñá cunì-te ndòò vàha-tè nùù iin ñahà nani Herodías. Vàchi sàni nandàhà-té xì-ñá mate ñahàdihì ñani-te Felipe nduú-ña. ¹⁸ Ñàyùcànduá nì cachi Juan xì-té:

—Cò-sàha Dios lugar coo-ní xì ñahàdihì ñani-ní.

¹⁹ Pues divi sàhà ñà-jaàn nì xini ùhì Herodías mà Juan, te cunì-ña cahnì-ñánê, doco mànicuí. ²⁰ Vàchi Herodes mà, ináhà-té Juan ñà-nduú-né iin nècuàchì nihnú ndáà inì-xì, te ìì stná ini-nè. Ñàyùcànduá, yúhì-tené. Te divi sàhàjàn nì xidahan stná-te nècuàchìmà nùù ñahà mà. Te cudfi stná inì-te

cunini-tè ñà-nduá cachí nècuàchìmà, mate cóni sàà-te cundaà vaha inì-te.

²¹ Doco nì sàà iin quivì nì cuu ofrecer nansa dandáñúhú ñahà mànè, vachi nì naxinu rey mà cuà, te nì quida-tè iin vicò cahnú nì casaà cuàhà tè-cùsáhnú ñuu mà, xì cuàhà stná comandante capitán, xì stná cuàhà tècuicà ndoó ladu Galilea yucán. ²² Dandu nì quìhvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te nì itasaha sàstnùhù-ñá, nì dàcúdii inì-ña rey mà xì stná tè-xínduu visita xi-tè. Ñàyùcànduá, nì cachì-te xi-ñá:

—Ndéni iñàha nì cui cunú, càcùn-ñá nùì, te nihùn-ñá.

²³ Te nì chinaha-té Dios ñà-ndéni iñàha nì cui nì càcàn-ña, cuàha-tèñá, mate nì cùnduá iin davatahvi ñuu ndé cusáhnú-te, cuàha-tèñá. ²⁴ Ñàyùcànduá nì quee-ñà cuàhàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùù dihi-ñá:

—¿Ndíà nduá càquìn?

Te nì cachi dihi-ñá:

—Dìni Juan Bautista càcùn —nì cacha.

²⁵ Ñàyùcànduá, yachì nì nansìhvi ñahà chii mà ndé iá rey mà, te nì xicàn-ña, cachí-ña:

—Dìni Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaà ini iin charola cahnú —cachá.

²⁶ Dandu rey mà, cuàhà gá nì cuhuun inì-te, doco sàhà-ñá sàni dàndáa-te, te sàhà stná visita ndoó yucán, ñàyùcànduá có-cùnì-te dama-tè ñà-nduá nì cachì-te xi-ñá. ²⁷ Sàhájàn vichi vichi nì techuún-te iin tè-cùhùn cahnì xì Juan, te cunihi tèmà dìni-né ndixi. ²⁸ Ñàyùcànduá, nì sàhàn tèmà vehecà, nì quendodò-té dìni-né, te nihí-teá ini iin charola nì nansìhvi nì sàha-tè ñahà chii mà, dandu mii-ñá, nì sàha-ñà dihi-ñá.

²⁹ Daaní, na ní caxinitnùhu nècuàchì nisa dacuahá Juan, dandu nì casahàn itnii-né nì naquihin-ne iquicúñú nsii ma nì sùxin-ne nì chicaa-nèà ndé nduú cueva xi nsii.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil nèhivi

³⁰ Daaní, nì cansiaa nècuàchì nì techuún Jesús cacanuu, te nì canataca-nè nùù-yá, nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-nduá nì quida-ne xì ñá-nduá nì chinaha-nè. ³¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Naha-nsià cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndòó nèhivi, quetatu chii-nsiá.

Ducán nì cachi-yà, vachi nì có-cùsáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuàhà guá nèhivi quee nsìhvi nùù-né. ³² Ñàyùcànduá nì nana-ya xì-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xì-né iin xaan ndé còò iin. ³³ Doco nì xini nèhivi cuàhàn-yà, te cuàhà-né nì nacuni-nèyà, ñàyùcànduá nì caquee-ne nsidaa ñuu nì dàyáà-nè, te dihna-ne nì sàà-nè nùù-yá. ³⁴ Ñàyùcànduá, na ní quee-ya nùù lancha mà, nì xini-yà cuàhà gá-nè ndoó, te nì cuhì ini-yànè, vachi nahi

rii còò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñàyùcànduá, nì dàcuàhá-yánè cuàhà iñàha.

³⁵ Daaní, na ní cuaà nì catnàtuu nèhivì siempre nchícùn xì-yá nùu-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe.

³⁶ Ñàyùcànduá, ndaquindèè-ní xì nèhivì yohó ñà-nì cuítia-nè cùhùn-nè ndè ranchu ò ñuu cuati ndoó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vàchi còò ñá-cuxi-ne lugar yohó.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿A cùhùn-nsi xì ùi cientu dihùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsinè?

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiâ? Cuahán-nsià cundehè-nsiá.

Ñàyùcànduá, (nì ndacàtnùhù-né), te na ní cundaà ini-nè, nì cachi-nè:

—Ùhàn, xì ùi siaca.

³⁹ Dandu nì dàndàcú-yá ni mácùndoo nsidaa nèhivì mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùu yucù cuií. ⁴⁰ Te ducán nì quida-ne nì sàcùndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nùu iin iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yá pan mà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèà nùu nèhivì cuàhà mà; daaní, divi-ni ducán nì quida stná-yà xì ùi siaca, nì dàcuàchí stná-yàsi nùu-né. ⁴² Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè, ⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xì stná pedazu pan, te nì chitu ùxìn ùi icà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mìl tiàa nì sanduu nèhivì nì xixi xi pan mà.

Nansa nì xica ndodò Jesús nùu tècuí mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha, te codònùu cueé-nè nùu-yá cùhùn-nè inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítia-yà nèhivì cuàhà mà. ⁴⁶ Te nì nsihì nì ndaquindèè-yá xì-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tàhvi-yá nùu Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ìi lancha mà mahì mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yà ñuhù íchì. ⁴⁸ Dandu nì xini xicà-yánè ñà-ùhì gá dacacá-nènu xi yutnù iá nahi pala, vàchi caná tàchì ladu nùu-né. Ñàyùcànduá, sinduhá nì sàà-yà nùu-né, xicándódo-yá nùu tècuí mar, te nihnú ini-yà yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-nè nansa xicá-yá nùu tècuí ducán, dandu

nì càna ndee-né, vèchi duma nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vèchi nsi-daa-né, nì xini-nèyà, te nì ndulocó-nè, yúhî cuàhà-né. Doco nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nacuàhandee inì-nsia, vèchi yùhù nduí; màsà yúhî-nsià.

⁵¹ Dandu nì quècahnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te nì cu-cuìin tàchì mà. Ñàyùcànduá, cuàhà sàstnùhù nì ndulocó gà-né. ⁵² Vèchi cóni sànhî váha ini-nè sàhà milagru nì nducuahà pan mà, vèchi ùhì mànhî ini-nè.

Nansa nì dàndúvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sàni yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchî iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xì-yá nùù barcu mà, dandu vichi vichi nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñàyùcànduá, nì cadayáà-nè cuàhàn-nè inicutu ladu yucán, nì sàquhìn-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te nihí-né nècuàchìmà vèxi nùù-yá itánduhù-né nùù camilla. Te ndéni nì cui nì xinitnùhu-ne iá-yà, divi yucán nì sàà-nè xì nècuàchì mà. ⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni nì cui, yucán nì cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne ichì, te nì xicàn-nè ñà-siquiera nùù sàhà sìcoto xi-ya nì dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana nì dúcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

7

Ñà-nduá dacuidá cuàchì ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu vèxi-ne, nì quesaa-nè nùù Jesús. ² Te nì caxini-nè nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xi-ne, te cóni ndáhá-né. Ñàyùcànduá, nì caxitnùhu-ne nècuàchìmà. Vèchi modo jaàn nduhî ndahà-ndà (càhàn-né). ³ Vèchi nècuàchì fariseu mà, xì nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndáhá-né, mà cúxí-né, vèchi ducán iá estilu xi xii-né chivàha-ne. ⁴ Te nú nì sàhàn-nè yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuàhà sàstnùhù gá estilu icúmí-nê chivàha-ne, vèchi icúmí-nê nacate stná-nè taza, quidi, yoo, càa, cama. ⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì fariseu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nì xicàn tñùhù-né nùù Jesús, cachí-nè:

—Nècuàchì dacuahá-ní, ¿índù chuun có-nchícùn-nè estilu xi xii-ndà? vèchi có-nduhî ndahà-né na xixí-né.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà mii-nsiá sàhana, vèchi dananí uun-nsia vaha-nsia. Pues ñà-yòhó nduá nì cachi Dios, te nì tiaa Isaías yucán:

Nèhivì yohó, cuisí-ní yuhù-né quidáñuhú-nê yùhù, màdi ini anima-nè, vèchi xica ié` cahan-né. ⁷ Cahvi-né yùhù

tuxí-né, doco có-ndiáá, vâchi nèhivì ùún nduú ana nì quidavâha xi ley chináhá-nè nèhivì, cachí Dios.

⁸ Vâchi mii-nsiá, mà úhì nacóó nihni-nsia ñà-nduá nì dândacú Dios, doco ñà-nduú ley xi nèhivì ùún, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre xi-nsia nduú ñà-nacáté-nsiá quidi, xi taza, te cuàhà gá costumbre icúmí stná-nsià nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu nì cachi gà-yà xi-né:

—Mii-nsiá, tuxí inì-nsia vâtùni naco-nsia ñà-nduá nì dândacú Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chivâha-nsia.

¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sàhana nì cachi Moisés ñà-icúmí coo tnũñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá, te nú nì cáhàn ùhí iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-né, dandu icúmí-né cui-nè. (Ducán nì cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachí mii-nsiá, vâchi cachí-nsià vâtùni cachi iin nèhivì xì yuadíhí (ndahví-nè): “Mà cúí chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vâchi sàni cachì sàhà nsidaamá ñà-nduá dihùn ì; vâchi sàni cachì: Corbán nduá, te cuní cachàmà, dihùn xí Dios nduá”. ¹² Te nú ducán nì cachí nècuàchìmà, dandu có-sâha ga-nsià chindee gá-nè yuadíhí-né (xì dihùn mà). ¹³ Ñâyùcànduá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sàni ndòo ley ì mà, te cuisì estilu nì ndòo nùu-nsiá chívâha-nsia. Te cuàhà gá estilu tnaha ñà-yùcán icúmí stná-nsià —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu nì cana-ya nèhivì cuáhà mà ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vâha inì-nsia: ¹⁵ mà cúnsidá cuàchi ni-iin nèhivì sàhà ñà-nduá xixí-né. Còo. Ñà-nihnú ini anima-nè, te quidá-néa, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima-nè. ¹⁶ Ni cúníní vâha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu nì yâha-ya ini vehe, te nì ndòo nèhivì cuáhà mà tùvèhé. Dandu nì ndàcàtnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá ndià nduá cuní cachi ejemplu mà. ¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-sânhì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-íá fuera iquicúñú-ndà, nú nì quéa yuhù-ndà, mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nùu Dios. ¹⁹ Vâchi màdì ini anima-ndà quíhvia. Còo, tixi-nda cuáhàn, dandu después queá.

Ducán nì cachi-yà sàhà-ñá cundaà ini-ndà comida vii nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdì cuàchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu nì cachi stná-yà:

—Ñà-nduá nihnú ini nèhivì, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuàchi xi-né. ²¹ Vâchi anima nèhivì ñuhú cuàchi-ne, te sàhà ñà-ñuhámà ini-nè, ñà-yùcànduá quidá stná-nè cuáhà ñà-có-ndiáá; vâchi nacámí quini ini-nè, te ò cáhàn-nè xì nècuàchì cóni nándàhà xì-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xì ndé nì nèhivì ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né, ²² ò xidá cuíhná-nè; te xího stná-nè ñà-icúmí ñanìtnaha-ne; quini quidá stná-nè xì ñanìtnaha-ne, te dandahví stnahá stná-nè; tûha

quini stná-nè, te có-cùcáhán núù-né; te cuàhà-né, cúmbìdia stnahá stná ini-nè, te cáhàn quini-ne dìquì ñañitnaha-ne; cuadú stná-nè, te nacání ndévàha ini-nè. ²³ Pues ducán quidá-né, vàchi ñuhú nsidaájàn ini anima-nè, te na quidá-néá, dandu dacuidá cuàcha-nè —nì cachi-yà.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu icúmí xí inga religión

²⁴ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. Te yucán nì sàà-yà visita iin vehe, doco có-cùnì-yà cundaà ini nèhivì ñà-íá-yà yucán; doco màncùí coo dèhé-yà. ²⁵⁻²⁶ Vàchi vichi vichi nì xinitnùhu iin nècuàchì ñahà inácaá iin ñà-malu ini dèheyoco-xí. Iin nècuàchì inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàà-nè ndé íá-yà, nì sàcùin sìsì-né núù-yà, nì sacundahví-nè núù-yà áma táva-yà ñà-malu anima dèhe-ne. ²⁷ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Dihna icúmí cutahví dèhe (ñuu nsiùhù, dandu después nèhivì inga ñuu), vàchi ducán íá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vè, dandu después cuxi sihina cuati. Vàchi mà váha cuxio dità-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco nì cachi tu nècuàchì mà xì-yà:

—Ñà-ndáà nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sihina xicánúú tìxi mesa, níhi stná-si iyuhu xèhè dità cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcàndùá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcàndùá, xuhun-ní vehe-ní, vàchi sàni quee ñà-malu núù dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchì mà vehe-ne, te nì xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vàchi sàni cuxio ñà-malu nìsa dandoho-xi-ñá.

Nansa nì nduvàha iin nècuàchì dòhò, te ihin stná-nè

³¹ Dandu nì quee Jesús ñuu Tiro mà, nì yàha-ya ñuu Sidón, xì stná ladu Decápolis, te nì nasaa-yà mar íá Galilea. ³² Te nèhivì yucán, nì saca-ne iin nècuàchì dòhò có-cáhàn víi stná, te nì casaà-nè núù-yà, nì sacundahví-nè ñà-nì chindánuú-yà ndahà-yà dìni nècuàchì mà, te nduvàha-ne. ³³ Dandu nì tavà cuaán-yà nècuàchì mà, te nì dàquíhvi-ya dìnìndáhá-yà ini tùtnù-né. Te nì dàcóyo-ya tēdíí-yà dìnìndáhá-yà nì chituu-ya núù yáá-nè. ³⁴ Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì sàcàn ini-yà, cachí-yà xì tiàa mà dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu nì nuna tùtnù-né, te nì nduvàha stná yáá-nè, vátùni càhàn víi-né. ³⁶ Te nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì ndoó yucán ñà-màsà cachí-nè ni-iñàha xi nèhivì, doco entre más cachí-yà

xì-né ducán, vihi gá cuàhà nì sate tnùhu-ne sàhà-yá. ³⁷ Te yáha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì, cachí-nè:

—Vii gá quidá-yá nsidanicuú iñàha. Dècuèndè tètòhò natiácú quidá-yá, xì stná tè-ihìn dānácāhàn-yà.

8

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmi mìl nèhivì

¹ Quivì yucán nì nataca tu cuàhà sàstnùhù nèhivì, doco còò ni-iñàha cuxi-ne. Ñàyùcàndüá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

² —Yùhù cuhí inì nèhivì yohó, vāchi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnāhā-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú nì dānācūtiē-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cuítá-nè ichì, vāchi có-xixí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu nì naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá:

—Doco ¿índù nìhì-ndà ñà-dacuxi-ndané? vāchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu nì xìcàn tnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà iá —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì dāndācú-yá nì mácūndoo vii nsidaa nèhivì mà ñuhù. Te nì tnii-ya ùsà pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhà, te nì dàcuàchí-yāñà. Dandu nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì cuáhà mà. ⁷ Te nì ìa stná iin ùì siaca cuati; ñàyùcàndüá nì naquimanì stná-yà Dios sàhà-sí, te nì cachi-yà xì nècuàchì mà ñà-dasàn stná-nèsi nùù nèhivì. ⁸ Dandu nèhivì cuáhà mà, nì caxixi nsidaa-né, te nì ndenuu ini-nè. Te después, nì dàtācá-nè ñà-ndüá nì cuyodò gá, te nì chitu ùsà canasta-ñà. ⁹ Te nèhivì nì caxixi ma, nahi cùmi mìl nì sanduu-ne. Daaní, na sání dānācūtiā-yà nsidaa nèhivì mà, ¹⁰ dandu nì nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa nì xìcàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, nì casaà nècuàchì fariseu nùù-yá, te nì quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasaá-nèyà xìcàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né. ¹² Dandu nì sàcàn cuàhà ini-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchì ñuu yohó, ¿índù chuun xìcàn guá-nsià quide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachí xì-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu nì nacoò uun-yanè, nì ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu mar.

Nansa ni dànsínúú ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácání gá ini-nè sàhà nansa nìhì-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdó nècuàchì dacuahá-yá cunihi ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisi iin-nia nihí-né cuàhàn.

¹⁵ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xi stná Herodes.

¹⁶ Dandu ni quesaha-né ni ndatnuhu-né, cachí-nè:

—Ádi ñà-còò pan nihi-nda vaxi, ñàyùcàndùá cachí-yà xì-ndà ducán —cachí-nè.

¹⁷ Sàhájàn na ní cundaà ini-yà ñà-ndùá ndatnúhú-nè, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vaxi. ¿A có-nsinúú inì-nsia (ñà-ndùá ni xini-nsià)? Yùhù xiní tãñáha ga cundaà inì-nsia. ¡Na cueé guá sánìhì inì-nsia! ¹⁸ Iá nduchinúù-nsiá, ñàyùcàndùá xiñuhu cundehè-nsiá. Te iá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia nansa ni cuu daa? ¹⁹ Na ní dasín ùhùn pan, te ni xixi ùhùn mil tiàa, ¿nadaa ga ìcà pedazu pan ni ndòò ni dàtácá-nsià?

—Ûxin ùà —cachí-nè.

²⁰ Dandu ni cachi tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan ni caxixi cùmì mil nèhivì, ¿nadaa ìcà pedazu pan ni dàtácá-nsià?

—Ûsà —cachí-nè.

²¹ Dandu ni cachi tu-ya xì-né:

—¿A táñáha ga mànìhì inì-nsia?

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá ñuu Betsaida

²² Dandu ni sàà-yà xì-né ñuu Betsaida, te nèhivì ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuaá ni quesaa nùù-yá, sacúndáhvî-nè ñà-nì chítúú-yá ndahà-yá nùù-né, te ni ndúvaha-ne. ²³ Ñàyùcàndùá, ni tniì-ya ndahà nècuàchìmà, te ni tavà-yánè fuera ñuu tii ma. Dandu ni dàcùchí-yà tèdii-yá nduchinúù-né, te ni chituu-ya ndahà-yá ndé cuhí nùù-né. Dandu ni ndàcàtnùhù-yá nùù-né, a sàni natùinuù-né, á coó.

²⁴ Dandu ni ndacoto-ne, te ni cachi-nè:

—Vàtùni indéhí nèhivì, xicánúú-né, doco na iá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, ni nachituu-ya ndahà-yá nduchinúù-né, te ni indehè nsíí-né. Te momentu yucán ni nduvàha nduchinúù-né, te ni natù nina. ²⁶ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchìmà ñà-nì núhù-nè vehe-ne, doco màsà yáha-ne ñuu tii ma, ni màsà cáchí-nè xì nèhivì ndoó yucán.

Nansa ni cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipino. Te na cuàhàn-nè ichì, dandu nì xìcàn tnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

²⁸ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachí-nè ñà-ndùù-ní nahi profeta sàna.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

Dandu nì cachi Pedro:

—Divi Cristu (nì quixi dìquì-xí) nduu-ní.

³⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cachí-nè xì nèhivì dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yâ

³¹ Dandu nì dàtúi-ya nùù-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Nì cachi-yà xì-né ñà-mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí-yâ ndoho cuahà-yá. Vâchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nè cahíchì ini-nèyâ, dandu (càcàn-nè) cahnì nèhivì-yá. Doco tixi ùnì quivì icúmí-yâ natiacu-yâ, ³² nì cachi-yâ, cáhàn vate-yá xì-né ducán. Ñâyùcàndùá, nì tavà cuaán Pedro-yâ, nì cachí-nè xì-yá ñà-màsà cachí-yâ ducán. ³³ Doco nì nacuico-yá ladu yàtà-yá, nì indehè-yá dava ga nècuàchì dacuahá-yá, te nì càhàn duchì ini-yâ xì Pedro, cachí-yâ:

—Cuxio-ní nùì, vâchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Cò-nìhnú vâha inì-ní Dios. Cuisì chuun xi nèhivì ñuhivì nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá xì dava ga nèhivì ndoó yucán, te nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu naco-ne ñà-ndùá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xì'. ³⁵ Vâchi nú cuní iin nèhivì dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñuhú-nèàmà cundua. Doco nú ni cui-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Vâchi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-lá ñuhivì, doco ni mà sàà-mà cundua ñà-vâha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó, mà cúí. ³⁷ Te ò nú nì cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí. ³⁸ Vâchi nèhivì tiempu vichì, nacóó-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñâyùcàndùá, iin nècuàchì iá mahì nèhivì malu ndoó vichì, te cucáhán nùù-né yàha-ne ladu xi, te ò cucáhán nùù-né cunini-ne palabra xi, ndahví-nè, vâchi nú ducán, dandu yùhù ana nduú

Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí stnài nacuai' mii-né quivì naxicocuïn. Vàchi icúmí naxicocuïn ñuhivì yohó, cutnahí xì ángel ì-xí quixi, te ndiaha gá icúmí nanchii' quida Yuamánì'.

9

¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachitnùhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, antes cui-nsiá icúmí-nsiá cuni-nsiá cusahnú fuerte Dios xì poder xi-ya —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

² Daaní, nì yàha iñù quivì, dandu nì saca-ya Pedro, xì Jacobo, xì Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè dìni iin yucù ducún, te yucán nì nadama-ya mii-yá; tucu nì nàcùnahà-yà nì xini nècuàchìmà. ³ Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te nì nanchii yéhà. Na cuxín yaa ñà-nduú yùhà (dìni yucù), ducán nì nducuxán. Còò ni-iin nèhivì ñuhivì cui nsida cuxín xán ducán. ⁴ Daaní, yucán nì ndecoyo stná nèhivì (sànahà) nani Elías xì Moisés, ndatnúhú-nè xì-yá. ⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Maestro, ñansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quida vaha-nsi ùnì siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —nì cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yáha guá yúhí nsidaa-né, ñàyùcànduá ni cóni cundáà ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, nì nuu iin vicò yucán, te nì dàhvi nsidaa-né vicò mà. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cachí-yà:

—Dèhemanì' nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

⁸ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yá, doco na iin cachí còò cá iin ni xini-nè, ndé làcà mii-yá iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànùu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì dàndàcú-yá nùù-né, cachí-yà:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsia dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

¹⁰ Ñàyùcànduá, nì chivàha nècuàchìmà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacání cuàhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yà.

¹¹ Dandu nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñuhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuïn-nè?

¹² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuïn-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-íà vii. Doco ¿nansa cachí stná tutu ì sàhà yùhù? Pues nacáníamà nansa icúmí ndohi xì nansa icúmí nèhivì cahíchì ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivì, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua nì cudii ini-nè, vachi ducán sàni cachitnùhu tutu ì.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

14 Dandu nì nasaa-yà xì compañeru-yà ndé nì ndòo dava ga nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì xini-yà ndoó cuàhà nèhivì sàni nataca nùu nècuàchìmà. Te ndoó stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nàá tnahá-né xì nèhivì xí-yá mà. ¹⁵ Te na ní xini nèhivì cuáhà mà mii-yá, luegu nì ndulocó nsidaa-né, te nì cadayáà-nè vaxi-ne, nì casàhù-nè xì-yá. ¹⁶ Dandu nì ndàcàtnùhù-yà nùu-né:

—¿Ndíà ndatnúhú guâ-nsià xì nècuàchì yohó?

17 Dandu nì càhàn iin ana iín mahì nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vaxi nùu-ní, vachi inácaa iin ñà-malu inì-te, te sadià nùu-té, mà cùì càhàn-te. ¹⁸ Te ndéni nì cui iá-te, vaxa sahní ihá'-te, ducán'-te, dandu queé chihìñù yuhù-té, saxíndiaá tnahá nùhu-tè, te nduyútnú tehe-té. Te sàni xicàn tàhvì nùu nècuàchì dacuahà-ní ñà-tavà-néà, doco màncúí.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiate quixi nùí.

²⁰ Dandu nì saca-ne tèchii ma vaxi nùu-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu nì sahnì ihá'-te, ñàyùcànduá nì sàcasàn-té, natùì nìhní-te, te caná chihìñù yuhù-té. ²¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùu yua-té, cachí-yà:

—¿Nadaa tiempu sàcuàhàn-ndà ndohó-te ducán?

Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. ²² Te cuáhà xichi nduá-te mahì ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sàcasàn-té, vachi cuníà cahniá-te. Ñàyùcànduá, nú vátùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida manì-ní xì-nsí.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuisì cuníà cunindisa-ní, te vátùni. Vachi iin nècuàchì xiníndísà, vátùni nìhítàhvì-né nsidaa ñà-vàha xicàn-nè.

²⁴ Dandu luegu nì sacu yua-té, te nì càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndísê vichi; te nú cô-sài cunindisá vahi, dandu chindee-ní yùhù ñà-nì cúníndísâ gué'.

²⁵ Dandu nì xini Jesús ñà-vihi gá cuáhà nèhivì natáca. Ñàyùcànduá, nì dándàcú-yá nì sadi-yà nùu ñà-malu mà, cachí-yà:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi tèchii yohó ñà-mà cùì càhàn-te, te có-tiàcú-te, nacoò dahuun-tè, te màsà nàxícócuìn gò nansìhvu inì-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhìà, nì dándàcùchá'-te, te nì quea cuàhàn. Doco nahi ana nì xihì nì ndòo-tè. Ñàyùcànduá, cuáhà nèhivì nì cachi-nè:

—Sàni xihì dahuun-tè.

²⁷ Doco nì tnii-ya ndahà-té nì dìtá-yà, te nì dándácuíin-yàte.

²⁸ Daaní, nì quìhvi cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun mànicúì tavà nsiùhù ñà-malu mà (nùù-te)?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mànicúì, vàchi ñà-malu tnaha quisi mà, có-queá nansa ni nì cui, cuisì nú ni cacán tàhvi-nsiá nùù Dios, te cunihii stná-nsiá cundoo dòcò-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yá cui-yá

³⁰ Dandu ndacá-yá nècuàchì dacuahá-yá cuahàn-yà xì-né ndè ladu Galilea. Doco cuahàn dèhé-yà, vàchi có-cùnì-yá cundaà ini nèhivì índù xicánúú-yá. ³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yá nècuàchì dacuahá-yá mà (sàhà nansa icúmí-yá cui-yà), te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vàchi iá iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahni nèhivì yùhù; doco tixi ùnì quivì icúmí natiacuì.

³² Pues divi nduá nì cachi-yà, doco cóni sàa nècuàchì mà mànhì ini-nè ñà-nduá cuní cachàmà. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu nì sàa-yà xì-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yà ini iin vehe yucán, dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá ndàcàtnùhù tnahá guâ-nsiá ichì vaxi-nda?

³⁴ Doco dadí úún nì ndòo-ne, vàchi ichì mà nì cuàà-nè ndàcàtnùhù tnahá-né índù nècuàchì chicá ndiaá. ³⁵ Ñàyùcànduá, nì sàcòo-ya, te nì cana-ya nsi-úxin ùi-nè, te nì cachi-yà xì-né:

—Ín ana cuní cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dàndàcú, te cunucuachi stná-nè nùù nsidaa nècuàchì dava ga.

³⁶ Dandu nì cana-ya iin tètii nì chicani-ya mahì nsidaa-né, te nì numi nihni-yàte, cachí-yà xì-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivì iin tètii nahi tè-yòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-nè. Te nú yùhù quidáñúhú-nè, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vaxi.

Nècuàchì có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nèhivì, te ndàcùcahan-né quivì mii-ní. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhá xí-ndá xicánúú. Ñàyùcànduá, nì sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachì Jesús xì-né:

—Còò, màsà cádì-nsià nùù-né, vàchi iin nècuàchì ndácùcahan xi quivì', te quidá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè dìquí. ⁴⁰ Vàchi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè. ⁴¹ Te nú ináhá nèhivì nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhá mà quidá víi-né xì-nsiá, dandu seguru icúmí-nè nìhì-né ñà-vàha xi-ne nùù Dios, mate iyuhu tècuí-ni nduá nì sàha-nensià nì xihì-nsia.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quidá-ndá cuàchi

⁴² Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xí, nú ni dátùcù nèhivì-ñá, dandu ñdahví-nè! Vàchi chicá vaha màcùndiacu iin yùù yódo dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátùcù gà-nè ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhà ndahà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni táhndèà. Vachi chicá ñsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì iin-nì ndahà-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea, vachi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁴ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhà sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni táhndè stná, vachi chicá ñsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì iin-nì sàhà-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea, vachi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁶ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁷ Te nú sàhà nduchínúù-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni tavá-nsiáñà. Vachi chicá ñsiaha sàà-nsiá xì imindaa nùù-nsiá, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea. ⁴⁸ Vachi sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

⁴⁹ 'Nsidanicuú nèhivì, icúmí-nè (yàha-ne tnùndoho) na ian nsù yadi-né yoho te yucán; (doco bien xi-ne cunduamà, na ian nduhàdì comida) ñà-queá iin. ⁵⁰ Vaha ga iin, vachi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà; doco nú sàni ndañuhu ñà-àdì xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá iin (iá vaha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì anima-nsiá, te cundoo màni stná-nsiá.

10

Màsà cátè stnàhà-ndà xì nècuàchì vehe-nda

¹ Dandu nì quee Jesús ñuu yucán, cuàhàn-yà ladu Judea, divi iin ladu Judea iá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán nì nataca tu cuàhà gá nèhivì nùù-yá. Te nì quesaha-yá dacuahá-yánè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán nì casaà stná nècuàchì fariseu, te nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né coo nansa daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùnì iá ñà-cate stnàhà-ndà xì ñahàdìhì-ndà?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá nì dàndácú Moisés quida-nsia?

⁴ Te nì cacachi nècuàchì yucán:

—Nì sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nùù juez, dandu vātùnì cate stnàhà-ndà.

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuisì sàhà ñá-cô-cùnì-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcàndüá nì tiaa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcò ñuhiví, còó. Vàchi na ní quidayucun Dios ñuhiví, dandu nì quidayucun stná-yà nèhivì, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá disáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà, te quecuàân-né nùù yuadìhí-nê. ⁸ Ñàyùcàndüá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne vitni. Te sàhámà, có-nduú gá-nè diín diín nèhivì; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivì nduú-né. ⁹ Ñàyùcàndüá, nú ducán sàni dàcuacá stnahá Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà caté stnahá-né —nì cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sàni nansihvi-ya ini vehe, dandu nì ndàcàtnùhù gá nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá sàhà chuun jaàn. ¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni caté iin tiàa ñahàdìhí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, dandu cuàchi ndisa nduá nùù Dios, te cuàchi nduú stná nùù ñahàdìhí-nè primeru. ¹² Stná nècuàchì ñahà, nú ni caté-nè iì-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchi nduú stná.

Nansa nì chitàndòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati sàhà-ñà cundiatú anima-vè

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vaxi nùù-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìniá. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùù nècuàchìmà. ¹⁴ Te na ní xini-yá ñà-ndüá quidá-né, nì cuduchi ini-yà, cachí-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá nùù. Màsà cadí-nsià nùá, vachi ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divì cunduu ana sàa ñuhivì iì xí Dios. ¹⁵ Te yùhù cachí` xì-nsiá, nú màsà cóó (vità ini nèhivì) nahi ñà-cuati, te ducán quihvi-ne ichì ñuhivì iì xí mii-yá, dandu mà nunca sàa-nè yucán —nì cachi-yà.

¹⁶ Dandu nì numi nihni-yaña, nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìniá, te nì xicàn tàhvì-yá ñà-ndiaha nùù Dios sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁷ Daaní, na lácà nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà, dandu nì xini-yá yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesà-te nùù-yá, nì sàcuìin sisi-té, cachí-te:

—Maestro, vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì` ndiá ndüá quide, te nihitáhvi` vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndiá nduá disáhà-xí cachí-ní xì': "Mii-ní vaha-ní"? Vachi còó ni-iin nèhivì uún vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndise. ¹⁹ Pues vichi, ináhà-ní nansa nì dandàcú-yá

quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-nda, te màsà quidá cuihna-nda, ni màsà cáchí-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; te màsà dándáhvì stnàhà-ndà. Te icúmí stnâ-ndà quidañuhu-nda yuadíhí-ndá.

²⁰ Dandu nì cachi tu tèmà xì-yá:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivàhià dècuèndè na tíi.

²¹ Dandu màni mánì nì indehè-yáte, vàchi cuú ini-yà sàhà-té, te nì cachi-yà:

—Cumánì gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví, dandísá, ñihítáhvì-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cui-ní sàhí, mate ni cui-ní nchìca cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá nì cachi-yà, nì ndulocó-te, te nì cuhuun cuahà inì-te, vàchi yáha ga cuicà-té. Ñàyùcànduá, nì quihin-tè ichì cuàhàn-te.

²³ Dandu Jesús, nì xiconuù-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—¡Na ùhì guá sàà iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchìmà, yáha ga nì ndulocó-nè. Ñàyùcànduá, inga xichi nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Hijos, na ùhì guá ñihítáhvì iin nècuàchì càhvì xì ñà-cuicà-xí yàha-ne ñuhiví ìì xí Dios. ²⁵ Ñà-ndáà nduá, ùhì dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò nduhù iquì; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì indehè váha-yanè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vàchi nsidaa iñàha, mà ùhì quida-yañà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-ìcúmí-nsì, te vàxi-nsi nchìcùn-nsi mii-ní, Stoho-nsì Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù cachí xì-nsiá, nú sàhà yùhù icúmí iin nèhivì naco-ne iñàha, dandu iin cientu gà tantu icúmí-nè ñihítáhvì-né. Mate icúmí-nè naco-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdìhì-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vàchi iin cientu gà tantu ñà-jaàn ñihítáhvì-né mientras iá-nè ñuhiví yohó, mate icúmí-nè ndoho stná-nè quida nèhivì ñuhiví. Doco na sàà-nè inga ñuhiví vàxi xi-nda, dandu ñihì stná-nè vida ndiaha nicanicuaàn. ³¹ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè

sàa-nè natenchicùn-nè cahà-xí quivì yucán; te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàa-nè nàcòdònù-né.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yâ cuàhàn-yâ xì-né ichì mànana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yâ nùù-né. Doco mii-né, yáha ga nacání ini-nè, te yúhí-nè. Dandu nì tavà cuàán-yâ nsi-ùxìn ùi-nè, te nì nacani-ya xì-né ñà-nduá sà-itúú cuu xi-yá, ³³ cachí-yâ xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàa-ndà ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñuhu. Te icúmí nècuàchì mà cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza. ³⁴ Te mii-té, cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cui-te yùhù; te sivi dii-te nùí, dandu después cahni-té yùhù. Doco tixi ùni quivì icúmí natiacui —nì cachí-yâ.

Ñà-nduá ni xicàn Jacobo xi Juan nùù Jesús

³⁵ Daaní, nì tnàtuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xi Juan nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsi quidamanì-ní xì-nsí iin favor ñà-nduá xicàn-nsi.

³⁶ Dandu nì cachi-yâ:

—¿Índù iñàha cuní-nsià quide?

³⁷ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Na sàa tiempu ndiaha na cusáhnú-ní, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhá-ní, te inga-nsi coo ladu itní-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yâ xì-né:

—Mii-nsiá, có-sánihi ini-nsià ñà-nduá xicàn tàhvì-nsià nùí. ¿A vátùni cundee ini-nsià ndoho-nsia nacua icúmí ndohi, te yáha stná-nsià tnùndoho nacua icúmí yàhi?

³⁹ —Jaan —nì cachi-nè—, vátùni stná nsiùhù.

Dandu nì cachi-yâ xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsià ndoho-nsia nahi yùhù; te icúmí stná-nsià yàha-nsia tnùndoho nahi yùhù. ⁴⁰ Doco ñà-daníhitàhvì' mii-nsià cundoo iin iin-nsia iin iin ladúì, mà cúí, vàchi có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì nihitàhvì cundoo ladúì, cuisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vàchi divi sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yâ, dandu nì cuduchi gá ini-nè sàhà Jacobo xi Juan mà. ⁴² Doco Jesús, nì cana-ya nsidaa-né ñà-nì nátácá-nè nùù-yá, te nì cachí-yâ xì-né:

—Ináhá-nsià sàhà tè-cùsàhnú inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusáhnú-te nùù-né. Vàchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nèhivì yucán.

43 Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmí-nê cunduu-ne ana xinúcuáchí nùù nsidaa-nsiá. 44 Vàchi nècuàchì cuní codònùù nùù-nsiá, icúmí-nê cunduu-ne nahi peón chindéé xí nèhivì dava ga. 45 Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cónì quesài ñuhiví yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùì. Còó, sàhà-ñà cunucuachi míí nùù-né nì quesài, dandu después cuàhi vida xí cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —nì cachi-yà.

Nansa nì quida Jesús milagru, te nì natùinuù iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

46 Daaní, nì sàà-yà xì compañeru-yà iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yá ichì queé-yá ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù ichí yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vàchi dèhe Timeo nduú-né. 47 Te nì tiacu-nè sà-cùyátní Jesús de Nazaret. Ñàyùcàndúá nì que-saha-né ndáhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

48 Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, nì canàhà-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà ndáhì gà-ní —cachí-nè.

Doco nècuàchì cuaá mà, chicá ndee ní ndáhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

49 Dandu nì cucuìn-yà, te nì cachi-yà xì compañeru-yà:

—Cana-nsianè nì quixí-né.

Dandu nì cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà cùhúún inì-ní; ndacuiìn-ní, vàchi caná-yá mii-ní.

50 Ñàyùcàndúá, nì tavà-né dòò-né, nì dandiàchì-né iladú. Te yàchì nì ndacuiìn-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà. 51 Dandu nì xicàn tñuhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

52 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vàchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu luego nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà ichì cuàhàn-yà.

11

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

1 Daaní, nì sàà-yà xì-nè yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni òìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cùhùn cuéé-nè nùù-xí.

2 Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùù-xí; te yucán icúmí-nsiâ cuni-nsià ndé iín iin burru nuhní. Quisì tàñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiâsi quixi. ³ Te nú ndácàtnùhù nèhivì nùù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiâsi, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí, doco luegu naxicocuñ-si —nì cachi-yà.

⁴ Daaní, luegu nì quihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, te nì xini-nè yucán iín burru nì cachi-yà, nuhní-si yuhù ichì yatni yehè iin vehe. Ñàyùcàndùá nì ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, nì cachi-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

⁶ Dandu nì naxiconihí nècuàchìmà nacua nì cachi-yà xì-né. Dandu nì sàha nèhivì mà permisù ñà-cundaca-nési cùhùn.

⁷ Ñàyùcàndùá luegu nì saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà, te nì chitándòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí. Dandu nì sàcùnùú-yàsi. ⁸ Te cuàhà nècuàchì yucán, nì chitánduhù-né dòò-né ichì nacua cuàhàn yàha-ya. Te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì. ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cánandee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vàha-ndané, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vàxi-ne! ¹⁰ Ndiaha gá coo, vàchi vàxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nisa cusahnú xii-ndà David. ¡Ansivéhé mii-yá iá ansivi! —nì cachi-nè.

¹¹ Cunaha-nsiá, ducán nì sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì xini-yà nansa iá nsidaa iñàha yucán. Dandu nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà xì úxìn ùi compañeru-yà ndè ñuu tii Betania, vàchi sàni cuaà.

Nansa nì sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quivì nì quee-ya xì-né ñuu Betania mà vàxi-ya. Te xíhi-yà doco. ¹³ Te nì xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te iá ndahà cuí-nu. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà cundehè-yá a có-càá sì-higu caxi-yá. Doco na ní tnàtuu-ya nì xini-yà micuísì ndahà-nú iá. Còò quisì vídì, vàchi tàñáha ga sàà tiempu cana-sì. ¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì-yó caxì nèhivì.

Te nì inini stná nècuàchì dacuahá-yá nì cachi-yà ducán.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu

¹⁵ Nì nsihì ñà-yucán, dandu nì sàà-yà xì nècuàchìmà ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xi tè-xiín yucán. Nì naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xi díhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò xi loma. ¹⁶ Te cóni sàha stná-yà lugar nacuico ni-iin nèhivì carga xi-ne yàha-ne patiu veheñùhu cahnu-ma. ¹⁷ Te nì càhàn fuerte-yà xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Dohó cachí Dios nùu tutu ìì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì vaxi nsidanicuú ñuu càcàn tãhvi-né nùí”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà.

¹⁸ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, iníní stná-nè ñà-nduá nì cachi-yà. Te vichi yúhí-nèyà, vachi ináhá-nè ndulócô nsidaa nèhivì sàhà ñà-nduá dacuahá-yá. Ñâyùcànduá nì quesaha-né nandúcú-nè nansa cui cahni-néyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu nì quee-ya ñuu mà mànùhù-yá (ñuu tii Betania).

Nansa nì ìchì dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quivì vaxi tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì nayàha-ne xì-yá (ndé iin yutnù mà), te nì xini-nè sàni ìchì dahuun-nù ndé yohò-nú. ²¹ Dandu nì nsinuu ini Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù nì càhàn xì-ní, te nì sadì-ní nùu-xí icu, ¡sàni ìchì-nu!

²² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Xiñuhu cunindisá vaha-nsia Dios. ²³ Vachi palabra se-guru nduá cachí xì-nsiá yohó: nsidaa nèhivì có-íá xì duda, dècuèndè vátùni dandacú stná-nè nùu yucù jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua nì cachi-nè. ²⁴ Ñâyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, nsidaa iñàha nì càcàn tãhvi-nsiá nùu Dios, nú xiníndisâ-nsiá ñà-sà-íá ñà-nduá nì xicàn-nsiá, dandu nìhì-nsiáñà. ²⁵ Doco dava xichi xicàn tãhvi-nsiá nùu-yá, te xiní ùhì-nsiá iin ñanìtnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu dihna icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vátùni cuicahnú stná ini Yuandiáhá-nsiá íá ansivi sàhà cuàchi-nsia. ²⁶ Vachi nú có-xicáhnù ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, dandu mà cuicáhnù stná ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa nì cachi tè-xídandacú còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²⁷ Daaní, nì sàà tu-ya xì-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúu-yá ini veheñùhu cahnú yucán, dandu yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùu ñuu mà, nì tnàtuu-ne nùu-yá, ²⁸ cachí-nè:

—¿Índù nì nìhì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dandàcú nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te nì cachi-yá xì-né:

—Yùhù cuní stnáì ndàcàtnùhí nùu mii-nsiá, te nú nì nàxícónhí-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnáì xì-nsiá ana divi nì dandàcù-xì nùí'. ³⁰ Cachi-nsiá xì' ana divi nì dandàcù-xì nùu

Juan (Bautista) ñà-quida iì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhiví? Naxiconihí-nsiá nùí.

³¹ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa ní mii-nê, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios nì dàndàcù-xì núu Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà ¿índu chuun cóni xìníndísá-ndá nècuàchìmà? ³² Te nú ni cachí-ndà divi nèhivì úun nì cachi xì-né, (dandu ni mà quéé víi stná mà).

Ducán nì cacachi nècuàchìmà, vàchi yúhí-nè ndià nduá cachi nèhivì xì-né, vàchi nsidaa nèhivì, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù núu Dios nì sanduu Juan. ³³ Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndàà ini-nsi ana divi nì dàndàcù-xì núu Juan.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni yuhù, mà cáhí stnáì xì-nsiá ana divi nì dàndàcù-xì núí ñà-quide ñà-nduá quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nacání-yá xì-né puru ejemplu. Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nì ìa iin lamú, nì dànándèe-ne nducu yòhò sì-uva núu ñuhù xí-né. Te nì quida-ne corra-ñà, xì stná iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà; te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu-nè. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ² Daaní, na sání sàà tiempu cùchi quisi vídi mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin chii fruta mà núu medieru xi-ne. ³ Doco na ní sàà peón mà, nì catnii medieru mà-né, nì sahnì cuií-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá. ⁴ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni nì cacani yuu-ténê, ndè nì dànácuèhè-te dìni-né, te nì canàhá-te xi-né.

⁵ Daaní, tucutu nì techuún lamú mà inga peón núu-té. Doco tèmà, nì sahnì dahuun-téné. Dandu cuàhà gá xichi nì techuún lamú mà más gá peón núu-té. Doco divi ducán-ní nì cuu, vàchi dava-ne nì sahnì cuií-tené, te dava ga-nè nì sahnì dahuun-tè.

⁶ Ndé làcà mindaa dèhemanì lamú mà ndóo ga. Ñàyùcànduá último nì techuún stná-nè dèhe-ne cuàhàn, vàchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne, nì cahan-né. ⁷ Doco medieru mà, nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmi ndutahví xì nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stohà”, nì cachì-te. ⁸ Ñàyùcànduá nì catnii-tè dèhe lamú mà, nì sahnì-ténê, te nì dàcàná-te nsii ma yàtà corra.

⁹ 'Pues vichi, ¿ndiá nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? Icúmí-nê nùhù-nè yucán, te cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né.

¹⁰ Dandu nì cachi gà-yà xì nèhivì mà:

—A táñaha ga cahvi-nsia nùù tutu ìì xí Dios ndé cachá` palabra yohó:

Nì ia iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ñà. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe.

¹¹ Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán. Te ndulócò-ndà ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducán nacání nùù tutu ìì, nì cachi Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xicusahnú sàhà religiòn ñuu mà, nì cundaà ini-nè divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xí na ní nacani-ya ejemplu mà. Ñàyùcànduá, nì cuni-nè tnii-neyà, te chicadi-neyà. Doco ñà-yúhí-nè nèhivì cuàhà yucán, ñàyùcànduá, nì naco-neyà, cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹³ Dandu nì techuún-né iin ùù nècuàchì fariseu quixi xi iin ùù nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuní-nè dadaná-neyà na cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, nì có-yúhí stná-ní nì-iin nèhivì, vachi chináhá víi-ní ñà-nduú ichì váha Dios. Cachí-ní xì-nsí: ¿A vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó? ¿A ndiá ìcà-ndà chiyàhvi-nda, á cóó?

¹⁵ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá; ñàyùcànduá, nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùù? Cunihì-nsia iin òhùn quixi, cundehià nansa iá`.

¹⁶ Dandu na ní quesaa òhùn plata mà, nì indehè-yáñà, te nì cachi-yà xì-né:

—¿Bueno, ana òhùnù-xí, te ana òhùnù-xì itúú ìcà òhùn yohó?

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsiá cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsiá cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

Dandu nèhivì iníní, nì ndulócò-nè ñà-nchìchí guá nì naxiconihí-yà nùù nècuàchìmà.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

¹⁸ Dandu nì catnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùù-yà nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xìníndisâ-né icúmí natiacu nsii. Ñàyùcànduá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

19 —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo xi ñahàdìhì-nè, dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahà mà, áma cóo iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii-ma cunduu mée mà”.²⁰ Cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnú, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne.²¹ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà, nì nandàhà stná-nè xì ñahà cuaán ma, doco nì xihì stná nècuàchì ùi mà, te còò stná dèhe-ne. Te divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùni.²² Dècuèndè nì sàà nsì-úsà-nè nì nandàhà iin iin-ne xì ñahà mà, (te iin iin-ne nì xihì-nè), doco còò ni-iin dèhe-ne nì ía (xì ñahà mà). Daaní, último nì xihì stná nècuàchì mà.²³ Ñàyùcàndùá, na sàà quivì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaa xì nècuàchì ñahà mà? vèchi antes nsì-úsà-nè nìsa ìa xi-ñá —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còò, có-càchì vii-nsiá, vèchi có-cùndáa ini-nsia nansa cachí tutu ìi xí Dios, nì có-cùndáa stná ini-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya.²⁵ Cunaha-nsiá, na sàà quivì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vèchi nahi ángel ndoó ansivi icúmí-nè nanduu-ne.²⁶ Te vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa ía ñà-natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nùù tutu nì tiaa Moisés ndé cachá sàhà yutnù tii (xíxin), te ía Dios mahì-nú, te nì cachi-yà xì Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvì nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob”, cachí-yà.²⁷ (Ñàyùcàndùá, itiácú ìi nècuàchì sàhana ma), vèchi nècuàchì ní xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuisì nèhivì itiácú càhvì xì-yá. Ñàyùcàndùá, nì-iyuhu có-íá vii ñà-nduá cachí mii-nsiá —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios chicá ndiaá

²⁸ Daaní, iin nècuàchì ley xi veheñuhu, nì inini-ne nansa nì ndatnuhu stnahá-né, te nì cundaà ini-nè yáha ga nì naxiconihì víi Jesús nùù nècuàchì yucán. Ñàyùcàndùá, chicá nì tnàtuu-ne, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nùù nsidaa ñà-nduá nì dándàcú Dios, ¿índù ñà-chicá ndiaá?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-dándàcú Dios chicá ndiaá nduá yohó: “Cunini vaha-nsia, nèhivì Israel, vèchi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá.³⁰ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú sàxinítnùnì-ndà, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chicá ndiaá chivàha nèhivì.³¹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi dándàcú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñànìtnaha-nda”. Còò cá ñà-nì dándàcú Dios chicá ndiaá nùù ùi ñà-jaàn.

³² Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Cachí vaha ndisa-ní, maestro; ñà-ndáa nduá, vachi iminda Dios íá, còò cá ana nduú Dios, cuisì mii-yá. ³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú sàxínitnùníní-ndà, xì nsidaa voluntad xi-nda, xì nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vachi ñà-jaàn chicá ndiaá nùù nsidanicuú promesa cuàha-ndayá, a sea nduá iin quisi coco nùù-yá; te ò ndéni promesa nì cui —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu Jesús, nì xini-yà nì naxiconihí víi nècuàchì mà nùù-yá; ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Làcà iyuhu-ni cumánì, te sàà-ní cunduu-ní iin nèhivì ñuhìví ìì xí Dios.

Daaní, (na ní nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nèhivì, cónì sáha ndee gá ini-nè dadavátnáhâ-né xì-yá.

Ana divi nduú yohòtèhè Cristu

³⁵ Daaní, iin quivì íá-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yá nèhivì, te nì cachi-yà xì-né:

—Cachí nècuàchì ley xi veheñùhu: “Descendencia xi xii-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachí nècuàchì mà, doco ¿índùví cuní cachàmà? ³⁶ Vachi divi xii-ndà David nì tiaa stná-nè sàhà Cristu tìxi poder xi Espíritu ìì xí Dios, te dohó nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuàhì ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa tè-xìní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

³⁷ Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáa nduá) —nì cachi Jesús.

Te nsidaa nèhivì cuáhà yucán, cudì ini-nè xì ñà-nduá cachí-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir; cachí-yà

³⁸ Dandu nì dàcuahá gá-yà nèhivì, cachí-yà:

—Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu. Vachi ñà-dìi xì-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhú tñùñuhu nsidaa nèhivì xì-né yàhvi. ³⁹ Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-né lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nècuàchì nì xihì ìì-xí, dandu después sàcuíta-ne nacuatú cuáhà-né na ian ndisa guá vaha-ne. Sàháyùcànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nihì-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuàhà gá ndiaá promesa tii nì sàha ñahàcuàán ndahví

⁴¹ Iin xichi iá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancia xi Dios, te indéhe-yá nèhivì daquéé-ne dihùn ini alcancia mà. Tècuicà, cuàhà gá dihùn nì dàquéé-tè. ⁴² Dandu nì quixi stná iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ì-xí; te nì dàquéé-ne ù dihùn cuàtì ndiaá nahi ùxìn centavu. ⁴³ Ñâyùcànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá nataca-nè nùu-yá, te nì cachi-yà xi-né:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sàha nècuàchì viuda ndahví yohó nùu ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùu-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

13

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

¹ Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá xi-yá:

—Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùu nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaha guá ndáa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nùu-né:

—¿A xiní-nsià vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, dandu nì mà códotnahá gá ni-iin yùu yohó, vachi icúmíâ caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xi-né ndè yucù Olivo iá frente veheñùhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xi-yá yucán, dandu nì càhàn ùnì-nè xi-yá, divi Pedro, xi Jacobo, xi Juan, nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

⁴—Cachì-ní xi-nsí índu quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn. ¿Índu milagru coo ñà-cundaà ini-nsì ñà-sà-itúú quivì cuu nsidaájàn?

⁵ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándahví ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁶ Vachi cuàhà ana icúmí quixi danani úun-né nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xi nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nihì-né dandahví-nè.

⁷ Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra yoho te yucán, màsà yúhî-nsià, vachi fuerza icúmí coo ducán. Doco tãñáha ga xinu tiempu yohó nduájàn, iá gá ñà-vaxi cuu.

⁸ Daaní, ñuu xi ñuu, icúmíâ nàá stnahá. Vachi cuàhà rey, icúmí-tè dandacú-te coo guerra xi inga ñuu. Te icúmí tñaa stná

yoho te yucán ñuhiví, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tnùndoho cunduamà.

⁹ 'Doco mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vâchi icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Te icúmí-nsiá ñàhni cui-nsiá ini veheñùhu. Te sàhà-ñà càhvi-nsiá yùhù, ñàyùcàndüá, icúmí-nê datnátuu stná-nè mii-nsiá nùù gobernador xì nùù rey (ñà-càhàn tnùhù-né diquì-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vâha cachi vate-nsiá ñà-ndüá xiníndísâ-nsiá cunini-temà. ¹⁰ Te dècuèndè inicutu ñuhiví icúmí cuitià stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xinu (tiempu yohó). ¹¹ Doco icúmí nèhivì canicuàchi-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Doco màsà nácání ini-nsià ni-iyuhu índü palabra naxiconihí-nsiá nùù-té. Còò, cuisì nacua dachítñuní ini Dios mii-nsiá hora yucán, divi cachi-nsià xì-té. Vâchi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còò, divi Espíritu Ìì xí Dios icúmí dacàhàn xì-nsiá.

¹² 'Doco dava nèhivì, dècuèndè ñani-nè icúmí-nê cahin-nè nùù autoridad ñà-cui nècuàchìmà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cuià. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadíhí-nè cuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né ñà-cui-nè. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsià. Doco nú iin-ni cunihnu vâha inì-nsia dècuèndè sàà xinu tiempu, dandu càcu-nsia nùù Dios.

¹⁴ 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsià sàni sàcuìin figura mà iin xaan ndé còò permisú cuian, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. Pues na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè yucù. ¹⁵ Te nú dìnivèhé ndoó-né (quetátú-nè), dandu (yàchì ni nuú-né cunudèhé stná-nè), doco màsà nànsìhvi ga-nè vehe nsiquihin-ne ñà-ndüá icúmí-nê. ¹⁶ Te nú ndoó-né nùù ítú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-nè. ¹⁷ Te jndahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèè-xi quivì yucán! Te jndahví stná nècuàchì icúmí xí mèè chichì! ¹⁸ Te càcàn tàhvi stná-nsià nùù Dios ñà-màsà cúvixin na sàà tiempu cunudèhé-nsià mà. ¹⁹ Vâchi yâha ga icúmí nèhivì ndoho-ne quivì yucán. Còò cá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndè quivì nì cuyucun ñuhiví xì ndé quivì coamà. Ni quivì después, mà sàà gà coo tnùndoho ndudava xán. ²⁰ Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndütù nsihí nèhivì ñuhiví nì cui. Doco sàhà nèhivì sàni nacàxin-ya, ñàyùcàndüá sàni chitnùnì ini-yà ñà-chicá yàchì dacúxíó-yà tnùndoho.

²¹ 'Quivì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nèhivì cachì xì-nsiá: "Cundehè-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu", te ò: "Yucán ía-yà". ²² Vâchi icúmí quixi cuàhà tètñùhù, te iin iin-tè cachì-te

ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmí quixi cuàhà stná ana danani úún càhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru sàhà-ñá ndulocó nèhivì, áma níhì stná-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té, doco mà cúí. ²³ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vàchi sàni cachitnùhi xì-nsiá nsi-daa ñà-nduá icúmí cuu.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuïn Jesús

²⁴ Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quivì yucán, dandu mà cúnchí gá ni orá ni yoo. ²⁵ Te sìnsivì itándiáá ansivi, icúmí-sì còyo nihni-sì nùù ñuhivì. Te sìtnúù nahnú, icúmí stná-si ndacùchí ndee-sí. ²⁶ Dandu natùì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cundehè nèhivì ñuhivì yùhù sàmànui mahì vico xì poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ²⁷ Dandu luegu icúmí techuïn ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhivì ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé vihi gá xica ñuhivì xì ansivi, doco icúmí-né nataca-nè quixi-ne quida ángel xi.

²⁸ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà inì-nsia iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú nì que-saha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni. ²⁹ Pues ducání stná xì mii-nsiá; quivì cuni-nsiá cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná inì-nsia ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuïn nduá; sà-ítúú nihni. ³⁰ Te mà sàa cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³¹ Cunaha-nsiá, icúmí sàa ansivi xì ñuhivì ndañuhá, doco palabra xi, còó, mà nunca sàa ndañuhá.

³² Doco ni quivì, te ni hora naxicocuïn, ni-iin nèhivì có-ínahá-nè, ni ángel ndoó ansivi, có-ínahá stná-nè. Ni stná yùhù ana nduú Dèhemani Dios, có-ínahá stnâ; cuisì Yuamánì nduú ana inahá.

³³ Ñàyùcàndùá, cundoo tùha-nsia, te cunihnu vaha ini-nsiá, vàchi có-ínahá-nsiá índù hora divi cuu nsidaájàn. ³⁴ Ducán iá na ian quidá iin lamú na cuyúcùn-nè cùhùn xicà-né, dandacú-né nùù mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, nihí-te chuun quida-tè. Te mozo ndiaá yehè, ndacú nùù stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán. ³⁵ Pues divi ducán stná mii-nsiá, xiñuhu cundoo tùha-nsia, vàchi có-ínahá-nsiá índù hora divi naxicocuïn yùhù ana nduú Lamú xi-nsia, sea cuñaà, ò dava ñùù, ò sinduhá cundua, te ò naha. ³⁶ Vàchi nanàá icúmí naxicocuïn, ñàyùcàndùá còtó (nandòdó-nsiá ñà-jaàn), te na ian quídi-nsiá cundua. ³⁷ Ñàyùcàndùá, yùhù cachì xì-nsiá nacua cachì xì nsidaa nèhivì xí, ni cundóó tùha-nsia —nì cachì Jesús.

14

Nansa ni ndatnuhu tnahá nêhivì ñà-nàndúcú-nê nansa tniì-ne Jesús

¹ Daaní, cumání gá ùì quìvì cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndútáchí. Te dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñùhu, ni nanducu-né nansa tniì dèhé-nè Jesús ñà-cui-yà.

² Doco ni cachì-nè:

—Còò, màdì mahì vicò (quida-nda ducán), vâchi te nú còò, vihini nacuidà nêhivì.

Nansa ni sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nêhivì ni sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yá, te yucán ni sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù ni cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmì finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu ni sàhnù nècuàchìmà dùcùn quidi ma ni sòdò-nète itnu dìni-yá. ⁴ Doco dava nècuàchì xixí yucán, ni cuduchi gá ini-nè, cachì-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun ni sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guâ-te?

⁵ Chicá vâha dicò-nète ni cuí, te mà úhì quee iin ùnì cientu òhùn plata dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

Ducán cachì-nè, cánahá-nè xì nècuàchìmà.

⁶ Doco ni cachì Jesús xì nêhivì mà:

—Nacoo-nsia nècuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánahá-nsià xì-né? Vâchi iin ñà-vâha nduá sàni quida-ne xì'. ⁷ Vâchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá, te mà úhì chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, còò, sacù-ni quìvì ié` xì-nsiá. ⁸ Ñâyùcàndüá, nècuàchì ñahà yohó, ñà-ndüá sàà-nè quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sàhí, na ian sàni quidatatna-né cuerpu xi sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachìtnùhi xì-nsiá, nsidanicuú ñuu ndé sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhívì, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vâha ni quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nêhivì nandòdó-né nècuàchìmà.

Nansa ni saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁰ Nùù ùxìn ùì compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nècuàchì yohó, ni sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú, ni ndatnuhu-né xì nècuàchìmà ñà-cahin-nèyà. ¹¹ Te ni cacudiì ini nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè. Te ni saquin-nè compromisu chiyàhvi-ne. Ñâyùcàndüá, ni quesaha Judas mà nandúcú-né índù modo dayáha-neyà ndahà nècuàchì yucán.

Nansa ni cutnahá Jesús xì compañeru-yà ni xixi-ya Cena ìì

¹² Daaní, nì sàà tu quivì primeru xi vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te quivì yucán xihì stná lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. Ñàyùcàndüá, nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xi-yá:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu nì dándacú-yá nùù ùì compañeru-yà, cachí-yà:

—Cuahán-nsià ini ñuu. Te yucán icúmí-nsià ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuí. Nècuàchì yucán cunchicùn-nsià cùhùn. ¹⁴ Te divi vehe ndé quihvi-ne, yucán càhàn-nsià xì nècuàchì divéhé-xímá, cachi-nsià xì-né ñà-dòhó cachí maestru: ¿Índù iá quartu cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá? ¹⁵ Dandu icúmí nècuàchì mà dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìqui-xí ndé sà-iá nsidaa ñà-ndüá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsià ñà-cudiní-nda.

¹⁶ Dandu nì quihìn ùì nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè. Te nì sàà-nè ini ñuu mà, te nacua nì cachi-yà, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcàndüá divi yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu nì sàà stná-yà xì nsi-úxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. ¹⁸ Te na ndoó-né xixí-né, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì'. Te yohó iá-né xixí-né xì-ndà.

¹⁹ Dandu nì nàcùndoo nsidaa nècuàchì mà tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíni yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachí inga-nè.

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nùù nsi-úxìn ùì-nsià, iin-nsia cuàhàn cahin xì', mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nùù cazuela yohó.

²¹ Ñà-ndàà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá' nì cachitnùhu nùù tutu ùì ñà-icúmí cui yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xì', ñdahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhivì nì cùí —nì cachi-yà.

²² Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì dàcuàchì-yáña, nì dasàn-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-yà:

—Tnii iin iin-nsia pan yohó, vachi nahi iquicúñú yùhù nduá.

²³ Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimanì stná-yá Dios sàhà ñà-ñuhú, te nì sàha-ya nì caxihi nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Ndutè si-uva yohó, nahi nìi nduú-te, vachi divi sàhà nìi icúmí nacoí iin ichì sàà cunchicùn nèhivì nú sàni xìtià-ñà sàhà cuàhà-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà cóhó gué` ndutè si-uva

yohó dècuèndè cachi sàà nacoho saa tùi-te quivì sàà cusahnú Dios inicutu ñuhìví yohó.

Nansa ni cachi Jesús xi Pedro ñà-ìnáhá-yà icúmí-nê nacuaà-néyà

²⁶ Daaní, ni xito nsidaa-né alabanza, te ni quee-ne cuàhàn-nè xi-yá ndè yucù Olivo. ²⁷ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù, vàchi ducán cachi tutu ì: “Cuàhìn dacúxíóé pastor, dandu icúmí riì cuitià nihni-sì”, cachá. ²⁸ Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codònúì nùù-nsiá cùhùn ndè ladu Galilea.

²⁹ Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁰ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-nî nacuaà-ní yùhù. Tãñáha ga coto lehe ùi xichi sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yáha ga ndee ní càhàn-nè, cachí-nè:

—Còó. Mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuai' mii-ní —ni cachi-nè.

Te divi ducání ni cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà.

Nansa ni sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te ni xicàn tàhvì-yá nùù Yuamáni-yá

³² Dandu ni sàà-yà xi-né iin xaan nani Getsemaní. Te ni cachi-yà xi-né:

—Mii-nsiá, yohó ndòo-nsia. Te yùhù, cùhìn chicá nùù-xí càcàn tàhvì nùù Dios.

³³ Dandu ni saca-ya Pedro xi Jacobo xi Juan, cuàhàn-yà xi-né. Te ni sàcòo-ya na ian yúhì-yà, te ni quesaha-yá yáha ga nacání cuàhà ini-yà. ³⁴ Te ni cachi-yà xi-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cuniá cahni dahuan yùhù. Ñàyùcàndúá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁵ Dandu cuàhàn-yà chicá nùù-xí, te ni sàcùnduhù ndèé-yá ni xicàn tàhvì-yá nùù Dios, áma cui cuxio tnùndoho icúmí-yá yàha-ya. ³⁶ Te dohó ni cachi-yà:

—Yuamáni', nsidaa iñáha vátùni quida-ní. Ñàyùcàndúá, xicàn tàhvì nùù-ní áma cúxíó tnùndoho icúmí yàhi, vàchi na iin (ñà-úá ñuhú iin) taza nduá nùì, te ùhì cohià. Doco màdi ñà-nduá cuní yùhù ni cúndúá, cuisì ñà-nduá cuní mii-ní.

³⁷ Dandu vaxi tu-ya ndé ni ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te ni xini-yà xíquidì-nè. Ñàyùcàndúá, ni cachi-yà xi Pedro:

—Simón, ¿índù chuun quídì-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ni? ³⁸ Cundoò tùha-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá, vàchi mate iá voluntad

xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsià ñà-quidandee ìni-nsia.

³⁹ Dandu nì sàhàn-yà inga xichi, te divi ducán-ní nì cachi tu-ya xì Yua-yá Dios. ⁴⁰ Dandu vaxi tu-ya, te nì xini-yà tucutu quídì-nè, vachi sádì vahná-nè. Ni có-nànìhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá. ⁴¹ Dandu tucu tu nì sàhàn-yà ñà-ùnì, te nì nsiaa tu-ya nùù-né, cachí-yà:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vachi sà-íá, sàni sàà hora xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴² Ndacuita-nsia, cùhùn-ndà, vachi sà-ìtúú quesaa ana nì cahin xì'.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴³ Daaní, na cáhàn ì-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa Judas, divi iin nècuàchì nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínìhì xì espada xì garroti. Cuenta xì dùtù xícusahnú vaxi-tè, xì cuenta xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà. ⁴⁴ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa tiàa xícutnahá xi-né ñà-coo iin seña ana tnii-tè. Divi ana chitú-nè cunduu meru ana tnii cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sàni quesaa-nè, dandu vichi vichi nì tnàtuu-ne nùù Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu nì chitú-nè nùù-yá.

⁴⁶ Dandu compañeru-nèmà, nì tnii-tè Jesús, nì ndòo-ya ndahà-té. ⁴⁷ Doco iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne, nì cani-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnú, nì sahnde-nè iin tùtù-té. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vaxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti ñà-tnii-nsia yùhù, na ian tècuìhnà nduí, ⁴⁹ mate nsiquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, doco cóni tnií-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xì' vichi sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá cachí nùù tutu ìì —nì cachi Jesús.

⁵⁰ Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Iin tèchii nì xinudèhé stná

⁵¹ Daaní, nchícùn stná iin tèchii ndixi-xi iin dahmà. Te nì tnii stná-te. ⁵² Doco nì ndòo sìcoto xi-tè, te nì xinu-tè cuáhàn-te iá chaa-té.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁵³ Daaní, ndacá tiàa ma-yá nì sàà dècuèndè ndé iá dùtù chicá cusáhnú. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu. ⁵⁴ Te Pedro, nchícùn xicà ní-né mii-yá

cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policia ndoó nadáa nùù ñuhu.

⁵⁵ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa Junta Càhnùmá, nì nducu-né ana daquée cuàchi dìquì Jesús, (te cundua iin cuàchi pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còò iin nì túi càhàn ducán.

⁵⁶ Vàchi cuàhà tètñhù nì càhàn tnùhù dìquì-yá, doco cóni ndúdává ñà-ndùá nì cachi iin iin-tè. ⁵⁷ Vàchi dava-tè, nì ndacuítà-tè nì càhàn tnùhù-té dìquì-yá, cachí-te:

⁵⁸ —Nècuàchì yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuàhàn-nè da-caá-né veheñuhu nì quidavàha nèhivì (ñuu-ndà). Dandu tìxi ùnì quivì cuàhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdì xì ndahà nèhivì cuyucàn, cachí-nè —nì cachi tètñhù mà.

⁵⁹ Doco ni ñà-jaàn, cóni ndúdává xí ñà-ndùá nì cachi ingà-te.

⁶⁰ Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnú, cachí-nè xì-yá:

—¿Áma náxícónihí-ní ni-iñàha? ¿Nansa iá ñà-càchí guá nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶¹ Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còò ni-iñàha ni cachí-yà. Dandu tucutu nì càhàn dùtù mà, cachí-nè:

—¿A divi Cristu Dèhemanì Yua-nda Dios ndùù-ní càhàn-ní?

⁶² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì mà:

—Jaan, divi nduí. Te icúmí-nsiá cuni-nsiá yùhù ana ndúú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na naxicocuñin, ié` ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànuì mahì vico cahnú ansivi.

⁶³ Dandu dùtù cusáhnú má, (nì xidà ini-nè, ñàyucàndùá) nì ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuàhà mà:

—¿Cò-xiñhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu!

⁶⁴ Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nsidaa-né, nì cachi-nè ñà-icúmí-yá cui-yà.

⁶⁵ Dandu nì caquesaha dava tiàa ma nì sivi dìi-teyá, te nì chidàhvi stná-te nùù-yá, sahní cuii-teyá xì sìcátú, cachí-te:

—¿Cachi cuáá-ní ana nì canì xi-ní!

Daaní, stná policia yucán, ndee ní canì-ne nùù-yá.

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁶ Doco Pedro, tìxi-xi iá-nè patiu. Dandu nì quixi iin ñahà chii quidáchúun vehe dùtù mà. ⁶⁷ Te na ní xinìa Pedro iin-né nadáa stná-nè nùù ñuhu, dandu nì indehè váha-ñà nùù-né, te nì cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco nì nacuaà-né mii-yá, cachí-nè:

—Còó, tàcùnì nècuàchì mà, nì có-cùndáa inì ñà-ndùá cachú.

Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. ⁶⁹ Te ñahà chii mà, nì indehè tú-ñané, te nì cachi-ña xi nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ní nì nacuaà tú Pedro-yà.

Daaní, tìxi inga ratu gà, tucutu nì càhàn nècuàchì itá yucán xì-né, cachí-nè:

—Ndisa, iin compañeru nècuàchì mà nduu-ní, vèchi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua càhàn nèhivì ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu nì cachi-nè:

—Nú tètñhù nduí, ni quixí castigu xi nùù Dios. Yùhù, chináhì Dios, tàcùnì nècuàchì cachí-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán nì xito lehe ñà-ú; te nì nsinuu ini Pedro nansa nì cachi Jesús xì-né daa, ñà-tàñaha ga coto lehe ùi xichi, te ùnì xichi sàni nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhámà, nì quesaha-né nì sacu-ne.

15

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tùinuù, dandu nì ndatnuhu dùtù xícusahnú xì tè-cùsahnú nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, xì nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyùcànduá, nì nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xì-yá nùù gobernador nani Pilatu, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà. ² Dandu nì xicàn tnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá —cachí-yà.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuàhà ní càhàn tnùhù-né sàhà-yá.

⁴ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùù-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma nàxícónihí-nì sàhà ñà-cuàhà guá càhàn-nè dìquì-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-ñàha ni nàxícónihí-yá. Ñàyùcànduá, nì ndulocó Pilatu.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha gobernador mà dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí cudû ini nèhivì cuáhà. ⁷ Te quivì yucán ndoó itnii tiàa vehecàa. Vèchi nì casahàn-te revolución dìquì gobiernu, te nì sahnì stnàhá-te. Te iin tèmà nani Barrabás. ⁸ Ñàyùcànduá nì caquixi tu nèhivì cuáhà mà nì quesaha-né nì xicàn-nè nùù Pilatu ñà-nì quidá tú-te ñà-nduú costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te nì naxiconihí-te nùù-né, cachí-te:

—¿A vátuni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsià Judea?

¹⁰ Ducán nì cachí-te xì-né, vèchi ináhà-té ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú, ñàyùcànduá nì dàyáha-ne Jesús ndahà-té.

¹¹ Doco dùtù mà, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì

cácàn-nè dàñà Barrabás mà, te màdià Jesús. ¹² Dandu nì càhàn tu Pilatu xì nèhivì mà, cachí-te:

—¿Ndíà nduá cuní-nsià quide xì nècuàchì yohó? Vàchi rey xi mii-nsiá nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsià.

¹³ Dandu ndee ní càna nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—¡Ni cui-nè nchìca cruz!

¹⁴ Dandu nì cachi tu Pilatu:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì mà, cachí-nè:

—¡Ni cui-nè nchìca cruz!

¹⁵ Te sàhà ñà-cuní Pilatu ndòò vaha-tè xì nèhivì mà, ñàyùcànduá nì daña-té Barrabás. Te nì dandàcú-te ñàhni cuií Jesús xì chirrión. Dandu nì dandàcú stná-te nùù soldadu xi-tè ñà-cundaca-temàyá cùhùn chituu-tèyá nchìca cruz.

¹⁶ Doco primeru, nì casaca-tèyá ndè patiu vehechuún, te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè. ¹⁷ Dandu nì chindixi-tèyá iin sìcoto moradu. Te nì cavà-té iin corona iñù nì chicaà-te dìni-yá. ¹⁸ Dandu nì sàcùndiaà-teyá, cána-tè, cachí-te:

—¡Viva! ¡Ádi rey xi tè-raza Judea nduu-ní!

¹⁹ Te nì cani fuerte-te dìni-yá xì iin nù-yòò. Dandu nì casivi dií-teyá, te nì sàcùntasisi-té nùù-yá, na ian quidáñúhú-tèyá.

²⁰ Daaní, na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tava-té sìcoto moradu mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²¹ Ichì yucán nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù ítú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xì Rufo nduú stná-nè. Te divi nècuàchì mà nì tniì soldadu, te nì dàcuidá-tené cruz xi Jesús cuàhàn-nè.

²² Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquidìni. ²³ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu dácà xì iin dùsa tatna nani mirra, doco cóni cuní-yà. ²⁴ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nansa nì nihì iin iin-tè na ní idiquí-te sàhà-ñá.

²⁵ Nahi cà-îin dàtnàà nduá nì chituu-tèyá nchìca cruz mà.

²⁶ Te yucán nì cachituu stná-te iin ñà-càchítnùhu índù-ñá dísàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtundiaa stná ùi tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuàhá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ²⁸ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ìi ndé cachá: “Nì quida nèhivì cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

²⁹ Dandu nèhivì yáha yucán, nì canàhá-nè xì-yá, dacuico díni-né, cahíchì ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuàhàn-ní dacao-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùnì quivì naquidavàha saa-ní inga-ñà cahan-ní! ³⁰ Pues nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nùù cruz cundehè-nsí —nì cachi-nè.

³¹ Ndè stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná-nèyà, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. ³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni dánúû-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán nì cachi-nè. Te dècuèndè stná tiàa itándiáá stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xì-yá.

Nansa nì xìhì Jesús, nì dànàà-yá sàhà cuàchi-nda

³³ Daaní, càxíhúì xì ndé càhúnì, nì nàcùìin tnùù inicutu ñuhiví. ³⁴ Dandu càhúnì nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sànì ndòo nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu nì dáyáa iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-tèá xì vinu nì xìò, nì chihi-tèá dìni iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvi-yá, cachí-te:

—Vichi naco-ndané cundiatu-nda, áma quíxí Elías nanihi xì-né.

³⁷ Dandu nì ndàhì ndee-yá, te nì xìhì-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú (ñuu mà) nì quedava ìì cortina cahnú (sadí nihni cuarto xan). Iin-ni nì ndàtà-ñá ndè dìni-xì xì ndé tìxi-xi. ³⁹ Te iín iin capitán nùù-yá, te nì xinì-te nansa nì ndàhì-yà, te nì xìhì-yà. Ñàyùcàndùá nì cachi-te:

—Ñà-ndàá nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchì ñahà, indéhe stná-nè (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xì Jacobo chii. Te inga-nè nduú Salomé. ⁴¹ Nècuàchì ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchimà, te na ní xicanuu-ya ladu yucán, nì cutnahá stná-nè xì-yá nì chindee-nèyà. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnàhâ-né xì cuàhà gá stná nècuàchì ñahà nì quixi stná xì-yá ndè ñuu Jerusalén.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quìvì yucán. Te quìvì mà nduú stná quìvì icúmí-nê nsidayucun-nè sàhà quìvì descansu cunduu inga quìvì mà. ⁴³ Ñàyùcàndüá nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José, nì xicàn-nè cuerpu xi Jesús. Iin nècuàchì dandacú nùu Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó. Divi-ne nì sàhàn nùu Pilatu; cóni yúhî-nè, nì xicàn-nè cuerpu xi-ya. ⁴⁴ Te nì ndulocó-te, a ndísá yàchì gà sàni xihî-yà, á coó. Ñàyùcàndüá, nì cana-tè iin capitán, nì xicàn tnùhù-té nùu témà a ndísá sàni xihî-yà, á coó.

⁴⁵ —Jaan —nì cachi capitán mà.

Ñàyùcàndüá, nì sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya. ⁴⁶ Sàháyùcàndüá, nì xiin nècuàchì mà iin dahmà finu, te nihî-néa cuàhàn nì nanihi-ne cuerpu xi-ya, nì chidúcùn-néyà, te nì chinacaa-néyà ini cueva xí nsii sàni càan canúú ícà cavà. Dandu nì dàtùí-né iin cavà cahnú yuhù cueva mà nì sàcùndiadià. ⁴⁷ Te María Magdalena, xì María dihi José, nì caxini stná-nè lugar ndé nì sàcùnacaa-yà.

16

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, na sàni cuñaà quìvì descansu, dandu nì sàhàn María Magdalena, xì Salomé, xì María dihi Jacobo, nì xiin-ne tàtnà tnàmì ñà-cunihi-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xi Jesús. ² Dandu naha quìvì primeru semana nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè cueva ndé íá-yà. Te nì xìnu orá. ³ Te cachí-nè, iin-ne xì inga-nè:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxíó xí cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà?

⁴ Doco nì candacoto-ne, te nì xini-nè sàni cuxio cavà mà, mate cahnú sàstnùhá. ⁵ Dandu nì quihvi-ne ini cueva mà, te nì xini-nè íá iin ana nduú na iin nècuàchì chii, íá-nè ladu cuàhá cueva mà, ndixí-né iin sìcoto quihín cuxín yaa. Ñàyùcàndüá nì candulocó gà nècuàchì ñahà mà. ⁶ Doco nì càhàn nècuàchì íá yucán, cachí-nè xì nècuàchì mà:

—Màsà yúhî-nsià; Jesús de Nazaret nandúcú-nsiâ, divi ana nì xihî nchìca cruz. Doco cunaha-nsiá, sàni natiacu-yà. Còò cá-yà yohó. Cundehe-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yà. ⁷ Ñàyùcàndüá, cuahán-nsià cachitnùhu-nsià xì Pedro xì nècuàchì dava ga nìsa dacuahá-yà, te cachi-nsià xì-né ñà-icúmí-yà codònùu-yà nùu-nsiá nùhù-yà ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cuni-nsiayà, vàchi ducán nì cachi-yà xì-nsiâ —nì cachi ángel.

⁸ Daaní, nì caquee nècuàchìmà cueva mà, nì dàyáà-nè cuàhàn-nè. Vàchi nì quesaha-né quidí-né, te ndulócô gà-nè. Doco sàhà ñà-nì yùhí guâ-nè, cóni càchí-nè ni-ìñàha xì nèhivì.

Nansa nì xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán nì natiacu Jesús naha quivì primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchì primeru nì ndecunu-ya nùù-xí. Nècuàchìmà, ùsà ñà-malu nì sañuhu ini-nè antes, doco nì tavà-yá nsidaámà anima-nè. ¹⁰ Pues divi nècuàchìmà nì xini xì-yá primeru, dandu nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì compañeru-yà, divi nècuàchì nìsa xicanuu xì-yá antes. Vàchi ndoó-né tnùnsí ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu nì nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te nì ndecunu-ya nùù-né. Doco cóni xiníndísà nècuàchìmà.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùi nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuàhàn ùi nèhivì xì-yá nùù campu, te yucán nì ndecunu tu-ya nùù-né, doco tucu nì nàcùnahà-yà. ¹³ Dandu nì naxicocuñin nècuàchìmà nì cachitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cóni xiníndísà stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-nduá nì dándacú Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànuhù-yá

¹⁴ Chicá después nì ndecunu tu-ya nì natù-ya nùù nsihúxin iin nècuàchì dacuahá-yá na meru ndoó-né xixí-né. Te nì càhàn duchi ini-yà xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vàchi cóni xiníndísà-né yuhù nècuàchì nì xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yà. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià inicutu ñuhiví, te cachitnùhu vate-nsiá razón ndiaha xì ñà-cunini nsidanicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhii-né, icúmí-né càcu-ne nùù Dios. Doco nècuàchì mà cúníndísà-xán, nicanicuahàn icúmí-né cunsida-ne cuàchi-ne. ¹⁷ Te nú sàni xinindísà nèhivì, dandu icúmí stná-nè quida-ne milagru. Sàhà yuhù icúmí-né tavà-né ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú nì tnií-né iin còò dānā, te ò nú nì cohó-né ndutè dānā, dandu còò ni-ìñàha cuu xì-né. Te icúmí stná-nè chitāndòò-né ndahà-né dìni nècuàchì cuhí, te nduvàha nècuàchìmà —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús ansivi cuàhàn-yà

¹⁹ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu mànana cuisì-yá ansivi cuàhàn-yà, te nì sàcòo-ya ladu cuàhá Dios. ²⁰ Dandu nècuàchìmà, nì caquihin-ne ichi cuàhàn-nè, nì cachitnùhu vate-né inicutu ñà-nduú razón ndiaha xì-yá. Te Stoho-ndà Señor, nì chindee stná-yànè nì sàha-ya milagru ñà-cucumi-nda seguru divi palabra ndàcuisì nduá cachí-nè.

Yohó nì nsihi historia.

Ñà-ndùá Nì Tiaa San Lucas sàhà Jesucristu

Nansa nì nacani ini San Lucas nì tiaa-ne tutu yohó ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

¹⁻² Cuàhà nèhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá víi-né historia nacání xí ñà-ndùá nì xini nèhivì xí-nsí nì cuu, nì tiaa-ne nacua nì cachitnùhu nècuàchì nì xininùu mà, vàchi ináhà nècuàchì mà nansa nì cuu dècuèndè quivì primeru, dandu nì dàcuítì stná-nè palabra mà, te ducán nì xinitnùhu stná nsiùhù. ³⁻⁴ Ñàyùcàndùá, stná yùhù nì nacani stná inì tiaa iin tutu ñà-nàcání víi xi-ní sàhà nsidaa ñà-ndùá nì ìa. Vàchi yùhù, sàni sài nì cundaà vaha inì sàhà nsidaa chuun yohó dècuèndè quivì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñàyùcàndùá, tiaa tutu yohó) nùu mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vátùni cundaà vaha inì-ní divi ñà-ndàà nduá sàni nacani nèhivì xì-ní sàhà-ñá.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel ñà-icúmí tùinuù Juan Bautista ñuhiví

⁵ Tiempu dandacú rey Herodes nùu ñuu Judea nì sandua, te ñuu yucán nìsa ìa stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu nì saquidachuún-né chuun xi dùtù. Te mii-né xì dùtù compañeru-nè, nsidaa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdihí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sàhana xinduu ndúi nècuàchì mà. ⁶ Te nihnú ndàcuìsì ini-nè Yua-nda Dios; chivàha ndisa-ne nsidaa ñà-ndùá dandacú-yá, nsidaa ñà-ndùá cachí-yà. ⁷ Doco còò déhe-ne, vàchi de por sí, còò mée xi Elisabet, te vichi ndúi-nè sàni sahnu cuahà-né.

⁸⁻⁹ Daaní, iin quivì nì sàà nì quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùu Dios. Te estilu nìsa icumi dùtù mà ndùá ñà-quidá-né iin sorteu (índù chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías nì quida tocar ñà-quihvi-ne veheñùhu cahnú ñà-chiñùhmá-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nèhivì dava ga sàhàn veheñùhu yucán, ndoó-né tùvèhé nacuatú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñùhu ma nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì xini Zacarías-nè, iin-né ladu cuahá mesa ndiaha ndé sàhmì-xì inciensu. ¹² Te nì yùhí Zacarías mà, yáha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu nì càhàn ángel mà xì-né, cachí-nè:

—Màsà yúhí-ní, Zacarías, vàchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-ndùá nì xicàn tàhvi-ní nùu-yá; ñàyùcàndùá, cuahàn coo iin dèhe-ní, vàchi cuahàn coo iin mée xi nècuàchì vehe-ní Elisabet; mée tiaa cunduu-ve, te Juan dacúnání-nsiávè. ¹⁴ Cuàhà gá icúmí-nsiá cudii inì-nsia, te naquimanì stná-nsiá mii-yá; te cuàhà gá stná nèhivì icúmí cudii inì-xi na quesaa-vè. ¹⁵ Te

na cuahnu-ve, icúmí-vê nihì-vé iin chuun cahnú nùù Yua-nda Dios. Te ni vinu te ni ndutè ìhnì, mà nunca sàà-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñâha ga tùinuù-né ñuhiví, doco sàchitu anima-nè Espiritu Ìì xí Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachi-nè icúmí cuàhà nècuàchì raza-ní Israel naxicocuìn ini-nè, te natenchicùn-nè Stoho-ndà Dios. ¹⁷ Dihna dèhe-ní icúmí codònuù quesaa, dandu mii-yá. Icúmí-nê quida-ne nacua nìsa quida Elías sànahà, iin-ni cunihnu ini-nè Dios nacua nìsa quida nècuàchì yucán, te iin-ni chindee stná Dios-nè. Te icúmí-nê càhàn stná-nè xì ana xínduu nècuàchì sahnú ñuù-ní, dandu nsinuu ini nècuàchìmà dèhe-ne, te nàcùndoo viì nsidaa-né. Te càhàn stná dèhe-ní xì cuàhà nèhivì có-ndùlócô xì Dios sàhà-ñá nihì nècuàchìmà nàcùnihnu vâha stná ini-nè, dandu nsidavii-né anima-nè, te cundoo tùha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —nì cachi ángel mà.

¹⁸ Dandu nì cachi Zacarías xì ángel:

—¿Índù iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa ini ñà-ndáà nduá cachi-ní? Vâchi yùhù, sàsàhnú cuáhí', te ducán stná ñahàdihí', sàsàhnú stná-nè.

¹⁹ Te nì cachi ángel mà:

—Yùhù nduí Gabriel, te nùù Dios iin tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya nì techuún-yá yùhù vâxi cachitnùhi xì-ní ñà-nduá sàni cachì xì-ní. ²⁰ Doco vichi icúmí-ní nduhihin-ní, mà cúí gá càhàn-ní ni-iin palabra dècuèndè quivì cuu ndisa ñà-nduá nì cachì xì-ní, vâchi có-xiníndísá-ní. Doco seguru icúmí cuu ñà-nduá nì cachì xì-ní —nì cachi ángel.

²¹ Daaní, nècuàchì xíndiatu tùvèhèmà, nacání gá ini-nè, ¿índù chuun nì cuee guá Zacarías ini veheñùhu? ²² Dandu nì quee nècuàchìmà, doco mà cùí gá càhàn-nè. Ñàyùcànduá, nì cundaà ini nèhivì mà sàni dàcùnì Dios nècuàchìmà iñâha na iá-nè veheñùhu, vâchi sàni nduhihin-né, te vichi cuisì-ní ndahà-né cuú quidá-né seña.

Nansa nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después nì cuee Zacarías nì ìa-ne ñuu yucán dècuèndè nì xínu quivì xinúcuáchí-nê yucán, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne. ²⁴⁻²⁵ Te nì yâha iin tiempu, dandu nì cundaà ini-nè sãñuhú mée xì ñahàdihí-nè Elisabet. Ñàyùcànduá, ùhùn yòò nì ndòo Elisabet mà vehe-ne, cudí ini-nè, cachì-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-yá yùhù, vâchi ináhá-yâ sácùndiaa nèhivì yùhù; ñàyùcànduá nì indehè ndahví-yá yùhù, te vichi mà cáhìchì gá ini-nè yùhù”.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel icúmí tùinuù Jesús ñuhiví

²⁶ Daaní, nì sàà iñù yòò, te nì techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vâxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vâxi-ne cachitnùhu-ne xì iin nècuàchì ñahà chii nani

María. Señorita nduú nècuàchìmà; te sàni ndiadi tnùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xì iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xi rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachi-nè:

—Cuaàváha-ní. Cunaha-ní, sàni nihì cuáhà-ní gracia nùu Stoho-ndà Dios, te cutnàhâ-yá xì-ní. Chicá ndiaha sàni nihitàhvì-ní nùu nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndulocó-nè: ¿índù chuun casàhú nècuàchìmà xì-né ducán? càhàn-né. ³⁰ Dandu cachí ángel mà:

—Màsà yúhí-ní, María, vâchi ndiaha gá sàni nihitàhvì-ní nùu Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní. ³¹ Cunaha-ní, icúmí coo iin mée xi-ní, tùinuù-vé ñuhiví; mée tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-vé quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmí-yâ nihì-yá, vâchi Dèhemanì Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumi-yá nùu Yuamáni-yá cunduu ñà-dandacú-yá nacua nìsa dandacú yohòtéhè-yá David. ³³ Te nicanicuahàn icúmí-yâ cusahnú-yá nùu nsidaa nèhivì raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quivì mà dándácû gá-yà.

³⁴ Dandu nì cachi María xì ángel mà:

—Doco ¿índù modo cuu xí ducán, como tàyóo ìi yúhù?

³⁵ Dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Fuerte icúmí quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima-ní xì poder ìi xí-yá; vâchi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios iá ansivi. Ñâyúcàndüá, ìi sástnùhù icúmí coo mée xi-ní, vâchi Dèhemanì Dios cunduu-ve. ³⁶⁻³⁷ Cunaha-ní, tnaha stná-ní Elisabet, cuàhàn coo stná iin mée xi-ne, mate sàsahnú cuáhà-né. Te vichi sàcuàhàn-ndà ìñù yòò ñuhú mée xi-ne, mate antes nìsa cachi nèhivì mà cúí coo ni-iin dèhe-ne. Ducán nì nihitàhvì-né nùu Dios, vâchi mà úhì quida-ya nsidanicuú ìñàha.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còò, vâtùni; yúhù icúmí quide ñà-ndüá cachí mii-yá. Vâtùni nì quidá-yá xì' nacua cachí-ní —nì cachi-nè.

Dandu nì quee ángel mà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Quivì yucán nì quihin María ichì cuàhàn ndee-né iin ñuu iá ladu Judea ndé iá puru yucù cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarías, nì casàhú-nè xì Elisabet. ⁴¹ Na ní tiacu nècuàchìmà casàhú María xì-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchí fuerte mée xi-ne tìxi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima-nè. ⁴² Te ndee ní càhàn-nè, cachí-nè xì María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xì mii-ní nùu nsidaa gá nècuàchì ñahà, te ndiaha gá coo stná mée xi-ní.

⁴³ 'Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesà-ní ndé ié', mate có-nâtùì (quixi-ní vehi). ⁴⁴ Vâchi

cunaha-ní, na ní tiacuì cásàhú-ní xì', dandu nì ndacùchí fuerte mée-xi tìxi ñà-cùdî guá ini-vè. ⁴⁵ Vàchi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-nì xinindisa-ní; te vichi seguru icúmí cuu ndisa razón xi Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María:

Yùhù, cuàhà gá naquímáni' Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuàhà gá cudî ini anímè sàhà-yá, divi mii-yá nì dàcácu xí. ⁴⁸ Vàchi sàni xinimàni-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhí, dècuèndè vichi xì ndé' nicanicuahàn icúmí nèhivì cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xì'. ⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuàhà gá obra sàni quida-ya xì'; ìi ndisa-ya sàni cundaà inì. ⁵⁰ Nicanicuahàn icúmí-yá cundehè ndahví-yá nèhivì càhvi xì-yá. ⁵¹⁻⁵² Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcànduá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nùù-né, xì nsidaa stná tè-xídandacú, sàni dàcúxíó stná-yàte nùù chuun xi-tè, te nì chidònùù-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xíhì guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xi-ne, te nì ndòo vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuìcà, còò ni-ìñàha ni níhì-né nùù-yá, te cuàhàn-nè. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sàhana nì càhàn-yà xì xii-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmí-yá chindee-yá mii-né xì descendencia xi-ne. Ñàyùcànduá, vichi sàni quida-yañà-mà cumplir, sàni chindee-yá raza-ndà Israel, vachi cóni nándodó-yá ñà-nduá nì cachi-yà daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùni yòò nìsa là ga nècuàchìmà xì Elisabet, dandu mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì cuu quìvì nì tùinuù Juan Bautista ñuhivì

⁵⁷ Daaní, nì sàà quìvì quesaa mée xi Elisabet, te nì tùinuù-vé, mée tiàa nduú-vé. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xì nsidaa stná tnaha-ne, nì xinitnùhu-ne nansa nì indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchìmà. Ñàyùcànduá, nì cudîi gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xinu ùnà quìvì, nì casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vachi cuàhàn màcùtuu seña xi Dios làcà-vé; te cuní nèhivì mà dacúnání-nèvè Zacarías, nacua nani yua-vé. ⁶⁰ Doco nì cachi dihi-vé:

—Còò, Juan cunduu quìvì-vé.

⁶¹ Te nì cacachi nècuàchìmà:

—¿Índù chuun? vachi còò ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu nì caquida nècuàchìmà seña nì ndàcàtnùhù-né nùù yua-vé, a ver nansa cuní mii-né cunani-vé. ⁶³ Ñàyùcànduá, nì xicàn nècuàchìmà iin tabla tii nì tiaa-ne ñà-Juan cunduu quìvì-vé. Dandu nsidaa nècuàchì yucán, nì candulocó-nè. ⁶⁴ Te divi momentu mà nì quesaha nì nacahàn fuerte Zacarías, vátuni nì nacahàn vii-né vichi. Te nì ndenihi vaha-ne Dios.

⁶⁵ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó yucù ladu Judea mà, nì ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-nduá nì cuu ma. ⁶⁶ Te nsidaa ana nì xinitnùhu sàhà-ñá, nì chivàha nsihi-neà ini anima-nè, cachi-nè:

—¿Índù iin clase nèhivì cunduu mée yohó?

Ducán nì cachi-nè, vàchi cuahà gá nì chindee Dios-vè.

Ñà-nduá nì cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né nì cachtinùhu-ne nansa cuahàn quida dèhe-ne Juan

⁶⁷ Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte nì quixi Espíritu ìì xí Dios ini anima-nè, te ndiaha gá nì càhàn-nè nì quida-ya, cachi-nè:

⁶⁸ Cuahà gá naquímání-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvì nsidaa raza-ndà Israel, vàchi sàni indehè ndàhví-yà ndohó nècuàchì nduú nèhivì xí-yá, te sàni dàcácu-yàndó. ⁶⁹ Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dacácu xi-nda, divi iin descendencia xi nèhivì xí-yá nani David. ⁷⁰ Vàchi dècuèndè chicá sàhana sàni quida-ya comprometer ñà-quixi ana dacácu xi-nda, vàchi ducán nì cachi-yà xì nèhivì xí-yá (sàhana), te nì cachtinùhu nècuàchì ìì mà ⁷¹ ñà-icúmí-yà dacácu-yàndó nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ndà, xì nùù stná ana dava ga có-xiñhù xì-ndà, ⁷² te cundehè ndàhví-yà nsidaa yohòtéhè-ndà. Mà nándodó-yá tratu ìì nì saquin-yà xì xii-ndà. ⁷³⁻⁷⁵ Vàchi fuerte nì càhàn-yà ñà-seguru quida-ya ñà-nduá nì cachi-yà xì xii-ndà Abraham, icúmí-yà cuidahan-yàndó nùù ndahà nsidaa tè-xiní ùhì xì-ndà, te mà yúhì gà-ndà. Dandu vètùnì cunucuachi víi-nda nùù-yá nicanicuahàn, cunduu-nda nèhivì ìì xí-yá, nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi. ⁷⁶ Te miun xu, icúmú cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios íá dìquì-xí ansivi, vàchi dihna miun icúmú càhùn xì nèhivì sàhà-ñá natenchicùn-nè ichì váha, dandu na quívì quesaa Stoho-ndà Señor, sàndóò tùha-ne. ⁷⁷ Vàchi icúmú cachtinùhu xì nèhivì xí-yá nansa cui càcu anima-nè, te nandutu cuàchi-ne. ⁷⁸ Vàchi vichi, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndè dìquì-xí ansivi nì quee-ya nì quesaa-yà ñà-datnúù-yà sàxinítnùnì-ndà, ⁷⁹ xì stná sàxinítnùnì nèhivì có-sàà cundaà inì-xi, divi nèhivì sà-ítúú ndañuhu anima-xi. Te vichi vètùnì cundaca-yàndó iin ichì víi ndé cundoo vii-ndà nùù-yá, te cudii gá ini-ndà, nì cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, nì sahnu mée Juan mà, te nì sàcòo fuerte anima-nè. Te iin-ni nì ìa-ne yucù dècuèndè nì sàà quívì nì quesaha-né canuu-ne càhàn-nè sàhù sàhà mii-yá xì nèhivì raza-nè Israel.

2

Nansa nì cuu quívì nì tùinuù Jesús ñuhívì

¹ Daaní, quìvì yucán nì dándàcú tè-cùsáhnû César Augusto ñà-ìcúmí nandiahvi nsidaa nèhivì cusáhnû-te nùù-xí. ² Ñà-yùcán nì sanduu censu primeru nì quida-tè na tiempu dandacú Cirenio nùù ladu Siria. ³ Ñàyùcàndùá, nsidanicuú nèhivì, mànuhù-né ñuu-nè ñà-nayàha-ne nùù lista, ⁴ xì stná José, nì quee stná-nè ñuu Nazaret iá ladu Galilea mànuhù-né ladu Judea ndé nduú ñuu-nè nani Belén, vàchi descendencia xi David nduú stná-nè, ñàyùcàndùá, mànuhù-né ñuu tii ma ndé nìsa ìa David sànaaha, ⁵ cuàhàn-nè dayáha-ne quìvì-né nùù lista mà. Te cutnáhâ stná-nè xì María nècuàchì cuàhàn nandàhà xì-né, te ñuhú mée xi nècuàchì mà. ⁶ Daaní, ndoó ì-né ñuu yucán, te nì sàà quìvì tùinuù mée mà. ⁷ Ñàyùcàndùá, yucán nì quesaa-vè ñuhivì; mée nuu xì-né nduú-vé, te nì chidúcùn-névè sìcoto ndahví, te nì chinduhù-névè ini iin canoa, vàchi có-sàà gà vehe ndé quídì nècuàchì xicá ichì.

Nansa nì ndecunu ángel ndé ndoó nècuàchì xíndiaa xì rii

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoó stná nèhivì quídì ndiaá xì rii xí. ⁹ Te na íin cachí nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì sàcuìin-nè nùù nècuàchì mà, te ndiaha gá nì natnuù inicutu ndé ndoó-né nì quida Stoho-ndà Señor. Ñàyùcàndùá, nì cayùhì cuaá-nè. ¹⁰ Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Màsà yúhí-nsià, vàchi cunaha-nsiá, yohó vaxi nihí iin razón vaha cunini-nsià, iin razón cudì ini nsidaa nèhivì ñuhivì nduá. ¹¹ Vàchi vichi ndé ñuu xì-nsiá David sàni tùinuù iin ana dacácu xi-nsiá, divi Stoho-ndà Cristu. ¹² Te na sàà-nsià yucán, icúmí-nsià cuni-nsiàyà, idáducùn-yá sìcoto, indúhu-yá ini iin canoa. Ñà-jaàn cunduu seña cundaà vaha ini-nsià divi ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá —nì cachi ángel.

¹³ Daaní, na íin cachí nì ndecoyo cuàhà gá ángel nì caquixi ansivi, cutnáhâ-né xì ángel nì quesaa primeru mà. Te ndeníhì vaha nsidaa-né Dios, cachí-nè:

¹⁴ Dìquì-xí ansivi nì queé cuàhà tñùñuhu xí Yua-nda Dios, te ñuhivì yohó nì cundóó víi nsidaa nèhivì cudì ini-yà sàhà-xí.

¹⁵ Daaní, nì ndanchito nsidaa ángel mà mànuhù-né gloria. Dandu nì cachi nècuàchì xíndiaa xì rii mà:

—Cúhùn-ndà vichi duha ñuu tii Belén, cundehè-ndà ñà-nduá nì cuu nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà.

¹⁶ Ñàyùcàndùá, ndee ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te nì casaà-nè yucán, nì xini-nè yucán iá María xì José xì stná mée, indúhu-vé ini canoa. ¹⁷ Dandu nì nsihì nì xini-nè mée mà, dandu nì cachitnùhu-ne xì nèhivì ñà-nduá nì cachi ángel xì-né sàhà-vé. ¹⁸ Te nsidaa nèhivì nì inini xi ñà-nduá nacání pastor mà, nì ndulocó-nè. ¹⁹ Te María, cóni nándòdó stná-nè ñà-nduá nì cachi ángel xì-né, iin-ni nacání ini-nè

sàhámà. ²⁰ Daaní, nì caquihin pastor mà ichì mànuhù-né, ndeníhí vaha-ne Dios, naquímànì cuáhà-né mii-yá sàhà nsidaa ñà-nduá nì xinitnùhu-ne, xì ñà-nduá nì xini-nè, vàchi nacua nì cachitnùhu ángel mà xì-né, divi ducán nì cuu.

Nansa nì quida José xì María na ní quida-ne Jesús presentar nùu Yua-nda Dios ini veheñùhu cahnú

²¹ Na ní yàha ùnà quìvì, dandu nì sàcùtuu seña xi Dios ìcà mée Jesús mà, te nì nihì stná-yà quìvì-yá; nì sàcùnani-yá Jesús, vàchi ñà-jaàn cunduu quìvì-yá nì cachi ángel na táñàha ga nacùhun ndiaha-yá tìxi dihi-yá. ²² Daaní, nì yàha quìvì cuhí quihmi María, vàchi nì quida-ne cumplir nacua íá ley xi Moisés sàhà nadaa quìvì coo quihmi-né. Dandu mii-né xì José, nihí-névè cuàhàn ñuu Jerusalén ñà-chitanini-nevè nùu Yua-nda Dios, ²³ vàchi dohó cachí tutu ì nduú ley xi Dios: “Tiàa primeru quesaa ñuhiví, nsidaa-vé cunduu-ve mée ndiaha xí Dios”. ²⁴ Te cachí stná ley mà ñà-ìcúmí-nè cuàha-ne ùì lungu, te nú coó, ùì loma cuachi. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì sàha stná-nè quisi mà ñà-cuì-si cunduu-sì promesa nùu Dios.

²⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán nisa ìa ìin tiàa nani Simeón. Nècuàchì nihnú ndàcuìsì ini xì Dios nduú stná-nè, vàchi cahvi víi-néyà, te nihnú vaha ini-nè ñà-quixi ana cuàhàn chindee xi raza-nè Israel, te icúmí stná-nè Espíritu ìì xí-yá. ²⁶ Te divi Espíritu ìì mà sàni cachitnùhu-ya xì-né antes ñà-mà cúì-nè dècuèndè cachi cuninùu-né ana nduú Cristu nì quixi nùu Stoho-ndà Señor.

²⁷ Ñàyùcànduá, quìvì yucán nì càhàn Espíritu ìì xì-né, te nì sàà-nè veheñùhu cahnú na meru quíhvi stná yuadíhí-vè nihí-névè vaxi quida-ne nacua cachí ley ìì. ²⁸ Dandu nècuàchì sàhnù-mà, nì sàcùnìndiaa-nèvè, te nì naquimanì-né Dios, cachí-nè:

²⁹⁻³⁰ Sà-ìá vichi, Señor mío, vátùnì nacua-ní yùhù vichi, vàchi contentu ié, vàchi nacua nì cachì-ní xì, divi ducán nì cuu ndisa, sàni xini ana nì techuun-ní ñà-dacácu xi-nsí.

³¹ Mii-ní, nì chitnùní inì-ní quesaa-yà, dandu nihì nèhivì nsidanicuú ñuu cundaà ini-nè nansa cui càcu anima-nè quida-ya. ³² Vàchi icúmí-yà datnùu-yà sàxinítùnì nsidaa nèhivì mà; te divi ducánì stná nècuàchì raza-nsí Israel, cuàhà gá tñùúhú ndiaha icúmí-nsí nihì-nsí sàhà-yá, nì cachi Simeón.

³³ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó José xì María sàhà ñà-nduá nì cachi nècuàchì mà sàhà mée mà. ³⁴ Dandu nì xicàn tàhvi Simeón gracia xi Dios sàhà yuadíhí-vè, te nì cachi stná-nè xì dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhà mée yohó icúmí cundiatú anima cuàhà gá nècuàchì ñuu-ndà Israel. Doco dava ga stná-nè, quixi tñùndoho cahnú diquì-né, según nansa indéhe-né mii-yá nduú

mée yohó. Te icúmí-yâ cachitnùhu-ya sàhà ichi Yua-nda Dios, doco cuàhà stná nèhivì cahíchì ini xì-yá. ³⁵ Te sàhàmà icúmí cundaà inì-xi ñà-ndùá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní, icúmí stná-ní (cunì-ní tnùndoho), na ian xída iin càa anima-ní —nì cachi Simeón.

³⁶⁻³⁷ Daaní, yucán nìsa ìa stná iin nècuàchì ñahà nani Ana, te sàni nìhitàhvi-né càhàn-nè cuenta xi Dios. Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani yohòtéhè-né. Sàsàhnú cuàhà-né vichi. Nì nandàhà-né na chii-né, te ùsà cuà nì ìa-ne xì ìi-né, dandu nì xihì nècuàchìmà. Te vichi sàcuàhàn-ndà 84 cuà ìá mii-né. Te có-queé-né veheñùhu cahnú, vèchi ndui te ñuu ìá-nè yucán, xinúcuàchì-nè nùu Dios, iníhî-né, te xicàn tãhvi-né nùu-yá. ³⁸ Ñàyùcàndùá, divi momentu mà nì tnàtuu nècuàchìmà (ndé iín María xì José), te nì naquimanì stná-nè Dios (sàhà mée Jesús), dandu nì quesaha-né nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu Jerusalén sàhà-vé, nì cachitnùhu-ne xì nèhivì xíndiatu ñà-quesaa mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xì María, nì nsihi nì quida-ne nsidaa ñà-ndùá dandacú ley xi Dios, dandu nì naquihin-ne ichi mànuhù-né ladu Galilea, nì nasaa-nè ñuu-nè Nazaret ndé ndoó-né. ⁴⁰ Te mée nduú mii-yá, nì sahnu-ya, nì cufuerté anima-yà, te chicá nì cunchichí-yà, cuàhà gá gracia xi Dios icúmí-yâ.

Nansa nì quida Jesús na chii-yá, te nì sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuà cuà nì sasahàn yuadíhí-yâ ñuu Jerusalén quivì nacává vicò pascua. ⁴² (Te nì cuu iin xichi) na sàxicá-yá ùxin ùi cuà, dandu cuàhàn tu-ya xì-né vicò ñuu mà, vèchi ñà-jaàn nì sanduu estilu xi-ne. ⁴³ Daaní, nì nsihi vicò mà, te nì naquihin-ne ichi mànuhù-né; doco nì ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te cóni xíní José xì María, ⁴⁴ vèchi ádi váxi-ya cutnáhâ-yá xì nèhivì dava ga càhàn-né. Ñàyùcàndùá, iin quivì sàxicá-né mànuhù-né, dandu nì quesaha-né xicánúú-né nandúcú-nèyà, ndácàtnùhù-né nùu tnaha-ne xì stná amigo xi-ne.

⁴⁵⁻⁴⁶ Doco còo, cóni nátui-ya. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuñ-nè ñuu Jerusalén, áma ndácùhun-neyà càhàn-né. Te tixi ùni quivì nì nátui-ya, veheñùhu cahnú ìá-yà, dava mahì maestru xi ley ìi, iníní-yá ñà-ndùá cachì nècuàchìmà, te ndácàtnùhù stná-yà nùu-né. ⁴⁷ Te nsidaa ana iníní má, nì ndulocó-nè ñà-nchichí guá-yà, te naxícónihî nchichí-yà nùu-né. ⁴⁸ Te na ní xini José xì María ìá-yà yucán, dandu nì ndulocó-nè, te nì cachi dihi-yá:

—Hijo, ¿índù chuun nì quido xi-nsí ducán? vèchi yùhù xì yuo, cuàhà gá nì xicanuu-nsi nandúcú-nsí yohó, nacání cuàhà ini-nsì.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còò, có-nduá fuerza nanducu-nsiá yùhù, vâchi xiñuhu ñà-cundaà inì-nsia iá chuun nì nihí nùu Yua mií, te icúmí quideà.

⁵⁰ Doco José xì María, cóni sánhì ini-nè ñà-nduá nì cachi-yà xì-né. ⁵¹⁻⁵² Dandu nì nacuaca-neyà mànuhù-né xì-yá ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-nduá nì cuu ma, nì chivâha María-ñà ini anima-nè. Te mií-yá, nisa inini-ya nsidaa ñà-nduá nì cachi yuadíhí-yâ. Te chicá nì cunchichí-yà, te chicá nì sahnú-ya, te nicanicuahàn ndeé vâha-ya nùu Dios, te nsidaa stná nèhivì, nì cudii stná ini-nè sâhà-yá.

3

Nansa nì quida Juan Bautista nì càhàn-nè sâhù yucù

¹ Daaní, nì yâha tiempu, te nì sâà sâhùn cuià cusáhnû rey cahnú Tiberio. Mismo cuià yucán dandacú stná Poncio Pilatu nùu ladu Judea, nduú-te gobernador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te ñanì-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xì ladu Traconite. Daaní, ndè ladu Abilinia dandacú iin gobernador nani Lisantias. ² Te dùtù chicá xícusahnú xínduu Anás xì Caifás. Te divi tiempu yucán nì quesaha Dios datnúu-yà ini sàxínítnùnì Juan (Bautista) ndé iá-nè yucù. ³ Ñàyùcànduá nì quee-ne cuàhàn-nè inicutu ladu yatni yùte Jordán, te yucán nì càhàn-nè sâhù xì nèhivì ñà-icúmí-nè cuu-ne arrepentir sâhà ñà-cuicahnú ini Dios sâhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né. ⁴ Vâchi ducán cachí stná nùu tutu ì nì tiaa profeta Isaías, divi nècuàchì nì sacahàn cuenta xi Dios; dohó nì tiaa-ne: Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsida vii-ndà (anima-ndà) na ian nduvii ichì ndé yâha Stoho-ndà Señor, te ichì ndàà cundua. ⁵ Te ducán iá stná na ian cuàhàn chitu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xì nsidaa lùnsì, xì nsidaa stná ichì cávâ, icúmíâ ndundaà, te ndé iá ichì chicuéhè, nduvii stná yucán. (Ducán icúmí nduvii stná anima nèhivì), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmí-nè sâà-nè cuni-nè nansa sâhatahvì Dios salvación xi-ya.

(Ducán nì cachitnùhu tiàa ma nùu libru mà.) ⁷ Ñàyùcànduá nì caquee cuàhà nèhivì inii ladu yucán, cuàhàn-nè nùu Juan, vâchi cuní-nè cuhì stná-nè. Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vâxi-nsia yohó xinúdèhé-nsià nùu castigu cahnú icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá quida-nsia ducán? ⁸ Pues, ñà-nduá xiñuhu nduá quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá ìcà-ndà nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Nì màsà cáchì-nsia: “Divi Abraham nduú yohòtéhè-ndà, còò ni-ñâha cuu xi-nda”. Vâchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vâtùni nanduu

stná nahi nèhivì raza-ndà Abraham nú cuní mii-yá. ⁹ Te vichi sà-íá cuàhàn cachi-yà índù nèhivì nihì xì castigu, te ducán iá na ian nácàxin-nda yutnù có-càná fruta, te sà-ìníndáhá-ndá hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi —nì cachi Juan.

¹⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Nú ducán iá, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nú ndoó nècuàchì còò dùhnù-xí, dandu ni dácûtâhvì-ndàné ian, nú icúmí-ndá uà. Te nècuàchì xíhì doco, ni dácúxí stná-ndàné nú iá ñà-cutiacu-ndá.

¹² Daaní, yucán nì casaà stná nècuàchì dachíyàhvi, te nì cuhii stná-nè. Dandu nì xìcàn tnùhù stná-nè nùù Juan, cachí-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi, maestro?

¹³ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nacua cachí ley, divi ducán dachíyàhvi-nsia nèhivì, màdiá chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, nì caxicàn tnùhù stná-nè nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi?

Dandu nì cachi Juan:

—Màsà dáyûhî-nsià ni-iin nèhivì, te tavà-nsiá dihùn nùù-né; ni màsà quídáyúcún uun stná-nsià tnùhu. Te cundoo stná-nsià conforme xì ñà-nduá quíyàhvi-nsia —nì cachi Juan.

¹⁵ Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì, nacání ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmí quixi nùù Dios) nduú-né cahan-né. ¹⁶ Dandú nì càhàn Juan xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—Yùhù, tècuí quidá ì' mii-nsiá, doco nchícùn gà vaxi mii-yá ana chicá cahnú poder xi nùù yùhù. Ni có-nâtùì cundui iin mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá. Te icúmí-yâ quida ìi-yá anima-nsià tixi Espíritu Ìì xí Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yà xì-nsiá (dandáñúhú stná-yà ñà-có-ndiáá). ¹⁷ Vâchi vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na quida-nda xi trigu, yutnù chipála dandiachi-ndañá, dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó ñuhù, dandu chivàha-nda nùnì mà, doco mihì-ñá, icúmíâ coca. Pues ducan icúmí stná-yà quida-ya (xì nèhivì, nèhivì xí mii-yá dacácu-ya, doco nèhivì dava ga), còò, nicanicuahàn icúmí-nê coco-ne.

¹⁸ Ducán nì cachi Juan na ní càhàn-nè sàhù, te cuàhà gá stná ñà-vàha nì cachi-nè xì nèhivì yucán, áma nánsídá vii-nè modo xi-ne. ¹⁹ Daaní, rey Herodes, nì càhàn stná Juan mà xì-té sàhà cuñada xi-tè nani Herodías, vâchi iá-te xi ñahà mà, te ñahàdihí ñani-te Felipe nduú-ña. Te nì càhàn stná-nè xì-té sàhà nsidaa gá ñà-có-íá vii quidá-te. ²⁰ Doco tèmà, chicá más nì quida chicuèhè-te, dècuèndè nì sadi stná-te Juan vehecàa.

Nansa nì quida ù Juan Jesús na táñâha ga cundiadi-nè

²¹ Na ní nsihi nì cuhiì nsidaa nèhivì dava ga, dandu nì cuhiì stná Jesús. Te iín-yá yucán xícàn tàhvì-yá, dandu ní nuna ansivi, ²² te nì nuu Espíritu Ìì xí Dios dìquì-yá; na iá loma, ducán iá-yà mànua-ya. Te nì tiacu stná tàchì Dios cáhàn-yà ansivi, cachí-yà (xì Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudù cuáhà inì sàhà-ní.

Ana xínduu yohòtéhè Jesucristu

²³ Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxìn cuià na ní quesaha-yá (quidá-yá chuun ndiaha xí-yá), te tuxí ini nèhivì dèhe José nduú-yá. Te iin tiàa nani Elí nì sanduu velú xi-ya.

²⁴ Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat nì sanduu Leví; te yua Leví nì sanduu Melqui; te yua Melqui nì sanduu Jana; te yua Jana nì sanduu inga José; ²⁵ te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías nì sanduu Amós; te yua Amós nì sanduu Nahum; te yua Nahum nì sanduu Esli; te yua Esli nì sanduu Nagai; ²⁶ te yua Nagai nì sanduu Maat; te yua Maat nì sanduu inga Matatías; te yua Matatías mà nì sanduu Semei; te yua Semei nì sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá nì sanduu Joana; te yua Joana nì sanduu Resa; te yua Resa nì sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel nì sanduu Salatiel; te yua Salatiel nì sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri nì sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi nì sanduu Cosam; te yua Cosam nì sanduu Elmodam; te yua Elmodam nì sanduu Er; ²⁹ te yua Er nì sanduu Josué; te yua Josué nì sanduu Eliezer; te yua Eliezer nì sanduu Jorim; te yua Jorim nì sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón nì sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán nì sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim nì sanduu Melea; te yua Melea nì sanuu Mainán; te yua Mainán nì sanduu Matata; te yua Matata nì sanduu Natán; ³² te yua Natán nì sanduu David; te yua David nì sanduu Isaí; te yua Isaí nì sanduu Obed; te yua Obed nì sanduu Booz; te yua Booz nì sanduu Salmón; te yua Salmón nì sanduu Naasón; ³³ te yua Naasón nì sanduu Aminadab; te yua Aminadab nì sanduu Aram; te yua Aram nì sanduu Esrom; te yua Esrom nì sanduu Fares; te yua Fares nì sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob nì sanduu Isaac; te yua Isaac nì sanduu Abraham; te yua Abraham nì sanduu Taré; te yua Taré nì sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor nì sanduu Serug; te yua Serug nì sanduu Ragau; te yua Ragau nì sanduu Peleg; te yua Peleg nì sanduu Heber; te yua Heber nì sanduu Sala; ³⁶ te yua Sala

nì sanduu Cainán; te yua Cainán nì sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad nì sanduu Sem; te yua Sem nì sanduu Noé; te yua Noé nì sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec nì sanduu Matusalén; te yua Matusalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, (nì nsihi nì cuhì Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-yà Espíritu Ìlì xí Dios. Dandu nihí Espíritu Ìlì mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ² Ùi dico quivì nìsa ìa-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-siyâ, (doco cóni cúndéé-sî). Te inii tiempu mà nì ìa dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quivì mà, dandú nì xihì-yà doco. ³ Te nì cachi ñà-malu xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùù yohó ni nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ì: “Màdì cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ì cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá dìni iin yucù ducún, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì; iin ratu tii, te sàni dàcùnì-siyá nsidaámà.

⁶ Dandu cachí-si xi-yá:

—Vàtùni dacútâhvì’ mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nùá, te nìhì stná-ní nsidaa ñà-vico icúmíá, vàchi ndahí sà-ìá nsidaájàn, te dandacuí nùá, te anà-ni nì cui cudî inì dacútâhvì’ ñà-dandacú-né nùá. ⁷ Ñàyùcàndúá nú ni mácuìin sísì-ní nùí, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútâhvì’ mii-ní nsi-daájàn.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá icà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

⁹ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-siyá ndè dìni veheñuhu cahnú, te nì cachì-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, ¹⁰ vàchi ducán cachí nùù tutu ì:

Icúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

¹¹ Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel mà natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquìhi sahà-ní ni-iin yùù.

¹² Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìì: “Màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihi ñà-nì cunì-si dacà-síyâ, dandu nì nacoo chii-síyâ cuàhàn-si.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹⁴ Daaní, mànuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xi Espíritu ìì xí Dios. Te nì xinitnùhu nèhivì sàhà-yá inicutu ladu yucán.

¹⁵ Te nì xìcanuu-ya nì nacàhin-ya nsidaa veheñùhu ñuu ladu yucán, dacuahá-yá nèhivì. Te nsidaa-né, nì ndenihi vaha-neyà.

Nansa nì quida nèhivì na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì nasaa-yá ñuu Nazaret ndé nì sahnu-ya. Te na ní sàà quivì descansu, dandu nì sàhàn-yà veheñùhu yucán, vàchi ducán nduú estilu xi-ya. Te nì ndacuiin-yà ini veheñùhu ma cuàhàn-yà cahvi-ya (tutu ìì) cunini nèhivì mà. Te nì sàha iin nèhivì-yá tutu nì tiaa profeta Isaías nì sacahàn cuenta xi Dios sàhana. Dandu nì nacuna-ya tutu mà nì nanducu-yá iin lugar, te dohó cachí ndé nì ndacùhun-ya:

¹⁸ Fuerte inácaá Espíritu ìì xí Dios ini anímè, vàchi sàni sàha-ya yùhù chuun ìì cachitnùhi ñà-vàha ndiaha xi nécuàchì ndahví, daaní, vàxi stnáì ñà-càhìn xì ana xíndoo tnùnsí ini, dandu cahnde ini-nè sàhàmà. Te vàxi stnáì cachitnùhi xì ana có-ndòó libre ñà-vàtùni caquee-ne libre quide; te nécuàchì cuaá, vátùni natùì stná nùù-né quide, xì nécuàchì yáha tnùndoho, vátùni càcu ndisa-ne nùámà quide. ¹⁹ Te vàxi stnáì cachì xì nsidaa nèhivì (ñà-vitni nduú) meru tiempu nàcùndoo vaha-ne xì Stoho-ndà Señor.

²⁰ Daaní, nì nacadi Jesús tutu mà, te nì naxiconihí-yáñà nùù tiaa xinúcuáchì yucán. Dandu nì sàcòo-ya, te nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, indéhe váha-neyà. ²¹ Dandu nì cachi-yá xì nsidaa-né:

—Vichi na meru nì inini-nsia palabra nì cahvi nùù-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidé nacua cachá’).

²² Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndenihi vaha-neyà, te nì ndu-locó-nè, vàchi yáha ga ndiaha càhàn-yà. Doco cachí stná-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi dèhe José nduú nécuàchì yohó?

²³ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Ádi cuàhàn-nsià cachi-nsià xì’ nacua cachí dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu ¿índù chuun có-dàndùvaha-ní mii-ní?” Vàchi sàni xinitnùhu-nsia nansa nì

quide milagru ñuu Capernaum, ñàyùcàndùá ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xì' ñà-xiñùhù quida stnài milagru mà ñuu-ndà yohó nacua nì quide yucán.

²⁴ Dandu nì cachi tu-ya:

—Ñà-ndáa nduá, ni-iin tiàa nì nihì chuun cáhàn cuenta xi Dios, có-quidáñúhú nècuàchì ñuu-nè mii-né. ²⁵ Doco cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: na ní sanduu tiempu xi Elías sànaaha, te cóni cùnùn dàvì ùnì cuà dàva, dandu fuerte nì quixi tnama inicutu ñuu-ndà Israel yohó, te ndoó cuàhà nècuàchì ñahà nì xihì iì-xí ladu xi-nda, ²⁶⁻²⁷ doco ni-iin-ne cóni níhitàhvì-né sàà Elías vehe-ne. Còó, iin nècuàchì cuaán inga ñuu nani Sarepta yatni ñuu Sidón, divi nì níhitàhvì sàà nècuàchì mà vehe-xì. Daaní, stnà tiempu xi profeta Eliseo, mate ndoó cuàhà ana cuhì cuèhè lepra ñuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dándùvaha Eliseo-nè, cuisì iin nècuàchì inga ñuu Siria nani Naamán —nì cachi Jesús.

²⁸ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, yáha ga nì caxidà ini-nè ñà-nì cachi-yà ducán. ²⁹ Ñàyùcàndùá, nì ndacuìta nsihi-ne, nì tavà-néyà iladu ñuu mà. Te sàhà-ñá dìni yucù indúhá, ñàyùcàndùá nihí-néyà nì casaà ndé iá tahvì, cuáhàn-nè dandiachi-néyà nì cùí. ³⁰ Doco nì yàha uun-ya mahì nsidaa-né cuáhàn-yà.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaá ini iin tiàa

³¹ Dandú nì sàà-yà ñuu Capernaum iá ladu Galilea, te yucán nì dàcuàhá-yà nèhivì sáhàn veheñùhu quivì descansu. ³² Te nècuàchì mà, nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá dacuahá-yánè, vachi chináhá-yà nahi ana cusáhnù.

³³ Te mahì nèhivì ndoó ini veheñùhu yucán nìsa là iin tiàa inácaá iin ñà-malu anima-xì. Te fuerte nì ndàhì ndee-né, ³⁴ cachí-nè:

—¡Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñúhú-ní nsiùhù nduá? ¡Yùhù ináhì mii-ní! ¡Ana ì nì quixi nùè Dios nduu-ní!

³⁵ Dandu ní sadi Jesús nùá, cachí-yà:

—¡Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivì yucán, te nì nàcasàn tiàa ma nì quida ñà-malu, te nì quee-sì cuáhàn-sì, cóni dánàcuèhè-siné. ³⁶ Ñàyùcàndùá nì ndulocó sàstnùhù nèhivì ndoó yucán, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchì yohó! Vachi na dandacú iin ana nì nihì chuun cahnú, ducán dandacú-né nùè ñà-malu, te fuerza queá cuáhàn.

³⁷ Ñàyùcàndùá, nì xitià razón sàhà-yà inicutu ladu yucán.

Nansa nì dándùvaha Jesús dido Simón Pedro

³⁸ Daaní, na sání quee-ya veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà vehe Simón. Te yucán indúhu dìdo-ne ñahà; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò xì-né. Dandu nì sacundahví nèhivì yucán ñà-nì quidá-yá favor chindee-yá nècuàchìmà. ³⁹ Ñàyùcàndùá nì nacahnù ndee-ya ladu dìni-né, te nì dándàcú-yá nùù yòcò mà ñà-nì cúcuíàn luegu. Te divi ducán nì cuu. Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchìmà nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù mii-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

⁴⁰ Daaní, na ní quècahnu orá, dandu nì casaca cuàhà nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nihi-né nècuàchìmà nì sàà nùù-yá, nsidanuu cuèhè ndohó-né, ñàyùcàndùá nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìni iin iin-ne, te ducán nì canduvàha-ne. ⁴¹ Nùù cuàhà nècuàchì cuhí nì caquee stná ñà-malu, cána-sì, cachí-sì xi-yá:

—Dèhemanì Dios nduu-ní.

Dandu nì sadi-yà nùù-sí, cóni sáha-ya càhàn gà-sì, vachi ináhà-sí Cristu nì quixi nùù Dios nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

⁴² Daaní, na ní tùnuù (inga quèvì), nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì. Te nandúcu nèhivì-yá nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì xicàn-nè ñà-màsà nácóó-yànè, te cùhùn-yà. ⁴³ Doco nì cachí-yà xì-né:

—Ndé cuàhà stná inga ñuu icúmí cùhìn cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios, vachi sàhà chuun jaàn nì techuún Yuamáni' yùhù vaxi —nì cachí-yà.

⁴⁴ Ñàyùcàndùá, ducán nì xicanuu-ya ladu Galilea nì nacàhin-ya iin iin veheñùhu, te nì càhàn-yà sàhù (xì nèhivì xínataca yucán).

5

Nansa nì cuu iin milagru nì tavà nèhivì xí Jesús cuàhà siaca

¹ Iin xichi nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì (nùù-yá), te yáha ga ndutnúú-yá quidá-né, vachi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Yuhù mar de Genesaret iín-yá; ² te nì xini-yà yucán itá ùì lancha (mahì tècuíí mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacáté-né ñunù xí-né, vachi tè-tává siaca xínduu-ne. ³ Ñàyùcàndùá, nì nana-ya nì quècahnu stná-yà ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu nì càhàn-yà xì nècuàchìmà àma dácúxíca tii gá-nènu cùhùn mahì tècuíí, te ducán nì quida-ne. Dandu nì sàcòo-ya ini lancha mà, te nì quesaha-yá nì dàcuàhá-yá nèhivì cuàhà mà.

⁴ Daaní, nì nsihi nì dàcuàhá-yànè, dandu nì cachí-yà xì Simón:

—Vichi dacaca-ní lancha xi-ní dècuèndè ndé chicá cunú ñuhú tècuí, te danuú-nsiá ñunú xí-nsiá, te tñii-nsia siaca.

⁵ Doco nì cachi Simón xì-yá:

—Niüyacà sàni quidachuún-nsí, te còò ni-iin-sì nì níhì-nsí, Maestro. Doco vichi vátùnì danuú tú-nsí ñunú xí-nsí nacua cachí-ní.

⁶ Daaní, na ní dànùù tú-né ñunú xí-né, nì tùi cuàhà siaca, dècuèndè nì quesaha ndátà ñunú xí-né ñà-cuàhà guá-sí.

⁷ Ñàyùcàndüá nì quida-ne seña nùu compañeru-nè ndoó inga lancha ñà-nì tnátuu stná nècuàchì mà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, nì chitu ndúi lancha mà puru siaca, sàmerù càhà-nu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro nì cuu ducán, dandu nì sàcuìin sisi-né nùu-yá, cachí-nè:

—Nacoo-ní yùhù, por favor, vachi iin nèhivì cuáchi nduí, Señor mío —nì cachi-nè. ⁹ Vachi mii-né xì nsidaa nècuàchì cutnáhà xí-né, yáha ga nì ndulocó-nè sàhà ñà-cuàhà guá siaca nì catavà-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan, cuàhà gá nì ndulocó stná-nè, vachi iin-ni compañeru xínduu-ne xì Simón nùu chuun xi-ne. Dandu nì cachi Jesús xì Simón:

—Màsà yúhì-ní, vachi quivì nùu-xì màdì gá siaca tavà-ní; nèhivì icúmí-ní tavà-ní ñà-queue-ne (ichì malu).

¹¹ Ñàyùcàndüá, nì dàtnátuu-ne lancha xi-ne nùu ñuhù íchì, te nsidaa-né nì nacoo ì-né ñà-ndüá icúmí-nè, te nì tenchicùn-nè mii-yá.

Nansa nì cuu nì dàndúvaha Jesús iin nèhivì ndoho-xi cuèhè lepra

¹² Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin ñuu, te yucán iá stná iin tiàa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchì mà, nì xini-nè yucán iin Jesús, ñàyùcàndüá nì sàcuìin sisi-né nùu-yá nì tutuyuhu-né nùu sàhà-yá, te nì xicàn tàhvì-né nùu-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú cuní-ní, vátùnì dandúvaha-ní yùhù.

¹³ Dandu nì dàcùhùn Jesús ndahà-yá dìni-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha nì ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu na momentu nì cachi-yà ducán, nì queue cuèhè quida-xi-né. ¹⁴ Dandú nì sàcùnaha-né nùu-yá ñà-màsà cáhì-nè xì nèhivì, cuisì-ní nì cùhùn-nè nùu dùtù dacuní-nè nècuàchì mà icà-né (ñà-sàni nduvàha-ne), dandu nacuàha-ne promesa nùu Dios, vachi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ne.

¹⁵ Doco còó, vihì gá más nì xitià palabra sàhà-yá, te cuàhà gá nèhivì nì nachitu nùu-yá, cuní-nè cunini-ne cáhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha-ne sàhà cuèhè quida-xi-né. ¹⁶ Doco mii-ya, nìsa quecuaán-yá iladu ndé còò nèhivì, te yucán nì xicàn tàhvì-yá.

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ù cuerpu xi

17 Daaní, iin quivì iá-yà dacuahá-yá nèhivì. Te yucán ndoó stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu; nduú-né nèhivì nì caquixi cuàhà ñuu ladu Galilea, xì stná ñuu cuachi ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Te fuerte nì chindee Dios nì dándúvaha Jesús cuàhà nèhivì. 18 Daaní, yucán nì casaà gà stná itnii nèhivì nsida-xi iin camilla indúhu iin nècuàchì nì dàñà ñi cuerpu-xi. Te nandúcu nècuàchìmà nansa dayáha-ne nècuàchì cuhí xi-ne ini vehe, te chinduhù-né nècuàchìmà nùù-yá. 19 Doco cóni níhì-né nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nèhivì ndoó. Ñàyùcàndùá, nì canana-ne dìnivèhé, nì nacani-nè teja, te nì dānùú-né camilla mà dècuèndè ndé iín Jesús mahì nèhivì mà. 20 Te na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá nècuàchìmà mii-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Mii-ní nècuàchì tiàa jaàn, xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

21 Dandu nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì quesaha-né nacání ini-nè, te cachí-nè entre mii-né: “¿Índù chuun cachí guá tè-yòhó ducán? Mà ndóo ini Dios sàhà palabra cachí-te, vachi còò inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cui sí Dios”.

22-23 Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-ndùá nacání guá ini cada iin iin nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsià ducán? Vichi cachi-nsià xì' índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xì nècuàchì cuhí ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né nì ndácuíin-nè, te nacaca-ne. 24 Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà ini-nsià ñà-ìcúmí ndise derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Vichi cachí' xì-ní, ndacuiìn-ní ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

25 Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, indéhe nsi-daa nèhivì yucán; te nì ndanihi-ne camilla xi-ne, mànuhù-né vehe-ne ndeníhí vaha-ne Dios. 26 Dandu yáha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì mà, te nì ndenihi vaha stná-nè mii-yá, te yúhì stná-nè, cachí-nè:

—Mà cándísâ ini-ndà ñà-ndùá nì xini-ndà vichi.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo Leví ñà-cunchicùn-nè mii-yá

27 Daaní, nì quee-ya cuàhàn-yà, te nì xini-yà iin nècuàchì dachíyàhvi renta nani Leví, iá-nè lugar ndé naquíhín-né renta. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

28 Dandu nì ndacuiin-nè nì nacoó nsihi-ne nsidaámà, te cuàhàn stná-nè xì-yá.

29 Daaní, después nì quida-ne iin vicò cahnú vehe-ne ñà-cañúhu-né Jesús. Te yucán nì casaà stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà stná nèhivì uún, te ndoó nsidaa-né (xixí-né) yucán. 30 Doco nècuàchì ley xi veheñùhu xì stná nècuàchì fariseu, nì xitnùhu-ne nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhâ-nsiá xì nècuàchì dachíyàhvi jaàn xì stná dava ga nècuàchì cuáchi, te ndoó-nsiá xixí tàcá-nsiá xì-né?

31 Dandu nì naxiconihí Jesús nùu nècuàchì mà, cachí-yà:

—Màdi nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó; divi nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. 32 Yùhù, màdi nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xì vaxì càhàn xì'. Còó; nèhivì cuáchi vaxì nanduguí, áma naxicocuñ inì-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndià disáhà-xí cónisá ínhû nècuàchì dacuahá Jesús na iá ù-yá ñuhiví yohó

33 Daaní, nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xidacuahá tè-fariseu, xì-inihì nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuàhà-né, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó. Cò-nàcòó-né ñà-ìtiácú-nè.

34 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nandàhà, ¿a cúí cunihì-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còó. 35 Doco vaxì iin quivì mà còó gá noviu nùu-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihì-né cundoo dòcò-nè.

Iin ejemplu nì nacani Jesús sàhà-ñá cundaà ini-ndà ùhì dàcàstnàhá ley saa xì estilu sàhana

36 Dandu nì nacani stná-yà xì-né inga ejemplu, cachí-yà:

—Sìcoto saa, mà ndátá-ndáñâ quee iin pedazu tii ñà-nacàhmá-ndà ñà-tùhú. Nú ducán ni quida-nda, ñà-sàni ndàtà sìcoto saa nduá, te ni mà ndúdává stná pedazu saa ma xi sìcoto tùhú, vachi náhà-ñà. 37 Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, cahnsiá quida vinu saa ma, te ndàtà-ñá, dandu cuitiá vinu mà, te cuchicuéhè stná itni iin mà. 38 Ñàyucàndüá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà chívàha nèhivì-ñá, te còó ni-iñàha cuu xán, te ni stná itni mà. 39 Iin tiàa tùha coho vinu tuhú, có-cùní-te vinu saa, vachi cachí-te: “Ñà-tùhú chicá vaha”.

6

Nansa nì xitnùhu nèhivì Jesús iin quivì descansu

1 Daaní, iin quivì descansu nì yàha Jesús mahì iin itu. Te nì quesaha nècuàchì dacuahá-yá sàhnù-nè sicàyòcò trigu mà, te

dacóyo-ne nùniá ini ndahà-né, te saxí-néà. ² Doco nì cacachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sâha ley xi-nda quida-nda quìvì descansu?

³ Dandu nì naxiconihí Jesús nùù-né, cachí-yà:

—¿A cónì càhví-nsiá (nùù tutu ì) ndé cachá nansa nì quida David sàhana quìvì nì xìhì cuàhà-né doco, mii-né xì stná compañeru-né? ⁴ Ndè ini veheñùhu xi Dios nì quìhvì-ne, nì tni-ne dìtà vídì ì iá nùù Dios, te nì xixi-neà, dècuèndè compañeru-né nì sàha stná-né, mate còò permisú cuxi-nda dìtà mà, cuisì dùtù xixi xi ñà-yúcán.

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quìvì descansu.

Nansa nì nduvàha iin nèhivì nì ìchì iin ndahà-xí

⁶ Daaní, inga quìvì descansu nì quìhvì-ya ini veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì; te yucán iá stná iin tiàa sàni ìchì ndahà cuàhá-xi. ⁷ Te yucán xíndoo stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xínánì-nè mii-yá, a cuàhàn-yà dandúvaha-ya tiàa ma, mate quìvì descansu nduá, vachi nú ducán, dandu nìhì ndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá cahan-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhá-yâ nansa nacánì ini-nè. Ñàyúcàndúá, nì cachi-yà xì tiàa nì ìchì iin ndahà-ximà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní mahì nèhivì yohó.

Te ducán nì quida nècuàchìmà.

⁹ Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Yùhù cuní cachi-nsiá xì nansa ndià ìcà-ndà quida-nda quìvì descansu. ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-íá viì, te màdiá ñà-có-íá vaha? ¿Amádi chicá nsìha dacácu-nda nèhivì quìvì mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

¹⁰ Dandu nì xiconúù-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì tiàa ma:

Chitanini-ní ndahà-ní.

Te ducán nì quida-ne, te nì nduvàha dahuan. ¹¹ Dandu nècuàchì nì xitnùhu yucán, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì candatnuhu-né índù modo cadì-nè nùù Jesús.

Nansa nani ùxin ùì nèhivì nì cana Jesús ñà-dacuahá-yánè

¹² Daaní, quìvì yucán nì quecuaán-yá cuàhàn-yà yucù, te niùyacà nì ìa-ya yucán cáhàn-yà xì Dios. ¹³ Na ní tìnuù nì cana-ya nèhivì dacuahá-yá, te nì nacàxin-ya ùxin ùì-nè; nècuàchì apóstol cucumi chuun nùù-yá cunduu-ne nì cachi-yà xì-né. ¹⁴ Iin nècuàchìmà nani Simón, doco Pedro nì dàcúnánì-yânè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te iá stná Jacobo, xì Juan, xì Felipe, xì Bartolomé, ¹⁵ xì Mateo, xì Tomás, xì Jacobo nduú dèhe Alfeo, xì stná inga Simón. El

Celador cachí stná-nè xì Simón mà. ¹⁶ Daaní, iá stná ñani Jacobo nani Judas, xì stná Judas Iscariote, divi tiàa icúmí cahin xì-yá.

Nansa ni chinaha Jesús cuàhà nèhivì; te ni dàndúvaha stná-ya nècuàchì cuhí xi-ne

¹⁷ Daaní, ni nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndàa, te ni nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nuù-yá, mii-né xì cuàhà gá stná nèhivì, xínduu-ne nèhivì ladu Judea, xì nèhivì ñuu Jerusalén, xì nèhivì ñuu Tiro xì ñuu Sidón ndoó yuhù mar. Pues nsidaa nèhivì mà, ni casaà-nè yucán, cuní-nè cunini-ne càhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁸ Stná nèhivì xíndoho quidá ñà-malu, ni canduvàha stná nsidaa-né ni quida-ya. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì cuàhà mà, cuní-nè dùcùn ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne, vèchi fuerte iá milagru xi-ya, vètùni dandúvaha nsihi-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhiví

²⁰ Daaní, ni indehè-yá nsidaa nèhivì xínchicùn xì-yá ndoó yucán, te ni cachi-yà:

—Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì ndahví, vèchi sàni ñhìtáhvi-nsiá ñuhiví ì xì Dios.

²¹ 'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì xihì doco vichi, vèchi icúmí-nsiá sàà-nsiá ndenuu ini-nsiá.

'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì sacú, (te ndoó-nsiá tñùnsí ini) vichi, vèchi icúmí-nsiá sàà-nsiá cudìi cuàhà ini-nsiá.

²² 'Nansicáhán stná-nsiá na cahíchì ini nèhivì-nsiá, te nacóo dahuun-ne mii-nsiá, te ò cánahá-nè daquéé cuàchi-ne dìquì-nsiá sàhà yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ²³ Quìvì cuu xi-nsiá ducán, dandu contentu ni cundóo-nsiá, te cudìi ini-nsiá, vèchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè gloria. Te nú quidá quini nèhivì xì-nsiá vichi, dandu nsinuu inì-nsia ñà-divi ducán nìsa quida stná xì-né xì nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios sàhana.

²⁴ 'Doco mii-nsiá nècuàchì cuicà, ñndahví-nsiá! vèchi mate iin vida vaha icúmí-nsiá vichi, doco después mà níhì gá-nsiá ni-ñàha.

²⁵ 'Te ñndahví stná mii-nsiá nècuàchì xixí tnaha guá vichi! vèchi icúmí sàà iin quìvì tnaha inì-nsia. Te mii-nsiá nècuàchì cudìi guá inì-xi sàhà vida-xi vichi, icúmí-nsiá cundoo-nsia tñùnsí ini, te cuhuun ga inì-nsia.

²⁶ 'Te ñndahví stná mii-nsiá nú ndeníhí vaha nsidanicuú nèhivì mii-nsiá! vèchi divi ducán nìsa quida stná yohòtéhè nèhivì vichi, nìsa ndenihi vaha stná nsidaa-né tètñuhù cachí càhàn cuenta xi Dios.

Ndiá icà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà

²⁷ 'Yuhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì iníní vichi, xiñuhu-ñá cuu inì-nsia sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te obra

vàha quida stná-nsià sàhà ana cahíchì ini xì-nsiá. ²⁸ Te càhàn vii stná-nsià xì nèhivì xícàn chihán dìquì-nsiá; te càcàn tàhvi stná-nsià nùù Dios sàhà nèhivì quidá quini xi-nsiá. ²⁹ Te nú ni caní iin tiàa iin ladu nùù-nsiá, dandu danácuícó stná-nsià inga ladu nùù-nsiá; te nú candiáá iin tiàa sacú ndixí-nsiá, te cuní stná-te candiáa-tè dùhnù-nsiá, dandu màsà cuídáhán-nsiãñà nùù-té. ³⁰ Nsidaa ana xícàn iñàha nùù-nsiá, cuàha-nsia nècuàchìmà, te nú ni cándiáá-né iñàha xi-nsia, màsà nándácàn gà-nsiãñà. ³¹ Nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì-né.

³² Vàchi nú cuisì nèhivì cuú inì-xi sàhà-ndà cuú stná ini-ndà sàhà-xí, dandu mà cuáha Dios premiù sàhájàn, vachi ducán quidá stná ndéni nèhivì cuáchi nì cui, cuú ini-nè sàhà nècuàchì cuú inì-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xì nèhivì quidá stná obra xì-ndà, dandu mà cuáha Dios premiù sàhájàn, vachi divi ducán xiquida stná ndéni nècuàchì cuáchi nì cui. ³⁴ Te nú cuisì sáha too-nda dihùn nùù nèhivì ndiatu-nda danáa xì nùù-ndà, dandu mà cuáha Dios premiù sàhájàn, vachi ndè stná nèhivì cuáchi, ducán xiquida stná-nè, sáha too stnahá stná-nè dihùn, te naquíhín tú-néa. ³⁵ Ñàyùcàndüá, (cachì xì-nsiá), xiñuhu-ñá cuu ini-nsià sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te quida stná-nsià obra xì-né, te cuàha too stná-nsiànè iñàha, te màsà cúníhnú ini-nsià naquihin-nsia dihùn mà, dandu cahnú coo premiù xi-nsia, te cunduu ndisa-nsia dèhe Yua-nda Dios iá dìquì-xí ansivi, vachi mii-yá, quidá stná-yà favor xì nèhivì mà túha naquimanì xì-yá, xì stná nèhivì malu. ³⁶ Ñàyùcàndüá, nacua cuhì ini Yuandiaha-nsiá nsidaa nèhivì, divi ducán ndiá ìcà stná mii-nsiá quida-nsia, cuhì stná ini-nsià nsidaa nèhivì.

³⁷ Màsà dácuídá cuàchi tnahá-nsiá, dandú mà dácuídá cuàchi stná Dios mii-nsiá. Màsà dáquèe cuàchi stnahá-nsiá dìquì-nsiá, dandu mà dáquèe cuàchi stná Dios dìquì mii-nsiá. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sàhà-nsiá.

³⁸ Nú dacútàhvi stnahá-nsiá iñàha, dandu icúmí stná-nsià nihitáhvi-nsiá (nùù mii-yá), te ñà-ndüá cuàha-yansià cundua na ian xiin-nda nùnì, te itácùha vii medida mà, ndè quidíníhni-teá ñà-quèe tnuà, te sádi vaha-tèá, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nùù-ndà. Pues, ducán iá stná na nihitáhvi-nsiá nùù mii-yá. Vachi divi vara chitácùhá-nsià icúmí stná-nsià nacuitacùhá-nsià.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà: —Nècuàchì cuaá, ¿a vátùni dacúndéhe stnahá-né ichì? ¿Amádi dácôyo nihni stnahá-né ini xìchì?

⁴⁰ Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dàcuàhá nùù iin maestru, màdiá chicá ndiáá-nè nùù maestru xi-ne mà. Còó. Doco nú sàni nsihì nì cutùha vaha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-nè.

41 'Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá), vâchi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcú iin tiàa iin xèhè tii inácáá nduchìnúù ñanìtnaha-ne. Doco ini nduchìnúù mii-né inácáá stná iin ñà-chicá cahnú na iin sî-ndùhú yutnù, te có-quihín casu-nè. 42 Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá, cachí'), vâchi ducán queámà na ian cachí iin-nsia xî iin ñanìtnaha-nsia: "Nacoo-ní yùhù taví xèhè tii inácáá dacúcuín nduchìnúù-ní". Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiaá ndisa-ne, vâchi inácáá stná iin ñà-càhnú nduchìnúù mii-né, te có-quihín casu-nè. Dihna xiñuhu tavà-né ñà-jaàn nùù mii-né, dandu vâtùni cutùì vii nùù-né ñà-tavà-né xèhè tii inácáá nduchìnúù ñanìtnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nèhivì vâha, te ana nduú nèhivì malu

43 'Nú iá vâha iin yutnù fruta, mà cuáha-nù fruta chicuéhè. Te iin yutnù iá cuèhè-xi, mà cuáha stná-nu fruta vâha. 44 Vâchi sàhà fruta-numa cundáà ini-ndà, a yútnu vâha nduú-nu, ò á coó. Na iin yutnù ñhù, de por sí, có-càná si-higu nùù-nú. Stná si-uva, mà cuídá-ndá quisi mà nùù iin nducu yòhò ñhù. 45 (Te ducán iá stná xî mii-nsiá.) Iin nècuàchì vâha, cuàhà ñà-vâha ñuhú ini anima-nè; te ñâyùcàndüá, divi palabra vâha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñâyùcàndüá ñà-chìcuéhè nduá cachí stná-nè. Vâchi ñà-ñhùhú chitu ini anima-ndà, divi nduá cáhàn-ndà sàhà-xí.

Ejemplu sàhà ùì vehe

46 'Mii-nsiá, "Stoho-nsì Señor" cachí-nsiá xì', doco ¿índù chuun có-càhvì-nsiá ñà-ndüá cachí' xì-nsiá?

47-48 Vichi cuàhìn nacani xî-nsiá sàhà nèhivì quíhvì ichì yùhù, te iníní víi-né palabra xi, quidá-néa cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-nè vehe-ne, cunú nì sate-ne ndè nì natùì cavà, dandu nì chicao-nè cimientu xan. Daaní, después nì quixi tèñuhu cuàhà, nì xinu-tè nì dùcùn-te ndè ìcà vehe ma, doco cónì ndüá', vâchi nùù cavà indúhá.

49 'Doco nèhivì iníní uun xi ñà-ndüá cachí', te có-quihín casu-nè sàhà-ñá, ducán cuu stná xî-né na ian nì quida inga tiàa, nì quidayucun-nè vehe-ne nùù ñuhù ùún, còò cimientu xan. Dandu nì xinu stná tèñuhu nì dùcùn-te ndè ìcà vehe ma, te vichi vichi nì ndua iá; nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

7

Nansa nì dándüvâha Jesús iin tiàa quidáchúûn nùù iin capitán

1 Daaní, nì nsihi nì càhàn-yà nì inini nsidaa nèhivì yucán, dandu cuàhàn-yà ñuu Capernaum. 2 Te yucan iá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmí-né iin mozo màni cuàhà nùù-né, doco sàni quicuehè nècuàchì mà, meru cucáhvì-nè.

3 Ñâyùcàndüá, na ní xinitnùhu capitán mà sàhà-yá, dandu

nì cana-ne itnii nècuàchì sahnú dandacú nùu nècuàchì raza Judea, te nì techuún-né nècuàchì mà ñà-cùhùn-né cuacundahví-nè nùu-yá ñà-quixi-ya dandúvaha-ya mozo mà.
 4 Ñàyùcàndùá, nì casaà nècuàchì sàhnùmà nùu-yá, te nì casa-cundahví-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vàchi vaha ndisa ini-nè.

5 Cuú ini-nè sàhà nèhivì raza-ndà. Te nì chindee stná-nè nì cuyucun iin veheñuhu xi-nsi.

6 Daaní, nì sacatnahá-yá xì nècuàchì mà cuàhàn-yà. Te na sà-ítúú-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùi amigo xi-ne, nihí-né razón xì nècuàchì mà vaxi nùu-yá, te dohó cachá`:

—Señor mío, màsà dándóhò gà-ní mii-ní sàhí, vàchi có-nâtùì yàha-ní vehi. 7 Nì có-nâtùì stnáì tñàtùì ndé iá mii-ní. Cuisi icúmí-ní cachí-ní, dandu nduvàha mozo xi. 8 (Ináhî), vàchi iá inga nèhivì dandacú nùu yùhù, te yùhù dandacú stnáì nùu tè-xínduu soldadu xi; te nú cachí xì iin-tè: “¡Cuahán!” dandu cùhùn-te; te ò nú cachí xì ingà-te: “¡Naha!” dandu quidá stná-teá; te ò nú cachí xì mozo xi: “Dohó quido”, dandu quidá stná-teá. Ducán cachí razón xì capitán mà.

9 Na ní nsihi nì inini Jesús razón mà, dandu nì ndu-locó-yà sàhà nècuàchì mà, te nì nacuico-yá yàtà-yá nì indehè-yà nècuàchì nchícùn mà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, có-xiní ni-iin nèhivì raza-ndà Israel xiníndísà vaha guá nahì capitán yohó.

10 Dandu amigo xì capitán mà, mànuhù-né vehe nècuàchì mà, te nì xini-nè sàni nduvàha mozo cuhí mà.

Nansa nì dånátíacú Jesús dèhe iin nècuàchì cuaán

11 Daaní, nì yàha iin tiempu, te cuàhàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuàhà nècuàchì dacuahá-yá xínchicùn xì-yá, te cuàhà stná nèhivì dava ga. 12 Te sà-ítúú-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhvi-nda ñuu mà, te nì xini-yà yucán vaxi nèhivì xínsida xì iin nsi. Vaxi stná dihi nsi ma, cutnáhâ-né xì cuàhà nèhivì. Sàni xihì stná ì nècuàchì ñahà mà, te mindaa dèhe-ne nduú nsi cuàhàn cundùxin vichi. 13 Doco na ní xini Stoho-ndà Señor nècuàchì mà, nì cuhi ini-yànè, te nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

14 Dandu nì tñàtuu-ya nùu caja mà, te nì chituu-ya òndàhá-yà ìcà-nú. Ñàyùcàndùá, nì cucuìta tiàa xínsida xi-nú. Dandu nì cachi-yà xì nsi ma:

—Ndacuiin-ní, cachí xì-ní, xu.

15 Dandu nsi ma, nì ndacòo-ne nì quesaha-né nì nacahàn-nè. Dandu nì cachi Jesús xì dihi-né:

—Yohó iá dèhe-ní.

16 Dandu nì cayùhí nsidaa nèhivì mà, te nì candenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Vichi ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi cáhàn razón ndiaha xí Dios, te cuàhà sàstnùhù ñà-nduá quidá-yá.

Te dava ga-nè xícachi stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-nduú nèhivì xí-yá.

17 Ñâyùcànduá, nì xitià palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa nì naxiconihí Jesús nùu nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùu-yá

18 Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-nduá quidá Jesús. 19 Ñâyùcànduá, nì cana Juan mà ùi tiàa dacuahá-né, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùu-yá ndàcàtnùhù-né nùu-yá a ndísá mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-ne. 20 Ñâyùcànduá, cuàhàn nècuàchìmà ndé iá-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Juan Bautista nì techuun-xi-nsí vaxi-nsi yohó ñà-ndàcàtnùhù-nsí nùu-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

21 Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì ñuhú ñà-malu inì-xi, xì cuàhà stná nècuàchì cuaá nì dånátui-ya nùu-xí. 22 Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì caquesaa mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-nduá nì xinì-nsia yohó, xì ñà-nduá nì inini-nsia, te cachi-nsià xì-né nansa nì cuu nì natùinuù nècuàchì cuaá, te nì nacaca stná nècuàchì xicácuéhè, te nì nduvàha stná nècuàchì ndohó cuèhè lepra, te nì nihì stná nècuàchì dòhò nì natiacu tùtnù-né; stná nèhivì nì xihì, nì natiacu stná-nè. Te nècuàchì ndahví, sàni nihitáhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. 23 Ñâyùcànduá, nú cudí ini nèhivì modo xi, dandu contentu nì cúndóó-né —nì cachi-yà.

24 Daaní, na sàmànùhù nèhivì nì caquixi nùu Juan mà, dandu nì càhàn-yà xì nèhivì cuàhà ndoó yucán; dohó nì cachi-yà xì-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìni-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) 25 Te nú cóó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A iin nèhivì ndixí vico nduú-né cahan-nsiá? Còó, vaxi nèhivì ndixí vico, te xíndoo-ne vicò nsiquívì, puru vehe rey xíndoo-ne. 26 Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchì cuàhàn-nsià cundehè-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xì Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdì cuisì profeta nduú-né, chicá más ndiaá-nè, 27 vaxi divi nècuàchìmà cáhàn tutu ìi sàhà-xí ndé cachí Dios:

Cuàhìn techuín iin tiàa cùhùn, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xì, te ducán nsida viì nècuàchì mà anima-nè, na ian nduviì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu ì mà.

²⁸ Te yùhù, cachí xì-nsiá, nùu nsidaa nèhivì nì tùinuù ñuhivì, còo inga profeta chicá nì quida ndiaha nùu Juan Bautista. Còo ana inga ndudává xì-nè. Doco cachí stnáì xì-nsiá, chicá ndiaha coo xì ana cuàhàn cuni tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó, mate nèhivì uún nduú-né —nì cachi Jesús.

²⁹ Daaní, nècuàchì dachíyàhvi, xì nsidaa stná nèhivì, nì naquimanì-né Dios sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, vàchi cuàhà-né sàni quida ì Juan-nè. ³⁰ Doco nècuàchì fariseu xì nècuàchì ley xì veheñuhu, nì cahíchì ini-nè palabra nì cachi Dios sàhà-né, vàchi cóni sàha-ne cuhì-né quida Juan. ³¹⁻³² Daaní, nì cachi tu Stoho-ndà Señor:

—Cuàhìn cachí xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoó idáidiquí ini iin ñuu, dava caná xì tnahà, cachá: “Siví-nsí, doco nsiohó, có-ításáhà-ndà; daaní, xitó tàsì-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ³³ (Te ducán iá sàhà Juan Bautista xì yùhù), vàchi nì quixi Juan mà, nisa ìa-ne yohó, cóni sàxíxì-né comida vàha, nì cóni sàxíhí stná-nè (vinu); ñàyùcànduá, nì cachì-nsia sàhà-né: “(Tè-loco nduú-te), ádi sàni cundee ñà-malu nùu-té”. ³⁴ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnahà Nèhivì Ñuhivì, te tùha stnáì cuxi comida vàha, te xihí stnáì (vinu), doco cachí-nsià sàhí ñà-yàha ga ndadí, te cachí stná-nsià ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vàha stnáì xì nècuàchì dachíyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nsià. ³⁵ Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchì ndiaha nduá quidé, te xiní stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñuhú stná-nè yùhù.

Nansa nì quida Jesús na iá-yà vehe iin nècuàchì fariseu nani Simón

³⁶ Daaní, nì cànà-yá cùhùn-yà vehe iin nècuàchì fariseu ñà-cutnahá-yá xì-né cuxi-ne xì-yá. (Ñàyùcànduá, cuàhàn-yà yucán), te nì yàha-ya ini vehe nì sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán iá iin nècuàchì ñahà có-quidá sahnú. Te nì xinitnùhu nècuàchì mà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchì fariseu-mà cuxi-ya. Ñàyùcànduá nì tnii-ne iin quidi tii nì cuyucun yùu finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tnàmì quidi mà, ³⁸ te nihí-néà cuàhàn ndé iá-yà. Te nì sàcuìn-nè yàtà-yá yatni nùu sàhà-yá, te sacú cuàhà-né. Te ndutènúu-némà nì dàndàxín-né sàhà-yá, dandu nì nsida ìchì-nèà xì ididìni-né. Nì tutuyuhu stná-nè sàhà-yá, te nì dácánúú-né ñà-tnami mà ìcà sàhà-yá. ³⁹ Doco nècuàchì fariseu nì cana xì-yá mà, ini-nì mii-né nì nacani ini-nè, cachí-nè: “Nú ndisa iin nèhivì vàxi cuenta xì Dios nduú

Jesús, dandu mà úhì cundaà ini-nè sàhà nècuàchì ñahà tnií xi (sàhà-né) ñà-ndúú nècuàchìmà iin nèhivì cuáchi". Ducán nì nacani ini nècuàchì fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì-né:

—Iá ñà-ndúá cuní cachì xì-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachì-ní xì' —nì cachi Simón mà.

⁴¹ Dandu nì cachi-yà:

—Nì sandoo ùi tiàa, te ndúì-nè, xí-inihica-né dihùn nùu inga iin tiàa. Iin nècuàchìmà, inihíca-nê ùhùn cientu pesu, te inga-nè, cutu ùi dico ùxin pesu inihíca-nê. ⁴² Doco ni-iin-ne, còò ni-iñàha icúmí-nê ñà-danáa-né. Ñâyùcàndúá, tiàa inihíca-nê nùu-ximà, nì dándütù-né cuenta xi ndúu nècuàchìmà. Ñâyùcàndúá, vichi cachì-ní xì', ¿índù tiàa ma chicá cuàhàn cuu inì-xi sàhà nècuàchìmà cahan-ní?

⁴³ Dandu nì cachi Simón mà:

—Yùhù tuxí inì, nècuàchì chicá nì sanihica cuàhà mà, divi cunduu ana chicá cuú inì-xi sàhà nècuàchìmà.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Sàni cachi vaha-ní.

⁴⁴ Dandu nì ndacoto-ya yàtà-yá ndé iá nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì Simón mà:

—¿A xiní-ní nècuàchì ñahà yohó? Na ní quesai, te nì quìhvi vehe-ní, còò tècuì nì chindánuu-ní ñà-ndoo sàhí; doco nècuàchì yohó, ndutènúú-né nì dándàxín-né sàhí, te nì nsida ichí-nèa xì ididíni-né. ⁴⁵ Te mii-ní, cóni tütúyúhú-ní yùhù na ní casàhú-ní xí, doco nècuàchì yohó, dècuèndè hora nì quesai, có-nàcòó-né ñà-tütúyúhú-né sàhí. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñúhú-ní yùhù) ñà-dacánúú-ní aceite díní. Doco nècuàchì yohó, tàtnà tnàmi sàni dácánúú-né sàhí. ⁴⁷ Ñâyùcàndúá, mate cuàhà cuàchi-ne iá, doco ñà-sàni nìhì-né perdón sàhámà nduá, (náhà xìcà), vàchi cuàhà gá cuú ini-nè (sàhí). Doco nú iyuhu cuàchi iá sàni nìhì nèhivì perdón sàhà-xí, dandu chicá iyuhu cuú ini-nè (sàhí).

⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni xicahnú inì sàhà cuàchi-ní.

⁴⁹ Doco nèhivì dava ga ndoó xixí xi-yá yucán, nì nacani ini-nè, cachí-nè (entre mii-né):

—¿Cò-ndúá ducán cachi Jesús ñà-jaàn, vàchi mà cúí cuicahnú ini-nè sàhà cuàchi-nda!

⁵⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni càcu-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni cùhùn-ní, te contentu nì coo-ní.

8

Nansa nani itnii nècuàchì ñahà nì chindee xi Jesús

¹ Daaní, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, cáhàn-yà sàhù, cachítnùhu-ya xì nèhivì ñà-ndúú razón ndiaha sàhà ñuhiví ìì xí Dios. Te cutnáhà

stná-yà xì nsì-úxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, ² xì dava stná nècuàchì ñahà nì dándúvaha-ya. Dava-ne, nisa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè nì sandoho-ne, doco nì dándúvaha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchì ñahà mà nani María Magdalena. Ûsà ñà-malu nì tavà-yá nùù-né. ³ Te inga-nè nani Juana, ñahàdìhí Chuza, iin nècuàchì dandacú nùù biene xi rey Herodes. Te inga nècuàchì ñahà mà nani Susana, te cuahà gá stná nècuàchì ñahà dava ga cutnáhâ xí-yâ cuahàn-nè, chindéé-nêyà, te quidá stná-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

⁴ Daaní, nì quesaa cuahà nèhivì nì caquixi iin iin ñuu, nì nataca-nè nùù-yá. Te nì càhàn-yà xi-né, nì nacani-ya xi-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

⁵ —Nì ìa iin tiàa, te cuahàn-nè chihi-ne. Te nì sate uun-ne tata mà. Ducán nì quida-ne, te dava-ña nì còya mahì ichì. Te yucán nì sànihni nèhivì-ñá; stná laa ndavá ansivi, nì saxì-siá. ⁶ Te dava stná tata mà, nì còya nùù cavà. Te yucán nì xitìa, doco nì ìchà, vàchi còò ndèhì. ⁷ Te dava stná tata mà, nì còya mahì iñù, te iin-ni nì sahnuva xì-ñá mà. Doco nì dàdáhviàmà-ñá. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù vaha nì còya, te nì xitìà viià; ndè ùhùn dico tantu nì cana —nì cachi Jesús.

Dandu fuerte nì cachi-yà:

—¡Ni cúnínì vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachì!

Ñà-nduá dìsàhà-xì nì nacani Jesús cuahà ejemplu

⁹ Después nì xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cachì-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ejemplu nì nacani-ní mà?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà:

—Sànì sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsià sàhà ñuhivì ì xì-yá, mate antes nisa ìa dehámà. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu nacánì xì-né sàhà-ñá màsà cúnítnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cundáà ini-nè, mate inínì-né.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹¹ Cunaha-nsiá, ñà-yòhó nduá cuní cachi ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xi Dios. ¹² Te tata nì còyo mahì ichì mà nduú nahi nèhivì inínì palabra (xi-ya), dandu vaxì ñà-malu, te dacúxió-si palabra mà ini anima-nè sàhá màsà cúníndísâ-né, te càcu anima-nè. ¹³ Daaní, tata nì còyo nùù cavà mà nduú nèhivì inínì xí palabra ì, te luegu cudí ini-nè sàhámà. Doco nahi viu còò yohò-xì nduú-né, iin ratu tii xiníndísâ-né, dandu na yáha-ne tnùndoho, luegu nacóó-né palabra mà. ¹⁴ Daaní, tata nì còyo mahì iñù mà nduú nèhivì inínì xí palabra xi-ya, doco cuahà gá nacánì ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó; cuú

cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversión có-íá vii nandúcú-nê. Ñàyùcàndüá, ducán queá xi-né na ian nì cuu xi viu mà, nì dàhvía nì quida iñù, vàchi có-sàa-nè quida-ne ñà-vàha nacua cuní Dios. ¹⁵ Daaní, tata nì còyo nùù ñuhù vàha nduú nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi; vàha anima-nè, iníní-né palabra vàha ma, te quidá ndisa-neà cumplir, iin-ni nchícùn-neà, te sàhámà nduú-né nahi viu nì cana vii.

Ejemplu sàhà ñuhu itnúù

¹⁶ Nú sàni nacahmi-nda iin lámpara, mà chícání-ndáñâ tìxi iin cazuela, ò tíxi iin cama. Còó, icúmíá cuian ndé ducún ñà-cutnuà nùù nèhivì yáha ini vehe. ¹⁷ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-íá dèhé, icúmíá tùi vateá. Vàchi nsidaa ñà-ndüá quidadèhé nèhivì, icúmíá natùi claruà, te cunitnùhu nèhivì sàhà-ñá.

¹⁸ Cunini vàha-nsia na sàha xi-nsiá ichì vàha, vàchi nècuàchì ñuhù (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nihitáhvi-né; doco nèhivì có-ñuhù ndisa (ñà-vàha) inì-xi, mate tuxí ini-nè íá iyuhá, doco nsidaájàn, icúmíá cuxio nsiha.

Ñà-ndüá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

¹⁹ Daaní, nì sàà dihi-yá xì ñani-yà, doco màncùì quìhvi-ne ndé íá-yà sàhà-ñá cuàhà guá nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iin dihi-ní xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníní xi Palabra xi Dios, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduú nahi dihí, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa nì quida Jesús nì cucuìin tàchì, te nì nacuñuhu dadí tècuì mar

²² Iin quivì nì nana-ya ini iin lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñàyùcàndüá, nì quihin lancha mà ichì cuàhàn-nu. ²³ Te na xicá-nu cuàhàn-nu mahì mar, dandu nì quidì-yà. Daaní, nì quesaha nì cana iin tàchì fuerte vaxi ndé ñuhù íchì, te nì quesaha cuàhàn chitu lancha mà tècuì, yáha ga íá peligrü xì nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì catnàtuu-ne ndé indúhu-yá quidì-yà, te nì dándácòo-neyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuàhàn-ndà càhà-ndà!

Ñàyùcàndüá, nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà xì nùù ñà-nàcuáhnú tódo tècuì. Dandu nì cucuìin ì nsidaámà, nì nàcuìin dadí uun. ²⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índü chuun có-nìhnú vàha ndisa inì-nsia Dios?

Ñàyùcàndüá, nì yuhí-nè, te nì ndulocó-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó? Vàchi ndè tàchì xì ndè stná mar dandacú-né nù-xí, te iníniá-nè.

Nansa ni tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁶ Daaní, cuàhàn lancha mà, te nì sàà-nu ndè ñuu nècuàchì gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. ²⁷ Te nì nuu Jesús lancha mà nù ñuhù íchí. Dandu yucán vaxi iin tiàa ñuu mà, ñuhú cuáhà ñà-malu anima-nè. Sàcàní tiempu ñuhá anima-nè. Có-ndìxí-né sìcoto, nì còò stná vehe-ne, cuisì mahì cueva ndé xí-indùxin nsìi iá-nè. ²⁸ Doco na ní xini-nè Jesús, nì ndàhì ndee-né nì sàcùìn sìsì-né nù-yá, te fuerte nì cachi-nè xì-yá:

—Jesús, ¿ndià cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhî), Dèhemani mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndáhvî` nù-ní ñmàsà dándóhó-ní yùhù!

²⁹ Ducán nì cachi nècuàchì-mà, vachi sàcàchí Jesús xì ñà-malu mà ñà-nì quèá ini-nè. Vachi antes cuàhà xichi nì dándòhá-nè, ñàyùcàndüá nì sàcùnuhni-nè xì cadena xì stná manilla càa, te ducán nisa ìa-ne, ndiaá nèhivì-né. Doco siempre sahdé uun-ne ñà-nùhní-nè, te xinúdèhé-nè yucù sàhàn-nè quidá ñà-malu mà.

³⁰ Dandu Jesús, nì xicàn tnùhù-yá nùá, cachí-yà:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní —cachá`, vachi cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhú anima-nè.

³¹ Te nì sacundahvià nù-yá ñà-màsà dándácû-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù. ³² Te yatni yucán iá iin yucù ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-sì. Ñàyùcàndüá, nì xicàn tàhvià nù-yá áma cuáha-ya permisù cùhàn caquìhvia ini cochi yucán. Te nì sàha-ya permisù. ³³ Dandu nì canacoyo nsidaa-ñá ini tiàa ma cuàhàn, te nì caquìhvia ini cochi mà. Dandu nsidaa quisi mà, (nì culocó-sì); carrera nì canuu-sì candiaa mà nì còyo-sì mar, te nì càhà-sì.

³⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, na ní caxinì-te nì cuu ducán, dandu carrera mànuhù-té nì nacani-tè xì nèhivì ñuu yucán xì stná nèhivì rancho. ³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vaxi-ne cundaà ini-nè ndià nduá nì cuu. Te nì casaà-nè ndé iá Jesús, nì xini-nè, yucán iá tiàa nì caquee ñà-malu anima-xi, iá-nè nù-yá, sàndixí-nè sìcoto vichi. Sàni nàcòò nsìhi sàxìnìtnùnì-nè. Ñàyùcàndüá, yáha ga nì cayùhí nèhivì mà. ³⁶ Dandu tiàa nì caxini nansa nì cuu nì dándúvaha-ya tiàa ma, nì nacani-ne xì nèhivì nì caquesaa mà. ³⁷ Dandu nsidaa nècuàchì ladu Gadara mà, nì sacundahví-nè nù-yá ñà-nì quèé-yá nù ladu mà, vachi yúhî cuaá-nè. Ñàyùcàndüá, nì nana tu-ya lancha ñà-cùhùn-yà. ³⁸ Dandu

tiàa nì caquee ñà-malu nùu-ximà, nì sacundahví-nè nùu-yá cuní-nè cutnahá-né xì-yá cùhùn. Doco nì techuún-yánè nùhù-nè, cachí-yà:

39 —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihi-ní nsidaa favor nì quida Dios xì-ní —nì cachi-yà.

Ñàyùcàndüá, mànuhù nècuàchìmà ñuu-nè yucán, te inii ní xicanuu-ne nacání-né xì nèhivì nansa (nì nduvàha-ne) nì quida Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

40 Daaní, na ní nasaa-yà, nì cacudiì ini nèhivì ndòó yucán, vàchi xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiaa-yà. 41 Daaní, nì sàà iin nècuàchì nani Jairo nùu-yá; iin nècuàchì cusáhnù nùu iin veheñùhu nduú-né. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-cùhùn-yà vehe-ne. 42 Vàchi mindaa dèheyoco-né iá, nahi ùxìn ùi cuià xicá-ña, doco vichi sàcùcáhví-ña. Ñàyùcàndüá nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà. Doco cuàhà stná nèhivì cutnahá xí-yá, dècuèndè yáha ga tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

43 Te mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà, ùxìn ùi cuià sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì, te sàni nsihi dìhùn xí-né cuàhàn nùu cuàhà nècuàchì nì quidatatna xì-né, doco ni-iin nècuàchìmà, cóni níhì-né dándúvaha-ñané. 44 Te vichi divi ñahà mà nì quixi ladu yàtà Jesús, nì dàcùhùn-nè ndahà-né nùu icà sìcoto xì-ya. Te hora nchito ma nì cucuiìn nì-né.

45 Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divi nì dùcùn ndahà-xí yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachí nsidaa-né.

Te Pedro xì compañeru-nè, nì cachi-nè xì-yá:

—Yáha ga ndutnúú, Maestro; tnuu ga vàxi-nda mahì nèhivì.

¿Índù chuun ndácàtnùhù-ní ana nì dùcùn ndahà-xí icà sìcoto xì-ní?

46 Doco nì cachi-yà:

—Ináhí iá ana nì quida xí ducán, vàchi nì cundaà inì nì quide iin milagru.

47 Dandu nècuàchì ñahà mà, nì cundaà stná ini-nè ñà-sà-ináhá Jesús ñà-ndüá nì quida-ne. Ñàyùcàndüá, vàxi-ne, ndé quidí cuisì-né nì sàcuùin sìsì-né nùu-yá. Te itá nsidaa nèhivì yucán, iníní-né, te nì nacani nècuàchìmà xì-yá índù ñà-dìsáhà-xí nì dàcàcùhun-ne ndahà-né icà-yá, te nì nduvàha-ne vichi duha. 48 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni nùhù-ní vichi, te contenu nì coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachí-yà ducan, dandu nì quesaa iin tiàa nì quixi vehe presidente xi veheñuhu ma, te nì càhàn-te xi nècuàchì mà, cachí-te:

—Sàni xihì dèheyoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuún gà-ní Maestru.

⁵⁰ Doco nì tiacu Jesús ñà-nduá nì cachi-te, ñàyucànduá nì cachi-yà xì nècuàchì dàndàcù-mà:

—Màsà yúhî-nî. Cuisi cunihnu vaha inì-ní, te càcu-ña.

⁵¹ Daaní, (nì sàa-yà xì-né), te nì quìhvi-ya xì-né ini vehe. Doco cóni sàha-ya quìhvi inga nèhivì (ndé indúhu nsì ma), cuisì Pedro xì Jacobo xì Juan xì stná yuadíhî-ña. ⁵² Vàchi ndoó cuàhà nèhivì, te sacú ndee-né, cána-ne ñà-sàni xihì-ña. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vachi cóni xihì-ña; quídi uun ni-ña.

⁵³ Dandu nècuàchì mà, nì sàcùndiaa-nèyà, vachi ináhá-né ñà-sàni xihì-ña nduá. ⁵⁴ Doco mii-yá, nì cachi-yà ni cáquéé nsihi-ne fuera. Dandu nì tñii-yà ndahà-ña, te nì càhàn fuerte-yà, cachí-yà:

—¡Ndacuiin xá!

⁵⁵ Daaní, nì nsiaa tu espíritu xi-ña, te yàchì nì ndacuiin-ña. Te nì dandàcù-yá daquixí-né ñà-cutiacù-ña. ⁵⁶ Te yuadíhî-ña, yáha ga nì ndulocó-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ñà-màsà nácání-né xì ni-iin nèhivì.

9

Nansa nì techuún Jesús ùxin ùi nèhivì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ùi

¹ Daaní, nì cana Jesús ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvì-yànè ñà-vàtùni tavà-né nsidanuu clase ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te vátùni dandúvaha stná-nè nèhivì cuhí. ² Te nì sàcùnaha-né ñà-cùhùn-nè cachitnùhu-ne xì nèhivì palabra sàhà ñuhiví ùi xí Dios, te dandúvaha stná-nè nècuàchì cuhí. ³ Dohó nì cachi-yà xì-né:

—Ni-iñàha màsà cúnihî-nsiá cùhùn, ni bastón, ni morral, ni dità, ni dìhùn, ni inga dùhnù-nsiá ñà-nadama-nsia màsà cúnihî-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú nì sàa-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-ni cundoo-nsia yucán dècuèndè cachi sàa quivì quee-nsia ñuu mà. ⁵ Doco nú có-cùnì nèhivì dayáha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá còyo yàcá ñuu mà, cundumà seña cóni quidá víi nècuàchì mà (xì-nsiá) —nì cachi-yà.

⁶ Daaní, nècuàchì dacuahá-yámà, nì caquihin-ne ichi cuàhàn-nè, nì nacàhin-ne cuàhà ñuu cuati nì càhàn-nè xì nèhivì nansa iá razón vaha xi Dios, te nì dandúvaha stná-nè nècuàchì cuhí nsidanicuú lugar.

Nansa nì nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nì xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nì ndulocó-te, vàchi cachí dava nèhivì ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn. ⁸ Doco dava ga-nè, nì cachi-nè divi Elías sàni ndecunu, te ò iin nècuàchì yuhù núu Dios sàni natiacu. ⁹ Doco Herodes, (nì ndulocó-te), te nì cachi-te:

—Yuhù nì sàhi orden tãhdè dìni Juan (Bautista). Doco inga nècuàchì cãhàn guá nèhivì sãhà-ximà, ¿ana divi nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stná-nè? —nì cachi-te. Ñàyùcànduá cuní-te cundehè-té Jesús.

Nansa nì dàcútiácú Jesús cuàhà mil nèhivì

¹⁰ Daaní, sàmàndixi nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nì cansiaa-nè, te nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-nduá nì quida-ne ndé nì sãhàn-nè. Dandu nì nacuaça-ya nsidaa-né cuàhàn cuaán-yá xì-né iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nèhivì. ¹¹ Doco cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, vàchi nì xinitnùhu-ne cuàhàn-yà. Ñàyùcànduá, nì casàhú-yà xì-né, te nì cãhàn-yà xì-né sãhà ichì dandacú Yua-nda Dios. Te nì dàndúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne.

¹² Dandu nì cuaà quivì yucán. Te ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, nì tnàtuu-ne nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—Ndaquindè-ní xì nèhivì, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò ranchu yatni, te nìhì-né ndé cuxi-ne, te cùdù-nè, vàchi yohó ndé ndoo-nda, còò vehe.

¹³ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè:

—Cuisi ùhùn pan nihí-nsí, xì ùi siaca. ¿A cuní-ní cùhùn-nsi cuiin-nsi ñà-cuxi nsidaa nècuàchì yohó? —nì cachi-nè.

¹⁴ Vàchi nècuàchì tiãa ndoó yucán, ùhùn mil nduú nsidaa-né.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cachi-nsià xì nèhivì ñà-nì mácundoo-ne ñuhù, iin iin grupu-nè ùi dico ùxin, ùi dico ùxin ní cùndúú-né.

¹⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì caquida nècuàchì dacuahá-yá, nì cãhàn-nè xì nèhivì, te nì sàcùndoo nsihi-ne. ¹⁶ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sãhámà. Dandu nì dàcuàchí-yãña, te nì sãha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te nì dasàn-nèà nùu nèhivì. ¹⁷ Te nsidaa-né, nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò, te nì chitu ùxin ùi ìcà pedazu pan mà.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né ñà-divi Cristu dacácu xi-nda nduú Jesús

¹⁸ Daaní, nì ìa iin xichi nì quecuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì xicàn tãhvì-yá nùu Dios. Dandu después nì ndàcãtnùhù-yá nùu nècuàchìmà, cachí-yá:

—¿Ana nduú yuhù, cachí nèhivì?

19 Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè ñà-Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní. Te dava ga-nè cachí-nè iin nècuàchì profeta sàhana nduu-ní, te sàni natiacù-ní vichi cahan-né.

20 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí, cachí-nsià?

Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Divi Cristu nì quixi nùu Dios nduu-ní.

21 Dandu nì dàndàcù-yá nùu-né ñà-màsà nácání-né xì nèhivì nduú-yá Cristu.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

22 Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhà gá icúmí ndohi. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-né cahíchì ini-nè yùhù, dandu cacahnì nèhivì yùhù. Doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacùì.

23 Te nì cachi stná-yà xì nsidaa-né;

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu naco-ne ñà-nduà cuní inì-ni mii-né quida-ne, te nsiquivì quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnáhâ-né xì' (ñà-cui stná-nè). 24 Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi vichi, ñà-dàndáñúhú-né mii-né nduá. Doco nú ni cui-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne cundua. 25 Vàchi nú ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, ni ñà-jaàn, mà cundúá iin bien xi-ne nú màsà sàá anima-nè cundiatú stná, te càcua. 26 Iin nèhivì, nú cucáhán nùu-né coo-ne ladu xi, o nú cucáhán nùu-né cunini-ne palabra xi, (ndahví-nè), vachi icúmí stnáì nacuai mii-né quivì naxicocuìn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te ndiaha gá coo quivì mà sàhà yùhù, xì sàhà Yuamánì', xì sàhà ángel ì cacutnahá xí quixi. 27 Doco ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, tàñáha ga cui-nsià, te cuni-nsià nansa íá ñuhiví ì xì Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

28 Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì yàha nahi ùnà gá quivì, te nì saca-ya Pedro xì Juan, xì Jacobo, cuàhàn-yà xì-né iin yucù ndé cuàhàn-yà càhàn-yà xì Dios. 29 (Daaní, na íá-yà yucán) xícàn tàhvi-yá nùu Dios, dandu ní xini nècuàchì mà tucu nì nàcùnahà-yà. Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te tnúu nihni ndiaha-ñá. 30-31 Dandu nì xini stná-nè, yucán nì canatùì stná ùì nècuàchì (sàhana) iin-ne nani Moisés, te inga-nè nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnúhú-ndá xì-yá. Te tnúu nihni stná-ndà, càhàn-ndà xì-yá sàhà nansa icúmí-yâ cui-yà ñuu Jerusalén. 32 Te Pedro xì compañeru-nè, sádì gá vahná-nè. Doco na ní nsicuihnú vii ini-nè, dandu nì caxini-nè ndiaha gá

tnùu nihni-ya, te mimí nì caxini-nè itá stná ùi ndósàhnù-mà.
³³ Daaní, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu ní cachi Pedro xì-yá:

—¡Maestro, nansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavàha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, inga stná coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó.

Ducán nì cachi Pedro, vachi cóni cúndàa ini-nè nansa cachí-nè. ³⁴ Daaní, sà-cáhàn-nè xì-yá ducán, dandu nì nuu iin vicò, te nì dàhvi nsidaa-né mahiá. Te nì cayùhì cuaá-nè na ní xini-nè nì cuu ducán. ³⁵ Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahi vicò mà, te dohó cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

³⁶ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yàmà, te nì xini-nè ndé cuisì mindaa mii-yá iá yucán. Doco después còò ni-ñàha ni cachí-nè xì ni-iin nèhivì sàhà nsidaa ñà-nduá nì xini-nè yucán.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa nùu iin tèchii

³⁷ Daaní, inga quivì nì nuu-ya xì-né yucù mà vaxi-ya. Dandu nì ndacùhun stnahá-yá xì cuáhà nèhivì sàni nataca. ³⁸ Te iin nècuàchìmà nì cáhàn-nè xì-yá, sacúndáhvì fuerte-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, sacúndáhvì nùu-ní, cundehè ndahví-ní tèchii xí, vachi mindaa-té nduú dèhi. ³⁹ Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xi-té, dandáhià-te, te xíhì ihí-te quidá, queé chihíñù yuhù-té: quini ga quidá xì-té, có-cùnìá nacoà-te.

⁴⁰ Ñàyùcànduá nì sacundahví nùu nècuàchì dacuahá-ní ñà-tavà-néà, doco mànicùí.

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-nsià, vachi mà túha-nsia cunindisá-nsiá, ni có-sàà-nsià cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmì coo guè xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —nì cachi-yà.

⁴² Daaní, sàvaxi-ne xì-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahnì ihá-te. Ñàyùcànduá, nì sadi-yà nùá, te nì dánduvàha-yàte. Dandu nì quida-yàte entregar nùu yua-té.

⁴³ Te nsidaa nèhivì ndoó yucán, nì ndulocó cuáhà-né ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulócò guá-nè sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

⁴⁴ —Cunini vaha-nsia palabra cuàhìn cachì xì-nsiá. Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmì yàhi coi ndahà nèhivì (malu), vachi iá iin tiàa cuàhàn quida xí entregar —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, cóni cúndàa ini-nè ñà-nduá nì cachi-yà, vachi nì ia dèhé chuun ma nùu-né; ñàyùcànduá, cóni sáníhi ini-nè. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhàmà.

Nansa ni cachi Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, ni quesaha-né ni cuàà-nè ndácàtnùhù stnahá-né nùù-né ana chicá ndiaá. ⁴⁷ Dandu ni cundaà ini-yà nansa xínacani ini-nè, te ñàyùcànduá ni nacuaca-ya iin tètii ni chicaní-yàte iladú-yà, ⁴⁸ te ni cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Nú sàhà yùhù quidáñúhú iin nèhivì tètii yohó, dandu dava-ni queá na ian yùhù quidáñúhú-nè. Te nú yùhù quidáñúhú-nè, dandu iin-ni queá ñà-quidáñúhú stná-nè ana ni techuun-xí vaxi. Vàchi nècuàchì chicá nihnú ndáhvì ini-xi, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchì có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

⁴⁹ Dandu ni cachi Juan xì-yá:

—Maestro, ni xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nèhivì, te quivì mii-ní ndácùcahan-né. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhá xí-ndá xicánúú. Ñàyùcànduá, ni sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

⁵⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádí-nsià nùù-né, vachì nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè.

Nansa ni cachi Jesús na ní cuni Jacobo xì Juan càcàn-nè quixi castigu nùù ana cóni quidáñúhú xì-yá

⁵¹ Daaní, na sá-ítúú tiempu nana-ya ansivi nùhù-yà, dandu ni quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, iin-ni nihnú ini-yà sàà-yà yucán. ⁵² Te ni techuún-yá itnii tiàa codònuù nùù-yá ñà-cachitnùhu-ne icúmí-yá yàha-ya ichì yucán. Ñàyùcànduá, ni casaà tiàa ma iin ñuu tii nècuàchì raza samaritanu, cuàhàn-nè nanducu-né ndé coo-ya ni cùí. ⁵³ Doco nècuàchì ñuu mà, ni loho cóni cándísâ-né coo chii-yá ñuu-nè, vachì sàni xinitnùhu-ne ñà-ichì Jerusalén nduá cuàhàn-yà. ⁵⁴ Ñàyùcànduá, ù nècuàchì dacuahá-yá nani Jacobo xi Juan, na ní tiacu-nè ñà-dùcán ni cachi nècuàchì ñuu mà, dandu ni cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a có-cùnì-ní dandacú-nsì còyo ñuhu ansivi, te coco nsihì nèhivì ñuu yohó, vachì ducán ni quida stná Elías sàhana?

⁵⁵ Doco ni dà-íhì Jesús nècuàchìmà, cachí-yá:

—Mii-nsiá, có-cundáa inì-nsia nansa ndiá ìcà-nsiá cunihnu vaha inì-nsia. ⁵⁶ Vachì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿índù divi chuun ni quesai ñuhivì yohó? Pues divi sàhà ñà-dacácuì nèhivì, te màdiá dandáñúhî-nè —ni cachi-yà.

Dandu cuàhàn-yà xì-né inga ñuu chicá nùù-xí.

Ñà-nduá ni cachi Jesús xì nèhivì cuní cunchicùn xì-yá

⁵⁷ Daaní, na xicá-yá xì-né ichì, ni càhàn iin tiàa xi-yá, cachí-nè:

—Yùhù, dispuestu ié` cunchicuìn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

⁵⁹ Daaní, nì cachi-yà xì inga nèhivi:

—Cunchicuìn-ní yùhù.

Te nì cachi nècuàchìmà:

—Señor mío, dihna ni núhì ñà-coo chii gué` vehi dècuèndè (ni cuí) yué, te nì ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì có-íá vida anima-xi, divi ni cúxin xi nsìi-xi. Doco mii-ní, cuahán-ní cachitnùhu-ní razón sàhà ñuhiví ìì xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nèhivì, nì cachi-nè xì-yá:

—Yùhù, cunchicuìn mii-ní, Señor mío. Doco dihna ni núhì (coo chíi) ndaquindéi xì nèhivì vehi.

⁶² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin nèhivì sà-itnìí-xí yàtà, nú cuisì yàtà-né indéhe-né, dandu mà quée víamà. Te ducán iá stná xì iin nèhivì (mà iin-ni nihnú ini xì yùhù), mà cùì sàà-nè cunduu-ne nèhivì xí ñuhiví ìì xí Dios.

10

Nansa nì techuún Stoho-ndà Señor 70 nèhivì xì-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xi-ya

¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu ducán, dandu nì nacàxin Stoho-ndà Señor ùnì dico ùxin (70) tiàa, te nì techuún-yánè cùhùn-nè ùì ùì-nè codònuè-né nùù-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xì nsidaa xaan ndé icúmí-yâ yàha stná-yà. ² Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, cuàhà nèhivì (tàñáha ga cunindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchitoa. Ñàyùcànduá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúùn gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìì xì-yá), vàchi na ian ndanchító iin cosecha ndiaha nduá.

³ Vátùni cùhùn-nsiá vichi. Yùhù techuún mii-nsiá cùhùn-nsiá cacanuú-nsiá mahì nèhivì daná, cunduu-nsiá nahi lelù xicánúú mahì lobu. ⁴ Doco màsà cúnihí-nsiá ni-iin itni cuñuhu dihùn, ni stná morral xi-nsiá, ni inga ndisàn-nsiá. Te ni-iin nèhivì màsà casàhú xì-nsiá ichì. ⁵ Te nú sàni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsiá, dandu cachi-nsiá xì stoho vehe ma: “Ni cundóó mánì mii-nsiá nèhivì vehe yohó”. ⁶ Dandu nú ndisa ndoó nèhivì tùha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vátùni. Doco nú coó, ni cúnàhá ñà-nduá nì cachi-nsiá.

⁷ Cuisì iin-ni vehe cundoo-nsia, te cuxi-nsia te coho-nsia ñà-nduá sáha nècuàchì divéhé-xímá mii-nsiá. Vàchi nsidaa ana quidáchúün, xiñuhu cuàha xi-né iin algu. Màdì vehe yohó vehe yucán cundoo-nsia, còó; iin-ni ni cúndóó-nsiá cuisì iin-ni vehe. ⁸ Te nú ni sàà-nsià iin ñuu, te candísâ nèhivì cundoo-nsia yucán, dandu ñà-nduá sáha-nensià, divi ñà-jaàn nduá cuxi-nsia. ⁹ Te dandúvaha stná-nsià nècuàchì cuhí ndoó yucán, te dohó cachi-nsià xì nèhivì yucán: “Vichi sàni quesaa razón sàhà ñuhivì ìì xí Dios ndé ndoó-nsiá”, cachi-nsià. ¹⁰ Doco nú ni sàà-nsia iin ñuu, te có-xìníndísâ nèhivì yucán mii-nsiá, dandu màcuíta-nsia mahì ichì cahnú ñuu mà, te cachì-nsia xì-né: ¹¹ “Dècuèndè yácá ñuu-nsià nì tñi sàhà-nsí, icúmí-nsí catù váha-nsiñà còya, (vàchi ndahví gà modo xi-nsia). Doco cunaha váha-nsia, yohó ndé ndoó-nsiá sàni quesaa stná razón sàhà ñuhivì ìì xí Dios (mate cóni ndúlócô-nsià)”. Ducán cachi-nsià (xì nèhivì ñuu mà). ¹² Te yùhù cachì xì-nsiá na sàà quivì juiciu, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nihì-né nùù nèhivì (malu) ñuu Sodoma.

¹³ ¡Ndahví nèhivì ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte nì xini-né, (te cóni ndúlócô-né). Doco cunaha-nsiá, nú ducani ni coó stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yàchì naxicocuïn ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-né nàcùndoo-ne mahì yàà tutnù, (te cunduumà seña ñà-ndisa cuhí ini-né mii-né sàhà cuàchi-ne). ¹⁴ Te quivì cuu juiciu, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nèhivì ñuu Tiro mà, xì nèhivì ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xì ñuu Corazín xì ñuu Betsaida mà. ¹⁵ Stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-né nana ducún-né ndè gloria, doco còó, ndè andea icúmí-né nuu-ne.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú ni quihín casu nèhivì sàhà ñà-nduá cachì mii-nsiá, dandu iin-ni queámà na ian quihín casu stná-né yùhù. Te nú ni cáhìchì ini-né mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cahíchì stná ini-né yùhù. Te nú yùhù ni cáhìchì ini-né, dandu iin-ni queé stná mà na ian sàni cahíchì stná ini-né mii-yá ana díchúün-xí vaxi.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì 70 nèhivì nì dàcuítia xì palabra xi-ya

¹⁷ Daaní, nì naxicocuïn ùnì dico ùxìn (70) nècuàchì dacuahá-yá, te cudí ini-né, cachì-né xì-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsì Señor, dècuèndè stná ñà-malu nì cundee-nsí nùù-xí ñà-nì ndacùcahan-nsí quivì-ní.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì xini stnáì ñà-malu cusáhnù, nì quea ndè gloria vaxan, nì nacava na ian nì tàsa. ¹⁹ Cunaha-nsiá, vichi sàni dànihítahví stnáì mii-nsiá ñà-nú ni cuánihni-nsia còó ò sìduhma, dandu (còó ni-iñàha cuu xi-nsiá); te vátùni cundee stná-nsià nùù nsi-daa ñà-malu, mate yáha ga xiní ùhìandó, te yáha ga nacúndéa,

doco còò ni-ĩñàha cuu xi-nsiá. ²⁰ Xiñuhu cudii ini-nsià vichi, doco màdi sáhà-ñá vátùni nì cundee-nsiá nùù ñà-malu. Còó, cuiși xiñuhu cudii inì-nsia sàhà ñà-sàni sàcuítandiaa quivì-nsiá nùù (tutu iá) ansivi.

Ñà-nduá disáhà-xí nì cudii ini Jesús na ní nsiaa nècuàchì dacuahá-yá

²¹ Divi hora yucán nì cudii ini Jesús nì quida Espíritu Ìi xí Dios, te nì cachi-yà (xì Yuamáni-yá):

—Ndenihí vahi mii-ní, Yuamáni' Dios; vachi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhiví. (Te palabra Ìi xí-ní), sàni chitnùnì inì-ní ndòo dèhá` nùù nècuàchì nchichí; doco nùù nècuàchì nihnú ndahvi inì-xi nahi ñà-cuati, sàni dàtnúù-ní sàxìnítnùnì-nè. Ducán iá, vachi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì inì-ní quida-ní, te nì cudii inì-ní coo ducán —nì cachi-yà xì Yuamáni-yá.

²² Dandu nì cachi stná-yà:

—Nùù Yuamáni' sàni nihítáhvi' dandacuí nùù nsidanicuú iñàha; te còò ni-iin nèhivì ináhá ana nduú yùhù, cuiși mii-yá; te cuiși yùhù ináhá stnáì mii-yá, cuiși yùhù xì stná nèhivì cunì cundaà inì-xi sàhà-yá —nì cachi-yà.

²³ Dandu nì nacuico-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Nansicáhán mii-nsiá, vachi ndiaha gá iá ñà-nduá sàni xin-inùù-nsiá. ²⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà profeta sànaaha, xì cuàhà stná rey, nisa cuni-nè cundehè-né ñà-nduá sàni xini mii-nsiá, doco cóni nihítáhvi-né cuni-nèà. Te nisa cuni stná-nè cunini-nè ñà-nduá sàni inini mii-nsiá, doco cóni sàà-nè nihítáhvi-nè cunini-nèà.

Nècuàchì samaritanu vaha inì-xi

²⁵ Daaní, nì ndacuiin iin nècuàchì ley xi veheñuhu, cunì-nè cundaà ini-nè nansa naxiconihí Jesús nùù-né. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿ndiá nduá quide, te nihítáhvi' vida ndiaha nicanicuahàn?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nansa cachí tutu nduú ley xi Dios? Sàni cahvi-niá. Pues ¿nansa cachá`?

²⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Dohó cachá': "Ícúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú ini-ndà, xì nsidanicuú valor xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnítnùnì-ndà. Te nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda".

²⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cachí vaha-ní. Ducán quida-ní, dandu nihì-ní vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁹ Doco nècuàchì mà, có-cunì-nè cachi nèhivì xì-né tonto iá-nè, ñàyucànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Doco ¿índù clase nèhivì cachí xì-ndà nduú ñanìtnaha-nda?
 30 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Cunini-ní historia.) Nisa ìa iin tiàa ñuu Jerusalén, te nì quee-ne cuàhàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ichì mà) nì ndacùhun tnahá-né xì itnii tècuìhnà. Te nì sadì-te nùù-né, nì xidacuihna-té nsidaa sicoto xi-ne, nì sahnì cuiì-tené, grave nì dânácuèhè-tené, te cuàhàn-te. ³¹ Daaní, nì cuu nì yàha iin dùtù ichì mà. Te nì xini-nè indúhu nècuàchì nì nacuéhè mà, doco iladú nì yàha-ne. ³² Daaní, yucán nì yàha stná iin tiàa levita (quidáchúûn veheñùhu), te nì xini stná-nè nècuàchìmà. Te divini iladú nì yàha stná-nè. ³³ Daaní, ichì yucán nì yàha stná iin nècuàchì ñuu Samaria, te na ní sàà-nè ndé indúhu nècuàchìmà, nì xini-nè nècuàchìmà, te nì cuhi inì-ñané. ³⁴ Nì tnàtuu-ne nì quidatatna-né ndé nì nacuéhè xi nècuàchìmà, nì dàquée-ne aceite xì vinu, te nì chidúcùn-nèà. Dandu nì chindànùù-ñané quisi ndacá-né. te cuàhàn-nè xì nècuàchìmà dècuèndè iin vehe ndé quetátú nècuàchì xicá ichì caní. Yucán nì ìa-ne nì sandiaa-nè nècuàchìmà. ³⁵ Dandu inga quivì na ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì tavà-né ùi dihùn, nì sàha-ne nècuàchì divéhé-ximá, cachí-nè: “Cundiaa sacù-ní nècuàchì ndahví yohó, te nú chicá cuàhà cuàhàn-ní quida-ní gastu, dandu icúmí danáí’ na náyahí”, nì cachi-nè. ³⁶ Pues, vichi cachì-ní xì’: nùù nsì-ùni tiàa (nì yàha yucán), ¿índù nècuàchì meru nì sanduu ndisa ñanìtnaha nècuàchì nì ndacùhun tnahá xì tècuìhnà mà cahan-ní? —nì cachi Jesús.

³⁷ Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Pues, divi tiàa nì indehè ndahví xì nècuàchìmà.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, cuahán-ní, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa nì cachi Jesús xì ùi cùhì nani Marta xì María

³⁸ Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ndè chicá nùù-xí ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nècuàchì ñahà nani Marta, te divi-ne nì quida xi-yá invitar ñà-coo-ya vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nècuàchìmà nani María. Te María mà, cudû ini-nè coo-ne ñuhù núù Jesús cunini-ne ñà-nduá cachí-yà. ⁴⁰ Doco Marta, cuàhà gá chuun yuhùnùhú icúmí-nè, te ndé cutóntô-nè sàhà chuun ma. Ñâyùcànduá, vâxi-ne ndé iá-yà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿a có-dàndóhâ mii-ní ñà-sàni nacoò cùhì yùhù quidachuún mindaí. Cachì-ní xì-né ñà-nì chindéé stná-nè yùhù.

⁴¹ Doco nì cachi-yà xì-né:

—¡Ndahví-ní, Marta! Cuàhà gá nacání inì-ní. Cuàhà gá chuun sahní-ní mii-ní sàhà-xí. ⁴² Doco cuisì imindaa chuun nduú ñà-íá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vâha

ma nduá cudî ini María quida-ne vichi, te yùhù, mà cuáhi cuxio chuun vâha ma nùù-né.

11

Nansa quida-nda nú cuní-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù Yua-nda Dios

¹ Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin xaan xícàn tàhvì-yá nùù Dios. Te nì nsihi nì càhàn-yà xì Dios ducán, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá:

—Señor mío, dacuaaha-ní nsiùhù càcàn tàhvì stná-nsi nacua nìsa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xì mii-né.

² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na xícàn tàhvì-nsiá nùù Dios, dohó cachi-nsia: Yua-nsí Dios iá ansivi, nì ndácùcahan tñũñuhu nèhivì quivì-ní; te yàchì nì sáà stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xícàn tàhvì-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducán ni quidá stná nèhivì ñuhivì yohó. ³ Pan xi-nsi iin quivì, iin quivì taxi tahvi-niá nùù-nsí. ⁴ Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, vâchi nsiùhù, xicáhnú stná inì-nsi sàhà nsidaa ana iníhíca nùù-nsí. Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù, te dacácu stná-ní nsiùhù nùù ñà-malu nicanicuahàn. (Amén.)

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà nú iá iin amigo xi-nda, te dava ñùu sáà-ndà vehe-ne, te cachí-ndà xì-né: “Amigo, taxi ica-ní ùnì pan núi, ⁶ vâchi sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichì caní nì quixi-ne. Te còò ni-íñàha cuàhi-nè cuxi-ne”. ⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachi-nè xì-ndà: “Còò, màsà dáñáná-ní yùhù, vâchi ndiadí vâha yehí, te itánduhù-nsí xì dèhe-nsi. Mà cùì ndácòi cuàhi mii-ní ñà-nduá xícàn-ní”, cachi-nè vihini. ⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco ni sàhà ñà-jaàn mà cándísâ-né ndacòo-ne cuàha-nèndó ñà-nduá xiñuhu-nda. Còò, doco sàhà-ñá nì cunaha iin-nda càhàn-ndà yehè-né, ñàyùcànduá icúmí-né ndacòo-ne cuàha-nèndó iñàha. ⁹ Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, càcàn tàhvì-nsiá, te nihítàhvì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vâha nùù-yá), te tùia. Càhàn-nsià (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Vâchi nsidaa ana xícàn tàhvì, icúmí-né nihítàhvì ndisa-neà; te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vâha, icúmí tùì ndisamà núù-né; te nsidaa ana xícàn tàhvì nùù yehè-yá, icúmí-yá nacuna-yañà nùù-né.

¹¹ Nú nì càcàn iin dèhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàha-nsiàte, te màdì iin yùù. Te nú cuñu siaca xícàn-te, màdì iin còò cuàha-nsiàte. ¹² Te ò nú nsivì xícàn-te caxi-té, màdì iin sìduhma cuàha-nsiàte. Còò. ¹³ Mii-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyùcànduá Yuamáni-ndà iá ansivi, chicá icúmí-yá

cuàhatahvì-yá mii-nsiá Espíritu ìì xí-yá nú ni cacán tàhvì-nsiá nùù-yá.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivì diquì Jesús, có-quidá víi-yá, cachí-nè

¹⁴ Daaní, iin xichi nì cuu nì tavà-yá iin ñà-malu ìhìn (ní nsida ìhìn xi) iin nèhivì. Daaní, nì nsihi nì queamà, dandu vátùni nì nacahàn nècuàchìmà. Te nì ndulocó nèhivì cuáhà ndoó yucán.

¹⁵ Doco dava-ne, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu —nì cachi-nè.

¹⁶ Te dava ga stná nèhivì yucán, nì xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndísá cui quida-yañà, á coó, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yâ ñà-nduá nacání ini-nè.

Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì xídandacú nùù iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te nàá stnahá-né, dandu còò gá modo cadandacú gá-nè nùù ñuu mà; te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú ni cuní ùhì-si tnahà-sì, dandu mà cúí gá dandacú-si nùù quisì dava ga mà. Ducán cachí, vàchi cachí mii-nsiá sàhí ñà-chindéé sì-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còò, ¹⁹ vàchi stná nèhivì xí mii-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu, te ¿ana dipódèr-xi quidá-néamà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nè), ñàyùcànduá, vátùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cóni cachí vii-nsiá sàhà yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñàyùcànduá nàhà xicà ñà-vichi sàni sàà tiempu cunì-nsia nansa dandácú ndiaha Dios.

²¹ 'Iin tiàa ndacuì, nú nihí-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còò ni-ìñàha cuu xi ñà-ìcúmí-tè. ²² Doco nú ni quésáá iin ndósàhnú chicá fuerte, te cundee ndómà nùù-té, dandu dandiachi nsihi-nda arma nihí-te, divi arma tuxí-te cuàhàn chindee xi-té nì cùí. Daaní, icúmí ndósàhnùmà nihì-ndà nsidaa ñà-ìcúmí-tèmà, te quida-nda xán nacua cudii ini-ndà.

²³ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chindéé xí danátáquì (nèhivì xí), ducán queámà na ian tàxì-né nècuàchìmà.

Nansa cuu xi iin nèhivì nú sàni naxicocuîn iin ñà-malu ni quee nùù-né antes, doco cóni quíhvi ndisa-ne ìchì Dios

²⁴ 'Nú sàni quee ñà-malu nùù ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si, yáha-sì lugar ìchí, nandúcú-sí ndé coo dadí-si; te nú ni cundáà inì-si mà cùí, dandu cachí-si: “Còò, chicá vàha nùhì ini nèhivì ndé nìsa ìe antes, vàchi vehi nduá”. ²⁵ Ñàyùcànduá, mànuhù-sí anima nèhivì mà, te quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ²⁶ Ñàyùcànduá, cuàhàn-si nácuàca-si

inga ùsà tnaha-sì chicá tùha quini, te caquìhvi nsihi-sì ini anima nècuàchì mà ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhàjàn chicá pesadu nàcòo tiàa ma nùu antes.

Nansa nihi-ndà cucumi-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na càhàn-yà ñà-jaàn xì nèhivì cuáhà mà, dandu nì cachi iin nècuàchì ñahà xì-yá:

—Nansicáhán nècuàchì nì dàtúinuù xì-ní ñuhivì, te nì dàchìchì-né mii-ní.

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Jaan. Doco chicá vaha cachi-ndà nansicáhán nèhivì iníní xí Palabra ì xí Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa nì cachi Jesús na ní xicàn nèhivì quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá nì nachitu nèhivì cuáhà nùu-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nèhivì tiempu vichi, malu-nè. Xicàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahan-né. Doco mà níhi-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu iin milagru xì Jonás, iin nècuàchì nìsa càhàn cuenta xì Dios. ³⁰ Vàchi milagru xì Jonás mà, ñà-yucán nì sanduu iin seña nùu nèhivì ñuu Nínive. Doco divi ducán icúmí cuu xì stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí cuu stná iin milagru xì', te cunduu stná mà iin seña nùu nèhivì tiempu vichi. ³¹ Na quivì cuu juiciu, te màcuìta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùu Dios), dandu yucán icúmí nàcuìin stná iin nècuàchì ñahà nì sanduu reina dandacú nùu ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi dècuèndè iin ñuu chicá xica nì quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí guâ rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichí nùu Salomón mà, doco (cò-ndùlócò nèhivì). ³² Te quivì coo juiciu mà, yucán màcuìta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi nèhivì yucán, nì naxicocuìin ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì tiempu vichi, còo, cò-nàxícócuìin ini-nè mate sàni quesaa ana chicá ndiaha nùu Jonás mà.

Nansa ndiá icà-ndà cundiaa-ndà anima-ndà sàhà-ñá vátùni datnúu Dios sàxínitnùnì-ndà

³³ 'Iin lámpara, cò-nàcuìcun-ndañá sàhà-ñá cuiin dèhà'; nì mà cuián tìxi iin icà; còo, icúmíâ cuian ndé ducún, dandu cutnuà cutùu nùu nèhivì yáha ini vehe. ³⁴ Nduchínúu-ndà nduú ñà-tùínúu iquicúnú-ndà. Ñàyucànduá, nú iá vaha ma, dandu vátùni cutùu nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú ñàha. Doco nú cuhí nduchínúu-ndà, dandu nàcuìtnùu núu-ndà. ³⁵ Te ducán stná xì anima-ndà. Ñàyucànduá, cuidadu cundoo-nsia,

còtó cuiin tnuu ini anima-nsià ndé cuàhàn datnúù mii-yá nì cùí. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxìnítùnì-nsià datnúù-yà, dandu mà cóó ni-iin lugar ndé iín tnúú, vèchi cunduamà na ian nchií ndiaha inicutu sàxìnítùnì-nsià, te quee stná mà na ian tnúú fuerte iin lámpara nùù-ndà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-có-quidá vîi nècuàchì fariseu, te có-quidá vîi stná nècuàchì ley xi veheñùhu

³⁷ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà, dandu nì quida iin nècuàchì fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-ya xì-né. Ñàyùcàndúà cuàhàn-yà, te nì yàha-ya ini vehe nècuàchìmà, te nì sàcòo-ya. ³⁸ Doco nècuàchìmà, nì ndulocó-nè ñà-cónì ndàhá-yá nacua nduú estilu xi-ne na cuàhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì nècuàchìmà:

—(Ndahví estilu chivàha) mii-nsià nècuàchì fariseu, vèchi ducán queámà na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá ndoó, doco (inià, quini iá'. Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vèchi sàni xida cuàchi-nsia ñà-xího guá-nsià cuàhà iñàha, te nihnú quini ini-nsià. ⁴⁰ ¡Ndahví-nsià! vèchi mà túha-nsia cundaà inì-nsia. ¿A có-ínáhá-nsià ñà-iin-ni mii-yá nì quida vaha xi stná anima-nsià, màdiá cuisì iquicúñú-nsià? ⁴¹ Doco nú nihnú vaha inì-nsia, te cutùha-nsia dacútàhvì stnahá-nsiá, dandu vètùni cundaà inì-nsia iá vîi nsidaa ñà-ndúà (nì quidayucun Dios).

⁴² ¡Ndahví mii-nsià nècuàchì fariseu! vèchi mate túha ndisa-nsia cuàha-nsia diezmu, (iá gà ndé có-quidá vîi-nsiá). Mate sàha-nsia diezmu xi yùcù cuatiluha caxì-ndà nahi ndua ndòò, ò yùcù cuati nani ruda, doco nú nduá (iin chuun cahnú), có-ndùlócò-nsià sàhàmà, vèchi có-nìhnú ndàcuisì ini-nsià, nì mà túha stná-nsià cuu ini-nsià sàhà Dios. Pues divi ñà-jaàn ndisa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù nacoó stná-nsià diezmu mà.

⁴³ ¡Ndahví mii-nsià nècuàchì fariseu! vèchi na sàhàn-nsià veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo vîi-nsià nandúcú-nsià; te na sàhàn-nsià yàhvi, cuní stná-nsià casàhú tnùñuhu cuàhà nèhivì xì-nsiá.

⁴⁴ ¡Ndahví mii-nsià nècuàchì ley xi veheñùhu, xì mii stná-nsià nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vaha-nsia. Vèchi na iin yavi xi nsii, ducán iá mii-nsiá, te ò na iin ñaña có-nàhà gà, te vihini cuànihni nèhivì nùà ñà-có-sàha-ne cuenta nduá yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, nú ducán cachí-ní sàhà nècuàchìmà, dandu queámà na ian dìquì stná nsiùhù càhàn-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví stná mii-nsià nècuàchì ley xi veheñùhu! vèchi túha-nsia quidayucun-nsià cuàhà ley ñà-chivàha nèhivì, mate

mà cúndéé ini-nè quida-neà. Doco mii-nsiá, có-dûcùn ni-iin ðìndàhá-nsiáñà.

⁴⁷ ¡Ndahví-nsiá! vâchi tûha-nsia quidavâha-nsia monumetu nùù ñaña xi nècuàchì nîsa cahàn cuenta xi Dios sàhana, doco ðivì xii-nsiá nduú ana nî sahnì xi nècuàchì mà.

⁴⁸ Ñàyùcàndüá, ducán queá na ian cudîi ini-nsia sàhà cuàchi nî quida xii-nsiámà, vâchi dihna mii-né nî sahnì xi nècuàchì mà, dandu vichi (daxínu mii-nsiá chuun xi-ne), quidavâha-nsia monumentu xi nsìi ma.

⁴⁹ Ñàyùcàndüá, dohó cachí Dios ñà-nchìchí guâ-yà: “Cuàhà profeta icúmî techuín, te càhàn-nè xi nèhivì ñà-ndüú razón xi. Te cuàhà stná nècuàchì apóstol icúmî techuín nùù-né. Doco nèhivì malu mà, cahñi-né nèhivì xí, te nú cóo, siquiera taxi-né nècuàchì mà”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmî nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nî casahnì nèhivì dècuèndè tiempu nî cuàha ñuhivì. ⁵¹ Ñà-ndáà nduá cachí xii-nsiá, icúmî nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nî xihì mà dècuèndè tiempu nî xihì Abel xi dècuèndè tiempu nî xihì stná Zacarías, ðivì Zacarías nî sahnì-né mahì veheñùhu cahnú xi mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmàni-ndà Dios.

⁵² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vâchi ducán iá na ian dandacú-nsiá sàhà (vehe ndé dacuahá) nèhivì cundaà ini-nè (sàhà Dios), doco nî chidèhé-nsiá ndahàcáa nuna yehè vehe ma. Nî cóni quíhvi mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà-yá, te nî sadi stná-nsiá nùù nèhivì cuní quíhvi dacuahá —nî cachi Jesús.

⁵³ Daaní, nî nsihì nî cachi-yà nsidaájàn, dandu nî xidà ini nècuàchì ley xi veheñùhu ma, xi stná nècuàchì fariseu, te nî caquesaha-né nî càhàn ndee-né xi-yá, cuní-nè càhàn-yà, te cachi-yà sàhà cuàhà iñàha, ⁵⁴ áma cáchí-yà iñàha ñà-cui daquéé cuàchi-ne ðiquì-yá.

12

Icúmî cundaà inì-xi sàhà nsidaa nèhivì danani úún nduú nèhivì vâha

¹ Vichì sàni nataca chitu cuàhà mil nèhivì, dècuèndè sánihni tnahá-né. Dandu nî càhàn Jesús xi nèhivì mà. Primeru nî càhàn-yà xi nècuàchì dacuahá-yá, cachí-yà:

—Cuidadu cundoo-nsia, còtó quida-nsia na quidá nècuàchì fariseu. Vâchi nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicò xí-nsiá), ðivì ducán còò stná permisú quida-nsia na quidá nècuàchì mà, danani úún-né nduú-né nèhivì vâha.

² Cunaha-nsiá còò nî-iñàha còò dèhé nicanicuàhàn. Icúmîâ tûia, te cunitnúhu nèhivì sàhá. ³ Dècuèndè stná ñà-ndüá nî cachi nèhivì na ndoó dèhé-nè ndé iín tnúú, icúmî palabra mà natùì vate stná ndé nchíí orá. Te mate caya nî càhàn iin

tiàa sàhà tùtnù compañeru-nè ndé ndoó-né vehe chicá ndiadí, doco icúmí palabra mà (cuìtià), vàchi nana ducún nèhivì, te cachitnùhu ndee-né nsidaámà.

Chicá vaha yùhí-ndà mii-yá dandacú sàhà vida xi-nda inga ñuhiví

⁴ 'Amigos, cachí' xì-nsiá: màsà yùhí-nsià ana cui cahni xì cui sù iquicúñú-nsià; còò, vàchi nú sàni xihì-nsià, dandu còò cá ni-iñàha cui quida ga-nè. ⁵ Doco yùhù cachí' xì-nsiá ana ndiá ìcà-nsiá yùhí-nsià. Xiñuhu yùhí ndisa-nsia mii-yá ana icúmí derechu dandiachi xi animà-nsià andea nú sàni xihì-nsià. Mii-yá, ndisa xiñuhu yùhí-nsià.

⁶ 'Sàhà cui sù ùi tunì dicó-né ùhùn chòlihi. Doco ni-iin quisì mà, có-nândòdó Dios-si. ⁷ Dècuèndè ináhá stná-yà nadaa ididini itá dinì iin iin nèhivì. Ñàyùcàndúa, màsà nácánì ini-nsia, vàchi chicá ndiaá-nsià nùù iin chòlihi tii, te ò nùù cuàhà stná-si.

⁸ 'Yùhù cachí' xì-nsiá, nú cachí vate iin nèhivì ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnái cachì nùù ángel xi Dios ñà-divi nèhivì xí nduú stná nècuàchimà. ⁹ Doco nú ni chídèhé-né ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnái mii-né nùù ángel xi Dios.

¹⁰ 'Mate ni càmàn ùhí iin nèhivì diquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco vátùni nihì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú diquì Espíritu Ìi sàni càmàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà nècuàchimà.

¹¹ 'Daaní, nú ni dátatuu nèhivì mii-nsiá nùù nècuàchì dandacú nùù veheñùhu, ò nùù juez, te ò nùù tè-nihí chuun, màsà nácánì ini-nsià nansa naxiconihí-nsiá nùù-té, ¹² vàchi momentu yucán icúmí Espíritu Ìi xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá índù-ñá chicá ndiaha cachi-nsiá —nì cachi Jesús.

Cuàhà peligru ndacá ñà-cunduu-nda nècuàchì cuicà

¹³ Daaní, iin tiàa iin mahì nèhivì cuàhà yucán, nì cachi-nè xì Jesús:

—Maestro, càmàn-ní xì ñani ñà-nì cándisâ-né dacuachí-né interés nì ndutahvì-nsí (nùù yua-nsí).

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchimà:

—Senór, còò chuun ni nihí' cundui juez nsidandaì sàhà chuun xi mii-nsiá, ni có-nduú stnái iin ana dacuachi-xi biene xi-nsia.

¹⁵ Te nì cachi stná-yà xì nèhivì cuàhà mà:

—Cuidadu cundoo-nsia, màdí xihò-nsiá cuàhà iñàha, vàchi mate ni coó cuàhà gá biene xi-nda, có-cùnì cachàmà ñà-sàni nihì ndisa-nda vida ndiaha. Còò.

¹⁶ Dandu nì nacani-yà xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Nìsa ìa iin tècuicà; te iin cosecha cahnú nì cuàha itù-te. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì nacani inì-te, cachì-te: “¿Nansa quide? Vàchi có-cuàhà gá ndé covàha cosecha xi”. ¹⁸ Dandu nì cachì-te: “Chicá vaha dohó quide; cuàhìn duquín vehe cuachi yohó, te quidavàha saí vehe chicá nahnú sàhà-ñá vātùni sàà nàcòvaha cosecha xi, xì nsidaa gá stná ñà-cuiqué. ¹⁹ Dandu cachì inì-ni mií: Vichi sà-lá cuàhà iñaha íá vaha. Vātùni sàà ñà-jaàn cutiacuì cuàhà cuà; vātùni quetatuì vichi, vachi íá ñà-cuxi, te cohi. Contentu cuàhìn coi”, nì cachì-te. ²⁰ Doco nì càn Dios xì-té, cachì-yà: “¡Loco íó! vachi ñuú vichi icúmí naquihin animo, dandu nsidaa biene sàni chivàhu, ¿ana ndòo xán?”, nì cachì-yà. ²¹ Te ducán icúmí coo xì nèhivì dacáyà xì cuàhà ñà-cuicà sàhà mii-xí, te nú còò ni-iñaha nduú ñà-cuicà ndisa-ne nù Dios —nì cachi Jesús.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²² Daaní, después nì cachi stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Yùhù, cachì xì-nsiá, màsà nácání ini-nsià sàhà vida xi-nsia nansa nihì-nsiá ñà-cutiacu-nsià, nì sàhà cuerpu xi-nsia, nansa tùi ñà-cundixi-nsia. Còó, ²³ vachi màdi cuisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xi-nda ¿amàdi chicá ndiaámà nù sícoto ndìxi-ndà? ²⁴ Cundehè-nsiá càlù, có-xitú-si, có-ndàníhí-si cosecha xi-sì, ni còò vehe icúmí-sì, ni còò stná ni-iin lugar ndé chivàha-sì iñaha; doco Dios, dacútiácú-yàsì. Te mii-nsiá, ¿amàdi chicá ndiaá-nsià nù laa mà? ²⁵ Cunaha-nsiá, mate yáha ga sahní-nsiá dìni-nsiá, te nacání inì-nsia, uun-ni nduámà, mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsià ni-iin dava metro. ²⁶ Ñàyùcàndüá, nú mà cùì quida-nsia chuun tii jaàn, dandu chicá vaha màsà cáhni gá-nsià dìni-nsià sàhà chuun dava ga.

²⁷ 'Cundehè-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-quidáchúûn-yá, ni có-quidavàha stná-yà sícoto, doco chicá ndiaha ita mà nù rey Salomón (nìsa ìa sàhana), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ²⁸ Iin ita, yùcù-ni nduá, (có-ndiáá ndisa); quivì vitni íá` campu, te tnaa sàni íchà, vihini quèa xitnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá nì quidavàha Dios ita mà. Ñàyùcàndüá, vihi gá icúmí-yà cuàhatahvì stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá Dios.

²⁹ 'Màsà cacánúú-nsiá cahnì-nsiá dìni-nsiá nansa tùi ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰ Vachi nsidaa nèhivì ndoó ñuhivì, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nê. Doco ndohó, íá Yuamánì-ndà Dios, te ináhá-yà xiñuhu nsidaámà nù-ndà. ³¹ Ñàyùcàndüá, dihna xiñuhu nanducu-nsiá nansa chivàha vii-nsiá ley xi ñuhivì ìl xí-yá, dandísá nihì stná-nsià nsidaa ñà-nduá cumáni gá nù-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyà-ndà ñà-cuicà-ndà

³² 'Mii-nsiá, nahi rii-xí nduú-nsiá, te cachí` xì-nsiá, màsà yúhî-nsiá, mate mà túù-nsiá, vâchi sàni chitnùnî ini Yuandi-aha-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá ndè ñuhivî ìì xí-yá.

³³ 'Dicò-nsiá biene xi-nsia, te dacútâhvi-nsiá nècuàchì ndahví. Dandu queámà na ian sàni chivâha-nsia ñà-cuicà-nsiá ndè gloria. Te queé stná na ian iá vâha mà ini iin itni mà sáà tèhì, vâchi ndè gloria yucán, mà sáà ndañuhá, vâchi mà quíhín tècuìhnà-ñá, nì mà cúsiquídí stná. ³⁴ Vâchi ndé quida-nda cuenta iá vâha ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuàhà ini anima-ndà —nì cachi Jesús.

Ndiá icà-ndà cundoo tùha-nda, vâchi sà-ítúú-yá naxicocuîñ-yà

³⁵⁻³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Cundoo tùha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiáá lamú xi-tè na cuàhàn nècuàchimà vicò nandàhà; nacuícun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daaní, nú sàni nsiaa nècuàchimà, te nì càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nùù-né. ³⁷ Nansicáhàn-tê nú ndiatú tùha-tè na nsiaa-nè, vâchi seguru icúmí-nè quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndè dava ñuu, ò ndé` sinduhá nì nsiaá lamú mà, te xíndiatu ìì peón mà, pues nansicáhàn-tê nì sandiatu-tè.

³⁹ '(Inga ejemplu), nú ináhà-ndá ndévì hora quixi tècuìhnà quìhvi-tè vehe-nda, dandu cundiatu tùha-nda, mà cuáha-nda quìhvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiá, cundoo tùha stná-nsiá, vâchi iin quivì có-nìhnú inì-nsia naxicocuîñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví —nì cachi-yà.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴¹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿a ní nacani-ní ejemplu jaàn ñà-cutùha miinî nsihù, te ò cuní stná-ní quihin casu nsidaa nèhivì dava ga?

⁴² Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—¿Ana tuxí ini-nsiá nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì ìa iin peón; tùha-tè quida vîi-té, quidá sahnú-te. Te nì nìhì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa nècuàchimà quivì cuiñuhá. Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhàn peón nì ndòo dandacu-ma nú iin-ni quidá víi-té dècuèndè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsiá, icúmí nècuàchimà cuàha-ne peón mà chuun ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁵ Doco nú nacání chicuèhè ini peón mà, te cachí-te: “Cucuee va lamú xi, dandu nsiaa-nè”, te quesáhà-tè cahni cuií-te peón dava ga mà, tiàa-ne te ñahà-né, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, te coho-tè cucahan-té, te cutnàhâ stná-te xi tè-xíni xihí-te. ⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú xi-tè nsiaa-nè iin quivì

có-nìhnú inì-te, cundua iin tiempu có-ínáhá-tê, dandísá nìhì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, iin-ni ndoho-tè ñà-nduá icúmí ndoho nsidaa gá ana có-xìníndísá xí-yâ.

⁴⁷ 'Iin peón, nú ináhá vâha-tè ñà-nduá cuní lamú xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-íníní-te ñà-nduá cachí-nè, dandu cuàhà gá icúmí-tê ñàhni-té. ⁴⁸ Doco nú có-cundáa vâha ini peón mà, te quidá-te iin falta, dandu chicá iyuhu ñàhni-te. Vâchi ducán queá na ian nacóó-ndá cuàhà ñà-icúmí-ndá nùù ndahà inga nèhivì (ñà-cundiaa-nèà). Pues nú ducán, dandu cuàhà stná iñàha icúmí-ndá naquihin-nda nùù nècuàchì mà. Vâchi nú ni ndóo cuàhà iñàha ndahà iin nèhivì, dandu divi-ni ducán cuàhà iñàha icúmí stná-ndà nandacàn-ndà nùù-né.

Mà ndóo ini dava nèhivì sàhà ichì Jesús; mà úhì tàhndè dava-ne sàhà

⁴⁹ Cunaha-nsiá, yùhù vâxi cundui nahi ñuhu quiñuhu ñuhivì, (vâchi sàhà yùhù icúmí nèhivì tàhndè dava-ne). Te ja sácú vâha ñà-sànì quiñuhu ñuhu mà ni cundúá! ⁵⁰ Vâchi iá iin tnùndoho icúmí yâhi, te cuàhà gá nacánì inì ndè cachi sàà hora yàhamà. ⁵¹ ¿A túxí ini-nsia vâxi ñuhivì yohó ñà-cucumi nèhivì paz? Còò, vâchi sàhà yùhù icúmí tàhndè dava nsidaa-né. ⁵² Ndè vichi xi ndé quivì nùù-xí icúmí tàhndè dava-ne. Por ejemplu, nú iá iin vehe, te ndóo ùhùn nèhivì, ùnì-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùì mà. Te nú coó, ùì-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùnì mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cuni ùhì-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cuni ùhì xì mii-né; te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-némà cuni ùhì xì mii-né; te ò dìdo iin nècuàchì ñahà cuni ùhì xì sànu-ne; ò nú coó, sànu-nemà cuni ùhì xì mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-ndà índuvì tiempu nuná ñuhivì, te sáhatahvì Dios gracia xi-ya, vâchi icúmí tiempu mà nsiha

⁵⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì cuàhà ndóo yucán:

—Mii-nsiá (nècuàchì ñuu yohó), nú nì xìnì-nsia itá vìcò ladu quécahnu orá, dandu cachí-nsiá: “Vâxi dàvì”, te ducán iá. ⁵⁵ Te nú caná tàchì ladu sur, dandu cachí-nsiá: “Cuàhàn coo ihni”, te divi ducán coo. ⁵⁶ ¡Ndahví-nsiá! Danani uun-nsia nchichí ndisa-nsia, vâchi mate túha-nsia nacuni-nsiá seña iá ñuhivì xì ansivi, doco ¿índù chuun mà cùì nacuni stná-nsiá índù tiempu nduá vichi? ⁵⁷ Có-chìndéé sàxìnitnùnì-nsiá mii-nsiá sàhà-ñà cui mànhì inì-nsia índù chuun nduá chuun vâha.

⁵⁸ Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensiá cuàhàn nùù tè-nihì chuun, dandu chicá vâha nanducu-nsiá ñà-nacahan stnahá-nsiá Dios sàhà-nsiá na meru xicá-nsiá ichì cuàhàn-nsiá, te màdiá cundaca-tènsiá sàà nùù juez, vâchi juez mà, dayáha-tènsiá ndahà comandante xi-tè, te chicadi temà-nsiá vehecàa. ⁵⁹ Te ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, nú ni cuu-xi-nsiá ducán, dandu mà quéé gá-nsiá dècuèndè nú sàni

dànaà nsihí-nsiá nsidanicuú ñà-nduá nihíca-nsiâ —nì cachi Jesús.

13

Chuun cahnú nduú ñà-cuu-nda arrepentir sàhà cuàchi-nda

¹ Daaní, tiempu yucán nì cachitnùhu nèhivì xì-yá nansa nì cuu xi nècuàchì ladu Galilea, nì dandàcú Pilatu, te nì sahnì soldadu-nè na meru sáhatahvì-né quisi nduú promesa xi-ne nùu Dios; meru xìhì quisi mà, te nì sahnì-ténê. ² Dandu nì naxiconihí-yá nùu nècuàchì nì nacani ma, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsià ñà-chicá nì san-duu-ne nèhivì cuàchi nùu nsidaa nècuàchì ñuu-nè, te sàhámà nì xìhì-nè ducán? ³ Còó, cachí, vàchi divi ducaní ndañuhu stná mii-nsiá nú màsà cúu-nsiá arrepentir sàhà cuàchi-nsia.

⁴ Te ináhá stná-nsià nansa nì cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te nì chàhmà sàhùn ùnì nèhivì. Pues ¿a tuxí ini-nsià chicá nìsa là cuàchi nècuàchì mà nùu nsidaa gá nèhivì ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còó, cachí; vàchi dècuèndè mii stná-nsià, divi ducaní icúmí stná-nsià ndañuhu-nsiá nú màsà náxicócuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia.

Ejemplu sàhà yutnù cóni cuàha quisi vídi-xi

⁶ Dandu nì nacani-ya ejemplu yohó:

—Nìsa là iin tiàa icúmí xì iin ñuhù iá ñà-tàtá, te yucán iin stná iin nù-higu. Te nì sàà tiàa ma iin xìchì yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu nì cuí, doco còò ni-iin sìhigu-nu nì ndácùhun-ne. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì tèndiàá xì yutnù tatá mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùnì cuà quixí indéhí, áma níhí sìhigu yutnù yohó cahín, doco còò-sí. Ni táhndè-nu chicá vaha; có-cùní cuiin uun gà-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, nì cachi-te: “Senór, nacoò gà-nínu dècuèndè inga cuà, vàchi cuní dadayí ñuhù sàhà-nú, te daquéi majada, ⁹ áma cuàha-nùsí; te nú cóó, dandísá, tàhndè-nu”, nì cachi peón mà.

Nansa nì quida Jesús iin quivì descansu, nì dandúvaha-ya iin nècuàchì ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivì sábadu iá-yà iin veheñuhu dacuahá-yá nèhivì. ¹¹ Te yucán nì quìhvi stná iin nècuàchì ñahà, sàhùn ùnì cuà dandohó iin ñà-malu-nè, nì cuítá yaa-ne quidá-si, ñàyùcàndùá xicá todo-ne, mà cùì nácuñ ndàà-nè. ¹² Doco na ní xini Jesús-nè, nì cana-yanè ñà-tnàtuu-ne. Dandu ní cachi-yá xì-né:

—Mii-ní nècuàchì ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

¹³ Dandu nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìni-né. Te vichi vichi nì ndundaà cuerpu xi-ne, te nì nìhì-né nì nàcuñ ndàà-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì naquimanì-né Dios. ¹⁴ Doco nècuàchì

dandacú nùù veheñùhu yucán, nì cuduchi ini-nè, vàchi quivì descansu nduá na ní dándúvaha-ya nècuàchìmà. Ñàyùcàndúá, nì cachi nècuàchì dandacu-ma xi nsidaa nèhivì yucán:

—Íñù quivì ùún iá quidachuun-nda; ñàyùcàndúá, quivì jaàn quixi-nsia nduvàha-nsia, màdiá quivì descansu.

¹⁵ Dandu nì naxiconihí Stoho-ndà Señor nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vaha-ní! vàchi nsidaa-nsiá, cada quivì descansu ndàxìn-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sáhàn-nsia xì-sí ñà-coho-sì tècuí. ¹⁶ Te nècuàchì ñahà yohó, descendencia xi xì-ndà Abraham nduú stná-nè, ñàyùcàndúá, amádi ndiá icà stná-nè dàña stná-nè nùù cuèhè itnìí xí-nè, mate quivì descansu nduá, vàchi sàcuàhàn-ndà sàhùn ùni cuìà nuhní iquicúñú-nè quidá ñà-malu —nì cachi-yà.

¹⁷ Daaní, nsidaa nècuàchì xiní ùhì xì-yá, nì nducahan-ne; doco nèhivì cuáhà mà, nì cudì ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yá.

Iin ejemplu nì nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndà nansa coo tiempu na xítia palabra xi-ya

¹⁸ Daaní, nì cachi gà-yà xì-né:

—¿Índù ñàha cui cachi sàhà-ñá cundaà vè inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá, te sàà-nsiá cundaà ini-nsiá nansa iá tiempu mà? ¹⁹ Pues cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà, na ian nì cuu na ní chihi iin tiàa tata mà itu-nè, te nì sahnua; iin yutnù cahnú nì nanduu-nù. Dècuèndè laa ndavá ansivi, vaxi stná-si quidávaha-sì tacà-si mahì-nú.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu nì cachi-yà:

—¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá sàhà ñuhivì ì xí Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, ducán nduá, vàchi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàqué-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

Yehè Sìtníhì

²² Daaní, na xicá-yá ichì Jerusalén, nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ²³ Te nì cachi iin nèhivì mà xì-yá:

—Señor mío, ¿a iyuhu nèhivì cunduu nècuàchì càcu anima-xi?

Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quìhvi-nsia yehè sìtníhì gloria, vàchi ñà-yohó cachí xì-nsiá: nùù nsidaa nèhivì cucuni quìhvi yucán, cuáhà-né, mà níhì-né yàha-ne. ²⁵ Vàchi quida-nda

cuenta na ian iá iin vehe, te cuní-nsià quìhvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchì divéhé-xímá yehè-né. Ñàyùcàndùá sàà-nsià, te cáhàn-nsià yehè, cachí-nsià: “Stoho-nsì Señor, nacuna sacù-ní nùù-nsì”. Dandu nècuàchìmà, icúmí-nê cachi-nè: “Còó, tàcùní mii-nsiá, (ni có-ináhî) índù nì quixi-nsia”. ²⁶ Dandu mii-nsiá, cuahàn-nsià cachi-nsià: “Nsiùhù, nisa cutnahá-nsí xì-ní nì sandoo-nda nisa xixi-nda nisa xihì-nda (tècuí); te mii-ní, nisa dacuaha-ní nèhivì ñuu-nsì, calle ñuu-nsì”. ²⁷ Dandu nècuàchì sahnú yucán, icúmí-nê cachi-nè: “Yùhù cachí xì-nsiá, tàcùní mii-nsiá, ni có-ináhî índù nì quixi-nsia. Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià iladu, vâchi nècuàchì chicuéhè xínduu-nsia”, cachi nècuàchì sahnú-ma. ²⁸ Pues (ducán stná mii-nsiá), icúmí-nsiá cuni-nsià na yáha xii-ndà Abraham ndè ñuhivì ì xí Dios, mii-né xì stná Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stná nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xi-ya sàhana. Nsidaa-né icúmí-nê màcùndoo-ne nùù Dios ñuhivì ì xí-yá. Doco mii-nsiá, còó; fuera icúmí-nsiá ndòo-nsia. Dandu yáha ga cuahàn-nsia cuacu-nsia, ndé càna nùhu-nsia (ñà-ndòhó guá-nsiá). ²⁹ Vâchi nsidanicuú ladu icúmí quee nèhivì sàà-nè ñuhivì ì xí-yá, cunduu-ne nèhivì vâxi ladu caná hora, xì nèhivì ladu quécahnú stná, xì nèhivì ladu norte, xì nèhivì ladu sur, nsidaa-né icúmí-nê casaà-nè màcùndoo-ne (ndé iá vicò) ñuhivì ì xí-yá. ³⁰ Vâchi nèhivì nchícùn cahà-xí vichì, icúmí-nê sàà-nè nàcòdò nùù-né nùù-xí (quìvì yucán), te nècuàchì idónuu vichì, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³¹ Divì quìvì yucán nì casaà dava nècuàchì fariseu nùù-yá, te nì cachi-nè xí-yá:

—Cuahán-ní quecuaán-ní yohó, vâchi cuní Herodes cahni-té mii-ní.

³² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Cuahán-nsià, te dohó cachi-nsià xì tè-icúmí guá maña mà: “Cunaha-ní, vichì xì tnaa cuahìn taví ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te dandúvâha stnâi nècuàchì cuhí, dandu quìvì ùni cuahìn dansihí chuun xi”. ³³ Doco sà-íá ñà-caqui vichì, te tnaa, te idá, vâchi ndè ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tûha ndisa nèhivì cahni-né iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

³⁴ ’;Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vâchi tûha-nsia cahni-nsiá nècuàchì cáhàn palabra xi Dios, vâchi na techúûn-yánè sàà-nè nùù-nsiá dandu caníyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquì mii-nsiá nùù na ian danátácá sùn pilu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisi mà tìxi ndìxi-sí; doco còó, cóni cùní-nsià. ³⁵ Ñàyùcàndùá icúmí lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia. Te cachí stnâi xì-nsiá, mà cùnì

gà-nsià yùhù ndè cachi sàà quivì cachi-nsià xì': "Ndiaha gá mii-ní, vèchi divi ana vèxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní".

14

Nansa ni dándúvaha Jesús iin nècuàchì ndohó cuèhè cuiun

¹⁻² Daaní, iin quivì descansu cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì idónuu nùù nècuàchì fariseu, cuàhàn-yà cuxi-ya yucán. Te vehe nècuàchìmà iá stná iin nècuàchì cuhí cuèhè cuiun, te iin-né nùù-yá. Ñàyùcàndúá, dava ga nècuàchì fariseu ndoo yucán, indéhe váha-neyà, nansa quida-ya. ³ Ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì nècuàchì fariseu mà xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu ndoo yucán:

—¿A sáha ley ì xì-ndà dándúvaha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá? (Cachi-nsià xì').

⁴ Doco nècuàchìmà, dadí úún nì ndòo-ne. Ñàyùcàndúá, nì tnii-ya ndahà nècuàchì cuhí mà, te nì dándúvaha-yanè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cùhùn-ní vichi.

⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nècuàchì ndoo yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xi-nsia, te nì nacava-sì ini iin xìchi, ¿áma cùhùn-nsià carrera tavà-nsiási, mate quivì descansu nduá? —nì cachi-yà.

⁶ Te mii-né, mànicuí nanihì tnùnì ini-nè nansa naxi-conihí-né nùù-yá.

Mà váha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndiaá

⁷ Daaní, nì xini Jesús nansa quidá nècuàchì nì quesaa vicò mà, nandúcú-nè lugar cundoo-ne ndé chicá quee tnùñuhu xì-né. Ñàyùcàndúá, nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

⁸ —Nú cánà iin nèhivì cùhùn-nè iin vicò nandàhà, màsà cóo-né ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí, vèchi vihini sàà stná inga ana chicá quidáñùhú nècuàchì divéhé-xí. ⁹ Nú ducán, dandu icúmì nècuàchì divéhé-xímá tnátuu-ne ndé iá nècuàchì nì sàà primeru mà, te cachi-nè xì nècuàchìmà: "Cuxio-ní, te ni cóo nècuàchì sahnú yohó lugar xi-ní". Dandu nècuàchìmà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndè cahà-xí, te ndòo cahan-ne. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xí coo-nda, dandu na tnátuu nècuàchì divéhé-xímá, icúmì-nè cachi-nè xì-ndà: "Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí". Pues nú ni quidá-né ducán, dandu chicá quee tnùñuhu xi-nda nùù nècuàchì cutnáhâ xì-ndá ndoo-nda xixi-nda yucán.

¹¹ Vèchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmì-nè sàà-nè ndòo cahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhì ndahví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmì nihì xì tnùñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì càhàn-yà xì nècuàchì nì cana xi-yá ñà-cuxi-ya, cachí-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-ní quida-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuaà, dandu màsà cáná-ní amigo xi-ní, ò ñani-ní, ò tnaha-ní, ò nècuàchì cuicà ndoó yatni, còtó cana stná-nè mii-ní vehe-ne, te ducán danáà-né favor nì quida-ní. ¹³ Còó, vàchi nú cuní-ní quida-ní iin vicò, dandu cana-ní nècuàchì ndahví, xì nècuàchì nì nacuéhè, xì nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vàchi nsidaa nècuàchì yucán, mà cúí danáà-né nùù-ní. Daaní (ndè inga vida) na natiacù-ní xì nsidaa gá nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi, icúmí-ní nihì-ní ñà-vàha xi-ní sàhámà —nì cachi Jesús.

Ejemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nècuàchì cutnáhâ xí-yâ na xixí-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-ndúá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Ndiaha gá coo tiempo cundoo-nda ñuhíví ìì xí Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nìsa ìa iin tiàa nì quida iin vicò cahnú. Cuàhà gá nèhivì nì cana-ne. ¹⁷ Dandu na hora cuàhàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachitnùhu-tè xì nsidaa nècuàchì nì cànà mà ñà-sà-ìá hora yàha-ne, vàchi sà-ìá listu nsidaá.

¹⁸ 'Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuicáhnú ini nècuàchì quidà-xì vicò mà sàhà-né. Nècuàchì primeru, nì cachi-nè: "Còó, làcà nì xiin iin ñuhù xí, te icúmí cùhìn cunde-hià. Nì cuicáhnú ini-nè sàhí", cachí-nè.

¹⁹ 'Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: "Còó, vàchi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmí cùhìn cundaà ini sàhà-sí, a quidá víi-sí, á coó. Nì cuicáhnú ini nècuàchìmà sàhí", nì cachi tiàa ma. ²⁰ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: "Còó, vàchi làcà nì nandàhí, te ñàyùcàndúá, mà cúí cùhìn".

²¹ 'Ñàyùcàndúá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xi-tè nansa nì cacachi iin iin nèhivì mà. Ñàyùcàndúá, nì xidà ini nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì peón mà: "Cuahán-ní vichi duha cacanu-ní inii calle ñuu-ndà yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátacà-ní nècuàchì ndahví, nècuàchì nì nacuéhè, xì stná nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá ñà-nì quixí-né vicò xí".

²² 'Ñàyùcàndúá, (ducán nì quida peón mà); dandu nì cachi-te: "Sànì quide ñà-ndúá nì cachi-ní xí', señor, te vátùni cundoo más gá nèhivì". ²³ Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: "Vichi cuahán tu-ní nsidaa ichì xì nsidaa callejón, te datnátuu-ní nèhivì sàhà-ñá chitu vehi nèhivì. ²⁴ Vàchi ñà-yohó

cachí` xì-nsiá, ni-iin nèhivì nì quide invitar daa, mà níhì-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehi”.

Nansa nì cachi Jesús xì-ndà ñà-iin-ni nì nacání ini-ndà cunchicùn-ndàyá

²⁵ Cunaha-ní, cuàhà gá nèhivì xínchicùn xì-yá cuàhàn stná-nè. Ñàyùcàndüá nì naxicocuñ-yà yàtà-yá, te nì cachi-yà xì-né:

²⁶—Nú vaxi iin nèhivì nùí, te cuní-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócò gá-nè ñà-ndüá cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne, ò ñani-nè, ò cùha-ne, mate (ni cá-cútúxí ini nècuàchìmà) sàni xini ùhì tñaha-nemà mii-né. Ni màsà cúú gá stná ini-nè sàhà vida xi-ne, vächi nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana nchícùn xì'. ²⁷ Te xiñuhu stná (ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhí), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuàhàn-nè cui-nè. Vächi nú có-nìhnú ini-nè ducán, te có-nchícùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nèhivì xí. ²⁸ Vächi nú cuní-ndà quidavàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xi-nda a vátùni sàà dihùn xì-ndà, ²⁹ còtó mà cúí daxínu-ndañá, cuisì cimientu xan daquésáhá-ndá, te sà-íá ni. Dandu nècuàchì indéhe, cuàhàn-nè cuàcùndiaa-nèndó, ³⁰ cachi-nè: “Cuàhàn tè-jaàn quidavàha-tè iin vehe ni cúí, doco cóni níhì-té daxínu-teá”, cachi-nè (cuàcùndiaa-nèndó). ³¹ Daaní, stná iin rey, nú cuní-te cùhùn-te guerra nàá tñahá-te xì inga rey vaxi xi soldadu-xi, amádi dihna coo-tè nacani vaha inì-te, a vátùni sàà ùxìn mil soldadu xì-tè ñà-cundee-té nùù òcò mil soldadu xi inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xi-tè, dandu na táñaha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nèhivì xì-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xì tèmà nansa nsihi pleitu xi-tè. ³³ Te ducán stná mii-nsiá, xiñuhu nandòdó-nsiá nsidanicuú iñaha icúmí-nsiá, vächi nú coó, dandu mà cúí sàà-nsiá cunduu-nsia ana nchícùn xì'.

Ejemplu nacání sàhà ìin nì cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdí cuchicuehe anima-ndà

³⁴ Vaha ga ìin, (vächi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádì xán, dandu mà cúí gá ndu-adi gá'. ³⁵ Vächi còò cá chuan, mà cùndüá ñuhù chihi-nda, ni mà váha daquéé stná-ndà nùù itu-ndà. Chicá vaha cate-ndañá. Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

15

Ejemplu nacání sàhà rii nì tucù

¹ Daaní, nì catnàtuu cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì cuàhà gá stná nèhivì iá cuàchi-xi, vächi cuní-nè cunini-ne ñà-ndüá cachí-yà.

² Dandu nècuàchì fariseu, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, ni xitnùhu-neyà, cachí-nè:

—Nècuàchì jaàn, cudîi ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì cuáchi; dècuèndè xixí tàcá stná-nè xì nècuàchìmà.

³ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

⁴ —Nú ndoó iin cientu rii xì-ndà, te nì quecuacán iin-sì ¿ndià nduá quida-nda? ¿Amádi naco-nda 99 quisì dava ga mà iin yodò, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisì mà ndè cachi nanihì-ndásì? ⁵ Daaní, nú sàni ndacùhun-ndásì, cudîi ini-ndà ⁶ mànuhù-ndà vehe-nda idádocó-ndà quisì mà. Dandu cana-nda amigo xi-nda xì stná nècuàchì ndoó yatni, te cachí-ndà xì-né: “¿Nahà-nsia cundoo-nda cudîi ini-ndà, vâchi sàni natùì rii xí nì ndañuhu nì cuí!”

⁷ Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, nú nì sàà iin nèhivì iá cuàchi xi cuu-ne arrepentir, dandu yáha ga xícudîi ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudîi ini-nè sàhà nècuàchìmà nùù 99 nèhivì nihnú vâha inì-xì, vâchi mii-né, có-xiñùhù gá cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dihùn nì ndañuhu, te nì natùia

⁸ Te ò (inga ejemplu. Nì cachí-ndà iá) iin nècuàchì ñahà icúmí xí ùxìn dihùn plata. Pues nú nì ndañuhú ian, amádi nacuicùn-né iin isi, te nasihvi-né vehe-ne ñà-nanducu-néà ndè cachi natùia. ⁹ Daaní, nú sàni nanihì-néà, dandu cana-ne amigo xi-ne xì stná nècuàchì ñahà xíndoo yatni, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Naha-nsiá cundoo-nda cudîi ini-ndà, vâchi sàni natùì dihùn xí nì ndañuhu nì cuí”, cachí-nè. ¹⁰ Te cachí stnáì xì-nsiá, ducán cudîi stná ini nsidaa ángel xi Dios nú nì sàà iin nècuàchì iá cuàchi-xi cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe nì sàhàn xicà

¹¹ Dandu nì cachi stná-yà:

—Nisa là iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. ¹² Te nì cachi tèchicá chii xi yua-té: “Papá, taxi-ní ñà-nduú tàhvi nihì-nsí nùù-ní”. Ñâyùcàndüá, nì sàha-ne iin iin-tè ñà-nduú tàhvi-té. ¹³ Cóni yáha cuàhà quivì, te nì dàtàcá tèchicá chii ma nsidaa ñà-icúmí-tè, te cuàhàn xicà-té inga ñuu. Yucán nì quida ndevàha-tè gastu dihùn xí-te, nì quihvi-tè cuàhà viciu. ¹⁴ Daaní, na ní nsihì dihùn mà, nì quixi fuerte tnama ñuu yucán, te nì quesaha-té nì ndundahví-te. ¹⁵ Ñâyùcàndüá, cuàhàn-te nùù iin lamú ñuu yucán, te nì nihì-té chuun nùù nècuàchìmà, nì techuún-nète cuàhàn-te campu dacáxâhan-tè cochi. ¹⁶ (Ñâyùcàndüá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchichi yùcù saxí cochi-mà cahan stná-te caxì-té, doco còò ni-iin nèhivì sàha xi-té ni-iñàha. ¹⁷ Dandu nì nàcùnihnu sahnú inì-te, te nì cachì-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiacu-nè, dècuèndè cuyódo gá-ñà nùù-né. Doco yùhù, yohó íé` ndè cuní` cuí quidá doco. ¹⁸ Chicá vâha naquihin ichì nùhì ndé iá papá xi, te cachì xì-né: Papá, nsidá cuàchi nùù Dios, te nsidá cuàchi stnáì nùù mii-ní. ¹⁹ Ni mà natùì cunduu guè nahi dèhe-ní; nahi

peón xi-ní cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacání inì-te entre mii-té. ²⁰ Ñàyùcàndüá, nì naquihin-tè ichì mànuhù-té ndé iá yua-té.

Te xica î vâxi-tè ndé iá nècuàchìmà, te nì xini-nète. Dandu nì cuhi ini-nète, te nì dâyáà-nè cuàhàn-nè nì numi nihni-nète. Nì tutuyuhu tnahá-né nùu-né. ²¹ Dandu nì cachi dèhe-nemà xì-né: “Papá, nsidá cuàchi nùu mii-yá iá ansivi, te nsidá cuàchi stnáì nùu mii-ní. Mà nátùì cunduu guè nahi dèhe-ní”, nì cachi-te. ²² Doco yua-té, nì cachi-nè xì peón xi-ne: “Tavà-nsiá sìcoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te nì cúnacáá stná iin anillu òndàhá-te; nì nácuàin stná-te iin ndisàn. ²³ Te cundaca stná-nsia chelù ndatnù quixi cuì-si quida-nda vicò. ²⁴ Vâchi sàni xihì dèhi yohó cahín, doco vichì (sàni nsiaà-te) na iin tiàa nì natiacu. Sàni ndañuhu-té ni cuí, doco vichì sàni natùì-tè”, nì cachi yua-té. Te nsidaa nècuàchì ndoó yucán, nì quesaha-né nì quida cahnú-né vicò mà.

²⁵ Daaní, dèhe sahnú nècuàchìmà, iá-te nùu ítú. Te nì naquihin-tè ichì màndixi-tè. Te na ní cuyatni-tè vehe, nì tiacù-te quidándáá nèhivì, te itásáhá stná-nè. ²⁶ Ñàyùcàndüá, nì cana-tè iin peón; nì xicàn tnùhù-té nùu nècuàchìmà, cachi-te: “¿Ndíà ndüá cùu-guá vehi?” ²⁷ Dandu nì cachi peón mà xì-té: “Sàni nsiaa ñani-ní, ñàyùcàndüá nì cachi yua-ní ñà-nì càhní-nsí chelù ndatnù, vâchi sàni natùì dèhe-ne, te còò ni-íñàha nì cuu xì-té”. ²⁸ Ñàyùcàndüá, nì xidà ini ñani sahnùmà, có-cuní-te nansihvi-tè vehe. Dandu nì quee yua-té nì càhàn vii-né xì-té. ²⁹ Doco nì cachi-te xi-né: “Cunaha-ní, sàcàní cuìà ié` nùu-ní quidáchúin, te iníní nsidanicuú ñà-ndüá cachi-ní xì; doco tañáha ga dacútâhvi-ní yùhù ni-iin litú quida stnáì vicò xì amigo xi. ³⁰ Doco vichì sàhà ñà-nì nsiaa tè-ndüú dèhe-ní yohó, (ñàyùcàndüá quidà-ní iin vicò cahnú), dècuèndè nì xihì stná chelù ndatnù xi-nda sàhà-té, mate nduú-te iin ana nì quida uun gastu xì biene xi-ní sàhà ñahà xí-te”, nì cachi dèhe sahnuma. ³¹ Dandu nì cachi yua-té: “Yohó, dèhi nduú stnáù. Siempre ió xí. Te nsidaa ñà-ndüú biene xi, stoho stná` nduú stnáù. ³² Doco vitni ndiá icà-ndà quida-nda vicò, te cudii ini-ndà, vâchi tè-ñanù yohó, nì xihì-te cahín, doco vichì yohó iá-te na ian nì natiacù-te; sàni ndañuhu dahuun-tè nì cahín, doco còò, sàni nsiaà-te vichì”.

16

Ejemplu nacání sàhà mayordomu cóni quidá víi

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Iin nècuàchì cuicà, nì ìa iin mayordomu xi-ne, te nì cachitnùhu nèhivì xì-né: “Có-quidá víi mayordomu xi-ní xì biene xi-ní”. ² Ñàyùcàndüá, nì cana-ne temà, cachi-nè xì-té:

“¿Nansa íá ñà-nduá quidà-ní? vâchi cáhàn tnùhù nèhivì sàhà-ní nùí. Pues vichi icúmí-ní quida nsihi-ní entregar cuenta xi-ní nùí, vâchi cuàhìn taví mii-ní nùù chuun xi-ní ñà-nduù-ní mayordomu”, nì cachi-nè. ³ Ñâyùcànduá, nì quesaha-témà nacání inì-te, cachí-te inì-ni mii-té: “¿Nansa quide vichi? vâchi cuàhàn lamú xì dacúxíó-né yùhù nùù chuun xì. Ndahví, vâchi còò valor xì quidachuín xì pala. Vihini càcàn stnái caridad, doco cucáhán nùí. ⁴ ¡Á! Vichi sàni cundaà inì nansa quide, te cundoo ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei nùù chuun xi”, nì cachì-te. ⁵ Ñâyùcànduá, nì cana-tè iin iin nèhivì iníhíca nùù lamú xi-tè. Te nì ndàcàtnùhù-té nùù nècuàchì primeru mà: “¿Nadaa iníhíca-ní nùù lamú xi?” ⁶ Te nì cachi nècuàchì mà: “Iin cientu tonel aceite iníhíquê”. Dandu nì cachi mayordomu mà: “Tnii-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yâchì natiaa-ní cuenta xi-ní ñà-cundua cuisì ùì dico ùxìn (50) tonel vichi”. ⁷ Dandu nì cachì-te xì inga-nè: “Te mii-ní, ¿nadaa iníhíca-ní?” Te nì cachi nècuàchì mà: “Iin cientu carga nùni trigo iníhíquê”. Dandu nì cachì-te: “Tnii-ní cuenta xi-ní, te natiaa-ní cùmì dícó (80) carga-ni”. ⁸ Daaní, lamú xi-tè, nì cundaà ini-nè ñà-nduá quidá-te. Ñâyùcànduá, nì cachi-nè xì-té sàhà-ñá cóni quidá víi-té: “¡Na nchichí guá nì quida-ní!” nì cachi-nè. Vâchi cunaha-nsiá, nèhivì nihnú inì-xi cuisì ñuhíví yohó, chicá cuehé-nè nùù chuun xi-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuèhé nèhivì datnúù Dios sàxìnítnùní-xi.

⁹ Te yùhù cachí xì-nsiá: mate dava-tè, có-quidá víi-té xì dihùn xí-te, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún víi-nsiá ñà-cuicà-nsiá sàhà-ñá naquimanì nèhivì-nsiá, dandu na quívì nsihi dihùn xí-nsiá mà, vâtùni cuàha Dios sàà-nsià nùù-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

¹⁰ Nú sàni nihì iin nèhivì iin chuun tii, te quidá víi-néa, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà vâtùni quida víi stnà-nè iin chuun chicá cahnú. Te ò nú có-quidá víi-né chuun tii ma, dandu ni mà quidá víi stnà-nè iin chuun cahnú. ¹¹ Ñâyùcànduá, nú icúmí-ndà ñà-cuicà ñuhíví cuàchi yohó, te có-quidá víi-nda xán, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-nduù ñà-cuicà ndiaha ndisa. ¹² Te nú có-quidá víi-nda chuun ñà-cundiaa-ndà biene xi inga ñanítnaha-nda, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-cunduu biene xi mii-nda.

¹³ Iin tè-quidáchuún, mà cúí coo ùì patrón xi-tè, vâchi nú ducán, dandu icúmí-té cuni ùhì-te iin-ne, te inga-nè cuu inì-te sàhà-xí. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne coo vâha xi-té, te inga-nè cahíchì inì-te. Te ducán stnà mii-nsiá, nú cuú ini-nsià sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stnà-nsià nùù Dios —nì cachi Jesús.

¹⁴ Daaní, nècuàchì fariseu, itá stnà-nè yucán, iníní-né nsidaa ñà-nduá cachí-yà, te nì sàcùndiaa-nèyà, vâchi cuàhà gá cuú

ini-nè sàhà dìhùn. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nùù nèhivì cuní-nsià ndee vâha-nsia, na ian nì cúndüú-nsiá nèhivì váha guá. Doco Dios, ináhá-yâ ñà-ñühú ini anima-nsiá. Vâchi ñà-ndüá chicá xího nècuàchì ñühiví yohó, có-nâtüia nùù mii-yá, vâchi ñà-chicá có-íá vâha ndüá nùù-yá.

Iin palabra nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés xi sàhà ñühiví ìì xí Dios

¹⁶ 'Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) nì sandiaa ley (xi Moisés) xì stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios. Doco tiempu xi Juan vâxi duha nì quesaha xítia cuentu sàhà ñühiví ìì xí Dios, te vichi nsidaa nèhivì, quidá-né lucha sàà-nè ñühiví ìì mà.

¹⁷ 'Doco ley (sàna) ma, nicanicuahàn cundua iin ley vâha; vâchi nì-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàà ndañuhá. Chicá mà úhì ndañuhu ansivi xì ñühiví, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mà váha cate tnàhà-ndà

¹⁸ Nú ni caté stnahá iin tiàa xi ñahàdhí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, cuàchi ndisa cundua. Te nú ni nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà ní sate stnahá, divini cuàchi cunduu stná mà.

Nansa nì cuu xi iin tècuicà xì stná iin nècuàchì ndahví nani Lázarò

¹⁹ Nìsa ìa iin tècuicà, ndixí-te sìcoto cuxín finu, xì cuàhà gá sìcoto chicá vii. Te nsìquívì nìsa quida-tè vicò cahnú vehe-tè.

²⁰ Te nìsa ìa stná iin nècuàchì satú nani Lázarò, indúhu-né yehè cahnú tècuicà mà, te itándiaa chitu nsìhi uhì ìcà-né. ²¹ Te cuní-nè nìhì-né pedazu cuati comida cóyo nùù mesa xi tècuicà mà cuxi-ne. Dècuèndè stná sìhina, vâxi-sì ndé iá-nè, te nacuahá yàa-sì nsìhi uhì ìcà-némà. ²² Daaní, nì sàà quívì nì xìhì-nè, te nì caquixi ángel nì nacua-ne anima nècuàchì mà cuàhàn-nè ndé iá xì-ndà Abraham. Daaní, después nì xìhì stná tècuicà mà, te nì ndùxin-tè. ²³ Dandu (nì sàà-te) ndé ndoó anima nècuàchì xínduu nsii. Te yucán nì quesaha-té ndohó cuàhà-té. Dandu nì ndacoto-tè nì xini xicà-té yucán iá Abraham, te yatni uun iá stná Lázarò. ²⁴ Ñàyùcàndüá, nì ndàhì ndee-té, cachí-te: “¡Abraham! ¡Xì-nsí nduu-ní! Cundehè ndahví-ní yùhù; techuun-ní Lázarò quixi-ne dandaxín-né dìnìndàhà-nè tècuí, te danchíco-ne yà’, vâchi yáha ga ndohí ié` mahì ñuhu yohó”. ²⁵ Doco nì cachi Abraham: “Nsinuu inì-ní, hijo, vâchi na nìsa itiacù-ní ñühiví, vâha vida nìsa icumi-ní. Doco Lázarò yohó, cóò; yáha ga ndahví nìsa yàha-ne. Doco vichi sàni nìhìtáhvì-né cudìi cuàhà ini-nè, mientras mii-ní, icúmí-ní ndoho-ní. ²⁶ Te iá stná inga iñàha, vâchi mahì nsiùhù yohó xì mii-nsiá jaàn iá iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyùcàndüá, mate nì cúcàhàn-nsí yàha-nsi ndé iá-ní, doco mà cúí; te stná

mii-nsiá, mà cúí yàha stná-nsià ndé ndoó nsiùhù yohó”.
²⁷ Dandu nì cachi tèmà: “Pues, nú ma cúí, dandu sacúndáhvì nùù-ní, tío Abraham; techuún sacù-ní Lázaro nùhù-nè vehe papá xi. ²⁸ Vàchi yucán ndoó ùhùn ñani, te cunì càhàn Lázaro xì-té ñà-màsà quíxí stná-te lugar yohó ndé ndòhò guá-nsì”.
²⁹ Dandu ní cachi Abraham xì-té: “Sà-icúmí-tê libru ì nì tiaa Moisés, xì stná libru nì tiaa nècuàchì profeta. Ni cúnini-te ñà-nduá cachí nùù tutu mà”. ³⁰ Dandu nì cachì-te: “Còó, tío Abraham, vachi nú ni nátiácú iin nsì, te sàà-nè càhàn-nè xì-té, dandísá, icúmí-tê cuu-tè arrepentir”. ³¹ Doco nì cachi Abraham xì-té: “Nú có-cúní-te cunini-tè ñà-nduá nì cachi Moisés, te ni ñà-nduá nì cachi profeta, dandu mà sàà-te naxicocuïn inì-te mate ni nátiácú iin nsì (càhàn xì-té)”.

17

Cuàhà gá ni coo-nda cuidadu, còtó quida-nda iin cuàchi

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà nduá, icúmí dava nèhivì tùcù-nè ichì có-ndiàà quida ñanìtnaha-ne. Doco ndahví nècuàchì datúcù tnàhà-ximà.
² Vachi chicá vaha ni mácùndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátúcù-nè ni-iin ñà-cuati yohó. ³ Nàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-nduá quidá-nsiá.

’Nú quidá iin ñanìtnaha-nsia cuàchi nùù-nsiá, dandu càhàn-nsiá xì-né sàhámà. Te nú ni naxícocuïn ini-nè sàhà ñà-nduá nì quida-ne, dandu cuicahnú inì-nsia sàhà-né. ⁴ Mate ùsà xichi iin quivì ni quidá-né iin cuàchi nùù-nsiá, có-quidá, vachi nú cada iin iin xichi vaxi-ne cachí-nè ñà-cúú-né arrepentir, dandu icúmí-nsiá cuicahnú inì-nsia sàhà-né —nì cachi Jesús.

Vàtùni quida stná-ndà milagru nú nihnú vaha ini-ndà mii-yá

⁵ Dandu nècuàchì nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Señor, nì xicàn tàhvì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Chindee-ní nsiùhù ñà-nì sàà-nsì cunindísá ví gá-nsì.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuati lihngu tata yutnù nani nù-mostaza. Te ñà-yòhò cachí xì-nsiá: nú xiníndísà ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata mà, dandu dècuèndè vātùni dandacú-nsiá nùù yutnù nahi yutnù fruta jaàn ñà-nì ndánchító-nu yohó, te cùhùn-nu ndiachi-nú mahì mar, dandu seguru ducán icúmí coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchúûn nùù-ndà

⁷ Ni cachí-ndà iá iin peón xi-nda, te quidachuún saín-te nùù-ndà. Te vihini xitú-te, o ndiáá-te quisì xi-nda. Doco

nú nì nsiaà-te vehe, ¿a cáhí-ndà xì-té ñà-nì cùhùn-te cudamá-te? ⁸ Còó, dohó cuàhàn-ndà cachi-ndà xì-té: “Qui-dayucùn-ní ñà-cudamî, dandu nsidavii-ní mii-ní, te taxi-ní ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icúmí-ní cuxi-ní”, cachi-ndà xì-té. ⁹ Pues, ¿a náquímánì-ndà peón mà nú sàni quida-tè nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-té? Ádi coó. ¹⁰ Pues divi ducán stná xì mii-nsiá, vâchi nú sàni nsihi nì quida-nsia nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-nsiá, dandu icúmí-nsiâ, cachi-nsiâ: “Còó ni-iñàha ni quidá-nsí, cuisì ñà-nduá ndiá ìcà-nsí nì quida-nsí”, —nì cachi Jesús.

Nansa nì dândúvaha Jesús ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra

¹¹ Nchícùn Jesús ichì Jerusalén cuàhàn, te nì yàha-ya ladu Galilea xì stná ladu Samaria. ¹² Te na ní sàà-yà iin ñuu tii nì xini-yà yucán vâxi ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra. Itá xica-né, ¹³ cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsí Jesús! ¡Cundehè ndahví-ní nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchì mà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià dacuní-nsià dùtù ìcà-nsiâ.

Ñàyùcàndúá nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichì mà, dandu nì nduvàha nsidaa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvàha-ne, nì naxicocuñ-nè, nì ndenihi vaha cuahà-né Dios, ndee cáhàn-nè. ¹⁶ Te nì sàcuìn sìsì-né nuù-yá, naquímánì-néyà. Te nduú-né iin nècuàchì ñuu Samaria. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amádi ùxìn tiàa nì nduvàha? Doco 9 nècuàchì dava ga mà, còò-né ni náxícócuñ. ¹⁸ Cuisì mindaa nècuàchì tùcù yohó nì naxicocuñ naquímánì xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì naxicocuñ mà:

—Ndacuiñ-ní xuhun-ní vehe-ní. Vâtùni nì xinindisa-ní, te ñàyùcàndúá nì nìhì-ní nì nduvàha-ní.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuñ Jesús ñà-cusahnú-yá nuù ñuhívì yohó

²⁰ Daaní, nì ndàcàtnùhù nècuàchì fariseu nuù-yá índù tiempu sàà quivì cusahnú Dios ñuhívì yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Màdiá nduchínúù-nsiá cuni-nsià ñuhívì ì xí Dios. ²¹ Mà cúndúámà ñà-cachitnùhu nèhivì xì-nsiá, cachi-nè yohó iá ñuhívì ì mà, te ò yucán iá. Còó, vâchi yohó mahì mii-nsiá iá ñuhívì ì mà.

²² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vâxi iin tiempu na yáha ga cuní-nsia cundua tiempu ndi-aha (naxicocuñ) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, doco tãñáha ga sàà cundua tiempu mà. ²³ Te nú cachí nèhivì xì-nsiá ñà-yohó sàni naxicocuñ, te ò yucán ié, màsà cùhùn-nsià xì-né, màsà cúnchícùn-nsiànè. ²⁴ Vâchi na ian tása, te natnúù

fuerte inicutu ansivi ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmí cuu stná xì yùhù na sàà quìvì xí, (te cundehè nsidaa nèhivì yùhù). ²⁵ Doco antes, cuàhà ìñàha icúmí ndohi; vàchi icúmí nèhivì tiempu vichi cahíchì ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua nì cuu tiempu xì Noé sàna, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quìvì xí yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ²⁷ Vàchi tiempu xì Noé mà nìsa (ndoo cuéyàà nèhivì ñuhivì), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nìsa quida-ne dècuèndè nì sàà quìvì nì quìhvi Noé barcu cahnú, dandu nì quixi dàvì nì sahnì nì nsidaa nèhivì mà. ²⁸ Daaní, ducaní stná nèhivì ñuu Sodoma tiempu xì Lot sàna, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitú stná-nè, te quidávàha stná-nè vehe; ²⁹ doco divi quìvì nì quee Lot ñuu mà, dandu ndè ansivi nì còyo ñuhu xì tàtnà cuaán sahán quini, te nì caxihì nsidaa nèhivì ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmí cuu stná na quìvì naxicocuñ, te cuni nèhivì yùhù.

³¹ Quìvì mà, nú ndoo nèhivì dìnivèhé-né (quetátú-nè), te ini vehe ñuhú ñà-icúmí-nè, dandu màsà ndúlócô-nè sàhàmà. Cuisì-nì nì cùnù dèhé-nè chicá vaha. Te ò nú ndoo-né nùù itú, dandu màsà naxícocuñ-nè vehe-ne. ³² Màsà nándódó-nsiá nansa nì cuu xì ñahàdihí Lot. ³³ Nsidaa ana cuní dacácu xì vida-xi, cutu-ñá dandáñuhú-nèàmà quea; doco nsidaa ana có-dacácu xì vida xi, divi cunduu nècuàchì càcu.

³⁴ Yùhù cachí xì-nsiá, na sàà ñuu naxicocuñ, dandu ndé quídì ùì nèhivì, icúmí cuxio iin-ne, te iin-ne ndòo. ³⁵ Te ndé ndoo ùì nècuàchì ñahà cutnàhà nchicó, iin-ne icúmí cuxio, te inga-nè ndòo. ³⁶ Te ndé ndoo stná ùì tiàa nùù itú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

³⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿índù cuàhàn cuu ñà-jaàn?

Te nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, (ducán iá nahi dichu cachí): “Ndé indúhu ñà-nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

18

Ejemplu nacaní sàhà iin nècuàchì ndahví nì sàhàn nùù iin juez cuehé

¹ Dandu nì nacani Jesús xì-né iin ejemplu ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmí-ndá càcàn tàhvi-ndà nùù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndà. ² Dohó nì cachi-yà:

—Nìsa ìa iin juez iin ñuu; doco nì cónì sácáhvì-tê Dios, nì stná nèhivì. ³ Te divi ñuu yucán nìsa ìa stná iin nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí. Te sàhàn nècuàchì mà nùù juez mà, cachí-nè: “Nsi-dandaà-ní chuun xi, vàchi iá iin nècuàchì xiní ùhì xí”. ⁴⁻⁵ Doco cónì cùnì-te. Daaní, después nì nacani inì-te, cachí-te inì-ni mii-té: “Yàha ga sàhachuún ñahàcuàán yohó yùhù. Ñàyùcànduá mate có-càhvì Dios, nì có-càhvì stnáì nì-iin nèhivì, doco cuàhìn

nsidandaì chuun xi nècuàchì yohó, vàchi cuñáñi ñà-tutoo quixi-guá-nè nùí”.

⁶ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor:

—Cundehè-nsiá nansa nì cachi juez mà, mate malu-nè, (doco icúmí-nê chindee-né nècuàchìmà). ⁷⁻⁸ Ñàyùcàndùá, Dios, ¿áma nsidandaà stná-yà sàhà nèhivì nì nacàxin-ya nú ndui te ñuú xicàn tàhvi-né, te sacúndáhvì-nè nùu-yá? Te ¿a caní tiempu cueé-yà, te sàà quivì nsidandaà-yà ducán? Còó, yàchì icúmí-yà nachitacùhá-yà sàhà-né, cachí xì-nsiá. Doco quivì naxicocuñ n yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿a ndísá cunindísá cuàhà nèhivì yùhù cahan-nsiá? —nì cachi Jesús.

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì fariseu cuadú, xì sàhà stná iin nècuàchì dachíyàhvi nì naxicocuñ ini-xi

⁹ Daaní, nì nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivì ndaníhí vaha guá xì mii-xí, te cachíchì ini-nè nècuàchì dava ga. Dohó nì cachi-yà:

¹⁰ —Ùì tiàa, cuàhàn-nè veheñùhu cahnú ñà-càcàntàhvi-né nùu Dios. Iin-ne nduú nècuàchì fariseu, te inga-nè nduú nècuàchì dachíyàhvi. ¹¹ Te nècuàchì fariseu mà, nì sàcuñ-nè yucán, te nì naquimanì-né Dios sàhà mii-né, cachí-nè: “An-sivéhé-ní Yua-nsí Dios, vàchi yùhù, có-quidá ndevàhi nacua quidá nècuàchì dava ga mà, te có-quidá cuihna stnáì ni-iñàha, vàchi có-quidé ni-iin ñà-có-ndiá ìqué quide, có-càhìn xì inga nècuàchì ñahà, ni có-quidá stnáì na quidá tè-dachíyàhvi jaàn. ¹² Còó; nùu cada ùnà quivì iníhí' íá dòqu' ùì quivì, te nùu cada ùxìn pesu quidé ganar, chivàha cuaín ian ñà-cunduu diezmu xan”, nì cachi nècuàchìmà.

¹³ 'Doco nècuàchì dachíyàhvi ma, xica iin-né, cucáhán nùu-né ndacoto-ne ansivi. Ñàyùcàndùá, iin-ne, caní-né nchìca-ne (ñà-cuù guá-nè sentir sàhà cuàchi-ne), te cachí-nè: “Yua-nsí Dios, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi nècuàchì cuàchi nduí”, nì cachi-nè, ¹⁴ dandu mànuhù-né. Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, divì nècuàchì yucán nduú ana nì ndee vaha ndisa nùu Dios, te màdiá nècuàchì primeru mà. Vàchi nsidaa ana datiaá uun nduú nèhivì vaha guá, icúmí-nê nducahan-ne; te nsidaa ana ndaníhí ndahví xì mii-xí, chicá icúmí-nè nìhì-né tnùñuhu.

Nansa nì cachi Jesús ñà-màsà cádi-ndà nùu ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vaxi nùu-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìni-vé. Doco na ní caxini nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchìmà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì cana Jesús ñà-cuati ma ni tnátua, te nì cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùí. Màsà cádí-nsià nùá, vàchi cuisì nècuàchì ñihnú inì-xi nahi miá cunduu ana sàà ñuhiví ìì xí Dios. ¹⁷ Ñà-ndáa nduá cachí` xì-nsiá, nú ni coó (vitá ini) nèhivì nahi ñà-cuati, dandu ñihì-né quìhvi-ne ñuhiví ìì xí-yá, doco nú coó, mà sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁸ Daaní, nì càhàn iin tè-nìhí chuun, nì xicàn tnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì' ndiá quide, te ñihìtáhvì' vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿Ndíà disáhà-xí cachí-ní xì': "Mii-ní vaha-ní"? Vàchi còò ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. ²⁰ Pues vichì, sà-ínáhá-ní nansa nì dándàcú-yá ñà-màsà càhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda; te màsà càhni stnaha-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà cáchì-ndà iin tnùhu sàhà ñianitnaha-nda, te ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá.

²¹ Dandu nì cachi tu-tè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí.

²² Na ní inini Jesús ñà-nduá nì cachì-te, dandu nì cachi-yà:

—Cumáni gá inga ñàha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví; dandísá ñihìtáhvì-ní sàà-ní ansivì, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Doco tèmà, na ní inini-tè nì cachi-yà ducán, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vàchi cuica cuáhà-té. ²⁴ Te na ní xini Jesús ñà-nì cuhuun guá inì-te, dandu nì cachi-yà:

—¡Na uhì guá sàà iin tècuicà ñuhiví ìì xí Dios! ²⁵ Uhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò ndúhu iqui; doco chicá uhì yáha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios.

²⁶ Dandu nècuàchì xì-inini yucán, nì cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàà nèhivì quida-ne, vátùni quida Dios-ñà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo ìì-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchìcùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Señor.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Ñà-ndáa nduá cachí` xì-nsiá yohó, nú nchìcùn iin nèhivì ñuhiví ìì xí Dios, te sàhámà icúmí-nè nacoo-ne ñàha, (màsà ndúlócò-nè), mate ni nácóó-né vehe-ne, ò yuadíhí-nè, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahàdihí-nè, ò dèhe-ne, (có-quidámà), ³⁰ vàchi después yáha ga cuàhà gá más icúmí-nè ñihìtáhvì-né

vida xi-ne ñuhìví yoho. Daaní, na sáà-nè inga ñuhìví vaxi xi-nda, dandu ñihítáhvi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà, dandu natiacu-yà

³¹ Daaní, ni tavà cuaán-yá ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá, te ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ichi ñuu Jerusalén nchícùn-ndà vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá ni tiaa nèhivì xí Dios sàhana sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví. ³² Vâchi icúmí nèhivì dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te canàhá stná-te xì'. Te icúmí stná-te sivi dií-te nùí, te cahni cuií-te yùhù. ³³ Dandu después cahni-té yùhù. Doco tìxi ùni quivì icúmí natiacuì —ni cachi-yà.

³⁴ Doco nècuàchì dacuahá-yá, cóni cúndáà ini-nè sàhámà. Cóni sáà-nè mànihì ini-nè, vâchi nahi palabra dèhé ni sandua nùù-né.

Nansa ni quida Jesús milagru ñuu Jericó, ni dânatùì-ya nùù iin nècuàchì cuaá

³⁵ Yatni iá-yà ñuu Jericó vaxi-ya, te yuhù íchì yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn xì caridad. ³⁶ Te na ní tiacu-nè yáha cuàhà nèhivì, dandu ni ndàcàtnùhù-né ndià nduá cuú. ³⁷ Te ni cachi nèhivì ñà-divi Jesús de Nazaret cuàhàn yàha. ³⁸ Ñâyùcànduá, ni ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuhi inì-ní yùhù!

³⁹ Doco nèhivì idónuu (nùù nèhivì cuáhà mà), ni canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà, ni cadí-nè yuhù-né cachí nècuàchì mà xì-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Mii-ní descendencia ìì xí David, cuhi inì-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu ni cucuiin Jesús, ni dândàcú-yá ñà-nì cúndáca nèhivì nècuàchì mà quixi. Te na ní tnàtuu-ne, ni xicàn tnùhù-yá nùù-né, ⁴¹ cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Dandu ni cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, cuní natùinuì'.

⁴² Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndúvâha nduchìnúù-ní, cachí xì-ní! Vâchi ñà-sàni xinindisa-ní, ñâyùcànduá sàni nduvâha-ní.

⁴³ Dandu luegu ni natùinuù-né, te ni tenchicùn stná-nèyà, naquímaní-né Dios. Te nsidaa nèhivì ni xini ñà-nduá ni cuu, ni ndenihi ndiaha stná-nèyà sàhámà.

19

Nansa ni xinindisá iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo, te ni nanduu-ne iin nèhivì xí Jesús

¹ Na ní sàà-yà ñuu Jericó, nì yàha uun-ya inii ñuu mà.
² Te cunaha-nsiá, ñuu mà iá stná iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xi nècuàchìmà nduá dandacú-né nùù dava ga tè-dàchíyàhvi. ³ Te cuní stná-nè cundehè-né Jesús ana nduú-yá. Doco mànicùí ñà-cuàhà guá nèhivì itá yucán, vàchi iin nècuàchì cuisí nduú-né. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì dáyàà-nè chicá nùù-xí, te nì nana-ne dòcò iin yutnù fruta tnuu, vàchi yucán icúmí Jesús yàha-ya. ⁵ Dandu na ní sàà-yà lugar mà, nì ndacoto-ya dìquì-xí, te nì xini-yà nècuàchìmà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Zaqueo, dansíhi-ní nuu-ní, vàchi vichi icúmí sài vehe-ní.

⁶ Ñàyùcàndüá, vichi vichi nì nuu yàchì nècuàchìmà, te ndacá-néyà mànuhù vehe-ne, cudí ini-nè. ⁷ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xini-nè cuàhàn-yà xì nècuàchìmà, dandu nì xitnùhu-neyà, índù chuun cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì iá cuàhà cuàchi-xi, nì cachi-nè.

⁸ Daaní, (na iá-yà vehe Zaqueo mà), nì ndacuiin nècuàchìmà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ñà-nduú davatahvi biene xi cuàhìn dasín nùù nèhivì ndahví. Te nècuàchì nì dándàhví nì quihin dihùn-xí, cùmì tantu gà cuàhìn nacuàhi-nè.

⁹ Dandu nì cachi Jesús (xì nèhivì yucán):

—Vichi sà-íá salvación xi nècuàchì dìvéhé-xí yohó, vàchi nacua nì quida yohòtéhé-ndà Abraham, ducán nì quida stná-nè, (te sàhámà nì càcu-ne), ¹⁰ vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesai ñuhiví yohó ñà-nanduquí ana nì tucù inga ichì, te dacácuì anima-nè —nì cachi-yà.

Ejemplu nacání sàhà ùxìn dihùn oro

¹¹ Daaní, nsidaa nèhivì yucán, ndoó-né iníní-né ñà-ndüá cachí-yà. Dandu nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, vàchi sà-ítúú-yà sàà-yà ñuu Jerusalén, te tuxí ini-nè ñà-mà cuéé gà, te sàà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhiví yohó).
¹² Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—Nisa ia iin dèhe rey, cuní-nè cùhùn xicà-né inga ñuu ñà-nihì stná-nè chuun dandacú stná-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né). ¹³ Ñàyùcàndüá, (na táñaha ga quihin-ne ichì, dandu) nì cana-ne ùxìn peón xi-ne, te nì sàha-ne iin iin-tè iin iin dihùn oro, te nì cachi-nè xì-té: “Inii tiempu dècuèndè quivì naxicocufìn icúmí-nsiá quida-nsia lucha nducuahà dihùn yohó”, (nì cachi-nè xì-té, dandu cuàhàn-nè).
¹⁴ Doco nècuàchì ñuu-nè, sàhà-ñá có-xiñhù-né nècuàchìmà, ñàyùcàndüá, nì techuún-né itnii nèhivì xí-né nihi-xi razón cuàhàn, te dohó cachí razón mà: “Cò-cuní-nsi cusahnú nècuàchì jaàn nùù-nsí”, cachá. ¹⁵ Doco nècuàchìmà, vátuni nì

nìhì-né chuun cusahnú-né, te nì naxicocuîn-nè ñuu-nè mà. Dandu nì dândàcù-né càna nsidaa peón nì sàha-ne iin iin dihùn mà, vàchi cuní-nè cundaà ini-nè nadaa nì nandua. ¹⁶ Dandu nì tnàtuu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dihùn oro nì taxi-ní, doco vichi sàni nandua ùxin dihùn”. ¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì-té: “¡Vàtùni iá! Peón vaha nduu-ní. Ñàyùcàndüá icúmí-ní dandacu-ní nùù ùxin ñuu nahnú, vàchi vii gá nì quida-ní xì iin chuun tii”. ¹⁸ Dandu nì tnàtuu peón ùi, cachí-te: “Señor, nì taxi-ní imindaa dihùn oro, doco vichi sàni nandua ùhùn”. ¹⁹ Ñàyùcàndüá, nì cachi-nè xì témà: “Mii-ní, icúmí-ní dandacu-ní nùù ùhùn ñuu nahnú”. ²⁰ Dandu nì tnàtuu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihin-ní dihùn xì-ní, vàchi nì chivàhià nùù iin sìcoto. ²¹ Vàchi yúhí` mii-ní. Ináhí nansa iá-ní, dana-ní, dècuèndè tùha stná-ní candiaà-ní iñàha mate cóni quidáchúún-ní, te tùha stná-ní quihin-ní cosecha ndé cóni xitù-ní”. ²² Dandu nì cachi nècuàchì dândàcù-mà xì peón mà: “¡Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yùhù, te candiái iñàha ndé cóni quidáchúún, te ndaníhí cosecha ndé cóni xitúí. ²³ Te nú ináhú ducán quidé, dandu ¿índù chuun cóni dácùhùn dihùn xì nùù iin vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quívì nsiaí, vátùni nìhì stnáí dìquía nì cuí?” ²⁴ Dandu nì cachi-nè xì peón itá yatni ma: “Candiaà-nsia dihùn nùù tè-yòhó, te cuàha-nsia nècuàchì icúmí ùxin dihùn oro jaàn”. ²⁵ Dandu nì cacachi peón mà xì-né: “Doco Señor, sà-icúmí nècuàchì mà ùxin-ñà vitni”. ²⁶ Doco nì cachi nècuàchì cusahnú-má: “Cunaha-nsiá, ana sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nìhì gá-nè más, te ana icúmí cuisì iyuhu iñàha, icúmí cuxio nsidaa ñà-ndüá icúmí-nè. ²⁷ Doco nèhivì xiní ùhì xì’, te có-cuní-nè cusahnúí nùù-né, cundaca-nsianè quixi nùí, te cahni-nsiánè yohó”, nì cachi rey mà.

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

²⁸ Daaní, nì nsihi nì nacani-ya ejemplu mà, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà Jerusalén, idónuu-yá nùù compañeru-yà cuàhàn-yà. ²⁹ Te sà-itúú-yá sàà-yà ñuu cuati Betfagé xì Betania, frente yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè chicá nùù-xí. ³⁰ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii yatni yucán. Te na sàà-nsià yucán, dandu icúmí-nsià cuni-nsià ndé nuhní iin burru chii. Burru tañáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsia quixi. ³¹ Te nú ndàcàtnùhù nèhivì nùù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí —nì cachi-yà.

³² Dandu luegu nì caquihin ùi nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, te nì xini-nè ñà-divi nacua nì cachi-yà xì-né, ducán

ndisa nì ìa. ³³ Te na meru ndaxin-nési, dandu nì càhàn stohò-si xi-né, cachí-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru yohó?

³⁴ Dandu nì cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí.

³⁵ Dandu nì saca-nèsi cuàhàn-nè ndé iá-yà; te nì chindàndòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi ³⁶ nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà (ñuu Jerusalén). Te ichì yucán ndé yàha-ya nì chitànduhù nèhivì dòò-né. ³⁷ Te na sá-itúú-yá nacatacaa-ya yucù Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivì nchícùn xi-yá, nì quesaha-né cána fuerte-ne, naquímáni-né Dios sàhà ñà-cuàhà guá milagru nì quida-ya nì xini-nè; ³⁸ te palabra yohó nduá nì cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá iá paz ansivi! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá iá dìquì-xí! —nì cachi-nè.

³⁹ Dandu dava nècuàchì fariseu cuàhàn mahì nèhivì cuàhà mà, nì cachi-nè:

—Maestro, càhàn-ní xì nèhivì xí-nî (ñà-màsà cáchí-nè ducán).

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, nú ni cúdádî nècuàchì cána guá yohó, dandu fuerza icúmí càna stná nsidaa yùù ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, nì sàà-yà yatni ñuu Jerusalén. Te nì indehè-yá ñuu cahnu-ma. Te nì sacu-ya sàhà nèhivì ndoó yucán, ⁴² cachí-yà:

—¡Ndahví-nsià! Vàchi meru quivì vaha xi-nsia nduá vitni. ¡A sácú vaha nú ni sàà-nsià cundaà inì-nsia nansa coo ndisa paz ñuù-nsia ni cuí! Doco cóni cúndáà inì-nsia. Ñàyùcàndúá, vichi sàni ndòò dèhámà nùù-nsiá, te mà níhì gá-nsià cundaà inì-nsia. ⁴³ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì caquixi contra xi-nsia, te natnahà-te ñuu-nsià, dandu caquidavàha-tè nama orilla ñuù-nsia ñà-cadi-te nùù-nsiá. Dandu nàá stnahá-te xi-nsiá nsidanicuú ladu. ⁴⁴ Te dacaá nsihi-tè vehe-nsia, te cahni nsihí stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùù idótnahá ví yohó. Nsidaájàn icúmí cuu xi-nsiá sàhà ñà-cóni nácúní-nsià ana dacácu xi-nsiá ni cuí.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xì tè-xiín fuera patiu veheñuhu

⁴⁵ Daaní, cuàhàn-yà veheñuhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xì tè-xiín ndoó yucán, ⁴⁶ cachí-yà xì-té:

—Dohó cachí Dios nùù tutu ì: “Veheñuhu xi, icúmíâ cundua iin vehe ndé natácá nèhivì càcàn tàhvi nùí”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachi-yà.

⁴⁷ Daaní, nsiquívì sáhàn-yà veheñuhu cahnu-ma, te dacuahá-yá nèhivì. Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná nècuàchì níhì chuun ñuu mà, nandúcú-né

nansa cui dandáñuhú-nêyà. ⁴⁸ Doco mànicùi nihì-né nansa quida-neà, vâchi nsidaa nèhivì cuáhà mà, inínì vâha-ne ñà-nduà dacuahá-yá.

20

Nansa ni cachi tè-xídandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduà quidá-yá

¹ Daaní, nì cuu iin quivì mà iá-yà dacuahá-yá nèhivì veheñùhu cahnu-ma. Te na meru cáhàn-yà razón vâha xi Dios, dandu nì casaà stná dùtù xícusahnú, cutnâhâ-né xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, ² cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-nduà quida-guá-ní. ¿Ana divi nì dândacú núù-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ndácàtnùhù stnái nùù mii-nsiá iñàha, te cachi-nsiá xì'. ⁴ ¿Ana divi nì dândacù-xì nùù Juan Bautista ñà-quida ii-né nèhivì? ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì?

⁵ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—¿Ndiá cachi-ndà? Vâchi nú ni cachí-ndà divi Dios nì dândacù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ⁶ Doco nú ni cachí-ndà divi nèhivì úun nì cachi xì nècuàchìmà, dandu cahni nèhivì-ndó xì yùù, vâchi nsidaa-né ndeníhí-né Juan mà ñà-nì sanduu ndisa-ne iin ana nisa cahàn cuenta xi Dios —nì cachi-nè.

⁷ Ñâyúcànduá, nì naxiconihí-né nùù Jesús ñà-có-cundáà ini-nè ana divi (nì dândacù-xì nùù Juan mà).

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáchì stnái xì-nsiá ana divi nì dândacù-xì núì' quide ñà-nduà quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu nì nacani-ya xì nèhivì iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nisa la iin lamú, te nì dânándèe-ne nducu yòhò sì-úvâ nùù ñuhù xì-né. Dandu nì tatu-nè itnii medieru cundiaa xán, te cuáhàn xicâ-né caní tiempu. ¹⁰ Daaní, después, na sání sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin xi chii fruta mà nùù medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, nì casahnì cuí-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá. ¹¹ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu nì casahnì cuí-tené, nì quida quini-tè xì-né, te nì taxi tú-tené, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá tu. ¹² Daaní, ñà-úni nì techuún tu lamú mà inga nèhivì, doco

divini ducán nì cuu xi-né, dècuèndè nì dānācuèhè tēmā-né, te fuerza nì tavā-ténē nùù ñuhù ndé iá ñā-tātá mà.

¹³ Ñàyùcāndüá, nì cachi lamú mà: “¿Ndíā quide vichi? Ádi chicá vāha techuín dēhemaní nùhù-te, vāchi vihini quidañuhu-té dēhi”, cachí-nè. ¹⁴ Doco medieru mà, na ní xinì-te vāxi dēhe lamú xi-tè, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-icúmí ndutahví xì ñuhù yohó. Vichi cahni-ndáté chicá vāha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù yohó”, nì cacachì-te. ¹⁵ Ñàyùcāndüá, nì tavā-té nècuàchì mà iladu nùù ñuhù mà, te nì casahnì-ténè.

‘Pues vichi, ¿ñdíā ndüá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? ¹⁶ Icúmí-nè nùhù-nè cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né —nì cachi-yà.

Dandu nì cachi nèhivì xí-inini ma:

—¡Ay! ¡Ndíaha ini Dios, màsà cúú ducán!

¹⁷ Dandu nì indehè-yánè, te nì cachi-yà:

—Nacua cachí nùù tutu ì xí Dios, ñā-jaàn ndüá icúmí cuu, vāchi dohó cachá`:

Ñì ìa iin cavà nì cahíhì ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcūndua yùù vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquìhi sàhà-xí cavà mà, icúmí-nè nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava cavà mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida-mà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁹ Dandu dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu ma, nì cuni-nè tnii-neyà hora mà, vāchi nì cundaà ini-nè ñā-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, doco mànicuí tnii-neyà, vāchi yúhì-nè nèhivì cuáhà mà. ²⁰ Ñàyùcāndüá, nì techuún-nè nèhivì cùhùn quida maña, datiaá uun-ne nduú-né nèhivì vāha, te cuninì vāha-ne nansa cachí-yà, áma níhìndèè-né càhàn tnùhu-ne sàhà ñā-ndüá cachí-yà, te ducán tnii-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador. ²¹ Ñàyùcāndüá, cuàhàn nècuàchì mà nùù-yá, te nì ndàcātnùhù-né, cachí-nè:

—Maestro, ináhà-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní, te cuisì ñā-lá víi dacuaha-ní nèhivì. Ni có-yúhì stná-ní ni-iin nèhivì; còó, vāchi chináhà víi-ní ñā-ndüú ichì váha Dios.

²² Ñàyùcāndüá, cuní-nsì cachì-ní xì-nsí, ¿a vátùni sáha Dios lugar ñā-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á coó?

²³ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñā-có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá ndüá. Ñàyùcāndüá, nì cachi-yà xì-né;

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí?

²⁴ Dacuní-nsià yùhù iin dihùn cundehí. Bueno, vichi cachì-nsia xì` ana dìnúù-xí, te ana dìquívì-xí itúú icà dihùn yohó.

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsiâ cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsiá cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcànduá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-néyà na càhàn-yà nùù nèhivì cuáhà mà. Ñàyùcànduá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candòo-ne.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

²⁷ Daaní, nì casaà itnii nècuàchì saduceu nùù-yá. Te nècuàchìmà, có-xiníndisâ-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcànduá, nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, ²⁸ cachí-nè:

—Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, doco còò déhe-ne ni ndóo (xi ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán mà áma cóó iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà. ²⁹ Pues cunaha-ní, nì sandoo usà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnù-ma, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. ³⁰ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà mà, nì nandàhà stná-nè xì nècuàchìmà, doco nì xihì stná nècuàchì ùì mà, te còò stná dèhe-ne. ³¹ Daaní, nì nandàhà nècuàchì ùnì xì ñahà mà, doco nì xihì stná-nè; te divi ducán nì cuu xì nsì-úsà ñàní mà; doco divini, còò ni-iin dèhe nsidaa-né. ³² Daaní, último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ³³ Ñàyùcànduá, na sàà quivì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaca xì nècuàchì ñahà mà ñà-nsì-úsà-nè nìsa là xi-ñá? —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, tùha nèhivì ñuhiví yohó nandàhà-né. ³⁵ Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhiví, mà nándàhà gá-nè. ³⁶ Ni mà cúì gà-nè, vàchi cuàhàn-nè ndudava-ne xì ángel, cunduu-ne dèhe ndisa Dios, vàchi ñà-sàni natiacu-nè cundua. ³⁷ Doco sàhà chuun ñà-natiacu-ndà, claru nì cachi Moisés sàhana sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnù tii (xixìn); nì cachi-nè ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú Dios càhvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob. ³⁸ (Ñàyùcànduá, itiacú ìì nsii ma), vàchi nècuàchì nì xihì dahuun ndisa, mà cúì cahvi-né Dios; còó, cuisì nèhivì itiacú càhvi xi-yá. Vàchi nùù mii-yá, itiacú nsidaa ana nduú nèhivì —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nì naxiconihí dava nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè:

—Vàtùni cachí-ní, Maestro

⁴⁰ Daaní, nì nsihì nì càhàn-yà xì-né ducán, còò gá iin ni sàhandee inì-xì ndàcàtnùhù gá xì nùù-yá sàhà ni-iñàha.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì cuáhà mà:

—Cachí nêhivì, yohòtéhè xii-ndà David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa iájàn? ⁴²⁻⁴³ Vàchi mii David mà, nì tiaa-ne nùù libru ìi nani Salmos, te dohó nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohi (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahî ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xìnì ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

⁴⁴ Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿indù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá.) —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu, ñà-có-quidá-né cumplir; cachí-yà

⁴⁵ Daaní, nì cachi-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yá, inínì nsidaa nêhivì yucán:

⁴⁶ —Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu, vàchi ñà-diì xí-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sicoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nêhivì xi-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁷ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchì nì xihì ìi-xí, dandu después sácuita-ne nacuatú cuáhà-né na ian ndisa vàha guá-nè. Sàháyùcànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nìhì-né —nì cachi Jesús.

21

Nansa nì nacuni Jesús cuàhà gá ndiáá promesa tii nì sàhà nècuàchì ñahà ndahví

¹ Iá-yà veheñùhu cahnú, te nì ndacoto-ya nì xini-yà daquée tècuicà promesa xi-tè ini alcancia xi Dios. ² Te nì xini stná-yà iá iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ìi-xí, te nì dàquée-ne ù ñà-ùhùn centavu. ³ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, chicá más nduá nì sàhà ñahà ndahví jaàn nùù ñà-nì sàhà nsidaa gá nêhivì yucán. ⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùù-né nduá nì sàhà-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàhà-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

⁵ Daaní, nì quesaha dava-ne nì càhàn-nè sàhà veheñùhu cahnú, na cuaha guá iá yùù nahnú nì cuyucàn, te na cuaha guá iá promesa nì sàhatahvì nêhivì nì nducutá, cachí-nè. Nàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

⁶ —Cunaha-nsiá, vàxi iin quivì icúmí nêhivì ducùn-né nsidaa ñà-nduá indêhe-nsiá yohó, nì mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó.

Ñà-nduá cuàhàn cuu quivì vàxi xi-nda

⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿índù quivì cuu ñà-nduá nì cachì-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsì sà-itúú quivì mà?

⁸ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Cuidadu cundoo-nsia màsà dándáhvî ni-iin nèhivì-nsiá. Vàchi cuàhà ana icúmí quixi danani uun nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te ò cachi-nè: “Vichi ndisa sàni sàà quivì (xí-yá)”. Doco mii-nsiá, màsà cúnchícùn-nsià nècuàchimà. ⁹ Te nú cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra, ò iá revolución, màsà yúhí-nsiá, vàchi fuerza icúmí cuu ducán primeru. Doco tãñaha ga nsihi tiempu yohó nduámà, iá gà ñà-vàxi cuu.

¹⁰ Dandu nì cachi stná-yà xi-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xì ñuu icúmíá nàà stnahá. Te cuàhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. ¹¹ Te icúmí tnaa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmí coo cuàhà seña nahnú dayúhî xì nèhivì.

¹² 'Doco na tãñaha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá, cundaca-ne mii-nsiá cùhùn nùu tè-xídandacú veheñùhu, te chicadi stná-nè mii-nsiá vehecàa. Te icúmí stná-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùu rey xì nùu gobernador (ñà-daquéè cuàchi-ne dìquì-nsiá). Nsidaájàn icúmí-nè quida-ne xì-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsià yùhù. ¹³ Dandu cundua quivì quida tocar mii-nsiá datúí stná-nsià nùu nsidaa-né ñà-nduá xiníndísâ-nsiá. ¹⁴ Doco iin-ni cunihnu ini-nsiá; màsà nácání ini-nsiá nansa nachutnahá ví-nsiá palabra naxiconihí-nsiá nùu nècuàchì gobiernu mà, ¹⁵ vàchi mií, icúmí chindeí sàxínítnùnì-nsià ñà-vàtùni càhàn nchichí-nsià, te naxiconihí ví-nsiá nùu-né. Te mii-né, ni mà nánihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-nsiá. Còó, mà níhì-né nacahnù-nè mii-nsiá.

¹⁶ 'Daaní, ndè stná yuadíhì-nsiá, ò ñani-nsià, ò tnaha ga-nsià, ò amigo xi-nsia, icúmí-nè cahin stná-nè mii-nsiá nùu tè-xídandacuma; te dava-nsia icúmí-nè càcàn-nè ñà-cui-nsià.

¹⁷ Te sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá.

¹⁸ Doco mà sàà-nsià ndañuhu-nsiá (nùu); ni-iin ididínì-nsià mà ndañúhú. ¹⁹ Te nú iin-ni ni cúníndísâ-nsiá, dandu nìhì-nsiá cutiacu ndisa anima-nsiá.

²⁰ 'Doco quivì cuni-nsià inicutu sàni natnaha soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà inì-nsia sà-itúú quivì cuàhàn-te dandañúhú-tê ñuu yohó. ²¹ Ñàyùcànduá, na sàà quivì mà, ni cunúdhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dhé-nè yucù. Te nècuàchì ndoó ini ñuu yohó, ni cáquéé-né fuera, te nècuàchì ndoó fuera, màsà nànsihvi ga-nè ñuu. ²² Vàchi quivì yucán cunduu quivì nìhì (cuàhà nèhivì)

castigu, te cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ìì xí Dios sàna. ²³ ¡Ndahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mée-xi! Te ¡ndahví stná nècuàchì icúmí xí mée chichi! Vàchi quìvì yucán cuàhà gá tnùndoho icúmí coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigu icúmí nèhivì yohó nìhì-né. ²⁴ Te cuàhà gá-né cui nùù guerra, te cuàhà gá stná-né cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xicà (ñà-quidachuún-né). Te icúmí nècuàchì inga raza dandacú-né nùù ñuu Jerusalén yohó dècuèndè nsihì tiempu iá permisu quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quìvì naxicocuïn Jesús

²⁵ 'Quìvì yucán icúmí coo cuàhà seña nùù orá, xì nùù yoo, xì stná nùù sitnùù; te yáha ga icúmí ndulocó nèhivì ñuhivì yohó, te nacani cuaá ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuì mar, te nacuahnú ducún-te. ²⁶ Dècuèndè cuñaà-né ñà-yúhì guá-nè ndoó-né ndiatú-né cuu ñà-nduá cuàhàn cuu ñuhivì. Ndè stná sitnùù nahnú itándiaa ansivi, icúmí-sì ndacùchì ndee-sí. ²⁷ Dandu natùì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cundehè nèhivì yùhù sàmànui mahì vicò nahnú. Cahnú poder cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndé ié'. ²⁸ Daanì, quìvì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu ni cùndóó-nsiá; ndacoto ndiaá-nsià dìquì-xí, vèchi sà-itúú hora càcu-nsia —nì cachi-yà.

²⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Cundehè-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnù ní cui; ³⁰ nú indéhe-nda sàni ndunsidi-nú, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-itúú tiempu ihni. ³¹ Pues ducán stná mii-nsiá, quìvì cuni-nsià cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vètùnì cundaà ini-nsia ñà-sà-itúú tiempu cusahnú Dios ñuhivì nduá.

³² 'Ñà-ndáà nduá cachì', mà sàà cui nsihì nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³³ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xì ñuhivì ndañuhá, doco palabra cachì yùhù, còó, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁴ 'Cuidadu cundoo-nsia, còtó nandòdó-nsiá ichì váha, vèchi nú quidá cuàhà-nsiá vicò, te xìni-nsia, te ò nacání cuàhà inì-nsia sàhà vida xi-nsia ñuhivì yohó, pues vihini nandòdó-nsiá ichì mà, dandu nanàá sàà quìvì coo tnùndoho, te có-nìhnú inì-nsia. ³⁵ Vèchi na ian (nanàá tnù iin quisi inì) iin trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho dìquì nèhivì in-icutu ñuhivì. ³⁶ Ñàyucànduá, cunihnu tùha inì-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñá vètùnì càcu-nsia nùù nsidaa tnùndoho vèxi ma, te nihitáhvi-nsiá natùì-nsia màcundoo-nsia nùù yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì —nì cachi Jesús.

³⁷ Quivì yucán, veheñuhu cahnú iá-yà ndui, dacuahá-yá nêhivì, te ñuú núhù-yà (iin ñuu tii iá) Yucù Olivo. ³⁸ Dandu nsiquivì dàtnàà vaxi tu-ya veheñuhu. Ñàyùcànduá, nêhivì cuáhà mà, naha vaxi stná-nè veheñuhu, vâchi cuní-nè cunini-ne nansa cachí-yà.

22

Nansa ni ndatnuhu tnahá nêhivì nandúcú-nè nansa tnii-ne Jesús

¹⁻² Vicò pascua nîsa nani iin vicò nîsa xixi-ne pan có-ndùtáchí. Te sà-itúú vicò mà vâxan, te ni ndatnuhu tnahá dùtù xícusahnú xì nècuàchì ley xi veheñuhu, nandúcú-nè nansa nihì-né cahnì-né Jesús, vâchi yúhî-nè (cunitñuhu) nêhivì cuáhà sâhámà.

³ Daaní, ni quihvi ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyùcànduá, ni sâhàn-nè nùù dùtù xícusahnú. Te ni càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná tè-xídandacú nùù policia, ni ndatnuhu-né xì nècuàchìmà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yá ndahà nècuàchìmà. ⁵ Te nècuàchìmà, ni cacudiì ini-nè, te ni ndòo sahnú-né chiyâhvi-ne. ⁶ Ñàyùcànduá ni cachi Judas vâtùni iámà, te ni quesaha-né ni nanducu-né nansa nihì-né dayáha-neyà ndahà nècuàchìmà, doco ni cùnduá na có-ndòò cuáhà nêhivì indêhe.

Nansa ni cutnahá Jesús xì compañeru-yà ni xixi-ya Cena ìi

⁷ Daaní, ni sàà vicò xixí-né pan có-ndùtáchí, te quivì yucán xihì stná iin lelù nduú promesa siempre sâha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyùcànduá ni techuún Jesús Pedro xì Juan, cachí-yà xì-né:

—Cuahán-nsià quidayucun-nsià ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te ni cachi-nè xì-yá:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì?

¹⁰ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Na sàà-nsià ñuu mà, icúmí-nsiâ ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádócó xì iin yoo tècuì. Divi nècuàchìmà cunchicùn-nsià cùhùn dècuèndè vehe ndé quihvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsià xì nècuàchì divéhé-xí má cachi-nsiá xì-né ñà-dòhó cachí maestru xì-né: “¿ndévì iá vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá?” ¹² Dandu nècuàchì divéhé-xí má, icúmí-nè dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu diquì-xí ndé sà-itá víi yutnù. Yucán nsidayucun-nsià ñà-cudiní-ndà.

¹³ Dandu ni caquihin nècuàchìmà ichì cuáhàn-nè. Te nacua ni cachi-yà xì-né, ducán ndisa ni cuu. Ñàyùcànduá yucán ni quidayucun-nè comida pascua.

14 Daaní, na ní sàà hora mà, dandu nì sàà-yà yucán, te nì sàcòo-ya xì nsi-úxin ùi nècuàchì nì nìhì chuun nùu-yá.

15 Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuisi inì cutnahí xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmí ndohi. 16 Vàchi cachí` xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó; vàchi vicò yohó, ejemplu nduá, doco na sàà quìvì cusahnú-yá, dandu cunduumà ñà-sàni cuu ndisa ñà-nduá cuní cachi vicò yohó —nì cachi-yà.

17 Dandu nì tnii-ya pocillu, te nì naquimanì-yá Dios (sàhà ndutè sì-úvà ñuhu-ma), te nì cachi-yà:

—Tnii-nsia pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichí-tè.

18 Vàchi cachí` xì-nsiá, mà cóhó guè ndutè sì-úvà ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó.

19 Dandu nì tnii stná-yà iin pan, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùu nsidaa-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Pan yohó, nahi iquicúñùì nduá, vàchi cuàhìn cuàhatahvì vida xì (cuì) sàhà nsidaa-nsiá. (Cuxi-nsia vichi, dandu después), nacua nì quida-nda vichi, ducán quida stná-nsiá (quìvì nùu-xì) sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù —nì cachi-yà.

20 Daaní, divini ducán nì quida stná-yà xì pocillu mà: na ní nsihì nì xixi-ne, dandu (nì tnii-yáñà), te nì cachi-yà:

—Ñà-ñuhú pocillu yohó nduú seña xì ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vàchi nahi nìi nduá, te icúmí nìi cuitài sàhà-ñá nìhìtáhvì ndiaha-nsiá.

21-22 Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahin xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, iá-nè yohó xixí tàcá-ndà xì-né nùu mesa yohó. Te mate ñà-ndàà nduá, icúmí cuì, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios, doco tiàa cuàhàn cahin xì', ¡ndahví-nè! —nì cachi Jesús.

23 Ñàyùcànduá, nì quesaha nèhivì ndoó yucán nì xicàn tnùhù stnahá-né nùu-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa nì cuàà nècuàchì dacuahá-yá, iin iin-ne cuní-nè cunduu-ne ana chicá ndiaá

24 Nì cuàà stná-nè sàhà-ñá ana cunduu nècuàchì chicá ndiaá. 25 Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Tè-cùsàhnú inga ñuu, fuerte cusáhnù-te nùu nèhivì ñuù-te. Yua ñuu dandacú víi cachí tè-xícusahnuma sàhà mii-té. 26 Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá na quidá tè-yucán. Vàchi nsidaa ana nìhì chuun dandacú nùu-nsiá, icúmí-né cunihnu (ndahví ini-nè) na iin nèhivì chicá chii; vàchi iin nècuàchì chicá idónuu, xiñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchí. 27 Vàchi nì cachí-ndà iá iin lamú iá xixí, te iá stná iin nècuàchì xinúcuáchí (nùu chuun yuhùnùhú), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amádi

lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehè-nsiá yùhù, nansa quidé xì mii-nsiá: na ian quidá iin peón xinúcuáchí, ducán nduú modo xi quidé xì-nsiá.

²⁸ 'Mii-nsiá nduú nècuàchì iin-ni sàni tenchicùn xì', te nì yàha stná-nsiá nsidaa tnùndoho nì yàhi. ²⁹ Ñàyücànduá, nacua nì sàha Yué yùhù chuun cusahnúí, ducán nihítáhvi stná mii-nsiá quide, nihì stná-nsiá chuun dandacú-nsiá. ³⁰ Vàchi na sàa quìvì cusahnúí, dandu icúmí stná mii-nsiá cutnahá-nsiá xì' cundoo-nda cuxi-nda nùù mesa xi, te nihítáhvi stná-nsiá cundoo iin iin-nsia silla ndiaha, dandacú-nsiá nùù ùxìn ùi ñuu-ndà ndé cundoo nèhivì raza-ndà Israel.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ináhá-yà icúmí-né nacuaà-néyà

³¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì Simón (Pedro):

—¡Ay, Simón! Nì xicàn ñà-malu permisú quida ndevàha-sì xì anima-ní na ian quidà-ndà na dandiáchí-ndá nùnì. ³² Doco yùhù, nì xicàn tãhvi sàhà-ní ñà-màsà nándòdó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quìvì sàni sàa-ní naxicocuñ inì-ní, dandu nacuaàhandee inì-ní ñanìtnaha-ní.

³³ Dandu nì cachi Simón xì-yá:

—Señor mío, iin-ni ié' dispuestu cunchicuìn mii-ní mate ni chicádí-nèndó, te ò ni cahní-nèndó.

³⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Cachí' xì-ní, Pedro: ñuú vichi na táñâha ga coto lehe sindühá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

Nansa nì cachi Jesús na sá-itúú hora tnii nèhivì-yá

³⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nsidaa-né:

—Na ní techuín mii-nsiá nì xicanuu-nsia daa, nì dandacú nùù-nsiá ñà-nì ndóo cartera xi-nsia, xì stná morral xi-nsia, te ni màsà cúnihí stná-nsiá inga ndìsàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsiá xì'), ¿a ní quidamanì iñàha nùù-nsiá quìvì yucán?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Còó.

³⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, tucu iá vichi, vachi xiñuhu-ñá cunihi-nsia cartera xi-nsia na cùhùn-nsiá, te cunihi stná-nsiá morral xi-nsia cùhùn. Te nècuàchì có-icúmí espada, chicá vaha ni dicó-né dùhnù-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vàchi dohó cachá' sàhí nùù tutu ì: "Nì quida nèhivì cuenta na ian nduú-yá iin tiàa malu". Ñàyücànduá, yùhù cachí' (xì-nsiá), fuerza icúmí cuu ducán xí, vachi nsidaa ñà-nduá cachá' sàhí, icúmíâ cuu ndisa.

³⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cundehè-ní yohó: Ùi espada nihí-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Daaní xì palabra jaàn!

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tãhvì-yá nùù Yuamáni-yá Dios

³⁹ Daaní, nì quee-ya vehe, te nacua nduú estilu xi-ya cuàhàn-yà Yucù Olivo, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá.

⁴⁰ Te na ní sàà-yà lugar cuní-yà, dandu nì cachi-yà xi-né:

—Càcàn tãhvì-nsiá nùù Dios sàhà-ñá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

⁴¹ Dandu nì cuxica tii-yá chicá nùù-xí, nacua sáà d-cana-nda iin yùù. Te yucán nì sàcuìn sísì-yá nì xicàn tãhvì-yá nùù Dios, ⁴² cachí-yà:

—Yuamáni', xicàn tãhvì nùù-ní. Nú cuní-ní, dandu dacúxió-ní tnùndoho icúmí yàhi, vachi nahi (ñà-úa ñuhú iin) taza, ducán nduá nùí. Doco màdì ñá-nduá cuní yuhù ni cúnduá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní —nì cachi-yà.

⁴³ Dandu nì ndecunu iin ángel nì quixi ansivi, te nì chindee-né mii-yá ñà-nìhì gá-yà valor xi-ya. ⁴⁴ Vachi yáha ga nacání ini-yà. Ñàyùcànduá chicá fuerte nì càhàn-yà xì Dios. Te nì cana cuàhà tètñiì-yá, doco tètñiì mà, na ian cóyo gota nahnú nì, ducán nì cóyo-tè ñuhù.

⁴⁵ Daaní, nì ndacuiin-yà vaxi-ya ndé itánduhù nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè ñà-cuàhà guá ndoó-né tnùnsí ini. ⁴⁶ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xi-né:

—¿A ñá-sàni quidì-nsia nduá? Chicá vaha ndacuìta-nsia, te càcàn tãhvì-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴⁷ Na càhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa cuàhà nèhivì. Te iin tiàa nì sanchicùn xì-yá nduú ana ndàcà-xì-né vaxi, divi Judas, vachi iin ana nìsa cutnahá xi nsì-úxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yá nduú-né. Te divi-ne nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì chitú-nè nùù-yá. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Judas, ñà-nì chitú-ní nùí, ¿a ducán nduú modo cahín-ní yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì?

⁴⁹ Dandu compañeru-yà, nì cundaà ini-nè nansa cuàhàn cuu, ñàyùcànduá nì cachi-nè xi-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a cánì-nsí mii-né xì espada vichi?

⁵⁰ Dandu iin compañeru-yà, nì cani-ne espada xi-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnù, te nì tãhndè tùtnù-té ladu cuahá-te. ⁵¹ Doco nì cachi-yà:

—¡Daaní xì ñà-jaàn!

Te nì chituu-ya dìnìndàhá-yà tùtnù témà, te nì nduvàha dahuan. ⁵² Dandu nì càhàn-yà xì nsidaa nèhivì nì caquesaa tnii xi-yá, divi dùtù xícusahnú, xì tè-dàndàcú xíndiaa veheñuhu, xì dava ga stná nècuàchì nihí chuun, te nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tnií-nsiá yùhù), vàxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècuihnà nduí, ⁵³ mate nsiquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñuhu cahnú, te cóni tnií-nsiá yùhù. Doco vichi, meru tiempu xi mii-nsiá nduá, divi tiempu quida quini guá mii-sí dandacú nùu ichì ñáa.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

⁵⁴ Dandu nì tni-tèyá nì saca-tèyá cuàhàn-te ndé ini vehe dùtù cusáhnù. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuàhàn-nè, (te nì yàha stná-nè) ini patiu vehe ma. ⁵⁵ Dandu nèhivì ndoó yucán, nì xicùn-né iin ñuhu mahì patiu mà, te nì sàcùndoo-ne; te nì sàcòo stná Pedro mahì nsidaa-né. ⁵⁶ Doco iin ñahà chii quidáchúùn yucán, nì xini-ña Pedro na iá stná-nè ndé tnuú ñuhu mà, te nì indehè váha-ñané, cachí-ña:

—Nècuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

⁵⁷ Doco Pedro, nì nacuaà-néyà, cachí-nè:

—Yùhù, có-ináhì Jesús, señorita.

⁵⁸ Daaní, después, indéhe stná inga nèhivì-né, te nì cachi-nè:

—¿Amadí iin nèhivì xí Jesús nduú stná mii-ní?

Doco nì cachi Pedro:

—Còó, mà ndísá, señor.

⁵⁹ Daaní, nì yàha inga hora, te fuerte nì cachi inga nèhivì (xì compañeru-nè):

—Ñà-ndàà nduá, nècuàchì yohó nduú iin nèhivì nì cutnahá stná xì Jesús, vàchi nècuàchì ladu Galilea nduú stná-nè.

⁶⁰ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Señor, nì có-cùndàà inì ñà-nduá cáhàn-ní sàhà-xí.

Te cáhàn ì Pedro palabra mà, te momentu mà nì xito lehe. ⁶¹ Dandu Stoho-ndà Señor, nì nacuíco-yá yàtà-yá, nì ndacoto-yanè. Te sàhà ñà-yucán nduá nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yá xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te ùnì xichi sàni nacuaà-néyà. ⁶² Ñàyùcànduá, nì quee-ya iladu patiu mà nì sacu cuahà-né.

Nansa nì quida quini policía xì Jesús, te nì sàcùndiaà-teyá

⁶³ Daaní, tiáa xíndaca xi-yá, nì sàcùndiaà-teyá, te nì cani-tèyá.

⁶⁴ Nì chidàhvi-tè nùu-yá, te nì cani-tèyá, cachí-te xi-yá:

—¡Cachi cuàà-nì ana nì cani xi-ní!

⁶⁵ Te cuàhà gá stná iñàha nì cacachì-te nì cahíchì uun ini-teyá.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tùinuù, nì nataca nsidaa nècuàchì nduú Junta Cahnú; nì càna nècuàchì sahnú dandacú nùu ñuu yucán, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu. Dandu nì dàtnátuu-ne Jesús nùu nsidaa-né, te nì cachi-nè xì-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàà-ní xì-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni cachí` xì-nsiá, mà nunca cunindisá-nsiá. ⁶⁸ Te ò nú ni ndacàtnùhí nùù mii-nsiá ifñàha, ni mà nàxícóníhî stná-nsiá nùù, te ni mà dáñá-nsiâ yùhù. ⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dècuèndè vichi cuàhàn duha icúmî coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusáhnù, divi Dios.

⁷⁰ Ñàyùcàndùá, nsidaa nècuàchì Junta mà, nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá Dèhemanì Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachí-yà— nacua nì cachi-nsiá, divi ducán nduá.

⁷¹ Ñàyùcàndùá, nì cachi nèhivì Junta mà:

—Có-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi, vàchi divi mii-né sàni cachi-nèà, te nì inini-nda —nì cachi-nè.

23

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Dandu nsidaa nècuàchì Junta yucán, nì ndacuìta-ne, nì saca-neyà cuàhàn-nè xì-yá nùù Pilatu. ² Te cuàhà nì càhàn tnùhu-ne sàhà-yá nùù témà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, sàni xini-nsì, dacá-né dìni nèhivì ñuu-nsì yohó, vàchi cachí-nè mà váha chiyàhvi-nsi renta xi nación nùù rey cahnú César, vàchi cachí-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu nì ndacàtnùhù Pilatu nùù-yá, cachí-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu cachí Jesús:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

⁴ Dandu nì cachi Pilatu xì dùtù xícusahnú, xì stná nèhivì cuàhà yucán:

—Sàni càhìn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ni quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchì càhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, cuàhà nèhivì raza-nsì dacuahá-né, te danácuídà-nè nècuàchì mà dècuèndè ladu Galilea xì ndé` stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndoó-nsí —nì cacachi-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì ndacàtnùhù-té, ¿a nècuàchì Galilea nduú Jesús, á cóó? ⁷ Te divi (ñà-ndáà nduá). Ñàyùcàndùá, nì cundaà ini-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá ìcà nsidandaà sàhà chuun ma. Sàháyùcàndùá, nì dàyáha-tèyá ndahà rey mà, vàchi iá stná témà ñuu Jerusalén quivì yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudìi gá inì-te, vàchi sàcàní tiempu cuní-te cundehè-tèyâ. Vàchi cuàhà gá ñà-nduá cachí nèhivì sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñàyùcàndùá, cuàhà ní ndacàtnùhù-té nùù-yá, doco còò ni-ñàha ni nàxícóníhî-yá nùù-té. ¹⁰ Te

yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì sàcùita stná-nè, te yáha ga dana nì càhàn tnùhu-ne òiquì-yá. ¹¹ Doco Herodes xì soldadu xi-tè, cuisì-ní nì dàvadiquì uun-tèyá, te nì sàcùndiaà-teyá. Dandu nì chindixi-tèyá sìcoto vico, te nì dànùhù-teyá nùù Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quivì yucán nì nàcòovàha stnahá Herodes xì Pilatu, vàchi nìsa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-nìhí chuun, xì nsidaa gá nèhivì. Te nì nsihi nì catnàtuu nsidaa-né nùù-té, ¹⁴ dandu nì cachi-te xi-né:

—Ndacá-nsiá nècuàchì yohó vàxi, vàchi cahan-nsiá dacá-né òinì nèhivì ñuù-nsia yohó. Doco sàni xicàn tnùhù váhi nùù-né indéhe nsidaa-nsiá, te sàni cundaà inì, còò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsiá. ¹⁵ Daaní, después nì dàyáhi-nè ndahà Herodes, te nì sàhàn stná-nsia nùù nècuàchì-mà, doco ni mii stná-nè, cóni càchí stná-nè sàhà ñà-cui Jesús, vàchi còò ni-iñàha inihí-cá-nè. ¹⁶ Ñàyùcànduá, cuàhìn dandacuí ñàhni cuií-nè, dandu dàñà-né.

¹⁷ (Ducán nì cachi Pilatu), vàchi fuerza icúmí-tê dañà-té iin nècuàchì ndiadí cada nacává vicò mà. ¹⁸ Doco nèhivì cuáhà itá yucán, iin-ni cána fuerte sàstnùhù-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús! ¡Barrabás ni dañà cuní-nsì! —nì cachi-nè, ¹⁹ vàchi Barrabás mà nduú iin tiàa nì quida revolución ñuù yucán, te nì sahnì stnahá-te, ñàyùcànduá, ndiadí-te vehecàa.

²⁰ Daaní, tucutu nì càhàn Pilatu xì nèhivì cuáhà mà, fuerte nì càhàn-te, vàchi dispuestu iá-te dañà-té Jesús. ²¹ Doco nèhivì mà, tucutu cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús nchìca cruz! ¡Ni cui-nè, cuní-nsì!

²² Dandu ñà-únì nì càhàn-te xi-né, cachí-te:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne iá? Sàni ndàcàtnùhí nùù-né, te còò ni-iñàha òisáhà-xí cui-nè. Ñàyùcànduá, icúmí-nè ñàhni cuií ni-ne, te dàñà-né —nì cachi-te.

²³⁻²⁴ Doco nèhivì cuáhà yucán xì stná dùtù cutnàhâ xí-nè, vihi gá fuerte nì càna ndee-né, xicàn-nè ñà-cui Jesús nchìca cruz. Te ñà-fuerte guá nì càna-ne, sàhámà nì cundee-né (nì dàxínù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacua nì cuni mii-né.

²⁵ Ñàyùcànduá, nì dañà-té Barrabás nùù-né, vàchi divi-tè nì xicàn-nè dàñà, mate iin ana nì quida revolución nduú-te, te nì sahnì stnahá-te, ñàyùcànduá nì sàcùndiadì-te. Doco Jesús, còò. Nì dàyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xì-yá ñà-nduá nì xicàn nèhivì cuáhà mà.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

26 Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá. Te ichì yucán nì xinì-te vaxi iin nècuàchì ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù itú. Te divi nècuàchì mà ní tniì soldadu, te nì dàcuídá-tené cruz xi-ya; ñàyùcàndüá, nsidá-né cruz cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

27 Cunaha-ní, cuàhà gá nècuàchì ñahà nchícùn stná xi-yá cuàhàn, te cuàhà stná nèhivì dava ga. Te nècuàchì ñahà mà, yáha ga xísacu-ne, ndoo-né tñunsi ini sàhà-yá. 28 Dandu nì nacuico-yá yàtà-yá, cachí-yà xi-né:

—Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì ñahà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vaha ni cuacú-nsiá sàhà mii-nsiá xì sàhà dèhe-nsia. 29 Vachi vaxi iin tiempu (ùhì) quivì nùù-xí, dandu icúmí nèhivì cachi-nè: “Nansicáhàn nèhivì còò mée-xi. Chicá nsiha màsà cécú ni-iin dèhe-nda ni cuí, te màsà cécúmí-ndá ni-iin mée dachichi-nda chicá vaha”. 30 Te icúmí stná-nè cachi-nè: “¡A sácú vaha ni caá yucù ò lúnsi dìquì-ndá, te dàhvi dahuun-nda!” cachi-nè. 31 Vachi (ducán iá nahi ejemplu sàhà tutnù): nú dècuèndè yutnù vida cuní nèhivì (cahmi-ne), dandu vihi gá mà úhì coco stná tutnù ichí. (Te ducán stná yùhù: nú dècuèndè yùhù cuní nèhivì dandohó-né, dandu vihi gá más icúmí nèhivì malu ndoho stná-nè) —nì cachi-yà.

32 Cunaha-nsiá, ndacá stná soldadu mà ù tiàa nì quida falta, cutnáhà stná-te xi-yá cuàhàn ndé cui stná-te. 33 Dandu nì casaà nsidaa-né iin xaan ndé cachí-nè Nùù Iquì Dìnì. Te yucán nì chituu soldadu mà-yá nchìca cruz, mii-yá xì stná ù tèn-nì quida cuàchì ma, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. 34 Dandu nì cachí-yà:

—Padre mío, cuicahnú inì-ní sàhà nèhivì yohó, vachi có-ínahá-nè ñà-ndüá quidá-né.

Daaní, tè-xínduu soldadu mà, nì dasàn-té sìcoto xi-ya segùn nì nihì iin iin-tè na ní idàdiquì-te sàhà-ñá. 35 Te indéhe vaha nsidaa nèhivì cuàhà mà. Te itá stná nècuàchì nihí chuun, sácùndiaa-nèyà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga; pues vichi xiñuhu dacácu stná-nè mii-né, nú ndisa Dios nì techuun-xi-né vaxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-né cahan-né —nì cachi-nè.

36 Daaní, stná soldadu mà, nì sàcùndiaa stná-teyá, nì catnàtuu-tè nùù-yá chitánínì-te vinu ia ñà-coho-ya, 37 cachí-te:

—Nú ndisa rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní —cachí-te.

38 Te itúú stná iñàha dìnì cruz ndé itándiaa palabra dàhàn griegu, xì dàhàn latín, xì stná dàhàn hebreu, te dohó cachá: “Ana yohó nduú rey xi tè-raza Judea”.

³⁹ Daaní, nì càhàn stná iin tè-ìtúú stná nchìca cruz yucán, divi iin tè-nì quida falta mà; te nì canàhá stná-te xi-yá, cachí-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stná-ní nsiùhù.

⁴⁰ Doco inga tè-ìtúú stná yucán, nì càhàn duchi inì-te xi compañeru-tema, cachí-te:

—¿A có-yûhî stná-ní Dios ñà-iin-ni castigu sàni nìhì nsi-daa-nda? ⁴¹ Te ndohó, ndiá ìcà-ndà ndoho-nda, vàchi iá ndisa cuàchi-nda, ñàyùcàndùá iá castigu xi-nda. Doco Jesús yohó, còò; còò ni-ìñàha iníhíca-yâ.

⁴² Dandu nì cachì-te xi Jesús:

—Nsinuu ini-ní yùhù na quivì naxicocuñ-ní cusahnu-ní ñuhiví yohó.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ñà-ndáà nduá cachí xì-ní, quivì vichi icúmí-nî cut-naha-ní xì' cundoo-nda ñuhiví ndiaha xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì xihì Jesús nì dānāà-yà sàhà cuàchi-nda

⁴⁴⁻⁴⁵ Daaní, nahi cāxihùì nì dāhvi orá, te nì nācuìin tnùù inicutu ñuhiví, te iin-ni nì ndòo ducán dēcuēndē cāhúnì nì cuaà. Te ini veheñùhu cahnú nì quedava cortina cahnú (sadi nihni cuarto yucán). ⁴⁶ Dandu Jesús, fuerte nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Padre mío, nùù ndahà mii-ní quidé entregar anímè —nì cachi-yà. Dandu nì xihì-yà.

⁴⁷ Daaní, capitán (iín yucán), nì xini-te nsidaa ñà-ndùá nì cuu, te nì ndenihi vāha-tè Dios, cachí-te:

—Ñà-ndáà nduá, nēhivì ndācuìsì inì-xi nì sanduu nēcuàchì yohó.

⁴⁸ Te nsidaa gá nēhivì nì sàà yucán, nì xini-nè nansa nì cuu, dandu nì naquihin-ne ichì mānuhù-né vehe-ne, caní ndáha-né nchìca-ne. ⁴⁹ Te yucán ndoó stná cuàhà nēcuàchì ñahà nì quixi ñuu Galilea cutnāhā-né xì-yá nì quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xì stná nēcuàchì dava ga ináhá xí-yâ, xica itá-né, indēhe vāha-ne ñà-ndùá nì cuu.

Nansa nì ndūxin Jesús ini cueva

⁵⁰⁻⁵¹ Daaní, (ñuu mà) nìsa ìa stná iin tiàa nani José. Iin nēcuàchì vāha nduú-né, vāchi ndācuìsì ini-nè. Te meru ñuu-nè nduú iin ñuu tii nani Arimatea ndé ndoó puru nēcuàchì raza-nè Judea. Iin nēcuàchì Junta Cahnú nduú stná-nè, doco mii-né, cónì ndóo ini-nè xì ñà-ndùá nì dāndācú compañeru-nè ñà-cui Jesús, vāchi nihnú ini-nè (Dios, te xiníndísā-né) ñà-icúmí-yâ cusahnú-yá ñuhiví yohó. ⁵² Pues divi nēcuàchì mà nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicān-nè iquicúñú Jesús.

⁵³ Dandu nì sàhàn-nè nì nanihi-neyà, nì chidūcún-neyà iin

dahmà, te nì chinacaa-nèyà ini cueva xi nsii nì sate nèhivì nùù cavà. Te cueva mà, ni-iin nsii tàñáha ga cundùxin inià. ⁵⁴ Cunaha-ní, quivì yucán nì sanduu víspera xi vicò pascua, te sà-itúú cunduu stná quivì descansu. ⁵⁵ Ñàyùcàndüá, nècuàchì ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenchicùn stná-nè nì sàhàn ndé nì sàcundùxin-ya, te nì xini-nè lugar mà, xi nansa nì sàcùnacaa cuerpu-yà. ⁵⁶ Dandu mànuhù-né, nì quidayucun-nè tàtnà tnàmì xì pomada sahán tnami. Daaní, quivì descansu mà nì quetatu-nè nacua cachí ley (xi-ne).

24

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Naha va quivì primeru semana nì quihin nècuàchì ñahà mà ichì cuàhàn-nè ndé nì ndùxin-ya, nihí-né tàtnà tnàmì nì quidayucun-nè, te cutnàhà stná-nè xì itnii gá nècuàchì ñahà. Te na ní casaà-nè yucán ² nì xini-nè sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. ³ Dandu nì caquihvi-ne inì-xi, doco còò cá Stoho-ndà Jesús nì xini-nè. ⁴ Ñàyùcàndüá, cuàhà gá nì ndulocó-nè. Dandu nì xini-nè yatni uun yucán nì sàcuíta ùì ana ndixín sìcoto cuxín yéhè. ⁵ Te nì cayùhí cuaá-nè, te nì nàcùnihni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Còò necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xi nsii, vàchi sà-itiácú-yà. ⁶ Còò cá-yà yohó, vàchi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-ndüá nì cachi-yà na iá va-ya xì-nsiá ladu Galilea? ⁷ Vàchi dohó nì cachi-yà: “Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmì yàhi ndahà tè-malu, dandu cachituu-tè yùhù nchìca cruz; doco tìxi ùì quivì icúmì natiacuì”, nì cachi-yà.

⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nsinuu ini-nè ñà-dùcán ndisa nì cachi-yà xì-né daa. ⁹ Dandu nì caquee-ne cueva mà mànuhù-né ndé ndoó-né, te nì nacani-ne nsidaámà xì ùxìn iin nèhivì xí-yá, xì stná nècuàchì dava ga.

¹⁰ Cunaha-ní, nècuàchì ñahà mànuhù cachitnùhu xi nèhivì mà nduú María Magdalena, xì Juana, xì María dihi Jacobo, xì itnii gá stná nècuàchì ñahà dava ga. ¹¹ Doco nècuàchì tiàa (nì inini ma), nì tuxi ini-nè ádi cuentu uun ndüá nì nacani nècuàchì ñahà mà. Ñàyùcàndüá, cóni xiníndísá-né.

¹² Doco Pedro, después nì ndacuiin-nè nì dàyàà-nè cuàhàn-nè sepultura mà. Te (na ní sàà-nè) nì xito nihni-ne inià nì xini-nè mii dahmà nì ndòò itànduhù iladú. Dandu mànuhù-né vehe-ne, nacaní cuàhà ini-nè ndià ndüá nì cuu cahan-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùì nèhivì xicá ichi ñuu tii Emaús

¹³ Daaní, divi quivì yucán cuàhàn ùì nèhivì xí-yá ichi ñuu Emaús. Nahi ùì hora ndüá caca-nda ndè ñuu Jerusalén xì ndé`

ñuu tii yucán. ¹⁴ Te ùi nècuàchìmà, ndatnúhú-nê cuàhàn-nè, cáhàn-nè sàhà nsidaa ñà-nduá làcà ní cuu. ¹⁵ Te meru ndatnúhú-nê ducán, te nì cuyatni Jesús vaxi-ya; nì tnàtuu-ya nì sacatnahá-yá xì-né cuàhàn. ¹⁶ Doco cóni nácóó-yá mii-né nacuni-nèyà. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá ndatnúhú guá-nsià cuàhàn-nsià, te ndoó-nsiá tnùnsí ini?

¹⁸ Dandu nì naxiconihí iin nècuàchìmà nani Cleofas, nì cachi-nè xì-yá:

—Nsidaa gá nèhivì ndoó ñuu Jerusalén, ináhá-nê ñà-nduá nì cuu yucán quivì vichi. Ádi cuisì mii-ní nduú ana tàcùnítñuhu sàhámà.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Ndíà nduá nì cuu yucán?

Te nì cachi-nè:

—Cáhàn-nsi sàhà Jesús de Nazaret, vàchi cunaha-ní, iin ana cáhàn ndisa cuenta xi Dios nì sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte nì quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha nì chinaha-yà. Chuun ndiaha xí Dios nisa quida-ya nì cundaà ini nsidaa nèhivì ñuu-ndà. ²⁰ Doco dùtù xícusahnú, xì stná tè-nihí chuun ga, nì dàyáha-neyà ndahà ana nì sahnì xì-yá, te nì chituu-tèyá nchìca cruz. ²¹ Doco cunaha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xi ñuu-ndà Israel nì cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì nì cuu xi-yá ducán. ²²⁻²³ Te quivì vichi nì sàà itnii nècuàchì ñahà iin-ni xiníndísà stná xì-yá, te nì ndulocó-nsi nì quida-ne, vàchi naha nì sàhàn-nè sepultura (xi-ya), te còò gá iquicúñú-yà nì xiní-nè, cachí-nè. Te nì ndecoyo stná ángel nùù-né, te cachí ángel mà sàni natiacu-yà. ²⁴ Daaní, nì sàhàn stná dava compañeru-nsi sepultura mà, te nacua nì nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán nì xini stná-nè ñà-còò gá iquicúñú-yà yucán.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví-nsià! Mà túha-nsia mànihì inì-nsia; cueé sàstnùhù-nsiá cunindisá-nsiá nsidaa ñà-nduá nì tiaa nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sàna. ²⁶ Vàchi (claru nì cachitnùhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xì nansa icúmí-yà ndoho-ya, dandu después nanihì-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá —nì cachi-yà.

²⁷ Dandu nì quesaha-yá nì dàtúí-ya nùù-né nansa cachí tutu ì sàhà mii-yá, divi tutu nì tiaa Moisés, xì stná tutu nì tiaa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-ítúú sàà-nè xì-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nè. Dandu nì cundaà ini-nè cuní-yà cùhùn-yà chicá nùù-xí.

²⁹ Ñàyùcànduá, nì sacundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Yohó ndòò-ní, chicá vaha, vàchi sàni cuaà, te cuàhàn cuñaà.

Dandu nì yàha nsidaa-né ini iin vehe ñà-cutnahá chii gá-yà xì-né. ³⁰ Te nì sàcòo-ya nùu iin mesa ñà-cuxi-ya xì-né. Te nì tñii-ya pan, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùu-né. ³¹ Te momentu jaàn nì nihì-né nì nacuni-nèyà ana nduú-yá. Doco na íín cachí nì ndañuhu-yá nùu-né. ³² Dandu nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Na ndiaha guá nihnú ini-ndà na ní càhàn-yà xì-ndà vaxi-nda ichì mà, te nì dàtúi-ya nùu-ndà nansa cuní cachi tutu ìì!

³³ Dandu vichi duha nì ndacuíta-ne mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì nasaa-nè vehe ndé sàni nataca ùxin iin nècuàchì dacuahá-yá xì stná compañeru gà-nè. ³⁴ Te nsidaa nècuàchìmà, nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì làcà nì cansiaa mà, cachí-nè:

—Ñà-ndàà nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vachi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchì nì cansiaa mà, nì nacani stná-nè xì nècuàchì yucán nansa nì cuu xi-né na cuáhàn-nè ichì yucán, te después nì nacuni-nèyà na ní dàcuàchí-yá pan (cuáhàn-nè cuxi-ne).

Nansa nì ndecunu Jesús nùu ùxin iin nèhivì dacuahá-yá

³⁶ Daaní, nacání vá nècuàchìmà ñà-jaàn, te nanàà nì sàcuìin Jesús dava mahì-xí. Te nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndóo vaha ini nsidaa-nsiá!

³⁷ Doco mii-né, nì cayuhí cuaá-nè; yáha ga nì ndulocó-nè, vachi ádi дума nduá nì cahan-né. ³⁸ Ñàyucànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guá-nsià? ¿Índù chuun nacání guá ini-nsia? ³⁹ Cundehè-nsiá ndahí xì sàhí, dandu cundaà ini-nsia divi yùhù nduí. Tñii ndahà-nsiá yùhù, te cundaà ini-nsia màdì ihna nduí, vachi ihna, còò iquicúñuá, doco yùhù, iá iquicúñuú sà-índéhe-nsiá ⁴⁰ —nì cachi-yà.

Dandu nì dàcuní-yànè ndahà-yá, xì sàhà-yá. ⁴¹ Doco có-xiníndísâ ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudíi ini-nè, te ndulócò-nè. Ñàyucànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu nì sàha-neyà iyuhu cuñu siaca nì chòhò, xì stná iin dahnde ñùñù. ⁴³ Ñàyucànduá, nì tñii-yañà nì xixi-ya nì sandehè nsidaa-né.

⁴⁴ Dandu, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-yòhó nduá nì cachì xì-nsiá na nisa ìe xì-nsiá antes, te nì cachì xì-nsiá ñà-fuerza icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá` sàhí nùu ley xi Moisés xì nùu tutu nduú alabanza, xì nùu stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta; nsidaámà, fuerza nì cuu ndisa, —nì cachi-yà.

⁴⁵ Dandu nì dātúí-ya nùù nsidaa-né nansa cuní cachi tutu ìì, te nì sàà-nè nì cundaà ini-nè nì quida-ya. ⁴⁶ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nacua nì cachì xì-nsiá, ducán nìsa ìa destinadu cuu xi (yùhù ana nduú) Cristu, vàchi ducán nì cachitnùhu tutu ìì ñà-icúmî ndohi, te cui, dandu tìxi ùnì quivì natiacuì. ⁴⁷ Te nì cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cuitià razón ndiaha ma inicutu ñuhiví, vàchi icúmî-nsiá cùhùn-nsiá càhàn-nsiá sàhí xì nsidaa nèhivì ñà-ndiá ìcà-né naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne, dandu cuicahnú ini xì sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsiá razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xinì-nsia nsidaa ñà-nduá nì cuu (tiempu vichi), ñàyùcànduá testigu xínduu-nsia. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamáni' comprometer quixi iin ana (chindee) xi-nsiá. Te yùhù cuàhìn techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsiá. Ñàyùcànduá, yohó ni cúndóó-nsiá ñuu Jerusalén dècuèndè cachi sàni cundi-atú-nsiá ndudu ìì vàxi ansivi —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, nì saca-yanè cuàhàn-yà xì-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Betania. Dandu nì chitanini ducún-yà ndahà-yá, te nì xicàn-yà nì quidá Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xicàn tàhvi-yá nùù Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya mànana-ya mànuhù-yá gloria. ⁵² Ñàyùcànduá nì sàcuìta sisi nsidaa-né nì naquimanì ndiaha-néyà. Dandu nì quihin tu-ne ichì mànuhù-né ñuu Jerusalén, cudî gá ini-nè. ⁵³ Te nsiquivì nìsa sahàn-nè veheñùhu cahnú, ndoó-né ndeníhí vaha cuahà-né Dios, te naquímànì stná-nèyà. Sà-ìá.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Juan sàhà Jesucristu

Jesús nduú ana datúi nansa íá Dios, vâchi nì nanduu-ya nêhiví

¹ Na táyôo ñuhiví, sà-íá mii-yá ana datúi nansa nihnú ini Dios. Nùu Yua-nda Dios íá-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ² Te divi-ya íá nùu Yua-nda Dios na táyôo ñuhiví. ³ Mii-yá nì quidayucun-yà nsidanicuú iñaha íá ñuhiví. Te nú màsà cóo-yá, ni-iñaha mà cóo stná ñuhiví. ⁴ Sàhà mii-yá xí-itiacu nsidaa ana itíácú. Te sàhà ñà-itiácú ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúu ini-yà nêhiví ñuhiví. ⁵ Cunaha-nsiá, ichi ñáa nduá ñuhiví yohó, doco iin-ni datnúu ndiaha-yá ini anima-nda; te nsidaa ñà-íá ichi ñáa ma, cóni cùí cundeá nùu-yá.

⁶ Nisa ìa iin tiàa nì nìhì chuun nùu Dios; Juan nani-né. ⁷ Te nì quixi-ne nì cachi-nè ñà-ndácuìsì xì nêhiví nansa íá mii-yá ana datnúu xì sàxínitnùnì-nda sàhà-ñá vátùni cunindisá nsidaa-néyà. ⁸ Màdi Juan yucán nì sándúú ana datnúu ndiaha xi ini-nda, cóo; cuisì nì quixi-ne ñà-cachitnùhu uun-ne nansa íá mii-yá quidà-xì ñà-jaàn, ⁹ vâchi ndisa sàvâxi mii-yá ana datnúu ndiaha xi ini anima nsidaa nêhiví, te mà dándáhvî-yàndó.

¹⁰ Nì ìa-ya ñuhiví, divi ñuhiví nì quidayucun-yà, doco cóni nácúnì nêhiví-yá. ¹¹ Stoho ñuhiví nduú-yá, te nì quixi-ya yohó, doco nêhiví ñuhiví xi-ya, nì cahíchì ini-nèyà. ¹² Doco nsidaa ana nì dàyáha xi-yá ini anima-xi, nì nìhítáhvî-né cunduu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yâ, te ndácùcahan xi quivì-yá. ¹³ Te ¿nansa nì nìhì-nda nì sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi iin nêhiví (chica ndiaá), nì màdi sàhà yua-nda, nì sàhà stná ñà-ducán cuní iin nêhiví coo. Cóo, sàhà cuisì-ña ducán cuní Dios.

¹⁴ Ndè ñuhiví yohó nì quixi mii-yá ana datúi nansa íá Dios, te nì nduvàha-ya iin nêhiví íá iquicúñù-xi. Te nisa ìa chii-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nsiùhù, nì xini-nsì ñà-ndiaha guá íá-yà. Ndiaha gá-yà, cachí, vâchi mindaa Dêhemanì Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xì stná palabra ndácuìsì.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà Jesús

¹⁵ Daaní, nì càhàn Juan mà sàhà Jesús, nì ndàhì-nè, cachí-nè (xì nêhiví):

—Divi mii-yá nduú ana disàhà-xí nì càhìn xì-nsiá daa, te nì cachì, dihna yàha yùhù, dandu después vâxi mii-yá ana chicá ndiaá nùí, vâchi na táyôo yùhù, sà-íá mii-yá.

¹⁶ Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha ì ñuhú ini-yà, ñàyùcàndùá nùu mii-yá sàni ñìhítàhvì stná-ndà cuàhà ñà-jaàn, cuàhà sàstnùhù gracia. ¹⁷ Vàchi ley sàna nduá nì dātúí Moisés antes, doco vichi sàni dātúí-ya ñà-nduú gracia ndiaha xí-yá xì stná palabra ndàcuisì xí-yá. ¹⁸ Còò ni-iin nèhivì nì xìnì xì Yua-nda Dios ni-iin xichi. Doco mindaa Dèhemanì-yá iá nùu-yá, sàni dātúí yà-yùcán nansa iá Yuamáni-yá sàhà-ñá cundaà ini-ndà.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà mii-né

¹⁹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Jerusalén, nì techuún-né iin ùi dùtù xi-ne nùu Juan, te cutnàhà stná-nè xì dava nècuàchì (xinúcuáchí veheñùhu nani) Levita. Te nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchìmà ana divi nduú-né. ²⁰ Ñàyùcàndùá, ñà-yòhó nduá nì cachi Juan; cóni càchì-nè á cóo; nì cachi ndàà-nè:

—Yùhù, có-nduú mii-yá nani Cristu.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—(Pues nú cóo), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsì-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Còó.

Te nì cacachi tu nècuàchìmà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icúmí quixi canúu càhàn cuenta xi Dios?

—Còó —cachí Juan.

²² Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchìmà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vàchi icúmí-nsì cachitnùhu-nsì xì nèhivì nì catechuun-xi-nsì vàxi-nsì. ¿Ndíá cachí-nì sàhà mii-ní?

²³ Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduí ana càhàn fuerte sàhù yucù, (te cachí xì nèhivì ñà-nsidavii-né anima-nè) na ian ndundaà iin ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor nacua nì cachitnùhu Isaías sàna na ní càhàn-nè cuenta xi Dios —nì cachi Juan.

²⁴ Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùu Juan mà, nècuàchì fariseu xínduu-ne. ²⁵ Dandu nì xicàn tnùhù gá-nè, cachí-nè:

—Vichi, ¿índù chuun quidá ì-nì nèhivì nú có-nduú-ní mii-yá nani Cristu, te có-nduú stná-ní nsì-Elías, te ni có-nduú stná-ní mii-yá icúmí quixi càhàn cuenta xi Dios?

²⁶ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Yùhù, ndisa, quidá ì' nèhivì xì tècuí. Doco mahì mii-nsiá iá iin ana có-nàcúnì-nsiá. ²⁷ Te mii-yá, nchícùn gá vàxi-ya nùí, te chicá ndiaá stná-yà nùí. Ni mà nátùí (cundui iin mozo xi-ya) ñà-tavà xì ndisàn-yá —nì cachi Juan.

²⁸ Cunaha-nsiá, ndé iá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán nì cuu nsidaa ñà-yòhó.

Nì quixi Jesús ñuhivì yohó ñà-cui-yà na ian xìhì iin lelù nduú promesa

²⁹ Daaní, nì yàha inga quìvì, dandu nì xini Juan vaxi Jesús, te nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn vaxi mii-yá ana nduú nahi Lelù Ì nì sàhatahvì Dios (ñà-cui-yà) dacúxió-yá cuàchi nèhivì ñuhivì. ³⁰ Sàhà mii-yá nì càhìn daa na ní cachi: nchícùn gà vaxi-ya nùì, vachi na táyôo yùhù ñuhivì, sà-íá-yà, vachi nicanicuahàn iá-yà. ³¹ Te cóni nácùnì mii-yá antes, doco sàhà-ñá cundaà ini raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sàhájàn nì nihí chuun quida iì' nèhivì xì tècuìí —nì cachi Juan.

³² Daaní, nì cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, nì xinì nì nuu Espíritu Ì xí Dios; nahi loma náhà-yà mànuu-ya ansivi nì sàcòo-ya dìni Jesús, te nì ndòo-ya yucán. ³³ Yùhù, cóni nácùnì mii-yá antes. Doco na ní sàha Yua-nda Dios yùhù chuun quida iì' nèhivì, dandu nì cachi stná-yà xì': "Na cùnì-ní nuu Espíritu Ì màcòo-ya dìni iin (ana cuhì), dandu ñà-jaàn cundaà inì-ní divi nduú mii-yá cuàhàn nsida iì xì anima nèhivì tìxi Espíritu Ì". ³⁴ Ñàyùcàndüá, yùhù, sàni xinì, te datúì nùù-nsiá ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús —nì cachi Juan.

Nècuàchì primeru nì catenchicùn xì Jesús

³⁵ Daaní, nì yàha inga quìvì, te yucán iín Juan, cutnáhâ-né xì ùì tiàa dacuahá-né. ³⁶ Te nì xini-nè yatni yáha Jesús, ñàyùcàndüá nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn cuàhàn mii-yá ana nduú Lelù Ì vaxi nùù Dios.

³⁷ Te ùì tiàa dacuaha-ma, nì tiacu-nè nì càhàn Juan ducán, te nì tenchicùn-nè Jesús cuàhàn-nè. ³⁸ Dandu nì ndacoto-ya, te nì xini-yà xínchicùn nècuàchìmà. Ñàyùcàndüá nì cachi-yà xì-nè:

—¿Ndíà nduá nandúcú-nsiá?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù iá-ní?

³⁹ —Nahà-nsiá, cundehè-nsiá —nì cachi-yà xì-né.

Ñàyùcàndüá, cuàhàn-nè xì-yá, te nì xini-nè índù iá-yà. Te nì ndòo-ne xì-yà sàcuaà yucán, vachi nahi càcúmì nì cuaà nduá.

⁴⁰⁻⁴¹ Iin tiàa nani Andrés nduú iin ana nì inini na ní càhàn Juan daa, te nì tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichi duha nì sàhàn stná-nè nì nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quìvì Mesías nì cachi Andrés dàhàn mii-né, vachi cunì cachàmà Cristu (nì quixi dìquì-xí).

⁴² Dandu nì saca-ne ñani-nè nì casaà-nè ndé iá-yà. Te na ní xini-yà Simón mà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Dèhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhìn cachì xì-ní Cefas —nì cachi-yà. Te quivì Cefas mà, Pedro cuní cachà.

Nansa nì cana Jesús iin tiàa nani Felipe xì inga-nè nani Natanael

⁴³ Daaní, nì yàha inga quivì, te cuní Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa nani Felipe, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-ní yùhù nùhù-ndà.

⁴⁴ Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Betsaida, divi ñuu Andrés xì Pedro. ⁴⁵ Ñàyùcànduá nì nanducu Felipe iin tiàa nani Natanael, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cunaha-ní, sàni ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yá nì tiaa Moisés sàhà-xí nùù ley ì, te divi sàhà stná-yà nì tiaa stná cuàhà profeta nì càhàn cuenta xì Dios sàhana. Jesús de Nazaret nani-yá, te yua-yá nani José.

⁴⁶ Dandu nì cachi Natanael:

—¿A ndísá? ¿A iá iin nèhivì vaha ñuu Nazaret?

Dandu nì cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xì nècuàchìmà.)

⁴⁷ Te na ní xini Jesús vaxi Natanael, dandu nì cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vaxi iin tiàa quidá ndisa nacua ndiá ìcà quida nècuàchì raza-ndà Israel, te ni-iyuhu mà túha-ne dandahví-nè.

⁴⁸ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—¿Nansa ináhá-ní yùhù?

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Na táñaha ga cana Felipe mii-ní, te iá-ní sàhà iin nù-higu, dandu nì xinituí mii-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnù nùù ñuu-ndà Israel nduu-ní.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Mà úhi guá nì xinindisa-ní na ní cachì nì xinituí mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-ní cunì-ní milagru chicá ndiaha. ⁵¹ Ñà-ndácuìsì nduá cachì xì-ní, icúmí-ní cunì-ní nuna ansivi, dandu quecoyo ángel xì Dios mànana mànuu cucuu-ne dìquì-xí ndé iín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

2

Nansa nì quida Jesús milagru iin vicò nandàhà nì ìa ñuu Caná

¹ Daaní, quivì ùnì nì ìa iin vicò nandàhà ñuu tii Caná iá ladu Galilea. Te yucán nì sàà stná dihi Jesús. ² Te nì càna stná mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cuu nì nsihi tècuì vidi sì-uva coho-ne. Ñàyùcànduá, nì càhàn dihi-yá xì-yá, cachì-nè:

—Sàni nsihi tècuí vidi sì-uva.

⁴ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Chicá vaha nacoo-ní ñà-jaàn nù yùhù, vachi tàñáha ga sàà meru hora xi.

⁵ Dandu ni càhàn dihi-yá xi tiàa xinúcuáchí yucán, cachí-nè:

—Quida-nsia nacua cachí dèhi xi-nsiá.

⁶ Cunaha-nsiá, yucán itá ñù barril yùù, iin ian vátùni cuñuhu cùmì ò úhùn yoo tècuí. Tècuí mà xichúùn nècuàchì raza Judea ñà-nsidandoo-ne mii-né según estilu nduú ley xi-ne. ⁷ Te ni cachi Jesús xi tiàa yucán:

—Dachitu-nsiá barril jaàn tècuí.

Ñàyùcàndüá, ducán ni caquida-tè, dècuèndè yuhá ni chitu.

⁸ Dandu ni cachi-yà xi-té:

—Vichi chitacùhá-nsiá chii-té cunihi-nsia cùhùn nù nècuàchì iín sáhnù nùù vicò.

Ñàyùcàndüá, ducán ni caquida-tè. ⁹ Te ni xihì nècuàchì mà iyuhu tècuí mà, doco sàni nanduu-tè tècuí vidi sì-uva. Te cóni sáha-ne cuenta índù ni quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchí ni catavà xi-té, ináhá-tê. Daaní, na ní cundaà ini-nè nansa xihí ndutè mà, dandu ni cana-ne noviu nándàhà, ¹⁰ te ni cachi-nè xi nècuàchì mà:

—Nsidaa nèhivì, na sáha-ne tècuí vidi sì-uva coho-nda, dihna sáha-ne ndutè chicá vaha, dandu nú sàni xihì cuahà-ndaté, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, cóò, làcà vichi ni tavà-ní ndutè chicá finu —ni cachi-nè.

¹¹ Ñà-jaàn nduú milagru primeru ni quida Jesús. Te ñuu Caná iá ladu Galilea nduú lugar ndé ni quida-yañà. Ducán nduú ni dàcùnì-yà nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá, te ni xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹² Daaní, ni sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xi dihi-yá xi ñani-yà, xi stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán ni cuee-yà iin ù quivì.

Nansa ni tavà Jesús nèhivì dicó ini patiu veheñùhu cahnú

¹³ Dandu ni quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu cahnú Jerusalén, vachi sà-ítúú vicò pascua, iin vicò nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. ¹⁴ (Ñàyùcàndüá, ni sàà-yà ñuu mà), te ni xini-yà yucán yehè veheñùhu cahnú itá nèhivì dicó; dicó-né buey, dicó-né rii, dicó-né loma, te ndoó stná nèhivì nadámá tnahá xi dihùn (vàxi inga ñuu). ¹⁵ Dandu ni cava-yà itnii yohò ni quidayucun-yà iin chirrión, te ni taxi nsihí-yánè yehè veheñùhuma, mii-né xi rii xi-né xi stná buey xi-ne. Te ni dàndiàchì-yà dihùn damá-né, te ni ducùn nsihí-yá mesa xi-ne. ¹⁶ Te ni cachi stná-yà xi nècuàchì dicó xi loma mà:

—¡Tavà-nsiá quisì yohó fuera! vachi màdì yàhvì nduú vehe ì Yuamáni' —ni cachi-yà.

17 Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yá nansa cachí nùù tutu ìì ndé cachá': "Yáha ga cuàhà nacání ìni sàhà veheñùhu ìì xí-ní ñà-màsà dándãñúhú nèhivì ñà-ìì icúmíâ".

18 Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì cachi-nè xì-yá: —Quida-ní iin milagru cunduu seña ñà-cundaa ini-nsì a icúmí-ní derechu quida-ní ñà-nduá nì quida-ní, á coó.

19 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni. Ducùn-nsiá veheñùhu yohó, te tìxi ùnì quivì nsida saí-ñà.

20 Dandu nì cachi nècuàchì yucán:

—Ûi dico ìñù cuà nì quidachuún nèhivì nì dàxínu-ne veheñùhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá daxínu-nià tìxi ùnì quivì? —nì cachi-nè.

21 Doco màdì veheñùhu ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí; coó, vàchi ejemplu-ni nduámà; divi cuerpu mii-yá cáhàn-yà sàhà-xí. 22 Ñâyùcànduá, después, na quivì sàni natiacu-yà, dandu nì nsinuu ini nècuàchì nchícùn xì-yá ñà-dúcán nì cachi-yà xì-né daa, te nì sàà-nè nì xinindisá-né ñà-nduá cachí nùù tutu ìì, te nì xinindisá stná-nè ñà-nduá nì cachi mii-yá daa.

Ináhá Jesús nansa iá anima nsidanicuú nèhivì

23 Cuàhà nèhivì nì xinindisa-xi-yá na ní xini-nè milagru nì quida-ya na iá-yà ñuu Jerusalén quivì vicò pascua ma. 24 Doco mii-yá, cónì icúmí-yâ nècuàchimà seguru, vàchi ináhá-yâ ñà-ñùhú ini anima nsidanicuú-né. 25 Còò necesidad icúmí-yâ cachi iin nèhivì xì-yá nansa iá anima ñanìtnaha-ne, vàchi ináhá-yâ nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anima nèhivì.

3

Nansa nì càhàn iin tiàa nani Nicodemo xì Jesús

1 Nisa ìa iin nècuàchì fariseu nani Nicodemo. Iin nècuàchì xídandacú nùù ladu Judea mà nduú stná-nè. 2 Te divi-ne nì sàhàn ndé iá Jesús iin sàñaà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsî divi mandu xi Dios vâxi-ní, vàchi nú màsà chíndéé Dios, dandu ni-iin nèhivì, mà níhì-né quida-ne milagru nacua quidá mii-ní.

3 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachí xì-ní: nú màsà nácacú sáá nèhivì, dandu mà cúí sàà-nè cuni-nè ñuhivì ìì xí Dios.

4 Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—¿Nansa cui nacacu-nda nú sàni sahnu-nda? ¿A cúí nàcũñuhu saa-nda ini dihimánì-ndà, te nacacu-nda?

5 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàcuisì nduú palabra yohó cachí xì-ní: nú màsà nácacú sáá iin nèhivì quida tècuí xì stná Espíritu ìì, dandu

mà níhì-né yàha-ne ñuhiví ìì ndé cusáhnû Dios. ⁶ Vâchi nú sàni cacu-nda nùù yuadíhí-ndá, dandu iquicúñú icúmí-ndá. Doco nú sàni cacu anima-ndà quida Espíritu ìì xí Dios, dandu espíritu (saa) cucumi stná-ndà. ⁷ Mâsà ndúlócô-nî ñà-nì cachi xì-ní icúmí-nî nacacu saa-ní. ⁸ Vâchi ducán quidá stná tàchì, caná te caná yohó yucán, doco có-ínáhá-nsiá ìndù lugar vâxa, ni ìndù lugar cuàhàn. Ducán iá stná xì anima nsidaa nèhivì nì nacacu nì quida Espíritu ìì.

⁹ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—Pues, ¿ìndù modo cunduu nsidaa ñà-càchí-nî jaàn?

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ìin maestru ñuu-ndà Israel nduu-ní, te có-sânhì inì-ní sàhájàn nacua ndiá ìcà-ní. ¹¹ Ñà-ndácuisì nduá yohó cachí xì-ní: ñà-nduá ináhá-nsî, divi ñà-jaàn cachí-nsì xì-nsiá. Te datúi stná-nsì nùù-nsiá ñà-nduá sàni xini-nsì, doco có-xiníndísâ-nsiá. ¹² Mate cuisì sàhà ñà-íá ñuhiví yohó-ní nduá cáhìn xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá; ñàyùcànduá, ùhì cunindisá stná-nsiá nú ni cáhìn xì-nsiá sàhà gloria (xì Dios).

¹³ Ni-iin nèhivì tàñáha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ansivi nduú vehi, te nì nui nì quesai (ñuhiví yohó). ¹⁴ Te nacua nì quida Moisés (sàhana) na nîsa ìa-ne yucù, nì chituu ducún-nè iin còò (càa), pues ducán stná yùhù, icúmí nèhivì chituu ducún stná-nè yùhù. ¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì cunindisa-xí, mà nunca sàà-nè ndañuhu-né; còò, nicanicuahàn cutiacu-nè.

¹⁶ Vâchi ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà nèhivì ñuhiví, nì sàhatahvì-yá mindaa Dèhemanì-yá (ñà-cui-yà), dandu nsidaa nèhivì xiníndísá-xí-yâ, mà sàà-nè ndañuhu-né, còò, nicanicuahàn icúmí-nè cutiacu-nè. ¹⁷ Vâchi màdì sàhà-ñá dandohó-yá nèhivì cuáchi nduá dísáhà-xí nì ndacu nuù Dèhemanì-yá quixi-ya ñuhiví yohó, còò; divi sàhà-ñá càcu-ne nduá.

¹⁸ Nú xiníndísâ iin nèhivì Dèhemanì Dios, dandu ñà-sàni càcu-ne nùù castigu sàhà cuàchi-ne nduá; doco nèhivì có-xiníndísâ, sà-íá vâxi castigu xi-ne nùù-yá, vâchi có-xiníndísâ-né ñà-nduá cachí mindaa Dèhemanì-yá. ¹⁹ Te ¿ndiá nduú meru ñà-dísáhà-xí vâxi castigu mà dìquì-né? Divi sàhà-ñá sàni quesaa palabra ndàcuisì ñuhiví yohó ñà-datnúà sàxínítnùnì nèhivì, doco chicá nì cudii ini-nè caca-ne ichì ñáa, màdì ichì ndé datnúù Dios, vâchi quini iá ñà-nduá quidá-né. ²⁰ Te nsidaa nècuàchì mà, có-cùnì dahuun-ne cunini-ne palabra datnúù xì sàxínítnùnì-nè, ni có-tnàtuu stná-nè ndé cáhàn xì palabra mà sàhà-ñá màsà túi ñà-quini guá quidá-né. ²¹ Doco iin nèhivì quidá víi nacua cachí palabra ndàcuisì, cudii ini-nè tnàtuu-ne ndé iá palabra datnúù xì sàxínítnùnì-nè, vâchi

cuní-nè cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-quidá víi-né nchícùn-nè ichì Dios —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi gà Juan Bautista sàhà Jesús

²² Daaní, nì quihìn tu Jesús ichì cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xì nècuàchì xínchicùn xì-yá. Te yucán nì ndòo chii-yá xì-né, dandu nì cuhì nèhivì cuàhà gá nì sàà yucán. ²³ Stná Juan Bautista, yucán quidá ì stná-nè nùu iin xaan nani Enón yatni lugar nani Salim, vèchi ñuhú cuàhà tècuì yucán. Ñàyùcànduá, divi lugar mà sàhàn cuàhà nèhivì ñà-cuhì-né, ²⁴ vèchi tàñáha ga cundiadi Juan.

²⁵ Tiempu mà nì cuu nì quesaha nì cuàà nèhivì nchícùn xì Juan xì itnii gá nècuàchì raza-nè Judea, vèchi tucu tucu cachí iin iin-ne sàhà modo nduhì-ndà. ²⁶ Dandu nsidaa-né nì quixi-ne nùu Juan nì cacachi-nè xì nècuàchìmà:

—Maestro, ináhá-nì ana nìsa ìa xì-ní ladu duha yùte Jordán, te nì càhàn-ní sàhà-né, ndiaha gá-nè nì cachi-nì; pues vichi mii stná-nè quidá ì stná-nè nèhivì, te cuàhà gá nèhivì sàhàn nùu-né.

²⁷ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Ni-iin nèhivì, mà cúí ñihì-né iin chuun ndiaha nú màsà cuàha Dios-nè. ²⁸ Ináhá-nsiá nansa nì cachi: “Yùhù, có-nduì (rey ndiaha nani) Cristu, cuisi iin ana nì techuún Dios nduì, te dihna vèxi nùu mii-yá”. ²⁹ Cunaha-nsiá, na iá vicò nandàhà, iá iin noviu, te iá stná novia cutnàhà xì-nè. Doco iá stná padrinu iladú, inínì-né, te cudí ini-nè na càhàn noviu. Pues, ducán iá stná yùhù, nahi padrinu nduì, te yáha ga cudí ini sàhà mii-yá. ³⁰ Mii-yá, cueé-ni cueé-ni chicá icúmí-yà ñhì gá-yà tñùñuhu xì-yá, doco yùhù, còo. Cueé-ni cueé-ni icúmí nèhivì nandòdó-né yùhù.

Jesús nduú ana nì nuu ansivi

³¹ Mii-yá, dècuèndè dìquì-xì nì quee-ya, ñàyùcànduá chicá ndiaá-yà nùu nsidaa-nda. Iin nèhivì ñuhivì yohó, nèhivì úun nduú-né, te cuisi sàhà ñuhivì yohó càhàn-nè. Doco mii-yá, ansivi nì quixi-ya, te chicá ndiaá-yà. ³² Te ñà-nduá sàni xini-yà, xì ñà-nduá nì inini-ya, ñà-jaàn nduá cachí-yà xì nèhivì, doco có-xiníndísà-né ñà-nduá cachí-yà. ³³ Doco nú xiníndísà iin nèhivì-yá, dandu náhà claru sàni cundaà ini nècuàchìmà ñà-mii palabra ndàcuìsì nduá cachí Dios. ³⁴ Vèchi Jesús, mandu xi (Yua-nda) Dios vèxi-ya, te divi palabra ndiaha xì Yuamáni-yá càhàn-yà, vèchi màdi iyuhu-ní Espíritu Ì sàni ñihítàhvì-yá, còo. Sàni ñhì ñsihí-yá Espíritu Ì. ³⁵ Te cuú ini Yuamáni-yá sàhà-yá. Ndahà-yá sàni dàyáha Yuamáni-yá nsidanicuú ìñàhà.

³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ana xiníndísà-xì Dèhemanì Dios, nicanicuàhàn cucumi-né vida ndiaha. Doco nèhivì

có-xiníndísâ, mà-níhì-né vida ndiaha ma. Còò, iin castigu cahnú icúmí-nê nihì-né nùù-yá, te sà-itúá vaxan.

4

Nansa ni yàha iin nècuàchì ñahà ñuu Samaria ladu xi Jesús

¹⁻² Quivì yucán ni nducuahà gá nèhivì nchícùn xì Jesús. Te ni cuhì stná-nè. Doco màdì mii Jesús ni quidá ì xì-né, cuisì nècuàchì dacuahá-yá ni quida ì xì-né. Dècuèndé más gá nèhivì xí-yá ni cuhì nùù nèhivì ni quida ì Juan Bautista. Dandu ni xinitnùhu stná nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nchícùn xì-yá. Ñàyùcàndúá, na ní cundaà ini-yá ñà-sà-ínahá nècuàchì mà ñà-jaàn, ³ dandu ni quee-ya ladu Judea mànuhù-yá ladu Galilea, (mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá).

⁴ Te ichì mà icúmí-yá yàha-ya ladu Samaria. ⁵ Te xicá-yá ni nasaa-yá yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nìsa itnii José sànaaha, vachi ñuhù ni ndutahvì-né nùù yua-né Jacob nduá. ⁶ Te yucán iá stná pozo nìsa xichuún Jacob mà sànaaha. Pues divi yuhù pozo mà ni sàcòò chii-yá, vachi caní ichì ni xìca-ya, te xávî-yá. Nahi càxíhùù nduá, ⁷⁻⁸ te sàcuàhàn nsidaa nècuàchì dacuahá-yá ñuu mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè. Dandu (nùù pozo mà) ni tnatuu stná iin nècuàchì ñahà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuìí. Te ni cachi-yá xì-né:

—Taxi tahvì-ní iyuhu tècuìí cohi.

⁹ Te ni cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Doco mii-ní, iin nècuàchì raza Judea nduu-ní. ¿Índù chuun xicàn-ní tècuìí coho-ní nùù yùhù? vachi nsidaa nècuàchì ñuù-ní, indéhe úhì-nè nsiùhù tè-ndúú nècuàchì Samaria yohó.

¹⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vachi có-cùndáà inì-ní nansa quidá Dios, dacútâhvì-yá tnùmanì xí-yá nùù nèhivì; ni có-ínahá stná-ní ana divi nduú yùhù ana xicàn xì tècuìí nùù-ní. Vachi nú ni cùndáà ini-ní, dandu càcàn tahvì-ní nùí, te dacútâhvì' mii-ní tècuìí cutiacu ndiaha-ní.

¹¹ Dandu ni cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò ni-íñàha nihi-ní tavà-ní tècuìí yohó, vachi cunú ñuhù-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuìí cutiacu ndiahí? ¹² Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nìsa xihi xì-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisì xí-né, dandu ni nacoo-neà nùù nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùù xì-ndà mà cahan-ní?

¹³ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Nú ni cohó nèhivì tècuìí pozo yohó, dandu tucutu icúmí-né cui-nè tècuìí después. ¹⁴ Doco nú ni cohó-né tècuìí dacútâhvì yùhù-nè, dandu mà nunca cui gà-nète nicanicuàhàn. Vachi

ducán quea na ian ñuhú tècuí ini-nè, te ndéa ndiaha-té dècuèndè ñihítahví-né vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu ñi cachi nècuàchì ñahà mà:

—Señor, taxi-ñi tècuí mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuí, te màsà quíxí guè yohó taví-te.

¹⁶ Dandu ñi cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-ní cana-ñi ì-ñi quixi-nsia.

¹⁷ Dandu ñi cachi nècuàchì mà:

—Còò ì yùhù.

Dandu ñi cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndáa nduá cachí-ní còò ì-ñi, ¹⁸ vâchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ñi, te ñi sate tnahá-nsiá. Te tiáa iá xì-ñi vichi, màdi ì-ñi nduú-né. Ñà-jaàn ndisa ñi cachi ndàa-ñi.

¹⁹ Dandu ñi cachi nècuàchì mà:

—Vichi sàni cundaà inì, na iin nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nduu-ñi, señor. ²⁰ Doco estilu xi xì-nsí nduá cahvi-nsí Dios òni yucù jaàn; doco mii-nsiá, còó. Ñuu-nsiá Jerusalén nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cahvi-nda Dios, cachí mii-nsiá.

²¹ Dandu ñi cachi Jesús xì-né:

—Señora, cunindisa-ñi yùhù: vâxi iin quivì, dandu màdi cuisì òni yucù jaàn, ñi màdi cuisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsiá cahvi-nsiá Yua-nda Dios. ²² Mii-nsiá, có-ináhá ndisá-nsiá ana òni vichi cahvi-nsiá. Doco nsiùhù, ináhá vâha-nsi ana cahvi-nsí, vâchi cuisì nsiùhù tè-nduú nècuàchì raza Judea icúmí xí palabra nansa càcu anima nèhivì. ²³ Cunaha-ñi, vâxi iin quivì, dandu nèhivì cuní cahvi ndisa xi Dios, inì-ñi anima-nè icúmí-nè cahvi-néyà, te cahvi stná-nèyà nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá, vâchi ducán cuní-yá quida-ne na cahvi-néyà. Te vichi sàni sàa stná quivì quida-ne ducán. ²⁴ Vâchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñàyùcànduá, nú cuahàn-ndà cahvi-ndayá, dandu inì-ñi anima-ndà icúmí-ndá cahvi-ndayá; te icúmí-ndá cahvi stná-ndayá cuisì nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá —ñi cachi Jesús.

²⁵ Dandu ñi cachi nècuàchì ñahà mà:

—Yùhù ináhí quixi mii-yá ana nduú Mesías, òni mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yà, dandu cachitnùhu-ya xì nèhivì nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa.

²⁶ Dandu ñi cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ana cáhàn xì-ñi vichi, òni mii-yá.

²⁷ Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te ñi cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te ñi ndulocó-nè, cóni cundáa ini-nè òni chuun ndatnúhú-yá xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni xicàn tnhùhù-né nù-yá òni chuun cáhàn-yá xì-né, ñi cóni ndácàtnùhù-né nù-yá òni palabra cachí-yá xì-né. ²⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, ñi nacoo-ne yoo xi-ne mànuhù-né ini ñuu mà, te ñi cáhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

29 —Naha-nsià cùhùn-ndà cundehè-nsiá iin tiàa iá yucán, vèchi nì nacani-ne xì' nsidaa ñà-nduá nì quide vida xi. ¿Amádi mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

30 Ñàyùcànduá, nì ndecoyo cuàhà nèhivì ñuu yucán vèxi-ne ndé iá Jesús, 31 vèchi iá ìi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì dàcuahá-yá mà nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

32 Doco nì cachi-yà xì-né:

—Şà-ícumí ñà-cutiacuì mate có-cùndàà inì-nsia índu ìñàha nduá.

33 Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá iin-ne xì inga-nè, cachí-nè:

—¿A vihi-ni nì quixi iin nèhivì nihí xi ñà-nduá cuxi-ya cahan-nsiá?

34 Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Ñà-itiácú yùhù nduú ñà-quide cumplir nacua nì cachi mii-yá nì techuun-xí vèxi. Cuní' dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn nduá itiácú. 35-36 (Ináhì) cachí-nsià cumánì gá cùmì yòò, dandu ndanchito cosecha. Doco yùhù cachí' xì-nsiá, cundehè-nsiá (nadaa nèhivì ndoó ñuhivì), vèchi nahi cosecha xínduu stná-nè, te sà-íá ndanchitoa. Te na quidá nèhivì chuun ndiaha xí cosecha mà, pues ñà-nìhì ñanìtnaha-ne vida ndiaha nicanicuahàn nduá. Dandu después, icúmì-né nìhì-né ñà-vàha xi-ne, te cudii gá ini-nè, mii-né xì stná nèhivì nì chihì stná xì (palabra primeru). 37 Te ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Díin nèhivì chihí, te díin nèhivì ndaníhí xí cosecha”. 38 Yùhù nì techuín mii-nsiá ñà-quida-nsia iin chuun (ndiaha ñà-chindee-nsiá nèhivì nìhì-né vida ndiaha, na ian) ndanihi-nsia cosecha. Doco màdì mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xí chuun mà; còó, díin nèhivì nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quìhvi stná mii-nsiá —nì cachi Jesús.

39 Cunaha-nsiá, cuàhà nèhivì ñuu tii ladu Samaria mà nì xinindisa-xi-yá, vèchi nì xinindisá-né palabra nì cachi nècuàchì ñahà mà ñà-nì nacani-ya xì-né nsidaa ñà-nduá nì quida-ne vida xi-ne. 40 Ñàyùcànduá na ní quesaa nsidaa-né ndé iá-yá, dandu nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì còó chii gá-yá ñuu-nè; te sàhájàn nì ìa ga-yà ùi gá quìvì. 41 Dandu cuàhà gá stná nèhivì nì xinindisa-xi-yá, vèchi nì inini-ne nì càhàn mii-yá. 42 Ñàyùcànduá, nì cacachi-nè xì nècuàchì ñahà mà:

—Vichi màdì cuisì sàhà ñà-nduá nì cachi-ní nì xìnindísâ-nsí; còó, vèchi vichi sàni inini stná-nsì mii-yá na càhàn-ya palabra xi-ya, ñàyùcànduá sàni cundaà ini-nsì ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xi nèhivì ñuhivì; meru Cristu nduú-yá —nì cachi-nè.

Nansa ni dándúvaha Jesús dehe iin nêcuàchì dandacú

⁴³ Daaní, ni nsihi ni ìa Jesús ñuu yucán ùi quivì, dandu ni naquihin-ya ichì mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴ Te mii-yá nduú ana ni cachi ñà-có-quidáñúhú nêhivì iin tiàa cáhàn cuenta xi Dios nú nduú-né iin nêcuàchì ñuu-nè. ⁴⁵ Daaní, na ní nasaa-yá ladu Galilea mà, ni cudii ini nêcuàchì ladu yucán sàhà-yá, vâchi ni sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quivì ni ìa vicò, te ni xini stná-nè nsidaa milagru ni quida-ya yucán.

⁴⁶ Daaní, ni nasaa stná-yá ñuu tii Caná iá ladu mà, divi ñuu ndé ni quida-ya milagru xì tècuíi uun ni nanduu-tè ndutè vídì sî-uva. Te yucán ni quesaa stná iin nêhivì xì gobiernu ni quixi ñuu Capernaum, vâchi iá iin dehe-ne cuhí.

⁴⁷ Te ni xinitnùhu-ne sàni nsiaa tu Jesús ni sàhàn-yá ladu Judea. Ñâyùcàndúá vâxi-ne nchícùn-nèyà, te ni sacundahví-nè nùu-yá áma cùhùn-yá xì-né ñuu-nè, te dandúvaha-ya dehe-ne, vâchi sàcùcáhví-te. ⁴⁸ Doco ni cachi Jesús xì-né:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sàa-nsiá cunindisá-nsiá.

⁴⁹ Doco ni cachi nêcuàchì mà xì-yá:

—Señor, cùhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Vàtùni nùhù-ní, vâchi cuàhàn nduvàha dehe-ní.

Dandu ni xinindisá nêcuàchì mà palabra ni cachi-yá xì-né, ñâyùcàndúá mànuhù-né vehe-ne. ⁵¹ Te na sá-itúú-né nasaa-nè, ni ndacùhun tnahá-né xì itnii peón xi-ne nihi-xi razón vâxi, te ni cachi-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dehe-ní.

⁵² Dandu ni xicàn tnùhù-né índù hora ni quesaha ni nchìco cuèhè. Te ni cachi-te:

—Icu, nahi càhiin ni nchìco ini-vè.

⁵³ Ñâyùcàndúá, ni cundaà ini-nè, divi hora ni càhàn-nè xi Jesús ni sanduamà, divi hora ni cachi-yá xì-né ñà-cuàhàn nduvàha dehe-ne. Ñâyùcàndúá, ni xinindisá-nèyà, mii-né xi nsidaa stná nêhivì vehe-ne.

⁵⁴ Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùi ni quida-ya na ní nasaa-yá ladu Galilea ni sàhàn-yá ñuu Judea.

5

Nansa ni dándúvaha Jesús iin tiàa ni dàñà tnahá ùi iquicúñù-xi

¹ Daaní, quivì yucán nacává iin vicò xì nêcuàchì raza Judea, ñâyùcàndúá, ni quihin tu-ya ichì cuàhàn-yá ñuu Jerusalén. ² Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuíi. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahi corredor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Riì. ³ Pues divi vehe ma itánduhù cuàhà nêcuàchì cuhí, nêcuàchì cuaá, nêcuàchì xicá cuèhè, nêcuàchì yáha ga ni ichì, xíndiatu nsidaa-né ndacùchì

tècuíi mà. ⁴ Vàchi (cachí-nè) cada yáha iin tiempu, dandu nuú iin ángel xi Dios dandacúchí xì-té. Dandu nèhivì primeru quìhvi mahì-té, icúmí-nè nduvàha-ne nùu cuèhè quida xi-né, ndéni cuèhè nì cui nì cúndúá, icúmíâ cuxioa. ⁵ Te yucán iá stná iin tiàa indúhu yuhù tècuíi mà, 38 cuià icúmí-nè cuèhè quida xi-né. ⁶ Dandu, nì xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhá stná-yà ñà-càní cuià iá-nè xì cuèhè mà, ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-ní nduvàha-ní?

⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò iin chindee xí na hora ndácúchí tècuíi, te quìhvi stnáì mahì-té. Vàchi na meru sáì, dihna inga-nè nì sàà-nè nùì, te nuú-né ndé ñuhú tècuíi.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndacuiìn-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní.

⁹ Dandu vichi vichi nì nduvàha nècuàchìmà nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quìvì yucán, quìvì descansu nduá. ¹⁰ Ñàyùcàndúá, nì cachi dava nècuàchì ñuu mà xì nècuàchì nì nduvàha ma:

—Quìvì descansu nduá vichi. Còò ley xi-nda cunsida-ní camilla xi-ní.

¹¹ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Nècuàchì nì dándúvaha xí, nì cachi-nè xì': "Ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní".

¹² Dandu nì ndacàtnùhù nèhivì mà nùu tiàa ma, cachí-nè:

—¿Ana divi nì cachi xì-ní ducán?

¹³ Doco nècuàchìmà, có-ináhá-nè nansa nani ana nì dándúvaha xi-né, vachi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá nèhivì ndoó lugar yucán.

¹⁴ Daaní, después nì ndacùhun tnahá-yá xì-né na xicánúú-né patiu veheñuhu, te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà naxícócuíìn-ní quida-ní cuàchi, còtó quixi iin tnùndoho chicá fuerte dìquì-ní.

¹⁵ Dandu tiàa ma, nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì raza-nèmà ñà-divi Jesús nduú ana nì dándúvaha xi-né.

¹⁶ Ñàyùcàndúá nì caxini ùhì nècuàchì yucán mii-yá, te nì quesaha-né ndatnúhú-nè nansa cahni-néyà ñà-nì quida-ya milagru mà iin quìvì descansu. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nècuàchì yucán:

—Yuamáni', iin-ni quidáchúûn-yá nsiquívì, ñàyùcàndúá ducán quidá stná yuhù.

¹⁸ Ñàyùcàndúá chicá más nì cuni nècuàchì ladu Judea mà cahni-néyà, vachi màdì cuisì-ní có-chívaha vii-yá quìvì descansu (cahan-né), sino que nì cachi stná-yà Dios nduú Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yá xì mii Dios.

Nansa icúmí Jesús derechu dandacú-yá

¹⁹ Dandu nì naxiconihí-yá nùu nècuàchìmà, cachí-yà:

—Cunini-nsia palabra yohó cachí. Mii mà cúí quide ni-iñaha, cuisì ñà-nduá sàni xinì quidá stná Yuamáni' Dios, vâchi nacua quidá mii-yá, divi ducán icúmî quida stnáí. ²⁰ Cunaha-nsiá, cuú ini-yà sàhí, te nsidaa obra ndiaha quidá mii-yá, ñà-jaàn dacuní stná-yà yùhù quide. Te vichì sàni xinì-nsià iin ùi milagru, doco cuàhà obra chicá ndiaha icúmí-yâ dacuní-yà yùhù, dandu más gà icúmí-nsiâ ndulocó-nsiâ. ²¹ Vâchi nacua danátiácú-yà nècuàchì nsii, te nacua-ha-yanè vida, divi ducán quidá stná yùhù. Ñàyucànduá, vâtùni danátiácú stnáí ndéni nèhivì ní cui cudû inì. ²² Te có-nsidándáa-yà sàhà cuàchi nèhivì, vâchi ndahà yùhù sàni dàyáha-ya chuun jaàn. ²³ Ducán, dandu quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua quidañúhú-nê mii-yá. Vâchi nú màsà quidañúhú-nê yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, dandu queámà na ian có-quidañúhú stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí vâxi.

²⁴ Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá: nú iníni iin nèhivì ñà-nduá cachí, te xiníndísâ-né mii-yá nì techuun-xí vâxi, dandu cutiacu-nè nicanicuahàn. Mà sàa-nè cuni-nè juiciu, vâchi sàni yàha-ne ndahà mii-yá ana sáha xi vida ndiaha. Mà cóó gá-nè ladu ndé xihì anima-nè. ²⁵ Ñà-ndàa nduá yohó cachí xì-nsiá: vâxi iin tiempu, dandu icúmí yùhù ana nduú Dèhemanì Dios ndàhì fuertí, te canì nsidaa nècuàchì sàni xihì, dandu nsidaa ana cunini xí, nìhì-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá, vichì nduú stná tiempu mà.

²⁶ 'Yuamáni', nicanicuahàn ñuhú vida saín ini-yà. Te sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-nicanicuahàn cucumi stná yùhù vida saín mà, vâchi Dèhemanì-yá nduí. ²⁷ Te sàni sàha stná-yà yùhù chuun nsidandái sàhà cuàchi nèhivì, vâchi tnaha nèhivì ñuhiví nduú stnáí. ²⁸ Te có-nduá ñà-ndulocó-nsiâ sàhà palabra jaàn, vâchi vâxi iin quivì, dandu nsidaa ana ñuhú tixi ñuhù, icúmí-né tiacu-nè na canì mii-né. ²⁹ Dandu quecoyo nsihi-ne. Nècuàchì nìsa quida vii, nìhì-né natiacu-nè sàhà ñà-cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn. Doco nècuàchì cónì quidá víi, cuisì natiacu-nè sàhà ñà-nìhì-né castigu sàhà cuàchi-ne.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mandu xi Yuamáni-yá nì quesaa-yà ñuhiví yohó

³⁰ 'Cuenta xi mii, mà cúí quide ni-iñaha. Cuisì nacua nì sàcùnahí, divi ducán nsidándái sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándái sàhà-né ducán, dandu meru nacua ndiá icà cundua, vâchi divi Yuamáni' nduú ana nì techuun-xí nì quesai ñuhiví, te ñà-nduá cunì mii-yá coo, divi nduá quidé, màdiá nandúquí ñà-quide ñà-cunì mii.

³¹ 'Nú cuisì yùhù nì cundúú ana cachítnùhu xi-nsiá sàhà ana nduí, dandu mà có-ndiàá mà. ³² Doco iá inga nèhivì cachítnùhu sàhí, te ináhí cachí ndàa-nè. ³³ Pues divi nduú Juan

(Bautista). Te nì techuún-nsiá compañeru-nsià ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, te ñà-ndàà nduu palabra ni naxiconihí-né. ³⁴ Doco yùhù, còò necesidad icúmí càhàn iin nèhivì ùùn sàhí. Te ñà-nduá cachí` xi-nsiá, ñà-jaàn cachí` sàhà-ñà nihì-nsiá càcu anima-nsiá. ³⁵ Iin ratu tii nì cudii inì-nsiá sàhà ñà-nduá quidá Juan (Bautista), vèchi iin ana datnúù xì sàxìnítùnì-nsiá (sàhà ichì Dios) nì sanduu ndisa-ne. ³⁶ Doco iá inga iñàha chicá fuerte nùù palabra nì cachi Juan sàhí. Vèchi cuàhà chuun ndiaha nì sàhatahvì Yuamáni` yùhù ñà-guide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vètùnì cundaà inì-nsiá ñà-divi mandu xì mii-yá vèxi. ³⁷ Daaní, stná mii-yá sàni dàtúi-ya ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcùnì-nsià nansa càhàn-yà; te tàcùnì stná-nsià nansa indéhe-yá. ³⁸ Ni có-nìhnú stná inì-nsiá ñà-nduá cachí-yà, vèchi có-xìníndísâ-nsiá yùhù ana vèxi cuenta xi-ya.

³⁹ Cuàhà gá dacuahá stná-nsià tutu ìì, vèchi ducán nihì-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn, cachí-nsià. Doco cunaha-nsiá, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ìì mà. ⁴⁰ Doco có-cùnì-nsià cunindisá-nsiá yùhù, te nihì-nsiá vida ndiaha.

⁴¹ Yùhù, có-xicánúí nandúquí nansa quidañuhu nèhivì yùhù. ⁴² Doco ináhí nansa nihnú ini mii-nsiá; ináhí có-cùú ini-nsiá sàhà Dios.

⁴³ Mate cuenta xi Yuamáni` vèxi, có-xìníndísâ-nsiá yùhù. Doco nú ni quixí inga ana càhàn cuisì sàhà mii-xí, dandu divi cuàhàn-nsiá cunindisá-nsiá.

⁴⁴ Tùha-nsiá nanducu-nsiá quidañuhu nèhivì mii-nsiá, doco ñà-ndee vèha-nsiá nùù ana nduú mindaa Dios, còò, có-nàndúcú-nsiá ñà-jaàn. Ñàyùcànduá, sadiàmà nùù-nsiá ñà-mà cùì cunindisá-nsiá yùhù.

⁴⁵ Màsà túxí inì-nsiá yùhù cuàhìn daquée cuàchi dìquì-nsiá nùù Yua-nda Dios. Còò, diín nduú ana icúmí canicuàchi sàhà-nsiá, divi nduú Moisés, mate tuxí ini-nsiá ley xi nècuàchìmà nduá cuàhàn dacácu xi-nsiá. ⁴⁶ Vèchi nú nì xinindisá-nsiá ñà-nduá nì tiaa Moisés nì cùì, dandu cunindisá stná-nsiá yùhù, vèchi divi sàhà yùhù nì tiaa nècuàchìmà.

⁴⁷ Doco nú có-xìníndísâ-nsiá palabra nì tiaa-nemà, dandu mà sàà stná-nsiá cunindisá-nsiá ñà-nduá cachí yùhù —nì cachi Jesús.

6

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹ Daaní, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu tècuíi cuàhà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ² Te cutnáhà stná-yà xì cuàhà gá nèhivì, vèchi sàni xini-né nansa nì quida-ya milagru nì dánduvàha-ya cuàhà nècuàchi cuhí. ³ Dandu nì nana-ya iin yucù yucán, te nì sàcòo-ya, mii-yá

xì stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴ Te quìvì yucán nduú quìvì sà-ìtúú nacava vicò pascua, iin vicò cahnú xí nècuàchì raza Judea. ⁵ Te nì indehè-yá, nì xini-yà ñà-cuàhà guá nèhivì vaxì nùù-yá, ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì Felipe:

—¿Índü cui cùhùn-ndà cuiin-nda ñà-cutiacu nsidaa nèhivì yohó cahan-ní?

⁶ Ducán nì cachi-yà xì nècuàchìmà, doco sà-ínahá-yâ nansa cuàhàn-yà quida-ya; nì cachi uun-ya xì-né a ver nansa cachi-nè. ⁷ Ñàyùcàndüá, nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, nì mà sàà ùì cientu dìhùn plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vachi nì ñà-jaàn mà sàà ñìhì iin iin-ne iyuhu iyuhá —nì cachi-nè.

⁸ Dandu nì cànàn iin nècuàchì dacuahá-yá nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

⁹ —Yohó íá iin tèchii nihi-xi ùhùn pan tnuu xì ùì siaca cuati. Doco iyuhu ndujàn; mà sàà cuxì nsidaa nèhivì ñà-cuàhà guá-nè.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús:

—Càhàn-nsià xì nèhivì nì mácùndoo-ne ñuhù.

Ñàyùcàndüá nì sàcùndoo nsidaa nèhivì nùù yùcù cuií, vachi íá cuàhà yùcù yucán. Te cunaha-nsiá, cuisì nècuàchì xínduu tiàa, ùhùn mil nì sanduu-ne. ¹¹ Dandu nì tñii-ya nsì-ùhùn pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì dasàn-yáñà nùù nècuàchì dacuahá-yá. Dandu mii-né, nì dàcuàchí-néà nì sàha-ne nèhivì ndoo yucán. Te divi ducán nì quida stná-nè xì siaca. Te nsidaa nèhivì, nì ñìhì-né nacua cudí ini-nè cuxi-ne. ¹² Daaní, na sání chitu tìxi nsidaa-né, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Datacá-nsià ñà-nì cusobrá sàhá màsà ndáñúhú ni-iyuhá.

¹³ Ñàyùcàndüá, nì dàtácá-nè ñà-nì ndòo ma na ní nsìhi nì xixi nsidaa-né. Te nùù ùhùn pan mà nì cuyodò gá ùxìn ùì ìcà sàcàtè chitu pedazu-ñà.

¹⁴ Dandu nì cundaà ini nèhivì yucán iin milagru nduá nì quida-ya, ñàyùcàndüá nì cachi-nè:

—Ñà-ndàà nduá, Jesús yohó nduú ana xíndiatu-nda quesaa ñuhivì, divi nècuàchì icúmí càhàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Doco Jesús, inahá-yâ nansa xíniñnu ini-nè quida-ne, divi ñà-cùnì-nè tñii-neyà fuerza, te cunduu-ya rey dandacù nùù-né. Ñàyùcàndüá, nì quecuaán-yá inga xichi, cuàhàn mindaa-yá ndé nduú yucù.

Nansa nì xicandodò Jesús nùù tècuì mar

¹⁶ Daaní, nì cuaà quìvì yucán, te nì nuu nècuàchì dacuahá-yá dècuèndè yuhù tècuì cuàhà mà. ¹⁷ Nì sàcùñuhu-ne ini lancha, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè inga ladu mar tii ma, cunì-nè

cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te nì cuñaà, te tàñáha ga quesaa Jesús. ¹⁸ Dandu nì quesaha caná fuerte tàchì, ñàyùcàndüá, ducún nì nacuahnu todò tècuí. ¹⁹ Te na sácuàhàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò ññù kilómetro, dandu nì xini-nè jaàn vaxi-ya, xicándódo-yá nùù tècuí, te sà-itúú-yá quesaa-yà ndé cuàhàn lancha. Doco mii-né, nì yùhí-nè. ²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduí; màsà yùhí-nsià.

²¹ Ñàyùcàndüá, nì dàyáha-neyà ini lancha, cudû ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sàni sàà lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

Nansa nì yàha stná nèhivì mar nandúcu-né Jesús, te nì cachi-yà xì-né nansa sáhatahvì-yá vida ndiaha

²² Daaní, inga quivì, te nì nataca cuàhà tú nèhivì yuhù mar (ndé nì quee lancha), te ináhá-né imindaa-nú nisa ìa yucán, te vichi cuàhàn nsihi nècuàchì dacuahá-yá ini-nu. Doco ináhá stná-nè ñà-có-cùtnáhâ-yá xì nècuàchìmà cuàhàn, vachi micuísì-né cuàhàn-nè. ²³ Doco después nì caquesaa tu itnii gá lancha nì quixi dècuèndè ñuu Tiberias nì que-saà-nu ndé ndoó nèhivì cuàhà mà, divi lugar ndé nì caxixi-ne pan na ní naquimanì-yá sàhà-ñá. ²⁴⁻²⁵ Ñàyùcàndüá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, ni còò-yá, te ni còò stná nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì quècoyo stná-nè ini lancha, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè mahì mar, te nì casaà stná-nè ñuu Capernaum, nandúcu-nèyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù hora nì quesaa-ní yohó?

²⁶ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini-nsia palabra yohó: yùhù ináhî índù chuun nandúcu-nsià yùhù. Màdì sàhà ñà-nì xini-nsià milagru nduá; còò. Sàhà ñà-nì xixi vaha-nsia, te nì chitu tixi-nsia nduá. ²⁷ Doco màsà nácánì ini-nsia sàhà nansa nìhì-nsià ñà-cutiacu-nsià ñuhivì yohó, vachi sacù-nì tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsià ñà-ndiaha ìi cutiacù-nsia nicanicuahàn. Te divi ñà-jaàn nduá sáhatahvì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, vachi nùù Yua-nda Dios sàni nìhitàhvì ñà-quipe chuun ìi xí-yá.

²⁸ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa quida-nsi sàhà-ñá cundua obra vaha nacua cuní Dios quida-nda.

²⁹ Dandu cachí-yà xì-né:

—Ñà-cunindisá-nsià yùhù ana nì techuún-yá nì quesaa, divi ñà-jaàn nduú chuun vaha cuní Dios quida-nsia.

³⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? ¿Índù milagru quida-ní? ³¹ Vachi xì-ndà, na

ní saxìca-ne yucù dâná, nîsa còyo ñà-ndiaha nani maná nîsa xixi-ne, vâchi ducán cachí nùu tutu ìì: “Nùu ansivi nì dâcòyo Yua-nda Dios pan nîsa xixi-ne”.

³² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndâcuisì nduá cachí xì-nsiá: pan nì nîhì xì-nsiá nùu Moisés sânahâ ma, cónì sândúú ndisa pan ndiaha vâxi ansivi. Còó. Yuamánì' nduú ana sâhatahvì xì pan ndisa ndiaha ma. ³³ Vâchi pan sâhatahvì mii-yá nduú yùhù ana nì techuún-yá nì quixi ndè gloria sâhâ ñà-cutiacu nêhivì ñuhivì.

³⁴ Ñâyùcândüá, nì cachi nêhivì yucán:

—Señor, nicanicuahàn taxi tahvì-ní nsiùhù pan mà cuxi-nsi.

³⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduí nahi pan xi-nsia cuxi-nsia nsìquívì, te cutiacu-nsià. Vâchi nsidaa ana sâà cunindisa-xí, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ian mà nunca cui-nè doco, te ni mà nunca cui stná-nè tècuí. ³⁶ Doco nacua nì cachì xì-nsiá, sàni xini-nsià nansa quidé, te có-xiníndísâ-nsiá. ³⁷ Doco sàni chitnùnì ini Yuamánì' ñà-cundoo ana nduú nêhivì xí, te nsidanicuú nècuàchìmà, icúmí-nê (sâà-nè cunchicùn-nè yùhù). Te mà nunca taxi ni-iin ana cuní tnàtuu nùí. ³⁸ Vâchi divì sâhâ-ñâ quide ñà-ndüá cuní mii-yá nì techuun-xí, ñâyùcândüá nì quei gloria nì quesà. Mà váxi quide ñà-ndüá cuní míí. ³⁹ Te çndiâ nduá cuní mii-yá nì techuun-xí? Pues, cuní-yà (ñà-iin-ni cundoo vii) nsidaa nêhivì nì sâhatahvì-yá yùhù; có-cuní-yà ndañuhu ni-iin-ne. Dandu na sâà xînu tiempu, icúmí-nê natiacu nsihi-ne quide. ⁴⁰ Ñâyùcândüá, ndéni nêhivì ni cunítnùhu sâhâ yùhù ana nduú Dêhemanì-yá, te cunindisá-né yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn cucumi-né, vâchi ducán nì chitnùnì ini Yuamánì'. Dandu quívì xînu tiempu, icúmí-nê natiacu-nè quide —nì cachi Jesús.

⁴¹ Ñâyùcândüá, nì cuàà nècuàchì raza-yà Judea sâhâ-yá ñà-nì cachi-yà nduú-yá pan ndiaha nì quixi gloria. ⁴² Te dohó nì cachi-nè, iin-ne xì inga-nè:

—Amádi dèhe José nduú Jesús yohó. Ináhâ-ndá ana nduú yuadíhì-nê. ¿Índü chuun cachí-nè ndè gloria nì quixi-ne?

⁴³ Ñâyùcândüá, nì cachi Jesús xì nècuàchì yucán:

—¿Índü chuun cuàà-nsià ducán? ⁴⁴ Mà níhì ni-iin nêhivì nâcùnihnu ini-nè yùhù nú cónì níhítâhvì-né ducán nùu Yuamánì' nì techuun-xí; doco nú ni níhítâhvì-né ducán, dandu na quívì xînu tiempu, icúmí danátíacuí-nè. ⁴⁵ Sânahâ nì tiaa nècuàchì profeta nùu tutu ìì, te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Dios chinaha-yà nsidaa-né”, nì cachi-nè. Ñâyùcândüá, nsidaa nêhivì inínì xí Yua-nda Dios, te cundaà vâha ini-nè, divì nduú nècuàchì icúmí cunchicùn xì yùhù.

⁴⁶ 'Còò ni-iin ni xiní xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana nì quixi nùù-yá nì xininùù xì-yá, (divi yùhù). ⁴⁷ Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn sàni nìhìtáhvì-né. ⁴⁸ Yùhù nduí nahi pan (cuxi nèhivì), te cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁴⁹ Xì-nsiá nìsa xìca yucù dānā, nìsa xixi-ne nùnì ansivi nani maná, doco nì xihì nsihi-ne. ⁵⁰ Doco pan cāhàn yùhù sàhà-xí, còó. Nùù gloria nì quea vāxan, te nú sàni xixi iin nèhivì-ñá, dandu mà cúí gā-nè. ⁵¹ Pues cunaha-nsiá, yùhù nduí pan mà. Nùù gloria nì nui vāxi, te nú nì cúnchícùn iin nèhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nè, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nè. Te ¿índù iñàha cundua cuàhi ñà-cunduu nahi pan mà? Pues divi cuerpu xi cunduu pan mà, vāchi icúmí cuàhi vida xi cuenta xi nèhivì ñuhivì sàhà-ñá nìhì-né cutiacu-nè —nì cachi Jesús.

⁵² Ñàyùcàndùá, nì quesaha nècuàchì raza-yà Judea mà cuàà-nè entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù modo cuàha nècuàchì yohó iquìcúñú-nè ñà-caxì-ndāñá?

⁵³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú màsà cáxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, te nú màsà còhó-nsiá nìí, dandu còò vida ndiaha nùù-nsiá. ⁵⁴ Nsidaa ana saxí xi cuñuì, te xihí-né nìí, vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nè, te icúmí-nè natiacu-nè na xìnu tiempu. ⁵⁵ Vāchi cuñuì, ñà-cutiacu-ndà nduá, te nìí, ñà-coho-nda nduú stná. ⁵⁶ Nsidaa ana saxí xi cuñuì, te xihí-né nìí, sàni ndèe anima-nè ini anima yùhù, te iá stnài ini anima mii-né.

⁵⁷ Yùhù itiacúì sàhà mii-yá ana nì techuun-xí vāxi, divi sàhà Yua-nda Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducání stná xì nsidaa ana saxí xi yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nè. ⁵⁸ Pues, ducán nduú pan nì quixí gloria. Doco tucu iá pan nìsa xixi xì-nsiá sàhana, vāchi siempre nì xihì-nè. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xixì-xì pan cachí xì-nsiá vichì, nicanicuahàn cutiacu-nè.

⁵⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na iá-yà veheñùhu ñuu Capernaum dacuahá-yà nèhivì.

Sàhà palabra xi Jesús nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn

⁶⁰ Na sàni inini nècuàchì dacuahá-yà ñà-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi dava-ne:

—Ùhì cunindisa-nda ñà-jaàn. Mà cándísá nèhivì palabra jaàn.

⁶¹ Doco Jesús, ducání ináhá-yá nansa xíachi-nè cāhàn ndiaa-nèyà ducán. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-ndôo ini-nsià sàhà ñà-nduá nì cachi? ⁶² Pues nú coó, (dandu ¿nansa cachi gā-nsià sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na cuni-nsià yùhù mànaní ansivi nùhì?

⁶³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà anima-ndà nihì-ndà cutiacu ndi-aha-nda, màdì sàhà iquicúñú-ndà, vàchi còò ni-iñàha nihì-ndà nuájàn. Cuisì palabra sàni cachì xì-nsiá nduá dacútiácú xì anima-nsiá. ⁶⁴ Doco ináhì mii-nsiá ñà-dava-nsia có-xiníndísâ ndisa-nsia —nì cachi-yà.

Vàchi dècuèndè antes sà-ináhá-yâ ana xínduu nèhivì có-xiníndísâ, te ináhá stná-yà índù tiàa cuàhàn cahin xì-yà.

⁶⁵ Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Nacua nì cachì xì-nsiá daa, ducán nduá: mà cúí cunchicùn iin nèhivì yùhù nú màsà níhitáhvi-né ducán nuù Yuamáni'.

⁶⁶ Daaní, divi quivì yucán nì quecuaán cuàhà nècuàchì dacuahá-yá, nì naxicocuñin ini-nè, cóni cútnáhâ gá-nè xì-yá cacanu-ne. ⁶⁷ Ñàyùcàndüá nì càhàn-yà xì ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá (còni quécuâñ):

—Mii-nsiá, ¿a nacoo stná-nsià yùhù?

⁶⁸ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yà:

—Señor mío, còò inga gà ana cùhùn-nsì nuù-xí, vàchi cuisì sàhà palabra xì mii-ní nihitáhvi-nsí vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹ Te xiníndísâ-nsí mii-ní ñà-ndüù-ní Cristu, divi Dèhemani mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhá vâha-nsi ñà-jaàn.

⁷⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ûxin ùi mii-nsiá sàni nacàxin, doco iin-nsia nduú nahi ñà-malu.

⁷¹ Pues divi palabra mà nì cachi-yà sàhà dèhe Simón, nècuàchì nani Judas Iscariote, vàchi divi-ne nduú tiàa cuàhàn cahin xì-yà, te nduú stná-nè iin nècuàchì dacuahá.

7

Ñà-ndüá nì cachi ñani Jesús xì-yà ñà-có-xiníndísâ-né mii-yá

¹ Daaní, después, cuisì ladu Galilea nì quesaha xicánúú Jesús. Có-cuní gà-yà cacanu-yà ladu Judea, vàchi nècuàchì raza-yà ndoó ladu mà, cuní-nè cahni-néyà. ² Doco vichi sà-itúú iin vicò nsidácáhnû-né ladu Judea, divi vicò ndoó-né siahva. ³ Ñàyùcàndüá, nì càhàn ñani Jesús xì-yà, cachí-nè:

—Vichi chicá vâha quee-ní ladu yohó cuahán-nî ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchì dacuahá-ní mii-ní, te cundehè stná-nè milagru quida-ní. ⁴ Vàchi nú cuní-ndà cuitià fama xi-nda nuù nèhivì, dandu mà quídá dèhé-ndà ñà-ndüá quida-nda. Ñàyùcàndüá, nú cuàhà guá ñà-ndüá quida-ní, dandu quida vate-nià cundehè nsidaa nèhivì —nì cachi-nè xì-yà, ⁵ vàchi cunaha-nsiá, nì ñani-yà có-xiníndísâ-xí-yà.

⁶ Ñàyùcàndüá, nì cachi Jesús xì-né:

—Tañáha ga sàà quivì xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu nì cui, vátùnì quida-nsia ñà-ndüá cudî ini-nsia. ⁷ Te mà cúni

ùhì nèhivì ñuhìví mii-nsiá. Doco yùhù, xiní ùhì-nè yùhù, vèchi cachí xì-né chuun quini nduá quidá-né. ⁸ Cuahán-nsià vicò mà; vèchi yùhù, tañáha ga cùhìn, vèchi tàsáa quivì xí.

⁹ Ñã-jaàn nduá nì cachi-yà xì-né, te nì ndòo ìi-yá ladu Galilea yucán.

Nansa nì quida Jesús na ní sàhàn-yà vicò ndoó-né siahva

¹⁰ Daaní, nì nsihi nì caquihin ñani-yà ichì, dandu nì quihin stná-yà ichì cuahàn-yà vicò mà. Doco cuahàn dèhé-yà, mà cuáhàn vate-yá. ¹¹ Te yucán ndé iá vicò mà nì nanducu nècuàchì ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índù iá Jesús?

¹² Te cuahà gá nì ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vaha ga-yà, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, còó, mà váha-ya, vèchi dandahví uun-ya nèhivì, cachí-nè.

¹³ Doco ni-iin nèhivì, cóni cáhàn vate-né sàhà-yá, vèchi yúhî-nè nècuàchì ladu Judea mà.

¹⁴ Daaní, sàni cudava vicò, dandu nì sàà-yà yehè veheñuhu cahnú, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nècuàchì ñuu mà, cachí-nè:

—¡Na nchichí guã cáhàn nècuàchì yohó, te cóni xicá-né escuela (xi-nda)!

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdi dìni yùhù taví ñà-nduá dacuahí nèhivì. Vèchi divi mii-yá nì techuun-xí vèxi nduú ana nì chitnùní inì-xi nansa coo ñà-nduá chináhì. ¹⁷ Te ndéni nèhivì nì cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-nduá cuní Dios, vètùni sàà-nè cundaà ini-nè sàhà palabra chináhì, a divi dìni mií queá, te ò Dios chindéé xí. ¹⁸ Vèchi nú inì-ni mii-nda chítñùní ini-ndà índù palabra chinaha-ndà, dandu nàhà claru cui si cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndá nansa quee tnùñuhu xí ana nì techuun-xi-nda vèxi, dandu vètùni cundaà inì-xi, ñà-ndáa nduá cachí-ndà, màdiá dandahví-ndà nèhivì nduá.

¹⁹ 'Moisés nì sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quidá ndisa-nsia ñà-nduá cachí ley mà. ¿Índù chuun cuní-nsià cahni-nsiá yùhù?

²⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuáhà yucán:

—Ndisa sàni culocó-ní nì quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahni xì-ní cahan-ní?

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru nì quide. ²² (Ináhá-ndá), sàhana nì saquin Moisés iin ley ñà-màcòo seña xi Dios icà-ndà. Doco màdi mii Moisés nduú ana nì chitnùní inì-xi ñà-coo estilu mà, vèchi xii-ndà chicá antes nduú ana nì dàquésáhá xân. Ñàyùcàndùá, ducan quida-nda vichi, mate

iin quivì descansu nduá, doco fuerza màcòo seña mà icà iin mée. ²³ Cundehe-nsiá, dècuèndè stná iin quivì descansu saquín stná-nsià seña mà icà-vé, (danácuèhè-nsiàvè) sàhà ñà-cùnì-nsià chivàha vii-nsiá ley mà. Te yùhù, divi stná quivì descansu mà nì sandua na ní dándúvahi iin tiàa, te nì ndòo vaha-ne; doco sàhájàn xidà ini-nsia. ¿Nansa nduájàn? ²⁴ (Yùhù cachí xì-nsiá), màsà cuítñuhu ndevàha-nsia nacua tuxí uun ini-nsià. Nú cuàhàn-nsià càhàn tnùhù-nsiá sàhà iin nèhivì, dandu ñà-ndácuìsì xiñuhu cundua cachi-nsià —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì tuxí inì-xi nduú-yá iin nèhivì ñuhivì yohó

²⁵ Ñàyùcànduá, dava nècuàchì ñuu Jerusalén yucán, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi nècuàchì jaàn nduú tiàa cunì-nè cahni-né? ²⁶ Doco cundehe-nsiá, jaàn iín-né mahì nèhivì, chináhà-nè, te còá cachí nècuàchì cunì dandáñuhú xì-nè. ¿A vihi-ni sàni nacuni tè-xidandacú nùu-ndà ñà-divi Cristu (nì quixi nùu Dios) nduú-né? ²⁷ Doco nsiùhù, còó, vachi sà-ínáhà-nsí índu nì quixi nècuàchì jaàn. Vachi na quivì quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cúndàà inì-xi índu nì quixi-ya —nì cachi-nè.

²⁸ Ñàyùcànduá, ndee ní càhàn Jesús xì nèhivì dacuahá-yá yehè veheñuhu, cachí-yá:

—¿A ináhà-nsiá yùhù (tuxí inì-nsia)? ¿A ndisa ináhà-nsiá ndèvi nì quixi? Pues yùhù, màdiá inì-ni mií nì ndácú inì quixi; còó. Iá ana nì techuun-xí vaxi, te vátùni cahvi-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ínáhà-nsiâyà. ²⁹ Yùhù, ndisa, ináhí mii-yá, vachi divi-ya nduú ana nì techuun-xí, te ñàyùcànduá nùu mii-yá nì quixi —nì cachi Jesús.

³⁰ Ñàyùcànduá, nì nanducu nècuàchì mà nansa tnii-neyà, doco cóni níhì-né quida-neà, vachi tàñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán. ³¹ Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivì itá yucán nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñuhù gá cundehe gá-ndà milagru sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nùu Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policia cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³² Dandu nì caxinìtnùhu nècuàchì fariseu ñà-nduá cachí nèhivì sàhà-yá. Ñàyùcànduá, mii-né xì dùtù xícusahnú, nì càhàn-nè xì policia ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì inga xichi, cachí-yá:

—Sacù-ni tiempu coo guè xì-nsiá yohó, dandu icúmí nùhì nùu ana nì techuun-xí vaxi. ³⁴ Te mate nì nándúcú-nsiá

yùhù, doco mà ndácùhun-nsia yùhù, vàchi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsià.

³⁵ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané? ¿A cùhùn xicà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà?

³⁶ Có-sânihi ini-ndà ñà-cachí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate ni nándúcú-ndánê, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivì mà.

Na ian queé fuerte tēñuhu iin yùte limpiu, ducán fuerte icúmí Dios cuàhatahvì-yá vida ndiaha xí-yá ini anima-ndà

³⁷ Daaní, nì sàà quivì nì xinu vicò mà, divi quivì chicá nducáhnù. Dandu nì ndacuiin Jesús mahì nèhivì, te nì càhàn ndee-yá, cachí-yá xì-né:

—Nú iá ana xíhì tècuíí, dandu ni quixí-né nùí, te coho vaha-ne. ³⁸ Vàchi nú xiníndísâ iin nèhivì xì', ducán queá nù-né na ian caná fuerte tècuíí ini anima-nè, te xítì-te, nduú-te nahi tècuíí coho-nda cutiacu-ndà nicanicuahàn, divi nacua cachítnùhu nùù tutu ìì —nì cachi-yà.

³⁹ Doco tècuíí nì cachi-yà mà nduú (ejemplu, vàchi cunaha-nsiá), Espíritu Ìì nduú tècuíí mà, te nsidaa ana xiníndísá-xí-yá, icúmí-nê nìhìtáhvì-né Espíritu Ìì mà. Doco tàñáha ga cuàhatahvì Dios Yà-ìì mà, vàchi tàñáha ga nanihi Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá.

Nansa nì ndatnuhu nèhivì cuáhà sàhà Jesús

⁴⁰ Daaní, na ní inini dava nècuàchì itá yucán ñà-nduà nì cachi-yà, dandu nì cachi-nè:

—Ndisa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Divi rey ndiaha Cristu nduú nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:

—¿A tuxí inì-nsia rey ndiaha Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi ladu Galilea (nahi Jesús)? ⁴² Amádi cachítnùhu tutu ìì sàhà rey mà ñà-divi yohòtéhè-yá nduú David, te ñuu nècuàchì mà nani Belén cunduu ñuu-yà, cachá`.

⁴³ Ñàyücànduá, nì tàhndè dava nèhivì sàhà-yá. ⁴⁴ Te mate cuní dava-ne tnii-neyà, doco ni-iin-ne có-sâhandee ini-nè quida-neà.

Nansa nì cachi nècuàchì xídandacú ñà-có-càndísâ-né Jesús

⁴⁵ Daaní, na sámànuhù tè-xínduu policia ndé ndoó dùtù xícusahnú xì nècuàchì fariseu, te nì cachi nècuàchì mà xì-té:

—¿Índù chuun cóni sándácá-nsiá Jesús quixi?

46 Te nì naxiconihí policía, cachí-te:

—Còo inga ana cáhàn ndiaha guá na cáhàn nècuàchì yucán.

47 Dandu nì cachi nècuàchì fariseu mà:

—¿A ndé` stná mii-nsiá sàni dándàhví Jesús?

48 Cundehè-nsiá nsiùhù tè-xídandacú, ¿a sàni xinindisá-nsí? Còo, ni-iin-nsi. Te ¿ò dává gá nècuàchì fariseu? Còo. Ni-iin-ne, có-xiníndisâ-né. 49 Doco dava ga nèhivì ndahví yucán, nì có-ináhá-nê nansa cachí ley ì, sàháyùcàndüá icúmí-nê nìhì-né castigu xi-ne —nì cachi nècuàchì mà.

50 Cunaha-nsiá, yucán iá stná Nicodemo, divi nècuàchì nì sàhàn nùù Jesús daa, vèchi iin nècuàchì xídandacú nduú stná-nè. Te vichi nì cáhàn stná-nè xì nsidaa compañeru-nèmà, cachí-nè:

51 —(Ñáni), ndéni nèhivì ní cui, nú cuní-ndà nsidandaà-ndà sàhà-né, dihna icúmí-ndá cunini-nda nansa cachí mii-né, dandísá, vätùni cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne. Amádi ñà-jaàn nduú stná ley xi-nda.

52 Doco nì naxiconihí compañeru-nèmà cachí-nè:

—¿A ndé` stná mii-ní nduú stná-ní iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu váha-ní (nùù tutu ì), dandu cundaà inì-ní, còo ni-iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios quixi ladu Galilea —nì cachi-nè.

53 Dandu nsidaa-né nì nacuitià-nè mànuhù-né vehe-ne.

8

Ñà-ndüá nì cachi Jesús xì iin nècuàchì ñahà cóni quidá víi

1 Daaní, nì quee Jesús cuàhàn-yà yucù Olivo. 2 Dandu inga quivì na ní tùinuù, vèxi tu-ya veheñuhu cahnú. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá; te nì sàcòo-ya nì chihaha-yànè. 3 Dandu yucán nì sàà stná itnii maestru ináhá ley sàhana, xì stná dava nècuàchì fariseu, xíndaca-ne iin nècuàchì ñahà nì sàà, te nì chicani-ne nècuàchì mà nùù-yá, vèchi ñahà mà, nì cáhàn-nè xì iin nècuàchì có-ndüù nècuàchì vehe-ne.

4 Ñàyùcàndüá nì cacachi nècuàchì tiàa ma xi-yá:

—Maestro, nì tnii-nsi ñahà yohó na quidá-né iin cuàchi. 5 Te cachí ley xi Moisés ñà-icúmí-nê cui-nè xì yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní, ¿nansa cachí-ní quida-nda?

6 Ducán nì cachi nècuàchì mà, áma cáchí-yà iin ñà-có-ndiá icà-yá cahan-né, te ducán nìhìndèè-né daquée cuàchi-ne dìqui-yá. Doco mii-yá, nì nàcòo ndee ni-ya, tiaá-yá nùù ñuhù xì dìnìndàhá-yà. 7 Dandu chicá cuàhà nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, ñàyùcàndüá, nì nàcòo ndaà-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còo ni-iin falta-xi, dandu divi ni cúndüú primeru caniyuu-xi nècuàchì yohó.

8 Dandu ingà tu nì nàcòo ndee-ya, tiaá tú-yá nùù ñuhù.

9-10 Doco nsidaa nècuàchì itá yucán, ináhá-né iá stná cuàchi-ne. Ñàyùcàndüá, dihna nècuàchì chicá sahnú nì caquee cuàhàn,

dandu después nì caquee stná iin iin nècuàchì dava ga mà cuahàn-nè, ndé mii Jesús nì ndòo, xì stná nècuàchì ñahà mà. Dandu nì nàcòo ndaà-yà, te nì xini-yà ndélà mindaa nècuàchìmà iín. Ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì-né:

—Señora, ¿a sàcuahàn nsidaa nèhivì daquéé cuàchi dìquì-ní? ¿Á coo cá ana cuní cahnì xì-ní?

¹¹ Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Còó, Señor; còò cá iin.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues ni yùhù, có-cuní stnàì cui-ní. Cuahàn-ní, te màsà nàxícócuñn-ní quida gà-ní cuàchi ma —nì cachi-yà.

Jesús nduú ana datnúù xì sàxìnítùnì nèhivì ñuhivì

¹² Daaní, nì càhàn gà Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Yùhù nduí ana datnúù xì sàxìnítùnì nèhivì ñuhivì. Ñàyùcàndúá, nsidaa ana nchícùn xì', icúmí cutnuù ndiaha nùù ichì nchícùn-nè, te ducán nìhítàhvì stná-nè vida ndiaha, vàchi mà nunca cunduamà ichì ñáa.

¹³ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Còó, mà ndisá, vàchi cuisì mii-ní ndeníhí vaha-ní mii-ní.

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mate míí cáhìn sàhà-xí, doco vátùnì cundiaa mà, vàchi ináhí índù nì quei vàxi, te ináhí índù icúmí nùhì. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiá índù nì quei vàxi, ni có-ináhá stná-nsiá índù icúmí nùhì. ¹⁵ Indéhe uun-nsia nansa quidá nèhivì, te ñà-jaàn cachí-nsiá sàhà-né, a quidá víi-né, ò á coó. Doco yùhù, có-càchí` nú quidá víi-né, ò á coó. ¹⁶ Doco nú ndisa indéhí sàhà-né, dandu ñà-ndácuìsì nduámà, vàchi màdì cuisì yùhù nduú ana cachí ducán, vàchi cutnáhâ stná Yuamáni' xì', divi mii-yá ana nì techuun-xí vàxi. ¹⁷ Cachí ley xi-nsia: xì ùù testigu vátùnì cunindisa-nda ñà-ndàà nduá cachí-nè. ¹⁸ Pues, cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana càhàn favor xi. Daaní, iá stná mii-yá nì techuun-xí, divi Yuamáni', te càhàn stná-yà favor xi.

¹⁹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, ni có-ináhá-nsiá yùhù, ni có-ináhá stná-nsiá Yuamáni'. Vàchi nú ni cúnáhá ndisa-nsia yùhù nì cúì, dandu ñà-jaàn nìhì stná-nsiá cunaha stná-nsiá mii-yá.

²⁰ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na ní dàcuàhá-yá nèhivì ndoó yehè veheñuhu cahnú yatni ndé itá alcancía xi Dios. Doco còò iin ni tnii-xi-yá, vàchi tãñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán.

Nansa nì cachi Jesús icúmí-yâ cùhùn xicà-yá, te mà cúì cunchicùn stná nèhivì có-xìndísá

²¹ Daaní, nì cachi tu Jesús xì nècuàchì yucán:

—Yùhù icúmî cùhùn xìqué, te mii-nsiá, icúmí-nsiâ nanducu-nsiá yùhù, doco na quívì cui-nsià, icúmí-nsiâ cui-nsià xì cuàchi-nsià. Te lugar ndé cùhìn, mà cúí cùhùn stná-nsià.

22 Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì raza-yà Judea mà entre mii-né:

—¿A vihini cahnì nècuàchì jaàn mii-né, ñàyùcàndùá nì cachi-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cúí sàà stná-ndá?

23 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nèhivì ñuhivì yohó xínduu-nsià, doco yùhù, dìquì-xí ansivi nì quixi, có-nduì nèhivì ñuhivì yohó. 24 Ñàyùcàndùá nì cachi xì-nsiá daa ñà-icúmí-nsiâ cui-nsià xì cuàchi-nsià. Vàchi nú có-xiníndísá-nsiá yùhù ñà-nduì ana nì cachi xì-nsiá, dandu quívì cui-nsià cunsida ii-nsiá cuàchi-nsià.

25 Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ndè primeru sàni cachì xì-nsiá ana nduì. 26 Te cuàhà gá icúmí guè` cundehí, te cachì sàhà-nsiá. Cunaha-nsiá, palabra ndàcuisì nduá cachí mii-yá ana dìchúún-xí vàxi. Nùù mii-yá nì sàcùnahí cachì nsidaa ñà-nduá cachí` xì mii-nsiá nèhivì ñuhivì yohó —nì cachi Jesús.

27 Doco nèhivì yucán, cóni sánihì ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios cáhàn-yà sàhà-xí. 28 Ñàyùcàndùá nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsià nì chituu ducún-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandu cundaà ini-nsià ñà-divi yùhù nduì ana cachí` xì-nsiá, te màdì dìni míí chítnùní inì quide ñà-nduá quidé. Cuisì quidé ñà-nduá nì dandàcú Yuamání` nùí, te divi ñà-jaàn nduá cachí` xì-nsiá. 29 Cunaha-nsiá, divi Yuamání` nì techuun-xí vàxi, te nicanicuahàn iá-yà cutnàhà stná-yà xì'; mà nunca nacóó-yá yùhù, vachi nicanicuahàn quidé ñà-nduá cudí ini-yà.

30 Ducán nì cachi Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xinindísá cuàhà gá nèhivì-yá.

Ndoó nèhivì iníní xí Dios, te ndoó nèhivì iníní xí cuàchi

31 Daaní, nì cáhàn Jesús xì nèhivì xiníndísá-xí-yâ, cachí-yâ:

—Nú iin-ni cunindísá vaha-nsià, dandu cunduu ndisa-nsià nèhivì xí, 32 te sàà stná-nsià mànihì ini-nsià ñà-nduú palabra ndàcuisì. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiâ caquee-nsià libre.

33 Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nsidaa-nsí, yohòtéhè-nsí nduú Abraham, te ni-iin xichi cóni ía ni-iin lamú dandacu-xi nùù-nsí. Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun cachí-ní ñà-icúmí-nsí quee-nsi libre?

34 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yòhó cachí` xì-nsiá: nsidaa ana tùha quida xi cuàchi, divi cuàchi ma nduá dandàcù-xi nùù-né vida xi-ne, na ian peón xi cuàchi ma nduú-né. ³⁵ Te iin peón, màdì nicanicuahàn coo-tè vehe lamú xi-tè. Tucu iá xi dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-nê coo-ne nùù nècuàchìmà. ³⁶ Ñàyùcànduá, nú sàni dàcácu Dèhemanì (Dios) mii-nsiá, te sàni quee-nsia libre, dandísá, libre dahuun icúmí-nsiá cundoo-nsia. ³⁷ Yùhù ináhî Abraham nduú yohòtéhè-nsiá. Doco vichi cuní-nsià cahni-nsiá yùhù, vàchi có-ndôo inì-nsia xì ñà-nduá cachí` xì-nsiá. ³⁸ Cuisi ñà-nduá sàni xinì nùù Yuamáni` nduá cachí` xì-nsiá, te ducán stná mii-nsiá, ñà-nduá nì inini-nsia nùù yua-nsiá, divi nduá quidá stná-nsiá.

³⁹⁻⁴⁰ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham ni cúndúú yohòtéhè-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiá quida vii-nsiá nacua nìsa quida nècuàchìmà sàhana. Doco vichi cuní-nsià cahni-nsiá yùhù, mate palabra ndàcuisi nduá cachí` xì-nsiá, te nduú stná mà palabra nì inini nùù Dios. Cunaha-nsiá ni-iin xichi cóni cùní Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiá quida-nsia xì'. ⁴¹ Doco mii-nsiá, nacua quidá yua-nsiá, divi ducán quidá stná-nsiá.

Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-nduú-nsí dèhe ndahví. Mindaa Yua-nsí iá, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú Dios ni cúndúú yua-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiá cuu ini-nsià sàhí, vàchi nùù mii-yá nì quei vàxi. Màdì yùhù nì nácání mii inì quixi, cóó. Divi mii-yá nì techuun-xí vàxi. ⁴³ Te ¿índù chuun mà cùí mànihì inì-nsia ñà-nduá cachí` xì-nsiá? Pues divi sàhà-ñá mà cúndéé inì-nsia cunindisá-nsiá palabra xi. ⁴⁴ Vàchi divi ñà-malu nduú yua-nsiá, te nacua cudî ini quisì mà quida quini-sì, divi ducán stná mii-nsiá, cudî stná inì-nsia quida-nsia ducán. Dècuèndè tiempu chicá antes cudî inì-si dacahní stnahá-si nèhivì. Mà nunca tùha-sì quida-sì ni-iñàha nduú ñà-ndáà, vàchi cóò ni-iin palabra vaha nihnú inì-si. Te na cáhàn tnùhù-sí, (màsà ndúlócô-ndà), vàchi ducání tnuhu ini anima-si. Tnuhu-sí, te yua ñá-tnùhù nduú-si. ⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñá cachí` xì-nsiá ñà-nduú ñà-ndàcuisi, ñàyùcànduá có-xiníndísâ-nsiá yùhù. ⁴⁶ Te nú iá cuàchi nì quide cahan-nsiá, dandu ¿índù chuun có-càchí claru-nsiáñà? Doco te nú ñà-ndáà nduá cachí` xì-nsiá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú nèhivì xí Dios, cudî ini-nè cunini-ne palabra vàxi nùù-yá. Doco sàhà-ñá có-nduú-nsiá nèhivì xí-yá, ñàyùcànduá có-iníní-nsiá palabra xi-ya —nì cachi Jesús.

Sà-ia Jesús na táyôo nèhivì sànahà

⁴⁸ Dandu nì càhàn tu nèhivì raza-yà Judea xì-yá, cachí-nè:

—Ádi ñà-ndâà nduá cachí-nsì, iin nècuàchì samaritanu (sìquini) nduu-ní, te iá stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còò ñà-malu anímè. (Na cáhìn xì-nsiá), cuisì cuní quee tñùñuhu xí Yuamáni'. Doco mii-nsiá, cahíchì inì-nsia yùhù.

⁵⁰ Có-nàndúquì nansa tavà nèhivì tñùñuhu xí mií, vèchi iá iin ana quida-xì ñà-jaàn, te mii-yá nduú stná ana icúmí nsidan-daà vii sàhà nsidaa chuun. ⁵¹ Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú ni chívàha iin nèhivì ñà-nduá chináhì, dandu mà nunca sàà-nè cui-nè ñicanicuahàn.

⁵² Dandu nì cachi nècuàchì raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa ini-nsì iá ñà-malu anima-ní, vèchi sànahà nì xihì Abraham yucán, te nì xihì stná nsidaa profeta nìsa càhàn cuenta xi Dios. Doco mii-ní cachí-ní mà nunca sàà cui nèhivì chívàha xi ñà-nduá cachí-ní. ⁵³ ¿A tuxí ini-ní chicá ndiaá-ní nuù xii-ndà Abraham? Vèchi còò gá ndómà, xì stná profeta nìsa càhàn cuenta xi Dios, sàni caxihì nsihi-ne. ¿Ana divi nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú mií ni cachí ñà-chicá ndiaí, dandu, mà cundiaá mà. Vèchi divi Yuamáni' nduú ana icúmí tavà xì tñùñuhu xí yùhù, mate mii-yá nduú ana càhvì stná-nsiá, cachí-nsiá.

⁵⁵ Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiâyà; cuisì yùhù, ndisa, ináhí-yà. Te nú ni cachí có-ínáhí-yà, dandu cunduu stnáì tè-tñùhù nahi mii-nsiá. Doco yùhù, ináhí mii-yá, te chívàhi ñà-nduá cachí-yà.

⁵⁶ Xii-ndà Abraham mà, nì cudii ini-nè ñà-nihitáhvi-né cuni-nè tiempu (quesà ñuhiví yohó). Ñâyùcànduá, contentu nì ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—¡Mii-ní, ni có-xicà-ní ùi dico ùxìn cuà, te ináhá-ní Abraham cahan-ní!

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, tàyóo Abraham, doco yùhù sà-ìé`.

⁵⁹ Ñâyùcànduá nì dàtàcá nècuàchì mà yùù cuàhàn-nè cahnì-néyà nì cùí, doco nì quee dèhé-yà veheñùhu ma nì chindaà-yà mahì-né cuàhàn-yà.

9

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne

¹ Dandu nì yàha Jesús chicá nuù-xí, te nì xini-yà yucán iá iin nècuàchì cuaá, dècuèndè nì cacu-ne cuaá-nè. ² Te nì xicàn tñùhù nècuàchì dacuahá-yà nuù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nècuàchì yohó nì cacu-ne? ¿A yuadíhí-nè iá cuàchi-xi, ò mii-né?

³ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Ni còò cuàchi ni quidá nècuàchi yohó, ni stná yuadíhí-nê. Cunaha-nsiá, sàhà-ñã ni sàà nèhivì cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñàyùcànduá ni cuu xi nècuàchi yohó ducán.

⁴ Yùhù, na iá va quivì, icúmî quide obra ndiaha ni sàcùnahí nùù mii-yá ana ni techuun-xí vâxi; vâchi (vâxi iin tiempu ùhì) nàcùlìn tnùù, dandu mà cúí gá quida ni-iin nèhivì chuun xi mii-yá. ⁵ Yùhù, na iá ve ñuhiví yohó, chuun xi nduá datnúi sàxínítnùnì nèhivì.

⁶ Dandu ni nsihi ni cachi-yà ducán, ni dàcòyo-ya tèdií-yà ñuhù, te ni quidavàha-ya iyuhu ndèhì ni dàcánúú-yâ nùù nècuàchi cuaá mà. ⁷ Te ni cachi-yà xi-né:

—Vichi cuahán-nî quisi-ní ndé ñuhù tècuí pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quivì Siloé mà cuní cachá` dàhàn ñuun yucán ñà-sàni techuún nèhivì-ndó. Ñàyùcànduá, ni sàhàn tiàa ma ni quisi-ne, te na mándixi-ne sàtùinúù-né. ⁸ Dandu nsidaa nècuàchi ndoó yatni ndé iá-nè, xi stná dava ga nècuàchi ináhá xí-nê antes cuaá-nè, ni cachi-nè:

—¿Amádi nècuàchi tiàa jaàn nduú ana nisa ìa xícàn xi caridad?

⁹ Te dava-ne, cachí-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Còò, cuisì na indéhe nècuàchi cuaá mà, ducán indéhe stná nècuàchi yohó.

Doco nècuàchi ni sanduu nècuàchi cuaá mà, ni cachi-nè:

—Divi nduí.

¹⁰ Dandu ni cacachi nècuàchi yucán xi nècuàchìmà:

—¿Nansa ni cuu ni natùinuù-ní?

¹¹ Te ni cachi nècuàchìmà:

—Ìin tiàa nani Jesús, ni quidavàha-ne iyuhu ndèhì ni dàcánúú-né nùí, te ni cachi-nè xì': "Cuahán-ní ndè pila Siloé, te quisi-ní". Ñàyùcànduá, ducán ni quide, te ni natùinuì'.

¹² Dandu ni cachi nèhivì mà xi-né:

—Pues vichi, ¿indù iá tiàa mà?

Te ni cachi nècuàchìmà:

—Có-cùndàà inì.

¹³ Dandu nèhivì yucán, ndacá-né nècuàchìmà cuahàn nùù nècuàchi fariseu. ¹⁴ Vâchi cunaha-nsiá, quivì descansu nduá na ní quidavàha Jesús ndèhì ni dànátùí-ya nùù nècuàchìmà.

¹⁵ Ñàyùcànduá, ni xícàn tnùhù stná nècuàchi fariseu nùù nècuàchìmà nansa ni cuu ni natùinuù-né. Dandu ni cachi-nè:

—Ni quidavàha nècuàchìmà ndèhì, te ni dàcánúú-nè nùí; dandu ni sàhìn ni quisi, te vichi duha ni natùinuì'.

¹⁶ Dandu dava nècuàchi fariseu mà, ni cacachi-nè:

—Tiàa ni quida ducan xi nècuàchi yohó, có-ìá-nè ladu xi Dios, vâchi có-chívàha-ne quivì descansu.

Doco dava ga nècuàchìmà, nì cacachi-nè:

—Còò, vàchi nú nècuàchì cuàchi nì cùndúú nècuàchìmà, dandu mà cúí quida-ne iin milagru nahi ñà-yòhó.

Ñàyùcàndúá, nì tàhndè dava nècuàchì fariseu mà. ¹⁷ Dandu nì cachi tu-ne xì tiàa nì sanduu nècuàchì cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní sàhà nècuàchìmà ñà-sàni dānātūi-ne nùù-ní?

Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Iin profeta cāhān cuenta xi Dios nduú-né.

¹⁸ Doco nècuàchì xidandacú nùù tè-raza Judea, cóni xíníndísā-né ñà-cuáá ndisa nècuàchìmà na ní cacu-ne. Ñàyùcàndúá, nì cana-ne yuadíhí nècuàchìmà, ¹⁹ te nì xicān tnùhù-né nùù nècuàchì sahnuma, cachí-nè:

—¿A dèhe-nsia nduú nècuàchì yohó, te a ndísá cuaá-nè na ní cacu-ne, cachí-nsià? Te nú ducān, ¿nansa nì cuu nì natùinuù-né vichi?

²⁰ Dandu nì cachi yuadíhí nècuàchìmà:

—Ináhá-nsí dèhe-nsi nduú tè-yòhó, te ñà-ndáà nduá cuaá-te na ní cacu-tè. ²¹ Doco có-cùndáà ini-nsi nansa nì cuu nì natùinuù-té, nì có-ináhá stná-nsi ana nduú nècuàchì nì dāndúvāha xi-té. Cunaha-nsiá, tè-sāhnú sàndúú-te; nùù mii-té ndācātnùhù-nsiá. Vātūni nacani-tè nansa nì cuu xi-té.

²² Ñà-jaān nduá nì cachi yuadíhí nècuàchìmà, vāchi yúhí-nè nècuàchì dava ga raza-nè Judea, vāchi sàni ndatnuhu váha nècuàchì (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-ndúú-yá Cristu (nì quixi nùù Dios); te vichi sàni tavà-né orden ñà-mà cóó gá permisú cùhùn nècuàchìmà veheñuhu. ²³ Ñàyùcàndúá, nì cachi yuadíhí tiàa ma ñà-sāsāhnú dèhe-nemā, chicá váha ndācātnùhù xì nùù mii-né.

²⁴ Daaní, nì cana tu nècuàchì dandacu-ma tiàa nì nduvāha ma ñà-tnātūu-ne, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Tavà-ní tnùñuhu xí Dios; vāchi nsiùhù, ináhá-nsí nècuàchì cuàchi nduú nècuàchì nì cāhān xì-ní.

²⁵ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cùndáà inì, a nècuàchì cuàchi nduú-né, á cóó. Cuisi imindaa iñāha ináhí: divi ñà-antes nisa ìa cuaá dahuin, doco vichi sàni natùinuù'.

²⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—¿Nansa nì quida-ne xì-ní? ¿Ndíā nduá nì quida-ne, te nì naníhì-ní vista xì-ní?

²⁷ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachi xì-nsiá nsidaámā, te có-xíníndísā-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsiá nacani guè xì-nsiá ingà tu? ¿A cuní stná-nsiá yāha-nsia ladu xi Jesús?

²⁸ Dandu nì quesaha nècuàchìmà cānāhá-nè, cachí-nè:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchìmà iá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xiì-ndà) Moisés iá-nsi. ²⁹ Ináhá-nsí nì cāhān Dios xì Moisés, doco nècuàchì jaān, nì có-ináhá-nsí índù ladu nì quixi-ne.

³⁰ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha mánì nduájàn. Nì có-ináhá-ndá índù nì quixi-ne, doco sàni dándúvaha-ne nduchìnúí'. ³¹ Pues ináhá-ndá ñà-có-iníní Dios na xícàn tàhvi iin nèhivì có-quidá víi. Doco nú nihnú vaha ini-ndàyá, te quida-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu quihín casu-yà na xícàn tàhvi-ndà nùù-yá. ³² Te nì dècuèndè sàhaha có-xinítnùhu-nda coo ana danátùì xi nùù iin nèhivì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne. ³³ Ñàyùcànduá, sàni cundaà inì, ladu xi Dios iá Jesús, vàchi nú cóó, mà cúì quida-ya ni-iin milagru.

³⁴ Dandu nì cachi nsidaa nècuàchìmà xì tiàa ma:

—Mii-ní, dècuèndè nì quesaa-ní ñuhivì sà-íá cuàhà cuàchi-ní, te ¿a tuxí inì-ní cuàhàn-ní chinahà-ní nsiùhù?

Ducán nì cachi-nè, te nì taxi-né nècuàchìmà tùvèhé.

³⁵ Dandu nì xinitnùhu Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìmà ñà-nì taxi-ñánê. Ñàyùcànduá, na ní ndacùhun stnahá-yá xì-né, nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísá-ní mii-yá ana nduú Dèhemanì Dios?

³⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cachi-ní xì' ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

³⁷ Te nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni xinì-ní mii-yá, vàchi divi nduú yùhù ana cáhàn xì-ní vichi.

³⁸ Dandu nì cachi tiàa ma:

—Yùhù xiníndísê, Señor mío.

Te nì cahvi-néyà.

³⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù chuun nì quesai ñuhiví yohó? Divi sàhà-ñá cunahà claru ana quidá víi ndisa; dandu nèhivì cuaá ini anima-xi, vátùnì nìhì-né (cundaà ini-nè, na ian nì) natùinuù-né. Doco nèhivì tuxí inì-xi sàcùndáà vaha inì-xi, mii-né nduú ana icúmì cuaá anima-xi, (mà cùndáà gà ini-nè) —nì cachi-yà.

⁴⁰ Doco dava nècuàchì fariseu cutnáhâ xí-yâ yucán, nì inini-ne ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cacachi-nè xì-yá:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná ini anima-nsì cahan-ní?

⁴¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú sàni nacuni-nsià cuaá ini anima-nsià nì cúì, dandu mà cóó gà cuàchi-nsià; doco vichi cachí-nsià (ñà-cùndáà vaha ini-nsià), te claru ináhá-nsiá nsidaa iñàha. Ñàyùcànduá, iá ì cuàchi-nsià.

10

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà riì

¹ Palabra ndàcuisì nduá yohó: nú quíhvi dèhé nèhivì ìcà corra ndé có-nduú yehè, dandu ináhá-ndá nècuàchì vaxi quidacuihna xi riì xì-ndà nduú-né. ² Doco nècuàchì quíhvi

yehè corra, còo, nècuàchì òrìí-xí nduú-né. ³ Te iá stná peón xi-ne ndiaá xì yehè mà. Te cuisì nùu nècuàchì òrìí-xí nacúná-te. Te na cáhàn nècuàchì mà xì riì xí-né, nacúnì-siné. Te caná-nèsi quìvì iin iin-sì, dandu queé-si xi-né. ⁴⁻⁵ Te na tavá-nèsi ducán, dandu sácòdònùu-né nùu-sí cuàhàn-nè; te vivì-ni xínchicùn-siné, vèchi ináhá-sì tàchì stohò-si. Doco inga nèhivì tùcù, còo, mà cúnchicùn-siné. Xinúdèhé-si nùu-né, vèchi có-nacúnì-si tàchì nèhivì tùcù.

⁶ Ñà-jaàn nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xì nèhivì yucán, doco cóni cúndàà ini-nè ndiá nduá cuní cachàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

⁷ Dandu nì cáhàn tu Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi riì, ducán nduú yùhù. ⁸ Nsidaa ana nì quixi antes, tècuìhnà xínduu-tè, te cutu cuní-te quidacuihna-té riì xí. Doco nèhivì nduú nahi riì xí, cóni ndúlócò-nè. ⁹ Te (nacula nì cachì) ñà-nahi yehè nduí, ñàyùcànduá, sàhà yùhù vátùni quíhvi nèhivì, te nihì-né salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xí-né, na iin riì sáhàn ndé iá cuàhà pastu, dandu màndixi tu-sì corra-sì.

¹⁰ 'Iin tècuìhnà, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-té ñà-nduá icúmí-ndá, te ò cahni-téndò, te ò quida quini-tè xì-ndà. Doco yùhù, còo, sàhà ñà-cui nihítáhvi nèhivì cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn, ñàyùcànduá nì quesai (ñuhiví yohó). ¹¹ Yùhù nduú ndise pastor vaha. Te sáhi vida xì sàhà-ñá nihì nèhivì nduú nahi riì xí cutiacu-nè. ¹² Doco dava tè-ndiàá xì riì, peón-ni nduú-te, te mà úhì nacoò-tèsí, vèchi có-nduú ndisa-tè pastor xi-sì; có-nduú-te meru stohò-si. Ñàyùcànduá nú nì xinì-te vèxi nsivòhú, dandu nacóo nihni-tèsí, te xinúdèhé-te; dandu tnií quisì mà-sí, te xítia nihni nsihi-sì. ¹³ Te ¿índù chuun xinúdèhé tèmà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndúlócò-te sàhà-sì.

¹⁴ 'Doco yùhù, pastor vaha ndisa nduí, te ináhá vahi nèhivì xí. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. ¹⁵ Na ináhá Yuamáni' yùhù, ducán ináhá stnáì mii-yá. Te yùhù, vida xì sáhi sàhà-ñá càcu nèhivì xí, vèchi nahi riì xí xínduu-ne. ¹⁶ Te ndoó gá más nèhivì nduú nahi riì xí. Te mate díin xaan ndoó-né vichi, doco icúmí cùhin cundaqui-nè ndixi; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xì nsidaa gá ana nduú riì xí; te mindaa yùhù cundiaì-nè.

¹⁷ 'Yùhù icúmí cuàhi vida xi, te nú sàni nsihi nì cuu ducán, dandu icúmí naquihin tuià. Sahájàn cuú ini Yuamáni' sáhi. ¹⁸ Cunaha-nsiá, còo ni-iin cui quindiaa xì vida xi. Voluntad xì mii cuàhià. Vátùni cuàhià, te vátùni danátíacúì mii, vèchi ducán nì nihítáhvi' nùu Yuamáni'; divi ducán nì cachí-yà xì' —nì cachì Jesús.

19 Daaní, nècuàchì ladu Judea mà, nì tàhndè dava-ne sàhà ñà-nduá nì cachi-yà. 20 Cuàhà-né nì (cahíchi ini-nèyà), cachí-nè:

—Iin ñà-malu inácaa ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. ¿Índù chuun ndulócô-nsià sàhà-té?

21 Doco dava ga-nè nì cachi-nè:

—Còó, màdì iin nècuàchì inácaa ñà-malu nduú nècuàchì cáhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsià cui dandúvaha ñà-malu iin nècuàchì cuaá?

Nansa nì cuni tu nècuàchì raza Judea cahni-né Jesús

22-23 Daaní, nì sàà quivì nducahnú ñà-nì xínu veheñùhu cahnú. Tiempu vixin nì sandua, te iá tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánúú-yá patiu veheñùhu ma ndé nani Portal de Salomón. 24 Te yucán nì sàà stnà itnii nècuàchì raza-yà Judea, cachí-nè xì-yá:

—¿Nadaa ga tiempu cuàhàn-ní chidèhé gà-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachi ndàà-ní xì-nsí.

25 Dandu nì cachi Jesús:

—Sàni cachi xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá. Nì ndacùcahín quivì Yuamáni', te nì quide cuàhà milagru. Xì ñà-jaàn vátùni cundaà ini-nsià ana divi nduí. 26 Doco mii-nsiá, có-xiníndísâ-nsiá, vàchi có-nduú-nsiá ana nduú rii xí, nacua nì cachi xì-nsiá. 27 Vàchi nèhivì nduú nahi rii xí, iníní-né na cáhìn xì-né. Te ináhî-nè, te nchícùn-nè yùhù. 28 Te sáhi-nè vida ndiaha nicanicuaàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-nè, nì còó iin tavà xì-né nùù ndahì'. 29 Vàchi nùù Yuamáni' nì nihí nèhivì nduú nahi rii xí, te còó cá ana chicá fuerte nùù mii-yá; còó iin cui dandáñuhú-xí-nè nùù ndahà-yá. 30 Te yùhù xì Yuamáni', iin-ni xínduu-nsi —nì cachi Jesús.

31 Ñàyùcànduá, nècuàchì raza-yà yucán, nì dàtácá tu-ne yùù ñà-caníyuu-nèyà, te cahni-nèyà. 32 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá obra vaha sàni quide nì xini-nsià. Te nsidaa obra mà nduá nì nihítáhvi' nùù Yuamáni'. Pues ¿índù obra xi (có-ndiáá), te sàhámà cuní-nsià cahni-nsiá yùhù?

33 Dandu nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Còó, màdì sàhà ñà-nì quidà-ní obra cuní-nsi cahni-nsí mii-ní; còó. Sàhà ñà-nì cachi-ní iin cuàchi, ñàyùcànduá ndiá ìcà-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vàchi cuní-ní ndudava-ní xì Dios, te nèhivì ùún nduu-ní.

34 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues, ¿nansa divi cachí nùù tutu nduú ley xi-nsia? Dohó cachá': "Nahi dios xínduu-nsia, cachí". 35 Pues, ducán cachá' sàhà nèhivì sàhana ma, mate cuisì nèhivì ùún nì inini razón xi Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá', te ináhá-ndá, siempre ñà-ndácuísì nduá cachí tutu ì. 36 Doco yùhù, mate ní nihí iin chuun ì nùù Yuamáni', te nì techuún-yá

yùhù nì quesai ñuhìví yohó, doco cachí-nsiá iin cuàchi nduá ñà-càchì nduí Dèhemani-yá. ³⁷ Cuisì cundehè-nsiá obra quidé, te nú có-nduá nahi obra quidá stná Yuamáni', dandu màsà cúníndísâ-nsiá yùhù. ³⁸ Doco nú dava-ni iá obra quidé xì obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá. Te mate có-xiníndísâ-nsiá yùhù, doco siquiera cunindisá-nsiá milagru quidé, dandu vátùni sàà-nsiá cundaà ini-nsiá, te cunindisá stná-nsiá ñuhú saín vida xi Yuamáni' anímè, te ñuhú saín stná vida xi yùhù ini mii-yá —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nsidaa nècuàchì yucán, tucutu nì cuni-nè tnii-neyà, doco nì càcu-ya nùù-né.

⁴⁰ Daaní, inga xichi cuàhàn-yà inga ladu yùte Jordán ndé lugar ndé nì saquida ì Juan (Bautista) nèhivì. Te nì cuee chii-yá yucán. ⁴¹ Ñàyùcànduá, cuàhà nèhivì nì casaà stná nùù-yá yucán, vàchi dohó cachí-nè:

—Còò milagru nisá quidá Juan (Bautista), doco nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu-ne sàhà Jesús, divi ñà-ndáà nduá, (sàni xini-nsì) —nì cachi nècuàchìmà.

⁴² Te tiempu iá-yà lugar yucán nì xinindisá cuàhà nèhivì mii-yá.

11

Nansa nì xihì Lázaro, te nì natiacu-nè

¹⁻² Daaní, después nì quicuehè iin nècuàchì ñuu tii Beta-nia nani Lázaro. Te divi ñuu yucán ndoó stná ùi cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú nècuàchì (nì sàà nùù Jesús después), te nì dàcùchì-né tàtnà tnàmì sàhà-yá, dandu nì nsida ìchì-nèà xì ididìni-né. ³ Pues divi cùha Lázaro mà nduú ana nì catechuún iin razón nùù Jesús, cachí-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuhí vaha nècuàchì màni guá nùù-ní.

⁴ Ñàyùcànduá, (nì sàà razón mà ndé iá-yà); doco na ní tiacu-yà palabra mà, dandu nì cachi-yà:

—Cuèhè jaàn, có-nduá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimanì cuáhà-ndà Dios nduá, te quee cuàhà stná tnùñuhu xí Dèhemani-yá —nì cachi-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, màni cuáhà Marta xì cùhì-nè xì cùha-ne nùù-yá. ⁶ Doco na ní xinitnùhu-ya cuhí nècuàchìmà, nì cuee chii gá-yà ùi quivì lugar yucán. ⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vichì cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸ Te nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Maestro, ¿a cuní tu-ní cùhùn-ní yucán? vàchi nècuàchì ladu mà, cuàhàn-nè cahni-né mii-ní xì yùù nì cùí, te tàyáha cuàhà quivì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ûxìn ùi hora nchií orá nùù-ndà, ñàyùcàndùá mà úhì ca-canuu-nda ndui, te mà cáquihì sàhà-ndà, vàchi tnuù nùù-ndà ñuhivì yohó. Te ducán iá stná xì nsidaa ana datnúù ndiaha (Dios) anima-xi, (mà yúhî-nè). ¹⁰ Doco tucu iá nú xica-nda ñuu, mà úhì nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-dàtnúù Dios ini anima-xi.

¹¹ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì cachi gà-yà xì-né:

—Quídi amigo xi-nda Lázaro. Ñàyùcàndùá, cùhìn dansícuìhnu ini-nè.

¹² Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Vàtùni Stoho-ndà Señor, vàchi nú quídi uun-ne vichi, ádi vàtùni nduvàha-ne.

¹³ Ducán nì cachi-nè, vàchi tuxí ini-nè cáhàn-yà sàhà ñà-quídi-ndà na quetátú-ndà; doco cóo, sàhà ñà-xihì-ndà cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, chicá claru nì cáhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Cunaha-nsiá, sàni xihì Lázaro. ¹⁵ Te mate có-ié` xì-né (na ní xihì-nè), doco vàtùni, vàchi chindeámà ñà-sàà-nsiá cunindisá ndisa-nsia. Pues vichi cùhùn-ndà ndé iá nsii ma —nì cachi-yà.

¹⁶ Te yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Tomás. Cuatí cachí nèhivì xì-né. Te vichi nì cachi-nè xì nsidaa gà compañeru-nè:

—Cùhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

¹⁷ Daaní, (nì quihin nsidaa-né ichì cuáhàn-nè xì-yá), te nì sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsii ma, te nì xinitnúhu-ne sàcuàhàn-ndà cùmì quivì iná cáá-ndà cueva ndé índùxin-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cahnú Jerusalén ndé nduú ñuu tii ma, nahi dava hora caca-nda, ¹⁹ (te yucán ndoó cuáhà) nècuàchì raza Judea. Ñàyùcàndùá, nì casaà stná cuáhà nècuàchì mà ndé iá Marta xì María, cuní-nè nacuahandee ini-nè nècuàchì mà sàhà nsì-cùha-ne.

²⁰ Daaní, na ní xinitnúhu Marta sàni quesaa Jesús, dandu cuáhàn-nè nànchicùn-nèyà. Doco María, nì ndòo-ne vehe. ²¹ Te na ní sàà Marta ndé iín-yá, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cúí cùhe.

²² Doco yùhù ináhî, nsidaa ñà-ndùá ni cácan tàhvì-ní nùù Dios vichi, seguru cuàhatahvì-yá mii-ní.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Icúmí cùha-ní natiacu-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Marta xì-yá:

—Yùhù ináhî, icúmí-nè natiacu-nè na sàà xínu tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ana danátíacú xì nèhivì, te sáhatahvì stnáì vida ndiaha. Ana càhvì xì', mate sàni xihì-nè, doco icúmí-nè

natiacu-nè. ²⁶ Te nsidaa ana itiácú, te xiníndísâ-né yùhù, mà nunca sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xiníndísâ-ní ñà-jaàn?

²⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Jaan, Señor mío; yùhù xiníndísê ñà-mii-ní nduu-ní Cristu Dèhemani Dios, te ndé inga ñuhivì nì quee-ní nì quesaa-ní.

²⁸ Ducán nì cachi-nè, dandu mànuhù-né vehe-ne, te nì cana dèhé-nè cùhi-nè, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Sànì quesaa maestru Jesús, te caná-yá mii-ní.

²⁹ Ñàyùcàndüá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luegu nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà, ³⁰ vâchi tâñáha ga sàà-yà meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé nì ndacùhun tnahá-yá xì Marta. ³¹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nácuàhandee xi ini María vehe-ne, nì xini-nè na ní ndacuiin yàchì nècuàchìmà cuàhàn-nè, ñàyùcàndüá, nì tenchicùn stná-nè cuàhàn-nè, cachí-nè:

—Ádi cuàhàn nècuàchì jaàn ndé índùxin nsii ñà-coo-ne cuacu-ne.

³² Dandu nì sàà María ndé iá Jesús. Te nì sàcuìn sisi-né nùù-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùì, dandu mà cúì cùhe.

³³ Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivì cutnáhâ xí-nê, dandu nì sàcàn fuerte ini-yà, te nì cutàsi ini-yà.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—¿Índù índùxin nsii?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cùhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsi Señor.

³⁵ Dandu nì sacu stná-yà. ³⁶ Te sàháyùcàndüá nì cacachi nècuàchì raza-yà (nì quixi Jerusalén):

—Cundehè-nsiá na cuahà guá cuú ini-yà sàhà nsii ma.

³⁷ Doco dava nèhivì yucán, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Dècuèndè iin nècuàchì cuaá nì dànátùì Jesús yohó nùù-xí.

¿Índù chuun mànicùì dandúvâha-ne nècuàchì nsii yohó sàhà ñà-màsà cúì-nè nì cùì? —nì cachi-nè.

³⁸ Daaní, cuàhàn-yà xi-né te nì sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índùxin nsii ma. Cueva ndüá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sàcàn ndee ini-yà nì sàà-yà. ³⁹ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—Dità-nsià cavà jaàn.

Doco nì càhàn Marta, cùha nsi-Lázaro, cachí-nè:

—Señor mío, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì vichi; ádi sàsàhán quini nsii jaàn.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sànì cachì xì-ní cuisì xiñuhu cunindisá vâha-ní, dandu cunì-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

⁴¹ Ñàyùcàndüá, nì ditá nèhivì mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì cachi-yà:

—Ansivéhé-nî, Yuamáni', vâchi nî inini-ní ñà-nduá nî xicàn tâhvî nùù-ní. ⁴² Te ináhî, ducani iníní-nî yùhù na xicàn tâhvî nùù-ní, doco ducán cachî xî-ní vichi sàhà-ñá nî cúníní nèhivî itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-nduù-ní ana nî techuun-xí vâxi ⁴³ —nî cachi-yà.

Dandu nî ndàhî ndee-yá, cachí-yà:

—¡Lázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

⁴⁴ Dandu nî natiacu nècuàchì nsii ma nî quee-ne cueva, idáducún î-né sicoto. Te nuhní stná ndahàsáhà-né, te nùù-né, idàhvi stná iin sicoto. Dandu nî dândacú-yá nùù nèhivî itá yucán, cachí-yà:

—Nacani-nsiànè, te ni cacá-né —nî cachi-yà.

Nansa nî ndatnuhu tnahá nèhivî ñà-tnii-ne Jesús, te cahni-néyà

⁴⁵ Ñâyùcànduá, cuàhà nècuàchì raza Judea yucán, nî xinindisá stná-néyà na ní xini-nè nansa nî quida-ya. Divi nèhivî nî sàhàn vehe María nàcòtò xî nècuàchìmà xínduu-ne. ⁴⁶ Doco dava ga nèhivî yucán, mànuhù-né, te nî cachitnuhu-ne xî nècuàchì fariseu nansa nî quida-ya. ⁴⁷ Ñâyùcànduá, nî nataca nècuàchìmà xî dùtù xícusahnú, te nî ndatnuhu tnahá-né, cachí-nè:

—¿Ndíá quida-nda? vâchi cuàhà gá milagru quidá Jesús. ⁴⁸ Te nú ni nácóó uun-ndané, dandu icúmí nsidaa nèhivî cunindisá-né nècuàchìmà. Te nú ducán, dandu caquixi tè-romanu, dacaá-te veheñùhu xi-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-ndà yohó —nî cachi-nè.

⁴⁹ Dandu nî càhàn iin tiàa nani Caifás, divi nècuàchì nduú dùtù cusáhnù cuìa yucán. Te dohó nî cachi-nè:

—Mii-nsiá, có-cùndàà ini-nsiá. ⁵⁰ Có-sânihi inì-nsia ñà-nùù ndohó chicá vâha quea nú ni cuí imindaa nèhivî sàhà ñuu-ndà yohó, te màdiá ndañuhu nsidaa-nda —nî cachi-nè.

⁵¹ Doco Caifás mà, màdi inì-ni mii-né nî chitnùnì ini-nè cachi-nè ducán; còó, vâchi sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnù cuìa yucán, ñâyùcànduá Dios nî dàchitnùnì ini-yànè cachi-nè ducán sàhà Jesús ñà-icúmí-yâ cui-yà sàhà nèhivî ñuu-yà. ⁵² Te màdi cuisì sàhà nèhivî ñuu-yà. Còó, vâchi icúmí stná-yà cundaca-ya nsidaa nèhivî nduú dèhe ndisa Dios, te danátácá-yànè ñà-cundoo-ne iin-ni cahnú-ní, mate vichi xíndoo-ne inicutu ñuhiví.

⁵³ Cunaha-nsiá, ndè quivì yucán nî quesaha tè-xídandacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyâ.

⁵⁴ Ñâyùcànduá, cóni xícanuu vate gá-yà mahì nèhivî raza-yà yucán, còó. Nî quee-ya cuàhàn-yà inga ñuu nani Efraín, iin ñuu indúhu yatni ndé nduú puru yucù. Te yucán nî ìa chii-yá xî nècuàchì dacuahá-yá.

⁵⁵ Daaní, quivì yucán sà-itúú nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámà iin vicò siempre nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. Ñàyùcàndüá, cuàhà nèhivì nì quee ñuu cuati vaxì ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhì-né antes sàà vicò mà. ⁵⁶ Te itá nècuàchìmà veheñùhu cahnú ndatnúhú-nê, ndácàtnùhù stnahá-né nù-né a quixi stná Jesús vicò mà, á coó, cachì-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Nansa tuxí inì-nsia? ¿A quixi-ne, á coó? Ádi mà quíxí-né cahan-nsí.

⁵⁷ Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nù dùtù xícusahnú, xì nù nècuàchì fariseu, cachì-nè xì nsidaa nèhivì ñà-ìcúmí-né cachitnùhu-ne índù iá-yà, nú ináhá-nê, sàhà-ñá cùhùn nècuàchìmà tñii-neyà.

12

Nansa nì quida iin nècuàchì ñahà, nì dàcùchí-né sàhà Jesús xì tàtnà tñàmì

¹ Daaní, cumánì gá iñù quivì cunduu vicò pascua, dandu nì sàà Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé iá nècuàchì nì dñaníácú-yà nani Lázaro. ² Te ñuu mà nì quida stná nèhivì iin vicò tii sàhà-ñá cundoo-ne cuxi-ne xì-yá. Te vicò mà nì chindee stná Marta, nì quida-ne chuun yuhùnùhú. Te iá stná Lázaro yucán mahì nèhivì cutnáhâ xí-yâ xixí-yá. ³ Daaní, nì sàà stná María yucán, nihí-né dava litro ñà-tñami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gà-te. Te nì dàcùchí-nète sàhà-yá, dandu nì nacuaaha-nète xi ididíni-né. Te inicutu vehe nì nacutu dico tñami-té. ⁴ Doco yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-nè tiàa icúmí dicò xì-yá después. Te dohó nì cachì-nè:

⁵ —¿Índù chuun cóni cùyàhvi ñà-tñami jaàn chicá vaha ni cuí? Vàchi vátuni tui ùni cientu dihùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndàñá nù nècuàchì ndahví.

⁶ Ducán nì cachì nècuàchìmà, doco màdì ndisa nècuàchì ndahví cuhí ini-nè; (mii-né cuhí ini-nè), vachi iin nècuàchì cuìhnà nduú-né. Te ndahà-né iá itni dihùn xí nsidaa nècuàchìmà, te tùha stná-nè cuida cuìhna-né dihùn ñuhuma.

⁷ Ñàyùcàndüá, nì cachì Jesús xì-né:

—Nacoo-ní nècuàchì ñahà yohó, vachi sàhà-ñá sà-itúú quivì cundùxin, ñàyùcàndüá nì chivàha-ne ñà-tñami yohó, te vichi nì xichuún-néa. ⁸ Nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né yohó, doco yùhù, còó, sacù-ni quivì ié` xì-nsiá —nì cachì-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-cahni stná-nè Lázaro

⁹ Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì raza Judea, nì sàà stná-né ñuu tii Betania mà na ní xinitnùhu-ne yucán iá-yà. Doco màdì cuisì mii-yá cuní-nè cundehè-né, còó. Stná Lázaro cuní-nè cundehè-né, vachi sàni natiacu nècuàchìmà. ¹⁰ Ñàyùcàndüá,

dècuèndè stná nècuàchìmà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né, te sàhámà nì quesaha-né ndatnúhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹ Vàchi sàhà Lázaro cuàhà nèhivì ladu Judea mà cuní-nè yàha-ne ladu xi Jesús ñà-cunindisá stná-nèyà.

Nansa nì sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹² Daaní, nì yàha inga quivì. Te nèhivì cuàhà sàni quesaa ñuu Jerusalén chivàha xi vicò mà, nì xinitnúhu-ne ñà-ícúmí Jesús quesaa stná-yà. ¹³ Ñàyücàndüá, nì sahnde-nè ndahà nù-ñúù, te nihí-nènu nì quee-ne cuàhàn-nè dècuèndè ndé vaxi-ya, cána ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Viva! ¡Ndiaha gá nècuàchì yohó, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ndiaha gá-nè, vachi cuàhàn-nè cusahnú-né nùù ñuu-ndà Israel!

¹⁴ Dandu nì tui iin burru chii, te nì sàcùnùú-yá yàtà-sí. Ducán nì quida-ya, vachi dohó cachí nùù tutu ì:

¹⁵ Mii-nsiá nèhivì ñuu Sión yohó, màsà yúhî-nsiá, vachi icúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nùù-nsiá, cuindànùú-yá iin burru chii —cachí tutu mà.

¹⁶ Doco nècuàchì dacuahá-yá, có-ínahá-nè ñà-sàhà mii-yá cachí tutu ì ducán. Cuisì dècuèndè después na sàni nanihi-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá, dandu nì nsinuu ini-nè, ndisa, ducán cachí tutu mà, te divi ducán nì chindee stná-nèyà, (te nì quida ndisa-ya) nsidaámà.

¹⁷⁻¹⁸ Pues vichi sàni ndecoyo cuàhà nèhivì (ñuu mà) nánchìcùn xì-yá, vachi sàni xinitnúhu-ne sàhà milagru cahnú nì quida-ya na ní cana-ya Lázaro nì quee-ne sepultura nì natiacu-nè. Vachi nèhivì nì xini xì milagru mà, sàni dàcuítia-nè cuentu inicutu.

¹⁹ Daaní nì xini nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nì ndecoyo, te nì ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-nè:

—¡Jaàn xiní-nsiá ni-iyuhu có-quidà-ndà ganar! Cundehè-nsiá, nsidanicuú nèhivì nchìcùn xì Jesús vichi.

Nansa nì quixi nècuàchì raza Grecia nandúcu-né Jesús

²⁰ Daaní, vicò mà nì sàà stná itnii nècuàchì ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà. ²¹ Te nì tnàtuu-ne nùù Felipe, iin nècuàchì ñuu Betsaida iá ladu Galilea, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Señor, cuní-nsì càhàn-nsì xì Jesús.

²² Dandu nì sàhàn Felipe nì cachitnúhu-ne xì Andrés, dandu ndúi-nè cuàhàn-nè nùù mii-yá, te nì cachi-nè xì-yá sàhà nècuàchì ñuu Grecia mà. ²³ Dandu nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—Vichi sàni sàà quivì nanihi' tnùñuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ²⁴ Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: nú (cuhí ini-ndà) iin nùnì, te sàhámà

có-chihì-ndañá, dandu imindaa nùni cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chihi-ndañá, dandísá icúmî nducuahà'. ²⁵ Pues ducán iá stná xî vida xî nèhivì. Nú cuhí gà ini-nè vida xi-ne ñuhivì yohó, dandu icúmî ndañuhu dahuan. Doco nú có-cuhí ini-nèa, dandu nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. ²⁶ Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchí nùí, dandu ni cúncícùn-nè yùhù, te ndéni nì cui ni sái, yucán icúmí sàa stná nècuàchì mà cutnahá-né xî'. Te nsidaa ana xinúcuáchí nùí, icúmí Yuamáni' quidañuhu-yánè.

²⁷ 'Vichi yáha ga nacáni cuáhà inì. Doco ¿a cuáhìn càquìn nùu Yuamáni' ñà-nì dácâcu-ya yùhù nùu ñà-nduá icúmí cuu xî vichi? Còo, vâchi divi sàhà ñà-nì cùu-xî' ducán nduá nì quesai ñuhivì. ²⁸ Te vichi dohó cachí' xî Yuamáni': "Tavà-ní tnùñuhu xî-nì cundehè nèhivì".

Dandu nì tiacu tàchì ana cáhàn ansivi, cachí-yà:

—Sàni taví tnùñuhu xí, doco más gà-ñà icúmí quee nùu nèhivì quivì nùu-xí.

²⁹ Ñàyùcànduá, nèhivì itá yucán, na ní tiacu-nè tàchì-yá, nì cachi-nè:

—Dàvì ní cáhàn.

Te dava ga-nè nì cachi-nè:

—Ádi ángel nì cáhàn xî Jesús.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xî-né:

—Màdi sàhà yùhù nì cáhàn Dios ndè ansivi nì tiacu-nsià; sàhà mii-nsiá nduá nì cáhàn-yà. ³¹ Cunaha-nsiá, sà-ítúú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiàá ñuhivì yohó. Te vichi icúmí Dios tavà-yá quisì dandacú nùu ñuhivì yohó. ³² Daaní, nú sàni chituu ducún nèhivì yùhù, dandu icúmí danátâquì cuáhà nèhivì nùí.

³³ Palabra mà nì cachi-yà nahi ejemplu sàhà-ñá cundaà ini-ndà índu modo icúmí nèhivì cahni-néyà (nchìca cruz).

³⁴ Dandu nì cachi nèhivì cuáhà mà xî-yá:

—Nsihù, sàni inini-nsi nì cahvi-ne nùu ley ì ndé cachá': "Nicanicuahàn icúmí coo mii-yá nani Cristu". Doco mii-ní, cachí-ní ñà-icúmí nèhivì dananá ducún-nè mii-ní, (te cui-ní). Te cachí stná-ní ñà-nduù-ní Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Pues ¿nansa iá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì?

³⁵ Dandu nì cachi Jesús xî-né:

—Iyuhu nduú tiempu cuáhàn cutnuù ndiaha luz (xi Dios) mahì-nsiá. Ñàyùcànduá, nacua datnúu ndiaha-yá nùu-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vâchi (vâxi iin quivì) vihini cuxio nsidaamá, te ndé cuisì ichì ñáa ndòo nùu-nsiá. Cunaha-nsiá, nú ni cacá iin nèhivì ichì ñáa, mà có-cundáa tnùnì ini-nè índu nùu-xí sàa-nè. ³⁶ Doco vichi nduú meru hora datnúu ndiaha-yá luz (xi-ya) nùu-nsiá, ñàyùcànduá

cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàà-nsià cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúù ndiaha xi-nsiá —nì cachi-yà.

Dandu nì quecuaán-yá iin xaan ndé mà ndácùhun nècuàchìmà-yá.

Nansa nì cahíchi ini nècuàchi ñuu Jesús mii-yá

³⁷ Mate cuàhà milagru nahnú nì quida-yà nì xini nèhivì, doco cóni sàà-nè cunindisá-néyà. ³⁸⁻³⁹ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì tiaa profeta sàhana nani Isaías, vàchi dohó nì cachitnúhu ndómà:

Stoho-nsi Señor, sacu nèhivì nì xinindisá ñà-nduá nì cachi-nsi xi-né, mate cuàhà gá sàni quida-ní milagru fuerte, nì cachi ndómà.

Ñàyùcànduá, mànicùí gá cunindisá nèhivì (raza-yà), vàchi dohó nì tiaa stná Isaías mà (ñà-nduá nì cachi Dios) sàhà-né:

⁴⁰ Sàni dàcuái anima-nè, te quidámáxiní-nè quidé.

Ñàyùcànduá, có-cùní-nè cundehè-né ichì yùhù, nì có-cùní stná-nè mànihì ini-nè, nì có-cùní stná-nè natnahnù-nè (ichì váha), te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi-yà.

⁴¹ Ñà-jaàn nduá nì tiaa Isaías sàhana na ní xini ndómà seña xi Dios ñà-ndiaha guá cuàhàn quida Jesús, te nì cachitnúhu-nda sàhámà.

⁴² Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá stná nèhivì raza-yà nì xinindisá stná-néyà, dècuèndè stná cuàhà nècuàchi dandacú. Doco cóni càchí vate-né ñà-jaàn, vàchi nì yùhí-nè (cuídà ini) nècuàchi fariseu-nè, te mà cóo gá permisù cùhùn-nè veheñùhu. ⁴³ Vàchi chicá nì cudì ini-nè ndee vàha-ne nùù nèhivì ñuhiví, te màdì nùù Dios.

Nansa icúmí palabra nì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví

⁴⁴ Daaní, nì ndàhì ndee Jesús, cachí-yà:

—Nú xiníndisá nèhivì yùhù, màdì cuisì yùhù xiníndisá-né; cóo. Stná mii-yá ana nì techuun-xí vàxi xiníndisá stná-nè.

⁴⁵ Te nú indéhe-né yùhù, dandu indéhe stná-nè ana nì techuun-xí vàxi. ⁴⁶ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnúù nùù nèhivì ichì cùhùn-nè, ñàyùcànduá nì quesai ñuhiví yohó, dandu nsidaa ana xiníndisá xí, mà cáca gá-nè ichì ñáa. ⁴⁷⁻⁴⁸ Te nú cundáa ini iin nèhivì ñà-nduá cachí, te có-chívàha-neà, dandu icúmí ndundaà sàhà cuàchi-ne, te nihì-né castigu. Doco màdì yùhù icúmí nsidandaà xì sàhà-né. Cóo, vàchi màdì sàhà-ñá dandohí nèhivì nì quesai ñuhiví yohó. Cóo; sàhà-ñá càcu-ne nì quesai. Divi palabra sàni cachi icúmí nsidandaà sàhà cuàchi nèhivì cahíchi inì-xi, te có-càndisá-né ñà-nduá cachí. Icúmí palabra mà cachà nansa nihì-né castigu na sàa xinu tiempu.

⁴⁹ 'Nsidaa ñà-nduá sàni cachi xi-nsiá, màdì dìmì míí nì quèá; cóo, divi Yuamáni' nduú ana nì sàcùnahí nùù-xí; divi mii-yá

nì cachi-yà xì' ñà-nduá cuní-yà cachì xì-nsiá. ⁵⁰ Te ináhî, nú ni cúníndísâ-nsiá ñà-nduá dandacú-yá, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuahàn. Ñàyùcànduá, nacua sàni cachi-yà xì', divi ñà-jaàn nduá cachí' xì-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Nansa ni nacate Jesús sàhà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, ni sàà vigilia vicò pascua, te ináhá Jesús sà-ítúú stná quivì icúmí-yâ quee-ya ñuhivì yohó nùhù-yà ndé iá Yuamáni-yá. Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yà sàhà nèhivì xí-yá ndoó ñuhivì yohó, ñàyùcànduá nì (quida-ya iñàha ñà-cundaà ini-ndà) yáha ga cuú cuáhà ini-yà sàhà-ndà. ² (Vàchi divi ñuú vigilia mà) iá-yà cudíní-yà xì (nèhivì xí-yá). Doco iin nècuàchìmà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnú ini-nè cahin-nèyà (nùù tè-xídandacú), vèchi ducán nì dānácání ini ñà-malu-nè quida-ne. ³ Te mii-yá, ináhá stná-yà sàni chitnùnì ini Yuamáni-yá ñà-dandacú-yà nùù nsidanicuú iñàha, te ináhá stná-yà ñà-nùù Yuamáni-yà nì quixi-ya, te después nùhù-yà. ⁴ Ñàyùcànduá, nì nacooyà ñà-xìxí-yá, te nì ndacuiin-yà, nì tavà-yá dùhnù quihín-yà, te nì chicuhni nihni-ya iin sìcoto caní tixi-ya. ⁵ Daaní, nì tnii-ya iin tina, te nì dàchitù-yáñà tècuí, dandu nì quesaha-yá nacáté-yá sàhà nècuàchì dacuahá-yá, te después nì nsida ìchí-yáñà xì sìcoto cani-ma.

⁶ Te na ní sàà-yà ndé iá Simón Pedro, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—¿A ndisa cuní-nî nacate-ní sàhí, Señor mío?

⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi có-sànihi inì-ní índù iñàha nduá cuàhìn guide xì-ní, doco vaxi iin quivì, dandu sàà-ní cundaà vaha inì-ní.

⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—¡Còó! ¡Mà nunca cuàhi nacate-ní sàhí!

Te nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú màsà nácátí sàhà-ní, mà cúí cunduu-ní nèhivì xí.

⁹ Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Señor mío, nú ducán nduá, dandu nacate stná-ní ndahí xì ònì, te màdiá cuisì sàhí.

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, nú làcà nì xichi iin nèhivì, còò necesidad cuchi tu-ne, vèchi sà-íá ndoo inicutu ìcà-né, cuisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán iá stná xì mii-nsiá vichi, sàni ndoo vaha dahuun anima-nsiá. Doco màdi nsidaa-nsiá iá ndoo-nsiá.

¹¹ Ducán nì cachi-yà, vèchi ináhá-yâ ana cuàhàn dicò xì-yá, ñàyùcànduá nì cachi-yà: “Màdi nsidaa-nsiá iá ndoo-nsiá”.

12 Daaní, nì nsihi nì nacate-ya sàhà-né, dandu nì nàcùndixi-ya dùhnù quihín-yà, te nì sàcòo-ya. Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A cundáa inì-nsia índù chuun nì quide xì-nsiá ducán?
 13 Pues Maestro cachí-nsiá xì', te Stoho-nsi Señor cachí stná-nsiá xì'. Te vátùnì iámà, vàchi divi nduí. 14 Doco cunaha-nsiá, mate maestru xi-nsia nduí, te stoho-nsiá nduí, doco nì nacati sàhà-nsiá. Ñàyùcàndùá, stná mii-nsiá ndiá icà-nsiá nacate stnahá stná-nsiá sàhà-nsiá. 15 Vàchi nacua nì quide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá. 16 Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó: màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùù lamú xi-tè. Stná iin tè-nihì-xì iin razón, màsà cútúxí ini-te ñà-chicá ndiaá-te nùù ana nì techuun-xi-té xì razón mà. 17 Ñàyùcàndùá, nú sàni cundáa vaha inì-nsia ñà-ndáa nduá sàni cachì xì-nsiá, te quidá ndisa-nsia cumplir, dandu ndiaha gá cundoo-nsia.

18 'Doco có-càhìn sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhí índù nèhivì sàni nacàxin. Te nacua nì cachitnùhu nùù tutu ìì, ducán ndisa sàni cuu xì, vàchi dohó cachá': "Ìin tiàa cutnáhá xì na xixí, divi nduú ana sàni nanduu ana xiní ùhì xì". 19 Yùhù, tàñáha ga yàhi tnùndoho icúmí cuu xì, doco sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà-ñá, dandu na sàa cuu ducán, icúmí-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yá. 20 Ñà-ndácuisì nduá yohó cachí xì-nsiá: nú xiníndísá nèhivì iin ana nì techuín, dandu queámà na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndísá-nè yùhù, dandu cuní cachàmà xiníndísá stná-nè mii-yá nì techuun-xì vaxi ²¹—nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-divi Judas icúmí quida xi-yá entregar

Dandu nì quesaha-yá cuhúún cuáhà ini-yà, te nì cachitnùhu-ya xì nèhivì xì-yá yucán:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì'.

22 Ñàyùcàndùá nì quesaha nsidaa nècuàchìmà indéhe stnahá-né nùù-né, nacání ini-nè ana divi cáhàn-yà sàhà-xì cahan-né. 23 Te yatni uun diìn-yá iá iin nècuàchì màni guá nùù-yá. 24 Ñàyùcàndùá, nì quida Pedro iin seña nùù nècuàchìmà ñà-nì ndácàtnùhù-né nùù-yá ana divi cáhàn-yà sàhà-xì. 25 Dandu nècuàchìmà, chicá nì cuyatni-ne nùù-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

26 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchì jaàn nduú-né.

Dandu nì dàndàxín-yá pan mà, te nì sàha-ya Judas Iscariote, divi dèhe Simón. 27 Te na ní tnii nècuàchìmà pan mà, dandu

nì quìhvi ñà-malu Satanás ini anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-nduá cuàhàn-ní quida-ní, yàchì quida-ñà.

²⁸ Doco nèhivì dava ga cutnàhâ xí-yâ yucán, cóni cundáa ini-nè índù chuun nì cachi-yà palabra mà xì nècuàchì mà.

²⁹ Dava-ne, nì tuxi ini-nè nì cachi-yà ducán sàhâ ñà-nduú nècuàchì mà ana ndiaá xì dihùn xí nsidaa-né, te ádi iá iñàha cùhùn-nè cuiin-ne ñà-nducahnú vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-né dihùn nùu nècuàchì ndahví cahan-né, (doco còò). ³⁰ Daaní, na ní nsihi nì tñii Judas mà pan mà, dandu vichi vichi nì quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-nduú palabra saa nì dandacú Jesús nùu-ndà

³¹ Na sàcuàhàn Judas, dandu nì cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, vichi sàni nihì ndise tnùñuhu xí, te sàhâ stná yùhù icúmí quee ga stná tnùñuhu xí (Yuamáni) Dios. ³² Ñâyücànduá, nú sàhâ yùhù chicá coo tnùñuhu xí-yá, dandu stná yùhù nihì gá stnái más tnùñuhu quida-ya; te yàchì icúmí-yâ quida-ya ducán. ³³ Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vàchi nacua nì cachì xì nècuàchì raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachí stnái xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsiâ nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cuí sàa-nsiâ. ³⁴ Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsia, divi ñà-cuu stnahá ini-nsiâ sàhâ-nsiá, ñà-jaàn nduá dandacuí; nacua cuú cuáhà inì sàhâ mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stná ini-nsiâ sàhâ-nsiá. ³⁵ Vàchi nú nì cuú stnahá ini-nsiâ sàhâ-nsiá, dandu sàhájàn vátùni cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-divi nèhivì xí yùhù nduú-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿índùvì cùhùn-ní?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xì' cùhùn índù icúmí cùhìn. Doco después, dandu icúmí stná-ní sàa-ní yucán.

³⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índù chuun mà cúí cutnahá stnái xì-ní cùhùn vichi? Vàchi cunaha-ní, dispuestu ié' cuì sàhà-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-nî cuì-ní sàhí cahan-ní? Yùhù cachí xì-ní, te ñà-ndáa nduá, tàñàha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùnì xichi.

14

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichi sàa-ndà nùu Yua-nda Dios

¹ Màsà nácání gá ini-nsià; cuisì cunihnu ini-nsià Dios, te cunihnu stná ini-nsià yùhù. ² Ini vehe cahnú Yuamánì' iá cuàhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdì ñà-ndáà nduájàn, dandu sàni cachì xì-nsiá nì cùí. Doco icúmí codònú nùù-nsiá cùhìn sàhà ñà-quida viì' ndé cundoo stná-nsiá xì'. ³ Daaní, na nsihi quideàmà, dandu icúmí naxicocuìn nàcuàqui mii-nsiá nùhù-ndà sàhà-ñá cutnaha-nda cundoo-nda yucán. ⁴ Te lugar yucán, sàcùndáà inì-nsia índù iá', te sàcùndáà stná inì-nsia índù ichì sàà yucán.

⁵ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ínáhá-nsí ichì mà, vàchi có-cùndáà ini-nsi índù cùhùn-ní.

⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduí ichì mà, te nduú stnái ñà-ndácuisì, te nduú stnái ana (sáha xì) vida ndiaha. Nú màdì sàhà yùhù, còò íin sàà nùù Yuamánì'. ⁷ Doco nú ináhá-nsiá yùhù, dandu ináhá stná-nsiá mii-yá. Ñàyùcànduá, vichi sàni xini-nsiàyà, te sà-ínáhá stná-nsiàyà.

⁸ Dandu nì cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cuní-nsì cundehè-nsí Yua-nda Dios, dandu ndòò vaha ini-nsi.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu ié' cutnáhí xì-nsiá, te ¿a táñâha ga nacuni-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsià yùhù, dandu ñà-sàni xini stná-nsiá Yuamánì' nduá, te còò cá necesidad cachì-ní ñà-cùnì-nsiá cundehè-nsiáyà. ¹⁰ Ádi sá-xiníndísá-ní ñà-ñùhú saín vida xì ini Yuamánì', te ñuhú stná vida xi-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sàhámà) nsidaa ñà-nduá cachì' xì-nsiá, màdiá inì-ni mií ndacú ínà, vàchi ini anímè iá Yuamánì', te divi-ya nduú ana quidà-xì obra ndiaha xí-yá (xiní-nsiá). ¹¹ Cunindisá-nsiá ñà-ñùhú vida xì ini mii-yá, te iá stna vida xi-ya ini yùhù. Te nú có-xiníndísâ-nsiá mate sàni cachì xì-nsiá ducán, doco siquiera cunindisá-nsiá ñà-sàni xini-nsiá milagru ndiaha nì quide. ¹² Ñà-ndáà nduá cachì' xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa iin nèhivì yùhù, dandu vátùni quida stná-nè milagru nahi ñà-nduá quidé. Dècuèndè milagru chicá fuerte vátùni quida stná-nè, vàchi icúmí nùhì ndé iá Yuamánì'. ¹³ Te nsidaa ñà-nduá nì cécàn tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quíví, icúmí quideà, dandu chicá más nìhì Yuamánì' tnùñuhu xí-yá sàhà yùhù ana nduú Dèhemanì-yá. ¹⁴ Ndéni iñàha nì cui nì cécàn tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quíví, quideà.

Nansa nì quida Jesús comprometer techuún-yá Espíritu Ìi xí-yá quixi

15 'Nú cuú ndisa ini-nsià sàhí, dandu icúmí-nsià chivàha-nsia ñà-nduá dandacuí nù-nsiá. 16 Icúmí càcàn tãhvi stnái nù Yuamáni', dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xi-nsiá, te Yà-icúmí quixi ma, nicanicuahàn icúmí-yâ coo-ya cutnahá-yá xì-nsiá. 17 Divi Espíritu Ìi xí Dios nduú-yá, te cuisì ñà-ndacuisì cachí-yâ. Nèhivì dava ga ñuhiví yohó, mà cúí ñhì-né Yà-ìi mà, vâchi có-túí-yá nù-né, te ni có-ináhá stná-nèyâ. Doco mii-nsiá, sà-ináhá-nsiâyâ, vâchi sà-íá-yâ cutnahâ-yá xì-nsiá, te después, icúmí-yâ yâha-ya ini anima-nsià coo-ya nicanicuahàn. 18 Yùhù, mà cuáhi ndòo penchì-nsiá, vâchi icúmí naxicocuín ñà-coi xì-nsiá.

19 'Lacà sacu tiempu, dandu mà cúní gà nèhivì ñuhiví yùhù. Doco mii-nsiá, jaan. Vâtùni cuni-nsià yùhù. Iin-ni itiacuì, te sàhà ñà-itàcuì, ñàyùcànduá iin-ni cutiacu stná mii-nsiá. 20 Na sàà quivì yucán, dandu cundaà vâha inì-nsia ñà-iin-ni nduú xì Yuamáni', te cundaà stná inì-nsia ñà-sà-íá stná mii-nsiá ini animè, te yùhù, ini anima mii-nsiá íá stnái.

21 'Ana ináhá xí ñà-nduá dandacuí, te quidá-néà cumplir, divi nècuàchì mà nduú ana cuú ndisa inì-xi sàhí. Daaní, nú cuú ini-nè sàhí, icúmí Yuamáni' cuu stná ini-yâ sàhà-né, te stná yùhù, cuu stná inì sàhà mii-né, te datúí nansa nduú modo xi nù-né.

22 Daaní, nì càhàn Judas xì-yá, (doco inga Judas), màdì Judas Iscariote, te dohó nì cachì-nè xì-yá:

— Señor mío, ¿Índu chuun cuisì nù nsiùhù icúmí-nî datúí-ní nansa nduú modo xi-ní? ¿Índu chuun mà quidá-nî ducán xì dava ga nèhivì ñuhiví?

23 Dandu nì cachì Jesús xì-né:

— Nèhivì cuú inì-xi sàhí, tùha-ne chivàha-ne ñà-nduá cachí xì-né. Dandu Yuamáni', icúmí stná-yâ cuu ini-yâ sàhà-né, te sàà-nsi nù-né ñà-cundoo-nsi ini anima iin iin-ne. 24 Doco nècuàchì có-cuú inì-xi sàhí, có-chivàha-ne ñà-nduá cachí. Te ñà-nduá cachí xì-nsiá, màdì inì-ni míí ndacú inì cachì ñà-jaàn. Còó, Yuamáni' nduú ana chítñuní ini-xi ñà-nduá cachí xì-nsiá.

25 'Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá mientras íá ve xì-nsiá yohó. 26 Doco íá inga ana cuàhàn chindee xi-nsiá, divi nduú Espíritu Ìi icúmí Yuamáni' techuún quixi cuenta xi. Te Yà-ìi mà, icúmí-yâ chinaha-yâ mii-nsiá nsidaa iñàha, te dansínúú ini-yâ mii-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá.

27 'Mate cúhìn, doco sàhà yùhù vâtùni cundoo-nsia contentu, divi nacua ié` contentu, ducán sáhatahvi stnái mii-nsiá ñà-cundoo stná-nsià contentu. Mà quidé na quidá nèhivì ñuhiví yohó, diín modo ndoó dîi-né. Còó, màsà nácání ini-nsià sàhà ni-iñàha, ni màsà yúhí-nsiá. 28 Vichi sàni inini-nsia nì cachì ñà-icúmí nùhù xiqué, dandu naxicocuín. Te nú ni

cuú vaha ini-nsià sàhí nì cuí, dandísá cudìi gá inì-nsia ñà-nì cachì icúmí nùhì ndé iá Yuamánì', vachi chicá dandacú mii-yá. ²⁹ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xì-nsiá palabra yohó sàhà ñà-nduá cuàhàn cuu después, dandu quivì cuu ndisa nacua sàni cachì xì-nsiá, vātùni cunindisá ví-gá-nsià.

³⁰ 'Pues vichi, mà cáhàn cuàhà gué' xì-nsiá, vachi sà-vàxi mii-sí dandacu-xi nùù nēhivì ñuhivì yohó, te còò ni-iñàha nduú-si xi yùhù. ³¹ Doco ñà-nduá cuàhìn quide, cuàhìn quideà sàhà ñà-cundaà ini nēhivì ñuhivì ñà-cuú ndisa inì sàhà Yuamánì', te cunì quidandise ñà-nduá nì dandàcú-yá nùì. Ñàyùcànduá, ndacuíta-nsia cùhùn-ndà.

15

Ejemplu sàhà nducuyòhò si-uva

¹ Ñà-ndàà nduá, ducán ié' xì nēhivì-xí na ian nducuyòhò ndèè nduí. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamánì', nahi nècuàchì ndiaá xì-nú nduú-yá. ² Vachi nsidaa ndahà nducuyòhò, nu có-càná quisì vídià, tànhdèà. Te nú cuàha-sì nùù ndahà-nú, dandu táhndè ndodò iin ian ndundoa sàhà-ñá chicá más quisì vídi cana. Ducán nduú modo quidá stná Yuamánì' xì nsidaa nēhivì nihnú vaha ini xì'. ³ Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá, sàni ndundoo stná anima-nsià ñà-sàni càhìn xì-nsiá palabra ndiaha. ⁴ Te vichi, iin-ni ni cúníhnu vaha ini-nsià yùhù, dandu icúmí coo stná vida-xi ini anima-nsià, vachi ducán iá' na iin ndahà nducuyòhò, nú có-ítuú gá' icà nducuyòhò ndèè mà, dandu mà cuàha ga quisì vídi. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú có-nìhnu vaha ga inì-nsia yùhù, dandu mà cúí quida ga-nsià ni-iin ñà-vàha.

⁵ Ñàyùcànduá, yùhù nduí nahi nducuyòhò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vaha ini-nsià yùhù, te iá stná vida xi ini anima-nsià, dandu vātùni quida stná-nsià cuàhà gá ñà-vàha. Doco nú màsà chindéi mii-nsiá, mà cúí quida-nsia ni-iñàha. ⁶ Doco iin nēhivì, nú có-cùnì-nè cunihnu ini-nè yùhù, dandu ducán cuu xi-né na iin ndahà yutnù sàni tànhdè, vachi dítâ-nèà iladu ñà-ìchà, te nú sàni ìchà, dandu danátácá-nèà quèa ñuhu coca.

⁷ 'Doco nú ndisa, nihnú vaha ini-nsià yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsià ñà-nduá cachì' xì-nsiá, dandísá, vātùni càcàn tãhvi-nsiá nùù Dios ndéni iñàha nì cui, te nihì-nsiàña. ⁸ Te nú cuàhà gá ñà-vàha nihì-nsiá quida-nsia, dandu chicá más tñùñuhu xì Yuamánì' quee, te sàà stná-nsià cunduu ndisa-nsia nēhivì nchícùn viì xì'.

⁹ Cunaha-nsiá, divi nacua cuú ini Yuamánì' sàhí, divi ducán cuú stná inì sàhà mii-nsiá. Ñàyùcànduá, iin-ni ni cundóó mánì-nsiá nùì. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú ni chívàha-nsia ñà-nduá

dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo manì-nsiá nùí. Vàchi yùhù, chivàha stnái ñà-nduá cachí Yuamánì', ñàyùcànduá màni gué' nùù-yá.

11 'Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá ni cúdî stná ini-nsià nacua cudî ini yùhù, vâchi cuní' cundoo-nsia contentu nicanicuahàn. 12 Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-ni cùú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cuní' quida stná-nsià.

13 'Nú ni cuí iin nèhivì sàhà iin ana iá vâha xi-né, dandu cundaà ini-ndà, yâha ga cuú ndisa ini-nè sàhà nècuàchìmà. 14 Pues cunaha-nsiá, nècuàchì xíndoo vâha-xí nduú stná-nsià nú ni quidá ndisa-nsia ñà-nduá dandacuí.

15 'Vichi mà cáchì gué xì-nsiá ñà-nduú-nsiá ana xinúcuáchí uun nùí; còo, amigo-xi cachí' xì-nsiá, vâchi iin ana xinúcuáchí uun nùù lamú-xi, có-cùndàà ini-nè nansa nacánì ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni cachì xi-nsiá nsidaa ñà-nduá nì cachì Yuamánì' xì', ñàyùcànduá, nâhà xicà, amigo-xi sànduú-nsiá.

16 'Cunaha-nsiá, màdì mii-nsiá nì nácàxin-nsia yùhù. Còo, yùhù nì nacàxin mii-nsiá, te nì chitnùní ini ñà-cùhùn-nsiá, quida-nsia cuàhà ñà-vâha. Te obra quida-nsiamà, mà ndútá. Dandu nsidaa ñà-nduá ni cãcàn tàhvi-nsiá nùù Yuamánì', te ndácùcahan-nsiá quiví, seguru nihì-nsiáñà.

17 'Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-ni cùú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-mà cuñùhú dava nèhivì ñuhiví ndohó tè-nduú nèhivì xí-yá, vâchi ni cónì xiñùhù stná-nè mii-yá

18 'Na xiní-nsià xiní ùhì nèhivì ñuhiví mii-nsiá, dandu xiñuhu nsinuu ini-nsià ñà-dihna yùhù nì xini ùhì stná-nè. 19 Doco nú iin-ni ni cúnìhnú stná ini-nsià na nihnú ini mii-né, dandísá cuu ini-nè sàhà-nsiá nì cùí. Doco yùhù, sàni nacàxin mii-nsiá nùù nsidaa-né, te ñàyùcànduá xiní ùhì-nènsiá, vâchi có-nìhnú gá ini-nsià nahi mii-né. 20 Doco xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cachì xì-nsiá daa, ñà-màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùù lamú xi-tè. Vâchi nú sàni quida quini nèhivì xì yùhù, dandu stná mii-nsiá icúmí-nè quida quini xi-né. Te nú nì chivàha-ne ñà-nduá nì cachì yùhù nì cùí, dandísá chivàha stná-nè ñà-nduá cachì mii-nsiá. 21 Cunaha-nsiá, ducán icúmí nèhivì cunì ùhì-nè mii-nsiá sàhà-ñá nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhà stná ñà-có-ínahá-nè mii-yá ana nì techuun-xí vâxi.

22 'Nú màsà quésái ñuhiví yohó càhìn xi-né, dandu mà cúnísá cuàchi-ne nì cùí. Doco vichi có-nànìhì gá ini-nè nansa cachì-nè sàhà cuàchi nì quida-ne. 23 Nú có-xiñùhù nèhivì yùhù, dandu nâhà claru ñà-có-xiñùhù stná-nè Yuamánì' nduú stná. 24 Cuàhà milagru sàni quide nì xini-nè. Mate ndoo gá nèhivì nì quida ga stná milagru, doco có-ndùdávámà xì ñà-nduá

sàni quida yùhù. Te nú màsà quidé milagru mà, dandu mà cúnsidá cuàchi stná-nè nì cùì. Doco vichi sàni xini-nè yùhù xì stná Yuamáni', te ñàyùcàndùá xiní ùhì-nè yùhù xì stná mii-yá. ²⁵ Doco ducán nì quida-ne sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá cachì nùu tutu ìì xí-né ndé cachá': "Nì xini ùhì-nè yùhù, mate còò ni-iñàha òsàhà-xí nduá".

²⁶ Cunaha-nsiá, nú sàni nasai nùu Yuamáni', dandu icúmí techuín mii-yá ana nduú Espíritu Ìì ñà-quixi-ya chindee-yá mii-nsiá. Te mii-yá, puru ñà-ndácuisì nihnú ini-yá. Nùu Yuamáni' icúmí-yâ quee-ya quixi-ya ñà-datnúu ini-yá mii-nsiá sàhì. ²⁷ Dandu icúmí stná-nsiá càhàn-nsiá xì nèhivì sàhì, vàchi ndè quivì primeru xicánúu-nsiá xì'.

16

¹ 'Cuàhà gá sàni càhìn xì-nsiá sàhà-ñá màsà nàxícócuìn ini-nsiá. ² Vàchi nèhivì dava ga, icúmí-nê taxi-né mii-nsiá nùu veheñùhu xi-ne. Te vaxi stná iin tiempu na cutuxi ini-nè ñà-cùdî gá ini Dios nú ni cahní-né mii-nsiá. ³ Doco sàhà-ñá có-ìnáhá-nê Yuamáni', te ni có-ìnáhá stná-nè yùhù, ñàyùcàndùá icúmí-nê quida-ne ducán. ⁴ Doco vichi sàni cachitnúhi xì-nsiá sàhà nsidaájàn, te sàhámà quivì cuu xi-nsiá ducán, vátùni nsinuu ini-nsiá ñà-divi ducán nì cachì xì-nsiá.

Chuun ndiaha icúmí Espíritu Ìì xí Dios quida-ya

'Cónì càchítnúhi xì-nsiá palabra yohó antes, vàchi yohó ié' cutnáhî xi-nsiá. ⁵ Doco vichi icúmí nùhì nùu mii-yá ana nì techuun-xí vaxi. Te ni-iin-nsiá có-ndâcàtnùhù-nsiá nùì ìndù cùhìn. ⁶ Doco ñà-nì cachì xì-nsiá ñà-nduá nì cachì, ñàyùcàndùá yáha ga ndoó-nsiá tnùnsí ini vichi. ⁷ Doco cunaha-nsiá, ñà-ndáa nduá, chicá ndiaha icúmí quea nùu-nsiá nú sàcuàhìn, vàchi nú màsà cùhìn, dandu mà quíxí mii-yá ana icúmí chindee xi-nsiá. Doco nú sàcuàhìn, dandu icúmí techuín mii-yá quixi-ya. ⁸ Te nú sàni quesaa-yá, dandu dacúndáa ini-yá nèhivì ñuhiví sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichì váha, xì sàhà stná nansa icúmí ndundaà sàhà-né. ⁹ Claru icúmí-yâ dacúndáa ini-yá nècuàchìmà ñà-íá ndisa cuàchi-ne ñà-có-xiníndísá-né yùhù. ¹⁰ Te icúmí-yâ cachi stná-yá xì-né nansa íá ichì váha, vàchi yùhù, mànuhì' nùu Yuamáni' (íá ansivi), te mà cúnì gá-nè yùhù. ¹¹ Daaní, icúmí-yâ cachi stná-yá xì-né nansa icúmí ndundaà sàhà-né, vàchi cunaha-nsiá, sàni cachi Dios sàhà ñà-malu dandacú ñuhiví yohó ñà-icúmí-sì cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuahàn.

¹² 'Cuàhà gá iñàha cumáni gá cachì xì-nsiá, doco vichi mà cúì, vàchi tàñáha ga cui mànhì inì-nsia. ¹³ Doco después icúmí quesaa Espíritu Ìì, te mii-yá, puru ñà-ndácuisì nihnú ini-yá. Te icúmí-yâ chindee stná-yá mii-nsiá sàhà-ñá vátùni cundaà ini-nsiá nsidaa ñà-nduú ndisa palabra ndácuisì. Vàchi

màdi inì-ni mii-yá ndacu ini-yà ñà-nduá cuàhàn-yà cachi-yà. Còó, cuisì cachi-yà ñà-nduá iníní-yá cachí (Yuamánì). Te icúmí-yâ cachitnùhu stná-yà xì-nsiá nansa icúmí coo quivì vâxi xi-nda. ¹⁴ Te tavà gá stná-yà más tnùñuhu xí; vâchi nùu yùhù icúmí-yâ ñhì-yá ñà-ndiaha ì xi, te datnúu-yà sàxìnítnùnì-nsiá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá icúmí Yuamánì', divi stoho stná nduí. Ñâyùcànduá cachí' xì-nsiá ñà-icúmí Espíritu ìi mà ñhì-yá nsidaa ñà-nduú ñà-ndiaha ì xi, dandu datnúu stná-yà sàxìnítnùnì mii-nsiá.

Ícúmí nèhivì xí Jesús cuhuun ini-nè iin tiempu tii, doco yàchì icúmí-nê ndudii ini-nè inga tu na natiacu-yà, nì cachi-yà

¹⁶ 'Làcà sacu tiempu, dandu mà cúnì gá-nsiá yùhù. Vâchi mànuhì' nùu Yuamánì'. Doco sacù-nì quivì cunduamà, te cuni tu-nsia yùhù —nì cachi-yà.

¹⁷ Ñâyùcànduá, nì ndàcàtnùhù tnahá dava nècuàchì dacuahá-yá-mà nùu-né, cachí-nè:

—Ndíá nduá cunì cachi-yà ñà-sacu gá tiempu, te mà cúnì gá-ndàyá, te inga sacu quivì, dandu sà-cunì tu-ndayá, nì cachi-yà; te cachí stná-yà mànuhù-yá nùu Yuamánì-yá. ¹⁸ Pues ¿ndíá nduá cunì cachi palabra nì cachi-yà mà ñà-sacu gá tiempu coo ga-yà yohó? Có-cùndáa ini-ndà nansa cunì cachi ñà-jaàn —nì cachi-nè.

¹⁹ Daaní, Jesús, ñà-sà-ínáhá-yá cunì-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhámà, ñâyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿A cunì-nsiá ndàcàtnùhù-nsiá nùì sàhà ñà-nduá nì cachi xì-nsiá ñà-làcà iyuhu tiempu, te mà cúnì gá-nsiá yùhù, te inga sacu quivì, dandu sa-cuni tu-nsia yùhù? ²⁰ Ñà-yòhó cachítnùhi xì-nsiá: icúmí-nsiá cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini (iin tiempu tii), doco nèhivì dava ga ndoó ñuhivì, còó. Ícúmí-nê cudii ini-nè. Doco mii-nsiá, mate ducán nì cùndóo-nsiá tnùnsí ini, doco después icúmí cuxio nsidaámà nùu-nsiá, te ndudii tú ini-nsiá. ²¹ Iin nècuàchì ñahà, nú sàni sàà hora tùinuù mée xi-ne ñuhivì, dandu yáha ga cuhúún ini-nè, vâchi sàni sàà quivì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni tùinuù-vé, dandu nándodó-né sàhà dolor, vâchi cudii gá ini-nè ñà-sàni quesaa inga luchì tii. ²² Te ducán icúmí coo stná xì mii-nsiá. Mate cuáhà gá cuhúún inì-nsia vichi, doco yùhù icúmí cunì tui mii-nsiá después, dandu cuáhà gá ndudii tú ini-nsiá. Te ni-iin nèhivì, mà cúí cadì-nè nùu ñà-jaàn.

Nansa icúmí Jesús cundee-yá

²³ 'Quivì yucán, mà ndàcàtnùhù gá-nsiá ni-iñàha nùì, vâchi cuisì icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá quivì na xicàn tàhvì-nsiá nùu Yuamánì', dandu ñhì-nsiá nsidaa ñà-nduá xicàn-nsiá. Palabra ndàcuisì nduájàn. ²⁴ Tàñáha ga ndacùcahan-nsiá quivì

na xícàn tàhvì-nsiá iñàha. Doco vichi ni cécàn tàhvì-nsiá ducán, te nìhì-nsiáña, dandu chicá cudìi ini-nsiá.

²⁵ Ndè vichi cuisì puru ejemplu-ni nduá nì nacani xì-nsiá. Doco vaxi iin quivì, dandu mà nácání guè` ejemplu xì-nsiá, vachi claru icúmî cachì xì-nsiá sàhà Yuamánì'. ²⁶ Daaní, tiempu yucán màdì yùhù cécàn guè nùù-yá sàhà-nsiá, cachì'. Còò, cuisì quivì yùhù icúmî-nsiá ndacùcahan-nsiá (na cécàn tàhvì-nsiá). ²⁷ Vachi cuú ini-yà sàhà-nsiá sàhà-ñá cuú stná ini-nsiá sàhí, te xiníndísâ stná-nsiá ñà-nùù mii-yá nì quixi. ²⁸ Vachi (ñà-ndáà nduá), nùù mii-yá nì quixi nì quesai ñuhivì yohó; te vichi icúmî nacoì ñuhivì yohó, te nùhì nùù-yá.

²⁹ Dandu nì cachi nècuàchè dacuahá-yá xì-yá:

—Vichi ndisa, claru cáhàn-ní. Màdì ejemplu uun nduá cachì-ní vichi. ³⁰ Vitni sàni sàà-nsì nì cundaà ini-nsì ñà-ínáhá-ní nsidanicuú iñàha. Te mate tañáha ga ndàcàtnùhù-nsì nùù-ní sàhà iñàha, (doco vátuni cachì-ní xì-nsì). Ñàyùcànduá vichi xiníndísâ vaha-nsi, ñà-ndáà nduá, nùù Yua-nda Dios nì quixi-ní.

³¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—¿A ndísá xiníndísâ vaha-nsia vichi? ³² Cunaha-nsiá, vaxi iin tiempu, dandu cuitià nihni-nsia vehe-nsia, te làcà mindaí nacoò-nsia. Te vichi sàni sàà stná tiempu mà. Doco màdì ndisa ndòò mí; còò, vachi cutnahâ stnáì xì Yuamánì'. ³³ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá nì cúndóó-nsiá contentu ñà-nìhnú vaha ini-nsiá yùhù. Te mate quídá quínì nèhivì xì-nsiá na ndoó ñi-nsiá ñuhivì yohó, doco màsà cúhúún ini-nsiá sàhájàn, vachi yùhù, sàni cundeí nùù nèhivì malu ñuhivì yohó.

17

Nansa nì xicàn tàhvì Jesús sàhà nèhivì xì-yá

¹ Na ní nsihì nì cachi Jesús nsidaájàn, dandu nì ndacoto ndiaá-yà ansivi, te nì cachi-yà xì Yuamánì-yá:

—Cáhìn xì-ní Yuamánì'. Vichi ndisa, sàni sàà hora. Te yùhù ana nduú Dèhemanì-ní, xíquèn ñà-nì tàvá-ní tnùñuhu xì nùù nèhivì ñuhivì, dandu vátuni quee stná tnùñuhu xì mii-ní quide.

² Vachi sàni chitnùnì inì-ní ñà-ndahà yùhù cundoo nsidanicuú nèhivì. Dandu nèhivì nì chitnùnì inì-ní cunduu nèhivì xì, nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn nùù. ³ Te ¿índù modo nìhì-né vida ndiaha ma? Cuisì sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xì stná yùhù Jesucristu, vachi mii-ní, ñà-ndácuìsì mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduì ana nì techuun-ní vaxi ñuhivì.

⁴ Vichi sàni dàxínui chuun nì dàndàcù-ní nùù quide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuàhà tnùñuhu xì-ní. ⁵ Ñàyùcànduá, vichi xíquèn nùù mii-ní Yuamánì' ñà-coì cutnahí xì-ní, te ducán

quee más gà tnũñuhu xí; xíquèn ñà-coi nùu-ní xì tnũñuhu xí nacua nisa ìe antes na táyôo ñuhiví.

6 Mii-ní, nì nacàxin-ní dava nèhiví ñuhiví yohó, te nì chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nèhiví xí. Te yùhù, sàni dàtúi nùu-né nansa iá-ní. Nèhiví xí mii-ní nì sanduu-ne, dandu nì chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nèhiví xí yùhù. Te vichi sàni chivàha-ne palabra xi-ní. 7 Te sàni cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa iñàha nì sàhatahvì-ní yùhù, sà-ìnáhá-né ñà-nùu mii-ní nì nìhí-ñà. 8 Te palabra ndiaha nì cachì-ní xí', sàni cachi stná-ñà xì-né, te mii-né, cudfi inì-nè xì palabra mà, te cundaà vaha ini-nè ñà-nùu mii-ní nì quei vaxi, vachi xiníndísá-né ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhiví.

9 Vichi xícàn tàhvì nùu-ní sàhà-né, màdì sàhà dava ga nèhiví ñuhiví, còo, cuisì sàhà nèhiví nì chitnùnì inì-ní cunduu nèhiví xí; vachi nèhiví xí mii-ní xínduu stná-nè. 10 Nsidaa nèhiví-xí, nèhiví xí mii-ní nduú stná-nè. Te nèhiví xí mii-ní, nèhiví xí yùhù nduú stná-nè, te sàhà mii-né sàni quee más gà tnũñuhu xí.

11 'Pues vichi, mà cóo gué` ñuhiví yohó. Icúmí nasai nùu mii-ní ana nduu Yua Í Ndiahí. Doco nèhiví nì sàhatahvì-ní yùhù, yohó icúmí-né candòo-ne. Ñàyùcàndùá, sàhà poder xi-ní cundiaà-ní nsidaa-né sàhà-ñá iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda. 12 Na iá ve xì-né ñuhiví yohó, nì sandiaì-nè xì poder xi-ní. Te nsidaa ana nì dàyáha-ní nùu, iin-ni ndiaá vahi-nè, cóni ndáñúhú ni-iin-ne, cuisì imindaa tè-de por sí icúmí ndañuhu, vachi ducán icúmí coo sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndùá cachí nùu tutu ìi sàhà-té.

13 'Te vichi sàmãnasai nùu-ní. Doco ñà-yòhó nduá cachí` na iá ve ñuhiví yohó sàhà-ñá ni cúndóo nèhiví-xí contentu nacua iá stná yùhù contentu. 14 Sàni cachitnùhi xì-né palabra xi-ní. Doco nèhiví dava ga, xiní ùhì-ñané sàhà ñà-có-nìhnú gá ini-nè nahi nècuàchìmà. Te ducán stná yùhù, có-nìhnú stná inì nahi nèhiví ñuhiví. 15 Te có-xíquèn ñà-tavà-nínè ñuhiví yohó. Cuisì xíquèn-ñà cundiaà-nínè ñà-màsà dáca ñà-malu-nè. 16 Yuhu, có-nìhnú inì nahi nèhiví ñuhiví yohó, ñàyùcàndùá, stná nèhiví-xí, có-nìhnú gà stná ini-nè nahi nècuàchì dava ga mà.

17 'Daaní, xícàn tàhvì stná ñà-nì chínáhà-nínè ñà-nduú palabra ndàcuisì, te ducán sàà-nè cunduu-ne nèhiví nihnú ìi inì-xi. Te palabra sàni cachì-ní, divi ñà-jaàn nduú ñà-ndàcuisì. 18 Nacua nì techuun-ní yùhù nì quesai ñuhiví yohó, ducán quidá stná, techuín mii-né ñà-cùhùn-nè (càhàn-nè xì) nèhiví ñuhiví. 19 Te sàhà ñà-vaha xi mii-né ié` dispuestu quide nsidaa chuun ìi (iá gà quide), dandu vātùni sàà stná-nè cunihnu ìi ini-nè nú sàni chivàha-ne ñà-nduú palabra ndàcuisì.

20 'Doco màdì cuisì sàhà nèhivì yohó xícàn tàhví. Còó, vèchi icúmí mii-né càhàn stná-nè xì nèhivì dava ga, dandu cunindisá stná nècuàchìmà yùhù. Ñàyùcàndüá, sàhà nècuàchì yucán xícàn tàhvì stnáì.

21 'Daaní, xícàn tàhví ñà-nahi iin-ni nèhivì ni cúndúú nsidaa nècuàchìmà, te iin-ni ni cúndúú stná anima mii-né xì anima ndohó, nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda: iá-ní ini animè, te yùhù, iá stnáì ini anima mii-ní. Ñàyùcàndüá xícàn tàhví ñà-iin-ni anima ni cúcúmí nsidaa-né, dandu vátùni cunindisá nèhivì ñuhiví ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhiví. 22 Te nacua nì chitnùnì ini-ní ñà-coo tnùñuhu xí yùhù, ducán sàni nihitáhvi stná mii-né cucumi-né tnùñuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xínduu stná ndohó. 23 Mii-ní, iá-ní ini animè, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xì ndohó. Te ducán icúmí nèhivì dava ga ñuhiví cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí vèxi, te cundaà stná ini-nè ñà-cuú stná ini-ní sàhà nèhivì-xí nacua cuú ini-ní sàhà yùhù.

24 'Mii-ní nduu-ní Yuamáni', te nì chitnùnì ini-ní cundoo ana cunduu nèhivì xí. Ñàyùcàndüá, yùhù cuní sàà stná nsidaa nècuàchìmà cundoo-ne ndé cuàhìn coi sàhà-ñá iin-ni cutnahá-né xí', te cundehè-né nansa iá tnùñuhu ndiaha nì sàhatahvì-ní yùhù, vèchi ndè antes na táyôo ñuhiví, iin-ni cuú ini-ní sàhí. 25 Mii-ní, ndàcuisì nihnú ini-ní. Doco nèhivì ñuhiví, tàcùnì-nè mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhí mii-ní. Te nèhivì cutnahá xí yohó, sàni cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí. 26 Te yùhù, sàni dàtúi nùù-né nansa iá-ní nacua cuàhìn quide quivì nùù-xí. Ducán dandu nihì-né cuu stnahá stná ini-nè sàhà-né nacua cuú ini mii-ní sàhà yùhù. Te ducán nihì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —nì cachi Jesús.

18

Nansa nì tnii-tè Jesús

1 Nì nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-yà nì yàha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnahá-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì yàha-ya xì-né mahì iin huertu iá yucán.

2 Doco tiàa cuàhàn cahin xì-yá, divi Judas, ináhá stná-nè índù iá huertu mà, vèchi cuàhà xichi sàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá yucán.

3 Ñàyùcàndüá, nì saca nècuàchìmà itnii soldadu, te nì nihì stná-nè itnii policia nùù dùtù xícusahnú xì nùù stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xì nsidaa tèmà ndé nduú huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhá-tè lámpara xì nù-ñùhú xíxìn, xì stná càa dana nduú arma xi-tè. 4 Daaní, Jesús, como ináhá-yá nsidaa ñà-ndüá cuàhàn cuu xi-yá, nì quee-ya nì sànhìcùn-yà tèmà, te nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiá?

⁵ Te nì cachì-te xi-yá:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán iín stná Judas, cutnâhâ-né xì nsidaa témà. Te divi Judas mà nduú ana nì dicò xì-yá. ⁶ Daaní, na ní nsihì nì cachi-yà: “Yùhù nduí”, dandu yàhì nì naxiconihí duma canduà-te. ⁷ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiâ?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸ Dandu nì cachi-yà:

—Sànì cachi xì-nsiâ, yùhù nduí. Ñâyùcànduá, nú yùhù nchícùn-nsiâ, nacoò-nsia nêhivì xí yohó nì núhù-nè.

⁹ Ducán nì cachi-yà xì-té sâhâ-ñá nì cuú ndisa ñà-nduá nì cachi-yà ñà-còò ni-iin nêhivì xí-yá nì ndánúhú, ni-iin nêhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu nêhivì xí-yá, cónì ndáñúhú-nè.

¹⁰ Daaní, nì tavà Simón Pedro espada xi-ne, te nì cani-ne iin mozo xi dùtù cusáhnú, nì sahnde ì-né tùtnù nècuàchìmà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà. ¹¹ Doco nì cachi Jesús xì Pedro:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní, vâchi yùhù, icúmî yâhi ñà-nduá nì chitnùnì ini Yuamáni' cuu xí.

Nansa ndacá-te Jesús nì sàà nùù dùtù cusáhnú

¹² Dandu capitán yucán, xì soldadu xi-tè, xì stná policia yucán, nì catnii-tèyá nì chicuhnì-teyá. ¹³ Te nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá nùù nècuàchì nani Anás, vâchi dîdo dùtù cusáhnú cuàà yucán nduú-né. Te Caifás nani dùtù cusahñu-ma. ¹⁴ Te divi-ne nduú ana nì càhàn xì nècuàchì raza-nè Judea daa na ní cachi-nè ñà-xiñhùhù cui iin tiàa sâhâ nsidaa nêhivì ñuu-nèmà.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

¹⁵ Daaní, chicá cahà-xí ndé cuàhàn Jesús vâxi stná Simón Pedro xì inga stná nècuàchì dacuahá-yá. Te compañeru-nèmà, ináhá-nè dùtù cusáhnú. Ñâyùcànduá, na ní dàyâha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu nì quihvi stná inga-nèmà.

¹⁶ Doco Pedro, nì ndòo-ne nùù yehè patiu-ni ma. Ñâyùcànduá, vâxi tu compañeru-nè ináhá xí dùtù mà, te nì càhàn-nè xì ñahà chii ndiaá yehè mà áma dàyâha stná-ña Pedro. ¹⁷ Dandu nì cachi-ña xì Pedro:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchícùn xì Jesús?

Te nì cachi-nè:

—Còó.

¹⁸ Daaní, divi yucán itá stná mozo (xi dùtù mà) xì stná policia. Te nì xicùn-té iin ñuhu tnùù ñà-nadaà-té, vâchi cúvixin ga. Te yucán nì tnàtuu stná Pedro, iín-né nadaà stná-nè.

Nansa ni ndàcàtnùhù dùtù cusáhnû nùù Jesús sàhà ñà-nduá quidá-yá

¹⁹ Daaní, dùtù cusáhnû, ni ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà nèhivì dacuahá-yá xì sàhà stná palabra chináhá-yànè.

²⁰ Ñàyùcànduá, ni cachi-yá xì-né:

—Yùhù, vate ní càhìn xì nsidaa nèhivì ini veheñùhu cuachi, te ini stná veheñùhu cahnú ndé siempre natácá nèhivì raza-ndà Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nisa dacuahí nèhivì. Còò ni-iñàha ni chináhá dehí. ²¹ Chicá vaha màsà ndàcàtnùhù-ní nùù mii; nùù nèhivì ni inini xì ñà-nduá ni cachì chicá vaha, vachi mii-né ináhá-nè ñà-nduá ni cachì.

²² Daaní, yatni ndé iín Jesús iín stná iin policia, te na ní cachi Jesús ducán, dandu ni cani-tè nùù-yá, cachì-te:

—¿Índù chuun cáhàn-ní xì dùtù ìi ducán?

²³ Dandu ni cachi Jesús xì-té:

—Nú cóni cáhàn vii' tuxi-ní, dandu cachì-ní xì' índù palabra cóni càhí vii'. Doco nú còò ni-iñàha ni cáhàn quini, dandu có-icúmí-ni cani-ní yùhù.

Nansa ni nacuaà Pedro Jesús uì gà xichi

²⁴ Dandu ni dàyáha Anás mà-yá cuàhàn-yà ndahà dùtù cusáhnû nani Caifás. Te nuhní tnuu-ya cuàhàn-yà.

²⁵ Doco Simón Pedro, iín stná-nè nadáa-né. Dandu nèhivì itá yucán, ni ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, cachì-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivì xì Jesús?

Dandu ni nacuaà nècuàchìmà mii-yá, cachì-nè:

—Còó, màdì yùhù.

²⁶ Daaní, ni càhàn inga mozo xi dùtù yucán, divi tnaha tiàa ni tàhndè tùtnù-xì; te ni cachì-te xi Pedro:

—¿Amádi mii-ní ni xinì iá xì Jesús huertu yucán?

²⁷ Doco inga tu ni cachi-nè:

—Còó.

Daaní, divi momentu mà ni xito lehe.

Nansa ni dàyáha-tè Jesús nùù Pilatu

²⁸ Daaní, ni saca-tèyá ni caquee-tè xì-yá nùù Caifás, cuàhàn-te xi-yá ndè vehe gobernador, te yucán ni dàyáha-tèyá ini vehe. Iín vaa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea mà, cóni cá-quihvi-tè vehe yucán, vachi nú ni quihvi-tè, dandu mà cóó ndoo ga-nè (nacua cachì ley xi-ne), te mà cóó gá permisú cuxi-tè ñà-nduá xixi-te na nduá vicò pascua mà. ²⁹ Dandu Pilatu, ni quee-tè fuera vaxi-tè ndé itá ana ni casaà mà, te ni cachì-te:

—¿Ndíá nduá ni quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰ Dandu ni cacachì-te xi Pilatu:

—Nú ni cundúú-né iín nècuàchì cóni quidá cuàchi ni cuí, dandísá, mà cundácá-nsiné quixi nùù-ní.

³¹ Dandu nì cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidandaà-nsià sàhà-né nacua cachí ley xi mii-nsiá.

Doco nì cacachi tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sàha ñà-cahnì-nsí iin ana iá falta xi.

³² Ducán nì cacachi-te sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndúá nì cachtñùhu Jesús na ní cachi-yà nansa icúmí-yá cui-yà. ³³ Daaní, nì nansihvi Pilatu vehe-tè, te nì cana-tè Jesús, nì cachi-te xi-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní cahan-ní?

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿A mii-ní nì nacani inì-ní ndacàtnùhù-ní nùì ducán, te ò inga nèhivì nì cachi xì-ní ducán?

³⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—Yùhù, có-ndúí iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchì ñuù-ní xì dùtù xícusahnú nduú ana nì dáyàha xi-ní ndahí. ¿Índù cuàchì nì quida-ní?

³⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnúí, có-ndúá ñuhiví yohó, vàchi nú ñuhiví yohó ni cúndúá, dandísá icúmí nèhivì-xí cuidahan-né yùhù nùù ana xiní ùhì xì' sàhà-ñá màsà yáhi ndahà nècuàchì raza Judea ni cui. Doco ñuu ndé cusáhnúí, tucu iá', mà ndúdává xì ñuhiví yohó.

³⁷ Ñàyùcàndúá, nì cachi tu Pilatu xì-yá:

—¿Àsù nduú stná-ní iin rey cusáhnú?

Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá, divi rey nduí. Te divi sàhà-ñá cachtñùhì xì nèhivì ñà-ndúú palabra ndàcuisì, ñàyùcàndúá nì quesà ñuhiví yohó. Te vichì nsidaa ana cudíi inì xì palabra ndàcuisì mà, divi nduú stná ana cudíi inì xì ñà-ndúá cachí'.

³⁸ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿Índù ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisì?

Nansa nì dàndáà Pilatu ñà-cui Jesús

Daaní, nì nsihi nì cachi Pilatu ducán, dandu nì quee-tè inga xichi nì càhàn-te xi tè-xínduu raza Judea, cachí-te xì tèmà:

—Sànì càhìn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ndácùhin-nè. ³⁹ Doco estilu xi-nsia nduá ñà-dàña iin tè-ndiàdí cada nacává vicò pascua yohó. Ñàyùcàndúá, vichì ¿a cuní-nsià dàña nècuàchì yohó cachí nduú rey xi tè-raza-nsià Judea?

⁴⁰ Daaní, tucu tu nì càna fuerte nsidaa-témà, cachí-te:

—Còò, màdì nècuàchì jaàn cuní-nsì dàña. Barrabás chicá vaha ni dáña —nì cacachi-te.

Doco cunaha-nsiá, iin tècuìhnà nduú Barrabás mà.

19

¹ Daaní, nì dándàcú Pilatu nùù soldadu, te nì tavà-téyâ iladú, nì sahnì cuí-teyá xì iin chirrión. ² Dandu nì quidavàha-tè iin sìcàté iñù, te nì chinacaà-teá dìni-yá. Te nì chindixi stná-teyá iin capa moradu. ³ Dandu nì catnàtuu-tè nùù-yá, (nì sàcùndiaà-teyá), cachí-te:

—¡Tùinuùváha-ní, señor! ¡Vichi ndisa, sàni sàcùnduu-ní rey xì tè-raza Judea!

Dandu nì cacani-tè nùù-yá.

⁴ Daaní, tucutu nì quee Pilatu nùù nèhivì ndiatú yucán, cachí-te xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn tavi Jesús cundehè-nsiá, te cundaà inì-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-ne nì ndácùhin.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì quee Jesús (vehe ma), ñuhú dínì-yá sìcàté iñù mà, te ndixí stná-yà capa moradu mà. Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa nèhivì ndoó yucán:

—Cundehè-nsiánè, yohó iin-né.

⁶ Daaní, dùtù xícusahnú, xì stná policia, na ní xini-nèyà, dandu nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Nchìca cruz ni cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahnì-nsiánè, doco yùhù, còó, vàchi còò cuàchi-ne ni ndácùhin.

⁷ Dandu nì cacachi nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiùhù, icúmí-nsì iin ley, te según cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-nì cachi-nè nduú-né Dèhemani Dios.

⁸ Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-nì cacachi nècuàchì mà ducán, chicá nì yùhì-te, ⁹ te nì nansihvi-tè ini vehe cahnú-te nì càhàn tu-tè xì-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa nì quixi mii-ní?

Doco Jesús, cóni càhàn gà-yà.

¹⁰ Dandu cachí tu Pilatu xì-yá:

—¿Índù chuun có-càhàn-ní xì'? ¿A có-ínáhá-ní ñà-yùhù icúmí poder: vátùni cahní mii-ní, te ò vátùni dacácuì mii-ní?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ni còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítùnì ini mii-yá iá ansivì ducán. Sàhámà tiàa nì dándàcú quixi nùù-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nùù mii-ní) —nì cachi-yà.

¹² Daaní, dècuèndè hora yucán nì nanducu Pilatu nansa dañà-téyâ, doco chicá fuerte nì càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú ni dañà-ní Jesús jaàn, dandu náhà claru có-ndùù-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vàchi nsidaa ana cachí nduú stná rey, xiní ùhì stná-nè rey cahnú César.

¹³ Daaní, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì tavà tú-teyá inga xichi, te nì sàcòo-tè silla ndé siempre iá-te nsidándaa-te chuun. Te silla mà, iin-nu dìquì yùu chipála itánduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. ¹⁴ Te sàni cahin quivì yucán, divi quivì nduú vigilia vicò pascua mà, dandu nì càhàn-te xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-te:

—Cundehè-nsiá, yohó iin nècuàchì nduú rey xi-nsia.

¹⁵ Doco ndee ní càna nsidaa nèhivì mà:

—¡Còó! ¡Ni cui-nè cuní-nsì! ¡Cahnì-nínè! ¡Ni mácùtuu-ne nchìca cruz!

Dandu cachí Pilatu xì nsidaa-né:

—¿A ndísá cuní-nsiá cui rey xi-nsia nchìca cruz?

Te nì cacachi dùtù xícusahnuma:

—Cuisi imindaa rey xi-nsi iá, divi nduú César.

¹⁶ Ñàyùcànduá, nì candisá Pilatu ñà-nduá xicàn nècuàchì mà; nì dàndàcù-te nì cui Jesús nchìca cruz. Dandu nì saca soldadu-yà cuàhàn-te xi-yá.

Nansa nì sàcùtuu Jesús nchìca cruz

¹⁷ Daaní, nì sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yà, te nì sàà-yà nùu iin xaan nani lunsì Calvariù. Te Gólgota nani stná lugar yucán nùu dàhàn hebreu. ¹⁸ Te yucán nì cachituu-tèyá nchìca cruz, mii-yá xì inga ùi stná tiàa, iin iin-tè iin iin ladu-yà, te mii-yá mahì-xí.

¹⁹ Daaní, nì dàndàcù stná Pilatu ñà-nì mácùtuu dìni cruz xi-ya iin ñà-càchì: “Jesús de Nazaret, rey xi tè-raza Judea”. ²⁰ Dandu nì cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá, vachi lugar ndé nì chituu-tèyá nchìca cruz, yatni uun ñuu mà nduá. Te ùni dàhàn nì tìaa palabra mà: dàhàn hebreu, xì dàhàn griegu, xì dàhàn latín. ²¹ Dandu dùtù xícusahnu-ma, nì càhàn-nè xì Pilatu, cachí-nè:

—Màsà cáchì palabra mà “Rey xi tè-raza Judea”. Còó, chicá vaha tìaa-ní ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xi nèhivì raza-nsì.

²² Dandu nì cachi Pilatu xì nècuàchì yucán:

—Còó. Ñà-nduá sàni tìaa, ducanicoá

²³ Daaní, nì nsìhi nì chituu soldadu-yà nchìca cruz, dandu nì dàcuàchì-te sìcoto xi-ya nùu nsicùmì-té. Chii chiá nì nìhì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù quihín-yà, vachi iin-ni cahnú nì cuàha; còò ni-iin xaan xi-ña ndé nì nsícu. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cacachi soldadu mà:

—Màsà dácuáchì-ndáñã. Chicá vaha cuidàdiquí-ndà suerte sàhà-ñá cundaà ini-ndà ana nìhì xán.

Pues ducán nì cuu sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-nduá nì cahitnúhu nùu tutu ìi ndé cachí palabra yohó: “Nì cadasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te suerte, a ver índu-té nìhì xì ñà-nduá ndixí”. Ñàyùcànduá, ducán nì caquida soldadu mà.

²⁵ Daaní, sàhà cruz xi-ya iín stná dihi-yá xì cùhì-nè nani stná María, divi ñahàdìhì Cleofas; te yucán iín stná María Magdalena. ²⁶ Te nì xini-yà dihi-yá, te nì xini stná-yà yucán iín stná iin nècuàchì dacuahá-yá cuú cuáhà ini-yà sàhà-xí. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì dihi-yá:

—Cundehè-ní mamá, jaàn iín dèhe-ní.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dàcuahàmà:

—Cundehè-ní, jaàn iín mamá xi-ní.

Te divi hora yucán nì nàcùndiaa nècuàchìmà dihi-yá.

Nansa nì xihì Jesús

²⁸ Daaní, ináhá-yâ ñà-sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachi tutu ì, ñàyùcàndùá, nì cachi-yà:

—Xìhì tècuí.

²⁹ Te yatni uun yucán iín iin quidi chitu vinu nì xiò. Ñàyùcàndùá, nì quihin soldadu iin ñà-ñàhmá nani esponja, nì chihi-tèá dìni iin vara nù-hisopo. Dandu nì chindaxin-tèá vinu mà, te nì dàcùhùn-teá nùu yuhù-yá ³⁰ nì sihvi-yá chiá. Dandu nì cachi-yà:

—Vichi ndisa sà-íá.

Te nì nàcùndee dìni-yá, te nì xihì-yà.

Nansa nì dàquìhvi iin soldadu lanza xi-tè diin tìxi Jesús

³¹ Dandu nècuàchì raza Judea, cóni cùnì-nè ndòo nsidaa nsii ma nchìca cruz, vachi vigilia xi quivì descansu nduá. Te divi quivì descansu mà nì nacava stná iin vicò cahnú xí-né. Ñàyùcàndùá, nì ca-xicàn-nè favor nùu Pilatu ñà-nì cátnáhnù iquì naní sàhà iin iin ana itándiaa nchìca cruz (sàhà ñà-nì cùì yàchì-nè), dandu cuxio-ne nùu cruz. ³² Ñàyùcàndùá, nì casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te nì casahnù-te iquisáhà iin tiàa itúú nchìca cruz iin ladu Jesús, dandu después ingà-te. ³³ Doco na ní tnàtuu-tè ndé itúú mii-yá, nì cundaà inì-te sàni xihì-yà; ñàyùcàndùá, cóni sáhnù gà-te iquisáhà-yá.

³⁴ Doco iin soldadu mà, nì dàquìhvi-tè lanza xi-tè diin tìxi-yá, te nì dàñà nì-yá xì tècuí. ³⁵ Yuhù nì xini nsidaájàn, teayùcàndùá nacání xì-nsiá sàhá. Te ñà-ndácuìsì nduá cachí. Yuhù ináhí, te cachitnùhu ndaì xì-nsiá sàhà-ñá nì cúníndisá stná-nsiá. ³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nì cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuú ndisa nacua nì cachitnùhu nùu tutu ì ndé cachá: “Nì-iin iquì-yá mà-tnáhnù”. ³⁷ Daaní, cachí stná inga xaan nùu tutu mà, ndé cachá: “Icúmí nèhivì cuni-nè mii-yá ana nì dàquìhvi-tè (càa) icà-xí”.

Nansa nì ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸ Daaní, nì nsiamà, dandu nì sàhàn iin tiàa nani José nùu Pilatu. Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchìmà, te nduú stná-nè iin nèhivì xí Jesús, doco chídèhé-nè, vachi yuhì-nè

tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-né nì sàhàn nì xicàn permisú nùù Pilatu nanihi-ne iquìcúñú-yà. Te juùn nì cachi Pilatu. Ñàyùcàndüá, nì sàhàn-nè nì nanihi-ne iquìcúñú-yà. ³⁹ Daaní, nì sàà stná Nicodemo yucán, divi nècuàchì nì sàhàn ñuuú visita ndé iá-yà. Te vichi nihí-né ñà-tnami nani mirra nì sàà, te dácà stnahá stná mà xì inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cúvèa nahi òcò ùxìn kilo. ⁴⁰ Ñàyùcàndüá, José xì Nicodemo mà, nì nanihi-ne iquìcúñú-yà nùù cruz, te nì chidúcùn-neyà sìcoto finu cuxín, te nì dàquée stná-nè ñà-tnami ma, vàchi ducán nduú estilu xi nèhivì raza Judea na sácùndùxin-ne. ⁴¹ Cunaha-nsiá, yatni ndé nì sa-ituu Jesús nchìca cruz, yucán itá stná itnii yutnú tàtá. Te mahì yutnú mà iá stná iin cueva làcà ní sate, doco tàñáha ga cundùxin ni-iin nsi-ña. ⁴² Te sàhà-ñá sà-itúú quivì descansu xi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndüá, ini cueva yucán-ní nì chindùxin-neyà, vàchi yatni nduá.

20

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, quivì primeru semana, (divi quivì domingu) vaxi María Magdalena cueva ndé índùxin Jesús. Naha nduá, te iin tnuu va nduá. Dandu nì xini-nè, sàni cuxio cavà cahnú ndiadí yuhù cueva. ² Ñàyùcàndüá, nì dàyáà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xì inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé nì sàcùndùxin-ya. Te có-cùndáà ini-nsi índù cuàhàn-te xi-yá.

³ Ñàyùcàndüá, nì quee Pedro xì compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴ Te cutnáhâ-né nì dàyáà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dàyáà compañeru Pedro mà, teayùcàndüá, dihna nècuàchì mà nì sàà-nè nùù cueva. ⁵ Te nì nacàhnu ndee-ne nì xito nihni-ne ini cueva, te nì xini-nè ndé sìcoto xi-ya itánduhù, doco cóni quìhvi-ne inì-xi. ⁶ Daani, nchìcùn Simón Pedro nì sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, nì quìhvi-ne inì-xi, te nì xini stná-nè itánduhù sìcoto xi-ya, ⁷ xì stná pañuelu nìsa idàhvi nùù-yá, doco có-índúhá xì sìcoto dava ga; iladú índúhá, te sàni natnahnù viá. ⁸ Dandu nì quìhvi stná compañeru Pedro nì sàà primeru, te nì xini stná-nè nansa iámà, te nì xinindisá-né. ⁹ Doco nì mii-né nì stná Pedro, tàñáha ga cundaà ini-nè nansa cachí nùù tutu ì ndé cachí ícúmí-yá natiacu-yá. ¹⁰ Daaní, ndùì-nè mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù María Magdalena

¹¹ Doco yucán ndé iá cueva mà (nì sàà) stná María. Te vichi iin-né fuera sacú-né. Te nì nacàhnu ndee-ne, nì xito nihni

stná-nè ini cueva. ¹² Te yucán nì xini-nè ndoó ùì ángel xi Dios lugar ndé nìsa induhù Jesús, iin-ne ndé nì sanduu dìni-yá, te inga-nè ndé nì sanduu sàhà-yá. ¹³ Te nì cachi ángel mà xì María:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní?

Dandu cachí-nè xì nècuàchìtà:

—Vàchi sànihi-te Stoho-nsì Señor cuàhàn, te có-cùndàà inì índù cuàhàn-te xi-yá.

¹⁴ Dandu nì ndecoto María ladu yàtà-né, te nì xini-nè yucán iin mii-yá, doco cóni nácúní-nèyà nduú-yá Jesús. ¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní? ¿Ana divi nandúcú-ní?

Doco María, nì tuxi ini-nè ádi té-ndiàá yutnù tàtá iá yucán nduú ana cáhàn; ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Señor, nú mii-ní nì tavà-níyà, dandu cachi sacù-ní xì' índù nì sànihi-níyà, te cùhìn naquihìn-yà.

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡María!

Dandu nì naxicocuñ-nè ladu yàtà-né, te nì cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-ndùá cuní cachà Maestro.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yùhù, vàchi tàñáha ga nani nùù Yuamání'. Còó. Cuahán-ní, cachitnùhu-ní xì nèhivì xí, vàchi nahì ñani xínduu-ne. Te cachí-ní xì-né ñà-ícúmí nani nùhì nùù Yuamání'. Te cunaha-nsiá, Yuamánì mii-nsiá nduú stná-yà. Te ana càhvì yùhù nduú-yá, nacua nduú stná-yà ana càhvì mii-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì sàhàn María Magdalena mà nì cachitnùhu-ne xì dava ga nècuàchì dacuahá-yá, nì nacani-ne nansa nì xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó nì cachi-yà xì-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá

¹⁹ Daaní, na ní cuñàà quivì domingu mà nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Te nì nacadi vàha-ne yehè, vàchi yúhì-nè nèhivì dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iin cachí) nì sàcuñ Jesús dava mahì-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Contentu ni cùndóó-nsiá.

²⁰ Na ní nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá xì diìn tixì-yá. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì cudì ini-nè ñà-sàni xini-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ²¹ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-né:

—Contentu ni cùndóó-nsiá. Nacua nì techuún Yuamání' yùhù nì quesai, ducán techuún stnái mii-nsiá cùhùn-nsiá.

²² Daaní, nì sivi tàchì-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà:

—¡Ni nándèe Espíritu ìì ini anima-nsià, cachí! ²³ Nú ni cuicáhnû inì-nsia sàhà cuàchi nèhivì, dandu ñà-sàni ndutu ndisa-ña cundua; te nú màsà cuicáhnû inì-nsia sàhà-né, dandu iá ìì cuàchi-ne —nì cachi-yà.

Nansa ni sàà Tomás ni xinindisá-né ñà-nì natiacu Jesús

²⁴ Doco nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, iin-ne cónì ía-ne xì compañeru-nè na ní ndecunu Jesús nùù-né. Divi Tomás nduú nècuàchì mà, te Cuatí cachí stná nèhivì xì-né. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, ¡sàni xini-nsi Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, nì cachi-nè:

—Dècuèndè cundehí yantà ndahà-yá ndé nì ìhi clavu, te daquíhvi òìndàhí ndé nì xida mà, te daquíhvi stnàì ndahí ndé (nì nacuèhè) diìn tìxì-yá, te nú cóó, mà cúníndísê —nì cachi-nè.

²⁶ Daaní, na ní xinu inga ùnà quivì, nì nataca tu nècuàchì dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa iá stná Tomás xì nècuàchì ndòò-mà. Te ndiadí vaha tu yehè. Te nì sàà Jesús inga xichi nì sàcuìn-yà mahì-né, te nì cachi-yà:

—Contentu nì cúnódó-nsiá.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì Tomás:

—Yohó daquíhvi-ní òìndàhá-ní, te cundehè-ní ndahí; dandu daquíhvi-ní ndahà-ní diìn tìxì. Te cunindisá vaha-ní. Màsà cáchí gà-ní có-xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Stohì Señor nduu-ní, vèchi Dios nduu-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Tomás, sàhà-ñá nì xinìnùù-ní yùhù, ñàyùcànduá nì xinindisa-ní. Vihi gá ndiaha cundua nú ni cúníndísâ-nsiá mate tàñáha ga cunìnùù-nsiá yùhù —nì cachi-yà.

Ñà-nduá dìsàhà-xì nì tiaa Juan tutu yohó

³⁰ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná milagru nì quida Jesús nì indehè nècuàchì dacuahá-yá, doco cónì tiáá nsiha nùù tutu yohó. ³¹ Doco ñà-nduá cachí nùù tutu yohó, nì tiaa-ña sàhà-ñá nì sàà-nsiá cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemanì Dios nduú Jesús. Vèchi nú sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùcahan-nsiá quivì-yá, dandu vida ndiaha sàni nihì stná-nsiá.

21

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùsà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, nì nsihajàn, dandu nì ndecunu tu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na ndoó-né iin xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xì-nsiá nansa nì cuu na ní ndecunu-ya nùù-né yucán. ² Cunaha-nsiá, cutnáhâ Simón Pedro xì Tomás nècuàchì nani Cuatí, te cutnáhâ stná Natanael nècuàchì diñùù-xi nani Caná iá ladu Galilea. Te ndoó stná (ùì)

dèhe Zebedeo, xì stná inga ùi nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn taví siaca.

Dandu nì cachi compañeru-nè:

—Ni cùhùn nsidaa-nda.

Ñàyùcàndùá, nì sàcùñuhu nsidaa-né ini iin lancha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cóni níhì-né niù yacà. ⁴ Daaní, na sàcuàhàn nì tùinuù, yucán nì sàà stná Jesús, iin-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cóni nácúni-nèyà.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sání nihì-nsiá ñà-caxì-ndà?

—Còó, còò ni-iin-sì —nì cachi nècuàchì mà.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacaná-nsiá ñunù xí-nsiá, dandu nihì-nsiási —nì cachi-yà.

Dandu ducán nì quida-ne, te ni mà cùì gá tavà-né ñunù xì-né ñà-chitu guá` cuàhà siaca nì nihì-né. ⁷ Dandu iin nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nù-yá, nì cachi-nè xì Pedro:

—¡Divi Stoho-ndà Señor nduú Yà-yòhó!

Nì nsihi nì inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu nì nàcùndixi-ne sacú-nè, vàchi cuiisì sìcoto inì-xì ndixí-né. Dandu ní ndàvànè mahì tècuíi cuàhàn-nè.

⁸ Te después cuàhàn stná dava ga nècuàchì dacuahá-ma, doco ini lancha cuàhàn-nè, vàchi yatni iin-nu nù ñuhù íchí, nahi 100 metro. Te cahà-nú itácaá ñunù chitu siaca. ⁹ Dandu nì nuu nècuàchì yucán ñuhù íchí, te nì xini-nè yucán ndoó tnùù sàxìxìn, te sà-itándoó stná siaca chóhò. Te iá stná pan. ¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsià quihìn-nsia itnii siaca nì tavà-nsiá.

¹¹ Ñàyùcàndùá, nì nana tu Simón Pedro lancha, te nì dítá-nè ñunù mà nì naxìnuu ndè nù ñuhù íchí. Chitu dini ñunù mà siaca, vàchi ñuhù 153 siaca nahnú. Mate cuàhà gá-si ñuhù, doco cóni sàchí ñunù mà. ¹² Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsià, cadì inì-nsia.

Te ni-iin nècuàchì dacuahá-ma, cóni sáha ndee ini-nè ndàcàtnùhù-né nù-yá ana nduú-yá, vàchi ináhá-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ¹³ Dandu nì tnàtuu Jesús nì tnii-ya pan, te nì dasàn-yáñà nù-né. Te nì dasàn stná-yá siaca (nì chòhò mà) nù-né.

¹⁴ Ñà-jaàn nì sanduu ùni xichi nì ndecunu Jesús nù nècuàchì dacuahá-yá na sání natiacu-yà. ¹⁵ Daaní, na ní nsihi nì sadi ini nsidaa-né, dandu nì cachi-yà xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñà-ndàà chicá cuú ndisa inì-ní sàhì nù nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhá-ní cuú inì sàhà-ní —nì cachi-nè.

Dandu cachí tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaà-ní nèhivì xí na ian ndiaá pastor lelù xì-né.

¹⁶ Daaní, ñà-ùì nì cachi-yà xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa inì-ní sàhí?

Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sà-ínahá-ní cuú inì sàhà-ní.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Dacúndéhe-ní (nèhivì-xí ichì váha), na ian ndiaá-ndà rii.

¹⁷ Daaní, ñà-únì nì cachi tu-ya xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndâà nduá, cuú ndisa inì-ní sàhí?

Pues vichi nì cuhuun ini-nè ñà-sà-ùnì xichi ndácàtnùhù-yá a ndísá cuú ini-nè sàhà-yá, á coó. Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú iñàha ináhá-ní. Ñàyùcàndùá, ináhá stná-ní, yùhù cuú ndisa inì sàhà-ní.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaà-ní nèhivì xí, na ian ndiaá-ndà rii xì-ndà. ¹⁸ Cunaha-ní, ñà-ndáà nduá cuàhìn cachitnùhi xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcùndixi-ní sìcoto xi-ní), nì sansidatnuu-ní cinturón xi-ní, te cuàhàn-ní ndéni nì cui cudí inì-ní. Doco nú sàni sahnú-ní, dandu icúmí-ní ndanihi-ní ndahà-ní, te inga-nè icúmí-nè nsidatnuu-ne cinturón xi-ní, te cunihi-ne mii-ní cùhùn ndé có-cudí inì-ní cùhùn-ní.

¹⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús cachitnùhu-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quívì cui-nè, te ducán chicá quee tnùñuhu xí Dios.

Nansa icúmí cuu xi Juan

Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn, dandu nì cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

²⁰ Daaní, nì nacuíco Pedro yàtà-né, te nì xini-nè nchícùn stná nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yà sàhà-xí. Te divi nècuàchìmà nduú nècuàchì nì ìa yatni diìn Jesús na ní sandoo-ne nì xixi-ne xì-yá daa, te nì xicàn tnùhù-né nùù-yá nì cachi-nè: “Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa icúmí cahin xì-ní?”

²¹ Pues, divi nècuàchìmà nì xini Pedro nchícùn vaxi, te nì cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xi-né, Señor mío?

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú cudí inì cutiacu-nè ndè cachi sàa quívì naxicocuíñ, doco mii-ní, màsà nácánì inì-ní sahájàn. (Chuun xi-ní nduá) ñà-cunchicùn-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Ñàyùcàndùá, nì xitià cuentu nùù nèhivì xì-yá, ñà-mà nunca cui nècuàchì dacuahama, cachí cuentu. Doco cóni

càchí-yà mà cúí-nè. Còó, cuisì ní cachi-yà nú cuní-yà cuti-
acu-nè ndè cachi sàà quìvì naxicocuîn-yà, màsà nácání íní
Pedro sàhámà.

²⁴ Cunaha-ní, divi nècuàchìmà nduú yùhù, te divi yùhù nì
tíaa nsidaa palabra yohó. Te ñà-ndácuisì nduá cachí, vèchi
ináhí cachí ndàì xì-nsiá.

²⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná iñàha íá nì quida Jesús (ñuhìví
yohó). Doco nú cuní-ndà tíaa nsihi-nda nsidaámà, dandu
cuàhà sàstnùhù libru cundua. Te mà cuàhà-ñá ni inicutu
ñuhìví, cachí yùhù. Sà-íá.

Chuun Nsiha Nì Caquida Nècuàchì Nì Nìhì Chuun Ìì nùù Jesús

Nansa nì quida Jesús comprometer icúmí quixi Espíritu Ìì xí Dios

¹⁻² Cásàhùì xì mii-ní señor Teófilo. Cunaha-ní, tutu nì tiai primeru, nacáníámà sàhà ñà-ndùá nì quida Jesús xì ñà-ndùá nì chinaha-yà ndè quìvì nì quesaha-yá xì ndé` quìvì nì nana-ya mànuhù-yá ansivi. Doco na táñâha ga nùhù-yà, dandu nì càhàn-yà xì apóstol ana nì sàhatahvì-yá chuun xi-ya; sàhà poder xi Espíritu Ìì xí Dios nì càhàn-yà xì-né nì dàndàcù-yá nùù-né nansa quida-ne. ³ Vàchi antes, na ní nsihi nì ndoho-ya, te nì xihì-yà, dandu vivu nì ndecunu-ya, te nì xini-nèyà ñà-sàni natiacu-yà, ùì dico quìvì nì ndòo ga-yà ñuhìvì, te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù-né, te cuàhà gá stná ñà-ndùá nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ndisa ini-nè divi nduú-yá. Te nì càhàn stná-yà xì-né sàhà chuun xi ñuhìvì Ìì xí Dios.

⁴ Daaní, na iá va-ya xì-né, nì cachi-yà xì-né ñà-màsà quéé yáchi-nè ñuu Jerusalén:

—Còó —cachí-yà— yohó cundiatu-nsia dècuèndè nihitàhvì-nsiá cuu xi-nsiá nacua sàni quida Yuamánì' comprometer, divi ñà-ndùá nì cachi stnài xì-nsiá antes.

⁵ Vàchi ñà-ndáà ndùá, tècuìì nisa quida Ìì Juan nèhivì. Doco mii-nsiá, tìxi Espíritu Ìì xí Dios icúmí anima-nsià nduhìà tìxi sacu quìvì —nì cachi-yà.

Nansa mànana Jesús mànuhù-yá gloria

⁶ Daaní, nì nataca tu nsidaa nècuàchì dacuahá-yà-mà nùù-yá, te nì xicàn tnùhù-né, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿a vichi nacání inì-ní quee libre ñuu-ndà Israel quida-ní?

⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Có-sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cunaha-nsiá índù iin quìvì, ò índù iin tiempu cuu iñàha. Còó, vachi cuisì Yuamánì' iá ansivi chítnùní inì-xi sàhà nsidaájàn. ⁸ Doco mii-nsiá, icúmí-nsiá nihitàhvì-nsiá quìvì quixi fuerte Espíritu Ìì ini anima-nsiá, dandu inicutu icúmí-nsiá càhàn-nsiá sàhì. Primeru ñuu Jerusalén yohó càhàn-nsiá, te ducàn stná inii ladu Judea, xì stná ndè ladu Samaria xì dècuèndè stná inicutu ñuhìvì ⁹—nì cachi-yà.

Daaní, indéhe-né nì ndanchito-ya mànana cuisì-yá ansivi, te nì dàhvì-ya nùù-né mahì iin vico mànuhù-yá. ¹⁰ Te na indéhe

váha-ne ansivi ndé mànana-ya, dandu yucán ndé itá-né nì sàcùita stná ùi ana ndixín cuxín. ¹¹ Te nì cachi nècuàchìmà xì nècuàchì xí-indehè mà:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Galilea, có-nduá cundehè gá-nsiá ansivi, vèchi divi Jesús nì xini-nsiá mànuhù yucán, icúmí-yâ naxicocuîin-yà. Vèchi nacua iá-yà mànana-ya mànuhù-yá, divi ducán icúmí-yâ naxicocuîin-yà nuu-ya.

Nansa nì quee Matías nombradu cundehè-né chuun xi Judas

¹²⁻¹³ Dandu nsidaa nècuàchì apóstol mà, nì nuu-ne yucù Olivo yucán, mànuhù-né ñuu Jerusalén, vèchi yatni iá ñuu mà nùu yucù yucán, nahi dava hora caca-nda. Te na ní nasaa-nè, nì yàha-ne ndè iin vehe idótnahá, nì canana-ne diquì-xí ndé ndoó-né. Te nèhivì ndoó yucán, dohó nani-né: Pedro, xì Jacobo, xì Juan, stná Andrés, xì Felipe, xì Tomás, xì Bartolomé, xì Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani stná Jacobo, xì stná Simón Zelote, xì ñani Jacobo mà nani Judas. ¹⁴ Nsidaa nècuàchìmà, iin-ni nihnú ini-nè, te iin-ni xícàn tàhvì-né nùu Dios, mii-né xì stná ñani Jesús, xì dihi-yá María, xì más gà stná nècuàchì ñahà.

¹⁵⁻¹⁶ Daaní, quivì yucán nì nataca nsidaa nèhivì nchícùn ichì-yá. Na iin cientu òcò xínduu-ne. Te nì ndacuiin Pedro mahì nsidaa-né, cachí-nè:

—Ñánì, sàhana nì chindee Espíritu ìi xí Dios xii-ndà David, te nì tiaa-ne nì cachitnùhu-ne sàhà Judas, divi tiàa nì sacatnahá xi nècuàchì nì tniì xi Jesús. Te ducán nì cuu, vèchi ñà-nduá nì cachi Dios sàhana ma, fuerza nì cuu ndisa-ña. ¹⁷ Vèchi Judas mà, nìsa cutnahá-né xì-ndà, iin-ni chuun nìsa quida-nda xi-né antes. ¹⁸ Doco nì quida-ne iin cuàchi, nì tniì-ne dihùn, te sàhà dihùn mà nì xiin-ne iin ñuhù. Dandu nì nacava candéé-né yucán, nì cahnsi ìi-né nì quecoyo ìi sisi-nè. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén yohó, nì xinitnùhu stná-né sàhámà. Ñàyùcànduá nì sàcùnani ñuhù mà Acéldama, te cuní cachi quivì mà: “Iin ñuhù ndé nì xitià nì”. ²⁰ Vèchi ducán nì cachitnùhu libru ndé itándiaa alabanza ìi ndé cachá: “Nì ndóo nihni vehe-ne. Màsà cúndóo gá nèhivì yucán”. Te cachí stná tutu mà: “Nì ndóo chuun xi-ne nùu inga nèhivì”.

²¹⁻²² Ñàyùcànduá, xiñuhu nanducu-nda inga tiàa chindee tnaha-xi-nda cachitnùhu-nda xi nèhivì ñà-sàni natiacu Stoho-ndà Jesús. Doco icúmí-né cunduu-ne iin ana sàni cutnahá xi-nda inii tiempu nìsa xicanuu-ya mahì-ndà dècuèndè tiempu nìsa quida ìi Juan xì ndè quivì nì nana-ya ansivi cuàhàn-yà —nì cachi Pedro.

²³ Ñàyùcànduá, nì catavà-né ùi nèhivì. Iin-ne nani José Barsabás, te Justo nduú inga quivì-né. Daaní, inga nèmà nani Matías. ²⁴⁻²⁵ Dandu nì xícàn tàvhì nsidaa-né nùu Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ináhá-ní nansa iá anima nsidaa nèhivì. Ñàyùcànduá, nùù ùì tiàa yohó cuàha-ní nsiùhù iin seña índù nècuàchì cundehè chuun xi-ní cuenta xi Judas, vàchi nècuàchìmà, sàhà cuàchi-ne, ñàyùcànduá nì ndòo chuun xi-ne, te cuàhàn-nè ndé nì nchihò ini-nè cùhùn-nè —nì cachi-nè.

²⁶ Dandu nì caquida-ne iin sorteu, te nècuàchì nani Matías mà nì quee nombradu ñà-cutnahá stná-nè xì ùxìn iin ga nècuàchì apóstol.

2

Nansa nì nuu Espíritu Ìì xí Dios

¹ Daaní, meru quivì nducáhnù vicò Pentecostés, dandu iin-ni xaan nì nataca nsihi nècuàchì nchícùn ichì mii-yá. ² Ndoó-né, te nanáá nì tiacu-nè ndè dìqui-xí ansivi na ian cahá fuerte guá tàchì, te nì tiacu inii ini vehe ndé ndoó-né. ³ Dandu nì xini-nè nchii ñuhu cuati nahi yáá-ndà, te nì xitià nihnia, iin ian nì ndòo dìni iin iin nèhivì yucán. ⁴ Te nsidaa-né, nì chitu anima-nè Espíritu Ìì xí Dios, te nì quesaha-né cáhàn-nè dàhàn sàà según nansa nì dàtnúù Espíritu Ìì sàxinítnùnì iin iin-ne.

⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán ndoó cuàhà nècuàchì raza Judea nì caquee nùù nsidaa ñuu inicutu ñuhiví. Nèhivì càhvì víi xi Dios nduú-né. ⁶ Te na ní tiacu-nè cáhàn guá nèhivì yucán, dandu nì nataca cuàhà-né, te yáha ga nì ndulocó-nè, vàchi iníní-né cáhàn nècuàchìmà dàhàn cada iin iin ñuu nècuàchì nì nataca iníní má. ⁷ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nsidaa-né, nacání ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Amádi puru nècuàchì ñuu Galilea xínduu nècuàchì cáhàn guá yohó. ⁸ Doco vichi iníní-ndá cáhàn-nè dàhàn nì sahnu cada iin iin ndohó. ¿Nansa cui quida-neàmà? ⁹ Vàchi mii-nda, cuàhà ñuu nì quixi-nda: ñuu Partia, xì ñuu Media, xì ñuu Elam, xì ñuu Mesopotamia, xì ladu Judea yohó, xì ñuu Capadocia, xì ñuu Ponto, xì ladu Asia, ¹⁰ xì ladu Frigia, xì ladu Panfilia, xì ñuu Egipto, xì stná ladu Africa iá nùù-xí ñuu Cirene, te yohó ndoó stná nècuàchì Roma, nduú-né nècuàchì raza Judea, te nduú stná-nè nècuàchì nì yàha ndè religión xi raza mà. ¹¹ Daaní, ndoó stná nècuàchì ñuu Creta, xì stná nècuàchì ladu Arabia. Doco nsidaa-nda iníní-ndá cáhàn nècuàchì yohó dàhàn iin iin-nda, ndeníhí vaha-ne Dios sàhà obra ndiaha quidá-yá —nì cacachi-nè.

¹² Ñàyùcànduá nsidaa nècuàchì iníní yucán, nì ndulocó cuàhà-né, nacání cuàhà ini-nè, ndácàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ñà-yòhó?

¹³ Doco dava ga nèhivì, nì sàcùndiaa uun-ne, cachí-nè:

—Ádi xíni nsidaa nècuàchì jaàn nì quida vinu fuerte —cachí-nè.

Ñà-nduá nì cachi Pedro xì nèhivì cuáhà

¹⁴ Dandu Pedro, iin-né cutnáhá-né xì ùxìn iin nècuàchì icúmí stná chuun nùù Jesús, te ndee nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì sàni nataca yucán, cachí-nè:

—Mii-nsiá tè-nduú ñanìtnaha raza-ndà Judea, xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén yohó, cunini-nsia cuàhìn càhìn. ¹⁵ Xíni-nsi tuxí ini-nsia, doco còó. Có-nduá ñà-xíni-nsi, vàchi làcà ní cahin vitni. ¹⁶ Còó, ñà-nduá càhàn nècuàchì yohó, divi nduú ñà-nduá nì cachi Joel sànaaha na ní cachitnùhu-ne iin razón ndiaha xí Dios. ¹⁷ Te dohó cachí-yà, nì cachi Joel mà:

Quivì xínu tiempu, cuáhà icúmí cuàhatahvì' nsidaa nèhivì Espíritu Ì xí. Ndè dèhe ii-nsiá xì dèhe yoco-nsiá, icúmíà càhàn ñà-nduú razón ndiaha xí. Te tiàa cuachi, icúmí dacuní nùì-nè cuáhà ñà-ndiaha; xì stná nècuàchì sahnú, icúmí quixi stná sani nùù-né. ¹⁸ Te quivì yucán, cuáhà icúmí cuàhatahvì' nècuàchì xinúcuáchí nùí, tiàa-ne te ñahà-né, cuáhà gá icúmí-nê nihìtáhvì-né Espíritu Ì xí, dandu càhàn-nè ñà-nduú razón xi. ¹⁹ Te dìquì-xí ansivi icúmí cuu cuáhà stná milagru fuerte quide, xì stná ñuhivì yohó, icúmí stná-nsià cuni-nsià milagru ndiaha xí. Vàchi icúmí cucuu nì, te cucuu ñuhu, te cucuu ñùhmà nahi ñùhmànsivì. ²⁰ Doco dìhna icúmí ndàhvà orá, xì stná yoo, icúmí-sí nducuahá-si nahi nì, dandu sàa quivì xí yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ²¹ Te nsidaa ana ndacùcahan xi quivì, icúmí-nè càcu-ne, nì cachi-yà.

²² 'Nsidaa-nsiá nècuàchì ñanìtnaha raza Israel, cunini vaha-nsia ñà-nduá cuàhìn cachì: nì quixi Jesús de Nazaret nì xicanuu-ya mahì nsidaa-nda, te ndiaha gá nì quida-ya nacua cuní Yua-nda Dios, vàchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì quida-ya cuáhà milagru fuerte, cuáhà milagru ndiaha. Ináhà vaha-nsia sàhà ñà-jaàn. ²³ Doco Dios, nì chitnùnì ini-yà ñà-tnii-nsia Jesús, te coo-ya ndahà-nsiá. Te divi ducán nì cuu, vàchi ináhà Dios nansa cuàhàn cuu xì (Dèhemanì-yá) Jesús. Ñàyùcànduá, nì tnii-nsiayà, te nì sahnì-nsiáyà, vàchi iin-nì nì ndatnuhu-nsiá xì tiàa malu, te nì cachituu-tèyá nchìca cruz. ²⁴ Doco nì dànátíacú Yua-nda Dios-yà, nì tavà-ñáyà nùù tnùndoho ñà-nì xihì-yà, vàchi có-nduá ducán ndòo-ya tìxi ñuhù. ²⁵ Te divi ducán nduá nì cachitnùhu stná David sànaaha sàhà-yá, vàchi dohó nì cachi-nè:

Dios nì quide cuenta cutnáhá-xì nicanicuahàn, vàchi yatni iá-yà ladu cuahí' sàhà-ñá màsà dáyùhì nèhivì yùhù, te quidi yùhù. ²⁶ Ñàyùcànduá, cuáhà gá nì cudìi ini

anímè, te nì naquimaní (mii-yá), vâchi mate ni ndúxin iquicúñúì, doco ináhî iá tnundé ini xi. ²⁷ Vâchi dohó sàni cachì xì Dios: “Ináhî, mà nácóó-nî anímè ñà-ndòà ndé ndoó vâha anima nècuàchì nsii; còò, yùhù tè-nduú dèhemani-ní, mà cuàha-ní tnani iquicúñúì ñuhù. ²⁸ Sàhà mii-ní sàni sàni nì cundaà inì nansa iá ichì cutiacu ndiahi; icúmí-nî dacúdû inì-ní yùhù, vâchi seguru icúmí naxicocuñin cundehí nùù-ní”, nì cachi David.

²⁹ 'Doco ináhá-ndá nì sàà xii-ndàmà nì xihì-nè, ñáni, dandu nì ndúxin-ne, (ináhá-ndá), vâchi ñuu yohó nduú ndé indúxin-ne, te ndè vichi nàhà lugar mà. ³⁰ Doco iin ana tûha cachítñuhu razón xi Dios nì sanduu stná nècuàchimà, ñàyùcànduá ináhá stná-nè ñà-sàni quida Dios comprometer ñà-divi Cristu cunduu iin descendencia xi-ne, te seguru cusahnú stná-yà nacua nisa cusahnú mii-né. ³¹ Ñàyùcànduá, nì dàcùnì Dios-nè iñàha, te nì xini-nè nansa cuàhàn cuu xi Cristu ñà-icúmí-yâ natiacu-yà, mà ndóo anima-yà ndé ndoó vâha anima nsii, ni mà tnánì stná iquicúñú-yà ñuhù. ³² Te divi ducán nì cuu, nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Ináhá-nsî, vâchi testigu nduú-nsî. ³³ Dandu después dècuèndè gloria mànana ducún-yà nì quida ndahà cuàhá Yua-nda Dios, te divi nduú ana nì quida comprometer cuàhatahvì stná-yà Espiritu Ìì xí-yá. Ñàyùcànduá sàni dàquixí fuerte Jesús Espiritu Ìì, te ñà-jaàn nduá disáhà-xí cuú ñà-nduá xiní-nsià te inínì-nsià vichi.

³⁴ Doco nsì-David (sànaha ma), tàñáha ga nana ducún-nè ndè ansivi; còò, vâchi palabra yohó nduá nì cachi-nè:

Nì cachi Dios xì Stoho yùhù: “Yohó coo-ní ladu cuàhî ³⁵ ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

³⁶ Ñàyùcànduá, mii-nsiá xì dava ga stná nècuàchì Israel, ni cúnáhá vâha-nsia ñà-yòhó: mate nchìca cruz nì chituu-nsia Jesús, doco nì chitnùnì ini Dios ñà-divi mii-yá cunduu Stoho-ndà, te cunduu stná-yà rey ndiaha Cristu —nì cachi Pedro.

³⁷ Daaní, nì nsiihì nì inini nèhivì cuàhà mà ñà-jaàn, nì nàcúndoo-ne tnùnsí ini. Cuàhà gá nì nacani ini-nè, te nì cachi-nè xì Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol:

—¿Nansa chicá vâha quida-nsi vichi, ñáni?

³⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Icúmí iin iin-nsia naxicocuñin inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cuhiì-nsiá, ndacùcahan-nsiá quivì Jesucristu sàha ñà-dùcán ndoo cuàchi anima-nsià, te nihitáhvi-nsiá nandèe Espiritu Ìì xí-yá anima-nsià; ³⁹ vâchi sàni quida Stoho-ndà Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nihitáhvi-ndà Espiritu Ìì xí-yá nú ni

cúníndísá-ndá na caná-yàndó. Vâtùni nihitáhvi-ndà, mii-nda, xì stná dèhe-nda, xì stná anà-ni nì cui mate xica gá xíndoo-ne.

⁴⁰ Ducán nì cachi Pedro xì nsidaa nècuàchìmà, vàchi cuàhà gá nì càhàn-nè nì dātúi-ne ichì-yá nùu nècuàchìmà; te dohó nì cachi stná-nè:

—Nèhivì tiempu vichi, icúmí-nè ndañuhu-né, vàchi malu-nè. Ñâyùcàndùá, nacoo-nsianè, te càcu-nsia —nì cachi Pedro.

⁴¹ Daaní, cuàhà gá nècuàchì yucán, nì cudìi ini-nè palabra nì inini-ne mà; nahi ùni mil nèhivì nduú-né, te nì yàha-ne ladu xì nècuàchì xiníndísà. Te divi quivì yucán nì cuhìi nsidanicuú-né.

⁴² Daaní, iin-ni nì quesaha-né nchícùn-nè palabra dacuahá nècuàchì apóstol. Màni màni ndoó-né, xixí tàcá-nè, te iin-ni xicàn tàhvi stná-nè nùu Dios.

Nansa nìsa quida nècuàchì primeru cahvi xi Jesús

⁴³ Daaní, nsidaa nèhivì dava ga, yáha ga nì ndulocó-nè, vàchi (nì chindee Dios) nècuàchì apóstol, te nì caquida-ne cuàhà milagru fuerte, cuàhà milagru ndiaha. ⁴⁴ Te nsidaa nècuàchì xiníndísà xí-yâ, iin-ni nihnú ini-nè, te nsidaa ñà-ndùá icúmí-nè, nìsa xichuún tàcá-nè. ⁴⁵ Te nú iá iin ñuhù xí-né, ò inga iñàha xi-ne, nì dicò-néa, nì tui dihùn, te nì dasàn-né dihùn mà segùn iá necesidad nùu iin iin-ne. ⁴⁶ Te nsiquivì nìsa nataca-nè veheñùhu cahnú, te vehe vehe iin iin-ne nìsa xixi tàcá stná-nè, cudìi ini-nè, te ndóo vaha ini-nè, ⁴⁷ te ndeníhí vaha stná-nè Dios. Te nsidaa nèhivì dava ga, cudìi stná ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísámá, te quidáñuhú stná-nè nècuàchìmà. Te quivì quivì más gá nèhivì nì cànà nùu Stoho-ndà Jesús ñà-càcu anima-nè, te nì nacuaastnahá stná-nè xì nèhivì xí-yá.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa mà cùì caca

¹ Iin quivì cutnàhâ Pedro xì Juan cuàhàn-nè veheñùhu cahnú. Càhùni nì cuaà cuàhàn-nè yucán, vàchi divi hora yucán nìsa xicàn tàhvi nèhivì nùu Dios. ² Te iin yehè cahnú veheñùhu ma nìsa nani Yehè Ndiaha. Te nsiquivì nìsa saà nèhivì yehè mà nsidá-né iin tiàa mà cùì caca. De por sí ducán nì tùinuù-né ñuhivì. Ñâyùcàndùá, yucán nìsa chicoo nècuàchìmà-né sàhà-ñá càcàn-nè caridad nùu nècuàchì quíhvi yehè mà. ³ Pues vichi nì xini-nè Pedro xì Juan ñà-cuàhàn-nè quíhvi stná-nè, te sàhámà nì xicàn-nè iin caridad nùu nècuàchìmà. ⁴ Ñâyùcàndùá nì candacoto nècuàchìmà ndé iá-nè, te nì cachi Pedro xì-né:

—Cundehè-ní yohó.

⁵ Dandu nì ndacoto-ne nùu Pedro xì Juan, cuàhàn-nè nihì-né iñàha cahan-né. ⁶ Doco nì cachi Pedro xì-né:

—Ni còò plata nihí, te ni còò stná oro. Doco ñà-nduá sái guide. Ndácùcahín quìvì Jesucristu de Nazaret, te cachí xì-ní ndacuiin-ní caca-ní.

⁷ Dandu ni tnii-ne ndahàcuahá tiàa ma, ni ndacani-ne nècuàchìmà. Te vichi duha ni ndufuerté sàhà-né, ⁸ yàchì ni ndanchito-ne, ni ndacuiin-nè, te luegu ni quesaha-né xicá-né; ni quìhvi stná-nè veheñuhu, cutnàhâ-né xì Pedro xì Juan, nandávà nihni-ne, xicánúú-né naquímànì cuáhà-né Dios. ⁹ Te nsidaa nècuàchì itá yucán, ni xini-nè xicánúú nècuàchìmà, ndeníhí vaha-ne Dios, ¹⁰ te ni nacuni-nè nècuàchìmà ñà-nduú-né tiàa nìsa là Yehè Ndiaha veheñuhu cahnú xicàn caridad. Ñàyùcànduá, cuáhà gá ni ndulocó nèhivì mà, nacánì ini-nè sàhà ñà-nduá ni cuu xì tiàa ma, te ni nduvàha-ne.

Nansa ni càhàn Pedro sàhù na iá-nè Portal de Salomón

¹¹ Lugar yucán nduú corredor nani Portal de Salomón. Te tiàa ni nduvàha ma, itnúi ndáha stnahá vaha-ne xì Pedro xì Juan. Dandu nsidaa nèhivì veheñuhu yucán, ni nataca-nè ndé iá Pedro xì Juan, yáha ga ndulócô-nè. ¹² Ñàyùcànduá na ní xini Pedro natàcà-guá nèhivì, dandu ni càhàn-nè xì nsidaa-né, cachí-nè:

—Nècuàchì ñuu-ndà Israel, ¿Índù chuun ndulócô-nsià sàhà ñà-yòhó? ¿Índù chuun indéhe váha-nsia nsiùhù na ian nsiùhù ni dánduvàha xì nècuàchì yohó cahan-nsiá? Còó, màdì sàhà fuerza xì nsiùhù ni níhì nècuàchì yohó caca-ne, te ni màdì sàhà ñà-ìì guá stná-nsi. Còó.

¹³⁻¹⁴ Xii-ndà Abraham, xì Isaac, xì Jacob, nsidaa-né nìsa cahvi-né Dios ndiaha xi-nda, te divi mii-yá nduú ana ni chitnùnì inì-xi ñà-cucumi Dèhemanì-yá Jesús tnùñuhu ndiaha xì-yá. Doco mii-nsiá, ni dàyáha-nsiayà ndahà Pilatu, te ni nacuaà-nsiáyà na ní cuni tèmà dañà-téyâ. Ana ì ndisa nduú-yá, te ndàà cuisì ini-yà, doco (cónì ndulócô-nsià), iin tè-sàhnì ni xicàn-nsià dañà. ¹⁵ Dandu ni sahnì-nsiáyà, mate divi sàhà mii-yá itiácú-ndà. Doco (Yua-nda) Dios, ni dãnátíacú-yà Jesús. Ináhá-nsí, vachi testigu nduú-nsí. ¹⁶ Te cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-nìhnú vaha ini-nsi mii-yá, te ndácùcahan-nsí quìvì-yá, ñàyùcànduá ni ndufuerté tiàa yohó. Indéhe-nsiánè, ináhá-nsiânè. Náhà xicà sàni nduvàha vaha-ne ñà-nì xinindisá stná-nè mii-yá.

¹⁷ Te vichi sàni sànihì inì ñà-cónì cúndáà inì-nsia nduá, ñánì. Stná nècuàchì cusáhnù nùù ñuu-ndà, ni cónì cúndáà stná ini-nè, ñàyùcànduá ni quida-nsia ducán. ¹⁸ Doco ñà-nduá ni cachitnùhu Dios sàhana, divi ñà-jaàn nduá ni cuu ndisa ni quida-ya. Vachi ñà-ìcúmì Cristu ndoho-ya, divi nduá nìsa cachi nsidaa nècuàchì profeta sàhana. Te ducán ni cuu ndisa. ¹⁹ Ñàyùcànduá, naxicocuñì ini-nsia sàhà cuàchi-nsia vichi,

te natenchicùn-nsià ichì mii-yá sàhà-ñá ndutu cuàchi-nsia, dandu quixi tiempu cundoo ndiaha-nsiá quida-ya, ²⁰ te techuún-yá Jesucristu ndixi-ya, vàchi divi-ya nduú ana nì chitnùnì ini Dios cunduu rey ndiaha xi-nda. ²¹ Doco vichi iá-yà gloria, te yucán icúmí-yâ coo-ya ndè cachi sàà tiempu nsida vii-yá nsidaa iñàha. Vàchi ducán nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní càhàn-nè nì quida-ya. ²² Vàchi ñà-ndácuisì nduá nì cachitnùhu Moisés xì xii-ndà sàhana na ní cachi-nè palabra yohó: “Icúmí Stoho-ndà Dios nacàxin-ya iin descendencia xi-nda cunduu ana càhàn cuenta xi-ya. Te divi nacua nì quida yùhù, ducán icúmí quida stná ana quixi ma. Dandu mii-nsiá, icúmí-nsiâ cunini-nsia nsidaa ñà-nduá cachi-yà xi-nsiá. ²³ Te nú ni coó iin nècuàchì có-cùnì cunini xi-yá, dandu icúmí nècuàchìmà ndañuhu-né ñuu-nè”, nì cachi Moisés.

²⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàhana nisa càhàn cuenta xi-ya, inii décuèndè tiempu nisa càhàn Samuel te vaxi duha, nsidaa-né nì càhàn-nè sàhà tiempu vitni. ²⁵ Te vichi, mii-nda nduu-nda dèhe nècuàchì nisa càhàn razón mà. Ñàyùcànduá icúmí-ndá nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ì nì quida Dios comprometer xì xii-ndà na ní saquin-yà tratu xì Abraham, te nì cachi-yà palabra yohó: “Sàhà iin descendencia xi-ní icúmí quixi ñà-ndiaha ì cundiatú anima nsidanicuú nèhivì ñuhivì”, nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcànduá, dihna ndohó nècuàchì (ñuu yohó) nì nihitáhvi-ndà, vàchi divi chuun jaàn ní sàhatahvi Dios Dèhemani-yá (Jesús), nì quixi-ya ndé ndoo-nda ñà-cundiatú anima nsidaa-nda nú nì nácícócuñin ini-ndà, te naco-nda ichì malu nchícùn-nda —nì cachi Pedro.

4

Ñà-nduá nì cuu na ní cànà Pedro xì Juan nùu Junta Cahnú

¹ Daaní, na meru càhàn-nè xì nèhivì yucán, dandu nì caque-saa nècuàchì nduú dùtù ndé itá-né, cutnáhâ nècuàchìmà xì comandante ndiaá veheñùhu cahnu-ma, te cutnáhâ stná-nè xì nècuàchì saduceu, ² có-ndôo ini-nè ñà-chìnáhá Pedro xì Juan sàhà nansa natiacu-ndà quida Jesús. ³ Ñàyùcànduá, nì tni-ne nècuàchìmà nì chicadi-ñané vehecàa, te sàhà ñà-sàni cuaà, ñàyùcànduá nì candòo-ne yucán ndè inga quivì. ⁴ Doco nècuàchì nì inini nì càhàn Pedro xì Juan palabra xi Dios, cuàhà-né nì xinindisá-né, ndè ùhùn mil sàni nanduu nècuàchì tiàa xiníndísà.

⁵ Daaní, inga quivì nì nataca nècuàchì cusáhnù, xì nècuàchì sahnù nchichí, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né nì nataca-nè ⁶ ñuu Jerusalén yucán. Te nì sàà stná dùtù cusáhnù nani Anás, xì stná Caifás, xì Juan, xì Alejandro, xì nsidaa

dava ga tnaha dùtù cusáhnúmá. ⁷ Dandu nì tavà-né Pedro xì Juan ñà-cundaca tnahá-né quixi, te nì sàcuìta nècuàchìmà dava mahì-xí. Dandu nì candacàtnùhù nècuàchì Junta mà nùù-né, cachí-nè:

—¿Ana òvalor-xi nì càhàn-nsià sàhà-xí nì quida-nsia ñà-nduá nì quida-nsia? ¿Ana òquívi-xí nì ndacùcahan-nsiá?

⁸ Dandu fuerte nì quixi Espíritu ò xí Dios ini anima Pedro, te nì naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì xícusahnú ñuu-ndà yohó, xì mii stná-nsià nècuàchì sahnú nchichí raza-ndà Israel, cunini vaha-nsia. ⁹ Vichi xícàn tnùhù-nsiá nùù-nsí nansa nì quida-nsi iin obra xì nècuàchì ndahví yohó, nansa nì nduvàha-ne. ¹⁰ Pwes nì cúnáhá mii-nsiá xì nsidaa stná nècuàchì Israel ñà-divi Jesucristu de Nazaret nduú ana òquívi-xí nì ndacùcahan-nsí, te nì nduvàha-ne. Te yohó iin stná-nè dava mahì-nsiá, indéhe-nsiánè. Te mate ní chituu-nsia Jesucristu nchìca cruz, te nì xihì-yà, doco nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ¹¹ Te mate ní cahíchì íní-nsiàyà, doco vichi sàni cuu xi-yà na ian nì cuu xi iin cavà nì cahíchì ini albañil, te después nì sàà nì sàcùndua yùù vòcò indúhu esquina vehe. ¹² Te còò inga gà ana sàha xi salvación, cuisì mii-yá. Vàchi inicutu ñuhìvì còò inga gà ana òquívi-xí ndacùcahan-nda, te càcu-nda nùù-xí. Còò inga gà ana nì techuún Dios ñuhìvì yohó ñà-dacácu xi-nda, cuisì mii-yá —nì cachi Pedro.

¹³ Dandu nècuàchì dandacuma, nì xini-nè, có-yùhì Pedro càhàn-nè, te có-yùhì stná Juan. Te ni có-nduú stná ñà-nì dàcuàhá cuáhà-né, còò, vachi cóni xíca cuahà-né escuela. Ñàyùcànduá, na ní quida nècuàchì Junta mà cuenta ducán, nì ndulocó-nè, te nì cundaà ini-nè, divi Jesús nìsa cutnahá xi nècuàchìmà. ¹⁴ Te tiàa nì nduvàha ma, yucán iin stná-nè xì nècuàchìmà. Ñàyùcànduá, mà nì cùí nìhìndèè nècuàchì Junta mà canicuàchi-ne sàhà Pedro xì Juan. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì dandàcú-né ni cáquéé nècuàchìmà iladu, te nì ndatnuhu nsidaa-ní mii-né, ¹⁶ cachí-nè:

—¿Nansa quida-nda xi nècuàchì caá? Vàchi iin milagru cahnú ndisa nduá nì quida-ne, ináhá nsidaa nèhivì ñuu-ndà Jerusalén yohó, te ùhì cachi-nsi nduá tnùhu. ¹⁷ Doco sàhà-ñá màsà cuítia gà palabra yohó, chicá vaha dayúhì-ndànè ñà-màsà càhàn gà-nè sàhà Jesús xì ni-iin nèhivì —nì cachi-nè.

¹⁸ Dandu nì cana-ne Pedro xì Juan, te fuerte nì chinaha-né nècuàchìmà ñà-màsà càhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús, ni màsà dácúahá gà-nè ni-iin nèhivì sàhà-yá. ¹⁹ Doco Pedro xì Juan, nì cachi-nè:

—¿Índù ñà-tùxí ini mii-nsiá, a chicá vaha cunini-nsi ñà-nduá cachí mii-nsiá, te ò ñà-nduá cachí Dios? ²⁰ Pwes cunaha-nsiá,

có-nduá ducán cuhijin-nsí. Vàchi ndiá ìcà-nsí càhàn-nsí xì nêhivì ñà-nduá sàni xininùu-nsí xì ñà-nduá sàni tiacu tùtnù-nsí —nì cachi-nè.

²¹ Dandu nècuàchìmà, chicá nì càhàn dana-ne xì Pedro xì Juan, dandu después nì dañà-ñané, vâchi cóni túi ni-iin falta ñà-ndoho-ne. Te yúhí stná nècuàchì dandacu-ma ñà-vihini nacuidà nêhivì cuáhà ñuu-nè, vâchi nsidaa nècuàchìmà, naquímáni-né Dios sàhà ñà-nduá nì cuu. ²² Vâchi tiàa nì nduvâha sàhà milagru mà, sàni yâha-ne ùi dico cuià xicá-né.

Nansa nì xicàn tàhvi nêhivì xì Dios nùu-yá, cuní-nè nacuahandee ini-yànè

²³ Daaní, na ní quee Pedro xì Juan libre, dandu mànuhù-né ndé ndoó compañeru-nè, te nì cachitnùhu-ne nsidaa ñà-nduá nì cachi dùtù xícusahnú, xì ñà-nduá nì cachi nècuàchì sahnú xídandacú. ²⁴ Te nì nsihi nì cachitnùhu-ne, dandu nsidaa-né, iin-ni nì xicàn tàhvi-né nùu Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, na mii-ní nduu-ní Dios; cuisì mii-ní nduú ana nì quidavâha xi ansivi, ñuhù íchî, mar, xì nsidaa stná iñàha já inicutu ñuhiví xì ansivi. ²⁵ Te mii-ní nduú ana nì dàcáhàn xì iin nècuàchì sàhaha cahvi xi-ní, divi xii-nsí David, te dohó nì cachi nècuàchìmà:

Nêhivì ñuhiví, ¿Índù chuun cuadú guâ-nè, te cánàhá guâ-nè dîquì Dios? ¿Índù chuun nacání guâ ini cuáhà raza nêhivì quida-ne ñà-có-ndiáá? ²⁶ Vâchi cuáhà rey xícusahnú ñuhiví yohó, nì sàcùita listu-te xì dava ga tè-xídandacú; nì nataca nsidaa-té ñà-cuni ùhì-te Yua-nda Dios xì Dêhemaní-yá Cristu, nì cachi David.

²⁷ Te divi ñà-ndáa nduá, vâchi ducán nì cuu, divi ñuu yohó nì nataca rey Herodes, xì Poncio Pilatu, xì stná nècuàchì ñuu Israel yohó, xì stná cuáhà nêhivì inga nación, vâchi cuní-nè quida quini-ne xì Dêhemaní-ní Jesús, mate divi-ya nduú ana nì chitnùnì inì-ní cusahnú. ²⁸ Doco na ní quida nècuàchìmà ducán, cuisì ñà-nduá nì nacani inì-ní dihna nì sandua, te nì sàha-ní lugar nì quida-ne ducán; vâchi mii-ní, nì chitnùnì inì-ní coo ducán, ²⁹ Stoho-nsi Señor. Te vichi (xicàn tàhvi-nsí) ñà-cunini-ní ñà-nduá cachí nècuàchìmà, ndee gá càhàn-nè, cuní-nè dayúhí-nè nsiùhù. Doco nacuahandee inì-ní nsiùhù nècuàchì cahvi xi-ní, te ducán vâtùni cachitnùhu-nsi palabra ìi xí-ní, te mà yúhí-nsí. ³⁰ Xicàn tàhvi-nsí nùu-ní ñà-nì dándûvâha-ní nècuàchì cuhí sàhà poder ìi xí-ní. Te nsiùhù, icúmí-nsí ndacùcahan-nsí Dêhe ndiaha-ní Jesús, dandu mii-ní quida-ní nsidaa clase milagru (cundehè nêhivì) —nì cacachi nècuàchìmà.

³¹ Daaní, nì nsihi nì xicàn tàhvi-né nùu Dios ducán, dandu nì ndacùchí vehe ndé ndoó-né, te fuerte nì quixi Espíritu Ìi xí-yá

ini anima nsidaa-né, te ndee ní càhàn-nè palabra ìì xí-yá, cóni yúhî-nè.

Nansa nîsa quida nècuàchì xíníndísâ, iin-ni cahnú nîsa ìa biene xi nsidaa-né

³² Cunaha-ní, iin-ni sàxínítnùnì nîsa icumi nsidanicuú nècuàchì xíníndísâ. Còò ni-íñàha nîsá xídáhán-nê nùù ñanítñaha-ne, vâchi iin-ni cahnú-ní nîsa ìa nsidaa ñà-ndúá icúmí-nê. ³³ Te poder cahnú xí Dios, cuàhà gá nì chindeá nècuàchì apóstol, vâchi fuerte nì càhàn-nè sàhù sàhà nansa nì xinínùù-né Stoho-ndà Jesús na sàni natiacu-yà. Te cuàhà stná gracia xi-ya iá nùù nsidaa nèhivì xí-yá. ³⁴⁻³⁵ Ñâyùcàndúá, cóni quidámànì ni-íñàha nùù ni-iin-ne, vâchi nècuàchì nîsa ìa ñuhù-xí, ò vehe-xi, nì dicò-néà, te nihí-né dîhùn mà nì sàhàn nì nacoò-neà nùù nècuàchì apóstol, dandu mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì icúmì necesidad. ³⁶ Te iin nècuàchì nì dicò mà nani José; doco Bernabé nîsa cachi nècuàchì apóstol xî-né, vâchi quivì mà, iin ana nácuàhandee ini xî-ndà cuní cachàmà. Ñuu Chipre nduú ñuu-nè, te Leví nduú yohòtêhè-né. ³⁷ Pues divi-ne nîsa icumi stná xî iin ñuhù, te nì dicò-néà. Dandu nihí-né dîhùn yàhvia nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, te nì ndòa ndahà nècuàchìmà.

5

Nansa nì quida Ananías xî Safira, nì xida cuàchi-ne

¹ Daaní, nîsa ìa iin tiàa nani Ananías xî ñahàdîhî-nè Safira, te nì dicò stná-nè iin ñuhù. ² Doco nì chivàha cuaán-né chii dîhùn sàhámà. Dandu dîhùn nì cusobrá mà nduá nì tñii nècuàchì tiàa ma, te nihí-néà nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, (na ìan ìa nsiha). Te ináhá stná ñahàdîhî-nè nansa nì quida-ne. ³ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Ananías, ¿Índù chuun nì sàha-ní nì dacà ñà-malu dîni-ní? Dècuèndè cuní-ní dandahví stná-ní Espíritu Ìì xí Dios, vâchi nì chidèhé-ní sàhà ñuhù mà. ⁴ ¿Amádi ñuhù xí mii-ní nì sandua daa, te vátùni quida-ní disponer sàhà? Daaní, na sàni dicò-níà, ¿amádi dîhùn xí mii-ní nì sanduu stná? ¿Índù chuun nì nacani quini inì-ní, te nì quida-ní dohó? Cunaha-ní, màdì nùù nèhivì nì càhàn tñuhù-ní. Còò, nùù Dios nì càhàn tñuhù-ní —nì cachi Pedro.

⁵ Daaní, na ní nsihi nì inini Ananías ducán, dandu nì nahnù-nè, te nì xihì-nè. Te nsidaa ana nì xinitnùhu ma, nì yùhì cuaá-nè. ⁶ Dandu nì caquixi tiàa cuachi gá, nì chidúcùn-te nsi ma, te nì xida-tèndó cuàhàn-ndà cundùxin-nda.

⁷ Daaní, na ní yàha ùni hora, nì quesaa stná ñahàdîhî ndómà, doco tãñàha ga cunitnùhu-ne nansa nì cuu. ⁸ Dandu nì ndàcàtnùhù Pedro nùù-né, cachí-nè:

—Cachì-ní xí', ¿a ndísá tantu dohó nì dicò-nsiá ñuhù xí-nsiá?

Te cachí nècuàchì mà:

—Jaan, divi ducán nì sandua.

⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—¿Índù chuun nì ndatnuhu ndùì-nsià quida-nsia ducán, a ndísá cuidà ini Espíritu Ì xí Stoho-ndà Señor, cahan-nsiá? Cunaha-ní, tiacú sàni nsiaa ana nì casahàn nì sùxin xi ì-ní, te vichi icúmí-tê cunsida stná-te mii-ní cùhùn —nì cachi Pedro.

¹⁰ Te vichi duha nì natnahnù stná nècuàchì mà nù sàhà Pedro, te nì xihì-nè. Te na ní nansihvi tècuachima, sàni xihì-nè nì xinì-te, ñàyùcànduá, nì tavà stná-te nsii ma nì sàhàn-te nì sùxin stná-te ndómà divi ndé nì sàcùndùxin nsì-ì-ndà.

¹¹ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì yuhí nsidaa nècuàchì xiníndísá ichì-yá, mii-né xì nsidaa stná nècuàchì dava ga nì xinitnuhu ma.

Nansa nì cuu cuàhà milagru ndiaha

¹² Daaní, nècuàchì apóstol, ndiaha gá nì caquida-ne cuàhà milagru nì indehè nèhivì. Te nsidaa nècuàchì xiníndísámá, nsiquívì nisa nataca-nè nù Portal de Salomón (iá yehè veheñuhu). Te iin-ni sàxínitnùnì nisa icumi nsidaa-né. ¹³ Doco nèhivì dava ga, ni-iin-ne cóni sáhandee ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì natácá mà, mate ndeníhí vaha cuahà-né nècuàchì mà.

¹⁴ Te nì sàà nì xinindísá cuàhà gá nèhivì, tiàa te ñahà-né, nì xinindísá-né Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Dècuèndè nisa tavà stná nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nì chitánduhù-né nècuàchì mà yuhù ìchí, dava-ne nù cama, te dava-ne nù yui, ndiatú-né yàha Pedro, áma dúcùn-nè casì nècuàchì mà, te nduvàha-ne. ¹⁶ Stná ñuu cuati ndoó yatni nì caquee cuàhà stná nèhivì vaxi ñuu Jerusalén ndacá-né cuàhà nècuàchì ndohó quidá cuèhè, xì stná nècuàchì dandohó ñà-malu. Te nsidaa-né, nì nduvàha-ne.

Nansa nì catnii-ne nsidaa nècuàchì apóstol

¹⁷ Dandu dùtù xícusahnu-ma, yáha ga nì cumbìdia ini-nè, mii-né xì compañeru-nè tè-ndùú nècuàchì saduceu.

¹⁸ Ñàyùcànduá, nì tnii-ne nècuàchì icúmí chuun nù Jesús, te nì chicadi-nè nècuàchì mà vehecàa. ¹⁹ Doco iin ángel xi Stoho-ndà Señor, ñuu nì sàà-nè vehecàa yucán, te nì nacuna-ne yehè nì tavà-né nècuàchì mà, te nì cachi-nè:

²⁰ —Cuahán-nsià cuita-nsia veheñuhu cahnú, te nacani-nsia xì nèhivì nansa ñihitáhvi-né cutiacu ndiaha anima-nè.

²¹ Ducán nì dándacú-né nù nècuàchì mà quida-ne. Ñàyùcànduá, na ní tùinuù, dandu nì quihvi-ne veheñuhu cahnú, te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì.

Daaní, dùtù cusáhnù, xì compañeru-nè, nì cana-ne nècuàchì Junta ñà-nataca nsidaa-né, te quixi stná nsidaa nècuàchì sahnú nchichí ñuu Israel yucán. Dandu nì techuún-né policia cuàhàn-te vehecàa ñà-cundaca-tè nècuàchì ndiadí

quixi. ²² Doco na ní casaà-te yucán, còò cá iin ni ndácùhun-tè. Ñàyùcàndüá, nì naxicocuñn-te nì cachitnùhu-tè, ²³ cachí-te:

—Ñà-ndáa nduá, ndiadí vaha yehè vehecàa ma, te itá stná soldadu ndiaá xán, doco na ní nacuna-nsi, còò cá nècuàchì ndiadí mà.

²⁴ Dandu dùtù cusáhnû, xì comandante ndiaá veheñùhu, xì stná dùtù nihí gá chuun nahnú, nì ndulocó-nè na ní xinitnùhu-ne ducán. ¿Índù fin cucumi chuun yohó? cahan-né. ²⁵ Daaní, divi momentu mà nì quesaa inga tiàa nì cachitnùhu xi-né:

—Cunaha-nsiá, nècuàchì nì chicadi-nsià vehecàa, yucán sàndòó-né veheñùhu cahnú, dacuahá-né nèhivì —nì cachì-te.

²⁶ Dandu comandante mà, cuàhàn-te xì policia xi-tè, te viví-ni nì saca-tè nècuàchìmà vaxi-ne, vachi yúhî-te nèhivì cuáhà mà ñà-vihini cacani yuu-néte cahan-té. ²⁷ Ñàyùcàndüá, ndacá-te nècuàchìmà nì quesaa, te nì sàcuìta-ne nuù nsidaa nècuàchì Junta mà. Dandu nì cachi dùtù cusáhnû:

²⁸ —¿Amádi sàni dandàcú-nsí nuù-nsiá ñà-màsà chínáhá gà-nsià nèhivì sàhá Jesús? Doco vichi, nsidanicuú lugar ñuu yohó sàni càhàn-nsià sàhù ñà-nduú dàñùhù xi-nsia, te cuní-nsià ñà-nsiùhù nacuida-nsi cuàchi sàhá nècuàchì nì xihì mà.

²⁹ Dandu Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol, nì naxiconihí-né nuù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Nsiùhù, icúmí-nsí cunchicùn-nsì ñà-ndüá cachí Dios, te màdi ñà-ndüá cachí nèhivì ùún. ³⁰ Mii-nsiá nì chituu-nsia Jesús nchìca cruz. Doco mate modo ducán nì sahnì-nsiáyà, doco vichi sàni natiacu-yà nì quida Dios, divi mindaa Dios nìsa cahvi xii-ndà. ³¹ Te vichi sàni saquin-yà Jesús ndahà cuáhà-yà ñà-cunduu-ya ana cusáhnû, te cunduu stná-yà ana dacácu xi-nda. Te ducán nì cuu sàhá-ñá ni cuu-nda arrenpen-tir, nsidaa ndohó nècuàchì ñuu Israel yohó, te ducán nihì-yá nansa cuicahnú ini-yà sàhá cuàchi-nda. ³² Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vachi nì xininù-nsí ducán nì cuu. Te testigu nduú stná Espíritu Ì xí-yá ñuhú ini anima-nsi, vachi nsidaa ana cunini xi-yá, nihítàhvì-né ndèe Espíritu Ì xí-yá ini anima-nè quida-ya —nì cachi Pedro.

³³ Doco nècuàchì dandacu-ma, na ní inini-ne ñà-jaàn, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì quesaha-né nì ndatnuhu tnahá-né nansa dandáñúhú-né nècuàchìmà. ³⁴ Doco nuù nèhivì Junta mà, iá iin maestru nani Gamaliel, iin nècuàchì fariseu chínáhá xì ley xi Dios. Nècuàchì vaha nduú-né cachí nsidaa nècuàchì ñuu yucán. Te divi-ne nì ndacuiin-nè nì dandàcú-né quee cuaán chíi nècuàchì apóstol mà. ³⁵ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa compañeru-nè yucán:

—Nsidaa mii-nsiá nècuàchì raza-ndà Israel, cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda xi nècuàchì càá. ³⁶ Vàchi ¿a có-nsĩnuu inì-nsia nansa ni cuu tiempu na ní ìa iin tiàa nani Teudas? Tè-càhnú ícà-xí nduú-te nìsa cachì-te. Te nahi cùmi cientu nèhivì ni quìhvi tnahá xi-té ni sanchicùn-nète. Doco por fin ni sahnì nèhivì-té, te ni xitià nihni nsidaa nècuàchì nchícùn xi-té, te ducán ni nsihi chuun ma. ³⁷ Daaní, después ni yàha inga casu na tiempu ni cuu-nda empadronar. Iin tiàa ladu Galilea nani Judas, ni nihì-té ni dáyáha-tè cuàhà nèhivì ladu xi-tè. Doco ni xihì stná-te, te ni xitià nihni stná nsidaa nèhivì ni chiyuhù-té. ³⁸ Ñàyùcànduá, yùhù cachí` xì-nsiá vichi, ni cúnahá nècuàchì sàni tnii-nda jaàn. Chicá vaha nacoo-ndané, vachi nú inì-ni mii-né ni nacani ini-nè quida-ne ñà-nduá quidá-né, dandu icúmíâ ndòo uan. ³⁹ Doco nú Dios ni dándacù-xì nuù-né, dandu mà nunca nihì-ndà cadi-ndà nuù-né, te cachí`, còtó Dios nàá stnàhà-xì-ndà —ni cachi Gamaliel mà.

⁴⁰ Dandu nsidaa compañeru nècuàchìmà, ni dàjuùn-nè nècuàchìmà, te ni cana-ne nècuàchì apóstol ni nansihvi tu-ne. Dandu ni sahnì cuíi-nè nècuàchìmà, te ni chinaha-ñáné ñà-màsà cáhàn gà-nè xi nèhivì sàhà Jesús. Dandu ni dañà Junta Cahnu-mané, ⁴¹ te ni caquee-ne libre, cudíi ini-nè ñà-ni natùì stná-nè ndoho-ne sàhà chuun xi mii-yá. ⁴² Daaní, nsìquívi vehe vehe nìsa xicanuu-ne dacuahá-né nèhivì. Sáhàn stná-nè veheñùhu cahnú, te chináhá stná-nè nèhivì yucán, cáhàn-nè sàhù sàhà Jesucristu, ni-iyuhu cóni nácóó-néàmà.

6

Nansa ni cuu nombrar ùsà tiàa dasàn ñà-cutiacu nècuàchì ndahví

¹ Quívì yucán vihi gá ni nducuahà nècuàchì nchícùn ichi mii-yá; dava-ne cáhàn-nè dàhàn hebreu, te dava ga-nè cáhàn-nè dàhàn griegu. Dandu ni quesaha nècuàchì griegu mà ni xitnùhu-ne compañeru-nè cáhàn hebreu, vachi ñahàcuáán xí-icumi nècuàchì griegu mà, có-nìhì váha-ne ñà-cutiacu-nè na dásàn-ñà quívì quívì. ² Ñàyùcànduá ni cana nsì-úxin ùì apóstol nsidaa nècuàchì xiníndísâ, te ni cachi-nè xi nècuàchìmà:

—Nsiùhù, có-nduá ñà-nacoo nihni-nsi chuun xi palabra xi Dios, te cacanuu-nsi dasàn-nsí ñà-cutiacu nèhivì.

³ Ñàyùcànduá, mii-nsiá nanducu-nsiá ùsà tiàa nchichí dandacú sàhà chuun yohó, ñánì. Nècuàchì tnùñuhu ni cúnduú-né, te ni cóo chitu stná anima-nè Espíritu ìì xí Dios.

⁴ Doco nsiùhù, iin-ni cuàhàn-nsì quida-nsì seguir càcàn tàhvi-nsí nuù-yá, te dacuahá-nsí nèhivì palabra xi-ya —ni cachi-nè.

⁵ Daaní, nsidaa nêhivi mà, nì cudìi ini-nè ñà-ndùá nì cachi nècuàchì apóstol mà. Ñàyùcàndùá, nì caquee nombradu ùsà tiàa. Iin-ne nani Esteban. Iin nècuàchì nihnú vaha inì-xi nduú-né, te chitu stná anima-nè Espíritu Ìì xí Dios. Te nì caquee stná nombradu nècuàchì nchícùn yohó: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, xì Nicolás. Nècuàchì inga raza nì quixi ñuu Antioquía nduú Nicolás mà, doco nì yaha-ne religión xì nècuàchì raza Judea. ⁶ Daa-ní, nsidaa nêhivi mà, nì saca-ne nècuàchì nombradu mà nùù nècuàchì apóstol; dandu apóstol mà, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios, te nì chindóó-né ndahà-né dìni nècuàchìmà.

⁷ Daaní, después, chicá más nì cucuahà palabra xi Dios, vachi cuahà gá nêhivi ñuu Jerusalén nì sàà nì xinindisá, te cuahà gá stná nècuàchì dùtù nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè palabra mà.

Nansa nì tniì Esteban

⁸ Daaní, nì xicanuu Esteban mahì nêhivi, te nì quida-ne cuahà milagru ndiaha, vachi cuahà gá icúmí-nê gracia xi Dios, te fuerte iá palabra cachí-nè. ⁹ Doco dava nêhivi, nì que-saha-né náâ tnahá-né xì nècuàchìmà. Nêhivi sáhàn veheñuhu nani Veheñuhu xì Nêhivi Libre xinduu-ne, te nì caquixi-ne inga ñuu, divi ñuu Cirene, xì ñuu Alejandría, xì ladu Cilicia, xì ladu Asia. ¹⁰ Doco mànicúi nìhìndèè-né màcòdònùù-né nùù Esteban, vachi chindéé Espíritu Ìì xí Dios-nè cáhàn nchichí-nè. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nècuàchì náâ xi-némà, nì nducu-né iin ùì tètñuhù, te nì chiyàhvi-nète ñà-cáhàn tnùhù-té dìquì Esteban. Sàhà ñá-jaàn, dohó nì cachi tèmà:

—Nì inini-nsi nì cachi quini Esteban dìquì (yua-nda) Moisés xì dìquì stná Dios.

¹² Ñàyùcàndùá, ducán nì nìhì nècuàchì malu mà nì dànácuidà-nè nêhivi ñuu mà, mii-né xì stná nècuàchì sahnú dandacú, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, te nì quida cuahà-né sàhà Esteban; yàchì nì sàà-nè ndé iá nècuàchìmà, te nì tniì-ñané, te ndacá-ñánê nì casaà nùù nècuàchì Junta. ¹³ Yucán nì cana-ne tètñuhù mà nì tnàtuu-tè, te nì sanicuàchi-tè sàhà Esteban, cachí-te:

—De por sí, tùha quini tèt-jaàn, vachi quini cáhàn-te dìquì veheñuhu ìì xì-ndà, xì dìquì stná ley ìì xì-ndà. ¹⁴ Te nì inini stná-nsi nì cachi-te ñà-icúmí quixi Jesús de Nazaret, te dacaá-né veheñuhu xi-nda. Dandu fuerza icúmí dàma estilu xi-nda, divi estilu nì nacoo xii-ndà Moisés —nì cachi tèmà.

¹⁵ Dandu nsidaa nêhivi ndoó Junta mà, nì indehè-né nùù Esteban, te nì xini-nè, na indéhe ángel indéhe nècuàchìmà vichi.

7

Ñà-nduá nì cachi Esteban na ní càhàn-nè sàhà mii-né

¹ Dandu dùtù cusáhnû, nì cachi-nè xì Esteban:

—¿A dívì ñà-ndàá nduá (xícachi nècuàchì jaàn), á cóó?

² Dandu nì naxiconihí Esteban, cachí-nè:

—Mii-nsiá, nècuàchì sahnú nchichí, cunini chii-nsiá, ñánì, vàchi (cuàhìn nacani) nansa nì quida Dios ndiaha xi-nda sàhana dècuèndè na iá ì xì-ndà Abraham ñuu nani Mesopotamia. Tàñáha ga nadàma-ne ndè ñuu Harán, dandu nì dàcùnì Dios-nè mii-yá, ³ te dohó nì cachi-yà xì-né: “Nacoo-ní ñuù-ní yohó, te nacoo-ní tnaha-ní, quihin-ní ichì cuahán-ní inga ñuu icúmì dacuní` mii-ní”. ⁴ Ñàyùcànduá, nì quee-ne ladu Caldea yucán, te nì sàà-nè ñuu Harán. Te ñuu mà nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì yua-né. Dandu inga xichi nì càhàn tu Dios xi-né, ñàyùcànduá nì quihin-ne ichì nì quesaa-nè ñuu yohó ndé ndoo-nda vichi. ⁵ Doco cónì sáha-yanè ni-iin ñuhù cunduu ñuhù xí mii-né, ni siquiera iin ñuhù tìi. Doco nì cachi-yà xì-né ñà-después cuàhàn-yà dacútâhvi-yánè inii ñuu yohó, te cucumi-néà, mii-né xì dèhe-ne. Ducán nì cachi-yà xì-né, mate táyôo ni-iin dèhe-ne. ⁶ Te nì cachi stná-yà ñà-ìcúmì descendencia xi-ne sàà-nè cundoo-ne inga ñuu xicà ndé cuichuún uun-ni nècuàchìmà-né, nì cachi-yà; te cuàhà ìcúmì-nè ndoho-ne quida nècuàchìmà, te cùmì cientu cuìa cundua. ⁷ Doco dohó nì cachi stná-yà (xì Abraham mà): “Después icúmì dandohó stnàì nèhivì cuichuun-xi tnaha-ní ñuu xicà mà, dandu caquee-ne libre, ndixi-ne cahvi-né yùhù lugar yohó”, nì cachi-yà. ⁸ Dandu nì quida stná-yà iin tratu xì Abraham, nì cachi-yà ñà-ìcúmì tàhndè iin seña icà nsidaa dèhe ii-né. Ñàyùcànduá, na ní tùinuù dèhe ii-né nani Isaac, dandu tixì ùnà quivì nì sàcùnìhi seña icà-vé. Daanì dèhe Isaac mà nani Jacob, nì sàcùtuu stná seña mà icà-vé. Te divi-ni ducán nì quida stná Jacob mà xì nsihúxìn ùì dèhe ii-né, divi nècuàchì nduú xì-ndà. ⁹ Te xì-ndà mà, nì cumbìdia ini-nè sàhà ñani chii-né nani José. Te ñàyùcànduá nì dicò-né nècuàchìmà nùù nèhivì cuàhàn ñuu Egipto. Doco Dios, nì cutnahá stná-yà xì nècuàchìmà iá-nè ñuu yucán, ¹⁰ nì dáyáha-yanè nùù nsidaa tnùndoho nì xini-nè. Dandu nì cunchichí-nè nì quida-yà, te nì ndòo manì-né nùù rey Faraón ñuu Egipto yucán, vàchi mii-yá nì chindee-yánè. Te nì quida rey mà nombrar José ñà-cunduu-ne nècuàchì cu-ùì nùù-té ñuu mà, dècuèndè nì cachì-te ñà-dandacú stná-nè nùù nsidaa nècuàchì quidachuún vehe-tè.

¹¹ Daanì, nì quixi iin tnama inicutu ñuu mà, xì stná inii ñuu Canaán; iin tnùndoho cahnú nì sandua. Te xì-ndàmà, có-nihì gá-nè ñà-cutiacu-nè. ¹² Dandu nì xinitnùhu yua-né

Jacob ñà-íá trigu ndè ñuu Egipto. Ñâyùcàndùá, nì techuún-né dèhe-ne cuàhàn-nè ñuu mà. Te primeru viaji nì sanduamà. ¹³ Daaní, viaji ùi nduá na ní dàtúí José mii-né nùù ñani-nèmà. Dandu nì cundaà ini rey Faraón índù raza nèhivì nduu José. ¹⁴ Te nì dàquixí stná José iin razón ñà-cùhùn stná yua-né Jacob xì nsidaa stná tnaha-ne. Te nsidaa nsidaa-né ùni dico sàhùn (75) nduú-né. ¹⁵ Ñâyùcàndùá, nì sàà Jacob ñuu Egipto mà, te yucán nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì-nè, mii-né xì nsidaa stná dèhe-ne. ¹⁶ Doco después nì natavà xii-ndà iquì nsì ma, te nihí-néà màndixi-ne ñuu-nè yohó dècuèndè ndè íá ñuu tii Siquem, te yucán nì ndùxan ini iin cueva, divi cueva nì xiin xii-ndà Abraham nùù dèhe iin tiàa nani Hamor.

¹⁷ 'Daaní, nì cuyatni tiempu cuu ndisa ñà-nduá nì cachi Dios na ní càhàn-yà xì Abraham daa. Te yáha ga nì nducuahà descendencia xi nècuàchìmà ndoó ñuu Egipto yucán; cuàhà sàstnùhù nì nanduu-ne. ¹⁸ Dandu nì quìhvi inga rey dandacú nùù ñuu yucán. Te rey mà, cóni cùndàà inì-te nansa (nì chindee) José antes. ¹⁹ Ñâyùcàndùá, nì dandàhvì-te xii-ndà mà, nì quida quini-tè xì-né, nì dandàcú-te nùù-né ñà-nacoo nihni-ne mée cuati xí-né sàhà-ñá cui-vè. ²⁰ Te divi tiempu mà nì tùinuù Moisés ñuhiví, te cudí ini Dios sàhà-vé. Cutu ùni yòò nì ìa-ve xì yuadíhí-vè, ²¹ Te nì sàà hora icúmí-né nacoo nihni-nevè, doco (nì càcu-ve), vàchi nì ndacùhun iin dèheyoco rey mà-vé. Te nì dàcuàhnú-ñavé na iin dèhe-ñà. ²² Dandu después nì dàcuàhá vaha-ne nsidaa palabra nchichí ñuu Egipto yucán. Nì cutùha vaha-ne càhàn-nè sàhù, te nì ìa stná fama-nè sàhà chuun nahnú nìsa quida-ne.

²³ 'Daaní, na cuàhàn-nè xinu-ne ùi dico cuià, nì nacani ini-nè nùhù-nè nàcòtò-nè tnaha-ne, divi nècuàchì xínduu (descendencia xi xii-né) Israel. ²⁴ Te yucán nì xini-nè iin tè-Egipto dandohó-te iin tnaha-ne. Ñâyùcàndùá, nì nacuidahan-né nècuàchìmà nùù tèmà, te nì nachitacùhá-nè sàhà tnaha-nemà, nì sahnì-né tèmà. ²⁵ Vàchi nì tuxi ini-nè cuàhàn nsidaa tnaha-ne cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né icúmí Dios dacácu-ya nsidanicuú-né. Doco còò, cóni cécúndàà ini nècuàchìmà.

²⁶ 'Daaní, inga quivì-mà tucu tu xicánúú-né yucán, te nì xini-nè itá ùi tnaha-ne náâ stnahá. Ñâyùcàndùá, nì cuni-nè nachindovii-né nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà: “Señores, ¿índù chuun caní stnahá-nsiá? ¿Amádi iin-ni ñani xínduu-nda?” ²⁷ Dandu tiàa caní stnahama, nì chindaha níhni-te Moisés, cachí-te: “¿Ana nì cachi xì-ní ñà-dàndàcù-ní nùù-nsí? Còò, còò permisú nsidandaà-ní chuun xi nsìhù. ²⁸ ¿A cuní-ní cahnì stná-ní yùhù nacua nì sahnì-ní tè-Egipto icu?” nì cachi-te. ²⁹ Dandu na ní inini Moisés ñà-jaàn, nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ñuu Madián. Te yucán nì ndòo-ne, te nì sàcùndoo stná ùi dèhe ii-né.

³⁰ 'Daaní, nì yàha ùi dico cuià iá-nè yucán, dandu iin quivì xicánúú-nè icà yucù nani Sinaí, te nì xini-nè xìxìn iin yutnú tìi. Te mahì ñuhu mà nì natùu iin ángel. ³¹ Ñàyùcànduá, nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá nì xini-nè. Te na ní cuyatni-ne ña-cuàhàn-nè cundehè váha-ne, dandu nì tiacu-nè cáhàn Stoho-ndà Dios xi-né, cachí-yà: ³² "Yùhù nduí Dios. Cuisì yùhù nìsa cahvi xii-ní Abraham, xi Isaac xi Jacob", nì cachí-yà. Ñàyùcànduá, nì quesaha Moisés quidí-né, te yúhí-nè cundehè gá-nè. ³³ Dandu nì cachi tu Stoho-ndà Señor xi-né: "Tavà-ní ndisàn-ní, vàchi ñuhù ndé iin-ní yohó, ñuhù ì nduá. ³⁴ Cunaha-ní, sàni xini nansa ndohó nèhivì-xí ndoó ñuu Egipto. Sàni tiacuì xitnana-ne, te ndoho-guá-nè. Ñàyùcànduá, sàni nui yohó ñà-vàxi nacuaqui-nè caquee-ne ñuu mà. Pues vichi cúhùn-ndà, vàchi cuàhèn techuín mii-ní nùhù-ní ñuu Egipto", nì cachi Dios.

³⁵ Ñàyùcànduá, divi Moisés nduú ana nì techuún-yá nùhù dandacu-xi nùù tnaha-nda, te dacácu-ne nècuàchìmà, vàchi divi ducán nì ndacu nuù-né nùù mii-yá nì tui mahì yutnú tìi mà, te indéhe-yá nahi ángel. Pues divi-ne nduú ana nì cahíchì ini tnaha-nda daa na ní cachi-nè: "¿Ana nì cachi xi-ní dandacu-ní nùù-nsi? Còò permisù nsidandaà-ní chuun xi-nsi". ³⁶ Doco divi Moisés mà nduú ana nì tavà xi nècuàchìmà ñuu Egipto yucán, te nì quida stná-nè cuàhà milagru fuerte ñuu mà, cuàhà milagru ndiaha. Dandu nùù Mar Cuahá, yucán nì cuu ga más milagru fuerte. Te inii ùi dico cuià nì cuu ga stná milagru nùù yucù dàná (ndé nì xicanuu-ne).

³⁷ 'Dandu después nì cachitnùhu Moisés inga palabra xi xii-ndà nècuàchì Israel mà, te dohó nì cachi-nè: "Vàxi iin quivì na icúmí Stoho-ndà Dios cuàha-ya iin tnaha-nda chuun ndiaha càhàn cuenta xi-ya ñuu-ndà. Te nacua quidá yùhù, ducán icúmí quida stná ana icúmí quixi ma. Te icúmí-nsiá cahvi-nsiá ñà-nduá cachi-yà", nì cachi Moisés.

³⁸ '(Ináhá-nsiâ), divi Moisés nduú ana nìsa ìa yucù dàná yucán, cutnàhâ-né xi nèhivì cuàhà nduú xii-ndà mà, te cutnàhâ stná-nè xi mii-yá nì càhàn xi-né yucù Sinaí mà, divi mii-yá indéhe nahi ángel. Te (ináhá-nsiá, divi nùù mii-yá) nì nihì stná-nè palabra xi vida ndiaha icúmí-ndá chivàha-nda.

³⁹ 'Doco xii-ndà mà, còò, cóni cùnì-nè cunini-ne Moisés. Nì cahíchì ini-nè nècuàchìmà, vàchi cuisì cùnì-nè nùhù dahuun-ne ñuu Egipto. ⁴⁰ Te nì cacachi stná-nè xi Aarón: "Quidayucùn-ní iin ñà-cunduu stoho-ndà cundaca-nda codonùù núù-ndà, vàchi sàcuàhàn Moisés, te cutu ní tavà úún-nèndó ñuu Egipto, te vichi có-cundáà ini-nsi ndiá nì cuu xi-né", nì cachi nècuàchìmà. ⁴¹ Te divi quivì yucán nì quidavàha-ne iin chelù. Dandu nì sahnì stná-nè quisi

cunduu promesa nùu chelù mà, te cudî gá ini-nè, vâchi sàni quidavàha-ne (iin ñà-cahvi-né). ⁴² Ñàyùcàndüá, nì naxicocuiìn ini Dios sàhà-né, te nì nacoò uun-yanè ñà-quida-ne ñà-ndüú gustu xi-ne cahvi-né orá, xì yoo, xì sìtnüü. Ináhá-ndá nì cuu ducán, vâchi dohó cachí-yà nùu libru nì tiaa profeta sàhana ndé cachí-yà:

¿Nsiohó nècuàchì Israel, ùi dico cuià nì xica-ndá yucù, te nì sàha-ndá yùhù ofrenda xi promesa, divi quisi nì sahnì-ndá sàhí? Doco ¿a ndísá nì cahvi ndisa-ndá yùhù na ní quida-ndá ducán? ⁴³ Còó, mà ndísá; yùu yócò (ndüá nìsa cahvi-ndá, vâchi divia) nìsa nihi-ndá xicánüü, divi yùu yócò nani Moloc inácaa ini veha, xì stná stohò-ndá nani Renfán náhà nahi sìtnüü cahnú. Vâchi figura-ñà mà nì quidayucùn-ndá, te nì cahvi-ndá. Pues (divi sàhà nsidaámà) icúmî taxi xiqué nsiohó ndè nùu-xì ñuu Babilonia, nì cachi Dios.

⁴⁴ (Dandu nì cachi gà stná Esteban palabra yohó):

—Na ní sandoo xii-ndà mà yucù, nìsa icumi-né iin vehe sìcoto ndé nìsa cahvi-né Dios. Vâchi nì dandàcú-yà nùu Moisés ñà-quidavàha-ne vehe ì mà, te ndudava xì ñà-ndüá nì dácùnì-yànè antes. Ñàyùcàndüá, nì cuyucun vehe ma. ⁴⁵ Daaní, después nì ndòa nùu dèhe xii-ndà mà. Te nècuàchì mà, nsidá-nèa nì quesaa-nè xì Josué ladu nación yohó ndé nì sandoo nèhivì cuàhà inga raza. Doco nì cacuxio nèhivì mà nùu ñuu-nè yohó, te nì nandua ñuu xii-ndà, vâchi nì chindee Dios xii-ndàmà ní taxi-né nècuàchì mà. Ñàyùcàndüá, ñuu yohó nì ndòo vehe ì mà inii tiempu dècuèndè tiempu xi David. ⁴⁶ Te David mà, nì xini màni Dios-nè. Ñàyùcàndüá, nì xicàn tàhvi-né nùu-yá, áma cuáha-ya lugar quidayucun-nè iin veheñùhu cahnú xí-yá, vâchi divi-ya ndüú ana cahvi nsidaa descendencia xi xii-né Jacob. ⁴⁷ Doco (màdi mii-né, sino que dèhe-ne) Salomón ndüú ana nì nihitáhvi nì quidayucun xì veheñùhu cahnu-ma.

⁴⁸ 'Doco cunaha-nsiá, cahnú Dios icúmì-ndá, màdi cuisì veheñùhu ñuhivì yohó iá-yà. Còó, vâchi ducán nì cachi stná iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi-ya sàhana, nì tiaa-ne palabra yohó ndé cachí-yà:

⁴⁹ Na iin silla cahnú ndé ié` dandacuí, ducán ndüú an-sivi. Te nahi bancu tii ndé quetátú sàhí, ducán ndüú ñuhivì. Ñàyùcàndüá, mà sáa nèhivì quidavàha-ne iin vehe cahnú ndé coi, vâchi màdi iin xaan-ni ié` quetátú. ⁵⁰ Còó, yùhù ndüú ana nì quida vàha xi ansivi xi ñuhivì; nsidaa ñá-jaàn nì quidavàhi xì ndahì', nì cachi Dios.

⁵¹ (Dandu nì cachi gà Esteban):

—Ndisa, ndee íní mii-nsiá. Có-nìhnú inì-nsia Dios, vâchi nahi tè-siúmí xínduu-nsia, ñâyùcànduá mà túha-nsia cunini-nsia. De por sí, xiní ùhì-nsiá Espíritu Ìlì xí Dios; vâchi divi nacua nîsa quida xî-ndà sàhaha, ùcán quidá stná mii-nsiá vichì. ⁵² Vâchi nècuàchì yucán, quini ga nì quida-ne xì nsidaa nècuàchì nîsa cahàn cuenta xì Dios, nì sahnì-né nècuàchì mà, mate nduú nècuàchì mà ana nì cachitnùhu ñà-icúmí quixi mii-yá ana ndàà cuisì ini-xi. (Daaní, na ní quesaa-yà), divi mii-nsiá nì cahin xi-yá, te nì sahnì-nsiáyà. ⁵³ De por sí, có-cùnì dahuun-nsia chivàha-nsia ley xi Dios, mate ángel ndiaha nì sàha xi-nda ley mà. ⁵⁴ —Ducán nì cachi Esteban xì nèhivì yucán.

Nansa nì sahnì nèhivì Esteban xì yùù

Dandu nèhivì iní ní má, yáha ga nì caxidà ini-nè, nì saxíndiàá stnahá nùhu-ne. ⁵⁵ Doco Esteban, chitu anima-nè Espíritu Ìlì xí Dios. Dandu nì indehè-né òquì-xí ansivi, te nì xini-nè tnúù ndiaha ndé iá Yua-nda Dios, te yucán iín Jesús ladu cuahá-yà. ⁵⁶ Dandu nì cachi-nè:

—Cundehe-nsiá, nuná ansivi indéhí, te yucán ladu cuahá Yua-nda Dios iín mii-yá ana nduú Tnaha Ndiaha Nèhivì Ñuhiví.

⁵⁷ Doco nèhivì yucán, ndee cána dana-ne, te sadí ndahà-né tùtnù-né, cuàhàn nsidaa-né carrera ndé iá nècuàchì mà. ⁵⁸ Nì tavà-ñàné ñuu mà ñà-cahni-ñánê xì yùù. Te tiàa nì càhàn tnùhù sàhà-né, nì tavà-né dùhnù-né, nì ndòa nùù iin tiàa chii nani Saulo. ⁵⁹ Dandu nì quesaha-né nì canì-ne cuàhà yùù òquì nècuàchì mà ñà-cui-nè. Doco mii-né, nì ndacùcahan-né Jesús, cachì-nè:

—Stoho-nsì Jesús, ¡sà-íá natnii-ní anímè!

⁶⁰ Dandu nì sàcuùnn sîsì-né, te nì ndàhì ndee-né, cachì-nè:

—Stoho-nsì Señor, xícàn tàhví nùù-ní ñà-màsà quíhín cuenta-ní sàhà cuàchi quidá nèhivì yohó xì'.

Te na ní nsihì nì cachi-nè ducán, dandu nì ndàhvà-ne ñuhiví, na ian nì quidì-nè.

8

Nansa nì sanchicùn Saulo nèhivì cahvi xi Jesús ñà-dandohó-né nècuàchì mà

¹ Te Saulo mà, cudí stná ini-nè ñà-nì xìhì Esteban ducán. Daaní, divi quivì yucán nì quesaha nì cucuahà gá sàhà nècuàchì nchìcùn ichì Jesús. Nì quesaha nèhivì dava ga dandohó-né nsidaa nèhivì xí-yá ndoó ñuu Jerusalén. Ñâyùcànduá, nì xinudèhé nècuàchì mà, cuàhàn-nè inicutu ladu Judea xi ladu Samaria. Doco nècuàchì apóstol, cóò, cómì xítìà-nè.

² Daani, (nì nsihi nì sahnì nèhivì Esteban), dandu nì casaà dava nècuàchì nihnú vaha ini xì Dios, nì (nsiquihin-ne ndómà), te nì sùxin-nèndó. Te cuàhà gá nì casacu-ne sàhà-ndà.

³ Doco Saulo, yáha ga nì quida quini-ne xì nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, vachi vehe vehe nì xìcanuu-ne, nì quìhvi-ne nì tavà-né nècuàchìmà, tiàa-ne te ñahà-né, te ñuhú-né nècuàchìmà nì sàhàn nì chicadi vaha-ne.

Nansa nì xitià nihni razón ndiaha ndé' ladu ñuu Samaria

⁴ Doco nècuàchì nì xitià mà, inicutu nì sàhàn-nè nì dàcuítia-nè razón ndiaha xì Dios. ⁵ Iin nècuàchìmà nani Felipe, te divi-ne nì sàhàn iin ñuu iá ladu Samaria. Te yucán nì càhàn-nè sàhù sàhà Cristu. ⁶ Te nì nataca cuàhà nèhivì ñuu mà, nì inini vaha nsidaa-né ñà-nduá nì cachi Felipe, vachi nì xini stná-nè milagru nì quida nècuàchìmà, ⁷ vachi nì dándúvaha stná-nè cuàhà nèhivì ñuhú ñà-malu inì-xi. Caná fuertéa nì caquea ini-nè. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì nì dàña ñi cuerpu xi, xì cuàhà gá stná nècuàchì xicá cuéhê. ⁸ Ñàyùcànduá, nì cudii sàstnùhù ini nècuàchì ñuu mà. ⁹ Doco yucán iá stná iin tiàa nani Simón. Sà-íá cuià íá-te ñuu mà. Tètàtnà tàdí nduú-te, te dandahví uun-tè nèhivì ladu yucán, vachi cachí-te xi-né ñà-chuun cahnú nduá nì nihítahví-té. ¹⁰ Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì ñuu mà, xiníndísá-né yuhù-té, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà, nsidaa-né tuxí ini-nè ndudu ndiaha xì Dios icúmí-té. ¹¹ Ñàyùcànduá, cahvi váha-nète, vachi caní tiempu dandahví-tené xì tàtnà xí-te. ¹² Doco na ní sàa Felipe yucán, te nì dàtúi-ne razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xì Dios xì sàhà ichì Jesucristu, dandu nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà, te nì cuhii stná-nè, tiàa-ne te ñahà-né. ¹³ Dècuèndè stná Simón mà, nì xinindisá stná-te, te nì cuhii stná-te. Dandu iin-nì nì tenchicùn stná-te Felipe, ndulócò cuàhà-té, vachi nì xinì-te cuú cuàhà milagru ndiaha, cuàhà milagru fuerte.

¹⁴ Daaní, nècuàchì apóstol ndoó ñuu Jerusalén, nì xinitnùhu-ne ñà-nduá nì cuu ladu Samaria yucán, ñà-sàni xinindisá cuàhà stná nècuàchì ladu yucán ñà-nduú palabra ì xì Dios. Ñàyùcànduá, nì techuún-né compañeru-nè Pedro xì Juan ¹⁵ ñà-cùhùn-nè ñuu mà, te càcàn tãhvi-né nùu Dios sàhà-ñã nandèe stná Espíritu ì xì-yá ini anima nsidaa nècuàchì yucán. ¹⁶ Vachi tàñaha ga nihítahví nècuàchìmà Espíritu ì, cuisì-ñã nì cuhii-né na ní xinindisá-né Stoho-ndà Jesús. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nì sàa Pedro xi Juan yucán, te nì chitàndóo-né ndahà-né dìni nècuàchìmà, te nì nandèe Espíritu ì xì Dios ini anima-nè.

¹⁸ Doco Simón ma, na ní xinì-te nansa nì nihítahví nècuàchìmà Espíritu ì xì Dios ñà-nì sàcùitandoo ndahà apóstol dìni-né, dandu nì cahìn-te dihùn nùu nècuàchìmà, ¹⁹ cachí-te:

—Cuàhatahvì stná-nsià yùhù ndudu ì mà, vàchi cuní stnáì chitàndòì ndahí dìni nèhivì, te nihì stná-nè Espíritu Ìì xí Dios —nì cachì-te.

²⁰ Doco nì cachi Pedro xì-té:

—Ni sàà-ní ndañuhu dahuun-ní xì dihùn xí-ní ñà-tùxí inì-ní vátùni cuyàhvi tàhvi ndiaha-nda nùù Dios. ²¹ Có-nduá ducán cucuu-ní xì chuun yohó, vàchi anima chicuéhè icúmí-ní nùù mii-yá. ²² Te vichi xiñuhu cuu-ní arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ní, te càcàn tàhvi-ní nùù-yá, áma cuícáhnù ini-yà sàhà-ní ñà-nì nacani quini guá inì-ní. ²³ Vàchi sàni cundaà inì, cuàhà gá cúmbìdia inì-ní, te ñuhú íni-ní, vàchi sadí cuàchi-ní nùù-ní —nì cachi Pedro.

²⁴ Dandu nì cachi Simón mà:

—Càcàn tàhvi-nsiá nùù Stoho-ndà Señor sàhí ñà-màsà cúú xí ni-iñàha nacua nì cachi-nsià jaàn.

²⁵ Daaní, Pedro xì Juan, chicá nì càhàn gà-nè (xì nècuàchì ñuu mà) palabra ì xí-yá sàhà ichì ndiaha Stoho-ndà Señor.

Dandu mànuhù cuéyàà-nè ñuu Jerusalén, nì yàha-ne cuàhà ñuu cuati ndé ndoó nècuàchì samaritanu, te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì mà ñà-nduú razón ndiaha xí mii-yá.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñuu Etiopía

²⁶ Dandu nì quixi iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì càhàn-nè xì Felipe, cachí-nè:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní ladu sur ndé cachi sàà-ní ichì cuàhàn ñuu Jerusalén xì ñuu Gaza; te ichì yucán, yucù nduá.

²⁷⁻²⁸ Ñàyùcànduá, nì quihin nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-ní, yucán yàha stná iin tiàa ñuu Etiopía. Iin nècuàchì eunuco nduú-né, te chuun cahnú nihí-né nùù Candace, divi ñahà dandacú nùù ñuu Etiopía yucán, vàchi ana ndiaá xì ñà-cuicà ñahà mà nduú-né. Te vichi sàmànuhù-né ñà-nì sàhàn-nè ñuu Jerusalén nì cahvi-né Dios. Te xicá-né carreta xi-ne, cahví-né tutu ì nì tiaa profeta nani Isaías. ²⁹ Dandu Espíritu Ìì xí Dios, nì càhàn-yà xì Felipe, cachí-yà:

—Cuahán ndé cuàhàn carreta yucán, cutnahu xi nècuàchì mà cùhùn.

³⁰ Ñàyùcànduá nì dàyáà Felipe nì sànihì-né carreta mà, te nì tiacu-nè cahví nècuàchì mà tutu nì tiaa Isaías. Ñàyùcànduá, nì xicàn trùhù-né nùù nècuàchì mà:

—¿A sànihì inì-ní ñà-nduá cahvi-ní, á cóó?

³¹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còó, mà cúí, vàchi còò iin cachi xí' nansa cuní cachà sàhà-ñá ducán mànihì inì.

Dandu nì sàcùndàhvì nècuàchì mà nùù Felipe ñà-nì nàná stná-nè nùù carreta, te cutnahá-né cundoo-ne mà.

³² Te tutu ì cahví nècuàchì mà, dohó cachí meru ndé cahví-né:

Na ian ndaca-nda iin riì cuàhàn-si ndé cui-si, ducán nì saca stná-te ndómà cuàhàn ndé cui-nda, te divi na ian cuhíhín iin riì tì na dátê-si, ducán nì quida stná ndómà, cóni cáhàn-nda. ³³ Doco nèhivì, nì cahíchì ini-nèndó. Ndahví nì quida-ne, nì dàtnátuu-nèndó nùù juez, te nì dàcuidá cuàchi uun-nèndó, mate còò cuàchi-nda, dandu nì sahnì-nèndô. Te vichi mà cóó gá ni-iin descendencia xi-nda cahan néhivì, (cachí tutu mà).

³⁴ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì Felipe:

—Quida sacù-ní favor, cachì-ní xì'; ¿índù nèhivì cáhàn tutu yohó sàhà-xì? Isaías nì tiaa xán, doco ¿a divi mii-né cáhàn sàhà-xì, te ò sàhà inga-nè?

³⁵ Dandu nì quesaha Felipe nì nacani-ne ñà-nduá cuní cachi palabra meru ndé cahví nècuàchìmà, te nì cachitnùhu nsihi-ne nansa iá ichì Jesús.

³⁶ Daaní, nì casaà-nè iin xaan ndé ñuhú tècuí. Te nì cachi tiàa ma:

—Cundehè-ní, yucán ñuhú tècuí. ¿A iá ñà-cùmànì quide? vàchi cuní cuhì stná vichi.

³⁷ Dandu nì cachi Felipe:

—Nú ndisa, iin-ni nihnú vàha inì-ní, vátuni.

Dandu cachí nècuàchìmà:

—Yùhù xiníndísé Dèhemanì Dios nduú Jesús.

³⁸ Ñàyùcànduá, nì dàndàcú nècuàchìmà ñà-cucuiin carreta xi-ne, te ndùì-nè nì nuu-ne cuàhàn-nè ndé ñuhú tècuí mà. Te nì quida ì Felipe nècuàchìmà. ³⁹ Dandu nì caquee-ne nùù tècuí mà mànana-ne. Te na iin cachí nì ndiachi Felipe nì quida Espíritu Ì xí Stoho-nda Señor cuàhàn-nè, nì ndañuhu-né nùù vista xi inga nècuàchìmà. Ñàyùcànduá nì quihin tu nècuàchìmà ichì mànuhù-né, cudí gá stná ini-nè. ⁴⁰ Daaní, Felipe, ndè ñuu Azoto nì natùì-ne, te ñuu ñuu nì yàha-ne, dacuítìà-nè razón ndiaha xí Dios dècuèndè nì sàà-nè ñuu Cesarea.

9

Nansa nì quìhvi Saulo ichì Jesús

¹ Daaní, Saulo, iin-ni xídà sàstnùhù ini-nè sàhà nècuàchì nchícùn ichì Stoho-nda Señor. Dana cáhàn-nè, cuàhàn-nè cahni nsihí-né nècuàchìmà, cachí-nè. Ñàyùcànduá nì sàhàn-nè nùù dùtù cusáhnù, ² nì xicàn-nè tutu cunihi-ne cùhùn ñuu Damasco (cahvi nècuàchì dandacú) nùù veheñuhu xi nèhivì raza-nè yucan sàhà-ñá ducán nihì-né permisù nanducu-né nèhivì nchícùn ichì Jesús, te màcùnuhni nècuàchìmà quixi-ne presu ñuu Jerusalén, tiàa o ñáha ni cundúú-né. ³ Ñàyùcànduá, nì quihin Saulo ichì cuàhàn-nè ñuu Damasco mà. Te sà-itúú-né sàà-nè ñuu mà, dandu na iin cachí ndé diquì-xì ansivi nì tnùù

fuerte iin luz. ⁴ Te nì sàcasàn-né ñuhù nì quidamà, te nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn cachí xì-né:

—¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xì'?

⁵ Dandu nì cachi Saulo:

—¿Ana nduu-ní, Señor mío?

Te nì cachi tu-ya:

—Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. Doco mii-ní quidá quíní-ní xì mii-ní, na ian quidá quisì caní sàhà nùù garrocha —nì cachi-yà.

⁶ Dandu Saulo, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhí guâ-nè, te nì cachi-nè:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide, Señor mío?

Dandu cachí tu Stoho-ndà Señor xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán ndacu nuù-ní nansa quida-ní —nì cachi-yà.

⁷ Doco tiàa xicutnaha-xì-né cuahàn ichì mà, nì yùhí cuaá-te, vâchi nì inini-tè iá ana nì cáhàn, doco còò iin tuí. ⁸ Dandu nì ndacuiin Saulo, te nì nacuna-ne nduchínúù-né, doco màncùí gá cundehè-né, (vâchi sàni cuaà nduchínúù-né). Ñàyùcànduá íditá ndahà tnahá-né nì sàà-nè ñuu Damasco. ⁹ Te yucán nì àa-ne ùnì quivì, có-tùínúù-né, có-xìxì-né, nì có-xìhí stná-nè tècuíí.

¹⁰ Te ñuu mà iá stná iin nècuàchì nchícùn xì Stoho-ndà Jesús nani Ananías. Te nì dàcùnì Jesús-nè mii-yá, cachí-yà xì-né:

—¡Ananías!

Te nì naxiconihí-né nuù-yá, cachí-nè:

—Yohó ié', Señor mío.

¹¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní calle nani Calle Ndàà, te yucán nanducu-ní iin tiàa nani Saulo. Iin nècuàchì ñuu Tarso nduú-né, te iá-nè vehe iin nèhivì nani Judas. Te vichi iá-nè xícàn tàhvi-né nùí. ¹² Te quivì vitni nì xini-nè iin seña na ian sánì-nè, te nì xini-nè mii-ní nì quìhvi-ní ndé iá-nè, te nì chitándòò-ní ndahà-ní dìni-né, te nì nihì-né nì natùinuù-né.

¹³ Doco nì cachi Ananías mà:

—Señor mío, cuahà nèhivì sàni cachi-nè xì' nansa quidá nècuàchì mà, ñà-cuahà guá sàni dàndòhó-né nèhivì xì-ní ndoó ñuu Jerusalén. ¹⁴ Te vichi yohó sàni quesaa stná-nè nihí-né orden nuù dùtù xícusahnú ñà-tnii-ne nsidaa ana ndácùcahan xì quivì-ní.

¹⁵ Doco nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Cuahán-ní, vâchi sàni nacàxin nècuàchì mà sàhà ñà-quida stná-nè chuun xi, cùhùn-nè cáhàn-nè sàhù sàhí nuù nèhivì ndoó cuahà inga ñuu, xì nuù stná tè-xídandacú yucán, xì nuù stná nècuàchì Israel. ¹⁶ Te icúmî cachitnùhu stnài xì-né ñà-cuahà guá icúmí-nè ndoho-ne sàhí —nì cachi Jesús.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì quee Ananías mà cuàhàn-nè vehe yucán, te nì yàha-ne ndé iá Saulo, nì chitàndòó-né ndahà-né dìni nècuàchìmà, cachí-nè:

—Ñánì Saulo, ichì vaxi-ní nì xini-ní Stoho-ndà Jesús. Pues divi-ya nì techuun-xí vaxi ndé iá-ní ñà-natùinuù-ní, te chitu stná anima-ní Espíritu Ìì xí-yá— nì cachi Ananías.

¹⁸ Daaní, vichi duha nì còyo ñà-sàdí nihni nduchìnúù Saulo, nahi chididà dìi nì sandua, te nì natùì dahuun nduchìnúù-né. Dandu nì ndacuiin-nè, te nì cuhii-né. ¹⁹ Te na ní nacuxi-ne, dandu nì ndundee ini-nè. Te divi ñuu Damasco mà nì ndòo-ne itnii gá quivì, nìsa ìa-ne xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán.

Nansa nì càhàn Saulo palabra xi Dios ñuu Damasco

²⁰ Daaní, vichi duha nì sàhàn-nè iin iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, nì càhàn-nè sàhù sàhà Jesús ñà-divi Dèhemani Dios nduú-yá. ²¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì ndulocó nsidaa ana ininí nì càhàn-nè, te nì ndàcàtnùhù tnahá-né nùù-nè, cachí-nè:

—¿Amádi nècuàchì yohó nduú tiàa nìsa ìa ñuu Jerusalén nìsa dandáñúhú guá xì nèhivì ndácùcahan xi quivì Jesús? Te ¿acóni quésáá stná-nè ñuu-ndà yohó ñà-tnii-ne nècuàchìmà, te cundaca-ñané presu nùhù ñuu Jerusalén ñà-cundoo-ne ndahà dùtù xícusahnú? —Ducán nì cachi nèhivì mà.

²² Doco Saulo, chicá ndee ní càhàn-nè xì nècuàchì raza-nè Judea ñuu Damasco mà, te nècuàchìmà, cóni nánihì tnùnì gá ini-nè nansa naxiconihí-né, vachi claru nì dàtúi Saulo sàhà Jesús, ñà-divi rey ndiaha xí raza-nè nduú-yá.

Nansa nì càcu Saulo nùù nèhivì raza-nè Judea

²³⁻²⁴ Daaní, nì yàha caní quivì, dandu nì nataca dava tè-raza Judea mà, te iin-ni nì candatnuhu-té ñà-cahni-té Saulo. Ñàyùcàndùá, ndui te ñuú ndiatú-te yehè nahnú ñuu mà, áma níhi-té cahni-ténê. Doco nì xinitnùhu-ne nansa cunì tèmà quida-tè xì-né. ²⁵ Ñàyùcàndùá, ñuú nì saca nèhivì xí Jesús-nè, cuàhàn-nè dìqui nama ndiadí nùù ñuu mà, te yucán nì dànùú-ñánê yàtà nama mà, inácaa-nè ini iin ìcà sìcàtè.

²⁶ Dandu mànuhù-né ñuu Jerusalén.

Ñà-nduá nì quida Saulo na ní nasaa-nè ñuu Jerusalén

Ñuu yucán nì cuni-nè nacuatnahá-né xì dava ga nèhivì xí Jesús, doco nsidaa nècuàchìmà, nì yùhí-nè, vachi có-xiníndísâ-né ñà-ndáà nduá nchìcùn ndisa Saulo ichì mii-yá. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nì saca Bernabé nècuàchìmà, te ndacá tnahá-né nì sàà nùù nècuàchì apóstol, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nansa nì cuu na ní xini Saulo Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-yà xì-né. Te nì nacani stná-nè nansa nì quida Saulo ñuu Damasco, nì càhàn vate cuàhà-né sàhà Jesús ñuu yucán. ²⁸ Ñàyùcàndùá, yucán nì ndòo Saulo ñuu Jerusalén,

xicánúú-né xì nèhivì xí Jesús. ²⁹ Te cuàhà gá nì càhàn-nè sàhà-yá, cóni yúhî-nè. Dècuèndè stná nècuàchì raza-nè càhàn dàhàn griegu nì càhàn stná xì-né, cuàhà gá nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà. Doco nècuàchìmà, cuisì xícuni-nè cahni-ñánê. ³⁰ Doco dava nèhivì cahvi stná xì Jesús, nì xinitnùhu-ne sàhà peligru mà. Ñàyùcàndùá, nì saca-ne Saulo mà cuàhàn-nè ndè ñuu Cesarea, dandu mànuhù nècuàchìmà ñuu Tarso.

³¹ Daaní, inicutu ladu Judea mà, xì ladu Samaria, xì stná ladu Galilea, nì ndudadí uun; vátùni nataca cuéyàà nèhivì xí Jesús. Ñàyùcàndùá nì nacuahandee gá ini-nè, te chicá nì cahvi víi-né Stoho-ndà Señor, vàchi nì chindee stná Espíritu Ìi xí-yá mii-né, te sàhámà chicá nì nducuahà-né.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nani Eneas

³² Daaní, xicánúú Pedro visita inicutu ladu yucán, te nì sàà-nè iin ñuu tii nani Lida ñà-coo-ne visita xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán. ³³ Te ñuu mà nì xini-nè iá iin tiàa nani Eneas; ùnà cuià indúhu-né cama, vàchi sàni dàñà Ìi cuerpu xi-ne. ³⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi Pedro xì-né:

—Cunaha-ní, Eneas: momentu yohó cuàhàn Jesucristu dandúvaha-ya mii-ní. Ñàyùcàndùá ndacuiin-ní, nsida vii-ní cama xi-ní.

Dandu momentu mà nì ndacuiin-nè. ³⁵ Te (nì xicanuu-ne) ñuu Lida mà, xì stná yodò nani Sarón, te nì xini nèhivì-né. Ñàyùcàndùá cuàhà nècuàchìmà nì tenchicùn stná-nè ichì Stoho-ndà Señor.

Nansa nì natiacu iin nècuàchì ñahà nani Dorcas

³⁶ Daaní, tiempu yucán nìsa ìa iin nèhivì xí Jesús ñuu Jope nani Tabita. Te Dorcas nduú quivì-né dàhàn griegu. Te cuàhà gá obra nìsa quida-ne; cuàhà gá nìsa chindee-nè nècuàchì ndahví. ³⁷ Doco quivì yucán nì quicuehè-nè, te nì xihì-nè. Ñàyùcàndùá, nì dàcùchí nèhivì nsii ma tècuíí, te nì chinduhù-néndô iin quartu dìquì-xí pìsu ùì. ³⁸ Dandu nèhivì xí Jesús (ndoó ñuu mà), nì xinitnùhu-ne ñà-yatni uun iá Pedro ñuu Lida. Ñàyùcàndùá, nì techuún-né ùì tiàa nì sàhàn nì sacundahví xì nùù nècuàchìmà ñà-quixi-ne vichi duha. ³⁹ Ñàyùcàndùá, nì quihin Pedro ichì vaxi-ne cutnàhâ-né xì tiàa ma, te nì caquesaa-nè vehe nsii ma. Dandu nì saca nèhivì mà-né nì nana-ne ndè vehe dìquì-xí. Te yucán nì tnàtuu nsidaa nècuàchì ñahà cuàán, itá-né sacú-né, dacunì-nè Pedro vestidu-nè xì dùhnù-né, vàchi na nìsa itiacu nsi-Dorcas mà, nì sansìcu-nda sìcoto xì nècuàchìmà. ⁴⁰ Dandu nì cachi Pedro xì nsidaa nèhivì mà ñà-nì cáquée-né fuera. Te na sàni caquee-ne, dandu nì sàcuìin sìsì Pedro, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios. Te nì nacuíco-né, nì indehè-né ndé indúhu nsii ma, te nì cachi-nè xì ndómà:

—Ndacuiin-ní, Tabita.

Dandu nì nacuna nècuàchì mà nduchìnúù-né, te na ní xini-nè Pedro, nì ndacòo-ne. ⁴¹ Te nì chitanini Pedro ndahà-né nì ndacani-ne nècuàchì mà. Daaní, nì cana-ne nsidaa nècuàchì dava ga ñà-nansihvi-ne, divi ñahàcuàán mà, xi dava ga stná nèhivì xí Jesús. Te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Yohó iá Tabita xi-nsia; sàni natiacu-nè.

⁴² Ñàyùcànduá, nì xitià cuentu mà inicutu ñuu Jope nansa nì cuu xi nsì ma, te cuàhà gá nèhivì nì xinindisa-xi Stoho-ndà Señor. ⁴³ Dandu después, caní quivì nì ndòo ga Pedro ñuu mà, iá-nè vehe iin tiàa nani Simón, iin nècuàchì tùha dacáhì iin.

10

Nansa nì sàcùnaha iin soldadu nani Cornelio ñà-cana-ne Pedro quixi-ne vehe-ne

¹ Ñuu Cesarea nì sandoo cuàhà soldadu. “Tè-italianu” nìsa cachi nèhivì ñuu mà xì soldadu ndoó yucán. Te iin capitán xi soldadu mà nani Cornelio. ² Mii-ne xì nsidaa stná nèhivì ndoó vehe-ne, xínduu-ne nèhivì tnùñuhu cahvi ndisa xi Dios, te chívàha ndisa-ne tnùñuhu xí-yá. Te dasán stná-nè cuàhà dìhùn ñà-chindee xi nècuàchì ndahví, te nacuatú cuàhà stná-nè. ³ Te nì cuu iin quivì nahi cáhúni nì cuaà nì dàcùnì Dios-nè tuí ndái vaxi iin ángel quíhvi-ne vehe ndé iá-nè mà, te nì cachi ángel mà xì-né:

—¡Cornelio!

⁴ Dandu nì indehè váha-ne ángel ma, te yúhì cuàhà-né; dandu nì cachi-nè:

—¿Ndíà iá, señor?

Te nì cachi ángel mà xì-né:

—Sàni inini Dios ñà-nduá xicàn tàhvi-ní nùù-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùù-yá. ⁵ Ñàyùcànduá, vichi duha techuun-nì nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro quixi-ne. ⁶ Cunaha-ní, iá-nè vehe iin nècuàchì dacáhì xì iin quisi, te yuhù mar indúhu vehe nècuàchì mà. Pues divi Pedro mà icúmì cachi xì-ní nansa ndíà ìcà-ní quida-ní —nì cachi ángel mà, ⁷ te cuàhàn-nè.

Daaní, luegu nì cana Cornelio ùi mozo xi-ne tnàtuu-ne, te nì cana stná-nè iin soldadu xinúcuáchì nùù-né, vachi iin nècuàchì cahvi víi xi Dios nduú stná nècuàchì mà. ⁸ Dandu nì nacani nsihi-ne xì nècuàchì mà nansa nì cuu, te nì techuún-ñané cùhùn-nè ñuu Jope.

⁹ Daaní, nahi càxíhúi inga quivì na sá-ítúú-né casaà-nè ñuu mà, dandu divi hora mà nì nana Pedro dìnivèhé ndé iá-nè, cuàhàn-nè càcàn tàhvi-né nùù Dios. ¹⁰ Dandu nì quesaha-né nì xihì cuàhà-né doco, te cuní-nè cuxi-ne. Ñàyùcànduá, cuàhàn cuyucun ñà-cudamá-nè. Doco na táñàha ga coo listuàmà, dandu nì dàcùnì Dios-nè iin seña na ian sánì-nè. ¹¹ Nì xini-nè

nì nuna ansivi, te yucán iá iin sìcoto na iin dahmà cácuhun nsì-cúmì punta-ñà dìquì-xí, mànuà dècuèndè ndé iá-nè. ¹² Te nì xini-nè ini dahmà mà ñuhú nsidanuu clase quisi; quisi nahnú, quisi cuàti, xì quisi nduú laa. ¹³ Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn xi-né, cachí-yà:

—Ndacuiìn-ní cahni-ní quisi jaàn caxi-ní, Pedro.

¹⁴ Doco nì cachi Pedro:

—Còó, Señor mío, mà túhe caxí ñà-quini. Mà túhe caxí ñà-có-ndiá iqué caxí.

¹⁵ Dandu cachí tu ana cáhàn xi-némà:

—Màsà cachí-ní quini iá-sì, vàchi Dios nduú yùhù, te sàni cachí, iá vù quisi jaàn —nì cachi-yà.

¹⁶ Ùni xichi nì cáhàn-yà ducán, dandu nì nana dahmà mà ansivi mànuhá. ¹⁷ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì nacani ini Pedro; ¿ndiá nduá cuní cachàmà? cahan-né. Te divi hora daa sàni caquesaa tiàa nì techuún Cornelio, itá-né yehè, vàchi sàni ndàcàtnùhù-né nùu nècuàchì ñuu mà ndévi iá vehe Simón mà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, meru cáhàn-nè yehè, xicàn tnùhù-né a divi vehe ma iá Simón Pedro, á cóó.

¹⁹ Daaní, Pedro, iá-nè nacání vá ini-nè (ndiá cuní cachi) ñà-nduá nì dàcùnì Dios-nè, te nì cachi Espíritu Ìi xi-né:

—Cunaha-ní, sàni quesaa ùni tiàa cuní cáhàn xi-ní.

²⁰ Ndacuiìn-ní, nuu-ní, te cuahán-ní xi-né. Màsà nacání inì-ní, vàchi yùhù nduú ana nì cana xi-né.

²¹ Ñàyùcànduá, nì nuu Pedro dècuèndè ndé itá tiàa vàxi nùu Cornelio mà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Amádi yùhù cuní-nsià cáhàn xi-nsiá. ¿Índù iin chuun nihí-nsiá vàxi?

²² Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—Nùu capitán Cornelio vàxi-nsi. Nècuàchì ndàà cuisì inì-xi nduú nècuàchìmà. Chívàha vù-né tnùñuhu xí Dios, te cuú ini nsidaa nècuàchì raza-ní Judea sàhà-né. Te iin ángel ìi xí Dios nì cachi xi-né ñà-nì caná-né mii-ní cùhùn-ní vehe-ne cáhàn-ní xi-né cunini-ne —nì cacachi tiàa ma.

²³ Dandu nì dáyáha Pedro tiàa ma ini vehe-ne, te yucán nì caquidì nècuàchìmà iin ñuu. Dandu inga quivì nì naquihin-ne ichì ndacá tnáhâ-né xì Pedro mànuhù. Te iin ùi nècuàchì ñuu Jope cahvi stná xì Dios, cutnáhâ stná-nè xì Pedro cuàhàn.

²⁴ Dandu quivì ùi nì casaà-nè ñuu Cesarea. Te yucán ndiatú Cornelio vehe-ne, mii-né xì tnaha-ne, xì nsidaa stná nècuàchì chicá cutnáhâ vàha xi-né, vàchi sàni cana-ne nècuàchìmà ñà-quixi-ne vehe-ne. ²⁵ Dandu nì sàa Pedro meru vehe ma, te nì quee Cornelio, nì casàhú-nè xì nècuàchìmà, nì sàcuìn sisi-né nì cahvi-né nècuàchìmà. ²⁶ Doco Pedro, nì ndacani-ne nècuàchìmà, cachí-nè:

—Ndacuiìn-ní, vàchi na tiàa nduú mii-ní, ducán tiàa nduú yùhù.

²⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhú-nê xì nècuàchìmà, te ducán nì cayàha-ne ini vehe, te nì xini Pedro cuàhà gá nèhivì sàni nataca ndòò-mà. ²⁸ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiá nansa iá ley xi nsiùhù tè-nduú raza Judea, ñà-có-sâha ley xi-nsi nacuatnahá-nsí xì nèhivì inga ñuu (nahi mii-nsiá). Ni còò stná permisú yàha-nsi vehe-ne. Doco vichi sàni sàni nì cundaà inì nì quida Dios ñà-mà váha cachi-ndà xì nèhivì inga ñuu ñà-có-xiñùhù Dios-nè, te ò nècuàchì sìquini nduú-né. Còó. ²⁹ Ñàyùcàndüá, na ní cana-nsia yùhù quixi, cóni cächí á cóó. Vichi duha nì quihin ichi váxi. Ñàyùcàndüá, cuní cundaà inì ndiá ndüá disáhà-xí nì cana-nsia yùhù.

³⁰ Dandu nì cachi Cornelio:

—Cunaha-ní, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì, divi hora yohó nahi càhùnì nì cuaà nì sandua. Te iníhí' iá dòquí, te xícàn tàhvì nùù Dios. Dandu yucán nì ndecunu iin tiàa nì xini, ndiaha gá nchií sìcoto xi-ne. ³¹ Te nì cachi-nè xì': "Cornelio, sàni tiacu Dios xícàn tàhvì-ní nùù-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùù-yá. ³² Ñàyùcàndüá, techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro; iá-nè vehe inga Simón, iin nècuàchì dacáhì xì iin. Yuhù mar nduú vehe-ne. Te nú sàni quesaa-nè yohó, dandu icúmí-nê càhàn-nè xì-ní". ³³ Ñàyùcàndüá, vichi vichi nì dàsái razón ñà-quixi-ní. Te vátùni nì quida-ní nì quesaa-ní. Te vichi, yohó ndoó nsidaa-nsí nùù Dios ndiatú-nsí cunini-nsi nsidaa ñà-ndüá sàni cachi Dios xì-ní —nì cachi Cornelio.

Ñà-ndüá nì cachi Pedro na iá-nè vehe Cornelio

³⁴ Dandu nì càhàn Pedro xì nsidaa nècuàchìmà, cachí-nè:

—Vichi sàni cundaà inì, ñà-ndàà ndüá, có-càhíhì ini Dios ni-iin nèhivì. ³⁵ Vàchi có-quidá mà, nú cuisì cahvi víi iin nèhivì mii-yá, te quidá víi-né, dandu icúmí-nê ndee vaha-ne nùù-yá, mate nèhivì ndéni ñuu nì cui nì cündúú-né. ³⁶⁻³⁷ Te mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiá ñà-ndüá nì cachitnùhu Dios xì raza-nsi Israel, nì dàquésáá-yà iin razón ndiaha nansa nàcùndoo vaha-nda nùù-yá quida Jesucristu. Te Jesucristu, Stoho nsidanicuú nèhivì ñuhivì nduú-yá.

Pues ináhá vâha-nsia ñà-ndüá nì cuu, ñà-dihna Juan nì quixi nì càhàn xì nèhivì, te nì quida ì stná-nè nècuàchìmà. Daaní, ndè ñuu Galilea nì quesaha chuun xi Jesús de Nazaret, te dècuèndè inicutu ladu Judea nì xitià stná palabra sàhà chuun ma. ³⁸ Te ináhá stná-nsià nansa nì quida-ya, nì nihì fuerte-yà Espíritu ì xí Dios. Ñàyùcàndüá, nì xicanuu-ya nì quida-ya milagru ndiaha, nì dándúvaha-ya nsidaa ana ndohó quidá ñà-malu, vachi Yuamáni-yá Dios iá xì-yá. ³⁹ Te nsiùhù,

testigu xínduu-nsi, vâchi nî xininùù-nsí nsidaa ñà-ndúá nî quida-ya ladu Judea xî stná ñuu Jerusalén. Dandu nî sahnî nêhivî-yá. Nchîca cruz nî chituu-neyà. ⁴⁰⁻⁴¹ Doco tîxi ùnî quivî nî natiacu-yà nî quida Yua-yá Dios. Dandu cuàhà xichi nî ndecunu-ya nùù nêhivî, doco màdî nùù nsidaa-né. Còò, cuisî nùù nsiùhù nècuàchî nî chitnùní ini Dios ndecunu-ya nùù-xí, vâchi divi nsiùhù nî nacàxin-ya cunduu ana cuninùù xî-yá na ní natiacu-yà, dècuèndè nî cutnahá stná-yà xî-nsí nî xixi-nsi (nùù mesa). ⁴² Dandu nî sàcùnaha-nsí nùù-yá ñà-dacuítia-nsi palabra sàhà-yá nùù nêhivî, cachi-nsi xî-né ñà-divi mii-yá nî chitnùní ini Dios nsidandaà sàhà cuàchi nsidanicuú nêhivî, nêhivî itiácú, xî nêhivî sàni xîhî. ⁴³ Te cunaha-nsiá, divi sàhà mii-yá nî cachitnùhu stná nsidaa nècuàchî nîsa cahàn cuenta xi Dios sànaaha, nî cachi-nè ñà-sàhà mii-yá vâtùni ndoo cuàchi nsidaa ana cunindisa-xi-yá, te ndacùcahan xi quivî-yá —nî cachi Pedro.

Nansa nî ndèe Espíritu Ìì xí Dios ini anima nêhivî inga raza ndoó vehe Cornelio

⁴⁴ Daaní, meru càhàn Pedro, dandu fuerte nî quixi Espíritu Ìì xí Dios ini anima nsidaa nècuàchî (inga raza) iníní má. ⁴⁵⁻⁴⁶ Te nî quesaha ní càhàn-nè dàhàn sàà, ndeníhî vâha-ne Dios. Ñâyùcàndúá nî ndulocó nècuàchî raza Judea nî quixi xi Pedro, vâchi nî xini-nè dècuèndè stná nècuàchî inga raza sàni nîhítàhvî Espíritu Ìì xí Dios. ⁴⁷ Ñâyùcàndúá nî cachi Pedro xi nècuàchî raza-nè xiníndísá-má:

—Sàni xini-nsià nansa nî nîhítàhvî stná nècuàchî yohó cucumi-né Espíritu Ìì xí Dios nahi nsiùhù. Ádi còò iin cuní cadî xi nùù-né ñà-cuhîi-né vîchî.

⁴⁸ Dandu nî cachi Pedro xi compañeru-nè mà ñà-nî ndacùcahan-né quivî Jesucristu, te quida ii-né nècuàchî sàà mà. Ñâyùcàndúá, na ní nsihi nî cuhîi nsidaa nècuàchìmà, dandu nî sacundahví-nè nùù Pedro ñà-nî còò chii gá-nè iin ùì gà quivî xî-né.

11

Ñà-ndúá nî cachi Pedro na ní càrà-né nùù nècuàchî xiníndísâ ndoó ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nî xitià cuentu nansa nî cuu nî xinindísá stná nècuàchî inga raza mà. Dècuèndè stná ladu Judea nî sàà razón mà, te ñâyùcàndúá nî xinitnùhu stná nècuàchî apóstol xi dava ga nècuàchî xiníndísâ. ² Sàhájàn na ní nasaa tu Pedro ñuu Jerusalén, dandu nî tnàtuu cuàhà nècuàchî raza-nè nùù-né, te nî quesaha-né xitnùhu-ñané, ³ cachí-nè:

—¿Índù chuun nî quíhitnaha-ní xi nècuàchî có-nchîcùn ley xi-nda, te nî yàha-ní vehe-ne nî xixi-nsia?

⁴ Dandu nì nacani nsihi Pedro xì nècuàchìmà nansa nì cuu, te dohó nì cachi-nè:

⁵ —Ñuu Jope ié` xícàn tàhví nùù Dios, te nì dàcùnì-yà yùhù ìñàha. Nì xinì iin ñà-ndùú nahi dahmà cahnú cəcùhun nsi-cúmì punta-ñà dìquì-xì, te ndè ansivi nì nua vaxan ndé ié`. ⁶ Indéhe váhi, te nacánì inì, ¿ndià nduá ñuhuma? Te yucán ñuhú nsidanuu clase quisi: quisi nahnú, quisi yucù, quisi cuàtì, xì stná laa. ⁷ Dandu nì tiacuì cáhàn iin ana cáhàn, cachí-yà xì: “Ndacuiin-ní cahnì-nísi caxì-ní, Pedro”. ⁸ Doco nì cachi xì-yà: “Còó, Señor mío, mà túhe caxí ni-iin ñà-quini, ni-iin ñà-có-ndiá ìqué caxí”. ⁹ Dandu, inga xichi nì cáhàn-yà ansivi, cachí-yà xì: “Màsà cachi-ní quini iá-si, vachi Dios nduú yùhù, te sàni cachi, iá vì-sí”, nì cachi-yà. ¹⁰ Ùnì xichi nì cáhàn-yà xì` ducán, dandu nì nana dahmà xì quisi mà mànuhá ansivi. ¹¹ Daaní, divi hora yucán sàni quesaa ùnì tiàa, itá-né tùvèhé ndé ié`. Ndè ñuu Cesarea nì quixi-ne nandúcú-nè yùhù. ¹² Dandu nì cachi Espíritu ì xì: “Cuahán-nì, cutnaha-ní xì nècuàchìmà cùhùn, doco màdí cachi-ní a ndísá, á cóó”. Dandu ní saqui ìñù compañerùì iin-ni cahvi stná xì Jesús, divi nècuàchì itá yohó, te ndacá tnahá-nsí cuàhàn-nsì (ñuu yucán. Te na ní sàà-nsì), nì quìhvi-nsi ini vehe tiàa nì cana xí. ¹³ Dandu nì nacani-ne xì-nsí nansa nì cuu nì xini-nè iin iin ángel xi Dios ini vehe-ne, te nì cachi ángel mà xì-né: “Techuun-ní tiàa cùhùn ñuu Jope cana-ní Simón Pedro quixi-ne, ¹⁴ vachi icúmí Pedro mà cachitnùhu-ne xi-ní iin razón ndiaha nansa càcu anima-ní nùù Dios, mii-ní xì nsidaa stná nèhivì vehe-ní”, nì cachi ángel mà. ¹⁵ Daaní, làcà ní quesahí cáhìn xì nèhivì ndoó yucán, te fuerte nì quixi Espíritu ì xì Dios dìquì-né, nacua nì quida-ya xì ndohó daa. ¹⁶ Dandu ní nsinuu inì nansa nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà na ní cachi-yà: “Ñà-ndáà nduá, tècuì nìsa quida ì Juan nèhivì, doco mii-nsiá, tìxi Espíritu ì xì Dios icúmí-nsià nduhì-nsiá”, nì cachi-yà. ¹⁷ Pues divi ducán ndisa nì cuu stná xì nècuàchì inga raza mà, nì nìhítàhvì stná-nè Espíritu ì xì Dios nacua nì nìhítàhvì ndohó na ní xinindisa-nda Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyücànduá, (nì cundaà inì), divi Dios nduú ana nì quida xì ñà-jaàn, te sàhámà nì nacani inì chicá vaha màsà càdí nùù-yà —nì cachi Pedro.

¹⁸ Dandu na ní nsihi nì inini nècuàchì Jerusalén mà palabra jaàn, dandu nì ndòò vaha ini-nè, te nì naquimanì-né Dios, cachí-nè:

—Pues ñà-ndáà nduá, dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nìhítàhvì ñà-cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi-ne, te ducán cundiatú-nè vida ndiaha nicanicuahàn —nì cachi-nè.

Nansa nì xinindisá stná nèhivì ñuu Antioquía

19 Cunaha-ní, divi tiempu nì casahnì nèhivì Esteban nì quesaha stná-nè quida quini-ne xì nsidaa gá nèhivì xí Jesús. Ñàyùcàndùá, cuàhà nècuàchì mà nì xitià nihni cuàhàn cuàhà ñuu. Dècuèndè stná ñuu Fenecia nì casaà dava-ne, xì ndè stná ñuu Chipre, xì ñuu Antioquía. Te yucán nì càhàn stná-nè palabra xi Dios, doco xi cuisì nècuàchì raza-nè Judea. 20 Daaní, dava nècuàchì ñuu Chipre xi dava stná nècuàchì ladu Cirene, nì casaà stná-nè ñuu Antioquía mà, te mii-né, ndisa, nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu mà có-ndùú raza Judea, nì cachitnùhu-ne ñà-ndùú razón ndiaha sàhà Stoho-ndà Jesucristu. 21 Te cuàhà gá nì chindee-yánè, vèchi cuàhà nècuàchì ñuu mà nì xinindisá, te nì tenchicùn stná-nè ichì-yá.

22 Daaní, nì xinitnùhu stná nèhivì xí Jesús ndoó ñuu Jerusalén nsidaájàn. Ñàyùcàndùá, nì techuún-né Bernabé cuàhàn-nè Antioquía. 23 Te na ní sàà-nè yucán, yáha ga nì cudì ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá gracia sàni sàhatahvì Dios nèhivì yucán. Ñàyùcàndùá, nì càhàn-nè xì nècuàchì mà ñà-siempre Stoho-ndà Señor ni cahvi xi-né. 24 Vèchi Bernabé mà, vaha ndisa ini-nè, vèchi chitu anima-nè Espíritu ìi xí Dios, te xiníndisá fuerte-nèyà. Te cuàhà gá stná nèhivì ñuu mà nì tenchicùn xì ichì-yá.

25 Dandu nì quihin Bernabé mà ichì cuàhàn-nè ñuu Tarso nandúcú-né Saulo. Te na ní ndacùhun tnahá-né, nì nacuatnahá-né màndixi-ne ñuu Antioquía. 26 Daaní, inii iin cuià totoo nì nataca-nè xì cuàhà nèhivì xí Jesús, nì dàcuàhá tnahá-né. Te cunaha-ní, divi ñuu Antioquía mà nduú ndé nì quesaha nèhivì cachí-nè cristianu xì nècuàchì nhicùn ichì Jesús.

27-28 Daaní, quivì yucán nì casaà stná itnii nècuàchì profeta ñuu mà. Ñuu Jerusalén nì quixi-ne. Te iin-ne nani Agabo; te divi nècuàchì mà nì sàcuìn-nè mahì nèhivì natácá mà, te nì dàcàhàn Espíritu ìi xí Dios-nè, nì cachitnùhu-ne ñà-vàxi tnama inicutu ñuhivì. Te ñà-ndáà nduá, vèchi ducán nì cuu ndisa tiempu xi rey cahnú nani Claudio. 29 Ñàyùcàndùá, (na ní tiacu) nèhivì (ñà-vàxi tnama), dandu nì nacani ini-nè chicá vaha chindee-né nècuàchì hermanu (ndahví) ndoó ladu Judea, vátuni cuàha iin iin-ne iyuhu según ñà-nduá sàà-nè cuàha-ne. 30 Ñàyùcàndùá, nì nacuatnahá dihùn, te nì quida-neà entregar nùù ndahà Bernabé xi Saulo. Dandu nècuàchì mà, nihí-néà nì sàà (ladu Judea), te nì ndòa ndahà nècuàchì sahnú idónuu.

12

Nansa nì xihì Jacobo, te nì tniì stná Pedro

1 Daaní, divi tiempu yucán nì dàndàcú rey Herodes tniì dava nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, ñà-dandohó-tené. 2 Te iin

nècuàchì nì ndoho ma nduú ñani Juan nani Jacobo, vàchi nì dándàcú rey mà, te nì sahnì-té nècuàchìmà xì espada. ³ Dandu nì xini rey mà cudû ini nècuàchì ñuu mà ñà-nì xihì ndómà, ñàyùcànduá nì nacani ini-te chicá vaha tni stná-te Pedro. Meru quivì iá vicò xixí-né pan có-ndùtáchí nì sanduamà. ⁴ Ñàyùcànduá nì tni stná Pedro, te nì sàcùndiadi-nè, nì ndòo-ne ndahà soldadu, cùmì cùmì-té nì sandiaa xì-né, te cùmì turnu iá nsiquivì. Te rey mà, cuisì ndiatú-te yàha inga vicò, divi vicò pascua, dandu tavà-té nècuàchìmà ñà-cundehè nèhivì-né, (te cui-nè). ⁵ Ñàyùcànduá, yucán iá Pedro, ndiadí-nè vehecàa. Doco nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, cuahà gá nì xicàn tàhvi-né nù Dios sàhà nècuàchìmà.

Nansa nì quee Pedro vehecàa nì quida Dios

⁶ Daaní, nì sàà iin ñuú antes quivì cuahàn rey mà tavà-té Pedro cundehè nèhivì-né. Te indúhu-né ini vehecàa ma, quidi naà-né. Te itánduhù stná soldadu iin iin ladu-nè, itní-te cadena nuhní-nè, te xí-ita stná soldadu ndiaá yehè. ⁷ Dandu na iin cachí yucán nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì natnuù iin luz ini vehecàa ma. Te nì tuxìn ndáha ángel mà diin tixi Pedro, nì dándàcòo-ñané, te nì cachi-nè:

—Ndacuiin-ní vichi duha.

Daaní, cadena nuhní ndahà Pedro, nì dàñàtnàhá miá. ⁸ Te nì cachí tu ángel:

—Nacuhni-ní siuhmatixi-ní, te nacuaìn-ní ndisàn-ní.

Te na ní nsihi nì quida Pedro ducán, dandu nì cachí tu ángel mà xì-né:

—Cundixi-ní dòo-ní, te cunchicùn-ní yùhù cùhùn-ndà.

⁹ Ñàyùcànduá, nì tenchicùn Pedro ángel mà cuahàn-nè, doco cóni cúndàà ini-nè a ndísá ñà-ndàà nduá cuú xi-né, á coó, vàchi na ian sánì-nè quidá Dios nduá cahan-né. ¹⁰ Dandu nì cayàha-ne ndé iin iin soldadu ndiaá, te después nì yàha stná-nè nù ingà-te, dandu nì sàà-nè ndè yehè cáa cahnú quee-nda calle ñuu mà. Te nì nuna miá, dandu nì caquee-ne fuera cuahàn-nè. Te nì sàà-nè ndé nacáhdé-nè inga calle, te yucán nì nacoó ángel mà-né cuahàn-nè. ¹¹ Dandu nì sàà Pedro nì cundaà vaha ini-nè, te nì cachi-nè:

—Vichi sàni cundaà ini, ñà-ndàà nduá, nì techuún Stoho-ndà Señor ángel xi-ya, nì sàà-nè nì tavà-né yùhù ndahà Herodes. Te vitni còò gá iñàha cuu xí nacua nì cuni tè-raza Judea cuu xí.

¹² Daaní, na ní nsihi nì nacani ini-nè sàhámà, dandu cuahàn-nè vehe María nduú dihi Juan Marcos. Te yucán ndoó cuahà nèhivì sàni nataca, xicàn tàhvi-né nù Dios. ¹³ Dandu nì dácàsàn Pedro tranca mà, cásàhú-nè. Te nì quee iin ñahà chii nani Rode vaxi-ñà cunini-ñà ana cáhàn. ¹⁴ Te nì nacuni-ñà tàchi Pedro. Doco ñà-cuahà guá cudû ini-ñà, cóni nácúná-ñà

yehè; nì dáyáà-ña nì nansìhvià vehe, nì cachitnùha xì nèhivì mà ñà-divi Pedro nduú nècuàchì cáhàn yehè mà. ¹⁵ Doco nèhivì yucán, cónì xíníndísâ-né, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-ñá:

—Ádì sání culocú.

Doco mii-ñá, iin-ni cachí-ña divi ñà-ndáà nduá.

—Còò —cachí-nè—, ádi ángel (ndiaá) xì-né nduú ana cáhàn.

¹⁶ Doco iníní-né casan yehè, cásàhú ì Pedro. Ñàyùcàndùá nì (caquee-ne nì) nacuna-ne yehè, te nì xini-nè ;divi Pedro nduú-né! Ñàyùcàndùá nì ndulocó sàstnùhù-né. ¹⁷ Dandu nì cuu ndahà Pedro ñà-nì cúníní nècuàchì mà ñà-ndùá cuàhàn-nè cachi-nè, te nì nacani-ne nansa nì nìhì-né nì quee-ne ve-hecàa ma nì quida Stoho-ndà Señor. Te nì cachi stná-nè xì nècuàchì mà (nì cùhùn-nè) cachitnùhu stná-nè xì Jacobo xì dava ga compañeru-nè xiníndísâ. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè inga xaan.

¹⁸ Daaní, na ní tùinuù quivì yucán, cuàhà gá nì ndulocó soldadu, ¿índù cuàhàn Pedro? cahan-té. ¹⁹ Te rey Herodes, nì dándàcú-te ñà-nanducù-né cuàhà xaan. Doco cónì nátùi-ne. Ñàyùcàndùá, nì sanicuàchi rey mà sàhà soldadu mà, te nì sahnì-ñátê. Dandu nì quee rey mà ladu Judea cuàhàn-te ñuu Cesarea, te yucán nì ndòo-tè.

Nansa nì xìhì rey Herodes

²⁰ Cunaha-ní, xiní ùhì rey mà nèhivì ñuu Tiro xì nèhivì ñuu Sidón. Doco mii-né, cuní-nè nàcùndoo vàha-ne xì-té, vàchi ndè ñuu-te quixí ñà-ìtiácú-nè ñuu-nè mà. Ñàyùcàndùá, nì nìhì-né nì nàcùndoo vàha-ne xì iin ana xinúcuáchi nùù-té vehe-tè, divi iin tiàa nani Blasto. Dandu iin-ni nì ndatnuhu nsidaa-né, te nì catnàtuu-ne nùù rey mà tìxi Blasto mà, (áma nìhì-né nàcùndoo vàha-ne xì-té). ²¹ Te nì saquìn-te iin quivì (quixi tu nsidaa-né). Ñàyùcàndùá, divi quivì mà nì sàcòo-tè silla cahnú xí-te, ndixí-te sìcoto vii xí-te, te nì cáhàn-te sàhù xì nsidaa nècuàchì mà. ²² Dandu yáha ga nì càna fuerte-nè, cachí-nè:

—¡Màdì nèhivì ùún cáhàn! ¡Iin dios nduú ana cáhàn!
—cachí-nè, càna-ne.

²³ Dandu vichì duha nì dùcùn rey mà iin castigu nì quida ángel xì Stoho-ndà Señor, vàchi cónì tàvâ-te tnùñuhu xí-yá. Ñàyùcàndùá, nì saxì sìndacu inì-te, te nì xìhì-te.

²⁴ Doco razón ndiaha xí Stoho-ndà Señor, chicá nì xitià inicutu, te chicá cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì palabra mà.

²⁵ Daaní, na ní nsìhi nì xìnu chuun nì quida Bernabé xì Saulo ñuu Jerusalén yucán, dandu nì saca-ne Juan Marcos, te ndacá stnahá-né nì quee-ne ñuu mà mànuhù-né.

13

Nansa ni quihin Bernabé xi Saulo iin ichi caní cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹ Ñuu Antioquía mà ni sandoo cuàhà nècuàchì natácá cahvi xi-yá. Te dava-ne nduú nècuàchì chináhá, te dava-ne nduú profeta cachítnùhu razón xi Dios. Te nècuàchì chicá xíquida ducán ni sanduu Bernabé, xi Simón el Negro, xi stná Lucio ni quixi ñuu Cirene, xi stná Saulo, xi stná Manaén, iin nècuàchì dava-ni ni sahnú xi gobernador Herodes.

² Daaní, ni cuu iin quivì na cahvi nsidaa-né Stoho-ndà Señor, te iníhî stná-nè nùù-yá ndoo dòcò-nè, dandu ni cachi Espiritu Ìi xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuaán cunduu chuun xi Bernabé xi Saulo vichi, vàchi sàni nacàxin mii-né. Ñàyùcànduá, nacoo-nsianè ni cùhùn-nè quida-ne inga chuun xi —ni cachi-yà.

³ Ñàyùcànduá chicá ni inihii-né, te ni xicàn tàhvi stná-nè nùù-yá. Dandu ni chitándóó-né ndahà-né dìni Bernabé xi Saulo (ñà-cunduajàn seña ñà-sàni nihì nècuàchì mà chuun ndi-aha). Dandu ni ndaquindèè-né xi nècuàchì mà cuàhàn-nè.

Nansa ni quida Bernabé xi Saulo na ní sàà-nè ñuu Chipre

⁴ Ñàyùcànduá, ni quihin nècuàchì mà ichi cuàhàn-nè, vàchi sàni techuún Espiritu Ìi-né cùhùn-nè. Te ni sàà-nè ñuu Se-leucia. Te yucán ni nana-ne iin barcu cuàhàn-nè ndè iin ñuu cahnú nani Chipre. ⁵ Te meru ñuu ndé ni nuu-ne barcu mà nani Salamina. Dandu cuàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea iá yucán, te ni càhàn-nè palabra xi Dios. Te cutnáhâ stná Juan xi-né, xinúcuáchí nècuàchì mà nùù-né. ⁶⁻⁸ Dandu ni nacàhin-ne inii ñuu mà dècuèndè ni sàà-nè inga orilla mar ndé iá ñuu Pafos. Te yucán ni ndacùhun tnahá-né xi iin tètàtnà nani Barjesús. Te Elimas nani stná-te, vàchi ducán cachí-nè xi tètàtnà dàhàn yucán. Iin tè-raza Judea nduú stná-te, te càhàn-te razón xi Dios, cachí-te, doco dandahví uun-tè. Pues divi-tè iá nùù iin nècuàchì nchichí cusáhnú ladu yucán nani Sergio Paulo. Te nècuàchì mà, ni cana-ne Bernabé xi Saulo, vàchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Doco tètàtnà mà, ni càhàn-te dìquì Bernabé xi Saulo, daquítñùhu-tè nùù nècuàchì cusáhnú-má ñà-màsà cúníndísá stná-nè ichi Jesús. ⁹ Dandu Saulo, ò ni cachi stná-ndà Pablo, fuerte ni quixi Espiritu Ìi xí Dios ini anima-nè, ñàyùcànduá ni indehè váha-ne tètàtnà mà, ¹⁰ cachí-nè xi-té:

—Ndahví-ní, vàchi dandahví uun-ní nèhivì ñà-cuàhà gá maña quida-ní, te ni-iin ñà-vàha có-cùú inì-ní sàhà-xí, vàchi dèhe ñà-malu nduu-ní. ¿Índù chuun tùha guá-ní datúcù-ní nèhivì ñà-màsà cúnchícùn-nè ichi ndácuisì Stoho-ndà Señor?

¹¹ Doco cunaha-ní, sàhà-ñá quida-ní ducán, ñàyùcànduá icúmí-ní ñihì-ní iin castigu xi Dios vichi. Icúmí-ní cuaà dahuun-ní iin ratu; ni nduà orá mà cútùì ga nùù-ní —nì cachi Pablo.

Dandu vichi duha ni cuaà nùù témà, te ni nàcuìin tnùù dahuan. Ñàyùcànduá, ni quee-tè cuàhàn-te nanducu-té ana cudità xì-té cacanu. ¹² Te na ní xini nècuàchì cusáhnú-má ñà-nduá ni cuu, dandu ni xinindisá stná-nè palabra xi Dios, vàchi ni ndulocó-nè sàhà ñà-nduá chináhá Pablo sàhà Stoho-ndà Señor.

Ñà-nduá ni quida Pablo xi Bernabé na ní sàà-nè ñuu Antioquía íá ladu Pisidia

¹³ Dandu Pablo xi compañeru-nè, ni nana-ne iin barcu, te ni yàha-ne mar, ni sàà-nè ñuu Perga íá ladu Panfilia. Te yucán ni naco Juan-nè mànuhù-né Jerusalén. ¹⁴ Dandu nècuàchì mà, ni quee-ne ñuu Perga mà ni sàà-nè ndè ñuu Antioquía íá ladu Pisidia. Te quivì descansu cuàhàn-nè visita veheñuhu xi nècuàchì raza-nè Judea, te ni sàcùndoo-ne yucán. ¹⁵ Dandu ni cahvi nècuàchì xícusahnú veheñuhu ma tutu nduú ley xi Dios, xi stná tutu ì ni tiaa nècuàchì profeta sàhana. Dandu ni techuún-né razón nùù Pablo xi Bernabé, cachí-nè:

—Nú íá iin conseju vàha cuàha-nsia nsiùhù, vètùni càhàn-nsià vichi, ñàni.

¹⁶ Dandu ni ndacuiin Pablo, te ni dànáhà ndahà-né ñà-nì cúndóó dádí nsidaa-né, te ni cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì raza xi Israel, xi nsidaa gá mii-nsiá nècuàchì cahvi stná xi Dios, cunini vàha-nsia. ¹⁷ Divi Yua-nda Dios nduú ana càhvì nsidaa nèhivì raza-ndà, vàchi sàhana ni nacàxin-ya xii-ndà ñà-cunduu-ne nèhivì xí-yá. Te na ndoó xícá ì-né ñuu Egipto, dandu ndiaha gá ni chindee-yánè, ni quida-ya cuàhà milagru nahnú, te ni tavà nsihì-yánè nùù ñuu mà ni caquee-ne libre. ¹⁸ Daaní, ùi dico cuà ni xicanuu-ne yucù dàná. Te mate ndahví modo xi-ne, doco ni quidandee ini-yà sàhà-né inii cuà mà. ¹⁹ Daaní, después na ní sàà-nè ladu Canaán, dandu ni dándáñúhú ì-yá nèhivì ndoó ùsà ñuu nahnú yucán, te ni sàhatahvì-yánè ñuu mà.

²⁰ Daaní, ni yàha 450 cuà, te inii tiempu yucán puru juez nisa dandacu-xi nùù xii-ndà mà, vàchi ducán ni cachi mii-yá. Te ducán nisa là dècuèndè tiempu ni quesaha Samuel càhàn-nè cuenta xi-ya. ²¹ Dandu ni xicàn xii-ndàmà coo iin rey dandacú nùù-né, (te màdì gá juez). Ñàyùcànduá, ni cachi Dios ñà-iin tiàa nani Saúl cunduu rey xi-ne, iin descendencia xi xii-nda Benjamín, te yua-né ni sanani Cis. Pues divi nècuàchì mà ni dándacú ùi dico cuà nùù ñuu-ndà.

²² Daaní, después ni dàcúxíó Dios nècuàchì mà, te ni sàha-ya David chuun dandacuma, vàchi dohó ni cachi-yà sàhà-né:

“Sàni xini, vaha ga modo xi dèhe Isaí nani David, te cudíi gá inì sàhà-né. (Vàchi ináhî) icúmí-nê quida-ne cumplir nsi-daa ñà-nduá cuní coo”, nì cachi Dios. ²³ Dandu nì quida stná-yà comprometer ñà-cunduu iin descendencia ndiaha xí nècuàchì mà ana dacácu xi raza-ndà Israel. Ñàyùcànduá, cunaha-nsiá, divi Jesús nduú ana ndiaha ma nì chitnùnì ini Dios dacácu xi-nda. ²⁴ Doco na táñâha ga quesaha Jesús (càhàn-yà palabra xi-ya), dandu dihna Juan nì quixi nì càhàn sàhù xì nsidaa nècuàchì raza-ndà Israel sàhà-ñà nì cùù-né arrepentir, te cuhì-né. ²⁵ Dandu después na sádaa-ní nsihi vida xi Juan ñuhiví yohó, dandu nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè: “¿Ana nduú yùhù, cahan-nsiá? Pues cunaha-nsiá, màdì mii-yá nduí. Doco después na sàni yàhi, dandísá vaxi ana nduú mii-yá. Vàchi yùhù, nì có-nâtùì cundui mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá”, nì cachi Juan.

²⁶ Ni cúninì vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà Abraham, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì dava ga cahvi stná xì Dios, vachi nùù mii-nsiá sàvaxi razón yohó nansa càcu anima-ndà, ñàni. ²⁷ Vàchi nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén, xì stná tè-xícusahnú nùù-né yucán, cónì cundáa ini-nè ana nduú Jesús, nì cónì cundáa stná ini-nè ñà-nduá cuní cachi tutu ìì, mate divi nduá cahví-né cada quivì descansu, te divi nduú stná tutu ndé nì cachitnùhu profeta sàhana ñà-icúmì nèhivì cahni-néyà. Te divi ducán ndisa nì cuu, vachi tè-xícusahnú ñuu-ndàmà, nì dáyàha-tèyá ndahà nèhivì cahni xì-yá. ²⁸ Mate còò ni-iin falta xi-ya, doco nì xicàn-te nùù Pilatu ñà-cui-yà.

²⁹ Ñàyùcànduá, divi ducán nì cuu nacua nì cachitnùhu tutu ìì icúmì cuu xi-yá, nì dandòhó-teyá, (te nì xihì-yà). Dandu nì nanihi nèhivì cuerpu xi-ya nùù cruz, te nì chinduhù-néyà ini cueva. ³⁰ Doco después nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ³¹ Te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù nècuàchì ladu Galilea nì quixi xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Caní quivì nì ndecunu-ya ducán, te nèhivì nì xini xì-yá, testigu xínduu-ne, nacánì-né xì nèhivì sàhà-yá.

³²⁻³³ Ñàyùcànduá, nsiùhù, cachitnùhu-nsi xì-nsiá iin razón ndiaha, vachi nacua nì quida Dios xì xii-ndà comprometer ñà-icúmì-yà danátíacú-yà Jesús, pues divi ducán sàni quida ndisa-ya vichi tiempu xi ndohó nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà mà. Vàchi dohó cachí Dios nùù alabanza ìì, divi alabanza ùù ndé cachí-yà: “Mii-ní, Dèhemani’ nduu-ní. Sà-itiàcù-ní vichi nì quide”. ³⁴ Daaní, iá gá más ñà-nduá nì cachi Dios sàhà-ñà cundaà ini-ndà cuàhàn-yà danátíacú-yà Jesús, te mà cúí gá-yà, nì mà téhì cuerpu xi-ya, vachi dohó nì cachi stná Yuamànì-yá xì-yá: “Nacua nì cachì xì David

ñà-seguru icúmî cundehè ndahví` mii-né, pues divi ducán icúmî quida stnáì xì mii-ní”, nì cachi-yà sànahà.

³⁵ Ñàyùcàndùá, nùù inga alabanza ìì iá ndé nì càhàn David xì Dios, te dohó nì cachi-nè: “Mà cuáha-ní tèhì ana ìì xí-ní ini yavi”. ³⁶ Pues (inaha-nda), ñà-ndáà nduá, nì quida viì David mà xì nèhivì ñuu-ndà tiempu xi-ne, nacua nì cachi Dios xì-né, doco nì xihì-nè, te nì ndùxin-ne ndé nì ndùxin xii-né, dandu nì tnànì iquìcúñú-nè ñuhù. ³⁷ Doco Jesús, còó. Cónì tnánì iquìcúñú-yà, vàchi nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios.

³⁸ Ñàyùcàndùá, ni cúnáhá nsidaa-nsiá ñà-divi sàhà Jesús vátùni ndutu cuàchi-nda, ñánì. ³⁹ Mate tíxi ley sahnú xí Moisés còò nansa ndoo ndisa cuàchi-nda, doco vichi nú ni cúníndísá-ndá Jesús, dandísá, vátùni, vàchi nsidaa ana xiníndísâ xí-yâ, seguru ndoo nsihi cuàchi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cúú xí-nsiá nacua nì cachi nècuàchì sànahà ndé nì cachi-nè:

⁴¹ Cundehè váha-nsia, mii-nsiá tè-càhíchì inì-xi, vàchi cuàhìn quide iin milagru cahnú tiempu xi-nsia. Doco mà cúníndísâ-nsiá, mate claru ni cachítñuhu nèhivì xì-nsiá, te sàhámà cuisì icúmí-nsiâ ndulocó cuàhà-nsiá, te sàà-nsià ndañuhu dahuun-nsia.

Ducán nì cachi Dios —cachí Pablo.

Nansa nì càhàn Pablo xì cuàhà gá más nèhivì ñuu Antioquíá iá ladu Pisidia

⁴² Daaní, na ní quee-ne xì compañeru-nè veheñùhu mà, dandu nì sacundahví nèhivì cuàhà mà nùù-né áma nácánì gá-nè xì nècuàchìmà palabra yucán inga quivì descansu.

⁴³ Ñàyùcàndùá, na ní nsihi nì nacuitià nsidaa nècuàchìmà veheñùhu mà, dandu nì tenchicùn cuàhà-né Pablo xì Bernabé, xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te xínduu stná-nè nècuàchì inga raza nì yàha ndè religión Judea mà ñà-cahvi stná-nè Dios. Dandu Pablo xì Bernabé, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchìmà ñà-iin-ni ni cúnchícùn-nè ichì-yá ndé nihì ndisa-nda gracia.

⁴⁴ Daaní, nì yàha ùnà quivì, dandu nì nataca tu nèhivì, te làcà iyuhu-né nì cumanì cunduu nsidanicuú nèhivì ñuu mà nì nataca ñà-cunini-ne palabra ìì xí Dios. ⁴⁵ Doco dava nècuàchì raza Judea mà, na ní xini-nè ñà-cuàhà guá nècuàchì inga raza sàni nataca, dandu nì cumbìdia ini-nè, te nì càhàn ùhí-nè dìquì ñà-nduá nì cachi Pablo; quini ga nì càhàn-nè sàhà (palabra ìì mà). ⁴⁶ Doco Pablo xì Bernabé, cónì yúhî-nè; nì naxíconihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Primeru mii-nsiá nì nihítáhvi-nsiá cunini-nsia palabra ìì xí Dios, doco vichi sàni cahíchì inì-nsia palabra mà, na ian có-cùmí-nsiâ natùì-nsia cucumi-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn. Ñàyùcàndùá icúmí-nsì càhàn-nsì razón mà xì

nèhivì inga raza yohó. ⁴⁷ Vàchi ducán nì sàcùnaha-nsí nùù Stoho-ndà Dios quida-nsi, vàchi dohó nì cachi-yà (xì Jesús): Sàni sàhi mii-ní chuun ñà-danátñù-ní ini anima nèhivì nsi-danicuú raza. Sàhà mii-ní icúmí càcu anima nèhivì ndoó dècuèndè ñuu chicá xica ñuhiví, nì cachi Dios.

Ducán nì cachi Pablo. ⁴⁸ Te na ní nsihi nì inini nsidaa nècuàchì inga raza mà, dandu yáha ga nì cudì ini-nè; palabra vaha ndisa nduá yohó, nì cachi-nè. Dandu nì xinindisá cuàhà nèhivì mà palabra xi-ya, divi nècuàchì nì chitnùnì ini Dios cundiatú anima-xi cutiacu nicanicuahàn. ⁴⁹ Te ducán nì xitià palabra xi Stoho-ndà Jesús inicutu ladu yucán. ⁵⁰ Doco nècuàchì raza Judea (cò-xiníndísámá), nì dàquítñùhu-ne nùù ñahà cuicà sàhàn veheñùhu ma, xì nùù stná nècuàchì idónuu nùù ñuu mà, te nì nihi-né nì ndulocó nsidaa nècuàchì mà nì quida-ne. Ñàyùcàndùá, nì cucuahà sàhà Pablo xì Bernabé, dècuèndè fuerza nì catavà-ñáné ñuu mà cuàhàn-nè. ⁵¹ Dandu nì catù-né sàhà-né ñà-nì cóyo yacá nì tñia ñuu mà, te (seña nduámá ñà-icúmí nècuàchì ñuu-mà cunsida-ne cuàchi-ne). Daaní, nì quihin Pablo xì Bernabé ichì cuàhàn-nè inga ñuu nani ñuu Iconio. ⁵² Doco nècuàchì xiníndísá nì candò ñuu Antioquía mà, cuàhà gá nì cudì ini-nè (sàhà fe xi-ne), te nì chitu stná anima-nè Espíritu Ìì xì Dios.

14

Ñà-nduá nì caquida Pablo xì Bernabé ñuu Iconio

¹ Daaní, nì sàa Pablo xì Bernabé ñuu Iconio, te nì quìhvi-ne veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea nì càhàn-nè sàhù. Ñàyùcàndùá, cuàhà nèhivì raza-nè ndoó yucán nì xinindisá stná-nè, xì cuàhà stná nècuàchì raza ñuu mà. ² Doco dava nècuàchì raza Judea cóni xiníndísámá, nì dacá-né ònì nècuàchì ñuu-nè mà. Ñàyùcàndùá, cóni cùú gá ini nècuàchì ñuu mà sàhà compañeru-nè xiníndísá. ³ Doco Pablo xì Bernabé, caní quivì nì sandoo-ne yucán, te cuàhà gá nì càhàn vate-né xì nèhivì; cóni yúhì-nè, vàchi nì cundee ini-nè Stoho-ndà Señor sàhà gracia xi-ya. Te mii-yá, nì chindee-yánè, te nì quida-ne milagru ndiaha sàhà-ñá cundaà ini nèhivì divi ñà-ndàà nduú palabra chináhá-nè mà. ⁴ Doco nì tàhndè dava nècuàchì ñuu mà. Dava-ne nì ndòo-ne ladu xi nècuàchì raza Judea, te dava-ne nì ndòo-ne ladu xi nècuàchì apóstol. ⁵ Dandu nì nacuatnahá nècuàchì raza Judea mà xi dava ga nècuàchì ñuu mà, xì stná tè-xídandacú, te vaxi nsidaa-né carrera ñà-cùnì-nè quida quini-ne xì Pablo xì Bernabé, cunì-nè cahni-né nècuàchì mà xi yùù. ⁶⁻⁷ Doco nècuàchì mà, nì xinitnùhu-ne ñà-vaxi nsidaa nèhivì mà, te nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ladu Licaonia ndé iá ñuu Listra xì ñuu Derbe xì

ranchu cuati xí ñuu mà. Te inicutu ma ní nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha.

Nansa nì caquida nèhivì siùmí ñuu Listra, nì cani yuu-né Pablo ñà-cui nècuàchimà

⁸ Cunaha-nsiá, ñuu Listra mà nìsa là iin tiàa cuhí sàhà-xí, vàchi ducán nì quesaa-nè ñuhiví. Te sàhámà nicanicuahàn iá-nè; mà cùì caca-ne. ⁹ Doco (iin quivì) na càhàn Pablo, dandu nì inini stná nècuàchì mà. Te na ní indehè váha Pablo-nè, nì cundaà ini-nè xiníndisá vaha nècuàchimà, te sàhámà mà úhì nduvàha-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì càhàn ndee Pablo xì-né, cachí-nè:

—Ndacuiin-ní, cuiin ndaà-ní.

Dandu vichi duha nì ndacuiin nècuàchimà, te nì quesaha-né xicánúú-né. ¹¹ Te na ní xini nèhivì cuáhà yucán ñà-nduá nì quida Pablo, nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ádi stoho-ndà xínduu nècuàchì yohó, te nì nuu-ne ñuhiví yohó nì nanduu-ne tiàa! —nì cachi nècuàchimà, càhàn-nè dàhàn mii-né ladu Licaonia yucán.

¹² (Cunaha-nsiá, iin stoho nècuàchì siùmí mà nduú yùù yócò nani) Júpiter, ñàyùcàndùá ducán nì cachi-nè xì Bernabé. (Te inga stoho-nè nani Mercurio.) Ñàyùcàndùá, divi ducán nì cachi-nè xì Pablo, vàchi chicá càhàn Pablo nùù Bernabé. ¹³ Te ñuu mà nìsa là stná iin tiàa dacuxi-xi Júpiter mà ndé iá vèha orilla ñuu mà. Ñàyùcàndùá, vèha cuàhàn tèmà xì cuáhà nèhivì, te ndacá stná-te idunsiquì nì nducutu xì ita, cuàhàn-te cahni-tésì cunduu-sì promesa nùù Pablo xì Bernabé nì cùì. ¹⁴ Doco na ní xinitnùhu nècuàchimà sàhájàn, dandu nì dàcuàchí-né orilla sìcoto xi-ne (ñà-nì cuduchi guá ini-nè), te nì dáyáa-nè nì quihvi-ne mahì nèhivì cuáhà yucán, te nì càna ndee-né xì nècuàchimà, cachí-nè:

¹⁵ —¡Ay, señores! Màsà quidá-nsiá xì-nsí ducán, vàchi iin-ni xínduu stná-nsì nèhivì úún nahi mii-nsiá. Te divi vaxi-nsi cachitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-ndiá icà-nsiá naco-nsia yùù yócò yohó, vàchi còò ni-ñàha quidá, te cunchicùn-nsiá Dios iá nicanicuahàn, vàchi cuisì mii-yá nì quidavàha xì ansivi xì ñuhù íchí, xì mar, xì nsidaa gá ñà-iá ñuhiví. ¹⁶ Te tiempu nì yàha xi-nda nì sàha-ya nèhivì lugar cundoo-ne ñuhiví modo xì mii-né, ¹⁷ mate siempre sàha-yándó ñà-cundaà ini-ndà nansa iá-yà, vàchi màni gá quidá-yá xì-ndà, dacuún-yá dàvi sàhà-ñá cana ñà-cuxi-nda, te ndenuu ini-ndà, dandu cudìi cuáhà ini-ndà —nì cachi Pablo.

¹⁸ Doco mate ducán nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà, ùhì nì sadi-nè nùù nècuàchimà ñà-màsà cahnì-né idunsiquì-mà cunduu-sì promesa nùù-né.

¹⁹ Daaní, dava nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Antioquía xì ñuu Iconio, nì quixi stná-nè ñuu Listra mà, te nì dàquítñùhu-ne

nùù nèhivì ñuu mà. Ñàyùcàndüá, nì cacani yuu nècuàchìmà Pablo, nì sahnì-ñánê nì cahan-né. Dandu ñuhú nihni-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè iladu ñuu mà, te yucán nì nacoo-ñané. ²⁰ Doco después na sání nataca nècuàchì xiníndísâ ndé indúhu-né, dandu nì ndacuiin-nè mànuhù-né ñuu mà inga tu. Daaní, inga quivì cutnâhâ-né xì Bernabé nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè chicá nùù-xí ndè ñuu Derbe. ²¹ Te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-ndüú razón ndiaha xì Dios. Ñàyùcàndüá, cuàhà nècuàchìmà nì xiníndísâ stná, te nì dàcuàhá-né palabra xi-ya.

Daaní, nì quihin tu Pablo xì Bernabé ichì mànuhù-né, nì nayàha-ne ñuu Listra xì ñuu Iconio, te nì nasaa-nè ñuu Antioquía. ²² Te iin iin ñuu ndé nì nayàha-nemà nì nacuahandee ini-nè nèhivì xiníndísâ, cachi-nè xì nècuàchìmà ñà-iin-ni nì cúníndísâ vâha-ne, te quidandee stná ini-nè, vâchi cuàhà vida icúmí yâha nsidaa nèhivì cuní sàà ñuhiví ì xì Dios. ²³ Te iin iin ñuu mà nì quida stná-nè nombrar iin ùì nècuàchì sahnú cunduu ana codònuù nùù nèhivì xì Jesús ndoó yucán. Te na ní cuu nècuàchìmà nombrar nì xicàn tàhvi cuàhà-né nùù Dios, te nì inihì stná-nè. Dandu Pablo xì Bernabé, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchì xiníndísâ-má:

—Yohó nì ndóo-nsia ndahà Stoho-ndà Señor, vâchi divi-ya nduú ana sâxiníndísâ-nsiá vichi —nì cachi-nè.

Nansa mànuhù Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía iá ladu Siria

²⁴ Daaní, nì nayàha-ne ladu Pisidia, xì ladu Panfilia, ²⁵ te nì nasaa-nè ndè ñuu Perge. Te na ndoó-né yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-ndüú razón ndiaha xì Dios. Dandu nì yâha-ne chicá ninù dècuèndè ñuu Atalia; ²⁶ te yucán nì quècoyo-ne iin barcu, nì yâha-ne mar, mànuhù-né ñuu Antioquía, vâchi divi yucán nduú ñuu ndé nì cachi nèhivì xì-né ñà-nì cùhùn-ne chuun xì Dios, te nì cùcúmí-nè cuàhà gracia xi-ya. Te vichi ndisa, sàni xínu vîi chuun xi-ne mà.

²⁷ Daaní, ñuu Antioquía mà nì dànátacá tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndísâ, te nì nacani nsihi-ne xì nècuàchìmà nansa nì chindee Dios-nè, te nì sàhatahvi-yá nì xiníndísâ stná nècuàchì ñuu xicà. ²⁸ Dandu caní quivì nì ndòo Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía mà, cutnâhâ-né xì dava ga nècuàchì nchícùn ichì-yá.

15

Ñà-ndüá nì ndatnuhu nèhivì xì Jesús na ní nataca-nè ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ñuu Antioquía yucán nì casaà stná dava nècuàchì ñuu Judea. Te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì xiníndísâ, te dohó nì cachi-nè:

—Fuerza màcòo seña xi Dios ìcà-nsiá, vàchi nú cóo, còo salvación xi-nsia, vàchi ñà-jaàn nduú estilu nì nacoo xiì-ndà Moisés.

² Dandu Pablo xi Bernabé, cuàhà gá nì cuàà-nè xi nècuàchìmà, te nì cucahnú chuun ma. Ñàyùcàndùá, nduì-nè nì caquee-ne nombradu xi itnii gá nèhivi ñà-cùhùn-nè ñuu Jerusalén nataca-nè xi nècuàchì apóstol xi stná nècuàchì sahnú idónuu yucán, te ndatnuhu víi nsidaa-né sàhà chuun ma.

³ Ñàyùcàndùá, nèhivi xí Jesús ñuu Antioquía yucán, nì sàndaca ichi tnahá-né, te cuàhàn nècuàchì nombradu mà. Nì yàha-ne ñuu Fenicia, xi ñuu Samaria, te yucán nì càhàn stná-nè xi nèhivi xí Jesús, nì nacani-ne nansa nì quìhvi cuàhà nècuàchì ñuu xicà ichi mii-yá. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì cudìi ini nècuàchì iníní má.

⁴ Daaní, na ní sàà nècuàchì nombradu mà ñuu Jerusalén, dandu nì casàhú stnahá-né xi nècuàchì apóstol xi nècuàchì sahnú idónuu, xi nsidaa gá stná nèhivi xí Jesús. Te nì nacani-ne nsidaa ñà-nduá nì quida-ne, xi nansa nì chindee Dios-nè sàhà chuun nì sàhàn-nè. ⁵ Doco dava nècuàchì fariseu xiníndísá stná ichì-yá, nì ndacuìta-ne, te nì cachi-nè:

—Nsidaa tiàa inga raza mà, xiñuhu màcùtuu stná seña xi Dios ìcà-né, te màcùnaha stná-nè ñà-nì chívàha-ne ley sànhà xí Moisés —nì cachi-nè.

⁶ Ñàyùcàndùá, nì nataca cànúú nsidaa nècuàchì apóstol, xi nsidaa gá stná nècuàchì sahnú idónuu, te nì ndatnuhu-né sàhà chuun ma. ⁷ Cuàhà gá nì càhàn-nè; dandu nì ndacuiin Pedro, te nì cachi-nè:

—Sà-ìnhá-nsiá nansa nì quida Dios sàcuàhàn-ndà itnii cuìà, ñàni. Nùù tàcá-ndà nì cachi-yà ñà-yùhù cunduu ana càhàn xi nècuàchì inga raza sàhà-ñá cunini stná-ne razón ndi-aha xí-yá, te cunindisá-né. ⁸ Te sàhà ñà-ìnhá-yà nansa iá anima nsidanicuú nèhivi, ñàyùcàndùá nì quida-ya xi nècuàchìmà nacua nì quida stná-yà xi ndohó daa, nì sàhatahvi stná-yànè Espíritu Ìi. Dandu nì cundaà ini-ndà, stná nècuàchìmà sàni ndee vaha nùù-yá. ⁹ Te sàhà-ñá iin-ni ndeníhí vaha-ya ndohó xi stná mii-né, ñàyùcàndùá nì nsida ndoo stná-yà cuàchi anima-nè na ní xinindisá-né. ¹⁰ Doco vichi ¿índù chuun có-ndôo ini-nsià xi ñà-nduá nì quida Dios, te cachí-nsià xi nècuàchì inga raza mà ñà-fuerza chivàha stná-nè estilu sànhà ma, vàchi nahi yugu vèe nduá? Ni mii-nda, te nì xiì-ndà, cóni cundéé ini-ndà chivàha-ndañá. ¹¹ Còo, (ni mà càcu stná-ndà sàhà ley mà), vàchi xiníndísá-ndá ñà-sàhà cuisì gracia xi Stoho-ndà Jesucristu icúmí càcu anima-ndà, te divi ducán stná xi nècuàchì inga raza mà, sàhà cuisì gracia xi-ya càcu stná-nè —nì cachi Pedro.

¹² Daaní, dadí uun nì nàcùndoo nèhivì cuáhà mà, dandu nì nacani stná Bernabé xì Pablo ñà-ndiaha guá nì quida Dios na ní xìcanuu-ne mahì nèhivì inga raza, te nì chindee-yánè nì quida-ya cuáhà milagru ndiaha yucán, cuáhà milagru fuerte. ¹³ Daaní, nì nsihi nì cacahàn nècuàchìmà, dandu nì càhàn stná Jacobo, cachì-nè:

—Cunini vaha-nsiá ñà-nduá cuàhìn cachì, ñàni. ¹⁴ Sàni nacani Simón (Pedro) xì-ndà nansa nì quida Dios (sà-íá tiempu), nì indehè ndahví-yà nècuàchì inga raza, te nì que-saha-yá nì nacàxin stná-yànè ñà-cunduu stná-nè nèhivì xí-yá. ¹⁵ Te divi ducán cachì stná libru nì tiaa nècuàchì profeta sàhana, vàchi dohó cachì iin tutu mà:

¹⁶ (Càhàn Dios, cachì-yà): “Ícúmí naxicocuín después, te nachindee saa-túí nècuàchì descendencia xì David, vàchi cuáhà trùndoho sàni yàha-ne; doco ndiaha mánì icúmí-nè nàcùndoviè-né quide. Na ian nduyucun saa iin vehe sàni chàhmà, ducán icúmí raza David mà nanihitáhvi sàà-né quide. ¹⁷ Te nú ducán, dandu nsidaa stná nècuàchì raza dava ga inga ñuu, icúmí stná-nè nanducu-né yùhù ana nduú Stoho ñuhivì, vàchi nèhivì-xì xínduu stná-nè”.

¹⁸ Ducán nì cachì Stoho-ndà Señor, vàchi dècuèndè chicá sàhana sàni cachitnùhu-ya ñà-ducán icúmí cuu.

¹⁹ Ñàyùcànduá, yùhù cachì xì-nsiá sàhà nècuàchì inga raza sàni caquìhvi ichì Dios: chicá vaha màsà cuáhachuún gá-ndànè xì ley sàhana ma. ²⁰ Chicá vaha tiaa-nda iin tutu dacùhùn-ndà nùù-né, te cachì-ndà xì-né ñà-mà váha caxì-ndà comida nì sàcùndoo nùù yùù yócò, vàchi sàni ndòo quinia. Ni màsà càhàn-ndà xì ni-iin nèhivì cónì nándàhà xì-ndà. Ni màsà càxi-nda cuñu quisi dacuáhnà uun nèhivì. Te màsà cúxì stná-ndà nì. ²¹ (Cuisi ñà-jaàn-ní xiñuhu chivàha-ne), vàchi ley xi Moisés mà, dècuèndè sàhana ndoó cuáhà tiaa iin iin ñuu chináhá xán, te cada quivì descansu cahví-nèà ndé natácá-nè veheñùhu —nì cachì Jacobo.

²²⁻²³ Daaní, chicá nì ndatnùhu nècuàchì apóstol, xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xí Jesús, te nì nacàxin-ne ùì nècuàchì idónuu ma ñà-cutnahá-né xì Pablo xì Bernabé cùhùn-nè ñuu Antioquía, cunihi-ne carta-mà cùhùn. Te nècuàchì nì caquee nombradu mà, iin-ne nani Judas Barsabás, te inga-nè nani Silas. Te dohó cachì tutu mà: “Nsihù tè-ìcúmí chuun nùù Jesús, xì stná nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xí mii-yá, cásàhú-nsì xì mii-nsiá nècuàchì ñani-nsì inga raza ndoó ñuu Antioquía xì ladu Siria xì ladu Cilicia. ²⁴ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhu-nsì nì sàhàn dava compañeru-nsì yucán ndé ndoó-nsiá, te nì dānácánì ini-nè mii-nsiá ñà-nì cachì-nè ñà-fuerza màcò seña xi Dios icà-nsiá, te fuerza

chivàha stná-nsià ley sàna, nì cachi-nè. Ñàyùcànduá nì ndu-locó-nsià nì quida-ne. Doco màdì nùù nsiùhù nì ndàcú núù-né ñà-dàcuàhá-né ducán, còó. ²⁵ Sàhà ñà-jaàn nduá iin-ni nì ndatnuhu váha nsidaa-nsí, te nì cachi-nsí chicá vâha nacàxin-nsí iin ùì nêhivì cutnahá xì ñani màni-ndà Bernabé xì Pablo sàà ndé ndoó-nsiá. ²⁶ Vâchi sà-ínahá-nsiâ nècuàchìmà, (ñà-cuàhà guá vida) sàni yâha-ne sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dècuèndè cuàhàn-nè cui-nè nì cùì. ²⁷ Pues divi-ne sàni techuún-nsí, te cutnahâ stná-nè xì Judas xì Silas casaà ndé ndoó-nsiá ñà-cachitnùhu nsidaa-né nansa iá ñà-nduá nì ndatnuhu-nsí. ²⁸ Vâchi cachí Espíritu Ìì xí Dios, te cachí stná nsiùhù, chicá vâha màsà dándácû-nsí ñà-chivâha-nsia cuàhà iñàha, cuisì iin ùì ley nduá chicá xiñuhu, divi ñà-yòhó: ²⁹ ñà-màsà cáxi-nda ñà-nduá nì sàcùndoo nùù yùù yòcò, te màsà cúxí-ndá nì; nì màsà cáxi-nda cuñu quisì nì sàhná uun; te ni-iin nêhivì, màsà càhàn-nè xì ana cóni nándàhà xì-né. Cunaha-nsiá, nú nì chivâha ndisa-nsia ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida vùi-nsiá cundua. Ni cúcuéê ni-nsia”. Ducán cachí tutu mà.

³⁰ Ñàyùcànduá, nì techuún nècuàchì Jerusalén mà nsidaa nècuàchì nombradu mà cuàhàn-nè ñuu Antioquía. Te na ní casaà-nè yucán, nì dånátácá tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndísá-xí-yâ, te nì quida-ne entregar tutu mà. ³¹ Te na ní nsihi nì cahvi nècuàchìmà tutu mà, dandu cuàhà gá nì cudii ini-nè, vâchi cuàhà gá nì chindee razón mà mii-né. ³² Dandu, Judas xì Silas, nì càhàn stná-nè nì nacuàhandee ini-nè nsidaa nêhivì xí Jesús ndoó yucán, vâchi nduú stná-nè profeta cachitnùhu razón xì Dios. Ñàyùcànduá chicá nì sàà nècuàchìmà nì sàcùnihnu vâha ndisa ini-nè mii-yá.

³³ Daaní, yucán nì candò Judas xì Silas itnii gá quivì, dandu nì ndaquìndèè stnahá-né, te nì naquimanì váha stnahá-né, cuàhàn-nè quihin-ne ichì nùhù-nè. ³⁴⁻³⁵ Doco Silas, nì nacani ini-nè ñà-ndò chii gá-nè yucán. Stná Pablo xì Bernabé, nì candò stná-nè yucán. Ñàyùcànduá, mii-né xì cuàhà gá stná-nè, iin-ni nì chinaha stnahá-né ñà-nduú palabra xì Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-nè xì nêhivì ñà-nduú razón ndi-aha nansa càcu-ne.

Nansa nì quihin Pablo ichì cuàhàn-nè ñà-ùì cacanuu-ne xì Palabra xì Dios

³⁶ Daaní, nì yaha chii tiempu, dandu nì cachi tu Pablo xì Bernabé:

—Cùhùn tu-nda naxicocuîin-ndà nsidaa ñuu ndé nì sàhàn-ndà nì càhàn-ndà palabra xì Stoho-ndà Señor, te nàcòtò-ndà ñanitnaha-nda cahvi xi-yá ñuu yucán sàhà ñà-cundaà ini-ndà nansa nihí-né cuàhàn —nì cachi Pablo.

³⁷ Doco Bernabé, nì nacani ini-nè cundaca stnahá stná-nè xì Juan Marcos cùhùn. ³⁸ Doco Pablo, cóni cùnì-nè, vâchi

tuxí íní-nè, mà váha cundaca-ne nècuàchìmà cùhùn, vèchi na ní sàhàn-nè ñuu Panfilia daa, nì nacoo nihni nècuàchìmà-né màndixi-ne, cóni sàhàn gà-nè chii gá nùù-xí quida-ne chuun ma. ³⁹ Ñàyùcàndüá, nì cuàà Pablo xì Bernabé sàhà chuun ma; mànicüi cundoo-ne de acuerdo; dècuèndè nì sàà-nè nì tàhndè dava-ne. Sàhámà nì saca Bernabé Marcos mà, nì canana-ne barcu cuàhàn-nè ñuu Chipre. ⁴⁰ Daaní Pablo, nì saca-ne Silas ñà-cutnahá-né cùhùn. Dandu nècuàchì hermanu ndoo yucán, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà nècuàchìmà ñà-nì chindéé gracia xi-ya mii-né ichì cùhùn-nè. Ñàyùcàndüá, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, ⁴¹ nì nacàhin-ne ladu Siria xì ladu Cilicia, te iin iin ñuu ladu yucán nì càhàn-nè xì nèhivì cahvi xì Jesús nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà.

16

Nansa nì quesaha Timoteo xicánüü-né cutnâhâ-né xì Pablo xì Silas

¹ Daaní, nì nasaà Pablo xì Silas ñuu Derbe xì ñuu Lистра. Te yucán iá iin nècuàchì chii nchícùn stná ichì Jesús nani Timoteo. Dèhe iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Te cahvi stná dihi-némà mii-yá. Doco yua-né, iin nècuàchì raza griegu nduú-né. ² Te Timoteo mà, quidá víi ndisa-ne, cachí nsidaa nèhivì xí Dios ñuu Lистра xì ñuu Iconio yucán. ³ Pues divi nècuàchìmà cuní Pablo cutnahá stná xì-né cùhùn. Ñàyùcàndüá, nì saca-ne nècuàchìmà nì chicoo-ne seña xi raza-nè Judea icà-né sàhá màsà cúdúchí ini nècuàchì raza-nè ndoo ladu yucán, vèchi nsidaa nècuàchìmà, ináhá-né ñà-iin nèhivì raza griegu nduú yua Timoteo mà. ⁴ Daaní, Pablo xì compañeru-nè mà, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te ñuu ñuu nì nacàhin-ne, nì càhàn-nè xì nèhivì xí Jesús, nì cachitnùhu-ne ñà-ndüá icúmí-né chivàha-ne nacua nì sàcùnaha-né nùù nècuàchì apóstol xì dava ga nècuàchì sahnú ñuu Jerusalén. ⁵ Ñàyùcàndüá, nì nacuahandee ini nsidaa nècuàchì cahvi xì Jesús ndoo nsidaa ñuu mà, te quivì quivì nì nducuahà gá stná-nè.

Nansa nì dàcùní Dios Pablo seña xi-ya, te nì xini-nè iin iin nècuàchì ladu Macedonia cana-xi-né

⁶ Daaní, Pablo xì compañeru-nè, nì dandàcú Espíritu Ìi xí Dios nùù-né ñà-màsà cùhùn-nè xì razón ndiaha ndè ladu Asia. Ñàyùcàndüá, nì yàha-ne ndè chicá nùù-xí cuàhàn-nè, te nì nacàhin-ne ladu Frigia xì ladu Galacia. ⁷ Dandu nì sàà-nè raya ladu Misia, te yucán nì cuni-nè nàcahnde-nè sàà-nè ndè ladu Bitinia. Doco cóni sàha Espíritu Ìi xí Jesús quida-ne ducán. ⁸ Ñàyùcàndüá, nì yàha ndaà-nè inii ladu Misia, te nì sàà-nè dècuèndè ñuu Troas. ⁹ Dandu ñuú nì dàcùní Dios Pablo iin seña, nì xini-nè ndè ladu Macedonia, te yucán iin

iin tiàa ñuu mà, cachí-nè: “Nahà-ní ladu Macedonia yohó, te chindee-ní nsiùhù”, cachí-nè. ¹⁰ Daaní, ñà-nì sàní Pablo ducán, ñàyùcànduá vichi duha nì nsidayucun-nè ñà-cùhùn-nè yucán, mii-né xì compañeru-nè xì stná yùhù, vàchi sàní cundaà ini-nì, Dios nduú ana techúún-xí-nsí cùhùn-nsí cachitnùhu-nsí xì nèhivì ladu mà ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì tàvà Dios Pablo xì Silas vehecàa iá ñuu Filipos

¹¹ Daaní, nì nana-nsi iin barcu ñuu Troas mà, te nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu ñà-yàha-nù mar. Te nì yàha ndaà-nsí dècuèndè ñuu Samotracia, dandu inga quivì nì sàà-nsí ñuu Neápolis. Yucán nì nuu-nsi barcu mà, ¹² te cuàhàn-nsí chicá nù-xí dècuèndè ñuu Filipos. Te divi ñuu mà nduú ndé iá chuun chicá nahnú ladu Macedonia yucán, te ndoó cuàhà stná nècuàchì Roma yucán. Pues divi ñuu yucán nì sàà-nsí nì sandoo chii-nsí itnii quivì.

¹³ Daaní, na ní sàà iin quivì descansu, dandu nì quee-nsi ñuu mà cuàhàn-nsí yuhù yúte ndé siempre natácá itnii nèhivì xícàn tàhvi nùu Dios. Ñàyùcànduá, nì sàà-nsí yucán, nì sàcùndoo-nsí, te nì càhàn-nsí palabra xì Dios nì inini nècuàchì ñahà nì casaà stná yucán. ¹⁴ Te iin nècuàchì mà nani Lidia. Ñuu Tiatira nduú ñuu-nè, te chuun quidá-né nduá dicó-né sìcoto finu moradu. Te cahvi stná-nè Dios. Ñàyùcànduá na ní càhàn Pablo palabra ì, ndiaha gá nì chindee Dios-nè ñà-nì inini vaha-ne ini anima-nè, te nì xinindisá stná-nè palabra mà. ¹⁵ Dandu nì cuhì stná-nè, mii-né xì nèhivì vehe-ne. Te después nì càhàn-nè xì-nsí nì sacundahví-nè nùu-nsí, cachí-nè:

—Nú sàní cundaà ini-nsia ñà-iin nècuàchì nihnú vaha ndisa ini xì Jesús nduí, dandu yàha-nsia vehi cundoo chii-nsia —nì cachí-nè.

Te vátùni nì cundee-né nì candisá-nsí cundoo-nsi yucán.

¹⁶ Daaní, iin quivì cuàhàn-nsí ndé xícàn tàhvi-nsí nùu Dios, dandu nì ndacùhun tnahá-nsí xì iin ñahà chii inácáa iin ñà-malu ini-xi, te sàhà ñà-malu-mà tùha-ñà cachí-ña suerte xi-nda. Ñàyùcànduá, tiàa xídandacu-xi sàhà-ñá, vihi dìhùn níhi-té ñà-tùha-ñà cachí-ña suerte xì nèhivì. ¹⁷ Pues divi ñahà chii mà nì quesaha-ñá nì tenchicùn-ña nsiùhù, ndáhì-ña palabra (sàhà-nsí), cachí-ña:

—Tiàa yohó, nècuàchì xinúcuáchì nùu mii-yá dandacú ndé chicá ansivi xínduu-ne, te cachitnùhu-ne xì-ndà nansa iá ichì ndé càcu anima-ndà —nì cachí-ña.

¹⁸ Pues nsìquívì nì quida-ñà ducán, dècuèndè màni cundéé gá ini Pablo. Ñàyùcànduá, nì nacuíco-né yàtà-né nì càhàn-nè xì ñà-malu iá ini-ña, cachí-nè:

—Ndácùcahín quivì Jesucristu, te dandacuí nùu yohó ni yúxin-yó ini ñahà chii jaàn, te cuáhàn.

Dandu vichi duha nì quee ñà-malu cuàhàn.

19 Doco tiàa xínduu patrón xi-ñà, nì cundaà inì-te ñà-mà níhì gá-te òhùn sàhà-ñá. Ñàyùcàndùá, nì catnii-tè Pablo xì Silas, te nì ditá-tené cuàhàn-te xi-né dècuèndè inì-xi ndé ndoó nècuàchì dandacú. 20 Te yucán nì dàtnátuu-tèné nùù nècuàchì nsidándáa sàhà chuun, te nì cachi-te xi nècuàchìmà:

—Tiàa yohó, tè-raza Judea xínduu-tè, te cuàhà gá quidá tóntò-te nècuàchì ñuu-ndà. 21 Díin estilu chináhà-te, mate có-sàha ley xi-nda candisá-nda estilu mà. Còò permisú chivàha-ndañá, vàchi nècuàchì romanu nduu-nda.

22 Dandu nèhivì cuàhà itá yatni yucán, nì xidà stná ini-nè, ñàyùcàndùá nì dàndacú juez mà ñà-tavà-té sìcoto xi ndùì-nè, te cani-tèné xì vara. 23 Te na ní nsihi nì sahnì cuì-tené xì vara, dandu nì dàquécoyo-tèné vehecàa, te nì chinaha-té nècuàchì ndiáa yucán ñà-nì cúndiádí vaha nècuàchìmà. 24 Ñàyùcàndùá, nì dáyáha-ne nècuàchìmà ndè chicá inì-xi vehecàa ma, te nì dàquécoyo-ne sàhà nècuàchìmà mahì iin yutnù cahnù.

25 Daaní, nahi dava ñùu ndoó-né (vehecàa ma) xicàn tàhvi-né nùù Dios, te nacuatú-né alabanza xi-ya. Te inínì stná tè-xíndiadi gà mà. 26 Dandu nanàa nì tnàa fuerte sàstnùhù, te nì ndòyo nihni inii vehecàa ma, dècuèndè cimientu xan nì xichí stná. Ñàyùcàndùá nì nuna nsihi yehè, te nì dàñà tnahá nsihi cadena nuhnì tè-ndiàdí mà. 27 Dandu nì nsicuihnù inì nècuàchì ndiáa mà, te nì xini-nè nuná yehè vehecàa. Ñàyùcàndùá nì tavà-né espada xi-ne, cuàhàn-nè cahni-né mii-né ni cuí, vàchi nì tuxi ini-nè sàni caquee nsihi tè-ndiàdí mà. 28 Doco nì ndàhì ndee Pablo, cachí-nè:

—¡Màsà quidá quínì-nì xì mí-nì, vàchi ndoó nsihi-nsi!

29 Dandu nècuàchìmà, nì xicàn-nè ñà-tnùù nùù-né, te nì quìhvi-ne ndè ini vehecàa ma, ndé quidí cuisì-né, te nì sàcuìin sísì-né nùù Pablo xì nùù Silas. 30 Dandu nì tavà-ñánè fuera, te nì cachi-nè:

—Señores, cachi-nsià xì', ¿ndiá nduá quide, te càcu anímè?

31 Dandu nì naxiconihí Pablo xì Silas nùù-né, cachí-nè:

—Cuisì cunindisa-ní Stoho-ndà Jesucristu, te càcu-ní xi stná nèhivì vehe-ní.

32 Dandu nì càhàn-nè xì nècuàchìmà ñà-ndùù palabra xi Stoho-ndà Señor, te nì inini vaha-ne, mii-né, xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne. 33 Daaní, divi hora ñuú mà nì saca-ñané cuàhàn-nè xì nècuàchìmà nì nacate-ne mandù icà nècuàchìmà ndé nì dùcùn. Daaní, vichì duha nì cuhii-né xì stná nèhivì vehe-ne. 34 Dandu nì saca-ñané nì nana-ne nì nansihvi-ne vehe-ne, nì sàha-ñané ñà-nì xixi-ne, cudii ini-nè, vàchi sàni xinindisá-né Dios vichi. Te cudii stná ini nsidaa nèhivì ndoó vehe-nemà.

35 Daaní, na ní tùinuù inga quivì, dandu nì techuún juez itnii policia cuàhàn-te cachitnùhu-tè ñà-vàtùni dàñà Pablo xì

Silas. ³⁶ Ñàyùcàndùá, nècuàchì ndiàá xì vehecàa ma, ducán nì cachitnùhu-ne xì Pablo, cachí-nè:

—Sàni dàndàcù juez dàñà-nsiá: sà-íá caquee-nsia libre, cachí-nè. Ñàyùcàndùá, màsà nácání gá inì-nsia, vàchi vátùni quee-nsia cùhùn-nsià —nì cachi-nè.

³⁷ Doco Pablo, nì cachi-nè xì policía yucán:

—Nsiùhù, nècuàchì romanu nduú stná-nsì. Doco nì ñàhni cuì-nsì nùù nsidaa nèhivì, te nì còò stná justicia nì ía sàhà-nsí na ní sàcùndiadi-nsì yohó. Sàháyùcàndùá, mà cándisâ-nsí quee dèhé-nsì. Cuní-nsì nì cáquíxí mii juez tavà-né nsiùhù —nì cachi Pablo.

³⁸ Dandu nì sàhàn policía mà nì cachitnùhu-tè xì juez ñà-nduá nì cachi Pablo. Ñàyùcàndùá, nì yuhí nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè nècuàchì romanu nduú stná Pablo xì Silas, (te ía stná derechu xi-ne). ³⁹ Dandu nì quixi juez mà, te viví-nì nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, nì tavà-ñánê, te nì sacundahví-nè nùù nècuàchìmà ñà-nì quèé-né ñuu mà. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, na sání quee-ne vehecàa ma, dandu cuàhàn-nè vehe Lidia, nì nàcòtò-nè nsidaa nèhivì iin-nì cahví xi Jesús, nì nacuàhandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè.

17

Nansa nì cucuahà sàhà Pablo ñuu Tesalónica

¹ Daaní, nì yàha-ne ñuu Anfípolis xì ñuu Apolonia, te nì sàà-nè ñuu Tesalónica. Te yucán ía iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea. ²⁻³ Te Pablo, de por sí sàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchìmà (na sàà-nè iin iin ñuu). Ñàyùcàndùá ùni semana cada quivì descansu nì sàhàn-nè veheñùhu yucán, nì càhàn-nè sàhù xì nècuàchì natácá yucán, nacání-né xì nècuàchìmà nansa cachitnùhu tutu ì sàhà rey ndiaha ndiatú-né ndé cachá ñà-ìcúmí rey mà ndoho-ya, dandu después natiacu-yà. Ducání nì dàcùahá-né nècuàchìmà, nacání-né sàhà Jesús ñà-divi mii-yá nduú rey ndiaha ma. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì xinindisá dava nècuàchìmà, te nì tenchicùn stná-nè Pablo xì Silas. Cuàhà-né xínduu nècuàchì raza griegu ináhá stná ía Dios, te cuàhà stná-nè nduú nècuàchì ñahá xí-idònùù ladu yucán. ⁵ Doco dava tè-raza Judea yucán, cóni xínindisâ-te palabra mà, vàchi nì cacumbidia inì-te sàhà Pablo. Ñàyùcàndùá, nì saca-tè itnii tiàa tùha quini xicánúú xíxîn, te nì nacana gà-te nèhivì cuáhà, te nì quida cuahà-té sàhà Pablo ñuu yucán; nì sàà-te ndè vehe Jasón, nì caquihvi-tè fuerza ini vehe-ne, nandúcú-té Pablo xì Silas, vàchi cuní-te tavà-ténê fuerza, te quida-ténê entregar ndahà nèhivì cuáhà mà. ⁶ Doco cóni ndácùhun-téné. Ñàyùcàndùá, nì tavà-té Jasón xì iin ùi gà stná

nècuàchì xiníndísá-xí-yâ. Te ñuhú níhni-tené nì sàà-te nùù tè-xícusahnú nùù ñuu mà, cána fuerte nsidaa-té, cachí-te:

—Ndè stná ñuu-ndà yohó sàni quesaa nècuàchì quidá tóntô xì nèhivì inicutu ñuhívì. ⁷ Te Jasón yohó, nì dáyáha stná-nè nècuàchìmà ini vehe-ne, mate ni-iin nècuàchìmà có-ndùlócô-nè sàhà ñà-nduá dandacú rey cahnú César xi-nda, vàchi cachí-nè iá inga rey chicá cusáhnú nani Jesús.

⁸ Ducan nì cachi temà xì nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcànduá cuàhà gá nì ndulocó tè-xícusahnu-ma sàhà palabra mà, ⁹ te nì dandacú-te ñà-fuerza nì dàquíhvi Jasón xì compañeru-nè dihùn nduú fianza, dandu nì cadaña-né.

Ñà-nduá nì quida Pablo xì Silas ñuu Berea

¹⁰ Daaní, nèhivì xí Jesús ndoó yucán, ñuu nì tavà déhê-nè Pablo xì Silas nì sàndaca ichi-ñané ñà-cùhùn-nè ñuu Berea. Te na ní casaà-nè yucán, nì sàhàn stná-nè veheñùhu xì nècuàchì raza Judea. ¹¹ Te nèhivì veheñùhu yucán, chicá nì nacani vii ini-nè nùù nècuàchì ñuu Tesalónica, vàchi xì nsidaa voluntad xi-ne nì inini vàha-ne palabra ìì xí Dios. Nsiquívi nì nanducu váha-ne nùù tutu ìì ñà-cùnì-nè cundaà ini-nè a ndísá ñà-ndáà nduá cachí Pablo, á cóo. ¹² Ñàyùcànduá, cuàhà nècuàchì raza Judea nì xinindísá, te cuàhà stná nècuàchì ñahà raza griegu xì-idònùù, xì cuàhà stná nècuàchì tiàa ñuu mà.

¹³ Doco tè-raza Judea ndoó ñuu Tesalónica, nì xinitnùhu-tè ñà-ndè stná ñuu Berea dacuítia Pablo razón ndiaha xí Dios. Ñàyùcànduá, nì sàà stná-te ñuu Berea mà, te nì dacà stná-te dìni nèhivì ñuu mà, nì dànácuída-tené (sàhà Pablo). ¹⁴ Ñàyùcànduá, nècuàchì cahvi xì Jesús, vichi vichi nì dáyáha-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè ndè yuhù mar. Doco Silas xì Timoteo, cóni queé-né ñuu mà.

¹⁵ Daaní, nècuàchì ndaca-xi Pablo cuàhàn, cutnâhâ-né nì sàà ndè ñuu Atenas. Dandu na cuàhàn-nè naquihin-ne ichi mànuhù-né, nì sàcùnaha-né cachi-nè xì Silas xì Timoteo ñà-luegu ni quixí stná nècuàchìmà ndé iá Pablo.

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè xì nècuàchì xícusahnú ñuu Atenas

¹⁶⁻¹⁷ Daaní, ndiatú Pablo quesaa compañeru-nè ñuu Atenas yucán, te nì xini-nè itá chítu figura cahvi nèhivì ñuu mà. Te nì cuduchi cuàhà ini-nè sàhámà, ñàyùcànduá, itnii xichi nì sàhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea yucán, te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná nècuàchì inga raza sàhàn yucán. Te nsiquívi nìsa sàhàn stná-nè yàhvi, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì ndácùhun tnaha-xi-né. ¹⁸ Te dava tiàa nchícùn ley xì tè-epicúreo, xì dava stná tè-ley estoico, nì ndacùhun stnahá-te xi-né, te nì xicàn tnùhù stnahá-te nùù-né. Ñàyùcànduá cachí dava-tè xì compañeru-te:

—¿Ndíà nduá cachí guá tè-jaàn xì-ndà?

Te nì cachi dava gà-te:

—Ádi stoho nècuàchì inga ñuu cáhàn-te sàhà-xí.

Ducán nì cachì-te, vàchi iníní-te cáhàn Pablo sàhà Jesús, xì sàhà nansa natiacu-ndà. ¹⁹ Dandu nì saca-tè Pablo, cuàhàn-te xi-né iin xaan nani Areópago ndé natácá tè-xícusahnú nùù ñuu mà. Te yucán nì ndàcàtnùhù témà nùù-né, cachì-te:

—¿Nansa iá dàñùhù sàà dacuaaha-guá-ní nèhivì? ²⁰ Vàchi sàni xinitnùhu-nsi cáhàn-ní sàhà iñàha tàcùnì-nsi, te ñàyùcànduá cunì-nsi cundaà ini-nsi sàhà ñà-nduá cáhàn guá-ní jaàn —nì cachì-te. ²¹ Vàchi nsidaa nècuàchì ñuu Atenas yucán, xì stná nècuàchì inga ñuu ndoó yucán, chicá cudì ini-nè cunitnùhu-ne, te ò cachi-nè sàhà iin ñà-saa.

²² Ñàyùcànduá, nì sàcuìn Pablo nùù nècuàchì sàni nataca lugar nani Areópago mà, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Atenas yohó, sàni cundaà inì, cuàhà gá cahvi-nsiá stoho-nsiá. ²³ Vàchi na xicánuí yohó nì xinì itá cuàhà ñà-nduá cahvi-nsiá; te nì xini stnáì yucán iin iin altar ndé itándiaa palabra yohó: “Dohó quidáñùhù-ndá iin Dios tàcùnì-ndà”, cachá`. Pues cunaha-nsiá, mate có-ínáhá-nsiá Dios mà, te quidáñùhù-nsiâyà, doco yùhù cuàhìn cachitnùhi xì-nsiá sàhà-yá.

²⁴ Mii-yá nduú ana dandacu-xi nùù ansivi xi sàhà ñuhivì, vàchi mii-yá nì quidayucun xán xì nsidaa stná ñà-íá núá. Ñàyùcànduá, có-xiñùhù-yá quidayucun nèhivì ni-iin vehe ndé coo-ya. ²⁵ Vàchi itíacú mii-yá; còò ni-iin ana dacútiacú xì-yá, vàchi còò ni-iñàha quidámànì nùù-yá; còó. Mii-yá taxí-yá vida xi-nda, tàchì-ndà, xì nsidaa iñàha. ²⁶ Te iin-ní yohòtéhè-ndà nì quidayucun-yàndó, ñàyùcànduá vichi xíndoo-nda inicutu ñuhivì, te cuàhà raza nduu-nda. Te mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi índù tiempu cundoo iin iin raza ñuhivì, xì índùvì nùù-xí cunduu iin iin ñuu cada raza, ²⁷ áma nanducu-né mii-yá, te cunitnàhá-né xì-yá na ian nandúcú ndáha cuaá-nèyà. Doco, cunaha-nsiá, yatni uun iá-yà ndé ndoó iin iin-nda. ²⁸ Vàchi sàhà mii-yá itíacú-ndà; divi sàhà mii-yá xicánuí-ndá, te ndoo-nda ñuhivì. Te dava stná tè-tùha nachutnahá palabra ñuu-nsiá yohó, sàni cachì-te: “Divi mii-yá nduú yohòtéhè-ndà”. ²⁹ Ñàyùcànduá, nú ndisa, descendencia xi Dios nduu-nda, dandu màsà cútúxí ini-ndà Dios nduú iin figura nì nacani ini nèhivì, te nì quidavàha-neà xì oro ò plata ò yùù. ³⁰ Cunaha-nsiá, tiempu nì yàha xi-nda, cóni ítní Dios cuenta sàhà modo xi nèhivì, vàchi cónisá cundáà ini-nè. Doco vichi, nùù nsidanicuú nèhivì inicutu ñuhivì dandacú-yá ñà-naxicocuìn ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ³¹ Vàchi sàni saquin-yá iin quivì cuàhàn-yà ndàcàn-yà cuenta sàhà

cuàchi nèhivì ñuhìví, te nìhì-né nacua ndiá ìcà. Te sàni cachi stná-yà ana cunduu juez nsidandaà cuenta xi-ya; divi nduú iin ana (nì xihì, te) nì natiacu nì quida-ya. Pues sàhámà vátùni cucumi ndisa-nda seguru ñà-ìcúmí coo ndisa juiciu —nì cachi Pablo.

³² Daaní, na ní inini nècuàchìmà ñà-càchí Pablo iá nansa natiacu-ndà, dandu nì sàcùndiaa uun-ñané. Doco dava-ne, còò; dohó nì cachi-nè:

—Nsiùhù, cuní-nsì cunini ga-nsì càhàn-ní xì-nsí inga quivì sàhà chuun jaàn.

³³ Dandu nì quee Pablo cuàhàn-nè. ³⁴ Doco dava tiàa nì inini ma, nì xinindisá-né, te nì tenchicùn-nè nècuàchìmà. Iin-ne nduú iin juez quidáchúùn lugar nani Areópago mà, te quivì-né nduú Dionisio. Te inga-nè nduú iin ñahà nani Dámaris; te ndoó gà stná iin ùi ana nì xinindisá.

18

Ñà-nduá nì quida Pablo ñuu Corinto

¹ Nì nsihi (nì càhàn Pablo xì nècuàchìmà), dandu nì quee-ne ñuu Atenas cuàhàn-nè ñuu Corinto. ² Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin nècuàchì raza-nè Judea nani Aquila. Mii-né xì ñahàdihí-nè Priscila, xínduu-ne nècuàchì iin ñuu iá ladu Ponto, doco vichi làcà ní quixi-ne ñuu Roma iá ladu Italia, vàchi nì dándàcú rey cahnú Claudio ñà-fuerza caquee nsihi nèhivì raza Judea ñuu mà cùhùn-nè. Ñàyùcànduá, ñuu Corinto yucán sàni caquesaa nècuàchìmà. Dandu nì sàa stná Pablo visita vehe-ne, ³ te yucán nì ndòo-ne cutnàhâ-né xì nècuàchìmà quidáchúùn-né, vàchi iin-ni oficiu icúmí nsidaa-né, divi ñà-quidavàha-ne vehe sìcoto ndee. ⁴ Te cada iin iin quivì descansu sàhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè, te nì càhàn Pablo xì nèhivì yucán, vàchi cuní-nè cunindisá stná nècuàchìmà, a sea nduú-né nècuàchì raza-nè, te ò nèhivì inga raza.

⁵ Daaní, nì quee Silas xì Timoteo ladu Macedonia, nì quesaa-nè ndé iá Pablo. Dandu Pablo, ndé cuisì chuun càhàn-nè palabra xi Dios nì quesaha-né quidá-né, te cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchì raza-nè yucán, cachí-nè ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú Jesús. ⁶ Doco nècuàchì yucán, nì caquesaha-né nì cahíchi ini-nè palabra mà, te nì càhàn ùhí-nè dìquiá. Ñàyùcànduá, nì naquidi Pablo sìcoto xi-ne, (te seña nduámà ñà-cuàhàn-nè nacoò dahuun-ne nècuàchìmà). Te nì cachi-nè:

—Yùhù, mà cúnsidá cuàchi nú ni sàa anima-nsià ndañuhá. Mii-nsiá cunsida cuàchi-nsia sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá, vichi, nèhivì inga raza icúmí-nsí càhàn xì-nsí —nì cachi-nè.

⁷ Dandu nì quee-ne veheñùhu ma cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Justo. Iin nècuàchì nihnú vaha stná ini xì Dios nduú nècuàchìmà, te yatni inítnáhâ stná vehe-ne xì veheñùhu yucán.

⁸ Doco nì ìa iin nècuàchì inùu xì veheñùhu ma nani Crispo, te nì xinindisá stná nècuàchìmà ichì Jesús, mii-né xì nsidaa nèhivì vehe-ne. Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì ñuu mà, nì inini stná-nè palabra xi-ya, te nì xinindisá stná-nè, dandu nì cuhì-né.

⁹ Daaní, iin ñuu nì dásání Dios Pablo nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhì-ní, te màsà cú-íhín-ní xì ni-iin nèhivì. Iin-ni quida-ní seguir càhàn-ní xì-né. ¹⁰ Vàchi yùhù ié` cutnàhí xì-ní, te còò iin quida quini xi-ní, vachi cuàhà nèhivì ñuu yohó icúmí cunduu nèhivì xí —nì cachi-yà.

¹¹ Ñàyùcàndùá, iin cuà dàva nì ìa Pablo ñuu yucán, nì dàcuàhá-né nèhivì ndoó yucán ñà-nduú dàñùhù xì Dios.

¹² Daaní, ladu Acaya yucán iá stná iin tè-dàndàcú nani Galión. Te tiempu xi-tè nì nataca cuàhà tè-raza Judea, nì catnii-tè Pablo, nì saca-tèné cuàhàn-te xi-né nùu tè-dàndàcù-mà, sanícuàchi-tè sàhà-né, ¹³ cachì-te:

—Tiàa yohó, diin nduú modo chináhà-nè cahvi-nda Dios, vachi cunaha-ní, có-sàha ley xi-nda cahvi-nda Dios nacua cachì mii-né.

¹⁴ Dandu meru cuàhàn càhàn stná Pablo nì cùí, te nì cachi Galión mà:

—Mii-nsiá tè-raza Judea, nú ndisa quidá quíni tiàa yohó, te ò iin falta cahnú nduá nì quida-ne nì cùí, dandísá, vátùni candisé ñà-sànicuàchi-nsia sàhà-né nùí. ¹⁵ Doco còò, vachi cuisì sàhà dàñùhù xi mii-nsiá càhàn-nsià, xì sàhà stná nècuàchì nchichí xi-nsia, xì sàhà stná ley xi mii-nsiá. Ñàyùcàndùá, mii-nsiá cundehè-nsiá sàhà chuun yohó, vachi yùhù, mà nsídándài-ñà —nì cachì-te. ¹⁶ Dandu nì dandàcù-te cuxio nsihì-ne nùu-té.

¹⁷ Daaní, dàva nècuàchì raza griegu ñuu mà, nì catnii-ne iin nècuàchì cusáhnù nùu veheñùhu xì nècuàchì raza Judea mà. Sóstenes nani nècuàchìmà, te nì sahnì cuí-ñané nùu Galión mà. Doco cóni ndúlócò-te.

Nansa nì naxicocuin Pablo ndè ñuu Antioquia, dandu nì quihìn tu-ne ichì inga xichi cuàhàn-nè chuun xì Jesús

¹⁸ Daaní, cuàhà gá quivì nì ìa Pablo ñuu yucán. Dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchì hermanu ndoó ñuu mà, te cuàhàn-nè ñuu Cencrea. Te yucán nì daté tehe-né, vachi seña (nì sanduamà) ñà-sàni saquin-nè iin compromisu nùu Dios. Daaní, ñà-cùnì-nè nùhù-nè ladu Siria, ñàyùcàndùá, nì nana-ne iin barcu, mii-né xì Aquila xì ñahàdìhì nècuàchìmà nani Priscila, te nsidaa-né cuàhàn-nè barcu mà ¹⁹ nì sàà-nè ñuu Éfeso, vachi divi ñuu yucán icúmí ndòò Priscila xì Aquila.

Dandu nì sàhàn (nsidaa-né) veheñùhu xi nècuàchì raza-nè ñuu mà, te nì càhàn Pablo xi nèhivì natácá yucán. ²⁰ Te nècuàchìmà, nì cuni-nè cucuee chii gá Pablo xi-né inga ratu gá. Doco cóni cándísâ-né, ²¹ vâchi nì cachi-nè:

—Icúmî nùhì ñuu Jerusalén ñà-coi yucán quivì nacava vicò sà-itúú. Doco primeru Dios icúmî naxicocuíñ yohó inga xichi —nì cachi-nè, dandu nì ndaquindèè-né xi nècuàchìmà. Te nì nana tu-ne iin barcu iá ñuu mà cuàhàn-nè. ²² Dandu nì sàà barcu mà ñuu Cesarea, (te yucán nì nuu-ne), mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì casàhù-nè xi nèhivì xí Jesús ndoó yucán, dandu nì quee tu-ne cuàhàn-nè ñuu Antioquia. ²³ Te yucán nìsa la-ne iin ratu, dandu nì quihin tu-ne ichì cuàhàn-nè ladu Galacia xi ladu Frigia. Te ñuu ñuu nì nacàhin-ne nì càhàn-nè xi nècuàchì nchícùn ichì Jesús, nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà.

Ñà-nduá nì cuu na ní sàà Apolos ñuu Éfeso, te nì càhàn-nè palabra ì xí Dios

²⁴ Daaní, ñuu Éfeso mà nì sàà stná iin nècuàchì raza Judea nani Apolos. Alejandría nduú meru ñuu-nè, te tùha vâha-ne càhàn-nè sàhù. Te ináhá váha stná-nè nansa nacání tutu ì, ²⁵ vâchi cuàhà gá sàni dàcuàhá-né ichì Stoho-ndà Dios. Te dùi gá stná ini-nè càhàn-nè sàhù. Ñàyùcànduá, claru chináhá-nè sàhà ichi-yá. Doco cuisì ley xi Juan Bautista nduá ináhá-né. ²⁶ Pues divi nècuàchìmà nì quesaha-né càhàn ndee-né xi nèhivì sàhàn veheñùhu xi raza-nè ñuu Éfeso mà. Te nì inini stná Priscila xi Aquila. Ñàyùcànduá nì tavà cuàán-ñané nì nacani vii-né xi nècuàchìmà nansa meru iá ichì Dios. ²⁷ Daaní, después, nì cuni nècuàchìmà yàha-ne nù-xí ndé nduú ladu Acaya. Te nsidaa hermanu (ñuu Éfeso mà), nì cachi-nè:

—Ndiaha gá nú nì cùhùn-ní yucán.

Te nì tiaa stná-nè iin tutu cùhùn nuu nèhivì xí Jesús ndoó ladu Acaya mà ñà-cundua nù nècuàchìmà. Daaní, después na sàni sàà nècuàchìmà yucán, cuàhà gá nì nacuahandee ini-nè nsidaa nèhivì sàni nihitáhvi cunindisá ichi-yá. ²⁸ Vâchi nì càhàn stná-nè xi cuàhà tè-raza-nè Judea, nì cahvi-ne libru ì iníni-te, te ducán claru nì quida-ne comprobar ana nduú Jesús, ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú-yá, te ducán nì cundee-né nù témà, iníni nsidaa nèhivì.

19

Ñà-nduá nì quida Pablo na ní ìa-ne ñuu Éfeso

¹ Daaní, na iá ì Apolos ñuu Corinto, dandu nì quihin Pablo ichì nínu, nì yàha-ne ladu yucù mà, te nì sàà-nè ñuu Éfeso. Yucán nì ndacùhun tnahá-né xi itnii nècuàchì dacuahá ichì Dios. ² Te nì cachi-nè xi nècuàchìmà:

—Na ní xinindisá-nsiá palabra xi Dios, ¿a ní nìhìtáhvì stná-nsiá cucumi-nsiá Espíritu Ìì xí-yá?

—Còò —cachí nècuàchìmà— tãñáha ga cundaà ini-nsì a ñá-íá Espíritu Ìì, ò ñá-còò-yá.

³ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—¿Ana dìquívì-xí nì ndacùcahan-né na ní cuhì-nsiá?

—Dãñùhù xi Juan Bautista nduá nì cuhì-nsí —nì cachi nècuàchìmà.

⁴ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñà-ndàá nduá, nisa quida ìì Juan mà nèhivì na ní cuu-ne arrepenitir. Doco nì cachi stná-nè ñà-después icúmí quixi ana cunihnu vaha ndisa ini-ndà, divi nduú Jesucristu.

⁵ Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini nècuàchìmà nansa cachí Pablo, dandu nì canduhì sàà-né, doco vichi quívì Stoho-ndà Jesús nì ndacùcahan-né. ⁶ Dandu nì chitandòó Pablo ndahà-né dìni nècuàchìmà, te nì quixi fuerte Espíritu Ìì xí Dios ini anima nsidaa-né, te nì dácáhàn-yànè dàhàn sàà, te nì càhàn stná-nè razón ndiaha nì quixi nùù Dios. ⁷ Te nsidaa nèhivì mà, ùxìn ùì tiàa nduú-né.

⁸ Dandu ùì yòò nì ìa ga Pablo ñuu mà, sáhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè, te càhàn-nè xì nèhivì yucán, nacání-né nansa íá ichì ndé dándacú Dios, te dácáhàn-nè nècuàchìmà ñà-nì cúnchícùn viì-né ichì-yá. ⁹ Doco dava-ne, cónì cúdì ini-nè ley mà; cónì cúnì-nè cunindisá-nèa, ñàyùcànduá, quini ga nì càhàn-nè xì nèhivì dìquì ichì-yá. Sàhà ñà-jaàn nì nacoo Pablo nècuàchìmà, te nì tavà cuàán-né nsidaa nècuàchì nchícùn ichì-yá cuahàn-nè vehe iin tiàa nani Tiranno ndé nduú escuela. Te divi lugar mà nì dàcuahá-né nècuàchìmà nsìquívì. ¹⁰ Te ùì cuìà nì chinaha-nè nèhivì ducán. Ñàyùcànduá, nsidanicuú nèhivì ndoó ladu Asia yucán, nì xinitnùhu-ne nansa íá razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesús, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga, nsidaa-né nì xinitnùhu-ne. ¹¹ Te cuahà gá milagru fuerte nì sàhatahvì Dios nì quida Pablo. ¹² Dècuèndè pañuelu xi-ne, ò ndé` sìcoto itándiaa icà-né sáhàn nùù nècuàchì cuhí, te ndúvaha-ne, te yúxìn stná ñà-malu ñuhú ini-nè.

¹³⁻¹⁴ Doco yucán nì sandoo stná dava tè-raza Judea xicánúú tavá xi ñà-malu. Ùsà ñàní dèhe iin dùtù cusáhnù nani Esceva nduú-te. Te nì quesaha-té xicánúú-te ndácùcahan stná-te quívì Jesús tavá-te ñà-malu. Te dohó cachí-te xán: “Yùhù ndácùcáhìn quívì Jesús, divi ana càhàn Pablo sàhà-xí, te dandacuí nùù-ndá ñà-quee-ndá, te cuahán-ndâ”, cachí-te. ¹⁵ Doco (iin xichi) na ní quida-tè ducán, dandu nì naxiconihí ñà-malu nùù-té, cachá`:

—Yùhù ináhí Jesús, te ináhá stnài ana nduú Pablo. Doco nsiohó, còò cuenta quihín nsiohó —cachá`.

16 Dandu tiàa inácaa-ña anima-xi, ni ndavà-te ni ducùn ndàhà tnàhá-te xi témà, te ni cundee-té nùù nsi-úsà témà, dècuèndè ni dànacuèhè stná-te témà, te ni dàndiàchì ìi-té sìcoto xi temà. Ñàyùcàndüá, ni canacoyo nsihi-tè vehe ma cuàhàn-te. 17 Ñà-jaàn nduá ni cuu, te ni xinitnùhu stná nsidaa nèhivì ñuu Éfeso yucán, nècuàchì raza Judea, xi stná nècuàchì dava ga. Ñàyùcàndüá, yáha ga ni yùhí-nè, te chicá ni ndenihi vaha stná-nè Stoho-ndà Jesús. 18 Te cuàhà gá stná nècuàchì xiníndísá-xí-yâ, ni quixi-ne ni nàhmà vate-né, ni dàtúi-ne falta ni quida-ne. 19 Te cuàhà nècuàchì ni sanduu nècuàchì tàtnà, ni catnii-ne tutu itùì ndé itándiaa ñà-tàtnà xí-né vâxi-ne, te ni sahmi nsihi-neà nùù nsidaa nèhivì. Te ni tavà stná-nè cuenta nadaa xíndiaa nsidaa tutu ma, te ni cundaà ini-nè nahi ùi dico ùxìn mìl (50,000) dìhùn plata ndiaa`. 20 Ducán fuerte ni chindee Stoho-ndà Señor ni xitià nihni palabra xi-ya, te ni cucuahà-ña.

21 Daaní, na ní nsihi ni cuu ducan, dandu ni nacani ini Pablo cùhùn tu-ne ladu Macedonia xi ladu Acaya, dandu nùhù-nè ñuu Jerusalén. Te ni cachi stná-nè:

—Nú sàni ìa chí ñuu Jerusalén yucán, dandu xiñuhu cùhùn stnái ñuu Roma.

22 Dandu ni càhàn-nè xi ùi nècuàchì xinúcuáchí nùù-né nani Timoteo xi Erasto, te ni techuún-né nècuàchì mà ñà-màcòdònùù-né. Ñàyùcàndüá, ni quee nècuàchì mà cuàhàn-nè ladu Macedonia, doco Pablo, ni ndòo chíi gá-nè ni ìa-ne ladu Asia.

Nansa ni cuu cuahà sàhà ichi Jesús ñuu Éfeso

23 Quivì yucán yáha ga ni cuu cuahà sàhà ichi-yá. 24 Iin tiàa nani Demetrio ni dàquésáhá xân. Chuun xi nècuàchì mà nduú ñà-quadachuún-né xi plata, quidávàha-ne vehe cuati tnaha vehe cahnú yùù yócò Diana (iá ñuu yucán). Te divi sàhà Demetrio mà cuàhà gá chuun nisa nihì maestru quidáchúùn stná xi plata mà. 25 Ñàyùcàndüá iin quivì ni cana Demetrio mà nsidaa maestru mà xi dava ga stná tiàa tùha quidachuún nahi oficiu xi stná mà, te ni cachi-nè xi nsidaa-té:

—Mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiâ ñà-sàhà chuun xi-nda yohó icúmí-ndá ñà-cuicà-ndà, ñàni. 26 Doco sàni xini-nsia, te ò sàni xinitnùhu-nsia nansa quidá iin tiàa nani Pablo, càhàn-nè xi nèhivì, cachí-nè ñà-màdì dios ndisa nduú ñà-quadáyúcún ndahà nèhivì ñuhivì, cachí-nè, te ducán sàni dacà-né cuàhà nèhivì ñuu-ndà yohó, xi cuàhà stná nèhivì, inicutu ladu Asia yohó. 27 Ñàyùcàndüá, vihini sàà stná nèhivì cahíchì ini-nèndó sàhà chuun quida-nda. Te màdì cuisì ñà-jaàn, vâchi vihini sàà stná-nè cahíchì ini-nè veheñùhu xi dios xi-nda Diana, te dandáñúhú stná-nè tnùñuhu xí-ña, mate mii-ñá nduú ana

cahvi nsidanicuú nêhivî ladu Asia yohó, xî nsidaa stná nêhivî inicutu ñuhivî. —Ducán nî cachi Demetrio mà.

²⁸ Ñàyùcàndùá, na ní nsihi nî inini nècuàchìmà ñà-jaàn, dandu yáha ga nî caxidà ini-nè, te nî càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó!

²⁹ Ñàyùcàndùá, nî candulocó nêhivî inicutu ñuu mà, te cuàhà gá nî cuu cuahà sàhámà dècuèndè nî tnii-ne ùi compañeru Pablo nani Gayo xî Aristarco. Nècuàchì ladu Macedonia cutnáhà xi Pablo nî quixi-ne ichì nduú nècuàchìmà. Dandu nsidaa nêhivî cuàhà yucán, ñuhú-né nècuàchìmà carrera cuàhàn-nè, nî caquìhvi-ne ini lugar cahnú ndé natácá nêhivî ñuu mà. ³⁰ Te Pablo, nî cuni stná-nè quìhvi-ne càhàn-nè xî nêhivî mà, doco compañeru-nè nchícùn stná xî ichì Jesús, cóni sáha-ne lugar. ³¹ Te dava stná tè-xídandacú ladu Asia mà, ndoó vâha stná-te xi Pablo, ñàyùcàndùá nî dàsàà-te iin razón nùù-né, sacúndáhvi-te ñà-màsà quìhvi-ne lugar yucán. (Sàhà ñà-jaàn nduá cóni quìhvi-ne.)

³² Doco ini lugar mà, iin-ni cána ndee nêhivî cuàhà mà, mate tucu tucu xícachi iin iin-ne, te ñà-yáha guá sàni nacuidà nsidaa-né, ñàyùcàndùá chicá cuàhà-né ni cóni sáha tnùnî ini-nè índu chuun nî nataca-nè yucán. ³³ Daaní, dava tè-raza Judea, nî chindaha-té iin tnaha-tè nani Alejandro ñà-nî mácuìn-nè nùù nsidaa nêhivî cuàhà mà. Te nî ndàhì dava nêhivî mà xî Alejandro mà ñà-nî càhàn-nè xî nsidaa-né. Ñàyùcàndùá, nî dånáhà ndahà-né áma mácuñdoo dadí nècuàchìmà, vâchi cuní-nè càhàn-nè sàhà mii-né xî sàhà compañeru-nè nî cuí. ³⁴ Doco nêhivî cuàhà mà, na ní xinitnùhu-ne ñà-iin nècuàchì raza Judea nduú nècuàchìmà, dandu iin-ni nî càna ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó! —cachí-nè. Te iin-ni nî càna fuerte nsidaa-né ducán nahi ùi hora.

³⁵ Daaní, por fin nî nihì tè-nduú secretariu ñuu mà nî nachindoo dadí-te nêhivî cuàhà mà. Dandu nî cachì-te xi-né:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu-ndà Éfeso yohó, ¿amadí sà-ináhá-nsiá ñà-nsidanicuú nêhivî sàni xinitnùhu nansa quida-nda ñuu yohó, ndiaá-ndà vehe stoho cahnu-nda, divi mii-ñá ní quee ndè ansivi nî nacava-ñà ndé` yohó? ³⁶ Pues (ináhá-nê), te mà cùì cáchí-nè có-nduá ñà-ndáà. Ñàyùcàndùá, ndiá ìcà-nsiá cundoo sahnú-nsiá, te màdiá quida cuahà-nsiá ducán. ³⁷ Vâchi nècuàchì nî tnii-nsia ndacá-nsiá vâxi yohó, cóni quidá quini-ne xî veheñùhu xi-nda, ni cóni càhàn quini-ne dìquì dios xi-nda. ³⁸ Ñàyùcàndùá, nú cuní Demetrio xî compañeru-nè canicuàchi-ne sàhà iin nêhivî, dandu ni cùhùn-nè nùù juez ndoó ñuu yohó, te yucán ni canícuàchi stnahá-né sàhà-né. ³⁹ Te nú iá gà chuun xi-nsia vichi,

dandu xiñuhu nataca-ndà ndatnuhu víi-nda ñà-ndùú ichi ley. ⁴⁰ Vàchi vichi sàndòò-ndà tixi peligru canicuàchi gobiernu sàhà nsidaa-nda, vachi vihini cutuxi ini-nè ñà-cuàhàn-ndà daquésáhá-ndá iin revolución nduá, te mà nánihì tnùnì gá ini-ndà nansa cachi-ndà xì-né ndià disáhà-xì nì cuu cuahà guá vichi.

⁴¹ Ducán nì cachi tè-ndùú secretariu mà, dandu nì dānācūtiā nsihì-tè nēhivì mà.

20

Nansa nì sàhàn Pablo ladu Macedonia xì ladu Grecia

¹ Daaní, na ní nsihì nì cuu cuahà mà, dandu nì cana Pablo nsidaa nēhivì xì Jesús ndoó yucán, te nì nacuàhandee ini-nè nècuàchì mà. Dandu nì ndaquindèè stnahá-né, te nì quihin-ne ichi cuàhàn-nè ladu Macedonia. ² Te yucán nì nacàhin-ne cuahà ñuu, te nì càhàn cuàhà-né xì nècuàchì hermanu ndoó yucán sàhà-ñá chicá nì cúníhnú vaha ini-nè mii-yá. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè chicá nùù-xì ndè ladu Grecia. ³⁻⁴ Te yucán nì ìa-ne ùnì yòò.

Doco na meru cuàhàn-nè quihin-ne barcu nùhù-nè ladu Siria nì cùí, dandu nì xinitnùhu-ne ñà-sàni ndatnuhu tè-raza Judea, cuní-te cahni-téné. Ñàyùcànduá, nì naxicocuin ini-nè, nì quihin-ne ichi cuàhàn-nè nayàha-ne ladu Macedonia, dandu nùhù-nè ladu Asia. Te ichi mà cutnàhá stná-né xì iin nècuàchì ñuu Berea nani Sópater, xì stná ùì nècuàchì ñuu Tesalónica nani Aristarco xì Segundo. Te cuàhàn stná iin nècuàchì ñuu Derbe nani Gayo, xì stná Timoteo, xì stná ùì nècuàchì ladu Asia nani Tíquico xì Trófimo. ⁵ Pues nsidaa compañeru Pablo mà, idónuu-né nì sàà-nè ñuu Troas. Te yucán nì cucuìta-ne ndiatú-né sàà stná Pablo xì yùhù. ⁶ Daaní nsiùhù tu, na sàni yàha vicò xixì-né pan có-ndutáchí, dandu nì nana-nsi barcu ñuu Filipos. Te ùhùn quivì nì xìca-nù mar dècuèndè nì sàà-nu ñuu Troas. Yucán nì nacuatnahá-nsí xì nècuàchì cuàhàn cueé mà. Te ùsà quivì nì cuee-nsì nì sandoo-nsi yucán.

Nansa nì natiacu iin tèchii ñuu Troas na ní nacava-tè nùù iin vehe idótnahá

⁷ Quivì primeru semana nì nataca nsidaa nècuàchì nchícùn ichi Jesús, te nì cudiní-né. Dandu nì càhàn Pablo xì-né ñà-ndùú palabra xì Dios, dècuèndè dava ñuu nì càhàn-nè, vachi dàtnàà inga quivì icúmí-né quihin tu-ne ichi. ⁸ Te cuahà ñuhu tnùù nihni ndé ndoó-nsí quartu dìquì-xì mà. ⁹ Te nùù iin ventana xan ma iá stná iin tèchii nani Eutico. Doco sádi vahná-te ñà-nì cucanì guá hora càhàn Pablo. Sàhà ñà-yucán nì quidì naà-té, te nì naxiconihí-te nì nacava-tè dècuèndè pisu ùnì. (Ñàyùcànduá, nì nuu nēhivì mà) nì ndanihi-nète, doco sàni

xìhi-te. ¹⁰ Dandu nì nuu stná Pablo ndé indúhu-té, te nì numi nihni-nète, te nì cachi-nè:

—Màsà yúhî-nsià, vâchi itiácù-te.

¹¹ Dandu nì nana tu nsidaa-né, te nì caxixi-ne. Te caní tiempu nì ndatnuhu gá Pablo xì-né dècuèndè nì tùinuù, dandu ní quihin Pablo ichì cuàhàn-nè. ¹² Doco tèchii ma, ndacá nèhivì mà-té mànuhù, vâchi sàni natiacù-te, te ñàyùcàndüá nì cudüi gá ini nsidaa-né.

Nansa nì yàha Pablo ndè ñuu Mileto

¹³ Daaní, nsiùhù, nì sàcòdònùù-nsí nùù Pablo, nì quihin-nsi barcu cuàhàn-nsi ñuu Asón, vâchi sàni ndatnuhu sahnú-nsí xì Pablo ñà-nacuaca-nsinè yucán, vâchi cuní-nè cacasahà-né cùhùn-nè ichì mà. ¹⁴ Sàháyùcàndüá, ñuu Asón mà nì nacuatnahá-nsí xì-né. Dandu divì barcu mà nì sàhàn ndàa-nsí chicá nùù-xí ndè ñuu Mitilene. ¹⁵⁻¹⁶ Daaní, inga quivì nì quihin tu barcu mà ichì cuàhàn-nu xi-nsí ndè yatni ñuu Quío. Dandu inga quivì nì sàa-nsi ladu Samos, te después nì sàa stná-nsi ñuu Trogilio. Yucán nì quetatu chii-nsí. Dandu inga quivì nì yàha uun-nsi ñuu Éfeso, nì sàa-nsi ñuu Mileto. Vâchi ducán nì nacani ini Pablo quida-nsi ñà-cò-cùnì-nè cucuee-nè ladu Asia mà, vâchi yàha ga cuní-nè nasaa-nè ñuu Jerusalén antes nacava vicò Pentecostés.

Ñà-ndüá nì cachi Pablo xì nècuàchì inùù chuun xi Jesús ñuu Éfeso

¹⁷ Daaní, na ndoó-nsí ñuu Mileto, dandu nì techuún Pablo iin razón cuàhàn ñuu Éfeso, caná-né nècuàchì sahnú inùù chuun xi Jesús ñà-quixi-ne. ¹⁸ Te na ní caquesaa-nè, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Mii-nsiá, sà-ínahá-nsiâ modo xi, nansa quidé dècuèndè quivì primeru nì quesai ladu Asia yohó; te inahá stná-nsià nansa nisa quide inicutu tiempu nisa ìe cutnáhi xì-nsiá, ¹⁹ xinúcuáchì nùù Stoho-ndà Señor. Vâchi cónisá ìa cuadúì. Dècuèndè nisa sacu stnáì cuàhà xichi sàhà-nsiá. Te cuàhà gá vida nì yàhi nì quida tè-raza Judea na ní candatnuhu-té ñà-dandáñuhú-té yùhù. ²⁰ Te inahá stná-nsià ñà-cónì chidèhì ni-ínahà cunduu ñà-vàha xi anima-nsià. Còò, vâchi nsidaámà nì cachitnùhi xì-nsiá. Cuàhà gá nì chinahì mii-nsiá na ní nataca-ndà iin-ni xaan, te na xicánúú stnáì dacuahí-nsià dècuèndè vehe-nsia. ²¹ Nsidanicuú nèhivì nì càhàn xì', a ducán xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, doco claru nì cachì xì-né ñà-ndiá ìcà-né cuu-ne arrepentir nùù Yua-nda Dios, te cunihnu vaha ini-nè Stoho-ndà Jesucristu.

²² 'Pues vichi, yàha ga dansíhi anímè ñà-nùhù-tui ñuu Jerusalén, mate có-cùndàà inì nansa cuu xì yucán. ²³ Cuisì ináhì ñà-yòhó: cada sái iin ñuu, dandu cachì Espíritu ìì xì

Dios ini anímè ñà-ìcúmî cundiadi, te ò ndohi yucán. ²⁴ Doco có-nàcání ini sàhámà, vàchi có-ndùlócô guè sàhà vida xi, mate ni cahní-te yùhù. Cuisì cuní` daxínu vii' chuun icúmî, dandu cudì inì. Vàchi cuní` quide cumplir chuun nì nihí nùù Stoho-ndà Jesús ñà-càhìn xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha sàhà gracia xi Dios.

²⁵ Cunaha-nsiá, mahì mii-nsiá nì xìcanui càhìn palabra sàhà ñuhivì ì xí Dios. Doco vichi, ináhî mà cúnístnàhá gá-ndà. ²⁶ Ñàyùcàndùá, dohó cachí` xì-nsiá vichi: nú ni sáa ndañuhu anima iin-nsia, yùhù mà cúnisídá cuàchi guè, ²⁷ vàchi sàni dàcuàhí mii-nsiá nsidaa ñà-ndùá nì cachì Dios quida-nda, cóni chídèhî ni-iyuhu razón mà. ²⁸ Sàháyùcàndùá, cundiaa vaha-nsia mii-nsiá, te cundiaa vaha stná-nsiá nsidaa gá nèhivì xí Dios, vàchi nahi iá chuun ndiaá-ndà riì, ducán iá stná chuun icúmî-nsiá nùù Espiritu ì xí Dios. Ñàyùcàndùá, cunuù víi-nsiá nèhivì xí-yá, vàchi xì nìi-yá sàni dānāà-yá sàhà nsidaa-nda sàhà ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá.

²⁹ Yùhù ináhî, nú sàcuàhìn, dandu icúmî ndecoyo tiàa dana cuni dacà xì dìnì-nsiá. Na quidá quisì íhì, có-dàcácu-sì riì, ducán quida stná nècuàchì mà xì-nsiá. ³⁰ Te nùù nsidaa stná mii-nsiá icúmî dava nèhivì quesaha stná-nè chináhá stnahá-né iin ñà-tnùhù áma cúnchícùn stná-nsiá ichì mii-né. ³¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá cundoo tùha-nsia, te nsinuu ini-nsiá nansa nì quide, vàchi ùni cuià nì ìe xì-nsiá, te nicanicuahàn nìsa chinahì mii-nsiá; ndui te ñuú nìsa cāhìn xì-nsiá, ndè nìsa sacu stnái sàhà-nsiá.

³² Pues vichi ni ndóo-nsia xì Dios, te ni cundiaá-yànsiá, ñánì. Te ni cúnchícùn-nsiá palabra sàhà gracia xi-ya, vàchi nú ni cundéhe-nsiá palabra mà, dandu sàà-nsiá cunindisá víi-nsiá, te ducán cundiatú stná anima-nsiá ñà-vàha ndiaha xí-yá, te nihitáhvi stná-nsiá cutnahá-nsiá xì nsidaa gá ana sàni ndoo anima-xi nì quida-ya.

³³ Yùhù, ni-iin biene xi ni-iin nèhivì cóni xíhoé, ni plata xi-ne, ni oro xi-ne, ni sìcoto xi-ne. ³⁴ Còó, vàchi ináhá-nsiá, xì ndahí nìsa quidachuín, te ducán nìsa tùi ñà-ndùá nìsa itiacu-nsì. ³⁵ Sàni xini-nsiá nsidaa ñà-ndùá nìsa quide, te sàhámà vātùnì cundaà inì-nsia ndiá ìcà nsidaa-nda quidachuun-nda, dandu nihì-ndà nansa chindee stná-ndà ana iá necesidad xi. Te xiñuhu nsinuu stná inì-nsia palabra nì cachì Stoho-ndà Jesús na ní cachì-yà: “Chicá cundiatú anima-ndà ñà-dacútāhvì-ndà iñàha, te màdiá cutahvì mii-ndañá”.

³⁶ Daaní, nì nsihì nì cachì Pablo ñà-jaàn, dandu nì sàcùitasisi nsidaa-né, te nì xìcàn tāhvì Pablo nùù Dios. ³⁷ Dandu cuàhà gá nì casacu nsidaa-né, te nì numi nihni stnahá-né, te nì tutuyuhu stnahá-né nùù-né, ³⁸ vàchi yáha ga nì nàcùndoo

nsidaa-né tnùnsí ini ñà-nì cachi Pablo mà cúní stnàhá gá-nè. Dandu nì sàndaca ichi-ñánê dècuèndè nùù barcu.

21

Nansa mànuhù Pablo ñuu Jerusalén

¹ Nì nsihi nì ndaquìndèè-nsí xì nèhivì yucán, dandu nì quihin barcu mà ichi cuàhàn-nu. Primeru nì yàha ndaà-nu ndè ñuu Cos. Dandu inga quìvì nì sàà-nsì ñuu Rodas, te después nì sàà-nsì ñuu Pátara. ² Yucán nì xini-nsì iin barcu icúmí cùhùn ladu Fenicia. Ñàyùcànduá, yutnù yucán nì nana-nsì cuàhàn-nsì. ³ Te na ní xini xicà-nsí ñuu cahnú mahì mar nani Chipre, dandu nì yàha-nsì iin ladu, te ladu itní-nsì nì ndòò ñuu mà. Dandu nì sàà-nsì ladu Siria. Meru ñuu ndé nì sàà barcu mà nùù ñuhù nani ñuu Tiro, te divì lugar mà cuàhàn nuu carga xi-nù. ⁴ Te yucán nì ndacùhun tnahá stná-nsì xì nèhivì xí Jesús; ñàyùcànduá, ùsà quìvì nì sandoo-nsì xi-né mà. Dandu nì dàcàhàn Espíritu ìì xí Dios dava nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ⁵⁻⁶ Doco na ní nsihi ùsà quìvì mà, dandu nì quihin tu-nsì ichi cuàhàn-nsì, te nì sàndaca ichi nsidaa nècuàchìmà nsiùhù, tiàa xi ñahà xì stná dèhe-ne, nsidaa-nsí nì sàhàn-nsì orilla ñuu mà dècuèndè yuhù mar. Te yucán nì sàcùtasisi-nsí nì xicàn tàhvi-nsí nùù Dios, dandu nì ndaquìndèè tnahá-nsí, te nì numi nihni stnahá-nsí. Dandu nì nana nsiùhù barcu mà, te mànuhù nècuàchìmà vehe-ne.

⁷ Daaní, nì quee barcu mà ñuu Tiro, te nì xica-nù mahì mar ndè ñuu Tolemaida. Yucán nì nuu-nsì, te nì casàhú-nsì xì nècuàchì hermanu ñuu mà. Te iin quìvì-ní nì cuee-nsì yucán. ⁸ Dandu inga quìvì nì quihin tu-nsì ichi cuàhàn-nsì, Pablo xì nsiùhù nècuàchì cutnàhá xí-nê, te nì sàà-nsì ñuu Cesarea. Te yucán cuàhàn-nsì vehe Felipe cundoo-nsì. Te Felipe mà nduú iin nècuàchì nùù ùsà tiàa (nìsa dasàn xì ración), doco vichì xicánúú stná-nè càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú palabra sàhà Jesús. ⁹ Te cùmì dèhe yoco-né ndoó xínduu señorita, te sàni nihitáhvi stná nsiçúmiá cachitnùha razón xi Dios. ¹⁰ Pues divì vehe nècuàchìmà nì sandoo-nsì itnii quìvì. Dandu yucán nì sàà stná iin tiàa nì quixi ladu Judea nani Agabo. Te tùha stná-nè cachitnùhu-ne razón xi Dios. ¹¹ Te nì tnàtuu-ne nùù-nsí, nì ndaxin-né siuhmatixi Pablo, dandu nì suhni-nèa sàhà-né xì ndahà-né, te nì cachi-nè:

—Dohó cachitnùhu Espíritu ìì xí Dios: “Tiàa dìsiúhmátixi-xi yohó, icúmí stná-nè cunuhni-nè quida tè-raza Judea ñuu Jerusalén, dandu yàha-ne ndahà tè-inga ñuu”.

¹² Ñàyùcànduá, na ní cachi-nè ducán, dandu nsiùhù xì stná nècuàchì ñuu Cesarea mà, nì sacundahví-nsì nùù Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ¹³ Doco nì cachi-nè xi-nsí:

—Màsà cuácú gá-nsià, vèchi yáha ga cuí sentir ñà-quidá-nsiá ducán, vèchi dispuestu ié` màcùnuni ñuu Jerusalén, mate dècuèndè nì cùí stnái yucán sàhà Stoho-ndà Jesús —nì cachi-nè.

¹⁴ Pues sàhà-ñá mànicùí cadi-nsi nùù-né, còò ni-ìfàha ni cachí gá-nsi, cuisì ní cachi-nsi:

—Dios cachi-yà.

¹⁵ Daaní, nì nsidayucun-nsi carga xi-nsi cuàhàn-nsi ñuu Jerusalén. ¹⁶ Te nì cutnahá stná-nsi xì iin ùì nècuàchì xiníndísà ndoó ñuu Cesarea mà cuàhàn-nsi, te (nì sàà-nsi ñuu Jerusalén) ndè vehe iin nècuàchì nì quixi ñuu Chipre nani Mnasón. Mii-né, sàcàní quìvì nchícùn stná-nè ichì Jesús, te divi vehe-ne nduú ndé cundoo-nsi.

Nansa nì sàhàn Pablo nì ndatnuhu-né xì Jacobo

¹⁷ Daaní, na ní sàà-nsi ñuu mà, dandu nì casàhú-nsi xì nècuàchì hermanu ndoó yucán, te nì cudii ini-nè ñà-sàni sàà-nsi. ¹⁸ Daaní, inga quìvì cuàhàn-nsi xì Pablo dècuèndè ndé iá Jacobo. Te yucán sàni nataca stná nsidaa nècuàchì sahnú inúù xì nèhivì xì Dios. ¹⁹ Dandu nì casàhú Pablo xì nècuàchì mà, te nì nacani nsihi-ne nansa nì cuu na ní sàhàn-nè ñuu xìcà, te (nì quida-ne chuun ìì xì Dios), te ndiaha gá nì chindee-yánè yucán. ²⁰ Daaní, na ní nsihi nì inini nècuàchì mà, dandu nì naquimanì-néyà, te nì cachi-nè xì Pablo:

—Ñàni, sàxìní-nì ndoó cuàhà mil nècuàchì raza-ndà xiníndísà ichì-yà. Te nsidaa-né, nchícùn vii-né ley xì Moisés. ²¹ Doco cachí cuentu sàhà mii-nì ñà-chinàhà-nì nècuàchì raza-ndà ndoó inga ñuu ñà-màsà quihín casu gá-nè sàhà ley mà, nì có-xìñùhù gá màcùtuu seña xì Dios icà dèhe-ne, nì có-ndiá icà stná-nè chivàha ga-nè estilu xì raza-ndà. ²² Ñàyùcàndúá ¿ndiá quida-nda? vèchi icúmí nèhivì nataca-nè nú sàni xinitnùhu-ne iá-nì yohó. ²³⁻²⁴ Chicá vaha dohó quida-nì. Cundaca-nì cùmì tiàa ndoó yohó sàni saquin xì iin compromisu nùù Dios, te cùhùn-nsià nduhii-nsiá (nacua cachí ley xi-nda), te quida-nì chii gastu sàhà-né. Dandu después daté tehe dìni-né. Vèchi nú ducán nì quida-nì, dandu vátùni cundaà ini nèhivì cuentu uun nduá ndatnúhú-nè sàhà-nì, vèchi (cuninùù-né) quidá víi-nì, te chivàha vii-nì ley xi-nda.

²⁵ 'Doco nsidaa nècuàchì inga raza yucán, còó; sàni dàsàà-ndà iin carta nùù-né ndé cachí-ndà ñà-còò necesidad chivàha-ne ley mà, cuisì ñà-màsà caxi-né ñà-nì sàcùndoo nùù yùù yócò, te màsà cúxì stná-nè nì, nì màsà caxi-né cuñu quisi nì sàhná uun, nì màsà cóó-né xì nècuàchì cóni nándàhà xì-né —nì cachi Jacobo.

Nansa nì catnii-tè Pablo na iá-nè veheñùhu cahnú

²⁶ Daaní, nì saca Pablo nsi-cúmì tiàa ma, te nì quee-ne inga quivì nì casahàn-nè ñà-nsidandoo nsidaa-né mii-né nacua cachí ley xi-ne. Dandu nì quìhvi-ne veheñùhu cahnú, nì cachtñùhu-ne nadaa ga quivì cunihii-né, dandu después cuàha iin iin-ne quisì cunduu promesa xi-ne. ²⁷ Ûsà quivì nduú tiempu (cunihii-né). Te sàdaaní xìnu quivì mà, dandu dava tè-raza Judea nì caquixi ladu Asia, nì xini-te Pablo na iá-nè veheñùhu ma. Ñàyùcàndùá nì quesaha-té nì nsida tontó-te nèhivì cuáhà yucán. Nì catnii-tè Pablo, ²⁸ te nì càna ndee-té, cachí-te:

—Mii-nsiá tè-raza-ndà Israel, chindee-nsiá nsiùhù, vàchi divi tàyòhó nduú tiàa cáhàn guá dìquì-ndà ñà-có-ndiàá raza-ndà, cachí-te, nì có-ndiàá stná ley xi-nda, te nì có-ndiàá gà stná veheñùhu yohó, cachí-te. Te ducán chináhà-te nèhivì inicutu. Te màdi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá; còò, vàchi nì saca stná-te iin tè-raza sìquini nì quìhvi-tè xì témà veheñùhu yohó. Ñàyùcàndùá, sàni cuchicuehe ñà-ì icúmí vehe ì yohó.

²⁹ Ducán nì cachi témà, vàchi antes nì caxini-te xicánúú Pablo ñuu mà cutnáhâ-né xì iin nècuàchì ñuu Éfeso nani Tróximo, (iin nècuàchì inga raza). Te nì catuxi ini-te ndacá stná Pablo tiàa ma nì sàhàn ini veheñùhu cahnu-ma.

³⁰ Ñàyùcàndùá nì nacuidà nsidaa nèhivì inicutu ñuu mà, nì dàyáà-nè vaxi-ne nì nachitu-né. Te ñuhú nihni-ne Pablo nì tavà-né nècuàchì mà fuera veheñùhu cahnu-ma, te vichi duha nì nacadi nsihi-ne yehè patiu mà. ³¹ Meru nandúcú-nè modo nansa cahnì-né Pablo, dandu nì sàà razón nùù comandante coronel ñà-sàni nacuidà sàstnùhù nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén mà. ³² Dandu nì nacuaaca comandante mà cuáhà soldadu xì stná capitán xi-ne, te nì dàyáà-nè xì-té cuàhàn-nè ndé quidá cuáhà guá nèhivì. Te na ní xini nèhivì mà vaxi comandante xì soldadu mà, dandu nì cucuìta ì-né, cóni caní gá-nè Pablo. ³³ Dandu nì tnàtuu comandante nì dandàcú-né nùù soldadu xi-ne ñà-nì tniì-te Pablo, te màcùnùhni-nè xì ùì cadena. Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù nèhivì cuáhà mà:

—¿Ana nduú tiàa yohó, te ndiá nì quida-tè?

³⁴ Doco nèhivì cuáhà yucán, cána ndee-né; tucu tucu cachí iin iin-ne, mànicuì cundaà ini comandante nansa ndisa iá chuun ma ñà-cána guá nècuàchì mà. Ñàyùcàndùá, nì dandàcú-né nùù soldadu xi-ne ñà-nì cundácá-te Pablo nùhù ini vehe cahnú-te. ³⁵ Sàhàmà, ndacá témànè nì nasaa vehe-tè, cuàhàn-te nana-tè cuai. Doco ñà-dana guá ndoó nèhivì cuáhà mà, ñàyùcàndùá fuerza nì sàcùnsida-tè Pablo nì nana, ³⁶ vàchi nchícùn chitu nsidaa-né, cána-ne, cachí-nè:

—Cahnì-ndà tè-jaàn chicá vaha.

Nansa nì cáhàn Pablo sàhà mii-né nùù nèhivì cuáhà

³⁷ Daaní, na meru cuàhàn soldadu mà dayáha-tè Pablo ini vehe cahnú-te, dandu nì cachi-nè xì comandante coronel yucán:

—¿A iá permisú cànàn tíí xì-ní?

Dandu nì cachi-nè xì Pablo:

—¿A túha stná-ní cànàn-ní dàhàn griegu? ³⁸ ¿A có-ndùù-ní tè-ñuu Egipto nì quida revolución daa, te nì idònùù-ní nùù cùmì mìl tè-tèhì nì saca-níte cuàhàn-nsia yucù?

³⁹ —Còò —cachí Pablo—, yùhù, tè-raza Judea nduí. Meru ñui nduú ñuu Tarso iá ladu Cilicia. Tiàa iá derechu-xi nduí; te ñui mà, có-nduú stná iin ñuu tii. Ñàyùcàndùá sacúndáhvî nùù-ní áma táxí-nî permisú cànàn xì nèhivì cuáhà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁰ Dandu nì sàha comandante mà lugar cànàn-nè. Ñàyùcàndùá, nì ndacuiin-nè nùù cuai mà, te nì dànáha ndahà-né ñà-nì cúdadí nsidaa nèhivì mà. Te na ní ndudadí nsihi nècuàchìmà, dandu nì cànàn-nè. Doco puru dàhàn (nèhivì ñuu mà) nì cànàn-nè, divi dàhàn hebreu, te dohó nì cachi-nè:

22

¹ —Mii-nsiá nècuàchì sahnú, xì nsidaa gá stná ñani dava ga, cunini-nsia cuàhàn cànàn sàhà mií —nì cachi Pablo.

² Dandu nèhivì cuáhà yucan, na ní cundaà ini-nè ñà-divi dàhàn mii-né cànàn stna nècuàchìmà, dandu chicá nì cudadí-né. Te nì cachi gá Pablo:

³ —Yùhù, iin nècuàchì raza Judea nduí. Ñuu Tarso iá ladu Cilicia nduú lugar ndé nì tùinuí ñuhiví, doco ñuu yohó nì sahnui. Te maestru Gamaliel nduú ana nìsa dacuaha-xí. Ñàyùcàndùá, nì dàcuàhá vahi nsidaa ñà-ndùá cachí ley xì xii-ndà, vachi yáha ga nìsa cunì chivàha víí ley xi Dios, divi nacua cuní stná mii-nsiá vichi.

⁴ 'Daaní, nì quesahí dandohó stnài nècuàchì nchícùn ichì Jesús. Tiàa te ñahà nìsa chicuhnì, te nìsa chicadi-nè; dècuèndè cui stná-nè nìsa cunì. ⁵ Ináhá dùtù cusáhnû ndoó vichi, xì stná nsidaa nècuàchì sahnú dandacú, vètùnì cachi stná-nè nansa nìsa quide nú ni cúcáhan-nê, vachi ináhá-nê (vida xi). Te divi nùù mii-né nì nìhí tutu nduú orden ñà-cunihì cùhùn nùù nècuàchì raza-ndà ñuu Damasco. Ñàyùcàndùá, nì quihin ichì ñuu mà cuàhàn tnii nsihi nèhivì xí Jesús (ndoó yucán), te chicuhnì-nè cundaqui-nè ndixi ñuu-ndà yohó sàhà ñà-ndoho stná-nè nì cahín.

⁶ Ñàyùcàndùá, xiqué cuàhàn (ichì mà). Te nahi càxíhùì nì sandua na sá-ítuú sài ñuu Damasco mà, dandu nanàá nì natnuù nihni inicutu ndé cuàhàn; dècuèndè diquì-xí ansivi nì quixi nduà luz mà. ⁷ Te hora mà nì nàcasín, te nì tiacuì cànàn iin ana cànàn xì', cachí-yà: “¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní

yùhù quida quini-ní xì'?" ⁸ Dandu yùhù, nì cachi xì-yá: "¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?" Te nì cachi tu-ya: "Jesús de Nazaret nduí, divi ana dandoho-ní", nì cachi-yà. ⁹ Doco compañeruì, mate ní xini-nè ñà-tnùù luz mà, te nì cayùhí cuàhà-né, doco cóni tiacú-nè ñà-nduá nì cachi-yà xì'. ¹⁰ Dandu nì cachi xì-yá: "¿Ndíá nduá cuní-ní quide, Señor mío?" Dandu nì cachi-tu-ya xì': "Ndacuiìn-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán icúmí-ní ndacu nuù-ní ñà-nduá sàni chitnùnì inì quida-ní", nì cachi-yà. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ñà-fuerte guá nì tnùù ndiaha nì xini mà, ñàyùcànduá nì ndañuhu vista xi. Te sàhà-ñá có-tùinúì', ñàyùcànduá nì sàcùnii ndahà tnahí xì compañeruì, te nì saca-ne yùhù cuàhàn-nsi ndè cachi nì sàà-nsi ñuu Damasco mà.

¹² 'Te divi ñuu mà iá iin tiàa nani Ananías. Iin nècuàchì cahvi xi Dios nduú-né, te chívàha vii-né ley xi-ya. Ñàyùcànduá, nsidaa nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, ndeníhí vaha stná-nè nècuàchì mà. ¹³ Pues divi nècuàchì mà nì sàà nì sàcuiìn nùì, te nì cachi-nè xì': "Ñàni Saulo, ndacoto-ní, natùinuù-ní vichi, cachí' xì-ní", nì cachi-nè. Dandu luegu nì natùinuì', te vátùni nì xini mii-né. ¹⁴ Dandu nì cachi-nè xì': "Mii-yá nìsa cahvi xiì-ndà, dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yà ñà-cundaà ini-ní sàhà-yá, te nìhítàhvì stná-ní cuninuù-ní mii-yá único ana ndàcuisì inì-xi, divi Jesús, te cunini stná-ní cáhàn-yà. ¹⁵ Ñàyùcànduá, vichi icúmí-ní cáhàn-ní sàhà-yá xì cuàhà nèhivì, te nacani-ní xì-né ñà-nduá nì xini-ní, te nì tiacù-ní. ¹⁶ Pues vichi, sà-íá, ndacuiìn-ní, te cuahán-ní cuhii-ní, ndacùcahan-ní quivì Stoho-ndà Señor, dandu ndoo cuàchi anima-ní", nì cachi Ananías mà xì'.

¹⁷ 'Daaní, después nì nsiaì ñuu Jerusalén yohó, te nì sàhìn veheñùhu cahnú. Te na ié' yucán xicàn tàhvì nùù Dios, dandu nì dàcùnì-yà yùhù iin seña xi-ya. ¹⁸ Nì xini mii-yá, te cachí-yà xì': "Dansíhi-ní, te quee yàchi-ní ñuu Jerusalén yohó, vàchi nècuàchì ñuu-ní yohó, mà cúníndísà-né ñà-nduá cachi-ní xì-né sàhì". ¹⁹ Dandu nì naxiconihí nùù-yá, cachí': "Señor mío, nsidaa nèhivì, sà-ínáhà-nè nansa nìsa quide antes, nìsa nacàhin veheñùhu tnií nècuàchì xiníndísà-xì-ní, te sadí' -nè vehecàa, te nì sahnì cuí stnáì-nè. ²⁰ Stná nèhivì xì-ní nani Esteban, testigu nì sanduu stnáì na ní sahnì nèhivì-né, te nì xitià nì-né. Nì cuí-nè, nì cachi stnáì. Dècuèndè nì sandiaì sìcoto xi nèhivì nì sahnì xì-né mà". ²¹ Dandu mii-yá, nì cachi-yà xì': "Quee-ní yohó, vàchi icúmî techuín mii-ní cùhùn xicà-ní dècuèndè ndè ndoó nèhivì inga raza", nì cachi-yà. —(Ducán nì cachi Pablo, cáhàn-nè xì nèhivì cuàhà mà.)

²² Doco jaàn-ní nduú nùù-xì nì inini nècuàchì mà, vàchi nì quesaha tú-né nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí dahuun tējaàn! ¡Có-xiñùhù coo gà-te ñuhivì!

²³ Ducán nì cachi-nè, cána-ne, dandiachi-né dùhnù-né, te quidá canúú-né yàcá. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì dándàcú comandante coronel mà nùù soldadu xi-ne ñà-daquíhvi-tè Pablo ini vehe cahnú-te, te dandohó-tené xì chirrión sàhà-ñá nàhmà-né, te cundaà inì-xi ndià disáhà-xí cána guá nèhivì sàhà-né ducán. ²⁵ Doco na ní nsihi nì chicuhni vaha soldadu-nè, dandu nì cachi-nè xì iin capitán iin yucán:

—¿A sáha ley xi gobiernu quida-ní xì' dohó, ñà-cahni cuií-ní yùhù? vachi nècuàchì romanu nduí, (iá derechu xi), te tãñáha ga coo justicia sàhí —nì cachi-nè.

²⁶ Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini capitán mà ñà-jaàn, dandu nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì comandante mà:

—Cuidadu coo-ní xì nècuàchì jaàn, vachi nècuàchì romanu nduú-né —nì cachi-te.

²⁷ Dandu nì quixi comandante mà ndé iá Pablo, te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Cachì-ní xì', ¿a ndísá nècuàchì romanu nduu-ní, á cóo?

—Jaan —nì cachi-nè.

²⁸ Dandu cachí tu comandante mà:

—Yùhù, yáha ga cuàhà dihùn nì dàquíhvi, te nì nihì stnái nì sàcùndui nècuàchì romanu.

Dandu nì cachi Pablo:

—Doco yùhù, còó, vachi dècuèndè nì quesai ñuhiví nduí nècuàchì libre.

²⁹ Dandu tiàa cuàhàn cahni cuií xì-né nì cùí, luegu nì na-coo-téné cuàhàn-te. Dècuèndè stná comandante coronel mà, nì yuhí-nè sàhà ñà-nì dándàcú-né nì sàcùnuhni nècuàchì mà, te nduú-né iin nècuàchì romanu, iin nècuàchì libre.

Ñà-ndúá nì cachi Pablo xì nècuàchì Junta

³⁰ Daaní, nì tùinuù inga quivì, dandu cuní comandante-mà cundaà ndisa ini-nè ndià disáhà-xí cáhàn tnùhù guá tè-raza Judea mà dìqui Pablo. Ñàyùcàndùá, nì ndaxin-né cadena nuhní nècuàchì mà, te nì dándàcú-né nataca dùtù xícusahnú, xì nsidaa stná nècuàchì sahnú idónuu. Dandu nì tavà-né Pablo cuàhàn-nè xì nècuàchì mà vehe ndé natácá nècuàchì sàhnùmà, te nì chicani-ñané mahì nsidaa nècuàchì mà.

23

¹ Dandu nì indehè váha Pablo nùù nsidaa nècuàchì Junta mà, te nì cachi-nè:

—Ñánì, ndahà Dios ié` ñuhiví yohó, te quivì vichi, còó ni-iñàha dandohó gá xì anímè.

² Doco dùtù cusáhnù yucán nani Ananías, nì dándàcú-né nùù tiàa itá yatni ndé iin Pablo ñà-nì caní-te yuhù-né. ³ Dandu nì cachi Pablo xì dùtù mà:

—Cunaha-ní, icúmí stná Dios cani-ya mii-ní iin castigu, ñà-dànàní uun-ní nduu-ní nèhivì váha. ¿Amádi iá-nì jaàn

ñà-cuàhàn-ní nsidandaà-ní chuun-xi sàhà ley xi-nda? Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì dàndàcù-ní nuù-té ñà-nì càni-té yùhù? vàchi có-sâha ley xi-nda (cani stnaha-nda) —nì cachi Pablo.

⁴ Dandu nècuàchì xí-ita yatni yucán, nì cachi-nè xì Pablo:

—¿Índù chuun cànàhá-nì xì ndómà, vàchi dùtù cusáhnû iá nuù Dios ndùù-ndà?

⁵ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñàni, cóni cúndàà inì nduú ndómà dùtù cusáhnû. Vàchi cachí libru ì: “Màsà cànàhá-ndà dìquì nècuàchì nihí chuun ñuu-ndà” —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì indehè Pablo nuù nècuàchì Junta mà, te nì xini-nè, dava-ne, nècuàchì saduceu nduú-né, te dava ga-nè, nècuàchì fariseu nduú-né. Ñàyùcàndùá, ndee ní càhàn Pablo, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchì mà:

—Ñàni, nècuàchì fariseu nduú stná yùhù; vàchi yué, divi fariseu nì sanduu stná-nè. Te divi sàhà-ñá xiníndísé iá tnùndé inì natiacu-ndà nú nì xihì-ndà, ñàyùcàndùá sanícuàchì nèhivì sàhí vichi.

⁷ Na ní nsihi nì cachi-nè ducán, dandu nì quesaha nècuàchì fariseu mà nì nàá stnahá-né xì nècuàchì saduceu mà. Dècuèndè nì tàhndè dava-ne, vàchi tucu tucu xínacani ini-nè. ⁸ Vàchi nsidaa nècuàchì saduceu mà, có-xiníndísâ-né ñà-ìcúmí-ndá natiacu-ndà, ni còò ángel, ni còò stná anima-ndà, cachí-nè. Doco nècuàchì fariseu, ndisa, xiníndísâ-né nsidaámà. ⁹ Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cucuahà sàhámà, te fuerte nì càna nsidaa-né. Dava maestru nduú fariseu, nì ndacuítà stná-nè, càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Còò, nuá nuù nsiùhù, còò falta xi nècuàchì yohó. Vihini ñà-ndàà ndùá iin ángel nì cachi xì-né iñàha, te ò iin espíritu xi Dios nì càhàn xì-né. Ñàyùcàndùá (cuidadu ni cúndóó-ndá) còtò Dios nàá stnàhà xì-ndà —nì cachi-nè.

¹⁰ Dandu yáha ga nì cucuahà gá nàá stnahá nèhivì mà, ndè yúhí comandante mà vihini cuàhàn-nè danácuèhè dahuun-ne Pablo. Ñàyùcàndùá, nì dàndàcù-né ni tnátuu soldadu, te fuerza nì tavà-té Pablo nuù nècuàchì yucán, nì nacuaca-tènè mànuhù-té xí-nê ndè vehe cahnú-te.

¹¹ Daaní, nì cuñaà quivì yucán. Dandu nì dàcùnì Stoho-ndà Señor Pablo mii-yá. Yatni iín-yá, càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Màsà cúhúún inì-ní, Pablo, vàchi nacua sàni càhàn-ní sàhí ñuu Jerusalén yohó, ducán icúmí-nì càhàn stná-ní sàhí ndè ñuu Roma.

Nansa nì candatnuhu tè-có-xiníndísâ ñà-cahni-té Pablo

¹² Na ní tùinuù inga quivì, dandu dava tè-raza Judea mà, nì candatnuhu-té nì chinaha-té Dios, cachí-te:

—Mà cúxí-ndá, ni mà cóhó-ndá tècuìì ndè cachi cahni-ndà Pablo, te nú cóò, ni sàà Dios cahni-yándô.

¹³ Cunaha-ní, tiàa nì candatnuhu ducán, yáha ùi dico nì sanduu-tè. ¹⁴ Ñàyùcàndüá, nì caquee-tè cuàhàn-te nùù dùtù xícusahnú ndoó cutnâhâ xí nècuàchì sahnú xídandacú, te nì cacachì-te xi-né:

—Nsiùhù, sàni chinaha-nsí Dios ñà-mà cúxí gá-nsì ndè cachi cahni-nsí Pablo, te nú coó, ni cui-nsí quida-ya. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, mii-nsiá xì nsidaa dava ga nècuàchì dandacú, càcàn-nsià favor nùù comandante coronel, cachi-nsià xi-né ñà-cuní-nsià ndàcàtnùhù gá-nsià nùù Pablo, te sàhájàn nduá cuní-nsià quixi-ne tnaa, cundaca-ne Pablo quixi nùù-nsiá. Dandu nsiùhù, cuàhàn-nsì cuita tùha-nsi ichì cahni-nsínè —nì cachi tè-raza Judea mà.

¹⁶ Doco yucán nìsa ìa iin sobrinu xi Pablo, iin dèhe cùha-ne, te nì xinitnùhu stná-te nansa cuàhàn tiàa cuahà mà quida-tè, cundiatu dèhé-tené. Ñàyùcàndüá, nì sàhàn tèchii ma vehe cahnú soldadu, te nì quìhvi-tè nì cachitnùhu-tè xì Pablo. ¹⁷ Dandu nècuàchìmà, nì cana-ne iin capitán, cachí-nè xì témà:

—Cundaca-ní tèchii yohó cùhùn nùù comandante coronel, vàchi nihí-te iin razón cuní cundaa ini-nè.

¹⁸ Ñàyùcàndüá, nì saca capitán mà tèchii ma cuàhàn-te nùù comandante coronel, te nì cachi-te xi nècuàchìmà:

—Nècuàchì ndiadí nani Pablo, nì cana-ne yùhù nì xicàn-nè favor cundaqui tèchii yohó quixi nùù-ní, vàchi nihí-te iin razón vâxi.

¹⁹ Dandu nì tñii comandante mà ndahà tèchii ma nì tavà cuàán-nète nì xicàn tnùhù-né nùù-té:

—¿Índù iñàha cuní-ní cachì-ní xì?

²⁰ Te nì cachi tèchii ma:

—Cunaha-ní, iin-nì sàni ndatnuhu váha dava tè-raza Judea ñà-cuàhàn-te càcàn-te favor nùù-ní ñà-cundaca-ní tiu xi Pablo cùhùn nùù nsidaa nècuàchì xídandacú, vàchi cuàhàn-nè quida-ne na ian cuní-nè ndàcàtnùhù gá-nè nùù tiu-xi. ²¹ Doco, mii-ní, màsà cúníndísá-ní quida-ne, vàchi cuahà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé, más ùi dico xínduu-tè, te sàni chinaha-té Dios ñà-cuàhàn-te cahni-té tiu xi. Nì mà cúxí gá-te, nì mà cóhó gá-te tècuí ndè cachi cui-nè, xícachì-te. Te vichi, sà-ità tùha-tè ndiatú-te dandáa-ní —nì cachi tèchii ma.

²² Dandu nì chinaha comandante témà, cachí-nè:

—Sà-íá nùhù-ní vitni, doco màsà cáchì-ní xì nì-iin nèhivi ñà-ndüá nì cachitnùhu-ní xì'.

Nansa nì dásàa comandante Pablo nùù gobernador Félix

²³ Dandu nì cana comandante mà ùi capitán, te nì cachi-nè xì-té:

—Quidayucun-nsià ñà-caquihin-nsia ichì cundaca-nsia ùi cientu soldadu cùhùn ñuu Cesarea, te nì cácuàhùn stná ùi dico ùxin (70) soldadu xì idu, xì stná ùi cientu tè-nihí lanza.

Nsidaa-nsiá cundoo tùha-nsia caquee-nsia cà-îin sàñaà —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi stná-nè nì cuítá iin ùi idu cunúú stná Pablo, te nì cundácá víi-ténê sàà nùù gobernador Félix. ²⁵ Daaní, nì tiaa stná comandante mà iin tutu cùhùn, te dohó cachá': ²⁶ "Yùhù nani Claudio Lisias, te cásàhú tnùñuhí xì mii-ní nècuàchì gobernador Félix. ²⁷ Tiàa nani Pablo, nì catnii tè-raza Judea-nè, cuàhàn-te cahni-ténê nì cùí, dandu nì sàà yùhù ndacá stnahí xì soldadu, te nì nacuidahín-nè nùù témà, vèchi sàni cundaà inì nduú-né iin nècuàchì romanu. ²⁸ Daaní, cuní cundaà inì ndià disáhà-xì dacuidá cuàchi guá-tené, ñàyùcàndùá nì saquìn-nè nùù nsidaa tè-xí dandacú nùù raza-nè. ²⁹ Te yucán nì xinì, còò ni-iin cuàchi icúmí-né ñà-cui-nè, ni ñà-cundiadi stná-nè, cuisì-ní sàhà dàñhù xì mii-té cáhàn tnùhù-té sàhà-né. ³⁰ Daaní, después nì xinitnùhu stnái nansa ndatnúhú dava-tè, cuní-te dandáñhù-tênê. Ñàyùcàndùá, vichi duha nì dandacuí sàà-nè nùù mii-ní; te nì dandacú stnái nùù tiàa xicahàn tnùhù mà ñà-nì sàà stná-te nùù-ní. Ni cúcuéê ni-ní". (Ñà-jaàn ndùá nì tiaa comandante mà.)

³¹ Daaní, soldadu mà, ducán nì caquida-tè cumplir, divi ñuuú mà nì saca-tè Pablo nì sàà-te xi-né ndè ñuu Antípatris. ³²⁻³³ Dandu inga quivì nì naxicocuíin tè-xicásáhà mà mànuhù-té ndé ndoó-te, doco tè-xínihi xi idu, nì ndòo-tè xì Pablo. Dandu nì quihin tu-tè ichì cuàhàn-te xi-né nì sàà ñuu Cesarea. Yucán nì nacoò-tè carta nihí-te nùù gobernador, te nì nacoò stná-te Pablo ndahà témà. ³⁴⁻³⁵ Dandu nì nsihì nì cahvi témà tutu mà, dandu nì xicàn tnùhù-té nùù Pablo índù ladu nduú ñuu-nè. Te na ní cundaà inì-te divi ladu Cilicia nduú ñuu-nè, dandu nì cachì-te:

—Na quésáá stná nècuàchì cáhàn tnùhù sàhà-ní, dandísá ndundaà dahuun chuun xi-ní —nì cachì-te.

Dandu nì dandacú-te cundiadi Pablo vehechuún cahnú nì quidavàha nsi-Herodes.

24

Ñà-ndùá nì cachi Pablo xì Félix na ní cáhàn-nè sàhà mii-né

¹ Tixi ùhùn quivì nì quesaa dùtù cusáhnú nani Ananías xì stná dava nècuàchì sahnú dandacú. Te nì quesaa stná iin tiàa nduú abogadu nani Tértulo, ñà-cunduu-ne yuhù nècuàchìmà. Te nì tnàtuu nsidaa-né nùù gobernador ñà-canicuàchi-ne sàhà Pablo. ² Dandú nì cànà stná Pablo quixi-ne. Te na ní quesaa-nè, dandu nì quesaha Tértulo mà nì cáhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà, cachì-nè:

—Señor gobernador, sàhà mii-ní ndoó dádi nsidaa-nsí caní tiempu ñuu-nsì yohó, te cuàhà iñàha sàni nacani inì-ní nì quida-ní sàhà ñà-vàha xi ñuu-nsi. ³ Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn

naquímanì-nsí mii-ní ndéni nì cui nì cúndóó-nsí ñà-nì quida-ní xì-nsí cuàhà favor. ⁴ Doco vichi sàhà-ñá màsà cuàha chuún gá-nsi mii-ní, ñàyùcànduá sacúndáhvi-nsi ñà-quida-ní favor cunini chii-ní càhàn-nsi.

⁵ Cunaha-ní, iin tè-chìcuéhè nduú Pablo jaàn, vàchi yáha ga datáhdè dava-tè nèhivì raza-nsi inicutu ñuhivì. Idónuu-té nùu nècuàchì nchìcùn ley tucu xi iin nècuàchì ñuu Nazaret. ⁶ Te nì cuni stná-te quidachicuéhè-tè ñà-ì icúmí veheñuhu xi-nsi. Ñàyùcànduá, nì tnii-nsite, te mii-nsí cuàhàn-nsi nsidandaà-nsi sàhà chuun ma modo xi-nsi nì cùí, ⁷ doco yucán ní sàà comandante coronel nani Lisias, te nì candiaa-nè tiàa jaàn fuerza nùu-nsí. ⁸ Dandu nì dándàcú-né nùu-nsí ñà-quixi-nsi yohó nùu mii-ní nú cuní-nsi canicuàchi-nsi sàhà-té, nì cachi-nè. Te vichi vátùni cundaà ndisa inì-ní ndiá dísàhà-xí sanícuàchi-nsi sàhà-té, cuisì-ní ndàcàtnùhù-ní nùu mii-té —nì cachi Tértulo mà.

⁹ Dandu nì càhàn stná nsidaa gá tè-raza Judea itá yucán, divi ñà-ndácuisì nduú nsidaájàn, nì cacachì-te.

¹⁰ Dandu nì quida gobernador mà seña nùu Pablo ñà-vátùni càhàn stná-nè vichi. Ñàyùcànduá, nì càhàn-nè, cachì-nè:

—Yùhù ináhì cuàhà cuà ìá-ní icúmí-ní chuun nsidandaà-ní ñuu-nsi yohó. Ñàyùcànduá, cudí inì ñà-vátùni càhàn sàhì nùu-ní. ¹¹ Cunaha-ní, mà úhì ndàcàtnùhù-ní, te cundaà vaha inì-ní ñà-làcà ùxin ùi quivì cuàhàn-ndà nì nasai ñuu Jerusalén cuàhàn cahví Dios. ¹² Doco ni-iin xichì cóni náí` xì ni-iin nèhivì veheñuhu yucán, te ni-iin xichì cóni dánàcúidè-nè, nì nèhivì sàhàn veheñuhu, nì stná nèhivì xicánúú calle. ¹³ Mate sanícuàchi nècuàchì yohó sàhì, doco còò ni-ìñàha cui quida-ne comprobar.

¹⁴ Doco yùhù cachì ndài xì-ní, iin ichì ndiaha nduá nchìcuìn, te ducán cahví Dios, divi mii-yá nìsa cahvi stná xii-nsí, mate cachì nècuàchì yohó iin ichì tnùhù nduá. Doco yùhù xiníndísè nsidaa ñà-itúú nùu tutu nduú ley xi-nsi, te xiníndísà stnài nsidaa ñà-nduá nì tiàa profeta nìsa càhàn cuenta xi-ya. ¹⁵ Nacua nì cachi mii-né, ducán cachì stná yùhù, ñà-ìá ndisa tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá, vàchi icúmí nsidaa-nda naticu-nda, nèhivì vaha te nèhivì malu. ¹⁶ Ñàyùcànduá, yùhù, nicanicuàhàn quidé lucha ñà-màsà cóó ni-iin cuàchì dandoho-xi anímè, vàchi ni-iin cuàchì có-cùnì` quide nùu Dios, te ni nùu nèhivì.

¹⁷ Cunaha-ní, caní cuà có-ìé` ñuì, dandu nì nasai yucán, nihí cuàhà ñà-nduá cutahvì nèhivì ndahví ndoó yucán, te nihí stnài promesa xi. ¹⁸ Pues chuun jaàn nduá dísàhà-xí nì nasai yucán, te nì nsidandoo stnài mií (nacua cachì ley xi raza-nsi). Te xicánúú sahnúí patiu veheñuhu cahnú yucán, cóni dánàcúidè nèhivì, nì cóni quidá stnài ni-iin escándalo.

Doco dava nècuàchì raza-nsì nì quixi ladu Asia, nì xini-nè yùhù yucán. ¹⁹ Te nú ndisa cuní nècuàchìmà càhàn tnùhù-nè sàhí, dandu ndiá icà-né màcuìta stná-nè nùù-ní yohó, te canicuàchi mii-né sàhí. ²⁰ Te ò nècuàchì itá yohó, nú nì xini-nè iá iin falta nì quide na ní ìe nùù nsidaa tè-xídandacú, dandu nì cachí-nèa vichi duha, cuní. ²¹ Cuisi vihini tuxí ini-nè iin falta nduá na ní càhàn fuertí xì nsidaa nècuàchìmà nì cachí ñà-xiníndísê icúmí-ndá natiacu-ndà —nì cachí Pablo.

²² Daaní, na ní inini Félix ñà-jaàn, nì cucani-tè chuun xi Pablo, cachí-te xi nsidaa-né:

—Ni quésáá gà comandante coronel Lisias, dandu ndàcàtnùhù gué` sàhà-ñá cundaà vaha inì nansa iá chuun xi-nsia.

Ducán nì cachí Félix, vàchi algu ináhá stná-te sàhà ichi Jesús. ²³ Dandu nì dàndacú-te nùù iin capítan ñà-nì cúndiáa-te Pablo, doco màsà cúndiádí dahuun-ne, te ni màsà cadí stná-te nùù ni-iin ana iá vaha xi-né nú cuní nècuàchìmà quixi-ne dacútiácú-ñàné, te ò nácótò stnahá-né.

²⁴ (Daaní, mànuhù Félix mà.) Te nì yaha itnii quivì, dandu nì quixi tu-tè xì ñahàdìhí-te nani Drusila; iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Dandu nì cana-tè Pablo ñà-tnàtuu-ne, vàchi cuní-te cunini-tè nansa iá ichi cunihnu vaha ini-ndà Jesucristu. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì càhàn Pablo xì nduì-nè, dansítñùù ini-nè nècuàchìmà nansa cuní Dios quida vii-ndà sàhà-ñá màsà quídá ndevàha-nda nansa ni nì cui, vàchi icúmí coo iin quivì juiciu. Dandu Félix mà, cuàhà gá nì yuhí-te, cachí-te xi Pablo:

—Còò, xuhun-ní (cuartu xi-ní) vichi. Te después, nú cusáí, dandu cana-tui mii-ní.

²⁶ Ducán nì cachí-te, vàchi tuxí stná inì-te vihini daquìhvi Pablo dihùn sàhà-ñá dañá-ténê. Ñàyùcànduá, cuàhà xichi nì cana-téné nì ndatnuhu-té xí-né. ²⁷ Doco na ní yaha ùi cuà, dandu nì quee-tè nùù mesa, te nì quìhvi inga tiàa nani Porcio Festo lugar xi-tè. Doco cóni tàvã-te Pablo libre, vàchi cuní-te ndòò vaha-tè xì nèhivì raza Judea.

25

Nansa nì càhàn Pablo sàhà mii-né nùù gobernador saa nani Festo

¹ Daaní, nì quesaa Festo mà ladu yucán. Doco tìxi ùni quivì nì quee-tè ñuu Cesarea cuàhàn-te ñuu Jerusalén. ²⁻³ Te yucán nì tnàtuu dùtù cusáhnù, xì stná nècuàchì chicá idónuu, nì càhàn-nè xì Festo sàhà Pablo, càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Te nì xicàn-nè cana-tè nècuàchìmà quixi-ne ndè Jerusalén, vàchi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dehé

ñà-cahnì-ténê ichì mà. ⁴ Doco nì naxiconihí Festo nùu nècuàchìmà, cachì-te:

—Còó, ñuu Cesarea mà icúmí Pablo ndòo-ne. Yucán ndiaá soldadu-nè. Te yùhù, tìxi iin ùi quivì icúmí stnàì naxicocuñ yucán. ⁵ Ñàyùcàndüá, yucán ni cùhùn stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì idónuu, cutnàhâ-nsiá xì' cùhùn-ndà. Dandísá, nú iá cuàchi nècuàchìmà, dandu vätùni canicuàchi-nsia —nì cachì-te.

⁶ Daaní, nì cuee gà-te ùnà ò úxin gà quivì ñuu yucán, dandu mànuhù-té ñuu Cesarea, (te cuàhàn stná tè-xídandacu-ma). Dandu inga quivì nì yàha Festo ndé ndundáà sàhà nèhivì, te nì sàcòo-tè. Dandu nì dandàcú-te ni queé Pablo. ⁷ Te na ní quesaa nècuàchìmà, dandu nì sàcuìta stná nècuàchì raza Judea nì quixi Jerusalén mà, nì càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Cuàhà gá chuun pesadu nì cachi-nè dìquì nècuàchìmà. Doco puru ñà-mànicùì nìhìndèè-né nì sandua.

⁸ Daaní Pablo, nì naxiconihí-né nùu nècuàchìmà, cachì-nè:

—Yùhù, còò ni-iin falta nì quidé dìquì ley xi nècuàchì raza xi, ni còò stná falta nì quidé dìquì veheñùhu xi-nsi, ni dìquì stná rey cahnú César.

⁹ Doco Festo, cuní-te ndòo vàha-tè xi nècuàchì raza Judea mà, ñàyùcàndüá, nì cachì-te xi Pablo:

—¿A cándísá-nì cùhùn-ní ñuu Jerusalén, te yucán nsidandà sàhà ñà-ndüá cachì nècuàchì yohó?

¹⁰ Dandu nì cachi Pablo xì-té:

—(Còò.) Divi lugar yohó nduú ndé cachì rey César xiñuhu ndundaà sàhà nèhivì. Ñàyùcàndüá yohó ié'. Te mii-ní, sàvaha ináhá-nì còò falta nì quidé dìquì nècuàchì raza xi. ¹¹ Doco cunaha-ní, nú ndisa iá pesadu cuàchi, te ò nú ndisa cuàhà gá inihíqué, te xiñuhu cuì, pues vätùni; cahnì-nsiá yùhù, mà cáchi á coó. Doco nú coó, nú tnùhu nduá cachì nècuàchì yohó, dandu còò permisú danáyàha ni-iin juez yùhù ndahà-né. Pues vichi xíquèn ñà-dayáha-ní yùhù ndahà rey cahnú César —nì cachi Pablo.

¹² Daaní, Festo, nì ndatnuhu-té xì nècuàchì sàha razón xì-té nansa quida-tè, dandu nì cachì-te xi Pablo:

—Mii-ní, sàni xicàn-ní ndundaà chuun xi-ní nùu César. Pues vätùni iá; divi nùu César icúmí-nì cùhùn-ní.

Nansa nì xicàn rey Agripa càhàn Pablo nùu-né

¹³ Na ní yàha itnii quivì, dandu nì sàà stná rey Agripa xi Berenice ñuu Cesarea mà ñà-casàhù-nè xì Festo. ¹⁴ Te como caní quivì nì ndòo-ne yucán, ñàyùcàndüá nì càhàn Festo xì rey mà sàhà Pablo, cachì-te:

—Na ní quee Félix nùu mesa, nì ndòo iin nècuàchì ndiadì yohó (nani Pablo). ¹⁵ Ñàyùcàndüá na ní sàhìn ñuu Jerusalén, dandu nì catnàtuu dùtù xícusahnú xì stná nècuàchì dandacú

nùu ñuu mà, nì xicàn-nè dandacuí ñà-cui nècuàchì ndiadi mà. ¹⁶ Doco nì naxiconihí nùu-né: “Nsiùhù tè-ndúú nècuàchì romanu, còò estilu icúmí-nsí cahni-nsí ni-iin nèhivì nansa nì nì cui. Còò, vâchi dihna icúmí-té cuita-tè nùu nècuàchì sanícuàchi sàhà-ñá ducán vâtùni cucumi-té lugar cãhàn stná-te sàhà mii-té nansa iá ñà-ndúá cãhàn tnùhù-né sàhà-té”.

¹⁷ Ñâyùcàndùá, nì caquixi nècuàchì ñuu Jerusalén mà dècuèndè yohó, te vichi duha inga quivì nì sàhìn vehechuún, nì sàcòì silla xi, te nì dandacuí nì tavá-te Pablo mà. ¹⁸ Dandu nì sàcuíta stná nècuàchì cãhàn tnùhù, te nì sanícuàchi-ne sàhà nècuàchìmà. Chuun pesadu cundua nì cahín. Doco còò, cóni sándúá ducán. ¹⁹ Cuisì sàhà creencia xi-ne nì cãhàn-nè, xì sàhà stná iin ana nì xihì nani Jesús. Doco Pablo, tucu cachí-nè: itiácú Jesús, cachí-nè. ²⁰ Doco yùhù, cóni cúndáà vaha inì nansa chicá vaha quide xì chuun jaàn. Ñâyùcàndùá, nì cãhìn xì Pablo, áma cándísâ-né cùhùn-nè ñuu Jerusalén, te yucán ndundaà sàhà chuun xi-ne. ²¹ Doco còò, lugar yohó nì xicàn-nè cundiadi-nè ndè cachi (cùhùn-nè) ndundaà sàhà-né nùu rey cahnú César. Ñâyùcàndùá, nì dandacuí coo vaha-ne ndè cachi techuín-nè cùhùn-nè nùu rey mà —nì cachi Festo.

²² Dandu nì cachi rey Agripa mà xì Festo:

—Yùhù, cudî stná inì cunini ñà-ndúá cachí nècuàchìmà.

—Vâtùni, tnaa cunini-ní —nì cachi Festo.

²³ Daaní, inga quivì vâxi tu Agripa xì Berenice ndè salón cahnú ndé ndundáà sàhà nsidaa chuun. Nì quìhvi-ne yucán, vico sàstnùhù ndáa-ne. Te yucán sàni caquesaa stná comandante coronel xì cuàhà stná nècuàchì chicá idónuu ñuu yucán. Dandu nì dandacú Festo ñà-nì tavá-te Pablo. (Te na nì quesaa-nè), ²⁴ dandu nì cachi Festo mà:

—Mii-ní rey Agripa, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì nì quesaa, yohó indéhe-nsiá nècuàchì (cachí xì-nsiá). Cunaha-nsiá, na ní sàhìn ñuu Jerusalén, cuàhà gá nècuàchì raza Judea nì xicàn favor nùu, dècuèndè nì càna fuerte-nè, cuní-nè cui nècuàchì yohó. Stná ñuu Cesarea yohó, divi nì ducán xicàn stná-ne. ²⁵ Doco nùu yùhù, còò ni-iin falta xi-ne nì túi. Dandu mii-né, nì xicàn stná-nè ndundaà sàhà-né nùu rey cahnú, ñâyùcàndùá, sàni nacani inì, te icúmí techuín-nè cùhùn-nè yucán. ²⁶ Doco cuisì ñà-còò ni-iñaha cui cachi ndise na tiai nùu señor rey cahnú sàhà-né. Ñâyùcàndùá sàni tavà cànúí-nè nùu mii-ní rey Agripa, xì nùu stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì dava ga, vâchi cuní nanducu-nsiá índù iñaha cui tiai nùu tutu cùhùn xì-né. ²⁷ Vâchi có-ndúá ñà-techuun-nda iin nècuàchì presu cùhùn nùu rey mà nú còò ni-iñaha cachítnùhu ñà-ndúú falta xi-ne —nì cachi Festo.

26

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní càn-nè sàhà mii-né nùu rey Agripa

¹ Daaní, Agripa mà, nì cachi-nè xì Pablo:

—Vàtùni càn-ní sàhà-ní vichi.

Dandu nì cuu ndahà Pablo, te nì quesaha-né nì càn-nè, cachí-nè:

² —Nansicáhîn vichi, vâchi nùu mii-ní cuàhîn càn. Pues cuàhà gá ñà-nduá nì càn tnhù nêcuàchì raza-ndà sàhí, rey Agripa. ³ Doco cudû inì vichi, vâchi ináhá-nî nansa ndisa iá nsidaa estilu xi raza-ndà, te cundàa stná inì-ní sàhà nsidaa chuun ndatnúhú cuàhà-ndà. Ñâyùcànduá, sacúndáhvî nùu-ní ñà-nì còó calma xi-ní cunini-ní ñà-nduá cuàhîn càn.

⁴ 'Nsidaa nêcuàchì ñuu Judea, ináhá-nè nansa nisa quide na ní sandui tèchii. Dihna nisa ìe ñuì, dandu nì sàhîn nisa ìe ñuu Jerusalén. ⁵ Te nêcuàchì raza-ndà ndoó yucán, dècuèndè sàhana ináhá-nè yùhù. Te nú cuní-nè cachitnhù ndaà-nè, vâtùni cachi-nè nansa nisa quide na ní sanchicuìn ley xi nêcuàchì fariseu. Nsidaa nêcuàchì ley mà, chicá fuerte chívàha-ne religiòn xi raza-ndà. ⁶ Doco vichi yohó ié', sanícuàchì-ne sàhí. Te ¿indù falta xi iá? Cuisi ñà-xiníndísê palabra nì quida Dios comprometer xì xii-ndà, divi ñà-cuàhàn-yà danátíacú-yà nsii. ⁷ Pues sàhà ñà-nì cachi-yà ducán, ñâyùcànduá, nsidaa nêhivì nduú nsì-úxin ùì descendencia xi raza-ndà, xinúcuáchí vî-né nùu Dios ndui te ñuu, xiníndísâ-né, te ndiatú-né cuu ndisa ñà-nduá nì quida-ya comprometer mà. Cunaha-ní rey Agripa, yùhù xiníndísâ stnáì, te ñà-jaàn nduá disàhà-xì sanícuàchì nêhivì raza-ndà sàhí.

⁸ 'Mii-nsiá, ¿a ndísá có-xiníndísâ stná-nsià ñà-vàtùni danátíacú Dios nsii? (Pues ináhá-ndá, vâtùni.)

⁹ 'Yùhù, ndisa, nisa tuxi inì ñà-ndiá ìqué quida quini xì nêhivì ndácùchan xi Jesús de Nazaret. ¹⁰ Te divi ñà-jaàn nduá nisa quide ñuu Jerusalén, vâchi ndè nùu dùtù cusáhnú nì taví permisú, te cuàhà nêhivì xì Jesús nisa sadì vehècàa. Dandu quivì cuàhàn-te cacahni-té nêcuàchimà, stná yùhù nì sadandáa stnáì. ¹¹ Te nisa nacàhin stnáì nsidaa veheñùhu cuachì nisa nanduquí nêhivì xì Jesús ñà-dandohí-nè àma níhíndéi nacuaà-né mii-yá. Te ñà-cuàhà guá nisa xidà inì sàhà-né, dècuèndè nisa sàhàn stnáì ñuu xicà nì sanchicuìn-nè.

¹² 'Pues sàhà chuun jaàn nduá cuàhîn ichì ñuu Damasco, nihí orden nì quee nùu dùtù xícusahnú. Ñâyùcànduá, iá permisú-xi cuàhîn sàhà chuun ma. ¹³ Te nahi càxíhúì nì sandua, señor rey, dandu ichì cuàhîn mà nì xinì yáha ga fuerte nì natnuù nihni iin luz ndé xiqué cuàhîn xì compañeruì, ndè dìquì-xì ansivi vâxa, te chicá ndiaha nì natnuà nùu orá.

¹⁴ Ñâyùcànduá, nì nàcasàn nsidaa-nsí ñuhù, te nì tiacuì nì

càhàn iin ana cáhàn dàhàn hebreu, cachí-yà xì': "¿Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quidá quíní-ní xì'? Cuisì mii-ní quidá quíní-ní xì mii-ní, vèchi na quidá quisì caní sàhà nùu garrocha, ducán quidá stná-ní".

¹⁵ 'Dandu yùhù, nì cachì: "¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?" Dandu nì cachì-yà xì': "Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. ¹⁶ Doco vichi ndacuiìn-ní, vèchi sàhà-ñá nì xinì-ní yùhù, ñàyùcàndúá icúmí-ní cunduu-ní ana cunucuachi nùí, cunduu-ní testigu sàhà ñà-ndúá nì xinì-ní vichi, xì sàhà ñà-ndúá cuni gà-ní na dacuní guè mii-ní mií quivì vèxi xi-nda. ¹⁷ Te vichi cunaha-ní, cuàhìn techuín mii-ní ñà-cùhùn-ní càhàn-ní xì nècuàchì nsidaa inga raza. Te nú cuní-nè quida quini-ne xì-ní, dandu cuidahín mii-ní nùu-né, nùu mii-né xì nùu stná nècuàchì raza-ní Judea. ¹⁸ Doco icúmí-ní càhàn-ní xì-né sàhà-ñá datnúu Dios sàxinítnùnì-nè, te quee-ne ichì ñáa, quihin-ne ichì ndiaha-yá. Vèchi nú nì cáhàn-ní xì-né, dandu vátùnì dàñà-né nùu ndàhá ñà-malu, te candòo-ne ndahà Dios. Nduu stná cuàchi-ne, te cunduu-ne nèhivì ì xì, dandu cutnahá-né xì nsidaa gá ana xiníndísá-xì, te nihítáhvi stná-nè cuàhà ñà-ndiaha", nì cachì Jesús xì'.

¹⁹ 'Ñàyùcàndúá, nì quida ndise cumplir nsidaa ñà-ndúá nì cachì-yà xì' na ní xinì mii-yá ansivi, señor rey. ²⁰ Vèchi primeru nì càhìn xì nècuàchì ñuu Damasco, dandu nì ndixi stná ñuu Jerusalén, te nì càhìn xì nèhivì yucán xì stná inicutu ladu Judea, xì cuàhà stná ñuu inga raza. Te nsidaa lugar mà nì cachì xì-né ñà-xìñùhù cuu-ne arrepentir, te yàha-ne ladu xì Dios, dandu quida viì-né nacua ndiá ìcà-né nú ndisa sàni naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne, nì cachì xì-né.

²¹ 'Pues cunaha-ní, nsidaájàn nduá disàhà-xì nì tniì nècuàchì raza-ndà yùhù patiu veheñùhu cahnú, cuàhàn-nè cahnì-né yùhù nì cùí. ²² Doco Dios nduú ana chindéé xì, ñàyùcàndúá, iin-ni nchícùn ndài (ichì váha-ya) dècuèndè quivì vichi, iin-ni cáhìn xì nèhivì sàhà-yá, a xínduu-ne nècuàchì ndahví, te ò nècuàchì chicá idónuu, nsidaa-né cáhàn xì', cachí xì-né ñà-ndúá nì cachitnùhu Moisés, xì ñà-ndúá nì cachì stná nècuàchì profeta, ²³ ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, (te cui-yà), dandu cunduu-ya ana primeru natiacu, te después danátnùu-yà ichì ndiaha-yá nùu nèhivì, na nèhivì ñuu-ndà, te ducán stná nèhivì inga ñuu —nì cachì Pablo.

²⁴ Cáhàn va Pablo ducán, dandu nì ndàhì Festo, cachì-te:

—Pablo, sàni culocó sàxinítnùnì-ní ñà-cuàhà guá dacuaha-ní.

²⁵ Doco nì cachì Pablo xì-né:

—Señor gobernador Festo, cuicahnú inì-ní, doco màdiá nì culoquí nduá, vèchi ñà-ndácuìsì nduá cachí xì-ní. Cáhàn sahnúí. ²⁶ Te cunaha-ní, yohó iá stná rey Agripa, te có-cucáhàn

núí' càhìn nùù mii-né, vàchi ináhá-nê sàhà chuun yohó. Se-guru icúmí ñà-sàni cundaà vàha ini-nè, vàchi chuun yohó, cóni sándúá iin chuun iá dèhé. ²⁷ Mii-ní rey Agripa, ádi xiníndísâ stná-ní ñà-ndùá nì tiaa nècuàchì profeta sàna. PUES yùhù ináhí, ducán xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Agripa xì-né:

—Cuisi iyuhu gá palabra cachì-ní, te vihini yàha stnáì cunchicuìn Jesucristu.

²⁹ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—A sea iyuhu-ní, te ò cuáhà gá cumáni, doco cahnú gá Dios iin-ni nì quidá stná-ní nacua nì quida yùhù, (nì xiníndisé mii-yá. A sácú vàha nì cúníndísâ stná-ní), mii-ní xì nsidaa gá stná nècuàchì iníni yohó. Cuisi-ní có-cuní cunuhni stná-nsià cadena nahi mií ³⁰ —nì cachi Pablo.

Dandu nì ndacuíta nsidaa nècuàchì ndoó yucán, divi rey Agripa xì gobernador, xì Berenice, xì nècuàchì dava ga ndoó stná xì-né yucán. ³¹ Te nì cuxio-ne iladu, ndatnúhú-nè, cachì-nè:

—Ni còò falta xi nècuàchì jaàn dìsáhà-xí cui-nè, nì ñà-cundiadi-nè.

³² Te nì cachi rey mà xì Festo:

—Nú màsà cacán-nè yàha-ne nùù rey cahnú César, dandu mà úhì dàñà-né vichi duha nì cùí.

27

Nansa nì dáyáha-tè Pablo cùhùn-nè ñuu Roma

¹ Daaní, Pablo xì itnii gá tè-ndiadí, nì yàha-ne ndahà iin capitán nani Julio, iin soldadu siempre cutnàhá xí soldadu xi meru rey César Augusto, vàchi sàni cachi tè-xídandacu-ma ñà-icúmí-nsí quihin-nsi barcu cùhùn-nsì ladu Italia. ² Te nìsa là stná iin tiàa nani Aristarco cutnahá stná xì-nsí cùhùn. Iin nècuàchì ladu Macedonia nduú-né, te meru ñuu-nè nduú ñuu Tesalónica. Ñàyùcàndúá, nì nana nsidaa-nsí iin barcu nì quixi ñuu Adramitio, vàchi sàdaaní cuàhàn-nu quihin-nù ichì nùhù-nu, te icúmí-nù yàha-nù ladu Asia. Dandu nì ditá-nu nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu xi-nsí.

³ Dandu nì yàha iin quivì, te nì sàà-nsí ñuu Sidón. Te yucán nì quidamanì capitán mà nì sàha-ne permisú (ñà-nuu Pablo barcu), ñàyùcàndúá nì sàhàn nècuàchì mà ini ñuu yucán ndé ndoó amigo xi-ne, te nì nìhì-né ñà-ndùá xiñuhu. ⁴ Dandu nì ditá tu barcu mà ichì cuàhàn-nu, te nì yàha-nsi iin ñuu cahnú nani Chipre indúhu mahì mar. Ladu ndé có-dùcùn guá tàchì nì yàha-nsi, vàchi ladu nùù-xí caná tàchì mà. ⁵ Daaní, nì yàha-nsi chicá nùù-xí mahì mar iá frente ladu Cilicia xì ladu Panfilia, te nì sàà-nsí ñuu nani Mira iá ladu Licia.

⁶ Yucán nì xini capitán mà inga barcu nì quixi ñuu Alejandra, te icúmí-nù cùhùn stná-nu ladu Italia. Ñàyùcàndüá, divi barcu mà nì dándàcú-né nana-nsi, te cuàhàn-nsi. ⁷⁻⁸ Daaní, cuàhà quivì nì xica cueé-nu, vàchi ùhì xicá-nu, làcà ní cuyatni-nù nù ñuu Gnido, te cónì sáha ga tàchì caca gà-nu. Ñàyùcàndüá, nì sàha-nù vuelta nì yàha-nsi yatni iin esquina ñuu Creta ndé nani Salmón. Dandu yuhù mar diin ñuu Creta mà nì yàha-nsi, doco ùhì stná caca barcu yucán. Dandu nì sàà-nsi nù ñuhù íchì iin xaan nani Buenos Puertos, yatni ndé iá ñuu Lasea.

⁹ Doco vichi sàni cuee sàstnùhù-nsí, dècuèndè sàni yàha vicò iníhî-ndà, te vihini quida quini mar xì barcu (nú nì cùhùn-nu). Ñàyùcàndüá, nì càhàn Pablo (xì nèhivì ndoó barcu mà), ¹⁰ cachí-nè:

—Señores, sàni sài nì cundaà inì cuàhàn coo cuàhà tñundoho xi-nda nú nì cùhùn gà-ndà nù-xí. Mà úhì ndañuhu carga, xì mii stná barcu, ndè stná mii-nda vihini ndañuhu-nda.

¹¹ Doco capitán mà, chicá nì xinindisá-né ñà-ndüá cachí tiàa dacaca-xi barcu mà, xì ñà-ndüá cachí stná stohò-nu, te màdì ñà-ndüá cachí Pablo. ¹² Ñàyùcàndüá, cuàhà nècuàchì yucán, chicá nì cuni-nè caquee-ne lugar mà, vàchi có-ndüá iin lugar vàha yàha-nda tiempu vixin. Ñàyùcàndüá, nì cachi-nè chicá vàha cùhùn-nè nù-xí ndè ñuu Fenice, dandu vätùni cundoo-ne yucán tiempu vixin. Ñuu Fenice mà nduú iin ñuu inga orilla ñuu Creta, te cuisì dúcùn tàchì iin iin dián ndé quècahnu hora.

Nansa nì dàñà fuerte dàvitàchí mar

¹³ Daaní, nì quesaha caná yadi tàchì ladu, te nì tuxi ini nècuàchì barcu ñà-vätùni cùhùn-nsi. Ñàyùcàndüá, nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi orilla mar iladu ñuu Creta mà. ¹⁴ Doco tixi inga iin ratu nì quesaha nì cana iin tàchì dänä, ladu ñuu mà vaxan, tàchì yódo ladu nìnu cachí-nè xán. ¹⁵ Te nì cacùhan barcu xi-nsi, mànicúi gá nihìndèè-nsí caca ndaà-nu ladu vaxan, ñàyùcàndüá nì sahnde ini-nsi, vàchi ndé ndiàchì úún-nu cuàhàn-nu.

¹⁶ Dandu nì yàha-nsi iladu ñuu tii nani Claudia indúhu mahi mar. Te yucán có-caná cuàhà guá tàchì. Cunaha-ní, barcu cahnú xí-nsí mà, íditá stná-nu iin lancha tii. Te ndee ní quidachuún-nsí, dandu nì nihì-nsí nì tavà-nsínu. ¹⁷ Dandu nì dàcùnúndüú-te iin cable ndee icà barcu cahnú sàhà-ñá màsà ndüá-nu. Te nì yùhì stná-te sàà-nu ndé yadi iá ñusi, te cacùhun-nù. Ñàyùcàndüá, nì dànùú-te sìcoto ndee dítà tàchì-nú, te ndiachi úún-nu cuàhàn-nu quidá tàchì mà.

¹⁸ Daaní, inga quivì, yàha ga caná î tàchì dänä mà. Ñàyùcàndüá nì quesaha-té nì dàndiàchì-té carga xi-nù ini mar.

¹⁹ Te quivì ùni nì dandiàchì ndahà stná-nsì nsidaa gá ñà-nduá nihí-nu. ²⁰ Dandu nì yàha cuàhà gá quivì, te có-tuì orá, có-tuì sìtnùù, te yàha ga dúcùn dàvitàchí daná mà nsiùhù. Ñàyùcànduá, còò gá tnùndé ini càcu-nsì nì cahan-nsí.

²¹ Daaní, na sání yàha cuàhà quivì ndoó dòcò-nsì có-xìxì-nsí, dandu nì sàcuìn Pablo mahì nsidaa-nsí, te nì cachi-nè xì-nsí:

—Compañeros, chica vàha nú nì inini-nsia yùhù nì cui ñà-màsà queé-ndá ñuu Creta quixi-nda, dandísá mà cácuñun-nda tnùndoho yohó. ²² Doco vichi, cachí xì-nsiá, màsà cùhúún inì-nsia, vàchi ni-iin-nda mà cúí-ndà, cuiì barcu xi-nda cuàhàn ndañuhu. ²³⁻²⁴ Doco cunaha-nsiá, ñuú ndùvehè nì xinì yatni ndé (indúhí) nì sàcuìn iin ángel xi Dios nùí. Vàchi mii-yá nduú-yá Stohì, divi ana xinúcuáchí nùù-xí. Pues divi ángel mà nì cachi-nè xì: “Màsà yúhí-ní, Pablo, vàchi icúmí-ní sàà-ní nàcuìn-ní nùù rey cahnú César. Te cunaha-ní, sàni indehè ndàhvì Dios mii-nsiá, vàchi dohó cachí-yà xì-ní: mà sàà ni-iin nèhivì cutnáhà xì-ní cui-nè, ni-iin nèhivì barcu yohó”, nì cachi ángel mà. ²⁵ Ñàyùcànduá contentu nì nácundoo-nsia, compañeros, vàchi nacua sàni cachi Dios xì, divi ducán icúmí coo, te seguru icúmìa. ²⁶ Doco antes icúmí-ndá ndiachi-nda orilla iin ñuu tii mahì mar —nì cachi Pablo.

²⁷ Daaní, nì yàha ùxin cùmi gá quivì, te vichi xicá barcu iladu mar ndé cachí-nè nduú mar Adria. Nahí dava ñuu nduá, te ndiachi ndiachi barcu xi-nsi quidá tàchì. Dandu peón xíquidachuún barcu mà, nì tuxi inì-te ádi sàni cuyatni-nù nùù ñuhù íchì càhàn-té. ²⁸ Ñàyùcànduá, nì chitacùhá-te nadaa tantu cunú ñuhú tècuì yucán, te nì cundaà ini-te òcò sàhùn iin (36) metro cunú-te. Dandu iyuhu gá nùù-xí, tucu tu nì chitacùhá-te, te òcò ùsà (27) metro cunú-te chicá yucán. ²⁹ Ñàyùcànduá, nì yúhí-te dùcùn barcu cavà nahnú ñuhú ini mar. Sàhámà nì dānùú-te cùmi càa nahnú xì barcu ndè cahà mar sàhà-ñá màsà cáca gá-nu. Dandu ndiatú cuiì-té tūinuù.

³⁰ Daaní, peón xi barcu, nì cuni-te cunu-tè. Ñàyùcànduá, nì sàcuìta-tè nùù barcu mà, quidá-te na ian cuàhàn-te danuú gà-te inga càa nahnú ndè cahà mar, doco dandáhvì-te, vàchi lancha tii ma nduá nì dānùú-te. ³¹ Dandu nì cachi Pablo xì capitán xì stná soldadu ndoó yucán:

—Nú màsà ndóo peón jaàn barcu yohó, mà cácu-nsia.

³² Ñàyùcànduá, nì sàhàn soldadu mà nì sahndè-te cable itácáá lancha mà, te nì ndiachi-nú mahì mar.

³³⁻³⁴ Daaní, na sàcuàhàn túinuù, dandu nì càhàn Pablo xì nsidaa compañeru-nè, cachí-nè:

—Chicá vàha cuxi-nsia iñàha, vàchi sàcuàhàn-ndà ùxin cùmi quivì có-xìxì-nsiá, nchitó-nsiá, nacání ini-nsiá. Ñàyùcànduá sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-cuxi-nsia, vàchi ducán xiñuhu

quida-nda, dandu càcu vaha-nda, vachi cunaha-nsiá, còò ni-iñaha cuu xi ni-iin-nda. ³⁵ —nì cachi Pablo.

Dandu nì tñii-ne iin pan, te nì naquimanì-né Dios nì indehè nsidaa-né. Dandu nì dàcuàchì-nèa, te nì quesaha-né xixì-né. ³⁶⁻³⁷ Ñàyùcàndüá, nsidaa gá nèhivì yucán, contentu nì ndòo-ne, te nì xixì stná-nè. Te nsidaa nsidaa nsiùhù nècuàchì ñuhù barcu ma, ùi cientu ùnì dico sàhùn iin (276) nèhivì nì san-duu-nsi.

Nansa nì cuu xi barcu, nì tùxì-nú nì sachi-nù nùù mar

³⁸⁻³⁹ Daaní, na ní nsihi nì xixì nèhivì mà nì ndenuu ini-nè, dandu nì sate nsihi-ne trigu (nduú carga xi-nù) ñà-cùní-nè nduñama chii gá-nu. Dandu na ní tùinuù claru, (nì xini xicà-té yucán iá) iin ñuu mahì mar. Doco cónì nácùni-te índù ñuu nduá. Doco nì xini stná-te yucán iá iin ndahà mar ndé iá ndàà ñusi orilla-ñà, te vaha lugar mà daxínu-tè barcu cahan-té. ⁴⁰ Ñàyùcàndüá, nì sahdè-te cable xi càa itnúi xí-nù mahì mar, te nì ndòa. Dandu nì dàñà stná cable nuhní yutnù chipála dacaca-xi-nú. Te nì nana stná sìcoto ndee itánínì ladu nùù-nù (ñà-dítà tàchì-nù). Ñàyùcàndüá nì quesaha-nú nì nacaca-nù, te cueéni cueéni nì cuyatni-nù ndé iá ñuhù íchì mà.

⁴¹ Doco nì sàa-nu iin xaan ndé vaxi ùi ichì tècuí, te yucán nì cacùhun-nù cahà mar. Nì ndùxin tnuu nùù-nù, doco cahà-nù, nì quesaha nì sachi ii-ñà nì quida tècuí dúcùn ndee guá icà-nù. ⁴² Dandu soldadu yucán, nì cacunì-te cahni nsihí-te nècuàchì ndiadí ndiaá-te, vachi vihini dutè-né mar mà, te cunu-ne cahan-té. ⁴³ Doco capitán yucán, cónì cùní-nè cui Pablo. Ñàyùcàndüá, cónì sàha-ne cahni soldadu mà nècuàchì ndiadí. Dandu nì dándàcú stná-nè nùù nècuàchì túha dutè ñà-dihna mii-né nì quécoyo-ne mahì tècuí dècuèndè nì xínu-ne ñuhù íchì. ⁴⁴ Dandu nècuàchì mà túha, cunchicùn-nè cùhùn-nè cundòó candee-né dìquì yutnù nduú tabla, ò inga yutnù xí barcu nì sachi. Ñàyùcàndüá, ducán nì nihì nsihí-nsí nì quee-nsi ndè ñuhù íchì, te nì càcu-nsi.

28

Ñà-ndüá nì quida Pablo na ní ia-ne ñuu tii Malta mahì mar

¹ Na ní nsihi nì càcu-nsi nùù mar mà, dandu nì xinitnùhu-nsi Malta nani ñuu yucán. ² Te nèhivì ndoó yucán, nì quida manì-né xì-nsí nì chiñuhu-nè iin ñuhu, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-nì tnátuu-nsi nadaà-nsí, vachi cuún dàvì, te vixin ga. ³ Ñàyùcàndüá nì nducu stná Pablo chii tutnù íchì. Doco na meru daquéè-nènu mahì ñuhu mà, dandu nì quecunu iin còò dànà xínu-sì nùù ñuhu, te nì tñinùhu tnuu-sì ndahà-né. ⁴ Ñàyùcàndüá, na ní caxini nècuàchì ñuu mà itácáá còò mà ndahà Pablo, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Ádi té-nì sahnì nduú tè-jaàn, ñàyùcàndùá vichi icúmí-té danáà-te sàhà-té. Mate sání càcu-tè nùù mar, doco mà níhì-té cutiacu gà-te —nì cachi-nè.

⁵⁻⁶ Doco nì quidi Pablo ndahà-né, te nì ndiachi còò mà mahì ñuhu. Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì yucán, ndé ndiátú úún-né, vàchi tuxí ini-nè cuàhàn xiun ndahà Pablo, ò nú coó, nanáà nàcasàn-né cui-nè. Doco caní tiempu ndiatú-né indéhe-né, te còò ni-iñàha ni cuu-xi nècuàchìmà. Iin-ni iá-nè. Ñàyùcàndùá, tucu nì nacani ini nèhivì mà, cachí-nè:

—Ádi iin dios nduú nècuàchì jaàn.

Nansa nì dándúvaha Pablo yua nècuàchì dandacú nani Publio

⁷ Yatni yucán nduú ñuhù xí nècuàchì dandacú nùù ñuu mà; Publio nani-né. Te nècuàchìmà, nì dàyáha-ne nsiùhù vehe-ne. Ùnì quivì nì sandoo-nsi yucán. Te cuàhà gá nì cunsihi ini-nè nsiùhù. ⁸ Te yucán iá stná yua-né, indúhu-né, sáhayocá-nè, vàchi cuhí-nè cuèhè daxìn. Dandu nì quìhvi Pablo ndé indúhu nècuàchìmà, te nì xicàn tàhvi-né nùù Dios, nì chitandóó-né ndahà-né dìquì nècuàchìmà, te ducán nì nduvàha-ne. ⁹⁻¹¹ Dandu después dava ga nècuàchì cuhí ndoó ñuu mà, nì caquixi stná-nè, te nì nduvàha stná-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì cañúhu nècuàchì ñuu mà nsiùhù. Te na ní xínu ùnì yòò ndoó-nsí yucan, dandu nì nana-nsi iin barcu cuàhàn-nsi quihin tu-nsi ichì nacaca-nù xì-nsí. Te nèhivì ñuu mà, nì sàhatahvi stná-nè nsiùhù nsidaa ñà-ndùá xiñuhu nùù-nsí. Te barcu mà, iin yutnù nì là yucán inii tiempu vixin nduú-nu. Ñuu Alejandría nduú meru ñuu-nu; te nùù-nú itá muñecu nani Cástor xì Pólux. Pues divi barcu mà nduú yutnù nì nana-nsi, te cuàhàn-nsi.

¹²⁻¹³ Daaní, primeru nì sàà-nsi ñuu Siracusa, te ùnì quivì nì sandoo-nsi yucán. Dandu nì caquee tu-nsi, te duha duha nì càvà barcu xicá-nu cuàhàn-nu, te ducán nì sàà-nu xi-nsí ndé ñuu Regio. Dandu inga quivì, te nì quesaha tú tàchì ladu. Ñàyùcàndùá, nì caquee tu-nsi cuàhàn-nsi. Te tìxi ùì quivì nì sàà-nsi iin ñuu nani Poteolos. ¹⁴ Ñuu yucán nì ndacùhun tnahá-nsí xì nècuàchì iin-ni nchícùn stná xì Jesús, te nì xicàn-nè ñà-ndòò-nsi xì-né iin ùsà quivì. Dandu después nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi carretera cuàhàn ñuu Roma.

¹⁵ Daaní, ñuu Roma mà nì quee ga stná nèhivì xí Jesús vaxi-ne, vàchi sàni xinitnùhu stná-nè sàvaxi-nsi. Dava-ne, dècuèndè ñuu nani Yàhvi xì Apio nì quesaa-nè, te dava ga-nè cuisì ndé ñuu tii nani ùnì Changaru nì quesaa-nè (ñà-ndacùhun tnahá-né xì-nsí.) Te na ní xini Pablo nècuàchìmà, nì naquimani-né Dios, te nì ndòò-ne contentu.

¹⁶ Daaní, nì sàà nsidaa-nsí ñuu Roma. Te capitán cutnâhâ xí-nsí, nì quida-ne entregar tiàa ndiaá-nè, nì ndòò nècuàchìmà

ndahà iin comandante. Doco Pablo, nì nìhì-né permisú coo cuaán-né, mii-né xì stná iin soldadu cundiaa xì-né.

Nansa nì càhàn Pablo xì nècuàchì raza-nè ndoó ñuu Roma

¹⁷ Daaní, nì yàha ùnì quìvì, te nì nacana Pablo nècuàchì raza-nè chicá idónuu nì sàà vehe-ne. Te na sání nataca nsidaa-né, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Ñánì, còò ni-ìñàha ni quidé dìquì nècuàchì ñuu-ndà, te ni-iin xichi cónì càhìchì stná inì estilu xì xii-ndà. Doco nì tnii nècuàchì raza-ndà yùhù na ié' ñuu Jerusalén, te nì dàyáha-ne yùhù ndahà tè-romanu. ¹⁸⁻¹⁹ Te tè-yúcán, nì xicàn tnùhù váha-tè nùí, dandu cuàhàn-te dañá-té yùhù nì cùí, vàchi còò ni-ìñàha disáhà-xí cùí. Doco nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, cónì cùnì-nè dañí. Ñàyùcàndùá, fuerza nì xiquèn dayáha-tè yùhù nùù rey cahnú César ñà-nsidandaà tèmà sàhí. Doco ni-iyuhu có-ndùámà ñá-cùnì' daquéé cuàchi dìquì nèhivì raza-ndà; còò.

²⁰ Pues cunaha-nsiá, iá ñà-dìsáhà-xí nì quide mii-nsiá invitar cundehí-nsiá, te càhìn xì-nsiá yohó, vàchi vichi ndisa sà-íá iin tnùndé inì ndiaha xì nècuàchì raza-ndà Israel. Doco divì sàhà-ñá (xiníndísé tnùndé inì ndiaha ma), ñàyùcàndùá nì sàì nì sàcùnuhni cadena yohó —nì cachi Pablo.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchì mà xì Pablo:

—Còò; còò ni-iin carta nì quixí ladu Judea càhàn sàhà-ní, nì còò ni-iin stná nècuàchì raza-ndà nì quésáá daquéé cuàchi-xì dìquì-ní. ²² Doco cachí-ní xì-nsí nansa iá ichì sàà, tuxí inì-ní. Vàchi nsiùhù cuní-nsì cundaà ini-nsì, vàchi nsidanicuú lugar càhàn ùhí nèhivì dìquì ichì mà —nì cachi-né.

²³ Daaní, nì saquin Pablo iin quìvì quixi tu nsidaa-né. Te na ní sàà quìvì mà, cuàhà gá nèhivì nì casaà vehe Pablo. Ñàyùcàndùá, ndè dàtnàà, xì ndè nì cuaà dahuun nì ndò-ne yucán, càhàn Pablo xì-né, datúí-ne nansa iá ichì ndé dandacú Dios, te dansínuu ini-nè nècuàchì mà nansa cachí ley xì Dios nì tiaa Moisés, xì nansa cuní cachi stná palabra nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Ducán nì quida-ne, vàchi cuní-nè dacúníndísâ-né nècuàchì mà, te cahvi-ne xì Jesús. ²⁴ Daaní, na ní nsihamà, dandu dava nècuàchì iní ní má, nì xiníndísâ-né, te dava-ne, còò. ²⁵ Màdì iin-ni ni xiníndísâ nsidaa-né. Daaní después cuní-nè nùhù-nè. Doco na táñàha ga caquee-ne, nì cachi Pablo xì-né:

—Ndisa, ñà-ndàà nduá nì cachi Espíritu Ìì xí Dios xì xii-ndà sàhana na ní dàcàhàn-yà profeta nani Isaías, vàchi dohó nì cachi-yà xì nècuàchì mà:

²⁶ Cuahán-ní, càhàn-ní xì nècuàchì raza-ní yohó, te dohó cachí-ní xì-né: “Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiá cunini-nsiá, doco mà sàà-nsiá mànhì ini-nsiá. Te cuàhà gá icúmí-nsiá cundehè-nsiá, doco mà cundàà

ndisa inì-nsia”. (Ducán cachì-ní xì nècuàchì raza-ní.)
²⁷ Vàchi nsidaa nèhivì mà, quidámáxìnì-nè, na ian ùhì tiacu-nè. Te quidá-né na ian dànácuànì-nè nùù-né, vàchi có-cùnì-nè cundehè-né (ichì váha), ni có-cùnì stná-nè cunini-ne, ni có-cùnì stná-nè mànhì ini-nè, ni có-cùnì stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida víí anima-nè, nì cachi Dios.

²⁸ Pues vichi cunaha-nsiá, sàni nìhìtáhvi nèhivì nsidaa gá raza cunini stná-nè razón ndiaha nansa càcu-ne nùù-yá. Te mii-né, ndisa, icúmí-nê cunsihi ini-ne cunini-ne ²⁹—nì cachi Pablo.

Dandu nècuàchì raza Judea mà, nì caquee nsihi-ne, te nì quesaha-né ndatnúhú fuerte-nè sàhà palabra mà.

Nansa nì quida Pablo na ndiadì-nè vehe-ne ñuu Roma

³⁰ Daaní, inii ùi cuà nìsa ìa Pablo iin vehe renta (ñuu mà), te dayáha-ne nsidaa nèhivì sàa nùù-né, ³¹ cachìtnùhu-ne xì nècuàchì mà sàhà ichì ñuhivì ìi xí Dios, vàchi libre íá-nè càhàn-nè xì nsidaa nèhivì mà. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchì mà sàhà Stoho-ndà Jesucristu, còò iin nì sadí xì nùù-né.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Roma

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì xinúcuáchí nùu Jesucristu. Divi mii-yá nì cachi-yà xí ñà-cùhìn chuun xi-ya; mii-yá nì nacàxin-ya yùhù ñà-cachitnùhi razón ndiaha xí Dios inicutu. ² Te divi razón mà nduú stná palabra nì cachitnùhu-ya sàhana na ní dàtnúu-yà ini nècuàchì nì sacahàn cuenta xi-ya, te nì tiaa-ne ñà-yúcán nùu tutu ì. ³⁻⁴ Cunaha-nsiá, cáhàn palabra mà sàhà Dèhemani-yá, te cachá' ñà-nduú-yá iin descendencia xi rey David, vàchi iin nècuàchì ñuhivì yohó nì sanduu xii-yá, cachá'. Doco (díin lugar nì quixi) anima ì-yá, vàchi Dèhemani Dios nduú-yá, te icúmí-yá poder, ináhá vâha-nda ñà-jaàn, vàchi mate ní xihì-yà, doco nì natiacu-yà. ⁵ Te divi nùu mii-yá sàni ñihitáhvi nsiùhù cacanu-nsi chuun xi-ya ñà-càhàn-nsi xì nèhivì nsidanicuú ñuu, áma sáa stná-nè cunini-ne ley xi-ya, te cunindisá-néyà, dandu más gà tñũhuu xí-yá quee. ⁶ Te mii-nsiá, ducán nì xinindisá stná-nsiá, vàchi nì cana stná Jesucristu mii-nsiá (ñà-cunchicùn-nsiâyà). ⁷ Te vichi tiaí tutu yohó nùu nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Roma. Cunaha-nsiá, ñà-màni guá-nsiá nùu Yua-nda Dios, ñàyúcànduà nì cana-yansiá sàhà-ñá cunduu stná-nsiá nèhivì ì xí-yá.

Te vichi xícàn tàhvi sàhà-nsiá nùu mii-yá xì nùu Stoho-nda Jesucristu ñà-nì cuáha-yansiá gracia, te contentu ni cúndóo-nsiá quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cùnì-nè cùhùn-nè ñuu Roma nàcòtò-nè nèhivì xí Dios ndoó yucán

⁸ Primeru cuàhìn cachi ñà-yòhó: yùhù ndácùcahín Jesucristu, te naquímaní' (Yua-nda) Dios sàhà nsidaa-nsiá ñà-ndiaha guá xiníndísâ-nsiá mii-yá. Te vichi dècuèndè inicutu ñuhivì sàni xinìtnùhu-ne sàhájàn. ⁹ Yùhù, xì nsidaa anímè xinúcuáchí nùu-yá, cachitnùhi razón ndiaha sàhà Dèhemani-yá. Te mii-yá, ináhá-yá ñà-ndáa nduá nsinúú cuáhà inì mii-nsiá, te xícàn tàhvi sàhà-nsiá nùu-yá. ¹⁰ Te xícàn tàhvi stnáí áma cóo iin quivì ñihí tiempu sàni nàcòtì mii-nsiá, nú ducán cuní stná mii-yá. ¹¹ Vàchi cuáhà gá cuní sàni sàhà-ñá ñihitáhvi gá-nsiá más ñà-nduà cui chindee xi anima-nsiá, dandu chicá nacuahandee inì-nsia. ¹² Te ò ni cachí-nda, ñà-cùnì-nda chindee stnaha-nda ñà-chicá cunindisá víi-ndayá, vàchi nsidaa-nda, iin-ni xiníndísá-ndáyà.

¹³ Ñàni, cuní cundaà ini-nsiá ñà-cuáhà gá xichi nacání inì sàni ndé ndoó-nsiá, doco siempre iá ñà-sadí nùu. Doco vichi ndisa, (vihini sàni), vàchi stná ndé ndoó-nsiá cuní quida stná

chuun ìì xí Dios, nacua sàni quide dava ga ñuu, sàhà-ñá ducán quee stná cuàhà ñà-vàha xi mii-nsiá. ¹⁴ Vàchi ndiá ìqué (cachitnùhi razón ndiaha xí-yá) xì nsidanicuú nèhivì, a xínduu-ne nècuàchì ñuu ndé càhàn-nè dàhàn griegu, te ò ndéni ñuu nì cui, doco icúmí càhìn xì nsidaa-né, a nchichí-nè, te ò mà nchichí-nè. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, nùù yùhù, dispuestu ié` sàì cachitnùhu stnáì xì mii-nsiá nècuàchì Roma ñà-ndüú razón ndiaha.

Cahnú poder xi razón ndiaha xí Dios

¹⁶ Yùhù, có-cùcáhán nùì cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu, vachì cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn vátuni càcu anima-ndà quida poder xi-ya, nú sàni xinindisa-ndayá, mate nècuàchì ndéni ñuu nì cui nì cùndüú-ndá. Doco dihna xiñuhu (cunitnùhu) nècuàchì raza Judea, dandu stná nèhivì dava ga ñuu ñuhiví. ¹⁷ Vachì divi sàhà razón ndiaha ma datúi Dios nansa cui ndee vaha-nda nùù-yá nú nì cùníndísà vaha-ndayá, vachì cuisì-ní ñà-jaàn nduá ndiaá, nacua cachí stná tutu ìì: “Nú sàni ndee vaha-nda nùù-yá ñà-xiníndísá-ndáyâ, dandu vida ndiaha nihítahvì stná-ndà”.

Nsidaa nèhivì, iá cuàchi-ne, cachí Pablo

¹⁸ Sàni cundaà ini-ndà fuerte icúmí quixi castigu xi Dios dìquì nsidaa nèhivì có-quidá víi, vachì quini quidá-né, te cuehé gà-nè, có-sàha-ne cuitià palabra ndàcuisì xí-yá, ¹⁹ mate sá-ínahá vaha-ne sàhà ñà-ndüá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá, vachì sàni dàtúi-yañà nùù-ndà. ²⁰ Vachì dècuèndè nì sàcò ñuhiví nàhà claru ñà-ndüá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá; mà úhì cundehè-ndà nsidaa ñà-ndüá nì quidavàha-ya, te cundaà ini-ndà. Nàhà xicà icúmí-yâ poder ndisa nicanicuahàn, te claru cundáà stná ini-ndà ñà-mii-yá nduú-yá Dios. Ñàyùcàndüá, còò ni-iin ñà-disàhà-xí (nacuaà nèhivì-yá). ²¹ Vachì na nisa inaha-néyà antes, cóni càhvì ndisa-neyà nacua ndiá icà-né, nì cóni náquímànì stná-nèyà. Cuisì inì-nì mii-né nì chitnùnì ndevàha ini-nè nansa quida-ne, màncùí gá mànhì tnúnì ini-nè nansa quida vii-né. ²² Ñà-nchichí guá-nè càhàn-né, ñà-yùcán nì tui-ne nduú-né nècuàchì neciu. ²³ (Te ñà-neciu guá-nè), nì nandòdó-né ñà-ndiaha guá iá-yà, te cahan-né iin figura iá nahi nèhivì nduú Dios, mate nèhivì, xíhi-nè, doco mii-yá, itiácú-yà nicanicuahàn. Te nì quidavàha stná-nè figura laa, xì stná quisì nahnú, xì quisì cuàti, (te nì cahvi-néñà).

²⁴ Ñàyùcàndüá, nì cuhuun ini Dios sàhà-né, te nì cachi-yà nì cùhùn-nè ichì sìquini nì nchihò ini-nè. Te ducán ndisa nì quida-ne, (yáha ga quini) nì quida-ne xì iquicúñú-nè, cóni chívàha ga-nè tnùñuhu xí-né. ²⁵ Nì nacuaà dahuun-ne palabra ndàcuisì xí-yá, te ñà-ndüú tnùhu nì candisá-né. Màdì mii-yá

ana nì quidavàha xi ñuhiví nì càhvi-né; còó, cuisì-ní ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhiví yohó nì cahvi-né; cuisì ñà-jaàn nduá nì xinucuachi-né nùù-xí, màdi nùù mii-yá ndiaha itiácú nicanicuahàn, amén.

²⁶ Ñàyùcànduá, nì nacoò dahuun-yanè. Dandu chicá quini nì quida ndevàha-ne xì mii-né. Dècuèndè stná nècuàchì ñahà, cóni nándàhà gá-ña xì nècuàchì tiàa nacua quidá nècuàchì ñahà. Còó, entre mii-ñá nìsa quida-ña cuàchi. ²⁷ Te ducání stná tiàa, dava ga stná-te, cóni nándàhà gá stná-te xi ñahà. (Ndahví-te), vàchi entre mii-té nì naxihò stnahá-te, te nì quida-tè cuàchi. Doco sàhà ñà-yùcán nì nìhì stná ìcà-té (cuèhè), vàchi ñà-yùcán nduú castigu xi-tè nacua xiñuhu coo xi-té ñà-nì quee-tè ichì váha.

²⁸ Te-ñà cóni cúdí gá ini-nè cunihnu ini-nè mii-yá, ñàyùcànduá, nì nacoò dahuun stná-yànè, te sàhámà nì cuchicuehe dahuun sàxinítnùnì-nè. Cuisì ñà-có-ndiá ìcà-né quida-ne nduá nchícùn-nè vichi. ²⁹ Vàchi chitu anima-nè nsidanuu ñà-chìcuèhè. Ñàyùcànduá quidá ndevàha-ne cuàchi xi nècuàchì ñahà. Yáha ga có-quidá víi-né. Xího-né cuàhà iñàha, te cúmbidia stná ini-nè. Te túha stná-nè cahni stnahá-né, vàchi náá stnahá-né ñà-malu guá-nè, te dana ga stná-nè; dandahví stnahá stná-nè, te cáhàn ndiaa stnahá-né, ³⁰ vàchi quini ga cáhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne. Có-xiñùhù-né Dios, vàchi cuadú gà-nè, mii-né nduú-né mii-né cahan-né. Ndiaha gá-nè cahan-né, doco maña gà-nè. Có-iníni-né ñà-nduá cachí yuadíhí-nè. ³¹ Ni có-sàa-nè cundaà vaha ini-nè, te có-quidá stná-nè cumplir nú sàni cachi-nè iñàha. Mà túha-ne cuhì stnahá ini-nè. Nicanicuahàn chuhún ini-ne sàhà iin ñanìtnaha-ne, te mà túha-ne cundehè ndahví stnahá-né. ³² Te mate ináhá vaha-ne ñà-ìcúmí Dios nsidandaà-yà sàhà cuàchi quidá-némà, doco có-ndulócò-nè, mate ináhá-nè ñà-xiñùhù cui-nè sàhà falta mà, doco iin-ni quidá-néa, ndè cudí gá stná ini-nè nú quidá stná nèhivì dava ga ducán.

2

Palabra xiñuhu cachi-ndà xì ana tuxí ini-xi chicá vaha-ne nùù ñanìtnaha-ne

¹ Ñàyùcànduá, (nú iá iin nèhivì), ndéni nèhivì nì cúnduú-né, te xítñuhu-ne ñanìtnaha-ne, dandu vátùnì cachi stná-ndà dohó xì-né: “Mii-ní, iá stná cuàchi-ní; ñàyùcànduá có-xiñùhù cuitñuhu-ní ducán; iá-ní xítñuhu-ní ñanìtnaha-ní, doco cunaha-ní, xidá cuàchi stná mii-ní quida-ní, vàchi nacua quidá mii-né, ducán quidá stná mii-ní. ² Te sà-ináhá-ndá, palabra ndàcuisì cundua na nsidandaà Dios sàhà cuàchi nèhivì có-quidá víi. ³ Ñàyùcànduá, ¿a tuxí ini-ní cui càcu-ní nùù castigu mà? (Mà cúí), vàchi mate xítñuhu-ní nècuàchì quidá xi

cuàchi ma, doco ducán quidá stná mii-ní. ⁴ Cunaha-ní, màni gá quidá Dios xì-ndà, vàchi ndee cahnú ini-yà sàhà-ndà. Te ¿a cahíchi inì-ní ñà-quidá-yá ducán? ¿A có-cùndàà inì-ní ñà-ndùá dísàhà-xí quidá ndiaha guá-yà ducán? Pues divi sàhà-ñá ni sàà-ndà naxicocuín ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá. ⁵ Doco (mii-ní, còó), ndee gá inì-ní, có-cùu-ní arrepentir, ñàyùcànduá cáyà, te cáyà castigu ñhì-ní quivì juiciu, dandu quivì mà icúmí nèhivì cundaà ini-nè cuisì nsidándàà Dios nacua ndiá ìcà-yá quida-ya, ⁶ te cuàha-yàndó (castigu, ò cuàha-yàndó iin ñà-vàha), según nansa nì quida iin iin-nda. ⁷ Dandu nèhivì iin-ni quida-xi chuun vii, ñhì-né vida ndiaha nicanicuahàn, vàchi sàhà ñà-ndùá quidá-némà nandúcú-nê nansa quee tnùñuhu ndiaha xí-né (nùu-yá), vàchi cuní-nè ndee vàha-ne nùu-yá, te cundoo stná-nè nùu-yá nicanicuahàn. ⁸ Doco nèhivì có-nchìcùn palabra ndàcuisì, iin castigu fuerte ñhì-né ñà-cùdúchí guá inì-yà sàhà-né, vàchi cuisì-ní nì nacani ini-nè quida-ne ñà-ndùú gustu xi mii-né. ⁹ Cuàhà tnùndoho fuerte cucumi nsidaa nècuàchì có-quidá víi ma, te yáha ga nacani cuaá ini-nè sàhájàn. Dihna nècuàchì raza Judea ndundaà sàhà-xí, dandu después nsidaa gá nèhivì inga raza. ¹⁰ Doco nèhivì quidá víi ma, ñhì-né cundoo ndiaha-né, vàchi ñhì-né natùì-ne nùu Dios, dandu màni gá cundoo-ne. Dihna nècuàchì raza Judea ñhìtáhvi ducán, dandu después nèhivì raza dava ga”.

¹¹ Pues ducán nduá, vàchi cunaha-nsiá, iin-ni indéhe Dios nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ¹² Nèhivì tàcùnì ley xi-ya, nú quida-ne cuàchi, dandu icúmí-nê ndañuhu-né, te quivì cuu xi-né ducán, mà chíndéé ley mà-né. Daaní stná nèhivì ináhà vâha ley xi-ya, divi nacua cachí ley mà, ducán icúmí cuu xi-né quivì ndundaà sàhà-né. ¹³ Vàchi nú ni quidá ndisa nèhivì cumplir ley xi-ya, dandu vátùni ndee vàha-ne nùu-yá. Doco nú cuisì inínì uun-neà, dandu mà cùndiáàmà. ¹⁴ Vàchi dava nèhivì, tàcùnì-nè ley xi-ya, doco tûha-ne quida-ne cumplir ñà-nduá cachá`, vàchi ini-ni mii-né nacámì ini-nè quida-ne ducán. Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn cunduu na iin ley xi-ne. ¹⁵ Vàchi cuisì ñà-cundehè-ndàné nansa quidá-né, te cundaà ini-ndà ñà-ini anima-nè sàñhì ini-nè nansa iá ley xi-ya. Ináhà vâha-ne iá iin ley chivàha-nda. Te stná sàxìnítnùnì-nè, ducánì cachí stná` xì-né. Vàchi dava xichi dandohó sàxìnítnùnì-ndà ndohó, te dava xichi cachá` xì-ndà ñà-còò cuàchi-nda.

¹⁶ (Pues cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn, claru icúmíá tûia) quivì nsidandaà Yua-nda Dios sàhà nsidaa ñà-íá dèhé ini anima nèhivì. Te divi ndahà Jesucristu icúmí-yá nacooya juiciu mà, nacua cachí razón ndiaha cachítnùhi xì nèhivì.

Nansa nì quida nècuàchì raza Judea, cóni chivàha stná-nè ley

xi-ya

17 (Vichi cuàhìn càhìn sàhà) nèhivì raza-nsì. Nècuàchì raza Judea nduá danani nèhivì raza-nsì. Te cuàhà nèhivì raza mà, yáha ga nihnú ndéé ini-nè ñà-ìcúmí-nê ley ì xì Dios; ñàyùcàndùá chicá ndiaá-nè cahan-né, vàchi mii-yá càhvì-né, 18 te ináhá-nê ñà-nduá dandacú-yá quida-nda. Te sàhà-ñá dàucahá cuáhà-né ley ì mà, ñàyùcàndùá cundáà ini-nè índù iñàha nduú chuun vii, te índù ñá-còó. 19 Sàhámà quidá-né cuenta ñà-mii-né icúmí nacani xi nsidaa nèhivì nansa iá ichì váha cahan-né; xiñuhu danátnùù ini-nè nsidaa nècuàchì xicá ichì ñáa, tuxí ini-nè. 20 Cuisì mii-né cui dacúndéhe xi tè-neciu iin ichì víi, vàchi maestru nduú-né cahan-né. Nahi mée có-ináhá xínduu nècuàchì dava ga, cahan-né, te ñàyùcàndùá, cuní-nè chinaha-nè nècuàchì mà, vàchi tuxí ini-nè ñà-sàhà ley dacuahá-né mà vátùni mànihì ini-nè nsidanicuú iñàha, te cunđaà stná ini-nè sàhà nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa. 21 Pues vichi, nú ducán cudíi guá ini-nè dacuahá-né nèhivì dava ga, ¿a có-xiñùhù dacuahá stná-nè mii-né? Vàchi cachí-nè xì nèhivì ñà-màsà quidá cuihná-né, doco ¿a ndísá có-xidá cuihná stná mii-né? 22 Te cachí stná-nè xì nèhivì ñà-màsà càhàn-nè xì inga nèhivì cóni nándàhà xì-né, doco ¿a ndísá có-quidá stná-nè ducán? Cahíchì ini-nè ñà-nduú yùù yócò, doco ¿a có-xidá cuihná stná-nè ñà-cuicà iá veheñùhu? 23 Ndee càhàn-nè sàhà-ñá sà-ìcúmí-nê ley ì xì Dios, doco có-chívàha ndisa-neà, te cuní cachàmà na ian cahíchì ini-nè mii-yá nduá. 24 Pues, divi ducán cachí stná tutu ì ndé cachá: “Sàhà modo ndahví xi nècuàchì raza-ndà, ñàyùcàndùá sácùndiaa quini tè-inga raza Dios xi-nda”.

25 Cunaha-nsiá, ñà-ìtúú seña xi-ya ìcà-ndà, vátùni cundiaa mà nú chívàha ndisa-nda ley xi-ya; doco nú còó, dandu davani queámà na ian còò ni-iin seña mà ìcà-ndà. 26 Ñàyùcàndùá, nècuàchì (inga raza) còò seña ìcà-xí, nú ni chívàha-ne ley xi-ya, dandu vátùni quida stná-ndà cuenta na ian itúú ndisa seña mà ìcà-né. 27 Cunaha-nsiá, mate còò seña mà ìcà-né, te chívàha stná-nè ley mà, ñà-jaàn datúí claru ñà-có-quidá víi nècuàchì raza-nsì Judea, vàchi có-chívàha-ne ley mà, mate icúmí-nê tutu ì, te itúú stná seña mà ìcà-né. 28 Ñàyùcàndùá, ¿ana cachi-ndà nduú ndisa nècuàchì raza Judea? ¿A sàhà descendencia xi-ne nduá? Còó. Te ñà-ìtúú seña xi Dios, ¿a cuísi sàhà ìcà-ndà nduájàn? Còó. 29 Chuun xi anima-ndà nduá, te ini anima-ndà nduú ndisa-nda nècuàchì raza Judea. Te ducání stná ñà-ducùn-ndà seña xi-ya, cuisì ini anima-ndà nduú ñà-ndiáa. Iin ñà-nihnú vaha ini-ndà nduá, màdi iin ley nì tiaa nuù tutu. Te nú iá (vii ndisa) anima-ndà ducán, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda, doco nuù Dios, màdi nuù nèhivì.

3

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿índù chuun cachí-ndà ndiaha gá iá ñà-ndùù-ndà nèhivì raza Judea, te itúú seña xi Dios ìcà-ndà? ² Pues cuàhà gá ventaja nduá, te cuàhà modo chindéâ. Primeru, cuàhà gá nduá ñà-nì nìhìtáhvì nèhivì raza mà cucumi-né tutu ìì cachítñuhu palabra xi-ya. ³ Vàchi mate có-xiníndísâ dava-ne, doco có-cùnì cachàmà ñà-nacuaà Dios ñà-nduá nì cachi-yà. ⁴ Còó, vàchi mate nsidaa nèhivì, tnuhu-né, doco mii-yá, icúmí-yâ quida ndisa-ya cumplir ñà-nduá nì cachi-yà. Te ducán cachí stná nù tutu ìì (ndé cáhàn nèhivì xi-yá, cachí-nè): “Claru icúmí tui ñà-cuisi mii-ní cachí xi ñà-ndùù ñà-ndáâ, te nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì-ní, dandu divi mii-ní icúmí-ní cundee-ní nù-né”.

⁵⁻⁶ Mate chicá nàhà claru ndiaha gá iá Dios (na xiní-ndà ñà-quini guá quidá nèhivì cuàchi), doco ¿a sáhàmà cui cachi stná-ndà ñà-có-quidá víi-yá na sàha-yàndó castigu sàhà cuàchi-nda? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán. Cuisi nì cachi palabra jaàn sàhà-ñá divi ducán (tuxí ini dava) nèhivì. Doco còó, mà cúí cachi ndisa-nda ducán, vàchi nú ducán nì cundúá, mà cúí nìhì Dios nansa nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda ni cuí. ⁷ Doco cachí dava nèhivì ñà-chicá quee tñùñuhu xí Dios nú ni cachí-nè iin tñuhu, vàchi tuxí ini-nè ñà-sàhájàn chicá nsinuu ini-ndà ndàà cuisì ini Dios. Doco nú ducan nì cundúá ñà-quee tñùñuhu xí-yá sàhà cuàchi-nda, dandu có-ndiá ìcà-yá nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda ni cuí. ⁸ Te nú ducán nduú stná, ¿amádi chicá ndiaha ñà-quida cuahà-ndà ñà-có-ndiàâ, dandu chicá quee viá ni cuí? (Doco còó, màsà cachí-ndà ducán, mate) cachí dava nèhivì ñà-divi ducán chináhá nsiùhù, daquéé cuàchi-ne dìquì-nsí. Doco nècuàchìmà, icúmí-nè ndoho-ne sàhà (ñà-dàquéé cuàchi-ne ducán), vàchi divi nduá xiñuhu coo xi-né.

Nsidanicuú nèhivì, iá cuàchi-ne

⁹ Pues, ¿índù ñà-cachi-ndà vichi? ¿A ndísá chicá ndiaha nècuàchì (raza Judea)? Còó, vàchi sàni cundaà vaha ini-ndà, nèhivì cuàchi nduú nsidanicuu-nda, nahi nèhivì inga raza, te ducán stná nècuàchì raza-nsì Judea. ¹⁰ Vàchi ducán cachí stná nù tutu ìì:

Còò ni-iin ana nihnú ndàcuisì inì-xi; ¹¹ còò ni-iin ana sáa cundaà inì-xi, còò ni-iin nandúcu ndisa nansa iá ichì Dios. ¹² Nsidaa nèhivì, sàni tucù-nè ichì malu; nsidaa-né sàni cuchicuehe anima-nè. Ni-iin-ne có-quidá víi-né. ¹³ Te (ñà-quini guá) cáhàn-nè, ducán nduá nahi dico ndé nì nuna yavi xi nsì. Te tùha ga stná-nè dandahví stnahá-né. Ducán iá palabra xi-ne nahi venenu xi iin còò dàná. ¹⁴ Cuàhà gá xícàn tàhvì chihán-nè dìquì ñanitàha-ne, te cáhàn ndiaa stná-nè dìquì nècuàchìmà. ¹⁵ Yàchì gá nacání ini-nè cahni stnahá-né. ¹⁶ Te ndéni nì

cui ni yáha-ne, yucán xiní nêhivì tnùndoho. ¹⁷ Vâchi mà túha-ne cunchicùn-nè ichì ndé cundoo manì-ndà. ¹⁸ Te có-yûhî stnâ-nè Dios, vâchi có-nìhñú ini-nèyà.

¹⁹ Pues ináhá-ndá, nsidaa ñà-nduá cachí ley sàhana ma, sàhà-ñá cunini nêhivì ndoo tìxi ley mà nduá, te ducán (nducahan-ne), te cadì-nè yuhù-né, vâchi iá stná cuàchi-ne, nacua iá cuàchi nsidanicuú nêhivì ñuhiví. ²⁰ Ñâyùcànduá, ni-iin-nda mà sáa-ndà ndee vâha-nda nùu Dios sàhà cuisì ñà-chivâha-nda ley sàhana ma, vâchi chuun quidá ley mà, cuisì nduá ñà-cundaà ini-ndà iá ndisa cuàchi-nda.

Nú xiníndísá-ndá mii-yá, icúmí càcu anima-ndà

²¹ Doco vichi cunaha-nsiá, iá ndisa nansa ndee vâha-nda nùu-yá, te còò ni-iin ley chivâha-nda sàhámà. Mà úhì cundaà stná ini-ndà ñà-jaàn nú ni cahvi-nda tutu nduú ley xi-ya, xì stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta. ²²⁻²³ Vâchi nú sàni xinindisa-nda Jesucristu, dandu icúmí-ndá ndee vâha-nda nùu-yá, nsidanicuú ndohó nècuàchì nchícùn xì-yá. Vâchi iin-ni indêhe Dios nsidaa nêhivì sàhà ñà-iin-ni iá cuàchi nsidaa-né, te iin-ni có-sâa stná-nè tavà-né tnùñuhu xì-yá. ²⁴ Doco sàhà-ñá nì dânáà Jesucristu sàhà-ndà, ñâyùcànduá uun-ni sàhatahvì-yândó gracia xi-ya, te sàhájàn vâtùni ndee vâha-nda nùu-yá, te càcu dahuun anima-ndà. ²⁵ Vâchi nì chitnùní ini Yua-nda Dios ñà-cunduu Jesucristu ana icúmí cui, te cuità nì-yá, dandu nsidaa ana cahvi xi ñà-nduá nì quida-ya, mà nsínúú gá ini (Yua-nda) Dios sàhà cuàchi-ne. Te sàhájàn cundaà stná ini nêhivì ñà-vâtùni nì quida-ya xì nêhivì sàhana na ní dâyáha uun-ya cuàchi-ne, te nì quidandee gá ini-yà sàhà-né. ²⁶ Daaní, inga ñà-disáhà-xí nì xihì-yà nduú stná ñà-cundaà ini nêhivì ñà-ndiaha gá quidá stná-yà tiempu vichi. Te mate ñà-ndáà cuisì cundua na nsidandaà-yà sàhà-ndà, doco nú cahvi-nda xi Jesús, dandu vâtùni ndenihi-yândó na ian nduu-nda nêhivì còò falta xi.

²⁷ Daaní, nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nêhivì ndeníhí vâha guá xì mii-xí? Pues, có-nduá ñà-cachi gâ-nè ducán. ¿Índù chuun? ¿A sàhà-ñá cóni chivâha vii-né ley ìi? Còò, divi sàhà-ñá mà cúndiáá gâ ni-iñàha nùu-yá, cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndáyá. ²⁸ Ñâyùcànduá, vichi sàni cundaà ini-ndà nansa quida-nda, te ndee vâha-nda nùu-yá. Divi ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá nduá xiñuhu, màdì ñà-chivâha-nda ley (sàhana ma).

²⁹ ¿A cuisì Dios xi nêhivì raza Judea nduú-yá? (Còò.) ¿A có-nduú stná-yà Dios xi nsidaa gá nêhivì ñuhiví? Jaan, vâchi Dios xi stná mii-né nduú-yá. ³⁰ Vâchi imindaa Dios iá, te vâtùni ndee vâha nsidaa nêhivì nùu-yá nú ni cúníndísá-nèyà, có-quidá a nduú-né nècuàchì raza Judea, te ò nêhivì inga

raza. ³¹ Doco nú cachí-ndà cuisì cundiaa ñà-cunihnu vaha ini-ndàyá, dandu ¿a ducán queá na ian có-ndiáá gà ley nì sàha-ya? Còó, màdì ducán nduá. Dècuèndè chicá más icúmì cundiaa ley mà, nú ducán.

4

Nansa nì quida Abraham sàhana

¹ Doco ¿nansa cachi-ndà sàhà xiì-ndà Abraham sàhana? ¿Nansa iá ñà-nduá nì nihítàhvì-né? ² Pues nú sàhà obra xi mii-né nì nihì-né ndee vaha-ne nù Dios nì cúì, dandu vihini ndenihi ndiaha-né mii-né sàhájàn, doco nù mii-yá, còó, mà cúì. ³ Doco ¿nansa cachí tutu ì sàhà-né? Dohó cachá: “Ñà-nì xinindisá Abraham Dios, ñàyùcànduá nì nihì-né nì ndee vaha-ne nù-yá”, cachá.

⁴ Pues, ni cachí-ndà iá iin ana quidáchúûn nù-ndà. ¿A cutàhvì-né ñà-nduú raya xi-ne? Còó, vachi ñà-ìnhíicá-ndá nù-né nduá. ⁵ Doco (tucu iá xì ichì Dios), vachi mate còó obra nì quida-nda, doco nú xiníndisá-ndá mii-yá, dandu vátùnì quida-ya cuenta vaha ndisa-nda. Vachi nù mii-yá iá nansa ndenihi vaha-yàndó, mate nehivì cuáchi nduu-nda. ⁶ Daaní, ducán stná David sàhana, nì cachi-nè ñà-ndiaha guá iá xì nehivì nihítàhvì ndee vaha nù-yá mate còó obra xi-ne. ⁷ Ñà-yòhó nduá nì cachi David mà:

Nansicáhán nehivì nú sàni xicahnú ini Stoho-ndà Dios sàhà falta xi-ne, te sàni cuxio cuáchi-ne. ⁸ Nansicáhán-né nù cò-ìtníí gá-ya cuenta sàhà cuáchi-ne.

⁹ Pues vichi, nú ducán nduá, ¿a vátùnì nihítàhvì stná nècuàchì nsidanicuú raza, te ò cúisi nehivì iá seña xi-ya ìcà-xí? Pues iin casu mà nduú stná Abraham yucán. Sàni cachi-ndà nì ndee vaha-ne nù-yá sàhà cuisì-ñá nì xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco ¿indù ñà-disáhà-xí nì ndee vaha-ne nù-yá? ¿A sàhà ñà-itúú seña mà ìcà-né? Còó, vachi tàyóo ñà-jaàn (na ní ndee vaha-ne nù-yá). ¹¹ Dècuèndè después, dandu nì sàcùnaha-né ñà-màcùtuu seña mà, te cundumà iin ñà-cundaà ini-ndà sàni ndee vaha ndisa-ne nù-yá sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá. Vachi tàñáha ga màcùtuu seña mà ìcà-né, te sàxíníndisâ-néyà. Te sàhà-ñá nì quida-ne ducán, ñàyùcànduá ndohó, quidá stná-ndà cuenta na ian nduú stná-nè yua nsidaa nècuàchì xiníndisá-xí-yá, mate còó ni-iin seña mà ìcà-né, doco xiníndisâ-né, te ducán ndeé vaha stná-nè nù-yá. ¹² Daaní, stná nècuàchì iá seña mà ìcà-xí, yua stná mii-né nduú stná nècuàchì mà. Doco màdì cúisi sàhà seña mà nduú nècuàchì mà yua-né. Còó; sàhà-ñá nì xinindisá stná-nè mii-yá nduú stná mà, vachi davani nì quida stná-nè nacua nì quida nècuàchì mà na tàyóo seña mà ìcà-né.

Cuàhà ñà-ndiaha ù nì quida Dios comprometer; doco cuisì-nì nèhivì xiníndísâ nìhítáhvì xán

¹³ Sàhà nì quida stná Dios comprometer xì Abraham mà ñà-nìhítáhvì-né cucumi-né ñuhìvì yohó, mii-né xì descendencia xi-ne. Doco ñà-yùcán nì sanduu sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá, te ducán nì ndee vàha-ne nùù-yá, màdì sàhà iin estilu nì chivàha-ne. ¹⁴ Vàchi nú cuisì ana chívàha xì estilu sàhà nìhítáhvì, dandu mà cúndiáá gà ñà-xiníndísá-ndáyâ, nì mà nìhítáhvì gá stná-ndà ñà-ndiaha ù nì quida-ya comprometer. ¹⁵ Vàchi nú sàhà ley sàhà nì cúndúá, dandu cuisì ñà-ndoho-nda cunduu stná. Doco nú còò ni-iin ley, dandu còò stná necesidad cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda.

¹⁶ Sàhà ñà-jaàn cuisì ñà-cunihnu vàha ini-ndà mii-yá nduú ñà-ndiáá, vàchi modo jaàn vátùni dacútáhvì stná-yàndó gracia xi-ya, te ducán nìhítáhvì stná nsidanicuú ana nduú descendencia xi Abraham, nahi nèhivì nchícùn ley sàhà, te ducán stná ndohó ana xiníndísâ nahi Abraham mà. Vàchi ducán cui quida stná-ndà cuenta ñà-ndúú stná nècuàchimâ xì nsidanicu-nda. ¹⁷ Pues ducán nì cachi stná Dios nùù tutu ìì (na ní càhàn-yà xì-né), cachí-yà: “Cuàhà gá descendencia xi-ní cundoo; cuàhà ñuu cunduu-ne”. Ñàyùcàndúá, xì-ndà nduú stná Abraham mà nùù Dios. Vàchi nì xinindisá vàha-ne mii-yá, divi mii-yá tùha danátíacú xì nsìi, te cuisì càhàn-yà, te màcòò ndéni iñàha nì cui, mate antes tàyóo ni-ian.

¹⁸ Te Abraham mà, mate còò tnùndé ini xi-ne (cahan-nda), doco iin-ni nì xinindisá-né mii-yá, nihnú ini-nè iá ndisa tnùndé ini coo iin dèhe-ne, te nducahà descendencia xi-ne, te sàà-nè cunduu-ne cuàhà raza, nacua nì cachi Dios xì-né. ¹⁹ Iin-ni nì xinindisá-né ducán, mate ináhá-nè yáha ga sàsàhnú-né. Vàchi sà-ítúú xínu-ne 100 cuà, te ináhá stná-nè ñà-mà cúí gá coo dèhe (ñahàdihí-nè) Sara. ²⁰ Doco nì xinindisá vàha-ne ñà-ndúá nì cachi Dios xì-né, cóni ía-ne xì duda, vàchi iin-ni nihnú ndàcuisì ini-nè mii-yá; te nì naquimanì stná-nèyà, ²¹ vàchi nì xinindisá-né ñà-vátùni quida ndisa-ya cumplir ñà-ndúá nì cachi-yà xì-né. ²²⁻²³ Te sàhà ñà-nìhnú ini-nè ducán, ñàyùcàndúá nì ndee vàha-ne nùù-yá.

Divi ñà-jaàn nduá cachí stná tutu ìì, doco màdì cuísi sàhà Abraham càhàn palabra mà. ²⁴ Còó, sàhà stná ndohó càhàn, vàchi stná ndohó, vátùni ndee vàha stná-ndà nùù-yá nú nì cúníhnú vàha stná ini-ndà mii-yá ana nì danátíacú xì Stoho-ndà Jesús, (divi Yua-nda Dios). ²⁵ Vàchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì ini-xi ñà-cui Jesús sàhà cuàchi-nda, te después natiacu-yà sàhà-ñá nìhì-ndà nanduu-nda nèhivì vàha nùù-yá.

5

Nansa íá ñà-ndiaha ù nìhítáhvì-ndà nú sàni ndee vàha-nda

nùu Dios

¹ Vichi ndisa sàni ndee vaha-nda nùu-yá ñà-sàni xinindisa-ndayá. Ñàyùcàndùá, ndiaha gá sàndòò-ndà nùu-yá nì quida Stoho-ndà Jesucristu. ² Te sàhà ñà-nìhnú ini-ndà mii-yá ducán, ñà-jaàn nì cundiatú cuàhà anima-ndà, vachi (nsiquívi) nìhì-ndà gracia xi-ya, te cudùì gá stná ini-ndà ndiatu-nda sàa quívi cundoo-nda xi-yá gloria xi-ya. ³ Doco màdì sàhà cuisì ñà-jaàn cudùì ini-ndà. Còó, vachi cudùì stná ini-ndà nú icúmí-ndá yàha-nda tnùndoho, vachi sàhájàn cutùha-nda quidandee ini-ndà. ⁴ Daaní, nú sàvátùni quidandee ini-ndà, dandu ñà-cudùì ini Dios sàhà-ndà queamà; daaní, nú ducán, dandu chicá sàa-ndà cunaha-nda iá ndisa consuelu xi-nda nùu-yá. ⁵ Te nú ducán nihnú ndisa ini-ndà, dandu seguru nìhì-ndà consuelu mà, mà dándáhvî-yándó. Vachi sàni sàhatahvî-yándó Espíritu Ìì xí-yá, te divi Espíritu Ìì nduú ana chináhá xì-ndà ñà-cuàhà guá cuú ini Dios sàhà-ndà.

⁶ Vachi ndohó, na táñâha ga cucumi-nda ni-ñàha chindee xi-nda, dandu meru hora vaha ma nì xihì Cristu sàhà-ndà, mate nècuàchì có-quidá víi nduu-nda. ⁷ Vachi iin nèhivì ñuhivì, ùhì candisá-né cui-nè sàhà iin ñanìtnaha-ne, mate nèhivì vaha nì cùndúú nècuàchìmà. Doco vihini coo iin tiàa cuàhandee ini-xì cui sàhà inga nèhivì nú vaha ndisa ini nècuàchìmà. ⁸ Doco Cristu, mate iá va cuàhà cuàchi-nda, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda. Sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini-ndà cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ⁹ Te vichi sàni ndee vaha-nda nùu-yá ñà-nì xihì-yà ducán, te nì xitià nìi-yá. Ñàyùcàndùá, vichi, chicá más icúmí-yâ dacácu-ya anima-ndà nùu castigu xi-nda, vachi ñà-sàni ndòò vaha-nda nùu-yá nduá. ¹⁰ Vachi antes, na ian xinì ùhì-ndàyá nì sandua, doco sàhà ñà-nì xihì Dèhemani-yá sàhà-ndà, ñàyùcàndùá nì nàcùndoo vaha-nda nùu-yá. Te nú ducán nduá vichi, dandu chicá mà úhì càcu dahuun-nda nùu-yá, vachi sàni natiacu Dèhemani-yá, te itíacú-yà. ¹¹ Te yáha ga cudùì stná ini-ndà sàhà-yá vichi, vachi sacahvi-ndayá ñà-nì chindee Stoho-ndà Jesucristu ndohó, te nì nìhì anima-ndà nì nàcùndoo vaha xi-yá.

Nansa nì quida Adán, xì nansa nì quida Cristu

¹² Cunaha-nsiá, sàhà ñà-nì quida imindaa tiàa Adán, ñà-jaàn nduá nì sàcòò cuàchi ñuhivì. Daaní, sàhà stná cuàchi nì quida-ne mà, ñàyùcàndùá nì xihì-nè, te nì quesaha xihì stná nsidaa gá nèhivì nchícùn gà, vachi nì quida stná-nè falta. ¹³ Vachi (tiempu yucán), mate táyôo ley xi Dios nùu nèhivì ñuhivì, doco divi cuàchi nduá nìsa quida-ne. Ñà-ndáà nduá, có-itnìí Dios cuenta sàhà cuàchi-nda nú còò ni-iin ley. ¹⁴ Doco dècuèndè tiempu xi Adán xì dècuèndè tiempu xi Moisés, iin-ni

nì xihì stná nsidaa nèhivì, mate có-ndùdává cuàchi nì quidá-né xì cuàchi nì quida Adán mà.

Te Adán mà, mate iyuhu ndudává chuun nì quida-ne xì chuun nì quida Jesús na ní quesaa-yà ñuhivì, ¹⁵ doco có-ndùdává cuáhà-ñá. Vàchi tnùmanì níhì-ndà nùu mii-yá, tucu iá nùu ñá-ndùá nì quida Adán, vachi sàhà cuàchi nì quida imindaa nècuàchìmà, cuáhà sàstnùhù nèhivì nì quesaha xihì. Doco iá stná imindaa ana nì nanduu tiàa nì quida chicá ndiaha, divi nduú Jesucristu, vachi sàhà gracia xi-ya nì sàhatahvì-yá cuáhà nèhivì tnùmanì ndiaha xí-yá, te cáyà cáyà gracia mà nùu-ndà.

¹⁶ Te ñà-ndùá nì cuu na ní quida mindaa tiàa ma cuàchi, có-ndùdává stná xì ñà-ndùá nì cuu na ní sàhatahvì Dios ndohó, vachi cuisì imindaa cuàchi nì sandua, doco icúmí nèhivì ndoho-ne. Te vichi, mate cuáhà cuàchi-nda iá, doco ndiaha gá sàni nihitáhvi-ndà nùu-yá, te ndeé vaha-nda nùu-yá.

¹⁷ Doco (tiempu xi Adán mà) nì quesaha xihì nèhivì; fuerza nìsa xihì-nè sàhà ñà-ndùá nì quida mindaa nècuàchìmà. Doco nú sàhà imindaa-né nì cuu xì nèhivì ducán, dandu náhà xicà chicá ndiaá ñà-ndùá nì quida imindaa Jesucristu, vachi sàhà mii-yá vètùni nihì-ndà vihi gracia; nihì-ndà tnùmanì xì-ndà ñà-ndee vaha-nda nùu-yá, te ducán seguru cundee-nda (nùu ñà-có-ndiáá), te cutiacu ndiaha-nda quida-ya.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nacua nì ìa imindaa ana nì quida xi iin falta sàhana, te ducán nì quixi tnùndoho nùu nsidaa nèhivì, pues ducán iá stná xì obra vaha nì quida imindaa mii-yá; sàhà obra mà vètùni nihì nsidaa nèhivì ndee vaha-ne nùu-yá, dandu cutiacu ndiaha-né. ¹⁹ Imindaa nèhivì sàhana cóni íníní xí-yá, ñàyùcàndùá, nì nanduu nsidaa descendencia xi-ne nèhivì cuàchi. Te ducání stná (Jesús), imindaa mii-yá nì sanini vii xì (ñà-ndùá cachí Dios), te ducán nì nihì cuáhà stná-ndà nanduu-nda nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi.

²⁰ Nì sàha Dios ley xi-ya sàhà (ñà-cunahà claru) cuáhà cuàchi quidá nèhivì. Te ndisa, cuáhà gá nì cucuahà cuàchi-ne, doco cunaha-nsiá, divi sàhámà chicá más sàni sàhatahvì Dios vihi gá gracia xi-ya. ²¹ Ducán quidá-yá sàhà-ñá cui cundee gracia mà, vachi antes na ian nì cundee cuàchi nùu nèhivì, te nì xihì-nè. Doco vichi icúmí cundee stná gracia xi-ya, dandu nanduu-nda nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi, te cutiacu-ndà nicanicuahàn. Te Stoho-ndà Jesucristu nduú ana quidà-xì nsidaájàn.

6

Nansa cundee-nda nùu cuàchi-nda, te nihì-ndà quida vii-ndà nacua cuní Jesucristu

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A chicá vaha quida ga-ndà más cuàchi sàhà-ñá nihì gá-ndà más gracia?

² Còó, mà váha, vèchi ¿nansa cui quida ga-ndà ducán, nú na ian sàni xihì-ndà nùájàn nduá? Còò ni-iin ñà-disáhà-xí quida ga-ndà ducán. ³ Amádi sá-ínáhá-nsiâ nansa nì cuu na ní cuhì-ndà, nì sacatnahá anima-ndà xì anima Cristu. Pues nú ducan, dandu sàhà ñà-jaàn xiñuhu quida stná-ndà cuenta na ian nì xihì stná-ndà na ní xihì mii-yá, ⁴ te na ian nì cutnahá stná-ndà xi-yá na ní ndùxin-ya. Ñàyùcàndùá, ducán queá na ian nì xihì stná-ndà. Daaní, ñà-nì natiacu-yà nì quida poder ndiaha xí Yuamáni-yá, divi ducání stná ndohó, sàni nihì stná-ndà iin vida saa nùù-yá.

⁵ Cunaha-nsiá, nú (ducán quida-nda cuenta) na ian iin-ni nì xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu seguru icúmí sàà stná-ndà natiacu-ndà nahi mii-yá. ⁶ Te ináhá stná-ndà, nú nihnú ini-ndà nì xihì-ndà xi-yá nchìca cruz, dandu sàni cuxio stná sàxinítnùnì nì sa-icumi-nda antes. Ducan quida-nda sàhà-ñá màsà níhì gá cuàchi-nda cundeá nùù-ndà, nì màsà dándácù gá stná-mà nùù-ndà. ⁷ Vèchi nú na ian sàni xihì-ndà nduá, dandu mà cúí dandacú gá cuàchi-nda nùù-ndà ñà-quida-ndañá. ⁸ Ñàyùcàndùá, nú (quida-nda cuenta) sàni xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu xiníndísà stná-ndà icúmí-ndá cutiacu-ndà cundoo-nda xi-yá. ⁹ Ináhá-ndá nì xihì-yà, doco vichi sàni natiacu-yà. Te mà nunca sàà gà-yà cui-yà. Còò gá nansa cui-yà. ¹⁰ Te na ní xihì-yà, iin xichi-ni nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda. Doco vichi ñà-sàni natiacu-yà nduá, te itiácú (ndiaha-yá), iá-yà nùù Yua-nda Dios nicanicuahàn. ¹¹ Te ducán stná ndohó, xiñuhu cunihnu ini-ndà na ian sàni xihì stná-ndà sàhà-ñá màsà quidá gá-ndà cuàchi. Te nì cúníhnú stná ini-ndà itiácú ndisa-nda nùù Dios quidá Stoho-ndà Jesucristu.

¹² Ñàyùcàndùá, mientras itiácú-ndà xì iquìcúñú-ndà ñuhiví yohó, màsà cuáha-nda cundee cuàchi-nda nùù-ndà ñà-quida-nda ndéni cuàchi quini nì cui. ¹³ Màsà cuáha-nda quida-nda ni-iin cuàchi, nì ndahà-ndà, nì sàhà-ndà, ni-iin xaan xi-nda. Còó, vèchi có-queé víamà. Xiñuhu quida-nda cuenta na ian sàni natiacu-ndà, te vichi ni dáyâha-nda mii-nda ndahà Dios. Cuisì mii-ní-yá nì cuáha-nda cuichuun-xi-nda, dandu cuisì ñà-vàha cunduu ñà-quida-nda. ¹⁴ Vèchi mà dándácù gá cuàchi-nda nùù-ndà, vèchi màdi ley sàhana nduá nchícùn-ndà vichi, cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-ndà.

Iin ejemplu nacání nansa nisa ia xi-nda na táñaha ga cunucuachi-nda nùù Dios

¹⁵ Doco nú cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-ndà, ¿a libre iá-ndà quida ndevàha-nda cuàchi sàhà-ñá còò gá ley sàhana ma nùù-ndà? Còó, mà nunca. ¹⁶ Vèchi sà-ínáhá-nsiâ nansa iá na sàà-ndà ndahà iin lamú, pues divi peón xi temà icúmí-ndá cunduu-nda, te cunucuachi-nda nùù-té. Te

ducání iá stná xì anima-ndà, vèchi nú ni quida-nda cuàchi, dandu ndahà ñà-jaàn iá-ndà, te ducán icúmí-ndá sàà-ndà cui-ndà. Doco nú Dios xinúcuáchí-ndá nùù-xí, dandu sàà-ndà cunihnu ndàcuisì ini-ndà. ¹⁷ Antes lamú xi-nsia nì sanduu cuàchi-nsia, doco ansivéhé Dios, xì nsidaa voluntad xi-nsia nì xinindisá-nsiá dàñùhù nì sàcùnaha-nsiá. ¹⁸ Te vichi sàni quee-nsia libre nùù cuàchi-nsia; cuisì ñà-iá vii xinúcuáchí-nsiá nùù-xí. ¹⁹ Pues ejemplu mà nacání xi-nsiá sàhà (peón quidáchúûn) ñuhiví yohó, vèchi cuàhà xichi ùhì cundaà ini-ndà. Ñàyùcàndùá, dohó cachí` xi-nsiá: nacua nìsa cudì guá inì-nsia cunchicùn-nsiá ñà-iá sìquini, te yáha ga nìsa quida ndevàha-nsia, pues vichi xiñuhu cudì stná inì-nsia cunchicùn-nsiá cuisì chuun iá vii, dandu nìhì-nsiá cunduu-nsia nèhivì ìì xí-yá. ²⁰ Vèchi cunaha-nsiá, na nìsa ndoo-nsia nùù ndahà cuàchi-nsia, cónì sá-íníní-nsiá ley xi ichì víi. ²¹ Doco còò ni-iñàha ni nìhì-nsiá nùù inga ichì mà, vèchi cuisì-ní ñà-dandáñùhú-xí-ndá nduámà. Te dècuèndè vichi nducáhàn vâ-nsiá sàhà ñà-nduá nìsa quida-nsia antes mà. ²² Ndahà cuàchi-nsia nì sandoo-nsia, doco vichi sàni cuxio-nsia nùájàn, te xinúcuáchí-nsiá nùù Dios; sàni dàhí stná-yà sàxinítnùnì-nsiá, te fin xi-nsia cunduu ñà-cutiacu-nsiá nìcanicuahàn. ²³ Vèchi nú cuàchi-nda nduá xinúcuáchí-ndá nùù-xí, dandu cuisì ñà-ndañuhu-nda cundua nìhì-nda. Doco ñà-nduá cutáhvi uun-nda nùù Dios nduú ñà-cutiacu ndi-aha-nda nìcanicuahàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

7

Inga ejemplu ñà-cundaà ini-ndà nansa nìsa ià xi-nda na tãñàha ga cunucuachi-nda nùù Dios

¹ Ñàni, dava-nsia sà-ínáhá-nsiá nansa cachí ley xi Dios. Pues nú ducán, dandu mà ùhì cundaà stná ini-nsiá palabra cuàhìn cachì yohó. Sà-ínáhá-nsiá (ñà-cuisì-ní) dècuèndè quivì cui-ndà dandacú ley mà nùù-ndà. ² Vèchi nú sàni nandàhà iin nècuàchì ñahà, dandu iin-ni icúmí-nê coo-ne xì ìì-né mientras itiácù-va nècuàchìmà, cachí ley mà; doco nú sàni xihì nècuàchìmà, dandu mà cúndiáá gà ley xi-ne. ³ Doco mientras itiácù-va-ne, còò permisù coo nècuàchì ñahà mà xì inga tiàa, vèchi nú ducán, dandu cuàchi nduá. Doco nú sàni xihì ìì-némà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xì inga nècuàchì tiàa, te mà cúnduá cuàchi, cachí ley mà.

⁴ (Pues ejemplu nduú stná nsidaájàn), ñàni, vèchi sàhà ñà-quidà-ndà cuenta nì xihì stná-ndà xì Cristu, ñàyùcàndùá, (ináhá-ndá) có-dàndacú gà ley sàhana ma nùù-ndà. Libre iá-ndà vichi, vètùnì cundoo-nda xì inga stoho-ndà, divi Stoho-ndà Señor nì natiacu, te ducán chindee-yándò quida-nda cuàhà ñà-vàha, te cudì ini-yà.

⁵ Antes puru ñà-cùdî ini mii-nda ñsa xihò-ndà quida-nda; doco na ní cundaà stná ini-ndà nansa cachí ley (xi Dios ñà-màsà quidá-ndá ducán), dandu chicá más nì cuni-ndà quida ndevàha-nda cuàchi, te sàhájàn cuàhàn-ndà cui-ndà nì cùí, (te ndañuhu-nda). ⁶ Doco vichi sàni cuxio-nda nùù ley sàna ma, vàchi quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, te có-dàndàcú gá ley mà nùù-ndà, vátùni cunucuachi-nda (nùù Dios) vichi, vátùni cunihnu ini-ndà iin-ni ichì sàà ndé (cahvi-nda mii-yá) ini anima-ndà, màdiá cunchicùn cuisì gá-ndà nacua cachí tutu (nduú ley sàna ma).

Nansa iá cuàchi ñuhú ini anima-ndà, te quidá quinia xi-ndà

⁷ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿a cuàchi nduú ñà-càchí ley mà? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán. Vàchi còò nansa cundaà ini-ndà índù iñàha có-íá viì nú màsà cáchítnùhu ley mà. Por ejemplu, nú màsà cáchí ley mà ñà-mà váha xihò-ndà (ñà-ícúmí ñanitnaha-nda), dandu yùhù mà cùndáà inì (cuàchi nduá) ñà-xihò-ndà ni cuí. ⁸ Doco na ní inini nansa cachí ley mà, dandu cuàchi (iá ini anímè), más gà nì dàxíhoá yùhù, te sàhà ley mà vihi gá nì cucuahà deseu xi ñà-xíhoé. Vàchi nú có-cùndáà ini-ndà sàhà ley mà, dandu (chicá dadí iá) cuàchi-nda na ian sàni xihà. ⁹ Antes nì ìa iin tiempu ñsa cudii gá inì ié` ñuhiví, te còò ni-iñàha ni sándúú ley mà nùí. Doco nì sàà iin quivì nì cundaà inì sàhà-ñá, dandu na ian nì natiacu cuàchi iá ini anímè. Te (nì cuhuun inì) na ian nì xihì. ¹⁰ Te (nì cundaà inì) sàhà ley mà ñà-mate ní sàcòa sàhà-ñá chindeá-ndó cutiacu ndiaha-nda ni cuí, doco vichi divi sàhájàn cuàhìn ndañuhí nì cùí. ¹¹ Vàchi cuàchi (iá ini anímè), sàhà-ñá ináhí nansa cachí ley mà, ñàyùcànduá nì dandàhvìà yùhù, te (nì cundeá nùí), na ian nì sahníá yùhù.

¹² Ñàyùcànduá, (ináhá-ndá), ìi ndisa ley xi-ya, te ìi ndisa stná ñà-nduá dandacuá, vàchi ndiaha gá cachá`; vàha ndisa-ña. ¹³ Pues nú ducán nduá, dandu ¿a tuxí ini-ndà ñà-sàhà ley vàha ma (nì cuchicuehe) anímè, na ian nì xihà? Còó, màsà cáchí-ndà ducán. Divi cuàchi nduá nì quida quini xi anímè, (màdi ley mà). Te ducán nì cuu sàhà-ñá cunahà claru divi cuàchi nduá quidá quini, vàchi mate ley vàha ndisa nduú ley xi-ya, doco sàhà divi ley mà nì ndudana cuàchi (ini anímè), te vihi gá nì nàcùnihnu quini inì. Ñàyùcànduá, sàhà ñà-nì ndudana cuàchi ducán sàhà iin ley vàha, chicá sàni nàcùnahà claru ñà-yáha ga quini iá ñà-quida-nda cuàchi.

¹⁴ Ináhá-ndá, ndudu ìi nì cachi Espíritu ìi xí Dios nduú ley xi-ya; doco yùhù, còó; ducaní nduí iin tiàa chicuéhè, màdi libre ié` quide ñà-íá viì, cutu cuàchi nduá quidé. ¹⁵ Vàchi nì có-cùndáà vàha inì nansa iá ñà-nduá quidé, vàchi ñà-cùdî inì sàhà-xí, có-quidéà. Te ñà-có-cùnì` quide, ñà-yùcán nduá

quidé. ¹⁶ Te nú ducán nduá quidé, dandu náhà xicà, ley vaha ndisa nduú ley mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, màdì ndisa yùhù quidà xì cuàchi ma, còó. Ñà-nduú ñà-chìcuéhè ñuhú ini anímè, divi nduá quidà xì ñà-jaàn. ¹⁸ Yùhù ináhî, inii mií nacua nduí nèhivì, còó ni-iin ñà-vàha. Mate cudî inì quide ñà-lá viì, doco có-nànîhì' nansa quida ndiseà. ¹⁹ Vàchi chuun viì cunì quide, có-quidéà; te chuun quini có-cunì quide, ñà-yùcán nduá quidé. ²⁰ Ñàyùcànduá, nú có-cunì quidé ñà-nduá quide, dandu màdì yùhù ndisa nduú ana quidà xì (ñà-có-ndiàámà). Divi cuàchi iá ini anímè quidà xán. ²¹ Ñàyùcànduá, sàni cundaà inì, ducán iá xì; na quivì cunì quide iin chuun viì, dandu sadí ñà-chìcuéhè iá ini anímè nú. ²² Ñà-ndáà nduá, ini anímè cudî inì sàhà ley xi Dios. ²³ Doco ñà-lá stná inga ley (chìcuéhè) ini ndahàsáhi', ñà-yùcán nduá sadí xì nù ñà-vàha nacání inì quide, te cundéàmà nú ñà-quide cuàchi cunì cuerpu xi quide. ²⁴ ¡Ndahví ndise! ¿Ana ñacácu xí nù iquicúñú malu icúmí? Vàchi sàhà ñà-yòhó cuàhàn ndañuhu dahuin nì cù. ²⁵ Doco jansivéhé Dios, vàchi sàhà Stoho-ndà Jesucristu (vátùni càcui)! Ñàyùcànduá, ini anímè xinúcuáchî nù mii-yá nacua cachí ley xi-ya, doco iquicúñú, còó, cutu ñà-nduú cuàchi (cunìà) quide.

8

Nansa cutiacu-ndà vida ndiaha quida Espíritu Ìì xí Dios

¹ Vichi sàhà nsidaa ñà-jaàn, mà cóó gá ni-iin castigu xi-nda nú nduú ndisa-nda nèhivì xí Jesucristu. Te có-ndulócò gà-ndà sàhà ñà-nduá xího-nda, cuisì-nì nihnú ini-ndà sàhà ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí Dios. ² Vàchi ñà-lá-ndà ndahà Yà-ì mà, ñàyùcànduá sàhà Jesucristu níhítàhvì-ndà vida ndiaha. Te ducán sàni quee dahuun stná-ndà libre nù ndahà cuàchi-nda; mà cú gá cahniándô. ³ Doco ley sànahà mà, mànicùì (chindeándô), vàchi mà sàà nèhivì chivàha viì-néà, ñàyùcànduá, mii Dios (nì chindee-yándô), nì dàquixì-yá Dèhemani-yá, nì nanduu-ya iin tiàa nahi nsidaa ndohó nèhivì cuàchi, (dandu nì ñà-náà-yá) sàhà cuàchi-nda sàhà-ñà màsà dándácù gá mà nù-ndà ñuhivì yohó. ⁴ Ducán, dandu vátùni quida ndisa-nda nsidaa ñà-vàha cachí ley xi-ya, vàchi có-ndulócò gà-ndà sàhà ñà-siquini xího nèhivì ñuhivì, cuisì-nì ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí Dios nduá nihnú ini-ndà.

⁵ Vàchi nèhivì tùha cunchicùn ñà-nduá cudî ini mii-né, cuisì-nì ñà-jaàn nduá nihnú ini sàxínítnùnì-nè. Doco nèhivì nchícùn xì ñà-cudî ini Espíritu Ìì xí Dios, cuisì-nì chuun xi Yà-ì mà nduá nihnú ini-nè. ⁶ Vàchi nú cuisì-nì ñà-xího-nda nduá nihnú ini-ndà, dandu icúmí-ndá sàà-ndà cui dahuun-nda. Doco nú ndudu Ìì xí Espíritu xi Dios nduá nihnú ini-ndà,

dandu cutiacu ndiaha ndisa-nda, te contentu cundoo-nda quida-ya. ⁷ Cunaha-nsiá, nú cuisì ñà-cudûi ini mii-ni-nda nduá nihnú ini-ndà, dandu na ian xiní ùhì-ndà Dios nduá, vâchi nú ducán, dandu có-íá gà-ndà sujetu nùù ley xi-ya, te ni mà cúí cunchicùn vii-ndà ley mà. ⁸ Ñàyùcànduá, nèhivì nihnú inì-xi cuisì ñà-nduú gustu xi mii-né, mà cúí natùì-ne nùù Dios.

⁹ Doco mii-nsiá, có-nìhnú gà inì-nsia ñà-nduú gustu xi mii-nsiá, nú ndisa inácaá Espíritu Ìì xí Dios anima-nsiá; còó. Ñà-nduá cachí Espíritu Ìì nduá nihnú ini-nsiá. Doco cunaha-nsiá, nú iá iin nèhivì còó Espíritu Ìì xí Cristu anima-xi, có-nduú ndisa-ne iin nèhivì xí mii-yá. ¹⁰ Doco nú iá Cristu ini anima-ndà, dandu ñà-sàni ndee vâha-nda nùù-yá nduá, te ducán itiácú ndisa anima-ndà nùù-yá, mate quida-nda cuenta na ian sàni xìhì iquicúñú-ndà sàhà cuàchi nì quida-nda. ¹¹ Cunaha-nsiá, Yua-nda Dios nduú ana nì dãnátíacú xì Jesucristu, te ñà-íá Espíritu Ìì xí-yá ini-ndà, ñàyùcànduá mate nì cúí-ndà, doco icúmí stná-ndà natiacu-ndà quida-ya, vâchi inácaá Yà-ìì mà ini-ndà.

¹² Ñà-jaàn nduá disàhà-xí có-xiñhù quida ga-ndà nansa ni nì cui nacua cudûi ini mii-nda quida-nda. Còó, ñánì. Màsà cundóó-ndá quida-nda ducán. ¹³ Vâchi nú ni quida-nda cuisì ñà-nduá cudûi ini mii-nda, dandu icúmí-ndá ndañuhu-nda. Ñàyùcànduá, ni cuáha-nda chindee Espíritu Ìì ndohó, dandu nihì-ndà dandáñuhú dahuun-nda chuun (sìquini) cuní-ndà quida-nda, te nú ni níhì-ndà ducán, dandu vida ndiaha nihítàhvì-ndà. ¹⁴ Vâchi nsidaa ana nihnú ini xì Espíritu Ìì xí Dios ñà-dacúndéhe-yánè ichì cunchicùn-nè, divi xínduu dèhe ndisa-ya.

¹⁵ Nùù mii-yá sàni nihì-ndà Espíritu Ìì xí-yá, doco Yà-ìì mà, có-nduú-yá iin ana dandacú ndéé nùù-ndà, te ò dayúhì xì-ndà. Còó, siempre chindéé-yândó ñà-cunihnu ini-ndà nduú ndisa-nda dèhe Dios, te ducán cui cachi-ndà xì-yá: “¡Yuamánì!” vâchi yua-nda nduú-yá. ¹⁶ Te divi ducán cachí stná Yà-ìì mà xì-ndà ini anima-ndà, ñà-nduú ndisa-nda dèhe-ya; te stná anima-ndà, ducán cachí stná xì-ndà. ¹⁷ Te nú dèhe-ya xínduu-nda, dandu icúmí stná-ndà ndutahvì-ndà ñà-cuicà-yá nùù-yá, vâchi icúmí-ndá cutnaha-nda xi Cristu nihítàhvì stná-ndà nahi mii-yá, nú ni ndohó stná-ndà sàhà-yá. Vâchi nú ni ndoho-nda sàhà-yá, dandu icúmí stná-ndà sàà-ndà cundoo ndiaha-nda nùù-yá. ¹⁸ Vâchi iyuhu nduá icúmí-ndá ndoho-nda tiempu vichì, cachí yùhù, daaní, después, yáha ga chicá ndiaha cunduu ñà-nduá nihítàhvì-ndà. ¹⁹ Te nsidanicuú ñà-nduá nì quidavâha Dios, ducán iá na ian ndiatú stná, vâchi cuàhà gá cuníà sàà tiempu cunahà claru ana xínduu ndisa

dèhe-ya. ²⁰ Vàchi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhiví yohó, nì sàà nì cuchicueha. Doco màdì sàhà ñà-cùnì miá nì cuú ducán, còó; sàhà-ñá ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Te vichi (sàni sàha-yàndó iin) tnùndé ini, ²¹ divi ñà-quee libre stná ñuhiví yohó, mà cúndúú gá` iin lugar nì cuchicuehe; vàchi icúmí cununa ndisa ñuhiví, dandu cundoo ndiaha nsidaa ana nduú dèhe-ya. ²² Te ináhá-ndá, ndè vichi ndohó ñuhiví yohó na ian ndohá sàhà ñà-vàxi inga ñuhiví saa. ²³ Te màdì cuísi ñuhiví nduá quidá ducán; còó, ndè mii stná-ndà, na ian nsíhi ini-ndà ndiatu-nda cuu ducán. Doco vichi iá iin ñà-ndiaha sàni ñhítàhvì-ndà, divi ñà-cucumi-nda Espíritu Ìì xí-yá, vàchi divi-ya nduú tnùmanì primeru xi-nda nùù-yá. Ñàyùcànduá ndiatú cuísi-nda ndè cachi sàà tiempu cachi vate-yá xì nsidaa nèhivì ñà-divi dèhe-ya xínduu-nda, dandu quee ndisa-nda libre, (mà quidá gá-ndà cuàchi). ²⁴⁻²⁵ Vàchi na ní càcu anima-ndà, divi tnùndé ini jaàn nduá nì ñhì-ndà. Ñàyùcànduá, cuéyàà-nì nì cúndiatú-ndá dècuèndè cachi cuni-ndàñá, vàchi nú tnùndé ini ndisa nduá, dandu ñà-tàñáha ga ñhì-ndà nduá, vàchi nú sàni ñhì-ndà iñàha, dandu mà cáchí gá-ndà xán nduá tnùndé ini.

²⁶ (Ináhá-ndá), mà fuerte anima-ndà, doco Espíritu Ìì xí Dios, chindéé-yà ndohó, vàchi có-cundáà ini-ndà nansa càcàn tàhvì-ndà nùù Yuandiaha-nda modo ndiá ìcà-ndà, doco Yà-ì mà, càhàn nihni-ya sàhà-ndà nùù Yua-nda Dios, mate ndohó, cuisì-nì sàcàn ini-ndà quidá-yá, te ni có-sàà-ndà cachi claru-ndà ni-iin palabra. ²⁷ Doco mii-yá, indéhe váha-ya nansa iá anima iin iin nèhivì, te ináhá stná-yà nansa nihnú ini Espíritu Ìì xí-yá, vàchi Yà-ì mà, cuisì ñà-nduá cuní Yuandiaha-nda nduá xicàn tàhvì-yá sàhà-ndà.

Na xínu tiempu icúmí-ndá cundee-nda nùù nsidaa tnùndoho

²⁸ Ináhá stná-ndà ñà-yohó: nsidanicuú iñàha cuú xi-nda, ñà-chindee xi-nda sàhà ñà-vàha xi-nda nduá, nú cuú ini-ndà sàhà Dios, te nduu-nda ana nì chitnùnì ini-yà cana-ya ladu xi-ya. ²⁹ Vàchi nsidaa nèhivì sà-ínáhá-yà dècuèndè antes, divi nì chitnùnì ini-yà sàà-nè cunduu-ne nahi Dèhemanì-yá (Jesús), te ducán cundoo cuàhà gá dèhe-ya, te Jesús cunduu dèhe-ya primeru. ³⁰ Daaní, nsidaa ana nì chitnùnì ini-yà cunduu nèhivì xí-yá ducán, divi nduú ana nì cana-ya. Te nèhivì nì cana-ya, divi nì ñhì stná nì ndee vaha nùù-yá. Te nsidaa ana nì ndee vaha nùù-yá ducán, divi nì ñhítàhvì stná tnùñuhu ndiaha xí-yá.

³¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? (Dohó cachi-ndà): nú Dios iá sàhà-nda, dandu còò ni-iñàha cundee nùù-ndà. ³² Vàchi cunaha-nsiá, ni Dèhemanì-yá

cóni cùhí ini-yà; nì sàhatahvì-yándô nì xìhì-yàmà sàhà nsi-daa-nda. Ñàyùcànduá seguru icúmí-yâ cuàha stná-yándó nsi-daa ñà-nduá xiñuhu gá-ndà. ³³ Te vichi, ¿a íá ana cui dacuidá cuàchi dìqui-ndà nú sàni nacàxin-yándó? (Còó, mà cúí), vàchi sàndèníhí vaha-yandó. ³⁴ Te ¿a íá stná ana cui dacúnsidá cuàchi xi-nda? Còó, vàchi divi Cristu nì xìhì cuenta xi-nda, te nì natiacu-yà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuàhá Yuamáni-yá Dios, te ndè cáhàn nihni stná-yà sàhà-ndà. ³⁵ Daaní, ¿a íá stná ana cui dacúxíó xí-ndá nùu Cristu ñà-màsà cúú gá ini-yà sàhà-ndà? Còó, mà níhìndèè-né ducán, mate cuàhá tnùndoho ni cóó, te ò cuàhá vida ni yáha-nda, te ò ni quidá quíni nèhivì xì-ndà. Doco còó, mà níhì-né ducán, mate ni cóó tnama, ò ni yáha ndahví-ndà, ò nùu cuàhá peligrú íá-ndà, te cuní nèhivì cahni-néndô, doco iin-ni cúú ini Dios sàhà-ndà. ³⁶ Vàchi, ducán cachí stná tutu ìì (ndé cáhàn nèhivì xì-yá, cachí-nè):

Sàhà ñà-nduú-nsí nèhivì xí mii-ní, ñàyùcànduá ndui te ñuú nchícùn nèhivì nsiùhù ñà-cahni-né nsiùhù, quidá-né cuenta na ian riì nduú-nsí cundaca-ne nsiùhù cùhùn ndé cui-nsí.

Ducán cachá. ³⁷ Doco cunaha-nsiá, nsidaa tnùndoho ma, sàni cundee dahuun-nda nùá, vàchi cúú ini-yà sàhà-ndà, te chindéé-yândô. ³⁸⁻³⁹ Te yùhù, ináhá vâhi iin-ni icúmí-yâ cuu ini-yà sàhà-ndà mate ni cuní-ndà cuàhá vida, te ò ni sáa-ndà cui-ndà, te ò ndéni iñàha nì cui ni quidá iin ángel, ò iin ana dandacú, ò iin ñà-malu, doco iin-ni icúmí-ndá cundoo-nda nùu-yá; mate ni cóó cuàhá tnùndoho quívì vichi, ò tnaa idá, doco cunaha-nsiá, còò ni-iin ana ndoó ansivi, ò andea, ò ndéni nì cui, mà cúí dacúxíóàndó nùu ndahà-yá, vàchi cúú ini-yà sàhà-ndà, te sàhà Stoho-ndà Jesucristu (sàni indehè ndàhvì-yándó).

9

Icúmí Dios chindee-yá nèhivì raza Israel

¹ Nèhivì xí Cristu nduí, te ináhá-yâ ñà-ndáa nduá (cuàhìn cachì xì-nsiá); te icúmí cachi ndài xì-nsiá, vàchi inácáá stná Espíritu ìì xí Dios inì, ñàyùcànduá, ináhí ini anímè ñà-ndáa nduá cuàhìn cachì yohó. ² Cunaha-nsiá, cuàhá gá tnùnsí ini ié', te nicanicuahàn íá ñà-nduá dandoho-xí, ³ vàchi (nacání inì) sàhà ñanìtnahi, divi nèhivì raza xì. Dispuestu ié' nìhìchìhén, te ndañuhí nùu Cristu nì cúí (sàhà-ñá ni sáa tnahi càcu-ne nùu-yá). ⁴ Vàchi divi descendencia xi xì-nsí Israel nduú stná-nè, te quidá stná-yà cuenta na ian dèhe-ya nduú stná-nè; mahì mii-né nìsa itnuù ndiaha-yá. Dècuèndè nì ndatnuhu sahnú stná-yà xì-né, te nì saquin-yà iin tratu, nì sàha-yanè ley ìì xí-yá. Te nì cachitnùhu stná-yà nansa cunucuachi-né nùu-yá na cahvi-néyá. Te cuàhá gá ñà-ndiaha ìì nì quida-ya

comprometer xì-né. ⁵ Te yohòtéhè primeru-nè, divi yohòtéhè xii-nsí, (cuàhà gá fama-nè) nì sàcòo; te iin nèhivì ñuu-nsì nì sanduu stná dihi Cristu. Te Cristu, nicanicuahàn naquimanì-ndà mii-yá, vàchi Dios nduú-yá, te dandacú-yá nù nsidanicuú iñàha, amén.

⁶ Doco nsidaa ñà-nduá nì cachi Dios (sàhà raza-nsì mà), màsà cúníhnú ini-ndà sàni yàha uan. Vàchi màdi nsidaa descendencia xi xii-nsí Israel nduú ndisa nèhivì ì xí raza mà. ⁷ Mate descendencia xi Abraham nduú-né, doco có-cuní cachàmà ñà-nduú ndisa stná-nè cuenta xi Abraham, vàchi nì cachi Dios xi nècuàchì sàhnù-mà ñà-cuisì descendencia xi dèhe-ne Isaac cunduu nècuàchì nihítàhvi. ⁸ Te palabra jaàn cuní cachi ñà-còo ni-iin nèhivì cunduu dèhe ndisa Dios sàhà cuisì raza-nè. Còo, dèhe-ya nduú nsidaa ana nì saquin-yà iin compromisu sàhà-xí. ⁹ Vàchi (ducán nduú modó nì quesaa dèhe Abraham); vàchi nì là iin palabra nì cachi sahnú-yá xi nècuàchìmà, divi ñà-yòhó: “Iin quivì señaladu icúmí quixi, te daa sá-íá dèhe (ñahàdihí-ní nani) Sara”.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, màdi cuisì ñà-jaàn nduá íá, vàchi íá stná ñà-nduá nì cuu xi Rebeca, ñahàdihí xii-nsí Isaac. Na ñuhú dèhe-ne nduú cuatí, ¹¹⁻¹² nì cachi Dios xì-né: “Dèhe-ní cacu primeru icúmí cunucuachi nù luchì nchícùn gá”. Doco (na ní cachi-yà ducán), tàñàha ga tùinuù mée mà, tàñàha ga quida-tè ni-iñàha, ni-iin ñà-vàha, te ni-iin stná ñà-có-íá vàha. Doco ñà-jaàn nì cachi-yà sàhà-ñá cunahà claru có-nàcàxin-ya ni-iin nèhivì sàhà obra quidá-né, cuisì sàhà-ñá ducán chítñuní ini-yà quida-ya. ¹³ Te ducán nì cachi stná-yà nù tutu ì: “Jacob cuú ini sàhà-xí, doco Esau, còo, có-xiñùhí-te”, nì cachi-yà.

¹⁴ Doco nú ducán nduá, ¿a ñá-cô-quidá ví Dios nduámà? Còo, màsà nunca cachi-ndà ducán! ¹⁵ Vàchi dohó nì cachi stná-yà xì Moisés: “Cuisì yùhù icúmí cachì ana cundehè ndahví, te ana cuàhin cuhi ini”. ¹⁶ Ñàyùcànduá, màdi ñà-nduá cuní nèhivì quida-ne nduú ñà-cundiaa, ni màdi stná ñà-nduá sàhandee íni-nè quida-ne; còo, cuisì cundiaa ñà-cundehè ndahví-yànè. ¹⁷ Vàchi nù tutu ì itándiaa palabra yohó nì cachi Dios xì rey ñuu Egipto nani Faraón: “Yùhù, sàni chítñuní ini cunduu-ní iin rey, doco ¿índù chuun? Cuisì sàhà-ñá cundei nù-ní xì poder cahnú xí, dandu cundaà ini nèhivì inicutu ñuhivì sàhí, nansa íá poder xi”, nì cachi-yà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nú ducán cuní-yà, vátùni cundehè ndahví-yà iin nèhivì, te inga-nè nsidacaxin-yá anima-xi.

¹⁹ Doco (sàhà ñà-jaàn) vihini cachi stná iin nèhivì: “Nú ducán quidá Yua-nda Dios, dandu có-ndiá ìcà-yá cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda, vàchi mii-yá nduú-yá mii-yá, te ¿ndiá quida ndohó?” ²⁰ Doco còo, màsà cáhí-ndà ducán, vàchi có-ndudává-ndá xí mii-yá, te ¿índù chuun cáhí-ndà ducán

xi-yá? Vàchi ni cachí-ndà iá iin quìdi nì quidavàha iin nèhivì. ¿A vátùni nú ni cachá` xì-né: “¿Índù chuun dohó nì quidavàha-ní yùhù?” Còó, ²¹ vàchi icúmí tiàa ma derechu quidavàha-neà nansa ni cúdí ini-nè. Vátùni tniì-ne chii barru, te tavà-né iin quìdi finu, dandu quihin stná-nè inga iyuhá, te quidayucun stná-nè inga quidi chicá corriente.

²² Pues ducán stná xì mii-yá, mate cuní-yà dacuní-yà nèhivì (xicá ichì malu) ñà-fuerte guá castigu xi-ya, te ñà-càhnù-guá poder xi-ya, doco caní tiempu nì quidandee ini-yà sàhà-né mate ndiá ìcà-né nihì-né castigu, te xínduu-ne cuisì ana icúmí ndañuhu yàchì quida-ya, (nahi quìdi corriente mà). ²³ Doco ndohó, còó, (tucu iá), vàchi na iin quìdi finu nduu-nda nùù-yá, te cuní-yà cundaà stná ini nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá xì ana indéhe ndahví-yà. Te divi nècuàchì cundiátù mà nduú ndohó nècuàchì nì chitnùnì ini-yà nihitáhvi xì tñũñuhu ndiaha xí-yá. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cana-ya nsidanicuú ndohó, màdì cuísì nèhivì raza Judea. ²⁵ Vàchi dohó cachí stná tutu nì tiaa Oseas sàhana ndé cachí Dios palabra yohó:

Nèhivì yucán, mate sàni cachì xì-né có-nduú-né nèhivì xí, doco después icúmí cachì xì-né ñà-nduú-né nèhivì xí. Cóni sácúú inì sàhà-né antes, doco icúmí sàì cachì ñà-màni gá-nè nùí. ²⁶ Vàchi nèhivì ñuu ndé nì cachì ñà-có-nduú-né nèhivì xí, pues divi-ne cunduu-ne dehe ndisa yùhù ana nduú Dios vivu.

²⁷ Doco nècuàchì Israel, dohó nì tiaa Isaías sàhà-né: “Mate cuáhà gá nècuàchì Israel ndoó nahi ñusì cuàtì ndoó yuhù mar, doco sacu-nè icúmí càcu, ²⁸ vàchi ñà-nduá sàni cachì Stoho-ndà Señor quida-ya ñuhivì yohó, yàchì icúmí-yà daxínu dahuun-yañà”. ²⁹ Daaní, ñà-yòhó nì cachì stná Isaías mà:

Ansivéhe Stoho-ndà Señor, vàchi dandacú-yá nùù nsidanicuú iñàha; te nú mà dácâcu-ya iin ùi-ndà nì cuí, dandu (nsihi dahuun-nda) na ian nì cuu xi nèhivì ñuu Sodoma xì nèhivì ñuu Gomorra.

³⁰ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachì-ndà sàhà nècuàchì có-nduú raza Israel? (Pues dohó cachì-ndà): mate cóni sánándúcú-nè nansa cui ndee vaha-ne nùù-yá, doco vichi vátùni nihitáhvi-né ducán nú ni cúníndísâ-néyà. ³¹ Doco nècuàchì Israel, mate nchícùn-nè iin ley tuxí ini-nè ñà-ndee vaha-ne nùù-yá, doco còó, cóni níhì-né natùì-ne nùù-yá ducán.

³² Te ¿índù chuun? Pues divi sàhà-ñá cuní-nè nihitáhvi-né sàhà cuisì obra quidá-né, te màdì sàhà ñà-nìhnú ini-nèyà. Vàchi (na ní cuduchi ini-nè sàhà Jesús), dandu nì cuu xi-né na iin nèhivì nì saquìhi sàhà-xí iin yùù, te nì sàcasàn-né. ³³ Vàchi divi ducán nì cachì Dios nùù tutu ùi, (ndé cachí-yà):

Cuàhìn techuín iin ana sàà ñuu Sión, (divi nduú Jerusalén), te cunduu-ya na iin yùù cahnú caquìhi sàhà nèhivì, te

ndua-nè, vâchi nèhivì ñuu mà, icúmí-nê cuduchi ini-nè sàhà-yá. Doco nèhivì cunindisa-xi-yá, mà sàà-nè naxic-ocuíñ ini-nè.

10

Ndèni nèhivì ní cui, nú ni cúníndísâ-né Jesús, vâtùni càcu-ne

¹ Ñàni, xì nsidaa anímè cuní` càcu nèhivì raza xi Israel nùu Dios, te ñà-jaàn nduá siempre xícàn tàhví nùu-yá. ² Pues ñà-ndàá nduá, sáhandee ini-nè cahvi-néyà, doco tà cúndáá vâha ini-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne. ³ Cuní-nè ndee vâha-ne nùu-yá, doco sàni nacuaà-né modo nì cachi-yà quida-ne ducán, te modo xi mii-né cuní-nè quida-neàmà. Ñâyücàndüá, ducán queá na ian sàni cahíchi ini-nè ichì mii-yá. ⁴ Vâchi cunaha-nsiá, nú ichì Cristu xiníndísá-ndá, te ducán sàni ndee vâha-nda nùu-yá, dandu còò cá necesidad cunchicùn gà-ndà ley sàhana.

⁵ Daaní, Moisés, nì tiaa stná-nè iin palabra sàhà nèhivì nchícùn ley mà, te sàhàmà cuní-nè ndee vâha-ne nùu-yá nì cùì. Dohó nì cachi Moisés: “(Cuisì) nú quida ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-ndüá cachí ley mà, dandu ñhì-ndà cutiacu ndi-aha-nda”. ⁶ Doco nú sàhà fe xi-nda cuní-ndà ndee vâha-nda nùu-yá, (dandu ni cúníní-nda palabra yohó) cachí stná ley mà: “Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda icúmí-ndá nana-nda ndè gloria —na ian cuàhàn-ndà cundaca-nda Cristu nuu ndè ñuhíví yohó— còò; ⁷ ni màsà cútúxí stná ini-ndà ñà-icúmí-ndá nuu cunú-ndà ndè tìxi ñuhíví”, na ian cuàhàn-ndà danátíacú-ndà Cristu, te cundaca-ndayá naxìnu yohó. Còó. ⁸ Pues ¿nansa ndisa cachí palabra mà (quida-nda)? Divi dohó cachá: “Yatni uun iá palabra xi-ya, mà úhì càhàn-niá, mà úhì cunihnu vâha inì-niá ini anima-ní”. Te divi palabra mà nduá cachítnùhu-nsi xì nèhivì na cachí-nsi xi-né xiñuhu cunindísá-né mii-yá. ⁹ Vâchi nú cachí vate-nda ñà-mii Jesús nduú Stoho-ndà Señor, te ini anima-ndà xiníndísá-ndá ñà-nì natiacu-yà nì quida Dios, dandísá, càcu anima-ndà nùu-yá. ¹⁰ Vâchi ini anima-ndà nduú lugar ndé xiníndísá-ndáyâ, te ndee vâha-nda nùu-yá; te xì yuhù-ndà cachí vate-nda (ñà-nchícùn-ndà mii-yá), dandu xì ñà-jaàn ñhì-ndà salvación xi-nda. Palabra yohó nduá cachítnùhu-nsi xì nèhivì.

¹¹ Vâchi dohó cachí tutu ìì: “Ni-iin nèhivì, mà sàà-nè naxic-ocuíñ ini-nè ñà-nì xinindísá-né mii-yá”. ¹² Vâchi iin-ni ndiaá nsidaa-nda nùu-yá, nahi nècuàchì raza Judea, te ducán stná nèhivì inga ñuu. Vâchi imindaa Stoho-ndà Señor iá-yà nùu nsidaa-nda, te ndiaha gá sáhatahvi-yándô gracia xi-ya na ndácùcahan-ndayá. ¹³ Vâchi nsidaa ana ndacùcahan xi quìvi-yá, icúmí-nê càcu-ne. ¹⁴ Doco (nàhà xicà), nú tãñáha ga cunindísá nèhivì-yá, mà ndácùcahan-néyà. Te-ni còò stná

nansa cunindisá-néyà nú tãñáha ga cunitnùhu-ne sàhà-yá. Te-ni còò stná nansa cunitnùhu-ne sàhà-yá nú còò ana cachitnùhu xi-né. ¹⁵ Te ni mà cacánúú stná ana cachitnùhu sàhà-yá nú còò ana techuun-xi-né. Ñàyùcàndüá, dohó cachí stná tutu ì: “Na ndiaha mánì iá nú sàni quesaa ana cachitnùhu xi-nda razón ndiaha xí mii-yá”.

¹⁶ Doco màdì nsidaa nèhivì raza Israel nì càhvì xì razón ndiaha ma. Vàchi (dohó) nì cachí stná Isaías (xì Dios): “Sacu nèhivì nì xinindisa-xi ñà-ndüá nì cachí-nsì xì-né (sàhà mii-ní), Stoho-nsì Señor”. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, sàni cundaà ini-ndà, dihna icúmí-ndá cunini-nda (palabra), dandu nihè-ndà cunindisa-nda. Te ñà-ndüá cunini-nda, divi razón xi Cristu ndüá.

¹⁸ Doco amádi sàni inini nèhivì raza Israel. Jaan. Ñà-ndáa ndüá sàni inini-ne palabra mà, vachi (cachí tutu ì):

Inicutu sàni tiacutnùhu-ne palabra (sàhà-yá). Dècuèndè ndè chicá xica sàni xinitnùhu-ne.

¹⁹ Doco ¿a sàhà ñà-cónì cundaà ini nèhivì Israel, ñàyùcàndüá (cónì xiníndísâ-né)? (Pues cunini-nsia palabra) nì tiaa Moisés, (ndé cãhàn Dios xì nèhivì Israel, cachí-yà):

Mii-nsiá, có-nàcúní-nsià nèhivì inga ñuu ñà-ndüú-né ñuu ndisa, doco (ñà-cuàhà guá gracia) cuàhìn quide sàhà-né, icúmí-nsiâ cumbìdia inì-nsia sàhà-né. Te mate ni có-sàà nèhivì ñuu mà cundaà vaha ini-nè vichi, (doco icúmí chindeí-nè), dandu cuidà ini mii-nsiá sàhà-né, nì cachí Dios.

²⁰ Daaní, después nì tiaa stná Isaías inga palabra xi-ya. Ndee ní càhàn-yà, te dohó nì cachí-yà:

Nèhivì cónì nándúcú xí antes, sàni nihitáhvi-né cahvi víi-né yùhù vichi. Mate antes cónì sándúlócò-nè sàhí, doco vichi sàni dàtnüi sàxinítnüni-nè.

²¹ Doco sàhà nècuàchì raza Israel, dohó cachí-yà: “(¡Ndahví-nè!) vachi ndui te ñuú iín càhìn xi-né, te caná stnài-nè, doco có-iníni-né, cutu càhàn-nè dìquì palabra xi”.

11

¹ Pues nú ducán ndüá, dandu ¿nansa cachí-ndà? ¿A ñà-sàni nacoo nihni Dios nèhivì xí-yá (Israel) ndüá vichi? Còó, màsà cachí-ndà ducán. Vachi cunaha-nsiá, yùhù ndüú stnài iin nèhivì Israel. Yohòtéhè stnài ndüú Abraham, te descendencia xi xì-nsí Benjamín ndüú stnài. ² Vachi nèhivì raza-nsì Israel, dècuèndè chicá sànhà sàni cachí Dios ñà-nèhivì xí mii-yá ndüú-né. Ñàyùcàndüá, màdì-ñá sàni nacoo nihni-ya nèhivì xí-yá ndüá.

Mà nunca sàà ndañuhu nèhivì raza Israel

Amádi sà-ínahá-nsiâ nansa cachí tutu ì ndé cãhàn Elías, xicàn tàhvi-né nùù Dios, nacání-né xì-yá ñà-cuàhà guá cuàchi

nèhivì Israel iá. Pues divi palabra yohó nì cachi-nè xì-yá: ³“Nsiùhù nècuàchì cáhàn cuenta xi-ní, sà-cuàhà-nsí sàni sahnì nèhivì, te sàni dàndùtù stná-nè nsidaa lugar ndé cahvi-nsí mii-ní, Stoho-nsí Señor: làcà mindaí ndói, te nchícùn stná-nè ñà-cahnì-né yùhù”. ⁴ Doco ¿ndiá nduá nì cachi Dios xì Elías mà? Dohó nì cachi-yà: “Còó, vàchi sàni chitnùní inì ñà-cundoo ùsà gà mil nèhivì-xí mà cáhví xí yùù yócò nani Baal, ni mà sàà stná-nè cuitasisi-né nùà”, nì cachi-yà. ⁵ Te ducání iá stná tiempu vichi. Sàhà gracia xi-ya ndoó stná dava nèhivì Israel xiníndisá xí-yà vichi, mate sacu xínduu-ne, doco sàni nacàxin-yanè. ⁶ Te nú cuisì sàhà gracia xi-ya nduá, dandu mà cúí cunduu stná sàhà obra nì quidá-né. Vachi nú ni cúndiáá obra xi-ne nùù-yá nì cúí, dandu mà cúndiáá gà stná gracia xi-ya. ⁷ Te nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? Pues dohó cachi-ndà: cuàhà gá nèhivì Israel cóni níhì-né (ñà-ndiaha ì) nìsa nanducu guá-nè; cuisì nèhivì nì nacàxin Dios nì nìhítáhvì xán. Dandu cuàhà gá dava nècuàchì Israel mà, nì yàha nì nducaxin anima-nè. ⁸ Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Sàni chitnùní inì Dios cucumi nèhivì mà iin anima mà ndúlócò gà, na ian quídì-nè, quidámáxini-nè, na ian cuaá-nè, te ò doho stná-nè, tè dècuèndè quìvì vichi, ducán iá xì-né”, cachí tutu mà. ⁹ Daaní stná David sàna, dohó nì cachi stná-nè: Nì sàà nèhivì (malu mà) yàha-ne tnùndoho na meru ndoó-né quidá-né vicò xí-né, te yàchì nì cúndúamá; te nì sàà stná-nè yàha-ne cuàhà vida, dandu nacuitacùhá sàhà cuàchi-ne. ¹⁰ Te màsà sàà stná-nè cundaà vaha ini-nè; còó. Nì sàà-nè cunsida-ne (castigu xi-ne) nicanicuahàn, nì cachi David.

¹¹ Ñàyùcàndùá, vichi ndisa iá falta xi nècuàchì Israel. Doco, ¿a sàni ndañuhu dahuun-ne ñà-nì quida-ne ducán? Còó, vàchi cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida-ne falta mà, ñà-jaàn nduá disáhà-xí sàni nìhì stná nsidaa nèhivì inga raza nansa càcu anima-nè. Daaní, después vihini naxicocuín stná inì nècuàchì Israel na indéhe-né ñà-sàni càcu nèhivì inga raza mà. ¹² Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida nècuàchì Israel mà falta, ñàyùcàndùá cuàhà gá ñà-ndiaha ì sàni ndòò nùù dava ga nèhivì ñuhivì. Doco nú sàhà falta xi nècuàchì mà sàni nìhítáhvì nèhivì dava ga, dandu chicá más ndiaha nàcòo na sàà quìvì nàcùndoo vaha nècuàchì mà xì Dios.

Nansa nì nìhítáhvì nèhivì nsidanicuú raza coo nansa càcu-ne

¹³ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì có-ndùú nèhivì Israel. Yùhù, nùù Dios sàni níhì chuun cacanuì cachítñùhì palabra xi-ya xì mii-nsiá. Te ndisa iin chuun ndiaha nduá, cachí. ¹⁴ Te cuní quida vií chuun yohó sàhà-ñá cundehe stná nèhivì raza xi, áma ndúdì stná ini dava-ne (cunindisá stná-nè), te càcu-ne. ¹⁵ Vàchi nú (sàhà cuàchi-ne) nì cuxio-ne

nùu Dios, te sàhàmà nì nihì dava ga nèhivì ñuhìví nì nàcùndoo vaha-ne nùu-yá, dandu (chicá más ndiaha) icúmí nàcòo nú sàni nandudii tu ini Dios sàhà-né. (Ndiaha gá ndisa) queamà na ian nì xihì iin nèhivì, te nì natiacu-nè.

¹⁶ Cunaha-nsiá, cachí estilu sànhaha sàhà pan primeru ñà-nduá pan ìi dócò-ndà nùu Dios. Te nú ducán nduá, dandu nàhà xicá ìi stná dava ga yusàn nì cuàha pan mà. Te nahi seña jaàn nduú palabra yohó (sàhà nèhivì Israel, vàchi nú ìi yohòtéhè-né sànhaha, dandu ìi stná nsidaa gá descendencia xi nècuàchìmà vichi). Te ducán iá stná nahi yohò iin yutnú; nú iá vaha yohò-nú, dandu nsidaa stná rama-nu iá vaha.

Nahi chiò yutnú nì natnii tnahá nduú nèhivì có-nduú raza Israel, cachí Pablo, vàchi sàni nihitàhvi stná-nè ñà-ndiaha ù nìsa icumí cuisì nècuàchì Israel antes

¹⁷ Vàchi nècuàchì raza-nsi Israel, na iin yutnú tàtá olivo, ducán nduú stná-nè, te nsidaa nèhivì inga raza, nahi chiò inga yutnú yùcù, ducán nduú-né. Daaní, nì cachí-ndà ní tãhndè iin ùi rama yutnú tàtá, te nì natnii tnahá xi iin ùi ndahà yutnú yùcù. Pues divi ducán nduá sàni quida Dios xi mii-nsiá nècuàchì inga raza; vàchi rama yutnú yùcù nì natnii tnahama, sà-itàciúà sàhà ñà-vaha dananá yohò yutnú tàtá mà; dítã fuertèa tècuìi nùu yohò-núma. (Te divi ducán iá stná xi mii-nsiá, sàni nihitàhvi stná-nsiá ñà-ndiaha ùi xí nècuàchì Israel.)

¹⁸ Doco màsà cútúxí ini-nsia chicá ndiaá-nsiá nùu nèhivì Israel mà, vàchi divi sàhà nècuàchìmà sàni nihitàhvi-nsiá ñà-ndiaha ùi mà, nacua iá xi chiò cuàti yutnú nì natnii tnahama, divi sàhà yohò yutnú mà itiacúà, màdì-ñá sàhà chiò cuàtìmà itiacú yohò-nú.

¹⁹⁻²⁰ Doco vihini cachi-nsiá palabra yohó: “(Chicá ndiaá nsiùhù) nùu nècuàchì Israel, vàchi (nì quindiaa Dios-nè nùu lugar xi-ne sàhà-ñá quihvi nsiùhù), na ian nì tãhndè chiò yutnú finu mà sàhà-ñá coo lugar quihvi chiò yutnú yùcù”. Pues ñà-ndáà nduá nì cuxio dava nècuàchì (Israel nùu Dios). Doco ¿indù chuun? Cuisì sàhà-ñá cóni sáníhnú gá ini-nè mii-yá. Ñàyùcànduá, mate núu mii-yá ndoó-nsiá vichi, doco cuisì sàhà-ñá iin-ni nihnú vaha ini-nsiâyà nduá. Màsà cútúxí ini-nsiá chicá ndiaá-nsiá. Còó, chicá xiñuhu ñà-caquin-nsiá cuidadu. ²¹ Vàchi (nècuàchì Israel mà, cóni quidá víi-né, te sàhájàn) nì cuxio-ne nùu-yá nacua nì cuu xi chiò yutnú tàtá nì tãhndè mà; ñàyùcànduá, ducán stná mii-nsiá ana nì quihvi después, cuidadu cundoo-nsia còtó dacúxíó stná Dios mii-nsiá.

²² Sàhà nsidaa ñà-jaàn, vátùnì cundaà vaha ini-ndà nansa iá modo xi Dios; iá ndisa gracia xi-ya, doco iá stná nansa sàha-ya castigu. Vàchi nècuàchì raza nì tucù inga ichì mà, cóni dácacu-yanè, doco mii-nsiá, còó; màni gá nì quida-ya

xì-nsiá. Doco iin-ni xiñuhu quida-nsia seguir cunchicùn-nsiá gracia xi-ya, vâchi nú coó, dacúxíó stná-yà mii-nsiá nùù-yá. ²³ Daaní, nècuàchì nì cuxio antes mà, nú ni nácúníndísâ-né mii-yá, vâtùni (nàcùndoo vâha stná-nè xì-yá), te ducán queamà na ian nì natnì tnahá tú chiò yutnù nì tãhndè mà, vâchi Dios, icúmí-yâ poder quida-ya ducán. ²⁴ Vâchi mii-nsiá, mate nècuàchì inga raza nduú-nsiá, doco sàni nìhitàhvì-nsiá cuàhà ñà-vâha xi nècuàchì Israel mà. Te ducán queámà na ian nì tãhndè chiò yutnù yùcù olivo, te nì natnì tnahá-nu xi iin yutnù tàtá. Pues nú sàni nìhitàhvì mii-nsiá ducán, dandu chicá mà úhì nansìhvi tu nèhivì raza Israel mà lugar primeru xi-ne, vâchi queámà na ian danátñi tnahà tu-nda chiò yutnù finu ìcà mismo mii yutnù ndé nì tãhndèa.

²⁵ Ñàni, cuní cundaà ini-nsia sàhà iin chuun nìsa ìa dèhé antes còtó cachi-nsiá ñà-chicá nchichí-nsiá. Vâchi cunaha-nsiá, cuàhà nècuàchì Israel, quidámáxiní-nè vichi, te ducán icúmí coo ndè cachi sàa cuacatnahá nadaa ga nèhivì inga raza quìhvi ichì mii-yá. ²⁶ Daaní, icúmí càcu stná nsidaa nècuàchì raza Israel, nacua cachí Dios nùù tutu ìi:

Mahì nèhivì ñuu Sión descendencia xi Jacob, yucán icúmí quee mii-yá ana dacácu xi-né, dandu dandáñúhú-yâ nsidaa ñà-có-ndiáá nì quida-ne. ²⁷ Te nú sàni cuxio nsidaa cuàchi-nemà, dandu cundaà ini-nè sàni quida ndise cumplir palabra nì càhàn sàhnúí xì-né antes.

²⁸ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá (càhìchì ini) nèhivì Israel razón ndiaha xí Dios vichi, ñàyùcànduá na ian xiní ùhì-nèyà nduá, doco ñà-vâha xi mii-nsiá sàni queamà. Doco nècuàchì mà, màni cuàhà vá-né nùù-yá sàhà xii-né, vâchi nì cachi-yà xì xii-né icúmí-yâ nacàxin-ya descendencia xi-ne. ²⁹ Te mà túha Dios naquihin-ya ñà-nduá sàni sàhatahvì-yándô; ni mà túha stná-yà naxicocuín ini-yà nú sàni chitnùnì ini-yà cana-yándó. ³⁰ Antes cónisá íníní-nsiá mii-yá, doco vichi sàhà-ñá cónì ínínì nècuàchì Israel, ñàyùcànduá mii-nsiá nì indehè ndàhvì-yà vichi. ³¹ Te ducánì íá stná xì mii-né, mate có-íníní-nèyà vichi, doco ¿índù fin cucumiámà? Divi sàhà-ñá nacundehè ndàhvì-yànè nacua nì indehè ndàhvì stná-yà mii-nsiá. ³² Ñàyùcànduá, nùù mii-yá iin-ni xínduu nsidanicuu-nda nèhivì cuàchi có-ínínì xì-yâ. Te divi sàhájàn vâtùni iin-ni cundehè ndàhvì stná-yà nsidanicuu-nda.

Nchichí gà nì quida Dios nsidaa obra xi-ya

³³ ¡Na cuahà guá obra ndiaha sàni quida Dios! Te nchichì sàstnùhù stná-yà, ináhá-yâ nsidanicuu ìñàha. Te ináhá-yâ ñà-nduá cachí-yà, xì ñà-nduá quidá-yá, mate nèhivì, có-sànìhì ini-nè. ³⁴ Vâchi còò ni-iin ana cundáa ndisa inì-xi nansa nihnú ini Stoho-ndà Señor. Te nì còò stná ana chicá nchichí, te

ducán sáha-xi-yá conseju. ³⁵ Ni còò stná ana xícàn tòó-yá iñàha nùù-xí, te cunihica-yá nùù-né; còó. ³⁶ Vàchi mii-yá nì quidavàha xì nsidanicuú iñàha, te sàhà poder xi-ya iá ì nsidaa ñà-jaàn ñuhiví yohó. Te cuisì sàhà (ñà-nì queé gà más tñùñuhu) xí-yá, ñàyùcàndüá nì sàcòò nsidaámà, ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

12

Nansa cuní Dios quida-nda xi vida xi-nda

¹ Pues vichi, sàhà-ñá cuàhà guá sàni cuhi ini-yà ndohó, ñàyùcàndüá, sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-dayáha dahuun-nsia mii-nsiá ndahà-yá, ñáni. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian mii-nda nduu-nda promesa sáhatahvî-ndàyá, doco iin ñà-itàicú. Te ñà-jaàn nduú stná meru promesa ì cudî ini-yà sàhà-xí, vachi divi nacua ndiá ìcà-ndà cahvi vii-ndàyá ini anima-ndà nduájàn. ² Doco modo chicuéhè nihnú ini nèhivi ñuhiví yohó, màsà cúnchícùn gà-ndàñá. Xiñuhu ndusaa dahuun sàxínitnùni-ndà sàhà-ñá dàma modo xi-nda, vachi nú ni nácùnihu ndiaha ini-ndà, dandu sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa cuní-yà quida-nda, vachi cuàhà obra vaha cudî ini-yà quida-nda, xì cuàhà ñà-íá vii.

³ Yùhù sàni ñihitàhvî' gracia nùù-yá (ñà-quide chuun ndiaha xí-yá). Ñàyùcàndüá, cachí' xì nsidaa-nsiá ñà-mà váha ndanihi vaha-nda mii-nda más gà nùù ñà-ndüá ndiá ìcà-ndà. Xiñuhu nacani sahnú ini-ndà sàhà mii-nda según nansa nì sáhatahvî-yá iin iin-nda cunindisa-ndayá, (te ducán cunucuachi-nda nùù-yá). ⁴ Na ian indéhe-nda iquicúñú-ndà, cuàhà ñà-ndüá icúmíâ, doco iin ian xì chuun quidá. ⁵ Pues ducaní iá stná ndohó. Sàhà-ñá nchícùn-ndà Cristu, iin-ni iquicúñú xínduu nsidaa-nda, mate cuáhà-ndà, vachi iin-ni chindéé stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà nahi cuerpu-ndà.

⁶ Ñàyùcàndüá, iin iin-nda sàni ñihitàhvî-ndà iin ñà-vàha cui quida-nda según nansa nì sáhatahvî-yándô gracia xi-ya. Ñàyùcàndüá, nú sàni ñihitàhvî-ndà càhàn-ndà iin razón ndiaha quixí nùù-yá, dandu divi ñà-jaàn nduá ni cúnsihi ini-ndà quida-nda nacua sàà-ndà xiníndísá-ndá. ⁷ Te ò nú sàni ñihitàhvî-ndà cunucuachi-nda nùù ñanìtnaha-nda, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-ndà. Daaní, nú ñà-chinaha-ndà ñanìtnaha-nda nduá nì ñihitàhvî-ndà, dandu divi ducan ni quida-nda. ⁸ Daaní, nú nì ñihitàhvî-ndà danácuàhandee stnahá ini-ndà, dandu divi ducan ni quidá ndisa stná-ndà. Te ò nú chuun nì ñihitàhvî-ndà nduú ñà-dacútàhvî-ndà ñanìtnaha-nda iñàha, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-ndà, doco màdi sàhà-ñá ndanihi vaha nèhivi-ndó. Còó. Te ò nú nì ñihitàhvî-ndà ñà-cunuù-ndà (chuun xi Dios), dandu ñà-jaàn

ni quidá stná-ndà, doco vivìi-ni ni quida-ndañá. Daaní, nú chuun nì nihítàhvì-ndà nduú ñà-cundehè ndàhvì stnaha-nda, dandu ni cúdí ini-ndà quida-nda ducán.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni quihin-nda ichì Jesús

⁹ Nsidaa-nda, icúmí-ndá cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, doco màsà dánánì uun-nda. Te ni loho màsà cúú ini-ndà sàhà ñà-có-íá vàha. Còó; cuisì ñà-íá viì nì cúnchícùn-ndà. ¹⁰ Te xiñuhu stná ñà-cuni màni stnahà-ndà, vàchi iin-ni ñaní xínduu-nda; te siempre xiñuhu quidañuhu stnaha-nda, te ni nácóó stná-ndà ñànìtnaha-nda ni queé tnñuhu xí mii-né, (màdi ndohó).

¹¹ Màsà cúdúsán-ndá; còó. Ni cuáhandee ini-ndà quida-nda ñà-nduá quidà-ndà. Xì nsidaa anima-ndà ni cúnúcuáchí-ndá nùù Stoho-ndà Señor. ¹² Te iin-ni ni cúdí stná ini-ndà sàhà tnùndé ini ndiatu-nda nùù-yá. Te nú yáha-nda tnùndoho, dandu iin-ni ni quidándéé stná ini-ndà, te nicanicuahàn nì càcàn tàhvì-ndà nùù-yá. ¹³ Te nú íá ñà-nduá xiñuhu iin nèhivì xí Dios, dandu ni chíndéé-ndánê. Te siempre ni quidañúhú-ndá nècuàchì sàà visita vehe-nda.

¹⁴ Daaní, nèhivì quidá quíni xí-ndá, ni càcàn tàhvì-ndà sàhà-né, màdi-ñá càcàn chihán-ndà dìquì-né.

¹⁵ Ni cúndóó díi-nda xi nècuàchì cudíi ini-xi, te ò nú tnùnsí ini ndoó-né, dandu stná ndohó ni cúndóó stná-ndà tnùnsí ini.

¹⁶ Iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda. Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda; còó. Xiñuhu ñà-cunihnu ndahvi ini-ndà. Màsà cúníhnú ini-ndà nchichí gà-ndà. ¹⁷ Te nú sàni quida quini nèhivì xì-ndà, màsà nácánì ini-ndà naxicocuñ-ndà quida stná-ndà xì-né nacua nì quida mii-né xì-ndà. Siempre ni cuáhandee stná ini-ndà quida viì-ndà xì nsidaa nèhivì. ¹⁸ Dècuèndè ñà-nduá sàà-ndà quida-nda, ducán xiñuhu cundoo màni-ndà xì nsidanicuú-né. ¹⁹ Ñani màní, màsà náchítacùhá-ndà ñà-nduá quidá nèhivì xì-ndà. Nùù Dios ni ndóó nsidaájàn, vàchi dohó cachí-yà nùù tutu ì: “Cuisì yùhù icúmí nachitacùhá xì sàhà nsidaa iñàha. Nsidaa ana iníhíca, icúmí-né danáà-né quide, cachí Stoho-ndà Señor”. ²⁰ Daaní, dohó cachí stná tutu ì: “Nú íá iin ana xiní ùhì xì-ndà, te xíhì-nè doco, ò xíhì-nè tècuíi, dandu ni dácúxí-ndánê, te ni cuáha stná-ndané tècuíi coho-ne. Vàchi nú ducan ni quida-nda, dandu icúmí-né nducahan-ne”.

²¹ Màsà cuáha-nda quida stná-ndà nacua quidá nèhivì malu xì-ndà; còó. Ni quidá víi-nda xi-né, vàchi sàhájàn ñà-sàni cundee-nda nùù-né nduá.

13

¹ Nsidaa-nda ni cúnínì-ndá nècuàchì xídandacú, vàchi Dios nduú ana nì chitnùnì ini-xi cundoo ana dandacú nsidanicuú lugar. Nècuàchì icúmí cargu vichi, nùù mii-yá nì nihì-né

chuun ma. ² Ñàyùcàndüá, iin nècuàchì cahíchì ini xì autoridad, divi ley xi mii-yá nduá cahíchì stná ini-nè. Te nsidaa ana có-ndùlócò (sàhà ley mà), tnùndoho nduá icúmí-nê nihì-né. ³ Vàchi chuun xi nècuàchì dandacú, có-ndüá ñà-dayúhí xì-ndà te nú quidá víi-nda. Còó. Cuisi nècuàchì có-quidá víi icúmí-nê dayúhí-nè. Te nú có-cùnì-ndà dayúhí-nèndó, dandu cuisì ñà-íá vii ni quida-nda, dandu icúmí nècuàchì mà cudii ini-nè sàhà-ndà. ⁴ Vàchi ducán queá na iin chuun xi Dios nduá quidá-né sàhà ñà-vàha xi-nda. Doco nú có-quidá víi-nda, chicá vaha ni yúhí-ndà, vachi autoridad mà, icúmí-nê derechu dandohó-nèndó, te vètùnì quida-neà. Vachi na ian nùù Dios xinúcuáchí-nê na dandohó-né ana có-quidá víi. ⁵ Ñàyùcàndüá, xiñuhu cunini-ndané, doco màdì cuisì sàhà-ñá yúhí-ndà nihì-ndà castigu, còó; sàhà stná ñà-màsà cúnisídá cuàchi-nda (nùù Dios). ⁶ Ñà-jaàn nduá òsàhà-xí chíyàhvi stná-ndà renta nùù ñuu-ndà. Vachi autoridad xi-nda, na ian nùù Dios xinúcuáchí-nê, te ñà-jaàn nduú chuun xi-ne.

⁷ Ñàyùcàndüá, xiñuhu danàà-ndà ñà-ndüá iníhíca-ndá nùù iin iin nèhivì. Nècuàchì xícàn dìhùn sàhà ñuu-ndà, ni cuàha-ndané, xì stná nècuàchì xícàn renta. Te nsidaa ana xiñuhu quidañuhu-nda, ni coó tnùñuhu xi-nda nùù-né. ⁸ Ni-ñàha màsà cúnihíca-ndá nùù nèhivì. Doco ñà-ndüá iníhíca ndisa-nda nduú ñà-cuu ini-ndà sàhà-né. Te nú ni quida-nda ñà-jaàn, dandu ñà-sànì quida-nda cumplir nsidaa ñà-ndüá cachí ley ì nduá. ⁹ Vachi dohó cachí ley mà: màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-ndüù nècuàchì vehe-nda, te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quidácuíhná-ndá; ni màsà cáhàn-ndà iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; ni màsà xího stná-ndà ñà-ndüá icúmí nècuàchì mà. Te íá gà más ñà-ndüá cachá', doco nsidaa palabra jaàn, iin cuisì palabra-ni nduá, vachi ñà-ndüá cuní cachàmà nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁰ Te nú ducán quida-nda xi ñanìtnaha-nda, dandísá (ñà-quidá víi-nda xi-né nduá), vachi còò dañu quidà-ndà xì-né. Ñàyùcàndüá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá ñà-sànì quida vii-ndà cumplir ley ì nduú stná.

¹¹ Nsidaámà xiñuhu quida-nda, vachi ináhá-ndá nansa vaxi tiempu vichi, meru tiempu (ñà-quida vii-ndà) nduá; ñàyùcàndüá màsà cúndóó-ndá quidámáxini-ndà, vachi vichi chicá sàcùyátnì quivì càcu dahuun-nda, mà cuéé cuàhà gá na ian (nìsa nihnu ini-ndà) na quivì nì xinindisa-nda mii-yá. ¹² Te vichi sà-ítúú tiempu danátnùù (Dios ini anima cuàhà nèhivì) inicutu, vachi tiempu vichi (na xicá-né ichì) ñáa, yàchì icúmíá yàha. Ñàyùcàndüá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-ndüú chuun xi ichì ñáa ma, te ni cútùha-nda quida-nda chuun vaha ñà-cui chindee xi-nda caca-nda ichì ndé datnúù-yàndó.

¹³ Xiñuhu cacanuu vii-ndà nacua datnúù-yà ini-ndà. Te nacoo dahuun stná-ndà ñà-xíni-nda, xì-ñá quidà-ndà escándalo, te màsà cáhàn stná-ndà xì nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. Ni màsà quidá ndevàha stná-ndà ñà-íá quini; ni màsà náá stnahá stná-ndà, te màsà cúmbidia stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹⁴ Cuisi nacua nihnú ini Stoho-ndà Jesucristu, ducan ni cúníhnú stná ini-ndà, te ñà-jaàn nduá icúmí chindee xi-nda. Ni-iyuhu màsà cúníhnú ini-ndà ñà-nduú ñà-chìcuéhè nihnú ini nèhivì ñuhivì, còtó sàà-ndà quida stná-ndà ñà-jaàn.

14

Màsà cuítnùhu-nda ñanìtnaha-nda

¹ Dava nèhivì, mate xiníndísá stná-nè mii-yá, doco có-sàà-nè cundaà ini-ne (nansa íá nsidaa ley xi-ya). Doco ndohó, xiñuhu quidañuhu-ndané, te cáhàn-ndà xì-né, doco màsà náá-ndà xì-né sàhà ñà-có-quidá-né nacua quidá ndohó. ² Vàchi dava-nda, nsidanicuú comida xixi-nda; íá viá, cachí-ndà. Doco dava nèhivì, có-sàà-nè cundaà ini-nè, ñàyùcànduá có-sàxí-né ni-iin cuñu, cuisì inga iñàha. ³ Pues nècuàchì xixí nsidanicuú iñàha, mà váha cahíchì ini-nè iin ñanìtnaha-ne có-sàxí cuñu. Te nècuàchì có-sàxí cuñu mà, màsà cuítnùhu-ne ñanìtnaha-ne saxí xi cuñu, vàchi iin-ni sàni ndee vàha stná nècuàchì mà nùù Dios. ⁴ Vàchi nú xítñuhu tnaha-nda ducán, dandu queámà na ian quida-nda na xítñuhu-nda ana quidáchúùn nùù inga nèhivì, te (ináhá-ndá) có-queé víámà. Cuisi lamú xi nècuàchì mà icúmí cachi a quidá ví peón xi-ne, á coó. (Ñàyùcànduá, màsà cuítnùhu-nda inga ana xinúcuáchì nùù Dios), vàchi ádi vátùni sàà-nè quida vii-né, vàchi icúmí-yà chindee-yánè. ⁵ Dava nèhivì, quivì señaladu nduá nsidácáhnù-né, doco dava ga-nè, iin-ni nihnú ini-nè nsidaa quivì ndiaá. Pues cada iin iin-nda ni cúnáhá-ndá nansa cuní-ndà quida-nda. ⁶ Nècuàchì chívàha xi iin quivì señaladu, sàhà-ñá nihnú vàha ini-nè Stoho-ndà Señor nduá. Te ducání stná nècuàchì có-chívàha iin quivì señaladu, nicanicuhàn nihnú vàha stná ini-nè mii-yá. Te nècuàchì xixí nsidanicuú stná comida, nùù Stoho-ndà Señor xixí-néà, te naquímànì stná-nèyà sàhà-ñá. Daaní, nèhivì có-xixí ndéni comida nì cui, divi nùù stná mii-yá có-xixí-néà, doco naquímànì stná-nèyà (sàhà ñà-nduá xixí-né).

⁷ Vàchi màdì micuísì-nda ndoo-nda ñuhivì yohó, te màdì inì-ni mii-nda cachí-ndà cui-ndà. ⁸ Vàchi nú itiácú-ndà ñuhivì yohó, divi nùù Stoho-ndà Señor ndoo-nda; te na sàà quivì cui-ndà, mii-yá dandacú-yá sàhà stná mà. Ñàyùcànduá, a ducán itiácú-ndà te ò ní xihì-ndà, iin-ni nduu-nda nèhivì xí Stoho-ndà Señor. ⁹ Vàchi Cristu, divi sàhà ñà-nì sàà-yà

cusahnú-yá nùù nsidaa nsii, xì stná nècuàchì itiacú, sàhà ñà-jaàn nduá nì xihì-yà, te nì natiacu-yà nì ndanchito-ya.

¹⁰ Ñàyùcàndüá, mà váha cuitnùhu-nda ñanìtnaha-nda; mà váha cahíchì stnahá stná ini-ndà. Vàchi nsidanicuu-nda, icúmí-ndá màcuíta stná-ndà nùù-yá, dandu cachi-yà xi-ndà a ní quida vii-ndà, á coó. ¹¹ Vàchi ducán cachí stná tutu ì ndé cáhàn Stoho-ndà Señor, cachí-yà:

Nicanicuahàn itiacuì, ñàyùcàndüá seguru nduá yohó cachí vichi: icúmí nsidanicuu nèhivì màcuítasisi-né nùì, te cachi-nè (divi Dios nduí).

¹² Ñàyùcàndüá, vètùni cundaà ini-ndà, iin iin-nda icúmí-ndá nacuaàha-nda cuenta nùù-yá.

Cuidadu ni cúndóo-ndá sàhà ñà-ndüá quida-nda, còtó sàhà ndohó sàà iin ñanìtnaha-nda cuida cuàchi-ne

¹³ Ñàyùcàndüá, màsà cuítnùhu ga-ndà ñanìtnaha-nda. Doco iá ndisa ñà-ndüá xiñuhu quida-nda: xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màdí sàhà ndohó cuida cuàchi iin ñanìtnaha-nda.

¹⁴ Vàchi yùhù ináhí, còò nì-iñàha iá ñuhivì yohó nsidá cuàchi-xi inì-nì miá. Te ducán cachí stná palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús xi-ndà. Doco nú mii-nda dacuidá cuàchi-nda iñàha, dandu na ian iá ndisa cuàcha nùù-ndà.

¹⁵ Ñàyùcàndüá, nú cudúchí ini iin ñanìtnaha-nda sàhà iin ñà-ndüá xixi-nda (ñà-tùxí ini-nè cuàchi nduá), dandu màsà cúxí gá-ndà ñà-jaàn, vachi nú ducán, dandu có-quidá víi-nda, na ian có-cuú gà ini-ndà sàhà nècuàchìmà nduá. Ñàyùcàndüá, cuidadu ni cúndóo-ndá ñà-màsà sàà ndañuhu anima iin ñanìtnaha-nda sàhà ñà-cudí guá ini-ndà cuxi-nda, vachi sàhà stná nècuàchìmà nì xihì Cristu.

¹⁶ Vètùni iá nsidaa ñà-ndüá quida-nda cahan-nda, doco cuidadu ni cúndóo-ndá còtó cachi iin ñanìtnaha-nda quini iá ñà-ndüá quida-nda. ¹⁷ Vàchi ley xi rey xi-nda Dios, có-ndüá iin ley sàhà ñà-xìxì-ndà ò ñà-xihì-ndà. Còò, vachi nùù mii-yá ñà-ndiáá ndisa nduú ñà-quida vii-ndà, xì ñà-cundoo manì-ndà, xì ñà-cudii stná ini-ndà quida Espiritu Ì xí-yá. ¹⁸ Vàchi nú ñà-jaàn quida-nda, dandu divi ñà-xinúcuáchí-ndá nùù Cristu nduá, te cudí stná ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, dècuèndè nùù stná nèhivì icúmí-ndá ndee vaha stná-ndà.

¹⁹ Ñàyùcàndüá, xiñuhu nacani cuàhà ini-ndà nansa cundoo manì-ndà xì ñanìtnaha-nda, te nanducu stná-ndà nansa nacuaàhandee ini-ndané. ²⁰ Te (cuidadu ni cúndóo stná-ndà) sàhà ñà-ndüá xixi-nda, còtó sàhàjàn dandáñúhú-ndá obra xi Dios (ini anima inga nèhivì). Ináhí, iá permisú caxì-ndà, ò cuxi-nda ndéni iñàha nì cui. Doco mà váha caxì-ndañá nú tuxí ini inga-nè nduá cuàchi, màdí sàhà ndohó cuàhandee ini-nè caxì stná-nèa. ²¹ Chicá vaha màsà caxi-nda iin cuñu, ò coho-nda iin vinu, ò ndéni iñàha nì cui nú tuxí ini iin

ñanìtnaha-nda cuàchi nduá, te vihini quida stná-nè ducán ñà-mà fuerte anima-nè. ²² Mate ináhá-ndá iá vaha caxì-ndá ndéni iñàha nì cui, doco inì-ni mii-ní-ndá ni chívàha-nda ñà-jaàn, chicá vaha, dandu cuisì mii-nda xi Dios cunaha-nda sàhà-ñá.

Nú còò ni-iin duda, te ináhá-ndá màdi cuáchi nduá quida-nda, dandu nansicáhán-ndá. ²³ Doco nú iá-ndá xì duda, te có-ináhá ndisa-nda a cuáchi nduá ñà-caxì-ndá iñàha, ò á coó, dandu iin falta cundua nú ni caxì-ndañá, vachi có-xiníndísá ndisa-nda iin ñà-vaha nduá. Vachi cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quida-nda, te có-xiníndísá-ndá nduá iin chuun vii, dandu cuàchi cundua.

15

Màsà quidá-ndá cuisì ñà-cùdî inì-ni mii-nda, sino que ñà-cunduu ñà-vaha xi ñanìtnaha-nda

¹ Ñàyùcànduá, ndohó tè-sà-xiníndísá fuerte, ndiá icà-ndá quidandee ini-ndá sàhà ñanìtnaha-nda nú tàñáha ga cunindisá vaha-ne. Te xiñuhu ñà-chindee stná-ndané, màdi-ñá quida-nda cuisì ñà-cùdî inì-ni mii-nda. ² Viví-ni ni quida-nda xi ñanìtnaha-nda sàhà-ñá cundua ñà-vaha xi-ne, te cundoo-ne contentu, vachi nú ducán, dandu chicá icúmí-nê nacuahandee ini-nè. ³ Vachi ni stná Cristu, cóni quidá-yá cuisì ñà-nduá nì cùdî inì-ni mii-yá. Vachi dohó cachí stná nùù tutu ì, (ndé cáhàn Cristu xì Yuamáni-yá), cachí-yà: “Ñà-nduá nì canàhà nèhivì dìquì mii-ní, yùhù nì nacuida xi nsidajàn”.

⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa palabra nì tiaa nècuàchì sànahà nùù tutu ì, sàhà-ñá dacuahá stná ndohó nduá, te ducán dandu chicá cutùha-nda cucumi-nda paciencia, te nacuahandee stná ini-ndá, vachi nú ducán, dandu chicá nsinuu ini-ndá ñà-íá ndisa tnùndé ini ndiaha xi-nda. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xi-ndá quidandee ini-ndá ducán, te nacuahandee stná ini-yàndó. Ñàyùcànduá, nùù mii-yá xicàn tàhví ñà-nì cùndóó mánì nsidaa-nsiá nacua cuní Jesucristu quida-nda. ⁶ Te xicàn tàhví stnáì ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha ini nsidaa-nsiá, te iin-ni ni náquímani stná-nsià mii-yá ana càhvì Stoho-ndá Jesucristu, divi Yuamáni-yá. ⁷ Te (ináhá stná-ndá) cóni cáhìchì ini-yà ni-iin-nda. Ñàyùcànduá, xiñuhu-ñá cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndá, dandu chicá quee tnùñuhu xí-yá.

Nansa nì chitnùnì ini Dios ñà-cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu razón ndiaha xí-yá

⁸ Nsidaa palabra jaàn, ñà-yòhó nduá cuní cachà: nì quixi Cristu (ñuhívì yohó) ñà-quida-ya chuun ndiaha xí-yá sàhà raza-nsi Israel sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá nì cachì Dios xì xii-nsì sànahà, te sàhà ñà-cundaà stná ini nèhivì ñà-mà túha-ya dandahví-yàndó. ⁹ Daaní, nsidaa stná nèhivì inga raza, nì

indehè ndàhví stná-yà mii-né, te vichi vátùni naquimanì stná-nèyá sàhámà. Vàchi dohó cachí tutu ìì:

Ícúmí naquimanì' mii-ní (Dios), te cunini stná nèhivì nsidanicuú ñuu; cuàhìn nacuatui alabanza xi-ní, te tavi tnùñuhu xí-ní.

¹⁰ Daaní, nùù inga xaan xí tutu ìì mà dohó cachí stná:

Vátùni cudìì stná ini mii-nsiá nèhivì nsidanicuú ñuu, nacua cudìì ini nèhivì meru ñuu nì nacàxin-ya.

¹¹ Daaní, inga xaan dohó cachí stná:

Nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga ñuu, te inga raza, nì náquímánì-nsiá Dios, te ndanihi cahnú stná-nsiàyá.

¹² Daaní, stná Isaías, nì tiaa stná-nè iin palabra, te dohó cachá':

Ícúmí quesaa iin descendencia xi Isaí, te chuun xi-ya cunduu ñà-cusahnú-yá nùù nèhivì nsidaa ñuu, te icúmí-né cahvi-ne xì-yá, nì cachi Isaías.

¹³ Pues Dios nduú ana sàha xi-nda tnùndé ini ndiaha xi-nda; ñàyùcànduá xicàn tàhvì sàhà nsidaa mii-nsiá nècuàchì xiníndísá-xí-yá ñà-nì cúndóó-nsiá contentu, te nì yáha vaha stná-nsiá quida-ya, dandu chicá más icúmí coo tnùndé ini xi-nsia quida ndudu ìì xí Espíritu ìì xí-yá.

¹⁴ Ñánì, có-ìé` xì duda sàhà-nsiá; ináhì, vaha ndisa ini-nsiá, te cundáa vaha stná ini-nsia (sàhà ichì-yá), vátùni dacuahá tnahá stná-nsiá ichì váha. ¹⁵ Doco nùù tutu yohó tiaí iin palabra nùù-nsiá, te mate ní càhàn ndeí xì-nsiá iyuhu, doco cuisì ñà-nì dànsínúú inì mii-nsiá (sàhà ichì-yá) nduájàn. Vàchi (chuun quide ducán) nduá nì nihítàhvì' nùù-yá na ní quida-ya gracia sàhì ¹⁶ ñà-cundui iin ana cunucuachi nùù-yá, te cacanui mahì nèhivì nsidaa ñuu cachitnùhi xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí Jesucristu. Vàchi cuní sàa cuàhà-né nùù-yá na ian nì cúndúú-né promesa dóqu' nùù-yá, dandu cudìì stná ini-yá sàhà-né ñà-sànì nduhì stná anima-nè nì quida Espíritu ìì.

¹⁷ Vichi sàhà-ñá nì chindee Jesucristu yùhù, ñàyùcànduá vátùni cudìì inì sàhà chuun xi-ya sàni quide. ¹⁸ Doco iin chuun nì quida inga nèhivì, còò, mà càhìn sàhámà, cuisì sàhà chuun nì chindee-yá yùhù, te nì cachitnùhi xì nèhivì sàhà-yá. Te cuàhà stná ñà-nduá nì quide, te ducán nì xinindisá cuàhà nèhivì inga ñuu. ¹⁹ Cuàhà milagru ndiaha nì quide, xì cuàhà seña fuerte, te cuàhà gá nì chindee stná ndudu ìì xí Espíritu xi-ya. Ñàyùcànduá, inicutu sàni cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu ndé ñuu Jerusalén xì dècuèndè ladu Ilírico. ²⁰ Vàchi ñà-nduá siempre cuní nduá cùhìn ñuu ndé tàcùnì nèhivì palabra xi Cristu, te cachitnùhi xì-né ñà-nduú razón ndiaha. Có-cuní cùhìn ndé sà-íá ana quidà xì chuun ìì mà. ²¹ Còò, vachi cuní coo nacua cachí tutu ìì:

Nècuàchì ñuu ndé tàñáha ga sàà razón sàhà-yá, icúmí-nê cunìtñuhu-ne. Mate vichi tàñáha ga cunini-ne palabra mà, doco icúmí-nê sàà-nè cundaà ini-nè.

²² Cunaha-nsiá, divi sàhà chuun jaàn tàñáha ga sàì ndé ndoó-nsiá, mate ní cunì sàì cuàhà xichi ni cuí. ²³ Doco vichi, còò cá chuun icúmí ladu yohó, te sàcàní cuìà cuàhà gá cunì sàì nàcòtì mii-nsiá. ²⁴ Ñàyùcàndùá, quivì quide disponer cùhìn ladu España, dandu yàhi. Daaní, nú sàni sandoo chii-nda contentu, dandu iin ñà-vàha cundua nú ni chíndéé-nsiá yùhù ñà-naquihin tui ichì cùhìn ladu España. ²⁵ Doco vichi cùhìn ñuu Jerusalén cunihì iyuhu ñà-chindee xi nèhivì xí Dios ndoó yucán. ²⁶ Vàchi nèhivì ladu Macedonia xì ladu Acaya, ni nacani ini-nè nì dàcuátnáhâ-né iin ñà-chindee xi nècuàchìmà, vachi dava nècuàchìmà, ndahví yáha-ne. ²⁷ Ñàyùcàndùá, ni cudìi ini nècuàchì xicà mà nì dàcútàhvì tñáhâ-né, vachi ducán ndiá icà-né quida-ne, vachi divi nùù nèhivì ñuu Jerusalén mà nì quixi palabra vaha xiníndísâ-né, nacua mii-né, (te ducán stná nsiuhù xì nsidaa stná mii-nsiá hermanu) ndoó inga ñuu. Ñàyùcàndùá, ndiá icà-ndà chindee-nda sàhà necesidad icúmí nècuàchì ñuu Jerusalén mà.

²⁸ Daaní, nú sàni dàxínui chuun nacoì ñà-ndùá nì cutahví nècuàchìmà, dandu quihin tui ichì cùhìn ladu España, te ichì mà icúmí yáha stnáì ndé ndoó-nsiá. ²⁹ Te nú sàni sàì, ináhí ñà-icúmí Cristu dachitu-yá anima nsidaa-nda ñà-ndiaha ñi icúmí palabra xi-ya.

³⁰ Ñánì, yùhù ináhí, iin-ni nchícùn nsidaa-nda Stoho-ndà Jesucristu, te cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà quidá Espíritu ñi. Ñàyùcàndùá, sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-iin-ni ni cãcàn tàhvì-nsiá sàhí nùù Dios, nacua quidá yùhù, xicàn tàhvì stnáì nùù-yá. ³¹ Cãcàn tàhvì-nsiá sàhí ñà-nì cãcui nùù ndahà nèhivì có-xiníndísâ ndoó ñuu Judea. Daaní, sàhà chuun cùhìn ñuu Jerusalén ñà-nacoì ñà-chindee xi nèhivì xí Dios yucán, cãcàn tàhvì stná-nsiá nùù-yá sàhà ñà-nì cúdíi ini nècuàchìmà sàhà ñà-ndùá cunihì cùhùn. ³² Dandísá vètùnì cudìi stná inì na sàì ndé ndoó-nsiá, nú cunì-yà sàì, te después coo chíi xì-nsiá quetatui. ³³ Pues vichi ni cúndóó-nsiá xì Dios, te ni yáha vaha-nsia quida-ya. Amén.

16

Ñà-ndùá nì cachi Pablo na ní casàhù-nè xì nsidaa nèhivì ináhâ-nè ñuu Roma

¹ Yùhù quidé recomendar doña Febe, vachi vaha ndisa-ne, na iin cùha-nda nduú-né, te nduú stná-nè iin ana xinúcuáchì nùù nèhivì xí Dios natácá ñuu-nè Cencrea. ² Ñàyùcàndùá, nacuna-nsia yehè-nsiá nùù-né nacua ndiá icà-ndà quida-nda

xi nêhivì xí-yá, vâchi iin-ni nchícùn stná-nè Stoho-ndà Señor. Te nú iá necesidad icúmí-nê sàhà iin chuun xi-ne, dandu chindee-nsiánè, vâchi cuàhà gá sàni chindee stná-nè nêhivì dava ga, xì stná yùhù.

³ Cásàhùì xì Priscila xì Aquila; nècuàchì nìsa cutnahá stná xì quidá-nsí chuun xi Jesucristu nduú-né. ⁴ Dècuèndè cuàhàn-nè cui stná-nè sàhí nì cùí, ñàyùcàndùá yùhù naquímánì' mii-né; te màdì cuísi yùhù, ndè stná nsidaa nêhivì cahvi xi Dios cuàhà gá ñuu, naquímánì stná-nè nècuàchìmà. ⁵ Te cásàhù stnái xì nsidaa gá nêhivì natácá vehe nècuàchìmà cahvi xi-yá.

Daaní, cásàhù stnái xì Epeneto, vâchi màni gá-nè nùí; nècuàchì primeru nì xinindisa-xi Cristu ladu Acaya nduú-né. ⁶ Te cásàhù stnái xì María. Ináhî, cuàhà gá quidá nècuàchìmà chuun (xi Dios) jaàn ndé ndoó-nsiá. ⁷ Te cásàhù stnái xì nècuàchì ñuì nani Andrónico xì Junias. Ndùì-nè iá fama-nè nùù nsidaa gá nècuàchì apóstol. Te cunaha-nsiá, tàñáha ga sàì tenchicuìn ichì Cristu, doco sà-xiníndísâ-né mii-yá. Daaní, después iin-ni nì sandiadi stná-nsi vehecàa.

⁸ Daaní, cásàhù stnái xì Amplias, vâchi iin-ni iá stná-nè nùù Stoho-ndà Señor, te cuú ndisa inì sàhà-né. ⁹ Te cásàhù stnái xì Urbano, vâchi iin-ni nìsa cutnahá-nsí quidá-nsí chuun xi Cristu. Daaní, cásàhù stnái xì Estaquis, vâchi màni stná nècuàchìmà nùí. ¹⁰ Te cásàhù stnái xì Apeles. Iin nêhivì seguru xi Cristu nduú stná-nè. Te cásàhù stnái xì nsidaa nêhivì vehe Aristóbulo. ¹¹ Daaní, cásàhù stnái xì nècuàchì ñuì nani Herodión. Te cásàhù stnái xì nsidaa nêhivì vehe Narciso xiníndísâ stná xì Stoho-ndà Señor. ¹² Daaní, cásàhù stnái xì Trifena xì Trifosa. Divi chuun xi Stoho-ndà Señor xíquida stná nècuàchìmà. Te Pérsida, cuàhà gá obra xi mii-yá quidá stná-nè, te màni cuàhà stná-nè nùù nsidaa-nda, ñàyùcàndùá cásàhù stnái xì-né. ¹³ Daaní, cásàhù stnái xì Rufo. Iin nêhivì vâha ndisa xi Stoho-ndà Señor nduú stná-nè. Stná dihi Rufo, cásàhù stnái xì-né, vâchi na iin dihi mií nduú stná nècuàchìmà, cunaha-nsiá. ¹⁴ Daaní, cásàhù stnái xì Asíncrito, xì Flegonte, xì Hermas, xì Patrobas, xì Hermes, xì nsidaa stná ñani-ndà ndoó vehe-ne. ¹⁵ Daaní, stná Filólogo, xì Julia, xì Nereo, xì cùha-ne, cásàhù stnái xì nsidaa-né, xì stná Olimpás xì nsidaa gá nêhivì xí Dios cutnâhâ xí-né. ¹⁶ Te nsidaa-nsiá, nacasàhù tnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nêhivì ìì xí mii-yá. Daaní, nsidaa nêhivì natácá cahvi xi Cristu (cuàhà ñuu ladu yohó), cásàhù stná-nè xì-nsiá.

¹⁷ Yùhù sacúndáhvî` nùù-nsiá, ñànì: cuidadu ni cúndóó-nsiá sàhà nècuàchì cuní datáhnèdè dava xi-nsiá, te datúcù-nènsiá iin ichì cónì dàcuàhá-nsiá. Nacoó dahuun-nsia nsidaa nècuàchìmà. ¹⁸ Vâchi nêhivì quidá ducán, màdì nùù Stoho-ndà Jesucristu xinúcuáchí-nê, cuísi-ní gustu sìquini xi mii-né nduá

quidá-né. Vii gá cáhàn-nè, te palabra vico xichúûn-né, ñàyùcàndùá mà úhì dandahví-nè nèhivì mà-fuerte inì-xi.

¹⁹ Doco mii-nsiá, sà-quidá víi-nsiá, te cuàhà gá xaan sàni xitiá stná cuentu nansa tùha-nsia cunini vii-nsiá (palabra xi Dios). Te yùhù, yáha ga cudû inì sàhájàn, doco cuní ñà-más gà ni cúndáà vaha inì-nsia nansa quida vii-nsiá. Doco iin chuun malu, còó; ni-iyuhu có-cuní mànihì tnùnì ini-nsiá sàhájàn. ²⁰ Te Dios, yàchì icúmí-yâ (cundee-yá nùù) ñà-malu na ian cuànihni-ya dìni-sí, te ndòo-sì tìxi-xi cundehè-nsiá, vâchi mii-yá, tùha-ya cuàha-yàndó paz.

Vichi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu.

²¹ Yohó iá stná Timoteo, iin nècuàchì cutnâhâ xì quidá-nsí chuun ì xí-yá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te cásàhú stná (ùnì) nècuàchì ñuì nani Lucio, xì Jasón, xì Sosípater.

²² Yùhù nani Tercio, te nduí ana nì tiaa xi (palabra xi Pablo) nùù carta yohó, te cásàhú stnâi xì nsidaa-nsiá, vâchi iin-ni xiníndísâ stná-nsiá Stoho-ndà Señor. (Pues vichi tucutu cachi Pablo iin palabra.)

²³ Daaní, cásàhú stná Gayo xì-nsiá, nècuàchì divéhé-xí ndé ié. Te divi yohó nduú stná lugar ndé natácá nèhivì cahvi xi Dios. Daaní, cásàhú stná Erasto, nècuàchì nduú tesoreru ñuu yohó; te cásàhú stná inga ñani-ndà nani Cuarto. ²⁴ Vichi ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Señor. Amén.

Ultimo palabra xi carta yohó ndé naquímànì Pablo mii-yá

²⁵ Vichi ni-ndáníhí cahnu-nda mii-yá. Vâtùni nacuahandee ini-yàndó nacua cachí razón ndiaha cachítnùhì xì nèhivì, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàhà Jesucristu; te divi nduú stná palabra nisa ìa dèhé caní cuà dècuèndè sàhana. ²⁶ Doco vichi sàni tùi vateá, vâchi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn, sàni dàtnùù-yà ini-ndà sàhà razón xi-ya nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Te vichi dandacú-yá ñà-nì cuítià palabra mà inicutu sàhà-ñá cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu, dandu cunindisá stná-nèyà, te cunini-neyà.

²⁷ Mindaa-ní míí-yâ nduú Dios, te mindaa-ní míí-yâ nduú stná ana nchichí ndisa. Te vichi sàhà Jesucristu ni naquímànì-ndàyà nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, te nduú stnái iin ana nì cànà ñà-cucumí chuun ndiaha nùu Jesucristu, vèchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnáhâ stnái xì ñani-ndà Sóstenes, ² tiaá-nsí tutu yohó nùu nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá cahví xí Dios ñuu Corinto jaàn. Nèhivì ìi xí-yá xínduu stná-nsiá ñà-sàni yàha-nsia ladu xì Stoho-ndà Jesucristu, te nì cànà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì cunihnu ìi inì-xi, nahi nsidaa gá nèhivì ndácùcahan xì quivì-yá, vèchi Stoho nsidaa-nda nduú-yá, nahi ndohó, te ducán stná mii-né.

³ Vichi ni cùcúmí cuáhà-nsiá gracia nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu, te contentu ni cùndóo-nsiá quida-ya.

⁴ Yùhù, nicanicuahàn naquímànì' Dios sàhà-nsiá, vèchi cuáhà gá sàni sàhatahvì-yá mii-nsiá sàhà-ñà xínduu-nsia nèhivì xí Jesucristu. ⁵ Nsidanicuú modo sàni nìhítàhvì-nsiá nùu-yá; tùha-nsia càhàn ndiaha-nsiá, te cundáa vaha stná inì-nsia (sàhà ichì-yá). ⁶ Ñàyùcàndüá, na xiní nèhivì (ñà-ndiaha guá) quidá-nsiá vètùnì cundaà ini-nè ñà-ndáa nduá sàni cachi-nsi sàhà Cristu. ⁷ Vèchi có-cùmànì gá ni-inga modo nìhítàhvì gá-nsiá tàhvì ndiaha nùu-yá, te vichi ndiatú cuéyàa stná-nsiá naxicocuïn Stoho-ndà Jesucristu, te cuni-ndàyá. ⁸⁻⁹ Te iin-ni icúmí Yua-nda Dios nacuàhandee ini-yà anima-nsiá, dandu mà cóo gá ni-iin falta xi-nsia nùu-yá quivì naxicocuïn Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu. Vèchi vètùnì cahví-nda xi-yá, te mii-yá nduú ana sàni cana-yàndó ñà-cundoo-nda nùu Dèhemani-yá.

Màsà táhndè dava-nda

¹⁰ Sacúndáhvì' nùu-nsiá ñà-nì nsínúú inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu, te màsà náâ stnahá-nsiá, ñánì. Iin-ni iñàha ni cúnìhnú vaha ini nsidaa-nsiá. Màsà táhndè dava-nsia. Iin-ni ni cùndóo mánì-nsiá, te iin-ni iñàha ni nácánì inì-nsia. ¹¹ Vèchi nacánì nèhivì vehe Cloé xí', cachí-nè ñà-sàni táhndè dava-nsia, ñánì. ¹² Ñà-sàni táhndè dava-nsia nduá cachí', vèchi diín diín iñàha cachí iin iin-nsia. Vèchi dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Apolos ò Pedro nduú-nsiá, te dava ga-nsiá, nèhivì xí Cristu nduú-nsiá, cachí-nsiá. ¹³ Doco, ¿a ndísá ndoó cuáhà partidu xí Cristu? Còó. Té ¿a ndísá nì xìhì yùhù Pablo cuenta xi-nsia? Còó. Té ¿a ndísá nì ndacùcahan nèhivì quivì yùhù na ní cuhì-nsiá? Còó. ¹⁴⁻¹⁵ Yùhù, ni cóni quidá ìi' cuáhà-nsiá, cuisì Crispo xì Gayo. Ansivéhé Dios, cuisì mii-né nì quida ìi', còtó cachi nèhivì nì ndacùcahín mií na ní quida ìi' nècuàchìmà. ¹⁶ Pues,

ndisa, stná nèhivì vehe Estéfanos nì quida ì stnàì, doco có-ináhá guê` a ní quida ì gué` más gà nèhivì, á coó. ¹⁷ Vàchi màdì-ñá quida ì` nèhivì nduá nì dándacú Jesucristu nùì, còó; cuisì ñà-nacani xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, doco màdì ñà-càhàn nchichí uin xì-né cundujàn, còó, còtó mà nátùì tñùñuhu xí Cristu nansa nì xihì-yà nchica cruz.

Cuisì ndiaá Jesucristu, màdiá càhàn nchichí-ndà

¹⁸ Nèhivì nchìcùn ichì ndé ndañuhu-nda, sácùndiaa uun-ne na càhàn-ndà xì-né sàhà obra nì quida Jesús (na ní xihì-yà) nchica cruz; doco ndohó nècuàchì dácacu-ya, còó, vachi nùù ndohó, cahnú poder icúmí palabra mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, dohó (cachí-yà) nùù tutu ì:

Cuàhìn dandáñúhì nsidaa palabra xícahàn tè-nchichí, xì stná palabra xi nècuàchì tuxí ini-xi ináhá guá, icúmí dandutí palabra mà, cachí-yà.

²⁰ Ñàyùcànduá, mà cùndiáá gà ñà-nduá cachí guá tè-nchichí ñuhivì yohó, mate xínduu-tè maestru xi ley sànahà, te ò yáha ga tùha-tè càhàn-te sàhù. Vachi sàhà obra xi Dios sàni cundaà ini-ndà có-ndiáá palabra tuxí ini nèhivì ñuhivì nduú palabra nchichí guá. ²¹ Cuàhà gá nandúcú-né nansa cunchichí-né, doco Dios, nì chitnùnì ini-yà ñà-màdì sàhà ñà-jaàn nihì-né cundaà ini-né sàhà-yá. Ducán nì quida-ya disponer, vachi nchichí ndisa-ya. Dandu nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cuitiá palabra ì xí-yá inicutu, te na xiníndísà nèhivì, dandu vātùnì càcu anima-nè, mate (cachí nèhivì) palabra loco nduá.

²² Nècuàchì raza Judea, xicàn-nè cuu iin milagru, (dandu cunindisá-né). Te nècuàchì raza Grecia, cuisì cunì-né cunini-ne iin palabra chicá nchichí. ²³ Doco nsiùhù, palabra sàhà nansa nì xihì Cristu nchica cruz nduá cachitnùhu-nsi, mate cudúchì ini nècuàchì raza Judea sàhàjàn, te tuxí stná ini nècuàchì inga ñuu palabra diquí nduá. ²⁴ Doco ndohó nèhivì nì nacàxin-ya, sàni cundaà ini-ndà sàhà-yá, ináhà-ndá cahnú cuàhà poder xi-ya, te nchichí ndisa stná-yà. Ducán xiníndísà-ndá, a ducán nduu-nda nèhivì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ²⁵ Vachi mate ni tuxí ini nèhivì nì càhàn Dios iin palabra diquí, doco cunaha-nsiá, chicá nchichí palabra mà nùù nsidaa ñà-nduá cui cachi nèhivì ñuhivì. Daaní, stná poder xi-ya, mate iyuhu ñà-nduá quidá-yá tuxí ini-nè, doco chicá fuertèàmà nùù nsidanicuú poder xi mii-né.

²⁶ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsià nansa nì quida Dios na ní nacàxin-yàndó ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá, ñàni. Sacu-ndà nduu-nda nècuàchì nchichí cachí nèhivì ñuhivì, te sacu stná-ndà nduu-nda nècuàchì dandacú, te ò nècuàchì cuicà. ²⁷ Doco Dios, nì nacàxin-yàndó, mate mà nchichí-ndà. Te ¿indù chuun? Divi sàhà-ñá dandúcàhàn-yá nèhivì cachí xínduu ana

nchichí guâ. Stná nèhivì còò poder-xi sàni nacàxin-ya sàhà-ñá nducahan nèhivì tuxí ini-xi chicá icúmí xí poder. ²⁸ Stná nèhivì chicá ndahví nì nacàxin stná-yà, xì stná nèhivì cahíchì ini nècuàchì dava ga, xì stná nèhivì chicá có-ndiàá, pues divi nduú ana sàni nacàxin-ya, te ducán cundee-yá nùu nècuàchì tuxí ini-xi ndiàá guâ. ²⁹ Daaní, quivì icúmí nsidaa nèhivì tnàtuu-ne nùu-yá, mà cúníhnu gá ini nì-iin-ne ñà-mii-né nduú-né mii-né.

³⁰ Doco ndohó, nùu mii-yá sàni nihítáhvì-ndà ñà-cundoo-nda nùu Jesucristu, te datnúu-yà sàxìnítùnì-ndà, dandu níhì-ndà càhàn nchichí ndisa-nda. Te sàhà stná Dèhemani-yámà sàni ndee vaha-nda nùu-yá, te nì ndoo stná cuàchi anima-nda nì quida-ya, vàchi Dèhemani-yá nduú ana nì dànáà xì sàhà-nda, te nì càcu-nda. ³¹ Ñàyúcànduá, ducán iá nacua cachí nùu tutu ì: “Nú cunì-nda tavà-nda tnùñuhu xí mii-nda, dandu nì cúnáhá-nda ñà-cuisì Stoho-nda Señor nduú tnùñuhu xi-nda”.

2

Cuisì sàhà Jesús càhàn Pablo xì nèhivì

¹ Yùhù, na ní sàì ñuu-nsiá, màdì palabra nchichí nduá nì càhìn xì-nsiá; còò. Nì màdì palabra finu guá nì nácánì xì-nsiá na ní cachitnùhì xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí Dios. ² Còó, vàchi nì nacani inì ñà-màsà càhìn sàhà inga iin chuun, cuisì-nì sàhà Jesucristu, xì sàhà nansa nì xihì-yà nchìca cruz. ³ Te nì xini-nsiá ndè nì cuité, te ndè nì quidi stnáì ñà-nácánì guâ inì ⁴ na ní càhìn xì-nsiá ñà-nduú palabra ì xì-yá. Màdì palabra vico uun xì maestru nchichí nduá nì càchí xì-nsiá daa; còò. Espíritu Ì xì Dios nduú ana nì chindee xí, mii-yá xì milagru xi-ya. ⁵ Vàchi nì nacani inì mà váha cunchicùn-nsia ñà-nduú iin palabra nchichí xì nèhivì úún. Còó, micuísì ndudu ì xì Dios nduá cuní cahví xì-nsiá.

⁶ Doco cunaha-nsiá, palabra nchichí ndisa nduá xichúún stná-nsi na càhàn-nsi xì nèhivì sàxìníndísà vaha xi-yá. Doco tucu iá palabra mà nùu ñà-nduá càhàn nècuàchì nchichí ñuhivì yohó, te ò iin palabra càhàn tè-xídandacú ñuhivì yohó. Vàchi mate ndee càhàn-te, doco yàchì icúmí-tê ndañuhu-té ñuhivì. ⁷ Doco nsiùhù, palabra nchichí xì Dios nduá càhàn-nsi.

Datnúu Espíritu Ì sàxìnítùnì-nda sàhà palabra nchichí xì Yua-nda Dios

Antes nìsà ìa dèhé palabra mà, cónisá cundáà ini nèhivì. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè na táyô ñuhivì, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-ndohó sàà-nda cundaà ini-nda sàhà palabra mà, te ducán nihítáhvì-nda sàà-nda gloria xi-ya. ⁸ Doco tè-xídandacú ñuhivì yohó, cónì sàà-te cundaà ini-te palabra nchichí ì mà,

vàchi nú ni cùndàa inì-te ni cui, mà cáhni-té Stoho ndiaha-nda nchìca cruz. ⁹ Doco cunaha-nsiá, dohó cachí nùù tutu ìì:

Cuàhà ñà-vàha sàni nsidayucun Dios ñà-nìhìtáhvì nècuàchì cuú inì-xi sàhà-yá. Doco ni-iin nèhivì, tàñáha ga cun-inùù-né nansa iá mà; tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà ñà-nsiaha guá mà; ni-iin xichi cóni nìhnú ini-nè nansa coa.

¹⁰ (Pues mate ducán ndisa nduá), doco ndohó, sàni cundaà ini-ndà sàhà-ñá, sà-ináhá-ndá nansa iá, vàchi ducán sàni quida Espíritu ìì xí-yá. Vàchi Espíritu ìì, ináhá-yá nsidan-icúu iñàha; ndè ináhá stnâ-yà nsidanicuú ñà-nduá nacání ini Yua-nda Dios.

¹¹ Ni cachí-ndà iá iin nèhivì nacání inì-xi sàhà iñàha; pues còò inga nèhivì cundaà inì-xi sàhà ñà-nduá nihnú ini nècuàchì mà, cuisì miini-né ináhá-nê. Te ducán iá stná Dios, còò inga ana ináhá ñà-nduá nacání ini-yà, cuisì-ní Espíritu ìì xí-yá. ¹² Te ndohó, màdì iin espíritu xi ñuhivì yohó nduá ni níhì-ndà; còò. Divi Espíritu ìì xí mii-yá ni nìhìtáhvì-ndà, te sàhá yùcán nduá vátùni mànìhì ini-ndà ñà-ndiaha guá sàni nìhìtáhvì-ndà nùù-yá. ¹³ Te divi ñà-jaàn nduá datúí-nsi nùù nèhivì nihnú vàha ini xì Espíritu ìì xí-yá. Doco màdì palabra nchichí xi nèhivì ñuhivì nduá cáhàn-nsi na datúí-nsi ñà-jaàn; còò, cuisì palabra chináhá Espíritu ìì nduá cáhàn-nsi.

¹⁴ Doco nèhivì nihnú ini xì cuisì ñà-nduá cachí sàxìnìtùnì mii-né, mà cúí sàà-nè cundaà ini-nè sàhà chuun xi Espíritu ìì xí Dios, vàchi nahi palabra loco nduá nùù-né. Ñàyùcànduá, mà cùì mànìhì ini-nè, vàchi cuisì nú ni chíndéé Espíritu ìì nèhivì, dandu vátùni sàà-nè mànìhì ini-nè. ¹⁵ Doco iin nèhivì datnúù Espíritu ìì anima-xi, mà úhì sàà-nè cundaà vàha ini-nè sàhà nsidaa iñàha. Doco nèhivì dava ga, mà cùì sàà-nè cundaà ini-nè nansa ndisa nihnú ini nèhivì xí Dios mà. ¹⁶ (Vàchi ducán cachí nùù tutu ìì:) “Còò ni-iin ana cùndàa ndisa inì-xi nansa nihnú ini Stoho-ndà Señor. Te ni còò stná ana chicá nchichí, te ducán cuàha-xi-yá conseju”, cachá. Doco cunaha-nsiá, divi nacua nihnú ini Cristu, ducán sàni nìhìtáhvì-ndà cunihnu stná ini-ndà vichi.

3

¹ Ducán iá, ñàni; doco (na ní sa-ìe xì-nsiá daa), màncùí dacuahá vàhi mii-nsiá, vàchi tàñáha ga cunihnu vàha inì-nsia nacua cuní Espíritu ìì xí Dios. Na nihnú ini ndéni nèhivì ní cui, ducán nihnú inì-nsia, na ian nihnú iquin ini-nsià, có-sànìhì víi ini-nsià ichì Cristu. ² Na iin mée sáha-nda cuisì-ní tëndodo, te màdiá comida chicá fuerte, ducán nì quida stnâi xì-nsiá, (puru palabra mà úhì cundaà ini-ndà nduá nì dâcuáhí mii-nsiá, màdiá palabra chicá nchichí), vàchi cóni sàà-nsià cundaà

inì-nsia, te dècuèndè stná vichi, tàñáha ga sàà-nsià mànihì váha inì-nsia. ³ Vàchi nihnú ì inì-nsia nahi nsidaa nèhivì dava ga ñuhivì. Vàchi ñà-cúmbìdia inì-nsia, te náâ stnahá-nsiá, te táhndè dava-nsia, pues, ¿amádi divi ñà-jaàn nduú modo xíquida nèhivì ñuhivì? Te divi sàhà ñà-jaàn náhà claru nihnú ì inì-nsia nahi mii-né. ⁴ Vàchi dava-nsia, cachí-nsià nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsià nèhivì xí Apolo nduú-nsiá. Doco ¿amádi divi ñà-jaàn nduá quidá stná nèhivì ñuhivì yohó?

Nsidaa-nda cutnáhá-ndá xinúcuáchí-ndá nùu Dios

⁵ Doco cunaha-nsiá, màdì nèhivì chicá ndiaá nduú Apolo, te ni màdì nèhivì chicá ndiaá nduú stná yùhù Pablo. Cuisì nèhivì xinúcuáchí nùu Dios nduú-nsí, te sàhà nsiùhù sàni xinindisá stná-nsià palabra ì xí-yá. Ñàyùcànduá, cada iin iin-nda xi chuun ni nihitáhvi-ndà nùu-yá. ⁶ Vàchi (ducán iá nahi chuun itu-ndà), iin-nda chihí, te inga-ndà cùhñù, doco Dios nduú ana dacuahnu-xi viu. Te ducani iá stná xì nsiùhù, primeru yùhù (ni cachitnùhi xì-nsiá palabra ì). Daaní, después ni chindee stná Apolo. Doco cuisì sàhà Dios ni quee vii (obra mà). ⁷ Màdiá chicá ndiaá ana ni càhàn xì palabra primeru, te ni màdiá chicá ndiaá stná ana ni chindee después, cuisì mii Dios nduú ana chicá ndiaá, te cuisì sàhà mii-yá nducuáhà palabra xi-ya. ⁸ Nècuàchì quidáchúûn primeru, xì stná nècuàchì nchícùn gà, iin-ni xíndiaa-nsi nùu-yá. Doco según chuun quidá iin iin-nda, ducán icúmí-ndá nihì-ndà tnùmanì xi-ndà nùu-yá.

⁹ Te vichi iin-ni xinúcuáchí nsidaa-nsí nùu-yá. Te mii-nsiá, na iin itu Dios (ndé quidáchúûn-nsí) nduú-nsiá. Te nahi stná iin vehe ni dandàcú-yá cuàha, ducán nduú stná-nsià. ¹⁰ Te yùhù, na iin albañil tùha vaha, ducán nduí, te ni quidachuín (chuun xi Dios ndé ndoó-nsiá). Na iin cimientu nduú (chuun primeru) ni quide jaàn sàhà gracia xi-ya. Te vichi sà-íá inga ana quida-xi chuun ma, na ian dacuahnú-né nama. Doco cuidadu ni cúndóo nsidaa nèhivì quidá seguir xì chuun ni dàquésáhì mà. ¹¹ Màsà cáchí-nè iá inga (palabra chicá ndiaá); cóó. Cuisì ndiaá palabra sàhà Jesucristu (ni cachitnùhi xì-nsiá) primeru, vachi nahi cimientu nduá. ¹² Te nú cuní iin nèhivì (quida-ne seguir xì obra mà), dandu queámà na ian cuàhàn-nè dacuahnú-né nama dìquì cimientu mà. Te nú cuàhàn-nè quida vii-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúûn-né oro, ò plata, ò yùu yéhè. Doco nú có-quidá víi-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúûn-né yutnù, ò mihì, ò ñuù. ¹³ Dandu después icúmí sàà iin quivì cundaà inì-xi nansa iá obra ni quida iin iin-nda. Vachi na sàà quivì mà icúmí coo nahi ñuhu xíxìn, te sàhà ñuhu mà cundaà inì-xi a natùu obra xi-nda nùu Dios, á cóó. ¹⁴ Nú màsà cócó obra xi-nda,

dandu icúmí-ndá nihì-ndà ñà-vàha xi-nda nùù-yá. ¹⁵ Doco nú ni cocá, dandu mà níhì-ndà ñà-vàha cuàhàn-ndà nihì-ndà ni cùí, doco anima-ndà, vátùni càcu viá, mate cunduamà na ian (ni chindee-nda mii-nda nùù) ñuhu xíxìn.

¹⁶ Mii-nsiá, ¿a có-nsinúú inì-nsia ñà-ndùù-ndà na iin vehe ìì ndé iá Dios? Vàchi iá Espíritu Ìì xí-yá ini anima-ndà.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nú ni dándâñúhú iin nêhivì ñà-ìì icúmí lugar xí-ya, dandu icúmí nècuàchìmà ndañuhu dahuun stná-nè quida-ya. Vàchi ndé iá-yà, yáha ga ìì lugar mà, te cunaha-nsiá, divi nahi vehe ìì-yá nduu-nda.

¹⁸ Màdí dandahví-nsià mii-nsiá, vàchi nú iá ana tuxí inì-xi nduú nècuàchì nchichí nùù nêhivì ñuhiví yohó, dandu xiñuhu dàma-ne, mate (cachí nêhivì) sàni culocó-nè, vàchi nú ducán, dandu ñà-sàni ndunchichí ndisa-ne cundua. ¹⁹ Vàchi ñà-nduá tuxí ini nêhivì nduú ñà-chicá nchichí, pues nùù Dios ñà-loco nduá. Te dohó cachí stná nùù tutu ìì: “Icúmí Dios cundee-yá nùù tènchichí na meru xíquida cuahà-té maña dandáhví-te”.

²⁰ Daaní, inga xaan cachí stná tutu mà: “Ináhá Dios, ñà-chìcuéhè uun nduá chítñuní guâ ini nècuàchì nchichí”.

²¹ Ñàyùcànduá, màsà cútúxí ini ni-iin-nsia chicá ndiaá-nsià ñà-nchícùn-nsià iin tal nêhivì. Vàchi nsidanicuú nêhivì, xì nsidanicuú iñàha, divi cuenta xi mii-nsiá nduá. ²² A ducán yùhù Pablo, te ò Apolo, te ò Pedro, có-quidá, cuenta xi mii-nsiá nduú nsidaa-nsí. Dècuèndè stná ñuhiví yohó, cuenta xi stná-ndà nduájàn, te mate ni cútíacú-ndà, te ò nì sàà-ndà cui-ndà, có-quidá, vàchi nsidaa ñà-nduá cùù xì-ndà quivì vichi, ò quivì vaxi xi-nda, sàhà bien xi-nda nduá. ²³ Te Cristu nduú Stoho-ndà. Te Stoho mii-yá nduú (Yua-nda) Dios.

4

Nansa iá vida nì yàha nècuàchì apóstol nì nihì chuun nùù Jesús

¹ Sàhà ñà-nduá sàni cachí jaàn xiñuhu ndanihi nêhivì nsiùhù ñà-ndùù-nsí ana xinúcuáchí nùù Cristu; xiñuhu cundaà ini-nè ñà-ndàà nduá nì nihì ndisa-nsi chuun ñà-dacuahá-nsí nêhivì palabra ìì nisa ia dèhé sàna. ² Te nú ducán nduá, dandu ndiá icà-nsí quida vii-nsí chuun ma, vàchi divi ducán nduá xiñuhu quida nsidaa ana dandacú nùù chuun xi inga nêhivì.

³ Doco yùhù, có-ndùlólóquì nú cachí-nsià ñà-quidá vííí, ò á cóó. Nì có-nàcání stná inì nú cachí dava ga nêhivì ñà-có-quidá vííí, te caná-né yùhù nùù iin juez. Ni yùhù, có-cachí stnáì sàhà mií, a quidá vííí, á cóó. ⁴ Te mate có-dàndòhó sàxínítnùnì mií, doco có-cùnì cachàmà ñà-còò falta xi, vàchi mii Stoho-ndà Señor icúmí cachi a ní quida viíí, á cóó. ⁵ Ñàyùcànduá, màsà cuítñuhu-nda ñanìtnaha-nda, vàchi tàsáà quivì cundaà ndisa ini-ndà. Dècuèndè naxicocuín-yà, dandu natùì claru nansa

ndisa iá nsidaa chuun iá dèhé vichi. Dandu mii-yá datúi-ya nansa nihnú ini cada iin iin-nda, te cachi-yà xì-ndà ndé tantu sàni quida vìi iin iin-nda.

⁶ Cunaha-nsiá, sàhà ñà-vàha xi-nsia sàni cachì xì-nsiá nsi-daájàn sàhà Apolo xì yùhù, ñàni, áma mánihì ini-nsiá ñà-mà váha dayáha-nda ñà-ndúá cachí tutu ìì, vàchi mà váha ndenihi cahnu-nda iin (ana nchícùn-nda), mientras inga-nè cahíchi ini-nda; còó. ⁷ Vàchi iin-ni xínduu-nsia xì nsidanicuú gá nèhivì. Nsidaa ñà-ndúá sàni nihítàhvì-nsiá, ñà-ndúá nì dácútàhvì Dios mii-nsiá nduá. Te nú sàni cutahvì uun-nda iñàha, dandu mà váha cutuxi ini-nda chicá ndiaá-nda sàhámà, vàchi ñà-nì cutahvì uun-nda nduá.

⁸ Doco vichi nihnú ini-nsia na ian sàni nducuica-nsiá. Sàni ndanchito ducùn-nsiá na iin rey cahan-nsiá, te menos nì ndòo nsiùhù nùu-nsiá. A sácú váha nú ni cúndúú ndisa-nsia ana chicá dandacú, dandu nsiùhù, sàa stná-nsì cutnahá-nsì xì-nsiá dandacu-nda. ⁹ Doco nsiùhù nècuàchì apóstol, sàni sàha Dios nsiùhù iin lugar chicá cahà-xí tuxí ini, na ian ni cúndúú-nsì nèhivì fuerza icúmí cui sàhà-ñá cundehè nèhivì (nansa ndohó-nsì. Doco cunaha-nsiá,) indéhe stná ángel mozo xi Dios. ¹⁰ Vàchi sàhà-ñá nchícùn-nsì Cristu, ndenihi nèhivì nsiùhù nahi nècuàchì loco. Doco mii-nsiá, (mà loco-nsiá); nchichí gà-nsiá cahan-nsiá ñà-ndòó-nsiá ladu xi-ya. Nsiùhù, còò ni-iñàha níhìndèè-nsì cahan nèhivì; doco mii-nsiá, cuàhà gá poder xi-nsia iá (cahan-nsiá). Cahíchi stná ini nèhivì nsiùhù; doco mii-nsiá, iá tñùñuhu xì-nsiá nùu-né. ¹¹ Nsiùhù, dècuèndè vichi xíhi-nsì doco, xíhi-nsì tècuí, còò ñá-cundixi vìi-nsì. Sahní cuií stná-nè nsiùhù, te xicánúú stná-nsì yoho yucán, vàchi còò ni-iin xaan ndé cundoo saín-nsì. ¹² Ndee quidáchúùn-nsì, te nú cánàhá-nè xì-nsì, dandu viví-ni naxícónihì-nsì nùu-né. Te nú quidá quíni-né xì-nsì, dandu quidándéé ini-nsì. ¹³ Te nú cáhàn quini-ne xì-nsì, dandu calma-ni sàha-nsinè ichì váha. Doco mii-né, ndenihi-né nsiùhù nahi mihi chicuèhè, te ò ana chicá còò chuun-xi.

¹⁴ Pues, ¿índù chuun cachí xì-nsiá ducán? ¿A sàhà-ñá cuní cucahan nùu-nsiá nduá? Còó, cuisì sàhà ñà-nì sàà-nsiá cundaà váha ini-nsiá, vàchi nahi dèhi nduú-nsiá, te màni-nsiá nùì. ¹⁵ Pues mate ni cúndóó ùxìn mil ana dacuahá nchichí xì-nsiá ichì Cristu, doco imindaa ana nduú ndisa nahi yua-nsiá, divi yùhù. Vàchi yùhù nì cachitnùhi xì-nsiá razón ndiaha sàhà Jesu-cristu, ñàyùcàndúá divi nahi dèhi xínduu-nsia. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn sacúndàhvì nùu-nsiá ñà-iin-ni quida-nsia nacua quidá yùhù.

¹⁷ Ñà-jaàn nduá disàhà-xí sàni techuín Timoteo sàa-nè ndé ndoó-nsiá, vàchi mii-né, nchícùn vìi-né Stoho-nda Señor. Na iin dèhi nduú stná-nè, te màni gá-nè nùì. Pues divi icúmí cáhàn xì-nsiá, te dansínúú ini-nè mii-nsiá nansa iá modo-xi

nchícùn Cristu nacua nduá chináhì nèhivì nsidanicuú lugar ndé natácá-nè cahvi-néyá. ¹⁸ Doco vichi, ináhì, ndee xícahàn dava-nsia, vàchi tuxí inì-nsia mà sài ndé ndoó-nsiá. ¹⁹ Doco yàchi icúmí sài, nú cuní mii-yá, dandu cundaà inì sàhà nècuàchì cáhàn ndee guá mà, a ndísá icúmí-nê ndudu ì, á coó. ²⁰ Vàchi ley xi ñuhiví ì xí Dios, màdì palabra uun nduá. Còo, poder xi mii-yá nduá icúmí stná. ²¹ Pues vichi cachi-nsià xí nansa cuní-nsià quide. ¿A cuní-nsià sài, te cáhàn ndeí xì-nsiá, te ò cuní-nsià sài cáhàn màní xì-nsiá, te cundoo vii-ndà?

5

Nansa nì cachi Pablo xiñuhu quida nèhivì ñuu Corinto xì iin tiàa cóni quidá víi xì iin nècuàchì ñahà

¹ Cachi nèhivì nacaní-né xí ñà-lá iin-nsia nì ìa xi dihi (quíin-xì). Cunaha-nsiá, cahnú cuàchi nduájàn; dècuèndè nèhivì có-ináhá sàhà Dios, nì có-quidá-né ducán. ² Doco mii-nsiá, (ndahví-nsià), vàchi tuxí vá ini-nsià ndiaha gá-nsiá. Doco ndiá icà-nsiá màcùndoo-nsia tnùnsí ini, te tavà cuàán-nsiá tiàa nì quida ducán ñà-màsà cóo gá-nè nùù-nsiá. ³ Te yùhù, mate xica ié, doco na ian jaàn iá anímè cutnáhì xì-nsiá, ducán nduá; te sàni nacani inì sàhà chuun jaàn, ñàyùcàndüá, cuàhìn cachi xì-nsiá nansa quida-nsia xì nècuàchì nì quida xi cuàchi ma. ⁴⁻⁵ Xiñuhu nataca nsidaa-nsiá, te coo stná ndudu ì xí Stoho-ndà Jesucristu, te na ian coo stná anímè xì-nsiá cundua. Dandu ndacùcahan-nsiá quivì-yá, te cachi-nsià xì nècuàchì mà ñà-icúmí-ndá nacoo-ndané nùù ndahà ñà-malu, te ducán nìhì iquicúñú-nè iin castigu sàhà-ñá después càcu anima-nè quivì (màcuíta-nda nùù) Stoho-ndà Jesús.

Ejemplu nì sanduu vicò pascua sànahà na nìsa cuxio nsihi pan nihí levadura nsidátáchí xân

⁶ Mii-nsiá, tuxí ini-nsià ñà-vii gá xíquida-nsia vichi, doco còo, có-lá vii ñà-ndüá quidá-nsiá. ¿A có-ináhá-nsiá dichu cachi: “Mate iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan quée, doco cuàhà gá ndutáchâ”? (Te ducán iá stná xì falta, mate iyuhu-ní-ñá ni coó, doco xítià inicutu.) ⁷ Ñàyùcàndüá, (xiñuhu cuxio nsidaa ñà-quini nìsa ìa antes, dandu nanduu-nda nèhivì sàà xí Dios, cunduu-nda nahi) yusàn pan cóni quée ni-iyuhu ñà-nsidátáchí xân. Vàchi mii-yá, sàndèníhí-yàndó nduu-nda nèhivì sàà còo falta-xi ñà-sàni xihì Cristu cuenta xi-nda. Te ducán queámà na ian quidá-né vicò pascua (na xihì lelù nduú promesa), vàchi Cristu nduú nahi promesa xi-nda. ⁸ Te vicò pascua mà, puru pan có-ndutáchí xixí-né. (Te ejemplu nduámà.) Ñàyùcàndüá ndohó, puru ñà-ndüú ñà-ndáà cuisì ni cunchícùn-ndà. Màsà dátaiá uun-nda quida-nda ñà-lá vàha, vàchi queámà na ian

có-chîvâha vii-ndà vicò mà; te màsà cúníhnú chîcuéhè stná ini-ndà, te ni màsà quídá-ndá ni-iin ñà-lá quini, vâchi nú ducán, dandu queámà na ian có-chîvâha vii-ndà vicò, te na ian cóni cúxíó nsihî tàtnà nsidátáchí xí pan mà.

⁹ Nùu inga tutu ni tiai antes ni cachì xî-nsiá ñà-màsà cúnáhâ-ndá xí nèhivì tûha càhàn xî ana cóni nándàhà xî-né. ¹⁰ Ducán ni tiai nùu-nsiá, doco có-cùnì cachàmà ñà-nacoo-nsia nsidanicuú nèhivì xíquida ducán ñuhivì yohó, vâchi cuisì inga ñuhivì cunduu lugar ndé mà cúnáhâ gá-ndà xî nècuàchìmà, vâchi ñuhivì yohó ndoó cuáhà ana có-quídá víi: xího-né cucumi-né cuáhà ñà-cuicà, o xidácuíhná-nê, te ò xicàn tàhvi-né nùu ñà-cô-ndùú Dios. ¹¹ Doco ñà-ndùá ni cachì nùu carta mà nduá yohó: nú nècuàchì có-quídá víi ma nduú iin ñani-ndà (iin-ni cahvi xi mii-yá), dandu màsà cúnáhâ gá-ndà xî-né nú iá cuàchi-ne sàhà nècuàchì ñahà, te ò tûha-ne xihò-né ñà-ìcúmí ñanìtnaha-ne, te ò cahvi-né iin ñà-có-ndùú Dios, te ò túha-ne canáhâ-nè, te ò túha-ne xini-ne, te ò xidácuíhná-nê, dandu màsà cúnáhâ gá-ndà xî-né. Ni nácóó dahuun-ndané; ni màsà cuáhàndee ini-ndà cuxi-nda xi-né. ¹²⁻¹³ Cunaha-nsiá, có-quídá tocar yùhù nsidandaì sàhà cuàchi nèhivì có-nchìcùn ichì mii-yá. Mii-yá quida xi ñà-jaàn. Doco mii-nsiá, fuerza icúmí-nsiá cachi-nsiá nansa cuu xi nèhivì cutnáhâ xí-nsiá nú ni sàà-nè quida-ne cuàchi. Ñàyùcàndùá, dohó cachì xî-nsiá: ni cúxíó dahuun tiàa iá falta-xi ma nùu-nsiá.

6

Màsà cùhùn-ndà nùu juez, te canicuàchi stnaha-nda sàhà-ndà, cachì Pablo

¹ Có-ndiá ìcà-nsiá canicuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá nùu iin juez có-xiníndísá-xí ichì Dios. Chicá vâha nùu nèhivì xí mii-yá ni ndúndàà sàhà chuun xi-nsia. ² Amádi sá-ìnahá-nsiá ñà-divi ndohó nèhivì xí-yá cunduu ana (chindee) nsidandaà-xì sàhà nèhivì ñuhivì yohó quivì juiciu. Pues nú ducán nduá, dandu ádi vátùni sàà-ndà nsidandaà-ndà sàhà chuun cuatiluha cuú ofrecer tiempu vichi. ³ Cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel icúmí-ndá nsidandaà-ndà sàhà-xí. Pues nú ducán, dandu ádi mà úhì nsidandaà stná-ndà sàhà chuun sencillu iá ñuhivì yohó-ní. ⁴ Ñàyùcàndùá, nú iá iin pleitu xi-nsia, dandu xiñuhu nacàxin-nsia nèhivì tuxí inì-nsia chicá mà nchichì, te mii-né nsidandaà sàhájàn. ⁵ Pues, ñà-jaàn cachì uin xî-nsiá áma cúcáhàn nùu-nsiá sàhájàn. ¿A ndísá còò ni-iin ñani-ndà nchichì mahì-nsiá? ¿A ndísá còò iin cui nsidandaà sàhà chuun xi iin-nsia inga-nsiá? ⁶ Doco (ndahví-nsiá), vâchi sàhàn-nsiá sanícuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá, mate iin-ni ñani xínduu-nda. Dècuèndè nùu iin juez có-xiníndísá (xí Jesús) sàhàn-nsiá.

⁷ Ñàyùcàndùá, iin falta cahnú xí-nsiá nduájàn, vâchi có-ndiá ìcà-ndà canicuàchi stnaha-nda sàhà-ndà. Chicá vâha ni

cuáha-nda quidaquini-ne xì-ndà, te quidandee ini-ndà. Chicá vaha nacoo-ndané cahñindáhví-nèndó. ⁸ Doco mii-nsiá, có-quidándéé stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá. Còó. Dècuèndé quidáquíní-nsiá xì ñanìtnaha-nsia, te xidándiáá-nsiá ñà-nduá icúmí-nê, mate iin-ni ñaní xínduu nsidaa-nda.

⁹ Sà-ìnáhá-nsiá ñà-mà níhì nèhivì malu sàà-nè ñuhivì ìì xí Dios. Ñàyùcànduá, màsà dándáhví ni-iin nèhivì mii-nsiá, vàchi mà cúndiátû anima ni-iin nèhivì nchícùn xì ñahà, ni-iin stná nèhivì cahvi xi yùù ò figura, ni-iin stná nèhivì iá xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-ne, ni-iin stná nèhivì nduú ùù nèhivì, ¹⁰ ni-iin tècuìhnà, ni-iin stná ana tùha xího xi ñà-ìcúmí inga nèhivì, ni-iin stná tè-xíni, ni-iin stná tè-tùha canàhá, ni-iin stná tè-sàhníndáhví xì ñanìtnaha xi. Ni-iin nècuàchì jaàn mà níhítáhví xì ñuhivì ìì xí Dios. ¹¹ Te mii-nsiá, divi ducán nìsa quida dava-nsia antes. Doco sàni ndoo cuàchi-nsiamà, te sàni ndu-ì stná anima-nsiá. Ñàyùcànduá, nèhivì vaha sanduú-nsiá nùù mii-yá vichi. Ducán nì cuu xi-nsiá na ní (xinindisá-nsiá palabra ìì, te nì) ndacùcahan-nsiá quivì Stoho-ndà Jesucristu, vàchi nì chindee stná Espíritu ìì xí Yua-nda Dios.

Nsidaa-nda xiñuhu quidañuhu-nda cuerpu xi-nda; màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda

¹² (Cachí nèhivì): “Vàtùni quida-nda ñà-nduá cudî ini-ndà”. Pues vihini, doco màdì nsidaa iñàha nduá iin ñà-chìndéé xí-ndá. Mate vihini quida-nda ñà-nduá cuní-ndà, doco màsà cuáha-nda cundee ni-iin ñà-có-íá vaha nùù sàxínítnùnì-ndà. ¹³ Vachì dohó cachí stná iin dichu: “Tìxi-nda nduú fin xi ñà-nduá xixi-nda, te chuun quidá tìxi-nda nduú stná ñà-cuñuhamà”. Doco cunaha-nsiá, iin-ni fin icúmí ndúlàjàn, vàchi vaxi iin quivì icúmí Dios dandáñúhú-yà nsidaàjàn. Te cuerpu xi-nda, ¿ìndù chuun icúmíá? Pues màdì-ñá coo-nda xi ndéni ñahà ní cui; còó. Divi ñà-cunucuachi víi-nda nùù Stoho-ndà Señor nduú chuun xan. Te cunaha-nsiá, iá stná-yà sàhà-ndà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nacula nì natiacu-yà nì quida Yuamáni-yá Dios, divi ducán stná ndohó, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida ndudu ìì xí-yá.

¹⁵ ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-ndahàsáhà Cristu nduu-nda? Te nú ducán, ¿a iá vaha coo stná-ndà xì iin ñahà ndevàha, nú nahi ndahàsáhà-yà sàndùù-ndà? Còó, màsà nunca quida-nda ducán. ¹⁶ ¿A có-nsinuu stná inì-nsia nansa iá xì iin tiàa nì quida iin cuàchi xi iin ñahà ndevàha, ñà-iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne? Vachì ducán cachí tutu ìì: “Iin-ni nèhivì cunduu ndúù-nè, (nècuàchì tiàa xi nècuàchì ñahà)”. ¹⁷ Doco nú sàni yàha-nda ndahà Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni anima sàni nanduu-nda xi mii-yá. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nacoo dahuun-nsia cuàchi ñà-càhàn-ndà xì inga ana cóni nándàhà xì-ndà. Nsidaa cuàchi dava ga, có-quidá quíní guà` xì iquicúñù-ndà. Doco

nú ni quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñahà, dandu ñà-sàni quida-nda cuàchi nùu cuerpu xi mii-nda ndujàn. ¹⁹ ¿A có-ináhá-nsiâ ñà-vehe Espiritu Ì xí-yá nduú cuerpu xi-nda, vàchi sàni ñihitáhvi-ndà Yà-ìi mà nùu-yá? Ñàyùcàndüá, màdiá mii-nda nduu-nda stoho-ndà; ²⁰ cóó. Mii-yá, sàni xiin-yàndó na ní dānāà-yá sàhà-ndà, te sàhāmà nsidaa ñà-ndüá quidà-ndà na itiacú-ndà xì cuerpu xi-nda, divi sàhà tnũñuhu xí mii-yá ni cündüá.

7

Nansa xiñuhu quida-nda xi nècuàchì vehe-nda

¹ Vichi cuàhin càhin xì-nsiá sàhà ñà-ndüá ni tiaa-nsia nùu. Cunaha-nsiá, cuaha-ni iá nú iá mii iin tiàa, te có-iá-nè xì ni-iin nècuàchì ñahà. ² Doco cótó quida nècuàchì mà iin cuàchi, chicá vaha ni nándàhà-né; te ducání stná nècuàchì ñahà, chicá vaha ni cúcúmí-nè ìi-né. ³ Te cada iin iin tiàa sàni nandàhà, ndiá icà-né quida ndisa-ne cumplir chuun ni ñihì-né ñà-coo-ne xì ñahàdihí-nè. Stná nècuàchì ñahà, ndiá icà stná-né quida vii-né cumplir nacua nduú chuun xi-ne ñà-coo stná-né xì ìi-né. ⁴ Màdi micuísì nècuàchì ñahà nduú ana cachi nansa quida-ne, a coo-ne xì ìi-né, á cóó. Icúmí cachi stná nècuàchì tiàa. Te ducání stná nècuàchì tiàa ma, màdi cuisì mii-né cachi stná-né nansa quida-ne xì ñahàdihí-nè, vàchi icúmí cachi stná nècuàchì ñahà. ⁵ Màsà cáchí-nsià “cóó” nùu nècuàchì vehe-nsia. Cuisì nú vihini cuní-nsià cunihii-nsiá iin ùi quivì sàhà-ñá càcàn tãhvi-nsiá nùu Dios. Dandu después nacua stnahá-nsiá, vàchi nú cóó, vihini dacà ñà-malu Satanás sàxínitnùnì-nsià ñà-có-cündéé gâ ini-nsià cunihii-nsiá.

⁶ Nsidaa ñà-jaàn cachí xì-nsiá, doco màdi ñà-dàndacuí nùu-nsiá ndüá; cóó. Cuisì cachí xì-nsiá ducán sàhà-ñá cundaà ini-nsià nansa iá iin ñà-vaha cui quida-nsia. ⁷ Vàchi yùhù, cudii inì nú ni quidá nsidaa nèhivì nacua quidé, (ñà-có-ìé` xì ni-iin nècuàchì ñahà). Doco cada iin iin-nda según nansa ni ñihitáhvi-ndà nùu Dios, vàchi tucu tucu sáhatahvi-yá iin iin-nda. ⁸ Ñàyùcàndüá, yùhù cachí xì nsidaa nècuàchì ñahà cuaán, xì nsidaa stná nècuàchì tàñaha ga nandàhà, ndiaha gá coo xi-né nú ni quidá-né nahi yùhù (ñà-cóni nándàhí). ⁹ Doco nú mà cündéé ini-nè cunihii-né ducán, dandu ni nándàhà-né chicá vaha, te màsà cácanúú-né xího stnahá uun-ne.

¹⁰ Doco nèhivì sàni nandàhà, iá ndisa ñà-ndüá dandacuí nùu-né. Te màdi cuisì yùhù cachí xì-né palabra yohó; vàchi ducán dandacú stná Stoho-ndà Señor. Te dohó cachí-yà: ni-iin nècuàchì ñahà màsà náçóó-né ìi-né. ¹¹ Doco nú sàni nacoo-ne nècuàchì mà, dandu (màsà nándàhà gá-nè xì inga tiàa). Iin-ni ni cóó mii-né, te nú cóó, ni náxícocuñ-nè nacua stnahá-né xì ìi-né. Daaní, divi ducání xí stná nècuàchì tiàa, màsà cátéstnahá stná-nè xì ñahàdihí-nè.

¹² Daaní, mii-nsiá nècuàchì dava ga tu, cuisì cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-ndùá nacání uun inì, vàchi có-ndùá iin ley dandacú Dios. Nú iá iin ñani-ndà có-xiníndísâ ñahàdihí-xì, màsà cáté-nè nècuàchìmà nú cudúì ini nècuàchìmà coo ndisa-ne xì ì-nemà. ¹³ Te ducání stná xì nècuàchì ñahà: mate có-xiníndísâ ì-né, doco chicá vaha màsà cáté stná-nè ì-né, nú cudúì ini nècuàchìmà coo ndisa-ne xì ñahàdihí-nemà. ¹⁴ Vàchi mate cuisì nècuàchì ñahà xiníndísâ, doco sàhájàn chicá mà ùhì cundiatú stná ì-né nùù Dios; te ducání stná nècuàchì ñahà có-xiníndísâ, nú nècuàchì xiníndísâ nduú ì-né. Doco nú ndùì-nè có-xiníndísâ-né, dandu ùhì iá cundiatú mée xi-ne. Doco nú xiníndísâ-né, (mate imindaa-né), dandu mée ì ndisa cunduu-ve. ¹⁵ Doco cunaha-nsiá, nú cuní nècuàchì có-xiníndísâ-má quecuaán-né, dandu mà cùtnúú-ní, pues ni cùhùn-nè. Te nú sàcuàhàn-nè, dandu libre iá nècuàchì xiníndísâ nì ndòò, ò sea nècuàchì tiàa ò nècuàchì ñahà nì cùndúú-né. Doco ¿índù ñà-chicá cuní Dios quida-nda? Divi ñà-cundoo manì-ndà. ¹⁶ Vàchi iin nècuàchì ñahà, có-ìnáhá-né ñà-vihini sàhà mii-né sàà nècuàchì vehe-ne càcu stná anima-nè. Te có-ìnáhá stná iin nècuàchì tiàa, pues vihini sàhà mii-né sàà stná ñahàdihí-nè càcu-ne.

Màsà nácání ini-ndà nansa ndenihì nèhivì ñuhiví yohó ndohó

¹⁷ Nacua nduú modo nì chitnùnì ini Dios cundoo-nda ñuhiví, ducán xiñuhu cundoo cuéyàà-ndà. Nacua iá-ndà na ní quìhi-nda ichì-yá, ducán xiñuhu quida-nda seguir. Divi palabra jaàn nduá cachì xì nsidaa nèhivì cahvi xi-yá. ¹⁸ Vàchi nú sà-ìtúú seña xi Dios ìcà-ndà na ní quìhi-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndá nansa ndutu ñà-jaàn. Te ducání stná, nú còò seña mà ìcà-ndà na ní quìhi-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndá nansa màcùtua ìcà-ndà. ¹⁹ Vàchi seña mà, nú itúá, ò nú có-ìtúá, còò ni-ìñaha cuní cachàmà. Doco ñà-chivàha-nda ñà-ndùá dandacú-yá, ñà-jaàn ndisa nduú ñà-ndiàá. ²⁰ Doco nacua nì sandoo iin iin-nda na ní quìhi-nda ichì-yá, divi ducán ni cùndóó ì-ndà.

²¹ Dava-nsia, có-ndòó-nsiá libre, fuerza quidáchúûn-nsiá nùù lamú xi-nsia, te ducán nìsa ìa stná quivì nì quìhi-nsia ichì-yá. Doco màsà nácání ini-nsià sàhájàn; còò. Doco nú iá nansa cui caquee-nsia libre, dandu chicá vaha nì quidá stná-nsià aprovechar. ²² Cunaha-nsiá, mate fuerza quidáchúûn-ndá quidá inga nèhivì, doco nú ichì Stoho-ndà Cristu nduá nchícùn-ndà, dandu libre iá-ndà nùù mii-yá. Te divi ducán stná, nú nèhivì xicánúú libre nduu-nda vichi, dandu iá stná ana xinúcuáchí-ndá nùù-xì, divi mii-yá. ²³ Te sàni dànàà-yá sàhà-ndá. Ñàyùcàndúá, màsà cuàha-nda quida-nda chuun nì dandacú ana nduú nèhivì ùùn.

²⁴ (Pues sàhà nsidaájàn yùhù cachí` xì-nsiá) ñà-nacua ndoo-nda antes na táñaha ga quíhi-nda ichì-yá, divi ducán ni cúndóó ì stná-ndà vichi, ñàni.

²⁵ Vichi cuàhìn càhìn sàhà ñahà cuàchì tàñaha ga nandàhà. Còò ni-iñaha ni cachí Stoho-ndà Señor xì` sàhà nècuàchìmà, doco sàhà gracia xi-ya, vātùni cahvi-nsia xì conseju sáhi mii-nsiá. Pues sàhámà cuàhìn cachì ñà-nduá nihnú uun ini: ²⁶ chicá vaha iin-ni ni cúndóó-ndá nacua ndoo-nda vichi cahan yùhù, vachi tiempu ùhì nduá vichi. ²⁷ Ñàyücànduá, nú iá ñahàdihí-ndà, dandu màsà cátéstnàhà-ndà. Te nú còò ñahadihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándúcú-ndá nansa nandàhà-ndà. ²⁸ Doco nú ni nándàhà iin tiàa, màdì cuáchi nduá. Te ò nú ni nándàhà iin ñahà chiì, màdì cuáchi nduú stná. Cuisiá mà mánì tnùndoho yàha-ne, te yùhù, có-cuní` ndoho guá-nsiá.

²⁹ Cunaha-nsiá, mà vaxi ga cuàhà tiempu, ñàni. Ñàyücànduá, nú iá ñahàdihí-ndà, màsà cúníhnú ini-ndà nduámà iin chuun chicá cahnú. ³⁰ Te nú sacu-nda (sàhà iin tnùndoho), màsà ndúlócò gà-ndà sàhájàn. Te nú cudíi ini-ndà sàhà iñaha, màsà cútúxí ini-ndà chuun chicá ndiaá nduá. Te nú sàni xiin-nda iin traste, màsà cúníhnú ini-ndà yáha ga xiñuhá nùù-ndà. ³¹ Te nú icúmí-ndá cuàhà chuun ñuhiví yohó, màsà ndúlócò cuàhà-ndà sàhájàn, vachi ñuhiví yohó, icúmíá ndañuhá.

³² Yùhù, có-cuní` nacani cuahà inì-nsia sàhà ni-iñaha. Iin nèhivì còò nècuàchì vehe-xi, (mà úhì) nihnú ini-nè sàhà chuun xi Stoho-ndà Señor nansa quida-ne, te cudíi ini-yà. ³³ Doco iin nècuàchì iá ñahàdihí-xi, chicá nacání ini-nè sàhà chuun xi ñuhiví yohó, vachi nándúcú-nê nansa cudíi ini ñahàdihí-nè. ³⁴ Daaní, iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, tucu quidá stná-nè nùù iin nècuàchì còò í-xí. Nècuàchì còò í-xí, (mà úhì) nihnú ini-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, vachi cuní-nè cundiaa-nè mii-né, te coo ndoo anima-nè, dandu cunduu-ne iin nèhivì ì xí-yá. Doco iin nècuàchì iá ì-xí, chicá nihnú ini-nè chuun xi ñuhiví yohó, vachi nacání ini-nè sàhà nècuàchì vehe-ne. ³⁵ Pues, nsidaa ñà-jaàn cachí` xì-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vaha xi-nsia, màdì sàhà-ñá cadì nùù-nsiá iin modo có-ndiá ìqué. Cuisì cuní` quida-nsia ñà-iá viì, te nihì-nsiá cunucuachi ví-nsiá nùù Stoho-ndà Señor, màdiá coo iin ñà-mà cùì chivàha-nsia.

³⁶ Pues ni cachì-ndá iá iin tiàa yáha ga cuní nandàhà xì ana cudíi ini-te, te có-quidá víi-té ñà-iá miá cahan-té. Pues nú ducán nduá xiñuhu coo, dandu vātùni quida-tè nacua nihnú ini-te, divi ñà-nandàhà-té xí-ñâ, màdì cuáchi cundua. ³⁷ Doco nú iin-ni sàni nacani vaha ini-te, te còò necesidad nandàhà-té, vātùni quidandee ini-te, cachí-te, dandu ñà-jaàn quidá víi-té. Iin-ni sàni nacani inì-te ñà-mà nándàhà-té, te amiga xi-te

mà, señorita quida ì-ñá seguir cunduu-ñà. ³⁸ Ñàyucànduá, (ndúìajàn, vátùni iá`): nú ni nándàhà-té xí-ñâ, vátùni iá ñà-nduá quidá-te; te nú ni cachí-te mà nándàhà-té, vátùni quidá stná-te, doco chicá nsiha nduájàn nù ingà mà. ³⁹ Iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, iin-ni icúmí-nê coo-ne xì ì-né ndè cachi sàa cui nècuàchì mà. Doco nú sàni xihì nècuàchì mà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xì inga tiàa cudí ini-nè, cuisì-ní ni cundúú stná inga tiàa ma iin nèhivì xì Stoho-ndà Señor. ⁴⁰ Doco nú ni cachí-nè mà nándàhà gá-nè, dandu chicá ndiaha quea, tuxí ini yuhù. Te yuhù quidé cuenta chindéé stná Espíritu ì xì Dios sàxìnítnùnì`.

8

Màsà cáxi-nda ò cuxi-nda ñà-nduá chindóó nèhivì nù ñà-nduá cahvi-né

¹ Vichi cuàhìn càhìn sàhà nansa quida-nda xi ñà-nduú ofrenda chindóó nèhivì nù ñà-càhvi-né. Pues vihini cachi-ndà: “Nsidaa-nda ináhá vâha-nda (sàhà chuun jaàn)”. Doco nú ducán cachí-ndà ñà-ináhá cuàhà-ndà iñàha, dandu queámà na ian ndiaá gá-ndà tuxí ini-ndà. Doco nú cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, dandísá sàa-ndà cunduu-nda nèhivì ndiaá ndisa. ² Te nú tuxí ini-ndà ináhá cuàhà-ndà, dandu cumàni gá ñà-cundaà vâha ini-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ³ Doco nú cuú ini-ndà sàhà Dios, dandu mii-yá, ináhá ndisa stná-yà ndohó.

⁴ Ñàyucànduá, ñà-yòhó nduá cachí` sàhà ofrenda chindóó nèhivì nù ñà-càhvi-né. Ináhá-ndá ñà-imindaa Dios iá, te cò ni-iñàha ndiaá figura iá ñuhivì yohó, ⁵ mate cuàhà gá ñà-nduá cachí nèhivì nduú ana cahvi-né ansivi ò ñuhivì, vâchi cuàhà iñàha cachí-nè nduú dios xi-ne ò stoho-nè. ⁶ Doco nù ndohó, imindaa Yua-nda Dios iá. Cuisì mii-yá nì quidavâha xi nsidaa iñàha, te xinúcuáchí-ndá nù-yá. Te imindaa stná Stoho-ndà Jesucristu cahvi-nda, vâchi sàhà ndudu ì xì-yá nì sàcò nsidaa ñà-ìá, dècuèndè stná ndohó.

⁷ Doco màdì nsidaa nèhivì sànihì vâha ini-nè sàhájàn. Vâchi dava nècuàchì xiníndísá, quidá ì-né cuenta ñà-dàcútiácú ndisa xi figura mà nduú ofrenda chindóó nèhivì nù, vâchi antes ducán nisa quida stná-nè. Ñàyucànduá, na xixí-né ofrenda mà vichi, nihnú ini-nè ñà-sàni cumanchá anima-nè nduá, vâchi tàñàha ga cutùha vâha-ne nacuni-nè sàhámà. ⁸ Pues, nàhà claru màdì xì ñà-ìtiácú-ndà icúmí-ndá ndee vâha-nda nù Dios, vâchi nú sàni saxì-ndà iñàha, màdiá chicá ndiaá-ndà, te ò nú có-cùnì-ndà caxì-ndà iñàha, iin-ni iá stná-ndà, (còni xidá cuàchi-nda.) ⁹ Doco cuidadu nì cundóó-ndá, vâchi mate iá derechu xi-nda (caxì-ndà ñà-yúcán), doco vihini coo iin nèhivì có-cundàà ini-xi sàhámà,

te vihini sàhà ndohó cuida cuàchi-ne. ¹⁰ ¿Índù modo? Pues, ni cachí-ndà sàni xini iin nèhivì mii-nsiá nècuàchì ináhá guâ, te nì quìhvi-nsia vehe ndé itá ñà-nduá cahvi nèhivì, te ndoó-nsiá vehe ma, xixí-nsiá ofrenda xi-ñamà. Te nèhivì nì xini xì-nsiá mà, nú nì cùndúú-né iin nècuàchì có-cùndáà vaha inì-xi, vihini cuàhandee stná ini-nè caxì stná-nè ñà-jaàn. ¹¹ Ñàyùcànduá, sàhà-ñá tuxí mii-nsiá ináhá guâ-nsiá (nansa quidá-nsiá), vihini dandáñúhú-nsiá anima ñanìtnaha-nsia, mate sáhà stná mii-né nì xihì Cristu. ¹² Ñàyùcànduá, có-queé víamá, vachi nú nì quida-nda cuàchi nùù ñanìtnaha-nda ducán, dandu nùù stná Cristu nì quida stná-ndà cuàchi queámà, vachi sàni dàtúcù-ndà sàxìnìtnùní nècuàchì mà ñà-có-sàà-nè cundàà vaha ini-nè. ¹³ Ñàyùcànduá, yùhù, nú cuàhàn iin ñanìtnahi quida-ne iin cuàchi sàhà ñà-nduá cunì caxì nì cùí, dandu chicá vaha màsà nunca caxì gué` ni-iin cuñu mà, còtó cuida cuàchi iin ñanìtnahi.

9

Nansa nì cachi Pablo xì nèhivì xítñùhu xi-né ñà-quidáchúûn-né nahi dava ga nèhivì

¹ Yùhù, ¿amádi libre ié? ¿Amádi iin nècuàchì apóstol nduú stnáí? Dècuèndè mii Stoho-ndà Jesús sàni xinìnùù stnáì. Te mii-nsiá, ináhá stná-nsiá nì quide chuun ndiaha xí-yá ndé ndoó-nsiá, te nì xinindisá-nsiá mii-yá. ² Vihini có-nàcúní dava nèhivì yùhù ñà-nduú ndise iin apóstol, doco mii-nsiá, ináhá vâha-nsia, vachi ñà-sàhà yùhù sà-xìnìndísâ-nsiá ichì-yá, divi sàhámà cundáà vaha ini-ndà ñà-nùù mii-yá sàni nihítàhvi` chuun quidé.

³ Vichi cuàhìn cachì iñàha xi-nsiá, vachi ndoó dava nèhivì xítñùhu xí. ⁴ Pues, ¿amádi iá stná derechu xi-nsi (cahvi-nsi xì-nsiá) ñà-dacuxí-nsiá nsiùhù? ⁵ Te amádi iá stná derechu xi-nsi nandàhà-nsí, te cundaca-nsi iin ñahàdìhí-nsi nacua quidá stná ñani Stoho-ndà Señor, xì stná Pedro, xì stná dava ga nècuàchì apóstol. ⁶ Vihini tuxí ini-nsiá ñà-cuisì Bernabé xì yùhù xínduu nèhivì còò derechu-xi; doco iá stná derechu xi-nsi nacoò-nsi chuun xì ñuhivì yohó, te quida-nsi cuisì chuun ì. ⁷ Vachi ducán iá xì-nsí na ian quidá soldadu, màdì cuenta xì mii-té sàhàn-te guerra. (Còó.) Daaní, nacua quidá stná tè-ndiàá xì yutnù quisi vídì, saxí stná-te iin ù-si; te ò nú quisi ndacá-te, iá stná derechu xi-tè cuhni-tè tèndodo-sí coho-tè. ⁸ Te màsà cútúxí stná inì-nsia ñà-sàhà-ñá có-nduú mii-yá, ñàyùcànduá, có-ndiàá palabra cachí` jaàn. Còó, vachi divi ducán cachí stná ley ì ndé nì tiaa Moisés ⁹ nùù tutu ì, te nì cachi Dios: “Màsà cùñúhú ñunù yuhù buey na sánihni-sì trigu cóya”. Pues, náhà claru, màdì sáhà-ñá màni guá quisi mà nùù-yá nduá dísàhà-xí nì càchí-yà ducán. ¹⁰ Còó, sàhà ndohó

nì cachi-yà ducán, (vàchi ejemplu) nduá, te cuní cachàmà ñà-ndiá ìcà coo tnùndé ini xi nècuàchì (chináhá palabra ì) ñà-nìhì-né iin algu, divi nacua iá stná xì iin nècuàchì xitù, te ò iin peón dacóyo nùnì, nihnú ini-nè nìhì stná-nè iyuhá. ¹¹ Te nsiùhù, nú sàni cachitnùhu-nsi xì-nsiá meru palabra cutiacu ndiaha anima-nsiá, dandu amádi iyuhu nduá nú ni cuáha-nsia nsiùhù iyuhu ñà-cutiacu-nsi ñuhivì yohó. ¹² Te nú ndoó nèhivì dava ga iá derechu-xi càcàn-nè ñà-jaàn nùu-nsiá, dandu ¿amádi chicá iá stná derechu xi nsiùhù sàhà ñà-jaàn?

Doco còó; có-xìcàn-nsi ni-iñàha nùu-nsiá, mate iá ndisa derechu xi-nsi. Cuisì quidándéé ini-nsi, còtó nú ni càcàn-nsi iñàha cadiàmà nùu nèhivì, te mà cúníndísà gá-nè razón ndiaha xí Cristu.

¹³ Ádi sá-ìnáhá stná-nsià nansa xíquida dùtù quida-xi chuun ìi veheñùhu (xi nècuàchì raza Judea), xixí-né promesa sáa yucán. Vachi dùtù xinúcuáchì nùu mesa ìi ndé xìxìn quisi nduú promesa, níhì-né iyuhu cuñu mà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nàhà claru sàni chitnùnì ini Stoho-ndà Señor ñà-dùcán quida stná nèhivì cachitnùhu razón ndiaha, divi sàhà chuun quidá-némà icúmí-nè nìhì stná-nè ñà-cutiacu-nè. ¹⁵ Doco yùhù, cóni xíquèn ñà-jaàn nùu-nsiá, mate iá derechu xi. Ni màsà cútúxí stná ini-nsia a tiaí carta yohó ñà-quidé reclamu ñà-nduú derechu xi. Còó, chicá vaha dihna ni cuí, te (màdiá quideàjàn), vachi nú ducán, dandu mà cúí gá cachì xì nèhivì ñà-nduá cudî guá inì cachì xì-né, (divi ñà-có-xíquèn ni-iñàha).

¹⁶ Ñà-ndáa nduá, razón ndiaha xí Dios nduá cachitnùhi; doco có-nìhnú inì camáni nèhivì yùhù sàhámà, vachi nihnú inì ñà-fuerza cachitnùhi palabra mà, te ndahví (gà cuú inì) nú màsà cáchitnùhi razón ndiaha ma. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nú cuisì yùhù nì chitnùnì inì cacanui xì palabra mà nì cúí, dandu vi-hini coo ñà-cunduu nahi raya xì. Doco nú nihnú inì ñà-fuerza quide chuun ma, dandu sàhájàn cundaà ini-ndà iin chuun ìi nì nìhì nùu mii-yá nduá. ¹⁸ Doco te nú ducán nì nìhì chuun ma, dandu ¿índù iñàha cunduu tnùmanì nìhìtáhvì? Pues, divi ñà-uun-ni cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha xí Cristu, te có-quíyàhvi, mate iá derechu xi càquàn, doco có-xíquèn nùu-né.

¹⁹ Yùhù, libre ié'; còò ni-iin ana cachi xì' nansa quide. Doco nihnú inì ñà-ié' sujetu nùu nsidaa nèhivì áma vihini sàa stná-nè cunchicùn-nè ichì mii-yá. ²⁰ Yùhù, voluntad xì chívàha stnáì estilu xi nècuàchì raza-xi Judea na hora cutnáhì xì-né, áma sàa dava-ne cunindisá stná-nè. Ñà-jaàn nduá quidé mate nùu yùhù có-ndiáá gà ley sànahe xì-némà, doco voluntad xì mii nchícuàn áma sàa stná dava-ne cunindisá stná-nè. ²¹ Daaní, nú ié' cutnáhì xì nèhivì có-nchícùn estilu

xi ley mà, dandu có-nchícùn stnàì-ñà, áma (chíndéé stnâ mà) ñà-cunindisá stná dava-ne ichì-yá. Doco màsà cúníhnú inì-nsia ñà-ndùì iin nèhivì còò ni-iin ley xi Dios nùù-xí; còò, vâchi nchícùn ndisa stnàì ley xi Cristu. ²² Daaní, na iè' cutnáhí xì nèhivì mà-fuerte anima-xi, dandu quidá stnàì na quidá mii-né, áma níhí' dacuní stnàì dava-ne ichì váha. Vâchi ducání quidé xì nsidaa nèhivì: nacua quidá mii-né, ducán quidá stnàì, áma sáà stná-nè càcu anima-nè. ²³ Nsidaa ñà-jaàn quidé sàhà-ñá chicá quee tnùñuhu xí razón ndiaha xí-yá, dandu nihítáhvì stnàì iin ñà-ndiaha sàhà palabra mà.

²⁴ Sà-ínahá-nsiâ, na xinú tècuachi carrera, cuisì imindaa-té níhí xì premiù, mate cuáhà-té nì dàdává stnahá-te. Pues ducání iá stná xì ndohó, xiñuhu cuàhandee ini-nda, dandu nihítáhvì stná-ndà nùù-yá. ²⁵ Daaní, nú cuàhàn tècuachi ma dadavá stnahá-te ducán, xíndiaa stná-te mii-té, có-quidá ndevàha-tè xì mii-té (áma níhì-té cóó fuerte-te). Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá cuní-te nihì-té (iin premiù tii) mà cúnáhá ni-iin ratu, iin sìcàté ndahà cuì yutnú cuñuhu ònì-té. Doco ndohó, iin corona ndiaha mà nunca cutuhú nduá nihì-ndà nú nì cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndà mii-yá). ²⁶ Ñàyùcàndùá, yùhù sàhandee cahnú inì, nahi tè-xinú carrera, doco ináhí índù nùù-xí cuàhìn. Te na quidá stná tècuachi ídiquí box, ducán sàhandee stná inì, doco có-ídiquí uin; ináhí ñà-nduá quidé. ²⁷ Sadí nùù ñà-xíhoé quide. Có-sâhi ñà-quida ndevàhi xì mií, còtó mà nátùì guè nùù mii-yá mate cuáhà gá sàni càhìn xì nèhivì dava ga sàhà ichì-yá.

10

Màsà cáhví-ndá figura nahi nisa quida nèhivì Israel sàhana na ní caquee-ne ñuu Egipto

¹ Ñàni, cuní cundaà inì-nsia nansa nì cuu xi nèhivì sàhana, nsidanicuú-né (nì chindee Dios-nè), nisa xìca-ne tìxi còndàhvì iin vïcò xí-yá, te nsidaa-né nì yàha uun stná-nè mahì mar yucán. ² Ñàyùcàndùá, na ian cùù-xi-ndà na cuhí-ndà, ducan quida-nda cuenta sàhà mii-né na ian nì cuhì stná-nè tìxi vïcò mà xì ini mar mà, te ducán nì nanduu-ne nèhivì xí Moisés. ³ Daaní, iin-ni nisa itiacu stná nsidaa-né ñà-nduá nì sàhatahvì Dios-nè, ⁴ te iin-ni nisa xihì stná-nè tècuí ndiaha, divi tècuí nì cana nùù iin cavà. Te cavà mà, seña nì sandua nahi Cristu, vâchi nì cutnahá stná-yà xì-né ichì cuàhàn-nè. ⁵ Pues mate ducán nì cuu xi-né, doco cóni ndóo ini Dios xì modo xi-ne, te ñàyùcàndùá cuáhà sàstnùhù-né nì xihì nùù yucù yucán.

⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá nì cuu xi nèhivì sàhana mà, divi sàhà-ñá cundaà ini ndohó vichi nduá, màdí nchihò stná ini-ndà quida chicuéhè-ndà na ian nì quida mii-né. ⁷ Nì màsà cáhví stná-ndà figura na ian nì quida dava-ne, vâchi ducán

nacání tutu ì: “Nì sàcùndoo-ne nì xixi-ne, te nì xihì-ne, dandu después nì ndacuíta-ne nì ìtasaha-né (nùù figura xi-ne)”, cachá. ⁸ Nì màsà cáhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà nacua nìsa quida dava nècuàchì yucán, vèchi después nì xihì òcò ùni mil-nè iin quivì-ní. ⁹ Nì màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cùní Stoho-ndà Señor, vèchi ducán nì quida dava-ne, te sàhájàn nì ndecoyo cuàhà còò, nì tniì-sìné, te nì xihì-nè. ¹⁰ Nì màsà cáhàn ndiaa-ndà (diquì-yá) nacua nì quida dava-ne, te nì ndañuhu cuàhà-né nì quida ángel xi-ya.

¹¹ Cunaha-nsiá, nsidaájàn nì cuu xi nècuàchì sàhana ma sàhà ñà-nì cúndáà ini-ndà (màsà quidá stnâ-ndà ducán). Vèchi divi sàhà ndohó nì tiaa nsidaámà nùù tutu ì sàhà-ñá cundáà ini-ndà nansa quida-nda quivì vichi na xínu tiempu. ¹² Ñàyùcàndüá, nú nihnú ini-ndà sà-íá vaha-nda nùù Dios, dandu ni caquín-ndà cuidadu còtó sàà-ndà quida stná-ndà iin cuàchì có-nìhnú ini-ndà. ¹³ Nsidaa ñà-ndüá yáha-nda vichi, cuisì ñà-ndòhó stná nsidanicuú nèhivì ñuhivì ndüá. Te vètùni cahvi vii-ndà xì-yá ñà-mà cuáha-ya cuu xi-nda ñà-ndüá mà cúndéé ini-ndà sàhà-xí. Còó, vèchi (nú cuàhàn-ndà quida-nda iin cuàchi ni cuí), dandu siempre datúí Dios nansa càcu-nda nùájàn sàhà-ñá vètùni quidandee ini-ndà. ¹⁴ Ñàyùcàndüá, cuidadu ni cúndóó-nsiá, ñani màní; màsà nunca cahvi-nsiá ni-iin figura.

Cuisì nùù Dios ni cuáha-nda promesa xi-nda; te màsà cáxi-nda ò cúxi-ndá ñà-ndüá nì chindoo nèhivì nùù figura

¹⁵ Cuàhìn cachì xì-nsiá iñàha, te mii-nsiá cachi-nsiá xì, amádi ndisa á cóó, vèchi quidé cuenta xínduu-nsia nèhivì cundáà inì-xi. ¹⁶ Na (nacuítáhvi-ndà, xihì-nda) ñà-ñùhú copa ndiaha ma, te naquímánì-ndà mii-yá. Pues ducan quida-nda, te nihnú ini nsidaa-nda ñà-sàhà ndohó nì xitià nùù-yá. Te na xixí stná-ndà pan ì, dandu iin-ni nihnú stná ini nsidaa-nda nansa nì sàha-ya iquicúñù-yà (sàhà-ndà). Sà-ínáhá-nsiá nsidaájàn. ¹⁷ Ñàyùcàndüá nahi imindaa nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda, mate cuàhà-ndà ndoó, vèchi iin-ni pan (ì) xixí nsidaa-nda.

¹⁸ Cundehè-nsiá nansa xíquida nècuàchì raza Israel nú sàni sàha-ne iin quisì nduú promesa, te nì xihì-si nùù mesa ì, dandu después saxí-né cuñù-si. Pues sàhà ñà-sàxí-né promesa mà, nàhà xicà xínduu stná-nè ana (nihnú ini xì religiòn mà). ¹⁹⁻²⁰ Pues cachì nsidaájàn xì-nsiá, doco có-cùní cachàmà ñà-itàcú ndisa figura cahvi nèhivì có-ínáhá xí Dios, ni có-cùní cachi stná ñà-ndiáá ndisa promesa sàha-neña. Còó, doco cunaha-nsiá, íá ndisa ana ònùù-xí sàha-ne promesa xi-ne. Divi nùù ñà-malu sàha-neà, màdì nùù Dios. Te yùhù, có-cùní dahuin cunihnu ini-nsiá quisì mà. ²¹ Vèchi còò

permisu cuitahvì-ndà coho-nda copa ìì xí Dios, te después coho stná-ndà ñà-nduá sáha-ne ñà-malu; còó. Vàchi còó permisu cuxi-nda pan ìì xí Dios, te después cuxi stná-ndà ñà-dàcùxì-nèsi. ²² Mii-nsiá, ¿a ndísá cuní-nsià dacuídà ini-nsià Stoho-ndà Dios ducán? ¿A tuxí ini-nsià chicá fuerte-nsià nùù-yá? (Doco mà ndísá.)

²³ (Ñà-ndáà nduá), libre iá-ndà quida-nda nacua cudíi ini-ndà, doco (xiñuhu nsinuu ini-ndà) màdì nsidaa iñàha nduú iin ñà-vàha. Libre iá-ndà, cachí-ndà, doco màdì nsidaa iñàha nduú iin ñà-cuàhàn chindee xi-nda. ²⁴ Ñàyùcànduá, màsà nándúcú-ndá ñà-nduá cudíi ini-ni mii-nda; chicá ndiaha nan-ducu-nda nansa chicá yàha vàha ñanìtnaha-nda.

²⁵ Nsidaa cuñu dicó tè-dicó yàhvi, vètùnì caxì-ndàñá. Còó necesidad nacani ini-ndà ndàcàtnùhù-ndà sàhámà, ²⁶ vèchi Stoho-ndà Señor nduú stoho nsidanicuú iñàha iá ñuhivì yohó.

²⁷ Daaní, na cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò iá vehe iin tiàa có-xìníndísá-xí-yà, te cudíi ini-ndà cùhùn-ndà, dandu vètùnì caxì stná-ndà nsidaa ñà-nduá taxí nècuàchìmà; ni màsà ndàcàtnùhù-ndà sàhà comida mà; màsà nácánì ini-ndà sàhá. ²⁸ Doco vihini cachi iin nèhivì xì-ndà: “Cuñu yohó, promesa ni sandoo nùù figura cahvi-né nduá”. Pues nú ducán, dandu sàhà nècuàchìmà màsà cáxi-nda cuñu mà, còtó cuduchi ini-nè, vèchi vihini quida-ne cuenta nduájàn iin cuàchi. ²⁹ Mate có-quidá mii-nda cuenta ducán, vihini nihnú ini mii-né ducán.

Doco ndohó, vihini cachi-ndà ñà-libre iá-ndà, te màdiá fuerza icúmí-ndá quida-nda ñà-nduá cuní inga nèhivì cachí ìì gá inì-xì. ³⁰ Vèchi naquímànì-ndà Dios sàhà ñà-nduá saxí-nda, ñàyùcànduá còò ñà-dìsàhà-xì cundoo nèhivì cuitnùhu-nèndó sàhà ñà-nduá saxí-nda. ³¹ (Vihini cachi-ndà ducán, doco de todos modos), nsidanicuú ñà-nduá quida-nda, sàhà ñà-nì quèé gá tñùñuhu ndiaha xí Dios ni cúnduá, a ducán saxí-nda ò xihì-nda iñàha, te ò ndéni iñàha ni quida-nda. ³² Màsà dácúduché ini-ndà ni-iin nèhivì, a ducán nduú-né iin nècuàchì raza Judea, ò iin nèhivì inga raza (có-xìníndísà), te ò iin nèhivì cahvi víi xi-yá. ³³ Iin-ni ni quidá stná-nsià nacua quidá yùhù, có-nàndúquí ñà-cudíi inì míí, cuisì-ní quidé lucha ñà-màsà cúduché ini nèhivì sàhí, dandu vihini sàà stná-nè càcu anima-nè.

11

¹ Ñàyùcànduá, nacua quidá yùhù, ducánì quida stná mii-nsiá, vèchi divi Cristu nduú ana nchícuìn.

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ñahà na natácá-ndà

² Cuaha-ni quidá-nsiá, ñánì, vèchi iin-ni nsinúú inì-nsià yùhù, te nsinúú stná inì-nsià palabra ni cachì xì-nsiá ñà-chivàha-nsià. ³ Te vichì cuní cundaà inì-nsià ñà-divi

Cristu nduú ana dandacú nùù nsidaa nècuàchì tiàa, te nècuàchì tiàa nduú ana dandacú nùù nècuàchì ñahà, ducaní nacua dandacú stná Yua-nda Dios nùù Cristu. ⁴ Cunaha-nsiá, có-nduá ducán càcàn tàhvi iin tiàa nùù Dios nú ñuhú-né mbelu, ni mà váha cachitnùhu stná-nè razón xi-ya nú ñuhú-néamà, vèchi có-nduámà tnùñuhu xí dìni-né. ⁵ Doco nècuàchì ñahà, nú xicàn tàhvi-né, ò cachitnùhu-ne razón xi-ya, te có-ídàhvi dìni-né ni-iñàha, dandu xiñuhu cucahan nùù-né sàhà dìni-né, vèchi davani queámà na ian sàni daté tehe-né. ⁶ Vèchi nú có-ídàhvi dìni-né ni-iñàha, dandu chicá vaha ni dátê cuati dìni-né. Te nú ni cúcáhán nùù-né daté cuati-né, ò daté tehe-né, dandu xiñuhu ni cúdàhvi dìni-né. ⁷ Iin nècuàchì tiàa, có-xiñùhù cudàhvi dìni-né, (na xicàn tàhvi-né), vèchi nacua iá mii-yá ducán ni quidayucun-yànè, ñàyùcànduá, xiñuhu tavà-né tnùñuhu xí-yá; doco nècuàchì ñahà, tnùñuhu xí nècuàchì tiàa tavá-né, ñàyùcànduá (xiñuhu ni cúdàhvi dìni-né). ⁸ Vèchi màdi (iin iqui) nècuàchì ñahà ni cùyúcùn nècuàchì tiàa. Còò. Iqui tiàa ni cuyucun nècuàchì ñahà. ⁹ Te divi sàhà-ñá chindee-né iì-né, ñàyùcànduá ni sàcòo-ne, màdiá ni sàcòo tiàa ñà-chindee-né nècuàchì ñahà. ¹⁰ Ñàyùcànduá, xiñuhu cudàhvi dìni nècuàchì ñahà, te cunduamà seña ñà-íá ana dàndàcù-xì nùù-né. Te sàhà stná (indéhe) ángel xi Dios, ñàyùcànduá xiñuhu quida stná-nè ducán. ¹¹ Doco có-càchí ñà-cuisì nècuàchì tiàa nduú ana ndiáá, ni có-càchí stnáì ñà-cuisì nècuàchì ñahà ndiáá stná; còò, vèchi nú ndoo-nda nùù Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni xiñuhu stnahá nsidaa-nda. ¹² Ñàyùcànduá, mate iin (iqui) nècuàchì tiàa ni sàcòo nècuàchì ñahà, doco vichi nècuàchì ñahà nduú ana datúinuù xì nècuàchì tiàa. Doco cunaha-nsiá, mii Dios nduú ana chítnùní inì-xi sàhà nsidanicuú iñàha.

¹³ Mii-nsiá cachi-nsiá xí nansa tuxí inì-nsiá: ¿a vátuni iá cahan-nsiá nú ni càcàn tàhvi iin nècuàchì ñahà nú uun-ni iá dìni-né? ¹⁴ Pues, nsidaa-nda, ducaní ináhá-ndá cucáhán nùù iin nècuàchì tiàa nú ni ndunaní ididíni-né. ¹⁵ Doco nècuàchì ñahà, còò, cuàhà gá cudí ini-nè nú naní ididíni-né, vèchi na iñàha ídàhvi dìni-né nduá, te ducán ni nihítàhvi-né coo-ne. ¹⁶ (Pues ñà-jaàn nduá cachi' xì-nsiá), doco nú có-ndôo ini iin nèhivì xì palabra yohó, dandu ni cúnáhá-né cuisì ñà-jaàn nduú estilu xi-nda, te divi ñà-jaàn nduú stná estilu xi nsidaa gá nèhivì cahvi xi Dios.

Nansa ni cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Corinto ñà-có-quidá víi-né na nacutáhvi-né Cena ì xì Stoho-ndà Señor

¹⁷ Vichi cuàhìn cachi xì-nsiá iñàha, doco màdiá ndeníhì vahi mii-nsiá nduá; còò, vèchi cunaha-nsiá, có-quèé víi na natácá-nsiá; mal queá. ¹⁸ Primeru cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà-ñá tucu tucu nihnú ini iin iin grupu-nsiá, vèchi ducán cachi nèhivì xí, te tuxí inì vihini ñà-ndáà ndua. ¹⁹ Vèchi vihini cachi stná-ndà ñà-ícúmí coo itnii grupu nùù-nsiá sàhà-ñá

cundaà vâha ini-ndà ana xínduu nècuàchì chicá ndiaá, (doco màdì ñà-cáhàn sàhnù-ndà cunduajàn). ²⁰ Ñâyùcàndùá, yùhù cachí', màdiá nacuitáhvi ndisa-nsia Cena ìì xí Stoho-ndà Señor nduá na natácá-nsià jaàn. ²¹ Vâchi cada iin iin-nsia, yàchì quesáhá-nsiá xixí-nsiá ñà-nduá nihí iin iin-nsia, te dava ga nèhivì, ni có-sâa comida xi-ne, te dava ga-nè, dècuèndè xihí-né. ²² Cunaha-nsiá, vehe-nda nduú lugar ndé ndiá icà-ndà cuxi-nda ducán. Màsà quidá-ndá relaju na natácá-ndà, vâchi nèhivì xí Dios xínduu-nda. Ni màsà dándúcáhán-ndá ñanìtnaha-nda nduú nècuàchì ndahví. Pues, ¿nansa tuxí inì-nsia? ¿A cuáhìn ndenihi vâhi-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá? Còó, mà quidéá.

Nansa nì quida Jesús Cena ìì primeru

²³ Nùù meru mii Stoho-ndà Jesús nì nihí palabra nacáni nansa nì quida-ya na ní sanduu ñuú quivì nì cahìn-teyá. Te divi palabra yucán nduá sàni nacani xì-nsiá, nansa nì tnii-ya pan, ²⁴ te nì naquimanì-yá (Yua-yá) sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì cachi-yà: “Nahi iquicúñú mií nduá yohó, te divi iquicúñùì nduá sáhatahvi' sàhà mii-nsiá. Te nacua quidé vichi, divi ducán icúmí-nsiá quida stná-nsiá sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù”, nì cachi-yà. ²⁵ Daaní, na ní nsihi nì xixi nsidaa-né, dandu nì tnii-ya pocillu, te nì cachi-yà: “Ñà-ñùhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vâchi nahi nì nduá. Te cada coho-nsia ndutè yohó, dandu nsinuu inì-nsia yùhù”, (nì cachi Stoho-ndà Señor). ²⁶ Te ndisa, cada xixi-nda pan mà, te xihì-nda ndutè ìì mà, ñà-jaàn nsinúú ini-ndà ñà-nì xihì-yà (sàhà-ndà), te iin-ni icúmí-ndá quida-nda ducán dècuèndè cachi sàà quivì naxicocuñin-yà.

²⁷ Ñâyùcàndùá, nú cuní-ndà nacuitahvi-ndà cuxi-nda pan xi Stoho-ndà Señor, ò coho-nda yà-ìì xí-yá, dandu màdiá nansa ni nì cui ni quida-ndañá, vâchi nú ducán, dandu cuàchi cundua, vâchi ñà-cónì chívàha-nda tnùñuhu xí iquicúñú-yà xì nìi-yá nduá. ²⁸ Ñâyùcàndùá, xiñuhu nacani vâha ini-ndà, te ndundoo anima-ndà, dandu vâtùni nacuitahvi víi-nda pan mà, te coho-nda yà-ìì mà. ²⁹ Vâchi nú có-nìhnú ini-ndà pan mà nduú nahi cuerpu xi-ya xixì-ndà, te xihí stná-ndà yà-ìì mà, dandu dacuidá cuàchi-nda mii-nda na quida-nda ducán. ³⁰ Pues, divi ñà-jaàn nduú meru ñà-disáhà-xí kuhí cuàhà-nsiá, te ndohó-nsiá quidá cuèhè; dècuèndè sàni xihì stná dava-nsia. ³¹ Chicá vâha nacani vâha ini-ndà, te ndundoo vii anima-ndà antes, dandu mà nihì-ndà castigu. ³² Doco te nú nihì-ndà iin castigu nùù-yá, divi ñà-sáha-yándó conseju nduájàn sàhà-ñá màsà ndáñuhú dahuun-nda nahi dava ga nèhivì ñuhiví.

³³ Ñàyùcàndùá, na natácá-nsià, cundiatu-nsia cundoo nsihi-nsia, ñàni, dandu vètùni cuxi-nsia. ³⁴ Doco nú xìhì ndisa iin nèhivì doco, dandu chicá vaha ndè vehe-ne ni cuxí-né, te màdiá nihì-nsiá castigu na natácá-nsià cundua. (Ñà-jaàn nduá cachì` xì-nsiá vichi) ndè cachi nasai yucán, dandu ndatnuhu gué` xì-nsiá sàhà chuun iá gà.

12

Nansa iá ñà-nduá nihítáhvi ndiaha-nda cutáhvi-nda nùu Espíritu Ìi

¹ Yùhù cuní` cundaà ini-nsià sàhà ñà-nduá nihítáhvi ndiaha-nda nùu Espíritu Ìi, ñàni. ² Sà-ináhá-nsiá nansa ni saquida-nsia antes na táñaha ga cunindisá-nsiá mii-yá, cuisi nacua nisa cachi nèhivì xì-nsiá, ducán nisa quida-nsia, nisa cahvi-nsiá cuàhà figura xì yùù, mate có-càhàn mà. ³ Ñàyùcàndùá, cuní` cundaà inì-nsia palabra yohó: nú ndisa Espíritu Ìi xí Dios nduú ana chindéé xí-ndá càhàn-ndà, dandu mà nunca cachi-ndà sàhà Jesús ñà-có-ndiàá-yà. Te davani stná, nú màsà chindéé Espíritu Ìi ndohó, dandu mà cúí cachi-ndà: ñà-cuisi Jesús nduú Stoho-ndà Señor (dandacú inicutu).

⁴ Cunaha-nsiá, nsidanuu clase ñà-ndiaha sàni nihítáhvi-nda nùu-yá, doco imindaa Espíritu Ìi xí-yá nduú ana ni dàcútáhvi xì-ndàñá. ⁵ Te cuàhà gá stná modo xinúcuáchí iin iin-nda nùu-yá, doco imindaa-ní Stoho-ndà Señor nduú ana xinúcuáchí-ndá nùu-xí. ⁶ Te cuàhà gá stná chuun ndiaha quidá Dios ini anima iin iin-nda, doco imindaa-yá nduú ana quidà-xì nsidaájàn. ⁷ Te iin iin-nda sàni nihítáhvi nansa chindee ndiaha Espíritu Ìi ndohó sàhà ñà-vaha xi nsidaa-nda. ⁸ Dava-nda, sàni nihítáhvi-nda ñà-càhàn nchichí-ndà. Te dava-nda, sàni nihítáhvi-nda ñà-cundaà túí ini-ndà, doco mismo mii Espíritu Ìi nduú ana chindéé xí-ndá ducán. ⁹ Daaní, dava tu-nda, nùu mismo Espíritu Ìi sàni nihítáhvi ndiaha-nda cucumi váha-nda fe; te dava tu-nda, ni nihítáhvi-nda dandúvaha-nda nèhivì, doco mismo Espíritu Ìi nduú ana ni sàhatahvi xì-ndà ducán. ¹⁰ Te ò vihini ni nihítáhvi-nda quida-nda milagru ndiaha, te ò cachitnuhu-nda ñà-nduú razón ndiaha xí-yá. Te dava ga tu-nda, vètùni cundaà ini-ndà a díví Espíritu Ìi, ò iin ñà-malu nduú ana quida-xi iñaha. Daaní, dava tu-nda, tùha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, te dava ga tu-nda cachitnuhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. ¹¹ Doco nsidanicuú ñà-nduá ni nihítáhvi-nda mà, divi Espíritu Ìi nduú ana chindéé xí-ndá quida-nda ducán, te iin iin-nda nihítáhvi-nda según nansa chítùnì ini-yà cuàhatahvi-yándô.

Nahi iquicúñú mii-yá xínduu nsidaa-nda

¹² Ndohó, iá ndahà-ndà, te iá sàhà-ndà; cuàhà iñàha sàni nihì iquicúñú-ndà cucumiá, doco mindaa cuerpu xi-nda nduá. Mate cuáhà iñàha quidá, doco imindaa-ní cuerpu nduá. Pues, ducán iá stná Cristu xì ndohó na ian ndohó xì iquicúñú-ndà.

¹³ Vàchi nsidanicuu-nda, nahi iin-ni cuerpu xì mii-yá sàni nanduu-nda na ní nduhii anima-ndà nì quida Espíritu Ìi xí-yá. Vàchi iin-ni Espíritu Ìi sàni nihitáhvi ndiaha nsidaa-nda, ò xínduu-nda nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, có-quidámà, ò xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó ana dàndàcù-xì núù-xì.

¹⁴ Sà-ináhá-ndá, iá ndahà-ndà, iá sàhà-ndà; màdi uun-ni iá iquicúñú-ndà. ¹⁵ Pues (nú ni cuí càhàn) iin sàhà-ndà, vihini cachà: “Còò; yùhù, có-nduú iin ndahà, ñàyùcànduá, có-nduú cuerpu yohó”. Pues mate ducán ni cachá, doco iin-ni nduá sàhà-ndà. ¹⁶ Te nú ni cachí stná tùtnù-ndà; “Còó, yùhù, có-nduú iin nduchinúù, ñàyùcànduá có-nduú cuerpu yohó”. Pues, mate ducán ni cachá, doco divi iin-ni nduá tùtnù-ndà. ¹⁷ Vàchi nú cuisì nduchinúù-ndà ni cúndúú inicutu-nda, dandu ¿nansa cui tiacu-ndà? Te nú cuisì tùtnù-ndà ni cúndúú-ndá, dandu ¿nansa cui sahan iñàha dìtnì-ndà? Mà cúí. ¹⁸ Ñàyùcànduá, sàni quidavàha Dios iquicúñú-ndà xì nsidaa ñà-nduá xichuán, te nsidaámà iá chuun quidá según nansa nì chitnùní ini-yà. ¹⁹ Vàchi nú cuisì iin-ni chuun ni cuí quida cuerpu xi-nda, dandu mà cúndúú ndisa-nda nèhivì. ²⁰ Doco còó, mate iin-ni cuerpu xi-nda nduá, doco nsidanuu clase chuun quidá. ²¹ Ñàyùcànduá, có-íá vaha cachi nduchinúù-ndà xì ndahà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. Nì mà váha cachi stná dìni-ndà xì sàhà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. ²² Còó, vachi mate iá dava xaan xi-nda tuxí ini-ndà có-xiñùhù guá, doco nahnú chuun quidá. ²³ Te nú iá ndé tuxí ini-ndà mà vícò iá, divi jaàn chicá ndiaá-ndà, te saquín-ndà cuidadu sàhà-ñá màsà cúcáhán núù-ndà. ²⁴ Vachi ndé vico-ni iá, có-xiñùhù (cundiaa guá-ndàñá). Pues ducán nì chitnùní ini Dios coo cuerpu xi-nda sàhà-ñá chicá cundiaa-ndà ndé xi-nda có-ndiaá cachí-ndà mà. ²⁵ Dandu nsidaa ndahàsàhà-ndà, icúmíá chindee tnahá, te iin-ni coo vii iquicúñú-ndà. ²⁶ Vachi mate imindaa lugar xi cuerpu-ndà ndohó, doco inii iquicúñú-ndà cuú stná sentir. Te nú cudù ini iin xaan xi-nda nahi ndahà-ndà, dandu inii cuerpu xi-nda cudù stná inia.

²⁷⁻²⁸ Pues vichi cachí xì-nsiá ñà-nahi iquicúñú Cristu xínduu nsidaa ndohó nècuàchì cahvi xi-yá, te iin iin-nda sàni sàhatahvi-yá chuun quida-nda nùù-yá nacua quidá sàhà-ndà, ò ndahà-ndà. Dihna nsiùhù nècuàchì apóstol sàni nihitáhvi-nsí ñà-cacanuu-nsi quida-nsi chuun xi-ya. Daaní, nchícùn gá

ana xínduu nècuàchì cachítñuhu razón ndiaha xí-yá. Daaní, nchícùn gà nècuàchì chináhá palabra ìi. Daaní, ndoó stná nècuàchì quidà-xì milagru, xì stná nècuàchì dandúvaha xi-nda. Te ndoó stná nècuàchì xicánúú chindéé xí ñanìtnaha-xì, xì stná nècuàchì dandacú, xì stná nècuàchì cáhàn inga dàhàn sàà. ²⁹ Pues, nàhà xicà màdì nsidaa-nda ni níhì-ndà chuun cunduu-nda apóstol; ni màdì nsidaa-nda tùha-nda cachitñuhu-nda razón ndiaha xí-yá, te màdì nsidaa stná-ndà tùha-nda chinaha-ndà nèhivì; còó. Ni màdì nsidaa-nda quida-nda milagru, ³⁰ ò dandúvaha-nda nèhivì. Ni màdì nsidaa stná-ndà cáhàn-ndà inga dàhàn sàà, ni mà túha nsidaa-nda cachitñuhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. Còó. ³¹ Doco de todos modos, iin iin-nda xiñuhu cudíi cuáhà ini-ndà nihítahvì-ndà más gà ñà-chicá ndiaha sàni cachì mà. Doco cunaha-nsiá, iá inga ichì chicá nsiha cunchicùn-ndà, te vichi cuàhìn cànìn xì-nsiá sàhámà.

13

Divi ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nduú ichì chicá nsiha

¹ Ni cachì-ndà sàni nihítahvì-ndà cànìn-ndà nsidanicuú dàhàn ñuhivì xì ndè stná dàhàn ángel, doco nú có-cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, ni mà cúndiáá nsidaámà, vachi ducán queé ñà-cáhàn-ndàmà (nahi ruidu-ni), na ian cadi úún iin càa, ò iin platillu. ² Te ò vihini sàni nihítahvì-ndà cachitñuhu-nda razón ndiaha, te sànihì stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun nsiha chicá dèhé, te ináhá stná-ndà nsidanicuú ñàhà, te iin-ni icúmí vaha-nda fe, dècuèndè vètuni dandacu-nda, te cuxio iin yucù. Doco te nú có-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá uun-ni nduú nsidaa ñà-nduá tùha-nda quida-ndama. ³ Te nú ni dasán nsíhì-ndà ñà-cuicà-ndà, te ò ni cuàha-nda coco-nda (sàhà iin chuun vaha), doco te nú có-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ni-iyuhu mà cúndiáá nsidaámà.

⁴ Cunaha-nsiá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu mà úhì coo calma-ndà xì nèhivì, te cuhì ini-ndané. Te mà cúmbidia stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú ducán. Ni mà cútúxì stná ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda, ni mà cúndàa cuadú stná-ndà. ⁵ Vachi nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin nèhivì, dandu mà quidá-ndà ni-iin ñà-quini xi-né. Ni mà cóó interesadu stná-ndà, ni mà cuídà yàchì stná ini-ndà sàhà-né, te mà chùhùn stná ini-ndà sàhà-né. ⁶ Vachi cunaha-nsiá, nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin ñanìtnaha-nda, dandu mà cudíi ini-ndà nú ni quidá-né iin ñà-có-ndiáá. Còó, ñà-cunchicùn vii-né ichì ndàà nduá cuní-ndà quida-ne, nú cuú ini-ndà sàhà-né. ⁷ Te nú màni-né nù-ndà ducán, dandu mà úhì quidandee stná ini-ndà sàhà-né; ni mà úhì cahvi stná-ndà xi-né ñà-chicá quida vii-né después, vachi siempre iá tñundé ini, cachi-ndà, te vètuni cucumí-nda paciencia.

⁸ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, te mà cóó gá necesidad cachitnùhu nèhivì xì-ndà iin razón xi Dios, ni mà cáhàn gà-ndà dàhàn sàà, ni mà cóó cá stná necesidad cachitnùhu-ya xì-ndà iin ñà-có-ìnáhá-ndá. Doco ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, mà nunca ndutámà nùù-yá. ⁹ Quivì vichi, có-ìnáhá nsihi-nda nsidaa iñàha; cóó. Stná iin palabra dacáhàn-yà nèhivì, có-nduámà iin palabra cachitnùhu nsihi xi-nda nsidanicuú iñàha; cóó. ¹⁰ Doco na sàà quivì cununa ndisa ñuhivì, dandu mà cáhàn gà-ndà nsidaa ñà-có-íá nsihi ma.

¹¹ Na tíí, nahi mée nisa cahìn, vachi nacua nacaní ini nsidaa-vé, ducán nisa nacani stná ini; ducán nisa nihnu inì. Doco vichi sàni sahnui, te ñàyùcàndüá, có-quidá gué` nahi mée. ¹² Te ducán icúmí coo stná xì-ndà después. Vachi quivì vichi indéhe-nda (nansa yáha-nda, doco có-cùndáà vaha ini-ndà), vachi na ian indéhe-nda nùù iin yùtátá có-tuì víí, ducán nduá. Doco vaxi iin quivì, dandu mà cóó gá ducán, vachi vivíi-ni icúmí-ndá cundehè claru-ndà mii-yá. Quivì vichi cuisì iyuhu-ní cundáà ini-ndà, doco quivì yucán icúmí-ndá cundáà vaha ndisa ini-ndà nacua cundáà ini mii-yá sàhà ndohó. ¹³ Ñàyùcàndüá, ùnì iñàha xiñuhu quida-nda vichi. Ni cúcúmí vaha-nda fe, te ni cúnihnú vaha ini-ndà ñà-siempre chindee-yándô; daaní, ni cúcúú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà. Doco nùù nsi-ùnì ñà-jaàn, chicá ndiaá ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

14

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda na cáhàn-ndà inga dàhàn sàà quidá Espíritu Ìì

¹ (Ñà-ndáà ndua), xiñuhu cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. Daaní, cuní stnài nanducu-nsiá nansa nihitáhvi gá-nsiá más tãhvi ndiaha xí-yá. Te ñà-chicá cuní nihitáhvi-nsiá nduú ñà-cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. ² Vachi na cáhàn-ndà dàhàn sàà, màdì nèhivì ñuhivì cáhàn xì-ndà. Còó. Dios cáhàn xì-ndà, doco nèhivì ñuhivì, có-cùndáà ini-nè nansa cachí-ndà. Divi Espíritu Ìì chindéé xí-ndá cáhàn-ndà ducán, doco iin chuun íá dèhé nduá cachí-ndà. ³ Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandísá nèhivì ñuhivì cáhàn xì-ndà, vátuni chindee-ndané ñà-chicá cunihnu vii ini-nèyà, te chicá nacuahandee ini-nè. ⁴ Doco nú dàhàn sàà nduá cáhàn-ndà na natácá-ndà, dandu ñà-chindee xi anima mii-ni-nda nduámà. Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandu nsidanicuú nèhivì nacuahandee inì-xi.

⁵ Mate cúdíi inì nú ni cuáhatahvi Dios nsidaa-nsiá ñà-cáhàn-nsiá dàhàn sàà, doco chicá cudii inì nú ni nihitáhvi-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá, vachi chicá ndiaha ñà-jaàn. Doco nú ni cáhàn-ndà dàhàn sàà, te

después cachitnùhu stná-ndà nansa cuní cachi palabra mà, dandu vátuni, vèchi (sàhà-ñà claru iá palabra mà) vátuni nihì stná nsidaa compañeru-ndà iin ñà-vàha xi mii stná-nè.

⁶ Ni cachí-ndà ni sái ndé ndoó-nsiá, te cuisì-ní inga dàhàn sàà ni càhìn xì-nsiá. ¿A vátuni chindeámà mii-nsiá, ñàni? Còó, vèchi xiñuhu ñà-nacani claru stnái xì-nsiá iin palabra sàni dàtnùù ini Dios yùhù, te ò iin palabra nì cundaà tui inì nì quida-ya, te ò nú cóó, iin razón ndiaha nì quixi nùù-yá, te ò iin ñà-vàha cui chinahì mii-nsiá. ⁷ Vèchi dècuèndè stná ñà-quidándáá-ndá, ni cundúá iin pitu, ò iin yutnù cuerda, nú nansa-ni nì cui ni quidándáá-ndáñâ, dandu mà cundáá ini nèhivì índù yaa tavá-nda. ⁸ Stná corneta sivi soldadu, nú có-sivi vii-té, mà cundáá ini compañeru-te ñà-sà-íá hora quidayucùn-te cùhùn-te guerra. ⁹ Te ducánì stná ndohó na càhàn-ndà, nú có-càhàn claru-ndà (dàhàn mii-nda), mà cúí cundaà ini nèhivì nansa cachí-ndà. Uun-ni queamà. ¹⁰ Pues cuàhà gá dàhàn iá ñuhivì, te iin ian vátuni càhàn nèhivì, te cundaà stnahá ini-nè. ¹¹ Doco nú có-ináhá-ndá nansa cuní cachi dàhàn càhàn iin nèhivì, dandu có-cundáá ini-ndà nansa cachí-nè; nahi nèhivì inga ñuu xicà nduú-né, te ni mii-né, có-cundáá stná ini-nè ñà-nduá cachí ndohó. ¹² Pues ducánì stná mii-nsiá (xì dàhàn sàà càhàn-nsiá). Yùhù ináhì, yàha ga cuní-nsiá nihitàhvi-nsiá cuàhà iñàha nùù-yá. Doco ñà-chicá xiñuhu nduá nihitàhvi-ndà iin ñà-chindee xi ñanìtnaha-nda natácá xì-ndà. Pues divi tàhvi clase jaàn nduá cuní nanducu-nsiá.

¹³ Ñàyucànduá, nú sàtùha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, dandu xiñuhu stná ñà-càcàn tàhvi-ndà cuàhatahvi Dios-ndó ñà-cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn mà na càhàn-ndáñâ, ¹⁴ vèchi na càhàn-ndà ducán, inì-ni anima-ndà càhàn stná-ndà, xicàn tàhvi-ndà nùù-yá, doco ini sàxìnìtnùnì-ndà, có-cundáá ini-ndà nansa cachí-ndà. ¹⁵ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿nansa chicá vaha quida-nda? Pues, cuàhàn-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá (xì dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, doco màdì cuisì ñà-jaàn, Icúmì-ndá càcàn tàhvi stná-ndà nùù-yá xì iin palabra ñà-cundáá ini-ndà. Stná ñà-coto-nda; cuàhàn-ndà coto-nda (xì dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, dandu después coto stná-ndà iin alabanza cundáá ini-ndà nansa cachá. ¹⁶ Vèchi nú naquímànì-ndà mii-yá xì cuisì-ní dàhàn ináhá espíritu xi mii-nda, dandu ùhì cachi nècuàchì mà-túha “amén” (na ní nsihì nì càhàn-ndà), vèchi nì có-cundáá ini-nè nansa cachí-ndà. ¹⁷ Pues, ñà-naquimanì-ndà Dios, divi naquímànì váha-ndayá, vátuni iá` mà, doco có-nìhì ñanìtnaha-nda cundumà iin ñà-vàha xi stná anima mii-né. ¹⁸ Yùhù cachí, ansivéhé Dios, cuàhà gá càhìn dàhàn sàà; chicá càhìn ducán nùù nsidaa mii-nsiá. ¹⁹ Doco nú sàni nataca-ndà ñà-cahvi-nda mii-yá, dandu chicá nsiaha càhìn siquierà

ùhùn-ni palabra ñà-cundaà ndisa ini-nsià, te màdiá ùxìn mil palabra inga dàhàn mà-cúndàà inì-nsia, vèchi cuisì nú cundáa vaha ini-nsià, dandu vètùni chinahì mii-nsiá iñàha.

²⁰ Màsà cúníhnú ini-nsià nahi mée, ñánì. Vètùni iá nú nihnú iquin ini-ndà sàhà chuun chicuéhè iá ñuhivì; doco (nú chuun sahnú nduá), dandu xiñuhu nacani ini-ndà nahi nècuàchì sahnú, màdì gá nahi mée.

²¹ Nùù tutu ìì dohó cachí mii-yá: “Icúmí càhìn xì nècuàchì raza yohó, vèchi icúmí quixi nècuàchì inga ñuu càhàn inga dàhàn, te cuenta-xì icúmí-nê càhàn-nè xì nècuàchì yohó, doco ni sàhà ñà-yúcán mà quíhìn cású-nè, cachí Stoho-ndà Señor”. ²² Ñàyúcandúá, ñà-jaàn cundáa ini-ndà seña nduá càhàn-ndà dàhàn sàà, áma cúndàà ini nècuàchì có-xiníndisâ. Doco ñà-cachitnùhu-nda razón ndiaha, quidámà chuun sàhà nèhivì sàxiníndisâ, màdì sàhà nèhivì có-xiníndisâ.

²³ Ni cachí-ndà nú sàni nataca-nsià, te càhàn iin iin-nsia dàhàn sàà, te yucán sàà stná nèhivì có-cúndàà inì-xi, ò nèhivì có-xiníndisâ. Pues ádi icúmí-nê cachi-nè sàni cu-lócó-nsià. ²⁴ Doco nú cachitnùhu iin iin-nsia iin razón ndiaha xì Dios (dàhàn cundáa inì-xi), dandu dansínúú iniàmánè cuàchi quidá-né, te cundaà ini-nè nansa iá ndisa anima-nè, ²⁵ dècuèndè natùì vate stná ñà-nduá iá dèhé nì quida-ne antes. Dandu màcuítasisi-né ñà-cahvi-né Dios, te cachi-nè iá ndisa Dios nùù-nsiá.

²⁶ ¿Ndiá nduá cuní cachi nsidaa ñà-jaàn? Pues dohó iá, ñánì: na natácá-ndà, iin iin-nda iá iin alabanza coto-nda, ò iin palabra vaha chinaha-ndà, te ò iin ñà-ndiaha sàni dàcùnì Dios ndohó, ò iin palabra xì iin dàhàn sàà, te ò cachitnùhu iin-nda ñà-nduá cuní cachi dàhàn sàà mà. Doco nsidaa ñà-jaàn, sàhà ñà-vaha xi nsidaa ana nì nataca ni cúnduá.

Nsidaa ñà-nduá quida-nda na natácá-ndà, xiñuhu quida vù-ndàñá, màdiá nansa ni nì cui

²⁷ Nú ndoó nèhivì cuní càhàn dàhàn sàà, dandu vètùni càhàn ùi-nè, ò ùni-nè, doco màsà yáha ùni-nè, te nì nsihi iin-ne, dandu quesaha inga-nè. Iin iin-ne ni cúcúmí-nè tiempu xi-ne càhàn-nè. Te xiñuhu coo stná iin ana cachitnùhu nansa cuní cachi palabra mà. ²⁸ Doco nú còò ni-iin-nsia tùha cachitnùhu sàhà ñà-jaàn, dandu màsà càhàn nèhivì dàhàn sàà na natácá-nsià, cuisì-ní dècuèndè iá mii-né, dandu mii-né xì Dios cunini.

²⁹ Daaní, nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xì-yá, vètùni càhàn ùi ò ùni-nè, te ni cúnínì nèhivì dava ga, te cachi-nè a vètùni iá ñà-nduá nì cachi nècuàchimà, á coó. ³⁰ Doco nú yucán iá inga nècuàchì datnúù Dios sàxinítnùnì-xi iin palabra ndiaha, dandu xiñuhu cudadí nècuàchì primeru. ³¹ Vèchi nsidaa ana datnúù Dios iin razón ndiaha, vètùni cachitnùhu iin iin-ne razón mà na hora quidá-né tocar, dandu vètùni

sàa nsidaa-nda cundaà ini-ndà, te nacuaàhandee stná ini-ndà.
 32 Te nsidaa ana sàni nìhìtáhvi cachitnùhu razón ndiaha, icúmí-nê dandacú-né nùu anima mii-né, (a cáhàn-nè, á cóo).
 33 Cunaha-nsiá, màdì nansa-ni nì cui quidá ndevàha Dios ñà-nduá quidá-yá, cóo; viví-ni, te cuéyàa-ni nduú modo quidá mii-yá.

Nacua quidá nsidaa nèhivì xí Dios nsidaa lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà, (ducán cuní quida stná mii-nsiá),
 34 màsà cáhàn nècuàchì ñahà na natácá nsidaa-nsiá ducán, vàchi cóo permisú. Icúmí-nê cunini-ne nacua cachí stná tutu nduú ley xi-ya. 35 Nú cuní-nè ndàcàtnùhù-né, dandu ni cácan tnùhù-né nùu nècuàchì vehe-ne nú sàni nasaa-nè vehe. Vàchi có-nduá ducán cáhàn iin nècuàchì ñahà na natácá-nsiá.

36 Cuní nsinuu inì-nsia ñà-màdì mii-nsiá ònùu-xí ni quésáhá palabra xi Dios. Ni màdì cuisì mii-nsiá nì xìnindísá stná xì palabra mà. 37 Te nú jaàn ndoó nèhivì tuxí inì-xi datnúu Dios sàxìnìtnùnì-xi, te ò ní nìhìtáhvi ndiaha-né cahán-né, dandu xiñuhu cundaà stná ini-nè ñà-divi palabra yohó nduú palabra nì dandacú Stoho-ndà Señor. 38 Doco nú cô-cùnì-nè nacuni-nè ñà-palabra ì xí mii-yá nduá yohó, dandu ni mii stná-nsiá, màsà nácúnì stná-nsiànè ñà-nduú-né ana nì nìhìtáhvi ndisa.

39 Ducán iá, ñàni. Yùhù cuní nanducu-nsiá más gà nansa nìhìtáhvi-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. Te nèhivì cáhàn dàhàn sàa, màsà cádi-nsiá nùu-né; cóo. 40 Doco nsidaa ñà-nduá quidá-nsiá (na natácá-nsiá), viví-ni ni quidá-nsiáñà, te iin iin-nsia (ni cáhàn-nsiá) nacua nchícùn stnahá-nsiá.

15

Sàni natiacu ndisa Jesucristu

1 Ñàni, cuní cundaà vaha ini-nsiá sàhà palabra ndiaha nì cachitnùhi xì-nsiá daa. Vàchi nì xinindísá-nsiá palabra mà, te iin-ni dècuèndè vichi quidá stná-nsiá seguir ducán. 2 Te sàhà stná palabra mà icúmí-nsiá càcu-nsia nú iin-ni ni cúnìhnú vaha inì-nsiañà. Vàtùni càcu-nsia, cachí, doco ¿a vñhíni uun-ni quee ñà-nì xinindísá-nsiá ducán? (Còo), 3 vàchi cunaha-nsiá, palabra ndiaá ndisa nduá nì cachitnùhi xì-nsiá daa, vàchi divi nduú stná palabra nì nìhì (nùu) Cristu, te nacáníamà nansa nì xihì-yà nì nacuida-ya cuàchi-nda nacua cachí nùu tutu ì. 4 Dandu nì ndùxin-ya, doco tìxi ùnì quivì nì natiacu-yà nacua cachí stná tutu mà. 5 Dandu nì ndecunu-ya nùu Pedro xì nùu stná dava ga nècuàchì dacuahá-yá; ùxìn ùnì sanduu-ne. 6 Daaní, después nì ndecunu stná-yà iin xichi na ní nataca más ùhùn cientu ñani-ndà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi xí-itiacu ì cuàhà vá nècuàchìmà, doco dava-ne sàni ndàhvà-nè ñuhivì yohó. 7 Daaní después, nì ndecunu stná-yà nùu Jacobo, xì nùu

stná nsidanicuú nècuàchì xínduu apóstol. ⁸⁻⁹ Daaní, último nì ndecunu-ya nùu yùhù. Díin tiempu nì sandua, màdì iin-ni xi nècuàchì dava ga mà. Vàchi nùu nsidaa gá ana nì nìhì chuun nùu-yá, yùhù nduí ana chicá có-ndiáá. Ndisa nì nìhì chuun ndiaha nùu-yá, doco màdì sàhà-ñá vaha güé` nì sándúá; còò, vachi yùhù, cuàhà gá nèhivì xí Dios nìsa quida quini xí. ¹⁰ Doco sàhà gracia xi-ya nì nihitáhvi` cucumí chuun ìi nùu-yá. Te màdì uun-ni sàni quee gracia nì quida-ya mà, vachi cuàhà gá chuun ndiaha sàni quide, dècuèndè chicá más sàni quide nùu nècuàchì dava ga. Doco màdì ndisa yùhù nì quidà-xì nsidaa ñà-ndiaha ma; còò. Divi gracia xi-ya nì chindee xí. ¹¹ Doco có-quidámà, a sea yùhù, ò dava ga apóstol, doco iin-ni xícache nsidaa-nsí sàhà Jesús ñà-nì natiacu ndisa-ya, te divi palabra jaàn nduá nì xinindisá stná mii-nsiá.

Nansa icúmí-ndá natiacu-ndà

¹² Pues, nú ducán cachí-nsi sàhà Cristu ñà-nì natiacu ndisa-ya, dandu ¿índù chuun cachí dava-nsia ñà-mà cúí natiacu ni-iin nsi? ¹³ Vachi nú mà cúí natiacu nsi ni cúí, dandu ni cóni nátiácú stná mii-yá. ¹⁴ Te nú cóni nátiácú-yà nì cùí, dandu uun-ni queé ñà-cáhàn-nsi xì nèhivì. Stná mii-nsiá, sàni xinindisá stná-nsiàyà, doco uun-ni quee stná mà nì cùí. ¹⁵ Te nsiùhù tu, na ian tnuhu-nsí cuní cachàmà, vachi sàni cachí-nsi sàhà Dios nì dãnatiácú-yà Cristu. Doco nú mà cúí natiacu ni-iin nsi (nacua cachí dava-nsia), dandu ñà-cóni nátiácú stná Cristu nduú stná mà. ¹⁶⁻¹⁷ Vachi nú mà cúí natiacu nsi, dandu cóni nátiácú stná mii-yá, te iin-ni iá ìi-ndà xì cuàchi-nda, cuquidá-xí nì xinindisa-nda, nú ducán. ¹⁸ Te divi ducán stná xì nèhivì xí-yá sàni caxihì, ñà-sàni ndañuhu dahuun stná-nè nduá, nú ducán. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nèhivì chicá còò tnundé inì-xi nduu-nda nú cuisì ñuhiví yohó-ní chindéé Cristu ndohó.

²⁰ Doco (còò, ñà-ndáà cuisì nduá) sàni natiacu-yà; dihna mii-yá nì natiacu-yà, dandu después icúmí natiacu stná cuàhà gá ana nì xihì. ²¹ Sàhà cuàchi nì quida iin tiàa sàhana nì quesaha nèhivì xihì-nè. Doco vichi sàhà (mii-yá) ana nì nanduu na iin tiàa, ñàyùcàndùá vátùni nihitáhvi stná cuàhà-nè natiacu-nè. ²² Vachi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi Adán, ñàyùcàndùá xihì nsidaa nèhivì tiempu vichi. Doco nsidaa ana ndoó ladu xi Cristu, icúmí-nè sàà-nè natiacu-nè quida-ya. ²³ Doco díin nduú quivì nì natiacu Cristu, te díin cunduu quivì quida tocar dava ga nèhivì. Dihna mii-yá nì natiacu-yà, te mii-yá nduú primeru nì cuu xi ducán; daaní, después natiacu stná ndohó nèhivì xí-yá quivì (naxicocuíin-yà, te) cuni-ndàyá. ²⁴ Daa cunduu quivì icúmí-yá cundee-yá nùu nsidaa ñà-malu cusáhnù, xì nùu stná nsidaa ana itá fuerte, xì nùu nsidaa gá stná ñà-fuerte iá ñuhiví. Daaní icúmí sàà quivì xìnu tiempu,

te dayáha Cristu chuun dandacú-yá ndè ndahà Yuamánì-yá.
²⁵ Doco antes ñà-jaàn, iin-ni icúmí-yâ cusahnú-yá dècuèndè cundee-yá nù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. ²⁶ Pues sàhà ñà-yáha ga có-cùdî ini-yà xíhì nèhivì, ñàyùcànduá por último icúmí-yâ cundee-yá nù ñà-xíhì-ndà, te mà nunca cui gà-ndà. ²⁷ Vâchi cachí tutu ì ñà-icúmí sàà nsidanicuú ñàha coa sujetu nù-yá. Doco nàhà xicà màdì Yuamánì-yá coo stná sujetu nù-yá, vâchi divi Yuamánì-yá nduú ana dísahà-xí nì cundee-yá nù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. ²⁸ Daaní, nú sàni cundee-yá nù nsidaa contra xi-ya mà, dandu stná mii-yá, coo stná-yà sujetu nù Yuamánì-yá, vâchi divi sàhà poder xi yà-yùcán nì cundee-yá ducán. Dandu quivì mà, mii Yua-nda Dios cunduu ana cusáhnû inicutu.

²⁹ Inga casu: dava stná nèhivì, sáhàn-nè cuhî-né cuenta xi nèhivì sàni xíhì. Pues, ¿índu chuun quidá-né ducán, cuhî-né sàhà nsii ma nú ndisa mà cúí natiacu ni-iin nsii ni cúí?

³⁰ Daaní, nsiùhù tu, tìxi cuàhà peligru ndoó-nsi nsidanicuú tiempu. (Doco uun-ni queamà nú mà sàà-ndà natiacu-ndà de-spués.) ³¹ Quivì quivì yáha-nsi peligru cui-nsi, ñàni. Ñà-ndáà cuisì nduájàn divi nacua nduú stná ñà-ndácuìsì cudî gá ini sàhà-nsiá ñà-iin-ni nchícùn stná-nsià Stoho-ndà Jesucristu.

³² Yùhù, cuàhà vida nì xinì ñuu Éfeso nù (nèhivì dana guá nahi) nsicaha. Doco ni mà cúndiáá stná` mà (nú) nú mà nunca sàà-ndà natiacu-ndà. Vâchi te nú ducán, dandu chicá vâha quida-nda nacua cachí dichu: “Ni cuxí vâha-nda, te coho vâha-nda, vâchi tnaa cui-ndà”.

³³ Màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nèhivì-nsiá (ducán, vâchi cachí stná dichu): “Nú chicuéhè nècuàchì nduú compañeru-ndà, dandu cuchicuehe stná modo xi-nda”. ³⁴ Xiñuhu nàcùnihnu viì inì-nsia, (ñàni). Màsà quidá gá-nsià cuàchi, vâchi sàni cundaà inì, dava-nsia ni có-ínahá-nsiá Dios. Ducán cachí xì-nsiá áma ndúcáhán-nsiá (nacua ndiá ìcà-nsiá).

Nansa coo iquicúñú-ndà na natiacu-ndà

³⁵ Doco vihini cachi iin nèhivì: “¿Índu modo cui natiacu iin nsii nú sàni xíhì-nè? ¿Nansa cuàhàn coo iquicúñú-nè?”

³⁶ Pues neciu-ndà nú ni cachí-ndà ducán. Vâchi dècuèndè stná tata chihì-ndà, icúmíâ ndùxan, dandu cuitià. ³⁷ Te tata chihì-ndàmà, có-ndùdává xí ñà-nduá cuàhàn nacuitià; còó, cutu íin tata uun nduá chihì-ndà, sea ni cúnduá nùnì trigu, ò inga nùnì. ³⁸ Dandu dacuahnú Dios-ñà, te sàà coa nacua nì chitnùnì ini-yà coa. Te nú sàni sahnua, dandu díin díin nùnì cundua según iin iin clase nduá. ³⁹ Pues ducaní iá stná xì cuerpu xi iin iin ñà-íá ñuhiví. Vâchi tucu tucu ndáa nèhivì, quisì, laa, siaca.

⁴⁰ Stná ñà-nchìí itándiaa ansivi, tucu íá` nù ñà-íá ñuhiví yohó. Cuaha-ni íá ñà-íá ansivi, te cuaha-ni íá stná ñà-íá ñuhiví,

doco tucu tucu xíndaa vico iin ian. ⁴¹ Ndiaha gá nchií orá, te viconi iá nchií yoo, doco tucu nchií-si. Cuaha-ni iá nchií stná sìtnùù, doco tucu tucu xíndaa vico iin iin-sì. ⁴² Pues ducán icúmí coo stná xì ndohó quivì natiacu-ndà, tucu nàcòo stná cuerpu xi-nda. Nú sàni ndùxin iin nsii, sívì iquicúñú-nè, doco na sàa quivì natiacu-nè, iin-ni mà cúí gà-nè. ⁴³ Te mate mà cuáhá-ní nisá ìa-ne na ní ndùxin-ne, doco ndiaha gá nàcòo-ne quivì natiacu-nè. Te còò gá ni-iin fuerza iin nsii na ndùxin-ne. Doco nú sàni natiacu-nè, yáha ga fuerte ndiaha nàcòo-ne. ⁴⁴ Iin iquicúñú ñuhiví yohó icúmí-ndá na ndùxin-nda. Doco nú sàni natiacu-ndà, dandu cuerpu ndiaha cundua, vátuni cundoo-nda gloria. Cuerpu xi-nda icúmí-ndá vichi, iin ñà-cundoo-nda ñuhiví yohó nduá, doco cunaha-nsiá, icúmí coo stná iin ñà-cundoo-nda inga ñuhiví.

⁴⁵ Te dohó cachí stná nùù tutu ìì: “Tiàa nì cuyucun primeru, nì sàcùnduu-ne iin nèhivì itiácú, divi nduú Adán”. Doco iá stná inga ana nduú nahi Adán, divi mii-yá nì quixi nchícùn gà, te nùù anima mii-yá níhítáhvi nèhivì vida ndiaha. ⁴⁶ Doco ¿nansa nìsa ìa iquicúñú nècuàchì nì quixi primeru mà? Pues divi primeru nì sàcòo iquicúñú cui coo ñuhiví yohó-ní, te màdì ñà-nduá itiácú ndiaha na iin Espíritu Ìì. Còó, siempre nchícùn gà vaxamá. ⁴⁷ Ñàyùcànduá, nècuàchì primeru yucán, ñuhù ñuhiví yohó nì cuyucun-nè; doco ana nchícùn gà nì quixi ma, ansivi ní quixi-ya, te divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ⁴⁸ Nèhivì ñuhiví, nacua nìsa ìa xii-né nì cuyucun ñuhù, ducán xíndaa stná-nè vichi. Doco nsidaa nèhivì nduú nèhivì cuenta xi gloria, divi nacua iá mii-yá iá gloria, ducan xíndaa stná-nè. ⁴⁹ Ñàyùcànduá, tiempu vichi ndáa-nda nahi xii-ndà nì cuyucun ñuhù, doco después icúmí-ndá nàcùnduu-nda nacua iá mii-yá iá gloria.

⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, na xínduu ìì-ndà nèhivì ñuhiví yohó xì iquicúñú-ndà, tàñáha ga cui sàa-ndà cundoo-nda ñuhiví ìì xí-yá, ñàni. Te ducání stná, nú tàñáha ga dàma iquicúñú-ndà, mà cúí sàa stná-ndà cundoo-nda ndé mà sívì gá iquicúñú-ndà; vachi tiempu vichi sívì-ndà na xíhi-ndà. ⁵¹ Ñàyùcànduá, cuàhìn cachì xì-nsiá iin palabra nìsa ìa dèhé antes; cunaha-nsiá, mà sàa nsidaa-nda cui-ndà; doco nsidaa-nda icúmí-ndánadàma iquicúñú-ndà. ⁵² Na tiácú sívì corneta último, dandu yáha ga yàchì, na íin cáchì nadàma dahuun-nda. Vachi icúmí sívì corneta, dandu natiacu nsii ñà-mà cúí gà-nè. ⁵³⁻⁵⁴ Tiempu vichi xíhì nèhivì ñuhiví, te sívì-né; doco ndohó, vaxi iin quivì dandu nadàma-nda, dandu nicanicuahàn cunaha iquicúñú-ndà. (Ñà-ndáa nduá), xíhi-ndà vichi, doco nú sàni nadàma iquicúñú-ndà, dandu mà nunca cui gà-ndà. Daaní, (na tiempu sàni níhítáhvi-ndà ducán), dandu ñà-sàni

cuu ndisa palabra cachí tutu ìi cundua, vâchi dohó cachá`: “Vichi ndisa sàni cundee dahuun Dios; mà cùndúú gá-ndà nsìi. ⁵⁵ Na ní xihì-ndà, cuàhàn-ndà ndoho fuerte-ndà nì cùì, doco vichi còò. Mate ní xihì-ndà, doco mà nunca cundee gá tnùndoho ma nùù-ndà”, cachá`. ⁵⁶ Pues sàhà ñà-íá cuàchi nèhivì, ñà-yùcàn nduá dayúhì xì-né na xihì-nè. Vâchi nacua fuerte íá castigu cachí ley ìi, ducàn fuerte icúmí coo stná tnùndoho nihì-né sàhà cuàchi nì quida-ne. ⁵⁷ Doco nùù ndohó, còò, vâchi ansivéhé Dios, vâtùni cundee-nda nùù nsidaájàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

⁵⁸ Ñàyùcàndúá, iin-ni xiñuhu-ñá nacuàhandee ini-nsià, ñani màní. Iin-ni ni cúníhnú vâha inì-nsia Stoho-ndà Señor, te quida stná-nsià cuàhà obra ndiaha xí-yá, vâchi ináhá-ndá, màdì úún-ní quee ñà-xìnúcuáchi-ndá nùù-yá.

16

Nansa nì xicàn Pablo nùù nècuàchi ñuu Corinto ñà-datacá-nè cooperación sàhà nècuàchi ndahví

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa quida tnaha-nda cooperar ñà-chindee-nda dava ga nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, nacua nì cachì xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Galacia, ducàn cuní quida stná mii-nsiá. ² Cada quivì domingu xiñuhu tavà cuáán iin iin-nsia iyuhu ñà-nduá sàni quida-nsia ganar, dandu quivì sài ndé ndoó-nsiá, có-ndúú gá ñà-càcàn gà-nsià dihùn. ³ Te nú sàni sài, dandu icúmí stná-nsià nacàxin-nsia iin ùi nèhivì techuín cùhùn ñuu Jerusalén ñà-cunihi-ne tnùmanì xí-nsiá cùhùn. Te icúmí tiaa stnái iin carta cunihi-ne cùhùn ñà-nduá iin chuun vâha. ⁴ Te nú tuxí inì vâtùni cùhùn stnái, dandu cutnáhì xì nècuàchimà cùhùn-nsi.

Nansa nihnú ini Pablo cacanuú ga-nè ñuu te ñuu

⁵ Yùhù nihnú inì quihin ichì cùhìn ladu Macedonia. Te nú sàni yàhi ladu yucàn, dandu icúmí sàà stnái ndé ndoó mii-nsiá ñuu Corinto jaàn. ⁶ Te vihini coo chíí xì-nsiá jaàn cahín, dècuèndè vihini coi inii tiempu vixin, dandu de-spués chindee-nsiá yùhù cùhìn chicá nùù-xí ndé icúmí cùhìn. ⁷ Vâchi có-cuní` yàha uin ndé ndoó-nsiá; có-cuní` casàhú uin xì-nsiá. Cahnú gà Dios siquiera iyuhu tiempu cuní` coi cutnahí xì-nsiá. ⁸ Doco vichi cuàhìn coi ñuu Éfeso yohó dècuèndè nacava vicò Pentecostés; ⁹ vâchi ñuu yohó, ndiaha gá-sàni nuna ñuhiví nduá, vâchi sà-íá cuàhà chuun xi mii-yá quida-nsi, mate ndoó cuàhà stná ana xidà inì-xi.

¹⁰ Nú ni sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, quidañuhu-nsiánè sàhà ñà-nì còó-né contentu na íá-nè jaàn, vâchi iin-ni quidá stná-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, nahi yùhù. ¹¹ Ñàyùcàndúá, màsà

cáhîchî inî-nsianè. Te chindee-nsiánè na naquihin-ne ichî ndixi-ne ndé ié`, vâchi ndiatuí-nè nsiaa-nè xì compañeru-nè.

¹² Daaní, ñani-ndà Apolos, cuàhà gá nì sacundahví` nù-né áma cútnáhâ-né xì compañeru-nsi sàa-nè ndé ndoó-nsiá. Doco có-íá-nè dispuestu cùhùn-nè vichi-ni. Ndè iin quivì chicá cusaa-ne, dandu sàa-nè.

Nansa nì cachi Pablo nì casàhú-nè xì nsidaa nêhivì xí Dios ndoó ñuu Corinto

¹³ Cundoo tûha-nsia (ñà-màsà dándáhvî nêhivì-nsiá). Iin-ni cunindisá vâha-nsia, te cunihnu fuerte ini-nsiá, te nacuàhandee stná ini-nsiá. ¹⁴ Nsidanicuú chuun icúmí-nsiá xì ñanìtnaha-nsia, màsà nándodó-nsiá cuu manì stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

¹⁵ Ináhâ-nsiâ sàhà Estéfanas xì nsidaa nêhivì vehe-ne, ñà-xínduu-ne nêhivì primeru nì xinindisa-xi mii-yá jaàn ladu Acaya. Te ináhâ stná-nsiâ ñà-cuàhà guá voluntad icúmí-né chindee-né nsidaa nêhivì xí Dios, ñáni. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, cunì quidañuhu stná-nsiánè xì nsidaa stná ana nihnú inì-xi nahi mii-né, xì nsidaa gá stná nècuàchì xinúcuáchì nù-yá, te chindéé sàhà chuun nsiha, cunì quidañuhu víi-nsiánè.

¹⁷ Nì cudîi gá inì na ní quesaa Estéfanas xì Fortunato xì Acaico, vâchi mate mànicúí quixi mii-nsiá, doco siquiera mii-né nì quesaa-nè, te sàhájàn sà-ié` contentu. ¹⁸ Sàni nacuàhandee ini-nè anímè, te divi ducání tûha stná-nè quida-ne xì mii-nsiá, ináhî. Ñàyùcàndùá, xiñuhu quidañuhu víi-nsiánè, mii-né xì nsidaa gá stná nêhivì nahi mii-né.

¹⁹ Nsidaa nêhivì natácá càhvì xì Dios ladu Asia yohó, cásàhú-nè xì-nsiá. Te cásàhú stná Aquila, xì Priscila, xì nsidaa gá stná nêhivì natácá vehe-ne; cuàhà gá (cudîi ini-nè) ñà-ndòó-nsiá ladu xi mii-yá. ²⁰ Nsidanicuú nêhivì xí-yá (ladu yohó), cásàhú-nè xì-nsiá. Te mii-nsiá, nacasàhú stnahá víi stná-nsiâ ñà-ndùú-nsiá nêhivì ìi xí-yá.

²¹ Ndahà yùhù Pablo tiaí palabra yohó, te cásàhú stnáì xì nsidaa-nsiá. ²² Nú íá ana có-cùú inì-xi sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dandu nì sàa-nè ndañuhu-né nù-yá. Te vichi cachí-ndà xì-yá: “Naxicocuîin-ní cuní-nsi, Stoho-nsi Señor”.

²³ Nì cúcúmí víhî-nsiâ gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. ²⁴ Te cunì nsinuu inì-nsia nansa cuú inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni xínduu-nda nêhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nìhì chuun ì nù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnáhá stnáì xì ñani-ndà Timoteo, te cásàhú-nsì xì mii-nsiá nècuàchì natáca cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn, te cásàhú stná-nsì xì nsidaa gá nèhivì xí mii-yá ndoó inicutu ladu Acaya yucán. ² Nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu nì quixí cuáhà gracia sàhà-nsiá, te nì yáha vaha-nsia nicanicuahàn quida-ya.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà ñà-nchícùn-nè Jesús

³ ¡Ansivéhé cahnú Dios xi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamáni-yá! Te Yua ndohó nduú stná-yà, te cuáhà gá cuhì ini-yàndó, te nácuàhandee stná ini-yàndó, vèchi cahvi-ndayá. ⁴ Te nácuàha-yàndó valor na hora yáha-nda tnùndoho. Ducán dandu vátùni nacuaàhandee stná ini-ndà compañeru-ndà quivì yáha stná-nè tnùndoho, vèchi sàhà-ñá sàni chindee-yá ndohó, ñàyùcàndüá vátùni chindee stná-ndà ñanitnaha-nda. ⁵ Ñà-ndàà nduá, ndohó cuáhà-ndà na yáha-nda tnùndoho na ian nì yàha stná Cristu, doco cunaha-nsiá, ndiaha gá nácuàha stná-yàndó valor sàhámà. ⁶ Ñàyùcàndüá, nú ndohó nsiùhù, dandu sàhà-ñá nìhì stná mii-nsiá ndufuerté anima-nsiá, te càcu-nsia nduájàn. Daaní, divi ducánì stná, nú sàni nacuaàhandee ini Dios anima nsiùhù, divini nduú stná mà sàhà-ñá nacuaàhandee stná ini-nsì mii-nsiá. Dandu vátùni nìhì stná-nsiá quidandee víi inì-nsia na hora ndohó-nsiá nahi nsiùhù. ⁷ Ñàyùcàndüá, ináhá váha-nsi, nú icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi nsiùhù, dandu icúmí quee viámà sàhà-nsiá, vèchi ndiaha gá icúmí-yá nacuaàhandee stná ini-yà mii-nsiá nacua quidá-yá xì nsiùhù.

⁸ Ñàni, cunì-nsì cundaà ini-nsiá nansa nì yàha-nsi ladu Asia, cuáhà tnùndoho nì xini-nsì yucán. Mà cundéé ini-nsì nì cahan-nsì, cuàhàn-nsì cui dahuun-nsi nì tuxi-nsi, ⁹ te sàni sahnde ini-nsì sàhà vida xi-nsì. Doco ducán nì cuu xi-nsì sàhà ñà-nì cundàà ini-nsì màsà cáhvi-nsì xì mii-nsì; cuisì Dios nì cahvi xi-nda, vèchi mii-yá, mà úhì danátiácú stná-yàndó mate sàni xihì-ndà. ¹⁰ Te ñà-ndàà nduá, divi mii-yá nì dàcàcu-ya nsiùhù nùu peligru cahnu-ma na cuáhàn-nsì cui-nsì nì cùì, te (ansivéhé gà-yà), vèchi dècuèndè quivì vichi dacàcu ì-yá nsiùhù. Te xiníndisá-nsì ñà-dècuèndè stná tnaa idá icúmí-yá quida-ya ducán, ¹¹ nú iin-ni chindéé stná mii-nsiá xicàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsì. Daaní, nú ducán xicàn tàhvi

cuàhà nèhivì sàhà-nsí, dandu cuàhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì xì-yá sàhà-ñá ndiaha guá quidá-yá sàhà-ndà.

Nansa nì cachi Pablo ñà-nduú-né nècuàchì seguru, có-dàndàhví-nè nèhivì

¹² Cunaha-nsiá, cuàhà gá cudî ini-nsi ñà-ináhá-nsí vii gá quidá-nsí ñuhiví yohó. Có-dàndàhví-nsi ni-iin nèhivì, vâchi cuisì ichì mii-yá indéhe-nsí. Te na ní sandoo-nsi ñuu-nsià yucán, chicá más nì sàhandee ini-nsi quida vii-nsí ducán. Cóni dátíiá uun-nsi nduú-nsí nècuàchì nchichí guâ, na quidá dava nèhivì ñuhiví. Còó, cuisì gracia xi Dios nì chindee xi-nsí. ¹³ Te carta tiaá-nsí nù-nsiá, (còó ni-iin palabra ndóo dèhé nùá), vâtùni cahvi-nsiá, te mà úhì cundaà ini-nsià ñà-nduá cachá'. Vâchi cunaha-nsiá, yùhù cunî ni sàà-nsià mànhì váha inì-nsià. ¹⁴ (Ináhî), algu sàcuàhàn-nsià cundaà ini-nsià vichi, doco cumánì vá. (Te nú sàni sàà-nsià nì cundaà váha ndisa ini-nsià), dandu quivì naxicocuîm Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá cudî ini-nsià sàhà-nsí, te cudî stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá.

¹⁵⁻¹⁶ Pues sàhà-ñá ináhá vâhi nsidaájàn, ñàyùcànduá nì nacani inì sàni ndé ndoó-nsiá nì cui. Te sàhà-ñá cui nìhítàhvì váha-nsià, ñàyùcànduá ùi xichi nàcòti mii-nsiá nì cahín. Primeru yâhi ndé ndoó-nsiá na cùhìn ladu Macedonia; dandu nayàha tui na ndixi nì cahín. Te después, nú sàni chindee-nsiá yùhù, dandu naquihin ichì cùhìn ladu Judea nì cui. ¹⁷ Doco (ñà-cóni sái), màdì ñà-cóni nácánì sahnú inì nduá. Còó, vâchi màdiá nansa nì nì cui nacánì inì; nì có-nácánì inì na iin nèhivì còó Dios ini anima-xi. Vâchi nú ducán nì cundúí, dandu “jaan” cachì vichi, te después “còó”. ¹⁸ Doco ináhá Dios (cóni dàamá-nsí palabra nì cachi-nsi xì-nsiá daa) na ian dajúùn-nsi vichi, te después “còó” cachí-nsi. Còó. ¹⁹ Yùhù xì Silvano xì Timoteo, palabra sàhà Dèhemanì Dios Jesucristu nduá nì càhàn-nsi xì-nsiá daa. Te mii-yá, mà nunca (dandahví-yà nèhivì), te cachi-yà: “Jaan, (iá consuelu”, dandu después), còó. Vâchi nú “jaan” cachí-yà, dandu divi ñà-ndácuisì nduá. ²⁰ Vâchi nsidaa ñà-nduá sàni quida Dios comprometer, seguru icúmíá cuu ndisa quida Cristu. Ñà-jaàn nduá disáhà-xí ndácùcahan-nda quivì Jesucristu na naquímànì-ndà Dios, te cachí-ndà xì-yá amén. ²¹ Te divi Dios nduú ana nácuàhandee ini xì-ndà ñà-cunchicùn vii-ndà Cristu, te sàni dàhî stná-yà sàxinítùnì-ndà. ²² Te ducán iá stná na ian nì dùcùn seña xi-ya anima-ndà; te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìi xì-yá ñà-coo Yà-ìi mà ini anima-ndà, te cunaha-nsiá, cuisì tñumànì primeru nduú yà-jaàn, vâchi chicá más icúmí-ndà nìhítàhvì-ndà después.

Ñà-nduá disáhà-xí cóni sàa Pablo ñuu Corinto

²³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá có-cùnì` càhàn ndeí xì-nsiá, ñàyùcàndüá disáhà-xí tàñáha ga sàà tui ñuu-nsià jaàn. Ináhá Dios ñà-ndáà nduá cachí` xì-nsiá, te nú dandahví, dandu ni cuí chicá vaha. ²⁴ Doco màsà cúníhnú ini-nsià ñà-cùnì-nsi dandacú-nsí nùù-nsiá sàhà ñà-ndúá xiníndisá-nsiá. Còó, vachi sàni xiníndisá ví-nsiá. Cuisì cuní-nsi chindee-nsí mii-nsiá ñà-chicá contentu ni cündóó-nsiá.

2

¹ Ñàyùcàndüá, yùhù nì cachì ini anímè, mà cùhìn visita ndé ndoó-nsiá nú puru tnùnsí ini cundua. ² Vachi nú ni nácùndoo-nsia tnùnsí ini guide, dandu mà sài cudii gá inì, vachi divi mii-nsiá nduú ana cuní` cudii inì sàhà-xí. ³ Ñàyùcàndüá, nì tiai iin carta nùù-nsiá còtó sài ndé ndoó-nsiá, te cuisì cuhuun inì sàhà-nsiá mate ñà-cudii inì sàhà-nsiá nduá cuní`. Ducán cachí, vachi tuxí inì ñà-ndúá cudí inì yùhù sàhà-xí, divi nduú ñà-cudí stná ini mii-nsiá sàhà-xí.

⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì nacani inì na ní tiai carta mà; cuàhà gá nì dandòhí mii, ndè nì sacui. Doco màdi sàhà-ñá cuní dacúhúún inì mii-nsiá nduá nì tiaiàmà; còó, cuisì sàhà-ñá ni cündáà ini-nsià ñà-cuàhà gá cuú inì sàhà-nsiá.

Xiñuhu cuicahnú ini-ndà sàhà iin nècuàchì nì quida xi cuàchi nú sàni cuu-ne arrepentir

⁵ Nú iá iin-nsia nì cuhuun ini dava-nda sàhà-xí, pues màdi yùhù nduú ana nisa icumi guá tnùnsí ini jaàn. Còó, mii stná-nsià nisa icumi xì ñà-jaàn, siquiera iyuhá. “Iyuhá”, cachí, sàhá màsà quídá cuàhà güé-ñà. ⁶ Doco vichi, sà-íá; còó gá necesidad càhàn duchi gá ini-nsià xì nècuàchì nì quida falta mà nacua nì càhàn-nsià xì-né na ní nataca-nsià daa. ⁷ Vichi xiñuhu cuicahnú inì-nsia sàhà-né, te nacuahandee ini-nsià nè sàhá màsà cóó-né cuàhà tnùnsí ini, te cundeámà nùù-né. ⁸ Ñàyùcàndüá, sacúndahví` nùù-nsiá ñà-càhàn vii-nsiá xì-né vichi, te cachi-nsià xì-né ñà-cùù ndisa inì-nsia sàhà-né. ⁹ Cunaha-nsiá, na ní tiai carta mà nùù-nsiá daa, divi sàhà-ñá cundaà inì a cúníní-nsiá, á cóó nì sandua. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, nú xicáhnú ini mii-nsiá sàhà falta xi iin nèhivì, dandu ducání quídá stná yùhù. Te nú iá ndisa ñà-ndúá xiñuhu cuicahnú inì sàhà-xí, dandu guideà. Vachi sàhà ñà-vaha xi mii-nsiá nduá. Te indéhe Cristu; ináhá-yâ (nansa quida-nda). Pues xiñuhu cuicahnú tnahá ini-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá ¹¹ màsà níhíndèè ñà-malu dacà-síndò, vachi ináhá-ndà, maña cuàhà ndisa-si.

Sàhà Jesucristu icúmí-ndá cundee-nda nùù nsidaa tnùndoho, xì sàhà nsidaa cuàchi

¹² Na ní quesai ñuu Troas ñà-cachitnùhi palabra ì xí Cristu, dandu nì cundaà inì iá ndisa nansa guide cuàhà chuun xi Stoho-ndà Señor (ñuu yucán) nì cùí. ¹³ Doco cóni cùí

coi contentu yucán, vèchi còò ñani-ndà Tito nì ndácùhin. Ñàyùcàndüá, nì ndaquìndèi xì nècuàchì ñuu mà, te nì quihin tui ichì vèxi ladu Macedonia yohó. ¹⁴ Doco ansivéhé Dios, vèchi nicanicuahàn chindéé Jesucristu ndohó, vètùni cundee-nda nùù nsidanicuú tnùndoho. Te chindéé stná-yàndó na cachítñùhu-nda palabra ìì xí-yá inicutu sàhà-ñá cundaà ini nèhivì nansa iá ichì-yá, dandu na ian inicutu xítia iin dico tnami nduá. ¹⁵ Vèchi nsiùhù, (na cachítñùhu-nsi palabra) sàhà Cristu, dandu na ian xítia iin dico ndiaha nduá, te na ian sahán tnamiá nùù Dios, (vèchi cudíi ini-yà sàhà-ñá). Te nèhivì ñuhiví, na ian sahán stná dico palabra mà nùù-né, ni cùndúú-né nècuàchì càcu anima-xi, te ò nècuàchì ndañúhú anima-xi. ¹⁶ Nèhivì ndañúhú anima-xi, có-cudíi ini-nè palabra mà, vèchi nahi dico nsì nduá nùù-né, te yúhí-nè cui-nè quida. Doco nècuàchì icúmí càcu anima-xi, còó, na ian tnami gá palabra mà nùù-né, vèchi sàhàmà vètùni nìhì-né vida ndiaha. Pues sàhà nsidaájàn, cuisì nèhivì vèha ndisa xiñuhu (cachitnùhu xi palabra mà). ¹⁷ Ñàyùcàndüá nsiùhù, có-quidá-nsí na quidá cuàhà nèhivì, quidá ndevàha-ne xì palabra ìì mà. Còó; có-dàndàhvì-nsì ni-iin nèhivì. Mii-yá ináhá-yà nansa quidá-nsí, cachí ndàà-nsì xì-né nacua nì cachi-yà xì nsiùhù, càhàn vii-nsí xì-né, vèchi nèhivì xí Cristu nduú-nsí.

3

Nansa iá tratu saa nì saquin Dios xì nèhivì

¹ Ñà-jaàn cachí-nsì xì-nsiá, doco màdì-ñá ndaníhí-nsì tnùñuhu xí mii-nsí nduú túá. Ni còò stná necesidad cunihi-nsi iin tutu nduú recomendación na sàà-nsi ndé ndoó-nsiá, ni còò stná necesidad càcàn-nsi iin tutu nùù-nsiá (ñà-cunihi-nsi cùhùn inga ñuu), mate ducán quidá dava nèhivì. ² Vèchi divi mii-nsiá nduú-nsiá nahi tutu (quidà-xì nsiùhù recomendar), vèchi mà úhì cundehè nèhivì (ñà-quidá víi-nsiá), te cundaà ini-nè (ñà-ndáà nduá cachí-nsì). Na iin carta xínduu-nsia, cachí, te na ian itándiaa palabra xan ini anima-nsi, ducán nduá. ³ Na iin carta nì tiaa mii Cristu nduú-nsiá, vèchi (na ní cachitnùhu-nsi palabra ìì xì-nsiá), dandu na ian nì dàsàà-nsi carta mà nì sandua. Doco màdì tinta nì tiaa Cristu carta mà. Còó, sàhà Espíritu Ìì xí mii-yá iá nicanicuahàn, ducán nì tiaa-ya ini anima-nsiá, màdì ìcà iin yùù chipála.

⁴ Ináhá-nsí ñà-ndáà nduá cachí-nsì yohó, vèchi cundéé ini-nsì Dios sàhà-ñá xiníndísâ-nsí Cristu. ⁵ Doco có-tùxí ini-nsì vètùni sàà mii-ní nsiùhù ñà-quida vii-nsí chuun yohó. Còó, cuisì nú chindee Dios nsiùhù, dandu vètùni sàà-nsì quida-nsi chuun (xi-ya). ⁶ Ñàyùcàndüá, sàhà mii-yá vètùni cachitnùhu vii-nsí xì nèhivì nansa iá ley saa xí-yá. Te ley mà, có-ndüá

palabra nì tiaa uun-ni; còó, palabra nì taxi Espíritu ìì xí-yá nduá. Vàchi nú letra uun ni cúnduá, dandu cuisì cuàhàn cachàmà xì-ndà ñà-cui-ndà; doco tucu quidá Espíritu ìì; puru vida ndiaha sáha-ya.

7-8 Ñà-ndáà nduá, ndiaha gá nìsa ìa ley sàhana mate ìcà yùù chipála nì sàcùtandiaà. Vàchi (na ní nihì Moisés ley mà), nì nanchiì ndiaha nùù-né, te sàhà ñà-yùcán mànicuí gá cundehè nèhivì Israel nùù-né. Doco inga iin ratu gá, dandu có-nchií gá mà. Ñàyùcànduá, nú ni cachí-ndà ndiaha gá nìsa ìa ley primeru mà, te cutu ñà-sàà-ndà cui-ndà cachá', dandu chicá nàhà xicà ndiaha gá iá (palabra cachí) Espíritu ìì. ⁹ Cunaha-nsiá, sàhà ley sàhana ma vátùni nì cundaà ini-ndà iá castigu sàhà cuàchi-nda. Doco nú ni cachí-ndà ndiaha gá nì ìa na ní quesaa ley mà, dandu chicá más ndiaha palabra saa cachítñuhu xi-nda nansa ndee vaha-nda nùù-yá. ¹⁰ Te vichi, sàhà-ñá yáha ga nsiha palabra saa ma, ñàyùcànduá có-quidá gá-ndà cuenta nsiha gá ley primeru mà. ¹¹ Doco nú ni cachí-ndà ley ndiaha nduú ley sàhana ma, te cóni ìa naha cuáhà', dandu vihi gá ndiaha ndisa iá palabra saa, vachi nicanicuahàn icúmíá coa.

¹² Te vichi, sàhà-ñá ináhá-ndá iá tnùndé ini ndiaha xi-nda ma, ñàyùcànduá có-yùhí-nsì càhàn vate-nsí xì nèhivì. ¹³ Có-quidá-nsí na ian nì quida Moisés, nì chidàhvi-ne nùù-né xì iin sìcoto sàhá màsà cúní nècuàchì (raza-nè) Israel na cueé-ni cueé-ni ndáhvà ñà-tnùù ndiaha nùù-né. ¹⁴ (Te seña nduámà) ñà-cóni cúndáà vaha ini nècuàchì Israel yucán. Te dècuèndè stná tiempu vichi, ducán iá na ian ídàhvi sàxínítnùní-nè iin sìcoto, ñàyùcànduá có-sàà-nè cundaà ini-nè na iníni-nè cahví nèhivì tutu xi ley sàhana. Cuisi-ní nú ni quíhvi-ne ichì Cristu, dandísá, vátùni sàà-nè cundaà ini-nè. ¹⁵ Te dècuèndè stná vichi, na cahví-né (tutu nì tiaa) Moisés mà, ducán iá na ian ídàhvi ìì sàxínítnùní-nè, (có-cùndáà ini-nè). ¹⁶ Doco nú ni quíhvi-ne ichì Stoho-ndà Señor, dandísá cuxio ñà-dàdàhvi xi sàxínítnùní-nèmà, te claru mànihì ini-nè. ¹⁷ Vàchi Stoho-ndà Señor, divi Espíritu ìì nduú-yá, te ndéni nì cui ni cóó Espíritu ìì xí-yá, yucán ndisa nuná ñuhiví ìì xí-yá nùù-ndà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, ndohó, sàni cundaà ini-ndà, có-ídàhvi ga nùù-ndà (nahi Moisés), còó. Te ñà-ndiaha guá sàni nàcòo anima-ndà nì quida-ya, ñàyùcànduá, queámà na ian nduu-nda iin yùtátá nchií ndiaha quidá iin luz. Te cueé-ni cueé-ni dáma stná-ndà dècuèndè sàà-ndà coo ndiaha-nda nahi mii-yá. Pues divi ñà-jaàn nduá quidá-yá xi-ndà, vachi Espíritu ìì nduú-yá.

4

1 Sàhà gracia xi Dios nì nihítáhvì-nsí chuun ndiaha quidá-nsí; ñàyùcàndüá, có-cùhúún ini-nsí. ² Mà túha-nsi quida dèhé-nsi ni-iin chuun chicuéhè, ni mà túha-nsi dandahví-nsi nèhivì; te mà túha stná-nsi dama-nsi palabra ìì xí-yá. Còó, puru ñà-ndácuisì nduá cachítñuhu vate-nsí xì-né. Mà úhì cundehè-néndô, te cachi-nè a quidá ví-nsí á coó. Te mii-yá, indéhe stná-yà nansa quidá-nsí. ³ Te nú cachítñuhu-nsi razón ndiaha xí-yá, te có-sâà nèhivì cundaà vâha ini-nè, pues ¿ndíá disáhà-xí nduámà? Divi sàhà-ñà nchícùn-nè ichì ndé cuàhàn-nè ndañuhu-né. ⁴ Vâchi quisi cahvi guá nèhivì ñuhivì yohó, sàni dàcuáá-si anima nèhivì có-xiníndísá sàhà ñà-màsà dátñùù ndiaha Dios sàxinítnùnì-nè; ñàyùcàndüá mà cùì cundaà ini-nè razón vâha sàhà Cristu, mate ndiaha gá-yà, te mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, na cachítñuhu-nsi palabra ìì, màdì sàhà mii-nsí cáhàn-nsí. Còó, sàhà Stoho-ndà Jesucristu cáhàn-nsí, te cuisì cachí-nsí sàhà nsiùhù ñà-ndùú-nsí nèhivì xinúcuáchí nùù mii-nsiá, vâchi ináhá-nsí (mànì cuáhà-nsiá) nùù-yá.

⁶ (Vichi cuní[^] nsinuu ini-nsià nansa nì cuu sànahà) na nisa ìin tnuu inicutu ñuhivì, te nì cachi Dios: “Ni coó luz”, te nì sàcòà. Pues ducán nì quida stná-yà xì ndohó, nì dàtnùù-yà ini anima-ndà, dandu nì cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te divi sàhájàn na ian nchií ndiaha stná nùù Jesucristu.

Iin-ni ni cúníhnú vâha ini-ndà Jesucristu nicanicuahàn

⁷ Ndisa ndudu ìì xí mii-yá nduá sàni nihítáhvì-ndà vichi, te nahi ñà-cuicà-ndà nduú stná mà. Doco có-cùnì cachà-mà ñà-càhnú gá poder icúmì ndohó, còó. Vâchi cuisì na ìin quidì ñuhù ndé ñuhú ndudu ìì mà nduu-nda. Ñàyùcàndüá nàhà xicà poder ndiaha xí mii-yá nduájàn. ⁸ Sahájàn, nsiùhù, có-cùhúún ini-nsí, mate yáha-nsi cuáhà tnùndoho, te nacánì cuáhà ini-nsi dava xichi, doco siempre iá nansa càcu-nsi. ⁹ Quini quidá nèhivì xì-nsí, doco có-nàcòó nihni Dios nsiùhù. Sahnì cuií-nè nsiùhù, doco mà cùì sàà-nè dandáñúhú dahuun-ne nsiùhù. ¹⁰ Na xicánúú-nsí ñuhivì yohó, siempre nihnú ini-nsi vihini cui-nsi nahi nì xihì stná Stoho-ndà Jesús. Doco nú ducán nihnú ini-nsi, dandu sàhámà vâtùni cundaà stná ini nèhivì ñà-ìtiácú stná-yà, te chindéé-yândô. ¹¹ Doco na ndoó ìi-nsí ñuhivì, nicanicuahàn ndoó-nsí tìxi peligrú cui-nsi sàhà-yá sàhà-ñà cundaà ini nèhivì ñà-divi vida ndiaha xí-yá nduá icúmì-ndá, mate siempre iá peligrú cui-nsi. ¹² Ñàyùcàndüá, nicanicuahàn ducán iá xì nsiùhù na ian cuáhàn-nsi cui-nsi, doco sàhà ñà-jaàn vâtùni nihì mii-nsiá nansa cutiacu-nsià vida ndiaha xí-yá.

¹³ Nùù tutu ìì dohó nì tiaa ìin nèhivì: “Yùhù xiníndísê mii-yá, ñàyùcàndüá, nì cachi ñà-ndüá nì cachi”. Pues nsiùhù,

divi ducán nihnú stná ini-nsi mii-yá nahi nècuàchì yucán, te sàhájàn cáhàn vate stná-nsi palabra xi-ya. ¹⁴ Te nsinúú ini-nsi nansa nì quida Yua-nda Dios, nì dãnátíacú-yà Stoho-nda Jesús. Ñàyùcànduá, divi ducán icúmí-yâ quida stná-yà xì ndohó, danátíacú stná-yàndó, dandu sàà nsidaa-nda nùù-yá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidanicuú ñà-nduá yáha-nsi, sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te nú sàhámà chicá cuàhà nèhivì nihì xì gracia xi-ya, dandu chicá cuàhà stná-nè naquimanì xì-yá sàhà-ñá nì quèé gà más tnũñuhu xí-yá. ¹⁶ Ñàyùcànduá, có-cùhúún ini-nsi, vâchi mate cueé-ni cueé-ni chicá cuítâ-nsi, doco anima-nsi, cóo, vâchi nsiquívì (chicá nácuàhandee ini-nsi) na ian ndusáá-nsi. ¹⁷ Ñà-ndáà nduá, ndoho-nda vichi, doco quida-nda cuenta na ian, sacù-ni nduá, te yàchì icúmíâ nsiha. Doco sàhà-ñá ndoho-nda vichi, cuàhà sàstnùhù ñà-ndiaha î xí-yá icúmí-ndá nihitáhvi-nda después, te nicanicuahàn cundua. ¹⁸ Ñàyùcànduá, có-ndulócò gà-nda sàhà ñà-nduá indéhe-nda ñuhivì yohó, cuisì (nihnú ini-nda) sàhà ñà-tañáha ga sàà-nda cuni-nda. Vâchi ñà-nduá túi indéhe-nda, ñà-yáha-ni nduá, doco (ñà-ndiaha î xí mii-yá), mate có-tuía cundehè-nda, doco nicanicuahàn cunaha-ñá.

5

¹ Có-quidá nú ni sàà ndañuhu iquicúñú-nda ñuhivì yohó, vâchi nahi vehe ndé ndoó toó-ní-ndá nduá. Doco ináhá-nda nú sàni nsiha, dandu cucumi-nda inga iquicúñú-nda iá ansivi, te na iin vehe saín-nda cundua, vâchi Dios icúmí quidavàha xán, màdi nèhivì, te nicanicuahàn icúmíâ cunahá. ² Doco tiempu vichi na ian sácàn ini-nda, vâchi yáha ga cuní-nda nihì-nda iquicúñú saa iá ndè gloria mà. Vâchi nahi vehe saa-nda cundua, te cunduu stná na ian màcùndixi-nda inga sìcoto saa. ³ Te ináhá-nda, nú sàni nihì-nda iquicúñú saa ma, màdi uun-ni coo anima-nda na ian chaá; cóo. ⁴ Doco mientras ndoó î-nda xì iquicúñú-nda ñuhivì yohó, sácàn ini-nda, có-cuú vâha ini-nda; doco màdi sàhà-ñá cuní-nda cuxio iquicúñú-nda icúmí-nda vichi nduájàn, cóo; ñà-cuní-nda naquihin-nda iquicúñú saa-nda nduá, dandu mà sàà gà-nda cui-nda, vâchi vida ndiaha icúmí-nda nihì-nda, te icúmíâmà cundee dahuan nùù ñà-cui-nda. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-nda ñà-nihitáhvi-nda ducán, vâchi sàni sàhatahvi-yándô Espíritu ìi xí-yá, doco cuisì tnùmanì primeru nduú Yà-ìi mà.

⁶ Ñàyùcànduá nihnú ndéé guâ ini-nda vichi. Te ináhá stná-nda ñà-mientras ndoó î-nda cuerpu xi-nda, dandu tañáha ga cui cuni-nda nùù-yá. ⁷ Vâchi na ndoo-nda ñuhivì yohó, cuisì nihnú vâha ini-ndáyá, màdiá xinínùù-ndáyá. ⁸ Pues vichi nihnú ndee ndisa ini-nda, cachí. Doco chicá cudii

ini-ndà nú ni nácóó-ndá iquicúñú-ndà yohó, te cùhùn-ndà cundoo-nda nùù-yá. ⁹ Ñàyùcàndùá dísàhà-xí sáhandee ini-ndà, áma cúdî ini-yà sàhà ñà-ndùá quidà-ndà, a sea sàndòò-ndà nùù-yá, te ò tàñáha ga sàà-ndà nùù-yá. ¹⁰ Vàchi nsidan-icuu-nda icúmí-ndá màcùita-nda nùù Stoho-ndà Cristu, te cachi-yà xì-ndà nansa ndisa iá, a sàni quida vii-ndà ñuhiví yohó, ò á cóó. Dandu cuàha-yàndó ñà-ndùá ndiá ìcà iin iin-nda nihì-ndà. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nsiùhù, yúhì-nsi còtó mà ndóo ini-yà sàhà-nsí, te sàhámà càhàn-nsi xì nsidaa nèhivì áma (cúníndísá stná-nèyà).

Vàha ndisa ni cóó anima-ndà, màdìá datiaá uun-nda quida vii-ndà

Ináhá vâha Dios nansa iá anima-nsi, te cahnú gá Dios ni cundáa vâha stná ini mii-nsiá nansa nihnú ini-nsi. ¹² Tucutu cachí-nsi xì-nsiá ducán, doco màdì ñà-cùnì-nsi càhàn vii-nsí sàhà mii-nsí nduá, cóó. Cuisi nandúcú-nsí nansa cui cudî inì-nsia sàhà-nsí, te ducán nihì-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùù nècuàchì (xítñuhu xi-nsí), vâchi nècuàchì mà, có-ndùlócô-nè nú iá vâha anima-ndà, á cóó. Doco nú datiaá uun-nda quida vii-ndà, xì ñà-jaàn cudî ini-nè.

¹³ Te nú tuxí ini-nè loco-nsi, pues sàhà mii-yá nduá. Te nú ndisa nècuàchì nihnú ví inì-xi nduú-nsí, dandu divi sàhà-ñá vâha xi mii-nsiá nduú stná mà.

Nansa cui nàcùndoo vâha nèhivì nùù Dios

¹⁴ Cunaha-nsiá, yâha ga cuú ini Cristu sàhà nsidaa-nda, ñàyùcàndùá icúmí-nsí quida-nsi ñà-ndùá quidá-nsí. Vâchi nì xihì-yà sàhà-ndà, te mate imindaa ana nì xihì, doco cuenta xi nsidaa-nda nduámà. Ñàyùcàndùá quidá stná-ndà cuenta na ian sàni xihì stná nsidaa-nda. ¹⁵ Te nú sàni xihì-yà sàhà nsidaa ndohó nècuàchì itiácú, dandu có-xiñùhù gá-ndà cundoo uun-nda ñuhiví, te quida-nda cuisì ñà-cùdî ini mii-nda; cóó. Cuisì mii-yá xiñuhu cunihnu ini-ndà, vâchi mii-yá nì xihì sàhà-ndà, te nì natiacu-yà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, vichi có-ndèníhí gá-nsi ni-iin nèhivì na ian ndeníhí stnahá nèhivì ñuhiví yohó. Cóó. Mate antes dècuèndè stná Cristu nì sandenihi-nsi na quidá nèhivì ñuhiví yohó, doco vichi cóó cá. ¹⁷ Sàhámà (cundáa ini-ndà), nú ndóo ndisa-nda ladu xi Cristu, dandu nèhivì saa nduu-nda. Sàni yâha nsidaa ñà-ndùá nìsa ìa antes, te vichi sàni ndusaa nsidanicuú iñàha nùù-ndà.

¹⁸ Pues nsidaámà, cuisì ñà-nduá nì quida (Yua-nda) Dios sàhà-ndà nduá. Ñàyùcàndùá, vátuni nì nàcùndoo vâha-nda xì-yá sàhà obra nì quida Jesucristu. Te nsiùhù, sàni nihítàhvì stná-nsi chuun ñà-càhàn-nsi xì nèhivì sàhà-ñá nàcùndoo vâha stná-nè xì-yá. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, dohó cachí-nsi xì-né, ñà-íá Yua-nda Dios anima Cristu (na ní xihì-yà nchìca cruz), te ducán nì nihì-yá nansa nàcùndoo vâha nsidaa nèhivì ñuhiví

nùù-yá, mà cútní gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne. Daaní, nì sàha-ya nsiùhù chuun ñà-cachitnùhu-nsi xì nèhivì nansa vátùnì nàcùndoo vàha-ne xì-yá. ²⁰ Sàhà ñà-jaàn cuenta xi Cristu xicánúú-nsí cáhàn-nsì xì nsidaa nèhivì. Doco (màdi ndisa nsiùhù cáhàn), Dios nduú ana cáhàn xì-né, na ian sacúndáhvî-yà nùù-né sàhà palabra xi-nsi. Ñàyùcàndüá, cáhàn-nsì cuenta xi Cristu, sacúndáhvî-nsì nùù-né, á ma nàcùndoo vàha-ne xì (Yua-nda) Dios. ²¹ Vàchi Dèhemanì-yá, còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá, doco sàhà ndohó nì chitnùnì ini Yuamáni-yá ñà-nacuida-ya castigu xi-nda, na ian mii-yá nì quida-ya nsidaa falta xi-nda. Te divi sàhámà nú nchícùn-ndàyá, dandu ñà-sàni ndee vàha dahuun-nda nùù-yá nduá.

6

Quivì vichi nduú meru quivì nàcùndoo vàha-nda xi Dios

¹ Chuun ìì xí mii-yá nduá quidá-nsí, te cutnàhâ stná-yà xì-nsí nùá; ñàyùcàndüá, sacúndáhvî-nsì nùù-nsiá ñà-màsà cúndüá uun-ni nì nihítáhvî-nsiá gracia xi-ya. ² Vàchi dohó cachí-yà nùù tutu ìì:

Meru tiempu vàha nì sandua na (ní sacundahví-nî) nùí, ñàyùcàndüá nì inini, te nì indehè ndahví mii-ní. Nì chindeí mii-ní, vachi meru quivì dacácuì nèhivì nì sandua.

Pues cunaha-nsiá, vichi vichi nduú meru quivì nihì-ndà gracia xi-ya; divi quivì vichi nduú meru quivì (cuní-yà) dacácu-yàndó.

Nansa iá modo vù nì quida Pablo chuun ìì xí Jesús

³ Nsiùhù, quidá-nsí lucha ñà-màsà quidá-nsí ni-iñàha ñà-cuitnùhu nèhivì nsiùhù, vachi có-cùní-nsì daquéé cuàchi-ne dìquì chuun ìì quidá-nsí. ⁴ Mate cuáhà iñàha yáha-nsi, doco cuní-nsi quida vù-nsí chuun, áma cúndáà ini nèhivì ñà-divi nùù Dios xinúcuáchí-nsí. Doco dava xichi cuàhà gá icúmí-nsí quidandee ini-nsì, te ndoho cuahà-nsí. Cuàhà vida yáha-nsi, xì cuàhà tnùndoho. ⁵ Dècuèndè sahní cuií-nè nsiùhù, te chicadí-nè nsiùhù; te dava xichi nacuídà stná-nè sàhà-nsí. Ùhì gá iá chuun quidá-nsí. Xicánúú-nsí desveladu, te xíhì stná-nsì doco. ⁶ Doco quidá-nsí lucha ñà-màsà cóó ni-iin falta xi-nsi. Cuisì ñà-ndüá ináhà-nsí (nùù Dios) nduá cachí-nsì xì nèhivì. Te quidándéé stná ini-nsì sàhà-né, vivì-ni quidá-nsì xì-né. Te chindéé stná Espíritu ìì xí-yá nsiùhù sàhà ñà-nì cùù ndisa ini-nsì sàhà-né. ⁷ Puru ñà-ndüú ñà-ndácuisì xí Dios cáhàn-nsì xì-né, te chindéé stná ndudu ìì xí-yá nsiùhù. Te ¿índü arma nihí-nsí? Cuisì ñà-quidá ví-nsí nacua cuní mii-yá, divi ñà-jaàn nduá chindéé-nsí mii-nsí, te quidá-nsí

mii-nsí defender. ⁸ ò sea cañúhu-né nsiùhù, te ò cahíchì ini-nè nsiùhù, iin-ni quidá-nsí seguir chuun xi-nsi. Mate daquéé cuàchi-ne dìquì-nsí, te ò tavá-né tnũñuhu xí-nsí, có-quidá mà. Tnuhu-nsí cahan-né, doco có-quidá, vàchi micuísì ñà-nduù ñà-ndàà cáhàn-nsì xì-né. ⁹ Te mate dava-ne nacuaá-né nsiùhù, doco cuàhà gá stná-nè ináhá vâha-ne nsiùhù. Cuàhà xichi cuàhàn-nsì cui-nsì nì cùí, doco itiácú ìi-nsí. Dandohó stná-nè nsiùhù, doco tañáha ga nìhì-né cahni-né nsiùhù. ¹⁰ Mate iá nansa ndoó-nsí tnũnsí ini, doco nicanicuahàn ndoó stná-nsì contentu. Ndahví yáha stná-nsì, doco divi sàhà nsiùhù níhì cuàhà nèhivì ñà-cuicà (ndiaha xí Dios). Còò ni-iñàha icúmí-nsí ñuhivì yohó, doco nsidanicuú iñàha sàni nìhitáhvi-nsí cucumi-nsí.

¹¹ Mii-nsiá nècuàchì ñuu Corinto, claru sàni dàtúí nùu-nsiá nsidaa ñà-nduá niñú ini. Sàni cachi xi-nsiá nsidaa ñà-nduá ñuhú ini animè. ¹² Ñàyucànduá, nùu yùhù, còò desconfianza, vàchi màni cuàhà-nsiá nùí. Mii-nsiá nduú ana cuí desconfiar. Cuenta xi mii-nsiá nduájàn, màdì yùhù. ¹³ Na iin yua-nsiá, ducán cáhìn xi-nsiá vichì, te cachí` xi-nsiá ñà-cuú ndisa ini sàhà-nsiá. Ñàyucànduá sacúndáhvì` nùu-nsiá ñà-ducánì ni quidá stná-nsiá xì yùhù.

Na iin vehe Dios nduu-nda

¹⁴ Màsà nácuátnáhá-ndá xí nèhivì có-xiníndísá-xí mii-yá, vàchi nahi yunta có-ndùdává queámà. ¿A ndísá vátùni nacuaastnahá ñà-lá vii xì ñà-lá quini? Còò, ni mà cúí nacuaastnahá stná ñà-nchìì orá xì ñà-ìin tnúú. ¹⁵ Ni mà cúí nacuaastnahá stná Cristu xì ñà-malu Satanás. Stná iin nècuàchì xiníndísá, mà váha nacuaastnahá-né xì iin nèhivì có-xiníndísá. ¹⁶ Te ò iin veheñùhu ìi xí Dios, ¿a váha cuíta stná yuú yócò yucán? Còò. Pues cunaha-nsiá, nahi veheñùhu ìi ndé iá Dios vivu, ducán xínduu stná ndohó, vàchi dohó cachí-yà nùu tutu ìi:

Yùhù cuàhìn coi ndé ndoó-né, te cacanu stnài mahì-né, vàchi ana cahvi-né cundui, te mii-né, nèhivì xí cunduu-ne.

¹⁷ Ñàyucànduá, dohó cachí stná-yà:

Quee cuaán-nsiá nùu nsidaa nèhivì (malu mà), màsà cúndóò gá-nsiá mahì-né. Ni màsà tníi-nsiá ni-iin ñà-siquini, dandu cudìì inì sàhà-nsiá, ¹⁸ te cundui na iin yua-nsiá, te mii-nsiá cunduu-nsia nahi dèhi, cachí Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana icúmí xí nsidanicuú poder.

7

¹ Pues ducán sàni cachi-yà quida-ya xì-ndà, ñani màní. Ñàyucànduá, xiñuhu-ñá nacoo dahuun-nda nsidanicuú ñà-lá quini, a ducán nduá cuàchi quida-nda xi ndahàsáhà-ndà, te ò ñà-nduá quida-nda cuisì ini anima-ndà. Nsiquíví chicá más xiñuhu cunihnu ìi ndisa ini-ndà, te yuhí stná-ndà (còtó mà cùdíì) ini-yà sàhà-ndà.

Nansa ni naxicocuïn ini nècuàchì ñuu Corinto sàhà falta xi-ne

² Sacúndáhvî-nsì nùù-nsiá ñà-nì nácúnihnú vaha ndisa ini-nsiá nsiùhù, vachi cóni quidá quíni-nsí xì ni-iin-nsia; ni cóni dátúcù-nsì ni-iin-nsia; ni cóni dandàhví stná-nsì ni-iin-nsia. ³ Doco màdiá daquéè cuàchi dìquì-nsiá nduá cachí` xì-nsiá ducán. Còó, vachi sàni cachì xì-nsiá ñà-màni cuàhà-nsiá nùí, te nicanicuahàn nihnú inì mii-nsiá ini anímè, a ducán itiácú-ndà ñuhíví, te ò ni sàà-ndà cui-ndà. ⁴ Cuàhà gá confianza sà-ìcúmí xì-nsiá vichi, te cudì gá inì sàhà modo nihnú inì-nsia, ñàyùcànduá, mate ni sái yàhi cuàhà tnùndoho, doco cudì inì, vachi sàni ndòo vaha inì sàhà-nsiá, te contentu ié` vichi.

⁵ Doco cunaha-nsiá, na ní quesaa-nsì ladu Macedonia yohó, mànicúì cundoo dadí-nsí. Cuàhà iñàha sadí xì nùù-nsí, te cuàhà nèhivì xini ùhì xì-nsí, dècuèndè ini stná anima-nsì ni nacani cuahà ini-nsì. ⁶ Doco iá ana chindéé xí nècuàchì cuhúùn ini-xì, divi mii-yá; ñàyùcànduá na ní ndacùhun tnahá-nsí xì Tito, cuàhà gá ni nacuahandee ini-nsì na ní xini-nsinè. ⁷ Te màdi cuisì sàhà-ñá ni quesaa nècuàchìmà ni cudì ini-nsì; còó, vachi sàhà stná ñà-nì cudì guá ini mii-né sàhà-nsiá, ñàyùcànduá ndiaha gá ni ndòo ini-nsì. Vachi ni nacani-ne xì-nsí ñà-cudì ini-nsiá cuni-nsiá nsiùhù inga tu, te cuú cuàhà stná-nsiá sentir (sàhà ñà-nduá ni quida-nsia). Sànihnú vaha inì-nsia nsiùhù, cachí-nè. Pues sàhà nsidaájàn chicá ni nihì yùhù ni ndudì inì.

⁸ Cunaha-nsiá, mate ní sandoo-nsia tnùnsí ini ni quida tutu ni tiai daa, doco có-ìé` arrepentidu sàhámà vichi, mate antes ndisa, ni nacani inì nanduu gué` ni tiaiàmà cahín, vachi (ni xini) ni sàcùndoo-nsia tnùnsí ini, mate iyuhu-ní quivì. ⁹ Doco vichi sàni ndudì tú inì. Doco màdi sàhà-ñá ni cuhuun inì-nsia nduájàn. Còó, divi sàhà-ñá ni nihì-nsiá ni cuu-nsia arrepentir na ní nsihi ni cuhuun guá inì-nsia mà. Vachi ñà-nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini mà, iin obra ndiaha xí Dios ni sandua, màdiá iin dañu ni quidá-nsí xì-nsiá. ¹⁰ Vachi nú Dios nduú ana quidà-xì tnùnsí ini xi-nda, dandu vátùni sàà-ndà naxicocuïn ini-ndà, te nihì-ndà càcu-nda. Te nú sàni càcu-nda, dandu mà nunca naxicocuïn gà ini-ndà sàhájàn. Doco nú ndoo-nda tnùnsí ini nahi dava ga nèhivì ñuhíví, mà úhì cah-niámàndó. ¹¹ Doco mii-nsiá, sàhà-ñá Dios ni sàha xi-nsiá tnùnsí ini mà, (cuàhà gá ñà-vàha sàni quea nùù-nsiá). Vachi ni quesaha-nsiá nacáni sahnú inì-nsia sàhà ñà-nduá ni cuu, te ni cunsihi ini-nsiá cuxio dahun falta mà nùù-nsiá. Còni ndóo ga inì-nsia sàhà chuun quini ma, dècuèndè ni yùhí stná-nsiá. Dispuestu ni ndòo-nsia naquida vii tú-nsiá, te ndundaà vaha sàhà chuun ma. Dandu ni nsinuu stná inì-nsia yùhù. Pues vichi sàni cundaà inì ni quida-nsia, sà-íá vii anima-nsiá. ¹² Na ní tiai carta mà, màdi cuisì sàhà nèhivì ni quida xi falta mà

nì tiaià. Nì màdì cuisì sàhà stná nèhivì nì ndoho sàhà falta mà; còó. Nì tiài sàhà ñà-nì sàà-nsià mànhì vâha inì-nsià ñà-cùú ndisa ini-nsi sàhà-nsiá, nacua ináhá mii-yá. ¹³ Te vichi sàhà-ñá sàni cundaà vâha inì-nsià ñà-dùcán nduá, ñâyùcànduá sàni ndòo vâha inì. Te chicá más nì cudii stná inì na ní xini ñà-contentu guá nì ndòo stná Tito sàhà-nsiá, vâchi yâha ga nì cudii ini-nè nì quida-nsià. ¹⁴ Te divi nacua nì cachì xì-né antes ñà-ináhî, icúmî-nsiâ quida vii-nsiá, (pues ducán nì cuu ndisa). Ñâyùcànduá, có-cùcáhán nú nì cachì ducán. Vâchi nacua nì cachì xì-né, ducán nì xini-nè ñà-ndàà nduá nacua iá ndàà nsidaa palabra (ì) nì cachì xì-nsiá antes. ¹⁵ Te mii-nsiá, chicá màni stná-nsià nùù-né vichi, vâchi cudî ini-nè na nsinúú ini-nè nansa nì quida-nsià, vâchi nì quidañuhu-nsiánè na ní sàà-nè yucán, te nì inini vii-nsiánè dècuèndè nì quidi stná-nsià nì yùhî guâ-nsià. ¹⁶ Ñâyùcànduá, yùhù cudî inì vichi, vâchi ináhá vâhi vâtùni cahvi xì-nsiá (ñà-quida vii-nsiá).

8

Xiñuhu chindee tnaha-nda quivì iá necesidad xi ñànìtnaha-nda

¹ Ñàni, cuàhìn nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá gracia sàni quida Dios xì nèhivì xì-yá ndoó ladu Macedonia. ² Vâchi mate cuàhà gá tñùndoho yâha-ne, doco contentu ndoó-né. Te mate ndahví gá-nè, doco nì cudii ini-nè, (nì quida stná-nè cooperar), ñâyùcànduá, cuàhà gá ñà-nduá nì taca. ³ Vâha ga voluntad icúmî-nè, ináhî, vâchi nì sàha-ne ñà-nduá sàà-nè quida-ne; còó, dècuèndè más ñà-nduá sàà-nè quida-ne nì sàha-ne, mate ndahví dahuun-ne. ⁴ Doco nì sacundahví-nè nùù-nsí, áma cuáha-nsi quida stná-nè cooperar chindee stná-nè nècuàchì (ndahví) nchícùn stná xì Yua-nda Dios. ⁵ Te divi ducán nì quida-ne. Te más gá nì quida-ne nùù ñà-nduá nì tuxi ini-nsi cuàhàn-nè quida-ne, vâchi primeru nì dâyâha-ne mii-né ndahà Stoho-ndà Señor, dandu después nì ndòo stná-nè cunini-ne ñà-nduá cachi nsiùhù según nansa cuni stná mii-yá.

⁶ Pues sàhà nsidaámà sàni cachi stná-nsi xì Tito ñà-nì cáhàn-nè xì mii-nsiá, áma quidá màni stná-nsià, te cuacatnahá nsihi cooperación xi-nsià, vâchi divi nècuàchì mà nduú ana (nì cáhàn xì-nsiá) primeru sàhájàn.

⁷ Mii-nsiá, cuàhà gá sàni nihítahví-nsiá (nùù Yua-nda Dios). Xiníndísâ fuerte-nsià, te cáhàn ndiaha stná-nsià palabra xi-ya. Sàcùndàà vâha stná inì-nsià sàhà ichì-yá, te dii gá stná inì-nsià cunchicùn-nsià ichì mà. Daaní, cuú cuàhà stná inì-nsià sàhà-nsí. Ñâyùcànduá, ndiaha gá coo nú ni cútùha stná-nsià quida-nsià cuàhà obra ñà-chindee stnaha-nda.

⁸ Màdì-ñá dandacuí nùù-nsiá nduá yohó, còó. Cuisì cuní cundaà inì-nsià ñà-cuàhà guá sàni cunsihi stná ini nèhivì

dava ga (nì quida-ne cooperar), te cuní stnái cunahà claru ñà-cuahà guá cuú ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia. ⁹ Vàchi ináhá stná-nsià ñà-ndiaha guá nì quida Stoho-ndà Jesucristu; cuica sàstnùhù iá-yà (gloria xi-ya), doco sàhà ndohó nì quixi ndahví-yà, te ñàyücàndüá, vätüni nì nihì-ndà ñà-cuicà ndiaha ndisa.

¹⁰⁻¹¹ Vichi cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-ndüá tuxí ini yùhù sàhà chuun yohó. Cunaha-nsiá, ndiaha gá nì quida-nsia agua na ní cunsihi inì-nsia, te nì quesaha-nsiá (datacá-nsiá algu). Ñàyücàndüá, chicá vaha ni dâxînu dahuun-nsia obra mà vichi. Te nacua nìsa cudîi guá inì-nsia daa, ducani xiñuhu quida stná-nsià seguir vichi, te cuàha-nsia cooperación xi-nsia según nansa sàà iin iin-nsia cuàha-nsia. ¹² Vàchi nú iá vaha voluntad xi-nda cuàha-nda, dandu cudîi ini Dios sàhà-ndà, (a cuáhà', ò iyuhá), vàchi según ñà-icúmí-ndá ndüá; có-xìcàn-yà ñà-có-icúmí-ndá.

¹³ Madiá cunî ndundahví mii-nsiá, te nducuica nècuàchìmà. Còó. ¹⁴ Cuisì cunî ñà-dava dava ni coá. Vàchi vichi icúmí mii-nsiá algu, te vätüni chindeámà nèhivì iá guá necesidad xì. Daaní, na quívi coo stná necesidad xi mii-nsiá, vätüni chindee stná nècuàchìmà mii-nsiá. Ducán dandu sàà ndudava ñà-ndüá icúmí nsidaa-nda. ¹⁵ Cunaha-nsiá, divi ducán cachì stná nùu tutu ìì ndé cachá': "Nècuàchì nì dâtàcá cuahà (ñà-cuxi-ne), cóni cùyódoá nùu-né; te nècuàchì nì dâtàcá xì iyuhu-níá, nì cóni quidá máníá nùu-né".

Nansa nì quida Pablo recomendar Tito nùu nècuàchì ñuu Corinto

¹⁶ Ansivéhé Dios sàhà gracia nì quida-ya xì Tito, vàchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù, iin-ni cuní stná-nè chindee-né mii-nsiá. ¹⁷ Ñàyücàndüá, na ní càhìn xì-né (ñà-nì cùhùn-nè ndé ndoó-nsiá) nì dandàa-nè. Te voluntad xi-ne nì sanduu stná, vàchi cudîi gá stná ini-nè sàhà-nsiá.

¹⁸ Daaní, iá stná inga ñani-ndà icúmí cutnahá stná xì Tito sàà. Cuahà tnùñuhu icúmí-nè nùu nsidaa nèhivì xí Dios ndoó cuahà ñuu, vàchi cuahà gá chindéé-nè xítia razón ndiaha xí-yá. ¹⁹ Te divi stná-nè nì quee-ne nombradu ñà-cutnahá-né xì-nsí chindee stná-nè xì obra quidá-nsí (sàhà nècuàchì ndahví). Te ¿indù chuun quidá-nsí obra mà? Divi sàhà-ñá ni queé más tnùñuhu xí Dios, te cundaà stná ini nèhivì ñà-cuahà guá cudîi ini-nsià quida-nsia obra. ²⁰ Ñàyücàndüá, (cutnahá stná nècuàchìmà xì-nsí) sàhà-ñá màsà níhìndèè nèhivì cuitnùhu-ne nsiùhù sàhà dihùn mà, vàchi cuahà gá ndüá sàni taca. ²¹ Cuní-nsì quida vii-nsí nùu nsidanicuú chuun xi-nsi, vàchi indéhe Dios. Doco nùu stná nèhivì cuní-nsì quee vii stná mà.

²² Daaní, iá stná inga ñani-ndà techuún-nsí cutnahá stná-nè sàà jaàn. Cunaha-nsiá, cuahà gá chuun sàni

sàha-nsinè, ñàyùcàndùá sàni cundaà ini-nsì cúnsìhi ndisa ini-nè quidá-né chuun xi mii-yá. Te vichi chicá más cudíi ini-nè, vàchi ináhá-nè cuàhàn-nsià quida stná-nsià cumplir vichi. ²³ Ñàyùcàndùá, nú ndàcàtnùhù nèhivì ana nduú Tito, pues cachi-nsià xi-né ñà-divi compañeru yùhù nduú-né; ndùu-nsì iin-ni quidá-nsí chuun ìì xí-yá ñà-chindee-nsì mii-nsiá. Te nú ni ndàcàtnùhù stná-nè sàhà dava ga ñani-ndà (icúmí sàà), dandu cachi-nsia ñà-ndùú-né nècuàchì nì quida nèhivì xí Dios nombrar, te quidá víi stná-nè nacua cuní Cristu. ²⁴ Ñàyùcàndùá, quidañuhu-nsiá nsidaa nècuàchì mà sàhà-ñá cundaà ini-nè màni ndisa-ne nùù-nsiá, te ducán cundaà stná ini nèhivì xí-yá ndoó cuàhà inga ñuu. Te nú ducán màni guá quida-nsia xi-né, dandu cunahà claru stná divi ñà-ndàà nduú nsidaa ñà-vàha sàni cachi xì nèhivì sàhà-nsiá.

9

Ñà-ndùá disáhà-xí nì techuún Pablo nèhivì cùhùn ñuu Corinto quihìn xi cooperaciòn sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi còò necesidad cachi guè xì-nsiá sàhà ñà-ndùá datacá-nsià sàhà nèhivì xí Dios, ² vàchi ináhí iá cuàhà voluntad xi-nsia, te ducán sàni cachi stnáì xì nècuàchì ladu Macedonia yohó. Vàchi cudíi inì nacani xi-né nansa quidá-nsiá ladu Acaya jaàn, dècuèndè agua sàndòó-nsiá dispuestu chindee-nsiá, cachí xì-né. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá stná nècuàchì ladu yohó sàni ndudii stná ini-nè (cuàha-ne). ³ Doco de todos modos, cuàhìn techuún iin ùì ñani-ndà sàà ndé ndoó-nsiá (ñà-chindee-né) mii-nsiá datacá nsihi-nsia ñà-ndùá cuàhàn-nsià cuàha-nsia. Dandu cunahà claru ñà-ndàcuisì nduá nì cachi (xì nècuàchì ladu yohó), màdi tnùhu, vàchi icúmí coo ndisa cooperaciòn xi-nsia. ⁴ Vàchi cahví xì-nsiá ñà-coo listu nsidaámà, vàchi nú sàni sàà-nsì después, te tãñáha ga cuacatnahá, dandu cucahan núù-nsí, yùhù xì stná nècuàchì Macedonia cutnáhâ xí. Te mii stná-nsià, vihini cucahan núù-nsiá, nú coá. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì nacani inì, chicá vaha càhìn xì iin ùì ñani-ndà yohó ñà-codònùù-né sàà-nè chindee-né mii-nsiá cuacatnahá ñà-ndùá nì cachi-nsià antes mà. Dandísá, coo listuá, te cundua na iin tnùmanì ndiaha nì sàhatahvì-nsiá, màdiá nahi dihùn nì tavà-nsí nùù-nsiá.

⁶ Cuní nsinuu inì-nsia palabra yohó: nú iyuhu chihi-nda, dandu iyuhu cosecha nachivàha-nda; doco nú chihi cuahà-ndà, dandu cahnú coo stná cosecha xi-nda. ⁷ Cada iin iin-nda según cudíi ini-ndà, ducan xiñuhu cuàhatahvì-ndà; nú có-cuní ndisa-nda quida-nda cooperar, dandu còò necesidad cuàha-nda; màdi fuerza nduá. Vàchi Dios, cuàhà gá cudíi ini-yá nú iá vaha voluntad xi-nda cuàhatahvì-ndà iñàha. ⁸ Te vátùnì quida stná-yá cuàhà gracia sàhà-ndà, te nihì-ndà

nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùù-ndà. Ni-ñàha mà-quidá falta nùù-ndà, dandu vātùni quida stná-ndà nsidanicuú clase obra vaha. ⁹ Vachi dohó cachí stná nùù tutu ì:

Nì dácútâhvi nècuàchìmà cuahà nèhivì ndahví; cóni cùhí ini-nè biene xi-ne, ñàyùcànduá nicanicuahàn iá obra xi-nemà (nùù Dios).

¹⁰ Divi Dios nduú ana sáha xi-nda ñà-nduá chihi-nda, xì ñà-nduá xixí stná-ndà. Ñàyùcànduá, icúmí-yâ cuàha stná-yàndó nsidaa ñà-nduá xiñuhu sàhà-ñá (quida-nda obra), dandu quee cuahà stná (ñà-vaha nùù-ndà). Vachi nahi tata chihi-nda, ducán nduú biene xi-nda, te nahi cosecha nduú stná obra quida-ndama. ¹¹ Ñàyùcànduá, nú sàni nducuahà ñà-nduá icúmí-ndá, dandu chicá más cui dácútâhvi stnahá stná-ndà. Te divi sàhà tñùmanì cuahàn-nsi dasàn-nsímà icúmí cuahà nèhivì naquimani-né Dios. ¹² Vachi na chindéé-ndá ñanìtnaha-nda ducán, (cuahà gá quidá), màdì sàhà cuisì necesidad xi-ne chindéâ; cóo, vachi cuahà gá stná nèhivì icúmí naquimani ndiaha xi-yá sàhà obra mà. ¹³ Vachi nú sàni xini-nè nansa nì chindee-nsiánè, dandu icúmí-nè ndenihi cahnú-néyà sàhà-nsiá ñà-sàni xini-nè ñà-ndáà nduá, nchícùn viì-nsiá razón ndiaha xí Cristu nacua cachí-nsiá. Te icúmí stná-nè naquimani-néyà sàhà ayuda nì sàha-nsianè, xì sàhà stná nsidaa ayuda sàha-nsia ndéni nèhivì ní cui. ¹⁴ Ñàyùcànduá, màni gá icúmí-nè cunihnu ini-nè sàhà-nsiá, te càcàn tàhvi stná-nè sàhà-nsiá nùù-yá ñà-nì xini-nè cuahà gá gracia quidá-yá sàhà-nsiá. ¹⁵ Te vichi, jansivéhé cahnú-yá sàhà tñùmanì ndiaha xí-yá nì sàhatahvi-yándô, (divi Dèhemanì-yá)! Nì mà cúí sàà-ndà naquimani-ndáyá nacua ndiá ìcà-ndà.

10

Nansa nì dànsínúú ini Pablo nècuàchì ñuu Corinto ñà-ìá derechu xi-ne, vachi Jesús nduú ana nì sàha xi-né chuun ì quidá-né

¹⁻² Sà-ìnáhá-nsiá màni ini Cristu; mà dáná-yá. Ñàyùcànduá, yùhù Pablo, sacúndáhvi` nùù-nsiá ñà-màsà cóo ni-ìin necesidad càhàn ndeí xì-nsiá na sái. Vachi cachí dava nèhivì sàhí ñà-nduá ìin nèhivì cúchìtnu na ié` cutnáhí xì-nsiá, doco na iá xiqué, (te tiaí carta xi), dandu mà úhì càhàn ndeí, cachí-nè. Pues ñà-ndáà nduá, vihini nihnú inì càhàn fuertí` xì dava-nsia. Vachi tuxí ini dava-nsia sàhà-nsí ñà-quidá ndevàha-nsi na quidá ndéni nèhivì ní cui ñuhiví yohó. ³ Pues, ñà-ndáà nduá, nèhivì ñuhiví yohó nduú-nsí, doco na cuní-nsí cundee-nsí (nùù ñà-có-ndiáà), có-quidá-nsí guerra na quidá nèhivì ñuhiví yohó. ⁴ Iá ndisa nahi arma xi-nsi, doco có-nduá arma xi ñuhiví yohó. Cóo, arma ndiaha xí Dios nduá xichúùn-nsí, te nihá ndudu ìi xí-yá, ñàyùcànduá vātùni

cundee-nsí nùù nsidaa ñà-có-ndiáá iá ñuhiví yohó mate fuerte gà-ñà. ⁵ Våtùni cundee-nsí nùù nsidaa palabra nchichí chítñuní ini nèhiví tuxí inì-xi mii-né nduú-né mii-né, te sadí-nè nùù (palabra cachítñuhu) nansa cunitnàhà-ndà xì Dios. Våtùni cundee stná-nsí nùù-né ñà-nì sàà-nè cunini stná-nè Cristu, te cunihnu vaha stná ini-nè cuisì nacua cuní mii-yá. ⁶ Te mii-nsiá tu, nú sàà-nsià cunini vaha ndisa-nsiyà, dandu ndiaha gá coo. Doco nècuàchì iin-ni có-cuní cunini (xi-yá), icúmí-nsí cuàha-nsinè iin conseju fuerte.

⁷ Yùhù cuní cundehè-nsiá nansa ndisa iá chuun yohó. Nú iá iin-nsia tuxí inì-xi nduú nèhiví xí Cristu, pues ni cúnahá-nsià ñà-stná nsiùhù nduú stná-nsí nèhiví xí-yá nahi mii-nsiá. ⁸ Mate ní càhàn ndei iyuhu xi-nsiá na ní cachì ñà-iá ndisa derechu xi, doco có-cùcáhàn núùì sàhámà. Vàchi derechu mà, sàhà-ñá nacuàhandee ini-nsí mii-nsiá nduá disàhà-xí nì nihì-nsià nùù Stoho-ndà Señor, màdià sàhà-ñá quida quini-nsi xì-nsiá. ⁹ Te màdi sàhà-ñá dayúhí stná-nsí mii-nsiá tiaá-nsí carta yohó. Còó. ¹⁰ Yùhù (ináhí) cachí dava nèhiví sàhí ñà-ndee càhìn nùù carta xi, te fuerte palabra tiaí, doco nú sà-ìé' nùù-né, te indéhe-né núì, dandu mà finu guè, te ni mà túha guè càhàn viì', cachí-nè. ¹¹ Doco ni cúnahá-nè ñà-diví nacua cachí-nsí nùù carta xi-nsi na ndoó xícá-nsí, diví ducán icúmí-nsí quida stná-nsí na sàà-nsí ndé ndoó-nsiá.

¹² Nsiùhù, ni-iyuhu có-cuní-nsí dadavá stnahá-nsí xì nèhiví ndeníhí vaha guá xì mii-xí, còó; vachi tucu dahuun xíquida-ne. Tuxí ini-nè ñà-cuisì modo xi mii-né nduú ley chicá ndiáá, te ndeníhí vaha tnahá iin-ne inga-nè. Ñàyùcànduá (nàhá xicà), nècuàchì có-cùndàà inì-xi nduú-né. ¹³ Doco nsiùhù, có-nándúcú-nsí ñà-quee tñùñuhu xí-nsí, ni có-dàquìhvi-nsi mii-nsí nùù iin chuun cóni sàha Dios nsiùhù. Cuisì chuun nì nihì-nsí nùù mii-yá nduá càhàn-nsí sàhà-xí. Te dècuèndè ndé ndoó-nsiá jaàn nì sàha stná-yà nsiùhù chuun quida-nsi. ¹⁴ Ñàyùcànduá, màdià yàha-nsi nùù-xí ndé nì cachi-yà xì-nsí nduá. Tucu cundua nú màsà sàà-nsí ndé ndoó-nsiá nì cùì, Doco còó, nècuàchì primeru nì càhàn xì-nsiá razón ndiaha xí Cristu nduú-nsí. ¹⁵ Doco iin chuun cóni sàha-ya nsiùhù, còó, mà càhàn-nsí sàhámà na ian nduá chuun xi-nsi; còó. Doco nihnú ini-nsí quida ga-nsi más gà chuun xi-ya ndé ndoó-nsiá jaàn nú sàni nihì-nsiá nì xinindisá-nsiá chicá fuerte, doco siempre mà yàha-nsi ndé nduú nùù-xí nì cachi Dios xì-nsí. ¹⁶ Dandu después dècuèndè stná ñuu ndoó chicá nùù-xí cuní stná-nsí cùhùn-nsí cachitñuhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco ni xi ñà-jaàn, mà nándúcú-nsí quee tñùñuhu xí-nsí sàhà iin chuun nì quida inga nèhiví. ¹⁷ Vachi nú cuní-ndà tavà-ndà tñùñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnahá-ndá ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tñùñuhu xi-nda. ¹⁸ Vachi ğindù clase nèhiví icúmí

ndee vâha nùu-yá? ¿A nèhivì tavá tnũñuhu xí mii-xí? Còó, cuiisì ana cudû ini mii-yá sâhà-xí icúmí ndee vâha.

11

Ñà-nduá nì cachi Pablo sâhà nèhivì dananí uun nduú apóstol nì nihì chuun nùu Jesús

¹ Vichi cuâhìn càhìn iin ratu na iin tè-cùmání; ñâyùcànduá, sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-quidandee ini-nsia sâhí, por favor. ² Vâchi yùhù, cuâhà gá nacání inì sâhà-nsiá na ian nacání stná ini Yua-nda Dios sâhà ndohó. Cunaha-nsiá, ducan iá stná na ian nì ndiadi tnũñu xi iin novia cuâhàn nandâhà. Vâchi mii-nsiá, na iin noviá nduú-nsiá, te cuní sâa-nsiá ndé iá Cristu te cundoo-nsia nùu-yá nicanicuahàn. Doco na sâa-nsiá yucán cuní cunduu-nsia (nèhivì vii ndisa) na iin novia siempre sâni quida vii. ³ Doco yúhî xî-nsiá, còtó dàcà dìni-nsiá, te mà cúníhnú vâha ga ndisa inì-nsiayâ. Vâchi ducán nì cuu xi Eva sânahà, (nì tnâtuu) còò (nduú ñà-malu), te ñà-tnũñu guá-si nì nihì-sí nì dândâhvî-siné. ⁴ Ñâyùcànduá, mii-nsiá, (caquin-nsiá cuidadu), vâchi nú ni sâa iin nèhivì nùu-nsiá, te càhàn-nè sâhà inga Jesús, mà úhì candisá-nsiánè, mate diín nduú Jesús xi nècuàchìmâ, te diín nduú Jesús nì cachi nsihù xî-nsiá; te (xiní-nsì) mà úhì candisá stná-nsiá yâha-nsia ndahà inga espíritu (quida-ne), mate diín espíritu nduá, màdi Espíritu ìi nì nihì-nsiá daa. Te (xiní-nsì), mà úhì stná cunindisá-nsiá inga palabra saa có-ndudává xí palabra ìi nì xinindisá-nsiá daa. ⁵ Doco siquiera, yùhù, davani ndiaá stnáì xì nècuàchì tuxí inì-xi xínduu guá apóstol ndiaha. ⁶ Mate vihini mà túha güé` càhàn vií, doco ináhá vâhi ñà-nduá cachí`. Te mii-nsiá ináhá vâha stná-nsiá ñà-divi ñà-ndàà nduájàn, vâchi sâni xin-inùu-nsiá nsidaa ñà-nduá sâni quida-nsi.

⁷ Doco ¿a tuxí inì-nsia cuâchi nduá ñà-uun-ni nì cachitnùhì xî-nsiá razón ndiaha xí mii-yá? Dècuèndè menos nì ndòì sâhà-ñâ cuní` ni ndóo mii-nsiá xì chicá más tnũñuhu. ⁸ Vâchi na ní sa-ìe jaàn chindéi mii-nsiá, ¿índù nì quixi ñà-ñsa itiacuì? Pues divi nùu nèhivì xí-yá ndoó inga ñuu. Ñâyùcànduá, yùhù quidé cuenta na ian nì sahnìndâhvî nècuàchìmâ, te có-nduá ducán. ⁹ Daaní, después na ní quida manì dihùn nùí, ni-iin centavu cóni xíquèn nùu-nsiá. Còó; divi ñani-ndà nì quixi ladu Macedonia nì taxi xi ñà-nduá xiñuhí mà. Te cuâhà cuidadu nì saquin vâhi ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin gastu sâhí, te nicanicuahàn ducan icúmí quide. ¹⁰ Te yùhù cachí` xî-nsiá nacua chindéé Cristu yùhù càhàn ndàì, mà nácóí cachì xì nèhivì inicutu ladu Acaya xi-nsia (ñà-có-tniì dihùn xî-nsiá). Còó, mà cuâhi cadì ni-iin nèhivì nùí cachì ñà-jaàn. ¹¹ Te, ¿índù chuun cachí` ducán? ¿A sâhà-ñâ có-cuú inì sâhà-nsiá? Còó,

vàchi ináhá Dios ñà-cùú ndisa inì sàhà-nsiá. ¹² Doco iin-ni icúmî quidè ñà-nduá quide sàhá màsà ñihindèè nèhivì-mà coo cuadú gà-nè, te cachi-nè davani iá stná chuun xi-ne xì chuun xi nsiùhù. ¹³ Váchì cunaha-nsiá, tnùhu nduá cachì-nè ñà-nùù mii-yá nì ñihì-né chuun xi-ne. Dandahví uun-ne, te dananí uun-ne nduú-né apóstol xi Cristu. ¹⁴ Te mà úhì quida-ne ducán, váchì stná ñà-malu Satanás, tùha stná-si dama-sì mii-sí nanduu-sì na iin ángel nchií ndiaha. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì nchícùn xì-sí, mà úhì stná dama-ne modo xi-ne na iin nèhivì quida-xi iin chuun vii. Doco cunaha-nsiá, icúmí-nè ñihì-né (iin castigu) xi-ne nacua ndiá ìcà-né.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà-ñá quidá-né chuun ù xí Jesús

¹⁶ Vichi tucutu cachì xì-nsiá: màsà cútúxí inì-nsia iin tè-loco nduí. Doco nú ducán tuxí inì-nsia, dandu nì cuáha-nsia lugar càhàn chií na iin tè-loco; váchì stná yùhù cudii stná inì cachì nansa ndiaá güè` (nacua quidá dava nèhivì ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Doco ñà-nduá cuàhìn cachì xì-nsiá vichi, có-nduá na iin palabra (sahnú) nì ñihí nùù Stoho-ndà Señor; cuisì na iin palabra loco nduá, váchì ñà-cuàhìn ndenihì vahi mií nduá. ¹⁸ Váchì sàni xinì, ñà-cuàhà guá nèhivì ndenihí vaha xi mii-xí sàhà ñà-nduá quidá-né, ñàyùcànduá yùhù stná cuàhìn quide ducán. ¹⁹ Váchì mii-nsiá, ñà-cuàhà guá ináhá-nsiá, ñàyùcànduá mà úhì candisá-nsiá càhàn iin tè-loco xì-nsiá. ²⁰ Dècuèndè candisá stná-nsiá nú xichúùn nèhivì mii-nsiá, te ò tnií-né ñà-icúmí-nsiá, te ò dandacú ndee-né nùù-nsiá, te ò cachìchì inì-nè mii-nsiá, te ò caní-né nùù-nsiá; pues nsidaámà candisá-nsiá. ²¹ Doco nsiùhù, cuicahnú gà inì-nsia sàhà-nsí, váchì cóni quidá-nsí xì-nsiá ducán.

Doco nú (jaàn) ndoó guá nèhivì sáhandee inì-xi ndenihí vaha xi mii-xí, ádi vátuni stná yùhù càhìn sàhà mií ducán. Cuisì cunî cundaà inì-nsia ñà-na ian càhàn iin tè-loco nduá yohó. ²² Pues cachì nèhivì mà ñà-divi raza hebreu xínduu-ne. Doco yùhù, divi raza mà nduú stnáì. Daaní, nècuàchì ñuu Israel nduú stná-nè cachì-nè; pues divi ducaní stná yùhù. Daaní, cachì stná-nè ñà-Abraham nì sanduu yohòtéhè-né. Pues nì cúnáhá-nè yohòtéhè stnáì nì sanduu nècuàchìmà. ²³ Daaní, cachì-nè ñà-divi Cristu xinúcuáchì-nè nùù-xí. Pues divi ducaní stná yùhù. Doco chicá más chuun xi mii-yá sàni quide nùù mii-né. Mate na càhàn tè-loco càhìn, doco ducán cachì, más gà nì quide nùù mii-né. Chicá cuàhà nì ñàhni cuií. Te chicá cuàhà nì sandiadi nùù mii-né. Cuàhà gá xichi sà-ìé` ñà-cuì nì cuì. ²⁴ Ùhùn xichi nì casahnì cuií tè-raza Judea yùhù xì chirrión, 39 golpe nì ñihí iin iin xichi. ²⁵ Te ùni xichi nì ñàhni cuií stnáì xì vara, te iin xichi nì caniyuu-té yùhù sàhà-ñá cuì. Te ùni xichi nì càhà stná barcu ndé cuàhìn, ñàyùcànduá iin ndui xì iin ñuu nì xique mahì tècuì mar. ²⁶ Cuàhà gá

sàni xìcanui. Dava yùte, ndé cùunàhí` nì yàhi. Te dava xichi ndiatú tècuìhnà yùhù yàhi. Dècuèndè stná nèhivì raza mií, cuní stná-nè quida quini-ne xì', mii-né xì stná nècuàchì inga ñuu. Cuàhà gá peligrú yáhi na xicánúí ñuu nahnú, te ò yucù dànà, ò mar. Te peligrú nduú stná na ié` mahì nèhivì dananí uun nchícùn xì mii-yá. ²⁷ Cunaha-nsiá, yáha ga ùhì chuun quidé, vàchi cuàhà vida yáhi xicánúí. Cò-quídì, xíhì doco, xíhì tècuí; te nú coámà, quidándéé inì, mate xíhì vixin ñà-còò sícoto vaha xi.

²⁸ Pues, ñà-jaàn nduá yáhi, te iá gá más ñà-cónì càchí` xì-nsiá. Daaní, nsiquívì cuàhà gá nacání stná inì sàhà nèhivì xí Dios ndoó iin iin ñuu. ²⁹ Vàchi nú débil iá anima iin ñani-ndà, dandu stná yùhù, na ian débil iá stnáì; te nú sàni tùcù iin-ne nì quida nèhivì, dandu stná yùhù ndohó stnáì.

³⁰ Ñàyùcànduá, nú ndisa iá necesidad ndenihi vaha mií, dandu chicá vaha nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá vida yáhi, te dandohámà yùhù. ³¹ Cunaha-nsiá, ñà-ndácuisì nduú nsidaa ñà-nduá cachí` xì-nsiá yohó, te ináhá stná mii-yá ana cahvi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá, ansivéhé-yá nicanicuahàn.

³² Na ní sa-ìe ñuu Damasco, iá stná iin gobernador xinúcuáchì nùù rey Aretas yucán, te divi-tè nì dandàcú-te cundiaa soldadu yehè ñuu mà ñà-cùnì-te tnii-tè yùhù. ³³ Doco (nì nani) nama ndiadí ñuu mà ndé iá iin ventana tii, te nì sàcùnacàì iin ìcà sìcàté, te nì dànùú nèhivì yùhù (inga ladu), te ducán nì nihí nì càcui nùù gobernador mà.

12

Nansa nì dàcùnì Dios Pablo iñàha, te nì xini-nè cuàhà ñà-ndiaha

¹ Yùhù ináhí còò ñi-ìñàha nihìndèè-ndà nú ndeníhí vaha-nda mii-nda, doco cuàhìn quide seguir. Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduá dacuní Dios ndohó, vàchi cuàhà gá ñà-ndiaha xinì nèhivì dava xichi. ² Yùhù ináhí iin tiàa xiníndísá-xí Cristu, te sàcuàhàn-ndà iin ùxin cùmì cuà nì ndiachi-né dècuèndè ansivì ùnì (chicá dìquì-xí). Cò-ináhí a ní sàhàn-nè yucán xì na iá iquìcùñú-nè, te ò cuisì anima-nè, sólo Dios ináhá. ³⁻⁴ Doco yùhù, ináhí nècuàchìmà, te nì ndiachi-né nì sàhàn-nè ndè (iin lugar ndiaha) nani paraíso, mate cò-ináhí a ní ndiachi stná iquìcùñú-nè nì sàhàn, te ò mii-ní anima-nè, cuisì Dios ináhá. Te ndè lugar yucán nì inini-ne palabra yáha ga ndiaha. Doco còò stná permisu cachi-ndà palabra mà xì nèhivì. ⁵⁻⁶ Pues iin nècuàchì nì xini ñà-jaàn, vihini taví tñùñuhu xì-né sàhà ñà-jaàn, vàchi màdì tñúhu nduá, te nì màdì palabra cumánì cundua nú nì cachí` ducán nì cùí, (vàchi cunaha-nsiá, yùhù nduú nècuàchìmà). Doco còò, mà càchí` ñà-jaàn. Cuisì nacání

xì-nsiá ñà-ndùí iin nèhivì ùún, te ndohó stnáì, còtó cutuxi ini nèhivì cuàhà gá ndiaí, mate tàñáha ga cuni-nè nansa ndisa quidé, te ò tàña ha ga cunitnùhu-ne nansa ndisa iá modo xì.

⁷ Cunaha-nsiá, ñà-ndiaha guá iá ñà-nduá nì xinì ansivi daa, ñàyùcànduá nì sàha Dios yùhù iin (ñà-dàndòhò-xí na ian) ihí iin iñù cahnú ìqué. Ducán (sàha-ya permisú) quida ñà-malu xì' sàhà-ñá màsà ndéníhí vàha güé' mií. ⁸ Mate ùnì xichi nì xicàn tàhvì nùu-yá áma dácûxíó-yáña, ⁹ doco dohó nì cachi-yá xì': "Cunaha-ní, vátùni sàà gracia xì nùu-ní. Vàchi nú cuítâ-ní, dandu chicá ndiaha icúmî chindeí mii-ní", nì cachi-yá. Ñàyùcànduá, vichi cudû inì nú cuítê', vàchi nú ducán, dandu chicá más icúmî ñihítàhvì' ndudu ì xì Cristu. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn, cudû inì nú còò fuerzì', te ò cánàhá nèhivì xì', te ò yáha ndahví', te ò taxi nèhivì yùhù, te ò yáhi cuàhà vida sàhà mii-yá, vàchi nú (cuàhà gá ndohí), te còò fuerzì', dandu chicá cuàhà icúmî ñihítàhvì' ndudu ì xì-yá.

Ndìa disàhà-xí nì nacani guá ini Pablo sàhà nèhivì xì Dios ñuu Corinto

¹¹ Cunaha-nsiá, na ní ndenihi vàha güé' mií xì palabra jaàn, na iin palabra cachí iin tè-cùmàni nì sandua. Doco fuerza nì cachì ducán sàhà ñà-nduá (cachí) mii-nsiá sàhí. Vàchi mii-nsiá nduú ana ndiá ìcà tavà xì tñùñuhu xì nì cùí. Mate nì cachí-ndà còò ni-iñàha ndiaí, doco siquiera dava-nì ndiaí xì nèhivì cachí guá xì-nsiá nduú-né apóstol xì mii-yá. ¹² Vàchi na ní sa-ìe xì-nsiá, cuàhà gá milagru fuerte nìsa quide. Cuàhà gá iñàha ñà-ndulocó nèhivì nì quide, te cuàhà gá nì quidandee stná inì (na ní xinì cuàhà vida). Ñàyùcànduá, sàhà nsidaámà vátùni cundaà inì-nsia divi ana nì techuún mii-yá nduú. ¹³ Nacua siempre quidé xì nèhivì xì Dios inga ñuu, divi ducán nìsa quida stnáì xì mii-nsiá. Cuisì imindaa iñàha cóni ndúdávà, divi ñà-cóni tñì dìhùn xì-nsiá. Te nú cuàchi nduájàn, dandu sacúndàhvì' nùu-nsiá ñà-cuicahnú ini-nsiá sàhí, por favor.

¹⁴ Vichi sà-ìé' ñà-sàì ndé ndoó-nsiá inga tu, te vichi cundua ùnì xichi. Doco ni-iñàha mà cáquìn nùu-nsiá, vàchi màdì ñà-icúmí-nsiá nduá cuú inì sàhà-xí, còò; mii-nsiá cuú inì sàhà-xí. Vàchi (nahi dèhi xínduu-nsia, te) có-quidá tocar iin dèhe dacáyà biene ndutahví yuadíhâ. Còò, yuadíhâ quidá tocar dandútàhvì xì biene xì nùu miá. ¹⁵ Ñàyùcànduá, dis-pestu ié' quide ndéni gastu nì cui sàhà ñà-vàha xì anima-nsiá, dècuèndè vida xì cuàha stnáì nú iá necesidad. Doco ñà-nduá xiní, mate ducán chicá más cuú inì sàhà-nsiá, doco chicá menos cuú ini mii-nsiá sàhí.

¹⁶ Dava stná nèhivì, cachí-nè sàhí ñà-ndáà nduá, cóni tñì dìhùn xì-nsiá, doco ñà-cuàhà guá maña icúmî, ñàyùcànduá, inga modo nì sahnìndahví' mii-nsiá, cachí-nè. ¹⁷ Doco ça ní sahnìndahví ndise mii-nsiá na ní techuún nèhivì nì sàà

nùù-nsiá? (Còó.) Te ¿a ní candiaa-nè dìhùn xí-nsiá? (Còó.)
 18 Nì sacundahví` nùù Tito (ñà-cùhùn-nè) ndé ndoó-nsiá, teayùcàndùá cutnáhâ-né xì inga ñani-ndà nì sàà. Doco ¿a ndísá nì sahnindahví-nè mii-nsiá? (Còó.) Amádi iin-ni nì quida stná-nè nahi yùhù, vâchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù.

19 Vihini tuxí inì-nsia cuisì cáhìn ducán sàhà-ñá ndòo vâha tu-nsi xì-nsiá. Doco còó. Indéhe Dios, ináhá-yâ nansa cachí, te ndácùcahan stnâi Cristu. Cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá, ñâyùcàndùá tiaí nsidaa ñà-yòhó, ñani màní. 20 Doco yúhî` sàhà-nsiá còtó sàì yucán, te mà cúdî gá inì sàhà ñà-ndùá quidá-nsiá, te ò mii-nsiá, mà ndóo stná inì-nsia sàhì. Ndisa, yúhî` sàhà-nsiá, còtó sàì, te ndoó-nsiá nââ tnahá-nsiá, cúmbidia inì-nsia, dacuídà stnahá inì-nsia, te ò ndeníhí ndi-aha gá-nsiá mii-nsiá, te ò dandahví tnahá-nsiá, te xítñuhu tnahá-nsiá, te ò cucuádû-nsiá, có-xicánúú víi gá-nsiá. 21 Ndisa, yúhî, còtó sàà tui, te ndòo cahin nùù Dios. Nacání gá inì ñà-vihini cundoo nècuàchì nì quida cuàchi sà-íá quivì, te tãñáha ga naxicocuñin ini-nè sàhà-ñá. Ndisa icúmî coi tnùnsí ini sàhà-né nú tãñáha ga cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ne, a sea nì càhàn-nè xì ana cóni nándàhà xì-né, te ò iá viciu xi-ne, te ò ní quida-ne inga ñà-sìquini.

13

Nansa nì cachi Pablo na ní dàxínu-ne carta yohó, cuidadu ni cúndóó-ndá màsà quidá ndevàha-nda, cachí-nè

1 Vichi cunduu ùnì xichi sàì ndé ndoó-nsiá. Te nú sàni sàì, (te quesáhá-ndá ndatnúhú-ndá sàhà ana có-quidá víi), dandu fuerza nduá cundoo ùì ò ùnì testigu, dandu cundaà ini-ndá índù ñà-ndùú ñà-ndácuisì. 2 Te vichi iá stná ñà-ndùá cunî` cachì xì nsidaa nèhivì nì xida cuàchi antes, te nì cúníní stná nsidaa gá-nsiá, vâchi nacua nì cachì na ní sàhìn visita ùì mà, ducán cachí stnâi vichi mate xica ié; nú nì sàì, mà dácâcui ni-iin nèhivì (xiñuhu conseju). 3 Ducán icúmî quide, vâchi xicàn-nsiá iin seña cundaà inì-nsia, a ndísá divi Cristu nì sàha xí derechu ñà-càhìn xì-nsiá ducán, á cóó. Cunaha-nsiá, màdì débil iá mii-yá ana dândàcù-xì nùù-ndà, còó; quidá-yá poder xi-ya nùù-ndà. 4 Mate na ian débil nì ìa-ya na ní chituu-tèyá nchìca cruz, doco vichi, còó. Itiácú-yà vichi sàhà poder xi ndudu ìì xí Dios. Ñâyùcàndùá, stná nsiùhù, mate còò stná fuerza xi-nsi nahi Cristu daa, doco sàhà poder xi-ya icúmí-nsí cutiacu gà-nsì ñà-chindee-nsí mii-nsiá.

5 Nacani vâha inì-nsia, a xiníndísâ ndisa-nsia mii-yá, á cóó. Cundehe váha-nsia ànima-nsiá. Xiñuhu cuàha-nsia cuenta ñà-inácáá Jesucristu ini ànima-nsiá. Doco te nú còò-yá, dandísá, có-ndùú-nsiá nèhivì sàni natui nùù-yá. 6 Doco cahnú gà Dios vâtùni cundaà inì-nsia sàhà nsiùhù ñà-ndùú-nsí

nècuàchì sàni natùì nùù-yá. ⁷ Te vichi xícàn tàhvì-nsí nùù-yá sàhà-nsiá ñà-màsà quídá-nsiá ni-iin falta. Doco có-càchí-nsì ducán sàhà ñà-cutuxi ini-nsiá vaha ga nsiùhù. Cuisì cuní-nsì quida-nsia ñà-íá viì, mate vihini mà sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni natùì stná-nsì nùù-yá. ⁸ Doco nú ñà-ndácuisì nduú palabra chináhá-nsì, dandu mà cúí cadì nèhivì nùá, cuisíá cui quidañuhu-néà, te dacuítia-nèà. ⁹ Te nsiùhù, mate nduú-nsì nahi nèhivì còò ni-iñàha-xi, doco cudí ini-nsì sàhámà; cuisíá cuní-nsì ñà-cucumi-nsiá iin fe fuerte. Te iin-ni icúmí-nsì càcàn tàhvì gá-nsì nùù-yá sàhà-nsiá ndè cachi sàà-nsia nduhiì dahun inì-nsia.

¹⁰ Cunaha-nsiá, cuàhìn dasái carta yohó nùù-nsiá na tañáha ga sài nàcòti-nsiá, còtó sài, te icúmí dandacú ndeí nùù-nsiá. Vachi ñà-ndáà nduá, íá derechu xi sàni nihí nùù Stoho-ndà Señor, doco cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá nduájàn, màdì sàhà-ñá quida quini xì-nsiá.

¹¹ Vichi, ni yáha vaha nsidaa-nsiá, ñàni. Quida-nsia lucha quida viì-nsiá nicanicuahàn. Te màsà cúhúún inì-nsia. Iin-ni ni cúníhnú stná ini nsidaa-nsiá, te cundoo manì-nsiá, dandu icúmí Dios cutnahá ndisa-ya xì-nsiá. (Ansivéhé-yâ), cuú ini-yà sàhà-ndà, te danácòò dadí ndiaha-yá ini-ndà.

¹² Nacasàhú stnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìì xí-yá. ¹³ Te nsidaa stná nèhivì xí-yá ndoó yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁴ Vichi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Te ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. Te nicanicuahàn ni cútnáhâ stná Espíritu ìì xí-yá xì nsidaa-nsiá. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ladu Galacia

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ì nùu Jesucristu xì nùu ana nì dãnátíacú xì-yá, divi Yua-nda Dios. Màdì nùu nèhivì nì nihì' chuun ma. Còó, màdì nèhivì ùùn nduú ana nì sáha xí-ñà.

² Yùhù xì nsidaa nèhivì xí-yá cutnàhâ xí yohó, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ladu Galacia natáca cahvi xi-yá.

³ Ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia nùu Yua-nda Dios xì stná Stoho-ndà Jesucristu. Te ni cúndóó cueé-nsiá quida-ya. ⁴ Pues divi Jesucristu nduú ana nì sàha nì xihì sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá càcu-nda nùu nsidaa ñà-có-íá vù ìá ñuhiví yohó, vàchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini Yua-nda Dios coo, ⁵ ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

Còò cá inga palabra ì cunchicùn-ndà, te càcu-nda, cuisí-ní palabra ì xí Jesús

⁶ Cunaha-nsiá, cuáhà gá ndulóquì ñà-yàchì guá sàni na-coo-nsia ichì víi mii-yá ana nì cana xi-nda sàhà gracia xi-ya. Vàchi inga palabra sànhicùn-nsia vichi. Vàha palabra mà cahan-nsiá, ⁷ doco còó, mà sàà ndudava xi ñà-nduú palabra vaha ndisa xi mii-yá. (Cunaha-nsiá, nàhà xìcà) jaàn ndoó dava nèhivì cuní dacà xì-nsiá, cuní-nè dama-ne ñà-nduú razón ndiaha xí Cristu. ⁸ Doco nú có-ndùdává palabra xi-ne mà xì palabra nì cachitnùhu nsiùhù xì-nsiá daa, dandu ni sàà nècuàchì mà ndañuhu-né ndè andea chicá vaha, mate ángel nì quixi ansivi nduú-né; te ò stná nsiùhù, nú có-ndùdává gá palabra cachí-nsì vichi xi ñà-primeru, dandu ni sàà stná-nsì ndañuhu-nsí chicá vaha. ⁹ Tucutu cachí xì-nsiá nacua sàni cachì xì-nsiá antes, ndéni nèhivì ní cui nì cáhàn xì-nsiá iin palabra tucu iá, te có-nduá palabra nì xinindisá-nsiá daa, pues ni sàà-nè ndañuhu-né andea chicá vaha. ¹⁰ Ducán cachí, doco màdì sàhà-ñá cuní ndòò vahi xì nèhivì ñuhiví nduá. Còó. Dios nduú ana cuní cudii inì-xi sàhí, vàchi nú nèhivì-ní, dandisá mà cúí cunduu guè iin nècuàchì xinúcuáchí nùu Cristu.

Nansa nì nihì Pablo chuun ì nùu Jesucristu

¹¹ Cunaha-nsiá, màdì nèhivì ùùn nì náchúhún tnahá xi palabra ndiaha nì cachitnùhi (xì-nsiá), ñàni. ¹² Màdì nèhivì ñuhiví yohó nì nácání xí palabra mà xí'. Cónì dàcuàhíà nùu nèhivì ùùn. Còó, divi Jesucristu nduú ana nì dàtnùu xì sàxinítnùnì sàhá mà.

¹³ Mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiá nansa nìsa guide antes na ní sanchicùn religión xi nècuàchì raza-nsì Judea, yáha ga nìsa quida quini xì nèhivì natáca cahvi xi Dios, vàchi nìsa cunì

dandáñúhî nsidaa nècuàchìmà nì cùí. ¹⁴ Te yàchì nì quee stná cuahà fama xi nùù nèhivì religiòn xi-nsi, te menos nì ndòo nsidaa nècuàchì dava ga nùí, vàchi chicá ndee nì sanchicuìn estilu xi xì-nsí. ¹⁵ Doco Dios, sàhà ñà-sàni nacàxin-ya yùhù ndè na tãñãha ga tûinuî ñuhivì, ñàyùcànduá nì quida-ya gracia sàhí, te nì cana-ya yùhù, vàchi ducán nì chitnùní ini-ya ¹⁶⁻¹⁷ ñà-cuninùí Dèhemanì-yá, dandu después (cùhìn cacanui) cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu (ñà-ndiaha guá) Dèhemanì-yá. Daaní, na ní nsihi nì xinì mii-yá, dandu yàchì nì sàhìn ladu Arabia. Cóni sàhìn ndatnuhí xì nèhivì ñuhivì yohó, ni cóni sàhàn stnáí ñuu Jerusalén ndé ndoó nècuàchì apóstol mate dihna-ne nì nihì-né chuun ì xí-yá, dandu yùhù. Còó, dihna ladu Arabia nì sàhìn, dandu nì ndixi tui ñuu Damasco.

¹⁸ Daaní, nì yàha ùnì cuà, dandísá nì sàhìn ñuu Jerusalén, te nì xinitnàhí xì Pedro. Te yucán nì ìe sàhùn quivì nì sacutnahí xì nècuàchìmà. ¹⁹ Doco nècuàchì xínduu apóstol dava ga, còó, cóni xiní-nè, cuisì-ní ñani Stoho-ndà Señor nani Jacobo nì xinì. ²⁰ Te cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá tiaí nùù-nsiá yohó, ñà-ndácuìsì nduá, vàchi ináhá Dios.

²¹ Daaní, después, màndixi nì nsiaa tui ladu Siria, te después nì nsiaa stnáí ladu Cilicia. ²² Doco nèhivì cahvi xì Cristu ndoó ladu Judea, cóni sàa-nè cunitnàhá-né xí, ²³ cuisì-ní nì xinitnùhu-ne ñà-có-quidá quini guè xì-né. Antes nisa cunì dandáñúhî nècuàchìmà sàhà-ñá xiníndísá-né mii-yá, doco vichì xicánúú stnáí cachitnùhi xì nèhivì nansa cunindisá stná-nèyà. Pues divi palabra jaàn nduá nì xinitnùhu nècuàchìmà sàhí, ²⁴ te cuahà gá nì naquimanì-né Dios sàhámà.

2

Ñà-nduá nì cacachi dava ga nècuàchì apóstol na ní nataca-nè xì Pablo ñuu Jerusalén, te nì ndatnuhu-né

¹ Daaní, nì yàha ùxìn cùmì cuà, dandu nì sàhàn tui ñuu Jerusalén, cutnàhá stnáí xì Bernabé, te ndacá stnáí Tito. ² Vàchi nì dàtnúú Dios ini anímè ñà-icúmí cùhìn, ñàyùcànduá nì sàhìn ñuu mà. Te na ní sàì yucán, dandu nì nataca cuaán-nsí, yùhù xì nèhivì idónuu, te nì ndatnuhí xì-né nì dàtúi nùù-né nansa ndisa iá palabra ì cachitnùhi xì nèhivì inga ñuu. Ducán nì quide sàhá màsà ndóo uun nsidaa chuun cuahìn quide, ni màsà ndóo uun stná nsidaa ñà-nduá sàni quide antes. ³ Doco còó, cóni càchí-nè (iá ñà-quidámànì gá). Ni cóni càchí stná-nè icúmí màcùtuu stná seña xi Dios icà compañeruì Tito, mate nècuàchì inga raza nduú-né. ⁴ Ñà-ndáà nduá, yucán nì sandoo stná dava nèhivì (cachí ñà-fuerza màcùtuu seña mà), doco nèhivì nì tnàtuu dèhé uun ndé nataca-nsi nì sanduu-ne,

có-ndúú ndisa-ne nêhivì xí Yua-nda Dios, vâchi maña uun nì quida-ne, cuisì-ní cuní-nè cuitnùhu-ne nansa quida-nda ñà-có-nchícùn gà-ndà ley xi mii-né sàhà-ñá libre ndoo-nda nì quida Jesucristu. Doco vichi cuní-nè natenchicùn tu-nda ley xi-ne. ⁵ Doco nsiùhù, còó, ni-iyuhu cóni cándísâ-nsí palabra xi-ne, vâchi cuní-nsi ñà-iin-ni cucumi î-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá nacua cachí razón ndiaha xí-yá.

⁶ (Nacua sàni cachì), yucán nì ndatnuhí xì nècuàchì cachì chicá idónuu. Doco nùù yùhù, có-quidámà a xínduu-ne nècuàchì iá fama xi, ò á coó, vâchi iin-ni indéhe Dios nsi-danicuu-nda. Pues, cunaha-nsiá, cóni dándàcú nècuàchì mà nùì ñà-dami ñà-ndúá quidé. ⁷ Còó, vâchi nì cundaà ini-nè ñà-yùhù quidá tocar cacanui mahì nêhivì cuàhà raza (cachitnùhi palabra ì); doco Pedro, còó, cuisì nêhivì raza-nsi Judea cachitnùhu xi-né palabra mà. ⁸ Te mate ducán nduá, doco imindaa mii-yá nduú ana chindéé xí ndúì-nsi. Mahì nêhivì raza Judea xicánúú Pedro quidá-né chuun ì xí-yá, te yùhù, mahì nêhivì inga raza xicánúú, doco iin-ni chindéé-yâ ndúì-nsi. ⁹ Ñàyùcàndúá, nì sàà nècuàchì idónuu ma nì cundaà ini-nè nansa iá chuun ì sàni nihítáhvì'. Te sàhámà nì tniì ndahà tnàhá-né xí', xì stná Bernabé. Cunaha-nsiá, Jacobo xì Pedro xì Juan nì sanduu nècuàchì idónuu ma, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-iin-ni chuun nduá quidá nsidaa-nsí, cuisíá nùù nêhivì inga raza ni cùhùn nsiùhù, te mii-né, nêhivì raza Judea càhàn xì-né, nì cachi-nè. ¹⁰ Cuisì-ní (inga palabra gà) nì cachi stná-nè xì-nsí, divi ñà-màsà nándodó-nsí chindee-nsí nêhivì ndahví (ndoó ladu xi-ne). Ñàyùcàndúá, yùhù siempre ñà-jaàn nduá nacánì inì quide.

Nansa nì cachi Pablo xì Pedro na ní là-ne ñuu Antioquía, nì sàha-ne nècuàchì mà iin conseju

¹¹ Doco después, na ní quesaa Pedro ñuu Antioquía, dandu nì càhìn xì-né, nì indehè váhi nùù-né, te nì chinahí-nè, vâchi cóni quidá víi-né yucán. ¹² Vâchi na tánâha ga quesaa nècuàchì ñuu-nsi vâxi cuenta xi Jacobo, dandu nì saxixi tàcá-nè xì nsidaa nècuàchì inga raza yucán. Doco na sàni caquesaa nècuàchì inga mà, dandu nì naxicocuñin ini-nè, cóni xixí gá-nè xì nècuàchì inga raza mà, vâchi yúhî-nè cuitnùhu nècuàchì raza-nsi Judea. ¹³ Dandu después, nsidaa gá stná nècuàchì raza-nsi ndoó yucán, cóni quidá víi stná-nè, (vâchi nì quecuaán stná-nè), mate ináhá-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne; ndè stná Bernabé nì quida stná-nè ducán. ¹⁴ Doco yùhù, na ní xinì có-xí quida vii-né nacua cachí palabra ndàcuisì xí razón ndiaha, dandu nì cachì xì Pedro, te inínì nsidaa nêhivì yucán; nì cachi: “Mii-ní, iin nècuàchì raza-nda Judea nduú stná-ní, doco vichi (sàquidà-ní nahi nêhivì inga ñuu), có-chívâha gà-ní

estilu xi raza-ndà, vèchi vichi sàquidà-ndà na quidá nèhivì inga raza. Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun sàni quida stná-ní na ian cuní-ní ñà-fuerza chivàha stná nècuàchì inga raza mà estilu xi raza-ndà?" (nì cachì xi-né).

Nansa icúmí nècuàchì raza Judea quida-ne sàhà-ñá càcu-ne, divi icúmí stná-nè cunindisá-né mii-yá

¹⁵ Nsiùhù nècuàchì raza Judea, có-ndùú-nsí nècuàchì cuàchi nahi nècuàchì inga raza (cahan-nsí). ¹⁶ Doco ináhá vâha-nsi còò ni-iin ndee vâha nùù Dios sàhà-ñá chivàha uun-ne ley sàhana. Còò, cuisì-ní nú ni cúníhnú vâha ini-ndà mii Jesucristu, dandísá càcu-nda, ináhá-ndá. Ñàyùcàndùá, divi ñà-jaàn nduá quidá-nsí, vèchi ináhá-nsí cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá ndiaá, te ducán ndee vâha-nda nùù-yá, màdiá chivàha-nda ley sàhana ma, vèchi sàhà ley mà, mà sàà ni-iin nèhivì ndee vâha-ne nùù-yá. ¹⁷ Doco nú micúisi sàhà Cristu cuní nsiùhù nècuàchì raza Judea ndee vâha-nsi nùù (Yua-nda) Dios, dandu ñà-yúcán queá ñà-ndùú stná-nsi nèhivì cuàchi (nahi nèhivì dava ga). Doco te nú ducán nèhivì cuàchi nduú stná-nsi, dandu ¿a sàhà ñà-nchìcùn-nsi Cristu nduájàn? Còò, ni loho có-ndùá ducán. ¹⁸ Doco nú iladú sàni nacoò canúú-ndá iñàha (nahi ley sàhana ma), te tucutu cuní-ndà natenchicùn-ndàñá, dandísá nsidá cuàchi-nda, doco cuisì mii-nda quidá xi mii-nda ducán. ¹⁹ Yùhù, sàhà-ñá (fuerte guá castigu) xi ley mà, nì sàni nì quide cuenta na ian sàni xihì nì quidamà; doco vichi sàni natiacu stnáì, te sà-itiácúì nùù Dios. ²⁰ Vèchi quidé cuenta na ian nì cutnahí xì Dèhemanì-yá Cristu na ní sàcùtuu-ya nchìca cruz. Doco vichi, sà-itiácúì, vèchi inì anímè itiácú mii-yá, màdi ndisa yùhù. Mate ñuhivì yohó ié', te iá iquicúñúì, doco cuisì sàhà ñà-nìhnú vâha inì mii-yá, ñàyùcàndùá itiácúì vichi. Cahví xi-yá, vèchi cuú íní-yà sàhí, te nì sàha-ya nì xihì-yà sàhí. ²¹ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí, mà váha nacoò-nda gracia xi Dios iladú; (doco divi ducán quea) nú sàhà ley sàhana ma sàni ndee vâha-nda nùù-yá nì cùì, vèchi nú ducán, dandu uun-ni nduá nì xihì Cristu.

3

Cuisì sàhà fe xi-nda cui ndee vâha-nda nùù Dios, màdi sàhà-ñá chivàha-nda ley sàhana

¹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì Galacia! vèchi có-nìhnú víi gá inì-nsia vichi. ¿Índù chuun nì sàha-nsia nì dàndàhví nèhivì mii-nsiá, te vichi có-nchìcùn gâ-nsià palabra ndàcuisì xí-yá, mate claru sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà Jesucristu, nansa nì xihì-yà nchìca cruz? ² Pues vichi cuní cachì-nsià xì': ¿ndiá nduá nì quida-nsia, te nì nìhì-nsiá Espíritu Ìì xí Dios? ¿A ní

chivàha-nsia iin ley sàhana? (Còó), cuisì ñà-nì inini-nsia palabra ì, te nì xinindisá-nsiá, ñàyùcànduá nì nihì-nsiá Espíritu ì. ³ Ñàyùcànduá, ¿índu chuun có-sâa-nsiá cundaà inì-nsia? (Sà-ínahá-nsiá) ñà-divi Espíritu ì nduú ana nì chindee xi-nsiá na ní quesaha-nsiá xicá-nsiá ichì Dios. Te vichi ¿a tuxí inì-nsia ñà-micuísi-nsiá cuàhàn-nsiá daxínu-nsia (salvación xi-nsia)? ⁴ Cuàhà gá sàni ndoho-nsia (sàhà Jesús), te ¿a icúmí ndòo uun stná nsidaámà? Cahnú gá Dios ñà-màsà ndóo uan. ⁵ Daani, jaàn iá stná iin ana dàníhìtáhvì xì-nsiá ñà-chindee Espíritu ì mii-nsiá, te quidá stná-nè milagru ndiaha. Doco ¿a sàhà ñà-nchícùn-nè ley sàhana nduá quidá-néamà? Còó, cuisì sàhà ñà-xiníndísâ-né mii-yá.

⁶ Pues, divi ñà-jaàn nduá nì quida stná Abraham sàhana, nì xinindisá-né Dios, te ñà-yúcán nì ndee vaha-ne nùu-yá. ⁷ Sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini-ndà sàhà nsidaa nècuàchì sà-icúmí xí fe ñà-nahi descendencia xi Abraham xínduu stná-nè. ⁸ Vàchi nùu tutu ì nì tiaa sàhana nì cachitnùhu Dios nansa icúmí nèhivì vichi ndee vaha-ne nùu-yá sàhà cuisì-ñá xiníndísâ-né mii-yá, mate nèhivì ndéni raza nì cui nì cúndúú-né. Ñàyùcànduá, nì cachitnùhu-ya xì Abraham iin ñà-vàha, cachí-yà: “Sàhà mii-ní icúmí nèhivì nsidaa ñuu nihitáhvì-né cuàhà gá ñà-ndiaha ì”. ⁹ Ñàyùcànduá, vátùni cundaà ini-ndà, nú xiníndísâ stná-ndàyá, dandu cundiatú stná anima-ndà na ian nì cundiatú Abraham sàhana na ní xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco nú cuisì cuní-ndà cundoo-nda sujetu nùu ley sàhana, dandu iin-ni icúmí stná-ndà nihì-ndà castigu cachí ley mà, vachi dohó cachá: “Nèhivì có-quidá ndisa nsidaa ñà-nduá cachí tutu yohó, tàhvì chíhán-né”, cachá. ¹¹ Sàhámà nàhà claru, mà sàà iin nèhivì ndee vaha-ne nùu Dios sàhà-ñá nchícùn-nè ley mà, vachi cachí stná tutu ì mà: “Nèhivì xiníndísâ-xi-yá, te ndee vaha-ne nùu-yá, divi cucumi xi vida ndiaha”. ¹² Doco ley sàhana ma, màdi fe nduá xicàn cucumi-nda. Còó, vachi cachá: “Cuisì nú nì quidá ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachá”, dandu nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda”.

¹³ Doco ndohó, sàni xidahan Cristu-ndó nùu chihan cachí ley mà, vachi mii-yá, cuenta xi-nda nì ndoho-ya castigu sàhà chihan ma nacua cachí nùu tutu ì: “Tàhvì chíhán nsidaa ana itácáá nùu iin yutnù”, (cachí Dios). ¹⁴ Pues divi ducán nì cuu xi Jesucristu sàhà-ñá vátùni nihitáhvì stná nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-ndiaha ì nì cachi Dios xì Abraham. Ñàyùcànduá, vichi cuisì xiñuhu cunindisa-ndayá, dandu nihitáhvì-ndà Espíritu ì nì quida-ya comprometer antes.

Tucu iá ley sàhana, có-ndùdává xí ñà-ndiaha ì nì cachi Dios xì Abraham chicá antes

15 Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu tii, ñáni; cuàhìn nacani xì-nsiá nansa quidá nsidaa-nda ñuhíví yohó. Ináhá-ndá nú sàni cuyucun iin tutu ndé nì ndatnuhu sahnu-nda ñà-quida-nda iñàha, te sàni cua firmar, dandu iin-ni sàni ndòa, mà dáma, ni mà chíyòdo gá-ndà palabra núa. Te ducán quida-nda mate tutu xi nèhivì úún nduá. ¹⁶ (Pues divi ducán sàni quida stná Dios), nì saquin-yà compromisu nùù Abraham ñà-nihítáhvì-né ñà-ndiaha ì xí-yá, mii-né xì ana cunduu descendencia xi-ne. Doco (na ní cachi-yà xì-né ducán), cóni càchí-yà icúmí nsidaa gá inga descendencia xi-ne nihítáhvì-né, na ian cuàhà-né (càhàn-yà sàhà-xì) nì cùí. Còó, sàhà imindaa descendencia xi-ne nì càhàn-yà sàhà-xí, divi nduú Cristu. ¹⁷ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, nú ducán fuerte guá nì saquin Dios compromisu xì Abraham, te ùi xichi nì cachi-yà xì-né palabra mà, dandu mà cúí dàma-ña quida iin ley nì cuyucun 430 cuà después; còó, mà cúí ndòo uun ñà-nduá nì cachi-yà mate ní sàcòo inga ley mà. ¹⁸ Vàchi nú sàhà ley mà nihítáhvì-ndà nì cùí, dandu mà cúnduá iin compromisu icúmí-yà quida ndisa-ya cumplir. Còó. Doco ñà-ndiaha ì nì cachi-yà xì Abraham mà, ñà-yùcán ndisa nduú compromisu.

¹⁹ Pues (sàhámà ndácàtnùhù-ndà), ¿índù chuun quidá ley sànahama vichi? Pues cuisì sàhà ñà-cundaà ini nèhivì índù-ñá nduú cuàchi, ñàyùcànduá nì sàha-yanè ley mà, dandu cucumi-néà dècuèndè quesaa mii-yá ana nduú ndisa descendencia xi Abraham, vàchi divi mii-yá nduú ana cuàhàn nihítáhvì xì ñà-ndiaha ì nì cachi Dios daa. Cunaha-nsiá, tìxi iin ángel mozo xi-ya nì sàha-ya ley mà, te Moisés nduú ana nì sàcuìin dava cuenta xi nèhivì nùù Dios. ²⁰ Doco nú cachí-ndà nì sàcuìin dava Moisés, pues cuní cachàmà ndoó ùi ana (ndatnúhú), màdiá imindaa (ana càhàn). Doco (na ní saquin Dios compromisu xì Abraham), còó, cuisì-ní imindaa mii-yá (nì càhàn, te sàhámà mà cúí ndòo uan).

Chuun quidá ley sànaha nduá chindéandô sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu

²¹ (Pues, ¿nansa cachi-ndà vichi?) ¿A sadí ley sànaha ma nùù compromisu nì cachi Dios quida-ya? ¡Còó, mà cúí! Vàchi nì có-sàa ley mà taxa vida ndiaha. Doco nú vátùni quida ducán nì cúí, dandísá divi sàhájàn vátùni ndee vàha-nda nùù-yá. ²² Doco còó, màdi ñà-jaàn nduú chuun quidá ley mà, cuisì nduá iin ñà-càchítñùhu uun xi-nda ñà-ndòó nsidaa-nda tìxi poder xì cuàchi-nda. Te ducán iá sàhà-ñá nì sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu, te nihì-ndà ñà-ndiaha ì nì cachi Dios antes.

²³ Doco na táñâha ga sàà tiempu ñà-cuisi cunindisa-ndayá, dandu ley sàhana ma nduá nì sanchicùn-ndà, còo inga ñàha, vâchi ducán nì chitnùnì ini Dios quida-nda, divi ñà-cundiatsu uun-nda ndè cachi sàà quivì datúi-ya nansa cui cunindisa-nda (Jesús). ²⁴ Vâchi ley sàhana ma, na ian quidá nècuàchì ndiaá xì ñà-cuati, ducán nì saquida, cuisì nisa chindeándô ndè cachi nì sàà tiempu nì quesaa Cristu, dandu cunindisa-nda mii-yá, te ducán ndee vâha-nda nùu-yá. ²⁵ Te vichi cuisì-ní fe mà nduá nchícùn-ndà, ñàyùcàndùá có-xiñùhù gá cunindisa-nda ley sàhana ma na ian nduá ana ndiaá xì-ndà vichi. ²⁶ Còó, vâchi sàhà-ñá xiníndísá-ndá Jesucristu, ñàyùcàndùá, nahi dèhe sahnú-yá sàndùú nsidaa-nda. ²⁷ Vâchi, na ní cuhì-ndà quivì nì tenchicùn-ndà Cristu, dandu na ian nì dâma anima-ndà nduá, te nì nàcùnihnu ini-ndà nahi mii-yá. ²⁸ Sàhámà mà cúí cachi gà-ndà diín nduú nècuàchì raza Judea, te diín nduú nècuàchì raza Grecia; còó. Stná nècuàchì nduú patrón, xì stná nècuàchì quidáchúûn saín nùu-né, na ian iin-ni sàni nanduu nsidaa-né vichi. Ni màdì (chicá ndiaá) stná nècuàchì tiàa nùu nècuàchì ñàhà; còó. Iin-ni xínduu nsidaa-nda ñà-nchícùn-ndà Jesucristu. ²⁹ Te nú nèhivì xí Cristu nduu-nda, dandu vâtùni quida stná-ndà cuenta ñà-ndùú stná-ndà descendencia xi Abraham, te ducán vâtùni ñihitáhvi stná-ndà ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios daa.

4

¹ Vichi chicá claru cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-ndùá cuní cachi nsidaa palabra jaàn. Ni cachí-ndà iá iin tètii icúmí ndutahvi xì ñà-cuicà nùu yua-té. Doco nú tii vá-te, dandu queámà na ian peón uun nduú-te, mate stoho nsidanicuú ñà-cuicà mà icúmí-té cunduu-tè. Doco tii vá-te, ² ñàyùcàndùá, iá-te ndahà ana ndiaá xì-té, te ndoó stná ana ndiaá xì ñà-cuicà témà ndè cachi sàà-te cuia-te nì cachi yua-té. ³ Pues divi ducán nisa là stná xì ndohó na táñâha ga sàà-ndà cundaà vâha ini-ndà; nahi ñà-cuati nì sanduu stná-ndà; iin ichì chicá sencillu xi ñuhiví yohó-ní nduá nì sanchicùn-ndà, te cuisì ñà-ndùá cachámà nisa quida-nda. ⁴ Doco na ní sàà meru tiempu vâha, dandu nì techuún Dios Dèhemani-yá quixi-ya ñuhiví yohó ñà-tùinuù-yá nùu dihi-yá. Te (na nisa là-ya yohó) nisa là stná-yà sujetu nùu ley sahnú-ma. ⁵ Doco ñà-disáhà-xí nì quixi-ya nduú ñà-danáa-yá sàhà nsidaa nèhivì ndoó stná sujetu nùu ley mà, dandu càcu-ne. Ñàyùcàndùá, (sàhà-ñà-nì quida-ya ducán), vâtùni nì sàcùnduu-nda dèhe ndisa Yuamánì-yá. ⁶ Te Yuamánì-yá, sàhà stnámà sàni sàhatahvi stná-yàndó Espiritu xi Dèhemani-yá ñà-coo Yà-ìlì mà ini anima-ndà; te vichi cachì fuerte-yàmà “Yuamánì” (ini anima-ndà, cáhàn-yà cuenta xi-nda nùu Yua-nda Dios). ⁷ Ñàyùcàndùá có-ndùú gá-ndà

cuisi nahi peón xi-ya; còo. Dèhe ndisa-ya sàndùù-ndà, te nú ducán, dandu cuàhà gá icúmí-ndá nihítàhvi-ndà nùù-yá sàhà ñà-nchícùn-ndà Cristu.

Ñà-nduá nì cachi gà Pablo, ndulócô-nè sàhà-ñá nì tùcù nècuàchì Galacia inga ichì

⁸ Antes, na táñaha ga cunaha-nsiá Dios, dandu stoho-nsiá nì sanduu ñà-có-nduú ndisa Dios, te ndee ní sacusahnúá nùù-nsiá. ⁹ Doco vichi, sà-ínahá-nsiá mii-yá, te ò chicá vaha nì cachí-ndà sà-ínahá-yâ mii-nsiá. Ñàyùcànduá, ¿índù chuun cuní tu-nsia nàcùndoo-nsia tixi iin ley mà cúí chindee xi-nsiá? Vâchi ley mà, còo ni-ñàha nihì-nsiá nùá. ¹⁰ Doco vichi cuàhà estilu chívàha-nsia; cuàhà quivì chívàha-nsia, xì cuàhà stná vicò, te nsidácáhnû stná-nsiá na natiácú yoo. Dècuèndè stná cuià nsidácáhnû-nsiá. ¹¹ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nacání inì sàhà-nsiá, màdí ndòo uun nsidaa ñà-nduá sàni dàcuàhì mii-nsiá.

¹² Yùhù sacúndáhvi` nùù-nsiá ñà-iin-ni ni nácúníhnú inì-nsia nacua nihnú ini yùhù, ñàni; vâchi (na ní sàì yucán) ndè modo xi mii-nsiá nì nadàma stnáì.

Mii-nsia, còo ni-ñàha nì quidá-nsiá xì yùhù. ¹³ A nsinúú inì-nsia ñà-sàhà iin cuèhè (nì ndòì ndé ndoó-nsiá), dandu nì càhìn xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá. ¹⁴ Te mii-nsiá, cóni càhìchì inì-nsia yùhù, mate cuàhà vida nì xinì sàhà cuèhè mà, doco cóni nácóó-nsiá yùhù. Còo; nì naquimanì-nsiá yùhù na ian ángel xi Dios nduí, ò nahi mismo Jesucristu. ¹⁵ Pues vichi, ¿ndiá nduá nì cuu? Vâchi yáha ga nì sacudiì inì-nsia antes nì cúí. Yùhù ináhí, dispuestu nì sandoo-nsia dècuèndè cuàha stná-nsiá yùhù nduchinúù-nsiá nú ni cáquiàn nì cúí. ¹⁶ Dòcò vichi, ¿a sàni nacuni ùhì-nsiá yùhù ñà-nì cachi xì-nsiá cuisì ñà-nduú ñà-ndàà?

¹⁷ Nècuàchì sàni dàndàhvi` xì-nsiá, màni gá càhàn-nè xì-nsiá, doco có-íá vaha, vâchi cuisì cuní-nè danándodó-né mii-nsiá nsiùhù, te cunchicùn-nsiá mii-né. ¹⁸ Pues vâtùni iá ñà-càhàn màni-ndà xì nèhivì, cuisì-ní iin chuun vaha nì cúnduá, dandu ñà-jaàn ndisa cudì inì, mate có-ìé` xì-nsiá jaàn. ¹⁹ Vâchi cunaha-nsiá, nahi dèhi xínduu-nsia; doco vichi cuàhà gá dandohí mií sàhà-nsiá inga xichi, te iin-ni icúmí ndohi ndè cachi sàà-nsiá (nàcùnihnu vaha tu inì-nsia) nahi Cristu. Vâchi na ian ndohó dihi-nda na quesàà-ndà ñuhivì, ducán ndohó stnáì sàhà mii-nsiá. ²⁰ A sácú vaha nì cóí ndé ndoó-nsiá vichi. Te a sácú vaha stná ñà-màsà càhàn ndee gué` xì-nsiá nì cúí. De plano, có-cùndàà inì nansa ga guide xì-nsiá.

Ejemplu sàhà ùì nècuàchì ñàhà sàna nani Agar xì Sara

²¹ Vichi cuàhìn cachi inga iin palabra xì mii-nsiá nècuàchì cuní cunchicùn xì ley sàna. Cuní ñà-nsinuu ini-nsiá nansa cachí mismo ley mà ndé ²² nacáníá nansa nì quida Abraham

sànaha. Ùi dèhe-ne nì tùinuù-xí ñuhíví, cachá`, te dihi dèhe sahnú-né nì sanduu (Agar). Nècuàchìmà, iin nècuàchì có-íá libre nì sanduu-ne, vàchi ducání quidáchúûn saín-né. Doco dihi inga dèhe Abraham mà (nani Isaac, còò; meru ñahàdihí-nè) nì sanduu nècuàchìmà, te iin nècuàchì libre nì sanduu-ne. ²³ Te íá inga iñàha sàhà dèhe criada mà, vàchi na ian quesáá nsidanicuú gá mée ñuhíví, ducán nì quesà-te. Doco dèhe nècuàchì libre mà, còò. Milagru nì sandua nì tùinuù-ve ñuhíví, te ducán nì cuu ndisa palabra nì cachi Dios xì Abraham antes. ²⁴ Te cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaájàn, vàchi nahi ùi ley xínduu stná nècuàchì ñahà mà. Agar yucán nduú ley nì nihì nèhivì ndè yucù Sinai, te nèhivì nchícùn xì ley mà vichi, có-ndòó-né libre. ²⁵ Ladu Arabia íá yucù mà, te ley nì nihì nèhivì lugar yucán nduú nahi Agar mà. Te (ináhá-ndá) có-ndòò nèhivì nchícùn xì ley mà libre vichi, vàchi ñuu-nè Jerusalén, có-ndúá iin ñuu íá libre vichi. ²⁶ Doco ñuu ndohó Jerusalén íá ansivi, nahi dihi-nda nduá, te libre ndisa íá`.

²⁷ Vàchi dohó cachí tutu ìi:

Nècuàchì ñahà còò déhe-xi, ni cúdî ini-nè mate ni-iin dèhe-ne còò. Te xiñuhu ndàhì vico stná-nè, te cudii ini-nè mate táñàha ga tùinuù ni-iin mée xi-ne, vàchi (cuàhà gá cundiatú-nè). Mate còò gá nècuàchì vehe-ne, vètùni cudii ini-nè (na ian) ndoó cuàhà dèhe-ne.

²⁸ Pues cunaha-nsiá, nahi (dèhe Abraham nani) Isaac mà (xínduu nsidaa-nda), ñàni, vàchi dèhe ndisa mii-yá sàni nanduu-nda sàhà palabra ndiaha nì cachi-yà, na ian nì cuu xi stná Isaac mà. ²⁹ Doco ñani Isaac nì tùinuù-xí nahi nsidaa gá nèhivì ñuhíví, quini nì quida-tè xì ñani tii-té, divi tètii nì tùinuù ñuhíví nì quida Espíritu ìi. Te iin-ni dècuèndè vichi ducán quidá stná nèhivì có-nchícùn xì Espíritu ìi, quini quidá stná-nè (xì-ndá). ³⁰ Doco ¿índù gá ñà-càchí tutu ìi? Dohó cachá`: “Tavà dahuun-ní criada mà xì dèhe-ne vehe-ní, vàchi mà ndútáhvì dèhe-ne nù-ní, cuisì-ní dèhe nècuàchì libre nihítáhvì”, ducán cachá`. ³¹ Ñàyùcàndúá, (sàhà ejemplu mà sàni cundaà ini-ndá), divi nahi dèhe nècuàchì libre mà xínduu-nda, ñàni, màdì nahi dèhe nècuàchì có-íá libre.

5

Iin-ni ni cúndóó-ndá libre nùu ley sàhana

¹ Vichi sàni tavà Cristu ndohó libre nùu ley sàhana, te sàhájàn cuní-yà cundoo dahuun-nda libre nicanicuahàn. Ñàyùcàndúá, iin-ni ni cúnáhá-nsiá ñà-jaàn, te màsà tucù-nsiá cunchicùn-nsiá ley sàhana ma, vàchi sadiàmà nùu-ndà na iin yugu (xi buey).

² Cunini vaha-nsia; yùhù Pablo cáhìn xì-nsiá: mà cúí chindéé Cristu mii-nsiá te nú fuerza ni cacán-nsiá màcùtuu seña xi

Dios ìcà-nsiá (nacua cachí ley sàna). ³ Yùhù cachí` xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuní màcùtuu seña mà ìcà-xí, nú ducán ni cuu-xi-nsiá, dandu fuerza quida stná-nsiá cumplir nsidaa gá ñà-nduá cachí ley mà. ⁴ Vàchi nú cuní-nsiá ndee vaha-nsia nùù-yá sàhà ley mà, dandu còò ni-ìñàha nduú gá Cristu nùù-nsiá. Vàchi ñà-sàni nacuaà-nsiá gracia xi-ya nduá. ⁵ Doco cunaha-nsiá, cuisì ñà-cunindisa-nda mii-yá nduá xiñuhu, te ducán chindéé stná Espíritu ìi xí-yá ndohó quida-nda, vachi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá nihnú ini-ndà ndee vaha-nda nùù-yá. ⁶ Vàchi nùù ndohó nèhivì xí Jesucristu, có-quidámà a itúú seña mà ìcà-ndà, ò á coó, cuisì ñà-ndiàá nduú ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, te cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

⁷ Mii-nsiá, ndiaha gá nì saquida-nsia antes na nisa xinindisá víi-nsiá. Doco vichi, ¿nansa nì ñhì nèhivì nì datúcù-nè mii-nsiá ñà-có-nchìcùn gà-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuisì? ⁸ Pues (nàhà xicà), màdì mii-yá ana cana-xi-nsiá gloria nduú ana datúcù xì-nsiá ducán. Còó. ⁹ Te (ináhá-nsiâ) iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, te cuàhà gá ndutáchâ. (Te ducán stná xì chuun malu, iyuhu-ní ñà-có-ndiàá, te sàni xitià inicutu.) ¹⁰ Doco yùhù càhví xì Stoho-ndà Señor ñà-màsà cúnchìcùn gà-nsiá ichì mà. Te nècuàchì dacá xi dìni-nsiá, icúmí-nè cunsida-ne cuàchi-ne, ndéni nèhivì ní cui ni cundúú-né.

¹¹ Ñàni, nú ni quésáhí cachì xì nèhivì ñà-xiñùhù màcùtuu seña mà ìcà-né, dandísá mà quidá quini ga nècuàchì (raza Judea) xì` nì cùí, nì mà cúdúchí stná ini-nè sàhà palabra cachí` sàhà (nansa nì xihì Jesús nchìca) cruz.

¹² Nècuàchì dacá xi-nsiá, chicá vaha ni sàà-nè quida quini-ne xì mii-né, (màdì mii-nsiá).

¹³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá ñhì-ndà quee-nda libre, ñàyùcànduá nì cana Dios ndohó, ñàni. Doco màdì sàhájàn icúmí-ndá permisù quida ndevàha-nda; còó, mà cùí. Vàchi vichi ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-iin-ni cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te ducán ñhì-ndà cunucuachi víi-nda nùù ñanìtnaha-nda. ¹⁴ Vàchi iá iin palabra tii cachí ley mà, te nú ni quida-ndañá cumplir, dandu queámà ñà-sàni chivàha stná-ndà nsidanicuú ley mà. Te divi palabra tii ma nduú ñà-xiñùhù cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nacua cuú stná ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁵ Doco nú nàâ stnàhà-ndà na iin quisì daná, dandu vihini sàà stná-ndà dandáñúhú stnaha-nda.

Nansa chindéé Espíritu ìi ndohó, sadí-yà nùù ñà-có-íá víi cuní-ndà quida-nda dava xichi

¹⁶ Yùhù cachí` xì-nsiá, iin-ni ni cándísâ-nda chindee Espíritu ìi xí Dios anima-ndà, dandu mà quidá gá-ndà ñà-có-ndiàá xího nèhivì ñuhiví quida-ne. ¹⁷ Vàchi Espíritu ìi, có-ndôo ini-yà sàhà ñà-chìcuéhè cuní ndahà sàhà-ndà quida, te nì có-cándísâ

stná-mà quida ñà-nduá cuní Espíritu Ìì, vâchi có-xiñùhù tnàhá-yá xán, ñàyùcànduá, ùhì iá quida-nda ñà-nduá cuní-nda quida-nda. ¹⁸ Doco nú Espíritu Ìì nduú ana dachítñuní ini xì-ndà, dandu còò modo dandacú gá ley sàhana ma nù-ndà.

¹⁹ Náhà xicà índù iñàha nduá xího nêhivì ñuhiví quida-ne, vâchi xiní-ndà càhàn-nè xì nêhivì cónì nándàhà xì-né. Quini quidá-né, doco có-cùcáhàn nù-ndé. ²⁰ Cahvi-né ñà-có-nduú Dios ndisa, te sáhàn stná-nè nù tètàtnà xì nù tètadí. Daaní, xiní ùhì stnahá stná-nè, te nââ stnahá stná-nè. Xího stná-nè ñà-ìcúmi ñanìtnaha-ne. Te yâchi xidà stná ini-nè. Ventaja xi mii-né nduá siempre cuní-nè tavà-né. Te mà úhì cudoo stná-nè, te quecuaán-né xì nècuàchì xínduu nêhivì xí mii-né. ²¹ Tùha stná-nè cumbìdia ini-nè, te sahní stnahá stná dava-ne. Xíni stná-nè, te quidá-né escándalo. Te cuàhà gá ñà-chìcuéhè nahi ñà-jaàn quidá stná-nè. Pues sàni cachì xì-nsiá sàhà nêhivì tùha ducán, te tucutu cachì guè xì-nsiá vichi sàhà-né ñà-mà nunca nìhítàhvì-né sàà-nè cundoo-ne ñuhiví ìì xí Dios.

²² Doco díin iñàha nduá quidá Espíritu Ìì ini anima-nda, vâchi sàhà mii-yá vâtùni cuu stnahá ini-nda sàhà-nda, te cudíi ndiaha stná ini-nda. Vâtùni cunihnu dadí ndiaha stná ini-nda quida-ya. Te mà úhì quidandee stnahá stná ini-nda sàhà-nda, nú chindéé-yándô. Te ma úhì stná càhàn màni stnaha-nda iin-nda inga-nda, te cunduu stná-nda nêhivì vâha. Sàhà mii-yá mà úhì quida ndisa-nda cumplir; ²³ te mà cóó dana stná-nda. Te vâtùni nihì stná-nda cadì-nda nù-ndà ñà-màsà quidá ndevàha-nda. Cunaha-nsiá, (inicutu ñuhiví) còò ni-iin ley cachì xì-nda ñà-màsà quidá-nda ñà-vàha yohó. ²⁴ Vâchi nsidaa ndohó nêhivì xí Jesucristu, quida-nda cuenta na ian nì xihì stná-nda na ní xihì-yà nchìca cruz, te sàháyùcànduá mà xího gá-nda quida quini-nda, ni mà cúnihnú quínì gá stná ini-nda. ²⁵ Vâchi nú sàhà Espíritu Ìì itiácú-nda vichi, dandu ni cuàha stná-nda dacúndéhe-yándô ichi-yá.

²⁶ Màsà cúcáhàn-ndá mii-nda nduu-nda mii-nda, te cundoo-nda datnahá stnaha-nda. Còó, màsà cúmbìdia stnahá ini-nda sàhà-nda.

6

Ndiá icà-nda chindee stnaha-nda

¹ Ñàni, nú ni cándiàá sàhà iin-nsia nù cualquier iin cuàchi, dandu viví-ni càhàn-nsià xì nècuàchì cónì quidá víi ma sàhà ñà-nìhì-né nacunihnu víi ini-nè, doco cuisì nêhivì chitu Espíritu Ìì xí Dios ni cundúú ana càhàn xì-né. Te xiñuhu coo stná nècuàchì mà cuidadu màdí quida stná mii-né iin falta.

² Te nú ia iin ñanìtnaha-nda có-cúndáà vâha ini-xi, dandu siempre ni nácuàhandee ini-ndané, vâchi ñà-chívàha víi-nda ley xí Cristu nduámà. ³ Te nú tuxí ini-nda cuàhà gá ndiàá-nda,

dandu cuisíá mii-nda dandahví-ndà mii-nda nduámà, vèchi còò ni-iñàha ndiaá-ndà, nú ducán. ⁴ Ñàyùcànduá, iin iin-nda xiñuhu nacani ini-ndà a vátùni iá ñà-nduá quidà-ndà, á coó, te nú ducán, dandísá vátùni cudù ini-ndà sàhà mii-nda, màdiá cundehè-ndà ñà-nduá quidá ñanìtnaha-nda, a ver, amádi chicá quidá víi ndohó. ⁵ Vèchi iin iin-nda icúmí-ndá nacua-ha-nda cuenta sàhà ñà-nduá nì quida-nda.

⁶ Nsidaa nèhivì dacuahá palabra ì nù ana chìnáhá xì-né, ndiá ìcà stná-nè chindee-né nècuàchìmà xì ñà-nduá icúmí-né.

⁷ Màsà cuáha-nsia dandahví nèhivì mii-nsiá. Mà cúí nàcuidiqui uun-nda mii-yá, vèchi cachí dichu: “Ñà-nduá nì chihi-nda, divi ñihì-ndà”. ⁸ Vèchi nú ni quida-nda cuisí ñà-nduá xího ini mii-nda, dandu icúmí-ndá sàà-ndà ndañuhu dahuun-nda. Doco nú ni quida-nda nacua cuní Espíritu ì xí Dios, dandu sàhámà ñihítáhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. ⁹ Ñàyùcànduá, màsà cúñáñá-ndá quida-nda nsidaa ñà-íá víi, vèchi nú iin-ni ni quida-nda ducán, te có-cùhúún ini-ndà, dandu cundiatú ndiaha anima-ndà.

¹⁰ Sàhájàn, nú iá nansa quida-nda obra nù ñanìtnaha-nda, dandu nì quida-ndañá. Te nú nèhivì iin-ni cahví stná xì Yua-nda Dios nduú stná-nè, dandu chicá más xiñuhu chindee-ndané.

Ultimo ñà-nduá nì cachi Pablo xì nècuàchì ladu Galacia, te ndahà mii-né nì tiaa-neà

¹¹ Vichi mií tiaí letra nahnú yohó. ¹² (Cuàhìn càhàn guè xì-nsiá sàhà) nècuàchì cuní màcùtuu seña xì Dios ìcà nèhivì. Cunaha-nsiá, cuisí sàhà-ñá cuní-nè ndòò vaha-ne xì nèhivì nduá, vèchi yúhì-nè quida quini nèhivì xì-né (nú nchícùn-nè cuisí ichì mii-yá ana nì xihì) nchìca cruz, divi Cristu. ¹³ Te cunaha-nsiá, nì có-chìvaha víi stná mii-né ley sàhana ma, mate cudù guá ini-nè itúú seña mà ìcà-né. Te cuní-nè màcùtuu stná mà ìcà mii-nsiá sàhà-ñá cundee-né nù-nsiá, te ducán quee cuàhà tñùñuhu xì-né (cahan-né). ¹⁴ Doco yùhù, cuisí tñùñuhu xì ana nì xihì nchìca cruz nduá cuní quee, divi tñùñuhu xì Stoho-ndà Jesucristu. Te sàhà-ñá nì xihì-yà ducán, còò cá ni-iñàha iá ñuhivì yohó (ndiaá nùí), vèchi quidé cuenta na ian sàni xihì stnài nchìca cruz xì mii-yá, te có-ndùlócò guè sàhà ñà-íá ñuhivì yohó. ¹⁵ Vèchi nú nèhivì xì Jesucristu nduu-nda, dandu màdi ñà-cutuu seña ìcà-ndà nduá ndiaá. Te nú còò stná seña mà, nì mà chindéé stná mà-ndó, cuisí ndiaá ñà-cucumi-nda iin anima saa. ¹⁶ Te nsidaa nèhivì nchícùn ndisa xì palabra yohó, nì sàà-nè cundiatú ndiaha anima-nè, te Dios nì cùndéhe ndahví xì-né, vèchi quidá-yá cuenta na ian xínduu stná-nè nèhivì xì-yá Israel.

¹⁷ Vichi màsà cuáhachuún uun ga ni-iin nèhivì yùhù, vèchi cuàhà gá (sàni ndohi sàhà) Jesús, cuàhà gá seña itándiaa ìqué (ndé nì dùcùn).

¹⁸ Ni cúcúmí anima-nsià cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesu-cristu, ñáni. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Éfeso

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ì nùu Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te vichi tiaí carta yohó nùu nsidaa mii-nsiá nèhivì ì xí-yá ñuu Éfeso, nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni cahvi stná xì Jesucristu. ² Contentu ni cundóo-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cùcúmí-nsiá.

Cuàhà gá cundiatú anima nsidaa nèhivì xí Jesús

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vèchi Yuamáni-yámà nduú-yá. Te sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Dèhemanì-yá, ñàyùcàndúá sàni sàhatahvi-yándô nsidanicuú ñà-ndiaha ì iá ansivi. ⁴ Te sàhà stná ñà-ndúá nì quida mii-yá, ñàyùcàndúá nì nacàxin Dios ndohó dècuèndè na táyôo ñuhivì sàhà-ñá cundoo-nda nùu-yá, te cunduu-nda nèhivì ì cò falta xi. ⁵ Te sàhà ñá-cùù guá ini-yá sàhà-ndà, ñàyùcàndúá nì chitnùnì ini-yá sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya. Divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yá, te sàhámà nì chitnùnì ini-yá ñà-nìhítahvi-ndà ducán sàhà (obra nì quida) Jesucristu. ⁶ Te vichi tavá-nda tnùñuhu xí-yá ñà-ndiaha guá nì quida-ya nì sàhatahvi-yándô gracia, te sàhà gracia mà sàni nihì-ndà nì cundiatú vaha anima-ndà nì quida Dèhemanì-yá. ⁷ Vèchi sàhà-ñá nì xihì Dèhemanì-yá, te nì xitiá nìi-yá, ñàyùcàndúá vátuni nì nacuidahan-yándô nùu tnùndoho, vèchi nì ndutu cuàchi-nda ñà-nì quida guá-yá gracia sàhà-ndà; ⁸ te sàhà gracia nì quida-ya mà, fuerte gá sàni dàtnùu-yá ini anima-ndà; ndiaha gá sàni nduhii sàxínitnùnì-ndà nì quida-ya. ⁹ Tiempu antes nìsa ìa dèhè ñà-ndúá nì nacani ini-yá quida-ya quivì vèxi xi-nda, doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà nansa íamá, nì cachi-yá nansa nì chitnùnì ini-yá quida-ya, ¹⁰ ñà-cunduu Cristu ana cusahnú nùu nsidanicuú iñàha, ñà-ìá ansivi xì ñá-ìá stná ñuhivì. Te seguru icúmì cuu ndisa nsidaámà na sàà meru quivì xán.

¹¹ Sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Cristu, ñàyùcàndúá sàni nihítahvi guá-ndà nùu Dios, vèchi divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yá antes. Te mii-yá, nacua chitnùnì ini-yá quida-ya, divi ducán siempre quidá ndisa stná-yá. ¹² Te nsiùhù nècuàchì primeru nì quìhvi ichì Cristu, ducán nì chitnuni ini-yá nihítahvi gá-nsi sàhà-ñá chicá más tnùñuhu xí-yá quee sàhà ñà-ndiaha guá nì quida-ya xì-nsí. ¹³ Daaní, después nì xinitnùhu stná mii-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá, divi razón vaha nansa càcu-nda, te nì xinindisá stná-nsiá Cristu. Ñàyùcàndúá

nì nihì stná-nsià Espíritu ìì xí-yá, nacua nì quida-ya comprometer. Te Espíritu ìì mà nduú nahi seña ñà-sàni nanduu-nda nèhivì ìì xí-yá. ¹⁴ Doco cuisì-ní tnùmàni primeru nduú Espíritu ìì, vachi más gà icúmí-ndá nihítáhvì-ndà na sáa quìvì nacuaca-yàndó, vachi nèhivì xí mii-yá nduu-nda ñà-sàni dãnàa-yá sàhà-ndà. Te cuàhà gà stná tnùñuhu ndiaha xí-yá icúmí quee quìvì (nihítáhvì guá-ndà ducán).

Nansa nì xicàn tàhvì Pablo nùù Dios ñà-nì cuáhatahvì-yá nèhivì xí-yá iin anima nchichí

¹⁵ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhi ñà-fuerte guá nihnú inì-nsia Stoho-ndà Jesús xì ñà-cuàhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. Ñàyùcàndúa, ¹⁶ siempre naquímàni' Dios sàhà-nsiá, te xicàn tàhvì nùù-yá ¹⁷ ñà-nì ndúnychíchì ndiaha-nsiá quida Espíritu ìì; te ni chíndéé stná-yà mii-nsiá mànihì ini-nsià sàhà Dios, dandu chicá cunaha váha-nsiayá. Divi ñà-jaàn nduá xicàn tàhvì nùù Yuandiaha-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁸ Daaní, xicàn tàhvì stnáì nùù-yá ñà-nì dáttnùù-yá sàxínítnùnì-nsià sàhà-ñá cundaà vaha ini-nsià nansa iá tnùndé ini ndiatu-nda nùù-yá, vachi ñà-sàni cana-yàndó iá ndisa tnùndé ini xi-nda. Te xicàn tàhvì stnáì ñà-nì sàa-nsià mànihì ini-nsià ñà-ndiaha guá sàni nihítáhvì-ndà cuàhà ñà-vaha nùù-yá, nsidanicuú ndohó nèhivì ìì xí-yá. ¹⁹ Te xicàn tàhvì stnáì ñà-nì cúndáa inì-nsia ñà-cuàhà guá poder ndiaha icúmí-yá, te vátùni nacuahandee ini-yà ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yá. Te divi sàhà poder ndiaha ma ²⁰ nì dãnátíacú-yá (Dèhemani-yá) Cristu, dandu nì nsihì nì natiacu-yà nì nana-ya ansivi dècuèndè gloria, te nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios. ²¹ Te vichì dìquì-xí iá-yà, te cuàhà gà más ndiaá-yà nùù nsidaa ana cusáhnú, xì nùù nsidaa ana itá fuerte, xì nùù nsidaa ana icúmí xí poder, xì nùù nsidaa ana dándàcú, xì nùù nsidanicuú gà stná ana ndácùcahan nèhivì tiempu vichì, te ò tiempu vaxì xi-nda inga ñuhivì. ²² Nsidanicuú iñàha, sàni ndòa sujetu nùù Cristu nì quida Yua-nda Dios. Te nsidaa ndohó nèhivì iin-ni cahvi xí-yá, sàni chitnùnì ini-yà dandacú Cristu nùù-ndà na ian dándàcú dìni-ndà nùù-ndà. ²³ Te ndohó, nahi iquìcúñú mii-yá nduú stná-ndà. Te sàhà ndohó na ian sàni sacatnahá nsihì cuerpu xi-ya, na ian iá nsihì-ya vichì. Te mii-yá nduú ana iá inicutu ñuhivì xì ansivi.

2

Nansa cuú ini Dios sàhà-ndà, te nì dàcácu-yàndó

¹ Vichì sà-itiacú ndisa anima-nsià. Doco antes na ian còò vida xì anima-nsià nì sà-ìa nùù-yá ñà-cuàhà guá cuàchi-nsia;

² Vàchi nìsa cudii inì-nsia quida-nsia falta nahi nsidaa gá nèhivì ñuhivì. Nìsa inini-nsia tàchì malu cusáhnù nùù nsidaa gá ñà-malu xicá ansivi, te divi quisi jaàn dacáhàn xì nsidaa nèhivì có-iníní xí Dios. ³ Daaní, stná nsiùhù, nìsa xicanuu stná-nsi cutnáhâ-nsí xì nècuàchì có-quidá víi ma; vàchi nsidaa-nda, nacua nìsa xicàn ini cuerpu xi-nda xì sàxínitnùnì-ndà, ducán nìsa cudii ini-ndà quida-nda. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá castigu xi Dios nì càyà sàhà cuàchi-nda, nacua càyà-ñà sàhà nsidaa gá stná nèhivì cuàchi.

⁴ Doco Dios, cuàhà sàstnùhù cuhí ini-yàndó; vàchi yáha ga cuú ini-yà sàhà-ndà; ⁵ ñàyùcàndùá, nì quida-ya gracia sàhà-ndà, te nì dácácu-yàndó. Mate còò vida ndiaha nùù anima-ndà sàhà cuàchi nì quida-nda, doco nì quida-ya cuenta na ian nì natiacu stná-ndà na ní natiacu Cristu. ⁶ Ñàyùcàndùá, ducán iá na ian nì cutnaha-nda xi-yá na ní natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Te quidá stná-yà cuenta na ian sàni nana stná-ndà ndè gloria, te vichi cutnaha-nda xi Jesucristu ndoo-nda yucán xi-yà nì quida Yua-nda Dios. ⁷ Pues ñà-jaàn sàni quida-ya sàhà-ñà nicanicuahàn ni queé cuàhà tñùñuhu xí-yà sàhà gracia nì quida-ya na ní indehè ndahví-yàndó sàhà Jesucristu; ⁸ vàchi micuísì gracia nduá sàni càcu-nda ñàni xinindisa-ndayá. Màdi iin chuun ni quidá ndohó nduá nì càcu-nda, còó. Ñà-nduá nì cutahví-ndà nùù Dios nduá. ⁹ Ni màdi obra vàha nì quida-nda nduá nì dácácu xi-nda. Còó, còtó sàà iin-nda cucahan-nda chicá ndiaá-ndà. ¹⁰ Còó, mii-yà nì quida-ya obra xì ndohó, te sàhájàn sàni ndusaa anima-ndà. Vàchi na ní sàcùndoo-nda nùù Jesucristu nì ndusaa íní-ndà sàhà-ñà cui quida stná-ndà cuàhà obra vàha nacua nì chitnùnì ini-yà quida-nda.

Nsidaa nèhivì xí Jesús, iin-ni nèhivì xínduu-ne

¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nsinuu ini nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga raza, vàchi có-nduú-nsiá nèhivì raza Judea. Nèhivì còò seña xi Dios icà-xí cachí nsiùhù nècuàchì raza mà xì mii-nsiá; te nèhivì seña xi Dios cachí-nsi xì mii-nsí, vàchi iá iin seña nì chituu nèhivì icà-nsí. Ñàyùcàndùá xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nìsa là xi-nsiá antes, ¹² cónisá níhnú inì-nsia Cristu antes, mànicúì (nìhítàhvì-nsiá) nahi nèhivì ñuu-nsi Israel, te cónisá ínhá stná-nsià ni-íñàha sàhà tratu nì saquin-yà, te nì quida-ya comprometer cuàhà gá ñà-ndiaha. Còò ni-iin tñùndé ini nìsá ícúmí-nsiá, ni còò stná Dios nìsá là nùù-nsiá. ¹³ Xica nìsa là-ya nùù-nsiá antes, doco vichi sàhà-ñà (nì xihì) Cristu, te nì xitià nì-yá, ñàyùcàndùá vátùnì sàni tñàtuu yatni-nsia nùù-yà nduá, vàchi divi Jesucristu sàni xinindisá stná-nsiá. ¹⁴ ùi raza nì sanduu-nda antes, na ian nì tàhndè dava-nda; doco vichi sàni nacuatnaha-nda nì quida-ya; iin-ni

nì nàcùnduu-nda quidá-yá cuenta vichi, te iá paz, có-xiní ùhì stnahá gá-ndà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì nanduu-ya nèhivì, (te nì xihì-yà), ñàyùcàndùá nì nìhì-yá nì nacadi-yà ichì ley sàhana. Cuàhà gá nìsa dandacú ley mà nù-ndà, cuàhà gá nìsa xicàn-ñá quida-nda, doco nsidaámà, sàni cuxicá nì quida-ya, te vichi iin-ni nèhivì saa sàni nanduu-nda, có-nduú gá-ndà ùi raza, ñàyùcàndùá, sà-iá paz. ¹⁶ Vàchi na ní xihì-yà nchìca cruz, nì nìhì-yá nì nàcùndoo vaha nduú raza-ndà xì Dios, te nì nìhì stná-yà nì nachindoo vaha-yàndó, có-xiní ùhì tnahá gá-ndà vichi. Vàchi iin-ni nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya.

¹⁷ Na ní quixi Cristu, nihí-yá iin razón ndiaha nì quesaa, te nì cachitnùhu-ya nansa coo paz nù nsidaa-nda. Mii-nsiá, mate xica nìsa ìa Dios nù-nsiá, doco nì sàà stná palabra mà nù-nsiá. Daaní, nsiùhù, na ian yatni nù ichì-yá nì sandoo-nsi, te nì sàà stná palabra mà nù-nsí. ¹⁸ Vàchi sàhà Jesucristu sàni nìhìndèè nduú raza-ndà tnàtuu-nda nù Yua-nda Dios. Te iá stná imindaa Espíritu ìi xí-yá, te chindee stná-yàmà ñà-tnàtuu-nda nù-yá. ¹⁹ Mii-nsiá, có-nduú gá-nsià nahi nèhivì xio, ò nèhivì fuera, còó. Meru nèhivì ìi xí ñuu Dios nduú stná-nsià vichi nahi nsiùhù. Dècuèndè nduú stná-nsià nahi nèhivì ndoó vehe-ya. ²⁰ Te ndisa, na iin vehe nduú stná-ndà. Te nahi cimientu xan nduú apóstol xì nsidaa stná profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya. Te nahi cavà cahnú indúhu esquina cimientu, ducán nduú Jesucristu. ²¹ Ñàyùcàndùá, base xi-nda nduú-yá, te na ian cueé-ni cueé-ni cudúcùn iin vehe na cuáha-ña, ducán stná ndohó, (cueé-ni cueé-ni nacuatnáhá-ndá) dècuèndè sàà-ndà cunduu ndisa-nda na iin veheñùhu ìi xí Stoho-ndà Señor. ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá nchícùn stná-nsià mii-yá, vātùni sàni nacuatnahá stná-nsià (xì nsiùhù), te ducán sàà nsidaa-nda cunduu-nda na iin vehe-ya ndé coo-ya nicanicuahàn sàhà Espíritu ìi xí-yá.

3

Nansa iá chuun xi Pablo ñà-cachitnùhu-ne palabra ùi xì nèhivì inga raza

¹ Yùhù Pablo, ndiadí vehecàa vichi sàhà-ñá (quidé chuun ìi xì) Jesucristu. Te chuun ìi mà, sàhà ñà-vaha xì stná mii-nsiá nècuàchì inga raza nduú stná. ² Ádi sá-ínahá-nsià nansa nì quida Dios gracia sàhí, te nì nìhìtáhvi' quide chuun (chinahì) mii-nsiá. ³ Vàchi mii-yá, nì dàtnúù-yà sàxínítnùní yùhù nansa iá palabra ndiaha nìsa ìa dèhé antes. Te divi sàhámà nì tiai iin carta tii (nì sàà nù-nsiá) daa. ⁴⁻⁵ Ñàyùcàndùá, nú sàni cahvi-nsia carta mà, dandu vātùni cundaà ini-nsià nansa nì nìhìtáhvi' mànihi inì palabra sàhà Cristu nìsa ìa dèhé antes. Cunaha-nsiá, cóni nìhìtáhvi' nèhivì sàhana cunitnùhu-ne

palabra mà; doco vichi sàni dàtnúú Espíritu Ìi sàxìnítùnùni nsiùhù nècuàchì apóstol xi-ya, xì stná nècuàchì dava ga cáhàn cuenta xi-ya. ⁶ Te divi ñà-yòhó nduú (palabra mà): ñà-vàtùni nìhìtáhvi stná nèhivì inga ñuu nú ni cúníndísâ-né palabra xi-ya, mate có-nduú-né nècuàchì raza-nsi Judea. Nahì iin-ni nèhivì cunduu ndúì raza mà. Ñàyùcàndüá, vátùni nìhìtáhvi nècuàchì inga raza ñà-ndiaha ìi nì quida-ya comprometer, vàchi nèhivì xí Cristu cunduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, nì quida Dios gracia sàhí nì sàhatahvì-yá yùhù chuun ñà-cachitnùhi palabra ìi xí-yá; te sàhà poder ndiaha xí-yá (nì cana-ya yùhù), ⁸ mate nduí iin ana chicá có-ndiáá nùù nsidaa nèhivì xí-yá, doco nì nìhí (chuun) ndiaha nùù-yá, divi ñà-cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu ñà-ndiaha guá iá ñà-ndüá sàhatahvì Cristu ndohó. ⁹ Te nì nìhì stnáì chuun datúì nùù nsidaa nèhivì nansa nì chitnùní ini Dios quida-ya. Dècuèndè chicá sànahà nìsà ìa dèhámà, cuisì Dios nìsà ìnahà xán; iin-ni ndè antes nì quidavàha-ya ñuhivì ìnàhá-yâñà. ¹⁰ Doco vichi sàni dàtúì-ya nsidaámà sàhà-ñá ndulocó nsidaa ángel xi-ya xì nsidaa stná espíritu xicá ansivi, na indéhe-né ñà-ndiaha guá quidá-yá xì nèhivì càhvì xí-yá, dandu cundaà vaha ini-nè nchichí cuàhà-yá sàhà nsidaa chuun quidá-yá.

¹¹ Pues dècuèndè nicanicuahàn antes, ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà quida-ya, te divi ñà-jaàn nì nìhì stná-yà nì dàxínu-ya na ní quida Stoho-ndà Jesucristu (obra xi-ya). ¹² Te vichi nuná ñuhivì nùù-ndà, vátùni tnàtuu-nda nùù Dios, mà yúhì gà-ndà, vàchi xiníndísá-ndá Jesucristu. ¹³ Ñàyùcàndüá, yùhù sacúndáhvì nùù-nsiá nà-màsà cúhúún ini-nsià sàhà ñà-cuàhà guá ndohí sàhà mii-nsiá (nècuàchì inga ñuu); cóò, vàchi xiñuhu quida-nsia cuenta na ian tnùñuhu xí-nsiá nduá.

Cuàhà sàstnùhù cuú ini Jesucristu sàhà-ndà

¹⁴⁻¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nduá disàhà-xí cuàhìn càcàn tàhvì nùù Yua-nda Dios vichi. Siempre sàcuìn sìsì nùù-yá, te cachì xí-yá Yua-nda Dios, vàchi mii-yá nduú yua nsidaa ndohó nècuàchì ndoó nùù-yá, a sea ndoo-nda ñuhivì yohó, te ò ansivi ndoo-nda. ¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvì nùù-yá ñà-nì nàcuàhandee ini Espíritu Ìi xí Dios mii-nsiá, vàchi cuàhà gá poder ndiaha icúmí-yâ. ¹⁷ Te xicàn tàhvì stnáì nùù-yá ñà-nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia Cristu, te ducán coo-ya contentu ini anima-nsià. Te xicàn tàhvì stnáì nùù-yá ñà-nì cùú fuerte ndisa ini-nsià sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-nsia na ian ìín fuerte iin yutnù ducún, te ò indúhu fuerte iin vehe cahnú. ¹⁸⁻¹⁹ Te nú ducán, dandu vátùni mànihì váha ini-nsià ñà-cuàhà guá cuú ini Cristu sàhà-ndà. Te divi ducán xicàn tàhvì stnáì sàhà nsidaa gá nèhivì xí-yá, ñà-nì sàà nsidaa-nda mànihì ini-ndà ñà-yáha guá cuàhà cuú ini-yà sàhà

nsidaa-nda, ndéni ana nì cui ni cúndúú-ndá, te ndéni nì cui ni cúndóó-ndá. Doco còo, ni mà cùi sàà-ndà cundaà nsihi ini-ndà sàhájàn, doco siquiera xícàn tàhvi ñà-chicá más ni cúndáà ini-nsià sàhà-ñá, te ducán sàà anima-nsià nachituá mii Dios.

²⁰ Te vichi ansivéhé Dios, vátuni quida-ya nsidanicuu ñà-nduá xícàn tàhvi-ndà nùù-yá, dècuèndè yáha ga más cui quida-ya nùájàn, mate iin chuun cahnú sàstnùhù nduá ni cúníhnú ini-ndà càcàn-ndà, doco (vátuni nìhì-ndàñá), vàchi cahnú poder xi-ya, te divi poder mà quidáchúûn stná ini anima-ndà. ²¹ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn xiñuhu naquimani-ndàyá sàhà ñà-ndiaha guá iá Jesucristu xì ñà-ndiaha guá quidá stná-yà xì nsidaa ndohó nèhivì cahvi xi-yá. Te dècuèndè nicanicuahàn ducanicoó. Amén.

4

Iin-ni nèhivì sàni nanduu-nda nì quida Espíritu Ìì xí Dios

¹ Sàhà-ñá nchícuin Stoho-ndà Señor ié` vehecàa yohó. Ñàyùcànduá sacúndáhvi` nùù-nsià ñà-nì càcánúú víi stná-nsià nacua ndiá icà-ndà, vàchi sàni cana-yándó (ñà-cunduu-nda nèhivì ìì xí-yá). ² Sàhà ñà-jaàn xiñuhu cunihnu ndahvi ini-ndà, te cunihnu manì stná ini-ndà. Iin-ni ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà ñànitnaha-nda. Calma ni cúndóó-ndá. Iin-ni ni cúcúú ini-ndà sàhà-né. ³ Vàchi nahi iin-ni nèhivì xínduu-nda nì quida Espíritu Ìì xí-yá; ñàyùcànduá, iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda, vàchi chindéàmà ñà-màsà táhndè dava-nda. ⁴ Vàchi nahi iin-ni cuerpu mii-ya (nduú nsidaa-nda), te imindaa Espíritu Ìì xí-yá iá stná, te iin-ni tnùndé ini ndiatú stná nsidaa-nda ñà-sàni cana-yándó. ⁵ Te imindaa Stoho-ndà Señor iá stná, xì imindaa stná ñà-nduá xiníndísá-ndá. Daaní, iin-ni sàni cuhìì stná nsidaa-nda. ⁶ Vàchi imindaa Dios iá, te Yua nsidanicuu-nda nduú-yá, vàchi cusáhnû-yá nùù nsidaa-nda, te chindéé-yâ nsidaa-nda, te iá stná-yà ini anima nsidaa-nda.

⁷ Doco cada iin iin-nda sàni nihitáhvi-ndà nùù Cristu según nansa nì cudiì ini mii-yá cuàhatahvi-yándô. ⁸ Ñàyùcànduá, dohó cachí nùù tutu ìì: Sàni nana-ya ndè gloria, ndacá stná-yà cuàhà gá ana nì cundee-yá nùù-xí, dandu nì sàhatahvi stná-yà nèhivì ñuhivì cuàhà ñà-vàha.

⁹ Pues cachí tutu mà ñà-nì nana-ya (ansivi), doco ¿ndiá nduá cuní cachàmà? Dohó cuní cachà, ñà-antes nì nuu-ya ndè tìxi ñuhù ndé chicá cunú. ¹⁰ Daaní, después nì nana stná-yà ansivi ndé chicá ducún sàhà-ñá nachitu inicutu ñuhivì poder xi-ya. ¹¹ Te nì sàhatahvi stná-yà nèhivì cuàhà ñà-ndiaha. Dava-nsì nì nihitáhvi-nsì cunduu-nsì apóstol cacanu-nsì chuun xi-yá. Te dava-nda nì nihitáhvi-ndà cunduu-nda profeta cáhàn razón

quixí nùu-yá. Te dava ga-ndà nì nihítàhvi-ndà cunduu-nda ana túha viì cachitnùhu xì nèhivì nansa càcu anima-nè. Te dava stná-ndà nì nihítàhvi-ndà cunuù-ndà nèhivì xí mii-yá, te chinaha stná-ndànè. ¹² (Ducán nì chitnùnì ini-yà nihítàhvi iin iin-nda) sàhà-ñá cui chindee stnaha-nda, te sahájàn nihì stná-ndà cunucuachi víi-nda nùu-yá, dandu nacuahandee stná ini nsidaa-nda na ian cuàhàn ndufuerté cuerpu xi mii Dèhemanì-yá Cristu. ¹³ Ducán dandu vátùnì sàà nsidaa-nda cunindisá víi-nda palabra xi-ya, te cunaha ndisa-nda Dèhemanì-yá. (Te ndiaha gá ñà-jaàn), vàchi nú ducán, dandu nàcùnihu ini-ndà nahi iin nèhivì sahnú, te ini stná anima-ndà cuacatnahá stná nsidaa gracia xi Dèhemanì-yá Cristu. ¹⁴ Mà cúndúú gá-ndà nahi mée; (mà cúníndísá-ndá) nansa ni nì cui ñà-nduá chináhá nèhivì. (Mà túcù nahá-ndà inga ichì) na ian dandiachi tàchì-ndó yohó te yucán. Nì mà níhì stná nèhivì maña dandahví-nèndó, mate cuní-nè datúcù-nèndó iin ichì có-nduù ñà-ndáa. ¹⁵ Ñàyùcànduá, sàhà-ñá màsà cúú xí-ndá ducán, xiñuhu ni cáhàn-ndà puru ñà-ndácuìsì xì ñanìtnaha-nda. Màni màni ni cáhàn-ndà xì-né, dandu sàà-ndà quida sahnú-nda nacua cuní Cristu, vàchi mii-yá, nahi òmì-ndà (dandacu-xi nùu-ndà), ducán nduú-yá. ¹⁶ Te ndohó, nahi ndahàsàhà-yá nduu-nda, vàchi iin-nì sàni nacuatnahá nsidanicuu-nda nì quida-ya sàhà-ñá ni chíndéé stnaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-nì cuerpu xi-ya. Vàchi chuun xi mii-yá nduá dandacú-yá, te chuun xi ndohó nduá ñà-quida-nda chuun nì quida tocar iin iin-nda. Ñàyùcànduá, ducán queé stná mà na ian sahnú cuerpu xi-ya, te ndufuértèa, dandu chicá (ndiaha gá) cucuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni nihítàhvi-ndà vida ndiaha nùu Jesucristu

¹⁷ Ñàyùcànduá, yùhù ndácùcahín Jesucristu, te chináhì mii-nsiá ñà-màsà quidá gá-nsià na quidá nèhivì có-ìnahá xí Dios, vàchi cuisì ñà-chìcuèhè nihnú ini-nè. ¹⁸ Có-dàtnúú Dios sàxínitnùnì-nè. Còò vida ndiaha xí mii-yá nùu-né, vàchi có-cùndàa tnùnì ini-nè sàhà-yá ñà-caxin guá anima-nè. ¹⁹ Mà túha-ne cucahan nùu-né, mate cuàhà gá viciu icúmí-nè, vàchi ñà-diì xí-né nduá quidá sìquinì-né. ²⁰ Doco mii-nsiá, còò. Tucu iá ichì Jesucristu nì dàcuahá-nsiá. ²¹ Te (a sácú vaha) nú sàni sàà-nsiá nì cundaà vaha ndisa inì-nsia sàhà-yá, te (a sácú vaha) nú sàni chinaha-yà mii-nsiá nacua nduú ñà-ndácuìsì sàhà-yá. ²² Te dohó cachì palabra xi-ya, (ñà-có-ìá vaha) ñà-nduá nìsa quida-nda antes. Xiñuhu nacoò dahuun-nda modo nìsa nihnu ini-ndà, vàchi ñà-yucán cuàhàn dandáñhú xí-ndá ni cuí. Cutu dandahvíàndó, te daxíhoándô cuàhà ñà-sìquini. ²³ Ñàyùcànduá vichì xiñuhu nacani ini-ndà iin modo saa, ²⁴ te quida-nda

cuenta na ian sàni ndusaa-nda, na ian làcà nì quidavàha Dios ndohó, vâchi vichi sàni sâhatahvi-yândô ñà-cunduu-nda nahi mii-yá, vâtùni quida-nda nacua cachí palabra ndâcuisì ndé cachí-yà xì-ndà ñà-cunihnu ìi ini-ndà, te quida vii-ndà xì ñanìtnaha-nda.

²⁵ Ñâyùcânduá, ni-iin xichi màsà dándáhvi stnàhá gá-ndà. Micuìsi palabra ndâcuisì ni cáhàn-ndà xì ñanìtnaha-nda, vâchi iin-ni nèhivì xínduu nsidaa-nda vichi. ²⁶ Te nú ni cuidà ini-ndà sàhà iñàha, cuidadu ni cúndóó-ndá ñà-màsà quidá-ndá iin cuàchi; màsà cuidà ini-ndà inii ndui yacá. ²⁷ Màsà cuáha-nda lugar dacà ñà-malu sâxinítnùnì-ndà.

²⁸ Nú nìsa xidacuihna-nda antes, màsà quidá gá-ndà ducán. Iin chuun vii ni quidáchúún-ndá vichi, dandu cucumi-nda iñàha xi mii-nda, te cui dacútâhvi-ndà nèhivì iá necesidad-xi.

²⁹ Daaní, màsà cáhàn quini stná-ndà vichi. Còó, puru palabra vii ni cúnduá, cundaca xi anima-ndà, dandu ndi-aha gá chindeá nècuàchi inínì na cáhàn-ndà. ³⁰ Te màsà dâcûhúún stná ini-ndà Espíritu ìi xí Dios, vâchi mii-yá nduú seña ñà-ndùù-ndà nèhivì ìi xí-yá, te iin-ni cucumi-ndayá dècuèndè quìvì càcu dahuun-nda.

³¹ Màsà chùhún gá ini-ndà sàhà iñàha. Te màsà cuidà gá stná ini-ndà. Ni màsà ndúdáná-ndá; còó. Ni màsà cánàhá stná-ndà, te màsà cáhàn quini ga stná-ndà. Ni màsà cúndéhe úhì stnahá stná-ndà. ³² Còó, màni ni cúndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te cuhi stnàhá stná ini-ndà. Te nsidaa-nda xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua nì quida Yua-nda Dios xì ndohó (ñà-nì xihì) Cristu sàhà-ndà.

5

¹ Ñâyùcânduá, na ian quidá Dios, ducan ni quidá stná-ndà, vâchi dèhe-ya nduu-nda, te màni cuáhà-ndà nuù-yá. ² Iin-ni ni cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú stná ini Cristu sàhà ndohó, vâchi sàhàmà nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda, te ducán nì nihì-ndà nì cudìi ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. ³ Nèhivì xí mii-yá nduu-nda vichi, ñâyùcânduá, màsà cáhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà; màsà quidá sìquini-ndà, ni màsà xího-nda ñà-nduá icúmì inga nèhivì. Còó. Ni màsà ndâcùcahan ga stná-ndà ni-iin chuun sì-quini mà, vâchi nèhivì ìi xí mii-yá nduu-nda vichi. ⁴ Na cáhàn-ndà, màsà cáhàn-ndà palabra sìquini, ò palabra chicuèhè, ni màsà cuácùndiaa stnaha-nda. Còó, mà váha càhàn-ndà ducán. Lugar xi ñà-jaàn xiñuhu naquimanì-ndà Dios. ⁵ Vâchi ináhà-ndá, mà cácu ni-iin nèhivì có-quidá sahnú xi nècuàchì ñahà; mà cácu ni-iin nèhivì sìquini, ni-iin stná ana xího cucumi cuáhà iñàha, vâchi nèhivì xího guá ducán, queámà na ian cahví-né ñà-jaàn. Pues ni-iin nèhivì quidá ducán, mà níhitâhvi-né ñuhivì ìi xí

Cristu, divi nduú ñuhiví ìì xí Dios. ⁶ Nú dacáhàn nèhivì-nsiá ñà-quida-nsia ñà-có-ndiáà mà, màsà cuáha-nsia dandahví-nè mii-nsiá, vèchi icúmí Dios dandohó-yá nsidaa nèhivì có-ìníni xí-yâ, te quidá-né ñà-chìcuéhè (sàni cachì mà). ⁷ Ñàyùcàndùá, màsà quíhvi tnahá-nsiá xì nèhivì quidá ducán.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni dàtnúù Dios sàxìnítùnì-ndà

⁸ Ichì ñáa nduá nì sanchicùn-ndà antes, doco vichi sàni dàtnúù Stoho-ndà Señor sàxìnítùnì-ndà, ñàyùcàndùá, xiñuhu cacanuú vii-ndà vichi. ⁹ Vèchi nú ndisa datnúù ndi-aha-yá ini-ndà, dandu cunduu-nda nèhivì vaha inì-xi nihnú ndàcuìsì inì-xi, te cunchicùn vii stná-ndà palabra ndàcuìsì. ¹⁰ Nsidaa ñà-ndùá quidà-ndà, xiñuhu nacani ini-ndà a cudí ini Stoho-ndà Señor sàhà-ñá, á coó. ¹¹ Màsà quíhvi tnahà-nda xi nèhivì có-quidá víi, vèchi ichì ñáa xicá-né. Còó, vihi gá vaha dahíhì-ndàné. ¹² Vèchi ndóo cahan stná-ndà nú ndatnúhú-nè sàhà chuun sìquini quidá dèhé-nè. ¹³ Doco nú nì dáhíhì-ndàné dandu queámà na ian datnúù-ndà iin luz nùù chuun quidá-né sàhà-ñá cunahà xicà nansa iá chuun ma. Vèchi claru náhà nsidaa iñàha nú tnúù nihni iin luz nùá. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, ducán cachí (dichu):

Ndacòo mii-ní nècuàchì quídì jaàn, te nsicuihnú inì-ní, na ian natiacù-ní, dandu datnúù ndiaha Cristu nùù-ní, cachá`.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani vaha ini-ndà nansa quida-nda mientras ndoo-nda ñuhiví yohó. Màsà cacánúú-ndá nahi nèhivì có-cùndáà inì-xi; nì cúníhnú sahnú ini-ndà. ¹⁶ Te nú iá nansa quida-nda (iin chuun vii), yàchì nì nácání ini-ndà quida-ndañá, vèchi ndoó cuàhà gá nèhivì có-quidá víi tiempu vichi. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, màsà quidá-ndá nahi nèhivì neciu; cuàhà gá xiñuhu mànihì ini-ndà nansa divi cuní Stoho-ndà Señor quida-nda. ¹⁸ Ni màsà cóhó-ndá vinu, te xini-nda, vèchi escándalo nduámà. Còó, fuerte nì coó Espíritu ìì xí Dios ini anima-ndà, chicá vaha. ¹⁹ Te na cáhàn-ndà ndatnúhú-ndá iin-nda xi inga-ndà, dandu coto stná-ndà salmu nacuatú-nda alabanza xi Stoho-ndà Señor xì alabanza datnúù Espíritu ìì xí-yá sàxìnítùnì-ndà. Nsidaa modo yohó coto-nda, te ndenihi vaha-nda mii-yá xì nsidaa anima-ndà. ²⁰ Nicanicuahàn xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesucristu, te naquimanì-ndà Yua-nda Dios sàhà nsidanicuú iñàha.

Nansa xiñuhu quida-nda xì nèhivì vehe-nda

²¹ Nsidaa-nda, xiñuhu cahvi stnahà-nda iin-nda xi inga-ndà, vèchi nsidaa-nda, iin-ni cahvi stná-ndà mii-yá.

²² Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá ìì-nsiá na ian quidà-ndà xì Stoho-ndà Cristu. ²³ Vèchi nacua dandacú mii-yá

nùu nèhivì càhvì xì-yá, ducán dandacú stná iin nècuàchì tiàa
 nùu ñahàdihí-nè. Vàchi divi Cristu nduú ana nì dàcácu xi
 ndohó nèhivì xí-yá, te nahi cuerpu xi-ya nduú stná-ndà.
²⁴ Ñàyùcànduá, nacua iníní-ndá mii-yá, ducán xiñuhu cunini
 stná nècuàchì ñahà nsidaa ñà-nduá cachí ì-né.

²⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, icúmí-nsiâ cuu ini-nsià sàhà
 ñahàdihí-nsià nacua quidá Cristu xì nsidaa ndohó nèhivì càhvì
 xì-yá. Vàchi nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda ²⁶ sàhà-ñá
 nduhì ini-ndà, te ndoo cuàchi iá anima-ndà quida palabra
 ì xí-yá, na ian nì ndoa xì tècuí. ²⁷ Daaní, quivì cana-yàndó,
 vátùnì sàà-ndà nùu-yá, te ndiaha gá cundoo-nda. Mà cóo
 gá ni-iin mancha anima-ndà, ni iin xaan ndé iá chicuéhé;
 còò ni-iñàha, vachi nèhivì ì xí-yá cunduu-nda. Mà cóo gá
 ni-iin falta xi-nda nùu-yá. ²⁸ Cunaha-nsiá, nacua cuú ini
 iin nècuàchì tiàa sàhà mii-né, ducán xiñuhu cuu stná ini-nè
 sàhà ñahàdihí-nè. Te nú ducán nì cuú ini-nè sàhà nècuàchìimà,
 dandu queámà na ian cuú stná ini-nè sàhà mii-né. ²⁹ Te
 ináhá-ndá, còò ni-iin nèhivì cahíchì ini xì mii-xí. Còò, de por
 sí dacuxi-nda mii-nda, te ndiaá-ndà mii-nda. Te divi ducán
 quidá stná Stoho-ndà Señor xì nsidaa ndohó nècuàchì càhvì
 xì-yá. ³⁰ Vachi nahi iquicúñú mii-yá nduu-nda. ³¹ Te divi
 ñà-jaàn nduú stná ñà-dìsáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin
 nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùu yuadíhí-né. Ñàyùcànduá,
 mate díin díin nì sanduu-ne antes, doco vichi na iin-ni nèhivì
 sàni nanduu-ne. (Ducán cachí tutu ì.) ³² Te mate ùhì cundaà
 nsihi ini-ndà sàhà palabra ndiaha ma, doco cunaha-nsiá,
 sàhà stná Cristu cáhàn, xì sàhà stná ndohó nèhivì càhvì xì-yá.
³³ Doco de todos modos, xiñuhu cuu ini nècuàchì tiàa sàhà
 ñahàdihí-nè nacua cuú ini-nè sàhà mii-né. Te nècuàchì ñahà,
 xiñuhu cahvi vù stná-nè ì-né.

6

Nansa ndiá icà quida nècuàchì cuàti xì stná nècuàchì cuàchì

¹ Daaní, nsiohó nècuàchì cuàti xì nècuàchì cuàchì,
 cunini-ndá yuadíhí-ndâ, vachi ñà-jaàn nduú ñà-íá vù nùu
 Stoho-ndà Señor. ²⁻³ Ni cóo tñùñuhu xí-ndâ nùu yuadíhí-ndâ,
 dandu yàha vàha-ndá; caní cuà cundoo naha-ndá ñuhivì.
 Cunaha-ndá, ley jaàn nduú ñà-primeru nì cachi Dios
 ñà-cutahvì-ndà iin ñà-vàha (nú ni chívàha-ndañá).

⁴ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuí dà uun
 inì-nsia dèhe-nsia; xiñuhu dacuahnú ví-nsiáñà. Conseju vù ni
 cuàha-nsia, te chinaha vù-nsiáñà nacua cuní Stoho-ndà Señor.

Nansa xiñuhu quida peón ndoó saín nùu lamú xi

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu peón, cunini
 vù-nsiá ñà-nduá dandacú lamú xi-nsia ñuhivì yohó.
 Quidañuhu-nsiánè, te cahvi ví-nsiánè. Iin-ni cunihnu vàha

ini-nsia na ian Cristu nduú ana xinúcuáchí-nsiâ nùù-xí. ⁶ Doco màdiá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñá ndee vâha-nsia nùù-né; còó. Quidachuún-nsiá na ian Cristu nduú patrón quidáchúûn saín-nsiá nùù-xí; iin-ni ni cúníhnú ini-nsiâ ñà-quida vii-nsiá nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Na quidáchúûn-nsiá, ni coó vâha voluntad xi-nsia ñà-quida-nsia iin chuun vii, quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor xinúcuáchí-nsiâ nùù-xí, màdi nùù nèhivì ùún. ⁸ Vâchi ináhá-ndá, nùù mii-yá icúmí-ndá nihì-ndà iin ñà-vâha xi-nda sàhà nsidanicuú chuun vii nì quida-nda, a ducán xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú.

⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu lamú, divi ducaní quida stná-nsiâ xì ana nduú peón xi-nsia. Màsà cáhàn dana-nsia, vâchi ináhá-ndá iá stná ana nduú Stoho-ndà, divi mii-yá iá ansivi, te (xiñuhu nsinuu ini-nsiâ) ñà-nùù mii-yá iin-ni ndiaá nsidanicuú nèhivì.

Ñà-nduá sáhatahvì Dios ndohó ñà-chindee xi-nda cundee-nda nùù ñà-malu

¹⁰ Imindaa iñàha iá gà cachì, ñánì: iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà Stoho-ndà Señor, te ducán nihì-ndà nacuahandee ini-ndà, vâchi yâha ga cahnú poder xi-ya. ¹¹ Cunaha-nsiá, cuahà ñà-nduá nì chitnùnì ini-yà cunduu nahi arma xi-nda ñà-chindee xi-nda sàhà-ñá màsà dáca ñà-malu-ndó, te dandahví-sindó. ¹² Vâchi màdi nèhivì ñuhivì yohó nduú ana náâ stnàhà xì-ndà. Còó. Divi ñà-malu náâ stnàhà xì-ndà. Cuahà-sí, te fuerte-si, te ndoó stná ana xícusahnú nùù-sí. Cunaha-nsiá, divi ñà-malu nduú ana dandacu-xi nùù nsidaa nèhivì nchícùn ichì ñáa. Divi quisi sìquini xicánúú ansivi nduú-si. ¹³ Ñâyùcànduá, ni cuíchúûn-ndá nsidaa ñà-nduú arma nì chitnùnì ini Dios chindee xi-nda na quivì cuní ñà-malu tnàtuu fuerte-si nùù-ndà. Daaní, nú sàni cundee-nda (nùù-sí), vâtùni cundoo fuerte iì-ndà. ¹⁴ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà. (Cuisì ñà-ndácuìsì ni cúníhnú ini-ndà, te chindeámàndó) na ian chindéé cinturón ndee nuhní tìxi soldadu (ñà-coo fuerza-te). Daaní, xiñuhu quida-nda puru ñà-íá vii, te cundua mà na iin dùhnú cáa ndixí soldadu ñà-chindee xi nchìca-tè. ¹⁵ Daaní, na ian mácùnàì soldadu ndisàn-té (ñà-cacanu-u-tè), ducán stná ndohó, ndiá icà-ndà cunihnu ini-ndà (cacanu-u-nda xi) razón ndiaha nansa nàcùndoo vâha-nda xi Dios. ¹⁶ Cunaha-nsiá (fuerte gà cuní ñà-malu dacà-síndô), na ian dandiachi-sí cuahà flecha xíxìn icà-ndà; doco nú iin-ni nihnú vâha ini-ndà mii-yá, dandu chindéámàndó na ian ni cundúá iin ñà-sìcàté caxin (ñà-màsà cuída flecha mà-ndó). ¹⁷ Daaní, nahi mbelú càa soldadu, ducán nduú stná ñà-nihnú ini-ndà ñà-sà-íá salvación xi-nda; daaní, nahi espada xi-nda nduú stná palabra iì

nì cachi Dios, vèchi divi palabra mà nduá xichúûn Espíritu Ìì xí-yá. ¹⁸ Daaní, nicanicuahàn xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùù-yá nacua datnúù Espíritu Ìì xí-yá ini-ndà. Càcàn-ndà nùù-yá nsidaa ñà-nduá xiñuhu, te iin-ni ni cúndóó tùha stná-ndà. Màsà cúdúsán-ndá càcàn tàhvi-ndà nùù-yá, còó. Xiñuhu càcàn tàhvi-ndà ñà-chindee-yá nsidanicuú ana nduú nèhivì xí-yá. ¹⁹ Daaní, sàhà stná yùhù ni càcàn tàhvi stná-nsià sàhà-ñá chindee-yá yùhù na càhìn xì nèhivì, te màsà dáyûhîa yùhù càhìn sàhà razón ndiaha xí-yá, divi razón nîsa Ìa dèhé sàna. ²⁰ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì cuítîa palabra mà, ñàyùcànduá nì techuún Dios yùhù ñà-cacanui, te divi sàhà stná mà ié` vehecàa yohó. Ñàyùcànduá, càcàn tàhvi-nsiá sàhí sàhà-ñá màsà yúhî` càhàn vatí palabra mà nacua ndiá Ìqué.

Nansa nì dàxínu Pablo carta xi-ne, càsàhú-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Éfeso

²¹ Yùhù cuní` cundaà inì-nsia nansa yáhi xì nansa quidé yohó; ñàyùcànduá sàni càhìn xì ñani màni-ndà Tíquico yohó, áma nacani-ne xì-nsiá nsidaájàn. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá sàni chindee stná nècuàchìmà yùhù. Iin-ni quidá víi stná-nè nsidaa chuun xì Stoho-ndà Señor. ²² Pues vichi cuàhìn techuín-nè sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu vètùni cachitnùhu-ne nansa yáha-nsi yohó sàhá màsà cúhúún gá ini-nsià.

²³ Vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios sàhà-nsiá, ñánì. Xícàn tàhví ñà-nì cúndóó víi-nsiá, te ni cúcúú stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá; te nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia mii-yá. ²⁴ Te vichi ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xì Stoho-ndà Jesucristu, nú ndisa iin-ni cuú ini-nsià sàhà-yá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Filipos

¹ Yùhù nduí Pablo, te compañeruì yohó nduú Timoteo. Nèhivì xinúcuáchí nùu Jesucristu nduú-nsí. Te tiaá-nsí tutu yohó nùu nsidaa mii-nsiá nèhivì xí Jesucristu ndoó ñuu Filipos, xínduu-nsia ana idónuu, xí stná ana xinúcuáchí, xí nsidaa gá stná mii-nsiá nèhivì dava ga ndoó nùu-yá. ² Contentu ni cúndóo-nsiá quida Yua-nda Dios xí Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cúcúmí-nsiá.

Ñà-nduá ni xicàn tàhvi Pablo nùu Dios ñà-quida-ya sàhà nècuàchì xiníndísá

³ Yùhù, na cada nsinúú inì mii-nsiá, naquímànì Dios sàhà-nsiá. ⁴ Te cuàhà gá cudù stná inì na cada xicàn tàhvi sàhà-nsiá nùu-yá, ⁵ vàchi nsinúú inì nansa quidá-nsiá chindéé stná-nsiá ñà-cuìtià razón vaha xi-ya, nacua quidá yùhù. Te ináhí iin-ni sàni chindee stná-nsiá ducán ndè quivì ni xinitnàhí xì-nsiá xì ndè vichi. ⁶ (Ñàyùcànduá, nàhà xicà) iin obra ndiaha nduá sàni quesaha-yá quidá-yá ini anima-nsiá, te ináhí iin-ni icúmí-yá quida-ya ducán dècuèndè sàà quivì (naxicocuìn) Jesucristu. ⁷ Te divi ducán ndiá ìqué cunihnu inì sàhà-nsiá, vàchi màni cuáhà-nsiá nùí, te iin-ni nìhítàhvi stná-nsiá gracia (xí Dios) nahi yùhù. Vàchi cunaha-nsiá, mate yohó ié` ndiadí vehecàa, doco sáhatahvi stná-yà yùhù gracia, te iin-ni icúmí nìhítàhvi gué` ducán, mate (dacùhùn-te yùhù nùu juez), doco siempre icúmí càhàn nihni sàhà razón ndiaha xí-yá ñà-nduá palabra ndàcuisì. ⁸ Te mii-yá, ináhá-yá ñà-cuàhà guá nsinúú inì nsidaa-nsiá, nacua quidá stná Jesucristu xì-ndà, cuàhà gá cuú ini-yà sàhà-ndà. ⁹ Ñàyùcànduá, yùhù xicàn tàhvi nùu-yá ñà-chicá más ni sàà-nsiá cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, te iin-ni ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsiá índu chuun nduú ñà-ìá viì, te índu chuun có-ìá viì. ¹⁰ Nú ducán, dandu mà úhì cudù inì-nsiá quida-nsiá cuisì ñà-chicá ndiaha, te cunihnu ì inì-nsiá dècuèndè quivì naxicocuìn-yà, mà cóo gá ni-iin falta xi-nsia. ¹¹ Te mii-yá, icúmí-yá chindee-yándô ñà-quida viì-ndà ducán, dandu chicá cuàhà ñà-vaha xi-nda quee, te chicá cuàhà naquimanì stná-ndàyá, te quee ga más tnùñuhu xí-yá.

Cuàhà gá ñà-ndiaha xí Jesucristu nìhì-ndà nú ni cúncùcùn viì-ndàyá vida xi-nda ñuhivì yohó

¹² Ñànì, cuní cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá yáhi yohó, vàchi divi sàhà ñà-nduá sàni cuu xí, ñàyùcànduá chicá más sàni

xitià razón ndiaha xí-yá inicutu. ¹³ Dècuèndè nsidaa nèhivì ndoó vehechuún cahnú, xì nsidaa stná soldadu, sàni cundaà ini-nè ñà-divi sàhà Cristu ndiadí. ¹⁴ Te cuàhà gá stná ñani-ndà nchícùn xì Stoho-ndà Señor, sà-sáha stná-nè valor vichi, vàchi sàni xini-nè (nansa quidé mate) ndiadí vehecàa yohó, te sàháyucànduá vichi có-yúhì gá-nè càhàn vate-né palabra xi-ya.

¹⁵ Yùhù ináhì nansa quidá dava nèhivì càhàn sàhà Cristu, cuisì quidá-né ducán ñà-cúmbidia ini-nè, vàchi có-ndòo ini-nè xì (ñà-nduá cachí). Doco dava-ne, cóo, quidá ví ndisa-ne, vàchi sàhà ñà-íá vaha voluntad xi-ne, ñàyucànduá càhàn-nè sàhà Cristu. ¹⁶ Doco nècuàchì có-quidá ví ma, sàhà-ñá interesadu gá-nè, ñàyucànduá càhàn-nè sàhà-yá, có-nduá sàhà ñà-quidá ví ndisa-ne, cóo; cuisì cuní-nè ñà-chicá màsà yáha vahi vehecàa yohó. ¹⁷ Doco tucu quidá nèhivì quidá ví ndisa ma, cuú ndisa ini-nè (sàhí) na càhàn-nè sàhà-yá, vàchi ináhá-nè iin-ni nihnú stná inì càhìn razón ndiaha xí-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Pues vichi ¿nansa cachi-ndà sàhà nsidaájàn? Pues yùhù cachí ñà-có-quidámà, a dananí uun-ne, te ò càhàn sahnú-né, ndéni modo nì cui, doco xitià palabra sàhà Cristu, te ñà-jaàn nduá cudí inì sàhà-xí. Te chicá más icúmí cudí gá inì después. ¹⁹ Vàchi ináhì, icúmí chuun jaàn quee viá sàhí, vàchi xicàn tàhvi-nsiá sàhí, te chindéé stná Espíritu ìì xí Jesucristu.

²⁰ Yùhù nicanicuahàn nacání inì còtó quide iin ñà-cui nducahin sàhà-xí. (Có-cúmí quide ducán); iin-ni cuní quide nacua siempre quidé, divi ñà-càhàn vatí sàhà-yá. Iin-ni cuní quida vií áma quéé más gá tñuñuhu xí Cristu a ducán ni cui sàhà-yá, te ò cutiacu guè ñuhiví yohó. ²¹ Vàchi nú itiácù-ve, dandu puru (ñà-taví más gá tñuñuhu) xí mii-yá cundua. Te ò nú ni sái cui stnáì (sàhájàn), dandu chicá ndiaha quee stnámà. ²² Doco nú ni cóo gué ñuhiví yohó, vihi-ni quida guè más gá obra xi-ya. Ñàyucànduá, có-ináhì índù-ñá chicá nsiha cuu xí, ²³ vàchi nduì chuun jaàn ndiaha gá íá, te ùhì nacàxin-ñà. Ian nduá ñà-nú ni cui cùhìn coi nùu Cristu; te cuàhà gá nihnú stná inì ñà-jaàn, vàchi chicá ndiaha queamà cahín. ²⁴ Daaní, ingà nduú ñà-nú ni náníhítàhvi gué ñuhiví. Ñà-jaàn ndisa chicá cunduu ñà-vàha xi mii-nsiá, ²⁵ ináhì. Ñàyucànduá, sàni cundaà inì, icúmí coo chii gué ñuhiví yohó sàhà-ñá cutnahí xì-nsiá, te chindee gué mii-nsiá ñà-chicá cunindisá víi-nsiáyà, te cudí gá inì-nsia sàhà-yá. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí stná-nsiá naquimanì-nsiáyà sàhí na sàa tui ndé ndoó-nsiá, te cutnahá túi xì-nsiá.

²⁷ Mii-nsiá, sà-xínduu-nsia nècuàchì nchícùn xì palabra ndiaha xí Cristu. Ñàyucànduá, xiñuhu quida-nsia cuisì ñà-íá vií nacua cachí palabra mà, a ducán ni sái nacòti-nsiá, te ò màsà sái, có-quidá, ndéni modo nì cui, cuní cunitnùhi sàhà-nsiá iin

razón vâha ñà-iin-ni nchícùn ì-nsiá ichì víi, te iin-ni anima icúmí stná-nsiá. Cuní cunitnùhi sàhà-nsiá ñà-iin-ni nihnú vâha inì-nsiá, te sáhandee stná inì-nsiá xiníndísá víi-nsiá razón ndiaha xí-yá. ²⁸ Te nècuàchì xiní ùhì xì-nsiá, màsà cuàha-nsiá dayúhî-nè mii-nsiá ni-iyuhu. Te ñà-có-yúhî-nsiá mà, divi cundua seña nùù-né ñà-mii-né icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-né. Doco nùù ndohó, còó, seña cundua mà ñà-ìcúmí càcu anima-nda nùù Dios. ²⁹ Vâchi cunaha-nsiá, màdi cuisì ñà-cunindisa-nda Cristu nduá nì chitnùnì ini-yà quida-nda. Còó, vâchi sàhà gracia xi-ya sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-ndoho stná-nda sàhà-yá. ³⁰ Te sàni xini-nsiá, divi ducán nì cuu xi yùhù antes; cuàhà gá nì ndohi, te ndè vichi ndohó ìí' (sàhà-yá), ináhá-nsiá.

2

Nansa nì nacoo chii Jesucristu gloria xi-ya, doco después nì nanihì-yá más gá tnùñuhu xí-yá nì quida Yua-nda Dios

¹ Ináhá-nda, sàhà Cristu cuní-nda quida vii-nda; te sàhà-ñà màni stná-nda nùù-yá ducán, ñàyùcànduá sáhandee ini-nda nchícùn vii-ndàyá. Te (ináhá stná-nda) cutnâhâ Espíritu ìi xì-nda ndoo-nda ñuhivì, te cuhí stnahá stná ini-nda. ² (Pues sàhà nsidaájàn, cuní cuacundahvì nùù nsidaa-nsiá) ñà-nì quidá-nsiá iin ñà-dacúdî ini xì': cuní ñà-iin-ni cunihnu ini nsidaa-nsiá. Cuní ñà-iin-ni cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, na ian iin-ni anima xì iin-ni sàxínitnùnì icúmí-nsiá. ³ Màsà quidá-nsiá ni-ñàha sàhà cuisì interés; còó. Ni màsà cútúxì ini ni-iin-nsiá ñà-mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá, te quida-nsiá ñàha. Còó. Chicá vâha cunihnu ndahvi ini-nda; iin iin-nda nì cúníhnú ini-nda ñà-chicá ndiaá ñanìtnaha-nda nùù mii-nda. ⁴ Ni màdi gá cuisì chuun xi mii-nda cunsìhi ini-nda quida-nda; còó. Xiñuhu nacani stná ini-nda sàhà ñà-nduá cuní ñanìtnaha-nda.

⁵ Ni cúcúmí-nda iin sàxínitnùnì nahi ñà-ìcúmí Jesucristu, ⁶ vâchi mate Dios nduú-yá, doco cóni nácánì ini-yà ñà-chicá ndiaá nduá ñà-ndúdává-yá xì Yuandiáhá-yâ; còó. ⁷ Ñàyùcànduá, nì nacoo-ya (nsidaa tnùñuhu ma), te nì nanduu-ya na iin (tiàa ñuhivì yohó; na iin) ana xinúcuáchì uun, ducán nì nanduu-ya. ⁸ Te sàhà ñà-jaàn nì nàcùnihnu ndahvi stná ini-yà, nì inini-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-yá quida-ya, dandu nì xìhì-yà, dècuèndè nchìca iin cruz nì sàcùtuu-ya. ⁹ Ñàyùcànduá, vichi sàni nanihì-yá chicá cuàhà tnùñuhu ndiaha xí-yá nì quida Yua-nda Dios; te chicá ndiaá quivì-yá nùù quivì nsidanicuú gá nèhivì. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn (ìcúmí sàà iin quivì) ndacùcahan vate xi quivì-yá Jesús, dandu icúmí nsidanicuú nèhivì nàcùtasisi-né (nùù-yá), nsidaa nèhivì ñuhivì yohó, xì nsidaa stná ana ndoó ansivi xi tìxi ñuhù, ¹¹ nsidaa-né icúmí-nè nacuni-nè mii-yá, te cachi vate-né

ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu chicá más icúmí quee tñũñuhu xí Yuandiaha-yá Dios.

¹² Ñàyùcànduá cuní cunini-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá mate xica ié` nùù-nsiá, ñani mání. Na nisa ìe ndé ndoó-nsiá nisa inini vii-nsiá yùhù; doco vichi chicá más cuní cunini-nsia, te quida vii-nsiá lucha ñà-càcu-nsia (nùù chuun có-ìá vii yucán), vachi nú iin-ni ni cúníhnú ndahvi ini-nsiá, te cahvi víi-nsiá mii-yá, dandu vátùni càcu-nsia. ¹³ Vachi Dios nduú ana datnúù xì ini-ndà ñà-quida-nda ñà-nduá cuní-yà, te chindéé stná-yàndó ñà-quida ndisa-nda cumplir nsidaámà.

Nicanicuahàn ni cúndóó mání-ndà

¹⁴ Màsà cúndóó-nsiá daquée cuàchi tnahá-nsiá, te náá stnahá-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá. ¹⁵ Còó; iin-ni ni cúndóó mání-nsiá sàhà-ñá màsà cuídá cuàchi-nsia, vachi ducán nduá ndiá ìcà quida ana nduú ndisa dèhe Dios; vachi ndoó ìi-ndà ñuhivì yohó, te cuàhà ñanitnaha-nda, malu-nè, có-nìhnú víi ini-nè. Ñàyùcànduá, màsà quidá-ndá ni-iin ñà-có-ìá vii, vachi ndohó nduú ana datnúù Dios sàxìnitnùni-xi sàhà-ñá cundehè nèhivì ñuhivì ichì váha. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúnchícùn-nsiá palabra cáhàn sàhà vida ndiaha, vachi nú ducán, dandu na quívì (naxicocuíñ) Jesucristu, vátùni cudii cuàhà inì ñà-màdi uun-ni ni queé nsidaa ñà-nduá nì ndoho güé` na ní quide chuun ì xí-yá (ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Ináhì xiníndísâ víi-nsiá vichi, te ñà-jaàn nduú na iin chuun ndiaha quidá-nsiá nùù-yá, na iin ofrenda dócò-nsiá nùù-yá. Te yùhù, nú ni sài cui stnáì (sàhà-yá), dandu nahi inga ofrenda sáhatahvì gá-nsiàyà cunduu stná ñà-jaàn. Te cachí yùhù vátùni iájàn, vachi cudii stná inì sàhà-ñá. Ndè stná mii-nsiá, vátùni cudii stná inì-nsia sàhà-ñá. ¹⁸ Te divi ducán cuní quida-nsia.

Timoteo xì Epafrodito

¹⁹ Nú ni cúndéhe ndahví Stoho-ndà Jesús, yàchì icúmí techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu (na nsiaa tu-ne), vátùni nacunitnùhu stnáì nansa yáha-nsia jaàn, dandu ndòo váha inì sàhà-nsiá. ²⁰ Te divi Timoteo nduú ana cuàhìn techuín sàà, vachi ndé ié` yohó, còò cá ana nahi mii-né, còò cá inga ana cuú ndisa inì-xi sàhà-nsiá nahi mii-né. ²¹ Vachi nsidaa gá nèhivì, cuisì chuun xì mii-né nsíhi ini-nè, có-nàndúcú-nè (nansa nducuahà) chuun ì xí Jesucristu. ²² Doco sà-ínáhá-nsiá Timoteo, ñà-vàha ndisa-ne; te ináhá stná-nsiá cutnàhâ-nsí nì xicanuu-nsi cachítnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, nacua chindéé iin dèhe ana nduú yua-né, ducán nì quida Timoteo. ²³ Ñàyùcànduá, divi-ne cuní techuín sàà ndé ndoó-nsiá nú sàni cundaà inì nansa cuàhàn coo xí. ²⁴ Doco cahví xì Stoho-ndà Señor ñà-yàchì quee stnáì libre yohó, te sàà stnáì.

25 Doco vichi tuxí inì chicá vâha techuín Epafrodito nasaa-nè. Cunaha-nsiá, na iin ñani mii nduú-né, vâchi iin-ni quidá-nsí chuun ì xí Capitán ndiaha xi-nda. Te divi nduú ana nì techuún stná mii-nsiá ñà-cunihhi-ne ñà-nduá xiñuhu nùí quixi. 26 Te vichi cuàhà gá cuní-nè cuni tu-ne mii-nsiá. Te cuhúún gá stná ini-nè, vâchi ináhá-nè sàni xinitnùhu-nsia ñà-nì quicuehè-nè. 27 Te ndisa, cuèhè dana nì sandua, cuàhàn-nè cui-nè nì cùí, doco nì indehè ndahví Dios-nè, (cóni xihì-nè). Te màdi cuísi mii-né nì níhítáhvi ducán; còò, vâchi dècuèndè stná yùhù nì níhítáhvi' sàhà-ñá nì nduvàha-ne, te vichi mà cóó gué' tnùnsí ini. 28 Ñàyùcànduá, chicá cuní' naquihhi-ne ichì nasaa-nè sàhà-ñá cudìi gá stná ini mii-nsiá. Te nú ducán, dandu yùhù stná, chicá mà cóó gué' tnùnsí ini. 29 Daaní, nú sàni nasaa tu-ne, dandu xiñuhu cudìi ini-nsiá sàhà-né, te quidañuhu-nsiánè nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda xi nsidaa ñani-ndà iin-ni (xinúcuáchí víi) stná nùú Stoho-ndà Señor. 30 Vâchi mii-né, sàhà chuun ì xí Cristu cuàhàn-nè cui-nè nì cùí; nì cóni ndúlócô-nè sàhámà, cuisì-ní cuní-nè quida ndisa-ne cumplir chuun (nì níhì-né) ñà-chindee-né yùhù, vâchi mii-nsiá, mà cùí quida-nsia ñà-jaàn (ñà-xica ndoó-nsiá).

3

Ñà-ndiáá ndisa sàhà ñà-ndee vâha-nda nùú Dios

1 Iá inga iñàha cuní' cachì xi-nsiá, ñáni: nicanicuahàn xiñuhu cudìi ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùú Stoho-ndà Señor. Te nú divi palabra jaàn sàni tiai nùú-nsiá antes, có-quidámà, vâchi iin palabra chindee ndisa xi-nsiá nduá, te yùhù, có-cuñáñi natiaia.

2 Cuidadu cundoo-nsia sàhà nèhivì malu chináhá xì ley chicuèhè, vâchi nècuàchè quidá ducán, nihnú sìquini ini-nè na iin quisì. Te caquin stná-nsiá cuidadu sàhà nèhivì (cuní màcùtuu seña xí raza Judea ìcà nèhivì), vâchi cutu ñà-dànácuèhè-nè nècuàchèmà queájàn. 3 Vâchi ndohó nduú nèhivì icúmí ndisa xi seña mà, doco ini anima-ndà iá, vâchi anima-ndà nduú ndé cahvi-nda Dios. Cuisì Jesucristu cudìi ini-ndà sàhà-xí, có-tuxí ini-ndà cui cundiaa inga iñàha quida-nda, 4 mate yùhù, vihini cunihnu inì ndiáá stnáì, te chindeámà yùhù (nùú Dios). Cunaha-nsiá, nú cuisì descendencia xi-nda, te ò obra xi-nda ni cundiaá nùú-yá nì cùí, dandu cuisì yùhù chicá cundiaa. 5 Vâchi na ní tùinuú ñuhiví, nì sàcùtuu stná seña mà lqué tixi ùnà quivì (nacua cachí ley). Iin nècuàchè raza Israel nduú stnáì, vâchi descendencia xi dèhe Israel nani Benjamín nduí, te cáhàn stnáì dàhàn hebreu nahi yuadíhí. Daaní, iin nècuàchè fariseu nduú stnáì, te nacua (chívàha fuerte) nècuàchèmà ley sàhana, ducán nìsa quida stnáì.

⁶ Yáha ga nîsa xinindisé (ley mà), te ñâyùcàndùá nîsa quida quini güé` xî nèhivì cahvi xi Jesús. Nsidaa ley sànaaha ma nîsa chivàhi; còò falta nì quidé dìquì ley mà. ⁷ Ñâyùcàndùá, vátùnì cundiaa nsidaámà (nùù Dios) nì cahín. Doco còò, vàchi na ní sàì nì cundaà inì sàhà Cristu, dandu nì sànihì stná inì ñà-ni-iyuhu có-ndiáá nsidaa ñà-nduá nîsa quide mà. ⁸ Te vichi nihnú inì vátùnì ndañuhu nsidanicuú fama xi mà ñà-sà-ináhî Stoho-ndà Jesucristu vichi, te yáha ga ndiaha ñà-jaàn. Doco nsidaa ñà-nduá nîsa cahvi xí antes, ndevàha iñàha nduá nùù vichi, còò cá chuan nùù. Ducán nihnú inì sàhà-ñá ni níhítàhvì` cutnahí xì-yà nicanicuahàn, ⁹ te ndahà mii-yá coi. Doco màdì sàhà obra xi mií icúmî ndee vahi nùù-yá, còò, vàchi cuisì nùù ley sànaaha ndiáá obra mà. Te vichi único ñà-ndiáá ndisa nduú ñà-cunindisa-ndayá, dandísá vátùnì ndee vaha-nda nùù Yuamáni-yá, vàchi xiníndísá-ndáyâ. ¹⁰ Ñà-jaàn nduá quidé vichi sàhà-ñá cui sàì cunaha váha ndise mii-yá, te cucumi stnáì poder ndiaha xí-yá, vàchi divi sàhà poder ndiaha ma nì nihì-yá nì natiacu-yà. Daaní, dispuestu íá stnáì ndohi nahi mii-yá, te cunihnu stná inì nì xihì stnáì na ian nì xihì-yà, ¹¹ áma níhítàhvì` natiacu stnáì.

Xiñuhu cuàhandee ndisa ini-ndà áma níhìndèè-ndà cunduu-nda nèhivì vaha ndisa

¹² Tãñáha ga sàì cunduu ndise iin nèhivì nacua cuní Jesucristu cundui. Tãñáha ga sàì cundui iin ana còò ndisa falta xi; còò. Cuisì iin-ni nchícuìn mii-yá, áma ducán níhìndèè cundui iin nèhivì vaha ndisa nacua nihnú ini-yà cundui na ní cana-ya yùhù. ¹³ Ináhî tãñáha ga sàì cundui nacua icúmî cundui después; còò, ñàni. Doco íá ndisa iin ñà-nduá quidé: quidé lucha nandòdó dahuin nsidaa ñà-nduá sàni yàha, te sàhandee cahnú inì, áma níhì` (chicá quida vii`) quivì vaxi xi-nda. ¹⁴ Na ian quidá tècuachi dadavástnàhâ carrera, ducán quidé, iin-ni nchícuìn ichì cuàhìn, divi ichì mii-yá íá ansivi; dandu quivì nsihi (vida xi), nihnú inì nihì stnáì iin ñà-vàha ndiaha nùù-yá, vàchi divi sàhájàn nduá nì cana Dios ndohó ñà-cunchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁵ Ñâyùcàndùá, nsidaa ndohó ana xiníndísâ vaha, xiñuhu cunihnu ini-ndà nacua sàni cachì jaàn. Te nú tucu nacání ini-nsià sàhà iñàha, dandu icúmí Dios datnúù-yà sàxínítnùnì-nsià sàhámà. ¹⁶ Doco nsidaa ñà-nduá sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà, divi ñà-jaàn nduá xiñuhu cunchicùn ndisa-nda.

¹⁷ Ñàni, nacua quidá yùhù, ducán cunì` quida stná mii-nsiá. Te sà-ináhá-nsiá nansa quidá-nsí, ñâyùcàndùá, cundehè-nsiá ana quidá víi stná nahi nsiùhù, te ducání quida stná mii-nsiá. ¹⁸ Vàchi ndoó cuàhà ana có-quidá víi. Cuàhà xichi sàni càhìn xì-nsiá sàhà nècuàchìmà, te vichi tucu tu dansínuu inì mii-nsiá sàhà-né, dècuèndè sacú stnáì sàhámà. Vàchi quidé cuenta na

ian xiní ùhì nècuàchìmà (palabra nacání nansa nì xìhì) Cristu nchìca cruz (sàhà-ndà). ¹⁹ Doco fin icúmí-nê nduú ñà-ndañuhu dahuun-ne, vàchi còò ndisa Dios nùù-né, cuisì ñà-nduá xího mii-né nduá ndulócô-nè sàhà-xí, te tuxí ini-nè ñà-sàhà chuun sìquini quidá guá-nèmà icúmí quee tñũñuhu xí-né, vàchi cuisì ñuhivì yohó-ní nduá nihnú ini-nè. ²⁰ Doco ndohó, còò. Ansivi nduú ñuu-ndà, te dècuèndè yucán icúmí nuu ana dacácu xi-nda, divi nduú Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyucànduá, vichi ndiatú cuéyàà-ndà sàà quivì naxicocuñn-yà, ²¹ dandu nadama-ya iquicúñú icúmí-ndá vichi, vàchi ñà-débil nduá, doco na sàà quivì yucán, icúmíá dàma stná nahi cuerpu ndiaha mii-yá. Te mà úhì quida-ya ñà-jaàn, vàchi cahnú poder xi-ya, vátuni cundee-yá nùù nsidanicuú iñàha, te cusahnú-yá.

4

¹ Pues sàhà nsidaájàn iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà Stoho-ndà Señor.

Xiñuhu nàcùndoo vaha-nda xi ñanìtnaha-nda

Cunaha-nsiá, màni gá-nsià nùí, ñánì; cuàhà gá nsinúú inì mii-nsiá, te cudí stná inì sàhà-nsiá. Na iin ñà-vaha-xi xínduu-nsià nùí, vàchi cuú ndisa inì sàhà-nsiá. ² Te yùhù, sacúndáhvì nùù Evodia xì nùù Síntique ñà-nì nácùndoo vaha-ne, vàchi iin-ni Stoho-ndà Señor càhvì-ndà. ³ Daaní, stná mii-ní nècuàchì nduú compañeru màní jaàn, sacúndáhvì stnáì nùù-ní ñà-chindee-ní nècuàchì ñahà jaàn, vàchi cuàhà gá nì chindee stná-nè yùhù; iin-ni nì xicanuu nsidaa-nda nì dàcuítia-ndà razón ndiaha xí-yá, ndohó, xì mii-né, xì stná Clemente, xì dava ga stná compañeruì ndoó jaàn. Nsidaa-nsiá, sàni nacáva stná quivì-nsiá nùù tutu xi vida ndiaha.

Màsà nácání ini-ndà, vàchi icúmí Jesús naxicocuñn-yà

⁴ Nicanicuahàn xiñuhu cudíì ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùù Stoho-ndà Señor. Tucutu cachí xì-nsiá, ni cudíì cuàhà ini-ndà sàhà-yá.

⁵ Màni gá ni quida-nda xi nsidanicuú nèhivì, te (nsinuu stná ini-ndà) ñà-sà-ítuú Stoho-ndà Señor naxicocuñn-yà.

⁶ Màsà nácání ini-ndà sàhà ni-iñàha; còó. Nsidaa ñà-nduá yáha-nda, ni cáhàn-ndà xì Dios sàhá. Ni cácan tàhvì-ndà nùù-yá, te naquimanì stná-ndàyá. ⁷ Dandu seguru sàà-ndà cunihnu dadí ndiaha ini-ndà quida-ya, te mà yúhì gà-ndà, ni mà ndulócô gà stná-ndà, vàchi ndiaha gá chindéé Jesucristu, mate có-sàà-ndà mànihì ini-ndà nansa quidá-yá, te ndañuhu ñà-yúhì-ndà.

Ndiá icà-ndà nacani ù ini-ndà

⁸ Último ñà-nduá cachí xì-nsiá nduá yohó: cuidadu ni cúndóó-nsiá sàhà ñà-nduá nihnú ini-nsiá. Cuisì-ní ñà-nduú ñà-ndácuisì ni cúníhnú ini-ndà, ñánì; cuisì-ní ñà-lá tñũñuhu-xí,

xì ñà-íá viì, xì ñá-ndùú chuun sahnú ò chuun ndiaha, nsi-daájàn vátùni nacani ini-ndà sàhà-xí. Vàchi nú íá tnùñuhu ví xán, te ò íá stná fama xan ñà-ndúá iin chuun vaha, dandu vátùni cunihnu vaha ini-ndàñá.

⁹ Ni quidá ndisa-nsia cumplir nsidaa ñà-ndúá nì chinahì mii-nsiá na ní dâcuahí-nsiá, vâchi nì xini stná-nsiá nansa íá modo xí, te nì inini stná-nsiá ñà-ndúá nì cachì xì-nsiá. Pues nsidaájàn xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir, dandu vátùni cundoo vaha-nsia xì Dios; te cunaha-nsiá, cuàhà gá cuní-yà cundoo manì-ndà.

Nansa nì cachi Pablo nì naquimani-né nècuàchì ñuu Filipos sàhà ñà-ndúá nì cutahvì-né nùù nècuàchìmà

¹⁰ Cuàhà gá cudù inì sàhà mii-nsiá quidá Stoho-ndà Señor, vâchi sàni nsinuu tu ini-nsiá yùhù. Sà-íá quivì có-chindéé gâ-nsiá yùhù, doco cuisì sàhà-ñá mà cùì, màdiá sàhà ñà-nì nándòdò ndisa-nsia yùhù. ¹¹ Te màdi sàhà ñà-íá cuàhà necesidad xì nduá cachì ducán; còó, vâchi sàni cutùhe coi contentu a yáha vâhi, á coó. ¹² Sàni càin yáha ndahví, te sàni càan stnáí nú icúmí cuàhà iñàha; vátùni íá nsidaájàn nùí. Vâchi a ducán xihì doco, te ò có-xihì doco, davani queá nùí, có-quidá, a ducán íá necesidad xì, te ò cuàhà iñàha icúmí, ¹³ ndéni iñàha nì cui yáhi, vátùni ié ñà-quadandee ínì sàhá, vâchi divi Cristu nduú ana nácuàhandee inì xì'.

¹⁴ Cunaha-nsiá, mate ducán cachì xì-nsiá, doco cuaha-ni íá ñà-ndúá nì quida-nsia nì chindee-nsiá yùhù sàhà necesidad nìsa icumí. ¹⁵ Te ináhá-nsiá nansa nì quida-nsia quivì primeru na ní xicanui xì razón ndiaha, te nì quei ndé ndoó-nsiá ladu Macedonia jaàn vâxi. Pues còó cá nèhivì xí mii-yá nì náxícónhí iin ñà-vaha nùí, cuisì mii-nsiá nècuàchì ñuu Filipos. ¹⁶ Te màdi cuisì ñà-jaàn, vâchi iin ùì xichi nì techuún gá stná-nsiá iin cooperación xi-nsia na ní sa-ie ñuu Tesalónica. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, màdi ñá-cuní nihí cuàhà iñàha nùù-nsiá nduá, còó. Cuisì cuní coo obra xi-nsia, te ducán nihí-nsiá cuàhà ñà-vaha nùù Dios. ¹⁸ Pues vichi sàni quesaa nsidaa ñà-ndúá nì techuún-nsiá nùí, vâchi sàni quida Epafrodito-ñà entregar nùí; ñâyùcàndúá, ndiaha gá sàni cundiatúì vichi, na ian sàni nducuiqué nduá. Te tnùmanì xí-nsiá mà, na iin promesa nì dòcò-nsiá nùù Dios nduú stná, na iin ñà-tnami nì sàhatahvì-nsiá mii-yá, te cudù gá ini-yà sàhà-ñá, vâchi divi ducán cuní-yà quida-nda. ¹⁹ Ñâyùcàndúá, nsidaa ñà-ndúá xiñuhu nùù mii-nsiá, icúmí-yâ taxi-yañà, vâchi cuàhà gá ñà-cuicà ndiaha icúmí-yâ, te sàhatahvì-yañà ndohó sàhà ñà-ndùù-ndà nèhivì xí Jesucristu. ²⁰ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn ni tavá-nda tnùñuhu xí-yá, vâchi Yuandiáhá-ndá nduú-yá. Amén.

Nansa nì casàhú stnahá Pablo xì nsidaa gá nèhivì ñuu Filipos

²¹ Casàhú-nsià xì nsidaa gá ana nduú nèhivì xí Jesucristu ndoó jaàn. Te nsidaa stná compañerui yohó, cásàhú stná-nè xì mii-nsiá. ²² Stná nèhivì xí-yá quidáchúûn vehe rey cahnú César, cuàhà gá cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te nsidaa dava ga nèhivì xí-yá ndoó yatni yohó, cásàhú stná-nè.

²³ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Colosas

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun nùu Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios. Te yohó iá stná ñani-ndà Timoteo, ² cutnáhâ-nsí cásàhú-nsí xí nsidaa mii-nsiá nèhivì ì xí Cristu ndoó ñuu Colosas, vèchi mii-nsiá, iin-ni nchícùn vii stná-nsiá ichì-yá, te nahi iin-ni ñaní xínduu stná nsidaa-nda. Pues, vichi nì cùcúmí cuáhà-nsiá gracia xi Yua-nda Dios. Contentu ni cùndóo-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nùu Dios na ní xicàn tàhvi-ne' sàhà nèhivì xinindísá-xí-yá

³ Nsiùhù, cada xicàn tàhvi-nsí nùu Yuandiaha Stoho-ndà Jesucristu, naquímànì-nsí mii-yá sàhà-nsiá. ⁴ Vèchi sàni xinitnùhu-nsi ñà-cuàhà guá nihnú vaha ini-nsiá Dèhemanì-yá, xí ñà-cuàhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. ⁵⁻⁶ Ansivéhé-yâ, vèchi cuàhà gá tnundé ini icúmí-ndà ñà-nìhitàhvi-ndà ñà-ndiaha ì xí-yá iá ansivi. Te divi ñà-jaàn nduá nì xinitnùhu-nsia na ní sàà palabra ndàcuìsì xí-yá nùu-nsiá, te nì inini-nsia razón vaha xi-ya. Pues divi palabra mà nduá sàni xitià stná inicutu ñuhivì, te ndiaha gá chindéà nèhivì. Te vichi cuàhà gá stná nèhivì sàni quìhvi ichì mà nacua nì quida mii-nsiá quivì nì xinitnùhu-nsia palabra mà, te nì cundaà inì-nsia nansa iá ndisa gracia xi Dios. ⁷ Pues iniì dècuèndè quivì yucán sàni chindeámà mii-nsiá. Te gracia xi-ya mà nduú stná ñà-nduá nì dàcuàhá stná Epafras mii-nsiá. Vèchi iin-ni xinúcuáchí stná nècuàchìmà nùu Cristu nahi nsiùhù, te màni cuáhà stná-nè nùu-nsí. Vii gá quidá stná-nè nsidaa chuun ì xí-yá yucán ndé ndoó-nsiá. ⁸ Te divi nùu mii-nè nì xinitnùhu-nsi nansa yáha-nsia xí nansa cuú stná inì-nsia sàhà-nsí quidá Espiritu Ì xí Dios.

⁹ Ñàyùcànduá, dècuèndè quivì nì cundaà ini-nsi ñà-jaàn, iin-ni xicàn tàhvi-nsí nùu-yá sàhà-nsiá, xicàn tàhvi-nsí ñà-nì sàà-nsià mànihì ini-nsià nansa cuní-yá quida-nda ñuhivì yohó. Te xicàn tàhvi stná-nsi ñà-nì sàà-nsià cundaà nsihi inì-nsia sàhà ichì-yá, te cucumi-nsiá iin sàxinítnùnì ndiaha. ¹⁰ Ducán dandu nihìndèè-nsiá cacanu vii-nsiá ñuhivì yohó nacua ndiá icà-ndà quida-nda ñà-nduù-ndà nèhivì xí Stoho-ndà Señor. Te ducán cudì stná ini-yá sàhà-ndà, vèchi modo jaàn nihì stná-ndà quida-nda nsidanicuú clase obra vaha, te sàà stná-ndà cunaha váha-ndayá chicá más.

¹¹ Te sàhà-ñá ndiaha gá poder xi-ya, ñàyùcànduá xicàn tàhvi stná-nsi ñà-nì nácuàhandee ini-yá mii-nsiá xí poder

ndiaha ma, dandu vátùni quidandee cahnú inì-nsia, (mate ni yáha-nsia tnùndoho), doco vátùni cudii inì-nsia, ¹² te naquimanì stná-nsià Yua-nda Dios (sàhà gracia xi-ya). Vàchi sàni dama-ya anima-ndà, te vichi vátùni nihitáhvi stná-ndà cuàhà ñà-ndiaha ì xi-yá nacua nihitáhvi nsidaa gá nèhivì ì xi-yá, vàchi sàni dàtnúù-yà sàxìnitnùnì-ndà. ¹³ Te vichi sàni tavà-yándô nùù ndahà (ñà-malu, vàchi) cuisì ichì ñàa ni sanduamà, te ni dàyáha-yándó ndè ndahà Dèhemani-yá Jesús. ¹⁴ Sàni quee-nda libre (nùù ndahà-sí), vàchi sàhà nùì Jesús ni xitià, ñàyùcàndùá vátùni ni xicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nda.

Nansa ni nihì-ndà ni nàcùndoo vaha-nda xi Dios sàhà-ñà ni xihì Jesucristu sàhà-ndà

¹⁵ Có-tuì Yua-nda Dios cundehè-ndàyá, doco mimíí nacua iá-yà, divi ducán iá stná Dèhemani-yá (Jesús). Te divi Dèhemani-yá nduú ana chicá ndiaá nùù nsidanicuú iñàha iá ñuhivì. ¹⁶ Vàchi sàhà ndahà Dèhemani-yá ni quidavàha-ya nsidaa ñà-lá ñuhivì xì ansivi, nsidaa ñà-nduá indéhe-nda, xì nsidaa stná ñà-có-tuì cundehè-ndà, divi sàhà ndahà Jesús ni cuyucun nsidaájàn. Vàchi ni quida vaha-ya ángel dandacú, xì stná ángel chicá xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná ana fuerte xicánúú ansivi, nsidaa-némà, sàhà ndahà-yá ni cuyucàn sàhà-ñà ni queé gá más tnùñuhu xi-yá. ¹⁷ Tàyóo ni-iñàha ñuhivì, te sà-lá mii-yá. Te sàhà stná poder xi-ya itnìí tnahá nsidanicuú iñàha. ¹⁸ Te ndohó nècuàchì iin-ni cahvi xi-yá, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, te mii-yá, dandacú-yá nùù-ndà na ian dandacú dìni-ndà nùù-ndà. Nùù mii-yá sàni nihì-ndà vida xi-nda. Dihna-ya ni natiacu-yà nùù nsidaa nèhivì, ñàyùcàndùá nduú-yá ana chicá cusáhnú inicutu ñuhivì. ¹⁹ Vàchi sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios cuñuhu chitu (vida saín xi-yá) ini anima Dèhemani-yá. ²⁰ Te cunaha-nsiá, ñà-ni xihì-yà nchica cruz, te ni xitià nùì-yá, sàhà ñà-jaàn nduá vátùni nàcùndoo vaha-nda nùù-yá, vátùni nihitáhvi nsidaa nèhivì nàcùndoo vii-né xi-yá, a ducán nduú-né ana ndoó ñuhivì yohó, te ò ana ndoó ansivi.

²¹ Antes cónisá níhnú ini-nsià mii-yá. Ndè nìsa xini ùhì stná-nsiàyà sàhà chuun malu nìsa quida guá-nsià, doco vichi sàni nàcùndoo vaha-nsia xi-yá. ²² Vàchi sàhà ñà-ni nanduu-ya nahi nèhivì ñuhivì, te ni xihì-yà, ñàyùcàndùá vátùni ni nihitáhvi-ndà nàcùnihnu ì ini-ndà, te cuxio dahuun cuàchi-nda, ndutu nsihá. Ducán dandu vátùni sàà-ndà nùù (Yua-nda Dios) quida-ya. ²³ Doco xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha ini-ndàyá; màsà nácóó-ndá fe xi-nda. Màsà nándodó-nda ichì-yá, ni màsà cuáha-nda datúcù nèhivì-ndó nùù razón ndiaha, vàchi sàhà palabra mà iá tnùndé ini xi-nda. Te (ansivéhe Dios), sàni inini stná-nsià palabra mà; daaní, dècuèndè stná

inicutu ñuhiví sàni xitià stná. Te yùhù stná Pablo, xinúcuáchí stnái (nùu chuun ma), cachítnùhi palabra mà xì nèhivì.

Ñà-ndiúu chuun nì nihì Pablo ñà-cunucuachi-né nùu nsidaa nèhivì iin-nì cahvi xi Jesús

²⁴ Mate cuàhà gá ndohí sàhà-nsiá, doco cudî inì, vâchi nú ni ndohí ducán, dandu chicá yâchì cuacatnahá nsidaa ñà-icúmí ndoho gá Cristu sàhà nèhivì cahvi xi-yá, vâchi nahi cuerpu-yà nduu-nda. ²⁵ Te sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá sàni chitnùnì ini-yà cunucuachí nùu nsidaa nèhivì cahvi xi-yá. Te chuun sàni nihí nduú ñà-cachitnùhu nsihì palabra xi-ya. ²⁶ Palabra nìsa ìa dèhé antes nduá cachítnùhi. Caní cuià cónì cúndaà ini xii-ndà sàhámà. Doco vichì sàni dátú-yaña nùu nèhivì xí-yá. ²⁷ Vâchi nì chitnùnì ini-yà cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá ìa palabra mà, te cunì stná-yà cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu. Pues dohó cachí palabra mà: vâtùni coo Cristu meru ini anima-ndà, te sàhámà vichì ìa iin tnùndé ini ndiaha xi-nda ñà-sàà-ndà ndè gloria. ²⁸ Ñâyùcàndùá, divi mii-yá disàhà-xí cáhàn-nsì xì nsidaa nèhivì, chináhá-nsínè, te sáha-nsinè ichì váha, áma sàà-nè cunihnu vâha ndisa ini-nè mii-yá nacua ndiá ìcà-né. ²⁹ Pues ñà-jaàn nduú chuun sáhandee inì quide nacua chindéé-yâ yùhù, vâchi sáha fuerte-yà yùhù poder ndiaha xí-yá quideàmà.

2

¹ Yùhù cuní cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá (xícàn tàhví nùu Dios) sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea, te có-nândodó stnái nsidaa nèhivì ndoó jaàn tañáha ga cuni nùu xì'. ² Xícàn tàhví ñà-nì nácuàhandee inì-nsia, te iin-nì ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá. Te nì sáa stná-nsià cundaà vâha inì-nsia sàhà ichì-yá, dandu mà cúndóó gá-nsià xì duda. Te ndiaha gá cunduajàn, vâchi después icúmí-nsiâ sàà-nsiâ mànihì ndísà inì-nsia palabra sàhà-yá nìsa ìa dèhé antes, divi palabra sàhà Jesucristu. ³ Vâchi cuisì ichì mii-yá nduú ichì nchichí ndiaha ndisa; cuisì ichì-yá nduú ichì ndé cundaà ndisa ini-ndà. ⁴ Ducán cachí xì-nsiá sàhá màsà chíyúhu ni-iin nèhivì mii-nsiá, te dandahví-nènsiâ. ⁵⁻⁶ Vâchi mate có-ìè cutnáhî xì-nsiá yucán, doco nihnú inì mii-nsiá, te cudî gá inì na xinítnùhi quidá víi-nsiá, te xiníndísà fuerte stná-nsiâ Stoho-ndà Jesucristu. Ñâyùcàndùá, nacua nì quida-nsia na ní quìhvi-nsia ichì-yá, divi ducán quida-nsia seguir vichì, iin-nì ni cúnchícùn vii-nsiá ichì-yá. ⁷ Iin-nì màsà túcù-nsiâ quida inga palabra, te nsiquívì chicá más ni sàà-nsiâ cunihnu fuerte inì-nsia mii-yá sàhà-ñá màsà nunca naco-nsia ñà-nduá nì chinaha-nsì mii-nsiá. Iin-nì ni quidá-nsiá nsidaàmà, te nicanicuahàn ni náquímànì stná-nsiâyâ.

Nansa iá vida saa sà-ìcúmí-ndá ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

⁸ Cuidadu ni cúndóó-nsiá màdí datúcú inga nèhivì mii-nsiá. Nchichí cáhàn-nè, doco dandahví uun-ne. Cutu estilu ni nacoo nèhivì nduá cachí-nè. Dàñùhù xi nèhivì ùún ñuhiví yohó nduá, có-nduá ley xi Cristu. ⁹ Doco mii-yá, meru Dios nduú-yá; mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà, te iá stná iquícúñú-yà. ¹⁰ Te sàhà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyùcànduá chitu stná anima-ndà mii-yá vichi. Te chicá fuerte-yà nùù nsidanicuú ángel, xi nùù stná nsidanicuú ñà-malu.

¹¹ Daaní, sàhà stná ñà-nchícùn-ndàyá, sàni sàcùtuu stná seña xi Dios, (ini anima-ndà); màdí ìcà-ndà ni sàcùtua. Te ¿índù ñà-cùní cachi seña mà? Divi ñà-sàni cuxio cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi nìsa xicàn guá cuerpu xi-nda quida-nda. ¹² Te na ní cuhii-ndà, seña ni sanduamà na ian cutnaha-nda xi mii-yá ni ndùxin stná-ndà, te ni natiacu stná-ndà nahi mii-yá. Pues ducan quida-nda cuenta ni cuu xi-nda ñà-sàni xinindisa-nda cahnú gá poder icúmí (Yua-nda) Dios, te sàhámà ni dānātiácú-yà Jesús. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà falta xi-nsia, xi sàhà stná ñà-có-nduú-nsiá raza itúú seña xi-ya ìcà-xí, ñàyùcànduá còò vida ndiaha xí anima-nsià nìsá ìa. Doco tucu iá vichi, sàni natiacu-nsià quidá-yá cuenta, (nacua mii-nsiá, te ducán stná nsiùhù). Vàchi ñà-ni dānātiácú-yà Jesús, divi ndiaá stná sàhà nsidaa ndohó. Te sàhà-ñá ducán nduá, sàni xicahnú stná ini-yà sàhà nsidaa cuàchi-nda. ¹⁴ Ni dāndütù-yá nsidaa ñà-nduá iníhíca-ndá nùù-yá. Ni ndutu dahuun cuenta itnii-yá sàhà-ndà. Iá ndisa falta xi-nda nìsa cachi cuenta ma, doco vichi sàni cuxio nsidaámà ni quida Jesucristu, vāchi ni sàcùtuu-ya nchica cruz, te sàhà ñà-jaàn nduá ni ndutu cuenta mà. ¹⁵ Te nsidaa ñà-malu, mate yáha ga fuerte-si, te ò dana guá-si, doco ni cundee dahuun-ya nùù-sí. Yáha ga ni nducahan-sì ni quida-ya, vāchi ndiaha gá ni cundee-yá (na ní xihì-yà) nchica cruz.

Xiñuhu nandòdó dahuun-nda nsidaa estilu cáhàn sàhà cuisì modo xi ñuhiví yohó

¹⁶ Sàhà nsidaa ñà-jaàn, màsà ndúlócô-nsià nèhivì xítñuhu xi-nsiá sàhà ñà-nduá xixí-nsiá, ò ñà-nduá xihí-nsiá, te ò iin vicò (cuní-nè) chivàha-nsia, mate ni cúnduá iin vicò cahnú, ò vicò natiácú yoo, te ò iin quivì ndoó ndahà-nsiá. ¹⁷ Vāchi nsidaa estilu sànaha ma, seña uun ni sandua, vāchi divi Cristu nduú ana ni cachitnùhamà sàhà-xí. ¹⁸ Ñàyùcànduá, màsà cuáha-nsia (dandahví nèhivì-nsiá, vāchi nú ducán), dandu ndañuhu premiù xi-nsia. Cachí nèhivì dandahví mà ñà-xiñùhù cahíchi ini-ndà mii-nda, te cahví stná-ndà ángel, cachí-nè, (vāchi) iá ñà-nduá ni dācùnì Dios-nè, cachí-nè.

Mii-né nduú-né mii-né càhàn-né, doco cuisì ñà-íá ñuhiví yohó-ní nduá nihnú ini-nè. ¹⁹ Ducán quidá-né, doco ñà-có-nchícùn ndisa ga-nè Cristu nduá. Doco cunaha-nsiá, nahi dìni-ndà nduú mii-yá; te ndohó, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, ñàyùcànduá iin-ni cahnú sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya, nacua ñuhú tnáhâ ndahàsáhà iquicúñú-ndà. Ñàyùcànduá, sàhà mii-yá siempre nácuàhandee ini-ndà, te ndufuérté anima-ndà nacua chítñuní ini Yua-nda Dios cuu xi-nda.

²⁰ Vichi, xiñuhu quida-nda cuenta na ian nì cutnaha-nda xi Cristu na ní xihì-yà, te ñàyùcànduá có-xiñuhù gá ñà-cunihnu ini-ndà ni-iin ley càhàn sàhà cuisì ñà-íá ñuhiví yohó-ní. Mate ndoo-nda ñuhiví, doco có-nduá ñà-chivàha-nda ²¹ cuahà ley cachí ñà-màsà tníí-ndá iin ñà-jaàn, ò màsà cúxí-ndá inga iñàha, te ò màsà dúcùn ndahà stná-ndà ñà-yùcán. ²² Còò, vàchi ñà-ìcúmí nsihi-ni nduú nsidaájàn, te cuisì nèhiví ñuhiví nduú ana nì quidavàha xi ley jaàn. ²³ Vihini tuxí ini-ndà iin palabra nchichí nduá cachí-nèmà, vàchi cachí-nè ñà-fuerte ni cuàhandee ini-ndà sàhà religiòn mà, te ni càhìchì stná ini-ndà mii-nda, te ni dándóhò stná-ndà mii-nda, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, ni-iyuhu mà cúí chindee ley mà ndohó ñà-cadi-ndà nùù (cuahà ñà-chìcuéhè) xího-nda quida-nda dava xichi.

3

¹ Bueno, sàhà-ñá quidà-ndà cuenta cutnàhâ stná-ndà xi Cristu na ní natiacu-yà, ñàyùcànduá xiñuhu nanducu-nda nansa quida vii-ndà nacua nduú ley xi ansivi, vàchi ndè ansivi yucán íá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios. ² Te vichi xiñuhu cunihnu ini-ndà chuun xi (mii-yá íá) ndè gloria mà, màdì chuun xi ñuhiví yohó. ³ Vàchi ducán nduá na ian nì xihì stná-ndà (na ní xihì mii-yá), doco vichi itiácú-ndà sàhà poder xi-ya, te cutnàhâ stná-ndà xì-yá ñuhu-nda (ndahà Yua-nda) Dios. ⁴ Daaní, na sáa quivì naxicocuñin-yà, dandu cutnahá stná-ndà xì-yá cundoo-nda ndé yáha ga nchíí ndiaha.

Nacoo dahuun-nda ñà-nduá nìsa quida-nda antes, te quida-nda ñà-vàha cachí Jesús

⁵ Ñàyùcànduá, xiñuhu dandáñúhú dahuun-nda nsidaa (chuun sìquini cudí guá ini nèhiví) ñuhiví quida-ne. Màsà nàxícócuñin gà-ndà càhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà, te màsà cúníhnú sìquini ini-ndà; màsà cúñúhú ini-ndà ñà-coo-nda xi inga nècuàchì ñàhà. Ni màsà xího stná-ndà cucumi-nda cuahà iñàha, vàchi na ian cahvi-nda ñà-jaàn queá. ⁶ Cunaha-nsiá, sàhà nsidaa cuàchi jaàn icúmí quixi castigu fuerte xi Dios dìquì nsidaa nèhiví có-ìníní xí-yá. ⁷ Te

divi nsidaa cuàchi jaàn nìsa quida stná-nsià antes na nìsa cudìi gá inì-nsia sàhá. ⁸ Doco vichi xiñuhu nacoo stná-ndà más gá falta xi-nda. Màsa cuídà gá ini-ndà; màsa ndúdáná gá-ndà. Te màsa cúndéhe úhì stnàhá stná-ndà. Ni màsa dáquêe cuàchi-nda dìquì ñanìtnaha-nda; te màsa càhàn quini-nda. ⁹ Ni màsa dándáhvì stnahá gá stná-ndà, vàchi sàni nacoo dahuun-nda modo nìsa nihnu ini-ndà antes; có-quidá gá-ndà nahi antes. ¹⁰ Nahi nèhivì sàà sàni nanduu-nda, te cueé-ni cueé-ni cuàhàn ndusaa stná sàxinítnùnì-ndà, dandu sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà, te cunihnu stná ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá ana nì dándúsáá xí-ndà.

Có-quidá, ndéni nèhivì ní cui ni cúndúú-ndá, cuisì ndiaá ñà-nchícùn-ndà Jesús, màdì raza-ndà

¹¹ Nèhivì sàà xínduu-nda, có-quidá a nduu-nda nèhivì raza Grecia, te ò nèhivì raza Judea. Te ni có-quidá stná a itúú marca xi Dios icà-ndà, ò á coó. Ni có-cuní cachi stná nú nduu-nda nècuàchì inga ñuu, mate nècuàchì siúmì nì sanduu-ne. Còó. Ni có-quidá stná a nduu-nda nèhivì libre, te ò nèhivì quidáchúûn saín nùù iin lamú. Còó, vàchi cuisì ñà-nchícùn-ndà Cristu nduú ñà-ndiáá; te divi-ya iá stná ini anima nsidaa-nda.

Calma ni cúndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te nacuàhandee stnahá ini-ndà

¹² Sàni nacàxin Dios ndohó. Nèhivì ìì xí-yá sàndùù-ndà vichi, te màni-ndà nùù-yá. Ñàyùcànduá, xiñuhu cutùha-nda cuhi stnahá ini-ndà. Iin-ni ni cúníhnú mánì ini-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. Màsa cóó dana-nda. Còó; iin-ni ni quidándéé ini-ndà. ¹³ Te nú iá iin ñanìtnaha-nda nì quida xi iin falta, dandu ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà-né, te cuicahnú ini-ndà sàhà-né nacua nì xicahnú stná ini Cristu sàhà ndohó. ¹⁴ Daaní, ñà-chicá más xiñuhu nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vàchi nú ducani quida-nda, dandu ñà-sàni nacuatnahá nsidaa ñà-vaha xiñuhu quida-nda nduájàn. ¹⁵ Te ni caquín stná-ndà cuidadu ñà-màsà quidá-ndá ni-iñàha dandáñúhú xí ñà-nìhnú dadí ndiaha ini-ndà nacua cuní Dios cunihnu dadí ini-ndà. Vàchi cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá cundoo ndiaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni nèhivì, ñàyùcànduá nì cana-yàndó (ladu xi-ya). Te xiñuhu ñà-naquimanì stná-ndáyá.

¹⁶ Nicanicuahàn ni coó chitu anima-ndà palabra ìì xí Cristu. Te xiñuhu càhàn stná-ndà iin-nda xi inga-ndà, te chinaha stnàhá víi-nda palabra nchichí ndiaha xí-yá sàhà-ñá chicá ni cúnsìhi ini-ndà (quida vii-ndà). Te coto stná-ndà nsidaa clase alabanza xi-ya, nacuat-nda, te coto stná-ndà alabanza nacua datnúù Espíritu ìì xí-yá ini-ndà. Te siempre naquimanì-ndáyá ini anima-ndà. ¹⁷ Nsidanicuú ñà-nduá

quidà-ndà, xì ñà-nduà cachí-ndà, xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesús, te ducán naquimanì stná-ndà Yua-nda Dios.

Nansa quida-nda, te cundoo manì-ndà xì nsidaa nèhivì, a nduú-né tnahà-nda, ò lamú xi-nda, ò peón xi-nda

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá iì-nsiá nacua ndiá ìcà nèhivì xí Stoho-ndà Señor quida-ne. ¹⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, xiñuhu cuu ini-nsiá sàhà ñahàdihí-nsiá. Màsà dándácû ndee-nsiá nùù-né. ²⁰ Te nsiohó nècuàchì cuàtì xì nècuàchì cuàchì, ni cúníní stná-ndá nsidaa ñà-nduà cachí yuadíhí-ndâ, vâchi ducán dandu cudìi ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndá. ²¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuidà canúú inì-nsia dèhe-nsia sàhá màsà cúhúún iniá. ²² Daaní, mii-nsiá nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú, ni cúníní víi-nsiánè. Màdiá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñá ndee vâha-nsia nùù-né. Còò. Chicá vâha nsinuu inì-nsia Dios, te iin-ni ni cúníhnú víi inì-nsia quidachuún víi-nsiá. ²³ Nsidanicuú chuun ndacú nùù-nsiá, contentu ni quidá-nsiáñà. Quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor nduú patrón xi-nsia, te màdiá nèhivì ùún. ²⁴ Vâchi nùù Stoho-ndà Cristu icúmí-nsiâ nihitàhvi-nsiá, te cundiatú stná anima-nsiá, vâchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí ndísá-ndá nùù-xí. ²⁵ Doco nèhivì có-quidá víi, icúmí nacuitacuhá-nè nacua quidá-né, te mà quíhín casu Dios ana nduú-né.

4

¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì nduú patrón, quida vii-nsiá xì peón xi-nsia nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda, vâchi ináhá-ndá dècuèndè gloria iá stná ana dandacu-xi nùù-ndà.

² Daaní, nsidaa-nsiá, iin-ni ni cãcàn tàhvi-nsiá nùù Dios. Màsà nácóó-nsiá ñà-jaàn. Te naquimanì stná-nsiá mii-yá. ³ Te quida-nsia favor, sàhà stná nsiùhù ni cãcàn tàhvi-nsiá sàhà-ñá ni cúnúná ichì cachitnùhu cuahà-nsí palabra xi Cristu, divi palabra nisa ìa dèhé sàhana. Pues divi sàhà stná palabra (ndiaha ma ié` yohó) ndiadí` vehecàa. ⁴ Ñàyùcànduá, cãcàn tàhvi-nsiá sàhí nùù-yá, áma níhí` nansa càhàn vatí palabra mà xì nèhivì nacua ndiá ìqué quide.

⁵ Siempre xiñuhu quida vii-ndà xì nèhivì có-nchícùn xì ichì-yá. Te nú iá nansa cui quida-nda iin obra, dandu yàchì nì quidà-ndàñá. ⁶ Te na càhàn-ndà xì nèhivì, viví-ni ni càhàn-ndà xì-né. Meru palabra xiñuhu ni cúnduá cachi-ndà xì-né. Chicá vâha nacani vâha ini-ndà nansa naxiconihí víi-nda nùù iin iin ana càhàn xì-ndà.

Ultimo palabra cachí Pablo, cásàhú-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Colosas

⁷ Ñani-ndà Tíquico, màni cuáhà-né nùí; cuáhà gá sàni chindee-né yùhù, te iin-ni xinúcuáchí víi stná-nè nùù Stoho-ndà Señor. Pues mii-né icúmí-nê nacani-ne xì-nsiá sàhí, nansa yáhi. ⁸ Ñà-jaàn nduá sàni sàcùnaha-né quida-ne na sàà-nè ndé ndoó-nsiá, cachitnùhu-ne xì-nsiá nansa iá chuun xi-nsi yohó sàhà ñà-ndòo vaha stná inì-nsia. ⁹ Daaní, icúmí cutnahá stná inga ñani-ndà (sàà-nè xì Tíquico), divi compañeru-nsià nani Onésimo. Iin-ni nihnú stná ini-nè ichì Yua-nda Dios, te cuáhà gá cuú stná inì sàhà-né. Pues ndùù nècuàchìmà, icúmí-nê nacani-ne xì-nsiá sàhà nsidaa ñà-íá yohó.

¹⁰ Cunaha-nsiá, iá stná inga compañeruì vehecàa yohó nani Aristarco, te casàhú stná-nè xì-nsiá. Te (ñuu) yohó iá stná primu xi Bernabé nani Marcos, te casàhú stná-nè xì-nsiá. Te Marcos mà, sàni cachì xì-nsiá sàhà-né ñà-nì quidáñhú-nsiânè nú ni sàà-nè ndé ndoó-nsiá. ¹¹ Daaní, yohó iá stná Jesús Justo, te casàhú stná-nè xì-nsiá. Cunaha-nsiá, cò cá más nècuàchì raza Judea yohó chindéé xí nùù chuun xi ñuhiví ìì xí Dios, cuisì nècuàchì yohó, ñàyùcàndúá cuáhà gá cudí inì sàhà-né. ¹² Daaní, casàhú stná Epafras, divi nècuàchì ñuu-nsià (iá yohó). Nècuàchìmà, xinúcuáchí víi-né nùù Cristu, te cuáhà gá xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà-nsiá, sacúndáhvi-nè nùù-yá ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia ichì-yá, te iin-ni ni quidá stná-nsià ñà-nduá cuní-yà. ¹³ Yùhù nduí testigu ñà-cuáhà guá nacání ini-nè sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea xì ñuu Hierápolis. ¹⁴ Daaní, casàhú stná doctor Lucas. Màni cuáhà nècuàchìmà nùù-ndà. Daaní, casàhú stná Demas. ¹⁵ Te mii-nsiá, casàhú stná-nsià xì ñani-ndà ndoó ñuu Laodicea yucán. Te casàhú stná-nsià xì Ninfas xì nsidaa gá nèhivì natácà vehe-ne.

¹⁶ Nú sàni cahvi-nsia carta yohó, dandu dacúhùn-nsiàñà nùù nèhivì xí Dios ndoó ñuu Laodicea mà sàhà-ñà cahvi stná nècuàchìmàñà. Te carta (nì tiaa stnáì) nùù mii-né, cahvi stná-nsiàñà.

¹⁷ Daaní, càhàn stná-nsià xì Arquipo cachi-nsià xì-né ñà-màsà nándodó-né quida ndisa-ne chuun ndiaha sàni nihì-né nùù Stoho-ndà Señor.

¹⁸ Yùhù nduí Pablo, te ndahà mií tiaí saludu yohó nùù nsidaa-nsiá. Te sacúndáhvi` nùù-nsiá ñà-nì nsínuu inì-nsia ñà-yohó ié` ndiadí vehecàa.

Ni cúcúmí-nsiá cuáhà gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹ Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica cahvi stná xì Jesús. Mii-nsiá, sàni natù-nsia nùù Yua-nda Dios, xì nùù Stoho-ndà Jesucristu. Te vichi ni cuní màni-yá mii-nsiá; contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya.

²⁻³ Nsiùhù, nicanicuahàn naquímànì-nsì Dios sàhà nsi-daa-nsiá, te càhàn-nsì xì-yá xícàn tàhvi-nsì sàhà-nsiá nsìquívì. Nsinúú ini-nsì nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá mii-yá, te sàhàmà nì quesaha-nsiá quidá ví-nsiá cumplir. Ináhá-nsì cuú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, te chindéé stnahá stná-nsiá. Daaní, ináhá stná-nsì ñà-iin-ni cundéé inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu nsìquívì (nahi nsiùhù). Te sàhà-ñá indéhe stná Yua-nda Dios ndohó, ináhá stná-yà nsidaájàn. ⁴ Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yà sàhà-nsiá, ñàni. Te ináhá váha stná-nsì ñà-sàni nacàxin stná-yà mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nèhivì xí-yá. ⁵ Vàchi na ní sàà-nsì yucán, te nì càhàn-nsì xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, màdi palabra uun ni sándúámà. Còó, vàchi Espíritu Ìì xí-yá nduú ana nì chindee stná xì-nsì, te nì quida stná-yà milagru xi-ya. Te ndee ní càhàn-nsì xì-nsiá, vàchi ináhá-nsì ñà-ndáà nduá. Te ináhá-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi yucán, ñà-cuisì sàhà ñà-cunduu bien xi-nsia nìsa quida-nsi nsidan-icúú iñàha.

⁶ Daaní, mii-nsiá, nì quesaha stná-nsiá nì tenchicùn-nsiá ñà-nduú ichì nsiùhù, vàchi divi ichì Stoho-ndà Señor nduú stnámà. Te divi palabra xi mii-yá nduá nì xinindisá-nsiá daa, ñàyùcànduá nì cudì cuáhà inì-nsia nì quida Espíritu Ìì xí-yá, mate cuáhà gá nì dándòhó nèhivì-nsiá. ⁷ Dècuèndè stná nècuàchi xiníndisá ndoó ladu Macedonia xì ladu Acaya, nsidaa-né sàni cundaà stná ini-nè nansa ndiá ìcà-né quida stná-nè ñà-nì xinitnùhu-ne nansa quidá ví mii-nsiá. ⁸ Vàchi sàhà mii-nsiá nì xitià palabra xi Stoho-ndà Señor inicutu ladu yucán. Doco màdi cuisì ladu yucán, còó, vàchi cuáhà gá stná ñuu nì xinitnùhu nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá Dios. Cunaha-nsiá, nì còó gá necesidad càhàn-nsì sàhà-nsiá xì nèhivì (inga ñuu mà), vàchi dècuèndè stná mii-né, ⁹ nacání-né xì-nsì nansa nì quida-nsia na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, nì nacoo-nsia ñà-nduú yùù yócò, te nì tenchicùn-nsiá ichì mii-yá, vàchi nì cudì ini-nsiá cahvi-nsiá ana nduú ndisa Dios itiacú nicanicuahàn. ¹⁰ Te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsiá naxic-ocuíñ Dèhemani-yá Jesús iá ndè gloria, vàchi divi Yà-yucán

nduú ana nì dãnátíacú Yuamánì-yá, te divi stná-yà icúmí-yâ dacácu-yàndó ñà-màsà níhì-ndà castigu icúmí quixi.

2

¹ Ináhá-nsiâ nansa nì ìa na ní sàà-nsi ndé ndoó-nsiá, màdiá uun-ni nì sanduamà, ñàni. ² Còó, vâchi nì chindee Dios nsiùhù, te cóni yúhî-nsi càhàn ndee-nsí, nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá razón ndiaha xí-yá, mate xiní ùhì nèhivì nsiùhù, te mate antes nì ndoho guá-nsi ñuu Filipos na ní quida quini-tè xì-nsí yucán. Sà-ìnhá-nsiâ nsidaájàn. ³ Te palabra nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá, palabra ndàcuisì xí mii-yá nduá. Ni-iin ñà-siquini cóni cächí-nsi xì-nsiá, te ni-iyuhu cóni dándáhvì stná-nsi mii-nsiá. ⁴ Còó, vâchi Dios nduú ana nì natù-nsi nùù-xí ñà-nihì-nsí chuun dacuítia-nsi razón ndiaha xí-yá. Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn nduá cachitnùhu-nsi xì nèhivì; te cunaha-nsiá, ñà-ndee vâha-nsi nùù mii-yá nduá nandúcú-nsí, màdiá nùù nèhivì, vâchi cuisì mii-yá nduú ana indéhe ini anima-ndà. ⁵ Sà-ìnhá-nsiâ ñà-ni-iin xichi cóni càhàn vico uun-nsi xì-nsiá. Te ináhá stná-yà, mà nunca nì dándáhvì-nsi mii-nsiá sàhà-ñá tavà-nsí dihùn nùù-nsiá. ⁶ Ni cóni xícàn-nsi quidañuhu-nsiá nsiùhù, ni mii-nsiá, te ni nèhivì dava ga, mate iá derechu xi-nsi càcàn-nsi ñà-quidañuhu nèhivì nsiùhù, vâchi divi Cristu nì sàha xi-nsí chuun quidá-nsí. ⁷ Doco còó, cóni xícàn-nsi ñà-jaàn. Viví-ni nì càhàn-nsi xì-nsiá na ní sandoo-nsi yucán. Na ian quidá iin dihi ndiaá xì mèè xi, ducán nìsa quida stná-nsi. ⁸ Nì cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco màdi cuisì ñà-jaàn, vâchi ñà-cuàhà guá cuú ini-nsi sàhà-nsiá, ñàyùcànduá dispuestu nì sandoo stná-nsi cui-nsi sàhà-nsiá, ñà-mànì guá-nsià nùù-nsí. ⁹ Te ádi nsinúú stná ini-nsià nansa nìsa quida-nsi, ñàni, ndui te ñuú nìsa quidachuún-nsí, dècuèndè nìsa xàví sàstnùhù stná-nsi, vâchi có-cùnì-nsi quida-nsia cuàhà gastu sàhà-nsí, ñàyùcànduá màdi cuisì-ní razón ndiaha xí Dios nì càhàn-nsi xì-nsiá, còó; nìsa quidachuún stná-nsi.

¹⁰ Mii-nsiá, sàni xininùù-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi mahì-nsiá na ní quesaha-nsiá xiníndísâ-nsiá; stná Dios, ináhá-yâ nansa nìsa quida-nsi, modo cudí ini mii-yá nìsa quida-nsi, iin modo vâha; còó ni-iin falta nì quidá-nsí. ¹¹ Ináhá-nsiâ nansa nì càhàn-nsi xì-nsiá ñà-xiñùhù quida vii-nsiá, te nì nacuàhandee stná ini-nsi iin iin-nsia na ian càhàn iin yua xi dèhe-ne. ¹² Nì chinaha-nsí mii-nsiá ñà-cacanuú vii-nsiá ñuhivì, vâchi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda ñà-sànì cana-yàndó sàà-ndà ñuhivì ìì xí-yá ndé ndiaha guá iá.

¹³ Ñàyùcànduá nicanicuahàn naquímánì-nsí Dios, vâchi na ní càhàn-nsi xì-nsiá palabra xi-ya, nì xinindisá-nsiá, te nì cundaà ini-nsia palabra ndisa xi mii-yá nduá, màdi palabra

xi nèhivì ùún. Te divi ñà-ndàà nduá, palabra xi mii-yá nduá, te ndiaha gá quidáchuân ini anima nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yâ. ¹⁴ Daaní, después, ducán nì cuu stná xì-nsiá nacua nì cuu xi nèhivì xí Jesucristu ndoó ladu Judea, vâchi cuàhà nèhivì xí-yá ladu yucán, nì ndoho stná-nè nì caquida tè-raza Judea. Te divi ducán nì ndoho stná mii-nsiá nì caquida nècuàchì ñuu-nsiá, ñàní. ¹⁵ (Doco ndahví) nècuàchì raza Judea mà, vâchi nì casahnì-né Stoho-ndà Jesús, te nì casahnì stná-nè nècuàchì raza-nè nì càhàn xì-né razón ndiaha xí-yá. Daaní, dècuèndè nsiùhù nì taxi stná-nè. De por sí, mà túha-ne quida vii-né nùù Dios; te xiní ùhì stná-nè nsidaa nèhivì. ¹⁶ Vâchi sadí-nè nùù-nsí na cuní-nsi càhàn-nsi xì nèhivì inga raza sàhà-ñá nihì-né càcu anima-nè. Doco nècuàchì razí mà, có-sâha-ne quida-nsi ducán; ñàyùcànduá, cuàhà gá sàni yàha-ne nì xida cuàchi-ne. Doco vichi sàni sàà hora nihì-né castigu xi-ne ñà-ndoho-ne.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cuú cuàhà ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísá ndoó ñuu Tesalónica

¹⁷ Nsiùhù, yáha ga cuní-nsi sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, ñàní. Ndahví-nsi, vâchi xica ndoó-nsiá, doco siempre nsinúú ini-nsi mii-nsiá, mate có-xínì stnaha-nda iin ùi quivì. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nì quida-nsi lucha sàà-nsi yucán. Yùhù, Pablo, itnii xichi nì cunì sàì, doco nì sadi ñà-malu nùù-nsí. ¹⁹ (Doco màni cuàhà-nsiá nùù-nsí), vâchi çana disáhà-xí cundua icúmí coo consuelu xi-nsi, te cudii cuàhà ini-nsi? Pues, divi mii-nsiá nduú ana disáhà-xí, vâchi sàhà mii-nsiá icúmí-nsí nihì-nsí iin ñà-vàha nùù Stoho-ndà Jesús, te cudii gá ini-nsi quivì naxic-ocuíñ-yà, te màcuíta-nda nùù-yá. ²⁰ Vâchi ndisa, sàhà mii-nsiá ndiaha sàstnùhù nihnú ini-nsi, te yáha ga cudii ini-nsi.

3

¹⁻² Daaní, después nì cachi-nsi chicá vaha sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, vâchi có-cùndéé gâ ini-nsi ñà-nàcánì ini-nsi nansa nihí-nsiá cuàhàn, te cahan-nsí vátùni ndòò mii-nsí ñuu Atenas. Te Timoteo, ñani ndisa-nda nduú stná-nè, te xinúcuáchì stná-nè nùù Dios, cutnàhâ-né xì-nsí quidá stná-nè chuun ìì (dacuítia-ndà) razón ndiaha xí Cristu. Ñàyùcànduá, (chicá vaha techuún-nsí mii-né sàà-nè cahan-nsí), dandu chindee-né mii-nsiá, nacuahandee ini-nènsiá ñà-chicá fuerte ni cúníndísâ vaha-nsia, ³ te màdí ndulocó-nsiá na quidá quini nèhivì xì-nsiá; vâchi seguru icúmí-ndá yàha-nda ducán, ináhá-nsiá. ⁴ Vâchi na ndoó vá-nsí ndé ndoó-nsiá, nì cachi-nsi xì-nsiá ñà-icúmí-ndá yàha-nda vida quida nèhivì. Te divi ducán nì cuu xi-nsiá sàni xini-nsiá. ⁵ Ñàyùcànduá, yùhù, ñà-nàcánì guá inì sàhà-nsiá, nì techuín Timoteo nùhù-nè (nàcòtò-nè mii-nsiá, dandu) nacachitnùhu-ne xí nansa yáha-nsia, a íín-ní

nihnú vaha inì-nsia mii-yá, á coó, vachi yúhî-nsi dacà ñà-malu ònì-nsiá, te uun-ni ndòo chuun nì quida-nsi xì-nsiá. ⁶ Doco còo, vichi sàni nsiaa tu-ne ñà-nì nùhù-nè nì nàcòtò-nènsiá, te iin razón vaha nduá sàni nacachitnùhu-ne xì-nsí, vachi iin-ni nihnú vaha ndisa ini-nsiàya, te cuú stnahá inì-nsia sàhà-nsiá. Te nsinúú stná inì-nsia nsiùhù, cachí-nè, vachi nacua yáha ga cuní nsiùhù sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, divi ducán ndohó stná mii-nsiá sàhà nsiùhù. ⁷ Ñàyùcànduá, mate ndohó-nsí yohó, te yáha-nsi cuàhà vida, doco ndiaha gá sàni ndòo vaha ini-nsi, ñàni, vachi sàni cundaà ini-nsi iin-ni nihnú vaha ini-nsià mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, dohó nduámà na ian natiácú-nsi (na nacúnítnùhu-nsi) iin-ni nchícùn vii-nsiá ichì Stoho-ndà Señor. ⁹ Te vichi jna cuahà guá naquímànì-nsi Dios sàhà-nsiá! Te ináhá-yá yáha ga cudú ini-nsi sàhà-nsiá. ¹⁰ Ndui te ñuú xícàn tàhvi cuáhà-nsí nùu-yá áma níhítàhvi-nsí nàcòtò gà-nsi mii-nsiá, te ducán cui chindee gá-nsi mii-nsiá ñà-cunindisá vaha ga-nsià.

¹¹ Te vichi, xícàn tàhvi stná-nsi nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì dácùndéhe-yá nsiùhù ichì sàà tu-nsi visita ndé ndoó-nsiá. ¹² Daaní, xícàn tàhvi stná-nsi nùu-yá ñà-chicá ni cúcuú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá xì sàhà nsidaa gá stná nèhivì nacua cuú stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá. ¹³ Vachi nú ducán, dandu ñà-sàni nàcùnihu ì ndisa inì-nsia cundua, te mà cóo gá falta xi-nsia nùu Yua-nda Dios na quívì naxicocuín Stoho-ndà Jesucristu, te cutnahá-yá xì nsidaa nèhivì xí-yá.

4

Màsà nácánì ini-ndà quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñàhà

¹ Cuisì mindaa iñaha cachi gà-nsi xì-nsiá, ñàni. Sàni òcuàhá-nsí mii-nsiá nansa ndiá ìcà-nsiá cundoo vii-nsiá ñuhivì, dandu cudú ini Dios sàhà-nsiá. Pues vichi chihaha-nsí mii-nsiá, te sacúndáhvi-nsi nùu-nsiá ñà-chicá más quida-nsia ñà-jaàn cumplir. ² Vachi ináhá vaha-nsia ñà-nduá nì dandàcú-nsí nùu-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá, te nì càhàn-nsi xì-nsiá cuenta xi Stoho-ndà Jesús. ³ Pues divi ñà-yòhó nduá cuní-yá quida-nda sàhà-ñá cunduu-nda nèhivì ì xí-yá: divi ñà-màsà càhàn-ndà xì ni-iin nèhivì cónì nándàhà xì-ndà. ⁴ Cuní-yá cundaà ini-ndà nansa càcàn vii-ndà iin ana cunduu ñahàdhí-ndà, dandu iin-ni coo sahnu-nda xi-né. Te nsidaa nècuàchì ñàhà dava ga, ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùu-né. ⁵ Màsà xího-nda coo-nda xi inga nècuàchì ñàhà. Màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda nansa ni nì cui, vachi ñà-jaàn nduá quidá nèhivì còo Dios nùu-xí. ⁶ Te màsà quidá-ndà iin falta dandahví-ndà ñànìtnaha-nda, te quìhvi tnaha-nda xi nècuàchì vehe-ne, vachi icúmí Stoho-ndà Señor

nachitacùhá-yà sàhà nsidaámà. Ñà-jaàn sàni cachi-nsi xì-nsiá antes na ní chinaha váha-nsi mii-nsiá sàhájàn. ⁷ Ñàyùcàndùá, nacani ini-nsiá, ¿índù chuun sàni cana Yua-nda Dios ndohó? Pues divi sàhà-ñá coo ndoo anima-nda, màdi sàhà-ñá quida ndevàha-nda xì iin nècuàchì ñahà. ⁸ Ñàyùcàndùá, nú ndoó ana cahíchi ini xì palabra yohó, pues màdi nèhivì ùún nduú ana cahíchi ini-nè; còó, mii Dios cahíchi ini-nè, divi ana sàni sàhatahvì xì-nda Espíritu ìi-xí.

Cuàhà gá cuú stnahá ini nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

⁹ Vichi (sàni cundaà ini), divi Dios nduú ana nì chindee xi-nsiá ñà-cuú stnahá guá ini-nsia sàhà-nsiá. Ñàyùcàndùá, còò necesidad tiai ni-iin palabra nùù-nsiá sàhájàn. ¹⁰ Vàchi ináhi cuú ini-nsiá sàhà nsidaa nèhivì xí Yua-nda Dios ndoó inicutu ladu xi-nsia Macedonia. Doco cuni-nsi chicá más quida-nsia ducán.

¹¹ Nacua sàà-nsiá, cundoo manì-nsiá xì nèhivì. Cuisì chuun xi mii-nsiá cunsìhi ini-nsiá, te quidachuún cuéyàà-nsiá oficiu xi-nsia, vachi divi ducán nì dàndàcú-nsi nùù-nsiá daa. ¹² Vachi nú ducán ni quida-nda, dandu stná nècuàchì có-xiníndísâ, quidañuhu stná-nèndó, te mà cóó stná ni-iñàha quidamanì nùù-nda.

Nansa icúmí coo na naxicocuñ Jesús

¹³ Ñàni, cunì cundaà ini-nsia sàhà compañeru-nda sàni caxihì, nansa cuàhàn cuu xi-né, dandu mà cùhúún gá ini-nsia sàhà-né. Vachi nècuàchì có-xiníndísâ, yáha ga cuhúún ini-nè sàhà nsì xi-ne, vachi còò gá tnundé ini icúmí-né. ¹⁴ Doco ndohó, xiníndísá-nda ñà-ndaà nduá nì xihì Jesús, te nì natiacu-yà, ñàyùcàndùá, divi ducán icúmí cuu stná xì ndohó nú xiníndísá-ndáyâ na xihì-nda, icúmí-nda natiacu stná-nda quida (Yua-nda) Dios. ¹⁵ Pues vichi cachítnùhu-nsi xì-nsiá iin razón nì quixi nùù Stoho-nda Señor. Cunaha-nsiá, mate itiacú ìi-nda na sàà quivì naxicocuñ-yà, doco mà códonuu-nda nùù nècuàchì sàni ndàhvà ñuhivì. Còó, ¹⁶ vachi icúmí-yâ nuu-ya ansivi quixi-ya, dandu tiacu-nda ndáhì-yà dandacú-yá. Te tiacu stná-nda tàchì iin àngel cusáhnù, te ndee sivi stná corneta xi Dios. Dandu nèhivì xí Cristu xínduu nsì, icúmí-né natiacu-nè primeru, (canacoyo-ne yavi xi-ne). ¹⁷ Daaní, nsidaa ndohó nèhivì (xí-yá) ndòò cutiacu daa, ndiachi stná-nda nana-nda mahì vòò nacuatnaha-nda xi nsidaa nècuàchì nsì ma nànchìcùn ìchì-nda mii-yá mahì ansivi. Ducán cundoo-nda cutnaha-nda xi-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Jaàn nì inini-nsia iin razón xi-ya. Ñàyùcàndùá, dansínúú tnahá ini-nsiá palabra yohó sàhà-ñá màsà cùhúún gá ini-nsia (sàhà nècuàchì nì xihì).

5

¹ Doco còo necesidad tiaa guè nùù-nsiá sàhà ñà-nduá icúmí coo quivì vaxi xi-nda, ñání, ² vachi sà-ínahá vâha-nsia nansa sàa quivì xi Stoho-ndà Señor, ñà-cundua iin tiempu có-nìhnú ini-ndà, na ian quixi tècuihnà (vehe-nda) ñuú, te có-nìhnú ini-ndà. ³ Vachi meru quivì cachí nèhivì dadí uun iá, còo ni-iñàha cuu xi-né, dandu nanàá quixi tnùndoho cahnu-ma, na ian quesáhá dolor xi nècuàchì ñahà cuàhàn tùinuù mèe-xi, dandu (nèhivì có-ndòó tùha), mà cácu-ne. ⁴ Doco ndohó, màdi ichì ñáa nduá nchícùn-ndà, ñání; ñàyùcànduá mà cùndúú quivì mà iin tiempu có-nìhnú ini-ndà. ⁵ Vachi sàni dàtnúú Dios sàxìnítùnì-ndà, te ducán nduá na ian xicánúú-ndà ndui, màdiá ñuú; còó, vachi có-nduù-ndà nèhivì xí ichì ñáa. ⁶ Ñàyùcànduá, màsà quidá-ndá na quidá nèhivì xicá ichì malu mà, vachi mii-né, (có-ndùlócò-nè), na ian quidì-nè nduá. Doco ndohó, ni cùndóó tùha-nda, te nacani sahnú ini-ndà. ⁷ Vachi nècuàchì quidì, ñuú xíquidì-nè, te necuachi xini, ñuú xihí-né (cuàhà xichi). ⁸ Doco ndohó, nècuàchì nchícùn ichì datnúù-yà sàxìnítùnì-xi nduu-nda, te na ian ndui (nduú ñuú) nùù-ndà. Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani sahnú ini-ndà, te cunindisá vâha-nda mii-yá. Te ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, (dandu chindeámà anima-ndà, na ian quidá soldadu), ndixí-te dùhnú cáa (chindee xi anima-te). Daaní, ñuhú stná-te iin mbelú càa (chindee xi dìni-té). Pues ducaní stná ndohó, iá iin tnùndé ini xi-nda (chindéé xí sàxìnítùnì-ndà), divi nduú tnùndé ini ñà-càcu-nda nùù Dios. ⁹ Vachi màdi ñà-nihì-ndà castigu nduá sàni chitnùnì ini-yà cuu xi-nda. Còó, divi ñà-càcu-nda quida Stoho-ndà Jesucristu nduá sàni chitnùnì ini-yà. ¹⁰ Vachi mii-yá, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda sàhà-ñá nihì-ndà cundoo-nda nùù-yá nicanicuahàn, a ducán nduu-nda nècuàchì itiácú, te ò nècuàchì sàni xihì, doco nsidaa-nda icúmí-ndá cundoo-nda nùù-yá. ¹¹ Ñàyùcànduá, càhàn-nsià nacuahandee stnahá inì-nsia nacua quidá-nsiá vichi.

Ultimo ñà-nduú ley xi Jesús nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica nùù tutu yohó

¹² Sacúndáhví-nsì nùù-nsiá ñà-quidañuhu-nsiá nèhivì quidáchúùn chuun ìì xí mii-yá ndé ndoó-nsiá, ñání, vachi nècuàchì xí-idònuù nduú-né, te sàha-ne mii-nsiá ichì váha. ¹³ Sàhà chuun ndiaha quidá-né xiñuhu coo cuàhà tnùñuhu xí-nsiá nùù-né, te cuu stná ini-nsiá sàhà-né. Te nsidaa-nsiá, nì cùndóó mání stná-nsiá.

¹⁴ Vichi chináhí mii-nsiá iin ùù gà iñàha icúmí-nsiá quida-nsia, ñání: xiñuhu cuàha-nsia nècuàchì xicánúú xixin iin conseju vii: te nècuàchì cuhúún ini-xi, nacuahandee ini-nsiànè. Daaní, nècuàchì tàñáha ga cunindisá víi, chindee-nsiànè.

Cuàhà gá calma cundoo-nsia xì nsidanicuú nèhivì. ¹⁵ Te nú quidá quíni-né xì-ndà, màsà náchítácùhá-ndà ñà-nduà nì quida-ne. Còó, cuisì-nì ni cúníhnú ini-ndà quida-nda ñà-nduú iin ñà-vaha xi ñanìtnaha-nda, a ducán nduú-né iin nècuàchì xiníndísâ stná, te ò nècuàchì còó. ¹⁶⁻¹⁷ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda contentu, te nsidanicuú tiempu ni cécàn tàhvi-ndà nùù Dios, ¹⁸ te naquimanì stná-ndà yá sàhà nsidaa ñà-nduà yáha-nda, vàchi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda nú nduu-nda ana nchícùn xi Jesucristu. ¹⁹ Màsà cádí-ndà nùù ñà-nduà cuní Espíritu Ìì quida-ya (ini anima-ndà), ²⁰ te màsà cáhìchì stná ini-ndà ñà-nduà cachi nèhivì na dacáhàn Dios-nè iin razón xi-ya. ²¹ Nsidanicuú chuun, xiñuhu ndàcàtnùhù váha-nda, a chúún váha nduá, á coó; te nú (sàni cundaà ini-ndà) chuun vii nduá, dandu divi ñà-jaàn ni cúnchícùn ndisa-nda. ²² Doco nsidanicuú chuun malu, còó; nacoo dahuun-ndañá.

²³ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios. Te vichi xícàn tàhvi-nsí nùù-yá ñà-sàhà poder xi-ya ni sáa-nsià cunihnu ìì ndisa ini-nsià. Cahnú gá Dios màsà cóó ni-iin falta nùù-nsiá ndè cachi sàà quivì naxicocuìin Stoho-ndà Jesucristu. Màsà quidá-nsiá ni-iin falta ini anima-nsià, ni ini stná sàxìnìtnùnì-nsià, ni sàhà stná ndahàsàhà-nsiá; iin-ni ni coó víi nsidaájàn.

²⁴ Divi mii-yá sàni cana-yàndó, ñàyùcànduà vátùni cumi-nda seguru ñà-quida ndisa-ya cumplir (nsidaa ñà-nduà sàni cachi-yà xì-ndà).

²⁵ Ñánì, cuàhà gá xíquèn càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsí.

²⁶ Nacasàhù-nsià xì nsidaa hermanu. Cuàha-nsianè iin saludu váha. ²⁷ Yùhù, nùù Stoho-ndà Señor chináhi mii-nsiá ñà-nì càhvi-nsiá carta yohó cunini nsidaa nèhivì iin-ni càhvi stná xì-yá.

²⁸ Ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa Saṅ Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Nuu Tesalónica

1-2 Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsi-daa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica nchícùn xì Yua-nda Dios xì Jesucristu, vàchi cahvi-nsiáyà. Pues vichi ni cunimànì-yá mii-nsiá; contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya.

3 Nsiùhù, nicanicuahàn icúmí-nsí naquimanì-nsí mii-yá sàhà-nsiá, ñàni. Te ñà-jaàn ndiá ìcà-nsí quida-nsi, vàchi nsiquìvì chicá más xiníndísà víi-nsiá, te chicá cuú stnahá stná ini nsidaa-nsiá sàhà-nsiá. 4 Ñàyùcàndùá, na xicánúú-nsí sàhàn-nsì visita ndé natácá nèhivì xí Dios, cudî ini-nsi nacání-nsí xi-né nansa quidá-nsiá, iin-ni xiníndísà vaha-nsia, te quidándéé stná inì-nsia, mate quidá quínì nèhivì xì-nsiá, te yáha-nsia tnùndoho quidá-né.

Nèhivì dandoho-xi-nda vichi, icúmí-nê ndoho stná-nè quìvì naxicocuîñ Jesús

5 Cunaha-nsiá, sàhà-ñá quidándéé vîi inì-nsia na ndohó-nsiá, seña nduájàn ñà-después icúmí Dios nsidandaà-yà sàhà-nsiá iin modo ndiaha, dandu natùì-nsia nùù-yá, te yàha-nsia ñuhivì ìì xí-yá. Vàchi (ináhî) divi sàhà-ñá nchícùn-nsiá ñuhivì ìì mà, ñàyùcàndùá dandohó nèhivì-nsiá vichi. 6 Sàhámà cuisì ñà-ndiá ìcà coo cundua na dandohó-yá nèhivì dandoho-xi-nsiá. 7 Mate quini quidá-né xì-nsiá vichi, doco icúmí-yâ cuàhatahvì-yánsiá ñà-vàha ndiá ìcà-nsiá nihì-nsiá, vàchi icúmí-nsiâ cutnahá-nsiá xì nsiùhù nàcùndoo ndiaha-nda paz quìvì naxicocuîñ Stoho-ndà Jesús. Icúmí-ndá cuni-ndà mii-yá na nuu-ya ansivi, cutnahá-yá xì ángel fuerte xi-ya. 8 Mahì ñuhu xìxìn icúmí-yâ nuu-ya, dandu nihì nèhivì có-nàcúni xì Dios castigu xiñuhu nihì-né, vàchi có-ndùlócô-nè sàhà razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesucristu. 9 Ñàyùcàndùá, icúmí-nê danáà-né; nicanicuahàn icúmí-nè ndoho-ne; vàchi icúmí-nè cuxica dahuun-ne nùù-yá; mà cúndóó-né cuni-nè cusahnú ndiaha-yá. 10 Doco ndohó nèhivì ìì xiníndísà-xí-yâ, cuàhà gá icúmí-ndá tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndà yá quìvì naxicocuîñ-yà. Pues ducán icúmí-ndá quida-nda, nsiùhù te mii-nsiá, vàchi stná mii-nsiá nì xinindísà-nsiá na ní sàà-nsì nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá sàhà-yá.

11 Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn xicàn tàhvì-nsí nùù-yá sàhà-ñá vátùnì ndee vaha-nsia nùù-yá, vàchi sàni cana-yàndó (sàà-ndà nùù-yá). Te xicàn tàhvì stná-nsi ñà-chindee-yá mii-nsiá xì poder xi-ya, te ducán nihì-nsiá quida ndisa-nsia

nsidaa ñà-vàha nihnú inì-nsia quida-nsia xì nsidaa stná obra cuní-nsià quida-nsia ñà-xìníndísâ-nsiáyà. ¹² Vàchi nú ni quidá-nsiá ducán, dandu chicá más quee tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Daaní, stná mii-nsiá, sàhà gracia xi Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá quee stná tnùñuhu xí-nsiá.

2

Nansa icúmí ndecunu contra xi Cristu, te dandahví-te nèhivi có-nchícùn xì ley xi-ya

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà quivì naxicocuïn Stoho-ndà Jesús, te nacuatnaha-nda nùù-yá, ñàni. Pues sacúndáhvî-nsì nùù-nsiá ² ñà-màsà yúhî-nsià nú cachí nèhivi ñà-vichi sàni sàà quivì xí Stoho-ndà Señor. Còó, màsà nácání ini-nsià, (vàchi có-nduá ducán). Mate cachí-nè divi Espiritu ìi xí Dios nì cachitnùhu xi-né, te ò ducán cachí stná-nè na cáhàn-nè sàhù, te ò cachí-nè iá carta nùù-nsí cachí ducán, (doco còó, màsà cúníndísâ-nsiánè). ³ Màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nèhivi mii-nsiá ni-iyuhu; vachi mà cúí quixi quivì mà dècuèndè cachi sàà iin tiempu quesaha cáhàn cuàhà nèhivi dìquì Dios, dandu ndecunu iin tiàa nihnú inì-xi micuísì cuàchi. Doco tèmà, mà cúí nìhì-té càcu-tè nùù andea. ⁴ Vachi icúmí-tè cuni ùhì-te nsidaa ñà-nduá cahvi nèhivi nduú dios xi-ne, te ducán stná nsidaa inga iñàha cahvi-né, vachi chicá ndiaá mii-té cachì-te. Te icúmí stná-te màcòò-tè veheñùhu cahnú xí Dios, te cachì-te xi nèhivi ñà-cuisì mii-té ndiá icà-né

⁵ ¿A sàni nandòdó-nsiá ñà-jaàn? Vachi divi chuun jaàn ní chinahì mii-nsiá na nisa ìe ndé ndoó-nsiá. ⁶ Te vichi ináhá stná-nsià ndiá nduá sadí nùù tèmà ñà-mà cùì ndecunu-tè vichi. Doco na sàà meru quivì xí-te, dandu ndecunu-tè. ⁷ Doco dècuèndè vichi, sà-íá ley malu xi-tè ñuhiví yohó, mate quidáchúùn dèhá`. Te divi ducán icúmí coo dèhá` dècuèndè cachi cuxio ana (sadí xì nùù-té). ⁸ Dandísá ndecunu vate-té, divi tè-nìhnù-guá inì-xi micuísì cuàchi. Doco icúmí-tè cuì-te quida tàchì Stoho-ndà Señor, vachi icúmí stná-yà natùì-ya, te yáha ga ndiaha cunchiì-yá na quivì naxicocuïn-yà, te divi sàhájàn icúmí-tè ndañuhu-té. ⁹ Cunaha-nsiá, divi ñà-malu Satanás nduú ana icúmí chindee xi-té ñà-ndecunu-tè ñuhiví yohó. Te divi sàhà poder xi quisì mà icúmí-tè quida-tè nsidanuu clase milagru xi-té ñà-ndulocó nèhivi, te cunindisá-nète. Doco nsidaámà, ñà-tnùhù cundua. ¹⁰ Te sàhà-ñá malu guá-te, icúmí-tè dandahví dahuun-tè nsidaa nèhivi icúmí sàà ndañuhu anima-xi. Divi sàhà-ñá cahíchì ini-nè palabra ndàcuisì xí Dios cunduamà, vachi cóni cuù ini-nè sàhà palabra cuàhàn dacácu xi-né nì cúí. ¹¹ Ñàyùcànduá, icúmí-yà nacoò dahuun-yanè sàhà-ñá dàcà sàxìnítnùnì-nè, te

cunindisá-né palabra tnùhù xí témà. ¹² Doco ducán icúmí coo sàhà-ñá nìhì nsidaa nèhivì mà castigu nacua ndiá ìcà coo xi-né, vèchi có-xìníndísâ-né palabra ndàcuisì; còò, cuisì ñà-có-ndiàà cudî ini-nè cunchicùn-nè.

¹³ Doco mii-nsiá, cuú ini Dios sàhà-nsiá, ñánì. Ñàyùcàndüá ndiá ìcà stná-nsì naquimanì-nsì mii-yá sàhà-nsiá, vèchi dècuèndè tiempu chicá antes sàni chitnùnì ini-yà càcu-nsia nùù-yá. Te icúmí-nsiá càcu ndisa-nsia, vèchi sàni nduhìi anima-nsià nì quida Espíritu ìì xí-yá na ní xinindisá-nsiá ñà-ndüú palabra ndàcuisì. ¹⁴ Te divi sàhà ñà-nì sàà-nsià càcu-nsia mà, ñàyùcàndüá nì cana-ya mii-nsiá na ní cachtitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-ndüú razón ndiaha xí-yá, vèchi cuní-yà cutnahá stná-nsià xì Stoho-ndà Jesucristu cundoo-nda xi-yá ndé ndiaha guá iá nsidaa iñàha.

¹⁵ Ñàyùcàndüá, iin-ni cunihnu vaha inì-nsia mii-yá, ñánì. Te iin-ni quida stná-nsià cumplir ñà-ndüú ley nì chinaha-nsì mii-nsiá, a ducán ndüá ñà-nì inini-nsia nùù-nsì, te ò ñà-ndüá nì cahvi-nsia nùù carta nì tiaa-nsi. ¹⁶⁻¹⁷ Te vichi xícàn tàhvi-nsì nùù Stoho-ndà Jesucristu xì nùù Yua-nda Dios, vèchi divi-ya ndüú ana nì quida iin obra ndiaha sàhà-ndà ñà-mànì guá-ndà nùù-yá, vèchi nì sàhatahvi-yándô gracia xi-ya, te ducán vètùnì nacuahandee ini-ndà nicanicuahàn, te ndiaha gá stná iá tnùndé ini (icúmí-ndá vichi. Pues) divi nùù mii-yá xícàn tàhvi-nsì ñà-nì nàcuàhandee ini-yànsià càhàn-nsià micuísì ñà-ìá viì, te cuisì ñà-ndüú chuun viì ni quidá stná-nsià, xícàn tàhvi-nsì.

3

Nansa nì xicàn Pablo ñà-nì càcàn tàhvi nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-nè

¹ Ñà-yòhó cachí guè xì-nsiá, ñánì. Sacúndáhvi` nùù-nsiá ñà-nì càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsì ñà-vètùnì nìhì-nsì dacuítì-nsì palabra ìì xí Stoho-ndà Señor nsidanicuú xaan. Te càcàn tàhvi stná-nsià sàhà-ñá nì coó tnùñuhu xí nèhivì sàhà palabra mà nacua nì quida mii-nsiá. ² Daaní, càcàn tàhvi stná-nsià sàhà-ñá vètùnì càcu-nsi nùù nèhivì malu, vèchi màdì nsidaa nèhivì ndüú nèhivì xiníndísâ. ³ Te vètùnì cahvi-nda xi-yá, vèchi icúmí-yâ nacuahandee ini-yà anima-ndà, te nacuidahan-yándô nùù ñà-malu. ⁴ Ñàyùcàndüá, cahvi-nsì xì-yá sàhà-nsiá; ináhá-nsì ñà-iin-ni icúmí-nsiá quida-nsia cumplir ñà-ndüá nì chinaha-nsì mii-nsiá, divi nacua sàquidá-nsiá vichi. ⁵ Doco xícàn tàhvi-nsì nùù Stoho-ndà Jesucristu ñà-chicá nì nsínúú inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà, te chicá nì sàà-nsià quidandee stná ini-nsià nacua nì quida mii-yá.

Màsà cúndóó xixín-ndà ñuhivì

⁶ Nú iá iin compañeru-nsià tùha cacanuú xixín, te có-cùnì-nè cunchicùn-nè ñà-nduá nì chinaha-nsì mii-nsiá, dandu màsà cútnáhâ gá-nsià xì-né. Nsiùhù ndácùcahan-nsí quivì Stoho-ndà Jesucristu, te cachí-nsì xì-nsiá ñà-nacoo-nsianè, ñàni. ⁷ Vàchi ináhâ-nsiâ nansa ndiá icà-nsiá quida-nsia, divi nacua nisa quida stná nsiùhù na ní sandoo-nsì xì-nsiá, cónì sácúdúsán-nsì. ⁸ Màdì uun-ni ni níhì-nsí ñà-nduá nì saxixi-nsì; còó. Ndui te ñuu nisa quidachuún-nsí, ndè nisa xavì tehe-nsí sàhà-ñá màsà cuáhachuún-nsí mii-nsiá, ⁹ mate icúmí-nsí derechu càcàn-nsì ñà-chindee-nsiá nsiùhù, doco còó. Nì quidachuún-nsí sàhà-ñá cundaà ini-nsià ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá. ¹⁰ Vàchi ñà-yòhó nduú ley nì sàha-nsì mii-nsiá na ní sandoo-nsì xì-nsiá: nú có-cùmí nèhivì quidachuún-né, còó derechu icúmí-nè (càcàn-nè) ñà-cuxi-ne. ¹¹ Vàchi sàni xinitnùhu-nsì ndoó dava compañeru-nsià xicánúú xixín, có-quidáchúùn-né, cuisì daquíhi yuhù-né nùù chuun xi dava ga nèhivì. ¹² Ñàyùcànduá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì quidá ducán, ni cúnínì-nsiá, vachi cuenta xi Stoho-ndà Jesucristu cáhìn, te cachí xiñuhu quidachuún-nsiá, te cundehè-nsiá chuun xi mii-nsiá, dandu cuenta xi mii-nsiá cutiacu-nsià. Ñà-jaàn nduá dandacuí nùù-nsiá.

¹³ (Vichì cáhìn xì nsidaa-nsiá), ñàni: iin-ni ni cunchicùn-nsiá quida-nsia nsidanicuú chuun vii, te màsà cúñáñá-nsiá quida-nsia ducán. ¹⁴ Doco nú iá iin compañeru-nsià có-ndulócò sàhà ñà-nduá cachí-nsì nùù tutu yohó, dandu cundehè-nsiá ana nduú-né, te màsà cútnáhâ gá-nsià xì-né. Nacoo-nsianè áma sàà-nè cucahan nùù-né. ¹⁵ Doco màsà cundéhe úhì-nsiànè; còó. Cuàha-nsianè ichì váha na ian cáhàn-ndà xì iin ñani-ndà.

Ultimo ñà-nduá nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica na ní xicàn tàhvì-né nùù Dios sàhà nècuàchimà

¹⁶ Pues vichì xicàn tàhvì-nsí nùù Stoho-ndà Señor ñà-iin-ni nì cundóó-nsiá, vachi mii-yá, (cudíi inì-yà) chindee-yándò cundoo-nda contentu ducán. Pues vichì ni ndóo nsidaa-nsiá xì-yá nicanicuahàn, (ñàni). ¹⁷ Yuhù nduí Pablo, te cásahúì xì nsidaa-nsiá. Ndahà míí tiaí saludu yohó, vachi divi nduú seña tiaí nùù nsidaa carta xi; ducán nduú modo tiaí (firma xi).

¹⁸ Nì cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, te cásàhùì xì mii-ní Timoteo. Yùhù nduí iin apóstol xicánúú chuun xi Stoho-ndà Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini mii-yá xì Yuamàni-yá, divi ana nì dàcácu xi-nda, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda nùu-yá. ² Te vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní Timoteo, vèchi sàni xinindisá stná-ní (ichì-yá), te quidá ndísé cuenta nahi dèhi nduu-ní. Pues vichi xicàn tàhvì nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá mii-ní. Ni cùndéhe ndahví-yà mii-ní, te iin-ni ni coo-ní contentu xicàn tàhvì.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì Timoteo sàhà nèhivì chináhá iin ichì có-nduú ndisa ichì Jesús

³ Na ní quihin ichì cuàhèn ladu Macedonia, nì xìquèn ñà-ndòo chii gá-ní ñuu Éfeso sàhà ñà-cachì-ní xì dava tiàa yucán ñà-màsà chináhá gà-nè ñà-có-nduú ñà-ndáa. (Pues nacua nì cachì xì-ní daa, divi ducán quida-ní vichi.) ⁴ Cachì-ní xì-né ñà-màsà ndúlócò-nè sàhà cuentu nacání nèhivì, ni sàhà stná lista xi cuàhà xì-ndà, vèchi còò fin xi ñà-jaàn, te còò stná ni-iin chuun vaha quidá stná, cuisì ñà-dacuáa xì nèhivì nduá. Ni có-chìndéâmàndó cunucuachi víi-nda nùu Dios, vèchi cuisì fe xi-nda nduá chindéé xí-ndá quida-nda ducán.

⁵ Doco ¿índù-ñá dísàhà-xí sàni sàcùnaha-nda chivàha-nda palabra ì xí-yá? Pues divi sàhà ñà-ndundoo cuàchi anima-nda, dandu cunihnu vìì ini sàxínitnùnì-nda, te cunihnu vaha ndisa ini-ndàyá, vèchi nú ducán, dandu sàa stná-nda cucuu stnahá ndisa ini-nda sàhà-nda. ⁶ Doco dava nèhivì, có-quidá-né cumplir ducán, ñàyùcànduá, sàni tùcù-nè inga ichì, te vichi ndoó-né cáhàn cáhàn-nè chináhá-nè nèhivì, doco còò ni-iñàha níhì ndèè-né. ⁷ Maestru chináhá vìì xì ley ì nduú-né cahan-né, doco ni mii-né có-cùndáa ini-nè ñà-nduá dacuahá-né, mate ndee gá cáhàn-nè (xì nèhivì).

⁸ Ináhá-ndá, vaha ndisa ley xi mii-yá, doco nú cuàhàn-nda chinaha-ndañá, dandu xiñuhu chinaha-nda nacua ndiá icà-nda. ⁹ Te ináhá stná-nda cóni cùyúcùn ley mà sàhà-ñá cadià nùu nècuàchì nihnú ndàcuisì inì-xì; còó. Sàhà-ñá cadià nùu nèhivì cuàchi, ñàyùcànduá nì cuyucàn. Vèchi ndoó nèhivì nihnú chicúehè inì-xì, có-íníní-né ley xi-ya, vèchi cahíchi ini-nè ley mà, te quidá ndevàha-ne cuàchi. Malu-nè, vèchi có-ndúlócò-nè sàhà ichì-yá. Dava-ne, dècuèndè caní stná-nè ana sahnú xí-né, te ò sahní stnahá-né. ¹⁰ Tùha-ne cundoo ñahà xí-né. Te ò dava-ne nduú tiàa nihnú inì-xì na ian nihnú ini nècuàchì ñahà, te dava-ne, xidácuíhná stnahá-né; tnuhu gá

stná dava-ne; có-câhàn sahnú-né. Sàhà nsidaa nècuàchìmà nì cuyucun ley ì xí Dios, sàhà-ñá màsà quidá gá-nè ñà-ndùá sàni cachì jaàn, te ò ndéni ñàhà có-íá nacua cachì palabra ì.

¹¹ Te palabra mà, divi nduú razón ndiaha cáhàn yùhù; vâchi nùù Dios ndiaha xi-nda sàni ñihítâhví ñà-câhìn razón mà xì nèhivì. ¹² Te vâtùni nì ñihîndéi quide chuun jaàn, vâchi nì nacuàhandee ini-yà yùhù. Ñâyùcândüá, naquímání mii-yá, divi Stoho-ndà Jesucristu. Ansivéhé-yâ, nì ndenihi-ya yùhù ñà-ndüí iin nècuàchì seguru, te ñâyùcândüá nì sàha-ya yùhù chuun ndiaha jaàn. ¹³ Yùhù, ndisa, antes nì sacahàn ndevâhi dìquì-yá, te nìsa quida quini xì nèhivì xí-yá; yâha ga dana nìsa ìe. Doco nì indehè ndahví-yà yùhù, vâchi sàhà-ñá cóni-cúndáà inì, ñâyùcândüá nìsa quide ducán, vâchi tâñáha ga sàì cunindisé. ¹⁴ Dandu cuàhà gá nì sàhatahví Stoho-ndà Jesucristu gracia xi-ya, te nì ñihì nì xinindisé mii-yá; nì quesahí cuú inì sàhà-yá. ¹⁵⁻¹⁶ Vâchi nì nuu-ya ndè ñuhivì yohó sàhà-ñá dacácu-ya ndohó nècuàchì íá cuàchi-xi. Palabra ndâcuisì nduájàn, te nsidaa-nda xiñuhu cunindisa-ndañá. Te yùhù, mate nècuàchì chicá malu nì sandui, doco nì indehè ndahví-yà yùhù. Te ¿índü chuun? Divi sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-cuàhà guá quidándéé ini-yà sàhà iin ana chicá (có-quidá víi). Dandu nèhivì vâxi después, cunindisá stná-nè mii-yá nacua nì quida yùhù, te cucumi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁷ Sàhà nsidaájàn, nicanicuahàn xiñuhu tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndâyá, vâchi único ana cusáhnû nicanicuahàn nduú-yá; mate có-túí-yá cundehè-ndà, doco iin-ni íá-yà nicanicuahàn. Mindalini Dios nduú-yá, te nchichí sàstnùhù-yá.

¹⁸ Nahi dèhi nduu-ní, Timoteo, te chináhî mii-ní ñà-quida-ní nacua sàni cachì xì-ní. Te divi ducán nì cacachi stná razón ndiaha nì quixi nùù Dios daa, te nì cachitnùha sàhà-ní. Ñâyùcândüá, nsinuu vâha inì-ní ñà-ndüá nì cachi palabra mà, vâchi sàhámà vâtùni ñihì-ní cuahàndee gá inì-ní (sàhà chuun ì xí-yá), na ian sàhandee fuerte ini iin soldadu quidá víi chuun-xi, ducán quida-ní. ¹⁹ Màsà nácóó-nî ñà-xiníndísâ víi-ní. Cunsìhi inì-ní sàhà anima-ní ñà-nì cóó víiá, vâchi dava nèhivì, sàhà-ñá có-ndülócô-nè sàhà anima-nè, ñâyùcândüá có-xiníndísâ víi gá-nè. Te ñà-jaàn ndisa nduá tnùndoho. ²⁰ Ûi tiàa sàni quida ducán nduú Himeneo xì Alejandro. Ñâyùcândüá, sàni nacoò dahuin-nè ñà-coo-ne ndahà ñà-malu áma sàà-nè cundaà ini-nè ñà-mà váha câhàn ndevâha-nda sàhà íchì Dios.

2

Ñà-ndüá nì cachi Pablo sàhà nansa càcàn tàhvi-ndà nùù Dios

1-2 Primeru cachí` xì-ní ñà-xiñhùhù càcàn tàhvi-ndà nùu Dios sàhà nsidaa nèhivì. Cuàhà gá càcàn tàhvi-ndà sàhà nècuàchì cusáhnù nùu ñuu-ndà xì sàhà stná nsidaa ana nihí chuun. Càcàn tàhvi-ndà sàhà nsidaa-né áma chindee Dios-né. Te naquimanì stná-ndà mii-yá sàhà-né áma níhì-ndà cundoo cuéyàà-ndà ñuhiví, còo ni-íñàha màsà yáha-nda, te iin-ni cahvi víi-ndayá, dandu quida vii-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ³ Vàchi nsidaamá, chuun vaha nduá nùu Dios, te divi nduá cudí ini-yà sàhà-xí. Mii-yá nduú ana nì dácácu xi-nda, ⁴ te cuní stná-yà càcu anima nsidaa stná nèhivì; cuní-yà sàà stná-né cundaà vaha ini-nè ñà-nduú palabra ndàcuisì xí-yá. ⁵⁻⁶ Vàchi imindaa Dios iá, te imindaa ana càhàn nihni sàhà-ndà nùu-yá, divi nduú Jesucristu, vachi mii-yá, nì nanduu-ya iin nèhivì, te nì sàha-ya vida xi-ya nì xihì-yà cuenta xi nsidaa-nda sàhà-ñá dǎñà-ndà nùu cuàchi-nda. Ndoó testigu, te sàhámà meru tiempu vaha nì dātú-i-ne palabra mà nùu nèhivì. ⁷ Ñàyucàndúa, nì ndacu nùu stná yùhù ñà-cacanui cachítnùhi xì nèhivì palabra mà. Ñà-ndáà nduá cachí`, có-nduá tnùhu, ináhá Cristu, divi nùu mii-yá nì nihí chuun ma ñà-chinahì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá palabra ndàcuisì ndiá ìcà-né cunindisá-né.

⁸ Nsidanicuú lugar (ndé natácá-nsià), yùhù cuní` càcàn tàhvi nècuàchì tiàa nùu Dios. Doco nú cuàhàn-nè càcàn tàhvi-né nùu-yá, te chitanini-ne ndahà-né (nùu-yá), dandu nì cundúú-né nèhivì iá ndoo anima-xi, nèhivì có-xìdà inì-xi; nì màsà cundúú stná-né nèhivì xiní ùhì stnahá. ⁹ Te nècuàchì ñahà, cuisì estilu iá vii ni cóo sìcoto ndixì-né, iin estilu có-ndáa quini, iin modo mà cuítnùhu nèhivì-né. Te màsà (dáyâha-ne) natnii vico-né dìni-né, nì màsà ndúcútú cuáhà-né xì oro, ò yùu mina, ò vestidu (yáha ga ndiaá). ¹⁰ Còó, anima-nè ni cóo víi chicá vaha sàhá ducán quida-ne cuàhà obra, vachi ducán xiñuhu quida nsidaa ñahà cachí cahvi ndisa xi Dios. ¹¹ Te na ndoó-né iníni-né chináhá nèhivì (palabra xi-ya), dandu nì cundóó dadí-né, te nì quidá-né cumplir ñà-nduá cachí palabra mà. ¹² Te có-sáhi chinaha nècuàchì ñahà, nì có-sáhi dandacú stná-né iin chuun nùu nècuàchì tiàa; còó. Icúmí-nè cundoo dadí-né. ¹³ Vàchi dihna nècuàchì tiàa Adán nì quidavàha-ya, màdì nècuàchì ñahà Eva. ¹⁴ Te màdì Adán nduú ana nì dandàhví (ñà-malu), còó; nècuàchì ñahà nduú ana nì xinindisá tnùhu xi-sì, te ducán nì xida cuàchi-ne. ¹⁵ Doco iin nècuàchì ñahà quivì vichi, nú iin-ni xiníndisá víi-né, te cuú ini-nè sàhà (nècuàchì vehe-ne), dandu vātùni càcu-ne na túinuù mèe xi-ne ñuhiví. Doco iin-ni ni cóo sahnú ini-nè, te coo ì stná ini-nè, dandu càcu-ne na quesaa mèe xi-ne.

3

Índu clase nèhivì xiñuhu cunduu iin tiàa cunuù nùu nèhivì xì Dios

¹ Nú cuní iin tiàa nìhì-né chuun cunuù-né nùù nèhivì xí Dios, dandu vātūni, vāchi ñà-ndáà nduá, iin chuun ndiaha nduá. ² Ñāyùcānduá, nècuàchì cuàhàn nìhì chuun cunuù mà, icúmí-nè cunduu-ne iin nèhivì còò falta xi, iin nèhivì imindaa nècuàchì vehe-xi. Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì sahnú inì-xi, iin nècuàchì iá tñũñuhu-xí; màsà cúndúú-né nècuàchì quidá escándalo. Te xiñuhu stná ñà-cunduu-ne iin tiàa cudũ inì-xi dayáha visita vehe-ne. Te xiñuhu stná cunduu-ne ana tũha chinaha vāha xi nèhivì. ³ Màsà cúndúú-né nècuàchì tũha xini, ò iin nècuàchì tũha cani stnahá, còò; nècuàchì vāha inì-xi ni cúndúú-né, nècuàchì màni inì-xi. Te màsà cúndúú-né iin ana tũha nāa stnahá, ò iin ana tóò xì dihùn. ⁴ Iin tiàa dandacú víi nùù nèhivì vehe-xi ni cúndúú-né; xiñuhu cunini víi dèhe-ne, te ni coó stná tñũñuhu xán nùù-né. ⁵ Vāchi nú mà tũha iin tiàa dandacú víi-né nùù nèhivì vehe-ne, dandu mà cúí cunuù víi stná-nè nùù nèhivì xí Dios. ⁶ Te cuidadu ni coó stná-ní ñà-màsà cúndúú-né iin ana làcà saa-ní ni quihin ichì-yá, còtó cutuxi inì-nè cuàhà gá ndiaá-nè, vāchi nú ducán, ñà-sàni xidacuàchi-ne cundua nacua ni cuu xi ñà-malu. ⁷ Daaní, ni cúndúú stná-nè iin ana icúmí tñũñuhu nùù dava ga nèhivì ñuu-nè; vāchi nú có-quidá víi-né nùù nècuàchì ñuu-nèmà, dandu mà úhì daquéè cuàchi nècuàchì mà dìquì-né, te ducán ñà-sàni quida ñà-malu ganar cundua.

Índù clase nèhivì cunduu nècuàchì nìhì chuun xinúcuáchí nani diácono

⁸ Daaní, stná nècuàchì xinúcuáchí dasán obra, ni cá-cúndúú stná-nè nècuàchì tñũñuhu, nècuàchì cumplidu ndisa. Màsà cúndúú-né nècuàchì xihí cuàhà vinu; ni màsà cúndúú stná-nè nècuàchì cuú inì-xi sàhà dihùn; còò. ⁹ Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì cúnsìhi inì-xi sàhà anima-xi ñà-nì còò víiá. Te iin-ni ni cúnchícùn stná-nè ndudu ìì ni dátúí Dios nùù-ndà ñà-cunindisa-nda. ¹⁰ Te nú cuàhàn-nè cunucuachi-né ducán, dihna xiñuhu quidachuún chii-né chuun ma, dandu nú còò ni-iin falta xi-ne, dandu vātūni ndòò ndisa-ne xì cargu mà. ¹¹ Stná nècuàchì ñahà (cunucuachi ducán), xiñuhu cunduu stná-nè nècuàchì tñũñuhu, màdì nècuàchì tũha cuitnũhu, còò; nècuàchì sahnú inì-xi ni cúndúú-né, nècuàchì mà tũha dandahví ni-iyuhu. ¹² Nècuàchì tiàa xinúcuáchí, mindaa ñahàdihí-nè ni cúcúmí-nè, te ni cúndúú stná-nè ana dandacú víi nùù dèhe-xi, xì nùù nsidaa gá nèhivì vehe-ne. ¹³ Vāchi nú ni cúnúcuáchí víi-nda chuun xi mii-yá, dandu nìhì-ndà iin gradu ndiaha (nùù-yá), te nìhì stná-ndà ñà-mà yúhì gà-ndà càhàn-ndà sàhà Jesucristu, nansa xiníndísá-ndáyâ.

Nansa ni cachi Pablo ndià dìsàhà-xí ni tiaa-ne carta yohó

¹⁴⁻¹⁵ Yàchì sàì jaàn ndé iá-ní cahín, doco nú ni cueé cuàhì coi yohó, dandu siquiera sàni tiaí iin ùì iñàha ñà-cundaà vāha inì-ní nansa cacanuú vāha-ní. Vāchi ndohó, iin-ni

nèhivì nihnú vaha ini xì Dios xínduu-nda; te mii-yá, min-daa ana itiacú nicanicuahan nduú-yá. Te sàni cana-ya nsidaa-nda ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá. Te icúmí stná-ndà palabra ndàcuisì xí-yá, ñàyùcànduá inùù-ndaña, te ndiaá-ndaña. ¹⁶ Ndisa, ñà-ndaà nduá, ndiaha gá palabra sàni dàtúi-ya nùù-nda, vachi nacáníá nansa nì nanduu-ya nèhivì, te nì xini nèhivì ñuhiví-yá. Te sàhà Espíritu Ìi nì cundaà ini-nè, cò falta xi-ya. Daaní, stná ángel xi-ya, nì xini stná-nèyà, dandu nì dàcuítì nèhivì razón sàhà-yá mahì nèhivì ndoó cuàhà ñuu ñuhiví yohó, te cuàhà gá-nè nì xinindisá stná xí-yá. Daaní, mànuhù-yá ansivi ndè gloria xi-ya.

4

Nansa coo palabra tnùhu cuítì na sàa quivì xìnu tiempu yohó

¹ Claru cachítnùhu Espíritu Ìi xí Dios nansa icúmí coo quivì xìnu tiempu yohó. Dava nèhivì, dècuèndè sàa-nè nacuaà-nè ñà-nduá xiníndisâ-nè, cachí-yá, dandu cunchicùn-nè ñà-tnùhù cacachi ñà-malu, vachi cunindisá-nè nacua cuníà cunindisá-nè. ² Te tiàa icúmí dacuaaha-xi-nè ducán, vaha gá-te datiaá-te, doco tnùhu cundua cachì-te. Mà cúí gá mànhì inì-te índù chuun nduú iin chuun vaha, vachi mà cúú gá sàxínítnùnì-te sentir, na ian (xíhì) iin quisì ndé dúcùn tnuni. ³ Te cuàhàn-te cachì-te xi nèhivì ñà-cuàchi nduá cucumi-nda ñahàdìhi-nda, te cuàchi nduú stná ñà-caxì-nda dava ñà-nduá saxí-nda, cachì-te. Doco nsidaa ñà-itiácú-nda, ñà-nduá nì quidavàha Dios nduá; nùù mii-yá vaxan, ñàyùcànduá vátùni cutiacu-ndaña nú naquímànì-ndàyá sàhà-ña, vachi xiníndisá-nda (ichì-yá), te ináhà-nda ñà-nduú palabra ndàcuisì. ⁴ Vachi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, iá viiá. Te màsà cáhìchì ini-nda ni-iñaha nì quidavàha-ya, vátùni iá nsidaa nú ni náquímànì-ndàyá sàhà-ña. ⁵ Vachi sàhà palabra nì cachi-yá xì sàhà stná ñà-nàquímànì-ndàyá, ducan sàa ñà-cutiacu-nda ndee vaha-ña nùù-yá.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xiñuhu quida iin ana dacuaaha-xi nèhivì nchícùn ichì-yá

⁶ Palabra nì cachì xì-ní jaàn cachi stná-ní xì nsidaa nèhivì iin-ni xícahvi xi Yua-nda Dios ducán. Dandísá cunduu-ní iin ana xinúcuáchí víi nùù Jesucristu, te chicá ndu-fuertè anima-ní ñà-xiníndisá vaha-ní, te nchícùn-ní dàñùhù iá vii mà. ⁷ Doco màsà ndúlócô-ní sàhà cuentu có-ndiaá, ò sàhà creencia-ni. Còo, ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-fuerte cuàhandee inì-ní cunihnu inì-ní cuisì ichì mii-yá. ⁸ Cunaha-ní, nú fuerte nì quida-nda iin ejerciciu, dandu chindeámà iquícúñú-nda iyuhu. Doco nú fuerte nihnú ini-nda ichì-yá,

ñà-jaàn ndisa, nsidanicuú modo chindeámándó, vâchi ducán nihî-ndâ iin vida ndiaha na ndoo-va-nda ñuhiví yohó, xî stná na cundoo-nda inga ñuhiví. ⁹ Palabra ndâcuisì nduá yohó, te nsidaa-nda ndiá icà-ndâ cunindisa-ndañá. ¹⁰ (Pues sâhâ-ñá nduámâ ñà-ndâcuisì), ñâyùcàndùá sâhandee ini-ndâ quida vii-ndâ (chuun ìì xî-yá) mate quidá quíní nèhivì xî-ndâ, vâchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yâ, te sâhámâ iá tnùndé ini xi-nda nùù-yá, vâchi tûha-ya dacácu-ya nsidaa clase nèhivì, ñâyùcàndùá nú nduu-nda nèhivì xiníndísá-xî-yâ, dandu ináhâ-ndâ vâtùni càcu vii-ndâ nùù-yá.

¹¹ Divi palabra jaàn icúmí-ní dacuaha-ní nèhivì, te chihaha-nínè quida-neà. ¹² Te mii-ní tu, xiñuhu (quida vii stná-ní), màdí cachíchì ini nèhivì mii-ní ñà-ndùù-ní iin nècuàchì chii. Ñâyùcàndùá, càhàn vii-ní xî-né; te cacanu vii-ní. Te ni cúcúú stná inì-ní sâhâ nsidaa ñaniñaha-ní. Te siempre cunihnu vâha inì-ní mii-yá, vâchi ducán cundiaa-ní anima-ní. Daaní, nú indéhe nècuàchì xiníndísâ gá ñà-iin-ni quida-ní nsidaájàn, dandu vâtùni quida stná-nè ducán.

¹³ Mate cuéi dandu sàì ndé iá-nî, iin-ni quida-ní seguir cahvi-ní tutu ìì, te iin-ni ni nâcuàhandee inì-ní nèhivì, te dacuahá stná-nínè (na natácá-nsià jaàn). ¹⁴ Te nsinuu stná inì-ní ñà-íá iin ñà-ndùá nì nihítâhvi-ní (nùù Dios) daa na ní chitândó nècuàchì sahnú ndahâ-né dìnì-ní, te nì càhàn-nè xî-ní razón ndiaha xî-yá. Ñâyùcàndùá, iin-ni quida-ní ñà-ndùá sàni nihítâhvi-ní quida-ní.

¹⁵ Nsidaa ñà-ndùá cachí xî-ní yohó, nsinuu vâha inì-niá; iin-ni cunihnu vâha inì-niá, dandu cundaà ini nèhivì ñà-chicá más sàni cutûha-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá. ¹⁶ Te cuidadu coo-ní xî mii-ní (ñà-quida vii-ní), te cuidadu coo stná-ní ñà-màsâ dâcuáhâ ndevâha-ní nèhivì. Dandu nú iin-ni ni quida-ní nsidaa ñà-yohó, vâtùni càcu-ní nùù Dios, te càcu stná nèhivì iníni xî ñà-ndùá chináhâ-ní.

5

Modo ndiá icà-ndâ càhàn-ndâ xî nècuàchì iá falta-xi na sâha-ndané ichì vâha

¹ Nú ni quidá iin nècuàchì sahnú iin falta, màsâ cànâhâ ndevâha-nda xi-né. Còó. Càhàn vii-ndâ xî-né na ian càhàn-ndâ xî iin yua-nda. Te nú tiâa chii nduú ana iá falta xî, dandu càhàn vii-ndâ xî-né na ian iin ñani-ndâ nduú-né. ² Te nú nècuàchì ñahâ sahnú nduú ana (sâha-nda ichì vâha), dandu càhàn vii stná-ndâ xî-né na ian dihi-nda nduú-né; te ò nú nècuàchì ñahâ chii nduú-né, dandu càhàn tnùñuhu-nda xi-né iin modo vii na ian ni cúndúú-nè iin cûha-nda.

Nansa xiñuhu chindee-nda tnaha-nda nú yâha ndahví-nè

³ Nú ndoó nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí, dandu dacútiácú-nsià nècuàchìmà, nú ndisa (còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí). ⁴ Doco nú ndoó dèhe-ne, ò déheñani-né, dandu xiñuhu cundaà ini nècuàchìmà ñà-ndiá ìcà-né quidañuhu-né tnaha-nemà, te nachindee-né ana sahnú xí némà, vàchi cunduamà iin obra vaha nùù Dios, iin obra cudî ini-yà sàhà-xí. ⁵ Doco cunaha-nsiá, nú nècuàchì cuaán ndisa nduú-né, te còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí, dandu cuisì Dios cundéé ini-nè, te iin-ni xicàn tàhvì stná-nè nùù-yá ndui te ñuú. ⁶ Doco nú tucu nihnú ini-nè, te cuisì cudî ini-nè quida-ne ñà-nduú gustu xi mii-né, dandu mate itiácú-nè, doco ñà-sàni ndañuhu vida ndiaha xí-né nduá. ⁷ Nsidaa palabra jaàn chinaha vaha-ní nsidaa compañeru-ní sàhà-ñá màsà quidá-né ni-iin falta, te ducán nihì nèhivì nansa daquéé cuàchi-ne dìquì-ndà, ⁸ vàchi cunaha-ní, chuun cahnú nduá chindee-nda tnaha-nda, te chicá más cahnú chuun nduú ñà-chindee-nda nèhivì meru vehe-nda, vàchi nú coó, dandu ñà-sàni nacuaa-ndà ichì Dios nduá, te chicá quini queá nùù modo xi nècuàchì có-xiníndisâ.

Ñà-nduá nì cachi Pablo quida nèhivì xí Jesús na cuáhàn-nè tavà-né lista xi nècuàchì ñahà sahnú nihì xì ayuda

⁹ Cuisì nècuàchì cuaán sàni xínu ùni dïco (60) cuà ni cùndúú ana nàcàva nùù lista, cuisì ana nisa ìa xi imindaa nsi-ì-xí. ¹⁰ Te ni cùndúú stná-nè iin nècuàchì ináhá-nsiâ nì quida cuàhà obra. Xiñuhu cundaà inì-nsia a ní dàcuàhnú yíi-né luchi cuati, te ¿a túha stná-nè quidañuhu víi-né nèhivì sàà vehe-ne? ¿A túha stná-nè cunucuachi-né nùù dava ga nèhivì xí Dios, mate chuun cuati luha nduá? Te ¿a túha stná-nè chindee-né nècuàchì yáha trùndoho, te ò ndéni nèhivì ní cui yáha ndahví? Nú ducán quidá-né, dandu vátùni nàcàva stná-nè nùù lista xi nèhivì (chindee-nsiá). ¹¹ Doco nècuàchì chicá cuachi, còò, vàchi (sàhà-ñá cuachi vá-né), mà úhì sàà-ne nacani tucu ini-nè, te nandòdó-né (chuun) cuní Cristu quida-ne, te nandàhà tú-né. ¹² Doco iin falta xi-ne cunduamà, vàchi ñà-nduá nì cachi-nè, sàni naco-neà. ¹³ Nècuàchì chicá cuachi ma, mà úhì cunì dùsàn-né, te cacanu xixín-né vehe vehe. Te màdi cuisì ñà-jaàn, vàchi cutùha stná-nè cuitnùhu-ne, daquíhiyuhù-né nùù chuun xi nècuàchì dava ga, te cachi-nè ñà-có-ndiá ìcà-né cachi-nè. ¹⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, chicá vaha ni nandàhà ñahàcuàán nú cuachi-né, te ni cùnsihi ini-nè dèhe-ne, xì chuun vehe-ne, dandu mà níhìndèè nècuàchì có-íá ladu xi-nda daquéé cuàchi-ne (dìquì-ndà sàhà nècuàchìmà). ¹⁵ Vàchi cunaha-ní, vichi sandoó dava nècuàchìmà sàni tùcù ichì ñà-malu. ¹⁶ Ñàyùcànduá, nú ía iin nècuàchì tiàa xiníndisâ, ò iin nècuàchì ñahà xiníndisâ, te ndoó tnaha-ne nì xihì ì-xí, dandu mii-né ndiá ìcà-né chindee-né nècuàchìmà sàhà-ñá màsà cóo necesidad cundehè nècuàchìmà nùù tácá mii-nsiá. Vàchi

nú chindee-nsiá tnaha-nsia ducán, dandu vátùni sàà-nsiá chindee-nsiá nècuàchì cuaán iá ndisa necesidad xi.

Nansa xiñuhu quidañuhu-nda nècuàchì sahnú inúù núù nèhivì xí Dios

¹⁷ Nècuàchì sahnú inúù víi núù nèhivì xí Dios, ndiá icà-ndà quidañuhu-ndané. Te nú nduú-né iin nècuàchì cáhàn xì-ndà sàhù, te dacuahá-nèndó palabra ìi xí-yá, dandu chicá más xiñuhu quidañuhu-ndané. ¹⁸ Vàchi cachí núù tutu ìi (iin ejemplu tii) ndé cachá: “Màsà cúñúhú ñunù yuhù buey na sánihni-sì sicàyócó trigu cóyo nùniá”. Daaní, cachí stná tutu mà: “Nú sàni quidachuun-nda, iá stná derechu xi-nda nihì-ndà raya xi-nda”, cachá’.

Nansa quida-nda nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì iin nècuàchì sahnú inúù xì-ndà

¹⁹ Nú daquéé cuàchi iin nèhivì dìquì iin nècuàchì sàhnù-mà, doco imindaa ana daquéé cuàchi, dandu màsà cándísá-ní, vachi xiñuhu siquiera ùi ò ùni-nè, (dandu vátùni cunini vaha-ní ñà-nduá cachí-nè). ²⁰ Te nú ndisa iá falta xi nècuàchì xidá cuàchi ma, te có-ndulócô-nè, dandu chinaha-nínè núù nsidaa compañeru-nsiá sàhà-ñá (ni nácání ini-nè, te) yuhí-nè. ²¹ Yuhù cachí` xì-ní, (Timoteo), iin-ni nacua nduú nsidaa ley yohó, ducán icúmí-ní quida-ní (xì nècuàchì sahnú dandacú); iin-ni icúmí-ní ndenihi-ní nsidanicuú-né, màdí chicá víi quida-ní xì ana iá vaha xi-ní. Ducán chináhí mii-ní quida-ní, te ináhá stná (Yua-nda) Dios xì Jesucristu, xì nsidaa stná ángel ìi xí-yá.

Más gà conseju ni sàha Pablo Timoteo

²² Na cuáhàn-ní cuàha-ní iin nèhivì chuun ñà-dandacú-né, màdí nansa-ni nì cui quida-niá. Dihna nacani vaha inì-ní. Te màsà (cuàha-nínè chuun nú nduú-né) nècuàchì có-quidá víi, vachi nacuida stná-ní cuàchi quida-ne. Cundiaà-ní anima-ní.

²³ (Ináhí) tutoo ndecuéhè-ní cuhí tìxi-ní, ñàyùcànduá coho stná-ní chii vinu sì-uva, màdì cuisì tècuíi uun.

²⁴ Dava nèhivì, mate tãñáha ga sàà hora coo juicio xi-ne, doco náhà xicà iá cuàchi-ne. Te dava ga-nè, cuisì ndè después natùì cuàchi-ne. ²⁵ Te divi ducání stná xì nècuàchì quidá víi; vachi nú sàni quida-nda obra, claru tùia núù nèhivì; te mate dèhé ni quida-ndañá, doco mà cúí coo dèhà` nicanicuahàn.

6

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ndoó saín núù iin lamú

¹ Nècuàchì ndoó saín núù iin lamú, ni cóó tñùñuhu xí-né núù lamú xi-ne, vachi nú ducán, mà nihìndèè nèhivì cáhàn-nè dìquì mii-yá ana cahvi-nda, ni dìquì stná ñà-nduá xiníndísá-ndá.

² Te nú iin nècuàchì xiníndísá nduú lamú xi-ne, dandu màdí chicá menos quidañuhu-né lamú xi-nemà sàhà-ñá dava-ni

nduú-né nùu Yua-nda Dios. Còó; chicá más ni coó voluntad xi peón mà quidachuún víi-né, vàchi iin-ni xí-xinindisá-né, te cuú stnahá stná ini-nè sàhà-né, ñàyùcàndùá chicá ndiá ìcà peón mà cunucuachi víi-né nùu nècuàchìmà.

Cunaha-ní nsidaa palabra yohó icúmí-nî cachitnùhu-ní xi nèhivì yucán, te dacuahá víi-nínè.

Contentu ni cúndóó-ndá xí ñâ-nduá icúmí-ndá, màsà xího-nda cuàhà iñàha, vàchi sà-ìá mii-yá ini anima-ndá

³⁻⁴ Nú ndoó nèhivì chináhá stnahá xì tucu palabra có-càchì nacua cachí palabra vii xí Stoho-ndà Jesucristu, dandu (màdi ichì mii-yá nduá), cutu tuxí ini nècuàchìmà ndiaá cuàhà-né. Te nú có-càndisá-né palabra nacua nduú ichì ìi mii-yá, dandu còó ni-iñàha ináhá ndisa-ne. Còó, cuisì-ní ñà-cùdî ini-nè cuàhà-nè sàhà chuun cuatiluha nduá. Doco después mà úhì quesaha-né cumbidiá stnahá ini-nè sàhà-né, te nàá stnahá stná-nè; dandu vihi gá pesadu cáhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne, te chicá indéhe diín stnahá stná-nè. ⁵ Dandu quesáhà-nè daquéé cuàchi stnahá stná-nè, vàchi sàni dàcà sàxinítnùnì-nè, te có-nìhnú gá ini-nè ñâ-nduú ñâ-ndácuisì. Cutu ñâ-nìhì-ndá dihùn nduá dísàhà-xí cunchicùn-ndá ichì Dios cahan-né. Pues nsidaa nècuàchì nihnú ini-xì ducán, nacoò dahuun-nínè. ⁶ Pues ñâ-ndáá nduá, cuàhà gá ñâ-cuicà nduá nùu-ndà nú nchícùn vii-ndà ichì-yá, te ndoo-nda contentu xì ñâ-nduá sà-ìcúmí-ndá. ⁷ Vàchi còó ni-iñàha nihi-nda ni quesáá ñuhivì yohó, te còó ni-iñàha cunihì stná-ndá cùhùn na quee-nda yohó. ⁸ Ñàyùcàndùá, nú iá ñâ-cutiacu-ndá xì ñâ-cundixi-nda, xì ñâ-jaàn-ní ni cúndóó-ndá contentu. ⁹ Dava nèhivì, yáha ga cunì-nè nducuica-né, doco cunaha-ní, cuàhà peligru ndacá mà, vàchi nú nihnú ini-nè ducán, mà úhì sàà-nè dacuidá cuàchi-ne mii-né, te mà úhì dandahví ñâ-malu-nè, te dacà-sí dìni-né sàhà-ñá xího cuàhà-né iñàha. Doco mii-né quidáquiní-né xì mii-né, vàchi sàhà ñâ-jaàn icúmí cuchicuehe anima-nè, te mà nátùì ga-nè nùu Dios. ¹⁰ Vàchi nú cuú ini-ndá sàhà dihùn, mà úhì quida-nda nsidanuu clase cuàchi, vàchi nahi yohò cuàchi nduá. Doco divi ducán sàni quida dava nèhivì, ni cuu cuahà ini-nè sàhà dihùn, te sàhàjàn ni tùcù-nè inga ichì ndé có-xiníndisá víi gá-nè, te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi cuàhà gá dandohó-né anima-nè.

¹¹ Doco mii-ní, iin nèhivì xí Dios nduu-ní. Ñàyùcàndùá ni-iin xichi màsà nácánì inì-ní quida-ní nacua quidá nècuàchì yucán. Iin-ni cuàhandee inì-ní quida-ní ñâ-nduú ichì váha, te nanducu-ní nansa cahvi víi-ní mii-yá. Iin-ni ni cúnìhnú inì-níyà, te iin-ni cuu stná inì-ní (sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-ní). Quidandee inì-ní sàhà nsidaa iñàha, te siempre coo màni inì-ní. ¹² Cuàhandee gá inì-ní ñâ-màsà dáca xì dìni-ní, te

nacoo-ní fe vâha xi-ní; iin-ni cunsîhi inî-ní ñà-seguru cumi-ní vida ndiaha nicanicuahàn, vâchi sâhà-ñà nîhî-nîàmà, ñâyùcàndùá nî cana Dios mii-ní, te ndee ní cachi stná-ní iin palabra vâha ñà-cuâhàn-ní cunchicùn viì-ní ichî-yá; te cuâhà stná nèhivî nî inini na ní cachi-ní ducán. ¹³⁻¹⁴ Ñâyùcàndùá, vichi chináhî mii-ní ñà-chivâha-ní palabra ndiaha nî cachi Dios. Ducán cachî xî-ní, te iníní stná mii-yá, divi mii-yá ana dîpoder-xi itiácú nsidanicuú iñàha iá ñuhivî; te iníní stná Jesucristu, divi mii-yá, ana nî cachi vate stná ñà-ndúu palabra ndiaha na ní dàtnátuu-tèyá nùu Poncio Pilato. Ñâyùcàndùá, iin-ni chivâha-ní ñà-ndùá nî ndacu nuù-ní nuù-yá. Màsà cúmáncâ anima-ní, te ni-iyuhu palabra mà màsà nándòdó-ní ndè cachi sàà quivî naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁵ Vâchi meru quivî xí-yá icúmí-yâ tui-ya nuù-ndà quida Yua-nda Dios, (ansivéhé-yâ), vâchi ndiaha gá-yâ. Mindalini mii-yá dandacú-yá ñuhivî, cuisì mii-yá cusáhnû-yá nùu nsidaa rey, xî nùu nsidaa gá ana icúmí chuun ñuhivî yohó. ¹⁶ Cuisì mii-yá nduú ana de por sí icúmí xí vida ndiaha nicanicuahàn. Fuerte tnùu nihni ndiaha ndé iá-yâ, te mà cùì nîhî nèhivî cuyatni-ne. Còò ni-iin ana nî xînínuù xî-yá, ni mà nunca sàà-nè cuni-nèyâ. Te vichi nicanicuahàn ni queé tnũuhu xí-yá, te nicanicuahàn ni cusáhnû fuerte-yâ (inicutu), amén.

Nansa xiñuhu cunihnu ini nècuàchì cuicà

¹⁷ Càhàn-ní xî nèhivî icúmí xí ñà-cuicà ñuhivî yohó, te chihaha-nínè ñà-màsà cóo cuadú-nè, ni màsà cáhvi-né xî dihùn xí-némà, vâchi còò seguru xan. Còò. Dios ni cahvi xi-nda, vâchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yâ, te cuisì mii-yá vâha ndisa inî-xi, te sâha-yàndó nsidanicuú ñà-ndùá xiñuhu nuù-ndà sâhà ñà-cundoo-nda contentu ñuhivî yohó. ¹⁸ Cachî-ní xî nècuàchì cuicà mà ñà-ndiá icà-né quida-ne obra; dispuestu ni cundóo-né dasàn-né ñà-ndùá icúmí-nè, te cundehè ndahví-nè ñanìtnaha-ne, dandu obra ndiaha-ma cunduu ñà-cuicà-né. ¹⁹ Te na cáyà cuâhà ñà-jaàn, dandu cunduumà iñàha chindee xi-né dècuèndè stná inga (vida) vâxi xi-nda, te ducán nihî stná-nè cutiacu ndisa-ne vida ndiaha.

²⁰⁻²¹ Yùhù cachî xî-ní Timoteo, cundiaa vâha-ní (palabra ì) nî ndacu nuù-ní cundiaà-ní. Màsà quíhitnaha-ní xî nèhivî càhàn ndevâha palabra loco mate cachî-nè chicá ndiaá ñà-ndùá ináhá mii-né. Ináhá-nè, cachî-nè, doco cachî va-ne, vâchi có-ndùá ducán. Dava nèhivî, ducán nî tuxi ini-nè, doco divi sâhámà nî tucù-nè nî quee-ne nùu ichî xiníndísá víi-nda mii-yá.

Ní cúcúmí cuâhà-ní gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nìhì chuun ndiaha nùu Jesucristu, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios sàhí nacua nì chitnùnì stná ini-yà ñà-nìhì-ndà vida ndiaha nùu Jesucristu, vàchi ducán sàni cachi-yà xì-ndà. ² Te vichi cásàhùì xì mii-ní Timoteo, vàchi nahi dèhemaní nduu-ní. Te xícàn tàhví nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuáha-ya mii-ní vihi gracia, te ni cùndéhe ndahví stná-yà mii-ní. Contentu ni coo-ní quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo xì Timoteo ñà-nsinúú ini-nè nècuàchì mà

³ Nacua nìsa quida xí nìsa xinucuachi víi-né nùu Dios, ducán quidá stná yùhù vichi, còò ni-iin falta dandoho-xi sàxìnìtnùnì. Pues divi nùu mii-yá xícàn tàhví sàhà-ní: ndui te ñuú naquímánì' mii-yá sàhà-ní. Nicanicuahàn nsinúú inì mii-ní. ⁴ Mà cùì nándodí nansa nì sacu-ní daa. Yáha ga cunì cundehí mii-ní, dandu ndòò vàha ini anímè. ⁵ Yùhù nsinúú stná inì nansa quida-ní ñà-siempre nihnú vàha inì-ní mii-yá, màdiá danani úún-ní nduá. Primeru nitá xi-ní Loida, nìsa xinindisá-né mii-yá, dandu después dihi-ní Eunice, te vichi stná mii-ní, ducán nihnú vàha stná inì-níyà ináhí.

⁶ Ñàyùcànduá, xiñuhu nsinuu inì-ní nansa nì nìhítàhví-ní na ní chitàndòì ndahí dìni-ní daa, te vichi cunì nandudii inì-ní quida-ní nacua nduú tàhví-ní. ⁷ Vàchi ¿índù ìñàha quidá Espíritu xi Dios ini anima-ndà? ¿A chicá yúhî-ndà quidá-yá? Còò, ñà-chicá ndufuerté anima-ndà nduá quidá-yá; te sàhà mii-yá chicá cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, te chicá nacání sahnú ini-ndà quidá-yá. ⁸ Ñàyùcànduá, màsà cùcáhán nùu-ní càhàn-ní xì nèhivì sàhà Stoho-ndà Señor, ni màsà cùcáhán nùu stná-ní sàhà yùhù ñà-ìé` vehecàa sàhà-yá. Còò. Dispuestu ni coo-ní ndoho stná-ní sàhà razón ndiaha xí-yá, vàchi icúmí-yá chindee-yándò. ⁹ Nì dàcácu-ya anima-ndà, te ni cana-yàndó ñà-cunchicùn-ndà ichì ìi-yá. Doco màdi sàhà obra vàha ni quida-nda nduámà; còò; cuisì sàhà-ñá ducán nì chitnùnì ini mii-yá, te sàhà-ñá màni gá stná ini-yà. Dècuèndè na táyôo ñuhiví, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-cuàha-yàndó gracia xi-ya nú sàni tenchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁰ Te vichi sàni tui vate gracia mà nì quida-ya, vàchi nì quixi Jesucristu ñuhivì yohó ñà-dacácu-yàndó, te sàhà-ñá nì cundee-yá nì càcu-nda, mà sàà-ndà cui ndisa-nda. Còò. Te vichi xitiá razón ndiaha xí-yá, te ducán datnúu-yà anima nèhivì ñuhiví nansa nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn ñà-mà nunca cui ndisa-ne.

¹¹ Pues divi razón mà nì nìhí chuun cachitnùhi xì nèhivì, vâchi mii-yá, nì techuún-yá yùhù cùhìn chinahì nèhivì nsidan-icuu ñuu. ¹² Te divi sàhà ñà-jaàn ié` ndohí (quidá nèhivì). Doco có-cùcáhán nùí, vâchi ináhí ana xiníndísê; ndahà mii-yá sàni dàyáhi mií, te ináhí iin-ni icúmí-yâ cundiaa-yà vida xi dècuèndè quivì nasai nùù-yá.

¹³ Dàñhù nì dàcuàhí mii-ní, ñà-jaàn nsinuu vâha inì-ní, te màsà dàmá-nâ, vâchi vâtùni chindeá mii-ní, cuisì xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vâha stná inì-ní mii-yá, te cuu stná inì-ní sàhà nsidaa nèhivì, vâchi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda nú nchícùn-ndà Jesucristu. ¹⁴ Sàhà poder xi Espíritu ìi cundiaa vâha-ní palabra ndàcuisì nì nacoì nùù-ní, vâchi iá-yà ini anima-ndà.

¹⁵ Nacua ináhá-ní tucu sàncání ini nsidaa compañeru-ndà ndoó ladu Asia, có-cùú gà ini-nè sàhí. Iin nècuàchì mà nduú Figelo, te inga-nè mà nduú Hermógenes. ¹⁶ Doco Onesíforo, có; có-cùcáhán nùù-né ñà-ìé` vehecàa yohó. Nì cùndéhe ndahví Dios-nè xì stná nèhivì vehe-ne, vâchi cuàhà xichi nì quixi-ne visita, te ndiaha gà nì ndòo vâha inì nì quida-ne. ¹⁷ Vâchi na ní quixi-ne ñuu Roma yohó, cuàhà nì xicanuu-ne nì nanducu-né yùhù, dandu nì ndacùhun-ne yùhù. ¹⁸ Ñàyùcàndüá, nì cùndéhe ndahví Stoho-ndà Señor-nè na sàà quivì (nacua-ha-nda cuenta nùù-yá). Vâchi mii-ní, ináhá vâha-ní ñà-cuàhà guá ñà-vâha nì quida stná-nè (xì-ndà) na ní sandoo-nda ñuu Éfeso.

2

Xiñuhu cuàhandee ini-ndà cunchicùn vii-ndà Jesucristu

¹ Nahi dèhe mií nduu-ní, te cachí xì-ní ñà-nì nsínúú vâha inì-ní nansa nì quida Jesucristu gracia sàhà-ndà, te nì ndèe anima-ndà ini anima mii-yá. Pues vichi divi sàhà gracia mà nì cúníhnú fuerte inì-ní. ² Cuàhà gà iñàha sàni dàcuàhí mii-ní, te nì inini stná cuàhà gà más nèhivì. Pues vichi xiñuhu nacàxin-ní itnii nècuàchì seguru, te chinaha stná-nínè ñà-ndüú palabra nì dàcuàhí mii-ní, dandu vâtùni chinaha stná-nè más gà nèhivì.

³⁻⁴ Quidandee inì-ní sàhà nsidaa vida yâha-ní, nacua quidándéé ini iin soldadu vâha, vâchi soldadu xi Jesucristu nduú stná-ndà. Te cunaha-ní, nsidaa ana nduú soldadu, nacóo níhni-te nsidaa chuun xi mii-té sàhà-ñá cuní-te cunchicùn vii-té ana dandacú núù-té. ⁵ (Inga ejemplu): nú nduu-nda tècuachi dadavástnâhâ juego, dandu fuerza icúmí-ndá cunchicùn-ndà ley xi juego mà, vâchi nú cóo, mà nunca quida-nda ganar. ⁶ Daaní, nú nduu-nda nècuàchì xitú, te quidáchúün víi-nda itu-ndà, dandu primeru mii-nda cunduu nècuàchì níhì xì ñà-ndüá caná viu mà. ⁷ Pues nacani vâha inì-ní sàhà ñà-ndüá cachí xì-ní yohó, te icúmí Dios chindee-yá

mii-ní ñà-cundaà vaha inì-ní sàhà nsidaájàn. ⁸ Nsinuu inì-ní sàhà Jesucristu ñà-ní natiacu-yà, te nduú stná-yà descendencia xi rey David. Divi ñà-jaàn nduá cachí xì nèhivì na (xicánú) cachítñuhi xì-né razón ndiaha xí-yá. ⁹ Te sàhà-ñá quidé ducán, ñàyùcànduá ndohí vichi, sà-ináhá-ní; dècuèndè ndiadí stnáì vehecàa vichi, vachi quidá nèhivì cuenta ñà-nduú iin tè-tùha quini. Doco palabra xi Dios, còó, có-ndiadiá, (xítia iia). ¹⁰ Ñàyùcànduá, quidándéé inì sàhà nsidaa ñà-nduá yáhi, vachi nú ducán, dandu nihítáhvi nècuàchì nì nacàxin Dios sàà-nè càcu ndisa-ne quida Jesucristu, te nicanicuahàn cundoo ndiaha stná-nè nùù-yá (nahi ndohó).

¹¹ Ñà-ndáà nduú palabra yohó: nú icúmí-ndá cui-ndà sàhà-ñá nchícùn-ndà mii-yá, dandu icúmí stná-ndà natiacu-ndà, te cundoo-nda nùù-yá. ¹² Te nú dandohó nèhivì-ndó (sàhà-yá), dandu quivì sàà-yà cusahnú-yá, cutnahá stná-ndà xì-yá cusahnu-nda. Doco nú ni nácuáa-ndayá, dandu icúmí stná-yà nacuaà-yá ndohó. ¹³ Mate ndohó, có-xiníndísá-ndá, doco mii-yá, iin-ni icúmí-yâ quida vii-yá cumplir. Mà cúí nacuaà-yá (ñà-nduá sàni cachi-yà), vachi mii-yá nduú-yá mii-yá.

Nansa xiñuhu quida nèhivì chináhá xì palabra xi Dios

¹⁴ Càhàn-ní xì nècuàchì (chináhá xì nèhivì xí Dios), te dansínúú inì-nínè sàhà palabra yohó. Cachì-ní xì-né ñà-Stoho-ndà Señor nduú ana ndácùcahan-nda, te sàháyùcànduá màsà cúndóó-ndá náâ stnahá uun-nda sàhà chuun cuatiluha, vachi nú ducán, mà nihìndèè-ndà ni-iyuhu ñà-vàha, cuisì danácání gá ini-ndà nèhivì iníní má. ¹⁵ Cuàhandee inì-ní (quida vii-ní) sàhà-ñá ndee vaha-ní nùù Dios, màdí cucahan nùù-ní (nùù-yá) na iin peón có-quidá víi. Quida vii-ní chuun xi-ní; chinaha vii-nínè palabra ndàcuisì divi nacua iá ndisa palabra mà. ¹⁶ Doco iin palabra chicuéhè, ni loho màsà quíhín casu-ní ñà-jaàn. Vachi ¿índù iñàha nihì-ndà nùù palabra mà? Cuisì ñà-chicá màs tùcù-ndà inga ichì có-nduú ichì mii-yá. ¹⁷ Vachi nahi cuèhè xítia nihni iquicúñú-ndà, te saxá-ndó, ducán quidá stná dàñùhù (có-ndiáá mà). Te divi ñà-jaàn nduá quidá stná dàñùhù chináhá Himeneo xì Fileto. ¹⁸ Vachi sàni tùcù nècuàchì mà iin ichì tñùhù, te cachì-nè (màdiá quivì nùù-xí natiacu-ndà); còó, ñà-sàni natiacu-ndà nduá, cachì-nè, te sàhà palabra jaàn sàni dacà-né dìni dava nèhivì, te có-xiníndísá gá nècuàchì mà. ¹⁹ Doco tucu iá iin obra xi Dios; mà nunca ndañuhá; na iin cimientu fuerte nduá; te na ian itúú stná iin seña xi-ya ìcà-ñá (ndé cachá): “Ináhá Stoho-ndà Señor índù nèhivì nduú nèhivì xí-yá”. Te cachì stná palabra mà: “Nsidaa ana ndácùcahan xì quivì Cristu, ni nácóó dahuun-ne ichì malu”.

Ejemplu sàhà traste vehe nècuàchì cuicà

²⁰ Cuàhà traste yuhùnùhú ndoó vehe iin nècuàchì cuicà, te dava traste mà, oro ò plata nì cuyucàn, te cuisì ñà-vii quée inià. Doco dava traste mà, yutnù ò ñuhù nì cuyucàn, ñàyùcàndùá xichúún-ndáñâ ndéni chuun nì cui. ²¹ (Pues ducán iá stná xì mii-nda.) Ñàyùcàndùá, nú ni cúxíó nsidaa ñà-íá quini ini anima-ndà, dandu nahi traste vico-ma cunduu-nda, vàchi sà-íá ndoo anima-ndà, te vátùnì quida-nda chuun nùù Stoho-ndà Dios; vátùnì quida-nda nsidanicuú obra vaha.

²² Ñàyùcàndùá, mii-ní, nandòdó dahuun-ní nsidaa ñà-ndùá xího guá tècuachi dava ga, te cuisì ichì ndàà Dios cunchicùn-ní, divi ichì ndé nihnú vaha ini-ndà mii-yá, te cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vàchi ichì mà nihì-ndà cundoo màni nsidaa-nda. Divi ducán xiñuhu quida nsidaa ndohó nècuàchì iá ndoo anima-xi, te ndácùcahan-nda Stoho-ndà Señor. ²³ Doco nú ndoó nèhivì ndatnúhú cuáhà gá sàhà chuun cuatiluha có-ndiáá ndisa, dandu màsà quíhvitnaha-ní xì-né, vàchi mà úhì quesaha-nsiá nâá stnahá-nsiá sàhà chuun nahi ñà-jaàn. ²⁴ Doco có-íá vaha nâá-ndà xì nèhivì, vàchi ana xinúcuáchí nùù Stoho-ndà Señor nduu-nda. Còó, vivíi xiñuhu càhàn-ndà xì-né, te dacuahá víi-ndané; ni coó calma-ndà xì-né. ²⁵ Mate càhàn-nè dìquì ley xi-nda, doco vivíi-ni dansítnùù ini-ndané, vàchi vihini cundehè ndahví Dios-nè, te naxicocuñin ini-nè nacuni-nè índù palabra nduú palabra ndàcuisì, ²⁶ dandu nihì-né nacunihnu vii ini-nè, te càcu-ne nùù ndahà ñà-malu, vàchi quisì mà, nì dacà-sí dìni-né sàhà-ñâ dandacú-si nùù-né nacua cudîi ini-si.

3

¹ Yuhù cuní` cundaà ini-ní nansa icúmí coo quivì xinu tiempu yohó, vàchi tiempu ùhì cundua. ² Cuàhà gá nèhivì tiempu yucán chicá icúmí-nè cuu ini-nè sàhà mii-né, xì sàhà dihùn stná; chicá ndiáá mii-né cucahan-né, te coo cuadú stná-nè, mà ùhì càhàn-nè dìquì Dios. Ni mà ndúlócò gà-nè sàhà ñà-ndùá cachí yuadíhí-nè; mà náquímànì stnahá gá stná-nè; te icúmí-nè cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-ndùù chuun ì. ³ Te mà cúhí stnahá gá stná ini-nè. Mà cúcàhàn gà-nè nàcúndoo vaha-ne; nècuàchì xicánúú uun xì ñà-tñùhù cunduu-ne, ni mà cá-chítnùnì gà ini-nè. Cuàhà gá icúmí-nè ndu-tehii stná-nè, te cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-ndùù chuun vaha. ⁴ Mà ùhì cahin stnahá-né, te mà cóó ì gá stná ndahà-né; mii-né nduú-né mii-né cucahan-né. Chicá cuu ini-nè sàhà ñà-cudîi ini-nè quida-ne, te màdì sàhà Dios. ⁵ Mate quídá-né na ian cahvi-néyà, doco mà cándísâ-né ndudu ì xí-yá. Doco mii-ní, màsà quíhvi tnaha-ní xì nècuàchì quídá ducán. ⁶ Vàchi nacua icúmí quida nèhivì tiempu mà, ducán sàquídá stná dava tiàa vichì, tùha-tè cacanu-u-tè vehe vehe, te na có-sàha

nèhivì cuenta, dandu dacúníndísâ-te nècuàchì ñahà palabra xi-tè, vâchi mà fuerte ini nècuàchì mà sàhà-ñã dandoho guá cuahà falta xi-ne mii-né; mà úhì quida ndevàha-ne cuahà ñãha. ⁷ Ñâyùcàndüá, cuahà ley dacuahá-né, doco ni có-sâà-nè cundaà ini-nè ñà-ndüú palabra ndàcuisì. ⁸ Te tiàa (chináhá chicuéhè xì-né) ducán, xíquida-tè nacua nì caquida tètàtnà nani Janes xì Jambres sànahà na ní cunì-te cadì-te nùù Moisés; te divi ducán quidá stná (tètnùhù) chináhá vichi, cunì stná-te cadì-te nùù (nèhivì chináhá vii) xì palabra ndàcuisì, vâchi yáha ga ndahví sàxínítnùnì-te, ñâyùcàndüá có-cunì Dios cunindisa-nda palabra chináhà-te. ⁹ Doco cunaha-ní, divi jaàn-ní nùù-xí sàà-te, vâchi claru icúmí nsidaa nèhivì cundaà ini-nè sàhà tèmà ñà-loco-te, divi nacua nì xini stná nèhivì sànahà sàhà tètàtnà yucán. ¹⁰ Doco mii-ní, sàni xini-ní nsidaa ñà-ndüá chináhì nèhivì; ináhá-ní xicánúú sahnúí, te nihnú vâha inì mii-yá. Ináhá stná-ní ñà-ndüá nihnú inì quide vida xì. Te in áhà stná-ní ndee cahnú inì, te cuú ndisa inì sàhà ñanítnahi; quidá ndéé inì sàhà-né. ¹¹ Te sàni xini stná-ní ñà-cuahà guá vida nì yâhi nì quida nèhivì, te nì ndoho cuahí, vâchi nì xini-ní nansa nì cuu xí na ní ìe ñuu Antioquía, xì ñuu Iconio, xì ñuu Listra. Ináhá-ní nansa nì quida quini nèhivì xì yucán. Doco (ansivéhé) Stoho-ndà Señor, nì xidahan-yá yùhù nùù nsidaa tnùndoho ma. ¹² (Pues ducán nì ndohi), vâchi nsidaa ana cunì cunchicùn vii ichì Jesucristu, icúmí stná-nè cuni-nè cuahà vida quida nèhivì.

¹³ Doco nècuàchì malu, xì nècuàchì tnùhù, chicá más icúmí dàcà sàxínítnùnì-nè ñà-dàndàhvì stnahá-né. ¹⁴ Doco mii-ní, iin-ni cunihnu vâha inì-ní ñà-ndüá sàni dàcuahà-ní, te nì xinindisa-ní, vâchi ináhá-ní ana nduú nècuàchì nì chinaha xì-ní, ñà-ndüú-né nècuàchì seguru. ¹⁵ Te ináhá stná-ní ñà-dècuèndè tii-ní sàni cundaà inì-ní nansa cachí tutu ì; te cunaha-ní, nú sàni cundaà ndisa ini-ndà nansa cachí tutu mà, te xiníndísâ stná-ndà Jesucristu, vâtùni càcu anima-ndà. ¹⁶ Vâchi nsidaa ñà-ndüá cachí nùù tutu ì, ñà-nì dàtnúú Dios sàxínítnùnì nèhivì ndüá. Ñâyùcàndüá, sàhà tutu mà vâtùni chinaha-ndà nèhivì ichi-yá. Vâtùni càhàn stná-ndà xì-né nú sàni tùcù-nè inga ichì, dandu chindee-ndané natenchicùn-nè ichì váha, te dacuahá gá-ndané nansa cunduu-ne nèhivì ndàcuisì inì-xi. Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn vâtùni quida tutu ì mà chuun ¹⁷ nùù ndohó nèhivì xí Dios, te ducán chindeá cuacatnahá nsidaa ñà-ndüá xiñuhu nùù anima-ndà, mà quidá falta gà ni-ñãha nùù-ndà, te ducán mà úhì quida-nda ndéni chuun vâha nì cui.

4

¹ Vichi indéhe Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi

ana icúmí naxicocuïn cusahnú-yá, te nsidandaà-yà sàhà nsi-daa nèhivì, nècuàchì itiácú xì nècuàchì nì xihì; pues mii-yá nduú ana indéhe, (te iníní-yá) ñà-chínáhî mii-ni palabra cuàhìn cachì xì-ní yohó, (Timoteo): ² dacuítia-ní palabra ì xì-yá; coo tùha-ní (càhàn-ní xì nèhivì) nsidanicuú tiempu, ndéni hora nì cui. Nú iá falta xi-ne, càhàn vii-ní xì-né; dansítñùù inì-nínè sàhà falta xi-nemà, te nacuàhandee inì-nínè áma naquida vii-né. Iin-ni quidandee inì-ní sàhà-né, te iin-ni dacuaaha-nínè. ³ Vàchi vâxi iin quivì mà cándisâ gá nèhivì cunini-ne palabra ndàcuisì. Còó, cuàhàn-nè nanducu-né cuàhà ana chinaha xì-né cuisì ñà-nduá cudîi ini mii-né cunini-ne, vâchi ducán nchihò ini-nè quida-ne. ⁴ Cuàhàn-nè quidamaxinì-nè. Mà cúniní gá-nè palabra ndàcuisì xí-yá, puru ñà-nduú cuentu uun cuàhàn-nè cunini-ne. ⁵ Doco mii-ní, nicanicuahàn nacani sahnú inì-ní. Quidandee inì-ní sàhà nsidaa tnùndoho icúmí-ní cunì-ní; (inicutu) cachitnùhu-ní razón ndiaha xí mii-yá, te daxínu vii-ní nsidaa chuun ì xì-yá sàni sàha-ya mii-ní. ⁶ Vâchi yùhù, sà-íé` ñà-nùhì (nùù Dios). Nahi promesa sàha-nda mii-yá nduí, vâchi sàni sàà hora caqui. ⁷ (Doco cunaha-ní, inii vida xi) sàni sàhandee gá inì quide ñà-nduá sâi quide; sàni xínu nùù-xí ñà-nduá nì sàcùnahí quide, te iin-ni nihnú vâha inì Stoho-ndà Señor. ⁸ Sàháyùcànduá, icúmí-yâ dacútâhvi-yá yùhù iin ñà-vâha na sàà quivì ndiaha vâxi xi-nda, vâchi iin juez ndàcuisì inì-xi nduú-yá. Doco màdì cuisì yùhù nihítâhvi na sàà quivì mà. Còó, vâchi cundiatú stná nsidanicuú ana cudîi inì-xi cuninùù xì-yá na quivì naxicocuïn-yà.

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní xicàn-nè favor nùù Timoteo, te nì ndaquindèè stná-nè xì nècuàchimà

⁹ Sacúndâhvi` nùù-ní yâchì quixi-ní yohó. ¹⁰ Vâchi sàni nacoo nihni Demas yùhù, vâchi chicá nì cudîi ini-nè ñà-nduá iá ñuhiví yohó, te ñâyùcànduá sàcuàhàn-nè ñuu Tesalónica. Daaní, Crescente, ladu Galacia cuàhàn-nè; te Tito, ndè ladu Dalmacia cuàhàn nècuàchimà. ¹¹ Làcà mindaa Lucas iá xì' vichi. Ñâyùcànduá, cachì xì-ní ñà-nacuaca-ní Marcos cut-nahá-nsiá quixi, vâchi (ináhî), vâtùnì chindee stná-nè yùhù ñà-quide chuun ì xì mii-yá. ¹² Daaní, Tíquico, sàni techuín-nè cuàhàn-nè ñuu Éfeso.

¹³ Cunaha-ní, iá iin dôi nì ndòo vehe Carpo ñuu Troas. Diviajàn naquihin-ní, te cunihí-ní quixi na quivì quixi-ní. Te cuní stnâi quixi tutu xi, xì stná libru xi; doco tutu mà nduá chicá xiñuhu (nùí).

¹⁴⁻¹⁵ Cuidadu coo-ní xì herreru nani Alejandro, vâchi cuàhà gá dañu nì quida-ne nì càhàn quini-ne dîquí, xì dîquí stná

ñà-ndùá nì cachi-nsì. Doco icúmí Stoho-ndà Señor cuàha-yanè segùn ñà-ndùá nì quida-ne.

¹⁶ Cunaha-ní, primeru xichi nì càhìn sàhà mií nùù juez, còò ni-iin tiàa nì chíndéé xí. Cahnú gà Dios màsà cútníí-yá cuenta sàhà ñà-ndùá nì quida-nemà, vàchi nsidaa-né nì nacoò nihni-ne yùhù. ¹⁷ Doco mii-yá, còó; iín stná-yà cutnâhâ-yá xí' na ní sàhìn yucán, te nì nacuahandee ini-yà yùhù, vâtùni nì dàxínui chuun icúmí ñà-càhìn xì nèhivì palabra xi-ya, te cunini nsidanicuú raza nèhivì. Daaní, (na ní nsihi nì càhìn), dandu nì càcui, mate cuáhàn-te dandáñúhú dahuun-tè yùhù nì cùí. ¹⁸ Te cunaha-ní, icúmí Stoho-ndà Señor nacuidahan-yá yùhù nùù nsidaa ñà-ndùá quida nèhivì malu, vàchi iin-ni icúmí-yâ cundiaa-yà yùhù ndè cachi sàì ñuhìví ìì xí-yá iá ansivì. Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn, amén.

¹⁹ Casàhú-ní xì Prisca xì Aquila, xì stná Onesíforo xì nèhivì vehe-ne.

²⁰ (Cachitnùhu stnáì xì-ní) ñà-nì ndòo Erasto ñuu Corinto. Te Trófimo, ñuu Mileto nì ndòo-ne, vàchi cuhí-nè.

²¹ Yùhù sacúndáhvî nùù-ní ñà-nì quixí yáchì-ní antes tiempu vixin. Cásàhú Eubulu xì-ní, te cásàhú stná Pudente, xì Lino xì Claudia, xì nsidaa gá nèhivì nduú hermanu.

²² Ni cútnâhâ anima-ní xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gracia xi-ya ni cúcúmí-ní. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Tito

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana xinúcuáchí nùu Dios. Ñàyùcànduá xicánúí cáhìn xì nèhivì sàhà-ñá vátùni sàà nècuàchì sàni nacàxin-ya cunindisá-néyá. Vàchi ñà-jaan nduú chuun ni nihí nùu Jesucristu guide, dandu cundaà ini nèhivì índù-ñá nduú palabra ndàcuisì sàhà nansa cahvi vii-ndàyá, ² xì sàhà stná tñundé ini ndiatu-nda ñà-nìhì-nda vida ndiaha nicanicuahàn, vàchi ndè na táyôo ñuhiví, sàni quida-ya comprometer nihitáhvi-nda ducán, te mii-yá, mà nunca dan-dahví-yàndó. ³ Te vichi sàni dàtúi-ya palabra mà, vàchi sàni sàà meru tiempu tùia, te cunitnùhu-ndañá. Ñàyùcànduá, xicánúí cachítñuhi palabra mà nacua nì dandàcú-yá nùu guide, vàchi mii-yá, cuni-yà dacácu-ya (nsidaa) nèhivì.

⁴ Pues, vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní, Tito, vàchi nahi dèhe ndise nduu-ní, ñà-iin-ni sàni xinindisá stná-ní ichì váha. Ñàyùcànduá, xicàn tàhví nùu Yua-nda Dios xì Stoho-nda Jesucristu, divi ana nì dàcácu xi-nda, te xíquèn ñà-nì cuáha-ya mii-ní cuàhà gracia xi-ya, te ni cundéhe ndahví stná-yà mii-ní; contentu ni coo-ní quida-ya.

Ñà-nduú chuun ni ndacu nuu Tito quida-ne ñuu Creta

⁵ Na ní quei ndé iá-ní jaan ñuu Creta, nì cachì xì-ní ñà-nì ndóo-ní daxínu-ní chuun cumánì vá. Te iin chuun mà nduú ñà-nacàxin-nda nècuàchì cunuù xì nèhivì xí Dios iin iin ñuu. Ñàyùcànduá, nacua nì cachì xì-ní, divi ducán quida-ní. ⁶ Doco cui-sì tiàa còò falta-xi nì cécúndúú ana nacàxin ma. Vàchi xiñuhu cunduu-ne tiàa iá xì imindaa nècuàchì vehe-xi, te ni cundúú stná-nè iin ana iníni víi dèhe-xi, vàchi nú cachì nèhivì escandaloso dèhe-ne, te ò có-íá sahnú inià, dandu màsà quéé nècuàchì mà nombradu. ⁷ Vàchi iin tiàa inúù xì nèhivì cahvi xì Dios, icúmí-nè cunduu-ne iin nècuàchì còò falta-xi, vàchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí-nè nùu-xí. Ñàyùcànduá, màsà cundúú-nè nècuàchì cuadú, ò iin nècuàchì xidà yàchì ini-xi; còò. Ni màsà cundúú stná-nè ana tùha coho, ò iin nècuàchì cáhàn tèhii. Ni màsà cundúú stná-nè iin ana cuú ini-xi sàhà dihùn. ⁸ Te xiñuhu cunduu stná-nè iin tiàa cudú ini-xi dayáha visita vehe-xi; iin nèhivì cudú ini-xi sàhà nsidanicuú chuun vàha ni cundúú-né. Doco màsà cundúú-nè nècuàchì quidá nansa ni nì cui xi mii-xi; còò. Nècuàchì sahnú ini-xi ni cundúú-né, nècuàchì ìi ndisa ini-xi, vàchi nsidaa nècuàchì inúù mà, xiñuhu cunduu-ne nècuàchì ndàcuisì ini-xi. ⁹ Iin-ni xiñuhu cunchicùn vii-né palabra ndàcuisì xí-yá nacua nì dàcuàhá nèhivì-né, dandu vátùni nacuahandee stnahá ini-nè, te nihì stná-nè naxiconihí víi-né nùu nècuàchì xítñuhu, vàchi divi dàñùhù ndàcuisì nduá nì dàcuàhá-né.

10 Vàchi cunaha-ní, ndoó cuàhà nèhivì chináhá ndevàha iin palabra loco, te dandahví uun-ne nèhivì. Nècuàchì chicá quidá ducán xínduu nècuàchì raza Judea. 11 Ñàyùcàndùá, xiñuhu cadì xì núù-né. Vàchi dava xaan sàni dacà-né dìni nsidanicuú nèhivì ndoó iin vehe. Te dècuèndè quiyàhvi stná-nè na chináhá-nè palabra chicuèhè mà; ñàyùcàndùá, dìhùn chicuèhè nduú stná ñà-ndùá níhì-né mà.

Ñà-ndùá nì sanduu modo xi nèhivì ñuu Creta sàhana

12-13 Ñà-ndáà nduá nì cachi iin tiàa ñuu jaàn na ní càhàn-te sàhù xì nècuàchì ñuu-te. Te dohó nì cachì-te: “Ndohó nècuàchì ñuu Creta yohó, de por sí tnuhu-nda; nahì quisì dānā nduú stná-ndà, vāchi ndadi sástnùhù-ndà, te dusan gá stná-ndà”, nì cachì-te. Ñàyùcàndùá, icúmí-nì chinaha víi-ní nècuàchì ndoó jaàn sàhà-ñā cunihnu vīi ndisa ini-nè nsidaa ñà-ndùá xiñuhu cunindisá-né. 14 Māsà quíhín casu gā-nè ñà-nduú cuentu uun nacání tè-raza Judea xì-né; nì māsà cúníní gá stná-nè ñà-ndùá dandacú nì-iin nèhivì sàni tucù ichì ndàcuisì.

15 Nú iá ndoo ndisa anima-ndà, dandu ndiaha gá iá nsidaa ñà-lá ñuhivì núù-ndà. Doco nèhivì nihnú sìquini inì-xi, te có-xíníndísā-né, còò ni-ñāha nduú ñà-vīi núù-né, vāchi dècuèndè stná sàxínítnùnì-nè có-lá vīi gá. Nì có-cùcāhán gā núù-né ñà-quini guá nihnú ini-nè. 16 Vāchi ndahví gā modo xi-ne, mà túha-ne cunini-ne, ñàyùcàndùá mà cúí quida-ne nì-iin chuun vīi. Mate cachì-nè ináhá-nè Dios, doco còò, vāchi sàhà modo quidá-né, ñà-jaàn cundáà ini-ndà sàni nacuaà-néyà.

2

1 Doco mii-ní, cuisì ñà-lá vīi nì cúndúú ñà-ndùá chinahà-ní nèhivì.

2 Nècuàchì tiàa sahnú, māsà cóhó-né, te xíni-ne. Xiñuhu nacani sahnú stná ini-nè, te quida vīi-né sàhà ñà-nì-còò tñùñuhu xì nèhivì núù-né. Fuerte nì cúníndísā stná-nè mii-yá. Te nì cuú stná ini-nè sàhà ñānìtnaha-ne nacua ndiá ìcà-né. Te iin-nì nì coó calma stná-nè.

3-4 Daaní, stná nècuàchì ñahà sahnú, divi ducán nì quidá stná-nè. Nì cacánúú víi-né nacua xiñuhu quida nsidaa ndohó nèhivì xì mii-yá. Māsà cuítnùhu-ne ñānìtnaha-ne, te māsà tñí stná viciu-nè. Cuisì ichì váha nì cuáha-ne nècuàchì ñahà chicá cuachi sàhà-ñā ducán cutùha stná nècuàchì mà nansa cuu ndisa stná ini-nè sàhà ì-né xì sàhà dèhe-ne. 5 Te nì cutùha stná-nè nacani sahnú ini-nè, te cunihnu ì stná ini-nè. Nì cúnsihi stná ini-nè chuun vehe-ne, te nì cúníhnú mánì stná ini-nè. Daaní, icúmí stná-nè cunini vīi-né ì-né sàhà-ñā māsà sàà-nè dandāñùhù-nè tñùñuhu xì palabra xi Dios.

6 Daaní, nècuàchì tiàa chicá cuachi, cachì-ní xì-né ñà-nì cúndóó sahnú-né. 7 Te mii-ní tu, cuisì ichì váha nì cúnchícùn-ní

sàhà-ñá màsà túcù nècuàchì dava ga. Te na chináhà-nínè, càhàn ndàà-ní xì-né, càhàn tnũñuhu-ní. ⁸ Cuisì ñà-lá viì ni càhàn-ní xì-né sàhà-ñá màsà níhì ni-iin nèhivì cachi-nè iá falta xi-ní, vàchi nú ni càhàn viì-ndà, dandu cucahan núu nècuàchì xiní ùhì xì-ndà ñà-có-níhì-né nansa daquée cuàchi-ne dìqui-ndà.

⁹ Cachi-ní xì peón ndoó saín núu lamú-xi ñà-nì cúníní-né ñà-nduá cachí nècuàchìmà. Icúmí-nê quida-ne cumplir ñà-nduá dandacú lamú xi-ne; màsà náná táchì-né xì nècuàchìmà. ¹⁰ Ni màsà cuídá cuíhná stná-nè ñà-nduú biene xi nècuàchìmà; còó; nècuàchì ndàcuisì ini-xi ni cúndúú-né sàhà-ñá ducán ni cúndáà ini nèhivì ñà-ndiaha guá iá ley xi mii-yá ana dacácu xi-nda. ¹¹ Vàchi vichi sàni sàà tiempu ni xinimàni Dios nèhivì ñuhiví; sà-lá nansa càcu anima nsidaa-né. ¹² Te divi sàhà ñà-yúcán cundáà ini-ndà xiñuhu nacoo dahuun-nda ichì malu; màsà xího gá-ndà ñà-nduá xího guá nèhivì dava ga ndoó ñuhiví yohó. Còó, vàchi sàhà gracia xi-ya sàni cundáà ini-ndà nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-va-nda ñuhiví yohó, ñà-cundoo sahnu-nda, te cunihnu ndàcuisì ini-ndà nacua cuní Dios quida-nda. ¹³ Te ndiatú stná-ndà sàà quivì ndiaha nduú tnundé ini xi-nda, divi quivì nanchii ndiaha (ansivi), te cuninùu-ndà naxícócuñ Jesucristu, divi ana ni dácácu xi-nda. Te mii-yá, nahnú gá obra xi-ya, vàchi Dios nduú-yá. ¹⁴ Te ni sàha-ya vida xi-ya ni dãnáa-yá sàhà-ndà sàhà-ñá càcu-nda núu ichì malu, te ndoo stná anima-ndà, dandu sàà-ndà cunduu ndisa-nda nèhivì xí-yá, te cudii ini-ndà quida stná-ndà cuàhà ñà-vàha.

¹⁵ Cunaha-ní, ñà-jaàn nduá icúmí-ní cachi-ní xì nèhivì yucán. Càhàn-ní xì-né sàhà-ñá quida-neà cumplir. Te nú iá falta xi-ne, dandu càhàn stná-ní xì-né, vàchi icúmí-ní derechu. Màdí cahíchì ini ni-iin nèhivì mii-ní.

3

Nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-nda ñuhiví yohó

¹ Dansínúú ini-ní (nèhivì xí-ní) ñà-icúmí coo tnũñuhu xi-nda núu nèhivì xí gobiernu xì núu nsidaa stná tè-níhí chuun. Ni cúníní-ndá ñà-nduá cachí-te, te ni coó stná voluntad xi-nda chindee-nda nsidanicuú chuun vaha. ² Te màsà càhàn quini-nda dìqui ni-iin nèhivì. Ni cúndóó mánì nsidaa-nda. Màsà náà stnaha-nda. Còó. Ni càhàn tnũñuhu-nda xi nsidaa nèhivì.

³ Vàchi ndohó stná, nahi quisì ni sandoo-nda ñuhiví antes. Cónisá íníní-ndá Dios. Iin ichì tnùhù nduá ni sanchicùn-ndà. Nsidanuu clase viciu ni tni xi-nda, te cuàhà diversión chicuèhè nisa nanducu-nda. De por sí, mà váha-nda dihna, vàchi nisa cumbidia stnahá ini-ndà, te nisa cahíchì stnahá stná ini-ndà. Cuàhà gá nisa xini ùhì stnaha-nda sàhà-ndà.

⁴ Doco nì sàà iin quivì nì xinitnùhu-nda sàhà Dios, ñà-vàtùni dacácu-yàndó, ñàyùcàndùá nì cundaà ini-ndà, vàha ga ini-yà, te màni gá stná ini-yà. ⁵ Dandu nì dàcácu-ya anima-ndà, doco màdi sàhà ñà-nì ía obra vàha ni quidá ndohó. Còó. Cuisì sàhà ñà-nì indehè ndahví-yàndó, ñàyùcàndùá nì càcu-nda, vàchi nì nsidandoo-ya cuàchi ía nùu anima-ndà ñà-nì nacacu saa-nda (ñuhiví ìì xí-yá), te nì ndusaa stná anima-ndà nì quida Espíritu ìì xí-yá. ⁶ Vàchi ñà-nì dàcácu Jesucristu ndohó, ñàyùcàndùá cuahà gá nì dàquixí stná Yua-nda Dios Espíritu xi-ya anima-ndà. ⁷ Ñàyùcàndùá, sàhà gracia xi-ya sàni ndee vàha-nda nùu-yá, te sà-íá ndisa tnundé ini xi-nda ñà-nihitáhvi-nda vida ndiaha nicanicuahàn.

⁸ Nsidaa ñà-sàni cachì xì-ní yohó, vátùni cahvi-ní xán. Doco xiñuhu stná càhàn fuerte-ní palabra yohó xì dava ga nèhivì cahvi stná xi-yá, áma cùnsìhi ini-nè quida-ne nsidanicuú chuun viì. Vàchi palabra ndiaha nduá, te nú ni quida-ndañá, dandísá, cuahà gá ñà-ndiaha ñihì-ndà.

⁹ Doco nú xiní-ndà náa stnahá nèhivì sàhà iin chuun có-nduú ñà-ndiaá ndisa, dandu màsà quíhvi-ní sàhámà. Ni màsà ndúlócó stná-ní sàhà cuentu uun sàhà xii-ndà. Stná ley sàhana, màsà náa-ní xì nèhivì sàhámà, vàchi còò ni-íñàha tavà-ndà quida-nda ducán.

¹⁰ Nú ía iin nècuàchì grupu xi-nsia tùha cahnde dava xi-nsiá, dandu càhàn-ní xì-né iin ò úì xichi. Te nú có-quihín casu-nè, dandu nacoo dahuun-nsianè. ¹¹ Vàchi ináhá-ndá sàni tùcù-nè inga ichì. Ía ndisa cuàchi-ne, te mismo cuàchi-ne icúmí dayúhì xì-né.

Nansa nihnú ini Pablo quida-ne quivì nùu-xí

¹² Yùhù nihnú inì techuín Artemas ò Tíquico sàà-nè ndé ía-ní. Te nú sàni sàà-nè jaàn, dandu quida-ní lucha quixi-ní ñuu Nicópolis, vàchi diví ñuu mà nihnú inì coi inii tiempu vixin.

¹³ Te na sàa stná Apolos xì abogadu nani Zenas ndé ía-ní, dandu cunsìhi ini-ní chindee-ní nècuàchìmà. Quida-ní arreglar nansa cùhùn-nè chicá nùu-xí, te màsà cúmàni ni-íñàha nùu-né cùhùn-nè.

¹⁴ Cunaha-ní, nsidaa nèhivì xì-ndà, xiñuhu cutùha-ne quidachuún-né iin chuun vàha sàhà-ñá màsà cùndóo uun-ne ñuhiví, vàchi nú ducán ni quida-nda, dandu vátùni chindee stná-ndà quivì ía necesidad nùu iin ñanìtnaha-nda.

¹⁵ Nsidaa nècuàchì ndoó yohó, casàhú-nè xì-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì nsidaa nècuàchì cuú inì-xi sàhà-nsí ñà-iin-ni xiníndísá stná-nsí mii-yá. Ni cùcúmí cuahà nsidaa-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Filemón

¹ Yùhù nduí Pablo. Te vichi ndiadí vehecàa sàhà-ñá nchícùn Jesucristu. Te ñani-ndà Timoteo, yohó iá stná-nè xí. Te cásàhú-nsì xì mii-ní Filemón, vèchi iin-ni quidá stná-ní chuun xi Jesús (nahi nsiùhù). Te màni cuáhà-ní nùu-nsí. ² Te cásàhú stná-nsì xì doña Apia, vèchi màni stná-nè nùu-nsí na iin cùha-nda. Daaní, cásàhú stná-nsì xì Arquipo, vèchi iin-ni nchícùn stná-te capitán ndiaha xí-nda. Stná nsidaa ana natáca cahvi xi Dios vehe-nsia, cásàhú stná-nsì xi-né. ³ (Pues vichi xícàn tàhvi-nsí nùu) Yua-nda Dios xi Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùní màni-yá nsidaa-nsiá, te contentu ni cùndóó-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá ni xicàn Pablo nùu Filemón

⁴ Yùhù naquímání' mii-yá sàhà mii-ní na cada xícàn tàhvi nùu-yá sàhà-ní, ⁵ vèchi sàni xinitnùhi ñà-cuàhà guá cuú inì-ní sàhà nsidaa nèhivì xi Dios, te xiníndísà vaha stná-ní Stoho-ndà Jesús. ⁶ Ñàyùcànduá, xícàn tàhvi nùu Dios ñà-nì sàà-ní mànihì inì-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha ndiaha sàni nihitáhvi-ndà nùu Jesucristu, vèchi nú ducán cundaà vaha ini-ndà, dandu vètùni quida stná-ndà cuàhà obra, te ñà-jaàn nduá ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni xinidisa-nda mii-yá. ⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá cudí inì ñà-cùu guá inì-ní sàhà nèhivì xí Dios. Ndiaha gá sàni ndòo inì vichi, vèchi tùha-ní nacuahandee inì-ní nèhivì xí-yá. ⁸ Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nchícùn stná-ní Cristu, mà úhi dandacuí nùu-ní quida-ní favor sàhà iin chuun cuú ofrecer. ⁹ Doco còo, mà quidé ducán; chicá vaha cuacundahvì nùu-ní, vèchi ináhì cuàhà gá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te cuní nsinuu stná inì-ní ñà-nduú iin nècuàhì chicá sàni sahnu cuahà, te ndiadí stnái ñà-ìé' ladu xi Jesucristu. ¹⁰ Ñàyùcànduá sacúndáhvi nùu-ní ñà-nacuaca-ní Onésimo, vèchi na iin dèhi nduú-né. Ndiadí vahi yohó, doco sàhà yùhù sàni nihì stná-nè nì xinindisá-né mii-yá. ¹¹ Cunaha-ní, mate antes cóni quidá víi-né na ní sa-ia-ne nùu-ní, doco vichi vètùni quida víi-né chuun vaha nùu-ní, xì stná nùu yùhù. ¹² Te vichi cuàhìn techuín-nè nasaa-nè ndé iá-ní. Ñàyùcànduá, quidamanì-ní nacuaca-nínè, vèchi màni cuáhà-né nùu. ¹³ Cachì-ní, vèchi nìsa nihnu inì ndòo-ne xí' yohó ñà-coo-ne cuenta xi mii-ní, te cunucuachi-né nùu na ié' vehecàa yohó sàhà-ñá chicá cuitià razón ndiaha xí-yá. ¹⁴ Doco còo, chicá vaha màsà ndóo-ne yohó nú tàñáha ga cachi mii-ní, vèchi có-cuní' cundua fuerza quida-ní favor mà. Còo, ñà-nduá cudí ini mii-ní ni cùnduá, cuní. ¹⁵ Mate iin ùi quivì nì quee-ne nùu-ní, doco quida-ní

cuenta na ian ducán (nì quida Dios) sàhà ñà-vàtùni nàcòo tu-ne xì-ní nicanicuahàn. ¹⁶Doco vichi, mà cùndúú gá-nè peón nì xiin-ní, còó. Nahi ñani-ní cunduu-ne, te chicá ndiaá iin ñani-ndà nùù iin peón. Màni cuáhà-né nùù, doco chicá más icúmí-nê coo manì-né nùù mii-ní, vàchi cuáhàn-nè coo-ne xì-ní vehe-ní, cutnahá stná-nè xì-ní cahvi-nsiá Stoho-ndà Señor.

¹⁷Ñàyùcàndúá, nú nihnú stná inì-ní ñà-iin-ni xínduu-nda compañeru (nùù Dios), dandu quida stná-ní xì nècuàchì jaàn na ian quidà-ní xì yùhù. ¹⁸Te nú iá iin cuàchi nì quida-ne nùù-ní, ò nú iá ñà-ndúá iníhíca-nê, dandu nùù yùhù quida-níà cobrar. ¹⁹Yùhù nduí Pablo, te icúmí danáí-ñà. Cunaha-ní, ndahà yùhù tiaí palabra yohó. Doco sà-ináhá-ní, cuáhà gá iníhíca stná mii-ní nùù yùhù, te có-xiñùhù dansínúú inì mii-ní ñà-sàhà yùhù nì nanihítàhvì-ní vida xi-ní. ²⁰Ñàni, sacúndáhvì nùù-ní, quidamanì-ní xì ñà-jaàn, vàchi iin-ni nchícùn-ndà Stoho-ndà Señor. Quida-ní favor sàhà-ñà ni coí contentu, vàchi (ináhá-ní) iin-ni xiníndísá-ndá mii-yá.

²¹Pues yùhù, cundéé inì mii-ní ñà-cunini-ní yùhù; te ináhí icúmí-ní quida-ní ñà-ndúá cachí; ndè más gá icúmí-ní quida-ní, ñàyùcàndúá, tiaí carta yohó nùù-ní.

²²Daaní, cuní stnáì ni coó tùha iin vehe tii ñà-coi ndé iá-ní, vàchi icúmí esperanza ñà-chindee Dios yùhù, vàchi divi ñà-jaàn nduá xícàn tàhvì-nsiá nùù-yá sàhí. Ñàyùcàndúá, nihnú inì sàì ndé ndoó-nsiá.

²³Yohó iá stná Epafras, ndiadí stná-nè sàhà-ñà nchícùn-nè Jesucristu. Te cásàhú stná-nè xì mii-ní, ²⁴te cásàhú gá stná dava ga compañerúù xì-ní, divi Marcos, xì Aristarco, xì Demas, xì Lucas; vàchi xínduu stná-ne ana chindéé xí sàhà chuun (xì Dios). ²⁵Pues vichi ni níhítàhvì cuáhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu ini anima-nsiá. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Iin Nèhivì xí Dios nùu Nècuàchì Hebreu

Nì quixi Dèhemanì Dios, nì cachitnùhu-ya xì nèhivì ñuhivì ñà-ndúu palabra xi Yua-yá

¹ Sàhana na cuní Dios càhàn-yà xì xiì-ndà, nisa techuún-yá iin nèhivì ñà-cachitnùhu-ne xì nècuàchìmà palabra xi-ya. Cuàhà gá xichi nì quida-ya ducán, te cuàhà gá ejemplu nisa xichuún-yá na ní cachitnùhu-ya palabra mà. ² Doco quivì vichi na cuàhàn xinu tiempu, Dèhemanì-yá nduú ana nì techuún-yá càhàn xi-ndà. Vàchi sàhà ndahà fuerte Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya nsidanicuú ñuhivì iá, te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-divi Yà-mà cunduu ana nìhìtáhvì dandacú sàhà nsidaámà.

³ Cunaha-nsiá, nacua ndiaha gá mii-yá, ducán ndiaha stná Dèhemanì-yá, na ian nduà-yá nduú Yà-mà, vachi iin-ni nacua iá-yà, divi ducán iá stná Yà-mà. Te Yà-mà, sàha-ñá fuerte dandacú ndiaha-yá, ñàyùcàndùá quidáchúún víi nsidanicuú ñà-iá ñuhivì. Te na ní nsihì nì nsidandoo-ya cuàchi-nda, dandu mànuhù-yá ansivi, te nì sàcòo-ya ladu cuàhá Yuandiáhá-yá.

⁴ Ñàyùcàndùá, chicá más ndiaá-yà nùu nsidaa ángel, vachi nì chitnùnì ini Yuamánì-yá ñà-cachi-ndà xì Jesús Dèhemanì-yá, te ñà-yòhó nduú ñà-chicá ndiaá nùu nsidaa ñà-nduá cachì-ndà xì iin ángel. ⁵ Vachi còò ni-iin ángel nì níhìtáhvì cachi Dios xì-né dohó:

Dèhemanì' nduu-ní: vichi sà-itàciù-ní nì quide.

(Còó, có-càchì-yà ducán xì ni-iin ángel.)

Daaní, inga xichi dohó nì cachi stná-yà (sàhà Jesús):

Na quidá iin yua, ducán icúmì quide xì mii-yá; te mii-yá, na iin dèhi cunduu stná-yà nùu.

(Ni cóni cachì Dios ducán xì ni-iin ángel.)

⁶ Daní, nì chitnùnì stná ini-yà quesaa Dèhemanì-yá ñuhivì yohó, te quivì nì cuu ducán, dandu nì cachi-yà (xì nsidaa ángel xi-ya):

Nsidaa nsiohó ana nduú ángel xi, icúmì-ndâ cahvi-ndá Dèhemanì' yohó.

⁷ Doco na ní càhàn-yà sàhà ángel mà, dohó nì cachi-yà:

Nì quidavàha-ya ángel xi-ya (ñà-cacanuu yàchì-nè) nahi tàchì; vachi nahi mozo xinúcuáchì nùu-yá nduú-né (sàha-ne castigu xi-ya) nahi ñuhu xíxìn.

⁸ Doco na ní càhàn-yà sàhà Dèhemanì-yá, dohó nì cachi-yà:

Dios nduu-ní, te nicanicuahàn icúmì-ní cusahnu-ní; te micuísì modo vii icúmì-ní dandacu-ní nùu nèhivì. ⁹ Cuú ndisa inì-ní sàhà nsidaa ñà-iá vii, doco có-cúu dahuun inì-ní

ni-iyuhu sàhà cuàchi. Ñàyùcàndüá, nùù mii-yá ana cahvi-ní sàni ñihítàhvì-ní ñà-cudiì cuàhà inì-ní; cunaha-ní, chicá icúmí-ní cudiì inì-ní nùù nsidaa gá ana cutnáhâ xí-ní.

¹⁰ Daaní, (inga xaan nacání nansa nì cachi stná nèhivì na cáhàn-nè xì-yá):

Stoho-nsi Señor, sànahà nì quidavàha-ní ñuhìví. Ndahà mii-ní nì cuàhà stná nsidaa sìtnùù itándiaa ansivi. ¹¹ Te mate nsidaájàn icúmíâ nsiha, doco mii-ní, còó; nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Nsidaa ñà-lá ñuhìví, icúmíâ ndutuhá, na ian sìcoto. ¹² Te na ian nacáhnù viì nèhivì iin dùhnù-né, ducán icúmí-ní quida-ní xì ansivi, vàchi icúmíâ nadàma, na ian nadama-nda ñà-ndìxì-ndà. Doco mii-ní, còó. Iin-ni icúmí-ní coo-ní; mà nunca sàà quivì ndañuhu-ní, nì cachi-nè.

¹³ Doco Dios, cóni càchí-yà xì ni-iin ángel palabra yohó; (cuisì mii Dèhemanì-yá nì cachi xì-yá dohó):

Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní; dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né, nì cachi-yà.

¹⁴ Vàchi ángel, ináhá-ndá ñà-cuisì espíritu viì xinúcuáchí nùù Dios nduú-né; ndacú-ní núù-né ñà-cacanu-ne cunucuachi-né nùù-yá, te chindee-né nsidaa ndohó nèhivì icúmí càcu anima-xi.

2

Màsà nunca nandòdó-nda gracia xi-ya ñà-cuní-yà dacácu-ya anima-ndà

¹ Sàhà nsidaájàn, cuàhà gá xiñuhu cunihnu vaha ini-ndà razón ndiaha sàni xinitnùhu-nda, còtó cueé-ni cueé-ni tucù-ndà inga ichì. ² Vàchi ley sànahà, mate cuisì ángel nduú ana nì cachitnùhu xi-nda sàhà-ñá, doco fuerte nì sandiaa stná, te nècuàchì cóni ndúlócò sàhà-ñá, iin castigu cahnú nì ñihì-né nacua ndiá icà cuu xi nsidaa nèhivì có-iníní. ³ Ñàyùcàndüá, ndohó nècuàchì (tiempu vichi), ¿nansa cui càcu stná-ndà nú màsà quíhín casu-ndà sàhà palabra ndiaha cachí nansa càcu-nda? Vàchi divi Stoho-nda Señor nduú ana primeru nì cachitnùhu palabra mà, dandu después nì xinitnùhu stná ndohó nì quida nèhivì nì inini nì cáhàn mii-yá. ⁴ Te nì chindee stná Yua-nda Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi ñà-ndáà nduámà, vàchi nì quida-ya nsidanuu clase milagru ndiaha, te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu ìì xí-yá; (te vichi) cuàhà gá ñà-ndiaha ìì quidá Espíritu ìì sàhà-ndà según nansa cuní Yua-nda Dios.

Nansa nì nanduu Jesús nahi nèhivì, te ducán nì ñihì-yá nansa dacácu-yàndó

⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachì xì-nsiá sàhà inga ñuhìví vaxi xi-nda. Doco màdi ángel cunduu ana cusahnú nùá, vachi cóni chítñuní ini Dios ducán. ⁶ Nùu tutu ìi iá ndé nì càhàn iin nèhivì (xì-yá), te dohó nì cachi-nè:

Nèhivì ñuhìví, có-ndiáá guâ-nè, doco nihnú inì-nínè. Còò necesidad icúmí-ní ñà-nsinuu inì-ní nèhivì ñuhìví, doco divi nduá quida-ní. ⁷ Te sàni chitñuní stná inì-ní ñà-sàhà sacu quivì mà-sàà nèhivì ñuhìví ndudava-ne xì ángel xi-ní. Te nì nihítáhvi stná-nè cuahà gá tñùñuhu ndiaha nì quida-ní. Te nì chitñuní stná inì-ní ñà-cusahnú-né nùu nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ní. ⁸ Nsidanicuú iñàha, vátùni dandacú-né nùá nì quida-ní. Ducán cachá`.

Pues nú ducán sàni nihítáhvi nèhivì quida-ne, dandu nsidanicuú iñàha, mà cúí ndòo uan iladu, fuerza icúmí-né dandacú-né nùu nsidanicuú iñàha. Doco quivì vichi nàhà xicà, tãñáha ga sàà quivì dandacú ndisa-ne nùu nsidaa ñà-jaàn. ⁹ Doco Jesús, ndisa, sàni cundaà vaha ini-ndà sàhà mii-yá, cuahà gá tñùñuhu ndiaha sàni nanihi-yá. Vachi sacù-ni quivì cóni ndúdává-yá xì ángel, doco sàhà gracia xi Dios nì ndoho-ya, te nì xihì-yà sàhà nsidaa-nda, te sàháyùcànduá nì nanihi nsihí-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá.

¹⁰ Dios nduú ana nì quidavàha xi nsidanicuú ñà-íá. Te sàhà ñà-nì còò más tñùñuhu xí-yá, ñàyùcànduá nì sàcòo nsidaamà. Doco cuní stná-yà cundoo cuahà dèhe-ya gloria xi-ya. Ñàyùcànduá, nì chitñuní ini-yà ñà-ndoho Jesús, vachi ducán nduá xiñuhu cuu xi-yá sàhà-ñá ni cuácátnáhâ nsidaa ñà-nduá icúmí cuu xi-yá. Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nì ndoho-ya ducán, ñà-jaàn nì nihì-yá salvación xi-nda. ¹¹ Te cunaha-nsiá, mate divi-ya nduú ana ndiaha dandúhîi xì anima-ndà, doco iin-ni Yuamáni-yá icúmí-yâ nahi ndohó. Sàháyùcànduá có-cùcáhán nùu-yá cachi-yà xì-ndà ñà-nduù-ndà nahi tnaha-ya. ¹² Vachi (nùu tutu ìi) dohó cachí-yà (xì Yuamáni-yá):

Na natácá tnahi, dandu icúmí nacani xì-né (ñà-ndiaha guá) íá-nî, te coto stnáì alabanza nùu-ní, cachí-yà.

¹³ Daaní, inga xaan cachí stná:

Yùhù icúmí cahvi xì mii-yá.

Te inga xaan cachí stná:

Cundehè-nsiá, yohó íá stnáì xì nèhivì nì chitñuní ini Dios cunduu (nahi) dèhi.

¹⁴ Pues sàhà-ñá nduu-nda dèhe-ya, te íá iquícúñú-ndà, ñàyùcànduá stná mii-yá, nì nihì stná-yà iin iquícúñú (nahi ndohó), te ducán nì nihì-yá nansa cui-yà. Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nì xihì-yà, vátùni nì cundee-yá nùu ñà-malu, vachi quisi jaàn nìsa dandacú sàhà-ñá cui nèhivì ñuhìví. ¹⁵ Te nèhivì,

yúhî sàstnùhù-né cui-nè, ñàyùcàndùá, mà úhì dandacú-si nùù-né inii vida xi-ne. Doco vichi (sàhà-ñá nì cundee-yá nùù-sí), vátùni cuidahan-yándô nùù ndahà-sí. ¹⁶ Vàchi màdì ángel nì cùhí ini-yà na ní quixi-ya ñuhiví yohó; còò. Divi ndohó nècuàchì descendencia xí Abraham nì quixi-ya nì chindee-yá. ¹⁷ Ñàyùcàndùá nì xiñuhu nanduu-ya iin tiàa; meru nacua ndáa nèhivì ñuhiví yohó, ducán nì nanduu-ya, na iin tnaha-ne. Te sàhà ñà-jaàn vátùni nì sàcùnduu stná-yà nahi dùtù xi-nda nùù Dios, vátùni cahvi-nda xi-yá ñà-cundehè ndàhví-yàndó. Te sàhà stná nì nanduu-ya iin tiàa, vátùni nì dānāà-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán mà níhì gá-ndà castigu sàhà cuàchi-nda. ¹⁸ Te sàhà-ñá nì yàha stná-yà cuàhà vida na ní ndoho guá-yà, ñàyùcàndùá vátùni chindee stná-yàndó na quívì yáha stná-ndà tnùndoho.

3

Chicá ndiaá Jesús nùù Moisés mate ndahà nècuàchì mà nì quixi ley sànahà

¹ Cunaha-nsiá, iin-ni xínduu-nda nèhivì ìì xí Dios, te iin-ni sàni cana stná-yàndó ñà-sàà-ndà gloria xi-ya, ñàni. Ñàyùcàndùá, sàhà nsidaájàn nicanicuahàn xiñuhu cunihnu vaha ini-ndà Jesús, vachi mii-yá nduú ana cahvi-nda, te divi stná-yà nduú ana nì techuún Dios ñà-quixi nùù-ndà, te nì sàcùnduu-ya dùtù xi-nda. ² Te na ní techuún Dios-yà quixi-ya, dandu nì quida ndisa-ya cumplir nsidaa ñà-ndùá nì sàcùnaha-yá, nacua nì quida stná Moisés sànahà na ní sandiaa-nè nèhivì xí-yá. ³ Doco chicá más tnùñuhu icúmí Jesús nùù Moisés mà. Vachi ducán nduá na ian cuáha iin vehe, cui sà tnùñuhu xí ana nì quidavàha xán nduá queé, màdì tnùñuhu xí miá. ⁴ Te iin iin vehe, iá ana nì quidavàha xán, doco nsidanicuú ñà-íá ñuhiví, cui sà Dios nduú ana nì quidavàha xán. ⁵ Ñàyùcàndùá, ducán nìsa quida vìì Moisés sànahà, nì sandiaa-nè nèhivì xí Dios na iin nècuàchì xinúcuáchì (nùù-yá); te chuun xi-ne nì sanduu stná ñà-cáhàn-nè sàhà palabra icúmí Dios datúi-ya después. ⁶ Doco Cristu, (tucu iá xí mii-yá, vachi) Dèhemanì Dios nduú-yá. Te quidá víi stná-yà (nahi Moisés), doco chuun xi-ya nduá ñà-dàndacú-yá nùù nsidaa nèhivì xí Yuamáni-yá. Te divi nèhivì xí-yá sàndùù stná ndohó nú màsà yúhì-ndà, te iin-ni nì cùdî ini-ndà cahvi-nda xi-yá dècuèndè na sàà xínu tiempu.

Nansa sàà nèhivì xí Jesús ndé iá descansu ndiaha xí-yá

⁷ Ñàyùcàndùá, xiñuhu quida-nda nacua cachí Espíritu ìì xí-ndà nùù tutu ìì ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-ndùá dandacú Dios. ⁸ Màsà quídámáxìnì-nsiá na ian nìsa quida

xii-nsiá sàhana na ní xica-ne yucù dāná. Cuàhà gá nì dācuídà ini-nè yùhù, ndè nì nanduu-ne nahi contra xi. ⁹ Te ùi dico cuià nì xini nècuàchì mà milagru ndiaha nì quide xì-né; doco còó, iin-ni nì quida canúú-né (ñà-ndùá dācuídà ini xì). ¹⁰ Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cuduchi inì sàhà nsidaa-né, te nì cachi: “Cutu cunì nècuàchì mà tùcù-nè inga ichì; mà túha-ne cunchicùn vii-né ichì”. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nì xidà inì; ndee ní cachi xì-né palabra yohó, te mà dāmíá: “Mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xì) ndé cundoo-ne descansu nì cùí”. Ducán nì cachi Dios.

¹² Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóó-nsiá ñánì, còtó coo iin-nsia nacaní chicuèhè inì-xi, te nandòdó-nsiáyà, có-xiníndísà gá-nsiáyà, mate Dios iá nicanicuahàn nduú-yá. ¹³ Sàhájàn nsìquívì xiñuhu nacuahandee stnahá ini-ndà, mientras iá va tiempo vichi, còtó sàà-ndà cunduu-nda nècuàchì quidámáxini, vàchi mà úhì dandahví cuàchi-nda ndohó, te cuu xi-nda ducán. ¹⁴ Vàchi cunaha-nsiá, cuisì nú iin-ni ni cúnchicùn vii-ndàyá ndè xinu tiempo, te cunihnu vàha ini-ndàyá nacua nì quesaha-nda, dandísá sàà-ndà nihítahví-nda cundoo-nda nùù Cristu.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, dohó cachí-yà (nùù tutu ì):

Vichi sacúndahví nùù-nsiá ñà-nì cúniní-nsiá ñà-ndùá dandacú Dios. Màsà quidámáxini-nsiá na ian nìsa quida nècuàchì sàhana, te cuàhà gá nì dācuídà ini-nè yùhù, cachí-yà.

¹⁶ Te ¿indù nèhivì nduú nècuàchì nì inini xi (palabra xi-ya), te después nì cahíchì ini-nèà? Pues divi nsidaa nècuàchì nì tavà Moisés ñuu Egipto yucán. ¹⁷ Te ¿ana divi nduú nèhivì nì cuduchi guá ini Dios sàhà-xì inii ùi dico cuià mà? Pues, divi nècuàchì cuàchi ma, te ñàyùcàndùá disàhà-xì nì xihì-nè yucù dāná mà. ¹⁸ Te ¿amádi divi-ni stnà-nè xínduu ana nì càhàn ndee guá-yà sàhà-xì ñà-mà yáha-ne lugar xi-ya ndé nihì-né descansu nì cùí? Pues jaan, vàchi nècuàchì mà, cóni cúnì-nè cunini-neyà. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, vātùnì cundaà ini-ndà, divi sàhà-ñá cóni cúnì-nè cunindisá-né, ñàyùcàndùá màni cùí yàha-ne (lugar ndiaha ma).

4

¹ Doco cunaha-nsiá, vichi iá va nansa cui sàà-ndà lugar ndiaha xì-yá nacua nì cachi-yà xì-ndà. Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóó-nsiá còtó ndañuhu-nsiá ichì sàni tñii-nsia cuàhàn-nsiá cundoo-nsia nùù-yá ducán. ² Vàchi nùù ndohó sàni cachitnùhu-ne ñà-ndùú razón ndiaha xì-yá davani nacua nì cachitnùhu stnà-nè xì nèhivì sàhana ma. Doco mii-né, cóni nihì-né ni-iin provechu nùù palabra mà, vàchi mate ní

xinitnùhu-ne, doco cóni xíníndísâ-né. ³ Doco ndohó nècuàchì xíníndísâ, vátùni sàà-ndà ndé iá descansu ndiaha ma, vàchi (mà níhitàhvì gá nècuàchì sàna ma, vàchi) dohó nì cachi-yà: Yùhù, nì xidà inì; ndee ní cachi xì-né iin palabra, te mà dàmíà: mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

Ducán nì cachi Dios, vàchi dècuèndè tiempu nì quidavàha-ya ñuhìvì sàni xínu chuun xi-ya. ⁴ Vàchi nùu tutu ìi iá ndé cachí nansa (nì quida-ya) quìvì ùsà; te dohó cachá: Quìvì ùsà nì quetatu Dios, vàchi sàni xínu nsidaa chuun nì quida-ya.

⁵ Daaní, iá stná ndé cachí stná-yà inga palabra yohó nùu tutu mà: Mà nunca cuàhi sàà nècuàchì mà lugar ndiaha xí ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

⁶ Pues (nàhà xicà) fuerza icúmí cundoo dava nèhivì lugar ndiaha ma, doco nèhivì nì inini xi razón ndiaha primeru mà, cóni níhì-né sàà-nè cundoo-ne yucán, vàchi cóni xíníndísâ-né. ⁷ Sàhà ñà-jaàn nì cachi stná-yà inga palabra después: vátùni iá inga tiempu vàha, cachí-yà, divi nduú quìvì vichi. Vàchi nì yàha inga caní tiempu, dandu nì tiaa stná David inga palabra xi Dios. Divi nduú palabra làcà (nì tiai nùu tutu yohó) ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhvì` nùu-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-nduá dandacú Dios. Màsà quídámáxìni-nsiá, cachí-yà.

⁸ Daaní, después nì sàà stná Josué (cusahnú-né nùu nèhivì sàna ma, doco) nì sàhà mii-né cóni níhì nècuàchì mà descansu ndiaha ma. Vàchi nú jaan, dandu mà cáchí Dios coo inga quìvì (cui níhì-ndà descansu mà) después. ⁹ Doco divi sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini ndohó ana nduú nèhivì xí Dios ñà-íá va iin lugar ndé cundoo-nda quetatu ndiaha-nda. ¹⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú sàni níhì-ndà descansu mà, dandu ñà-sàni nsihi chuun xi-nda (ñuhìvì yohó) cundua, divi nacua nì là stná xì mii-yá na ní xínu chuun nì quida-ya, nì quetatu-yà.

¹¹ Ñâyùcànduá, xiñuhu ñà-cuàhandee ini-ndà sàà-ndà lugar ndiaha ma ndé níhì ndisa-nda descansu, còtó quida-nda nacua nì quida nèhivì sàna ma, cóni xíníndísâ-né. ¹² Vàchi cunaha-nsiá, cahnú poder xi palabra ìi xí Dios. Na ian itiacúa, teayùcànduá (vátùni sàà yàchà ndé chicá ini anima-ndà) na ian nduá iin espada dìin nduì ladu-xi, doco palabra mà, chicá fuerteà nùu iin espada, vàchi dècuèndè meru espíritu xi-nda sàà stná, xì dècuèndè stná chicá ini sàxínítnùnì-ndà. Te divi sàhà palabra mà vátùni cunahà claru nansa nacánì ndisa ini-ndà, xì nansa nihnú stná ini-ndà quida-nda. ¹³ Cunaha-nsiá, còò ni-íñàha cui coo dèhé nùu Dios; vàchi nùu mii-yá túi claru nsidanicuú iñàha, te indéhe

stná-yà nsidaa ñà-nduá quida-nda, dandu después divi nùu mii-yá icúmí-ndá nacua-nda cuenta.

Jesús nduú dùtù ndiaha xi-nda

¹⁴ Dèhemanì Dios nduú Jesús, te vichi sàni nasaa-yà nùu Yuamáni-yá iá ansivi; dùtù ndiaha xi-nda nduú-yá vichi, ñàyùcànduá iin-ni ni cúnchícùn vii-ndà ichì-yá nacua sàquidà-ndà vichi. ¹⁵ Vàchi mii-yá, vātùni cuhi ndisa ini-yàndó na yáha-nda tnùndoho, vāchi cuàhà gá iñàha sàni yáha stná mii-yá, doco cóni quidá-yá ni-iin cuàchi. ¹⁶ Ñàyùcànduá, màsà yúhì-ndà càcàn tǎhvì-ndà nùu-yá, vāchi yucán iá-yà nùu silla ndiaha xí-yá ndé sáhatahvì-yá gracia xi-ya. Vāchi icúmí-yá cundehè ndàhvì-yàndó, te quida-ya gracia mà sàhà-ndà na meru xiñuhá.

5

¹ Nsidaa dùtù ñuhiví yohó, chuun nì nìhì-né nduá ñà-cáhàn-nè sàhà nèhivì nùu Dios, te dócò stná-nè promesa xi nèhivì nùu-yá. Stná promesa icúmí coco nùu-yá, icúmí-né cahmi stná-nè nsidaamá sàhà cuàchi nèhivì. ² Te sàhà-ñá nduú stná-nè iin ana iin-ni ndohó nahi ñanitnaha-xi, vātùni cuhi ini-nè nèhivì dava ga nú có-sàà nècuàchìmà cundaà vaha ini-nè, te ò nú sàni quee-ne ichì váha. ³ Doco sàhà-ñá nduú stná dùtù mà nèhivì úún, ñàyùcànduá icúmí-né cuàha stná-nè promesa sàhà cuàchi mii-né nacua quidá-né sàhà nèhivì dava ga.

⁴ Te màdi mii dùtù nácàxin-ne mii-né ñà-nìhì-né chuun ndiaha ma; còó. Cuisì Dios nácàxin xi-né, na ian nì quida-ya xì Aarón sàhana. ⁵ Pues, ducánì stná Cristu, màdi mii-yá nì càchì-yà cunduu-ya dùtù sàhà-ñá chiigá tavà-yá tnùñuhu xí mii-yá; còó. Divi Yuamáni-yá nì sàha xi-yá chuun ma, vāchi dohó nì cachi yàmà xì-yá:

Mii-ní nduu-ní Dèhemanì'; vichi sà-itiácù-ní nì guide.

⁶ Te divi ducán nì cachi stná-yà inga xaan xí tutu ì mà:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun cunduu-ní nahi dùtù, nacua iá chuun xi (dùtù sàhana nani) Melquisedec, nì cachi Dios.

⁷ Vāchi (iin xichi) na iá va Jesús (ñuhiví yohó) nahi tiàa, dandu nì xicàn tǎhvì fuerte-yà nùu Yuandiaha-yá Dios, vāchi sàhà-yámà vātùni càcu-ya ñà-màsà cúí dahuun-ya. Cuàhà gá nì sacundahví-yà, dècuèndè nì sacu stná-yà; te sàhà-ñá nihnú ndiaha guá ini-yà, ñàyùcànduá nì cuhi ini Yuandiaha-yá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, mate meru Dèhemanì Dios nduú-yá, doco nì quida stná-yà tocar ndoho stná-yà sàhà-ñá cundaà vaha ini-yà nansa iá ñà-nchícùn-ndà nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuu-yá. ⁹ Daaní, na ní nsihi nì ndoho-ya, dandu sà-íá, nicanicuahàn vātùni dacácu-ya nsidaa nèhivì inínì xí-yá.

¹⁰ Vàchi sàni cachi Yuamánì-yá ñà-mii-yá cunduu-ya dùtù chicá ndiaá, te quida-ya chuun xi dùtù na ian nìsa quida Melquisedec mà (sàhana).

Ndahví nsidaa nèhivì nacóó xí ichì Jesús

¹¹ Cunaha-nsiá, iá cuàhà gá ñà-cuní cachi xì-nsiá sàhà chuun yohó, doco ùhì chinahì mii-nsiá sàhà-ñá vichi, vachi ùhì sàà-nsiá cundaà vaha ini-nsia, ¹² mate vichi sàni sàà tiempu ñà-chinaha mii-nsiá dava ga nèhivì nì cùí, doco còó, xiñuhu ì ñà-danácuáhà gá nèhivì mii-nsiá ndè palabra chicá mà ùhì xi-ya. Vachi nahi ñà-cuati nduú-nsiá, nahi ana tà cútùha cuxi comida fuerte, nahi mée chichi ì nduú-nsiá. ¹³ Vachi nèhivì tà cútùha vii nansa cuní cachi palabra xi ichì váha-ya, nahi mée xínduu-ne, na ian tëndodo itíacù-va-ne. ¹⁴ Doco nèhivì sàni cutùha nacuní índù ichì nduú ichì váha, pues nahi nècuàchì sahnú xixí xi comida fuerte xínduu-ne, vachi sàni sàhandee íní-nè cutùha vaha-ne índù-ñá iá vaha, te índù-ñá có-íá vaha.

6

¹ Ñàyùcàndüá, xiñuhu cunduu-nda nahi nècuàchì sahnú, te cutùha-nda palabra chicá nchichí xi Cristu, màdiá cuisì dàñùhù chicá sencillu cunihnu ini-ndà nicanicuahàn; còó. Màsà ndésáhá tú-ndá xí palabra primeru, vachi sàni cundaà vaha ini-ndà sàhà palabra mà, ináhà-ndá nacáníá nansa naxicocuín ini-ndà sàhà cuàchi-nda ñà-còò chuan. Te sà-ináhá stná-ndà nansa icúmí-ndá cunihnu vaha ini-ndà Dios, ² xì nansa cuhì-ndà, xì nansa chitàndòò-ndà ndahà-ndà dìni nèhivì (na xícàn tàhvì-ndà sàhà-né). Te sà-ináhá stná-ndà nansa icúmí nsii natiacu-nè, xì nansa icúmí coo stná juicio final. ³ (Doco cumáni gá ñà-ndüá xiñuhu cundaà ini-ndà sàhà-xí.) Ñàyùcàndüá, cahnú gá Dios icúmí-ndá quida-nda seguir (ndè cachi ndufuerte fe xi-nda).

⁴⁻⁶ Vachi nú sàni dàtnúù Dios sàxinítnùnì iin nèhivì, te después sàà-nè naco-ne (ichì ndiaha ma), dandu mà cúí gá sàà-nè naxicocuín ini-nè inga xichi sàhámà. Vachi sà-ináhá-nè nansa iá ñà-nìhítàhvì ndiaha-nda nùù Dios, te sàni xini stná-nè nansa iá ñà-cucumi-nda Espíritu ì xí-yá. Ndè ináhá stná-nè ñà-ndiaha guá iá palabra ì xí-yá, te ini anima-nè sàni xini stná-nè milagru xi-ya nahi milagru xi inga ñuhivì vaxi xi-nda. Doco (ndahví-nè) nú sàni naco-ne ichì mà, vachi cuní cachàmà na ian nì nachituu-ne Dèhemanì-yá nchìca cruz inga xichi tu, te nduú stná na ian sácùndiaa vate-néyà.

⁷ Ñàyùcàndüá, (ducán icúmí cuu xi nècuàchìmà nahi ejemplu sàhà) ñuhù xi-nda, vachi nú sàni cuun ndiaha dàvì, te nì ndèe cunú ndèhì, dandu (tuxí ini-ndà) cuàhàn cundiatú-ndà, ádi cuàha vii itu-ndà. Te divi ducání stná xì nèhivì. (Nú iin-ni nchícùn vii-né mii-yá), dandu vátùni cundiatú anima-nè.

⁸ Doco nú (nacoo-ne ichì-yá), dandu cunduu-ne nahi ñuhù ndé cuisì sahnú yùcù iñu, ò yùcù chicuéhè, vèchi mà ndéè vaha-ne nùù-yá, te vichi sà-ítúú nìhì-né iin castigu cahnú, te fin xi-ne cunduu ñà-coco-ne.

⁹ Doco tucu icúmí cuu xi mii-nsiá, ñani màní, ináhî, mate sàni cachì xì-nsiá ñà-ndüá nì cachì. Vèchi seguru icúmí mii-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá, te càcu-nsia. ¹⁰ Vèchi vaha Dios, te mà nándodó-yá obra sàni quida-nsia; ni mà nándodó stná-yá nansa cuú guá inì-nsia sàhà-yá, te sàhámà nì chindee-nsiá dava ga nèhivì xí-yá; te dècuèndè vichi chindéè ìi-nsiánè. ¹¹ Te nsiùhù, cuní-nsì iin-ni nì cúnshì inì-nsia quida-nsia ducán ndè quivì último sàhà-ñá cucumi-nsiá seguru cuàhàn-nsiá nìhìtáhvì ndisa-nsia ñà-ndiaha ìi ndiatu-nda. ¹² Màsà cúdúsán-ndá; còó. Iin-ni nì cúníndísá-ndá, te quida ndee ini-ndà nacua nìsa quida nèhivì sàni nìhìtáhvì ñà-ndiaha ìi nì cachi-yà xì-ndà.

Iin tnùndé ini ndiaha icúmí nsidaa nèhivì xí Dios

¹³ Na ní saquin Dios compromisu xì Abraham sàhana, nì cachi-yà xì-né: “Yùhù chináhî mii”. Ducán nì cachi-yà, vèchi còò cá inga ana chicá ndiaá nùù mii-yá. ¹⁴ Te nì cachi stná-yà xì (Abraham) yucán: “Seguru icúmí cundiatú anima-ní quide; te cuàhà gá descendencia xi-ní icúmí cundoo”. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, ducán nì sandiatu cuéyàà nècuàchèmà dècuèndè nì sàà quivì nì nìhì-né ñà-ndüá nì cachi Dios xì-né.

¹⁶ Nèhivì ñuhivì yohó, nú cuní-nè caquin fuerte-nè iin compromisu, dandu ndácùcahan-né quivì iin ana chicá ndiaá nùù mii-né, (nahi Dios), te nú sàni chinaha-né mii-yá, dandu sà-íá, icúmí-nè nacahan-né Dios. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, na ní quida Yua-nda Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nìhìtáhvì-ndà ñà-ndiaha ìi xí-yá, dandu nì ndacùcahan-yá mii-yá, vèchi cuní-yà cundaà vaha ini-ndà iin palabra mà-dáma nduá nì cachi-yà. ¹⁸ Ducán dandu ùi palabra nduámà, (dihna cuisì-ní nì cachi-yà, dandu después nì chinaha-yá mii-yá), ñàyùcàndüá, nicanicuahàn icúmí cundiaa palabra nì cachi sahnú-yá mà; mà nunca dandahví-yándó, seguru icúmí coo tnùndé ini fuerte xi nsidaa ndohó nècuàchè cundéè inì-xi ñà-dacácu-yándó, te sàni cahvi stná-ndà xì consuelu ndiaha sáhatahvì-yá. ¹⁹⁻²⁰ Te consuelu mà, vètuni chindeá anima-nda, vèchi có-ndüá tnùhu; ñà-seguru nduá. Vèchi dècuèndè lugar ndé (chicá inì-xi vehe ìi Dios ansivi), yucán sàni nansihvi Jesús, nì yaha-ya nùù ñà-sadí nihni nùù-ndà yucán, te dècuèndè lugar mà sáhatahvì-yándó tnùndé ini mà, vèchi dihna-ya nì sàà-yà yucán ñà-càhàn-yà sàhà-ndà. Vèchi vichi sàni nìhì-yá chuun cunduu-ya dùtù xi-nda, te nicanicuahàn icúmí-yá quida-ya chuun ma, divi nacua nìsa quida Melquisedec sàhana.

7

Nahi chuun xi dùtù nani Melquisedec, ducán nduú chuun quidá Jesús vichi

¹ Nècuàchì dandacú nùù ñuu Salem nì sanduu Melquisedec mà. Te nì sanduu stná-nè dùtù xi Stoho-nda Dios, divi ana dandacú ndè chicá ansivi. Te divi-ne nì quee nì nanchìcùn ìchì xì Abraham na mándixi nècuàchìmà nì sàhàn-nè guerra nì cundee-né nùù cuàhà rey, dandu nì quee Melquisedec mà nì dàhî-ñáné. ² Te nì sàha nècuàchìmà-né diezmu sàhà nsidaa ñà-nduá nihí-né. Te quivì Melquisedec mà, cuní cachà “rey ndàcuisì inì-xì”. Te ñà-nduú stná-nè rey xi ñuu Salem yucán, ñàyùcànduá cuní cachi stná quivì mà “rey xi ndé iá paz”, vàchi quivì Salem mà, cuní cachà “iá paz”. ³ Te cunaha-nsiá, còò (ndé nacání sàhà) yuadíhí-né, nì (sàhà) yohòtéhè-né, nì nansa nì tùinuù-né, nì nansa nì xihì-né; ñàyùcànduá, ducán queámà na ian nicanicuahàn quidá-né chuun xi dùtù nacua quidá Dèhemani Dios.

⁴ Pues na cahnu-guá iá chuun nì nihì Melquisedec sàhana ma, vàchi dècuèndè stná yua raza-nda Abraham nì sàha xi nècuàchìmà diezmu, divi diezmu nì tavà-né nùù ñà-cuicà nì nihì-né na ní sàhàn-nè guerra. ⁵ Daaní, después nì sàà iin tiàa nani Leví nì nihì-né chuun ñà-cunduu stná-nè dùtù, mii-né xì descendencia xi-ne. Te nì sàcùnaha nsidaa-né tavà-né diezmu nùù ñanìtnaha-ne raza-nda nacua cachí ley ì. (Ñàyùcànduá, ducán nì quida-ne) mate iin-ni descendencia xi Abraham nì sanduu stná nsidaa ñanìtnaha-nemà. ⁶ Doco dùtù Melquisedec yucán, mate có-nduú-né descendencia xi Leví, doco dècuèndè nùù stná Abraham nì cutahvì-né diezmu mà, dandu nì dàhî stná-nè nècuàchìmà, mate (iin ana ì gá nduú nècuàchìmà) ñà-nì saquin Dios iin compromisu xì-né. ⁷ Ñàyùcànduá, (chicá ì Melquisedec), vachí ináhá vâha-nda, cuisì iin ana chicá ì cui dahî xì inga nèhivì. ⁸ Te dùtù xínduu descendencia xi Leví, nèhivì uún nduú-né, mà cútíacú-nè nicanicuahàn, doco tavà-né diezmu vichi. Doco tucu iá ñà-nduá cachí (tutu ì) sàhà Melquisedec, vachí ducán cáhàn mà sàhà-né (na ian) itiácú ì-né. ⁹⁻¹⁰ Te mate vichi tavà descendencia xi Leví mà diezmu nùù nèhivì, doco tucu nduá nìsa quida-ne antes, vachí como yohòtéhè Leví nduú Abraham, te nì dòcò-né diezmu nùù Melquisedec mà, ñàyùcànduá dècuèndè cui quida stná-nda cuenta na ian stná Leví nì dòcò xì diezmu mà nùù nècuàchìmà na ní quee-ne nì sanchìcùn ìchì-né Abraham.

¹¹ (Ináhá-ndá), nì nihì nècuàchì raza-nda ley ì xí Dios sàhà ndahà dùtù descendencia xi Leví. Te tnahà Aarón nì sanduu stná nsidaa dùtù mà. Doco siempre cumáni gá quee vîi chuun nìsa quida-ne, ñàyùcànduá nì ndecunu inga dùtù, (divi nduú mii-yá). Doco có-quidá-yá na ian nìsa quida Aarón sàhana; còò.

Na ian nìsa quida Melquisedec, ducán quidá-ya. ¹² Te ñà-sàni dama (Dios) modo quidá dùtù, ñàyùcàndùá icúmí stná-ya dama-ya ley (nchícùn nèhivì). ¹³ Vàchi Jesús nduú (dùtù saa) cáhàn-ndà sàhà-xí, te diín descendencia icúmí mii-yá; còò ni-iin yohòtéhè-yá nìsá quidáchúûn nahi dùtù nùù mesa ìì xí Dios. ¹⁴ Vàchi ináhá-ndá, divi tiàa nani Judá nduú yohòtéhè Stoho-ndà Señor, doco còò ni-iin palabra nì cächí Moisés sàhà nècuàchì yucán ñà-cunduu-ne iin dùtù, ni stná descendencia xi-ne.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, náhà chicá claru (ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá), vachi vichi sàni ndecunu inga dùtù, te (nicanicuahàn) quidá-yá chuun ìì mà nùù Dios nacua nìsa quida dùtù Melquisedec sàhana. ¹⁶ Vàchi divi sàhà-ñá itiácú-yà nicanicuahàn, te iá cuàhà poder xi-ya, ñàyùcàndùá nì nìhì-yá chuun xi dùtù mà, màdì sàhà-ñá nduú-yá descendencia (xi inga dùtù) nacua cachí iin ley. ¹⁷ Vàchi ducán nì cachi Yua-nda Dios xì Jesús:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nacua nduú chuun nìsa quida Melquisedec.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì ndañuhu ley sàhana ma, vachi cóni quèé víiá. Mànicuí chindee cuàhà-ñá nèhivì, ¹⁹ mànicuí nacuàhandee iniànè ñà-sàà-nè quida vii-né nacua ndiá icà-né. Ñàyùcàndùá nì sàha-yàndó inga tnùndé ini chicá ndiaha, te divi sàhájàn vātùni thātūu-nda nùù-yá vichi.

²⁰ Cunaha-nsiá, na ní sàha Yua-nda Dios Jesús chuun xi dùtù, nì chinaha-yá mii-yá (ñà-nicanicuahàn cunduu-yamà dùtù). ²¹ Doco dùtù (descendencia xi Leví mà), còò, cóni cáhàn-yà ducán na ní sàha-yanè chuun yucán. Cuisì Jesús nduú ana nì nìhitáhvi nì cáhàn xì Dios ducán, te dohó nì cachi-yà:

Yùhù nduí Stohò-ní Señor, te chináhí mií, (seguru cundua), mà dáma inì: nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nahi chuun nìsa quida Melquisedec.

²² Pues ducán nì cachi-yà xì Jesús, te sàhà-ñá fuerte guá palabra xi-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiáá tratu saa (nì saquin-yà).

²³ Daaní, dùtù úûn-ní, màdì nicanicuahàn icúmí-nè chuun xi-ne, vachi xìhì-nè; ñàyùcàndùá, cuàhà-né sàni quida xi chuun xi dùtù mà. ²⁴ Doco Jesús, còò; mà nunca sàà inga nèhivì cunduu-ne dùtù lugar xi-ya, vachi nicanicuahàn itiácú-yà. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nú xicàn tàhvi-ndà nùù Dios, te ndácùcahan-nda quivì Jesús, vātùni dacácu dahuun-yàndó nicanicuahàn, vachi nicanicuahàn itiácú-yà cáhàn-yà sàhà-ndà.

²⁶ Cunaha-nsiá, meru dùtù xiñuhu-nda nduú Jesús, vachi ìì ndisa-ya, mà dáná-yá, còò cuáchi-ya, tucu dahuun iá-yà nùù nècuàchì cuáchi, te vichi dècuèndè (gloria) chicá nùù-xì

ansivi sàni sàà-yà. ²⁷ Còò necesidad icúmí-yâ dòcò-yá promesa nsiquívi sàhà-ñá nàà sàhà cuàchi nèhivì. Ducán quidá dava ga dùtù, dihna dócò-né promesa sàhà mii-né, dandu después sàhà nècuàchì dava ga. Doco Jesús, còò, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì sanduu-ya promesa nì dànàà dahuun-ya sàhà-ndà, te nicanicuahàn ndiaá ñà-jaàn.

²⁸ Daaní, cachí stná ley sàhana ma ñà-vàtùni cunduu nèhivì iin dùtù mate iá cuàchi-ne. Doco vichi, còò, sàni yàha ley mà, te sàni cachi fuerte Dios ñà-divi Dèhemanì-yá cunduu dùtù xi-nda; te nicanicuahàn cundiaa chuun ìi quidá mii-yá.

8

Nansa càhàn Jesús sàhà-ndà nacua cachí ley saa sàni sàha Dios cunchicùn-ndà

¹ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì sàhà-ñá cundaà inì-nsia ñà-divi mii-yá nduú dùtù xi-nda, vàchi chuun jaàn quidá-yá vichi ndé iá-yà ansivi ladu cuahá silla ndiaha ndé iá Yua-nda Dios.

² Xinúcuáchí-yâ ini vehe ìi-yá, vàchi vehe ma nduú veheñuhu ndisa xi-ya, te Stoho-ndà Señor nduú ana nì quidavàha xán, màdì nèhivì.

³ Daaní, nsidaa dùtù (ñuhiví yohó), chuun xi-ne nduá chíndoó-né promesa xi nèhivì nùù Dios, te sahmí stná-nè ñà-nduá dócò-né nùù-yá. Ñàyùcànduá nì xiñuhu cucumi stná Jesús ñà-cui chindóó stná-yà nahi promesa. ⁴ Vàchi nú ni coó ìi-yá ñuhiví yohó nì cúì, dandu mà cúì cunduu-ya dùtù, vàchi sàndóó cuàhà dùtù xi ley xi Moisés, te (nsiquívi) chíndoó-né promesa xi nèhivì nùù Dios. ⁵ Doco cunaha-nsiá, seña uun nduú veheñuhu xi nèhivì, xi stná nsidaa ñà-nduá xichúùn-né nùù chuun xi dùtù mà, có-nduá ñà-ndiaha ndisa iá ansivi. Vàchi na cuàhàn Moisés quidavàha-ne veheñuhu sìcoto sàhana, nì cachi Dios xi-né: “Caquìn-ní cuidadu ñà-quidavàha-ní nsidaájàn nacua iá veheñuhu nì dàcùnì mii-ní (na ní nana-ní) yucù yucán”. ⁶ Doco vichi icúmí Jesús iin chuun chicá ndiaha (nùù dùtù ndoó ñuhiví yohó), vàchi ley saa sàni sàha-ya vichi nduú iin ley chicá vaha, vàchi chicá ndiaha nì cachi-yà quida-ya xi-ndà vichi. ⁷ Vàchi ley primeru mà, nú còò ni-ìñàha cumànì gá nùá, dandu mà cáquín gà Dios inga ley saa ma ni cúì. ⁸ Doco cóni ndóo ini-yà xi nèhivì (nchícùn ley primeru mà), ñàyùcànduá, dohó nì cachi-yà (nùù tutu ìi):

(Yùhù nduú) Stoho-nsià Señor, te cachí, vaxi iin quivì, dandu icúmí cuàhi iin ley saa cunchicùn nècuàchì ñuu Israel, xi stná nècuàchì ñuu Judea. ⁹ Te ley saa ma, tucu coa nùù ley nì sàhi xii-né quivì nì tavi-nè nùù ñuu Egipto, te nì dàcúndèhí-nè ichì ndé nì caquee-ne; vàchi ley mà, cóni chívàha vii-néà. Ñàyùcànduá nì nacoì-nè. ¹⁰ Còò,

tucu coo ley saa icúmî cuàhi nsidanicuú nècuàchìmà quìvì nùù-xí, cachí'. Vàchi meru ini sàxìnítnùnì-nè icúmî chihi ley xi; dècuèndè meru ini anima-nè icúmî stná ndòo dahuan. Dandu mindaa yùhù cunduu ana cahvi-né, te mii-né cunduu ndisa-ne nèhivì xí. ¹¹ Te quìvì yucán, mà cóó gá necesidad chinaha tnàhá-né sàhí sàhà-ñá cunaha tnahá-né xí'; cóò, vachi nsidan-icuú-né, icúmí-nê cunaha-né yùhù, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà. ¹² Te yùhù icúmî cuicahnú stná inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiáà nì quida-ne; te mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne mà, nì cachi Dios.

¹³ Pues sàhà palabra jaàn (vátùni cundaà ini-ndà) ley tuhú sàni nanduu ley primeru mà, vachi ley saa nduá cachí-yà (xì inga ley nì sàha-ya). Ñàyùcàndùá, nú ñà-tùhú nduú ley sàhana ma, dandu sà-ítúú ndañuhu dahuan.

9

Veheñuhu iá ñuhiví yohó xì veheñuhu iá ansivi

¹ Ley primeru mà, nì cachà xì nèhivì nansa xiñuhu cunucuachi dùtù nùù Dios, xì nansa cuyucun stná iin vehe ì ñuhiví yohó. ²⁻³ Ñàyùcàndùá, nì cuyucun iin veheñuhu sìcoto ndiadí nihni xi iin sìcoto caní, dandu nì nandua ùi quartu. Te ini quartu primeru mà iin iin candeleru, xì stná iin mesa ndé itándoó pan ì nùù Dios. Daaní, inga ladu mà nduú vehe ndé cachí-nè nduú vehe chicá ì. ⁴ Te icúmí lugar mà mesa oro ndé sahmí-né inciensu, te yucán iá stná caja ì xí ley mà, idáducán iin chididà oro. Te ini caja mà inácaa iin quidi oro ndé ñuhú comida nani maná, te inácaa stná vara xi Aarón nì cana ita. Daaní, ñuhú stná nduú tabla yùù ndé itándiaa palabra xi ley mà. ⁵ Te dìquì caja ì mà xí-itasisi ángel ndiaha nani querubín, itanínì ndixìn-né dìquì-nú, te tìxi ndixìn-nemà nì sanduu lugar ndé nìsa xicahnú ini Dios sàhà cuàchi nèhivì. Doco vichi có-cùsáí càhàn cuàhà gué` xì-nsiá sàhà nsidaámà.

⁶ Pues nì nsihi nì cuyucun nsidaa iñàha ini veheñuhu sìcoto mà, dandu nsiquívì nìsa sahàn dùtù ini quartu primeru mà ñà-quida-ne chuun icúmí-nê quida-ne. ⁷ Doco quartu ùi iá chicá ini-xima, cóò; cuisì dùtù chicá cusáhnú nduú ana quíhvi ini-xima, doco cutu iin quívì cada cuià quíhvi-ne, nihí-né nìi (quisi) sàha-ne sàhà cuàchi mii-né xì sàhà stná cuàchi nèhivì dava ga, divi cuàchi nì quida-ne cóni sàha-ne cuenta. ⁸ Pues sàhà-ñá ducán nì ndacu nuù nèhivì sàhana ma, seña nduá nì cachitnùhu Espíritu Ì ñà-tàyóo permisù yàha nèhivì ndè lugar chicá ì xí-yá na quívì xichúûn vá-né vehe ì primeru mà.

⁹ Pues cunaha-nsiá, iin ejemplu nduú nsidaa ley xi veheñuhu yucán sàhà-ñá cundaà ini ndohó nècuàchì tiempu

vichi. Vàchi cachí ley mà ñà-xiñùhù dòcò-ndà cuàhà iñàha (veheñùhu), te cahmi stná-ndà quisi nduú promesa xi-nda. Doco mate ducan ni cahvi-ndayá, mà cúí dacúxíóámà cuàchi-nda nùù sàxìnítùníní-ndà. ¹⁰ Vàchi cuisì cáhàn ley mà sàhà índù comida xiñuhu cuxi-nda, te ò índù ñà-coho-nda, ò nansa icúmí ndoo traste xi-nda, xì nansa icúmí-ndá cuchi-nda; cuisì sàhà ñà-íá ñuhíví yohó-ní cáhàn ley mà. Vàchi nì chitnùní ini Dios ñà-cuisì cundiaàmà nùù-ndà dècuèndè quivì quee inga ley saa xí-yá.

¹¹ Doco vichi sà-íá Cristu, te mii-yá nduú-yá dùtù xi-nda sàhà-ñá cui nihítáhvi-ndà ñà-ndiaha ìí xí-yá. Te xinúcuáchí-yá ini iin veheñùhu có-íá ñuhíví yohó, vachi màdì ndahà nèhivì nì cùyúcàn, ñàyùcànduá chicá ìí-ñá, te chicá ndiaha stná. ¹² Te mii-yá, iin xichi-ni nì quihvi-ya ini lugar chicá ìí yucán, doco màdì nì chelù, ò nì litú nduá nihí-yá nì quihvi. Còò; divi nì mii-yá nduá nì sàha-ya, te sàhámà vátùnì nì nihì-yá nansa càcu dahuun-nda nicanicuahàn. ¹³ Vachi nèhivì (antes), nú sàni quida-ne iin falta nùù ley xi-ne, te có-íá ndoo ga-nè (nacua cachí ley mà), dandu xíhì buey, o xíhì litú, te xíxìn stná iin chelù dñí, te nandúú-si nahi mii yàà. Dandu sódò nsiquin dùtù nì quisi mà, xì stná yàà mà dìquì nèhivì mà, dandu ñà-sàni ndañuhu falta xi-ne cundua. Sàni ndundoo-ne iyuhu, mate cuisì cuerpu xi-ne, (màdì anima-nè). ¹⁴ Te nú ducán nìsa (quida nèhivì xì nì quisi), dandu na cuahà gá más ndiaá nì Jesús sàhà-ñá ndoo cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi cuàhàn dandáñúhú dahuun xi-nda nì cuí. Vachi sàhà-ñá itiacú anima-yà nicanicuahàn, ñàyùcànduá nì sàha-ya meru vida xi-ya ña-cundua na iin promesa; te promesa ndiaha ndisa nduá, vachi còò ni-iin cuàchi nì quidá-yá. Pues sàhà nsidaájàn, sàvátùnì cunucuachi víi-nda nùù mii-yá íá nicanicuahàn. ¹⁵ Vachi sàhà ñà-nduá nì quida (Dèhemani-yá) Jesús, nì sàha-ya inga ley saa xí-yá sàhà ñà-vàha xi-nda. Mate ní quida nèhivì falta ñà-cónì chívàha viì-né ley primeru mà, doco nì xíhì Jesús nì dànáà-yá sàhà nsidaa falta mà, te vichi vátùnì cundiatú anima nsidaa ana caná-yá; vátùnì nihítáhvi-né ñà-vàha xi-ya dècuèndè nicanicuahàn.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà ndutahví dèhe-nda biene xi-nda, dandu tìaa-nda iin tutu cachí nansa ndutahví-né. Doco fuerza cundiatu-ne dècuèndè nú sàni xíhì-ndà, ¹⁷ vachi mate sàni tìaa-nda tutu mà, mà cundiaá` dècuèndè cachi sàà cui-ndà; có-ndiaá` na itiacú ìí-ndà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, na ní sàha Dios ley sàhana ma, nì chitnùní stná ini-yá ñà-cui quisi, te cuitià nì-sí. ¹⁹ Vachi (ducán cachí nùù tutu ìí), nì nsíhì nì cchitnùhu Moisés xì nèhivì nsidaa palabra nduú ley mà, dandu nì tnii-ne idi cuahá, xì yùcù nani hisopo, te nì dandàxìn-néà xì nì chelù xì nì simbee, te nì dàcà stnahá nsidaámà xì tècuí,

dandu nì sòdò nsìquìn-nè ndutè mà dìquì libru ìì xí-yá, xì dìquì nsidaa stná nèhivì itá yucán. ²⁰ Te nì cachi-nè: “Sàhà nìì yohó sàni saquin Dios iin ley ñà-chivàha-nsia vichi”. ²¹ Daaní, davani nì sòdò nsìquìn stná-nè nìì mà inicutu ini veheñùhu sìcoto mà xì nùù stná nsidaa còhò xichúùn dùtù nùù chuun xi-ne. ²² Vàchi cachí ley mà ñà-casi nsidaa iñàha icúmí còdò nìì mà icà-xí, te ducán ndundoa nùù Dios. Vàchi cunaha-nsiá, mà sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà ni-iin cuàchi-nda nú còdò nìì nì xítìà.

Nansa nì sàha Jesucristu vida xi-ya sàhà-ñá cuxio cuàchi-nda

²³ Ñàyùcàndúá, na sácuahàn Moisés dahî-né veheñùhu sàhana ma, vátùni nì xichuún-né nìì quisi, vachi veheñùhu ñuhivì yohó-ní nì sandua, te cuisì ejemplu uun nì sanduu stná, cóni sándúá veheñùhu ndisa xi-ya iá ansivi. Doco meru vehe ìì-yá iá yucán, promesa chicá ndiaha xiñuhá, màdì cuisì nìì quisi. ²⁴ Ñàyùcàndúá, vichi sàni nasaa Jesús ndè meru ansivi ñà-màcuìn-yà nùù Dios sàhà-ndà. Màdì veheñùhu ñuhivì yohó nduú lugar ndé nì nasaa-yà, còò; vachi cuisì ejemplu uun nduú veheñùhu ñuhivì yohó, có-nduú ndisa-ña vehe ìì nì quidavàha mii-yá ansivi. ²⁵ Dùtù cusáhnû raza-ndà Judea, na quíhvi-ne ini cuarto chicá ìì xí veheñùhu, nìì (quisi) nihí-né sàhàn, màdì nìì mii-né. Te cuià cuià quidá-né ducán. Doco Jesús, còò; có-xiñùhù cuàha-ya vida xi-ya cuàhà xichi, còò. ²⁶ Vachi nú ducan nì cúndúá, dandu cuàhà gá xichi icúmí-yà ndoho-ya dècuèndè na ní sàcòo ñuhivì xì ndè vichi ni cui. Doco còò, vachi na ní xinu tiempu antes, dandu nì quixi-ya ñuhivì yohó, te nì sàha-ya vida xi-ya, doco cuisì iin xichi-ni nì xihì-yà, vachi nì dànaà nsihí-yá sàhà-ndà, te nì nihì-yá nansa cuxio dahuun cuàchi-nda. ²⁷ Vachi divi nacua icúmí nsidaa nèhivì sàà-nè cui-nè iin xichi, te después nsidandaà Dios sàhà-né, ²⁸ divi ducaní stná Cristu, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì nacuida-ya cuàchi cuàhà gá nèhivì. Dandu después icúmí-yà naxicocuìn-yà ñuhivì yohó, doco màdì gá sàhà-ñá (ndoho-ya sàhà) cuàchi-nda; còò. Cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-càcu nsidaa ndohó nèhivì ndiatú naxicocuìn-yà cundua mà.

10

¹ Ley sàhana ma, màdì meru ñà-chicá ndiaha ìì xí Dios nì sándúú ndisa; cuisì nì cachitnùhu uan ñà-después icúmí quixi ñà-ndiaha ìì ndisa xi-ya. Ñàyùcàndúá, mate nicanicuaàn dócò ìì-né promesa cachí ley mà, te cuià cuià quidá dùtù ducán, doco mà cúì ndoo cuàchi nèhivì sàhàn nùù (veheñùhu) sàhámà. ² Vachi nú jaan, dandu mà cuàha ga xì promesa mà, vachi mà dándóhò gá cuàchi nèhivì sàxínitnùnì-nè nì cui. ³ Doco vichi, sàhà-ñá cuià cuià sàha ìì-né promesa (cachí ley)

mà, ñàyùcàndùá nsinúú ini-nè iá ìì cuàchi-ne. ⁴ Vàchi sàhà nìi buey, ò nìi sìmbee, mà nunca cui cuxio cuàchi ni-iin nèhivì. ⁵ Ñàyùcàndùá, na ní quesaa Jesucristu ñuhivì yohó, dohó nì cachi-yà xì Yuamáni-yá:

Mii-ní, màdì promesa nduá cuní gà-ní cuàha nèhivì mii-ní. Màdiá cui quisì coco gà-si nùù-ní nduá cuní-ní. Còò. Ñàyùcàndùá vichi sàni quidayucùn-ní iin iquicúñú cucumí. ⁶ Vàchi màdì quisì nì xìxìn, ni màdì inga clase promesa sàhà cuàchi nduá cudfi inì-ní sàhà-xí; còò. ⁷ Dandu yùhù, nì cachi: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, nacua cachí tutu ìì sàhí, Dios mío”.

⁸ Cunaha-nsiá, jaàn nì cachi Dios ñà-có-cudfi gà ini-yà sàhà promesa sàhatahvì nèhivì, ni có-cudfi gà stná ini-yà sàhà quisì sahmí-né; còò, có-cudfi ini-yà sàhà ni-iin ñà-jaàn nì sàha-ne sàhà cuàchi-ne, mate divi nduá cachí ley (primeru-mà) cuàha-ne. ⁹ Daaní, después nì cachi Jesucristu: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, Dios mío”. Pues ñà-jaàn cuní cachi cuàhàn-yà dandáñúhú-yà ley primeru mà, te caquin-yà inga ley saa xí-yá. ¹⁰ Te sàhà-ña nì quida ndisa-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-yá, ñàyùcàndùá vátùni nduhì dahuun anima-ndà, vachi nì sàha-ya iquicúñú-yà nahi promesa ñà-danáa-yá sàhà-ndà. Iin xichi-ni nì quida-ya ducán, doco nicanicuahàn cundiaà.

¹¹ Quivì vichi itá dùtù raza-ndà, quidá-né chuun xi veheñùhu xi-ne; te nsiquivì sàha-ne cuàhà xichi promesa xi ley mà, mate mà nunca dacúxióá cuàchi-nda. ¹² Doco Jesús, còò, iin xichi-ni nì danáa-yá sàhà cuàchi-nda, te nicanicuahàn cundiaàmà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuahá Yuamáni-yá, ¹³ te ndiatú-ní-yá dècuèndè cundee dahuun-yamà nùù nsidaa ana xiní ùhì xí-yá, te cusahnú-yá nùù-né. ¹⁴ Vachi iin xichi-ni nì danáa-yá (sàhà cuàchi-nda), dandu nicanicuahàn icúmí ndee vaha nsidaa ana sàni ndoo cuàchi anima-xi. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná Espíritu ìì xí-yá. Vachi primeru nì cachi Stoho-ndà Señor palabra yohó:

¹⁶ Tucu coo ley saa icúmí cuàhi nècuàchìmà quivì nùù-xí, cachí, vachi meru ini anima-nè icúmí nacoo dahuin ley mà; meru ini sàxínítnùni-nè icúmí chihà.

¹⁷ Dandu después cachí-yà:

Ndè nicanicuahàn mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, cunaha-nsiá, nú sàni ndutu dahuun cuàchi-nda, còò gà necesidad cuàha-nda ni-iin ga promesa ñà-danáa xì sàhà-ñá.

¹⁹ Sàhà ñà-jaàn, có-yùhí gà-ndà datnátuu-nda anima-ndà nùù Dios, mate iá-yà lugar xi-ya ndé chicá ìì, vachi sàhà nìi

Jesús sà-nùná ichì, ñánì. ²⁰ Na iin ichì saa nduá, te divi mii-yá nì quidayucun xán, vèchi sàhà-ñá itiácú ndiaha-yá, ñàyùcàndùá iá ichì mà. (Antes iin sìcoto nìsa sadi nihni ndé nduú lugar chicá ì xí Dios, doco) sìcoto mà, ejemplu sàhà cuerpu xi Jesús nì sandua, (vèchi na ní xihì-yà), divi sàhà ñà-jaàn nì nihì-ndà nansa yàha-nda nùu Dios. ²¹ Te vichi sà-icúmí-ndá iin dùtù ndiaha chindéé xí nsidaa ndohó ana nduú dehe ndisa-ya. ²² Ñàyùcàndùá, màsà yúhí-ndà datnátuu-nda anima-nda nùu-yá. Iin-ni ni cúníhnú ndisa ini-nda mii-yá; ni cúníndísá víi-ndayá, màsà cúcáhán-ndá a jaan á coó. Vèchi sàhà-ñá nì xitià nìi-yá, ñàyùcàndùá sàni ndundoo sàxìnítùnì-nda, te có-dàndòhó gá-ndó; te ducán queámà na ian sàni xichi-nda tècuì limpiu.

Màsà nándodó-nda ichì-yá

²³ Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn xiñuhu cunchicùn vii-nda ñà-ndùá xiníndísá-ndá; iin-ni ni cúníhnú vaha ini-nda ñà-jaàn. Màsà dáma sàxìnítùnì-nda, vèchi sàni sàha-ya palabra xi-ya, te mà dándáhvì-yàndó. ²⁴ Te xiñuhu stná nanducu-nda nansa nacuahandee stnahá ini-nda sàhà-ñá chicá más ni cúcúu stnahá ini-nda sàhà-nda, te quida vii-nda xì ñanitnaha-nda. ²⁵ Ni màsà nácóó-ndá ñà-nataca-nda na ian quidá dava nèhivì. Còó; vichi chicá xiñuhu cunuù stnahà-nda, te nacuahandee stnahá ini-nda, vèchi sà-índéhe-nda chicá sà-cúyátní quivì (naxicocuñi-yà). ²⁶ Vèchi cunaha-nsiá, nú sàni cundaà vaha ini-nda nansa iá ichì ndàcuisì-yá, doco quidá canúu ìi-nda cuàchi-nda, dandu còó cá ni-iin promesa cui danáa xì sàhà-nda. ²⁷ Ndé cuisì-ní ndóo ga ñà-yúhí cuaá-nda, vèchi vaxi castigu cahnú, vaxi ñuhu níhi coco nsidaa ana có-ndòó ladu xi-ya. ²⁸ Nèhivì sàhana, nú nì cahíchi ini-nè ley xi Moisés, dandu fuerza cui-nè nú ndoó ù ò ùnì testigu cachí nansa ni cuu, te nú ducán, dandu còó iin ni cuhí ini xì-né na ní xihì-nè. ²⁹ Doco nú meru Dèhemanì Dios nduú ana cahíchi ini iin nèhivì, dandu ¿nansa tuxí ini-nsia cuu? ¿Amádi cuàhà gá más castigu icúmí-nè nihì-né? Vèchi nú có-quidáñúhú-nè ñà-nì xitià nìi ndiaha-yá, dandu cahnú sàstnùhù coo castigu xi-ne, vèchi sàhà nìi mà nì ndoo anima-nè, te sàhà stná mà nì saquin Dios iin tratu xì-né. Daaní, stná Espíritu ìi xí Dios, gracia nì quida stná-yà xì nècuàchìmà, doco nú vichi cutu nì cahíchi ini-nè nsidaámà, dandu ndahví-nè. ³⁰ Ináhá-ndá ñà-divi Dios nduú ana nì cachi xì-nda dohó: “Mii quidá tocar nachitacùhá sàhà falta xi nèhivì; còó cá ana icúmí nacuahà xi-né castigu”. Te cachí stná (tutu ìi) ñà-divi mii-yá icúmí-yà nsidandaà-yà sàhà cuàchi nèhivì xì-yá. ³¹ Cunaha-nsiá, tnùndoho cahnú cundua nú ni níhi nèhivì castigu nùu ndahà Dios iá nicanicuahàn.

32-33 Doco mii-nsiá, xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa nì cuu xi-nsiá quivì primeru na lácà nì dàtnùù-yà sàxínítnùní-nsià, cuàhà tnùndoho nì yàha-nsia. Dava xichi nì canàhá nèhivì xì-nsiá, te dava xichi nì dàndòhó stnà-nè mii-nsiá nùù tàcà nèhivì. Te dava xichi cuisì-nì nì quida-nsia acompañar nècuàchì nì ndoho ducán, doco calma nì quidandee inì-nsia sàhà nsidaámà. ³⁴ Te na ní sàcùndiadi stnà compañeru-nsià, dandu nì indehè ndahví-nsiànè; te na ní candiaa nèhivì biene xi-nsia, (cónì cùhúún inì-nsia), còò, duha nì cudì inì-nsia, vàchi ináhá-nsiâ, ndè gloria xi Dios chicá cuàhà iñàha icúmí-ndá, te chicá ndiaá` mà, vàchi nicanicuahàn cunaha-ñá. ³⁵ Ñàyùcàndüá, iin-ni ni cúníhnú vàha ini-ndà (ichì-yá), màsà nácóó-ndáñâ, vàchi iin ñà-vàha cahnú icúmí-ndá nihi-ndà nùù-yá. ³⁶ Iin-ni ni cúnchícùn cuéyàà-ndà ichì mà, vàchi nú sàni nsihi nì quida-nda nsidaa ñà-ndüá cuní Dios quida-nda, dandu nihi-ndà ñà-ndiaha ì sàni cachi sahnú-yá xì-ndà.

³⁷ Vàchi dohó cachí tutu ì:

Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocuñn-yà: làcà sacu tiempu cumáni gá; mà cuéé gà-yà. ³⁸ Te (cachí stnà-yà): “Nèhivì vàha xi, nú xiníndísâ vàha-ne yùhù, dandu nihi-né vida ndiaha. Doco nú ni ndédúmá ini-nè, dandu ni-yuhu mà ndóo inì sàhà-né”, cachí-yà.

³⁹ Doco ndohó, có-ndùù-ndà nèhivì ndedúmá ini-xi, vàchi nú jaan, ndañuhu anima-ndà. Còò, nèhivì xiníndísâ nduu-nda, ñàyùcàndüá icúmí-ndá càcu-nda nùù-yá.

11

Xiñuhu cunindisá víi-nda

¹ Nú ndisa xiníndísâ vàha-nda Dios, dandu cuní cachàmà ñà-níhnú cuisì ini-ndà icúmí cuu ndisa ñà-ndüá ndiatu-nda. Te nú xiníndísâ-ndá ducán, dandu quidá stnà-ndà cuenta na ian sà-íá ndisa ñà-tañáha ga cuninùù-ndà. ² Te divi ñà-jaàn nduú stnà ñà-ndüá nisa quida xii-ndà sàhana, nì xinindisá-né mii-yá, te nì ndee vàha-ne nùù-yá.

³ Ndohó, xiníndísâ-ndáyâ, te sàhájàn vátùni cundaà ini-ndà nansa nì quidavàha-ya ñuhivì, cuisì nì càhàn-yà, te nì sàcòà; ñàyùcàndüá, indéhe-nda iá ñuhivì vichi, doco màdi ñà-tùì cundehè-ndà ndüá nì cuyucàn; còò.

⁴ Daaní, Abel, na ní sàha-ne Dios promesa xi-ne, chicá nì sandiaámà nùù promesa nì sàha Caín. Te ¿índù chuun chicá ndiaámà? Divi sàhà-ñá nì xinindisá nècuàchìmà mii-yá. Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà: “Sàni ndee vàha Abel nú; cudì inì sàhà promesa xi-ne”. Ñàyùcàndüá, mate còò cá Abel mà, doco dècuèndè vichi iá ì fama-nè ñà-nì xinindisá-néyà.

⁵ Daaní, Enoc tu, nì xinindisá stnà-nè mii-yá, te vivu nì sàà-nè nùù-yá, cónì xíhi-nè, nì ndañuhu uun-ne (nùù nèhivì),

vàchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì ndiachi-né dècuèndè ndé iá-yà. Te cachí tutu ì, ducán nì cuu xi-né ñà-nì cudii guá ini-yà sàhà-né. ⁶ Doco nú có-xiníndísá-ndá, dandu mà nunca cudii ini-yà sàhà-ndà. Vàchi nú cuní-ndà sàà-ndà nùu-yá, dandu fuerza cunindisa-nda iá ndisa-ya, te seguru datnúu-yà sàxinítnùnì nsidaa ana nandúcú ndisa-xi-yá.

⁷ Daaní, stná Noé, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní cachitnúhu-ya xi-né ñà-ndúá icúmí cuu quiví nùu-xí; ñàyùcàndúá, nì quida-ne ñà-ndúá nì cachi-yà, nì quidavàha-ne iin barcu cahnú sàhà-ñá càcu-ne, mii-né xì stná nèhivì vehe-ne. Ducán nì quida-ne, te ñà-jaàn claru nì tùi ñà-cónì quidá víi dava ga nèhivì ñuhiví. Doco mii-né, nì ndee vaha-ne nùu-yá ñà-nì xinindisá-néyà.

⁸ Daaní, stná Abraham; nì xinindisá stná-nèyà, te ñàyùcàndúá nì quee-ne cuàhàn-nè na ní cana-yanè ñà-cùhùn xicà-né inga ñuu ndé icúmí-né sàà-nè cunduu-ne stoho nsidaa ñà-íá yucán. Ñàyùcàndúá, nì inini-ne ñà-ndúá nì ndacu nuè-né, mate có-cùndáà ini-nè índù cùhùn-nè. ⁹ (Dandu nì sàà-nè) ñuu ndé nì cachi Dios xi-né mà. Yohó te yucán nì ìa chii-né ñuu mà, nihnú ini-nè nduú-né nècuàchì inga ñuu, doco siempre iin-nì xiníndísá víi-néyà. Cuisi vehe sìcoto nì sanduu vehe-ne, te divi clase vehe yucán nìsa xichuún stná (dèhe-ne) Isaac, xì stná (dèheñani-né) Jacob. Cunaha-nsiá, stná nècuàchì yucán, iin-nì nì sandiatu stná-nè cuu xi-né ñà-ndúá nì cachi Dios xì Abraham antes. ¹⁰ Vàchi nècuàchì mà, (na ní quee-ne ñuu-nè), nandúcú-nè iin ñuu sàni quidavàha-ya; vàchi nihnú ini-nè iá iin ñuu nì chitnùnì ini mii-yá coo, te fuerte ndisa cimientu xan.

¹¹ Daaní, stná (ñahàdìhí-nè) Sara, nì xinindisá stná-nè mii-yá. Mate sáyâha ga sahnú-né, doco nì nihítàhvì-né valor ñà-coo iin mée xi-ne, vàchi antes sàni cachi sahnú Dios xi-né, te ñàyùcàndúá nì tùinuù iin dèhe-ne, vàchi xiníndísá-né mà nunca dandahví-yànè. ¹² Ñàyùcàndúá, mate sàsahnú cuàha Abraham, doco nì ìa iin dèhe-ne, te sàhà imindaa dèhe-nemà nì sàà-nè nì sàcùnduu-ne yohòtéhè cuàhà gá mil nèhivì; cuàhà sàstnùhù nèhivì nì nduu-ne nahi cuàhà sìtnùu ansiví, ò ñusì ndiquin yuhù mar, vàchi mà cù nandiahvia.

¹³ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàni nacani xì-nsiá sàhà-ximà, iin-nì nì xinindisá víi-né mii-yá dècuèndè nì xihì-nè. Te mate cónì sàà-nè cuninùu-né cuu ndisa ñà-ndúá nì cachi Dios xi-né, doco iin-nì nì xinindisá-né, mate tàyoá, te nì cudii ini-nè sàhà-ñá, vàchi (nì cundaà ini-nè) màdì ñuu ndisa-ne nduú ñuu-nè ñuhiví yohó, ñàyùcàndúá nì cachi-nè xì nèhivì ñà-cuisì-ní yáha uun-ne ñuhiví yohó. ¹⁴ Te nú ducán cachí nèhivì, dandu náhà claru inga ñuu nduá nandúcú-nè, iin ñuu ndé cunduu ñuu ndisa-ne. ¹⁵ Te nú cuàhàn-nè nsinuu

ini-nè ñuu-nè primeru nì cùí, dandu vihini naxicocuñ-nè yucán. ¹⁶ Doco còó, cóni núhù-nè, vàchi nì cuni-nè cundoo-ne iin ñuu chicá ndiaha, divi ñuu mii-yá iá ansivi. Te sàhà-ñá (nì xinindisá-né ducán), ñàyùcàndùá có-ndùcáhán-yá cachí-yà ñà-ndùú-yá ana cahvi-né, vàchi sàni quidayucun-yà iin ñuu (ndiaha) ndé cundoo-ne (xi-yá).

¹⁷ Daaní, después, nì cachi Dios xi Abraham ñà-nì cuáha-ne dèhe-ne Isaac cunduu-tè iin promesa. Ducán nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ini-yà a cunini vii-néyà, á coó. Te (nì quida-ne cumplir), nì xinindisá-né mii-yá, dispuestu nì ìa-ne ñà-cunduu dèhe-ne promesa, mate mindaa-té nùù-né, te mate antes sàni cachi sahnú Dios xi-né ¹⁸ ñà-divi nùù tèchii Isaac mà icúmí quee cuàhà descendencia xi-ne. ¹⁹ Doco nì cundee ini-nè ñà-vàtùni danátíacú-yàte nú ni cui-te. (Te ñà-nì càcu-tè) nì ndòo-tè vivu nùù-né, ñàyùcàndùá vátùni quida-nda cuenta na ian ndisa, sàni natiacù-te.

²⁰ Daaní, después (nì cundaà ndisa inì-xi) ñà-xiníndisâ stná Isaac mà mii-yá, vàchi cuàhà gá ñà-ndiaha fì nì cachitnùhu-ne xi (ùì dèhe-ne) Jacob xi Esáu sàhà nansa icúmí cuu xi-né quìvì nùù-xí. ²¹ Daaní, Jacob mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-ítúú cuàhàn-nè cui-nè, dandu nì càhàn-nè xi iin iin dèhe José, nì cachitnùhu-ne xi dèheñani-né mà ñà-icúmí-tè nihì-té cuàhà ñà-vàha ndiaha nùù Dios. Ducán nì cachi-nè, naquímànì-né Dios, te itúú-né nùù bastón xi-ne. ²² Daaní, José mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-ítúú cuàhàn-nè cui stná-nè, nì cachi-nè ñà-seguru icúmí caquee libre nsidaa nècuàchì raza-nè Israel nùù ñuu Egipto. Te nì nacoó stná-nè órden nansa quida nèhivì xi iquícúñú-nè nú sàni xihì-nè.

²³ Daaní, stná yuadíhí Moisés, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní tùinuù dèhe-ne mà. Te nì caxini-nè cuahani iá-vè, ñàyùcàndùá mate sàni dàndacú rey cui-vè, doco cóni yúhì-nè; ùni yòò nì ìa dèhé-vè nì quida-ne.

²⁴ Daaní, stná Moisés mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te sàhámà na sàni sahnú-ne, cóni cùnì-nè cachi gá nèhivì ñà-dihi-né nduú dèheyoco rey. ²⁵ Còó, chicá nì cudii ini-nè cùhùn-nè cutnahá-né xi nèhivì xí Dios, mate cuàhà gá nì ndòhó-né, te màdiá ndòo-ne (ndé iá-nè), te quida-ne ñà-vico siquini iá ñuhivì yohó, vàchi cuisì sacù-ni tiempu coo ñà-vico ma. ²⁶ Chicá nsiha ichì Cristu ni cúnchícùn-nè nihnú ini-nè, mate ni càhìchì ini nèhivì-né; te cóni xího stná-nè ñà-cuicà ñuu Egipto yucán, vàchi iin-ni nihnú ini-nè ñà-cuisì nùù Dios icúmí-nè nihitáhvi-né cuàhà ñà-ndiaha fì.

²⁷ Daaní, na ní quee-ne ñuu Egipto mà cuàhàn-nè, divi sàhà-ñá xiníndisâ-né mii-yá nì sandua. Ni cóni yúhì-nè ñà-nì xidà guá ini rey dandacú yucán, vàchi iin-ni nchícùn vii-néyà

na ian xinínùù-néyà, mate có-tùì-yá indéhe-nda. ²⁸ Daaní, ñà-sàni xinindisá-né mii-yá nduú stná na ní quida-ne vicò pascua primeru, mii-né xì nèhivì raza-nè, te nì dàcáa-ne nìi (lelù icà yehè-né) sàhá màsà cúì dèhe sahnú-né quida ángel yàha yucán. ²⁹ Daaní, na ní yàha-ne Mar Cuahá, te nì nduhìchí cahà mar mà nahi ñuhù íchí, divi sàhá-ñá nì xinindisá-né Dios nì sanduu stná` mà. Doco tè-ñuu Egipto, na ní cuni stná-te yàha-tè yucán, dandu nì càhà nsihi-tè.

³⁰ Daaní, sàhá-ñá nì xinindisá stná nèhivì raza-ndà mii-yá, ñàyùcàndùá nì nacununduu-nè ñuu Jericó ùsà quivì, te nì caà nama ndiadí nùù ñuu mà. ³¹ Daaní, stná nècuàchì ñahà nani Rahab, mate cuahà tiàa nì xìcanuu xi-né (antes), doco nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè mii-yá, vàchi na ní techuún Moisés iin ùì tiàa ñà-nacunì-te nansa iá ñuu nècuàchìmà, dandu nì chindee-néte. Ñàyùcàndùá, cóni xìhì-nè nahi nèhivì dava ga có-xinínísá.

³² Pues vichi có-xìñùhù cachi guè (sàhá nèhivì sàhana ma), nì mà sàà stnáì nacani nsihi xì-nsiá sàhá nsidaa-né, divi sàhá Gedeón, xì sàhá Barac, xì Sansón, xì Jefté, xì David, xì Samuel, xì sàhá stná dava ga nècuàchì nìsa cahàn cuenta xi Dios. ³³ Cunaha-nsiá, divi sàhá-ñá nì xinindisá nsidaa nècuàchìmà mii-yá, (ñàyùcàndùá nì quida-ne cuahà obra ndi-aha). Dava-ne nì cundee-né nùù nsidaa nèhivì ndoó inga ñuu. Dandu nì cusahnú víi-né, te nì nihì-né ñà-vàha nì cachi sahnú Dios xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùù nsicaha, cóni sàxí-siné. ³⁴ Te dava stná-nè, nì cundee-né nùù ñuhu xìxìn, cóni quidá dañùà xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùù nèhivì cuahàn cahni xì-né xì espada nì cúì. Stná nècuàchì còò fuerza xi, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì ndufuerté-nè, vètuni nì nacuahandee ini-nè, te na ní caquixi soldadu inga ñuu, vètuni nì chindee-né mii-né, te nì taxi-né nsidaa tèmà. ³⁵ Stná nècuàchì ñahà, nì xinindisá stná-néyà, te ñàyùcàndùá nì nihítáhvi dava-ne nì natiacu iin nèhivì vehe-ne. Doco dava stná nècuàchìma, nì dándòhó nèhivì-né, te nì xìhì-nè; vihini dacácu-tèné nì cúì (nú nì nácóó-né ichì-yá); doco còò, cóni quidá-né ducán, vàchi cunì-nè nihítáhvi-né iin ñà-vàha chicá ndiaha, divi ñà-natiacu-nè. ³⁶ Daaní, dava stná nècuàchì sàhana ma, cuahà gá nì sàcùndiaa nèhivì-né, te nì ñàhni cuì stná-nè. Te dava stná-nè, nì sàcùnuhni stná-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè. ³⁷ Te dava stná-nè, nì sahnì nèhivì-né xì yùù, ò machete. Te dava-ne, serruchu nì quedava-ne. Cuahà gá nì candoho-ne nì quida nèhivì. Ñàyùcàndùá, yohó te yucán nì xìcanuu ndahví-nè, nìsa idáhvi-ne xì cuisì iin rii ò simbee, vàchi ndahví dahuun-ne, cuahà tnùndoho nì xini-nè; quini nì dándòhó nèhivì-né. ³⁸ Nì xìcanuu ndahví-nè yucù dānā, ò inga xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì caquidi-nè ini

cueva, ò ini iin chìcòhò cahnú. Ducán nì cuu xi-né mate chicá ndiaá-nè nùù nsidaa gá nèhivì ñuhiví. ³⁹ Doco nsidaa nècuàchì sàhana ma, mate ní nihì-né nì ndee vaha-ne nùù Dios ñà-nì xinindisá-néyà, doco cónì níhítáhvi-né ñà-ndiaha ì nì cachi-yà (xì xì-ndà) antes. ⁴⁰ Còò, vàchi sàhà-ñá nihnú stná ini-yà ndohó, ñàyùcàndùá nì chitnùnì ini-yà ñà-dècuèndè quivì vichi coo iin ñà-chicá ndiaha nihítáhvi-ndà, dandu iin-ni nacuatnaha-nda xi nècuàchì yucán cundiatú anima nsidaa-nda.

12

Cuisì Jesús ni cundéhe-nda nùù-xí

¹ Vichi cuàhà sàstnùhù nèhivì (sàhana) sàni nacani xi-nda ñà-ndiaha guá iá (nú xiníndisá-ndá mii-yá). Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa iñaha sadí xì nùù-ndà. Nì nácóò-ndá nsidanicuu cuàchi quida-nda, vàchi ñà-yucán nduá dacá xi dìni-ndà. Iin-ni ni cúnchìcùn vii-ndà mii-yá inii vida xi-nda; nacua quidá nècuàchì dadavá stnahá xinú carrera, ducán xiñuhu nacuaàhandee ini-ndà. ² Iin-ni ni cundéhe-nda nùù Jesús, vàchi sàhà mii-yá nì quesaha-nda xiníndisá-ndá ichi-yá, te divi-ya icúmì chindee stná xì-ndà ndè cachi xinu vida xi-nda. Te mate nchìca cruz nì ndoho-ya, doco cónì ndúlócô-yà na ní cahìchì ini nèhivì-yá ñà-nì xihì-yà ducán, vàchi ináhá-yá, después icúmì-yá sàà-yà coo-ya contentu. Daaní, (mànuhù-yá gloria), te yucán nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

³ Pues vichi xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cuu xi-yá, cuàhà gá nì quida quini nèhivì cuáchi xi-yá, doco nì quidandee ini-yà. Ñàyùcàndùá, nsinuu inì-nsia ñà-jaàn, còtó cucahan-nsiá mà cundéé gâ inì-nsia, te cuhuun inì-nsia. ⁴ Vàchi ñà-ndàà nduá, cuàhà lucha fuerte sàni quida-nsia ñà-màsà cundéé nèhivì cuáchi ma nùù-nsiá, doco ni-iin-nsia tàñáha ga cahnì-né. ⁵ Doco nacua indéhì sàni nandòdó-nsiá nansa cachí Dios nùù tutu ì ndé cáhàn-yà xì-ndà na iin yua-nda. Pues dohó cachí-yà:

Hijos míos, màsà cúñáñá-nsiâ nú náni-nsia nùù yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor; còò, ni màsà cùhúún stná inì-nsia nú sàni sàhi-nsià iin conseju tii.

⁶ Vàchi Stoho-nsià nduí, te cuú inì sàhà nsidaa-nsiá, ñàyùcàndùá fuerza nàni-nsia, vàchi nsidaa ana sàni nacàxin ñà-cunduu-ne dèhi, icúmì-né ñàhni stná-né, cachí Dios.

⁷ Ñàyùcàndùá, xiñuhu quidandee ini-ndà na náni-nda nùù-yá, vàchi sàhà-ñá nduú ndisa-nda dèhe-ya nduájàn. Sà-ináhá-ndá, na cuati-nda, nsidanicuu-nda nì nihì-ndà conseju nùù yua-nda. ⁸ Doco quivì vichi, nú còò ni-iin conseju níhì-ndà

nùu mii-yá, dandu cuní cachàmà ñà-có-nduú ndisa-nda dèhe-ya, vèchi nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, ducán quidá-yá xì-né. ⁹ Vèchi yua-nda ñuhiví yohó, nìsa danáni stná-nèndó, te nìsa cahvi-ndané. ¿Amádi chicá ndiá ìcà-ndà cundoo stná-ndà sujetu nùu Yua-nda iá ansivi, te ducán ñihì-ndà cutiacu ndiaha-nda? ¹⁰ Vèchi sacu tiempu nì ndòo-nda nùu yua-nda ndoó ñuhiví yohó, te nacua cudí ini-nè, ducán nìsa danáni-nèndó. Doco mii-yá, cuisì sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nda nduá danáni-yàndó, te ducán cunduu ndisa-nda nèhivì ìi nahi mii-yá. ¹¹ Pues ñà-ndàà nduá, có-cudí ini-ndà na hora níhì-ndà conseju; tnùndoho nduá cahan-nda; doco nú sàni yàha, te sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà, dandu chicá ndiaha coo vida xi-nda, vèchi chicá vii sàni sàà-ndà nacani ini-ndà.

Cuàhà gá peligru ndàcàn nú cahíchi ini-ndà palabra cachí Yua-nda Dios

¹² Ñàyùcànduá, màsà cùndóo-nsiá cuhúún gá inì-nsia na ian nì còyo ndahàsàhà-nsiá; còo. Iin-ni nì nàcuàhandee ini-nsiá cuniá, ¹³ micuísì ichì váha-ya nanducu-nsiá sàhà-ñà màsà tucù iin nècuàchì tàcútùha vii cacanu nàcua ndiá ìcà-né. Te nú sà-íá iin ana tàcúndàà vaha inì-xi ducán, dandu nanducu-nsiá nansa ndufuerté anima-nè.

¹⁴ Nì cùndóo màni-nsiá xì nsidaa ñanìtnaha-nsia, te nì cuàhandee stná inì-nsia cunihnu ìi inì-nsia nicanicuahàn, vèchi nú có-nìhnú ìi ini-ndà, mà nunca sàà-ndà cuni-ndà nùu Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te cuidadu nì cùndóo stná-nsiá còtó nandòdó-nsiá gracia xi-ya, te sàà-nsiá nanduu-nsia nèhivì malu ndedúmá inì-xi, vèchi nacua quidá iin yohò yucù dànà, ducán cui quida stná nècuàchì malu, mate imindaa-né, doco vihini cunduu-ne dañu xi cuàhà gá nèhivì. ¹⁶ Ñàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia, còtó coo iin-nsia cùtòó xì ñahà, te ò iin ana có-ndùlócò-xì ichì ìi-yá na ian nì quida Esaú sàhana. Dèhe sahnú nì sanduu-ne, ñàyùcànduá, icúmí-nè ndutahvi-né cuàhà ñà-ndiaha nì cuí, doco nì dama-ne derechu mà sàhà cuisì iyuhu ñà-nduá nì xixi-ne. ¹⁷ Te ináhá-nsiá nansa nì cuu xi-né después, cóni níhì-né ndutahvi gá-nè ñà-ndiaha ma nùu yua-né, mate yáha ga nì cuni-nè ñihì-néa. Nì sacundahví-nè (nùu nècuàchìmà), te nì sacu fuerte-nè, doco mànicuí gá, vèchi cóni níhì-né nansa nadama-ne ñà-nduá sàni quida-ne mà.

Tucu iá ñà-nduá nì xini nèhivì sàhana na ní sàha Dios-nè ley primeru

¹⁸ Vèchi ndohó, cóni tnátuu-nda nùu iin yucù (ñuhiví yohó nacua nì quida nècuàchì Israel sàhana), vèchi yucù (Sinaí yucán), xíxàn, te iin tnúú ndúchí, có-tùnúú, te caná fuerte tàchì. ¹⁹ Te nì sivi stná corneta; dandu nì tiacu cáhàn fuerte mii-yá. Doco nèhivì mà, nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-màsà

cáhàn gà-yà xì-né ducán. ²⁰ Vàchi màni cúndéé gà ini-né quida-ne cumplir palabra nì cachi-yà. Te dohó nì cachi stná-yà: “Màsà náná-nsiá ìcà yucù jaàn, te ni quisì xí-nsiá, vachi nú ducán, dandu icúmí-nsiâ cahni-nsiási xi yúu, ò xì lanza”. ²¹ Cunaha-nsiá, yáha ga nì cayùhí cuaá nèhivì mà na ní indehè-né nansa nì cuu. Dècuèndè stná Moisés nì cachi-nè: “Ndé quidí cuisì ñà-yúhî guè”.

²² Doco ndohó, còó, vachi ichì yucù nani Siòn sàni quihin-nda vichi, vachi yucù yucán nduú ñuu mii-yá iá nicanicuahàn. Te Jerusalén Nsiaha Iá Ansivi, ducán nani stná ñuu mà. Te sàni sàà stná-ndà ndé ndoó tàcá cuàhà mìl àngel xi-ya, ²³ ndenihí vaha-neyà. Te sàni nacuatnahá stná-ndà xì nsidaa gá nèhivì xínduu dèhe-ya, divi nsidaa ana itándiaa quivì-xì ndé gloria xi-ya. Te sàni dàtnátuu stná-ndà anima-ndà nùu mii-yá ana icúmí nsidandaà sàhà nsidaa nèhivì, divi nduú Dios; te vichi iin-ni sànduú stná-ndà xì nèhivì nì ndee vaha nùu-yá sànahà, doco vichi sàni nihì stná-nè nì cundiatú ndiaha stná anima-nè. ²⁴ Vachi nùu Jesús sàni tnátuu anima nsidaa-nda, vachi divi mii-yá nduú ana cáhàn nihni sàhà-ndà, te nì saquin stná-yà iin tratu saa xi-nda, divi nduú ñà-nì xitià nùu-yá (sàhà-ndà); te cunaha-nsiá, chicá ndiaha quidá nùu-yá mà nùu nì Abel sànahà.

²⁵ Ñàyùcànduá, cuidadu ni cúndóó-nsiá ñà-màsà nácuáa-nsiá mii-yá ana cáhàn xì-ndà vichi. Vachi nú cóni cácu nèhivì sànahà na ní cahíchì ini-nèyà na ní cáhàn-yà xì-né ñuhivì yohó, dandu chicá mà cácu ndohó nú cahíchì ini-ndà palabra cachí-yà xì-ndà dècuèndè ansivi. ²⁶ Na ní cáhàn-yà antes, fuerte nì tnàa ñuhivì; doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà inga palabra yohó, cachí-ya: “Inga xichi icúmí datnái ñuhivì. Doco màdì cuisì ñuhivì yohó icúmí tnàa; còó, dècuèndè stná ansivi icúmí tnàa”. ²⁷ Te na ní cachi-yà palabra mà ñà-inga xichi icúmí tnàa, pues cuní cachàmà ñà-icúmí cuxio nsihi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhivì yohó. Doco nsidaa ñà-cuàhàn cunaha nicanicuahàn, icúmíâ ndòa. ²⁸ Vachi ñuhivì ì ndé icúmí-ndá cundoo-nda, mà nunca ndutá. Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu naquimanì-ndâyá sàhámà sàhà-ñá vátùni cunucuachi víi-nda nùu-yá nacua cuní-yà quida-nda, te cahvi víi-ndayá; màsà nácuìdiqui uun-nda ichì-yá, ²⁹ vachi nahi ñuhu níhi nduú-yá, te mà úhì cahmi nsihi-ya (ana cahíchì ini).

13

Nansa quida-nda, te cudii ini Dios sàhà-ndà

¹ Iin-ni ni cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà na ian iin-ni ñani xínduu-nda. ² Màsà nándodó-nda coo manì ini-ndà xì nèhivì cóyo vehe-nda, vachi dava nèhivì, ndé stná àngel xi Dios

nì dáyáha-ne vehe-ne, te cóni cúndàà ini-nè. ³ Te xiñuhu nsinuu stná ini-ndà compañeru-ndà xíndiadi vehecàa; te ducán quida-nda cuenta na ian cutnáhâ stná-ndà xì-né ndiadí-ndà. Te nú quidá quini nèhivì xì dava ga compañeru-ndà, dandu cundehè ndahví stná-ndà nècuàchìmà, vâchi na nèhivì nduú stná-ndà, te vihini cuu stná xì-ndà ducán iin quivì.

⁴ Daaní, xiñuhu quida tñũñuhu stná-ndà xì nècuàchì vehe-nda. Màsà quidá-ndá ni-iin falta xì inga nèhivì. Vâchi iin castigu fuerte cuàha Dios ana nchícùn xì ñahà, te ò ana cáhàn xì nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-xi.

⁵ Màsà xího-nda cucumi-nda ñà-cuicà ñuhivì yohó. Nacua sà-ìcúmí-ndá, xì ñà-jaàn-ní ni cúndóó-ndá contentu, vâchi sàni cachi-yà: “Yùhù, mà nunca nandòdí mii-nsiá. Mà nunca nacoò nihni mii-nsiá”. ⁶ Ñâyùcànduá, vâtùnì cáhàn ndee-nda, cachí-ndà:

Divi Stoho-ndà Señor nduú ana chindéé xí. Mà yúhî, vâchi còò ni-iñàha cui quida nèhivì xì’.

⁷ Daaní, xiñuhu nsinuu stná ini-nsia nècuàchì nisa idònùù nùù-nsiá antes, divi nècuàchì nisa dacuaha-xi-nsiá palabra ìì xí Dios. Xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa quida vii-né vida xi-ne, te iin-ni ni cúníndísâ stná-nsiá nahi mii-né.

⁸ Cunaha-nsiá, iin-ni iá Jesucristu, dècuèndè sàhana xi vichi, te nicanicuahàn.

⁹ Màsà cuàha-nsia chiyuhù nèhivì-nsiá ñà-cunchicùn-nsiá inga ichì có-ínáhâ-nsiá, vâchi cuàhà ichì tùcù iá chináhâ-nè; cuàhà gá ichì tàcùnì-ndà iá. Doco ndohó, chicá vâha cuisì gracia xi mii-yá ni cúníhnú ini-ndà, te ndufuerté anima-ndà, màdiá cunchicùn-ndà iin ley cachí sàhà cuisì índù comida cui cuxi-nda, vâchi nèhivì nacánì guâ inì-xi sàhàmà, còò ni-iin ñà-vâha xi anima-nè tavá-né.

¹⁰ Dùtù xinúcuáchí veheñùhu (xi raza-ndà, itiácú-nè ñà-nduú promesa xi nèhivì). Doco ndohó, iá stná promesa xi-nda, (divi nduú Jesús); doco nècuàchì veheñùhu ma, còò derechu xi-ne nihítàhvì-né ni-iñàha nùù mii-yá. ¹¹ Vâchi quisì nduú promesa sàha-ne veheñùhu ma, xítia nì-sí, dandu nihí dùtù-ñà sàhàn ndé nduú lugar chicá ìì, te quidá-néamà presentar sàhà cuàchi nèhivì. Doco iquicúñú quisì mà, còò; ndè fuera ñuu icúmíâ coca. ¹² Pues divi ducán nì cuu stná xì Jesús sàhà-ñà nihì nèhivì ndoo ndisa cuàchi-ne sàhà nì-yá. Vâchi fuera ñuu nì ndoho stná-yà. ¹³ Ñâyùcànduá ndohó, iin-ni ni cúnchícùn stná-ndàyá, mate icúmí-ndá nacoò-nda ñuu-ndà, te cahíchì ini nèhivì-ndó nacua nì quida-ne xì mii-yá. ¹⁴ Vâchi ni-iin ñuu iá ñuhivì yohó, mà cúnduá ñuu-ndà nicanicuahàn. Còò, iin ñuu quesaa quivì vâxi xi-nda nduá ndiatu-nda. ¹⁵ Ñâyùcànduá, nicanicuahàn ndiá icà-ndà ndenihì vâha-nda Dios sàhà ñà-nduá nì quida Jesús. Vâchi

na iin ofrenda xi-nda nùu-yá nduájàn na ndácùcahan-nda quèvì-yá, te naquímànì-ndàya.

¹⁶ Daaní, màsà nándodó stná-ndà quida-nda obra xì ñanìtnaha-nda, te chindee stnaha-nda, vèchi ñà-jaàn ndisa nduú promesa cudî ini-yà sàhà-xí.

¹⁷ Nsidaa ñà-nduá cachí nècuàchì idónuu nùu-nsiá, cunini-nsia, te cundoo-nsia sujetu nùu-né; vèchi inùu-né nùu-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xì anima-nsià; te icúmí stná-nè nacuàha-ne cuenta nùu Dios sàhà nsidaájàn. Ñàyùcànduá, cunini-nsianè sàhà-ñá cudî ini-nè quida-ne chuun ma, te màdiá dacúhúún ini-nsiànè; vèchi nú nì cúhúún ini-nè quida-nsia, mà cúí cunduamà iin ñà-vàha xi-nsia.

¹⁸ Càcàn tàhvì-nsiá nùu Dios sàhà-nsí, vèchi ináhá-nsí còò ni-iin cuàchi dandoho-xi-nsí, te iin-ni cuní-nsí quida viì-nsí nsidanicuú tiempu. ¹⁹ Ñàyùcànduá, sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-nì càcàn tàhvì cuáhà-nsiá sàhí sàhà-ñá chicá yàchì cui nasàí ndé ndoó-nsiá.

²⁰ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhivì quidá Yua-nda Dios, vèchi sàhà-ñá nì xìtià nì Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcànduá nì saquin Yuandiaha-yá iin tratu saa xì nèhivì, te nduámà iin palabra mà nunca nsihi, vèchi mate ní xihì Jesucristu, nì natiacu-yà nì quida Yuamànì-yá, te nì sàà-yà nì sàcunduu-ya Pastor ndiaha xi-nda. ²¹ Te vichi cahnú gá Dios nì sàà-nsià nihitáhvì-nsiá nsidanicuú ñà-vàha xi-ya sàhà-ñá cui quida-nsia cumplir ñà-nduá cuní-yà quida-nda; vèchi nú nì nácuàhandee ini-yàndó (xì poder ndiaha) xí Jesucristu, dandu vètuni quida ndisa-nda ñà-nduá cudî ini-yà sàhà-xí. ¡Ansivéhe cahnú-yá nicanicuahàn! Amén.

²² Yùhù sacúndáhvî nùu-nsiá, ñánì, màsà cúdúchí inì-nsia sàhà conseju tii sàni tiaì nùu-nsiá yohó, vèchi iin ùi-ni palabra nduá.

²³ Cunaha-nsiá, sàni quee ñani-ndà Timoteo vehecàa. Te nú ni quésáa yàchì-nè ndé ié` yohó, dandu cutnahá-nsí sàà-nsí ndé ndoó-nsiá.

²⁴ Cásàhúì xì nsidaa ana idónuu nùu-nsiá, cachi-nsià xì-né. Te cásàhú stnáì xì nsidaa gá nèhivì xí Dios. Daaní, nècuàchì ladu Italia cutnahá-xì yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

²⁵ Te nsidaa-nsiá, ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Santiago nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Santiago, iin ana xinúcuáchí nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xì nsi-ùxìn ùi dèhe yohòtéhè-ndà Israel, doco vichi inicutu ñuhivì sàni xitià-nsiá. Yùhù cásàhùì xì nsidaa-nsiá.

² Ñàni, xiñuhu cudii ini-ndà na yáha-nda nsidanuu clase tnùndoho. ³ Vàchi iin tnùndoho, prueba nduá a ndisa xiníndísá víi-ndayá, á coó. Te cunaha-nsiá, divi sàhà tnùndoho ma vátùni cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà. ⁴ Ñàyùcàndùá, iin-ni ni quidándéé ini-ndà ducán dècuèndè nihì-ndà vátùni cundee ini-ndà sàhà ndéni iñàha nì cui, dandu cunduu ndisa-nda nèhivì ì inì-xi nacua cuní-yà cunduu-nda, te mà quídámàni gá ni-iin ñà-vàha nù anima-ndà.

Nansa nihì-ndà cunchichí ndisa-nda quida Dios

⁵ Cunaha-nsiá, nú có-cùndàà ini-ndà nansa quida-nda, dandu ni cacán tàhvì-ndà nù Dios, te ducán cundaà vaha ini-ndà sàhàmà, vachi mii-yá, sáhatahvì-yándò ñà-nduá xiñuhu, mà dihndiá-yà, te mà cánàhá-yà xì-ndà. ⁶ Doco ni cúníndísá vaha-nda, te màsà nácàni ini-ndà a jáán, ò á coó, vachi nú ducán, dandu cunduamà na ian quidá tècuí mar, yohó te yucán ndiachi-té quidá tàchì. ⁷ Te nú divi ducán quidá stná ndohó, dandu màsà cúníhnú ini-ndà nihítàhvì-ndà ni-iñàha nù Stoho-ndà Señor. ⁸ Vàchi nèhivì mà-íin-ní nihnú inì-xi, mà nunca sàà-nè cutùha-ne quida vii-né nacua ndiá ìcà-né.

⁹ Ñàni, nú nècuàchì ndahví nduu-nda, dandu xiñuhu cudii ini-ndà, vachi cunaha-nsiá, nù mii-yá sàni nana ducún-ndà. ¹⁰ Doco nú nèhivì cuicà nduu-nda, te sàà-ndà yàha ndahví-ndà, dandu vátùni cudii stná ini-ndà sàhájàn, vachi nècuàchì cuicà, mà úhì ndañuhu yàchì-nè na ian cuú xì ita caná yùcù íá campu. ¹¹ Vàchi nú sàni xínu fuerte orá, te nì cuhìhni, dandu íchì yùcù mà, te ndáhvà ita-ñà, mà vícò gá íá-yà. Pues ducán íá stná xì iin nècuàchì cuicà, icúmí-nè ndañuhu yáchì stná-nè mahì chuun xi-ne.

Nansa xiñuhu quida-nda na yáha-nda tnùndoho

¹² Nansicáhán-ndá nú ni quidándéé ini-ndà na yáha-nda tnùndoho, vachi nú ducán, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nù Dios, te nihì stná-ndà iin ñà-vàha ndiaha xi-nda nù-yá, divi ñà-cutiacu-ndà nicanicuahàn, vachi ñà-jaàn nduá sàni quida-ya comprometer xì nsidaa nèhivì cuú inì-xi sàhà-yá.

¹³ Doco nú xího iin nêhivì quida-ne iin ñà-có-ndiàá, dandu màsà cáchí-nè Dios daxího xi-né. Còò, vâchi Dios, mà cúí xihò-yá quida-ya ñà-có-ndiàá, ni có-dàxího stná-yà ni-iin nêhivì quida-ne ducán. ¹⁴ Cunaha-nsiá, cuisì-ní ini anima mii-nda xího quini-nda ducán, te ñà-jaàn nduá dítâ xì-ndà ñà-cùnì-ndà quida quini-nda. ¹⁵ Daaní, nú ducán xího-nda quida-nda, dandu después sàà stná-ndà quida ndisa-nda iin cuàchi ma. Doco ¿índù fin cucumi cuàchi ma? Cuisì ñà-cahni dahuàn-ndó. ¹⁶ Ñâyùcàndùá, (cachí` xì-nsiá), ñani màní, màsà nunca cuàha-nda datúcù ni-iin nêhivì-ndó.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), nùu Yua-nda Dios iá ansivi quixí nsidaa ñà-vàha nùu-ndà, vâchi nsidaa ñà-ndiaha níhitáhvi-ndà, divi nùu mii-yá quixá. Te chicá datnúu-yà (sàxínítnùnì-ndà) nùu nsidaa ñà-tnùu iá ansivi. Doco mii-yá ni-iyuhu có-dâma-ya (nahi orá), vâchi orá, xicá-yá, te iá còndàhvi-yá, doco Dios, còò, mà dáma-ya. ¹⁸ Te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cunini-nda palabra ndàcuisì xí-yá sàhà-ñá ducán sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya; dandu nùu nsidanicuú ñà-ndùá nì quidavàha-ya, ndohó cunduu-nda ana chicá cudî ini-yà sàhà-xí na iin primicia ndiaha.

¹⁹ Ñâyùcàndùá, siempre xiñuhu cundoo tûha-nda cunini vâha-nda sàhà iñàha, te màdiá càhàn yàchì-ndà, te menos màsà cuídà yàchì ini-ndà, ñani màní. ²⁰ Vâchi nú ni cuídà ini-ndà sàhà iñàha, mà chíndéâmàndó quida vii-ndà nacua cuní Yua-nda Dios. ²¹ Ñâyùcàndùá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-lá quini, xì nsidaa stná ñà-có-ndiàá iá guá ñuhiví yohó, te ni màsà ndúcuéhê stná-ndà; còò. Iin-ni ni cúnìní-ndá palabra ndiaha xí-yá nì chiñuhu-ya ini anima-ndà, vâchi sàhà palabra ì mà vâtùnì càcu-nda.

²² Doco màdí cunini uun-nda palabra mà. Xiñuhu ñà-quida ndisa stná-ndàñá cumplir, vâchi nú coó, dandu cuisì-ní ñà-dàndàhvi-ndà mii-nda nduá. ²³ (Uun-ni queá) nú inínì-ndá palabra ì mà, te có-quidà-ndà ñà-ndùá cachá`, vâchi ducán queámà na ian indéhe-nda nùu-ndà nùu iin yùtátá, ²⁴ te xinì-ndà nansa iá-ndà, doco nú sàni quee-nda cuàhàn-ndà, dandu nándòdó-nda nansa iá nùu-ndà. ²⁵ Doco nú inínì víi-nda ñà-ndùá cachí ley ndiaha xí-yá, te có-nândodó-ndañá, iin-ni nchícùn-ndàñá, dandísá, icúmì-ndá níhitáhvi-ndà gracia ñà-chindee xi-nda. Te divi ley mà nduá tavá xi-nda libre (nùu cuàchi-nda).

Nansa xiñuhu quida-nda nú cahvi ndisa-nda mii-yá nacua ndiá icà-ndà

²⁶ Dava nêhivì, tuxí ínì-nè nchícùn vii-né religiòn xi-ne, doco tûha stná-nè canàhá ndevàha-ne. Cunaha-nsiá, uun-ni queámà sàhà religiòn xi-ne, cuisì dandahví uun-ne mii-né. ²⁷ Vâchi nú cunì-ndà cunucuachi ndisa-nda nùu Dios, dandu

xiñuhu chindee-nda penchì ndahví, xì nècuàchì cuaán ndahví, te cundiaa-ndà mii-nda sàhà-ñá màsà dásìvì-ndà mii-nda xi chuun sìquini iá ñuhiví yohó, dandu ñà-jaàn ndisa cunduu iin religiòn vaha nùu Yua-nda Dios.

2

Màsà cáhìchì ini-ndà ñanìtnaha-nda

¹ Ñání, màsà cáhìchì ini-ndà ni-iin nèhivì, vàchi nèhivì xiníndísá-xí Stoho-ndà Jesucristu nduu-nda, te ndiaha gá mii-yá. ² Ni cachí-ndà nì sàà iin nèhivì ndixí vico lugar ndé natácá-ndà cahvi-nda mii-yá, te ñuhú stná iin anillu oro òndìndàhá-nè. Daaní, ni cachí-ndà nì sàà stná iin nècuàchì ndahví yucán, te ndahví gá ndixí-né. ³⁻⁴ Doco nú màdi iin-ni quidáñúhú-ndá ndúì nècuàchìmà, mà vaha. Màsà quidáñúhú-ndá (cuisi) nècuàchì ndixí víi, te cachi-ndà xì-né: “Yohó coo-ní iin lugar vii”, te nècuàchì ndahví mà, còò, cutu cachí-ndà xì-né: “Jaàn cuiin-ní”, te ò: “Yohó coo-ní ñuhù”, vàchi ñà-jaàn nduá sàni cahìchì ini-ndà nècuàchìmà.

⁵ Cunini vaha-nsia palabra yohó, ñani màní. Mate iyuhu icúmí nècuàchì ndahví ñuhiví yohó, doco ¿amádi mii-né nduú ana (chicá) sàni nacàxin Dios ñà-nìhitáhvi-né cunindísá-né mii-yá, te divi fe xi-ne nduú ñà-cuicà-né? Daaní, después sàà stná-nè cundoo-ne ñuhiví ì xí-yá, vàchi ducán sàni quida-ya comprometer xì nsidaa ana cuú inì-xi sàhà-yá. ⁶ Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vàchi cahìchì inì-nsia nècuàchì ndahví. ¿Amádi nècuàchì cuicà nduú nècuàchì sahníndáhvi xì-nsiá, te sanícuàchi stná-nè sàhà-nsiá? ⁷ ¿Amádi divi stná-nè cáhàn quini guá dìquì quivì ndiaha-yá, divi quivì nì ndacùcahan-nda (na hora nì quìhvi-nda ichì-yá)?

⁸ Pues nú cuní-ndà quida vii-ndà, dandu xiñuhu quida ndisa-nda cumplir nacua cachí ley ì nì sàha mii-yá ana cusáhnù nùu-ndà. Dohó cachí tutu nduú ley mà: “Nacua cuú inì-ní sàhà mii-ní, ducán xiñuhu cuu stná inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní”, cachá. ⁹ Doco nú chicá quidáñúhú-ndá iin nèhivì nùu inga-nè, dandu cuàchi nduá, iá ndisa falta xi-nda, cachí ley mà. ¹⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú ni chívàha vii-ndà nsidanicuú ñà-nduá cachí ley ì mà, te iá iin xaan ndé cóni quidà-ndà cumplir, dandu queámà na ian cóni chívàha-nda ni-iñàha, ¹¹ vàchi imindaa mii-yá nì sàha xi nsidaa ley mà. Cunaha-nsiá, iin ley xi-ya nduú ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda. Daaní cachí stná-yá ñà-màsà cáhni stnaha-nda. Pues mate có-nchìcùn-ndà inga nècuàchì ñahà, doco sahní stnaha-nda, dandu iá ndisa cuàchi-nda nùu ley mà (mate iá iyuhá sàni chívàha-nda). ¹² Ñàyùcànduá, ndiá icà-ndà cáhàn vii-ndà, te quida vii stná-ndà. Vàchi divi nacua cachí ley ndiaha nì tavà xì-ndà libre, divi sàhàjàn icúmí

ndundaà sàhà cuàchi-nda. ¹³ Te nú có-ìndéhe ndahví-ndà ñanìtnaha-nda vichi, dandu quìvì ndundaà sàhà-ndà, mà níhì-ndà cundehè ndahví stná-yà ndohó. Doco nú sàni indehè ndahví stnaha-nda, dandu mà yúhì-ndà quìvì ndundaà sàhà-ndà.

Màsà cächí uun-nda xiníndísá-ndá mii-yá

¹⁴ Ñàni, ¿a cúndiáá ndisa ñà-cächí-ndà cahvi-nda mii-yá te nú cò-quidà-ndà obra? ¿A ndísá càcu anima-ndà nú ducán nduú modo cahvi-nda Dios? ¹⁵ Pues, ni cachí-ndà iá iin ñanìtnaha-nda xihì vixin, te còò sìcoto vaha xi-ne; te xihì stná-nè doco, vachi còò ni-ñàha. ¹⁶ Daaní, ni cachí-ndà iá stná iin compañeru-ndà nì cachi xì nècuàchì ndahví mà: “Vàtùni cùhùn-ní; ni sàà-ní nadaà inì-ní, te ni sàà stná-ní chitu tìxi-ní”, cachí-nè. Doco nú có-sàha-ne nècuàchì mà nì-iin ñà-cutiacu-nè, amádi uun-ni queámà. ¹⁷ Ducán stná xì ñà-cahvi-nda mii-yá nú còò obra xi-nda. Vachi nú ducán, dandu nàhà xicà có-càhvi ndisa-ndayá, vachi cutu mindaa ñà-jaàn quidà-ndà.

¹⁸ Vihini cachí iin nèhivì: “Dava-nda cuisì fe xi-nda iá, te dava-nda, cuisì obra xi-nda iá”, doco còò, vachi ¿nansa cui cundaà ini-ndà cahvi ndisa iin nèhivì mii-yá nú còò obra xi-ne? Doco nú iá stná obra quidá-né, dandu vàtùni cundaà ini-ndà ndisa iá stná fe xi-ne. ¹⁹ Ndohó, xiníndísá-ndà ñà-imindaa Dios iá, te ndiaha gá iá ñà-xiníndísá-ndà ducán. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè stná ñà-malu, ináhá stná-si imindaa-yá iá, te quidí stná-si ñà-yúhì-siyá. ²⁰ Ndahví-ndà, te neciu-ndà nú tuxí ini-ndà cuisì fe xi-nda nduá ndiaá, te còò obra xi-nda. ²¹ Amádi ináhá-nsiá sàhà xii-ndà Abraham nansa nì ndee vaha-ne nùù Dios sàhà ñà-ndùá nì quida-ne, ñà-nì ìa-ne dispuestu cuàhatahvi-né mii-yá (dèhe manì-né) Isaac, (dècuèndè sàni chinduhù-néte) nùù mesa ì. ²² ¿A xiní-nsiá nansa nì quida nècuàchì yucán? Nì cahvi-né Dios, te nì quida stná-nè cumplir (ñà-ndùá nì cachi-yà): ñàyùcàndùá, ndújàjàn nì sacatnahá, te sàhà obra xi-ne mà nì sàà-nè nì cahvi vè ndisa-ne mii-yá. ²³ Dandu nì cuu ndisa ñà-ndùá cachí tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Nì xinindísá Abraham Dios, te ducán nì ndee vaha-ne nùù-yá”. Dècuèndè nì cachi stná Dios amigo xi-ya nduú Abraham mà. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nàhà xicà, màdì cuísi-ní ñà-cahvi-ndayá nduá cuní-yà sàhà-ñà ndee vaha-nda nùù-yá. Cuní stná-yà quida ndisa-nda cumplir nansa cachí-yà.

²⁵ Inga casu nduú stná nècuàchì sànahà nani Rahab. Iin nècuàchì ñàhà cónisá ìa sahnú inì-xi nì sanduu-ne, doco na ní casaà nècuàchì (ñuu Israel) ñuu-nè, nì quidañuhu-né nècuàchì mà, dandu después nì dànùhù-nè nècuàchì mà inga ichì. Pues sàhà-ñà nì quida-ne obra mà, ñàyùcàndùá nì ndee vaha stná-nè nùù Dios. ²⁶ Vachi nú cahvi-nda Dios, doco

có-quidá ndisa-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu (mà chindéé) fe mà-ndó. Na ian sàni xihà nduá, vèchi còà quidá, na iin cuerpu nsì còò cá anima-xi.

3

Cuidadu ni cundóo-ndá sàhà ñà-nduá cachí-nda

¹ Chicá vaha màsà cundúú cuáhà-nda nècuàchì chináhá (palabra ì), ñánì, vèchi cunaha-nsiá, chicá icúmí-yá nandacàn-yà cuenta nùù nsiùhù nècuàchì chináhá. ² Nsidaa-nda, cuáhà falta quida-nda. Te nú mà túha-nda cachi-nda ni-iin ñà-có-ndiáá, dandu iin nèhivì quidá víi ndisa sàndùù-nda, vèchi sàni cutùha-nda cadi-nda nùù nsidaa ñà-chìcuéhè vihini sàà-nda quida-nda. ³ Cundehè-nda idu, chicáá-nda frenu yuhù-sí sàhà-ñá cunini-sìndó, dandu vètùni cuitàndòò-ndàsì mate nahnú-si. ⁴ Stná barcu, mate nahnú cuáhà-nú, te ndee caná tàchì dandiàchì xì-nú, doco cuisì iin yutnù chipalá tii nduá dacaca-xi-nú cùhùn-nda ndéni nì cui cahan-nda. ⁵ Te divi ducán iá stná yuhù-nda. Tiá, doco cuáhà gá chuun nahnú chiñhà. (Ináhá-nda), cuisì iin ñuhu tii cui dacuícùn xì inicutu iin yucù cahnú, te coco nsidaámà. ⁶ Te nacua quidá ñuhu mà, ducán quidá stná yuhù-nda: cuáhà sàstnùhù chuun quini cáhàn sàhà-xí. Iá` nùù cuerpu xi-nda, doco mà úhì dacúnsidá cuàcha-ndó. Inii vida xi-nda, ducán quidá yuhù-nda, cuáhà gá chuun daquíñhà, te ¿ìndù divi níhà` cachí quini guá`? Pues divi nùù ñà-malu.

⁷ Nsidanicuú clase quisì, vètùni ndumansú-si quida nèhivì, a ducán nduú-si quisì yucù, ò laa, ò quisì cuàti, o quisì mar, nsidanicuú clase-si sàni nsidamansú nèhivì-sí. ⁸ Doco yuhù-nda, còò; tàñhá ga cundee ni-iin nèhivì nùá. Iin mal nduá; mà cándísá dandacu-nda nùá. Na ian quidá iin tàtnà dānā, ducán quidá stná, vèchi chituá ñà-có-ndiáá. ⁹ Xì yuhù-nda naquímāni-nda Yua-nda Dios, te después divi-nia (vihini) canáhá-nda xì ñanìtnaha-nda, mate nahi mii-yá iá stná-nè, vèchi nacua iá mii-yá, ducán nì quidayucun stná-yàndó. ¹⁰ Mismo yuhù-nda sàni naquimani-nda mii-yá, te nì canáhá stná-nda (xì ñanìtnaha-nda). Pues cunaha-nsiá, mà váha quida-nda ducán, ñánì. ¹¹ Vèchi iin tè-dòcò, iin-ni ndéà tècuí vaha, te ò iin-ni ndéà tècuí ùhà. ¹² Te ò iin yutnù, ¿a vètùni cucàa quisì vídì-nu nú díin yutnù nduú-nu? Còò. Nì mà cúí cuàha stná sìhigu nùù nducu yòhò sì-uva. Te lugar ndé caná tècuí ùhà, có-càná stná tècuí vaha.

Cuisì nèhivì datnúù Dios sàxìnítnùnì-xi nduú nèhivì nchichí ndisa

¹³ ¿A nchichí dava-nsia (cahan-nsiá), te ò sàni dàcuàhá stná dava-nsia? Nú jaan, dandu xiñuhu cunihnu ndahví stná ini-nsià, te quida-nsia puru ñà-íá víi, dandísá, sàà cunahà xicà nchichí ndisa-nsia. ¹⁴ Doco nú túha-nsia cumbìdia

cuàhà ini-nsià, ò cuísi sàhà mii-nsiá nacání ini-nsià, dandu màsà cáhí gà-nsià nchichí-nsià, vàchi có-nduá ñà-ndáa; tñuhu nduá. ¹⁵ Vàchi modo xi-nsia mà, có-nduá nahi palabra nchichí vaxi nùu mii-yá iá ansivi. Vàchi nú cutu cáhàn nchichí-ndà, te có-quidá víi-nda, dandu nàhà xicà, cuisì ñuhiví yohó vaxi palabra mà; dìni nèhivì ùún nì quea, te divi ñà-malu nì chitnùnì ini xán. ¹⁶ Vàchi nú cumbídiá ini nèhivì, te cuadú-nè, dandu seguru cundoo stná-nè nâ stnahá-né, te quida stná-nè nsidanuu clase chuun có-ndiáa. ¹⁷ Doco nú nchichí ndisa-nda quidá mii-yá iá ansivi, dandu ñà-sànì ndu-ì sàxìnítñùnì-ndà nduá, te tùha-nda cundoo manì-ndà; mà dáná-ndá. Cáhàn vii stná-ndà xì nèhivì, te cundehè ndahví stnahá stná-ndà, vàchi vaha ini-ndà, iin-ni cáhàn ndàa-ndà nacua iá iin chuun, mà dánánì uun-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà cunduu-nda nèhivì quidá víi ndisa, dandu vivíi-ni ni cáhàn-ndà xì ñanítñaha-nda sàhà-ñá cundoo manì nsidaa-nda, vàchi ducán queamà na ian chihì-ndà iin tata vaha, dandu después ndanchito iin cosecha ndiaha.

4

Màsà cándisâ-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó

¹ Dava-nsia indéhe ùhì stnahá-nsiá, te nâ stnahá stná-nsià. Pues, ¿ndiá òsàhà-xí iá ducán, tuxí ini-nsià? Amadí sàhà ñà-xího guá-nsià iñaha, te dacá mà sàxìnítñùnì-nsià. ² Xího-nsiá iñaha, te nú mà cùì níhì-nsiáñà, dandu (cuní-nsià) ndañuhu nèhivì (icúmí xân). Te nú cumbídiá stnahá ini-nsià sàhà iñaha, te mà cùì níhì stná-nsiáñà, dandu nâ stnahá-nsià, te cáhàn ndiaa stnahá stná-nsià. Doco ¿índù chuun có-icúmí-nsiá ñà-nduá xího-nsiámà? Divi sàhà-ñá có-xicàn tãhvi-nsiáñà nùu mii-yá. ³ Te mate ni cácan tãhvi-nsiá nùu-yá, doco mà níhì-nsiáñà, vàchi mal xicàn-nsià, cutu cuní-nsià iñaha sàhà-ñá quida ndevàha-nsia nacua cudì ini mii-nsiá. ⁴ ¡Ndahví-nsià! ¿Índù chuun nchicùn-nsià ñà-có-ndiá icà-nsiá? ¿A có-ínahá-nsiá ñà-mà váha candisá-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó, vàchi ducán queá na ian có-ndòó vaha ga-ndà xì Dios? ⁵ Te ducán cachí stná tutu ì: “Sànì nihitãhvi-ndà nùu Dios ñà-coo Espíritu Ìì xí-yá ini anima-ndà, te màni cuáhà-ndà nùu Yà-ì mà; ñàyùcànduá, có-cuní dahuun-ya cunihnu ini-ndà inga iñaha cunchicùn-nda”. Te cunaha-nsiá, màdì úún-ní cachí tutu ì mà ducán, (ñà-ndáa nduá). ⁶ Doco Dios, chicá cuàhà gracia sáhatahvi-yándò. Ñàyùcànduá, dohó cachí stná tutu ì: “Dios, sadí-yà nùu nsidaa nèhivì nducuehé, doco nèhivì nihnú ndahví inì-xi, sáhatahvi-yànè gracia xi-ya”. ⁷ Ñàyùcànduá, ni cúnìní-ndà nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, doco ñà-nduá cuní ña-malu, cóò; iin-ni màsà cuàha-nda cundee-sí nùu-ndà, vàchi nú

màsà cuáha-nda quida-sì ducán, dandu icúmí-sî cunu-sì nùù-ndà. ⁸ Xiñuhu tnàtuu-nda nùù Dios, dandu mii-yá, chicá cuyatni stná-yà nùù ndohó. Te nú iá cuàchi-nda, dandu xiñuhu nsidandoo-nda anima-ndà na ian ndàhà-ndà. Te nú ùi ichi nduá nchícùn-ndà, dandu xiñuhu ndoo stná anima-ndà. ⁹ (Vàchi nú iá falta xi-nda, dandu chicá vaha) ni dándóhó-ndá mii-nda, te cundoo-nda tnùnsí ini, te cuacu cuahà-ndà (sàhà cuàchi-nda). Xiñuhu cuhuun ini-ndà sàhájàn; màsà cudî gá ini-ndà, ni màsà cuácù gà-ndà; còó. Xiñuhu cundoo-nda tnùnsí ini, ¹⁰ te cucahan nùù-ndà nùù Stoho-ndà Señor. Cuisi nú ducán, dandu nìhì-ndà nduvii tú anima-ndà quida-ya.

Màsà cuítñuhu stnaha-nda

¹¹ Nànì, màsà càhàn-ndà dìquì ñanìtnaha-nda, vachi nú ni quida-nda ducán, te xítñuhu tnaha-nda, dandu ñà-sàni càhàn-ndà dìquì stná ley xi mii-yá nduá, te ducán queámà na ian xítñuhu stná-ndà ley mà. Te nú xítñuhu-nda ley mà, dandu có-ndúú gá-ndà ana chívàha xán; còó, ana xítñuhu xán nduu-nda. ¹² Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú ana nì sàha xi ley ìi, te imindaa-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà xì sàhà falta xi iin iin-nda. Còò ni-iin ana cachi a cácu-nda, á coó, cuisì mii-yá. Ñàyùcàndüá, ¿ana tuxí ini-ndà nduu-nda te xítñuhu stnaha-nda ducán?

Có-ináhá-ndá nansa cuàhàn cuu xi-nda tnaa idá

¹³ Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì càhàn ndee guá. Vachi cachí dava-nsia vichi ò tnaa cùhùn-nsià inga ñuu cundoo-nsia yucán iin cuà, te cuiin-nsia, te nadicò-nsiá, nsidacuahà-nsiá dihùn xí-nsiá cahan-nsiá. ¹⁴ Doco ni có-ináhá-nsiá nansa cuu xi-nsiá tnaa idá. Vachi vida xi-nda, (yàchì nsiha) nahi vichònhù. Iin ratu tii iá, dandu còò cá. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, ndiá cà-ndà cachi-ndà: “Pues, nú ducán cuní Stoho-ndà Señor, dandísá cutiacu-ndà, te ò nú cudî ini-yà, dandu dohó te dohó quida-nda”. ¹⁶ Doco mii-nsiá, ¿nansa quidá-nsiá vichi? Ndee gá càhàn-nsià. Mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá cahan-nsiá. Doco mà váha càhàn-ndà ducán. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, (nsinuu inì-nsia palabra yohó): nú ináhá-ndá nansa ndiá cà-ndà quida-nda, te có-quidà-ndàñá, dandu cuàchi nduá.

5

Ñà-ndüá nì cachi Santiago xì nècuàchì cuicà malu

¹ Cunini vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuicà. Chicá vaha cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini, vachi sà-itúú tnùndoho nahnú dìquì-nsiá. ² Vachi nsidaa ñà-cuicà-nsiá, sàni cuchicueha; nsidaa sìcoto vico xí-nsiá, sàni cusiquidiá. ³ Nsidaa oro xì plata xi-nsia, dihùn chicúehè sàni nandua; sàni nana ditnu-ña. Te divi ñà-jaàn cunduu testigu ñà-cundaà ini

nèhivì (cónì quidá víi-nsiá), te ducán icúmí quea na ian sàni saxì stná ditnu dìhùn mà ìcà-nsiá, na ian nì xixìn cuñu-nsiá nì quidamà (ñà-cuàhà guá tnùndoho cucumi-nsiá), vèchi yáha ga sàni càyà ñà-nduá icúmí-nsiá nìhì-nsiá quivì xìnu tiempu. ⁴ Te peón ndahví nì ndanihi xi cosecha xi-nsia, nì dándàhvì uun-nsianè, vèchi cónì sáha-nsianè raya xi-ne nacua ndiá ìcà-nsiá, ñàyùcànduá, raya xi-ne mà, na ian ndáhì stná-ñà, te tiacú stná Stoho-ndà Señor, iníni-yá quidá peón mà reclamu nùu-yá. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá mil soldadu dandacú-yá nùu-xí. ⁵ Vico gá sàni sandoo-nsia ñuhivì yohó; cuisì gustu xi mii-nsiá sàni quida-nsia. Doco nahi quisì sàni nei, te nì ndundatnù-sí, ducán nduú stná-nsiá; te vichi sàni sàà meru quivì cui-nsiá. ⁶ Vèchi tùha stná-nsiá canicuàchi-nsia sàhà nèhivì ndàcuisì inì-xi, te sàhà yuhù-nsiá xíhì-nè; mientras mii-né, có-nàndúcú-nè nansa chindee-né mii-né.

Màsà cùhúun ini-ndà, vèchi sà-itúú naxicocuñ Jesús

⁷ Ñàni, iin-ni nì quidándéé ini-ndà dècuèndè sàà quivì naxicocuñ Stoho-ndà Señor. Quida-nda na quidá iin nèhivì campu, ndiatú-né ndè cuun dàvì nùu, (dandu xitú-né); daaní ndiatú cuéyàà-nè dècuèndè cuun dàvì dásìhì sàhà-ñà ducán cuida ndiaha viu xi-ne. ⁸ Te divi ducán stná ndohó, xiñuhu cundiatu cuéyàà-ndà dècuèndè naxicocuñ Stoho-ndà Señor. Ñàyùcànduá, vichi xiñuhu nacuahandee ini-ndà, vèchi sà-itúú-yá ndixi-ya. ⁹ Te màsà cáhàn cuàchi-nda sàhà compañeru-ndà, ñàni, vèchi nú ducán, dandu icúmí-yá danáni-yàndó, te cunaha-nsiá, sàni cuyatni ndisa quivì nsidandaà-yà sàhà-ndà. ¹⁰ Xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nansa nì cuu xi nècuàchì sàhà nì sacahàn cuenta xi Stoho-ndà Señor, cuàhà gá nì dándòhó nèhivì-né, doco iin-ni nì quidandee ini-nè. Ñàyùcànduá, nacua nì quida nècuàchì mà, ducan nì quida stná ndohó vichi, ñàni, ¹¹ vèchi ndiaha gá nì quida-ne nì quidandee gá ini-nè. Te ináhà stná-ndà nansa nì cuu xi nècuàchì sàhà nani Job, iin-ni nì quidandee stná ini-nè, dandu después nì quee viì (ñà-nduá nì cuu xi-né), vèchi nì chindee Stoho-ndà Señor-nè. Ñàyùcànduá, nàhà claru tùha ndisa Dios cuhi ini-yàndó te cundehè ndàhvì stná-yàndó.

¹² Màsà nunca chinaha-nda Dios, ñàni. Chuun cahnú nduá màsà quidá-ndá ducán. Ni màsà ndácùcahan stná-ndà ansivi, ò ñuhivì. Còó. Ni-iin xichi màsà chínáhà-ndá ducán. Còó; vèchi nú nì cachí-ndà “Jaan”, dandu divi nì cundúá, te ò nú nì cachí-ndà “Còó”, divi ñà-jaàn nì cundúú stná. Ducan nì quida-nda sàhà màsà nìhì-ndà castigu nùu-yá.

¹³ Nú iá tnùndoho yáha-nda, dandu xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùu-yá. Te nú cudí ini-ndà, dandu coto-nda alabanza xi-ya.

¹⁴ Te nú cuhí-ndà, dandu cana-nda nècuàchì sahnú ndiá

xì nèhivì xí Dios quixi-ne caquin-nè seña aceite dìnì-ndà, te càcàn tàhvi-né nùù-yá sàhà-ndà, ndacùcahan-né quivì Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te nú xiníndísá-ndá na xícàn tàhvi-né, dandu càcu-nda nùù cuèhè mà, vèchi icúmí-ndá nduvàha-nda quida-ya. Te nú iá stná cuèchi nì quida-nda, dandu cuicahnú stná ini-yà sàhà-ndà. ¹⁶ Ñàyùcàndúá, ni náhmà-ndà falta xi-nda nùù ñanìtnaha-nda, te càcàn tàhvi stnàhà-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá nduvàha-nda quida-ya. Vèchi iin nèhivì vaha, cuàhà gá ndiaá na xícàn tàhvi-né nùù Dios; cuàhà gá chindéá. ¹⁷ Iin casu nduú Elías sàhana. Iin nèhivì ñuhiví nahi ndohó nì sanduu stná-nè, te nì xicàn tàhvi-né nùù Dios ñà-màsà cúún dàvi. Te ndisa, nì yàha ùnì cuà dàva, te cóni cùún ni-iin dàvi. ¹⁸ Daaní, tucu tu nì xicàn tàhvi-né nùù-yá, te nì ndesaha tú dàvi, vètùni nì cana tu itu.

¹⁹ Nú iá iin compañeru-ndà nì tucù iin ichì có-nduú ñà-ndáà, dandu ni càhàn-ndà xì-né áma naxicocuñ-nè ichì váha, ñáni. ²⁰ Vèchi cunaha-nsiá, nú ni càhàn-ndà xì iin nècuàchì nì tucù ichì cuàchi, te nìhì-ndà natnahnù-nè ichì váha, dandu ndiaha gá queamà, vèchi sàhà ndohó sàni càcu anima-nè, mà sàà gá anima-nè cuià; mate cuàhà gá cuèchi-ne nì ìa, doco sàhà palabra xi-nda sàni ndutu nsidaámà.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pedro nùu Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Pedro, iin ana nì nihì chuun ndiaha nùu Jesu-cristu, (te tiaí tutu yohó) nùu mii-nsiá nècuàchì sàni xitià nihni inicutu ndé` ladu Ponto, ladu Galacia, ladu Capadocia, xì stná ladu Asia, xi ladu Bitinia. ² Mii-nsiá nduú stná-nsiá nèhivì nì nacàxin Yua-nda Dios, vèchi dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yà ducan. Te sàhà-ñá sàni nduhì stná anima-nsiá nì quida Espíritu ì xí-yá, ñàyùcàndùá sà-íniní ví-nsiáyà vichi, te nì cuxio stná cuàchi-nsia nì quida nì Jesucristu. Pues vichi nì cùcúmí cuáhà-nsiá gracia xi-ya, te contentu nì cùndóó stná nsidaa-nsiá.

Iin tnùndé ini ndiaha icúmí-ndá nùu Dios

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vèchi Yuamánì-yámà nduú-yá. Pues vichi sàni indehè ndàhvì-yàndó ñà-nì xihì Jesucristu (sàhà-ndà), te nì natiacu-yà; ñàyùcàndùá, vètùnì nì nacacu saa-nda ñuhivì ì xí-yá, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó. ⁴ Te ndiaha gá icúmí stná-ndà nihitáhvì-ndà nùu-yá. Vèchi ndè gloria iá vaha nsidaa ñà-ndiaha ì xi-ndàmà, te mà nunca sàà cusiquidiá, ni mà nunca sivi stná, dècuèndè nicanicuahàn icumíá cunahá. ⁵ Te sàhà-ñá nihnú vaha ini-ndáyá, te ndiaá-yàndó xì poder xi-ya, ñàyùcàndùá vètùnì nihì-ndà salvación xi-nda; te vichi sà-íá listu salvación mà, doco ndè sàà xinu tiempu, dandu cundaà vaha ini-ndà (ñà-ndiaha guá) iámà.

⁶ Ñàyùcàndùá, cuáhà gá cudíi ini-ndà vichi, mate vihini sàyáha-nda cuáhà clase tnùndoho sacu tiempu. ⁷ Vèchi ducán quidá-yá sàhà-ñá cunahà claru, a xiníndísà ndisa-ndáyá, á coó, nacua quidá nèhivì xì oro, dadáa títi-néa nùu ñuhu sàhà-ñá cundaà ini-nè (a oro vaha nduá, á coó). Doco nú nihnú vaha ini-ndà Jesucristu, dandu chicá ndiaámà nùu oro, vèchi oro, mà úhì ndañuhá, doco nú iin-ni nihnú vaha ini-ndà mii-yá mate yáha-nda tnùndoho, dandu sàhà ñà-yúcán sàà-ndà ndee vaha-nda nùu-yá na quívì naxicocuñin-yà, te nihì stná-ndà cuáhà tnùñuhu ndiaha.

⁸ Mii-nsiá, tañáha ga cuninùu-nsiáyà, doco cuú inì-nsia sàhà-yá; te mate có-xinì-ndáyá vichi, doco xiníndísà-ndáyá, te cudíi gá ini-ndà ñà-ndiaha guá (quidá-yá), te ni có-sàà-ndà cachi nsihi-nda ñà-cuáhà guá cudíi ini-ndà. ⁹ Daaní, icúmí stná-ndà nihì-ndà càcu anima-ndà, vèchi divi sàhájàn nduá nì xinindisa-ndáyá.

10 Sànaaha nìsa cahàn nècuàchì profeta ñà-ndùú razón xi-ya, nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn cuu xi ndohó tiempu vichi, te nìhì-ndà cuàhà gracia. Doco cuàhà gá nì nacani ini nècuàchì sahnù-ma, vàchi cónì cúndàà ini-nè nansa iá salvación icúmí-ndá nìhì-ndà tiempu vichi, 11 te nì cuni stná-nè cundaà ini-nè índù tiempu divi cuu nsidaájàn. Vàchi inácaá Espíritu Ìlì xí Cristu ini anima-nè, te nì cachitnùhu-ya xì-né ñà-ìcúmí Cristu ndoho-ya, dandu después naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. 12 Doco después na ní dàtnùú gá Espíritu Ìlì sàxìnítùnì-nè, dandu nì sàà-nè nì cundaà ndisa ini-nè ñà-màdi sàhà (tiempu xi) mii-né cáhàn razón mà. Còó. Divi sàhà ndohó nì cáhàn mà, te mii-né, cuisì-ní nì cachitnùhu uun-ne. Te vichi ndè ansivi sàni nuu Espíritu Ìlì xí-yá, te chindéé-yâ nèhivì (xí-yá) ñà-cachitnùhu stná-nè razón ndiaha ma; teayùcàndùá, vichi mii stná-nsià sàni xinitnùhu-nsia palabra mà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel xi Dios, cuni stná-nè chicá cundaà ini-nè sàhà razón mà (ñà-ndiaha guá).

Nì cúníhnú ù ini-ndà na xicánúú-ndá ñuhivì yohó

13 Ñâyùcàndùá, nì nàcuàhandee ini-ndà sàxìnítùnì-ndà, te nacani sahnú ini-ndà; iin-ni nì cúníhnú vaha ini-ndà ñà-nìhitáhvi-ndà cuàhà gá gracia na quívì naxicocuñ Jesucristu, te cuninùù-ndâyá. 14 Iin-ni nì quidá víi-nda na ian quidá iin dèhe-nda tùha cunini vù xì-ndà. Te màsà nácóó-ndá mii-nda xího ndevàha-nda na ian nìsa quida-nda antes na táñàha ga cundaà vaha ini-ndà. Còó. 15 Nacua ìlì mii-yá ana nì cana xi-nda, ducánì quida stná-ndà, nì cúníhnú ìlì stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun quida-nda. 16 Vàchi ducán cachí Dios nùù tutu xi-ya: “ìlì gá yùhù, ñâyùcàndùá, stná mii-nsiá nì cúndúú stná-nsià nèhivì ìlì”.

17 (Cunaha-nsiá), iin-ni ndeníhí Yua-nda Dios nsidanicuú nèhivì; te nacua quidá iin iin-nda, ducán icúmí-yâ nacua-ha-yàndó. Ñâyùcàndùá, nsidaa ndohó nècuàchì ndácùcahan xi quívì-yá, cuàhà gá xiñuhu yùhí-ndà, còtó mà cúdfì ini-yá sàhà ñà-ndùá quida-nda ñuhivì yohó. 18 Vàchi ináhá-ndá, sàni dãnàá-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán sàni càcu-nda nùù estilu nì nacoò xii-ndà, vàchi màncùí chindeámàndó. Doco màdi oro ò plata nì dãnàá sàhà cuàchi-nda, vàchi cuisì iñàha ñuhivì yohó-ní nduámà. 19 Còó, cuisì nì ndiaha Cristu nì dãnàá xì sàhà-ndà; na iin lelù còò ni-iñàha iá nì dòcò nùù Dios, ducán nì sanduu-ya. 20 Vàchi dècuèndè na táyôo ñuhivì sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cuu xi Jesús ducán, doco cuisì dècuèndè tiempu vichi na xínu tiempu, dandu nì cuu ndisa xi-yá ducán sàhà-ñá (càcu-nda). 21 Te divi sàhà Jesús sàni nìhì-ndà nì xinindisa-nda Yuamámì-yá. Te sàhà stná poder xi Yuandiaha-yá nì

natiacu-yà, dandu nì naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. Pues divi sàhà ñà-jaàn nì nìhì-ndà cunihnu vaha ini-ndà Yua-nda Dios, te nì sàcòo stná iin tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá.

²² Vichi sàni chindee Espíritu ìi xí-yá, te xiníndísá-ndá palabra ndàcuisì xí-yá. Ñàyùcàndüá, sàni ndoo stná cuàchi anima-ndà, vätùni cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà vichi, ñáni. Sàhámà fuerte ndisa xiñuhu cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te màsà dátíáá úun-ndá quida-nda ducán. ²³ Vàchi sàni nacacu saa-nda ñuhiví ìi xí-yá. Doco màdi nèhivì ñuhiví nì quidà-xì-ndà ducán, còó, divi palabra ìi xí Dios nì quida xi-nda ducán. Vàchi nsidaa nèhivì, xihì-nè. Doco palabra mà, nicanicuahàn cunaha-ñá nùu-ndà na ian itiacúa nicanicuahàn. ²⁴ Vàchi nsidaa nèhivì ñuhiví, (yàchì nsihi-ne) nahi yucù pastu, te nsidaa ñà-vico xí-né, (yàchì nsihi stná) nahi ita yucù; vachi íchì yucù, te ndáhvà stná ita-ñà. ²⁵ Doco palabra sàni cachi Stoho-ndà Señor, còó, nicanicuahàn icúmíá coa. Te divi palabra mà nduú razón ndiaha sàni cachitnùhu nèhivì xì-nsiá.

2

¹ Ñàyùcàndüá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-ndiáá. Màsà dándáhvì stnahá gá-ndà, ni màsà dánání uun-nda nduu-nda nèhivì vaha. Te màsà cúmbìdia stnahá stná ini-ndà, ni màsà cáhàn quini ga-ndà dìqui ñanìtnaha-nda. ² Na quidá mée tíquin, yáha ga cudíi ini-vè tëndodo, ducán xiñuhu quida stná-ndà; xiñuhu cudíi cuáhà ini-ndà sàhà palabra ìi xí-yá, vachi vaha ndisa; dandu nìhì-ndà ndufuerté fe xi-nda. ³ Te nú ndisa sàni cundaà vaha ini-ndà màni gá ini Stoho-ndà Señor, dandu (vätùni nìhítáhvì-ndà ducán).

Nahi cimientu fuerte nduú Jesús

⁴⁻⁵ Vichi xiñuhu tnàtuu-nda nùu-yá, te quida-nda cuenta na ian nduu-nda yùu (cuàha vehe), te mii-yá nduú-yá nahi cavà xí cimientu, (doco màdi cimientu ndisa, vachi) itiacú-yà. Te mate ní cahíchì ini nèhivì-yá, doco nì cachi Dios ñà-nduú-yá ana chicá ndiaá. Ñàyùcàndüá, ni cuáha-nda cuichuún-yàndó na ian quidáyúcún-yà iin vehe ndiaha-yá.

Daaní, nahi dùtù ìi xí-yá nduú stná-ndà; vätùni cuàha-ndayá promesa xi-ya, divi ñà-vaha ñuhú ini anima-ndà, vachi sàhà (obra nì quida) Jesucristu icúmí Dios cudíi ini-yà sàhà promesa mà.

⁶ Vachi ducán cachí (Dios) nùu tutu ìi:

Cunaha-nsiá, icúmí techuín iin ana sàà Ñuu Sión; cunduu-ya ana chicá ndiaá; te yáha ga cuáhà tnùñuhu cucumi-yá; cuáhà gá cundiaa-yà. Te chuun quida-ya cunduu nahi chuun xi cavà cahnú nduú cimientu xi vehe. Te mà nunca naxicocuín ini nèhivì ñà-nì xinindísá-né mii-yá.

⁷ Ñàyùcàndüá, nùù nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísâ, ndiaá ndisa-ya, doco nùù nècuàchì có-xiníndísâ, còó. Doco seguru icúmí cuu (nahi ejemplu nacání sàhà) cavà nì cahíchì ini albañil, vàchi nì sàà cavà mà nì nandua yùù vico indúhu esquina vehe. (Pues ducán nì cuu stná xì mii-yá.) ⁸ Te vichi nduú stná-yà na iin yùù cahnú caquìhi sàhà nèhivì (cahíchì ini xì-yá), te na ian nduá-nè, vàchi cudúchì ini-nè sàhà-yá. Ñàyùcàndüá icúmí-nè nìhì-né (tnùndoho) nì chitnùnì ini Dios cuu xi-né, na ian caquìhi sàhà-né, te nàcasàn-né, vàchi có-cùnì-nè cunini-ne.

⁹ Doco ndohó, còó, vàchi sàni nacàxin-yàndó, te vichi nduu-nda dèhe (ndisa-ya). Te nahi dùtù xínduu stná-ndà, te xinúcuáchì-ndá nùù rey xi-nda, divi mii-yá. Nèhivì ìì xì-yá nduu-nda vichi. Còò cá ana nduú Stoho-ndà, cuisi mii-yá. Pues sàhà nsidaájàn vátuni dacuítia-ndà palabra sàhà ñà-ndiaha guá-yà, vàchi sàni tavà-yándó nùù ichì ñáa, te nì cana-yàndó cunchicùn-ndà ichì ndé datnúù ndiaha-yá ini-ndà. ¹⁰ Te mii-nsiá, mate còò tnùñuhu ndiaha xí raza-nsiá antes, doco vichi sàni sàà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì xì-yá. Te mate còò stná ni-iin ana nì indéhe ndahví xì-nsiá antes, doco vichi (ndiaha gá) sàni indehè ndàhvì-yànsiá.

Iin-ni ni cúnchicùn-ndà Jesús mate xítñuhu nèhivì-ndó

¹¹ Cuàhà gá cuú íni sàhà-nsiá, te sàhájàn cachí xì-nsiá ñà-màdi ñuhivì yohó nduú ñuu-ndà vichi. Ñàyùcàndüá sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-màsà xího gá-nsiá ñà-nduú gustu quini iá ñuhivì yohó, vàchi sadiámà nùù ñà-vàha xi anima-ndà. ¹² Ndoó-nsiá mahì nèhivì có-ínáhá xí Dios, te ñàyùcàndüá xiñuhu quida vii-nsiá. Ñà-ndáà nduá, xítñuhu-ne mii-nsiá vichi; quini quidá-nsiá, cachí-nè, doco nú sàni xini-nè obra vaha quidá-nsiá, dandu quivì quixi (Dios ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì), dandu icúmí-nè sàà-nè ndanihi vaha-neyà.

¹³⁻¹⁴ Sàhà ñà-nì cúdíi ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndà, ñàyùcàndüá icúmí-ndá cunini-nda nsidaa nècuàchì nihí chuun vehechuún, a ducán nduú-né ana chicá cusáhnû, te ò nduú-né nècuàchì cucuáchì, vàchi nècuàchìmà, quidáchúún-né cuenta xi nècuàchì chicá cusáhnúmá, te dandohó-né nsidaa ana có-quidá víi. Doco nú quidá víi-nda, dandu cudii ini-nè sàhà-ndà. ¹⁵ Te divi ducán cuní stná Dios, cuní-yà quida vii-ndà, dandu mate xítñuhu nècuàchì có-cúndáà inì-xi ndohó, doco icúmí-nè sàà-nè (nducahan-ne), mà cáchì gà-nè ni-iñàha.

¹⁶ Libre iá-ndà, (ñà-ndáà nduá), ñàyùcàndüá xiñuhu quida vii-ndà nacua ndiá icà quida nècuàchì libre. Doco mà vaha cachi-ndà vátuni quida ndevàha-nda sàhà-ñá iá-ndà libre. Còó, vàchi iá stná iin Stoho-ndà dandacu-xi nùù-ndà, divi Dios. ¹⁷ Te xiñuhu cahvi vaha-ndayá, te quidañuhu stná-ndà nsidanicuú nèhivì. Ni cúcúú stná ini-ndà sàhà nsidaa ana

nduú stná dèhe ndisa-ya. Te nècuàchì dandacu-xi nùù-ndà, ni coó stná tñũñuhu xi-nda nùù-né.

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì peón xíndoo saín nùù iin lamú, cunini vii-nsiá ñà-nduá dandacú nècuàchìmà, mate dana-ne. Màdiá cuisì cahvi-nsiánè nú màni ini-nè.

Nú icúmí-ndá ndoho-nda, dandu xiñuhu nsinuu ini-ndà nansa ni ndoho Jesucristu sàhà-ndà

¹⁹ Vihini icúmí-ndá ndoho-nda sàhà-ñá nchícùn-ndà ñà-nduá cachí Dios, mate còò ni-iñàha iníhíca-ndá. Doco vátùni iámà, te xiñuhu quidandee ini-ndà sàhá. ²⁰ Vàchi nú cuisì sàhà cuàchi-nda ndoho-nda, dandu mà níhi-ndà ni-iin ñà-vàha nú quidándéé ini-ndà sàhá. Doco nú sàhà-ñá quidá víi-nda ni ndoho-nda, te quidá ndéé ini-ndà, dandísá, gracia xi Dios (icúmí-ndá nihì-ndà). ²¹ Pues, divi ñà-jaàn nduú vida icúmí-ndá yàha-nda nú sàni cana-yàndó, vachi mii-yá, ni ndoho stná-yà, doco sàhà ndohó; te ducán vátùni ni cundaà ini-ndà nansa xiñuhu quidandee stná ini-ndà nacua ni quida mii-yá. ²² (Te ¿nansa ni quida-ya?) Pues còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá, ni còò ni-iin xichi ni dandahví-yà nèhivì. ²³ Mate ní canàhá nèhivì xì-yá, doco mii-yá, cóni cánàhá-yà xì-né. Na ní ndoho-ya, cóni cáhàn dana-ya. Còò, nùù ndahà Dios ni nacoo-ya chuun xi-ya, vachi (ináhá-yà) tùha Dios nsidandaà-yà ñà-nduú ñà-ndácuisì. ²⁴ Te (na ní sàcùtuu-ya) nchìca cruz, ni nacuida-ya cuàchi-nda nùù iquicúñú-yà. Ñàyùcànduá, vátùni nihì-ndà (nacoo dahuun-nda cuàchi-nda), quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, (te có-ndúlócò gà-ndà sàhá). Dandu sàhà obra xi-ya mà, vátùni nihì stná-ndà quida vii-ndà ñũhiví yohó. Vachi na ní sahnì cuii-teyá, dandu sàhájàn nduá ni nihì-ndà ni nduviì anima-ndà. ²⁵ Vachi antes, nahi rii ni quecuaán ni sanduu-nda, doco vichì sàni naxicocuñin-ndà ni nàcùndoo-nda nùù Stoho-ndà inùù xì anima-ndà.

3

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda xi nècuàchì vehe-nda

¹⁻² Mii-nsiá nècuàchì ñahà sàni nandàhà, icúmí-nsiá cahvi-nsiá iì-nsiá; dandu mate có-càhàn-né cunindisá-né palabra xi-ya, doco ñà-índéhe-né quidá víi-nsiá, vátùni sàà stná-nè cunindisá-né mate có-càhàn-nsià xì-né sàhá. Ñàyùcànduá, xiñuhu quida sahnú-nsiá, te cahvi tnahá stná-nsià. ³ Te nú cuní-nsià cundaà vico-nsiá, màsà cúcàhàn-nsià a cúisi xiñuhu ñà-natnii vico dìni-nsiá, te ò nduvico-nsiá xì oro, o sìcoto finu. ⁴ (Còó, vachi ñà-cundaà vico ndisa-nsia nduá yohó;) divi ñà-cunihnu manì ini-nsià, xì ñà-coo calma-nsià. Ñà-jaàn ndisa icúmí cunaha nicanicuahàn, vachi ini anima-ni-nda iá dèhá. Te nùù Dios cuàhà gá ndiáá ñà-cunihnu ini-ndà ducán. ⁵ Te divi ducán

nìsa quida stná nècuàchì ñahà ì nìsa xinindisa-xi Dios tiempu sàhana, vàchi divi ini anima-nè nì sansida vico-né mii-né. Nìsa cahvi-né ì-né. ⁶ Vàchi ducán nìsa quida stná (ñahàdihí) Abraham nani Sara, nì inini-ne ì-né, te dècuèndè “Señor xi” nìsa cachi stná-nè xì nècuàchìmà. Te nú quidá víi-nsiá, te có-yûhî stná-nsià ni-iin nèhivì, dandu vâtùni ndudava stná-nsià xì-né.

⁷ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa iá ñahàdihí-xi, xiñuhu cundoo manì-nsiá xì nècuàchìmà nacua quidá iin nèhivì cundàà vaha inì-xi. Ináhá-nsiá, mà fuerte guá-nè, ñàyùcànduá xiñuhu cuhi ini-nsiànè, vàchi iin-ni sàni ñihàtáhvì ndù-nsià vida ndiaha xí Dios. Te nú ducan ni quidá-nsiá, dandu mà cóo ni-ñàha cadì xì nùù palabra xi-nsia na hora xícàn tàhvì-nsiá nùù-yá.

Nansa xiñuhu cunihnu ini-ndà nú ni sáa-ndà ndoho-nda sàhà iin chuun vii nì quida-nda

⁸ Cuisì inga palabra yohó cachi guè: iin-ni sàxínitnùnì ní cúcúmí nsidaa-nsiá. Te cundehè ndàhvì stnahá stná-nsià, Te cucuu stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá, vàchi iin-ni ñaní xínduu-nda. Nsidaa-nda, iin-ni ni cuhí stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. ⁹ Te nú sàni quida quini nèhivì xì-ndà, màsà náchítácùhá-ndà nacua nì quida-ne xì-ndà. Te ò nú ni cánàhá-nè xì-ndà, màsà cánàhá stná-ndà dìquì-né; cóo. Ni cécàn tàhvì-ndà nùù Dios sàhà-né, vàchi cuàhà gá nì ñihàtáhvì-ndà na ní cana-yàndó. ¹⁰ Vàchi (dohó cachí tutu ì):

Nú cuní-ndà cucumi-nda vida ndiaha, te yàha vaha-nda, dandu xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màsà cáhàn quini-nda, nì màsà dándàhvì stnaha-nda. ¹¹ Te màsà túcù-ndà inga ichì malu; cuisì-ní ñà-íá vii nì quida-nda. Te ni nándúcú stná-ndà nansa cundoo manì-ndà ñuhivì; cuàhà gá xiñuhu nacani ini-ndà nansa quida-nda ducán. ¹² Vàchi Stoho-ndà Dios, inùù-yá nsidaa nècuàchì nihnú vaha inì-xi, te iníni-yá na xícàn tàhvì-né. Doco nècuàchì quidá sìquini, na ian xiní ùhì-yà nsidaa nècuàchìmà.

¹³ Nú puru chuun vaha quida-nda, dandu ¿a quidá quini nèhivì xì-ndà sàhámà? ¹⁴ (Ádi cóo); doco nú ni sáa-ndà ndoho-nda sàhà iin ñà-íá vii nì quida-nda, dandu ndiaha gá queé stná mà. Ñàyùcànduá, màsà yúhì-ndà na cáhàn dana nèhivì xì-ndà, te nì màsà ndúlócô-ndà. ¹⁵ Iin-ni nì cúníhnú víi ini-ndà Jesucristu ñà-nduú-yá Stoho ndiaha-nda. Te nú ndácàn tnùhù-né nùù-ndà índù chuun nihnú vaha guá ini-ndà (mii-yá) ducán, dandu siempre cundoo tùha-nda naxiconihí víi-nda nùù-né. Doco viví-ni nì cáhàn tnùñuhu-nda xì-né. ¹⁶ Màsà quidá-ndá ni-iin ñà-cui dandoho-xi sàxínitnùnì-ndà después. Daaní, mate ndoó nèhivì xítñuhu xi ñà-vaha

quida-nda ñà-ndùù-ndà nèhivì xí Cristu, có-quidámà, vèchi icúmí-nè sàà-nè nducahan-ne.

¹⁷ Doco nú sáha-ya lugar ndoho-nda, dandu chicá vaha ndoho-nda sàhà iin ñà-vii nì quida-nda, te màdiá sàhà iin falta xi-nda. ¹⁸ Vèchi stná Cristu, nì ndoho stná-yà; iin xichi-nì nì ndoho-ya sàhà falta xi nsidaa ndohó nèhivì cuàchi ñuhiví, mate mii-yá, còò ni-iin cuàchi nì quidá-yá. Te sàháyucàndüá, vátuni nì nihì-ndà nì nàcùndoo vaha-nda xi Dios. Ñà-ndáà nduá nì xihì iquicúñü-yà, doco espíritu xi-ya nì dånátíacú xi-yá. ¹⁹ Te divi espíritu xi-ya mà nì sàà ndé ndoó anima nì sandiadi, te nì cachitnùhu-ya xi-né iin razón. ²⁰ Anima yucán nduú anima nèhivì cóni sáxíníndísá sánaha tiempu xi Noé na ní quidandee guá ini Dios sàhà nèhivì ñuhiví, te nì sandiatu-ya nì cuyucun barcu cahnú (xi Noé) mà. Te sacu nèhivì nì càcu nùù barcu mà, cuisì ùnà-nè nì càcu nì quida tècuì mà. ²¹ Cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaa ñà-jaàn, vèchi nduámà nahi ñà-cùhî-ndà tècuì quivì vichi, te càcu-nda sàhà-ñá nì natiacu Jesucristu. Doco ñà-cùhî-ndà mà, có-ndüá ñà-ndundoo uun ñuma icà-ndà, còò; ñà-xícàn tàhvi-ndà nùù Dios nduá, divi ñà-xícàn tàhvi-ndà ndundoo sàxínitnùnì-ndà. ²² Te mii-yá, ndè gloria sàmànühü-yá, iá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios vichi, te nsidanicuú ángel, icúmí-nè cunini-neyà, mate ángel chicá cusáhnü nduú-né, te ò inga ana iin fuerte.

4

Nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-íá vaha nisa quida-nda antes

¹ Vichi xiñuhu (nsinuu ini-nda) nansa nì ndoho Jesucristu ñuhiví yohó, te dispuestu nì cúndóó-ndá ñà-ndoho stná-ndà, vèchi nú sàni ndoho stná-ndà ducán, dandu ñà-sàni nacoo-nda cuàchi-nda nduá. ² Vèchi nú nihnú ini-ndà ducán, dandu mà xího ndevàha ga-ndà ñà-chìcuéhè iá ñuhiví yohó na ian quidá nèhivì dava ga; vèchi puru ñà-vàha cudî ini Dios cunduu ñà-quida-nda. ³ Vèchi mii-nsiá, tiempu nì yàha xi-nda nisa quida ndevàha-nsia nacua quidá nèhivì có-ínáhá xí Dios, vèchi cuàhà viciu nisa icumi-nsiá; cuàhà iñàha nisa xihò-nsiá, te nisa xini stná-nsiá; cuàhà escándolo nisa quida-nsia, vèchi nisa xihì cuahà-nsiá. Cuisì figura yùù nisa cahvi stná-nsià antes, mate quini iá quida-nda ducán. Doco vichi, mà quidá gá xì nsidaa ñà-jaàn. ⁴ Ñàyucàndüá, ndulócò nècuàchì dava ga vichi, xitnùhu-ne mii-nsiá, có-cùndáà ini-nè índü chuun có-cùtnáhâ gá-nsià xi-né na quidá-né ñà-có-ndiàá mà. ⁵ Doco (vaxi iin quivì) dandu icúmí nècuàchì mà nacua-ya-ne cuenta (sàhà nsidaámà) nùù mii-yá. Te sà-ítúú ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nsidaa-némà, na nècuàchì itiacú, te ducán stná nècuàchì

sàni xihì. ⁶ Ñàyùcàndüá, ndè stná nècuàchì nsìi nì nihì-né nì xinitnùhu stná-nè razón vaha xi-ya sàhà-ñá vätùni cutiacu stná anima-nè vida xi Dios, mate na nisa itiacu-nè nì nihì-né castigu, vachi nèhivì ñuhivì nì sanduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, sà-itúú quivì nsihi nsidaa iñaha. Ñàyùcàndüá, xiñuhu nacani viì ini-ndà, te cunihnu cuahà ini-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù Dios. ⁸ Doco ñà-chicá xiñuhu nduú ñà-cuu cuahà ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, vachi sàhà ñà-jaàn nduá mà úhi nandódó-nda nsidaa falta nì quida nècuàchìmà mate cuahà gá nduá.

⁹ Xiñuhu nacuna-nda yehè nùù ñanìtnaha-nda (nú xicánúú ndahví-nè), te màsà cúñáñá-ndá quida-nda ducán.

¹⁰ Según nansa nì nihitáhvi iin iin-nda, ducán xiñuhu cunucuachi-nda nùù ñanìtnaha-nda, vachi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda xi gracia nì nihitáhvi-ndà nùù-yá, te cuahà clase gracia nduá yohó. ¹¹ Nú (sàni nihitáhvi) iin nèhivì càhàn-nè (palabra ìi), dandu ni cúndúámà nahi meru palabra nì cachi mii-yá. Te nú xicánúú-ndá indéhe ndahví tnaha-nda, dandu ni quida-nda chuun jaàn xì nsidaa valor níhì-ndà nùù Dios. Nsidanicuú ñà-ndüá quidà-ndà, xiñuhu quida viì-ndáñá sàhà-ñá sàà nèhivì naquimanì-né mii-yá sàhà Jesucristu. (An-sivéhé-yâ), te nicanicuahàn ni cúsáhnû-yá, te ni queé stná cuahà tnùñuhu xí-yá (inicutu), amén.

Dispuestu ni cúndóó-ndá ñà-ndoho-nda sàhà Jesucristu

¹² Mii-nsiá nècuàchì màni guá nùì, màsà ndúlócô-nsià nú ni yáha-nsià tnùndoho fuerte (quida nèhivì); cóndüá ñà-ndulocó-nsià na ian nduájàn iin ñà-cóni nihnú ini-nsià cuu xi-nsiá; cóò. ¹³ Xiñuhu cudii ini-ndà sàhámà vichi, vachi ñà-davani ndohó stná-ndà nahi Cristu nduá. Daaní, quivì cuni-ndà (naxicocuñ-yà) te nchii ndiaha-yá, dandu yáha ga icúmí-ndá cudii ini-ndà. ¹⁴ Te nansicáhán stná-ndà nú ni càhàn quini nèhivì diqui-ndà ñà-nchicùn-ndà mii-yá, vachi Espíritu ndiaha xí Dios icúmí chindee xi-nda na yáha-nda ducán. Ñà-ndáà nduá, quini càhàn-nè (xì-ndà) sàhà-yá, doco ndohó, cóò. Tnúñuhu xí-yá nduá tavá-nda. ¹⁵ Te nú icúmí-ndá ndoho-nda, màsà cúndúámà sàhà-ñá nì sàhní stnaha-nda, te ò nì quidácuíhná-ndá iñaha, te ò nì quidà-ndà iin ñà-có-ndiàá, ò nì dáquihviyuhù-ndà nùù chuun xi inga nèhivì; cóò. ¹⁶ Doco nú sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Jesucristu ndoho-nda, dandu màsà nunca cucahan núù-ndà sàhájàn. Cóò, ñà-naquimanì-ndà Dios nduámà.

¹⁷ Vachi vichi sà-lá cuahàn ndundaà sàhà ndohó nècuàchì nduú dehe ndisa-ya. Te nú mii-nda nduú nècuàchì primeru, dandu ¿índü iñaha icúmí yáha nècuàchì có-ndúlócô sàhà razón ndiaha xí-yá? ¹⁸ Vachi ndohó, nèhivì vaha xi-ya nduu-nda, te

cuàhà gá ndoho-nda, dandu sàà-ndà nùù-yá. Te nú ducán nduá, dandu yáha ga ndahví cunduu castigu xi nèhivì malu quida guá xì cuàchi.

¹⁹ Doco de todos modos, icúmí dava-nda ndoho-nda tiempu vichi, vàchi ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu ñà-quida vii-ndà ñuhivì yohó, te nsinuu ini-ndà ñà-ini ndahà-yá iá anima-nda, vàchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi cundoo-nda ñuhivì yohó, te vátùnì cahvi-nda xi-yá (ñà-cundiaa-yàndó).

5

Nansa xiñuhu quida nèhivì sahnú idónuu, xì stná nècuàchì cucuáchì

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì cusáhnû jaàn. Yùhù nduú stnáì iin nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, yùhù nì xininúi nansa nì cuu na ní ndoho Cristu; te quivì natùì stná poder ndiaha xí-yá, dandu icúmí cuni stnáì ñà-jaàn, nahi mii-nsiá. ² (Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá) ni cúnúú víi-nsiá nèhivì xí Dios ndoó jaàn, nacua quidá pastor xì riì xí-né. Doco ni cundúá xì nsidaa voluntad xi-nsia, màdià fuerza ni quidá nèhivì xì-nsiá. Ni màsà quidá-nsiá chuun jaàn sàhà dìhùn, còó; ñà-cùdúì inì-nsia ni cundúá. ³ Ni màsà cúníhnú ini-nsiá nduú-nsiá lamú xi nècuàchì ndiaá-nsiá. Còó; chuun xi-nsia nduá quida vii-nsiá, dandu cundehè stná nèhivì ndiaá-nsiá, te quida stná-nè nacua quidá mii-nsiá. ⁴ Daaní, después na quivì naxicocuñ mii-yá ana ndiaá xì nsidanicuu-nda, dandu nìhì iin iin-nda iin ñà-vàha xi-nda cunduu iin corona ndiaha cuñuhu dìnì-nda, te nicanicuahàn coo vicoá.

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, xiñuhu cunini-nsia ñà-nduá xícachi nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, nsidanicuú-nsiá, nicanicuahàn ni cúníhnú ndahvi inì-nsia, te cahvi tnahá stná-nsiá, vàchi Dios, sadí-yà nùù nsidaa nèhivì nducuehê; doco nècuàchì nihnú ndáhvi inì-xi, sáhatahvi-yánè gracia xi-ya. ⁶ Ñàyùcànduá, xiñuhu cunihnu ini-nda ducán, vàchi ndahà Dios ñuhú nsidaa-nda, te fuerte-yà. Dandu después sàà stná iin quivì quee ndisa tñùñuhu xi-nda nùù nsidaa nèhivì quida-ya. ⁷ (Doco vichi) nùù ndahà mii-yá ni ndóo nsidaa chuun nacánì ini-nda sàhà-xí, vàchi nihnú vaha ini-yàndó.

⁸ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda cuidadu, te cundoo tùha-nda, vàchi iá ana xicánúú xiní ùhì xì-nda, divi nduú ñà-malu, te quidá-si na quidá sì-león, vàchi xicánúú-si ndáhì-si nandúcú-sì ñà-caxì-sì. ⁹ Doco màsà cuáha-nda mii-nda ditá-sindó, iin-ni nì cúníndisá víi-nda mii-yá, te nsinuu ini-nda ñà-divi ducán ndohó stná dava ga ñani-nda ndoó inicutu ñuhivì. ¹⁰ Cunaha-nsiá, cuisì Dios nduú ana

sáhatahvì xì-ndà gracia, te divi stná-yà sàni cana-yàndó ñà-cundoo ndiaha-nda nùù-yá nicanicuahàn quida Jesucristu. Ñàyùcàndùá, mate ndoho-nda vichi, doco ñà-yáha-ni nduá. Te mii-yá, icúmí-yâ nsida vii-yá anima-ndà, te nacuahà-yàndó valor. Icúmí-yâ nacuahandee stná ini-yàndó, te chindee-yàndô ñà-màsà queé-ndá nùù ichì váha. ¹¹ Te vichi ni queé gá más tnùñuhu xí-yá, te iin-ni ni cúsáhnû stná-yà dècuèndè nicanicuahàn. Amén.

Ñà-nduá nì cachi Pedro na ní ndaquindèè-né xì nèhivì tiaá-né nùù-xí

¹² Iin ñani-ndà quidá víi ndisa nduú Silvano. Te divi mii-né nduú ana xichúin ñà-tiái tutu tii yohó ndé cáhìn xì-nsiá sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa xiñuhu quida-nda, te cundaà stná inì-nsia ñà-divi gracia ndiaha xi Yua-nda Dios nduá (sàni nìhì-ndà). Ñàyùcàndùá, iin-ni ni cúníndísâ víi-nsiá gracia mà.

¹³ Ñuu Babilonia yohó ndoó stná nèhivì nì nacàxin stná Yua-nda Dios nahi mii-nsiá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Daaní, yohó iá stná Marcos, iin nècuàchì nduú nahi dèhi, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. ¹⁴ Te mii-nsiá, nacasàhú màni stnahá stná-nsiá entre mii-nsiá.

Nì cúndóó cueé nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Simón Pedro, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndà Jesucristu. Te divi nù mii-yá nì nihí chuun ndiaha quidé. Te vichi tiaí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni sàni nihítáhvì stná gracia ndiaha xí-yá ñà-cunindisá-nsiáyà. Vàchi ducán nì chitnùní ini-yà quida-nda, divi mii-yá ana chiigá ndàcuisì inì-xi. Dios nduú-yá, te cahvi-ndayá, vachi mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda. ² Pues vichi nì cùcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi-ya, te contentu nì cundóó-nsiá sàhà-ñá ináhá-nsiâ mii-yá xì (Yuamáni-yá) Dios.

Nansa ndiá ìcà nèhivì xí Jesucristu quida-ne

³ Cunaha-nsiá, fuerte gà mii-yá, te ndiaha gà quidá-yá, ñàyùcàndùá nì cana-yàndó ñà-cunaha-ndayá. Dandu nì chindee ndudu ì xí-yá ndohó, te nì nihítáhvì-ndà nsi-danicuú ñà-ndùá xiñuhu ñà-cundoo ndiaha-nda nù-yá, te cahvi-ndayá nacua ndiá ìcà-ndà. ⁴ Te sàhà-ñá fuerte guá-yà, te ndiaha guá-yà, ñàyùcàndùá nì cundiatú-ndà cuàhà gà ñà-vàha ndiatu-nda cuu xi-nda, te dècuèndè ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá palabra sàni cachi-yà. Vachi sàhà palabra mà vètùni cucumi stná-ndà meru vida xi anima mii-yá, te ducán nihì ndèè stná-ndà naco-nda modo sìquini icúmí nècuàchì dava ga ñuhivì yohó, divi modo cudì guá ini-nè quida-ne. ⁵ Te divi sàhà-ñá nì cachi-yà xì-ndà palabra mà, ñàyùcàndùá xiñuhu cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndàyá) chicá viì. Pues vichi sà-xiníndisá-ndáyâ, doco xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu viì ini-ndà. Daaní, xiñuhu sàà stná-ndà mànihì váha ini-ndà (sàhà ichi-yá). ⁶ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cadì-ndà nù mii-nda. Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà; daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nicanicuahàn. ⁷ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu manì ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda; daaní, xiñuhu sàà stná-ndà cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁸ Vachi cunaha-nsiá, nú nì cùtùha vaha-nda nsidaa ñà-jaàn, te quida ndisa-ndañá cumplir, dandu màdì uun-ni cundoo-nda nù Stoho-ndà Jesucristu; nì màdì uun-ni quea ñà-ínáhá-ndáyâ. ⁹ Doco nèhivì cò ñà-vàha ma ini anima-xi, có-cundáà vaha ini-nè, na ian quidámáxinì-nè, te có-nsinúú gà ini-nè nansa nì quida Dios na ní nsidandoo-ya cuàchi-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, chicá vaha cunsihi ini-ndà cundoo-nda seguru ñà-ndùu-ndà nèhivì nì nacàxin-ya, te nì cana-ya. Vachi nú nì quida ndisa-nda ñà-vàha jaàn, dandu mà sàà-ndà tucù-ndà ichì cuàchi. ¹¹ Còó, ndiaha

gá icúmí quixi cuàhà gracia xi mii-yá ana nì dàcácu xi-nda, divi Stoho-ndà Jesucristu, te dayáha stná-yàndó ñuhivì ìì xí-yá ndé dandacú-yá nicanicuahàn.

¹² Ñàyùcàndüá, cunî dansínuu ga inì mii-nsiá nansa (quida-nsia), mate sá-ínáhá-nsiá iyuhu sàhámà vichi, te nihnú vaha inì-nsia palabra ndàcuisì nì xinindisá-nsiá. ¹³ Doco yùhù tuxí inì, mientras itiácù-ve ñuhiví yohó, chicá vaha dansínuu inì mii-nsiá nansa xiñuhu cunihnu ini-nsiá. ¹⁴ Vàchi ináhî sà-ítúú quivì icúmí cui nacua nì cachi Stoho-ndà Jesucristu xí'. ¹⁵ Doco icúmí nanduquí nansa cui nsinuu inì-nsia palabra yohó nú sàni xihì.

Nansa nì xini Pedro nì natnuù ndiaha Jesús

¹⁶ Cunaha-nsiá, palabra ìì nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá, màdi cuentu nì nachuhun tnahá uun nèhivì maña nduá. Còo, vachi sàni xininù-nsí ñà-ndiaha guá iá Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcàndüá, nì nacani-nsi xì-nsiá sàhà poder xi-ya, xì nansa icúmí stná-yà naxicocuñ-yà. ¹⁷ Vachi nsiùhù, nì xini-nsi na ní tavà Yua-nda Dios tnùñuhu ndiaha xí-yá, te nì natnuù fuerte-yà. Dandu ndiaha gá nì càhàn Yuamánì-yá sàhà-yá na ní cachi-yàmà: “Dèhemanì' nduú ana yohó, te cudî inì sàhà-yá”. ¹⁸ Nsiùhù, nì inini-nsi ñà-jaàn na ní sàhàn-nsi xì-yá dìni yucù ìì yucán, te nì tiacu-nsì nì càhàn (Yuamánì-yá) ansivi.

¹⁹ Ñàyùcàndüá, sàhà ñà-jaàn chicá más nàhà claru ñà-ndàcuisì nduá nì cacachi profeta nìsa cahàn sàhà-yá sàhana; te vichi ndiá icà-ndà cunihnu vaha ndisa ini-ndà palabra xi nècuàchìmà, vachi palabra mà, ndiaha gá datnúà sàxínitnùnì-ndà na iin ñuhu nchií fuerte ndé iin tnúú, te iin-nì icúmí chindee stná-màndó dècuèndè quivì danátnùù ndiaha-yá nùù (nèhivì ndoó inicutu ñuhivì). Daaní, quivì jaàn (icúmí-yà datnúù-yà ini anima-ndà na ian) quidá sìtnùù cahnú cachitnùhu ñà-sàcuahàn tùinuù inga quivì.

²⁰ Cenaha-nsiá, chuun cahnú nduú ñà-sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa iá palabra ìì nì cachitnùhu nèhivì sàhana ma, te nì tiaa-neà nùù tutu. Màdi sàhà cuisì sàxínitnùnì ndohó cui sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa cunì cachàmà. ²¹ Vachi nèhivì ìì sàhana ma, màdi inì-nì mii-né nì chíttnùnì ini-nè ñà-ndüá nì cachi-nè sàhà mii-yá. Còo, divi Espíritu ìì xí-yá nduú ana nì dàtnùù xì sàxínitnùnì-nè, te nì cachi-nè ñà-ndüá nì cachi-nè.

2

Màsà nácuítnúhù-ndá ñà-tnùhù chináhá nèhivì

¹ Tiempu sàhana ma nì sandoo stná tèttnùhù ñuu-nsì, datiaá uun-tè càhàn-te cuenta xi Dios. Doco vichi ndé ndoó stná mii-nsiá icúmí casaà stná tèttnùhù nahi tè-sàhana ma. Te icúmí-tè daquíhvi dèhé-te iin dàñhù chináhà-te. Ndé

icúmí stná-te nacuaà-té Stoho-ndà Señor, mate sàni dānāà-yá sàhà cuàchi-nda. Doco cuisì mii-té quidá quini-tè xì mii-té, ñàyùcāndùá yàchì icúmí-té ndañuhu dahuun-tè. ² Doco cuàhà gá nèhivì icúmí tenchicùn xì ichì sìquini mà, dècuèndè sàà stná-nè cahíchì ini-nè ichì ndàcuisì-yá. ³ Te tètñhù mà, ñà-cuàhà guá cuú ini-te sàhà dihùn, ñàyùcāndùá, vico uun icúmí-té càhàn-te xi-nsiá ñà-dandahví-te mii-nsiá, te ducán nsidandahví stná-te mii-nsiá. Doco dècuèndè sànahà sàni cachì Dios ñà-icúmí-té cunsida-tè cuàchi-tè, te sà-itúú sàà stná quivì ndañuhu dahuun-tè.

⁴ Stná ángel nì sanduu mozo xi-ya, na ní caquida-ne cuàchi, cóni xicáhnù ini-yà sàhà-né, vàchi nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì ndiachi-né ndè cahà andea ndé iin tnúú, te yucán ndiatú-né dècuèndè sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi-ne. ⁵ Stná nèhivì ñuhivì sànahà, cóni dácācu Dios-nè, vàchi cuàhà gá cuàchi-ne nì-ia, teayùcāndùá nì quixi diluviu dìquì-né. Doco tiàa nani Noé, còo. Nì càcu-ne. Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì càhàn stná nècuàchìmà xì nèhivì sànahà ma áma quidá ví stná-nè, doco (cuisì) Noé mà xì inga ùsà gà tnaha-ne nì càcu. ⁶ Daaní, stná ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, nì xixìn nsiha, ndé cuisì yàà-ñá nì ndòo, vàchi iin castigu xì mii-yá nì sanduu tnùndoho ma, áma yúhì stná nsidaa gá nèhivì malu icúmí cundoo ga ñuhivì quivì nù-xí. ⁷⁻⁸ Doco ñuu mà nìsà ia stná iin nècuàchì vaha nani Lot. Te yáha ga nì cuduchi ini-nè sàhà modo sìquini xì nèhivì ñuu mà. Vàchi yucán iá-nè mahì nècuàchìmà, te nsìquivì iníní-né, te indéhe-né ñà-quini guá quidá nècuàchìmà. Ñàyùcāndùá yáha ga nì ndòo cahan-ne sàhà nècuàchìmà. Daaní, na (ní nìhì ñuu mà tnùndoho), nì dácācu Dios-nè nùájàn. ⁹ Pues sàhà ñà-yùcān náhà claru, tùha ndisa Dios tavà-yá nèhivì vaha xi-ya nùù tnùndoho yàha-ne nì cùí. Te ináhà vaha stná-yà nansa cuàhàn-yà quida-ya xì nèhivì malu vichi, itnìí-yá cuenta sàhà-né ndè cachì sàà quivì juiciu, dandu ndoho-ne. ¹⁰ Te nècuàchì chicá icúmí ndoho nduú nècuàchì quidá sìquini guá xì mii-xí nacua nduú gustu xi-ne, te cahíchì stná ini-nè ñà-ndùá dandacú mii-yá nùù-né.

Vàchi tètñhù mà, atrevidu gà-te, mii-té xínduu-tè mii-té. Mà ía yuhù-té; quini ga càhàn-te sàhà ana fuerte (xicánúú) ansivi. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ndè ángel xi Dios, có-cānàhá quini-ne na càhàn-nè sàhà falta xì ana fuerte mà nùù Stoho-ndà Señor, mate chicá cuàhà poder xi-ne (nùù témà), te chicá dandacú stná-nè.

¹² Doco témà, mate có-sàà-te cundaà ini-te sàhà iin chuun, doco quini ga càhàn-te sàhà-ñá. Nahi quisì có-cùndàà ini-xì xínduu-tè, te quidá-te na ian còo anima-te. Ñàyùcāndùá, divì icúmí cuu xi-té na ian cùù-xì quisì yùcù, cuisì ndoó-sì ñuhivì sàhà-ñá tnii nèhivì-sí, te cahñi-nési; pues divì ducán

icúmí cuu stná xì tètñhù mà, icúmí-tê ndañuhu dahuun-tè ñà-sàni cuchicuehe anima-te. ¹³ Iin castigu ùhì nduá ñhì-té, divi nacua nì quida-tè xì ñanìtnaha-tè. Doco vichi cudî inì-te quidá-te ndéni ñà-sìquini nì cui ndui (ò ñuú) nì cúndúá. Ñàyücàndúá, ndohó, ndóo cahan-nda sàhà escándalo xíquida guá-te. Mate sàhàn stná-te ndé ndoo-nda vicò xì-ndà, doco dandahví uun-tè, vàchi cudî gá inì-te dandahví-te.

¹⁴ Indéhe stná-te nsidaa nècuàchì ñahà, te cuní-te dàvã diquì-tené. Có-nàcòó-te cuàchi quidá-te. Te nèhivì mà-fuerte anima-xi, mà úhì dandahví-tené. De por sí, cuàhà iñàha xího stná-te cucumi-té. Doco icúmí-tê ñhì chíhán-te. ¹⁵ Vàchi sàni nacoo-tè ichì váha mii-yá, te sàxínchicùn-te ichì malu nacua nì quida Balaam dèhe Beor sànahà; iin nècuàchì xinítuì nì sanduu nècuàchìmà, doco cuàhà gá nìsa cuu ini-nè sàhà dihùn; mate iin chuun có-ndiáá nduá, doco quida-neà sàhà dihùn. ¹⁶ Doco nì ñhì-né iin conseju váha nùu burru xi-ne, có-íá váha ñà-ndúá quidá-né, nì cachì-si xi-né. Mate quisì nduú-si, doco nì càhàn-si na iin nèhivì, te nì sadì-si nùu nècuàchìmà ñà-màsà quidá-né chuun loco cuàhàn-nè quida-ne nì cùí.

¹⁷ Cunaha-nsiá, na iin pozo ndé nì ndoco tècuí, ducán xínduu tètñhù mà. (Còò ni-iñàha níhì-ndà) nùu-té, nahi vicò tàchí, còò ni-iñàha nihá. Ñàyücàndúá icúmí-tê sàa-te iin xaan ndé iín tnúú ndúchí, te nicanicuahàn cundoo-tè yucán, cachí Dios. ¹⁸ Doco vichi, fuerte càhàn-te na ian yáha ga ndiáá-te. Doco puru palabra chicuéhè nduá cachí-te, vàchi chináhà-te ñà-vàtùni quida ndevàha-nda nansa ni nì cui; vátùni iá ñà-cuñuhu quini ini-ndà, cachí stná-te; te sàháyücàndúá, nádítá-te cuàhà nèhivì ladu xi-tè, dècuèndè stná nèhivì sà-ítúú càcu nùu ichì malu mà nì cùí. ¹⁹ Libre cundoo-nda, cachí-te xì nèhivì, doco mà cùí, vàchi ndè stná mii-té, dandacú stná cuàchi-tè nùu-té. Te nú sàni cundee iñàha nùu-ndà, dandu có-ndòó gá ndisa-nda libre. ²⁰ Vàchi ni cachí-ndà iá iin nèhivì, te nìsa cundaà váha ini-nè sàhà Stoho-ndà Jesucristu, te nì càcu stná-nè nùu modo sìquini xì ñuhivì yohó; doco nú tucu tu ni dácà dìni-né, te cundee cuàchi ma nùu-né, dandu chicá quini queamà nùu ñà-primeru. ²¹ Vàchi chicá váha màsà cúnitñuhu-ne sàhà ichì váha-ya nì cùí, te màdiá nì xinítñuhu-ne, dandu después nì naxicocuñ tu ini-nè, te nì nacoo-ne palabra ìi nì cachi-yà xi-né. ²² Doco cunaha-nsiá, ducán cuú stná xi-né nacua cachí dichu sàhà sìhina: “Nì nsihi nì ndusan-sì, dandu naxicócuñ tu-sì saxí-sì ñà-jaàn; te ò nacua quidá stná cochi, nú sàni xichi-sì, dandu tucutu ndécahnu-sì mahì ndèhì tuí nihní-sì”.

3

Icúmí naxicocuñ Stoho-ndà Jesús ñuhivì

¹ Ñà-ùì nduá tiaí nù-nsiá vichi, ñani mànì. Te nù ndúì carta xi sàni quide lucha nacuañhandee inì mii-nsiá sàhà-ñá ducán nsinuu ini-nsiá nacani viì ini-nsiá. ² Te cuní stnáì nsinuu inì-nsiá nansa iá palabra xi Dios nì cachitnùhu nèhivì ì sàhana, xi stná palabra nì sàcùnaha-nsiá nù nsiùhù nècuàchì nì nihì chuun nù Stoho-ndà Señor nì dácacu xi-nda, vachi palabra xi mii-ya nduá.

³ Doco iá iñàha chicá cuní cundaà inì-nsiá. Cunaha-nsiá, na sàà quivì xínu tiempu, dandu icúmí ndecoyo nèhivì cuàcùndiaa (sàhà ichì-yá). Icúmí-nè quida ndevàha-ne xi mii-né nansa ni nì cui. ⁴ Te dohó icúmí-nè cachi stná-nè: “¿Índù ní xini-nsì naxicocuñn-yà nacua nì cachi-yà? Vachi dècuèndè sàhana na ní xhì xhì-ndà, còò ni-iñàha, vachi iin-ni iá ñuhivì vichi nacua nì sàcòà quivì primeru”, cachi-nè. ⁵ Doco na cachí nèhivì ducán, cuisì quidámáxinì-nè sàhà nansa nì cuu sàhana na ní sàcòò ansivì, te nì xínu stná ñuhù íchì mahì tècuì, nsidanicuú ladu ñuhú-te. Pues nsidaa ñà-jaàn nduá nì dandácú Dios, te ducán nì cuu. ⁶ Doco sàhà divi tècuì mà ní ndañuhu stná ñuhivì sàhana ma, vachi nì dàhvia dàvì inicutu. ⁷ Doco ansivì xi ñuhivì iá vichi, sàhà divi palabra nì cachi-yà antes mà iá stná orden xi-ya ñà-icúmíà coco nsiha, cuisì ndiatú-yà ndè cachi sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi nèhivì malu, dandu coco ñuhivì, te ndañuhu stná nsidaa nècuàchì malu mà.

⁸ Doco iá iin palabra cuní nsinuu ini-nsiá, ñani mànì. Cunaha-nsiá, mate imindaa quivì, te ò mil cuà nduá, doco iin-ni nduá nù Stoho-ndà Señor. ⁹ Ñàyùcànduá, mate cachí nèhivì ¿índù chuun cucuèè-guá cuu ñà-nduá nì cachi-yà? doco còò; màdì ñà-cò-ndùlócò-yà nduá; ñà-quidándéé cahnú ini-yà sàhà-ndà nduá, vachi có-cunì-yà ndañuhu ni-iin-nda; còò; ñà-nì sàà nsidaa-nda naxicocuñn ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá cunì-yà.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, (nanàá) icúmí sàà quivì quida ndisa Stoho-ndà Señor (nacua nì cachi-yà); na ian có-nihnú ini nèhivì quixi tècuìhnà ñuú, ducán coo. Dandu yáha ga fuerte icúmí caha ndee, te ndañuhu dahuun ansivì; te nsidaa ñà-nduá nì cuyucun ñuhivì, icúmíà dàà títiá, te coca, te ndañuhá, vachi ñuhivì yohó xi nsidaa ñà-íá nùá, icúmíà coco nsiha.

¹¹ Pues vichi, sàhà-ñá sà-ináhá-ndá icúmí ndañuhu nsidaájàn, ñàyùcànduá xiñuhu ñà-cunsihi ini-ndà cacanu viì-ndà ñuhivì nacua cunì mii-yá, te cunihnu ì stná ini-ndà. ¹² Siempre ni nsínúú ini-ndà ñà-icúmí sàà quivì xí Dios, te quida-nda nacua cui quida-nda ñà-nì sàà yàchà. Vachi quivì yucán icúmí chiñuhu Dios ansivì, te coca, dandu ndañuhu dahuan; te nsidaa stná ñà-nì cuyucun ñuhivì, icúmíà ndutea, te coca. ¹³ Doco ináhá vâha stná-ndà ñà-después icúmí nàcòò

stná inga ansivi saa xi ñuhìví saa nacua nì cachi-yà xì-ndà, te ñuhìví saa ma, puru ñà-lá vìì icúmí coo nuá.

¹⁴ Pues, ináhá vâha-nda ducán icúmí cuu, ñani mànì, ñàyùcàndùá, cuàhà gá xiñuhu cunsìhi ini-nda cundoo manì-nda ñuhìví, màsà cóo ni-iin falta xi-nda, ni màsà cóo ni-iin mancha anima-nda. Te iin-ni ni cóo ducán dècuèndè quìvì naxicocuñn-yà.

¹⁵ Te nú dacueé-yà, te quidandee gá ini-yà sàhà-nda, dandu xiñuhu cunihnu ini-nda ñà-cuisì sàha-yàndó tiempu càcu-nda nduájàn. Te divi ñà-jaàn nduá sàni tiaa stná ñani mànì-nda Pablo na ní tiaa-ne iin carta nùu-nsiá antes. Nchichí gá tiaá-né, vâchi ducán nì nìhítáhvi-né. ¹⁶ Te nùu nsidaa carta xi-nemà, cachítñuhu stná-nè sàhà chuun tiaí yohó. Ñà-ndáà nduá ùhì cundaà ini-nda dava ñà-nduá cachí-nè nùu carta mà. Ñàyùcàndùá, nèhivì có-sàà cundaà ini-xi, dasìvì uun-ne palabra mà, vâchi nèhivì có-xiníndísâ vâha nduú-né. Te divi ducani dasìvì stná-nè dava ga tutu ìì xí Dios, doco (ndahví-nè), vâchi cuisì icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-né sàhámà.

¹⁷ Doco mii-nsiá, sà-ináhá-nsiâ nansa iá nsidaa ñà-jaàn, ñani mànì. Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóo-nsiá sàhà tètñuhù có-ndùlócò sàhà ley xi Dios, còtó nadità-te mii-nsiá ladu xi-tè, te sàà-nsià quee-nsia nùu ichì váha nchícùn vìì-nsiá vichi. ¹⁸ Te sacúndáhvi stnài nùu-nsiá ñà-nì cúnsìhi inì-nsia nansa cucumi gá-nsià más gracia xi Stoho-nda Jesucristu, xì nansa nìhì stná-nsià cunaha váha-nsiayà, vâchi mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda.

Ansivéhé cahnú-yá ndè quìvì vichi, te nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Juan nùu Nsidaa Nèhivì xí Dios

Nansa iá vida ndiaha xí mii-yá

1-2 Cuní-nsì càhàn-nsì xì-nsiá sàhà mii-yá. Dècuèndè antes quesaha ñuhiví, sà-íá-yá. Te nsiùhù, sàni inini-nsi nì càhàn-yà; sàni xininùu-nsiyá, dècuèndè sàni tniì ndahà stná-nsì icà-yá. Te mii-yá nduú ana nì quixi xi palabra ìi cachítñuhu nansa cutiacu ndiaha anima-ndà. Te sàhà mii-yá itiácú-ndà. Ñàyùcàndúá, (nì quixi-ya) ndè ñuhiví yohó, te nì xini nèhivì-yá. Dècuèndè stná nsiùhù, nì xininùu stná-nsiyá, ñàyùcàndúá, vichi cachítñuhu-nsi, te dansítñùu ini-nsì mii-nsiá sàhà-yá, vàchi mii-yá nduú ana sáhatahvì xì vida ndiaha nicanicuahàn. Nùu Yuamáni-yá nisa ìa-ya, dandu nì quesaa-yá ñuhiví yohó, te nì xini-nsiyá. ³ Te ñà-ndúá nì xini-nsi, te nì inini-nsi, divi nduá cachítñuhu-nsi xì-nsiá sàhà-ñá iin-ni nì cúníhnú vaha stná ini-nsiá nacua quidá nsiùhù. Te nacua nihnú ini-ndà Yua-nda Dios xì Dèhemanì-yá Jesucristu, ducán nihnú stná ini-yà ndohó. ⁴ Te vichi, sàhà-ñá cuní-nsi ñà-chicá cudii ini-nsia, ñàyùcàndúá dísàhà-xí tiaá-nsì ñà-yohó nùu-nsiá.

Na ian nchií ndai luz, ducán iá anima Dios

⁵ Cunaha-nsiá, palabra yohó nduá nì inini-nsi nì cachi Dèhemanì-yá (xì-ndà), te ñàyùcàndúá dohó cachítñuhu stná-nsì xì-nsiá ñà-nahi luz nchií ndai, ducán nduú stná (anima) Dios, (vàchi micuísì ñà-vàha nduú-yá), te ni-iyuhu có-nìhnú ini-yà ichì ñáa. ⁶ Ñàyùcàndúá, nú ni cachí-ndà iá vaha-nda xi-yá, doco xicá stná-ndà ichì ñáa, dandísá, tnuhu-nda, te có-nchícùn-ndà ichì ndàcuisì-yá. ⁷ Doco nú xicánúú víi-nda, datnúu-yá sàxínitnùnì-ndà, te nihnú vaha ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá, dandu mà úhì cundoo manì tàcá nsidaa-nda. Te nù Dèhemanì-yá Jesucristu nsidándóó xí nsidan-icuú cuàchi-nda.

⁸ Nú ni cachí-ndà có-ndùu-ndà nèhivì cuáchi, dandu ñà-dàndàhvì-ndà mii-nda nduá, te ducán nàhà xicà có-nìhnú ini-ndà palabra ndàcuisì. ⁹ Doco nú ni cuáha-nda cuàchi-nda, dandu icúmí-yá quida ndisa-ya cumplir, mà dándàhvì-yàndó, seguru cuicahnú ini-yá sàhà-ndà, te nsidandoo-ya nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhú anima-ndà. ¹⁰ Doco nú ni cachí-ndà cò cuáchi nì quida-nda, dandu ducán queá na ian ndeníhí tñuhú-ndáyá. Te nú ducán, dandu nàhà xicà, tàñáha ga sàà-ndà cunihnu ini-ndà palabra xi-ya.

2

Jesucristu nduú ana cáhàn nihni sàhà-ndà nùu Dios

¹ Nahi dèhe mií xínduu-nsia, ñàyùcànduá tiaí palabra yohó nùu-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá cuàchi. Doco nú iá ana nì quida iin cuàchi, dandu (nì cúnáhá-nê) iá stná ana cáhàn nihni sàhà-ndà nùu Yuandiaha-nda. Te ¿ana quidá ducán? Divi Jesucristu, vàchi mii-yá, ndàcuisì ini-yà. ² Te divi sàhà ñà-nduá nì quida-ya nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda, ñàyùcànduá, mà nsínúú gà ini Yua-nda Dios sàhà-ñá. Te màdì cuísi sàhà cuàchi ndohó nì xihì-yà, còó, vàchi nì dànàà stná-yà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ³ Te vichi nú ni chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu vètùni cundaà ini-ndà ñà-sànì xini stnàhá ndisa-nda xi-yá nduá. ⁴ Doco nú cachí iin nèhivì ináhá-nêyà, doco có-chívàha-ne ñà-nduá cachí-yà, dandu (cundaà ini-ndà), tnuhu-né, có-nìhnú ndàà cuisì ini-nè palabra xi-ya. ⁵ Doco nú quidá-né cumplir ñà-nduá cachí-yà, dandísá sàni sàà-nè cuu ndisa ini-nè sàhà-yá, te ducán vètùni cundaà ini-ndà iin nèhivì xí-yá sànduú-né. ⁶ Vàchi nú ni cachí-nè nèhivì xí-yá nduú-né, dandu ndiá icà-né quida vii stná-nè nacua nì quida mii-yá.

Ñà-nduú palabra saa dandacú Dios chivàha-nda

⁷ Màsà cúcáhàn-nsiá iin ley saa nduá tiaí nùu-nsiá vichi, ñánì. Còó, ley yucán nduá, divi ley nì xinindisá-nsiá na ní quihvi-nsia ichi-yá, vàchi divi ley yucán nduú palabra nì xinitnùhu-nsia daa. ⁸ Doco cunaha-nsiá, nahi ley saa nduú stná ñà-nduá tiaí nùu-nsiá yohó. Te nú nsinúú ini-nsiá nansa nì quida mii-yá (na ní ìa-ya yohó), xì nansa (quidá stná-yà) xì ndohó vichi, dandísá vètùni cundaà ini-nsiá, ley saa nduá, vàchi cueé-ni cueé-ni làcà iyuhu iin tnúú ini-ndà, te vichi ndiaha gá sàdàtnùu-yà sàxìnitnùnì-ndà sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa iá ñà-ndàcuisì.

⁹ Nú iá iin ana cachí sàdàtnùu Dios sàxìnitnùnì-xi, doco có-xiñhù-né ñanitnaha-ne, dandu ichi ñáa nduá nchícùn ì-né dècuèndè vichi. ¹⁰ Doco nècuàchì cuú inì-xi sàhà ñanitnaha-xi, mii-né ndisa, iin-ni datnúu Dios sàxìnitnùnì-nè, te có-nàcánì ini-nè sàhà inga iñàha cuida cuàchi-ne. ¹¹ Doco nècuàchì có-xiñhù xì ñanitnaha-xi, tàñàha ga tnùu ndiaha sàxìnitnùnì-nè. Xicá ñáa-né, ni có-sàha tnunì ini-nè índu cuàhàn-nè, vàchi iin tnúú ini anima-nè ñà-sànì quihin-ne ichi ñáa.

¹² Hijos míos, tiaí tutu yohó nùu-nsiá sàhà-ñá sàni xicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nsia (na ní xinindisá-nsiáyà), te nì ndacùcahan-nsiá quivì-yá. ¹³ Stná mii-nsiá nècuàchì sahnú, tiaá stnáí palabra yohó nùu-nsiá ñà-sà-ináhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì

chicá cuachi, tiaá stnáì nùù-nsiá ñà-sàni cundee-nsiá nùù ñà-malu.

Hijos, ñà-yòhó tiaí nùù-nsiá sàhà ñà-sàni sàà stná-nsià nì xini stnàhá-nsiá xì Yuandiaha-nda. ¹⁴ Te mii-nsiá nècuàchì sahnú jaàn, tiaá stnáì ñà-yòhó nùù-nsiá ñà-sà-ínáhá stnahá stná-nsià xì mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnáì ñà-yòhó nùù-nsiá sàhà-ñá fuerte gà anima-nsià, vèchi nihnú ndisa ini-nsià palabra ì xì Dios, te sàni cundee stná-nsià nùù ñà-malu.

¹⁵ Ni-iin-nsia, màsà cúú ini-nsià sàhà ñà-ndùú modo xì ñuhiví yohó, nì màsà xího stná-nsià ñà-ndùá iá nùá. Vèchi nú nì cúú ini-ndà sàhà modo xì ñuhiví yohó, dandu (náhà xicà) ñà-có-cúú ini-ndà sàhà Yua-nda Dios nduá. ¹⁶ Vèchi nèhiví nihnú inì-xì ñuhiví yohó, xího cuáhà-né quida cahnú-né cuàchi-ne xì iquicúñú-nè, te xího stná-nè cundehè-né cuàhà ñàhá có-ndiáá, te nducuéhè stná-nè sàhà ñà-ndùá icúmí-nè. Doco nsidaa ñà-jaàn, có-ndùá ñà-cùdî ini Yua-nda Dios sàhà-xí. Còó, ñà-cùdî ini nèhiví ñuhiví yohó nduá. ¹⁷ Doco ñuhiví yohó, icúmíá nsiha, te mà níhì gá nèhiví ñà-ndùá nìsa xihò guá-nemà. Doco ana quidà-xì ñà-ndùá cachí Dios, nicanicuahàn cundoo ndiaha-né.

Nansa cundaà ini-ndà índù ñà-ndùú ñà-ndáà, te índù ñà-ndùú ñà-tnùhù

¹⁸ Hijos míos, na ian vèxi xínu tiempu yohó nduá. Te sàni xinitnùhu-nsia icúmí quixi iin ana nduú contra xì Jesucristu, divi nduú Anticristu. Doco dècuèndè stná tiempu vichi ndoó stná cuàhà contra xi-ya. Ñàyùcàndùá, vètùni cundaà ini-ndà ñà-vèxi xínu tiempu yohó nduá. ¹⁹ Tiàa xínduu contra xi-ya, antes nìsa cutnahá stná-nè xì-ndà, doco vichi sàni quecuaán-né, vèchi cóni ía ndisa-ne ladu xi-nda, vèchi nú nèhiví ladu xi-nda nduú-né nì cùí, dandu dècuèndè vichi cutnahá ñà-né xì-ndà. Doco, còó, sàni quecuaán-né sàhà-ñá cunahà xicà ñà-dìin ladu iá-nè.

²⁰⁻²¹ Te mii-nsiá, nùù mii-yá ana chicá ì sàni ñihítáhvì sàxínitnùnì-nsià, te sà-ínáhá nsidaa-nsiá ñà-ndùú ñà-ndáà. Te ñà-sà-ínáhá-nsiàmà, ñàyùcàndùá tiaí tutu yohó nùù-nsiá, màdì sàhà-ñá có-ínáhá-nsiá, vèchi ndisa, ináhá-nsiá ñà-ndùú ñà-ndáà. Te sàhà-ñá nduá palabra ndàcuisì, ñàyùcàndùá ni-iyuhu mà cúndùá ñà-tnùhù.

²² Te ¿ana chicá nduú tètñùhù ndisa? Divi tiàa cachí sàhà Jesús ñà-có-ndùú-yá Cristu ndiaha nì quixi nùù Dios. Cunaha-nsiá, contra xì Jesucristu nduú ana cachí: “Còó ana nduú Yua-nda Dios, nì còó stná Dèhemanì-yá”. ²³ Nú nì cachí-ndà: “Còó Dèhemanì-yá”, dandu ducán queá ñà-sàni nacuaà stná-ndà Yua-nda Dios. Doco nú ndácùcahan-nda Dèhemanì-yá, dandu Yua-nda Dios iá vaha stná xì-ndà.

²⁴ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, nicanicuahàn xiñuhu cunihnu inì-nsia palabra xi-yá, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàhana. Nú iin-ni ni cúníhnú ini-ndà ñà-nduá nì xinitnùhu-nda daa, dandu iin-ni cunduu stná-ndà nèhivì xí Dèhemani-yá, nèhivì xí Yua-nda Dios. ²⁵ Te mii-yá, sàni quida-ya comprometer nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁶ Cunaha-nsiá, tutu yohó tiaí nùù-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia sàhà nèhivì tnùhù cunì dandahví xì-nsiá. ²⁷ Doco mii-nsiá, sàni nduhii sàxìnítnùnì-nsià nì quida-ya, te ducání iá dècuèndè vichi; còò necesidad dacuahá inga nèhivì mii-nsiá, vachi sàni nsida ì-yá sàxìnítnùnì-nsià, te dècuèndè vichi chindéàmà mii-nsiá, vètùnì cundaà ini-nsià sàhà nsidaa iñàha, vachi palabra ndàcuisì nduá nì chinaha-yà, còò ni-iin ñà-tnùhù nduá. Te divi nacua nì chinaha-yà mii-nsiá antes, divi ducán xiñuhu quida stná-nsià vichi, nicanicuahàn ni cúníhnú ini-nsià cunduu ì-nsià nèhivì xí-yá.

²⁸ Hijos míos, vichi cachí xì-nsiá: iin-ni ni cúndúú-ndà nèhivì xí-yá, dandu quivì naxicocuñin-yà, mà yúhì-ndà, ni mà cúcáhán nùù-ndà cundehè-yándô. ²⁹ Ináhá-ndá, ndàcuisì ini-yà. Ñàyùcànduá nú nihnú ndàcuisì stná ini ndohó, dandu vètùnì cundaà ini-ndà ñà-sàni sàà-ndà cunduu ndisa-nda dèhe-ya nduá.

3

Dèhe ndisa Dios nduu-nda, cachí San Juan

¹ Hijos míos, na cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, vachi sàni nìhítáhvì-ndà cachi-yà xì-ndà ñà-nduù-ndà dèhe ndisa-ya. Te divi xínduu-nda. Ñàyùcànduá, nèhivì ñuhivì yohó, có-nácúní-nè ndohó, vachi ni mii-yá, cóni nácúní-nèyà daa. ² (Cachí xì) mii-nsiá nècuàchì màni guá nùí ñà-vichi sànduù-ndà dèhe ndisa-ya. Te mate táñàha ga datúi-ya nùù-ndà índù forma nùù-xí sàà-ndà cunduu-nda, doco ináhá-ndá quivì naxicocuñin-yà, dandu nahi mii-yá nanduu-nda, vachi mimí nacua iá-yà, ducán icúmí-ndá cuni-ndà nùù-yá. ³ Ñàyùcànduá, nú ducán nihnú ini-ndà ñà-icúmí-ndá cuni-ndà nùù-yá, dandu cuàhàn-ndà nsidavii-ndà anima-ndà, ndoa nacua iá ndoo stná anima mii-yá.

⁴ Nú tùha nèhivì quida-ne cuàchi, dandu ñà-càhíchì stná ini-nè ley xi-ya queámà, vachi nsidanicuú cuàchi, ñà-có-sàha ley xi-ya nduá. ⁵ Sà-ináhá-nsià ñà-disáhà-xí nì quixi-ya ñuhivì yohó; ináhá-nsià nì quixi-ya ñà-dandutu-yá cuàchi-nda. Doco mii-yá, còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá. ⁶ Nsidaa ndohó nècuàchì nduú ndisa nèhivì xí-yá, mà tùha-nda quida ga-ndà cuàchi. Doco ana tùha quida ducán, tàcùnì-nè mii-yá, ni tàcùnì stná-nè

nansa iá modo xi-ya. ⁷ Hijos míos, màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nêhivì mii-nsiá, vâchi (ináhá-ndá ñâ-ndàà nduá yohó): nú quidávíi-nda, dandu (vâtùni cachi-ndà) ndàcuisì ini-ndà nahì mii-yá. ⁸ Nècuàchì tùha quida-xi cuàchi, iá-nè ladu xi ñâ-malu, vâchi ñâ-malu, dècuèndè yuté ñuhivì xì dècuèndè vichi, iin-ni quidá-si cuàchi. Te (ináhá-ndá) índù-ñâ disáhà-xí nì quixi Dêhemanì Dios ñuhivì yohó: divi sàhà-ñâ dandutu-yá nsidaa ñâ-nduá quidá quisì mà.

⁹ Nsidaa ana nduú dèhe ndisa Dios, mà túha-ne quida-ne cuàchi, vâchi mii vida saín xi Dios ñuhú ini-nè, te mà sàà-nè quida-ne ducán, vâchi dèhe ndisa-ya nduú-né. ¹⁰ Mà úhì cundaà ini-ndà ana nduú dèhe-ya, te ana nduú dèhe ñâ-malu. Iin nècuàchì có-quidá víi, ò iin nècuàchì có-cuú ini-xi sàhà ñanìtnaha-xi, có-nduú-né nêhivì xí Dios. ¹¹ Vâchi sàhana na ní xinitnùhu-nsia razón ndiaha sàhà-yá, te iin-ni dècuèndè vichi, ducán nì sàcùnaha-nsiá ñâ-nì cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹² Màsà quidá-ndá na nì quida Caín (sàhana). Iá-te ladu xi ñâ-malu, ñâyùcànduá nì sahnì-té ñanì-te. Te ¿índù chuun nì sahnì stnahá-te? Divi sàhà-ñâ nì xini-te có-quidá víi mii-té, te ñanì-te, quidá víi-né.

¹³ Ñânì, màsà ndúlócô-ndà nú indéhe-nda có-xiñùhù nêhivì ñuhivì ndohó.

¹⁴ Divi sàhà-ñâ cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ñâyùcànduá cundaà ini-ndà sàni yàha-nda ladu xi Dios ndé cutiacu anima-nda nicanicuahàn; có-íá gà-ndà ladu ndé xihì anima-nda.

Nú có-cuú ini iin nêhivì sàhà ñanìtnaha-ne, dandu náhà xicà tañáha ga yàha-ne ladu ndé itiácú anima-nda. ¹⁵ Vâchi nsidaa ana có-xiñùhù xì ñanìtnaha-xi, ndudává-né xì iin tè-sàhnì. Te ináhá-ndá, ni-iyuhu vida ndiaha có-ñùhú anima iin tè-quidá ducán. ¹⁶ Te vichi sàni sàà-ndà nì cundaà yàha ini-ndà nansa ndiá icà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vâchi sàni xini-ndà ñâ-nduá nì quida mii-yá, nì xihì-yà cuenta xi-nda. Ñâyùcànduá, ndiá icà stná-ndà cundoo-nda dispuestu cui-ndà sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁷ Vâchi nú indéhe iin nêhivì iá necesidad nùu iin ñanìtnaha-ne, te có-índéhe ndahví-nè nècuàchì mà, mate algu icúmí-nê, dandu ñâ-jaàn cundaà ini-ndà có-cuú ini-nè sàhà Dios. ¹⁸ Hijos míos, màsà cáhì uun-nda ñâ-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà cáhàn uun-nda cachí-nda ducán. Xiñuhu ñâ-quida ndisa-nda cumplir, te quida stná-ndà obra nùu ñanìtnaha-nda.

¹⁹ Nú ni quida-nda ducán, dandu vâtùni cundaà ndisa ini-ndà palabra ndàcuisì nduá sànhícùn-nda, te mà yúhì gà-ndà sàhà anima-nda nùu Dios. ²⁰ Vâchi nú dayúhì cuàchi-nda mii-nda, dandu (xiñuhu nsinuu ini-ndà), cahnú Dios xi-nda, te ináhá-yá nansa iá nsidaa iñàha. ²¹ Doco te nú còò ni-iñàha dayúhì xì anima-nda, dandísá mà yúhì-ndáyá,

(ñani) màní, ²² vətùni càcàn tàhvì-ndà nùu-yá, te nihì-ndà ñà-nduá xicàn-ndà, vèchi chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, te quida-nda ñà-nduá cudî ini-yà sàhà-xí. ²³ Te ¿ndiá nduá nì dandàcú-yà nùu-ndà? Divi ñà-cahvi-nda xi Dèhemanì-yá Jesucristu, te cuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà nacua nì cachí-yà xì-ndà. ²⁴ Te nú chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu ñá-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te iá stná-yà ini anima ndohó. Te sàni sàhatahvì stná-yàndó Espíritu ìi xí-yá, te ñàyùcànduá, vətùni cundaà ini-ndà iá ndisa Dios ini anima-ndà.

4

Nansa quidá Espíritu ìi xí Dios, xì nansa quidá stná espíritu xi ana nduú contra xi Cristu

¹ Mii-nsiá nècuàchì màni guá nùí, màsà cúnindísâ ndevàha-nsia ñà-nduá cachí nèhivì nú cachí-nè Espíritu ìi dacáhàn xì-né. Còó, vèchi xiñuhu-ñá quida-nsia prueba, a ndisa Dios dacáhàn xì-né, á coó. Vèchi cuàhà tètñuhù sàni quesaha xicánúú ñuhìví vichi, te cachí-te ñà-cuenta xi Dios cáhàn-te. ²⁻³ Doco nú ndisa Espíritu ìi xí Dios dacáhàn xì iin nèhivì, dandu cuàhàn-nè candisá-né cachi-nè: “Ñà-ndáà nduá, nì sàcòo cuerpu Jesucristu, te nì tùinuù-yá ñuhìví yohó”. Ducán xiñuhu cachi-nè, dandu cundaà ini-ndà, divi Dios dacáhàn xì-né. Doco nú có-càchí-nè ducán, dandu cundaà ini-ndà màdì Dios dacáhàn xì-né; còó, iin espíritu iá ladu xi contra xi Cristu dacáhàn xì-né. Te sà-ínahá-nsiá icúmí quixi ana nduú contra xi Cristu. Doco cunaha-nsiá, vichi sà-íá espíritu xi tèmà ñuhìví yohó.

⁴ Hijos míos, nèhivì xí Dios xínduu-nda, te sàni cundee-nda nùu nèhivì (xínchicùn xì contra xi Cristu), vèchi chicá fuerte mii-yá iá nùu anima-ndà, te chicá mà fuerte mii-sí xicánúú guá ñuhìví yohó. ⁵ Nèhivì (nchícùn contra xi-ya) mà, cuisì modo xi ñuhìví yohó nihnú ini-nè, te ñàyùcànduá, modo xi ñuhìví yohó cáhàn-nè, te compañeru-nè, divi ducán nihnú stná ini-nè, te cudî ini-nè cunini-ne ñà-nduá cachí guá nècuàchìmà. ⁶ Doco ndohó, nèhivì (nihnú ini xì) Dios nduu-nda. Te nsidaa ana ináhá xí-yá, cudî ini-nè cunini-ne palabra cáhàn-ndà. Doco nècuàchì có-nduú nèhivì xí-yá, có-cùnì-nè cunini-ne. Ñàyùcànduá, ducán nduú modo cundaà ini-nda a ndisa Espíritu ìi chindéé xí iin nèhivì, te ò iin espíritu malu dandahví xì-né.

Cuú ndisa ini Dios sàhà nsidaa nèhivì

⁷ Nicanicuahàn nì cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, (ñani) màní, vèchi divi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda. Nsidaa ana cuú inì-xi sàhà ñanitnaha-xi, dèhe ndisa Dios nduú-né,

te ináhá stnahá-né xì-yá. ⁸ Doco nsidaa ana có-cùú inì-xì sàhà ñanìtnaha-xi, có-ínáhá-nê Dios, vâchi mii-yá, de por sí ducání cuú ini-yà sàhà nèhivì. ⁹ Divi ñà-jaàn nduá dìsáhà-xí nì techuún-yá mindaa Dèhemanì-yá nì quixi ñuhiví yohó sàhà-ñá nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. Sàhámà sàcùndàà vâha ini-ndà ñà-cùú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ¹⁰ Vâchi màdi ñà-sàni cuu ini ndohó sàhà mii-yá nduá, cóo; divi ñà-cùú ini mii-yá sàhà ndohó nduá, te sàháyùcànduá nì techuún-yá Dèhemanì-yá nì quixi-ya nì xìhì-yà sàhà-ndà, dandu mà nsínúú gà ini-yà sàhà cuàchi-ndà.

¹¹ Pues cunaha-nsiá, nú ducán tantu guá cuú ini Dios sàhà-ndà, dandu ndiá icà stná-ndà cucuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, ñani màni. ¹² Ni-iin nèhivì, tàñáha ga cuni-nè meru nùú Dios. Doco nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu vâtùni cundaà ini-ndà ñà-ini anima-ndà iá-yà, te chindéé-yândô sàà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ndiá icà-ndà. ¹³ Te sàni sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìi xí-yá. Ñâyùcànduá cundàà ini-ndà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁴ Te nsiùhù, sàni xinìnùù-nsí ñà-nduá nì quida Yua-nda Dios nì techuún-yá Dèhemanì-yá nì quixi-ya ñà-dacácu-ya nèhivì ñuhiví. Ñà-jaàn nduá cachítnùhu-nsi xì nèhivì. ¹⁵ Vâchi nú sàni cachi vate-nda ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús, dandu iá Dios ini anima-ndà, te sàni ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá.

¹⁶ Sàni xini-ndà ñà-cùú ndisa ini-yà sàhà-ndà, te sàni xinindisá stná-ndà ñà-jaàn. Vâchi mii-yá, de por sí ducani cuú ini-yà sàhà nèhivì. Ñâyùcànduá, nú iin-ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, dandu vâtùni cundaà ini-ndà ñà-sà-íá anima-ndà ini anima mii-yá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁷ Ducán iá sàhà ñà-nì sàà-ndà cuu ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu na sàà quivì juiciu, vâtùni cunihnu ini-ndà, mà yúhì-ndà, vâchi na ian nihnú ini mii-yá, ducán nihnú stná ini ndohó na ndoó gá-ndà ñuhiví yohó. ¹⁸ Te nú cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu sadiámà nùú ñà-yúhì-ndà. Doco nú yúhì-ndà, dandu dandóhâmàndó. Te cunaha-nsiá, nsidaa ana yúhì, cumáni vá sàà-nè cuu ini-nè sàhà-yá modo ndiá icà-né.

¹⁹ Ndohó, cuú ini-ndà sàhà-yá, vâchi dihna mii-yá nì que-saha cuú ini-yà sàhà-ndà. ²⁰ Doco vihini cachi iin nèhivì ñà-cùú ini-nè sàhà-yá, mate iá iin ñanìtnaha-ne có-xiñùhù-né. Pues nú ducán, dandu (náhà claru) dandahví uun-ne. Vâchi nú có-cùú ini-ndà sàhà iin nèhivì sàni xinìnùù-ndà, dandu ¿nansa cui cuu ini-ndà sàhà iin ana tàñáha ga cunìnùù-ndà nahi Dios? ²¹ Cunaha-nsiá, nsidaa ndohó nècuàchì cuú inì-xì sàhà-yá, sàni dândàcú stná-yà nùù-ndà ñà-nì cùú stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

5

Nansa cundee-nda nùu nèhivì malu ñuhivì yohó

¹ Nú sàni xinindisa-nda ñà-divi Cristu nì quixi ansivi nduú Jesús, dandísá, dèhe Yua-nda Dios xínduu-nda; te nú cuú ini-ndà sàhà mii-yá ana nduú Yua-nda, dandu cuàhàn-ndà cuu stná ini-ndà sàhà nsidaa dèhe-ya. ² Vàchi nú cuú ini-ndà sàhà-yà, te chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu cundaà ini-ndà, cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda xínduu stná dèhe-ya. ³ Vàchi ñà-chívàha-nda ñà-nduá nì cachi-yà, divi ñà-cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá queé stná mà. Te ñà-nduá dàndàcú-yá, mà cùñáñá-ndá chivàha-ndañá. ⁴ Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, nicanicuahàn icúmí-né cundee-né nùu nèhivì malu ñuhivì yohó. Vàchi divi sàhà-ñá xiníndísá-ndá mii-yá, ñà-jaàn nduá disàhà-xí níhì-ndà cundee-nda nuù nècuàchìmà. ⁵ Vàchi ¿ana gà cui cundee-xi nùu nsidaa nèhivì malu ñuhivì yohó? Cuisì nèhivì xiníndísá-xí Jesús ñà-nduú-yá Dèhemani Dios cundee.

Ñà-nduá cachítnùhu xi-nda sàhà Dèhemani Dios

⁶ Nì quixi Jesús ñuhivì yoho, te nì cuhii-yá xì tècuí, te nì xitià stná nù-yá. Màdì cuisiá nì cùhii-yá xì tècuí nduá; còò, divi sàhà-ñá nì cuitià stná nù-yá nduá nì quixi-ya. Te Espiritu Ìi xí-yá nduú ana datnúu xì anima-ndà sàhà nsidaájàn, vachi micuisi ñà-ndáà nduá cachí Espiritu Ìi.

⁷ Cunaha-nsiá, nùu gloria na ian ndoó ùni ana cachítnùhu xi-nda sàhà stná mà, divi Yua-nda Dios, xì (Dèhemani-yá nani) Palabra Ìi, xì stná Espiritu Ìi xí-yá. Doco imindaa mii-yá nduú-yá. ⁸ Te ñuhivì yohó, ùni stná modo iá cundaà ini-ndà sàhà Jesús, vachi Espiritu Ìi xí-yá nduú iin ana cachítnùhu sàhà-yá; te iá stná tècuí nì cuhii-yá, xì stná nù-yá nì xitià. Sàhà nsi-ùni modo jaàn cundaà ini-ndà sàhà-yá, doco iin-ni razón ndiaha nduú nsidaámà.

⁹ Cunaha-nsiá, nú nèhivì ùn cachítnùhu xi-nda iñàha, mà ùhì xiníndísá-ndá palabra xi-ne. Te nú ducán, dandu chicá más ndiá icà-ndà cunindisa-nda razón ndiaha sàni cachítnùhu Dios sàhà Dèhemani-yá, vachi iá ñà-nduá sàni cachi-yà. ¹⁰ Te ndohó, ináhá-ndá palabra ndàcuisì nduá, vachi ñuhá anima-ndà, te ducán ñuhú stná anima nsidaa ana xiníndísá-xí Dèhemani-yá. Doco nècuàchì có-xiníndísà, (ndahví-nè), vachi ducán queá na ian ndaníhí tnúhú-né Dios, vachi có-xiníndísà-né ñà-nduá sàni cachi-yà sàhà Dèhemani-yá. ¹¹⁻¹² Te divi ñà-yohó nduá sàni cachi-yà: iá nansa nihitáhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn quida-ya, te Dèhemani-yá nduú ana sàhatahvi xì vida mà. Ana inácáá

Dèhemanì-yá anima-xi, sà-ìcúmí-nê vida ndiaha ma, te ana còò-yá anima-xi, còò stná-mà nùù-né.

Ni càcàn tàhvì-ndà nùù Dios sàhà-ñá nìhì-ndà gracia

¹³ Palabra yohó tiaí nùù mii-nsiá nècuàchì cahvi xi Dèhemanì-yá, te ndácùcahan xi quìvì-yá áma sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni nìhì ndisa-nda vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁴ Te vichi có-yûhî-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù-yá, vàchi nú iin chuun vaha nduá xicàn tàhvì-ndà, dandu inínì-yá, ináhá-ndá. ¹⁵ Te nú inínì-yá na xicàn tàhvì-ndà ducán, dandu ináhá-ndá sà-ìcúmí-ndá ñà-nduá nì xicàn-ndà, ndéni iñàha nì cui nì cúndúá.

¹⁶ Nú xinì-ndà iin nècuàchì iin-ni cahvi stná xì-yá ñà-nì quida-ne iin cuàchi có-nduú cuàchi cui-ndà sàhà-xí, dandu xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùù-yá sàhà-ñá nì nìhì-né cutiacu va-ne, nú ndisa có-nduá iin cuàchi cui-ndà sàhà-xí. Vàchi iá cuàchi cui-ndà sàhà-xí, te nú sàni quida iin nèhivì-ñá, dandu mà càcàn tàhvì-ndà nùù-yá sàhà-né. ¹⁷ Nsidaa ñà-có-ndiàá, cuàchi nduá. Doco iá cuàchi mà cúí-ndà sàhà-xí.

¹⁸ Cunaha-nsiá, nú dèhe ndisa Dios nduu-nda, dandu có-quidá ndevàha ga-ndà cuàchi. Te ndiaá stná Dèhemanì-yándô sàhá màsà tníí ñà-malu-ndó.

¹⁹ Divi Dios nduú Yuandiaha-nda, ináhá-ndá, doco nsidaa gá nèhivì ñuhiví, ndahà ñà-malu ndoó-né.

²⁰ Te ináhá-ndá nì quixi Dèhemanì-yá, te nì sàà-ndà nì cundaà ini-ndà nì quida-ya, vètùni nì xinì stnaha-nda xi mii-yá ana nduú Dios ndisa; te nì ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyùcànduá, sà-íá anima-ndà ini anima Dèhemanì-yá Jesucristu. Te divi mii-yá nduú-yá Dios ndisa, te vida ndiaha nicanicuahàn sáhatahvì-yándô.

²¹ Hijos míos, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cáhvì-nsiá ni-iñàha có-nduú ndisa Dios.

Tutu Ùi Nì Tiaa San Juan

¹ Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-ní, te tiaí tutu yohó nùu mii-ní nècuàchì ñahà nì nacàxin Dios, xì nùu stná dèhe-ní. Yùhù, cuú ndisa inì sàhà nsidaa-nsiá. Doco màdì cuisì yùhù, vàchi nsidaa gá ana cundáà ini-xi sàhà palabra ndàcuisì xí-yá, cuú stná ini-nè sàhà-nsiá. ² Vàchi iin-ni palabra ndàcuisì nchícùn-ndà, te nicanicuahàn icúmí coo palabra mà anima-ndà. ³ Pues vichi xícàn tàhví nùu Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuáha-ya mii-nsiá cuàhà gracia xi-ya. Ni cúndéhe ndahví stná-yà mii-nsiá, te contentu ni cúndóo-nsiá quida-ya. Te iin-ni, ni cúnchícùn vii-nsiá palabra ndàcuisì mà, te ni cúcúú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

⁴ Cuàhà gá nì cudii inì na ní xinitnùhi ñà-iin-ni quidá víi dèhe-ní nacua cachí palabra ndàcuisì nì cachi Yua-nda Dios quida-nda. ⁵ Te vichi sacúndáhví nùu mii-ní, señora, ñà-nì cùú inì-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Vàchi màdì lácà vichi-ni nì sàcòo palabra cachí ducán, còo, dècuèndè tiempu nì quesaha xítià palabra xi-ya, ndè quívì yucán nì ndacu nuù-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te vichi tiaí nùu mii-nsiá ñà-iin-ni ni quidá stná-nsià ducán. ⁶ Te ¿nansa divi íá ñà-cúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà? Pues divi ñà-chivàha-nda ñà-nduá nì cachi-yà nduá. Te mii-yá, dècuèndè sàhana, ducán nì cachi-yà (xì-ndà) ñà-iin-ni ni cúnchícùn-ndà ichì ndé cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Cuidadu ni cúndóo-ndá sàhà tètñùhù cuní datúcù xì-ndà inga ichì

⁷ Vàchi vichi sàni ndecoyo cuàhà tètñùhù; xicánúú-te ñuhiví, cachí-te ñà-cónì ía ndisa iquicúñú Jesucristu na ní quixi-ya ñuhiví, cachí-te. Cunaha-nsiá, divi-tè xínduu ndisa-tè tètñùhù, te xínduu stná-te contra xi Cristu queámà. ⁸ Ñàyúcànduá, cuidadu ni cúndóo-ndá sàhà-té, còtó ndañuhu chuun vaha sàni quida-nda; chicá vaha ni coó nsihi ñà-vàha icúmí-ndá nihì-ndà. ⁹ Vàchi nú ni túcù iin nèhivì inga ichì, te nacoo nihni-ne ichì Cristu, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà, còò ndisa Dios nùu anima-nè. Doco nèhivì iin-ni nchícùn ñà-nduá cachí Cristu, íá ndisa Yua-nda Dios inì anima-nè, te inácaa stná Dèhemani-yá. ¹⁰⁻¹¹ Te nú ni sàà iin nèhivì vehe-nsia (ñà-chinaha-nè mii-nsiá) iin dàñùhù có-nduú dàñùhù sàni cachimà, màsà dáyàha-nsianè vehe, ni màsà cásàhú gà-nsià xì-né. Vàchi nú ducán ni quida-nda, dandu icúmí stná-ndà nacuida cuàchi-nda nahì mii-né.

¹² Cuàhà gá stná ñà-cuní guè cachì xì-nsiá, doco vichi tuxí inì chicá vaha màsà tiáá guè nùu tutu yohó, vàchi nacání inì

sàì nàcòtì mii-nsiá, dandu ndatnuhu váha-nda, te cudii gá ini-ndà. ¹³ Cunaha-ní, yohó ndoó stná dèhe cùhì-ní nì nacàxin stná Dios, te cásàhú stná-nè xì-ní. Sà-ìá.

Tutu Ùnì Nì Tiaa San Juan

Nansa nì tiaa Juan nùù iin nècuàchì nani Gayo, te cachí-nè chuun vaha nduá quidá nècuàchìmà

¹⁻² Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-ní, te cásàhúì xì mii-ní Gayo. Cunaha-ní, màni cuáhà-ní nùí; cuú ndisa inì sàhà-ní. Te xícàn tàhvi stnáì nùù Dios ñà-nì yáha vaha-ní nsidanicuú chuun, te màsà quícuéhè-ní; ni coó vaha-ní nacua iá vìì stnáì anima-ní. ³ Yùhù nì cudíì cuáhà inì na ní caquesaa ñani-ndà, te nì nacani-ne xì' sàhà-ní ñà-iin-ni xiníndísà vìì-ní palabra ndàcuisì xí Dios, cachí-nè, vàchi iin-ni chívàha vìì-ní ndudu ìì xí-yá. ⁴ Cunaha-ní, nahi dèhi xínduu-nsia, te yáha ga cudíì inì na xinítñùhi quidá víi-nsiá nacua cachí palabra ndàcuisì. Ndisa, divi ñà-jaàn nduú ñà-yáha ga cudíì inì sàhà-xí.

⁵ Ñani màní, sàni xinì ñà-tùha-ní quida vìì-ní, vàchi siempre chindéé-ní dava ga nèhivì xiníndísà, te nú xínduu-ne nècuàchì vaxi inga ñuu, dandu chicá más cúnsìhi inì-ní chindee-ní nècuàchìmà. ⁶ Vàchi sàni nacani-ne xì nsidaa nsiùhù na natácá-nsì cahvi-nsí Dios, cachí-nè xì-nsí nansa cuú cuáhà inì-ní sàhà-né. Ñàyùcànduá, quida-ní seguir chindee-ní nècuàchì (sàà vehe-ní ducán), te màndaca ichi-nínè nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Vàchi mii-né, sàhà-ñá cuú stnáì ini-nè sàhà-yá, ñàyùcànduá nì caquihin-ne ichì ñà-cacanu-ne chuun ìì xí-yá. Ni có-xícàn stná-nè ni-iñàha nùù nèhivì có-xiníndísà ñuu ndé yáha-ne. ⁸ Ñàyùcànduá, ndohó, ndiá ìcà-ndà dayáha-nda nècuàchìmà vehe-nda, te ducán chindee stná-ndà (xì chuun quidá-né dacuítià-nè) palabra ndàcuisì xí Dios.

Nansa quidá Diótréfes, có-quidá víi-né, cachí Juan

⁹ Nì taii iin carta nùù nèhivì xí Dios natácá (ndé iá-ní), doco Diótréfes, có-cuní-nè nacuni-nè nsiùhù, vàchi mii-né cudíì ini-nè cunduu-ne ana dandacú. ¹⁰ Ñàyùcànduá, na sáì jaàn, icúmí càhìn xì-né, vàchi có-quidá víi-né, càhàn ùhì-nè dìquì-nsì. Te màdì cuisì ñà-jaàn; chicá mal quidá stná-nè. Vàchi na xísàà ñani-ndà ñuù-nsia, dandu nacuáa-né nècuàchìmà. Te nú iá iin-nsia cuní dayáha xì nècuàchìmà vehe-xi, dandu sadí Diótréfes mà nùù-nsiá; còò gá permisú nataca gà-nsià xì nèhivì xí Dios, cachí-nè.

¹¹ Doco mii-ní ñani màní, màsà cúnchícùn-ní ichì malu; còò. Cuisì ñà-vàha ndisa nì cúnchícùn-ní. Vàchi iin nèhivì quidá víi, nèhivì xí Dios nduú-né; doco iin nèhivì quidá quíni, nì có-sàha tnùnì ini-nè nansa ndisa iá-yà.

Nansa quidá nècuàchì nani Demetrio

¹² Daaní, jaàn iá stná Demetrio. Vàha ga quidá-né, cachí nsidaa nèhivì. Te nàhà xicà palabra ndàcuisì nduá nchícùn-nè. Te stná nsiùhù, cachí stná-nsì vaha ndisa-ne, te ináhá-nî màdì tnúhu nduá cachí-nsì.

¹³ Cuàhà gá cuàhìn tiai nùù-ní ni cuí, doco vichi mà tiáá gué` nùù tutu yohó, ¹⁴ vachi nacání inì yàchì sàà mimíi nàcòtì mii-ní, dandu ndatnuhu-nda.

¹⁵ Ní cúcuêê ni-ní. Casàhú nsidaa amigo xi-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì iin iin amigo xi-nda ndoó jaàn.

(Ducán nì nsihì carta ùnì nì tiaa San Juan.)

Tutu Nì Tiaa San Judas Tadeo nù Nsidaa Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Judas, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndà Jesucristu. Te nduú stnài ñani Jacobo. Te tiaí carta yohó nù mii-nsiá nècuàchì sàni nacàxin stná Yua-nda Dios. Màni gá stná-nsià nù-yá, te divi Jesucristu nduú ana ndiaá xí stná-nsià. ² Ni cùndéhe ndahví cuàhà-yá mii-nsiá, te ni cúcuéê ni-nsia quida-ya. Te mii-nsiá, ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

Cuidadu ni cùndóo-ndá ñà-màsà dándáhvì tètñhù ndohó

³ Ñani màni, cuàhà gá nì nacani inì tiaí iin tutu càhìn xì-nsiá sàhà salvación xi-nda ni cuí. Doco después nì cundaà inì chicá vaha tiaí, te cuacundahví nù-nsiá ñà-nì cuáhandee ini-nsià (ñà-màsà dándáhvì nèhivì mii-nsiá) sàhà ñà-nduá xiníndísá-ndá. Nèhivì ì xí Dios xínduu-nda, te ndahà ndohó nì nacooyá palabra ì xiníndísá-ndá. ⁴ Doco cunaha-nsiá, xicánúú dava nèhivì quidá maña, te sàni quihvi stnahá stná-nè xì-ndà. Malu sàstnùhù-né, doco dècuèndè sàhana sàni tiaa nèhivì xí Dios sàhà nècuàchì mà ñà-ìcúmì-nè nìhì-né castigu xi-ne, vachi tucu nihnú ini-nè sàhà gracia xi Yua-nda Dios. Tuxí ini-ne vètuni quida quini ndevàha-nda, vachi cuicahnú ini-yà sàhà-ndà, cachí-nè. Te ducán queámà na ian có-nacúnì-nè Stoho-ndà Jesucristu, divi mii-yá ana nduú min-daa Stoho-ndà Dios.

⁵ Ñàyùcànduá, cunì dansínúú inì mii-nsiá nansa nì cuu xi nèhivì raza Israel sàhana. Mate sàni caquee-ne libre nù ñuu Egipto nì quida Stoho-ndà Señor, doco después nì dándáñúhú-yá cuàhà-né sàhà-ñá cóni xiníndísá-néyà. Sà-ináhá-nsiá ñà-jaàn, doco cunì dansínúú inì mii-nsiá. ⁶ Daaní, stná ángel (sàhana), cóni ndóo-ne lugar ndé dandacú-né; nì nacooyá lugar ndé ndiá ìcà-né cundoo-nemà. Ñàyùcànduá, nì sàcùndiadi vaha-ne, nì sàcùnuhni-nè cadena, te yucán cundoo-ne nicanicuahàn ndé iín tnúú dècuèndè cachi sàà quivì cahnú xí Dios, dandu ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁷ Daaní, ducán nì quida stná nèhivì nì sandoo ñuu Sodoma xi ñuu Gomorra, xi ñuu yatni ga yucán, vachi nansa-ni nì cui nìsa nacuidiqui uun tiaa ñuu mà nècuàchì ñahà, te ducán nìsa quida stná-te xi tiaa. Ñàyùcànduá, nì nìhì-né iin castigu ñà-ndoho-ne mahì ñuhu xíxìn nicanicuahàn, sàhà-ñá ducán cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-mà váha quida-nda ducán.

⁸ Mate ñà-ndáà nduú nsidaa ñà-jaàn, doco tè-xídandahví mà, iin-ni có-quidáñúhú-tè cuerpu xi-tè, có-ndùlócò-te sàhà

ñà-nduá cachí Stoho-ndà Señor; te tùha stná-te càhàn quini-tè sàhà ana fuerte ndoó ansivi. Ducán xíquida-tè, vèchi ducán nì sàni-te, (cachí-te). ⁹ Doco cunaha-nsiá, dècuèndè ángel chicá dandacú nani Miguel, ni mii-né, cóni cànàhá-nè xì ñà-malu quivì nì nàá tnahá-né xì-sí na nì cuni-si nihì-sí iquicúñú nsi-Moisés (sàhaha). Vèchi Miguel mà, cuisì ní cachi-nè xì-sí: “Dios ni cadí xì núu-ní”. ¹⁰ Doco tè-xíandahví mà, mate có-sàa-te cundaà ini-te sàhà iin chuun, doco mà úhì càhàn quini-tè sàhà-ñá, vèchi cutu nihnú ini-te na iin quisì, mà cùì cundaà vaha ini-te, doco ñà-nduá de por sí nihnú ini-te, divi ñà-jaàn icúmí dandáñúhú xí-té.

¹¹ ¡Ndahví nsidaa-té! Vèchi ichì tè-nì sanani Caín nduú ichì xínchicùn-te. Sàni tùcù stná-te na ian nì tùcù Balaam (sàhaha); vèchi Balaam mà, puru sàhà dìhùn nìsa quidachuún-te chuun ìì xí-te. Daaní, ndudává stná tètñùhù ndoó vichi xì (tiàa sàhaha nì sanani) Coré. Cuàhà gá nì càhàn quini stná tèmà dìquì ana dandacú. Ñàyùcànduá, nì ndañuhu stná-te.

¹² Tètñùhù ndoó vichi, cudî ini-te cutnahá-te xi-nsiá na natácá-nsiá ndoó mánì-nsiá xixí-nsiá. Doco ndóo cahan-nda quidá-te, vèchi có-chívàha-tè tñùñuhu nùù ni-iñàha. Cuisì sàhà mii-té ndulócò-te. Nahi vicò tàchí, ducán xínduu-tè (ñà-còò chuun vaha quidá-te). Ñàyùcànduá, ducán xínduu stná-te nahi yutnù có-càná ñà-vídi-xi tiempu xan, te ò nahi yutnù nì tnuhu-nda, (te nì ichì) yohò-nú, ducan xínduu stná-te, ñàyùcànduá, ùì modo còò chuun vaha quidá-te. ¹³ Cunaha-nsiá, nahi mar ndé nacuahnú yucù tècuí, te vèxi chihíñù nùù-té, ducán xínduu stná tè-tñùhù mà ñà-quini guá xíquida-tè. Nahi stná sitnúù xicá nihni ansivi, ducán quidá stná-te, (vèchi sàni tùcù-te inga ichì), ñàyùcànduá lugar xi-tè cunduu iin xaan ndé iin tñúú nduchi nicanicuahàn.

¹⁴ Daaní, nì ìa stná Enoc sàhaha. Descendencia ùsà xi Adán nì sanduu nècuàchì yucán. Te nìsa càhàn stná-nè cuenta xi Dios, nì cachitñuhu-ne sàhà tètñùhù xicánúú vichi. Te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Stoho-ndà Señor quixi-ya ñuhiví, cutnahá stná-yà xì cuàhà sàstñùhù ángel ìì xí-yá, ¹⁵ dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nì quida nèhivì, vèchi icúmí-yà dacúndàà ini-yà nècuàchì malu mà ñà-có-ìá vaha ñà-nì quida quini-ne ducán, te ni có-ìá vaha stná ñà-nì nandòdó-né ichì-yá, te nì càhàn ndevàha-ne dìquì-yá, vèchi cuàchi cahnú nduámà”. (Ducán nì cachi Enoc sàhà tètñùhù ndoó vichi.) ¹⁶ Te cunaha-nsiá, có-ndóo stná ini-te sàhà ni-iñàha. Puru cudúchí ini-te sàhà nsidaá, te cuisì nandúcú-té ñà-nduá xího mii-té quida-tè. Có-yùhí yuhù-té càhàn-te na ian mii-té nduú-te mii-té. Vihini coo nansa càhàn tñùñuhu-té xi nèhivì, doco cuisì sàhà interés xi mii-té nduájàn.

¹⁷ Doco mii-nsiá nècuàchì mánì guá núì, xiñuhu nsinuu

inì-nsia nansa nì cachi apóstol nì nìhì chuun nùù Stoho-ndà Jesucristu, ¹⁸ vàchi nì cachitnùhu nècuàchìmà ñà-seguru icúmí cundoo cuàhà tè-sácùndiaa, xì cuàhà stná tètùha quini. ¹⁹ (Te ñà-ndàà nduá), sàndòó-te vichi; divi xínduu tiàa siempre sahdé dava xì nèhivì. Cuisì quidá-te ñà-nduá xího mii-té quida-tè, vàchi còò Espíritu Ìì xí Dios ini anima-te.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda

²⁰ Doco mii-nsiá nècuàchì cùù guá inì sàhà-xí, chicá xiñuhu cunindisá vii-nsiá palabra ìì, vàchi ducán nacuàhandee ini-ndà. Te na xícàn tàhvì-ndà nùù Dios, ni cuáha-nda chindee stná Espíritu Ìì xí-yá ndohó. ²¹ Ni-iyuhu màsà tucù-ndà inga ichì còtó nandòó-nda ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà. Te cuéyàani cundiatu-nda ndè cachi sàà quivì cundehè ndàhvì-yàndó, te nihi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²² Dava nèhivì, iá-nè xì cuàhà duda; ñàyùcànduá, càhàn vii-nsiá xì-né dècuèndè nì sàà-nè cundaà vaha ini-nè. ²³ Xiñuhu chindee-nda nècuàchìmà, vàchi ducán queámà na ian meru cuàhàn-nè quìñuhu-nè, te nì ditá-ndàné, te nì càcu-ne. Te nsidaa stná nèhivì (sàni tucù dahuun), cundehè ndàhvì stná-ndàné, doco cuidadu ni cúndóó-ndá ñà-màsà cúmáncá stná anima-ndà, vàchi dava-ne, quini iá stná modo xi-ne.

Nansa nì dàxínu San Judas carta yohó, cuàhà gá naquímànì-né Dios

²⁴⁻²⁵ Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú Dios; cuisì mii-yá nduú ana nchìchí ndisa, te cuisì mii-yá nduú ana dacácu xi-nda; vètùni cundiaa-yàndó ñà-màsà tucù-ndà inga ichì có-ndiàá; vètùni cundiaa-yàndó te ducán nìhì-ndà sàà-ndà nùù-yá, ni-iin cuàchi-nda mà túi, dandu cundehè-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te cudìì cuàhà stná ini-ndà. Pues vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te ducán naquímànì cuáhì' mii-yá. Te xícàn tàhvì nì queé cuàhà tnùñuhu ndiaha xí-yá, te nì sàà-yà cusahnú fuerte-yà inicutu, te nì cúndàà stná ini nèhivì ñà-ndahà mii-yá iá nsidanicuú iñàha ndè sàhana xì dècuèndè vichi, xì nicanicuahàn. Amén.

Ndudu Ì Nì Dàcùní Dios San Juan

Ñà-nduá cachitnùhu nùù tutu yohó

¹ Tutu yohó nduú tutu ndé cachitnùhu Jesucristu ñà-nduá sà-ìtúú vaxi cuu. Nùù Yua-nda Dios nì nìhì Jesucristu palabra yohó ñà-dacúndéhe-yá nsidaa nèhivì xinúcuáchí nùù-yá. Iin ángel mozo xi-ya nduú ana nì cachitnùhu xi palabra yohó, te nì inini yùhù. Juan naní, te nduú stnáì iin nèhivì xí mii-yá. ² Nùù tutu yohó cáhàn Yua-nda Dios; te itándiaa stná palabra xi Jesucristu, xì stná nsidaa ñà-nduá nì xini yùhù. Yùhù testigu nduí, te nsidaa palabra itándiaa yohó, ñà-ndàà nduá.

³ Ndiaha gá coo xi ana cahvi xi tutu yohó, xì stná nèhivì iníní xân, nú ni chívàha-ne ñà-nduá cachá; vèchi palabra nì quixi nùù Dios nduá, te sà-ìtúú cuu ndisa ñà-nduá (cachitnùha).

Nansa nì casàhú Juan xì nèhivì xí Dios, ndoó nùù ùsà ñuu

⁴⁻⁵ Yùhù Juan, cásàhùì xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá cèhvi xì-yá xíndoo ùsà ñuu ladu Asia. Ni cuní màni-yá mii-nsiá, te ni ndóo vaha inì-nsia quida-ya. Ducán cuní-yà cuu xi-nsiá, divi mii-yá ana itíacú nicanicuahàn. Dècuèndè nicanicuahàn iá-yà, te ndè nicanicuahàn quivì nùù-xí icúmí-yâ coo-ya. Te ducán cuní stná ùsà espíritu ndiaha itá ladu nùù silla ndiaha xí-yá. Te ducán cuní stná Jesucristu, divi ana nì cachitnùhu xi-nda puru palabra ndàcuìsì. Làcà mindaa mii-yá nduú ana nì natiacu primeru, làcà mindaa-yá cusáhnù nùù nsidanicuú ana dandacú ñuhivì yohó. Ansivéhé-yâ, cuú ini-yà sàhà-ndà, te sàhà nùù-yá (nì xitìà), ñàyùcànduá nì ndoo cuàchi-nda nì quida-ya. ⁶ Sàhà mii-yá sàni nìhítàhvi stná-ndà chuun ñà-dandacu-nda, xì stná chuun nahi chuun xi dùtù ñà-cunucuachi-nda nùù mii-yá ana cahvi-yá, divi Yuandiáhá-yâ. Pues vichi nùù mii-yá ni coó tñùñuhu xì nsidanicuú nèhivì, te nicanicuahàn ni cúsáhnù-yá nùù-ndà, amén.

⁷ Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocuñn-yà. Mahì vico icúmí-yâ nuu-ya tui-ya nùù nsidanicuú nèhivì. Te icúmí cundehè stná nèhivì (nì xicàn) ni quíhvi lanza icà-yá. Dandu yáha ga tnana fuerte nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì na cuni-nèyà. Ducán icúmí coo, cachí.

⁸ Cachí mii-yá: “Nicanicuahàn ié. Sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùì. Ñàyùcànduá, ducán nduí nahi letra nuu nani A, te ducán nduú stnáì nahi letra dansihí nani Z”.

Ducán cachí mii-yá ana nduú Dios vivu, vâchi dècuèndè sàhana iá-yà, te nicanicuahàn coo stná-yà quivì vâxi xi-nda, te nsidanicuú iñàha, vâtùni quida-ya.

Nansa nì nìhitàhvi Juan nì dâcùnì Dios-nè Jesucristu, te ndi-aha gá-yà

⁹ Yùhù Juan, iin-ni nduú stnàì dèhe Dios nahi mii-nsiá, iin-ni ndohó stnàì sàhà-yá, te iin-ni ndiatú stnàì sàà quivì cusahnú Jesucristu, te quidándéé inì dècuèndè sàà quivì mà. Cunaha-nsiá, yucán nìsa ìe ñuu nani ñuu Patmos, iin ñuu indúhu mahì mar. Divì sàhà-ñá nchícuìn Palabra xi mii-yá, ñâyùcàndüá nì sàì yucán (nì quida tè-xídandacú), vâchi vate nì cachì ié` ladu xi Jesucristu, ñâyùcàndüá nì sàì yucán. ¹⁰ Te nì cuu iin quivì (domingu), divì quivì xí mii-yá, te ié` ndahà Espíritu Ìì xí Dios, na ian sánî, dandu nì tiacu cáhàn-yà yàti, fuerte iá tàchì-yá, na ian siví corneta. ¹¹ Te dohó nì cachi-yà:

—Nicanicuahàn ié`; sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò nì-iñàha chicá cunaha nùì, vâchi nahi letra A nduì, xì nahi letra Z. Vichi icúmì-yò tiau nùù tutu nsidaa ñà-ndüá nì xinù, te dasàà-ñà nùù nèhivì-xí ndoó ùsà ñuu ladu Asia. Dohó nani ùsà ñuu yucán: ñuu Éfeso, xì ñuu Esmirna, xì ñuu Pérgamo, xì ñuu Tiatira, xì ñuu Sardis, xì ñuu Filadelfia, xì ñuu Laodicea, ducán nani ñuu yucán —nì cachi-yà.

¹² Daaní, nì nacuicoé yàti ñà-cundehí ana cáhàn, te primeru nì xinì yucán itá ùsà candelero. Oro nì cuyucàn, te itá iin iin isì xíxìn. ¹³ Daaní, mahì ùsà isì mà nì xinì jaàn iín mii-yá, na indéhe nèhivì indéhe-yá, ndixí-yá iin dùhnù quihín sàà ndè dìquì sàhà-yá. Te nchìca-ya nuhní iin siuhma nì cuyucun oro. ¹⁴ Cuxín yaa ididíni-yá nahi idì nì ndoo, ò nahi yùhà. Te nduchinúù-yá, tnúà nahi ñuhu. ¹⁵ Daaní, sàhà-yá, yéhè nina-ña na iin càa yahá nì dàà titi ini xìtnù. Te fuerte cáhàn stná-yà na ian cahá tēñuhu cuàhà. ¹⁶ Te ndahà cuàhá-yà iníndáhá-yâ ùsà sitnúù, te iníyúhú-yâ na iin espada diìn ndúì ladu-xi. Daaní, nùù-yá, nchiá na ian nchií fuerte orá.

¹⁷ Ducán nì xinì mii-yá, dandu nì nduè sàhà-yá na ian sàni xihì. Doco ndahà cuàhá-yà nì tnii-ya ìqué, te nì cachi-yà:

—Còò, màsà yúhù. Cunahu, sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò nì-iñàha chicá cunaha nùì. ¹⁸ Te vichi itiácuì. Ñà-ndáà nduá nì xihì, doco sàni natiacuì, te nicanicuahàn icúmì cutiacuì. Yùhù nduú ana dandacú sàhà nsii, nansa cuu xi-né, te dandacú stnàì sàhà andea (ana cùhùn yucán). ¹⁹ Vichi tiaa-yó nsidaa ñà-ndüá nì xinù yohó, te tiaa stná nansa iá tiempu vichi, xì nansa icúmì cuu stná quivì nùù-xì. ²⁰ Cunahu, cuàhìn cachì xùn ndiá nduá cunì cachì ùsà sitnúù iníndáhá ndahà cuàhì nì xinù. Te cuàhìn cachì xùn ndiá nduá cunì cachì ùsà candelero oro yohó. Pues, ùsà sitnúù yohó, xíndua

ùsà nècuàchì cachítñùhu palabra-xi. Te ùsà candeleru oro yohó, xíndua ùsà grupu nèhivì natácá iníní xí palabra xi mà ndè ùsà ñuu yucán.

2

Razón ni dásáa Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Éfeso

¹ Vichi, tiaa-yó iin tutu cùhùn nùu nècuàchì cachítñùhu palabra xi ñuu Éfeso, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán. Dohó tiaa: Yùhù nduí mii-yá iníndáhá ùsà sìtnùu ndahà cuàhí, te xicánuí mahì ùsà candeleru oro, te dohó cachí xì-ní: ² ináhí nansa quida-ní vida xi-ní. Ináhí nansa nì sàhandee inì-ní quida-ní (chuun xi), te nì quidandee inì-ní. Te nèhivì malu, có-cùdñì inì-ní modo xi-ne. Te dava nèhivì, nì cachi-nè xínduu stna-ne ana nì nihì chuun nùí, doco còó, mà ndisá. Dandu mii-ní, nì nanducu váha-ní sàhà ñà-nduá nì cachi-nè, te nì cundaà inì-ní, tnuhu-né. ³ Cuàhà gá sàni quidandee inì-ní, mate cuàhà vida nì yàha-ní sàhà yùhù, doco iin-ni sàni quida-ní chuun xi, cóni nácóó-nî. ⁴ Doco cunaha-ní, có-cùdñì inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní, vachi có-cùú gá inì-ní sàhí nacua nisa cuu inì-ní sàhí dihna. ⁵ Ñàyucànduá, nsinuu inì-ní nansa nisa ìa-ní nà táñaha ga quida-ní falta, te naxicocuñ inì-ní sàhà falta mà, te quida tu-ní nacua nì saquida-ní antes. Vachi nú coó, sàni ndé iá-nî, te dacúxióe candeleru xi-ní, nú màsà nácíocuñ inì-ní. ⁶ Doco iá iin ñà-vàha quida-ní, vachi có-xiñhù-ní modo xíquida tè-nicolaíta. Yùhù, ni-iyuhu có-xiñhí ñà-nduá quidá témà.

⁷ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá cãhvì xì Dios, ni cúnini vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìi xí-yá, vachi dohó cachí-yà: Nú ni cundéé-nsiâ nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nùu yùhù nihítãhvì-nsiá caxì-nsiá quisi vídi caná nùu yutnù ndiaha iín ndé iá ñuu ndiaha Dios, vachi fruta mà cutiacù-nsia nicanicuahàn.

Razón ni dásáa Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Esmirna

⁸ Daaní, nùu nècuàchì cachítñùhu palabra-xi ñuu Esmirna, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Cunaha-ní, sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñaha, te còo ni-iñaha chicá cunaha nùí. Ndisa, nì xihì, doco sàni natiacuì. ⁹ Yùhù ináhí ñà-nduá quida-ní, ináhí nansa yáha-ní cuàhà tnùndoho quidá nèhivì. Ináhí ndahví dahuun yáha-ní. Doco cunaha-ní, nùu yùhù cuica-ní. Te ináhá stnái nansa quidá dava nèhivì, quini ndatnúhú-né sàhà-ní, nècuàchì raza Judea xínduu-ne, cachí-nè, doco còó, mà ndisá. Nèhivì natácá cuenta xi ñà-malu xínduu-ne. ¹⁰ Vichi icúmí-ní ndoho gá-ní quida nèhivì, doco màsà yúhí-ní ñà-nduá icúmí-ní yàha-ní. Dècuèndè cundiadi stná dava-nsia quida ñà-malu. Doco cunaha-nsiá,

sàhámà vátùni cundaà inì-xi, a xiníndísâ ndisa-nsia. Ùxìn quìvì coo tnùndoho ma. Doco mii-ní, iin-ni cunindisá vii-ní, mate ni cuí-ní quida-ne, dandu nihítàhvì-ní iin ñà-vàha núí, divi ñà-cutiacù-ní vida (ndiaha nicanicuahàn).

¹¹ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúnínì vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vachi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiâ nùù ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu mà sàà-nsia cui-nsia ùì xichi (nahi nècuàchì dava ga).

Razón ni dàsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Pérgamo

¹² 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Pérgamo dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana nihi-xi espada diin nduì ladu xi. ¹³ Yùhù ináhì ñà-nduá quida-ní; ináhì nansa iá ñuu ndé iá-ní, vachi mero ñuu ndé dandacu-guá ñà-malu nduá yucán. Doco ináhì mii-ní ñà-iin-ni nchícùn-ní yùhù, te ndácùcahan-ní quìvì, cónì nácuáa-ní yùhù, iin-ni xiníndísá-ní, mate yucán ni sahnì-té iin ana ni cachi vate iá-nè ladu xi, cónì chídèhé-nèà. Divi nduú Antipas, te yucán ni xihì-nè ñuu ndé iá fuerte guá ñà-malu. ¹⁴ Doco, cunaha-ní, có-cùdî inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní. Vachi jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nècuàchì nchícùn ley xi Balaam. Divi Balaam mà nduú nècuàchì ni càhàn xì tè-Balac sànaaha, ni cachi-nè xì tèmà nansa chiyuhù-té nècuàchì Israel ñà-quida-ne ñà-có-ndiá ìcà-né, ni chiyuhù-téné caxì-né promesa ni sàcòo nùù figura cahvi nèhivì, te ni chiyuhù stná-tené ñà-càhàn-nè xì nèhivì cónì nandàhà xì-né. ¹⁵ Daaní, jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nèhivì nchícùn ley xi tè-nicolaíta. Cunaha-ní, ni-iyuhu có-xiñùhí ley mà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, naxicocuîin inì-ní. Te nú coó, yàchì sàì ndé iá-ní, te cuàhi mii-né castigu xi-ne. Sàhà espada iá yuhí, ñà-jaàn nihì-né castigu.

¹⁷ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúnínì vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vachi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiâ nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nihítàhvì-nsiá cuxi-nsia comida ndiaha iá dèhé (nùù Dios), divi nduú maná ndiaha. Te dacútàhvì stnáì iin iin-nsia iin iin yùù siòcò ndé itúú quìvì saa iin iin-nsia. Còò inga ana cunaha xi quìvì yucan, cuisì ana cutahvì xì yùù mà.

Razón ni dàsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Tiatira

¹⁸ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Tiatira dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí Dèhemanì Dios, te nduchìnúí, nchiá na ian tnùù ñuhu, te sàhí, yéhè-ñà nahi càa yahá. Te dohó cachí xì-ní, ¹⁹ ináhì nansa quida-ní, te ináhì cuú inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní. Daaní ináha stnáì nihnú inì-ní yùhù, te ináha stnáì nansa chindéé stnahá-nsiá xì nansa quidá ndee

inì-nsia (nú iá tnùndoho), te ináhá stnáì iá cuàhà obra xi-ní, te vichi más iá obra xi-ní nùu antes. ²⁰ Doco cunaha-ní, iá iyuhu ñà-disáhà-xí có-cùdñi inì quida-ní, vàchi sàha-ní permisú chináhá nècuàchì ñahà nani Jezabel. Dios dacáhàn xì-né, cachí-nè, (doco còó). Dacuahá-né nèhivì-xí, te datúcù-nè nècuàchì mà, vàchi cachí-nè iá permisú càhàn nèhivì xì ana cóni nándàhà xì-né, te vátùni caxì stná-nè promesa nì sàcòo nùu figura cahvi nèhivì. (Ducán cachí ñahà mà.) ²¹ Pues, yùhù, nì sandiatui, áma naxicocuñ inì-nè sàhà cuàchi quidá-né xì nècuàchì tiàa, doco còó, cóni nàxícócuñ inì-nè. ²² Ñàyùcàndüá, icúmí-nè quicuehè-nè quide, te cunduhù-né. Stná tiàa nì caquida xì cuàchi ma, icúmí stná-nè ndoho cuahà-né nú màsà cúu-né arrepentir sàhámà. ²³ Stná dèhe nècuàchì ñahà mà, icúmí stná-nè quicuehè-nè, te cui-nè. Dandu nsidaa nèhivì-xí ndoó nsidaa ñuu, sàhámà cundaà ini-nè ñà-yùhù ináhì nansa nihnú ini nsidaa nèhivì ini saxìntnùnì-nè, te según nansa quidá iin iin-ne, ducán icúmí-nè nihì stná-nè nùu. ²⁴ Doco vichi cuàhìn cachì inga iñàha xì nsidaa mii-nsiá jaàn có-nchícùn xì ley (chicuéhè) mà, vàchi có-dàcuahá-nsiá palabra sìquini sàhà ñà-malu, palabra cachí-nè palabra dèhé. Cunaha-nsiá, mà cáchì guè xì-nsiá nì inga iñàha chivàha-nsia, ²⁵ cuisì ñà-ndüá sàni nihì-nsiá chivàha-nsia ndè vichi, divi ñà-jaàn quida ndisa-nsia seguir dècuèndè quivì nasai ndé ndoó-nsiá.

²⁶ 'Iin nèhivì, nú nì cùndéé-nè nùu nsidaa ana cunì datúcù xì-né, te iin-nì quida ndisa-ne ñà-ndüá cachí` dècuèndè quivì último, ndiaha gá coo xi-né. Vàchi icúmí-nè nihitáhvi-né dandacú stná-nè nùu cuàhà ñuu ñuhivì. ²⁷ Nahi yùhù, nùu Yuamáni` nì nihitáhvi` cusahnú nùu ñuhivì, ducán icúmí stná mii-né cusahnú stná-nè, cunindaha-né iin vara càa cunduu seña, te nèhivì (có-ínínì, ndahví-ne), vàchi yáha ga fuerte icúmí-nè nàni fuerte-nè na ian cháh mà iin quidì còò chuun-xi. ²⁸ (Doco nèhivì nchícùn vii xì`), icúmí-nè nihitáhvi stná-nè cucumi-né sìtnùu cahnú xínu dàtnàà. ²⁹ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, nì cúnínì vaha-nsia ñà-ndüá cachí Espiritu ìi xí-yá.

3

Razón nì dàsáà Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Sardis

¹ 'Daaní, nùu nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Sardis, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana icúmí xì ùsà espíritu ndiaha xí Dios, te iníndáhá stnáì ùsà sìtnùu. Te dohó cachí` xi-ní, ináhì nansa quida-ní. Mate iá fama-ní quidá vii-ní, doco nùu Dios ndahví iá anima-ní na ian sàni xihì-ní. ² Ñàyùcàndüá, cuidadu coo-ní, te cundiaà-ní anima-ní ñà-màsà ndáñuhú nì-iin ñà-vàha ñuhú anima-ní, vàchi iyuhá iá`, te vihi-ni ndañuhá. Cunaha-ní, mà

ví sàni quida-ní nùí, sàni xiní. ³ Sàhà ñà-jaàn, nsinuu inì-ní nansa iá palabra ndiaha nì cachì xì-ní antes, te nì inini-ní. Pues divi ñà-jaàn nduá cuní chivàha-ní vichí, te naxicocuíin inì-ní sàhà cuàchi-ní. Vàchi nú màsà nácúníhnú viì inì-ní, te coo tùha-ní, dandu yàchì màsàì ndé iá-ní. Nanàá sàì yucán, te nì mà cúndáà inì-ní índù hora sàì. ⁴ Doco ndoó itnii nèhivì (vaha) jaàn ndé iá-ní ñuù-ní Sardis, te mii-né, cóni cúchícuéhé anima-nè. Ñàyùcànduá, icúmí-nè cutnahá-né xí' na cacanui, te iin-ni cundixi stná-nè sìcoto cuxín na ian mii, vachì ducán nátùí-ne nihítáhvì-né nùí.

⁵ Cunaha-ní, nú ni cúndéé iin nèhivì nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu nihítáhvì stná-nè cundixi cuxín-nè. Te mà nunca dandutí quivì-né nùù tutu xi vida ndiaha. Te claru icúmí cachì xì Yuandiáhí ñà-divi nèhivì-xí nduú nècuàchì xiníndísámá; te divi ducán cachì stnáì xì ángel xi-ya. ⁶ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, nì cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá.

Razón nì dāsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Filadelfia

⁷ Daaní, nùù nècuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Filadelfia, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana ìì, te puru ñà-ndácuisì cáhìn. Yùhù nihí ndahàcáa xi rey David, te nú sàni nacune iñàha, còò ni-iin ana cui nacadi xán, te nú sàni nacadi, mà cúí gá nuna. Ñàyùcànduá, ducán cachí xì-ní, ⁸ ináhí nansa quida-ní. Te cunaha-ní, nuná ñuhivì nùù-ní nahi yehè nuná, te còò ni-iin cui nacadi xán. Vàchi mate có-nduú-nsiá nehivì chicá icúmí fuerza, doco vātùni, sàni chivàha-nsia palabra-xi, cóni nácuáa-nsiá yùhù. ⁹ Doco jaàn ndoó dava nèhivì cachí-nè xínduu-ne (nèhivì ndiaha), nèhivì raza Judea nduú-né, cachí-nè, doco tñuhu-né, vachì xínduu nsihì-ne ana nchícùn xì ñà-malu. Pues, yùhù icúmí datnátui mii-né nùù-ní ñà-cuitasisi-né nùù-ní, te quidañuhu-né mii-ní, dandu cundaà ini-nè, màni-ní nùí. ¹⁰ Cunaha-ní, vaxi iin tiempu ùhì inicutu ñuhivì na icúmí nèhivì ndoho-ne, te cundaà inì-xi nansa ndisa iá anima-nè. Doco mii-ní, mà cuáhi cunì-ní tiempu mà, vachì iin-ni sàni quidandee inì-ní (nì xinindisa-ní) nacua sàni cachì xì-ní. ¹¹ Cunaha-ní, yàchì icúmí nasai ñuhivì. Ñàyùcànduá, nacua sàni sàà-ní quida viì-ní, iin-ni quida-ní seguir ducán, màdí nihì inga nèhivì ñà-nduá cuàhàn cunduu premiu xì-ní.

¹² Nsidaa nèhivì-xí, nú ni cúndéé-nè nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu iin-ni icúmí-nè cundoo-ne nùù Dios na ian nduú-né iin castillu vehe ndiaha-yá, vachì mà quéé gá-nè nùù-yá. Te ìcà-né icúmí chituu stnáì quivì Dios-xi, xì quivì saí, xì stná quivì ñuu Dios-xi, divi Jerusalén Saa, vachì ndè ansivi ndé iá-yà icúmí nuu ñuu mà quixa. ¹³ Ñàyùcànduá, nsidaa

mii-nsiá nècuàchì natáccá càhvì xì Dios, ni cúníní vàha-nsia ñà-nduà cachí Espíritu Ìì xí-yá.

Razón ni dásàà Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Laodicea

¹⁴Daaní, nùu nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Laodicea, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana chicá seguru. Micuísì ñà-ndácuisì cáhìn, mà dándáhvî, te divi ndahà yùhù nì cuyucun nsidaa iñàha iá ñuhivì xì Dios. Te ducán cachí` xì-ní, ¹⁵⁻¹⁶ináhî nansa quida-ní. ¡A sácú vàha coo dahuun-ní ladu xi, te ò claru cachì-ní mà cóó-ní ladu xi! Vàchi yùhù ndaníhí mii-ní nahi tècuíí có-xìhí viì, ñà-mà íhní-tê ni mà víxin-tè, te ñàyùcùnduá, vihini dacúxíóí mii-ní nùí, na ian quidá nèhivì xì tècuíí có-xìhí víí, sasi-nète. ¹⁷Vàchi dohó cachí-ní: Sà-íá ñà-cuìqué. Cuàhà biene xi, còò ni-iin necesidad icúmî, cachí-ní. Te ni có-cùndáà inì-ní ñà-mii-ní nduú ana iá tnùndoho xi, te mii-ní nduú ana chicá ndahví inì anima-xi, te quidámáxiní stná-ní. Vàchi nùu yùhù, mii-ní nduú ana chicá ndixí ndahví, (vàchi ndahví iá anima-ní), te sàhámà chicá vàha cuhi inì-ní mii-ní. ¹⁸Ñàyùcànduá, iin palabra viì cachí` xì-ní, chicá vàha (nàcùnihnu viì inì-ní), dandu nihì-ní ñà-cuicà ndisa nùí, divi ñà-nduú nahi oro nì dàà, te nì cundaà inì-xi, vàha-ña. Te xiñuhu stná (ñà-naquida viì-ní) na ian cuàhàn-ní cuiin-ní sìcoto cuxín nùí ñà-màsà cóó chaa gá-ní (nùí), te ducán màsà cùcáhán nùu-ní. Daaní, xiñuhu (ñà-cundehè-ní cuisì ichì váha. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian cuàhàn-ní) cuiin-ní iin tàtnà nùí, te cutatna nduchìnùu-ní, te natùinuù-ní. ¹⁹Cunaha-ní, nsidaa ana cuú inì sàhà-xí, sáhi-nè conseju, te danáni stnái-nè dava xichi. Ñàyùcànduá, nacani vàha inì-ní, te naxicocuín inì-ní sàhà falta xi-ní.

²⁰Pues, ducán iá na ian cáhìn yehè nèhivì, áma cunini-ne, te nacuna-ne quìhvi cutnahí xì-né, vachì nahi vicò ndé cundoo-nda cuxi vàha-nda, ducán queamà. Ñàyùcànduá, cáhìn xì ndéni nèhivì nì cui áma cunini-ne, te quìhvi.

²¹Cunaha-ní, ndéni nèhivì-xí, nú nì cùndéé-nè nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu icúmí-nè cutnahá stná-nè xì` ndè (gloria) ndé coo stná-nè nùu iin silla ndiaha dandacú-nè nacua nì quida yùhù, nì cundeí, dandu nì sàcòì silla ndiaha xí, te vichi cutnahí xì Yuamáni` dandacú stnái. ²²Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natáccá càhvì xì Dios, ni cúníní vàha-nsia ñà-nduà cachí Espíritu Ìì xí-yá, —nì cachi Jesús.

4

Nansa cahvi-né Yua-nda Dios ansivi

¹Daaní, nì nsihì nì xinì ñà-jaàn, dandu nì nuna iin yehè ansivi nì xinì. Te nì tiacu tàchì-yá cáhàn-yà xì` na ian nì

càhàn-yà xì' daa. Divi na ian sivi corneta, ducán tiacú, te nì cachi-yà xì':

—¡Nahà-ní dìquixí yohó! Cuní` dacuní` mii-ní nansa cuàhàn cuu quivì vaxi xi-nda.

² Dandu vichi vichi ducán nì sàcòì na ian sánî` nì quida ndudu ìì xí Espíritu xi Dios. Te nì xinì yucán ndè gloria iín iin silla ndiaha ndé iá mii-yá. ³ Na iin yùù yéhè jasje, ò iin yùù yéhè cuahá, ducán náhà-yà. Te dìquì stná silla mà iín iin sìcòyàhnhchì, na iin yùù yéhè cuií nani esmeralda, ducán náhàmà. ⁴ Te nsidanicuú ladu silla xi-ya itá stná silla cuachi. Cuahani ndáa-nù, òcò cùmì-nú, te nùù iin iin-nù ndoó iin iin nècuàchì sahnú. Sìcoto cuxín xíndixi iin iin-ne, te xíñuhu stná corona dìni iin iin-ne. ⁵ (Te nì xinì), yucán silla cahnú xí-yá, yáha gà tása, te na ian càhàn dàvì, ducán tiacú, te ndee níhi stná. Te frente silla mà itá ùsà ñà-xíxìn nduú ùsà espíritu ndiaha xí Dios. ⁶ Te frente stná silla mà iá stná nahi mar nì cuyucun vidriu, ducán náhà lugar mà, te yéhà na iin yùù nchíí ndai.

Daaní, nsidaa ladu mii-yá itá iin iin ana itá. Cùmì nduú-né, te iá stná cuàhà nduchìnúù-né ladu nùù-né xì ladu yàtà-né. ⁷ Iin-ne, na iin nsicaha iá-nè; te inga-nè, na iin buey iá-nè, te inga-nè, nùù nèhivì nihí-né; te nècuàchì cùmì, na iin águila ndavá ansivi, ducán iá-nè. ⁸ Te iin iin-ne, iá iñù ndìxìn-né, te iá chitu stná nduchìnúù-né ìcà ndìxìn-né. Te tìxi stná ndìxìn-né iá stná cuàhà nduchìnúù-né. Te nicanicuahàn ndui te ñuu ducán cána-ne cachí-nè dohó:

ìì gá mii-yá, divi mii-yá dandacú nùù nsidanicuú iñàha. ìì gá-yà. Ndè sàhaha iá-yà, te vichi iá-yà, te ndè nicanicuahàn icúmí-yâ coo-ya. ìì gá-yà.

⁹⁻¹⁰ Ducán cachí-nè, ndaníhí cahnú-né mii-yá, te tavá-né tñùñuhu xí-yá, naquímáni-néyà, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, te itíacú-yà nicanicuahàn. Daaní, cada cachí-nè ducán, dandu càhàn stná òcò cùmì nècuàchì sahnú yucán, tutúyúhú-né nùù sàhà-yá, te cahvi-néyà, chitáníní-né corona ndiaha-né nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

¹¹ Ndaníhí cahnú-nsí mii-ní, Stoho-nsì Dios, te nì coó tñùñuhu xí-ní nùù nsidaa ana itíacú, te nì cúsáhnú-ní nùù nsidaa ñuu. Ducán ndià ìcà coo, vàchi mii-ní nì quidavàha-ní nsidanicuú iñàha, nì chitnùnì inì-ní, te nì quidayucùn-ní nsidaa iñàha, te ñàyùcàndùá ndè vichi iá ìì nsidaájàn.

5

Nansa nì quida Jesucristu xì tutu itúì

¹ Daaní, indéhi nùù silla ndiaha ndé iá mii-yá, te nì xinì ndahàcuàhá-yà iníndáhá-yâ iin tutu itúì. Te tutu mà, itándiaa letra ndúì laduà. Te nì xinì, ùsà lugar xan nuhní, te iin iin

ndé nuhní mà itúú iin sellu. ² Daaní, nì xinì yucán iín iin ángel ndacuì, ndáhì fuerte-nè, ndácàtnùhù-né, cachí-nè:

—¿Ana nátùì cunduu ana cui nacani xì ñà-nùhní tutu yohó, te nuna-ña?

³ Doco, cunaha-nsiá, còò ni-iin ni túi nacani xì tutu mà, vàchi còò iin ni nátùì cui quida ducán, te cundehè-né ñà-itándiaa yucán. Ni-iin ana iá ansivi, ni-iin ana iá ñuhiví yohó, ni-iin ana nduú nsii, ni-iin-ne màni cùí quida-neà. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì quesahí sacú fuertí, vàchi còò iin nátùì nacuna xi tutu mà cahvi-neà, ni còò stná ana nátùì siquiera cundehè-neà.

⁵ Dandu nì càhàn iin nècuàchì sahnù-mà nì cachí-nè xì':

—Màsà cuácú-ní, vàchi sàni tùi ana cui nacuna xi tutu jaàn, te nandaxin-xi ùsà ñà-nùhníà. Divi nduú descendencia ndiaha xí David, vàchi sàni cundee-yá (nùù contra xi-ya), ñàyùcàndüá vètùni nacuna-yaña. Te nani stná-yà Nsicaha nduú descendencia xi Judá, ducan nani stná-yà.

⁶ Te nì ndacotì, te nì xinì yucán iín mii-yá, na iin lelù náhà-yà, te ducán iá na ian nì sahnì nèhiví-yá, doco vichi iín-yá dava mahi-xí silla ndiaha, xì òcò cùmi nècuàchì sahnù, xì nsi-cùmi ana itá saín nùù-yá. Ùsà nsiquì-yá na iin nsiquì riì, te ùsà nduchìnùù-yá. Cunaha-nsiá, nsi-ùsà nduchìnùù mà xínduu stná ùsà espíritu vaha xi Dios, te inicutu ñuhiví xicánúú espíritu mà quidá-yá. ⁷ Te divi mii-yá iín dava mahi-xí yucán, nì tnàtuu-ya nùù ana iá nùù silla ndiaha, te nì tnii-ya tutu iá ndahàcuàhá-yàmà. ⁸ Te nì nsihi nì tnii-ya tutu ma, dandu nsicùmi ana itá nùù-yá mà xì nsidaa stná òcò cùmi nècuàchì sahnù-ma, nì tutuyuhu-né nùù sàhà mii-yá nduú Lelù Íi xí Dios. Nihí stná-nè iin iin yutnù cuerda quidandaa-né, te nihí stná-nè còhò oro chitu inciensu. Te inciensu mà, palabra nì cachí nèhiví na xicàn tàhvi-né nùù Dios nduá. ⁹ Daaní, nsidaa ana tutúyúhú ñuhù yucán, nì xito-ne iin alabanza saa, te nì inini mii-yá; te dohó cachí alabanza mà:

Ícúmi-ní tnii-ní tutu itú, te cahndè-ní ñà-nùhníà. Te vètùni quida-ní ducán, vàchi nì xihì-ní, nì xitià nì-ní, te ducán nì dànáà-ní sàhà nèhiví. Te divi sàhàmà vètùni nì yaha-ne nì sàcùnduu-ne nèhiví xí Dios, xínduu-ne nèhiví nsidanicuú raza càhàn nsidanicuú dàhàn xí nsidanicuú ñuu inicutu ñuhiví. ¹⁰ Te nì chitnùní inì-ní cunduu stná-nè nahi dutù xínúcuàchí nùù Dios xi-nda. Te icúmi-né dandacú-né nùù nèhiví dava ga ñuhiví. (Ducán cachí-nè xitó-né.)

¹¹ Daaní nì ndacotì inga xichi, te nì xinì sàni nataca yáha ga cuàhà sàstnùhù mìl ángel mozo xi Dios, itá-né nsidanicuú ladu ndé iá Dios, xì ndé itá nsicùmi ana itá nùù-yá, xì stná ndé ndoó nècuàchì sahnù. Te nì tiacuì ¹² càhàn ndee nsidanicuú-né, cachí-nè:

Ndiaha gá nì quida mii-yá ana nani Lelù Ìí xí Dios, vàchi nì xhì-yà (sàhà nèhivì). Ñàyùcàndùá, icúmí-yâ sàà-yà cusahnú-yá, icúmí-yâ naquihin-ya ñà-cuicà ndiaha-yá, te icúmí-yâ cuiin fuerte-yà, te (dandacú) nchichí-yà nùù nèhivì; te mii-né, icúmí-nê ndenihi cahnú-néyà, te tavà-né tnùñuhu xí-yá, vàchi naquímánì-néyà.

¹³ Daaní nì inini cáhàn ndee nsidanicuú ana xíndoo ansivi xì ñuhiví, xì nsidaa stná nsii, xì nsidaa iñàha nì quidavàha Dios, ñà-íá ñuhiví xì ñà-íá tècuì cuáhà, nsidanicuú ñà-jaàn, nì tiacui xícachi-nè:

Naquímánì-nsí mii-yá iá nùù silla ndiaha; te naquímánì stná-nsí mii-yá nani Lelù Ìí. Quidáñúhú-nsí mii-yá, te ducanicoó nicanicuahàn. Te ni sàà-yà cusahnú ndiaha-yá nicanicuahàn, nì cachi-nè.

¹⁴ Dandu nì cáhàn stná nsícúmì ana itá nùù-yá:

—Divi ducanicoó —nì cachi-nè.

Dandu nsì-ócò cùmì nècuàchì sahnú yucán, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà.

6

Nansa icúmí cuu na cahnde Jesús iñù lugar ndé nuhní tutu itúì iá ansivi

¹ Daaní, nì xinì mii-yá nani Lelù Ìí, nì sahnde-yà iin ñà-nùhní tutu itúìmà. Te nì tiacui cáhàn iin ana iín saín nùù-yá; na cáhàn dàvì, ducán fuerte nì cáhàn-nè, cachí-nè:

—¡Naha!

² Te nì xinì nì quecunu iin idu cuxín. Te indánuú iin ana indánuú yàtà-sí, te nihí-né arcu. Te nì nihì stná-nè iin corona ñà-cuñuhu-ne. Ñàyùcàndùá, nì quee-ne cuáhàn-nè, vàchi icúmí-nê cundee-né nùù cuáhà ñuu.

³ Daaní, (nì xinì), nì sahnde-yà ñà-úì nuhní tutu itúìmà, te nì tiacui nì cáhàn inga ana iín nùù Dios, te nì cachi-nè:

—¡Naha!

⁴ Te nì quecunu inga idu, idu cuahá nduú-si, te yàtà-sí indánuú inga ana indánuú, te icúmí-tê permisú dacà-té nèhivì ñà-nàá stnahá-né, te cahnì stnahá-né. Te nì sàha xi-té iin espada cahnú.

⁵ Daaní, nì sahnde-yà ñà-úì nuhní tutu itúìmà, te nì tiacui nì cáhàn inga ana iín nùù-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

Te nì xinì nì quecunu iin idu tnuu, te iá stná ana indánuú yàtà-sí, te iníndáhá-tê iin balanza. ⁶ Te tiacú cáhàn ana cáhàn mahì nsícúmì ana itá nùù Dios, te dohó cachí-nè:

—Vichì ndiaá gà nùù, quidáchúùn-ndá iin quivì, te cutu iin litro-ñà níhì-ndá; te nú cebada, cuisì iin quartillu dava; doco aceite xì vinu, cónì nàná yàhvi guá —cachí-nè.

⁷ Daaní, nì sahnde-yà ñà-cúmì nuhní tutu itúìmà, te nì tiacuí cáhàn inga ana iín nùù-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

⁸ Dandu nì xinì nì quecunu inga idu, te idu cuaán nduú-si. Te iá ana indánuú yàtà-sí. Te muerte nduú quivíá, te jaàn nchícùn gà vaxi ingà, te diviamà nduú ana ndaca-xi nèhivì cùhùn ndé ñuhú vaha anima nsii. Sàhà ndúi ñà-jaàn icúmí cui cuàhà nèhivì; nùù cada cùmì nèhivì icúmí cui iin-ne quida, vachi icúmíá dandacúa nùù guerra, xì nùù tnama, xì nùù cuèhè, xì nùù quisi daná, te sàhà nsidaájàn icúmí cui cuàhà nèhivì.

⁹ Daaní, nì sahnde-yà ñà-ùhùn nuhní tutu itúìmà, te nì xinì tixi mesa ndé sàha-ne promesa xi Dios, yucán ndoó anima nèhivì. Xínduu-ne nèhivì xiníndísá palabra ìì xí Dios, te sàhà ñà-jaàn nì sahnì nèhivì-né, vachi nì cachi vate-né ndoó-né ladu xi-ya. ¹⁰ Te vichi, cána fuerte-nè, cachí-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Dios, ¿nadaa ga quivì, dandu nacuitacùhá sàhà-nsí? Vachi nèhivì ñuhiví, nì sahnì-né nsiùhù, ñàyùcàndùá xiñuhu ndoho-ne, vachi mii-ní, ìì ndisa inì-ní, siempre tùha-ní quida vii-ní —nì cachi-nè.

¹¹ Dandu nècuàchì nsii ma, nì cutahvì-né iin iin dùhnù quihín cuxín yaa, te nì sàcùnaha-né cundiatu cuéyàà-nè que-tatu chii gá-nè dècuèndè cui stná cuàhà compañeru-nè nchícùn ichì Dios, te cuacastnahá nsidaa ana icúmí cui stná nacua nì xihì mii-né.

¹² Daaní, nì sahnde-yà ñà-íñù nuhní tutu itúìmà, te nì xinì nì tnaa fuerte, te nì nàcuìtnùù orá nahi sicoto tnuu. Te yoo, nì nducuahá stná-si nahi niì. ¹³ Te nì còyo chitu stná sitnúù ñuhiví yohó, na ian còyo ñà-vidì quidá tàchì, ducán nì còyo-sì. ¹⁴ Te nì ndañuhu ansivì nì natuíá na ian natúi iin tutu caní, te nsidaa yucù iá ñuhù íchì, xì nsidaa stná ñuu iá mahì mar, nì ndutá. ¹⁵ Dandu nsidanicuú nèhivì ñuhiví, nì xinu dèhé-nè yucù, nì chidèhé-nè mii-né ini cueva, te mahì cavà nahnú, xínduu-ne rey, xì gobiernu, xì nècuàchì cuicà, xì soldadu dandacú, xì nècuàchì idónuu, xì cuàhà stná-nè peón, xì nèhivì úùn. ¹⁶ Te nì cacachi nsidaa-né xì yucù, xì stná cavà ducún:

—A sácú vaha nì cóya dìqui-nsí te dàhvi-nsi, ñà-màsà túi-nsi nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, te mäsà níhì-nsí castigu quida mii-yá nani Lelù Íi. ¹⁷ Vachi vichi sàni sàà quivì ndoho-nsi quida-ya, te còò iin cui cundee inì-xi na xidà ini-yà.

7

Nansa icúmí màcùtuu seña xi Dios tnaa cuàhà mil nèhivì raza Israel

¹ Daaní, nì nsihamà, dandu nì xinì cùmì ángel, itá-né nsicúmì ladu ñuhiví, te sadí-nè nùù tàchì caná nsidaa ladu sàhà-ñà

màsà cáná gá tàchìmà nùù ni-iin ñuu, ni nùù mar, te ni nùù ni-iin yutnù. ² Te ni xinì inga ángel ni nana-ne vaxi-ne dècuèndè ndé caná orá, nihí-né sellu dúcùn nèhivì xí Dios. Te ni ndàhì ndee ángel mà ni càhàn-nè xì nsicúmì tnaha-nemà, divi ángel ni sàha Dios poder ñà-quida-ne dañu xì ñuhivì xì mar. ³ Dandu dohó ni cachi ángel mà xì tnaha-ne:

—Màsà quídá-nsiá ni-iñàha xì ñuhivì, ni xì mar dècuèndè nú sàni dúcùn seña xi Dios tnaa nèhivì xinúcuáchí nùù-yá.

⁴ Dandu ni inini ni nacani-ne nadaa nèhivì icúmí nìhì xì seña mà, te nsidaa nsidaa-né, 144,000 nèhivì xínduu-ne. Te nsidaa-né, nècuàchì descendencia xi Israel nduú stná-nè. ⁵ Te iin dèhe Israel mà nani Judá, te (ni xinì) ni sàcùtuu seña mà nùù ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi nècuàchìmà. Daaní, ni sàcùtuu stná seña mà nùù ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi (ñani Judá mà) nani Rubén. Te ni sàcùtuu stná seña mà nùù ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Gad. ⁶ Stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Aser, xì stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Neftalí, xì stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Manasés, ni dúcùn stná nsidaa-né seña mà. ⁷ Stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Simeón, xì inga ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Leví, xì stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Isacar, ni dúcùn nsidaa-né seña mà. ⁸ Stná ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Zabulón, xì stná inga ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi José, xì stná inga ùxìn ùì mil nèhivì descendencia xi Benjamín, ni dúcùn nsidaa-né seña mà.

Nansa ni xini Juan cuàhà mil nèhivì ndixí cuxín

⁹ Daaní, ni ndacoti, te ni xinì yucán itá yáha ga cuàhà nèhivì, mà cùì nandiahvi nadaa xínduu-ne. Nèhivì nsidanicuú ñuu xínduu-ne, nèhivì nsidanicuú ladu xì nsidanicuú raza, te nsidanuu dàhàn xícahàn-nè. Te itá-né nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, xì nùù mii-yá nani Lelù Ìì, ndixí-né dùhnù quihín cuxín yaa. Te iníndáhá-nê ndahà nù-ñúù. ¹⁰ Te cána fuerte-nè, cachí-nè:

Còò inga ana nahi Dios, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, vàchi sàni dàcácu-yàndó. Còò inga ana nahi mii-yá nani Lelù Ìì, vàchi sàhà mii-yá sàni càcu-nda, ni cachí-nè.

¹¹ Daaní, nsidaa ángel mozo xi Dios, itá-né nsidaa ladu nècuàchì sahnú ndoó yucán xì stná nsicúmì ana itá nùù-yá, te ni tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá ndé iá-yà nùù silla ndiaha xí-yá, te ni cahvi nsidaa-né mii-yá, ¹² xícachi-nè:

¡Amén! Mii-ní nduu-ní Dios, ñàyùcànduá, ndaníhí ndiaha-nsí mii-ní, (te cachí-nsì xi-ní) yáha ga nchichí-ní. Sàhà nsidaájàn naquímànì-nsí mii-ní, te ni coó tnùñuhu xì nsidaa nèhivì nùù-ní, te ni sàà-ní cusahnú ndiaha-ní,

te ni sàà stná-ní dandacú fuerte-ní inicutu. ¡Ducanicoó nicanicuahàn!

¹³ Dandu ni càhàn iin nècuàchì sahnú yucán xì yúhù, cachì-nè:

—¿A ináhá-nî índù nècùachì xínduu nècuàchì ndixí cuxín yaa yohó? ¿A ináhá-nî índù ni quixi-ne?

¹⁴ Te ni cachì xì nècuàchìmà:

—Còó, có-ináhî, señor; doco mii-ní, ináhá-nî.

Dandu ni cachì-nè xì':

—Nècuàchì yohó, xínduu-ne nèhivì ni xini cuàhà vida tiempu nani tiempu xi tnùndoho cahnú. Doco sàni ndoo cuàchi-ne ñà-nì xitài nì mii-yá nani Lelù Íi, ñàyùcàndüá sàndixí cuxín yaa-ne vichi, ¹⁵ te xíndoo saín-né nùù silla ndiaha ndé iá Dios; ndui te ñuú xíxinucuachi-né nùù-yá, te ndoó-né ini vehe cahnú ndiaha-yá. Te mii-yá, nicanicuahàn cutnáhá-yá xì-né ndiaá-yànè. ¹⁶ Ñàyùcàndüá mà nunca sàà-nè cui gà-nè doco, ni mà cúí gà-nè tècuí, ni mà nsî gà-nè quida orá, ni mà cúni ihni gà-nè. ¹⁷ Vàchi mii-yá nani Lelù Íi, icúmí-yâ cunuù-yánè. Iin-yá ladu nùù silla ndiaha yucán, te icúmí-yâ cundaca-yanè sàà-yà xì-né ndé coho-ne tècuí ndiaha cutiacu-nè nicanicuahàn. Ni mà cuácú gà-nè, vàchi contentu cundoo-ne quida-ya.

8

Nansa cuàhàn cuu na tàhndè ñà-úsà ndé nuhní tutu itúì, te nachitu stná còhò oro inciensu

¹ Daani, ni sahnde-yà ñà-úsà nuhní tutu itúìmà, te ni nsihì ni quida-ya ducán, dandu ni nàcuíin dàdí inicutu ansivi nahi dava hora. ² Te ni xinì yucán nùù Dios sà-ità tùha ùsà gà ángel, nihí-né iin iin corneta ñà-sivi-nè. ³⁻⁴ Dandu ni tnàtuu inga ángel ni sàà-nè nùù iin mesa oro iá nùù silla ndiaha, divi mesa ndé sahmí-né inciensu nùù-yá. Te vichi nihí ángel mà iin còhò oro ni sàà, te ni sàha stná xì-né cuàhà inciensu ñà-cahmi-neà dìqui mesa mà sàhà-ñá cana ñùhmà-ñà mànana nùù Dios. Te na hora mà nana ñùhmà mà, dandu cutnáhá stná palabra ni cachì nsidaa nèhivì xí Dios na ní xicàn tàhvi-né nùù-yá. Ñàyùcàndüá, divi ducán ni quida ángel mà, ndahà-né ni chitanini-ne nsidaámà nùù Dios. ⁵ Daaní, ni tavà-né chii ñuhu xíxin nùù mesa oro mà, te ni dàquéé-neà ini còhò mà ndé ni chituá, dandu ni dàndiàchì ndee-néà nùù ñùhiví. Dandu ni tiacu cuàhà gá ana càhàn fuerte, te ni càhàn ndee dàvì, te ni tàsa, te ni tnàa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel corneta xi-ne

⁶ Dandu ùsà ángel nihí corneta xi-ne, ni nsidayucun-nè cuàhàn-nè sivi-nè.

⁷ Te nì sivi ángel primeru corneta xi-ne. Te na ní tiacu nì sivi, dandu nì còyo iin nùù ñuhíví, doco dácà stnahá iin ma xì ñuhu xìxìn, xì stná nì. Ñàyùcàndüá, nùù cada ùnì yutnù (itá ñuhíví) nì xìxìn iin-nù, te nì xìxìn nsihi stná yùcù iá campu.

⁸ Daaní, ángel ùì, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì xinì iñàha cuú mànuu na ian iin yucù xìxìn, ducán náhà, te nì nacava ini mar. Te cuàhà tècuí mar nì nanduu-tè nì (nì quidamà). Iyuhu cumánì gá, te cunduu davatahvi tècuí mar nì cuchicuehe ducán. ⁹ Stná nsidaa quisi ndùtè ñuhú ini mar, iyuhu cumánì gá, te cunduu stná davatahvi-sí nì xìhì. Stná barcu, iyuhu cumánì gá, te cunduu stná davatahvi-nú nì sachi.

¹⁰ Daaní, ángel ùnì, nì sivi-nè corneta xi-ne, te dècuèndè ñuhíví nì nacava iin sìtnúù cahnú nisa ituu ansivi, xìxìn fuerte-si, te tnúù nihni-sì na iin ñuhu cahnú. Te nì nacava-sì nùù ñuhíví nì còya nùù cuàhà yùte xì cuàhà pozo, iyuhu cumánì gá cunduu davatahvi yùte xi pozo nì còya nùù-xí. ¹¹ Te sìtnúù mà, Ajenjo nani-sí, te yáha ga nì ndu-uà yùcù tècuí ndé nì còyo-sì. Te cuàhà gá stná nèhivì nì xìhì ñà-nì xihì-ne tècuí ùà mà.

¹² Daaní, ángel cùmì, nì sivi stná-nè corneta xi-ne, te cuàhàn nsihi stná fuerza xi orá nì cùì, te cuàhàn nsihi fuerza xi yoo nì cùì xì stná sìtnúù; iyuhuni cumánì gá, te nsihi dava fuerza xi-sì. Ñàyùcàndüá, nì nanchii ndahvi orá ndui, te nì nanchii ndahvi yoo ñuú.

¹³ Te nì xinì meru dìquì-xí ansivi, yucán yáha ga ducún ndavá iin ángel, ndáhì ndee-né cachí-nè:

—Cunini nsidaa mii-nsiá nèhivì ñuhíví. Ndahví-nsià, vàchi ndahví cuàhà cuàhàn cuu xi-nsiá, vàchi cumánì gá ùnì gà xichi sivi ángel corneta xi-ne, te ndahví-nsià na hora sivi-nè.

9

¹ Daaní, ángel ùhùn, nì sivi-nè corneta xi-ne, te nì xinì dècuèndè ansivi xi dècuèndè ñuhíví nì nacava iin ana nchií nahì sìtnúù. Te nì nihì-né ndahàcáa ñà-nacuna-ne yavi cahnú cunú sàstnùhù. ² Te na ní nacuna-neà, dandu nì quecoyo cuàhà ñùhmà, na ian xìxìn ini xìtnù cahnú, te nì nanchii ndahvi orá nì quida ñùhmà mà, te nì nàcùitnùù inicutu. ³ Daaní, mahì ñùhmà mà nì caquee cuàhà sica nì ndava-sì ñuhíví. Sàni nihitáhvi-sí cucumì-sí iñù ñà-cunduu-sì quisi daná nahì sìduhma. ⁴ Te nì sàcùnaha stná-sì ñà-màsà cáxi-sí yùcù itá ñuhíví, nì-iin stná ndahà yutnù, cui-sì-ñà dandohó-sì nèhivì có-ítúú seña xi Dios tnaà-xi. ⁵ Doco nèhivì tui-sì mà, mà cúì cúì-nè, còò, cui-sì ndoho cuahà-né, na ian ndoho-nda na tuí sìduhma-ndó. Te ùhùn yòò icúmí cuu xi-né ducán. ⁶ Te mate nanducu-né modo cui dahuun-ne, doco mà níhì-né ñà-jaàn, mate yáha ga cucuni-nè ndañuhu-né ñuhíví, doco mà cúì.

⁷ Te nì xini sìca ma, te ducán ndáa-sì nahi idu fuerte sáhàn guerra. Dìni-sí, sìcàté oro ñuhá. Te nùu-sí, nahi nùu nèhivì nduá. ⁸ Te ididíni-sí, na ía ididíni nècuàchì ñahà, ducán íá'; te nùhu-sí, na ía nùhu nsicaha, ducán íá'. ⁹ Te ìcà-sí, nahi càa nduá. Te na ndavá-si ansivi, yáha ga ndee cahá ndìxìn-sí, na ian cahá cuàhà gá carreta ídítá idu, te cuàhàn-nu guerra. ¹⁰ Te ndohò-sí, nihá iñu nahi sìduhma, vátuni tui-sìndó. Te ùhùn yòò icúmí-sí dandohó-si nèhivì. ¹¹ Daaní, ía stná ana dandacú nùu-sí, divi nduú ñà-malu dandacú nùu yavi cunú mà; Abadón nani-sí nùu dàhàn hebreu, te nùu dàhàn griegu Apolión nani-sí.

¹² Pues, vichi sàni yàha iin tnùndoho chicá cahnú. Doco cumáni gá ùi gá tnùndoho nahnú fuerte.

¹³ Daaní, ángel iñu, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì tiacuí ía ana cáhàn yucán ndé iin mesa oro nùu Dios. Nsícúmì esquina mesa mà itúu iin iin ñà-ía nahi nsiquì quisi, te mahì ñà-jaàn tiacú cáhàn iin ana cáhàn ¹⁴ xì ángel làcà ní sivi xì corneta-xi, te dohó nì cachi-nè:

—Cuahán-ní ndaxi-ní cùmì ángel nuhní yuhù yùte cahnú nani Eufrates.

¹⁵ Ñàyucànduá, ducán nì quida ángel mà, nì ndaxi-né cùmì ángel yucán, vachi yucán ndoó tùha-ne sàà meru cuà, meru yòò, meru quivì, meru hora ñà-cacahnì-né cuàhà nèhivì. Nùu cada ùnì nèhivì ñuhivì, icúmí cui iin-ne.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì xini na ian nì sàni', te nì xini cuàhà sàstnùhù idu, te itándoó nèhivì yàtà-sí. Ùi cientu millón nèhivì xínduu-ne, nì tiacuí, vachi ía ana nì cachitnùhu nadaa-ne. Te xíndixi-ne dùhnù càa, color cuahá nduú dùhnù dava-ne, te dava ga-ña color ndiaa, te dava ga-ña, cuaán-ña. Te dìni idu mà, na ía dìni nsicaha, ducán xí-ìa-ña. Te yuhù-sí caná fuerte ñuhu xì ñùhmà xì stná azufre (sahán aya).

¹⁸ Cunaha-nsiá, sàhà nsi-ùni ñà-dàná queé yuhù-sí, sàhámà nì ca-xihì cuàhà nèhivì, iyuhu cumáni, te cunduu davatahvi nèhivì ñuhivì nì caxihì nì quida ñuhu mà xì ñùhmà mà xì azufre dana ma. ¹⁹ Te iin iin idu, ía ñà-dàná nùu dìni-sí xì nùu ndohò-sí, vachi ndohò-sí, na ía còò, ducán ía, te ía dìniá nahi còò, vátuni tui-sìndó.

²⁰ Doco nèhivì nì càcu nùu nsidaa tnùndoho nahnu-ma, ni cóni cùu-né arrepentir sàhà cuàchi nì caquida-ne nì quidayu-cun-nè ñà-nduá cahvi-né. Còó, iin-ni nì quida-ne seguir sàha-ne promesa nùu ñà-malu, te cahvi-né cuàhà figura, sea oro nì cuyucàn, ò sea plata, ò sea càa yahá, ò sea yùu, ò sea yutnù nì cuyucàn. Te nsidaa ñà-nduá cahvi-némà, ni có-indéhá, ni có-ítiacuà, ni có-xicá. ²¹ Te nèhivì ndóo ga ñuhivì, ni cóni nàxícocuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, iin-ni nì caquida-ne

ñà-nduá xíquida-ne, sahní stnahá-né, sáhàn tàtnà-né, sáhàn tàdì-nè, te iá-nè xì ñahà xí-né, te xidacuíhná stná-nè.

10

Angel iníndáhá libru tii

¹ Daaní, nì xinì vaxi inga ángel fuerte, mànuu-ne dècuèndè ansivi vaxi-ne. Ídúcún-né iin vico, te ñuhú dìni-né iin sìcòyàhnchì. Nchií nùù-né na ian nchií orá, te tnúù sàhà-né nahì ñuhu. ² Te iníndáhá-né iin libru tii nuná. Te nì sàcuìin-nè ñuhiví, sàhà cuàhá-nè ián dìquì mar, te sàhà itní-nè, ián dìquì ñuhù íchí. ³ Te nì ndàhì ndee-né, na ian ndàhì nsicaha, ducan tiacú. Daaní, nì nsihi nì ndàhì-nè, dandu nì tiacu cáhàn iin ana cáhàn fuerte na ian cáhàn dàvì. Ùsà xichi nì cáhàn ana cáhàn mà. ⁴ Te yuhù, cuàhìn chitui ñà-nduá nì cachi-nè nì cùì, doco momentu mà nì tiacuì iá ana cáhàn ansivi, cachí-yà xì':

—Màsà chítúú-ní ñà-nduá nì cachi ana nì cáhàn ùsà xichi, te nì ìa na ian cáhàn dàvì, vachi icúmí coo dèhé palabra mà —nì cachi-yà.

⁵ Daaní, ángel iin mahì mar xì dìquì ñuhù íchí, nì ndanihi-ne ndahàcuàhá-nè ansivi, ⁶ te nì ndacùcahan-né mii-yá itiacú nicanicuahàn, divi mii-yá nì quidayucun xì ansivi, xì ñuhiví, xì mar, xì nsidaa iñaha iá lugar yucán. Te nì cachi-nè:

—Chínáhi Dios, mà cuéé gà, ⁷ te sàà quivì cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana, vachi na cuàhàn sivi trompeta xì ángel ùsà, dandísá, icúmí xìnu nsidaa ñà-nduá cuní Dios quida-ya, te iá dèhá' vichi.

⁸ Daaní, inga tu nì tiacuì iá ana cáhàn ansivi, te dohó nì cachi-yà xì':

—Tnàtuu-ní nùù ángel iin mahì mar xì dìquì ñuhù íchí, te tnii-ní libru tii nuná ini ndahà-né.

⁹ Ñàyùcànduá, nì tnàtui nùù-né, te nì cachì xì-né:

—Taxi-ní libru tii nùì.

Te nì cachi-nè:

—(Yoho iá'.) Tnii-níà, te caxì-níà. Icúmí nduvidì yuhù-ní nahì ndudi ñùñù, doco nú sàni coco-níà, dandu icúmíà ndu-uà-ñà tixi-ní.

¹⁰ Daaní, nì tnii libru iníndáhá-nêmà, te nì saxià. Te (ñà-ndáà nduá), saxí vídià, nahì ndudi, doco nì nsihi nì coquíà, dandu nì nsicuíhnú uà inì. ¹¹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì':

—Icúmí-ní cachitnùhu gà-ní ña-nduú razón ndiaha xí Dios sàhà cuàhá nèhivì ndoó cuàhá ñuu cáhàn cuàhá dàhàn. Daaní, stná cuàhá rey dandacú nùù ñuu mà, icúmí-ní cachitnùhu stná-ní sàhà-té —nì cachi ángel.

11

Ûì nèhivì cáhàn cuenta xi Dios

¹ Daaní, nì sàha-ya yùhù iin vara caní nahi metro, te nì cachi-yà xì:

—Ndacuiìn-ní, cuahán-ní, chitacùhá-ní veheñùhu cahnú ndé cahvi nèhivì Dios, te chitacùhá stná-ní mesa ndé sáha-ne promesa ì xí-né, te nacahvi stná-ní nadaa-ne sáhàn cahvi xì-yá yucán. ² Doco patiu yàtà veheñùhu màsà chítacùhá-ní, vàchi icúmí ndòamà ndahà tiàa inga raza. Tiàa ma, icúmí-tè cundoo-tè nsidanicuú gá lugar ñuu ì, te quida quini-tè xì nèhivì yucán. Ùi dico ùi (42) yòò cunduu tiempu caquida-tè ducán. ³ Doco yucán cuahàn cundoo stná ùi nèhivì-xí icúmí nihítahvì cáhàn cuenta xi. Iin mil ùi cientu ùni dico quivì icúmí-nè cáhàn-nè xì nèhivì ñà-ndúú razón xi. Te sìcoto cundixi-ne, sìcoto tnuu cundua —nì cachi-yà.

⁴ Cunaha-ní, mii-yá nduú-yá Stoho nsidaa ñuu iá ñuhivì. Te frente silla ndé iá-yà (ansivi) itá ùi nù-olivu, xì ùi candelero. Pues na quidá nsidaa ñà-jaàn nù-yá gloria, ducán quidá stná ùi nèhivì cáhàn cuenta xi-ya (ñuu mà). ⁵ Te nú xiní ùhì iin tiàa xi-né, te cuní-te quida quini-tè xì-né, dandu cuahàn cana ñuhu yuhù-né coco-tè. Te ducán icúmí cuu xi nsidaa ana cuní quida quini xi-né. ⁶ Te ndahà stná ùi nècuàchìmà icúmí ndòo poder ñà-cadi xì dàvì ñà-màsà cuun ni-iin dàvì inii tiempu cáhàn-nè cuenta xi Dios. Te icúmí-nè dandacú stná-nè nùu tècuì ñà-nanduu-tè nì, te nú cuní-nè, vètuni dandohó stná-nè nèhivì nsidanuu clase tnùndoho, según nadaa xichi cuní-nè. ⁷ Daaní, nú sàni nsihi tiempu cáhàn-nè xì nèhivì cuenta xi Dios, dandu icúmí-nè cui-nè, vàchi iá iin quisì dàná inácaá ini yavi cùnú sàstnùhù yucán, te icúmí quisì ma nana-sì quee-sì, nàá-sì xi ndúì nèhivì cáhàn cuenta xi Dios mà, te icúmí-sì cundee-sì nùu-né, dandu cui-nè. ⁸ Te yucán mahì calle ñuu ndé nì xihì Stoho-ndà Señor nchica cruz, yucán icúmí nsii ma cuitànduhù-né. Te divi ñuu mà, Sodoma cachí stná-nè xán, te Egipto cachí stná-nè xán, (vàchi malu gá modo xi nèhivì ndoó yucán). ⁹ Pues, ñuu yucán cuitànduhù nsii ma, te cundehè cuahà nèhivì-né, nèhivì cuahà raza ndoó cuahà ñuu, te cuahà dàhàn cáhàn-nè. Ùni quivì dava cuitànduhù nècuàchìmà yucán, ni mà cuáha nèhivì cundùxin-ne. ¹⁰ Al contrario, cuahàn-nè cudì ini-nè ñà-sàni xihì nsii ma. Cuahàn-nè quida-ne vicò, te dacútahvì stnahá-né ifàha, te cudì ini-nè, vàchi còò gá ndúì nècuàchì sàhnú nì sacahàn cuenta xi Dios, vàchi antes cuahà gá nì ndoho-ne nì quida nècuàchìmà. ¹¹ Daaní, nú sàni yàha ùni quivì dava, dandu icúmí nsii ma natiacu-nè quida Dios, te ndacuita-ne. Ñàyucàndúá, yáha ga icúmí yùhì nsidaa nèhivì cundehè xì-né. ¹² Dandu icúmí tiacu tàchì ana cáhàn ansivi, te dohó cachi-yà:

—Nahà-nsia dìquì-xí yohó.

Dandu canana nècuàchì sàhnùmà dìquì-xí ansivi. Mahì vicò nana-ne cùhùn-nè, cundéhe nsidaa nèhivì xiní ùhì xì-né. ¹³ Dandu divi hora mà, ndee gá icúmí tnàa ñuhiví. Nùù cada ùxin vehe itánduhù ñuu mà, icúmí caà ian. Te icúmí cui ùsà mìl nèhivì sàhà-ñá icúmí tnàa guá ducán. Dandu nèhivì dava ga, cuàhà gá yùhí-nè, te nacuni-nè cahnú gá poder xi mii-yá iá ansivi.

¹⁴ Pues, ñà-jaàn nduú tnùndoho cahnú ñà-ùì. Doco cumàni gá ñà-ùni, te sà-itúú vàxa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel ùsà corneta xi-ne

¹⁵ Daaní, ángel ùsà, nì sivi-nè corneta xi-ne. Te nì inini ndee cána cuàhà-né ansivi, cachí-nè:

Sàni sàa quivì cusahnú Stoho-ndà Señor nùù nsidaa ñuu ñuhiví, te nicanicuahàn icúmí-yâ cusahnú-yá, mii-yá xì Dèhemani-yá Cristu.

¹⁶ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú ndoó nùù Dios dìquì silla vico, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà, ¹⁷ cachí-nè:

Naquímànì-nsí mii-ní Stoho-nsì Dios, vàchi icúmí-nî nsidan-icuú poder. Dècuèndè sàhana iá-nî, te nicanicuahàn icúmí-nî coo-ní. Ansivéhé-nî, vàchi sàni quesaha-ní cuàhàn-ní cusahnú dahuun-ní nùù ñuhiví, cuàhàn-ní dandacu-ní nùù nsidaa nèhivì ñuhiví. ¹⁸ Mii-né, nì xidà ini-nè, doco sàni sàa quivì nachitacùhá-nî-nè castigu xi-ne. Te sàni sàa stná tiempu nsidandaà-ní sàhà nècuàchì nduú nsii. Te vichì icúmí cundiatú stná aníma nsidaa ana xinúcuàchí nùù-ní, nacua nècuàchì cáhàn cuenta xi-ní, te ducán stná nsidaa gá ana xínduu nèhivì xí-nî, divi ana cahvi xi-ní, a ducán nduú-né nèhivì ùùn, ò nèhivì chicá nì nihì chuun nùù-ní. Doco nèhivì nì quida quini xi ñuhiví, còó, vàchi icúmí-nî dandáñúhú-nî-nè, nì cachi nècuàchì sàhnùmà.

¹⁹ Daaní, nì nuna veheñùhu ìì xí Dios ansivi, te nì xinì ini veheñùhu ma iá caja ìì ndé inácaá palabra nì cachi-yà na ní ndòo sahnú-yá xì nèhivì xí-yá sàhana. Dandu yáha ga nì tàsa, te nì tiacu cahá fuerte; te ndee gá nì càhàn stná dàvi, te nì tnàa. Te nì còyo stná iin.

12

Nansa nì xini Juan seña sàhà nècuàchì ñahà nì xinudèhé na ní xidà ini quisì cuahá

¹ Daaní, nì xinì iin seña cahnú ansivi. Nì natùì iin nècuàchì ñahà. Tìxi sàhà-né iá luna, te tnùù nihni ñà-nduá ndixí-né, vàchi orá nduá, te dìmì-né, ñuhá iin corona ndé itándiaa ùxin ùì sinsiví. ² Meru sà-itúú tùinuù mée xi-ne, ñâyücandüá, ndáhi-nè, vàchi nì quicuehè-nè, cuàhàn cacu dèhe-ne. ³ Te nì tùì inga seña nùù ansivi. Nì quecunu iin quisì cahnú

cuahá, caní-si nahi còò nahnu-guá, te cuahá laà-si. Ûsà dìnì-sí, te ùxìn nsiquì-sí itá. Cada iin iin dìnì-sí ñuhú sìcàté vico. ⁴ Te iá stná ndohò caní-si, te xi ndohò-símá nì cani-sì cuahà sìtnúù itándiaa ansivi, nì dàndiàchì-ñásí nùù ñuhíví. Iin tantu sìtnúù mà nì ndiàchì nùù ñuhíví, te ùì tantu-si nì ndòò ansivi. Dandu nì sàcuìin quisi mà nùù nècuàchì ñahà mà, ndiatú-si tùinuù mèè xi-ne, vàchi cuní-si caxì-sívê na sàni cacu-ve. ⁵ Dandu nì tùinuù-vé, tiàa nduú-vé, te nduú stná-vè mii-yá cuahàn cusahnú nùù nsidanicuú ñuu, te mà cuàha-ya quida ndevàha-ne. Dandu (nì xinì) nì ndanchito-ya dècuèndè ndé iá Dios nùù silla ndiaha xí-yá.

⁶ Daaní, nècuàchì ñahà mà, nì xinudèhé-nè yucù dàná, vàchi yucán sàni nsidayucun Dios iin xaan ndé coo-ne, te yucán icúmí-nè nìhì-né ñà-cutiacu-nè iin mil ùì cientu ùnì dico quìvì.

⁷ Doco nì quesaha iá guerra ansivi. Ángel nani Miguel xì compañeru-nè nduú iin ladu, te quisi cuahá mà xì compañeru-si nduú inga ladu, te nì canáa stnahá-si. ⁸⁻⁹ Doco cóni cundéé-sí. Ñàyùcànduá, nì taxi-nési ansivi, vàchi còò gá permisú cundoo gá-si yucán (ndé iá Dios). Nì dàndiàchì-yási nùù ñuhíví yohó, mii-sí, xì nsidaa ana nchícùn xì-sí. Vàchi quisi (cusahnuma), divi còò iá ndè sàna nduú-si; ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si, te divi-si nduú ana dandahví xì nèhivì inicutu ñuhíví.

¹⁰ Dandu nì tiacuì iá ana cáhàn fuerte ansivi, te dohó cachí-nè:

—Vichi sàni càcu nsidaa nèhivì xí Dios. Te sàni sàà quìvì cusahnú fuerte-yà, te cusahnú stná Dèhemaní-yá Cristu. Vàchi sàni ndiachi ñà-malu fuera, vàchi divi-si nduú ana daqúee cuàchi xi diquì ñani-ndà (iin-ni cahví stná xi Yua-nda Dios), vàchi ndui te ñuú dacuidá cuàchi-siné. ¹¹ Doco mii-né, nì cundee-né nùù-sí ñà-nì ndacùcahan-né mii-yá nani Lelù Íi, divi mii-yá nì xitìà nì-xí sàhà-ndà. Nì cóni cáyùhí-nè, nì cachi vate-né nchícùn-nèyà, vachi dispuestu nì sandoo-ne cui-nè, cóni cùhí ini-nè vida xi-ne.

¹² 'Pues vichi xiñuhu cudìi ini nsidaa ana ndoó ansivi, (vachi sàni cùxio ñà-malu). Doco nèhivì ndoó ñuhíví xì mar, ndahví-nè, vachi yucán sàni nasaà-si, xidá cuahà inì-si, vachi ináhá-sí làcà iyuhu quìvì ndóo nùù-sí (ñà-quida-sì ñà-nduà cuní-si).

¹³ Daaní, na sàni cundaà inì-si ñà-sàni ndiachi-sí ñuhíví yohó nduá, dandu nì quesaha-sí nàa-si xi nècuàchì ñahà mà, divi nècuàchì nì tùinuù mèè xi. ¹⁴ Dandu mii-né, nì nìhítahví-né coo ndixìn-né nahi ndixìn yanuni nahnú, te nì ndava-ne cuahàn-nè yucù ndé coo dèhé-nè. Yucán icúmí-nè lugar (dèhé) xi-ne ndé nìhì-né ñà-cutiacu-nè ùnì cuià dava, te ducán càcu-ne nùù còò mà. ¹⁵ Doco yuhù còò mà nì cana

cuàhà tècuí nahi yùte, vàchi cuní-si tnani nècuàchì ñahà mà; ¹⁶ doco nì chindee ñuhiví nècuàchì mà, vàchi nì nsicà ñuhù nì ndèe nsihi tècuí nì cana yuhù-síma. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì xidà gà inì-si sàhà nècuàchì mà, te nì quesaha-sí xicánúú-si nandúcú-sí dava ga dèhe-ne, vàchi, cuní-si quida quini stná-si xi nsidaa dèhe-ne chívàha xi ley xi Dios, te nchícùn vii xi ñà-ndüá cachí Jesucristu.

13

Nansa nì ndecoyo ùi gà quisi daná

¹ Daaní, nì sàcuìn yuhù mar, te nì xinì mahì tècuí nì quecunu iin quisi daná, ùsà dìnì-sí, xì ùxìn nsiquì-sí. Te iin iin nsiquì-sí ñuhù iin sicàté vico. Te icà iin iin dìnì-sí itándiaa quivì-sí, iin quivì iá quini, te cáhàn contra xi Dios. ² Nahi tigre, ducán nàhà quisi nì xinì mà. Doco sàhà-sí, nahi sàhà sì-oso, ducán ndáa-ña. Te yuhù-sí, nahi yuhù nsicaha, ducán iá'. Te quisi nì quecunu antes, te iá nahi còò, divi nùù quisi yucán nì nihì quisi yohó poder dandacú-si nùù ñuhiví. Ñàyùcàndüá, ndee ní cusahnú-si; vàchi nùù inga quisi mà nì nihì-sí coo-sì nùù silla cahnú dandacú-si. ³ Daaní, nì xinì nì nacuehè-si, iin dìnì-sí nì nacuehè, cuàhàn cuià cahín. Doco nì nduvàha ndé nì nacuehè xi-sì. Ñàyùcàndüá, nì ndulocó nsidaa nèhivì ñuhiví ñà-nì nduvàha-sì. ⁴ Sàháyùcàndüá, nì cahvi-né quisi nahi còò chindéé xì quisi ùi mà ñà-dàndacú-sí. Stná quisi ùi mà, nì cahvi stná-nèsi, cachí-nè:

—Còò ana ndudává xí quisi jaàn. Còò iin cui cundee xi nùù-sí nú ni nâ-nè xì-sí —xícahi-nè.

⁵ Te nì nihì stná-si ñà-màsà yúhí yuhù-sí cáhàn ndevàha-sì dìquì Dios; ndee nì cáhàn quini-sì dìquì-yá. Te nì nihítàhvì stná-si ñà-cusahnú-si ùi dico ùi (42) yòò. ⁶ Te ndee ní canàhá-si dìquì Dios, quini gá nì cáhàn-si dìquì-yá, xì dìquì lugar ndé iá-yà, xì dìquì nsidaa ana ndoó cutnáhá xí-yâ ansivi. ⁷ Te nì nihì stná-si ñà-quida quini-sì xì nèhivì xí-yá, te cuàhà-né nì sahnì-sí. Te nì nihítàhvì stná-si ñà-dandacú-si nùù nsidaa raza nèhivì ndoó nsidaa ñuu, ndéni dàhàn nì cui cáhàn-nè. ⁸ Te nsidanicuú nèhivì ñuhiví, cuàhàn-nè cahvi-nési. Doco ni-iin nèhivì mà, có-ítúú quivì-né nùù libru xi Lelù íi. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè na táyô ñuhiví, dandu sà-itándiaa quivì nsidaa ana icúmí cutiacu nùù-yá.

⁹ Ni cúníní vaha nsidaa nèhivì nansa cachí palabra yohó. ¹⁰ Nú ni chícadí nèhivì-ndó, dandu mii stná-nè icúmí-nè cundi-adi stná-nè; te nú ni cahní nèhivì-ndó machete, divi machete icúmí-nè cui stná-nè. Sàhà ñà-jaàn, xiñuhu cundoo-nda calma, te cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, vàchi nèhivì xí-yá nduu-nda.

¹¹ Daaní, nì xinì yucán nì quecunu inga quisi daná. Nùu ini ñuhù ñuhiví nì nana-sì. Itá ùi nsiquì-sí, nahi nsiquì lelü, doco nacua cáhàn quisi cahnú nahi còò mà, ducán cáhàn stná quisi yohó. ¹² Ladu nùu quisi nì quecunu nùu mar, jaàn iín quisi yohó, te sàhá chindéé quisimà-sí, ñàyùcàndùá quidá-sì cuàhà ñàha ndulocó nèhivì. Te quidá stná-sì xi nèhivì ñuhiví ñà-fuerza cahvi-né quisi iá-sì nùu-xí, divi quisi nì nacuehè daná dìni-xí, te nì nduvàha-sì. ¹³ Te quisi iín yucán, cuàhà gá ñàha quidá-sì ñà-quida tontó-te nèhivì, dècuèndè cóyo stná ñuhu ansivi cundehè-né, ducán quidá-sì, ¹⁴ dandáhvî-siné ñà-cuàhà guá quidá-sì, vèchi nì nihì-sí ñà-quida-sì ducán nú iín-sì nùu inga quisi mà. Ñàyùcàndùá, cachí-sì xi nèhivì ñà-quidayucun-nè figura cahnú cunduu quisi nì nacuehè, te nì nduvàha ma. ¹⁵ Te figura mà, ndè nì dítá` tàchá, vèchi ducán nì nihì inga quisi mà quida-sì xán. Dècuèndè cáhàn stná nì quida quisi mà. Te nú có-càndísá iin nèhivì cahvi xán, dandu dandacú-sì cui nècuàchìmà. ¹⁶ Te icúmí stná-sì dandacú-sì màcùtuu iin tnuni xi-sì ìcà nsidanicuú nèhivì, ò sea màcùtua ini ndahàcuàhá-nè, te ò nùu tnaa-nè. Doco nsidanicuú-né, icúmí màcùtuu tnuni mà ìcà-né, a sea ni cùndúú-né nèhivì nihí chuun, te ò nèhivì ùún, ò nècuàchì ndahví, ò nècuàchì cuicà, ò iin peón-ni, ò iin lamú. ¹⁷ Vèchi nú còò tnuni xi-sì, ò quivì-sí, te ò número xi quivì-sí ìcà-né, dandu còò permisú cuiin-ne ò dicò-né. ¹⁸ Cunaha-nsiá, palabra nchichí nduá cuàhìn cachì xi-nsiá yohó. Iin nècuàchì nchichí, vètùni cahvi-ne nadaa nduá sáà número xi quivì quisi mà, vèchi número xi quivì iin tiàa nduá. Te divi 666 nduú número mà.

14

Alanbanza icúmí coto 144,000 nèhivì xí Jesús

¹ Daaní, nì xinì dècuèndè yucù Sión, te yucán iín mii-yá nani Lelù Íi, te cutnáhâ-yá xi iin cientu ùi dico cùmì mil (144,000) nèhivì, te ìcà tnaa iin iin-ne itúú quivì Yuandiáhâ-yâ. ² Dandu nì inini ndè ansivi tiacú na ian cundáá nùu yutnù cuerda nani arpa. Te fuerte tiacú nahi tènuhu cuàhà, na ian cáhàn ndee dàvì. ³ Te nì caxito nèhivì cuàhà mà iin alabanza saa, itá-né frente silla ndiaha xí-yá ndé itá stná cùmì ana itá saín nùu-yá, te ndé ndoó stná òcò cùmì nècuàchì sàhnú. Doco ni-iin nècuàchì dava ga, mànicúí cutùha stná-nè coto-ne alabanza mà, cuisì nèhivì cuàhà itá yucán, divi nèhivì xínduu iin cientu ùi dico cùmì mil tiàa ma. Te nsidaa-né nduú nèhivì nì càcu nùu ñuhiví yohó nì quida (Jesucristu). ⁴ Te ni còò ni-iin cuàchi ni quidá-né xi nècuàchì ñàhà, vèchi cóni cáhàn-nè xi nècuàchì ñàhà ni-iin xichi. Te vichi, nchícùn-nè mii-yá nani Lelù Íi ndéni nì cui ni cùhùn-yà. Antes mahì nèhivì ñuhiví nì

sandoo-ne, doco vichi sàni càcu-ne ñà-nì dānāà-yá sàhà-né, te sàhājān nì càcu-ne ñà-cunduu-ne na iin promesa chica ndiaha nùu Yua-nda Dios xì nùu Lelù Í, ⁵ vāchi de por sí, mà túha-ne dandahví-nè; te nicanicuahàn ndoó-né nùu silla ndiaha ndé iá-ya, vāchi còò ni-iin falta xi-ne nùu-yá.

Ùni razón nì cachitnùhu ùni ángel ndavá ansivi

⁶ Daaní, nì xinì ndavá inga ángel dìquì-xí ansivi, nihi-né razón vāha xi Dios, iin razón icúmí cunaha nicanicuahàn. Te cuàhàn ángel mà cachitnùhu-neà xì nsidaa nēhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhiví, nsidanicuú raza-nè ndéni dāhàn nì cui cāhàn-nè. ⁷ Te dohó nì cachi ángel xì nēhivì mà:

—Cahvi-nsiá Dios, te tavà-nsiá tnũñuhu xí-yá, vāchi sàni sàà quivì nsidandaà-yà sàhà cuāchi nēhivì ñuhiví. Ñàyùcāndùá, cahvi-nsiáyà, vāchi divi mii-yá nduú ana nì quidayucun xi ansivi, ñuhiví, mar, xì nsidaa stná ndé caná tècuí.

⁸ Daaní, (nì xinì) nchícùn gà vāxi inga ángel, te dohó nì cachi-nè:

—Sàni ndañuhu ñuu Babilonia, sàni chàhmà dahuan nì quida Dios, vāchi nì sàha nēhivì ñuu mà ñà-coho stná nēhivì inga ñuu, tè ñàyùcāndùá, nì xinì stná nècuàchì mà, te quini ni-hnú stná ini-nè vichi. Ñàyùcāndùá, icúmí nècuàchì Babilonia mà nihì-né iin castigu fuerte —nì cachi ángel mà.

⁹ Daaní, nchícùn gà vāxi inga ángel, te vichi nduú ùni ángel sàni quecoyo. Te nì ndàhì ndee-né, cachì-nè:

—¡Ndahví nsidaa ana cahvi xi quisì daná mà ò figura-si! ¡Te ndahví stná ana sà-ítúú tnuni xi-sì nùu tnaà-xì, ò ini ndahà-xì! ¹⁰ Vāchi yáha ga icúmí-nè ndoho-ne mahì ñuhu cahnú ndé xìxin azufre sahán quini, te indéhe stná ángel ì xi Dios, xì stná Lelù Í. Te castigu mà, ducán quea na ian cuàhàn dachó Dios-nè iin ndutè quini, te micuísì ndutè fuerte cunduu-tè, doco fuerza coho-nè, vāchi xidà ini-yà sàhà-né.

¹¹ Ñàyùcāndùá icúmí-nè cundoo-ne ndoho-ne nicanicuahàn ndé (xìxin ñuhu, te) caná ducún ñùhmà, ni mà nunca nihì gá-nè cundoo dadí-né, ndui te ñuu icúmí-nè ndoho-ne, vāchi nì cahvi-né quisì mà xì figura-si, te nì sàcùtuu stná quivì-sì icà-né.

¹² Ñàyùcāndùá, cuàhà paciencia xiñuhu cucumi nsidaa nēhivì xí Dios, divi nsidaa ana chívàha xi ley xi-ya, te nihnú vāha ini xì (Dèhemani-yá) Jesús.

¹³ Daaní, nì tiacu tu iá ana cāhàn ansivi, cachì-nè xì’:

—Vichi tiaa-yó palabra yohó cachì xùn: “Dècuèndè vichi xi quivì nùu-xì, ndiaha gá coo xi nēhivì cui, te nú nduú-né ana nchícùn xì Stoho-ndà Señor”. Ñà-ndáà nduá, cachì Espíritu ì xi Dios, icúmí nècuàchì mà quetatu vāha-ne, mà ndóhó gá-nè

nùu chuun quidá-né, te dècuèndè gloria nacuni stná mii-yá nsidaa obra nì quida-ne.

Nansa cuàhàn cuu quivì último

¹⁴ Daaní, nì xinì iin vïcò cuxín yaa, te nùu vïcò mà iá ana indéhe nahi mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Te dìni-yá, ñuhá iin corona oro, te iníndáhá-yâ iin hoz diìn. ¹⁵ Dandu nì quee inga ángel nùu veheñuhu ìì xí-yá, te nì ndàhì-nè nì càhàn-nè xì mii-yá iá nùu vïcò, cachí-nè:

—Cahndè-ní viu ndanihi-ní cosecha, vâchi sàni xida viu ñuhivì, te vichi sà-íá ndanchitoa.

¹⁶ Daaní, nì sahnde-yà viu iá ñuhivì, te ducán nì ndanchito cosecha mà.

¹⁷ Dandu nì quee inga ángel nùu veheñuhu ìì iá gloria mà, te iníndáhá stná-nè iin hoz diìn. ¹⁸ Dandu nì quee inga ángel nùu ndé iín mesa ìì ndé cahvi-né Dios, te nduú-né ángel dandacú nùu ñuhu xíxìn. Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè xì ángel iníndáhá hoz mà:

—Xì hoz diìn jaàn cahndè-ní nsidaa sì-uva caá nducuyòhò ñuhivì, vâchi sàni xìchi-sì —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñâyùcànduá, nì sahnde ángel mà sì-uva ñuhivì xì hoz xi-ne, te nì dàtácá-nè nsidaa-sí nì dàquée-nèsi ini lugar ndé chàmà-sí quee tècuí-si. Te seña ñà-ìcúmí-sí chàmà-símà nduú ñà-ìcúmí Dios cuàha-ya nèhivì malu iin castigu fuerte.

²⁰ Vâchi cunaha-nsiá, fuera ñuu nì chàmà-né, te nì xítia nì-né, ducán cuàhà nì mà nahi yùte ndé queé cuàhà tèñuhu, te cunú nì xica (nahi ùì metro), na ian ducún iá frenu xi idu. Te ùni cientu kilómetro nduú ñà-càní yùte nì mà.

15

Ùsà ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho chicá nahnú

¹ Daaní, nì xinì cuú inga seña ansivi, iin seña ndiaha. Te nì nduloquí, vâchi nì xinì ndoó ùsà ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho chicá nahnú, te ñà-último nduájàn, vâchi sà-íá, xì ñà-jaàn-ní mà cuídá gà ini Dios nú sàni yàha.

² Dandu nì xinì mar iá (ansivi) yucán, nahi vidriu nduá, te dácà stnahá stná vidriu mà xì ñuhu xíxìn, ducán nàhà. Te nùu mar mà itá cuàhà nèhivì, xínduu-ne ana nì cundee nùu quisi daná mà, xì nùu figura-si, xì nùu número xi quivì-sí, nùu nsidaa ñà-jaàn nì cundee-né, te vichi itá-né yucán, nihí-né yutnù cuerda cundaa. ³ Te nacuatú stná-nè, xitó-né alabanza xi Moisés nì xinucuachi nùu Dios (sàhana), te xitó stná-nè alabanza xi Lelù Íi, cachí-nè palabra yohó:

¡Ndiaha gá nsidaa obra quida-ní, Stoho-nsì Dios; ndulócô-nsì ñà-cuàhà guá quida-ní! Nsidanicuú poder icúmí-nì.

Doco micuísì ñà-íá vii nduá quida-ní, cuisì ñà-íá vâha

nacua ndiá icà. Ansivéhé-nî, vâchi rey nduu-ní, te cusáhnú-nî nùù nsidaa ñuu. ⁴ Te vichi xiñuhu cahvi nsidaa nêhivî mii-ní, Stoho-nsî Señor; xiñuhu nsidaa-nsî ndanihi cahnú-nsî mii-ní, vâchi cuisî mii-ní ì ndisa-ní. Te icúmî nêhivî nsidaa ñuu tnâtuu-ne cuitasisî-né nùù-ní, vâchi nùù nsidaa-né nâhâ claru iá vîi nsidaa ñâ-ndùá nî quida-ní xî nêhivî ñuhivî.

Ducán nî cachi-nè.

⁵ Daaní, nî nsihamá, dandu nî xinî nî nuna cuarto chicá ì iá ini veheñuhu xi-ya ndé iá vâha ley ì xí-yá. ⁶ Te nî caquee usâ ángel mà vâxi-ne, diví ángel dandacú nùù usâ tnùndoho nahnú icúmî ndoho nêhivî. Te ndixî-né sîcoto yéhè cuxín yaa, te nuhnî nchîca-ne iin siuhma oro. ⁷ Dandu nî tnâtuu iin ana iín saín nùù-yá, te nî sâha-ne iin iin ángel mà iin yaxìn oro, chitu iin iin-sî castigu xi Dios, divi mii-yá itiácú nicanicuahàn, vâchi sâhâ cuâchi nêhivî, ñâyùcândùá, xidâ ini-yâ. ⁸ Daaní ñâ-ndiaha fuerte guá-yâ, te ñâ-ndee guá dandacú-yá, ñâyùcândùá nî cana ñùhmâ, te nî xitiâ inicutu veheñuhu ì mà. Te sâhâ ñùhmâ mà mànicuí nansihvi ga ni-iin nêhivî ini lugar mà dècuèndè sàni nsihî usâ tnùndoho nahnú dandacú ángel mà nùù-xí.

16

Nansa icúmî dacóyo ángel ñâ-ñùhú ini usâ yaxìn oro, divi ñâ-ndùú tnùndoho nahnú

¹ Daaní, nî tiacuí iá ana cáhàn fuerte ini veheñuhu ì mà, cachí-yâ xî usâ ángel mà:

—Cuahán-ndâ dacóyo-ndá ñâ-ñùhú ini iin iin yaxìn mà dìquì ñuhivî ñâ-cundua castigu fuerte sâhâ-ñâ xidâ ini Dios sâhâ cuâchi nêhivî —nî cachi-nè.

² Dandu nî quee ángel primeru nî dàcóyo-ne ñâ-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì ñuhivî. Ñâyùcândùá, nsidaa nêhivî itúú tnuni xi quisî daná mà, nî cana iin nsihî ùhî icà-né, quini iá, te yáha ga cuhíá; nùù nsidanicuú ana cahvi xî figura quisî mà, nî cana nsihî ùhî mà icà-né.

³ Daaní, ángel ùì, nî dàcóyo-ne ñâ-ñùhú ini yaxìn xí-né mahî mar. Te nî nanduu nsihî tècuíí mà nîì, nahi nîì nêhivî nî xihî. Ñâyùcândùá, nî xihî nsidanicuú quisî itiácú ñuhú mar.

⁴ Daaní, ángel ùnî, nî dàcóyo-ne ñâ-ñùhú ini yaxìn xí-né, nî còya nùù nsidaa yùte xî nùù nsidaa lugar ndé caná tècuíí, te nî nanduu stná tècuíí mà nîì. ⁵ Dandu nî tiacuí cáhàn iin ángel dandacú nùù nsidaa tècuíí, te nî cachi-nè xî Yua-nda Dios:

—Stoho-nsî Señor, mii-ní nduú ana iá ndè nicanicuahàn sâhana. Te ì gá stná-ní, ñâyùcândùá, iá vîi ñâ-ndùá sàni quida-ní xî nêhivî sâhâ cuâchi-ne. ⁶ Vâchi mii-né, nî casahnî-né nêhivî vâha xi-ní; cuâhâ tiâa nî cáhàn cuenta xi-ní nî casahnî-né, te nî xitiâ nîì-né, ñâyùcândùá, divi nîì nduá icúmî

nècuàchì mà coho-ne quida-ní. Ducán icúmí coo xi-né, vèchi malu-nè.

⁷ Dandu nì inini iá inga ángel yatni nù mesa ì ndé cahvi-né Dios, te nì cachi-nè:

— Ñà-ndáà nduá, Stoho-nsì Dios. Nsidanicuú poder icúmí-ní, te micuísì ñà-íá vii nduá sàni quida-ní xì nèhivì sàhà cuàchi-ne, cuisì ñà-ndíá ìcà nduá sàni quida-ní xì-né.

⁸ Daaní, ángel cùmi, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nù orá, te ñàyùcànduá nì nihítàhvì orá dansì fuerteà nèhivì. Nahi ñuhu xíxìn nì nandua, ⁹ te yáha ga cuàhà nì nsì-né sàhà ñà-ihni gá. Ñàyùcànduá, quini guá nì canàhá-nè dìquì Dios, vèchi divi-ya nduú ana nì dandàcú coo tnùndohoma; doco cóni nácúcuùin ini-nè sàhà cuàchi-ne, ni cóni nácúni-nè ñà-vii nduá quidá-yá.

¹⁰ Daaní, ángel ùhùn, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nù silla ndé iá quisì daná mà, te nì nàcuùin tnù inicutu ñuu ndé dandacú-sì. Te nèhivì ndoó yucán, mà cùndéé gá ini-nè dolor ndohó-né, ñàyùcànduá nì tnii nùhu-ne yáá-nè.

¹¹ Te nì canàhá quini-ne dìquì mii-yá iá ansivi ñà-cuàhà guá tnùndoho yáha-ne, te ndohó stná-nè sàhà nsìhi ùhì nì cana ìcà-né. Doco ni sàhà ñà-jaàn cóni cùú-né arrepentir sàhà ñà-có-ndiáá quidá-né.

¹² Daaní, ángel iñù, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì yùte cahnú nani Eufrates. Dandu nì ndoco tècuíá, te ducán mà cadí yùte ma nù soldadu cuàhàn cundaca rey inga ñuu caquixi ladu ndé caná orá. ¹³ Daaní, nì xinì nì quee iin sì-dicui yuhù iin iin quisì yucán. Ñà-malu nduú sì-dicui ma. Iin-sì nì quee yuhù quisì cuahá nahi còò, te ingà-sì nì quee yuhù quisì nì quecunu mahì mar, te ingà-sì nì quee yuhù quisì cáhàn cuenta xi quisì ùi mà. ¹⁴ Te espíritu xi ñà-malu nduú sì-dicui ma, te nì quee-sì cuàhàn-sì ñà-chiyuhù-sì nsidaa rey dandacú ñuhivì yohó. Cuàhà gá icúmí quisì mà quida-sì ñà-ndulocó rey mà, te candisá-te quixi-tè nataca nsìhi-tè, cundoo tùha-tè sàà quivì coo guerra, te cundua quivì cahnú xí Dios, divi mii-yá icúmí xí nsidanicuú poder.

¹⁵ Te vichi cachí-yà xì-ndà: “Cunaha-ndá, naànàá icúmí sàì ndé ndoo-ndá. Ñàyùcànduá, cundoo tùha-ndá, te cunihnu vaha inì-ndá sàhá màsà cúcáhàn-nù-ndá na ian cucahan-nùú iin nèhivì nú còò sìcoto xì-ne”.

¹⁶ Daaní, nì nataca nsìhi soldadu, xì stná tè-dandàcú nù-té, nì casaà-te iin xaan nani Armagedón, vèchi ducán nani lugar mà dàhàn hebreu.

¹⁷ Dandu ángel ùsà, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì ansivi. Te nì tiacu fuerte cáhàn ndee ana cáhàn ini veheñuhu ì xí Dios ansivi. Divi mii-yá iá nù silla ndiaha nduú ana nì cáhàn, te nì cachi-yà:

—¡Sà-lá!

¹⁸ Dandu nì tàsa cuahà, te nì nìhi fuerte, te yáha ga nì càhàn dàvì, te nì tnàa fuerte sàstnùhù. Chicá fuerte nì tnàa nùù nsidaa xichi inii tiempu ndoó nèhivì ñuhiví. ¹⁹ Te ñà-ndee guá nì tnàa, ñàyùcànduá nì tàhndè ñuu cahnú yucán, ùnì ñuu nì nandua. Te nsidaa gá stná ñuu ñuhiví, nì caà nsihi vehe yucán. Dandu nì nsinuu ini Dios sàhà ñuu Babilonia, ñà-cuàha-ya ñuu mà iin castigu cahnú, vàchi xidà ini-yà sàhà nsidaa cuàchi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcànduá cuàhàn-yà quida-ya xi-né na ian dacohó-yánè iin ndutè có-cùnì-nè. ²⁰ Dandu nsidaa yucù iá ñuhiví, nì ndèa ini ñuhù, te nì ndèe stná ñuu iá mahì mar. ²¹ Daaní, ndè ansivi nì còyo iin núù ñuhiví, nahnú sàstnùhù iin ní cacòyo ma, ùi dico kilo vèe iin ian, cunaha-nsiá. Te nèhivì ñuhiví, quini ga nì dàquée cuàchi-ne dìquì Dios, vàchi yáha ga nì ndoho-ne ñà-nì còyo guá iin nahnuma.

17

Nansa icúmí ndoho ñahà malu

¹ Daaní, iin ángel nùù nsi-úsà nècuàchì xí-inindaha yaxìn, nì tnàtuu-ne núù nì càhàn-nè xì' nì cachi-nè:

—Cùhùn-ndà dacuní' mii-ní nansa icúmí ndoho ñahà malu iá guá fama xi, te iá-ña ndé ñuhú cuahà tècuí. ² Divi ñahà mà nduú ana iá guá xì cuahà tè-cùsáhnù ñuhiví yohó. Te divi nùù mii-ñá sàni cutùha stná dava ga nèhivì ñuhiví quida quini stná-nè nahi miá. Te queámà na ian iin-ni vinu xihí nsidaa-né xì-ñá, te ducán xini stná-nè —nì cachi ángel.

³ Ñàyùcànduá, ndacá ángel mà yùhù cuàhàn xicà-nsi dècuèndè ndé nduú yucù. Na ian sánì' quidá Espíritu ìi xí Dios, ducán nduá cuàhàn-nsi. Te na ní sàà-nsi yucù mà nì xinì iá iin ñahà indánuú-ña iin quisi daná cuahá, ùsà dìni-sí xì ùxìn nsiquì-sí, te itándiaa cuahà quivì sìquini càhàn contra xi Dios. ⁴ Te ndixí-ña sìcoto moradu vico, xì sìcoto cuahá laa, te nì nducutá oro xì yùù yéhè, xì stná sìdiqui cuxín vico. Te iníndáhá-ña iin copa oro chitu nsidaa ñà-có-ndiáà xì nsidaa ñà-sìquini, vàchi cuàchi ñahà mà nduú ñà-ñuhùmà. ⁵ Daaní, icà tnaà-ña itúú iin quivì ùhì mànihi ini-ndà. Dohó cachá': Ñuu cahnú Babilonia, divi ñahà nì dàcuàhà-xì dèhe yoco-xì ñà-quida quini stná-ña, te nsidaa ana quidá quini ñuhiví, xínduu stná-nè dèhe ñahà yohó, ducán cachá'. ⁶ Te nì xinì ñahà mà, na ian xini-ña, vàchi ñà-nì cudii guá inìa sàhà ñà-nì xìtia nì nèhivì xí Dios, ñàyùcànduá, ducán queá na ian xini-ña nì quida nì mà, vàchi nì cudii guá inìa nì xihì nèhivì váha càhàn vate sàhà Jesús. Te yùhù, cuahà gá nì nduloquí' indéhi ñahà mà. ⁷ Dandu nì cachi tu ángel mà xì':

—Màsà ndúlócô-nì, vàchi cuàhìn dacuní' mii-ní iñàha ñà-cundaà vaha ini-ní sàhà ñahà mà xì sàhà stná quisi

indánuú-ña, divi quisi íá ùsà dìni-xí, xì stná ùxìn nsiquì-sí.
 8 Cunaha-ní, antes nìsa ìa quisi mà ñuhiví, te vichi còò cá-si, doco icúmí-sí naquecunu-sì quee-sì yavi cunú cuàhà, dandu después sàa-si ndañuhu dahuun-sì. Te cuàhà gá nèhivì ñuhiví, icúmí-nê ndulocó-nè na cuni-nè quisi mà ñà-nì ìa-sì ñuhiví, te còò cá-si, doco icúmí-sí nandecunu tu-sì. Doco nèhivì mà, ni-iin-ne có-itándiaa quivì-né nùù tutu xí Dios. Vàchi tutu mà, dècuèndè na táyôo ñuhiví, dandu sà-itándiaa quivì nsidaa nèhivì cutiacu nicanicuahàn.

9 'Pues vichi, yohó íá iin palabra nchichí cundaà ini nècuàchì nchichí. Cunaha-ní, nsi-ùsà dìni quisi mà, ùsà yucù nduá, te diquì yucù mà íá ñahà mà. 10 ùsà stná rey ndoó. Ùhùn-te sàni yàha, te iin-tè, dandacú-te vichi, te íá stná ingà-te, doco cumánì gá quesàa-te. Daaní, nú sàni quesàa-te, dandu iin ratu tii icúmí-tè dandacú-te. 11 Te quisi daná nìsa ìa, te vichi còò cá-si, pues divi quisi mà nduú stná-si iin rey dandacuma, divi rey ùnà cunduu-sì, doco nùù ùsà rey primeru, iin-tè nduú stná-si. Dandu después icúmí-sí sàa stná-si ndañuhu dahuun-sì.

12 'Daaní, ùxìn nsiquì quisi mà, ùxìn rey xíndua, doco tàñáha ga nihì-té ñuu ndé cusahnú-te. Cuisì imindaa hora nihitáhvi-té cutnahá-te xì quisi daná ñà-cusahnú-te. 13 Vàchi nsi-ùxìn rey mà, iin-ni sàni candatnuhu váha-tè ñà-dayáha-tè ñuu-te ndahà quisi mà ñà-dandacú-si lugar xi-tè. 14 Te icúmí stná-te quida-tè guerra nàa-te xi Lelù Íi, doco mii-yá, icúmí-yá cundee-yá nùù-té, vachi Stoho-ndà Señor nduú-yá, te rey ndiaha nduú stná-yà, vachi chicá fuerte-yà nùù nsidaa gá ana dandacú, xì nsidaa gá stná ana itá fuerte; te nsidaa ana nchícùn xì-yá, nèhivì nì cana-ya xínduu-ne, divi nèhivì nì nacàxin-ya, te iin-ni nchícùn-nè palabra xi-ya nicanicuahàn.

15 Dandu nì càhàn tu ángel cutnàhâ xí, cachí-nè:

—Cunaha-ní, nsidaa tècuì cuàhà ndé íá ñahà malu mà, nèhivì nduú-te, divi nèhivì ndoó cuàhà ñuu inicutu ñuhiví, vachi cuàhà raza nduú-né, te cuàhà dàhàn càhàn-nè. 16 Doco ùxìn rey nduú ùxìn nsiquì itá dìni quisi daná mà, icúmí-tè cuidà inì-te sàhà ñahà mà. Ñàyùcànduá, cuàhàn-te dacúxíó-te nsidaa ñà-icúmí-ñà. Còò ni-ìñàha cucumiá. Dandu cahni-tèñà, te cahmi-tèñà. 17 Iin-ni icúmí nsidaa-tè nacani inì-te quida-tè ducán, vachi icúmí Dios danácami ini-yàte quida-tè ñà-nduá nì chitnùnì ini-yà cuu, te sàhàmà icúmí-tè cuàha stná-te quisi mà dandacú-si lugar xi-tè dècuèndè cuu ndisa ñà-nduá sàni cachitnùhu-ya antes. 18 Te cunaha-ní, ñahà nì xinì-ní mà, divi ñuu cahnú dandacú nùù nsidaa rey ñuhiví nduú-ña.

Nansa icúmí ndañuhu ñuu Babilonia

¹ Daaní, nì nsihi ñà-jaàn, dandu nì xinì mànuu iin ángel ansivi vàxi-ne. Iin ángel dandacú nduú-né, te nanchíi fuerte ñuhiví ñà-yèhè guá-nè. ² Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Sàni ndañuhu dahuun ñuu cahnú Babilonia. Te vichi cuisì ñà-malu xíndoo yucán, cuisì espíritu ía quini, vàchi sàni nanduu lugar yucán nahi nchihò nsidanuu laa sìquini. ³ Vàchi ndè nùù ñuu mà (nì quesaha cuàhà estilu sìquini nì cutùha nèhivì nsidaa gá ñuu, te nì quida-ne nahi ñahà malu mà), na ian iin-ni sàni xihì-ne xì-ñá, te xíni stná-nè. Daaní, cuàhà stná rey ndoó ñuhiví, nisa xi-ia stná-nè xì ñahà mà. Te nèhivì nacuíin, te nadíco, sàni cucuica cuàhà stná-nè sàhà ñà-sìquini vico nì xiin nècuàchì ñuu mà.

⁴ Dandu nì tiacuì ía ana cáhàn ansivi inga xichi, te dohó cachí-yà:

—Nsidaa nsiohó nèhivì-xí, caquee-ndá nùù ñuu sìquini jaàn sàhà-ñá màsà quídá stná-ndá cuàchi na ian quídá vecinu xi-ndá jaàn, dandu mà níhì stná-ndá castigu nahi mii-né. ⁵ Vàchi ndè ansivi iin dinì cuàchi-ne, te vichi sàni sàà stná quivì mà-cúndéé gá inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiáá xíquida-ne. ⁶ Ñàyùcàndüá, vichi, nacua sàni quida quini-ne, divi ducán icúmí stná-nè nihì-né tnùndoho, dècuèndè ùì tantu icúmí-nè nihì-né sàhà cuàchi nì quida-ne, vàchi yáha ga tùha-ne quida quini-ne xì nècuàchì dava ga, ñàyùcàndüá, iin doble icúmí nacuítacuhá-nè. ⁷ Yáha ga cuadú-nè ndoó-né ñuhiví, cutu ndoó vico-né quídá ndevàha-ne nicanicuahàn. Ñàyùcàndüá, dava nì tantu icúmí-nè ndoho-ne, te cundoo-ne tnùnsí ini, mate vichi nihnú ini-nè, cachí-nè: “Ndiaha mánì ía vida xi. Yùhù nduí ana dandacú, còò ni-íñàha cuu xí, nì mà nunca sàì coi tnùnsí ini”. ⁸ Doco sàhà-ñá nihnú ini-nè ducán, ñàyùcàndüá icúmí-nè yàha-ne cuàhà tnùndoho, cuàhà gá icúmí-nè ndoho-ne, te tnana-ne, te coo stná tnama ñuu-nè, te cui cuàhà-né, dandu coco stná ñuu-nè. Te nsidaa tnùndoho ma, iin quivì-nì icúmí quixa dìquì-né, vàchi fuerte gà mii-yá ana cuàha xi castigu mà, vàchi divi Stoho-ndà Dios nduú-yá.

⁹ Daaní, nsidaa stná rey ñuhiví, icúmí-tè cuacu-tè, te cuhuun cuahà inì-te na cundehè-té xíxin ñuu mà, te caná ñùhmà-ñà, vàchi mii-té, iin-ni nisa cutnahá stná-te nì caquida-tè cuàchi nahi nèhivì ñuu mà, iin-ni nì sacutnahá stná-te xi-né cundoo vico-né ñuhiví. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, xica itá-te ñà-yúhî-te nihì stná-te castigu, te cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú Babilonia yucán! ¡Ndahví-nè! Vàchi mate ñuu fuerte nì sandua, doco tìxi imindaa hora nì ndañuhu dahuan nì quida Dios.

¹¹ Daaní, stná tè-nacuíin te nadíco ndoó inicutu ñuhiví, icúmí-tè cuacu stná-te sàhà ñuu mà, te cuhuun cuàhà inì-te,

vàchi còò cá nècuàchì ñuu ma cuiin xi ñà-nduá nihí-te dicò-té.
 12 Váchì nihí-te oro, xì plata, xì yùù yéhè, xì sìdiqui cuxín vico,
 xì sìcoto cuxín finu, xì sìcoto moradu, xì sìcoto seda, xì sìcoto
 cuahá, xì yutnù sahán vii, xì stná cuàhà iñàha nì cuyucun nùhu
 elefante, xì cuàhà iñàha nì cuyucun yutnù finu, ò càa yahá, ò
 càa uun, ò yùù finu mármol. 13 Te nihí stná-te canela, xì cuàhà
 ñà-nì nchico sahán tnamì, xì inciensu, xì vinu, xì tàtnà mirra,
 xì cutù, xì aceite, xì harina, xì trigu, xì idunsiquì, xì riì, xì idu,
 xì carreta, ndè stná nèhivì dicó stná-te. (Nsidájàn nduá nìsa
 xiin nècuàchì ñuu mà.) 14 Ñàyùcànduá, dohó icúmí cachi nèhivì
 xì nècuàchì ñuu mà:

—¡Ndahví-nsià! váchì nsidaa ñà-vico xího guá-nsià, sàni
 ndañuhá. Nì saxixi vaha-nsia puru ñà-chicá vii, te vico gá nì
 sandixi stná-nsià, doco vichi còò cá ni ian mà, ni mà nunca
 tùi ga nùù-nsiá.

15 Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì cucuica nsidaa tè-dicó ma sàhà
 ñà-nduá nì sadicò-té nùù nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcànduá, itá
 xica-té, (indéhe-té), yúhì-te ñà-càhnù-guá tnùndoho iá ñuu mà,
 te sacú-te, tnaná-te, 16 cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú yucán! Váchì sìcoto cuxín finu
 nì sandixi-ne, xì sìcoto moradu, xì sìcoto cuahá, na iin nècuàchì
 ñahà ndixí vico ní nducutu xi oro, xì yùù yéhè, xì stná sìdiqui
 cuxín vico. 17 Doco cunaha-nsiá, tìxi iin hora-ni sàni ndañuhu
 nsidaa ñà-cuicà mà —nì cachí-te.

Daaní, nsidaa gá stná tiàa dacaca-xi barcu nahnú, itá xica
 stná-te, cutnàhà-te xi peón quidáchúûn nùù-té, xì stná cuàhà
 tiàa sáhàn viaji inì-nu, 18 itá nsidaa-té indéhe-té ndé caná
 ñùhmà xíxìn ñuu mà, te cachí-te:

—¡(Na cuaha guá) nìsa là ñuu yucán! Còò cá ni-iin ñuu
 ndudává xân —cachí-te, 19 sacú-te, tnaná-te, sódò-te ñuhù
 dìni-té, cachí-te— ¡Ndahví ñuu cahnú yucán! Váchì sàhà nèhivì
 ndoó yucán nì cucuica nsidaa tè-icúmí xí barcu xicá mar,
 ñà-cuica guá ñuu-nè. Doco, ndahví-nè, váchì tìxi iin hora-ni
 sàni ndutu nsihá —nì cachí-te.

20 Pues vichi xiñuhu cudì gá ini nsidaa ana ndoó ansivi, xì
 nsidaa stná nèhivì (ñuhivì) nì nihì chuun nùù Dios, xì nsidaa
 stná profeta cáhàn cuenta xi-ya, xì nsidanicuú gá stná nèhivì
 xí-yá, váchì vichi sàni nachitacùhá-yà sàhà ñà-quini guá nì
 quida nèhivì ñuu mà xì-né.

21 Daaní, nì (ndecunu) iin ángel fuerte, nì ndanihi-ne iin yùù
 cahnú nahi yùù yódò xí molinu, te nì dândiàchì-nèà mahì mar,
 te nì cachí-nè:

—Cunaha-nsiá, ducán icúmí cuu stná xì ñuu cahnú Ba-
 bilonia mà, icúmíâ ndañuhu dahuan, te mà nunca gà sàà
 ndecunua. 22 Mà nunca tiacu gà cundáá yutnù cuerda ñuu mà,
 nì stná pitu, nì mà síví gà stná ni-iñàha cundáá, váchì mà cóo
 gá ni-iin músico yucán, nì mà cóo gá ni-iin tiàa quida-xi oficiu

xi-tè, ni mà tiacú gà stná nchicó ni-iin nècuàchì (ñahà). ²³ Ni mà cútnúú gà ñuhu ni-iin vehe, ni mà cóó gà vicò nandàhà novia xì noviu. Vàchi nsidanicuú ñà-jaàn, mà cóó gà, mate yáha ga cuica nì sandoo nsidaa tè-dicó ñuu mà antes, chicá cuica nì sandàa-tè nùú nsidaa tè-dava ga ñuhívì. Te ndè ñuu mà nì sandoo cuàhà stná tètàtnà xì tètadí, te nìsa dandahví-te nsidaa gà ñuu.

²⁴ Te ini ñuu mà nì casahnì nèhivì cuàhà tiàa cáhàn cuenta xi Dios, xì cuàhà gà stná nèhivì vaha xi-ya. Ñàyùcàndüá, icúmì ñuu mà cunsida cuàcha sàhà nsidaa nsii ma, xì sàhà nsidaa gà stná ana nì xihì ñuhívì nì quida nèhivì.

19

¹ Daaní, nì nsihi ñà-jaàn, dandu nì tiacu cáhàn ndee cuàhà gà nèhivì ansivi, te dohó xícachi-nè:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! ¡Ansivéhé-yá! vachi sàni càcu dahuun nèhivì xí-yá. Yáha ga ndiaha nì quida-ya, ñàyùcàndüá, tavá-nda tnùñuhu xí-yá. Fuerte cusáhnû-yá vichi, vachi Stoho-ndà Dios nduú-yá. ² Te cuisì ñà-íá vii sàni quida-ya, cuisì ñà-ndiá ìcà cuu nduá nì quida-ya na ní sàha-ya castigu ñahà malu íá guá fama xi, vachi sàhà mii-ñà nì cuchicuehe anima nèhivì ñuhívì ñà-nì sanchicùn-nè modo sìquini xi-ñà. Ñàyùcàndüá, vichi sàni nachitacùhá-yà cuàchi-ñà nì sahnì-ñà nèhivì xinúcuáchí nùú-yá.

³ Daaní, ñà-úi nì cacachi nsidaa nèhivì mà:

—¡Ansivéhé cahnú mii-yá! —nì cachi-nè—. (Te yucán tuí xica) caná ñùhmà ndé xíxìn ñuu mà nicanicuahàn.

⁴ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú, xì nsicúmì ana itá saín nùú-yá, nì tutuyuhu-né nùú sàhà-yá ndé íá-yá nùú silla ndiaha, te nì cahvi-néyà, cachí-nè:

—¡Ansivéhé cahnu-ní, amén!

⁵ Daaní, nùú yatni silla ndiaha xí-yá nì inini cáhàn iin ana cáhàn, cachí-nè:

Xiñuhu ndanihi cahnu-nda Yua-nda Dios, nsidaa ndohó ana xinúcuáchí nùú-yá, te xícahvi xí-yá, a ducán nduu-nda ana nihí chuun cahnú nùú-yá, te ò nduu-nda nèhivì ùún.

Nansa cuàhàn coo vicò nandàhà gloria

⁶ Dandu nì inini cáhàn yáha ga cuàhà nèhivì, te ducán tiacú na ian cahá fuerte tèñuhu cuàhà, na ian yáha ga ndee cáhàn dàvì, te dohó cachí nèhivì cuàhà mà:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! Vachi vichi sàcùsáhnû-yá, te nduú-yá Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana cui quida nsidanicuú iñaha. ⁷ Ñàyùcàndüá, cuàhàn-ndà cudìi cuàhà ini-ndà sàhà-yá, cuàhàn-ndà naquimani-ndáyá, vachi sàni sàà

quìvì nandàhà mii-yá nani Lelù Íi. ⁸ Te vichi sàni nducutu ndiaha ana cuàhàn nandàhà xì-yá, vàchi sàni nìhìtáhvì-né cundixi-ne sìcoto cuxín yaa finu còò ni-iin mancha-xi, te na ian nchiá.

Ducán nì cachi-nè, vàchi nsidaa nèhivì xì-yá, icúmí-nê (cut-nahá xi-yá cundoo ndiaha-né na ian) nì nandàhà-né xì-yá. Te sìcoto cuxín ndixì-né, obra vàha nì caquida-ne nduá.

⁹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì':

—Dohó tiaa-ní: “Nansicáhán nsidaa ana càna cundoo vicò nandàhà xì mii-yá nani Lelù Íi”.

Te nì cachi stná-nè xì':

—Palabra ndàcuisì xì Yua-nda Dios nduá yohó.

¹⁰ Dandu nì tutuyuhí ñuhù nù sàhà ana nì càhàn xì', cuàhìn cahví-nè nì cui. Doco nì cachi-nè xì':

—Màsà quidá-nì ducán, vàchi cutu nduú stnài iin ana xinúcuáchì nù Dios, nacua quidá mii-ní, xì dava ga compañeru-ní càhàn stná sàhà Jesús. Iin-ni nduú stnài ñani-ní nahi mii-né. Còó; cuisì Dios nduú ana ndiá ìcà-ndà cahvi-nda. Te nú càhàn vate-nda sàhà ichì Jesús, dandu queámà ñá-iin-ni quidá stná-ndà nacua nì saquida nècuàchì sànahà nì sacahàn cuenta xi-ya —nì cachi ángel mà.

Nansa icúmí cuu na nuu Jesús ansivi, cuindànùú-yá idu cuxín

¹¹ Daaní, nì xinì nì nuna ansivi, te nì quecunu iin idu cuxín yaa, te indánuú mii-yá, divi mii-yá nani Quidá ndise cumplir, te nani stná-yà Ma túhe dandahví. Mii-yá, de por sí, quidá víi-yá na nsidándáa-yà sàhà cuàchi, te quidá víi stná-yà na sàhàn-yà guerra nàá-yà xì ana xinì ùhì xì-yá. ¹² Te nduchinùú-yá, nahi ñuhu xìxìn, ducán iá', te dìni-yá, cuàhà corona vico ñuhá, te ìcà corona mà itúú iin quìvì-yá, doco ni-iin nèhivì có-ínáhá xì quìvì mà, cuisì mii-yá ináhá-yá. ¹³ Te ndixì-yá sìcoto nì nducuahá nì quida nù. Te nani stná-yà Palabra ì xì Dios. ¹⁴ Daaní, dècuèndè ansivi nchícùn gà vàxi ana xínduu soldadu xi-ya. Cuàhà sàstnùhù-né, te itándoó stná-nè idu cuxín yaa, te xíndixi stná-nè sìcoto finu cuxín yaa.

¹⁵ Te yuhù mii-yá queé iin espada dìin, vàchi divi ñà-jaàn nàá-yà xì nèhivì nsidaa ñuu ñuhivì yohó, te ducán cundéé-yá nù-né, dandu dandacú ndee-yá nù-né. Pues divi-ya nduú ana icúmí dacháhmà xì nèhivì xidà gà ini Dios sàhà-xì, vàchi mii-yá nduú-yá mii-yá. ¹⁶ Te itúú stná inga quìvì-yá nù capa-yà xì ìcà dìhin stná-yà, te ducán cachá': Rey dandacú nù nsidaa rey nduí, te nduu stnài Stoho nsidanicuú ñà-íá, ducán cachá'.

¹⁷ Daaní, nì xinì nù orá, yucán íin iin ángel, ndáhì ndee-né, cachí-nè xì nsidaa laa ndavá ansivi:

—Nahà-ndá —nì cachi-nè—. Natacà-ndá ndé iá cuàhà ñàhà caxi-ndá quida Stoho-ndà Dios. ¹⁸ Vàchi cuàhàn cui

cuàhà rey, xì cuàhà gá stná tè-dàndàcú nùù soldadu, xì stná cuàhà soldadu fuerte, xì stná idu, xì stná tè-itàndòò yàtà-sí, xì stná peón, xì stná lamú xi-tè, xì stná nècuàchì chicá idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí.

¹⁹ Dandu nì xinì sàni nataca nsidaa rey ndoó ñuhiví, xì nsidaa soldadu xi-tè, itá-te xi quisi daná mà, vàchi cuní-si quida-sì guerra xì mii-yá indánuú dìquì idu (cuxín) xì nsidaa stná ana nchícùn xi-yá. ²⁰ Doco (cóni cundéé-sí), vàchi nì tnii-sí, mii-sí xì stná inga quisi nì sacahàn cuenta xi-sì, te nduú stná quisi mà ana nì saquida guá cuàhà iñàha na iín-si nùù quisi primeru mà, vàchi ñucán nì nìhì-sí nì dándàhvì-si nèhivì ñuhiví, te nì sàcùtuu tnuni xi quisi mà nùù-né, te nì cahvi-né figura-si. Pues ndùù quisi mà, vivu nì dandiàchì xi-sí ndé xixìn ñuhu cahnú sahán quini nahi azufre. ²¹ Te soldadu dava ga xi-sì, nì xihì-te nì quida mii-yá indánuú nùù idu. Divi xi espada queé yuhù-yá, ñà-jaàn nì sahnì-yáte. Dandu nì nataca nsidaa laa (nì càna mà), te nì saxì-sítê nì chitu tìxi-sì.

20

Nansa icúmí Jesús dandacú-yá mil cuà

¹ Daaní, nì xinì nì nuu inga ángel ansivi, nihí-né ndahàcáa xi yavi cunú cuàhà, te iníndáhá stná-nè iin cadena caní. ²⁻³ Te nì tnii-ne quisi cuahá nahi còò cahnú, nì chichuhni-nèsi nì chinacaa-nèsi ini yavi cunú mà, te nì sàcùndiadi vàha-sì ñà-màsà queé gà-si dècuèndè nsihi iin mil cuà ñà-màsà dándàhvì gà-si nèhivì ñuhiví. Vàchi còò mà nduú quisi xicánúú ñuhiví ndé sàhana, divi ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si. Pues yucán nì sàcùndiadi-si, doco nú sàni nsihi mil cuà mà, dandu icúmí-sí dàñà-sí iin ratu tii.

⁴ Daaní, nì xinì, yucán itá cuàhà silla ndiaha, te dìquì-nú ndoó stná ana sàni nìhítàhvì nsidandaà sàhà nèhivì. Te nì xinì anima nèhivì nì quendodò dìni-xí ñà-nì càhàn vate-né ndoó-né ladu xi Jesús, te ñàyùcàndùá nì xihì-nè, vàchi iin-ni nì xinindisá-né palabra xi Dios, te sàhàmà cóni cándisâ-né cahvi-né quisi daná mà, ni cóni càhvì-né figura-si, ni cóni dúcùn-nè tnuni xi-sì ni icà tnaa-nè, ni ini ndahà-né. Ñàyùcàndùá, nì natiacu-nè, te dava ni nì cusahnú stná-nè xì Cristu iin mil cuà, (nì xinì).

⁵ Cunaha-nsiá, ñà-jaàn cunduu primeru nátiácú nèhivì xínduu nsii. Doco dava ga nsii, còò, mà nátiácú-nè dècuèndè nsihi mil cuà mà. ⁶ Te nèhivì natiacu primeru mà, nansicáhàn-nê, vàchi cunduu-ne nèhivì ndiaha xí Dios. Mà sàà-nè cui-nè ñà-ùì. Còò, vàchi icúmí-nè cundoo-ne cucumi-né chuun nùù Dios nahi dùtù, te cunucuachi-né nùù mii-yá xì nùù Cristu, te iin-ni cutnahá stná-nè xì Cristu cusahnú-né iin mil cuà.

⁷ Daaní, nì nsihi mìl cuà mà, dandu icúmí Satanás dàñà-sí quee-sì ndé ndiadí-si, ⁸⁻⁹ cacanu-sì chiyuhù-sí nsidanicuú nèhivì ndoó inicutu ñuhiví. Stná (tè-dàndàcú nani) Gog, icúmí-sí dandahví stná-sité, mii-té xi nsidaa stná tè-ndòó ñuu-te Magog, dandu nataca nsihi-tè, nàá-te guerra xi ñuu ndé ndoó nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, yáha ga cuàhà-té, nahi ñusi cuàhà ndoó yuhù mar, ducán cuàhà-té. Te nì quecoyo-tè nì nana-tè nì sàcuìta-tè nsidaa ladu ñuu ndé ndoó nèhivì xí mii-yá, mero ñuu cùu-guá ini-yà sàhà-xí. Doco nì còyo ñuhu ansivi nì quida-ya, te nì sahmi nsiha tè-malu mà. ¹⁰ Te ñà-malu nì dàndàhví xì-té, nì dàndiàchì xì-sí ini ñuhu cahnú ndé xixìn azufre sahán quini ma. Te cunaha-nsiá, mahì ñuhu jaàn, ndoó ì stná quisì daná xì stná quisì nìsa cahàn cuenta xi-sì. Te nsi-únì quisì mà, icúmí-sí ndoho-sì ndui te ñuu nicanicuahàn.

Juiciu final na mácòo Dios nùu silla cahnú cuxín, dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì

¹¹ Daaní, nì xinì iin silla cahnú. Ndiaha gá-nu, te cuxín yaa-nù, te yucán iá-yà nùu-nú. Te (nì xinì) nì ndañuhu ansivi xì ñuhiví, còò gá ñà-jaàn nùu-yá, ni còò cá stná ni-iin lugar ndé coa. ¹² Dandu nì xini stnáì yucán nùu Dios nì sàcuìta nsidanicuú nsì, nècuàchì cuicà xì nècuàchì ndahví. Te nì ìa stná ana nì nacuna xi tutu ndoó yucán nùu-yá. Te nì nacuna stná-nè inga tutu más gà, divi tutu xi vida ndiaha nicanicuahàn. Dandu nì ndundaà sàhà cuàchi nì quida nsidaa nsì ma, según nansa cachá` nùu nsidaa tutu primeru mà, según nansa nì quida iin iin-ne (ñuhiví yohó). ¹³ Te nì natiacu nèhivì nì càhà ini mar, xì nsidaa stná nsì ndoó tixi ñuhù, nsidaa anima ndoó vaha, nsidaa-né nì casaà-nè nùu-yá, te nì nsidandaà-yà sàhà cuàchi-ne según nansa nì quida iin iin-ne (na nì sandoo-ne ñuhiví). ¹⁴ Daaní cunduu quivì nsihi tiempu xihì nèhivì nahi vichi, ni mà cóò vaha ga anima-nè, cutu ñà-cundoo dahuun-ne mahì ñuhu cahnú ma. Divi ñà-jaàn nduá icúmí cuu xi nèhivì nú sàni xihì-nè ñà-ùì cundua, icúmí-nè cundoo-ne mahì ñuhu cahnú ma. ¹⁵ (Vàchi nì xinì), nú cóni-nâtùì quivì iin nèhivì nùu tutu xi vida nicanicuahàn, dandu nì dàndiàchì xì-né mahì ñuhu cahnú ma.

21

Ansivi saa xì ñuhivì saa

¹⁻² Daaní, yuhù Juan, nì xinì nì sàcòo ansivi saa xì ñuhivì saa, vachi ansivi nuu xì ñuhivì nuu, sàni yáha, te vichi còò gá ni-iin mar. Te nì xini stnáì ñuu ì nani Jerusalén Saa, ndé nùu Dios ansivi nì quea mànuu. Ndiaha gá iá`, vachi sàni nducutá na iin novia cuàhàn nandàhà xì noviu. ³ Daaní, nì tiacuì càhàn ndee iin ana càhàn ansivi, cachí-nè:

—Cunaha-nsiá, sàni sàà tiempu coo saín Dios xì nèhivì ñuhiví, vàchi icúmí-yâ cutnahá-yá xì-né ndé cundoo-ne. Te mii-né, nèhivì xí-yá cunduu-ne, te mii-yá, (cutnahá-yá xì-né) cunduu-ya Dios xi-ne. ⁴ Ñàyùcànduá, nsidaa ndutènùu-né, icúmíâ ndèa quida-ya, mà cuácú gá-nè. Ni mà sáà gá-nè cui-nè, ni mà cóó gá-nè tnùnsí ini, ni mà tnáná gá-nè, ni mà cúhí gá-nè, vàchi mà cóó gá nahi antes.

⁵ Dandu mii-yá iá dìquì silla ndiaha cahnú, nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn quidayucun saí nsidanicuú iñàha.

Te nì cachi stná-yà xì’:

—Tiaa-ní palabra yohó, vàchi palabra ndisa nduá, mà dándáhvîà ndohó.

⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Sà-íá. Nahi letra nuu nani A, ducán nduí, vàchi sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa ñà-íá. Te nahi letra dansihi nani Z, ducán nduú stnáì, vàchi nsidaa iñàha, sàhà yùhù cucumiá fin xan. Cunaha-nsiá, nú iá ana xíhì tècuí ndiaha, yùhù icúmí cuàhi-nè cuàhà tècuí mà, vàchi iá ndé ndèa-tè caná ducún-te, coho nèhivì cutiacu-nè nicanicuahàn, ⁷ Te nsidaa ana cundee xi nùù ana cuní datúcù xì-né, icúmí-nè ndutahví-né nsidaa iñàha. Te yùhù cundui Dios xi-ne, te mii-né cunduu-ne dèhi. ⁸ Doco nsidaa nècuàchì ìa, xì nècuàchì có-xìníndísá, xì nècuàchì quidá quini, xì nècuàchì sahní, xì nècuàchì tùha cundoo ñahà-xí, xì nècuàchì sáhàn xì promesa nùù yucù, xì nècuàchì cahvi xi yùù yócò ò figura, xì nsidaa stná nècuàchì tnùhù, (ndahví-nè), vàchi ñuhu cahnú nduú lugar ndiatù xì-né, divi ñuhu xìxìn xì azufre sahán quini. Ducán icúmí cuu xi-né na cui-nè ñà-ùì.

Ñuu Jerusalén Saa icúmí nuu ndè gloria

⁹ (Inaha-nsiá), ndoó ùsà ángel nì sa-icumi xi yaxìn ñuhú ùsà castigu mà. Pues iin-ne nì quixi nì càhàn-nè xì’, cachí-nè:

—Nahà-ní dacuní mii-ní ana nduú nahi novia, vàchi iá ana cunduu nahi ñahàdìhí mii-yá nani Lelù í.

¹⁰ Dandu Espíritu Ìì xí Dios, nihí-yá yùhù nì tuxi cuàhàn xìqué ndè iin yucù cahnú ducún, te nì dàcùnì-yà yùhù ñuu ìì nani Jerusalén, dècuèndè nùù Dios mànuu ansivi vaxan.

¹¹ Nchií yéhè ndiahá quidá-yá, na ian yéhè guá iin yùù ndiaha yáha ga ndiaá, vàchi nahi yùù yéhè nina nani jaspe, ducán nchií ndai-ña. ¹² Te ndiadí ñuu mà iin nama cahnú sàstnùhù, te ducún-ñà, te ùxìn ùì yehè icúmíâ. Iin iin yehè mà itá iin iin ángel. Te ìcà yehè mà itándiaa quívì descendencia ùxìn ùì dèhe Israel. ¹³ Te iin iin ladu ñuu mà iá ùnì yehè. Ladu ndé caná orá iá ùnià. Te ladu norte iá ùnì stná, xì stná ladu sur xì ladu quécahnú orá, iin iin ladu mà iá stná inga ùnì yehè. ¹⁴ Te sàhà nama ñuu mà itánduhù ùxìn ùì yùù nahnú xínduu cimientu

xan. Te nùu cimientu mà itándiaa quivì ùxìn ùi nècuàchì nì nihì chuun nùu mii-yá nani Lelù Ìi.

¹⁵ Daaní, (nì xini) iníndáhá ángel nì càhàn xì' iin nù-iin oro ñà-chitacùhá-nè ñuu mà xì yehá xì stná nama xan. ¹⁶ Cunaha-nsiá, cùmì laduá, vàchi iin-ni itácùhá nsicúmì laduá. Te na ní chitacùhá ángel ñuu mà xì nù-iin xi-ne mà, dandu iin mìl ùi cientu (1,200) kilómetro itácùhá-ñà. Te ñà-nduá caniá, divi ducún-ñà, te divi xica stná-ñà. ¹⁷ Dandu nì chitacùhá stná-nè nama yucán, te ùni dico cùmì (64) metro nì quee ñà-ducún-ñà. Na chitácùhá nèhivì ñuhivì, ducán nì chitacùhá ángel mà ñuu mà.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yùu jaspe nì cuyucun nama mà, te ñuu mà, micuísì oro finu nduá. Te na nchií ndai vidriu, ducán nchií oro mà. ¹⁹ Te cimientu nama mà, ndiaha gá iá', vàchi puru yùu yéhè xínduu cavà mà, nsidanuu clase yùu yéhè. Cavà primeru xi cimientu xan nduú iin cavà cahnú puru yùu yéhè nani jaspe. Daaní, nchícùn gà indúhu cavà nduú puru yùu zafiro; te parte ùni nduú puru yùu ágata; daaní, ñà-cúmì, puru yùu esmeralda nduá; ²⁰ te ñà-úhùn, puru yùu ónice nduá; te ñà-iñù, puru yùu cornalina nduá; te ñà-úsà, puru yùu crisólito nduá; te ñà-únà, puru yùu berilo ndua; te ñà-ìin, puru yùu topacio nduá; te ñà-úxìn, puru yùu crisoprasa nduá; te ñà-úxìn iin, puru yùu jacinto nduá; te ñà-úxìn ùi, puru yùu amatista nduá. ²¹ Te ùxìn ùi yehè nama mà, ùxìn ùi ñà-vico sibóla cuxín nani perla ni cuyucàn, iin mindaa perla cahnú nì cuyucun iin iin yehè. Te calle chicá ndé xicá nèhivì ñuu mà, mii oro finu nì cuyucàn, nahi vidriu nchií nihnú.

²² Cunaha-nsiá, còò veheñuhu nì xini' ñuu yucán, vàchi inicutu ñuu mà cahvi-né mii-yá icúmì-xì nsidanicuú poder, divi Stoho-ndà Dios xì mii-yá nani Lelù Ìi. ²³ Te có-xiñhù nècuàchì ñuu mà ni-iin orá, ni-iin yoo cunchiì yucán, vàchi mii Dios nchií ndiaha inicutu; mii-yá nani Lelù Ìi itnùu-yà yucán. ²⁴ Ñâyucànduá tnúu ñuu mà, vátùni tuí núu nèhivì xicánúu yucán. Te icúmì casaà nèhivì nsidaa ñuu, xínduu-ne nèhivì nì càcu anima-xi. Te rey ndoó ñuhivì yohó, nihí-te ñà-cuicà-té quécoyo-tè ñuu mà, te dócò-téâ. ²⁵ Te mà nunca cundiadi yehá, vàchi nicanicuahàn cundua ndui, te mà nunca sàà cuñaà. ²⁶ Te yucán xínu stná ñà-vico iá cuàhà ñuu ñuhivì yohó, te cóyo stná nsidaa nècuàchì idónuu, nihí-né ñà-cuicà-né sàà. ²⁷ Doco mà nunca quìhvi ni-iin ñà-sìquini yucán, ni-iin tè-nihnú quini inì-xi, mà quìhvi-tè yucan, ni-iin stná tètñhù. Cuisì quìhvi nèhivì itándiaa quivì-xì nùu libru icúmì mii-yá nani Lelù Ìi, divi nduú libru xi vida ndiaha nicanicuahàn.

22

¹ Daaní, nì dâcùnì ángel mà yùhù iin yùte caná dècuèndè ndé iin silla ndiaha xí Yua-nda Dios, xì Lelù Ìì. Ndai gá tècuì ñuhú, na ian nchií-te. Te tècuì coho-nda, te cutiacu ndiaha-nda nduú-te. ² Te (nì xini stnài) mahì ichì cahnú ñuu mà itá fila cuàhà yutnù, yutnù xí vida ndiaha nicanicuahàn nduú-nu. Te itá stná-nu nduì ladu yùte ma. Te ùxìn ùi clase quisi vídì sáha-nù. Iin iin yòò sáha-nù díin díin quisi vídì. Daaní, ndahà cuì-nu, ñà-jaàn cutátná nèhivì ñuhivì ñà-nduvàha-ne. ³ Te inicutu ñuhivì mà cóó gá ni-iñàha nì tàhvi chíhán, cuisì icúmí coo Yua-nda Dios xi Lelù Ìì dandacú-yá, te cundoo stná nèhivì xí-yá cunucuachi-né nùù-yá. ⁴ Icúmí-né cundehè-né nùù-yá, te màcùtuu stná quivì-yá tnaa-nè. ⁵ Te mà nunca cuñaà yucán. Ñàyùcàndùá, còò gá necesidad cucumi-né ñuhu cutnuù nùù-né, ni còò stná necesidad cucumi-né iin orá cunchii nùù-né, vâchi mii Stoho-ndà Dios icúmí cunchii nùù-né ñà-cutùì nùù-né. Te nicanicuahàn icúmí-né cundoo-ne cusahnú stná-nè.

Sà-itúú naxicocuìn Jesucristu ñuhivì, cachí-yà

⁶ Daaní, nì cachi tu ángel mà xì':

—Palabra ndâcuisì xí Stoho-ndà Dios nduá sàni cachì xì-ní, vâtùni cahvi nèhivì xán. Vâchi iin ángel xì mii-yá nduú ana nì quixi nì cachitnùhu xì nsidaa ana xinúcuáchí nùù-yá sàhà-ñá cundaà ini-nè nansa icúmí cuu yâchì. Vâchi ducán nì saquida stná-yà sànaaha, nì techuún-yá nèhivì ìì xí-yá quixi-ne cachitnùhu-ne palabra xi-ya.

⁷ (Dohó cachí Jesucristu:)

—Cunaha-nsiá, yâchì màsàì ndé ndoó-nsiá. Te ndiaha gá icúmí cundiatú nsidaa ana chivàha xì ñà-ndùá cachitnùhu nùù tutu yohó (—nì cachi-yà).

⁸ Yùhù Juan, nì xinì nsidaa ñà-jaàn, te nì inini nsidaa ñà-ndùá nì cuu. Daaní, nì nsihi nì xinì, te nì inini, dandu nì tutuyuhì ñuhù nùù sàhà ángel nì dâcùnì xì' nsidaámà, cuàhìn cahvì-nè nì cuì. ⁹ Doco nì cachi-nè xì':

—Màsà quídá-nì ducán. Vâchi yùhù, iin-ni nduú stnài iin ana xinúcuáchí nùù Dios, iin-ni (nchícùn stnài mii-yá) nahi mii-ní xì ñàntnaha-ní cáhàn cuenta xi-ya, te iin-ni chivàha stnài nacua cachí nùù tutu yohó. Còò, micuìsi Dios cahvì-ní.

¹⁰ Te nì cachi stná-nè xì':

—Màsà chídèhé-ní ni-iñàha cachitnùhu nùù tutu yohó, vâchi sà-itúú cua.

¹¹ Ñàyùcàndùá, vichi ni cúnàhá tèmalu ni quídá-te seguir quida quini-tè; stná tètùha quini, ni quídá-te seguir quida-tè ducán, (mà cúnúní). Doco nècuàchì nihnú ndàá cuisì ini-xi, iin-ni ni quídá-né seguir quida vii-né ducán, te iin-ni ni cóó ndoo anima-nè.

12 (Te dohó cachí stná Jesús:)

—Cunaha-ní, yàchì naxicocuñin ndé ndoó-nsiá, te cunihi iin ñà-vàha xi-nsia sàì dacútâhvi' iin iin-nsia, según nansa nì quida vii iin iin-nsia. 13 Ndè sànaaha iá yùhù, te ndè nicanicuahàn coi. Ñàyùcàndùá, ducán ié` nahi letra nuu nani A, xì stná letra dansihí nani Z, vâchi sàhà yùhù nì sàcòò nsidanicuú iñàha, te còò ni-iñàha, chicá cunaha nùí.

14 'Ndiaha gá coo xi nsidaa ana nsida ndoo xi anima-xi; vâchi ducán queamà na ian sàni ndoo vâha sìcoto xi-ne (te sàndìxí víi-né). Nsidaa ana quida ducán, nihítâhvi-né caxì-né quisì vídà yutnù tâtá cutiacu-nè nicanicuahàn, te nihítâhvi stná-nè quihvi-ne yehè nahnú ñuu-yà (cundoo-ne yucán). 15 Doco nsidaa nèhivì tùha quini, mà sàà-nè quihvi-ne, ni mà quihvi stná tètâtnà, ni-iin stná tètâdí, ni-iin stná tètòò cundoo ñahà-xí, ni-iin stná tè-sàhní canúú, ni-iin stná tè-câhvi xì yùù yócò ò figura, te ni-iin stná tètùha dandahví.

16 'Yùhù nduí Jesús, te nì techuín ángel-xi sàà-nè càhàn-nè xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá ndácùcahan xí, te nì cachitnùhu-ne xì-nsiá nsidaa palabra yohó. Pues yùhù nduí descendencia xi rey David. Te na ian quidá stná sìtnúù cahnú xínu dàtnàà (cachitnùhu-sì túinuù quivì sàà), divi ducán quidá stná yùhù —nì cachi Jesús.

17 Te dohó cachí stná Espíritu Ìì (xì iin iin ana tàyóo vida ndiaha xí):

—¡Nahà-ní! (cunindisa-ní Jesús), —cachí-yà xì-né, te ducán cachí stná nèhivì xínduu nahi novia cuahàn nandàhà (xì-yá).

Te nsidaa stná mii-nsiá ana sà-ìníní xí palabra yohó, divi ducán xiñuhu cachi stná-nsiá, ñà-nì tnátuu nèhivì nùù-yá. Daaní, stná yùhù, càhàn stnáì xì nsidaa ana cuní (cucumi xi vida ndiaha), cachí xì-né:

—Nahà-nsiá (cunindisá-nsiá mii-yá), te nihítâhvi-nsiá coho-nsiá tècuí cutiacu-nsiá nicanicuahàn, ni mà chíyâhvi-nsiá.

18 Cunaha-nsiá, dohó cachí xì nsidaa ana iníní xí ñà-ndùá cachí Dios nùù tutu yohó: màsà chiyódo gá-nsiá más nùù ñà-ndùá cachá', vâchi nú jaan, dandu cuahà castigu nihì stná-nsiá nùù-yá, divi castigu cachitnùhu libru yohó sàhà-xí. 19 Te nú ni cándiáá iin nèhivì iyuhu ñà-ndùá cachí-yà nùù tutu yohó, dandu dandutu stná-yà quivì-né nùù libru xi vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca nihítâhvi-né cundoo-ne ñuu Ìì xí-yá nacua cachí tutu yohó.

20 (Dohó cachí Jesús vichi:)

—Yùhù nduí ana nì cachi xì-nsiá nsidaa ñà-jaàn, te cachitnùhu stnáì xì-nsiá ñà-yâchì icúmî naxicocuñin ndé ndoó-nsiá —cachí-yà.

Pues ducanicoó, Señor Jesús. Yàchì cuní-nsì naxicocuîñ-ní.
²¹ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu.
Amén.